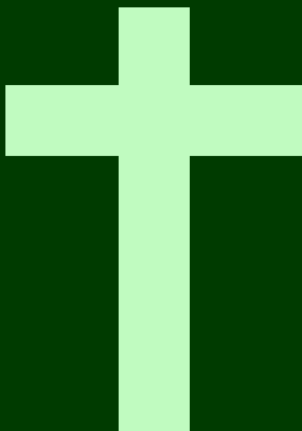

Bekwel

Bekwel: Bekwel (New Testament)

Bekwel

Bekwel: Bekwel (New Testament)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bekwel

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025
93bbeee1-b255-555f-8c39-01878a3cad57

Contents

Mbεε Bhaadal tɔ Mɛkana ε Matye	1
Mrk	57
Luk	92
Zaη	150
Mεsa mε Bot ε Lwoma	194
Lɔm	247
Kolεεt Mɛkɛn	272
Koolεt Bɔɔba	296
Mɛkana nakwyeeda bot ε Ghalati ε	312
EfεεZ	320
Filip	329
Kolɔs	335
Tesalonik Mɛkɛn	341
Tesalonik bɔɔba	346
Timote Mɛkɛn	349
Timote yii Bɔɔba	357
Mɛkana ε Pol, pε dɔɔ Tit	362
Filemɔη	365
Ebele	367
Mɛkana ε Zak	385
Mɛkana ε Pyεεd, yii mɛkɛn	391
Mɛkana ε Pyεεd, yii bhɔɔba	398
Mɛkana ε Zaη, yii Mɛkɛn	402
Mɛkana ε Zaη, yii Bhɔɔba	408
Mɛkana ε Zaη yii Elɛl	409
Mɛkana ε Zuud	410
Mεsɔ natelaa Zaη ε	412

Mbɛɛ Bhaadal tɔ Mɛkana ɛ Matye Matye Mɛkpa mɛ mɛkɛn

Mbɛɛ Bhaadal ɛ Matye dyeebagwyák ɛ ekeletye ɛ kyee dik mbyak eYuda. Nye nadi egu ɛnyɔpe Ekwyala ee nadi tɔ ebheɲ ɛ na mwa ɛ. Matye lee bot ɛ náá, Yezu nazyɛ é étep ezesa náá, etep ee nakwyalaa tɔ bɛmɛkana menek ɛ neebela ɛsuk. Matye nakwyal é, é gheɲ ekeletye ɛ bot ɛ mbyak eYuda nazesɔaa tɔ mendjaa mɛ mendjaala mɛ eYuda ɛ. Bɛ nadi é tɔ ezɛga bot ɛ nadi emyaal náá, bot ɛ membyak mesis sulal pɛ daa lɔ ɛ.

Yɛ bɛ Matye ɔ, nyey ke é náá, Yezu é **Lyoel** di lee ne eghɛɲ djas sa Zɛɛb di ewaab nɛ bot ɛ di dum koɲ nɛ Zɛɛb ɔ. Lyoel tak ɛplyaal ezel na bes yii ɛmet mɛtiɲ mɛ di tɔ ebheɲ ɛ na mwa ɛ. Náá, Yezu é **Mɛsia** eYuda nadi ebwood ɔ. E sok nyɛ di elii dum nɛ ɛyon ɛ di tɔ gwoo ɛ, nyɛ dyeebake é náá: Zɛɛb é Mɛkoozi, eghɛɲ bɛ pɛ eezenyen kɔ bɔs.

Mbɛɛ Bhaadal ɛ Matye baazodu é ezel ɛ wat nɛ bak bɛsɔ belɛl.

Pɛ tɔ ezel ɛ tak, Matye nasɛeg mɛkpa ɛ Yezu é, tɔ mwoob mɛten: etep ee nyɛ nalii kana tɔ mɛlanɛl mɛ etɛn kɛkum ɛlanɛl etɛn nɛ ebá ɛ, mɛkpa menek baadjɔaaa é mɛkpa mɛ kɔ ɛtsok. Yɛ kwylɛ ɛlyaal ɛ ko kyeed bɛdjekɛl ɛ Yezu nagoka nɛ ɛkɛ é tak ɛ. Yɛ nadyeebalyo é kɔ ɛsu ɛ edum koɲ nɛ Zɛɛb, dáa bot di egoka nɛ ɛdi nɛ egwakɛl pak'ɔɔ ɛ, nɛ dáa bɛ di egoka nɛ egwakɛl bɛ nɛ Zɛɛb'ɔɔ ɛ. Yɛ kabɛ ekwyla ee nakan é ɛlanɛl kam ɔ, yenek lii é dum nɛ ɛdul ɛ mɛlɔ nɛ mɛlyo étep bot aakegoola Mbɛɛ Bhaadal ɔ. Yɛ kabɛ mɛkpa mɛ di tɔ ɛlanɛl ɛ kam nɛ elɛl ɔ, yenek sɛeg é etep ee di elyo bot esa ee di ɛsɛɛ esok di náá, Zɛɛb é mɛkoozi ɛ. Tɔ ɛlanɛl kam nɛ etɛn nɛ elɛl, yenek lyaal é dáa bot di nɛ ghwyil ɛdi é di wat bɛkɛl nɛ bɛdhem tɔ zɛega ekeletye ɛ. Yɛ kabɛ ekwyla ee di kan tɔ ɛlanɛl mɛkam-mɛmbá nɛ ená kɛkum mɛkam-mɛmbá nɛ etɛn ɔ, yenek lyaal é dáa bɛdjekɛl di egoka nɛ ebwood mɛgham mɛ ɛsik ɛ.

ɛsok nɛ bɛ nɛ belɛ mɛkpa menek, nɛ bhii bɛ mɛkpa menek, mɛkana mɛ Mbɛɛ Bhaadal ɛ Matye kaada é dáa Yezu nadi ɛtsik bot ɛ, nɛ dáa nyɛ nadi ɛdjɛ mɛdhuu mɛ bot edee ɛ. Yɛ baakaadaa é étep ɛpus bot náá, bɛ siiza ɛbuɛpɛ, nɛ ɛbɛ ɛ mɛsɔ bɛ nɛ belyoel yii eYuda.

Pɛ mɛkɛn mɛ Mbɛɛ Bhaadal ɛ Matye, nyɛ kaada é etep ɛ ɛbyel ɛ Yezu, edhɔma bɛ, mɛkoozi mɛ eYuda (tɔ ɛlanɛl ɛ wat nɛ ɛlanɛl ɛ ebá). Pɛ mɛsik mɛ Mbɛɛ Bhaadal, Yezu, mɛkoozi mɛ eYuda eedjeaa epée ɛ esyee nɛ ebemaa é Mɛlaaba (ɛlanɛl mɛkam-mɛmbá nɛ etɛn nɛ ebá). Tin Zɛɛb naagomal nyɛ tɔ esyee. Yezu eezɛtɛl bɛdjekɛl bɛ nyɛl. Nyɛ eezɛlwom bɛ, bɛ kegoola Mbɛɛ Bhaadal pɛ daa bot ɛ membyak djas kɔ bɔs (ɛlanɛl mɛkam-mɛmbá nɛ etɛn nɛ elɛl).

ɛsok nɛ Yezu nɛ byɛl, nyɛ nadjɔaaa é **Emanuel**: yɛ kwylɛ elɛɛ é «Zɛɛb é nɛ nɛna» (ɛlanɛl ɛ mɛkɛn, zɛ mɛkam-mɛmbá nɛ elɛl). Mbɛɛ Bhaadal Matye sik ɛ nɛ ɛkɛk ɛ Yezu bak: «Mɛ é nɛ nɛn sam wat mɛlu djas kɛkum dwoo bɔs aakɛsi ɛ» (ɛlanɛl mɛkam-mɛmbá nɛ elɛl, zɛ mɛkam-mɛmbá). Yezu é Zɛɛb tɔ bot.

Dhaad ɛ Yezu

¹ Beeka dhaad ɛ Yezu Klisto, dha ɛ Abalaam, dha ɛ Dhavid ɛ:

² Yɛ é Abalaam ɛ nabya Izak, Izak ɛ nabya Zakɔɔb, Zakɔɔb kabya yɛ ɛ Yuda nɛ bɔn nyɛɛg.

³ Tin, Yuda ɛ nabya Pɛlɛɛz bɛ nɛ Zeedas. Din ɛ nyɛɛg'ɔɔ nabe é Tamaad. Pɛlɛɛz kabya ɛ Eslɔm, Eslɔm kabya yɛ ɛ Alam.

⁴ Mɔn Alam kadi é Aminadaab, Aminadaab nakabya yɛ ɛ Naason. Naason kabya ɛ Salman.

⁵ Salman naazɛbya Bhoaz bɛ nɛ myɛl Layaab. Bhoaz bɛ nɛ ngbɛ myɛl Luth nakabya ɛ Obɛɛd. Obɛɛd nakabya ɛ Yese,

⁶ Yese ɛ nabya mɛkoozi Dhavid.

Mɛkoozi Dhavid naabya Salomɔŋ, nyɛ nabya Salomɔŋ ɛ bɛ nɛ mwaa Wyiili*.

⁷ Salomɔŋ nabɛ ɛ sɛɛg ɛ Loboam, Loboam nakabya yɛ ɛ Abiya, Abiya kazebya yɛ ɛ Asaf.

⁸ Asaf nazebya ɛ Yozafat, Yozafat kabya yɛ ɛ Yolam, mɔn Yolam nabɛ ɛ Ozias.

⁹ Ozias nadi ɛ sɛɛg ɛ Yotam, Yotam kabya ɛ Akaaz, Akaaz eezɛbya Ezekias.

¹⁰ Ezekias kabya ɛ Manase. Manase kabya yɛ ɛ Amɔn, Amɔn nakabya yɛ ɛ Yosias.

¹¹ Yosias kadi ɛ sɛɛg ɛ Yekonia nɛ bɔn nyɛɛg. Tin ɛ bɛ nazɛtɔ ɛ ekwom pɛ kyee dik Bhabhilɔn.

¹² Bhii bɔn Yisalaɛl natɔ ɛ ekwom pɛ kyee dik Bhabhilɔn ɛ, Yekonya nakabya ɛ Salatyɛl, bhii tak Salatyɛl eezɛbya Zolobabel,

¹³ Zolobabel kabya yɛ ɛ Abyuud, Abiyuud nabɛ ɛ sɛɛg ɛ Elyakim, Eliyakim kadi ɛ sɛɛg ɛ Azɔɔd;

¹⁴ Azɔɔd eezɛbya Sadɔk, Sadɔk kabya ɛ Akim, mɔn Akim kadi ɛ Eliyuud.

¹⁵ Eliyuud kadi ɛ sɛɛg ɛ Eleazaad, Eleazaad kabya ɛ Matan. Matan eezɛbya Zakɔɔb,

¹⁶ Zakɔɔb kadi ɛ sɛɛg ɛ Zozɛf ngom ɛ Maali. Ye ɛ Maali tak ɛ nabya Yezu bot di edjɔo Mesia ɔ.

¹⁷ Tinaak, kana kɔkɔ mɛbyɛl ɛ Abalaam, keyaka nɛ yɛ Dhavid, yɛ nabɛ ɛ, yɛ naasa tyee ekɔkɔ e mɛbyɛl kam nɛ ená. Ye naabaasa tyee ekɔkɔ e mɛbyɛl kam nɛ ená kana ɛbyɛl ɛ Dhavid, keyaka nɛ membu nɛ bɔn Yisalaɛl natɔ ɛ ekwom pɛ Bhabhilɔn ɛ. Kana membu mɛ bɔn Yisalaɛl natɔ ɛ ekwom pɛ Bhabhilɔn ɛ keyaka nɛ ɛbyɛl ɛ Mesia, yɛ naasa tyee ekɔkɔ e mɛbyɛl kam nɛ ená.

Ebyɛl ɛ Yezu Klisto

¹⁸ Gwakeka ɛsuk ɛ ebyɛl ɛ Yezu Klisto. Maali nyɛɛg nabɛ ɛ ghɔɔd ɛ Zozɛf. ɛsok nɛ bɛ nɛ di moma nɛ motom, yɛ nabɛ ɛ, Maali eezɛbela ɛbum nɛ ghwyil ɛ Sisim na Dɛɛ.

¹⁹ Zozɛf, mwaaz'ɛ nabɛ ɛ mot epiki, nyɛ nabɛ ɛ àakwyɛl ɛdhusal nyɛ ɛ mis mɛ bot. Nyɛ ɛ boozeke náá, emwaaz bɛ nɛ Maali si to syaab.

²⁰ Dáa nyɛ nadi esiiza deenɛk ɛ, dhiiti fofop ɛ Ghɛŋ ngɔt eezɛtuula nyɛ to dhyam, nyɛ eezɛke nɛ nɛ náá: «Zozɛf, dha ɛ Dhavid, nàbɛm ba ɛtɛp ɛba Maali, etɛɛ náá, yɛ ɛ nɛ ghwyil Sisim na Dɛɛ ɛ, nyɛ bela ɛbum.

²¹ Nyɛ waabya mɔn mɔɔ motom, bi aaget nyɛ ɛ Yezu, etɛɛ náá, nyɛy ɛ kwaatsik bot ɛ mbyak'ɛ to mesyem mɔɔ.»

²² Esɛɛɛ binek djas aasaɛl ɛ, etɛɛ náá, ɛtɛp djas Ghɛŋ nalɛɛ to nuub ɛ ngoolɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb neebela ɛsuk. Ye nabɛ ɛ náá:

²³ «Mɔn ɛsyɛs ɛ moma di àagu botom ɔ waabɛla ɛbum. Bhii tak, nyɛ waabya mɔn mɔɔ motom,

nyɛ aaget nyɛ ɛ Emanuel.†»

Ye kwylɛl ɛlɛɛ ɛ: «Zɛɛb ɛ nɛ nɛna.»

²⁴ Dáa Zozɛf kadjem ɛ gɔ ɛ, nyɛ zokasa ɛ dáa fofop ɛ Ghɛŋ nalɛɛ nyɛ ɛ, nyɛ ɛ boozɛbeɛ myɛl Maali.

²⁵ Tin, nyɛ nabɛ ɛ ààsɛɛga gɔŋ bɛ nɛ myɛl kekum dwoɔ myɛl nabya mɔn motom, Zozɛf nagɛt Yezu ɛ.

* 1:6 Mwaa Wyiili Etɛɛ náá, nyɛ nadek nyɛ ɛ nɛ dhiiti mɔɔ soɔɔja yɛ, din ɛ lɛ Huri. † 1:23 Eza 7.14

2

Betson ɛ bot eezetɔ keduwal Yezu

¹ Yezu nabyel ɛ pɛ dɛl ɛ Bheteleɛm pɛ kyee dik Yude ɛ gheɲ Elood nadi mɛkoozi ɛ. E gheɲ tak, ye nabe ɛ, betson ɛ bot naadus pɛ kyee ɛdjem ɛ dwoo, kum pɛ Yeluzalem.

² Tin, be moo zɛdji n\u00e1\u00e1: «Mɛkoozi mɛ eYuda, m\u00f5n di n\u00e1\u00e1, nyɛ \u00e0\u00e0loo nɛ ɛbyel ɔ, nyɛ ɛ wo? Bis eebee kwyikwyen yɛ edus pɛ ɛdjem ɛ dwoo, bis ɛ bookazyɛ zɛduwal nyɛ.»

³ D\u00e1a mɛkoozi Elood nagwak deenek ɛ, ye nabe ɛ, ye naakpaa nyɛ lyem ɛbuɛpɛ d\u00e1a nɛ bot ɛdi k\u00f5 ghaada Yeluzalem ɔ.

⁴ W\u00f5 gwaa nyɛ zɛdj\u00f5o bot ɛ nadi k\u00f5 elo eboo bɛghaa-Zɛɛb ɔ djas, nɛ bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi djas, nyɛ needji bɛ di Mesia di esiɲa nɛ ɛbyel ɔ.

⁵ Bɛ eezɛb\u00f5za nɛ nɛ n\u00e1\u00e1: «Pɛ Bheteleɛm, pɛ kyee dik Yude etɛɛ n\u00e1\u00e1, ngooel-mɛkpa ɛ Zɛɛb nakwyal ɛ n\u00e1\u00e1:

⁶ “W\u00f5y Bheteleɛm, kyee dik Yude
Nɛ tsɛɛtsɛ w\u00f5 tok nɛ ghwyil ɛbyaselaa pɛ k\u00f5 mɛl mɛ di k\u00f5 kyee dik Yude ɛ,
etɛɛ n\u00e1\u00e1, k\u00f5 l\u00f5'ɛ aapaawyis boo kukuma

mot aadjɛɛd mbyak'am Yisalaɛ ɔ.”»

⁷ Deenek, w\u00f5 gwaa, mɛkoozi Elood zɛdj\u00f5o betson ɛ bot bin\u00f5k t\u00f5 syaab. Tin, bɛ eezɛɛ nyɛ sum di nɛ ɛwala ɛ kwyikwyen tak nanyen t\u00f5 gwoo ɛ.

⁸ Bhii tak, nyɛ eezɛlwom bɛ pɛ Bheteleɛm. Nyɛy nɛ n\u00f5o n\u00e1\u00e1: «T\u00f5ka kɛsaa, da bi ɛ gu ɛtɛp djas dum nɛ m\u00f5n tak, d\u00e1a nɛ zeza nɛ di nyɛ di ɔ. Bi ɛ belaa ɔ, da bi ɛ l\u00e9ɛ mɛ, etɛɛ n\u00e1\u00e1, mam pɛ neezyɛ, zɛduwal nyɛ.»

⁹ Bhii bɛ nazegwak d\u00e1a mɛkoozi nalii nɛ n\u00f5o ɛ, bɛ eezɛn\u00f5o m\u00e5nyel dhaa y\u00f5o. Tin, kwyikwyen bɛ nadi ebee pɛ ɛdjem ɛ dwoo ɛ, moo kɛ pɛ sok bhwoob'w\u00f5 pɛ ɛk\u00f5, ɛ sok bɛ nakum zeza nɛ di m\u00f5n tak nadi ɛ, W\u00f5 gwaa kwyikwyen zɛtyaa piki, ɛ di wat, \u00e0\u00e0kabaakɛ.

¹⁰ D\u00e1a bɛ nabee kwyikwyen ɛ, bɛ nabe ɛ, bɛ naamyaaɛ ɛbuɛpɛ.

¹¹ Bhii tak, bɛ eezɛni t\u00f5 ndjaa, zɛbela m\u00f5n bɛ nɛ nyɛɛg Maali tini. W\u00f5 gwaa, bɛ zɛkwyt mɛboɲ si ɛtɛp ɛduwal m\u00f5n. Bhii tak, bɛ eezɛkɛɛ mɛk\u00f5m m\u00f5o. Bɛ eezɛpɛk nyɛ nɛ el\u00f5d, nɛ bɛm\u00e5nanas di edikaa t\u00f5 du ɛ, zɛn\u00f5o mul mɛ di dj\u00f5oaa miid ɛ.

¹² Bhii tak, w\u00f5 gwaa Zɛɛb zɛlu bɛ t\u00f5 dhyam n\u00e1\u00e1, bɛ n\u00e1dhaa pɛ daa Elood. Tin, ɛ sik ɛ l\u00f5o pɛ dɛl ɛ l\u00f5o, bɛ nakadhan ɛ, pɛ ze sis.

Zozɛf nɛ Maali zɛn\u00f5o m\u00f5n'w\u00f5 Yezu, kaab t\u00f5 pɛ Ezipte

¹³ Bhis betson ɛ bot bin\u00f5k nat\u00f5 ɛ, fofop ɛ Gheɲ ng\u00f5t eezɛtuula Zozɛf t\u00f5 dhyam. Nyɛy nɛ nɛ n\u00e1\u00e1: «Wyɛla. N\u00f5ɲa mwalo nɛ m\u00f5n, da bi ɛ kaab, t\u00f5, kɛs\u00f5wa pɛ Ezipte. Kedi penek, kɛkum dwoo mɛ aake n\u00e1\u00e1, w\u00f5 bula ɛ. Etɛɛ n\u00e1\u00e1, Elood ɛ waasaa m\u00f5n ɛtɛp nyɛ neeg\u00f5 nyɛ.»

¹⁴ Tin, Zozɛf ɛ boozewyɛl, n\u00f5o m\u00f5n nɛ myɛl, zɛkaab pum-ɛ-pum, t\u00f5, kɛs\u00f5wa pɛ Ezipte.

¹⁵ Zozɛf zokadi penek ɛ kɛkum ɛlu ɛ esyee ɛ Elood. Ye nasɛɛ deenek ɛ, etɛɛ n\u00e1\u00e1, ɛtɛp ee Gheɲ naloolɛ t\u00f5 nuub ngooel-mɛkpa mɛ ɛ, neebela ɛsuk. Ye nabe ɛ n\u00e1\u00e1: «Mɛ eedj\u00f5o m\u00f5n'am ɛtɛp nyɛ neewyis t\u00f5 dɛl ɛ Ezipte.*»

Elood eezɛg\u00f5 b\u00e1o dhyeeb

¹⁶ Bhis Elood nazɛgu n\u00e1\u00e1, betson ɛ bot bin\u00f5k naak\u00f5o nyɛ ɛ, nyɛ naazɛbiyo ɛlyɛlɛpɛ. W\u00f5 gwaa nyɛ zɛdjɛ ɛlɛɛ nɛ bot bɛ n\u00e1\u00e1, bɛ t\u00f5 pɛ Bheteleɛm nɛ mɛl mɛ di ɛ mengwoob ɛ djas, kɛg\u00f5 b\u00f5n botom djas di n\u00e1\u00e1, bɛ dinaa \u00e0\u00e0paakum membru

* 2:6 Mis 5.1 † 2:15 Oze 11.1

membá ɔ. Etɛɛ náá, ndem betson ɛ bot nalɛɛ nyɛ ɛ, ye nabe é náá, mɔn tak nadi é, to loog membu menek.

¹⁷ Tin, etɛp ee ngoolɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb Zelemi nalɛɛ é boo zɛbela ɛsuk. Nyɛ nabe é, nyɛ naakɛ náá:

¹⁸ «Etsim ɛpegék pɛ dɛl ɛ Lama;

etsim e boo mɛgwyɛ nɛ mezuk.

Ye é Lasɛl ɛ di edje bɔn bɛ.

Nyɛ aanákwaakat ɛgwyɛ, etɛɛ náá, bɔn tokapɛ‡.»

Zozɛfnɛ Maali zɛnɔɔ mɔn'ɔ Yezu eezɛdus Eziptɛ, sik pɛ Nazalet

¹⁹ Bhis esyee ɛ Flood, fofop ɛ Ghɛɲ ngɔt eezɛtuula Zozɛf to dhyam pɛ Eziptɛ.

²⁰ Nyɛy nɛ nɛ náá: «Wɛyɛla. Nɔɲa mwalɔ nɛ mɔn, da bi é sik pɛ kyee dik Yisalaɛl etɛɛ náá, bot djas nadi ekwyɛl ɛgɔ mɔn'ɔ ɔ, bɛ eezesi “bhɛɛɛ.”»

²¹ Tin, Zozɛf é boozɛwɛyɛl, nɔɔ mɔn nɛ myɛl sik pɛ kyee dik Yisalaɛl.

²² Tinaak, dɔa nyɛ nagwak náá, Alselaɔs naadjila sɛɛg Flood kɔ bóó mɛkoozi pɛ Yude ɛ, bwoo naasa nyɛ é ɛtɔ pɛ yiizaag. Zɛɛb é boobaazɛdɛ nyɛ mɛlyo mɛsis to dhyam. Tin, nyɛ eezɛtɔ pɛ dhiiti dɛl ɛsis, pɛ kyee dik Ghalile.

²³ Nyɛ é boozɛtɔ kɛdi pɛ dhiiti dɛl, din ɛ dɛl ɛ tak é Nazalet. Ye nasɛɛ deenek é, etɛɛ náá, dhiiti etɛp ee Zɛɛb nalɛɛ to enuub e bɛngoolɛ ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb ɛ, neebela ɛsuk. Ye nabe é náá: «Bɛ aadjoo nyɛ mot Nazalet.»

3

Mɛlyo ɛ Zan Nduuel-bot

¹ E ghɛɲ tak ye nabe é Zan Nduuel-bot eetuula to kyee bɔs bɛsyɛ di ààbɛ nɛ mɛdii ɛ e kyee dik Yude. Nyɛ nadi elyo é náá:

² «Liigka elyem bin, etɛɛ náá, ɛyɔɲ ɛ di to gwoo ɛ, ye eezekunaa!»

³ Ngoolɛl-mɛkpa Ezayi nalii ɛtɛp'ɛ é náá:

«Mot ngɔt ɛpetuud kɔ kyee bɔs bɛsyɛ di ààbɛ nɛ mɛdii ɛ náá:

“Koobalka mɛzɛ ɛ Ghɛɲ!

Tuuka nyɛ mɛzɛ mɛ na looba-looba!”»

⁴ Kaad Zan nadi ebɔt ɛ nasael é nɛ mya mɛ boo yaaga kyee bɔs bɛsyɛ di ààbɛ nɛ mɛdii ɛ. Nyɛ nabe é nɛ bhɛtɛ ket é kuu. Nyɛ nadedɛ é ɛtsemaaka nɛ egɛho.

⁵ Bot ɛ ghaada Yeluzalɛm nɛ bot ɛ kyee dik Yude djas, zɛnɔɔ bot ɛ nadidi mbaka-mbaka nɛ dii Yulɛn ɔ nadi ezyɛ pɛ daa lɛ.

⁶ Bɛ nadi evaa mesyem mɔɔ é mis mɛ bot. Bhii tak ɔ, Zan zɛduu bɛ Zɛɛb to dii Yulɛn.

⁷ Dɔa Zan nabɛɛ náá, bɛtɛ nɛ eFalizyɛ nɛ eSaduseɛ nadi ezyɛ pɛ daa lɛ ɛbuɛpɛ zɛduwa Zɛɛb ɛ, nyɛ é boozɛkɛ nɛ nɔɔ náá: «Biyo mbyak mɛgɛl mak! ɛzɛ lyo bin náá, bi kaab ɛbuk ɛ Zɛɛb zɛ kunaa nɛ ezyɛ enek?»

⁸ Lyaalka nɛ esɛsɛɛ bin náá, ye é tɛɛtɛɛ náá, bi eezeliig elyem bin.

⁹ Betka ɛkɛ biyo nɛ biyo náá: “Dhiiti sonok aanákwaasa mena, etɛɛ náá: Abalaam é bhaab'enaka.” Etɛɛ náá, Zɛɛb é nɛ ghwyil eliig mɛkok mak ye liiza bɛdha ɛ Abalaam.

¹⁰ Ye nyɔ é bi gu náá, zɔɲ moo é nɛsga é ɛbok ɛ lɛ ɛtɛp ye neetsaal ekanal e tak. Ele ee di àadɛ mɛbɛ bhum ɔ djas, goka é nɛ ɛkwyalaa. Bhii tak, da ye é ɛmwasaa to du.

¹¹ «Ye é tɛɛtɛɛ náá, mam duu bin Zɛɛb é to mɛdii, ɛtɛp ye neelyaal náá, bi eezeliig elyem. Ye kabɛ mot di zyɛ bhis'am ɔ, nyɛ aaduu bin Zɛɛb é, to ghwyil Sisim na Dɛɛ nɛ du. Nyɛ eedhaa mɛ nɛ mɛbwala. Mam aanákwaakobela-bela duu ɛmalal ɛtɛp ɛkotii-tiiak ɛkel ɛkoko bɛ.

¹² Tɔ mɛmbɔ mɛ, nyɛ eemɛt wal ɛtɛp nyɛ neewa mbɛk pak ezeɛza nɛ bhum. Ezeɛza pak wat, mbɛɛ bhum yak pak. Tin, nyɛ waakwom mbɛɛ bhum tɔ taa. Yɛ kabɛ ezeɛza ɔ, nyɛ kakɛmwɛs yɛ ɛ tɔ du na kɔm-kɔm.»

Ɛduwa Zɛɛb ɛ Yezu Klisto

¹³ Dhiiti dwoɔ Yezu naazɛdus pɛ kyee dik Ghalile zɛkum pɛ dii Yulɔn pɛ kyee Zarj nadi ɛ, ɛtɛp nyɛ needuwa Zɛɛb dɔa Zarj.

¹⁴ Wɔ gwaa Zarj zɛbyen yɛ. Nyɛy nɛ nɛ nɔ́á: «Yɛ ɛ mam ɛ di egoka nɛ ɛzyɛ, zɛduwa Zɛɛb pɛ daa lɔ. Ghuna yɛ ɛ wɔy ɛ kazyɛ pɛ daa lam e!»

¹⁵ Yezu eezɛbɔɔza nɛ nɛ nɔ́á: «Wɔ goka ɛ wɔ myaal nɔ́á, yɛ sɛɛ deenɛk ɛ ɛwala ɛlak. Etɛɛ nɔ́á, deenɛk mena sa ɛ ɛkwosak ɛ Zɛɛb.» Tin, Zarj ɛ boo zɛmyaal.

¹⁶ Dɔa Yezu naduwa Zɛɛb ɛ, wyisa nyɛ nazowɛis tɔ mɛdii ɛ, ɛ di tak wat, wɔ gwaa gwoo zɛbɛnɛl kɔ ɛko ɛ lɛ. Bhii tak, Sisim na Dɛɛ eezɛyɛ, zɛsul kɔ lɛ tyee ɛghum.

¹⁷ Dhiiti gwood eezɛgɛk tɔ gwoo nɔ́á: «Nwyak ɛ mɔn'am mɛ di kwɛyl ɔ. Mɛ eedyebamyaala nɛ nɛ ɛbuɛpɛ.»

4

Mɛbhowal ɛ Yezu Klisto

¹ Bhii tak, Sisim Zɛɛb eezɛwɛyl Yezu, tɔ nɛ nɛ pɛ kyee bɔs bɛsyɛ di ɔ́ábe nɛ mɛdii ɛ, etɛɛ nɔ́á, Dim mot mɛkɔŋ neekɛwa nyɛ tɔ mɛbhowal.

² Dɔa nyɛ nazɛtsi edee ɛtɛp mɛndjaala tyee mɛlu mɛkam-mɛnɔ́ nɛ epum mɛkam-mɛnɔ́ ɛ, za naazɛsa nyɛ.

³ Tin, Satan, Mot mɛbhowal eezɛtiila pɛ daa lɛ. Nyɛy nɛ nɛ nɔ́á: «Yɛ bɛ nɔ́á, wɔ ɛ Mɔn ɛ Zɛɛb ɔɔ, kea nɛ mɛkok mak nɔ́á, yɛ liiza emapa.»

⁴ Yezu eezɛbɔɔza nɛ nɛ nɔ́á: «Ekwɛyala ɛ Zɛɛb lɛɛ ɛ nɔ́á:

“Yɛ tok emapa nɛ emapa di esa nɔ́á, mot di nɛ tsik.

Mot tsak ɛ nɛ mɛkpa djas di edus tɔ nuub Zɛɛb ɛ.*”»

⁵ Bhii tak, Dim mot mɛkɔŋ eebaazɛtɔ nɛ nɛ pɛ Yeluzalɛm ghaada na dɛɛ. Nyɛ eezɛgɛl nyɛ kɔ nges Ndjaab-ɛbuwa.

⁶ Nyɛy nɛ Yezu nɔ́á: «Yɛ bɛ nɔ́á, wɔ ɛ Mɔn Zɛɛb ɔɔ, tsɛla, da wɔ ɛ kɛduma pɛ si, etɛɛ nɔ́á, ekwɛyala ɛ Zɛɛb lɛɛ ɛ nɔ́á:

“Kɔ ɛsu ɛ lɔ, Zɛɛb ɛ waake nɛ efɔfɔp bɛ nɔ́á:

Bɛ bɛp wɔ nɛ mɛmbɔ mɔɔ,

ɛ kaab nɔ́á, wɔ ɛ zɛkɛbɛma ɛbɛk.†”»

⁷ Tin, Yezu eezɛbɔɔza nɛ nɛ nɔ́á: «Ekwɛyala baalɛɛ ɛ nɔ́á: “Sa wɔ ɔ́áwa Ghɛŋ Zɛɛb'ɔ tɔ mɛbhowal‡.”»

⁸ Dim mot mɛkɔŋ eebaazɛnɔɔ nyɛ, tɔ nɛ nɛ pɛ kɔ dhiiti ɛtsok ɛ na vyɛɛgvɛɛɛɛ. Nyɛ eezɛtɛl nyɛ mɛyɔŋ mɛ bɔs djas nɛ mɛkas nɛ enɛm tak djas.

⁹ Dim mot mɛkɔŋ eezɛkɛ nɛ nɛ nɔ́á: «Mɛ waadjɛ wɔ esɛsɛ bak djas, wɔ kwɛyt mɛbɔŋ mɔ si mɛko mam, da wɔ ɛ duwal mɛ ɔɔ.»

¹⁰ E di'enek, Yezu ɛ boozɛkɛ nɛ nɛ nɔ́á: «Dusa tin, Satan! Etɛɛ nɔ́á, ekwɛyala lɛɛ ɛ nɔ́á:

“Yɛ ɛ Ghɛŋ Zɛɛb'ɔ ɛ wɔ di egoka nɛ ɛduwal.

Wɔ goka nɛ esa ɛ mɛsa mɛ met.Š”»

¹¹ E sok'enek, Dim mot mɛkɔŋ eezɛbet nyɛ, nyɛ eezɛtɔ yɛ. E di'enek, wɔ gwak efɔfɔp zokazyɛ zɛkwɛyɛ nyɛ.

Yezu eekan esa mɛsa mɛ tɔ kyee dik Ghalile

¹² Bhis Yezu nagwak nɔ́á, Zarj naamɛtaa ɛ mbok ɛ, nyɛ naazɛtɔ pɛ Ghalile.

* 4:4 Det 8.3 † 4:6 Mɛd 91.11-12 ‡ 4:7 Det 6.16 Š 4:10 Det 6.13

¹³ Nyε nabe ε āakosulal kō ghaada Nazalet. Tin, nyε nakwos ε ekedi pe ghaada Kapelnaum, ghaada tak nadi ε mbaka-mbaka ne boo soob na djato-djato Ghalile, pe pak kyee dik ε Zabulon ne Neftali.

¹⁴ Nyε nasa deenek ε, etee nāá, etep ngooel-mekpa Ezayi naleε ε neebela esuk:

¹⁵ «Ekyee medhik me Zabulon ne Neftali
pe kyee ze boo soob na djato-djato pe yii kyiid dii Yulden,
Ghalile, pe bot ε di āabe bot ε mbyak eYuda di o!

¹⁶ Mbyak di to ghooghom ε waabee

boo ngel gwyε ε kas to loo!

Doo ne bot ε di ekoola to ghooghom pe kyee dik esyee o, gwyes ε waakas kō loo. »

¹⁷ Kana ewala elenek, Yezu naazekan elyo bot nāá: «Liigka elyem, etee nāá, Eyon ε di to gwoo ε, ye eezekunaa!»

Yezu eezedjoo bedjekel be yii meken

¹⁸ Dhiiti dwoo Yezu nadi eke mbaka-mbaka ne boo soob na djato-djato e Ghalile. Daa nyε nabee belael ε mewwyet bebá, dhyeeb ne tel, bōo ela mewwyet ε. Bot ε tak nabe ε Simōn, mot nagetaa Pyeed o, zenōo dhyeeb Andele ela ewwyet to dii.

¹⁹ Tin, Yezu eezεke ne nōo nāá: «Duka me, me waasa nāá, bi di belael ε mewwyet etep emet ε bot.»

²⁰ E di'enek wat, be eezedhuugal mewwyet mōo, etep edu Yezu.

²¹ Bhii Yezu nake ba «zii» ε, nyε eezεboma ne bedhiiti bot esis, dhyeeb ne tel, Zak be ne mōn ε nyεeg Zan, bōn ε Zebede. Be nadi ε to eleed, ekoobal mewwyet mōo, be ne seeg'ōo. Tin, Yezu eezedjoo be.

²² E di'enek wat, be eezedhuugal eleed ne seeg'ōo, be eezedu Yezu.

Yezu moo lyo ne etsik ε bot

²³ Tin, Yezu naazetō pe kyee dik Ghalile djas, nyε nadi edje melyo to mendjaa me mendjaala me eYuda nadi pe kyee dik tak ε. Nyε nadi egoola Mbée Bhaadal dum ne Eyon ε Zeeb, ne ebaatsik bot ε nazyε ne mebε membi ne membi o ne bot ε nadi ne edjam o.

²⁴ Ye nabe ε, menduk me naake kō kyee dik Siili djas. Be ε boodi zezye nyε ne bot ε nadi ne mebε membi ne membi o, ne bot ε embee esisim nadi edhe-dhek o, dōo ne bot ε nadi ebil djem o ne eboka e bot. Yezu zokatsik bōo djas.

²⁵ Medhuu me bot ε nadi edu nyε o, nadudus ε pe Ghalile, pe pak eghaada kam, pe ghaada Yeluzalem, pe Yude ne bot ε kyee dik nadi pe yii kyiid dii Yulden o.

5

Yezu eezedje bot melyo kō etsok

¹ Dāa Yezu nabee edhuu ε bot binak ε, nyε naazebyet kō etsok, nyε eezenōo nyel'e, disi. Bedjekel be eezedis e ngwoob'e.

² Nyε eezeni ε dje be melyo:

Tete memyaala

³ «Menyo ne bedjel ε bot to sisim,
etee nāá, Eyon ε di to gwoo ε, ye ε yōbō.

⁴ Menyo ne bot ε di edje nenak o,
etee nāá, Zeeb ε waadis ghorj di to elyem bōo e!

⁵ Menyo ne bot ε di etela o,

etee náá, be waabela kyee bōs Zeeb nakek be e!

⁶ Menyo ne bot e di ne za ne gwyee esa ekwosak e Zeeb o, etee náá, be waade, djil!

⁷ Menyo ne bot e di gek bot esis ghon o, etee náá, Zeeb é waagek be ghon!

⁸ Menyo ne bot e di ne mbee elyem o, etee náá, be waabee Zeeb.

⁹ Menyo ne bot e di esaa egwyem pak'oo e, etee náá, Zeeb é waadiig bet náá, be é bōn be!

¹⁰ Menyo ne bot e di to tsik mezuk o, etee náá, be epesa ekwosak e Zeeb, etee náá, Eyon e di to gwoo e, ye é yōbō!

¹¹ Menyo ne nen, ye be náá, bot epelee bin o, ne ewa bin to tsik mezuk o, be di esu bin etep mbe o, ne ebaasaab dék'en, étep'am o.

¹² Myaalaka, da bi é bōl zen, etee náá, boo etuud bin é neega pe to gwoo. Etee náá, ye é deenek e be nazuk bengoolle e mekpa e Zeeb nazyee esok ne nen o.»

Bedjikel é meson ne mekas kō bōs

¹³ «Ye é biyo é di meson kō bōs. Ye be náá, meson moo é, àakagwom o, ye goka é ne esaaa dāa étep meson neebaagwom? Deenek meson aakadi é, ààbe ne mesa me ye aasaaa ne ye e. Deenek, ye goka é ne emwasaa pe kel, da bot é nyal ye.

¹⁴ «Ye é biyo é di mekas kō eko e bōs. Del e di suma kō etsok o, tok ne ghwyil edi syela.

¹⁵ Wō aanākwaatuub lama, da wō é wa ye si bhe. Ye àaseaa deenek, ye goka ne ekelaa é, pe kō teeg é di bot djas aadi to gwyee tak o.

¹⁶ Deenek é di egoka náá, mekas men nyen to bot, étep bot neebēe menyo me esesee bi di esa e, étep be needuwal Seeg'en di to gwoo o.»

Melyo dum ne etsi

¹⁷ «Nàkeka náá, me nazyee é zegó etsi e Moiz ne melyo me bengoolle e mekpa e Zeeb nadjee e. Me nabe é àázye zegó etsi, me nazyee é zelyaal mesuk me tak.

¹⁸ Tseetse ne tseetse, me lee bin e náá: Dāa ye di náá, gwoo ne bōs dinaa àapaadum e, ye tok ne sa wat aadisaa to etsi. Ye nakoozodi ba moo eton neghu ba moo kyeeb, sa wat aanādus to etsi kekum dwoo mesik me etep djas.

¹⁹ Etep tak é di náá, mot aazodis tsi wat, ye nakoozotōol, da nye é lyo bōn nyeeeg náá, be sa dāa nye sa o, yenāk aadi é, mōo dhyeeb to Eyon e di to gwoo e. Tin, mot di eduwal etsi da nye é lyo bōn nyeeeg náá, be sa dāa nyey o, yenāk aadi é boo-mot to Eyon e di to gwoo e.

²⁰ Me lee bin e náá: Epiki bin é mis me Zeeb é di àādhaa yii beghan e mekana me etsi ne eFalizye o, bi aanākwaani to Eyon e di to gwoo e.»

Melyo dum ne tep ebuk

²¹ «Ye nabe é, bi naagwak náá, nye nake ne bebhaab bina náá: “Sa wō ààgō mot. Mot é gō sō mot o, ye goka é ye tōaa ne ne é mis me betetep, nye neepééaa.”

²² Ye kabe mam o, me lee bin e náá: Mot djas aagwak ebuk ne mōn nyeeeg o, ye goka é náá, betetep pée nye. Mot aake ne sō mot náá, “wō é wo o”, nye goka é nye tō kepééaa pe boo zeeega betetep eYuda. Mot aake ne sō mot náá, “wō é ndjemet o”, ye goka é náá, nye kemwasaa to du na kōm-kōm.

²³ Ye be náá, wō epetō pe mesa ebuwa étep ekeduwal Zeeb ne esa bō o, tin, wō siiza náá, mōn nyooeg é ne tep nye di ebwak wō kō esu e tak o,

²⁴ pookobet esa e duu tak kō mesa ebuwa. Da wō é pookokegwakel ne mōn nyooeg. Bhii tak e wō aakazyee, zekaa Zeeb.

25 «Mot é kɛpit wɔy ɔɔ, bi é di etɔ pɛ dɔ́a bɛtɛtɛp ɔɔ, lela ɛgwakel nɛ nɛ é di bi dinaa é ze yenek, é kaab náá, mot tak é zɛkɛka wɔ é mis mɛ bɛtɛtɛp. Bhii tak, da bɛtɛtɛp é djɛ wɔ é mɛmbɔ mɛ esodja, da bɛ é wa wɔ é mɛmbok.

26 Tɛɛtɛ nɛ tɛɛtɛ, mɛ lɛɛ bin ɛ náá: Wɔ aanákwaawɔis tin, wɔ di áātuud ɔɔ nɛ falanga ɛsik ɔ.»

Mɛlyo dum nɛ tɛp mɛzɔ

27 «Yɛ nabɛ é, bi naagwak náá: “Sa wɔ áása ɛzɔ.”

28 Tin, mam kalɛ nɛ nɛn ɛ náá, motom djas aagwɔ́ak mwaa ɔɔ, da é wyeeb nyɛ tɔ lyem ɔ, yenɔk tak eezesa ɛzɔ nɛ moma tak tɔ lyem'ɛ.

29 Yɛ bɛ náá, yɛ é dis ɛ kyee mbɔ eghɛɲ bɔ é di ebelal wɔ náá, wɔ sa mesyem ɔ, wɔ goka é nɛ ɛpiid ɛ yɛ, da wɔ é mwas yɛ ɛtsetaɛpɛ. Yɛ aadi é, ɛnyɔɛpɛ nɛ nɔ náá, wɔ dis dhiiti kyee nyel'ɔ, áákabɛ náá, wɔ kɛdyak tɔ du na kɔm-kɔm nɛ nyel'ɔ djas.

30 Yɛ bɛ náá, yɛ é, mbɔ eghɛɲ bɔ é di esa náá, wɔ syem ɔ, tsaala yɛ, da wɔ é mwas yɛ ɛtsetaɛpɛ nɛ nɔ. Yɛ aadi é, ɛnyɔɛpɛ nɛ nɔ náá, wɔ tsaal dhiiti kyee nyel'ɔ, áákabɛ náá, wɔ kɛdyak tɔ du na kɔm-kɔm nɛ nyel'ɔ djas.»

Mɛlyo dum nɛ ɛbel ɛ ɛba

31 «Yɛ nabɛ é, bɛ naabaake náá: “Mot ɛpɛɛ myɛl ɔɔ, nyɛ goka é nɛ ɛdje nyɛ mekana mɛ ɛbel ɛ ɛba.”

32 Yɛ kabɛ mam ɔ, mɛ kɛ é náá: motom djas di ɛpɛɛ myɛl, áàmɛt nyɛ nɛ sa etsi di elu ɔ, motom tak sanj é náá, moma tak di moma mɛzɔ nyɛ baatɔ ɛba ɛ sis ɔɔ. Tin, motom aaba moma zebyenaa é ɛba ɔ, nyɛy baasa é ɛzɔ.»

Mɛlyo dum nɛ ɛtuwal myonj nɛ mɛsonj

33 «Yɛ nabɛ é, bi naagwak dɔ́a bɛ nake nɛ bɛbhaab binaka náá: “Sa wɔ áágwakel nɛ mot, da wɔ é tuwal myonj nɛ mɛsonj bhii tak wɔ kadi é áása sa wɔ nakek ɛ. Yɛ goka é náá, wɔ sa sa wɔ kɛk é mis mɛ Ghɛɲ ɛ.”

34 Yɛ kabɛ mam ɔ, mɛ lɛɛ bin ɛ náá, sa mot áātuwal myonj nɛ mɛsonj, da é nɔɔ gwoo dɔ́a tyaases, ɛtɛɛ náá, penek é pɛ bóó mɛkoozi mɛ Zɛɛb di ɛ.

35 Sa mot áātuwal myonj nɛ mɛsonj nɛ bɔs, ɛtɛɛ náá, bɔs é di Zɛɛb di enyal nɛ meko mɛ ɔ. Sa mot áātuwal myonj nɛ mɛsonj nɛ din ɛ Yeluzalɛm, ɛtɛɛ náá, yɛ é ghaada ɛ boo Mɛkoozi.

36 Sa wɔ áātuwal myonj nɛ mɛsonj, da é wa lo'ɔ é ban, ɛtɛɛ náá, wɔ tok nɛ ghwyil ɛswoola bhoo lo'ɔ náá, yɛ bhilal nɛghu yɛ pum.

37 Yɛ bɛ náá, wɔ eemyaal tɛp ɔɔ, kea “Iyoo”. Yɛ kabɛ náá, wɔ eebyen ɔɔ, kea “ooh”, ɛtɛɛ náá, ekɛla-ekɛla ɛɛ bot dyeebakel kɔ ɛtɛp'ɛnek dyeebadus é pɛ daa Mbɛɛ mot.»

Mɛlyo dum nɛ tɛp ɛbulal ɛ embee esɛsɛɛ bɛ sa wɔ ɛ

38 «Yɛ nabɛ é, bi naagwak náá: “Mot é tuu ɔɔ dis ɔɔ, yɛ goka é náá, nyɛ baatuuaa yɛ. Mot é bwak wɔ ɛdje ɔɔ, da wɔy é baabwak nyɛ ɛdje.”

39 Deenek, mam kalɛ bin ɛ náá: Sa mot áábulal ɛbiyo nɛ ɛbiyo. Mot é nyuu wɔ bɛɛz é ɛmuk pɛ mbɔ eghɛɲ ɔ, baaka nyɛ yak kyee ɛmuk.

40 Mot é di esaa wɔ nɛ ɛtɛp ɛtɛp nyɛ neenɔɔ kuwa yɔ ɔɔ, beta nyɛ, nyɛ baanɔɔ ɔɔ nɛ ndjookuwa yɔ.

41 Mot é besal wɔ náá, wɔ kɛ nɛɲ wat ɔɔ, kea ɛnɛɲ ɛbá.

42 Gwɛna nɛ mot di ewaab wɔ sonok ɔ. Yɛ bɛ náá, mot eenɔɔ sa yɔ ɔɔ, sa wɔ áákabaakɛdu.»

Yezu Klisto eelyaal bɛdjekel bɛ náá, bɛ kwyɛl bot ɛ di bhina bɛ ɔ

43 «Yɛ nabɛ é, bi naagwak náá: “Yɛ goka é, wɔ kwyɛl ɔɔ'ɔ mot, da wɔ é byen mot mebhuka mɔ.”

⁴⁴ Ye be mam o, me kalee bin e naá: kwyelka bot e mebhuka men. Djaalaka Zeeb ko esu e bot e di ezuk bin o.

⁴⁵ Deenek e bi aadi bon Seeg'en di pe to gwoo o, etee naá, Zeeb sa e naá, gwyes kas ko bot djas: bembée e bot ne befete e bot. Tyee wat, Zeeb sil bhi e, étep bot e di sosoob o, ne bot e di aabe sosoob o.

⁴⁶ Ye be naá, bi goka e ne ezokwyel e bot e di ekwyel bin o, étep ye bi di bun naá, bi e waabela efute aadus pe eko e? Doo ne benonjel e epata e lapo zobaakwyel e, bot e di ekwyel be o.

⁴⁷ Ye be naá, bi zoswos e bon nyeeeg bin o, bi bee tin e naá, bi epesa enem esa? Etee naá, bot e di aabe bot e mbyak eYuda o, boo pe zobaasa e deenek!

⁴⁸ Dika ne mbée elyem daa Seeg'en di to gwoo o di ne mbée lyem e.»

6

Melyo dum ne egwyena ne bedjel e bot

¹ «Bi e kotiibal dum ne daa bi di esa enem esa ne bot étep eduwal e Zeeb e. Bi e sa deenek e mis me bot, étep bot djas neeke naá: “Biyo e di bembée bot” o. Deenek, bi e sa deenek o, bi aanakwaabela efute e Seeg'en di to gwoo aadje e.

² Wo kwyel edje djel mot sonok o, wo goka e ne esa ye to so, sa mot aagu. Nasa daa bot e luwaleh di sa to mendjaa me mendjaala me eYuda ne e egba e. Be sa deenek e étep bot needuwal be. Tseetse ne tseetse, me lee bin e naá: Mbi bot binak ezebela yobo efute.

³ Ye be naá, mbo eghen bo epedje djel mot sonok o, ye aanyo naá, mbo myel e lo gu.

⁴ Etee naá, ye goka e naá, sa wo dje mot e, ye di so. Tin, Seeg'en, mot di egu daa wo di ekwyee bot to so e, nye waadje wo yo efute.»

Melyo dum ne mendjaala

⁵ Yezu ezeke ne noo naá: «Bi e di edjaala o, nadika daa bot e di ne lualen, be dyeebakwyel edjaala e metetel to mendjaa me mendjaala me eYuda ne e beman, étep bot neebée be. Tseetse ne tseetse, me lee bin e naá: bot binak ezebela yobo efute.

⁶ Ye kabe woy o, wo kwyel edjaala Zeeb o, nia to dhen'o, da wo e diyal ebe. Bhii tak, da wo e djaala ne Soog di to di so o. Tin, Soog, mot di ebee esesee wo di esa to so o, nye waadje wo efute.

⁷ «E sok bi di edjaala e, sa mot aabasal ekpa wat esok ne esok gwyes daa bot e di aabe bot e mbyak eYuda o. Boo gek e naá, Zeeb e waagwak be, etee naá, be ne bil mekpa ebupe to mendjaala mo.

⁸ Sa mot aabaja be, etee naá, Seeg'en ne gu sa elyem bin di ekwos e, esok ne bi ne waab ne ne.

⁹ Deenek, Gwakeka daa bi di egoka ne edjaala e. Keka naá:

“Seeg'es di to gwoo o,
ye goka e naá, mot ne mot gu naá, wo e Zeeb na Dee.

¹⁰ Mekoozi mo zye.

Beta naá, ekwosak e lo sael ko bos, daa ye di sael pe to gwoo e.

¹¹ Djae bis melu ne melu edee di egoka ne nes e.

¹² Pela ebiyo e bis zesa e,
etee naá, biso pe, bis epepel bot e nazesa bis ebiyo o.

¹³ Sa wo aabet bis to mebhawal.

Pe ka bis e membó me Mbée mot,
letee naá, ye e woy e di ne Mekoozi, ne mebwala, ne duma na kom-kom.]”»

¹⁴ «Guka naá: Bi e pel ebiyo e bot e di etó ne esa bin o, Seeg'en di pe to gwoo o waabaapel yebó pe.

15 Tin, ye kabela náá, bi ààpel besò bin ò, Seeg'en di tò gwoo ò aanàkwaabaapel ebiyo e bi di esa e.»

Melyo dum ne tep etsi e edee etep mendjaala

16 «Ye be náá, bi epetsi edee ò, sa mot ààdi ne bhwoob ghoj dāa bot e di ne lualen ò. Be lyaal bhwoob ghoj deenek é, etep bot djas neegu náá, be epetsi edee. Tseetse ne tseetse, me lee bin e náá: bot binok ezebela yòbò efute.

17 Ye kabè woy ò, wò tsi edee ò, gwyia bhwoob, da wò é lóob mul é lo,

18 etee náá, bot needi ààgu náá, wò epetsi edee. Tin, ye é Soog mot di tò sò ò di egu, deenek Soog, mot di ebee esese djas wò di sa tò sò ò, nye waadje wò efute.»

Ekum pe daa Zeeb

19 «Nàsaaka edi é ne betè ne ekum é bós'ak. Ekum ee di náá, beses ne emaa é waapul e. Ekum ee di náá, bot e djii é waakwak ebo e ndjaa, da é djii, nòò, tó ne ye e.

20 Kwomka ekum bin pe daa Zeeb. Penek, bot e djii aanàkwaani kedjii ye, beses ne emaa aanàkwaapul ye.

21 Etee náá, é di mot di ekwom esa be ò, lyem'e di é tin.»

Lama nyel

22 «Mis me mot é dāa lama nyel. Ye be náá, mis mò epenyaasok enyòpe ò, gua náá, nyel'ò djas é tó selele.

23 Ye kabè náá, mis mò epekpan ò, nyel'ò djas é tó ghooghom. Ye kabè náá, ngel di tó ló eezedim ò, tin, kwaa yenek meghomla aanòjel ne yé?»

Neghu epata, neghu Zeeb

24 Mot ngot aanàkwaadi mot-mesa me ekukuma ebá. Ye be deenek ò, nye waabhina ngot, da nye é kwyil nwyak ngot, neghu nye kaseya ne mot esok ò, nye waapee nwyak ngot. Bi tok ne ghwyil esa mesa me Zeeb ne mesa me epata é di wat.

Edum e koj ne Zeeb

25 «Étep tak é me di eleé ne nen náá: Nàbemka ba dum ne tep edee, ne gwyes medii ne tep eduuba. Etee náá, tsik eedhaa edee ne menyo. Nyel eedhaa ekaad ne metan. Étsal é?»

26 Beeka enen pe eko, be ààbe epyeeb, ààbók edee di ewum tó epyeeb e. Be ààkwom edee tó mebhwa ne kò etaa. Tin, dhi Seeg'en di tó gwoo ò, di dje be edee! Bi ààpadhaa enen ne boo metan é mis me Zeeb é?

27 Ye be náá, bi epebem ba ò, eze pak'en di ne ghwyil ebil ba elu e wat kò melu me tsik'e?»

28 «Étep ye bi di bem ba kò esu e ekaad? Beeka dāa mezem di ekwyil ne wyee tó pyeeb e. Mezem me tak ààsa mesa, ààlat ekaad.

29 Tin, me epelè bin náá, dāò ne Salomòj, ne boo duu ye, nye nabè é ààbe ne mbèè kaad nà nyò dhaa wat tó kòkò mezem menek.

30 Ye be náá, Zeeb epebet eka ee di tó dik mos, da djemen ye é nòjaa, dikaa tó du ò, tin, nye tok ne ghwyil esa deenek ne lyem'e met etep'en é? Ye nakoozodi náá, bi tok ne boo emyaal ne ne!»

31 «Nàbemka ba é ekeke náá: “Mena aadeka yé? Mena aadeka yaa medii? Mena aabotka yé?”

32 Yenek djas, ye é bot e bós é di ebwos esese binek melu djas. Tin, Seeg'en mot di tó gwoo ò ne gu náá, bi é ne gwyes tak.

33 Pookosaaka sok Eyon e Zeeb ne tsik tó epiki nye di ewaab e. Tin, Zeeb é waadje bin esa djas bi di ne gwyes tak e.

³⁴ Nàbemka ba ne etep aasaal djemen e, etee náá, etep ee djemen aagwye lo é nye emet. Dwoo ne dwoo é ne ye ekwosak.»

7

Yezu Klisto eelyaal bedjekel be náá, sa be àápée bot

¹ «Sa bi ààdidi é pée bot, deenek Zeeb aanákwaapée bin.

² Etee náá, Zeeb aapée bin e dáa bi di epée besò bin e. Nye aalwoodal bhwan'en e dáa bi di elwoodal bhwaà besò bin e.

³ E tep ye wò gwyák kwyeezyon di tò dis e sò'ò mot, wò kadi é ààbee pek le di tò dis e lo é?

⁴ Wò nàkwaake ne sò'ò mot náá: “Mòn nyaag'am, beta me dis kwyeezyon tò dis e lo,” woy ààbe é bee pek le di tò yò dis e.

⁵ Woy mot medjhaaz pe éko, bhimis pe si, pookodis sok pek le tò dis e lo é! Bhii tak é wò waanyaa sok, etep wò needis kwyeezyon di tò dis e mòn nyoog e.»

⁶ «Nàdjeka esa ee di dèe e ne bebhye, é kaab náá, bhii tak be é zekébula zeduma wò é nyel ne mekwaala. Nàmwaska mevunga sok bhwoob beghwye, é kaab náá, be é zekenyal ye.»

Waabka, saaka, diigka é ebe e ndjaa

⁷ «Waabka, bi é waadjéaa. Saaka, bi é waabela. Diigka, be waadii bin ebe e ndjaa.

⁸ Etep tak é ye di náá, mot é waab o, nye epedjéaa. Mot é sanj o, nye epebela. Ebe e ndjan aadiiáa é, etep mot diig o.

⁹ Ye é ne mot ngot pak'en di ne ghwyil edje mòn'e ékok bela náá, mòn waab é mapa?

¹⁰ Neghu eze di ne ghwyil edje mòn nyo*, ye be náá, mòn waab é su o?

¹¹ Kwyii biyò, bembée e bot, di gu edje embée esonok ne bòn bin, gwyata ne See'en di tò gwoo o aapaadi àadjé embée esonok ne mot aawaab nye sonok o!

¹² «Kanka esa sok ne besò bin esesee bi di ekwyel náá, bot sa bin ye e. Deenek é mekana me etsi e Moii ne yii bengooel e mekpa e Zeeb di elyo.»

Ebe e ndjaa na maad-maad

¹³ «Nika tò ebe e ndjaa na maad-maad, etee náá, ze di eniigal mot pe del e esyee e, ye ne bok. Bete ne bot dyeebakwyel edhanj é penek.

¹⁴ Tin, guka náá, ebe e ndjaa tak ne maad, bela náá, pe ze di edul bot pe ze tsik e, ye ne pata. Etep tak é di náá, bot ebupe àadyeebadu ye.»

Bengooel e mekpa e Zeeb yii mekən

¹⁵ «Bi é di ne etson ne bengooel e mekpa e Zeeb yii mekən. Be zye pe daa len é, ne ezaaba dáa mòn e taa, ghuna be é eben, be zosyel e mya mao.

¹⁶ Bi aagu bengooel e mekpa e Zeeb yii mekən tak e ne mefulu mao. Etee náá, bum le vin ààbókaa tò mekpak me megok neghu bum fig kò le megok.

¹⁷ Etee náá, mbée le zodje é mbée bhum. Mbee le kadje é mbee bhum.

¹⁸ Mbée le tok ne ghwyil edje mbee bhum. Tyee wat ne mbee le. Ye tok ne ghwyil dje mbée bhum.

¹⁹ Ele djas di àadjé bhum e, ye goka é ne ekwyalaa, bhii tak da ye é mwasaa tò du.

²⁰ Etep tak é di náá, bi aagu bengooel e mekpa e Zeeb yii mekən tak é ne embee mefulu mao.»

Elee ne esa

* **7:10** Be ke deenek é, etee náá, eYuda ààde benyo.

21 «Ye tok bot djas di djoo mɛ: “Ghɛɲ, Ghɛɲ!” ɔ, aani to ɛyɔɲ ɛ di to gwoo ɔ. Bot aani ɛ, ye ɛ bot ɛ di esa ɛkwosak ɛ Saag'am di to gwoo ɔ.

22 E dwoo Zɛɛb aazɛpɛɛ bot ɛ, bot ɛbuɛpe ɛ waake nɛ nam nɛ: “Ghɛɲ, Ghɛɲ”, ye ɛ nɛ din ɛ lɔ ɛ bis nadi bengooelɛ ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb! Etsal ɛ? Ye ɛ nɛ din ɛ lɔ ɛ bis nadi esesɔ mɛlyeeb! Etsal ɛ? Ye ɛ nɛ din ɛ lɔ ɛ bis nasa bɛtɛ nɛ endem e mɛbwala! Etsal ɛ?

23 Tin, mɛ waalɛ nɛ nɔɔ ɛ mis mɛ bot nɛ: “Mɛ nabe ɔ̀ɔgu bin. Duska ɛ mis mam, tɔ́ka ɛtsetape nɛ nam, biyɔ, bot ɛ di esa embee esesɛɛ ɔ!”»

Mendjaa membɔ

24 «Gwakeka, mɛ pookolyaal bin mbi mot zyɛ pɛ daa lam ɔ. Nyɛ gwak mɛkpa mam, da nyɛ ɛ kɛ tyee tak ɔɔ, nyɛ ɛ mot etson di esum ndjan'ɛ kɔ ɛkok ɔ.

25 Wɔ gwaa bhi zɛnɛɛ ɛbuɛpe, tyee bhyɔɲ natuula nɛ ghuu na lyel-lyel ɛ, ye naanyunja ɛ ndjan'ɛnek. Aɔ́bik, etɛɛ nɛ, ndjaa tak nasumel ɛ, ɛnyɔɛpe kɔ ɛkok.

26 Tin, mot di egwak mɛkpa mam, da nyɛ ɛ kadi ɔ̀ɔkɛ tyee mɛkpa mɛ tak di elɛɛ ɔ, nyɛ ɛ dɔ́a ndjemet mot di esum ndjaa kɔ bɔs bɛsyɛ, ɔ̀ɔwylɛ epap kɔ ɛkok ɔ.

27 Dɔ́a bhi nakanɛɛ ɛbuɛpe ɛ, tin, tyee bhyɔɲ nakatuula ɛ, ghuu na lyel-lyel eezɛnyunja ɛ epap ɛ ndjan'ɛnek, epap eezɛbik “syɛɛɛ” ɛ di tak wat.»

Eghɛɲ ɛ Yezu

28 Dɔ́a Yezu nasilɛ elyo bɛmɛlyo mɛ ɛ, mɛdhuu mɛ bot naadyeebadjoka dɔ́a nyɛ nadi elɛlyo ɛ.

29 Etɛɛ nɛ, nyɛ nabe ɛ ɔ̀ɔlyo dɔ́a bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi nalelyo ɛ, nyɛ nalelyo ɛ, nɛ eghɛɲ ɛ Zɛɛb.

8

Yezu eezetsik dhiiti mot nadi nɛ ɛbɛ ɛ zezam ɔ

1 Dɔ́a Yezu nasul kɔ etsok ɛ, zukamwaa nɛ mot naazɛdu nyɛ.

2 Tin, wɔ gwaa dhiiti mot nadi nɛ ɛbɛ ɛ zezam ɔ, zetiila pɛ daa lɛ. Nyɛ eezɛkwyt mɛbɔɲ si, zɛdjaala nɛ nɛ nɛ: «Ghɛɲ! Mɛ nɛ gu nɛ: wɔ kwylɛ ɔɔ, wɔ ɛ nɛ ghwyilɛ etsik mɛ, nyɛl'am bula dɛɛ.»

3 Tin, Yezu eezɛɛb mbɔ, mɛt nyɛ. Nyɛy nɛ nɛ nɛ: «Mɛ eekwylɛ. Tsaka!» E di tak wat, wɔ gwaa, ɛbɛ ɛ zezam mot'ɛnɔk zɛsi.

4 Bhii tak, Yezu ɛ boozeke nɛ nɛ nɛ: «Gwaka mɛ ɛnyɔɛpe: Sa wɔ ɔ̀ɔlɛɛ mot sa dhaa wak ɛ. Tɔ́a, kɛlyaal nyɛl pɛ daa bɛghaa-Zɛɛb, da wɔ ɛ kɛdjɛ esa ɛ egwyena dɔ́a Moizɛ nyɛ ɛ, ɛtɛp wɔ neelyaal bot djas nɛ, wɔ eetsak.»

Yezu eezetsik mot-mɛsa ɛ komanda esodja e Lɔm

5 Dɔ́a Yezu nadi eni to ghaada Kapelnaum ɛ, wɔ gwaa dhiiti kukuma to lɔɔg esodja zɛzyɛ pɛ daa lɛ. Bhii tak, nyɛ eezɛke nɛ Yezu nɛ, nyɛ zɛkwylɛ nyɛ.

6 Nyɛy nɛ nɛ nɛ: «Ghɛɲ, mot-mɛsa mam ngɔt ɛ ndjaasi pɛ ndjan'am, nyɛ eezɛɔɔb nyɛ epebɛ elyɛlɛpɛ.»

7 Tin, Yezu eezɛbɔɔza nɛ nɛ nɛ: «Mɛ ɛpɛtɔ́, kɛtsik nyɛ.»

8 E di'ɛnek, kukuma to lɔɔg esodja binɔk eezɛbɔɔza nɛ nɛ nɛ: «Ghɛɲ, mam ɛ yam zɛ, wɔ neezɛni to ndjan'am. Ye goka ɛ nɛ, wɔ zolɔ́o ɛkpa wat, ɛtɛp mot-mɛsa mam neetsak.

9 Di mɛ di'aak, ye ɛ nɛ ekukuma bam ɛ, mɛ di egwak esesɛɛ mɛ di egoka nɛ esa nɛ nɔɔ ɛ. Dɔ́o nɛ mam pɛ, mɛ ɛ nɛ esodja si mɛko mam. Mɛ ke nɛ nɔɔ: “Tɔ́ka” ɔɔ, bɛ ɛpɛtɔ́: “Bulaka” ɔɔ, bɛ epebula; “Saka dɔ́ak” ɔɔ, bɛ ɛpesa.»

10 Dɔ́a Yezu nagwak eyala e kukuma yenɔk ɛ, ye nabe ɛ, nyɛ naadyee-bamyaala. Tin, nyɛ ɛ booke nɛ bot ɛ nadi egylɛ bɛ nɛ nɔɔ nɛ: «Tsɛɛtɛ nɛ

tsêetse, me lee bin e náá: me dinaa àapaabee mot di edum konj ne Zeeb, ko Yisaelaél dāa mot'ak.

¹¹ Betka me lee bin náá, bot ebupe e waadus pe e bil e dwooo ne pe edjem e dwooo. Be waazyē, zedi ko mesa wat, be ne bōn Abalaam, Izak ne Zakōōb to Eyonj e di to gwooo e.

¹² Tin, bot e nagoka ne edi e bot e eyonj e tak o, be aadi é, wusa pe kel, to ghooghom pe baadi edje megwyē ne ekwaal e metsok e.»

¹³ Bhii tak, Yezu eezēke ne kukuma esodja binōk náá: «Sika pe ndjan'ō etēē náá, ko edum e konj e lo ne Zeeb, Zeeb eedje wō sa lyem'ō di ekwos e!» E di tak wat, ye nabe é, mot-mesa e kukuma esodja binōk naatsak.

Yezu eetsik be ne bot e mebē

¹⁴ Yezu eezewyis, tō pe daa Pyēed. Ghuna tsi ye yii moma nadi é ndjaasi ne mekosa ekpanjepe.

¹⁵ Nyē eezemet nyē é mbō, mekosa eezesi. E di tak wat, moma yenōk eezewyē, nyē moo zēbe be.

¹⁶ Dāa dwooo nadi esila e, wō gwaa be zēzye nyē ne bot e mēlyeeb nadi edhek o. Dāa Yezu nadi elii ko membēl menōk e, embee esisim nadi ewyis to lōo, tin, nyē naatsik dōo ne bot e mebē djas.

¹⁷ Nyē nasa deenek é, etēē náá, esesēē ngooel-mekpa e Zeeb Ezayi naleē é neebela esuk. Nyē nake é náá: «Nyē naanōo edjam bina ne mebē mena*.»

Bot e di ekwyē edu Yezu o

¹⁸ Bhii tak dāa Yezu nabee edhuu e bot e nadi edu nyē o, nyē é boozēke ne bedjekel be náá, be sēē dhaa pe yii kyiid boo soob na djato-djato.

¹⁹ Wō gwaa dhiiti ghaa mekana me etsi zēzye pe daa le. Nyey ne ne náá: «Lyoe, me epekwyē edu e wō é meze djas wō aadi tō e.»

²⁰ Deenek Yezu eezēbōōza ne ne náá: «Bebhek é ne eku be di djaasi to tak e, enen é ne mek mōo. Ye kabē Sēerjēl Mōn Mot o, nyē tok ne zeza ne di nyē aadi ndiindil ne edja e gō.»

²¹ Dhiiti mot ngot pak bedjekel be eezēke ne ne náá: «Ghej, esok ne me ne du wō, pookobet me, me pookokedel saag'am.»

²² Tin, Yezu eebōōza ne ne náá: «Dua me. Beta bot e di āābe ne tsik o, be delel pak'ōo.»

Yezu eezelyak ghūu

²³ Wō gwaa Yezu zēni to boo elēed sama wat ne bedjekel be.

²⁴ Aābōya deenek, kaseka é boo ghūu na lyel-lyel eezekan epupal ko boo soob na djato-djato. Mēpupal me tak eezēghēē ebhyeeb e mēdii zēkēēza é elēed. Ye kabēla tin é, Yezu edja gō.

²⁵ Tin, bedjekel be zokazetiila pe pak nyē nadi to elēed e. Be eezēdjem nyē ne etsim: «Ghej, tsika bis! Esyee é yak!»

²⁶ E di'enek, ye nabe é Yezu naazēbōōza ne nōo náá: «Étēp yé bi di ne kēj? Ebwaalel e len ne Zeeb ne tōol!» Bhii tak, nyē eezewyē, zēbhēm ghūu, ne dii, nyē eezelyak ghūu. Nyey ne dii náá: «Sila ghulal'ō ye di gwyem.» Wō gwaa, ghūu zēsila, bhwak moo tin «kup».

²⁷ Bōo djas nabe é, be naadyeebadjoka. Tin, bōo náá: «Nwyak é nwyaa kwaambi mot di náá, dōo ne ghūu ne boo soob na djato-djato epegwak nyē?»

Yezu eezetsik bot ebā yii embee esisim nadi edhek o

²⁸ Dāa Yezu naseē pe yii kyiid boo soob na djato-djato pe kyee dik Ghadasa e, wō gwaa bot ebā zētūula to mēvit, be neezēboma ne ne. Ye nabe é bot e embee

* 8:17 Eza 53.4

sisim nadi dhek o, be nadi é, ne mbee manyan dhaa tye, bot nabe é ààbe ne ghwyil edhaa é ngwoob mevit me tak.

²⁹ Bot binok moo tin etsim náá: «Bis sa wo yé, wo y Mòn Zeeb? Wo zye wak é zezem bis, sonok ewala e tak dinaa áadjala?»

³⁰ Ba etsetaepe ne di tak, ye nabe é ne boo esan e beghwyee nadi egoo tin o.

³¹ Embee esisim eezedjaala ne Yezu, boo náá: «Wo kwyel eso bis o, kyeeda bis to esan e beghwyee bak.»

³² Yezu eezemyaal, nye eezeke ne noo náá, be to. Tin, wo gwaa embee esisim zewyis to bot binok, zeni to esan e beghwyee binok. Bhii tak, esaa djas eezesul etsok pe be nadi é, kaab, keghaaga to dii, boo djas si na «bheee.»

³³ Bot e nadi ebaal esan e beghwyee tak o, zokaze kaab, sik pe del. Be moo tin ebanja bot e del edjema be bee penek dum ne bot ebá binok.

³⁴ Tin, wo gwaa bot e del djas zokazewyis, keboma ne Yezu. Daa be naboma ne ne e, be naazedjaala ne Yezu náá, nye dus ko kyeed dik'oo.

9

Yezu eetsik dhiiti mot nazesob ne ebé o

¹ Wo gwaa Yezu zeni to elaed, see boo soob na djato-djato, sik pe del.

² Tin, bedhiiti bot zokazyé ne mot ngot nazesob ne ebé o, byaala ko mwaala. Daa Yezu nabee edum e kon e bot e nazyé ne mbel tak e, nye naazeke ne mbel náá: «Sa meghaaz mon'am, mesyem mo eepelel!»

³ Daa be nabee deenek e, bedhiiti beghan e mekana me etsi e Moiiiz nabe é, be moo nyinla pak'oo náá: «Nwyak mot epebyasal Zeeb!»

⁴ E di tak wat, ye nabe é Yezu naagu esiiza boo. Nye boozeke náá: «Étep yé bi di ne mbee esiiza to elyem bin deenek?»

⁵ Eyé di elyel ne nen, eke é ne mot ebé náá: «Mesyem mo eepelel» ooho, neghu eke náá: «Wyela, da wo é ke?»

⁶ Ye goka é bi é gu náá, Seenjele Mòn Mot é ne ghwyil epel mesyem me bot ko bos.» Bhii tak, nye eezeke ne mot zesob ne ebé o náá: «Wyela, nonja mwaala yo, da wo é sik pe ndjan'ol!»

⁷ E di'enek, mot'enok eezewyel, sik pe ndjan'e.

⁸ E di'enek wat, daa edhuu e bot e nadi tin o nabee deenek e, be naadyeebadjoka elyelpé. Bhii tak, be moo eduwal Zeeb daa nye nadje mbi yenek mebwala ne bot e.

Yezu eezedjoo Matye

⁹ Yezu eezedus tin, daa nye nadi edhan e, nye naazebee dhiiti mot, din e le é Matye, nye nadi é ndiindil é di mesa me. Nye nadi é nonel epata e lapo. Yezu eezeke ne ne: «Dua me!» Matye eezewyel «ngbat», bhii tak, nye eezedu nye.

¹⁰ Yezu be ne bedjikel be nadi ede edee pe ndjan e Matye. Wo gwaa, bete ne benonjel epata e lapo ne bot e mesyem zokazelwood tin, zede be ne be noo djas ko mesa wat.

¹¹ Daa eFalizye nabee deenek e, be naazedji bedjikel be náá: «Étep ye lyoel yen di ede edee é di wat be ne benonjel e epata e lapo ne bot e na mbee dék?»

¹² Yezu eegwak daa be nadi elii e, tin, nye é boozeke ne noo náá: «Bot e di ne menyel enyoepe o tok ne gwyes dhokotolo nye neegwom be. Ye é membel e di ne gwyes megwoma.»

¹³ Tóka, kedjekeka esuk e mekpa e Zeeb di eke náá: «Me kwyel é enem esa, dhaa ebuwa e betit.» Etee náá, me nabe é áazyé zesaa bot e epiki. Mam nazye é zesaa bot e di egu náá, be é bot e mesyem o.»

Melyo e Yezu dum ne tep etsi edee étep mendjaala

14 Dhiiti dwoo, bedjekel e Zan Nduuel-bot naazy e zedji Yezu náá: «Étép ye biso ne eFalizye di etsi edee étép mendjaala, dhi bedjekel bo di àatsi edee étép mendjaala?»

15 Wo gwaa, Yezu zebōza ne nōo náá: «Bi nakobee sok paa náá, besō e mwaaz di to ghor dwoo eba, dhi be di loog wat ne mwaaz, mot paazy e, zeba moma o? Yenek áasael! Deenek ewala tak epezye, ewala e di náá, mot zeba moma o waadisaa pak'ō. E di tak é be aatsi edee.

16 «Ye tok ne mot aanyaa pes bes kaad étép ekoobal put kaad ne ye. Wo sa deenek o, é sok wo aagwyi kaad tak e, bes kaad é waanyaa put kaad, da é bek elen e tak.

17 Menyok me na bes áawaaa to bheeb na mwa. Ye see deenek o, bheeb é ne ghwyil ebel, da menyok é see, deenek bheeb eepulel. Etép tak é di leaaa náá, ye áagoka deenek, etee náá, menyok me bes goka é to ebes e bheeb.»

Yezu eetsik dhiiti moma, da gomal esyes e Zayilus

18 Dáa Yezu nadi elii ne nōo deenek e, wo gwaa dhiiti kukuma eYuda zezye pe daa le. Nye eezekwyit mebon si meko me. Nyey ne ne náá: «Esys e lam áaloo ne pka. Me kwyel é, wo zekel membo ko le étép nye neegom!»

19 Yezu eezewyel, «ngbat», be ne bedjekel be, du nye.

20 Dhiiti moma nadi ebé ebé e ghiya, ghiya nadi ekekek nye é nyel áabe ne etsek. Ebé e tak naaboya ne ne é di membu kam ne ebá. Moma tak zokazetiila pe bhii kon e Yezu, nye eezemet kyee egho e kaad e Yezu.

21 Etép nye nabe é, nye eeké to lyem'e náá: «Me zomet kaad'e o, me epetsak!»

22 Tin, Yezu eezeliig mis, gwyak nye. Nye eezeké ne ne náá: «Sa meghaaz esyes e lam! Edum e kon e lo ne Zeeb eetsik wo.» E di tak wat, moma yenok naazetsak.

23 Bhii tak, Yezu eezetó pe ndjaa kukuma eYuda é tak. Dáa be nakum e, be kabela bot e, é ebwom ngombi, zenōo bak bot é sa yobō ezem pe ndjaa tak étép ekoobal esesee, be neetō ndela.

24 Tin, Yezu eezeké ne nōo náá: «Wyiska pe kel, etee náá, esyes elak áapagwye, nye dja é gó.» E di'enek, be moo tin eduk Yezu.

25 Dáa be nawyisal edhuu e bot pe kel e, Yezu eezeni to dhen, nye eezemet nye é mbo, wo gwaa esyes elenok zewyel.

26 Menduk me tep'enek naake ko kyee dik'enek djas.

Yezu eetsik bot e edhim bebá

27 Dáa Yezu nadus tin e, wo gwaa bot e mebé me edhim bebá zokazeni edu nye bhii kon ne etsim: «Mōn Dhavid, geka bis ghor!»

28 Dáa Yezu nakum pe ndjan e, wo gwaa, be na edhim binok zetiila pe daa le. Yezu eezedji be náá: «Bi eemyaal náá, me é ne ghwyil esa sa bi di ewaab'enek é?» Bot binok eezebōza ne ne náá: «lyoo, Ghej! Wo é ne ghwyil esa.»

29 Tin, Yezu eezemet be é mis. Nyey ne nōo náá: «Zeeb eedje bin sa djala ne edum e kon e len e.»

30 E di tak wat, wo gwaa be nyaasok. Yezu eezelu be elyelepe náá: «Gwakeka me enyope: sa mot ngot áagu sa see wak e.»

31 Tin, bot binok kató é, elée to kyee dik'enek djas esesee Yezu nasa e.

Yezu eezetsik dhiiti bubu mot

32 E sok be nadi ekwyel etó e, bedhiiti bot nabe é be eezye Yezu ne mot ngot nadi bubu o, etee náá, embee sisim nadi edhek nye.

33 Dáa Yezu nasō mbee sisim tak e, é di tak wat mot'enok nabe é, nye moo elii. Tin, ye nabe é edhuu e bot e nadi edi tak o, moo tin edjoka. Bōo náá: «Bis dinaa áapaakobee kōko mbi yak sonok to Yisael.»

³⁴ Yɛ kabɛ eFalizye ɔ, bɔɔ nake yɔbɔ ɛ nɔ́á: «Yɛ ɛ kukuma embee esisim ɛ di edje Yezu mɛbwala mɛ nye di esɔ embee sisim nɛ ye ɛ!»

Yezu ɛ nɛ ghon nɛ ɛdhuu ɛ bot

³⁵ Yezu nadi eke kɔ boo eghaada nɛ kɔ mɛl. Nye nadi elelyo mɛdhuu mɛ bot to mendjaa mɛ mendjaala mɛ eYuda. Nye nadi egoola bɛ Mbɛɛ Bhaadal dum nɛ Eyon ɛ Zɛɛb. Nye nadi etsik bot ɛ di nɛ epel ɔ, zɛnɔɔ bot ɛ nadi nɛ edjam ɔ.

³⁶ Ye nabɛ ɛ ghon naasa nye elyɛlɛpe dum nɛ ɛdhuu ɛ bot ɛ nadi tin ɔ. Etɛɛ nɔ́á, bot ɛ tak nadi ɛ bɛ eezewak dɔ́a mɛsaa mɛ ebhata di ɔ́áɛ nɛ mbaalel ɛ.

³⁷ Nye ɛ boozɛke nɛ bɛdjekel bɛ nɔ́á: «Bhum nɛ bu to bok, tin, bot ɛ ebɔ́k ɔ́ábu.

³⁸ Ye goka ɛ, bi djaala nɛ nakuma pyeeb nɔ́á, nye baadhis bot ɛ mɛsa ɛtɛp bɛ neezɛsa mɛsa to pyeeb'ɛ.»

10

Bɛdjekel ɛ Yezu kam nɛ bebá

¹ Yezu naazɛdjɔɔ bɛdjekel bɛ kam nɛ bebá. Bhii tak, nye eezɛdje bɛ eghɛn esɔ embee esisim nɛ etsik ɛ bot ɛ di nɛ epel, zɛnɔɔ bot ɛ nadi nɛ edjam ɔ.

² Beeka min mɛ bot ɛ lwoma kam nɛ bebá tak ɛ: Mot mɛkɛn ɛ Simɔ́n nadjeaa din ɛ Pyɛɛd ɔ, nɛ dhyeeb Andele, Zak bɛ nɛ dhyeeb Zan, bɔɔ bebá nabɛ ɛ bɔn Zɛbɛdɛ,

³ Filip nɛ Bhaatelemi, Toma zɛnɔɔ Matye nɔ́nɛl epata e lapo, baazɛnɔɔ Zak mɔn Alfe, wɔ kabɛla ɛ Tade,

⁴ Simɔ́n, mot di to ɛdhuu ɛ bot ɛ nadi edjɔ́oaa eZɛlɔt ɔ, zɛnɔɔ Yudas Iskaliɔt mot naka Yezu ɔ.

Mɛsa mɛ bɛdjekel nalwomaa ɔ

⁵ Yezu zokazɛlwom bɛdjekel bɛ kam nɛ bebá ɛtɛp esa mɛsa mɛ. Nyeɣ nɛ nɔ́a nɔ́á: «Bi ɛ kookyee mɛl mɛ bot ɛ di ɔ́áɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ. Sa bi ɔ́ani pɛ to eghaada e bot ɛ Samali.

⁶ Bi goka nɛ ɛtɔ́ ɛ, pɛ daa ebhata e bot ɛ mbyak Yisalaɛl nazewo ze ɔ.

⁷ Ze ɛ ze, gheegoolaka nɛ bot nɔ́á: “Eyon ɛ di to gwoo ɛ, moo ɛ ɛkunaape!”

⁸ Tsikeka bot ɛ mɛbɛ́. Gomalka bot ɛ ze gwyɛ ɔ. Gelalka bot mɛbɛ́ mɛ zezam, ezezam bɔɔ. Sɔka embee esisim. Esa ee bi bela ɔ́ábɔm-bɔ́mak ɛ, djɛka bot ye yii toto.

⁹ Nɔ́nɔ́ka elɔɔd, ɔ́ánɔɔ epata, ɔ́ábaanɔɔ-nɔ́nɔ́k dɔɔ nɛ meea ɛtɛp ɛwa to mengwye da ɛ tɔ́ nɛ ye.

¹⁰ Nɔ́nɔ́ka mekoo mɛ di tɔ́aa nɛ ye mɛdjɔn ɛ. Nɔ́nɔ́ka dhiiti kuwa. Nɔ́nɔ́ka bɛdhiiti ekoko. Nɔ́nɔ́ka sek, ɛtɛp ɛtɔ́ mɛdjɔn nɛ ye, etɛɛ nɔ́á, mot di esa mɛsa ɔ goka ɛ nye bela sa dek.

¹¹ «Bi ɛ kum kɔ dhiiti mɔɔ dɛl nɛghu kɔ ghaada ɔɔ, saaka mot di nɛ ghwyil ɛmyaal bin nɔ́á, bi sulal pɛ daa lɛ ɔ. Dika pɛ daa mot'enɔ́k. Bi dus tin ɛ, ye bɛ bi moo twol kɔ dɛl ɛ tak ɔ.

¹² Bi ɛ ni to ndjaa mot ɔ, keka nɔ́á: “Bis eeswos bin hoo.”

¹³ Yɛ bɛ nɔ́á, bot ɛ ndjaa tak eemyaal bin ɔɔ, tin, egwyem bin di nɛ nɔɔ. Tin, bɛ pɛɛ nɔ́á, bi nɔ́sulal to mendjaa mɔɔ ɔɔ, betka egwyem bin sik nɛ nen.

¹⁴ Yɛ bɛ nɔ́á, kɔ dhiiti dɛl nɛghu to dhiiti ndjaa bɛ eepɛɛ nɔ́á, bi nɔ́sulal ɔɔ, bɛ byen egwak bin ɔɔ, wyiska yebɔ kɔ dɛl ɛ tak, nɛghu to ndjaa tak, da bi ɛ kut piib meko men.

¹⁵ Mɛ lɛɛ bin ɛ ɛtɛp ɛtsɛtsɛ nɔ́á, ɛ dwoo Zɛɛb aazɛpɛɛ bot ɛ, dɛl elenek aapɛɛaa ɛ elyɛlɛpe dhaa-dhanɔ́k epɛɛ bot ɛ kyee mɛl mɛ Sodɔm nɛ Ghomɔɔd.»

Mezuk mɛ di ezyɛ pɛ sok ɛ

¹⁶ «Gwakeka! Me kyeed bin é dáa ebhata kuku eben. Dika ne etson dáa benyo, da bi é di bot e edee dáa megum.

¹⁷ Dika betson e bot, etee náá, bot e waakepit bin sok bhwoob betetep, bi é waanyuunaa ne eghwyes to mendjaa me mendjaala me eYuda.

¹⁸ Kó esu e lam, bi é waaketanjal pe daa ekukuma ne bemekozi, zenoo pe daa bot e di áàbe bot e mbyak eYuda o, étep bi needi betyaases e etep ee bi nazebee e.

¹⁹ E sok be aatú ne nen sok bhwoob betetep e, sa mot áàbem ba étep mekpa aawwis to enuub bin ne dáa bi aatanjal e. Mekpa me tanjal é waadjéaa bin é di'enek wat.

²⁰ Etee náá, ye tok biyo aakalii tin. Ye é Sisim Seeg'en é aapakalii é di'enek.»

²¹ «Bón mō ngot waakekael pak'oo é esan e náá, mon nyee'oo neegóaa, dōo ne beSeeg e bón aazobaasa é deenek ne bón bōo. Bón é waapit bebyael bōo, bōo kemetaa, kwe ndje sōs, góaa.

²² Bot djas é waabhina bin, etee din e lam. Ye é bot e aamaad lyem kekum pe esik o aapaabela tsik.

²³ E sok bi aadi kō dhiiti ghaada e, bot é ghaada tak é di esa bin esa e kokok ne etep epes ne mezuk o, kaabka, da bi é tó pe del e sis. Me lee bin é etep e tseetse náá, bi aanákwaasilal eke kō mel me di kō kyee dik Yisael o djas, esok ne náá, Seenjele Mōn Mot zye.»

²⁴ «Ye tok ne djekel aadhaa mot di elyo nye o. Ye tok ne mot-mesa di edhaa kukuma ye.

²⁵ Djekel goka é, nye di dáa lyoel ye. Da mot-mesa é di dáa kukuma ye. Kwyii nakuma mebyel é koodjóaa Belzebul, “Aah” gwyata ne bot e mebyel me! Be aazoleleaaa é leea.»

Mot bi di egoka ne ekaab o

²⁶ «Étep tak é di náá, sa mot áàkaab bembee bot binok. Dhiiti dwoo é tak, dwoo di náá, esesee djas di syela é waawwis é gweye e. Esesee djas di to syaab e waaguua.

²⁷ Tep me di elee bin to ghooghom e, leeka ye popoopwon é mwos dwoo. Etep ee bi nadi nyiinlaa to elo e, tuudka ye elyelepe kō emi e mendjaa.

²⁸ Nakaabka bot e di egu egó epuud o, etee náá, be aanákwaagó sisim. Bi goka é ne ekaab e Zeeb mot di ne ghwyil egó sisim ne epuud to du na kōm-kōm o.

²⁹ Tin, bōo enen ebá tok wak ebōmsaa ne ba mōo pata wat é? Bela náá, ngot pak'oo tok ne ghwyil ekwyit é bōs, Seeg'en e di áàmyaal o.

³⁰ Ye kabé biyo be emet o, meko me bhoo di to elo bin djas é elanja.

³¹ Sa mot áàbem ba etee náá, é mis me Saag'am bi dhaa bete ne bōo enen ne boo metanj!»

Emyaal, neghu ebyen e Yezu Klisto

³² «Mot aamyaal popoopwon é mis me bot djas náá, nye é djekel'am o, mam pe, me waamyaal nye é mis me Saag'am di to gwoo o náá, nye é ngbam.

³³ Bela náá, mot aakela popoopwon é mis me bot djas náá, nye tok djekel'am o, mam pe, me waakela nye é mis me Saag'am di to gwoo o náá, me áàgu nye!»

Yezu nabe é áàzye étep egwakel, nye nazye é zewa zyaala pak bot

³⁴ «Nàgekeka náá, me nazye kō bōs é, étep egwyem to bot. Me nabe é áàzye, zewa egwyem ne egwakel to bot. Me nazye é zekus eghuub ne ezebek e bot.

³⁵ Me nazye é zewa membek pak seeg ne mōn motom, pak nyeeeg ne mōn moma, pak nakola ne bhēebel.

³⁶ Bot e mebhuka men aadi é, bot e mebyel men met.

³⁷ Mot di ekwyɛl mot ngot pak sɛɛg nɛ nyɛɛg, dhaa mɛ ɔɔ, mot tak ààkɔa nɛ nam. Mot di ekwyɛl mɔn'ɛ mɔɔ moma, nɛghu mɔn'ɛ mɔɔ motom dhaa mɛ ɔɔ, mot tak ààkɔa nɛ nam.

³⁸ Mot ɛ di ààbɛp mɛlaaba mɛ, da nyɛ ɛ du mɛ ɔɔ, mot tak ààkɔa nɛ nam.

³⁹ Mot aakwyɛl ɛkwyɛɛg tsik'ɛ dhaa mɛ ɔɔ, nyɛ waasu tsik'ɛ. Mot aakakwyɛl ɛsu tsik'ɛ ɛtɛp ɛdu ɛ mɛ ɔɔ, nyɛ waabɛla tsik'ɛ.»

Efute

⁴⁰ «Mot aamyaaɛl náá, bi sulal tɔ ndjan'ɛ ɔɔ, nyɛ myaaɛl ɛ mam. Mot aamyaaɛl mɛ tɔ ndjan'ɛ ɔɔ, nyɛ myaaɛl ɛ mot nadhis mɛ ɔɔ.

⁴¹ Mot aamyaaɛl ngooɛɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb tɔ ndjan'ɛ da dil nyɛ náá, nyɛ ɛ ngooɛɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb ɔɔ, nyɛ waabɛla efute ɛɛ di egɛɛ nɛ ngooɛɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb ɛ. Mot di emyaal mot epiki, ɛtɛɛ náá, nyɛ ɛ mot epiki ɔɔ, nyɛ waabɛla efute mot epiki di gɛɛ nɛ yɛ ɛ.

⁴² Mɛ lɛɛ bin ɛ ɛtɛp ɛ tɛɛtɛ náá, mot aadjɛ dhiiti ba mɔɔ djekɛɛl'am ngot ba mɔɔ bɛɛɛ mɛdii mɛtɛla, ɛtɛɛ náá, nyɛ ɛ djekɛɛl'am ɔɔ, nyɛ waabɛla efute bɛ.»

11

Bot ɛ Zan Nduuel-bot nalwom ɔ

¹ Dáa Yezu nasilal elyo bɛdjekɛɛl bɛ kam nɛ bɛbá ɛ, nyɛ eezɛɛɛɛ tin, tɔ kɛɛɛɛ nɛ ɛkɛgoolɛ Mbɛɛ Bhaadal pɛ egɛɛɛɛ kɛɛɛ dik'enɛk.

² Zan Nduuel-bot pɛ nyɛ nadi tɔ ndjaa membok ɛ, nyɛ naagwak menduk ɛ Mesia. Tin, nyɛ ɛ boolwom bɛdhiiti bɛdjekɛɛl bɛ

³ bɛ kɛɛɛɛ Yezu náá: «Yɛ ɛ wɔy ɛ di Mesia nabe náá, nyɛ ɛpɛzyɛ “ohoo”, nɛghu yɛ náá, yɛ baabwoodaa dhiiti di baazyɛ ɔ?»

⁴ Yezu eezɛɛɛɛɛ nɛ nɔɔ náá: «Kɛɛɛka Zan sa bi bɛɛ ɛ nɛ yii bi gwak nɛ mɛɛɛ mɛn ɛ.

⁵ Bot ɛ edhim moo nyaa sok. Eboka e bot moo kɛ. Bot ɛ mɛbɛ mɛ zɛɛɛɛ eezɛɛsɛk. Bɛ na endiila e mɛɛɛ moo gwak, bot ɛ nazɛgwɛɛ ɔ, bɛ ɛ zɛgom. Mbɛɛ Bhaadal ɛpɛgoolɛ kɛkum pɛ daa bɛɛɛɛl ɛ bot.

⁶ Mɛnyɔ nɛ mot aadi ààɛɛɛ ɛɛɛɛɛɛɛ ɛ lɛ kɔ lam ɔ!»

⁷ Bhii bɛdjekɛɛɛ ɛ Zan nasik ɛ, Yezu moo tin elii nɛ zukamwaa nɛ mot nadi tin ɛ kɔ ɛsu ɛ Zan. Nyɛy nɛ nɔɔ náá: «Bi nakebɛɛ yɛ pɛ tɔ kɛɛɛ dik bɛsɛɛ di ààbɛ nɛ mɛdii ɛ? Bi nakebɛɛ ɛ mɔɔ lɛ ghwaazok ɛdheɛɛɛɛ nɛ pup ɛ?

⁸ “Ha” bi nakebɛɛ yɛ pɛ kɛɛɛ dik bɛsɛɛ di ààbɛ nɛ mɛdii ɛ? Bi nakebɛɛ ɛ mot ngot nɛ van mbi bhet ɛ? Bi nɛ gu náá, bot ɛ dyɛɛɛɛɛɛ evan ekaad ɔ dyɛɛɛɛɛɛ ɛ pɛ tɔ eboo mɛndjaa bɛmɛkoozi.

⁹ Bi nakebɛɛ yɛ? Bi nakebɛɛ ɛ ngooɛɛɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb ɛ? Nɛ tɛɛtɛɛ, mɛ lɛɛ bin ɛ náá, nyɛ eedhaa-dhanjak ngooɛɛɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb.

¹⁰ ɛtɛɛ náá, yɛ ɛ kɔ ɛsu ɛ Zan ɛ ekwyala nalɛ náá: “ɛsok nɛ wɔ nɛ tɔ, mɛ waalwom ngoola-ngoola yam, nyɛ neekɛɛɛɛɛ wɔ zɛ.”

¹¹ «Mɛ lɛɛ bin ɛ ɛtɛp ɛ tɛɛtɛɛ náá: pɛ tɔ bot djas Zɛɛb nasa ɔ, yɛ tok nɛ mot dhaa Zan Nduuel-bot. Tin, mot di mɔɔ dhyɛɛb tɔ ɛyɔɛ ɛ di tɔ gwoo ɔ, ɛ boo boo-mot nɛ nɛ.

¹² Kɛkan membu mɛ Zan Nduuel-bot nadi elyo bot tɔ mɛkpa ɛ Zɛɛb ɛ, kɛyaka nɛ ɛlu ɛ mos, ɛni ɛ tɔ ɛyɔɛ ɛ di tɔ gwoo ɛ nɛ lyɛl. Bot ɛ di nɛ mɛghaaz ɛ di nɛ ghwyil ɛɛk yɛ.

¹³ Kana nɛ bɛngoolɛɛ ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb djas, zɛnɔɔ ɛtsi ɛ Moiiiz, mɛkpa mɛ Zɛɛb naagoolɛ kɛkum membu mɛ ekwyil ɛ Zan.

¹⁴ Bi ɛ kwyɛɛ ɛtiibal ɛnyɔɛpɛ ɔɔ, yɛ ɛ Zan ɛ di Eli, ngooɛɛɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb nalookɛkaa náá, nyɛ waabula ɔ.

15 Ye be náá, bi é ne mɛlo ɔ, gwakeka ye enyɔɔpe!

16 «Me gek bot e membu mak ne beze? Be é dáa zeeɓa bɔɔ dhyeeb mendiindil kɔ ebeseɛ e bot djas di di e, da bedhiiti é gheetsim kɔ beɔ bɔɔ náá:

17 «Bis eebwom bin ngɔmbi, bi àapabɔl. Bis eedjeeb bin mɛdjeeb me esyee, bi àapadje!»

18 Etee náá, Zan eezye, nye nabe é, nye eetsi edee ne mɛnyok. Deenek, bot kake é náá: «Ye é embee esisim e di sa nye deenek!»

19 Seɛɛle Mɔn Mot eezye. Nye epede ye edee ne mɛnyok me vin, bi kake é náá: «Beeka nwyak é? Mɛsa me é edee edee ne de mɛnyok me vin, nye be meɔ é ne benɔɛɛ e epata e lapo ɔɔ ne bot e di ne mbee tsik ɔ!» Tin, etson e Zeeb nadi enyen to mɛsa me.»

Eghaada di ebyen edum e koŋ ne Zeeb ɔ

20 Tin, Yezu eezeni ne mɛlyo me edul e mɛlo me bot e eghaada ee nye nasa beɛ ne endem e mɛbwala ɔ, etee náá, bot e eghaada tak nabe é àaliig elyem bɔɔ. Nye é boozeɛ náá:

21 «Haa kpaa-ghon ne nɔ, del e Koodazin, kpaa-ghon ne nɔ, del e Bhetsaida! Etee náá, beɛ ne endem e mɛbwala nasael pe yebɔ ɔ, ye epedi é di náá, ye nasael é pe eghaada Tiid ne Sidon ɔ, pe bot e eghaada binɔk naaloobɔt kaad epum, pe be naazelɔba mɛsii, pe be naaloozeliig elyem bɔɔ.

22 Etep tak é me di eleɛ ne nen náá, dwoɔ Zeeb aazepée bot e, yebɔ epée é waadhaa yii bot e eghaada Tiid ne Sidon ne mɛlyel.

23 Ye kabe wɔy ɔ, del e Kapelnaum, wɔ gek é náá, wɔ é ne ghwyil e byet tɔ pe to gwoo? Wɔ waasilaa kekum pe del e bot e nazegwye ɔ. Etee náá, endem e mɛbwala me nasɛɛ penek e, ye epedi é di náá, ye naaseɛ é pe del e Sodɔm ɔ, pe del elenek dinaa tak ɔɔ ne mos.

24 Etep tak é me di eleɛ bin náá, dwoɔ Zeeb aazepée bot e, epée nye aapée bin e, ye waadhaa yii bot e ghaada Sodɔm ne mɛlyel.»

«Dhaka pe daa lam, me needje bin ewala!»

25 E gheɲ tak, Yezu naazeke náá: «Hyee Bhaaba, Gheɲ gwoo ne bɔs, me epeghaape wɔ, etee náá, eseseɛ wɔ nasyel betson e bot ne bot e di etselal ɔ, wɔ eelyaal ye ne bɔɔ dhyeeb.

26 Iyoo, Bhaaba, wɔ nakwyel é, ye seɛ deenek.

27 «Saag'am naadje me esonok djas. Ye tok ne mot di egu Mɔn Zeeb, ye di àabe Seeg nye emet ɔ. Deenek, ye tok ne mot di egu Seeg, ye di àabe Mɔn neghu mot Mɔn aakwyel elyaal ɔ.

28 «Biyo, bot e zewak étep ebep edil-dil mekɔm men ɔ, dhaka pe daa lam, me needje bin ewala.

29 Bepka kɔm etep bam. Tin, betka náá, me dje bin etson, etee náá, mam é mot mɛsila ne etela e lyem. Tin, bi é waabela di ewala biyo be emet.

30 Kɔm me di edje bin é, ye àadil, ebep e lam me di djoo bin náá, bi zebep e, ye ne gwyaa.»

12

Mɛlyo dum ne tep dwoɔ saba

1 Dhiiti dwoɔ saba, Yezu nadi edhaa to pyeeb kɔkɔ mbi bhək bhisa di edjooaa ble e. Tin, wɔ gwaa, za zebe bedjekel be, be moo tin ebók mɛbhisa me tak étep ede.

2 Dáa eFalizye nabee deenek e, be eezeke ne Yezu náá: «Bee, bedjekel bɔ epesa eseseɛ di náá, ye àapadjeaa be ze dwoɔ saba e!»

³ Yezu zokazeboza ne nno náá: «Bi nabe é áàlaa sa Dhavid nasa é sok be ne bot e nadi egyee be ne be nno nagwak za e?»

⁴ Ye nabe é, be ne bot e loog'e naani to ndjaa Zeeb, boo zokakede emapa ee nakanjaa Zeeb ye é. Dhi ye di náá, be nabe é áagoka ne ede emapa e tak. Etee náá, etsi bina lee é náá, bot e di egoka ne ede emapa e tak o, ye é beghaa-Zeeb boo be emet.

⁵ Neghu bi nabe é áàlaa to etsi e Moiiiz náá, beghaa-Zeeb nadi esa mesa to Ndjaa-ebuwa dwoo saba o, be nabe é áádi eduwal etsi e saba, dhi boo, áàbela ndje ko esu e tak é?

⁶ Tin, betka me lee bin náá, wak, ye é ne sonok wat di edhaa Ndjaa-ebuwa ne mebok o!

⁷ Bi é pe di egu enyoepe sa esuk e ekwyala bak: “Me kwyel é enem esa, áákabe ebuwa e betit^{*}” di ekwyel lee o, pe bi áapazyee zepit bot e di áagu tep o gwyee.

⁸ Etee náá, Seenele Mon Mot é di kukuma dwoo saba.»

Mot na soobela mbo

⁹ Bhii tak, Yezu eezedus tin, nye eezetó pe ndjaa mendjaala me eYuda.

¹⁰ To ndjaa mendjaala me eYuda e tak, ye nabe é ne dhiiti mot ngot nadi ne soobela mbo o. Ekwosak e eFalizye nabe é, Yezu bela ndje é mis mmo. Etep tak é be nadi nye náá: «Etsi bina epemyaal náá, mot tsikaa dwoo saba?»

¹¹ Yezu é boozebóza ne nno náá: «Ye be náá, mot ngot pak'en é ne sim bhata ngot o, nye gwak náá, dwoo saba, sim bhata tak eekwyit to guk na dim-dim o, nye aanákwaató kwyisal nye to guk tak é?»

¹² Dáa ye di náá, mot eedhaa bhata ne metan e, tin, etsi lee é náá, mena saka bot enem esa dwoo saba.»

¹³ Yezu é boozeke ne mot nadi ne soobela mbo o náá: «Seeba mbo'o.» E di tak wat, mbo mot'enok eezebula enyoepe, dáa yak dhiiti mbo.

¹⁴ Bhii tak, eFalizye é boozedus tin, to yobo. Wo gwaa be keeega é kwan, étep edjek dáa be aadje nye epée e esyee e.

Mot-mesa me Zeeb nasée o

¹⁵ Dáa Yezu nagwak deenek e, nye eezedus tin, wo gwaa, zukamwaa ne mot zokadu nye. Wo gwaa, nye zokazetsik membela djas.

¹⁶ Tin, nye eezelyak be elyeepe náá, be nása náá, bot gu mbi mot nye nadi é.

¹⁷ Nye nasa deenek é, etee náá, etep ee ngooel-mekpa e Zeeb Ezayi nalee é, ye neebela esuk. Ngooel-mekpa e Zeeb Ezayi nalee é náá:

¹⁸ «Zeeb lee é náá: “Bee mot-mesa mam me nasée o, mot me di ekwyel o.

Lyem'am é to memyaala ko esu e le.

Me waawa Sisim'am to le.

Tin, nye é aapagoola ne bot e membyak djas, epiki bam me aadhis e.

¹⁹ Nye aanákwaawaya ne bot.

Nye aanákwaabiyo ne mot.

Bi aanákwaagwak gwood'e é gba.

²⁰ Nye aanákwaabwak-bwakak mmo le ghwaazok di náá ye eezenaabel e.

Nye aanákwaadimal mmo ngel lama di esaa náá, ye dim e.

Nye aasa deenek, kekum dwoo epiki be aanyen é mis me bot e.

²¹ Tin, bot djas di áàbe bot e mbyak eYuda o, be waawa ebwaalel e loo ko le†.”»

Yezu so embee sisim ne ghwyil ze?

* 12:7 Oze 6.6 † 12:21 Eza 42.1-4

²² Wɔ gwaa be zokazyɛ Yezu ne dhiiti mot, mot tak nadi é, bubu ne ébé e edhim. Ye é embee sisim e nasa mot tak deenek. Tin, Yezu eezetsik mot tak, nyɛ moo tin elii ne enyaasok.

²³ Mɛdhuu me bot e nadi tin ɔ, naadyeebadjoka. Be moo tin eke náá: «Wɔ ke é nwyak tok Mɔn Dhavid é?»

²⁴ Dáa eFalizye nagwak bot binɔk elii e, be boozeke náá: «Mot tak sɔ embee sisim é etee náá, Belzebul kukuma embee sisim e, di edje nyɛ kɔkɔ yak mbi mɛbwala me nyɛ di esɔ embee sisim ne ye e.»

²⁵ E di'enek, Yezu nadi egu egeka e elyem bɔɔ, nyɛ boozelee ne nɔɔ náá: «Eyon e di náá, mesa me bot e tak e mɛwɔ ne edho pak'ɔɔ, esik eyon e tak é ebel ne ewaazel. Bot tɔ ghaada wat nɛghu bot e mɛbyel me wat, e di ne mɛwɔ ne etuub pak'ɔɔ ɔ, yenek mɛbyel ne yenek ghaada aanákwaapyet enyɔɔpe.

²⁶ Ye be náá, Satan moo sɔ sa di náá, ye é ye Satan e, bi àábee náá, Satan kaduu tuub e, be ne nyel'e met e? Tin, eyon e le aakapyet dáa?

²⁷ «Ye be náá, mam sɔ embee sisim e ne ghwyil e Belzebul ɔɔ, eze di edje bot bin ghwyil bɔɔ di esɔ embee sisim ne ye e? Me bee é náá, ye é bɔɔ be nakuma tak e aapalyaal bin náá, bi tok ne gham.

²⁸ Sa di tseetse é náá: me sɔ embee sisim é ne ghwyil e Sisim e Zeeb. Yenek djas kwyl elee é náá, Eyon e Zeeb moo é wak ne nena é di wat.

²⁹ «Ye tok ne mot di ne ghwyil eni tɔ ndjaa mot mɛnyan, da é nɔɔ esa e ndjaa mot tak, nyɛ di àákɔl nyɛ mɛmbɔ ne mɛko ɔɔ. Ye é bhis ekɔl nyɛ e, nyɛ aakabela ghwyil enɔɔ esa e ndjan'e djas, da nyɛ é wylis tɔ ne ye.

³⁰ Mot di àádi pe yam kyeɔ ɔ, ye lee é náá, mot tak é mot di ebhina me ɔ. Tin, mot di àákwyee me é eseeɛ e bot ɔ, nyɛ waaz é waazak.

³¹ Etep tak é me di elee bin náá, me é ne ghwyil epel mesyem me bot djas, ye nakoozodi ebyas ne embee eseeɛ be nasa Zeeb e. Ye kabɛ náá, mot eebyasal Sisim na Dee ɔɔ, nyɛ aanákwaapelaa.

³² Mot é lii ebiyoepe ne Seɛɛle Mɔn Mot ɔɔ, mesyem me é ne ghwyil epelaa. Tin, mot é lii ebiyoepe ne Sisim na Dee ɔɔ, mesyem me aanákwaapelaa tɔ tsik mena dika mos'aak nɛghu tsik ebhis.»

Le ne bhum

³³ «Étep wɔ neebela mbée bhum, ye goka é le pookokan e di sok mbée le. Etee náá, le é di ne ebé ɔɔ, bhum tak aabaazodi é mɛbɛ ne mɛbɛ, etee náá, le gwyakaa é ne bhum di ekwyil é tak e.

³⁴ Mbyak megel! Bi aakwak elii embee etep dáa, bela náá bi é bembee e bot? Etee náá, nuub dyeebawylisal é etep ee zelwood tɔ lyem e.

³⁵ Mbée mot nɔɔ etete etep ee nyɛ di lii é tɔ ekwom e mbée eseeɛ be. Tyɛ wat ne mbee mot, nyɛ nɔɔ embee etep ee nyɛ di elii é, tɔ ekwom e mbee eseeɛ be.

³⁶ Betka me lee bin, sa di tseetse náá, dwoo Zeeb aazɛpɛɛ bot e, bot e waatyaa sok bhwoob betetep etep melee me be nadi elee bot e.

³⁷ Etee náá, ye é kɔ mɛkpa mɔ met e wɔ aabela gham nɛghu ekwyɛ ndje sɔs é mis me Zeeb.»

Ngwyeebel ndem mɛbwala

³⁸ E di'enek, bɛdhiiti bɛghan e mɛkana me etsi ne eFalizye zokazedji Yezu náá: «Lyoe! Bis kwyl é náá, wɔ lyaal bis dhiiti ndem mɛbwala.»

³⁹ Yezu é boozebɔɔza ne nɔɔ náá: «Étep yé di náá, bot e di ewaab mos dhiiti ndem mɛbwala pe daa Zeeb ɔ, di di bembee e bot, bot e di àábe sosoob é mis me Zeeb ɔ? Tin, Zeeb aazolyaal be é ndem wat. Ye aadi é kɔkɔ mbi ndem ngoolel-mɛkpa e Zeeb Yonas nabee e.

⁴⁰ Ye é tye wat ne dáa ngooel-mekpa e Zeeb Yonas nakpaa emwos elél ne epum elél to mō boo su e, Seenje Mōn Mot aabaasa é emwos elél ne epum elél to bōs.

⁴¹ Dwoo Zeeb aazepée bot e, bot e ghaada e Niniv e waazyé, zetyaa sok bhwoob bot e di mos'aak étep epit be, deenek, be neekwyesal ndje sōs. Etee náá, gwaka be nagwak Yonas é elyo be mekpa me Zeeb é, ye nabe é bot e Niniv naaling elyem bōō. Ye nyō é, bi gu náá, mot di nenak wak'aak, nyé eedhaa Yonas.

⁴² Dwoo Zeeb aazepée bot e, mekoozi me moma del e di pe kye bōs é waazyé, zetyaa sok bhwoob bot e di mos'aak étep epit be, deenek, be neekwyesal be ndje sōs. Etee náá, nyé nadus é pe medhik me etseta, nyé é boozegwak mbée melyo me etson e mekoozi Salomōn. Ye nyō é bi gu náá, mot di nenak wak'aak, nyé eedhaa Salomōn!»

Ebula e embee esisim

⁴³ «É sok mbee sisim di ewyis to nyel mot e, nyé kató é pe kyee bōs besye di áabe ne medii e, kesaa di nyé aakedi e. E di nyé aakadi áabela di nyé aadi o,

⁴⁴ nyé kake é náá: «Me pookosik pe ndjan'am, ndjaa me nawyis to tak sok e.» Tin, sika nyé aakasik e, nyé aabela ndjaa tak toto, be eezewaabal ne ekoobal ye.

⁴⁵ Tin e nyé aakató, kenōō bedhiiti embee esisim be na nyan-nyan beten ne bebá di edhaa nyé ne embee mesa o. Tin, bōō djas kabula é to ndjaa tak, da é be di tin. Deenek, tsik yenōk mot eezepulel dhaa-dhanjak yii nabe sok e. Ye aadi é deenek étep bembée e bot di pak'ena mos'aak.»

Bōn nyegg e Yezu be ne nyegg

⁴⁶ Yezu dinaa kuku elii, wō gwaa bōn nyegg ne nyegg zekum é di nyé nadi o. Be eezetyaa pe kel. Tin, be nadi ekwyel elii ne ne.

⁴⁷ Dhiiti mot é boozeele Yezu náá: «Bee, nyoog ne bedhyeeb bō é pe kel, be epékwyel elii ne nō.»

⁴⁸ Yezu é boozebōōza ne mot'enōk náá: «Nyaag'am é ze, da mōn nyaag'am é kadi be ze?»

⁴⁹ Bhii tak, nyé eezelyo bedjekel be ne djin. Nyey náá: «Beeka nyaag'am, ne bōn nyaag'am di wak e.

⁵⁰ Etee náá, ye é mot di esa ekwosak e Saag'am di to gwoo o, di mōn nyaag'am, kel'am ne nyaag'am.»

13

Kana sōsel mebhék

¹ Dwoo tak wat, Yezu nadus e pe ndjaa nyé nadi é, nyé é boozetó, kedisi pe ebon e boo soob na djato-djato. Tin, nyé mōō zelyo bot.

² Wō gwaa, zukamwaa ne mot zokazemaala é di tak. Dáa nyé nabee náá, zukamwaa ne mot naazesegga tin e, nyé é boozeni to dhiiti eleed, nōō nyel, disi. Nyé eezepus eleed to dii, edhuu e bot eezelik pe kyiid é ngwoob dii.

³ Melyo me nyé nalelyo be e nadyeebabu é to ekana. To ekana ee nyé nadi elyo be ne ye e, wat nabe é kō esu e sōsel mebhék. Tin, nyé é boozeeke ne nōō náá: «Dhiiti dwoo mot ngot nató pe pyeeb kesōs bhek.

⁴ Dáa nyé nakadi emwam bhek tak e, kyee wat nakwyit é é gba. Wō gwaa enen zokazede ye.

⁵ Yak kyee kakwyit é kō bat ekok. Tin, áakobōya deenek, mebhék eezekwyil, etee náá, di tak nadi é, ne ba bōs.

⁶ E di gwyes na ghe-ghé nakakas e, wō gwaa mebhék djas zesyye, etee náá, ekanal e tak nabe é ááni to bōs edimepe.

⁷ Yak pak mebhhek nakakwyit é to engwyinini. Wo gwaa, engwyinini binek zokawye, kala ko mebhhek aabe ne daa mebhhek wyee enyope.

⁸ Tin, mebhhek me nakakwyit ko mbee bos e, naakwyil enyope, wo gwaa ye kwyil bhum. E kwos wat, bhum mekam-melél, é yak mekam-meten ne wat, é yak tak bhum dhet.»

⁹ Bhii tak, Yezu eezake náá: «Ye be náá, bi é ne melo me egwak o, gwakeka enyope!»

Etep ye Yezu di elii ne bot to ekana

¹⁰ Tin, bedjekel eezetiila pe pak Yezu nadi é, be é boozedji nye náá: «Étep ye wo di elii ne noo to ekana?»

¹¹ Wo gwaa nye zebooza ne noo náá: «Biyo, bi eezedjeaa etson egu esuk e Eyon e di to gwoo e. Ye be bos bin o, be dinaa aapaamet esuk e tak.

¹² Etee náá, mot aadi ne ba bim sonok o, be waabil nye dhiiti, étep ye neebu. Tin, mot aakadi toto aabe ne sonok o, be waadek nye doo ne eghutu-ghutu nye lik ne ye e.

¹³ Étep tak é me di elii ne noo to ekana. Etee náá, be é ne ghwyil egwyak ne mis, aabee. Be é ne ghwyil egwak ne melo, dhi be di aasiiza sa ye di ekwyel elee e.

¹⁴ Ye é deenek é, etep ee ngoolet-mekpa e Zeeb Ezayi nale é aabela esuk. Nye nabe é, nye eke náá:

“Bi é waagwak enyope, bi é aanakwaagu esuk e tep tak.

Bi é waabee ne mis, bi aanakwaasiiza esuk e tak.

¹⁵ Etee náá, bot e mbyak'ak ne kalyel elyem dhaa nyel.

Be ne kasa maa-elo dhaa tye.

Be eezedipal mis moo étep be é zekabee.

Be eediyal melo moo, ye nágwak.

Be eezelu etselal e loo náá, ye nágwak sonok.

Tin, be tok ne ghwyil ebula, dum konj ne Zeeb etee náá, Zeeb neetsik be*,»

¹⁶ «Ye kabe biyo be emet o, meny o ne nen, etee náá, mis men epebee, melo men epegwak!

¹⁷ Me lee bin é etep ee tsetse náá: Be ne bengoolet e mekpa e Zeeb, bot e epiki naadyebakwos ebee ne egwak sa bi di ebee ne gwak mos'aak. Be aapabela bhwoob ebee ne gwak sa bi di ebee mos'aak.»

Yezu moo lee esuk e kana soosel mebhhek

¹⁸ «Biyo, bot bak! Gwakeka esuk e kana soosel mebhhek:

¹⁹ Bos é ngwoob gba di bhek nakwyit o, ye kwyel elyaal e bot e nadi egwak etep Eyon e Zeeb, be kadi é, aamet esuk e tak o. Tin, Mbee Mot eetuula, nye eezedek mebhhek beaa to elyem boo e.

²⁰ Bedhiiti bot kadi é daa mebhhek nakwyit ko bat ekok e, é sok be di egwak-gwakak mekpa e Zeeb e, be ne dyeebamyaala to elyem boo.

²¹ Tin, be aapakabet náá, mekpa me tak pookoni be to ebhum elyem enyope. Be kadi é, aawa zii ebuepe to ebaal e mekpa me tak. Tin, é ghej mezik ne mebhhowal aatuula be ko esu e mekpa e Zeeb o, eliig e loo konj ne Zeeb aaboya.

²² Bedhiiti to len gwak mekpa e Zeeb e daa kyee mebhhek nakwyit to engwyinini e. Be ne gwak mekpa e Zeeb, ye kabala e náá, yobo elyem é to ewyeeb e esa e bos, mevum é di ekoo bot ko bos'ak e, ne mbee esiiza to elyem boo di enyal mekpa e Zeeb e. Tin, mebhhek me tak kadi é, aawum.

²³ Bedhiiti bot kadi é daa mebhhek nakwyit ko mbee bos e. Be epegwak mekpa e Zeeb, myaal ye ne lyem wat, be kake é daa Zeeb kwyel e. Tin, ye waawum ebuepe. Yak mekam-melél, yak mekam-meten ne ngot, yak dhet.»

* 13:15 Eza 6.9-10

Kana mbee bhek

²⁴ Yezu zokabaalee bedhiiti kana sis: «Beeka dhiiti sonok di tyee Eyon e di to gwoo e: Dhiiti mot ngot naabe mbee mebhek to pyeeb'ε.

²⁵ Yak pum, ε sok bot ε del djas nadi ε gó ε, wó gwaa dhiiti mot mebhuuka me zokazebe nye mbee bhek to pyeeb, nye eezendo nyel sik.

²⁶ Daa mebhek nakawyeε ε, ye eezewum, mbee mebhek menek ee-baazewyeε ye.

²⁷ Tin, bot ε mesa me nakuma pyeeb tak ε boozelεε ne kukuma yóbo náá: «Gheη, wó nabe to pyeeb'ó ε mbee mebhek, etsal é? Ha yak mbee bhek kadus paa?»

²⁸ Nye ε boozebóza ne náo náá: «Ye ε mot mebhuuka ε sa esesεε binek.» Bhii tak, bot ε mesa ε boozedji nye náá: «Bis sa dáa, wó kwyel ε, bis kedis embee mebhek menek é?»

²⁹ Nye eebaazebóza ne náo náá: «Hoo! Aábe! Eteε náá, bi ε kegu ye ó, bi ε ne ghwyil egu ó ne mbee mebhek loog wat ne yiizaag.

³⁰ Deenek, betka náá, mebhek menek djas wyee loog wat, kekum dwoo ye aakabe náá, bi moo kedis ε. Tin, me waaleε ne bot aakedis ó náá, be pookokan sok edis ε mbee bhek, da be ε kól ye ε di wat étep be needik ye. Bhii tak ε be aakasεeg mbee bhek, kwom kó tan'am.»

Kana ba mao bhek na sike-sike be di edjoo «mutaad ε»

³¹ Wó gwaa Yezu baazelεε be yak kana sis, nyey náá: «Eyon e di to gwoo ε, ye ε dáa bhek le di edje bhum di edjóaa mutaad ε† dhiiti mot nakebe pe to pyeeb'ε ε.

³² Bhum mutaad ε bhek na sike-sike dhaa mebhek djas di ebéaa kó éko ε bós ε ne metóol. Tin, ε gheη ye di ekwyil ε, mebók me di edhaa ele e bok djas ne mebók. Ye kadi é, ye moo le di náá, enen epebatazelóo mek mao kó elεε ε tak.»

Kana leviid

³³ Yezu zokabaazedje bedhiiti kana. Nyey ne náo náá: «Eyon e di to gwoo ε, ye ε dáa moma di enáo ba mao deez pu leviid, sεeg ne betε ne pu falin, étep nye neesa tsm mapa ne ye ε. Mao ewala bhii tak, tsm'enek djas kadi é, ye eezeghamta.»

Etep ee Yezu nadi elelyo bot to ekana ε

³⁴ Melyo me Yezu nadyebadje medhuu me bot ε nabe-be ε to ekana. Nye nabe ε áadje dhiiti melyo, áalεε ye to kana.

³⁵ Nye nasesa deenek é, etεε náá, sa bengoolε ε mekpa ε Zεeb nalεε é neebela εsuk. Ye nabe ε bengoolε ε mekpa ε Zεeb naake náá: «Me waalii ne nen to ekana. Tin, me waalεε be esa ee nadi syela kana bós nakusel ε‡.»

Yezu eezelεε εsuk ε kana mbee bhek

³⁶ Bhii tak, Yezu zokazedus to edhuu ε bot, nye eezesik, tó pe ndjaa. Tin, bedjekel ε boozεye pe nye nadi ε. Bhii tak, be ε boozeke ne ne náá: «Leεa bis εsuk ε kana mbee bhek to pyeeb.»

³⁷ E di'enek, Yezu ε boozeni elεε bedjekel be náá: «Ye ε Seηεle Mōn Mot ε di be mbee mebhek.

³⁸ Pyeeb kwyel elyaal ε medhik djas di kó bós ε. Mbee mebhek kwyel elyaal ε bot ε di eke dáa Eyon ε Zεeb di kwyel ε. Mbee bhek kalyaal ε bot ε Mbee Mot.

³⁹ Mot mebhuuka nazebe bhek ó, kabe ε Dim mot mekōη. Dwoo ekebók bhum kabe ε esi ε bós, bot ε mesa kwyel elyaal ε efofop.

† 13:31 bhek le di edje bhum di edjóaa mutaad ε le mutaad ε boo le di kwyil to bok ε. ‡ 13:35 Med 78.2

⁴⁰ Dáa ye di náá, embee mebhek é waatsaalaa étep ekemwasaa to du e, ye aabaazodi é deenek é esi e bös.

⁴¹ Seeñele Møn Mot é waalwom efofop be, nye waadis to Eyon e le bot djas di ezem emyaal e bön nyeeg bōo o, zenōo bot e mbee mesa.

⁴² Nye waamwas be to boo du di egoo na kōm-kōm e. Penek, bot ebupe aadi é to megwye ne ekwaal e metsok.

⁴³ Tin, bot e epiki é waakas to Eyon e Seeñ'ōo dáa gwyes. Ye be náá, bi é ne melo me egwak o, gwakeka enyōepe.»

Ekwom e epata di syela e ne esa e ghoñ

⁴⁴ «Eyon e di to gwoo é dáa di ekwom e epata di syela to pyeeb e. Dáa dhiiti mot nakabela ye e, nye é boobaazesyel ye é di sis to pyeeb'enek. E di'enek, nye moo é to memyaala, etee náá, nye nadi ekwye ekebōmsa esa be djas étep nye neezebōm pyeeb tak.

⁴⁵ «Eyon e di to gwoo e baanōñel é, ne mot di esaa esa e ghoñ étep nye neebōmsa o. Nye dyeebasan é tete esa e ghoñ na nyenyō-nyō.

⁴⁶ Ye kabé náá, nye eebela yii na nyenyōnyō dhāa beō djas ne boo metan o, nye kakebōmsa é esa be djas étep nye neezebōm yii zaag na boo metan.»

Kana ewyet

⁴⁷ «Eyon e di to gwoo e, baanōñel é, ne ewyet be di ela to dii e. Ewyet e tak dyeebamet é ekōo beśu djas.

⁴⁸ Tin, ye be náá, ewyet eezelwood o, belael e mēwyet kadul ye e, zye ne ye pe kyid, da be é nōo menyel disi étep edis é beśu é bel é ewyet e tak o. Tin, be kabek be edi é bekak. Be nōo betete, wa to mebōol, ye kabé be na sike-sike ne embee e tak o, be kamwas be é mwasak.

⁴⁹ Esi e bös aadi é deenek: Zeeb é waadhis efofop be zewa mbek pak mbee bot ne bot e epiki.

⁵⁰ Etee náá, mbee bot é waakelōōaa to boo du na kōm-kōm. Tin, bot ebupe waadje megwye ne ekwaal e metsok.»

Mēvu me na bes ne yii na mwa

⁵¹ Yezu zokazēdji be náá: «Bi eemet esuk e etep binek é?» Bōo náá: «Iyoo»

⁵² Yezu é boozeke ne nōo náá: «Étep tak é di náá: ghaa mekana me etsi djas di ekwos edi djekel étep Eyon e di to gwoo o, nye é dáa kuma mot di enōo ekwom e le pe to mēvu me na mwa zenōo yii na bes e.»

Bot e Nazalet āmyaal Yezu

⁵³ Bhii Yezu nasilal elyo bot to ekana binek e, nye é boozenōo nyel, tó ye.

⁵⁴ Nye nató é pe del e nye nawyee kō tak e. Nye moo tin elyo bot to ndjaa mendjaala me eYuda. Tin, bot e nadi egwak nye o, naadyeebadjoka ebupe, be moo tin eke náá: «Nye kebela yak kwaambi etson ne mbi yak endem e mebwala paa?

⁵⁵ Mōn'ak tok wak mōn salpande? Ye tok Maali di wak nyeeg é? Zak be ne Zozef, ne Simōñ, zenōo Yudas tok bedhyeeb é?

⁵⁶ Haa ye tok bekel mena ne be nōo di melu djas é di wat'aak é? Ha nye kebela yenek mebwala paa?»

⁵⁷ Egeka binek djas é nasa náá, emyaal ne ebwaalel e bot binok djas dus kō Yezu. E di'enek, Yezu é boozeke ne nōo náá: «Ngooel-mekpa e Zeeb dyeebaduwalaa é, pe kyee sis, āābe pe kō del e nye nabyel kō tak e, neghu to ndjan'e ne to bil'e.»

⁵⁸ Yezu nabe é āāsa bete ne endem e mebwala tin, étep melyel me elyem bōo.

14

Esyee e Zan Nduuel-bot

¹ E ghej tak Elood mot nadi mekoozi ko Yeluzalem o, zokagwak menduk e Yezu.

² Nyé é boozeke ne bot e mesa me náá: «Ye é Zan Nduuel-bot e baagom é gomak é! Etep tak é nye di ne ghwyil esa bete ne yenek endem e mebwala.»

³ Ne tsetse, ye nabe é mekoozi Elood naalwom náá, be met Zan, da be é kol nye ne eghwooz. Bhii tak, be naakewa nye é membok. Ye nabe é etep Elodiaad, mwaa tel Filip,

⁴ etee náá, Zan naake ne Elood náá: «Dum ne etsi e Moiiiz, ye aagoka náá, woy dek Elodiaad* mwaa tel'o!»

⁵ Etep tak e Elood nakadi esaa daa nye aasa etep nye neegó Zan. Nyé nadi ekaab edhuu e bot e mbyak eYuda, etee náá, bōo djas nakeke é náá, Zan Nduuel-bot nabe é ngoolet-mekpa e Zeeb.

⁶ Tinaak, e dwoō ebyon e Elood di eduwal ebyel elee e, esyes e Elodiaad naaból é mis me bedjon e nadjóaa é ebyon o. Elood naadyeebamyaala ne ko zeh esyes e tak.

⁷ Tin, mekoozi Elood é booke ne esyes e mōō moma yenok náá: «Myon ne meson mam! Waaba esa ee lyem'o kwyl e djas, me waadje wo!»

⁸ Esyes elenok zokazewaab sa nyeeeg nalee nye e. Nyey náá: «Me kwyl é, wo dje me nenak yak lo e Zan Nduuel-bot kela ko pet kongo na pyaaz!»

⁹ Wo gwaa, ye sa Mekoozi Elood nyel «wōyōn» ne ghoj. Tin, nye nabe é aakabe ne tyee nye pee, etee náá, nye naazetuwal myon ne meson me é mis me bedjon. Nyé é boozelee ne bot be náá, be dje nye sa nye nawaab e.

¹⁰ Tin, nye eezelwom dhiiti mot etep nye neeketsaal lo e Zan Nduuel-bot pe nye nadi to membok e.

¹¹ Wo gwaa, be zokazyee ne lo e Zan ko pet kongo na pyaaz, be eezedje esyes e mōō moma yenok. Tin, esyes e tak é boonō ye, kedje ne nyeeeg.

¹² Tin, bedjikel e Zan é boozenō muu'e, kedel. Bhii tak, be é boozetō kebaña Yezu etep djas nadhan e.

Yezu naazedje bot bemil eten edee

¹³ Daa Yezu nagwak etep binek djas e, nye é boodus tin, nye eezeni to eleeē, tō, kesaa di ewala pe bot aadi aabee nye e. Ghuna edhuu e bot naagu ze nye natō e, wo gwaa, zukamwaa ne mot natus pe mel me nadi é engwoob tin o, zedu nye ne meko mbaka-mbaka ne dii.

¹⁴ Daa Yezu nasul to eleeē e, nye kabee é edhuu e bot binok, ye nabe ghoj naasa nye elyelepe. Nyé moo tin etsik bot mebe mōō.

¹⁵ Daa be nabee náá, dwoō moo é bikoko e, bedjikel é boozetiila pe daa le. Bōō ne ne náá: «Dwoō ezeleega. Tō kakon'ak, ye tok ne bōō mel. Swaala bot bak etep be neekesaa edee pe bōō mel me di é engwoob'aak.»

¹⁶ Yezu é boozebōōza ne nōō náá: «Ye aagoka náá, be swaalaa, djeka be edee biyo be emet!»

¹⁷ Tin, be é boozeke ne Yezu náá: «Zuka ne sa bis di ne ye wak e, ye é etsim e emapa eten ne besu ebá.»

¹⁸ Yezu é boozeke ne nōō náá: «Dhaka ne ye wak.»

¹⁹ E di'enek, nye é boozeke ne medhuu me bot e nadi tin o náá, be disi mendiindil ko bōō eka e na bes. Bhii tak, Yezu é boozenō emapa eten ne besu ebá binek, nye ezeben mis pe eko, zeghaapee Zeeb. Nyé eezepyak emapa, nōō, dje bedjikel be. Bedjikel é boozenō ye, kaa, dje edhuu e bot e nadi tin o.

* **14:4** Elodiaad Tō etsi eYuda, mot nabe aagoka ne eba mwaa mōn nyeeeg sonok mōn nyeeeg dinaa ne tsik.

²⁰ Mot ne mot naade, djil. Wo gwaa, bedjikel baabula ne mebhuhwak me emapa ne besu e nalik e, ye naalwoodal mebhwa kam ne ebá.

²¹ Bot e nade emapa ne besu binek o, nabe e tyee botom bemil eten, aakalaa metan me boa ne boo dhyeeb.

Yezu eezeké kó medii

²² Batsa bhii tak, Yezu eezelwom bedjikel be náá, be ni to eleeed, tsaal, tó pe yii kyiid boo soob na djato-djato. Tin, nye eezelik e eswaal e zukamwaa ne bot binok pe mendjaa maa.

²³ Bhii nye nazeswaal be e, nye e boo zebyet kó etsok étep ekedjaala Zeeb. Daa ye nabe náá, dwoo nabe e ye eezesila e, nye nakalik tin e nye emet.

²⁴ Eleeed nabe e ye moo etsetape ne ebonj. Wo gwaa, boo ghoo zepupal kó dii, tin, bhuuge moo tin enyura e eleeed, etee náá, pup nadi ebulal be eleeed pe bhis.

²⁵ Kuku pum, to ghooghom, wo gwaa Yezu zesul kó dii, nye moo tin edu bedjikel be. Nye nadi eke e ne meko me kó dii.

²⁶ Daa bedjikel be nabee nye eke kó dii e, bwoo naasa be elyelepe. Boo náá: «Nwyak e dim!» Be moo tin etsim ne bebebwol.

²⁷ Batsa deenek, Yezu eezedjoo be. Nye náá: «Nabemka ba. Saka meghaaz. Ye e mam.»

²⁸ Daa nye nabee deenek e, Pyeed e boozeké ne Yezu náá: «Ghej, ye be náá, ye e tseetse náá, ye e woy o, kea náá, me ke kó medii, zye pe wo di'enek.»

²⁹ Yezu e boozeké ne ne náá: «Dha!» Tin, Pyeed e boozewyis to eleeed, sul kó dii. E di'enek, Pyeed moo ke kó dii ne meko me, etó pe kyee Yezu nadi e.

³⁰ Tinaak, daa nye nabee náá, ghoo naalyel pyep e. Wo gwaa bwoo zesa nye. E di tak wat, nye moo ediida to dii, nye e boozetsim elyelepe náá: «Ghej, tsika me!»

³¹ E di tak wat, Yezu e boozeseeb mbo, wo gwaa, nye zokamet Pyeed, nye e booke ne ne náá: «Étep yé wo be meso? Emyaal e lo aadyeebabok.»

³² Bhii tak, boo djas bebá eezego to eleeed. Tin, ghoo yenek eezesila.

³³ Tin, bedjikel e nadi to eleeed o, zokazyé, zekwyit mebonj si meko e Yezu. Boo ne ne náá: «Ye e tseetse náá, wo e Mon Zeeb!»

Tsik membel pe kyee dik Ghenezalet

³⁴ Bhii be nasee dii e, be e boozetó pe kyee dik Ghenezalet.

³⁵ Daa be nakum e di'enek e, wo gwaa, bot e del e tak zokazegwyak Yezu. Tin, lej e ekum e Yezu zokadjala mel djas, wo gwaa, be zokazyé ne membel djas be nadi ne noo e.

³⁶ Bot e tak e boozedjaala ne Yezu náá, nye bet membel djas, boo be emet zokee-keeak elo e ndjookuwa ye. Tin, bot djas namet nye o nabe e be naatsak.

15

Etsi ee bebhaab bina nalik e

¹ Dhiiti dwoo eFalizye ne beghan e mekana me etsi naadus pe Yeluzalem zeboma ne Yezu, be e boozedji nye náá:

² «Étep yé bedjikel bo di aaduwal etsi e bebhaab bina nalik e? Etee náá, boo be aagwyii membo, be di náá, be moo de edee o.»

³ Yezu e boozebooza ne noo náá: «Étep yé bi di aake daa etsi e Zeeb di lee e? Bi kwyl eke e daa etsi e mbyak'en di elee e!»

⁴ Etee náá, Zeeb ke e náá: «Dila soog ne nyoog. Mot e di ekal seeg ne nyeeeg o, nye goka e ne esyee.»

⁵ Ye kabe biyo o, bi lyo bot e náá, mot e ne ghwyil elee ne seeg ne nyeeeg náá: «Esa ee me waakwyee bin ne ye e, me eenoo kedje étep etuud e Zeeb ne ye.»

⁶ Mot é ke deenek ɔɔ, nye tok ne gwyee ekwyee seeg ne nyeeeg. E di'enek, bot ebuepe epesa náá, mekpa e Zeeb zehoola, etep esa ne eduwal etsi bin biyo be emet.

⁷ Bot e medjhaaz pe eko, bhimis pe si! Ngoolet-mekpa e Zeeb Ezayi nabe é ne gham ne nye ne ke náá:

⁸ “Bot e mbyak'ak duwal me é duwela mekonj, elyem ɔɔ é pe kyee sis.

⁹ Zeeega mendjaala mɔɔ, ye é yii toto é mis mam, etee náá, melyo me be di elyo é melyo me epuud*.”

Melyo dum ne esa ee di epul mot e

¹⁰ Wɔ gwaa Yezu zokazedjoo edhuu e bot, nye é boozeke ne ɔɔ djas náá: «Biyo djas, gwakeka me, da bi é met sa me di elii'aak:

¹¹ Ye tok sa mot di ewa to nuub'e e, di epul mot é mis e Zeeb e. Ye é sa wysi to nuub e di epul mot tak é mis e Zeeb.»

¹² Tin, bedjekel é boozye, zelee Yezu náá: «Wɔ ne gu náá, etep ee wɔ lii'enek eedyebakpaa eFalizye to elyem é?»

¹³ Nye é boozebɔɔza ne nɔɔ náá: «Mebhek djas di náá, ye tok Saag'am di to gwoo e nabe é, ye aadi é guaa.»

¹⁴ Yezu é boozeke náá: «Betka be. Ye é be na edhim e di edjeed besɔ ɔɔ be na edhim. Tin, ye nyɔ bi é gu náá: Ye be náá, ye é mot edhim e di edul sɔ mot edhim ze ɔɔ, esik e tak e náá, ɔɔ djas é waadjoola to guk.»

¹⁵ Tin, Pyeed é boozeke náá: «Leea bis sa ekan binek di ekwyel elee e.»

¹⁶ Yezu é boozebɔɔza náá: «Dɔɔ ne biyo pe, bi tok ne etson etiiibal é?»

¹⁷ Bi àagu náá, esa djas mot di ewa to nuub e, dhanj é to mɔ ye. Bhii tak, ye kakewyis é to ebyeed é?»

¹⁸ Bhii tak, nye eebaazake náá: «Sa di ewyis to nuub mot e àapul edee e mot. Ye e sa di edus to lyem e di epul edee e mot.

¹⁹ Etee náá, embee egeka dus é to lyem mot. Ye é esiiza e di elwom bot náá, be gó bot, be sa mezo, be sa mepam, be djii, ne esu bɔn nyeeeg ɔɔ etep ne mebhkel.

²⁰ Yenek é esesee ee di epul egwakel pak bot ne Zeeb e. Ye kabe tep ede edee àagwyii membo ɔ, ye àapul mot é mis me Zeeb.»

Ndjon moma eedum konj ne Yezu

²¹ Yezu zokadus tin, to pe kyee dik eghaada Tiid ne Sidon.

²² Dhiiti moma del e Kanan nadidi kɔ kyee dik e tak ɔ, zokazyee pe daa le, nye moo tin etsim náá: «Ghenj, Mɔn Dhavid, geke me ghenj, dhiiti kwaambi mbee sisim epedhek mɔn esyes e lam, nye tok enyɔpe!»

²³ Tin, Yezu gwyem'enek, àabis moma tak. Wɔ gwaa bedjekel be zokazeke ne Yezu náá: «Sɔa nye, etep nye epedu mena ne etsim lookebok mos.»

²⁴ E di'enek, Yezu é boozebɔɔza náá: «Me nadhisaa é, kɔ esu e bot e mbyak Yisala di be eezediib dɔɔ ebhata ee di àabe ne mbaalel ɔ.»

²⁵ Tin, wɔ gwaa moma yenok zekwyit mebonj si meko e Yezu. Nye é boozeke ne ne náá: «Ghenj, kwyea me!»

²⁶ Yezu é boozebɔɔza ne ne náá: «Ye àanyɔ náá, bɔn bebhye djéaa emapa di náá, ye é yii bɔn bot e.»

²⁷ Wɔ gwaa moma yenok baazepesal náá: «Wɔ é ne gham, Ghenj! Tin, bebhye aazodede é ɔɔ eghutu-ghutu emapa dyeebakwyit e mesa kukuma ɔɔ e.»

²⁸ Tin, Yezu ezeke ne moma yenok náá: «Hee moma! Edum e konj e lo ne Zeeb ne bok. Etep tak e Zeeb é waadjé wɔ sa lyem'ɔ di ekwos e.» E di tak wat, wɔ gwaa mɔn zokatsak.

* 15:9 Eza 29.13

Yezu eezetsik membel ɛbuɛɛ

²⁹ Bhii tak, Yezu eezɛdus tin, nyɛ eezɛtɔ pɛ ɛboŋ ɛ boo soob na djato-djato Ghalile. Nyɛ eezɛbyet kɔ mɔɔ ɛtsok, nɔɔ nyel, disi.

³⁰ Bot mɛdhuu-mɛdhuu zokazyɛ nɛ bot ɛ edjam, bot ɛ edhim, eboka e bot, ebubu e bot, nɛ betɛ nɛ membel. Bɛ eezɛsil bɛ sok bhwoob'ɛ. Tin, Yezu zokazetsik bɛ.

³¹ Edhuu ɛ bot naadyebadjoka dɔɔ bɛ nadi ebee ebubu moo lii ɛ, bot ɛ edjam nɛ eboka moo kɛ ɛ, bot ɛ edhim moo nyaa sok ɛ. Bɛ moo tin eduwal Zɛɛb Yisalaɛl.

Yezu eezɛdjɛ bot bɛmil ɛna edee

³² Yezu eezɛdjoo bɛdjekel bɛ. Nyɛ ɛ booke nɛ nɔɔ nɔɔ: «“Ha” kpaa-ghoŋ nɛ edhuu ɛ bot bak e! Mena nɛ bɛ nɔɔ moo mos ɛ mɛlu mɛlɛl e di wat. Bɛ tokapɛ nɛ edee e dek. Mɛ tok nɛ ghwyil ɛswaal bɛ pɛ mendjaa mɔɔ to ɛmɔ toto, bɛ waazuk, zɛ ɛ zɛ.»

³³ Tin, bɛdjekel bɛ ɛ boozɛke nɛ nɛ nɔɔ: «Mena aabela edee eɛ edhuu ɛ bot bak djas aadɛ, djil nɛ yɛ ɛ paa? Menabel ɛ dika kuku kakon'aa?»

³⁴ Yezu eezɛdji bɛ nɔɔ: «Bi ɛ nɛ emapa edhen?» Bɛ ɛ boozɛbɔɔza nɔɔ: «Eten nɛ ebɔ nɛ ba bɔɔ bɛsu.»

³⁵ Nyɛ ɛ boozɛɛ nɛ edhuu ɛ bot nɔɔ, bɛ disi ɛ bɔɔ.

³⁶ Bhii tak, nyɛ eezɛnɔɔ emapa eten nɛ ebɔ nɛ bɛsu binek zɛghaapɛ Zɛɛb. Bhii tak nyɛ eezɛpyak yɛ ebil-ebil. Nyɛ eezɛnɔɔ yɛ nɔɔ, djɛ bɛdjekel bɛ, bɛ neekaa bot djas.

³⁷ Mot nɛ mot naadɛ, djil. Bɛdjekel bula nɛ yii nabwak ɛ. Mɛbhuhwak naalwoodal bɛbhwan ɛten nɛ ebɔ.

³⁸ Bot ɛ nadɛ ɔ, naakum botom bɛmil ɛnɔ (4 000), ɔɔlaa-lanɔk boa nɛ bɔɔ dhyyeb.

³⁹ Bhii tak Yezu ɛ boozɛswaal bot ɛ tak bɛ sik pɛ mendjaa mɔɔ. E di'enek wat, nyɛ eezɛni to ɛɛɛd, bɛ nɛ bɛdjekel bɛ zokazɛtɔ pɛ kyee dik Maghadan.

16*eFalizyɛ nɛ eSaduseɛ ɛpesaa dhiiti ndem mɛbwala aadus pɛ to gwoo ɛ*

¹ eFalizyɛ nɛ eSaduseɛ naazyɛ pɛ dɔɔ Yezu ɛtɛp ɛsaŋ ɛ ɛlɔɔ ɛ nyɛ pɛ ɛko, da ɛ bwood nyɛ pɛ kiye. Bɛ eezɛke nɛ nɛ nɔɔ, nyɛ lyaal bɛdhiiti ndem mɛbwala di edus pɛ to gwoo ɛ.

² Yezu ɛ boo kabulal bɛ dɔɔk: «Dwoo ɛ sila ɔɔ, bi ke ɛ: “Yɛ aadi ɛ, mbɛɛ dwoo, etɛɛ nɔɔ, gwoo moo ɛ tɔɔbelaa.”

³ Kɛɛŋ to mɛlem, bi dyyebake ɛ: “Bhi ɛ waanee mos, etɛɛ nɔɔ, gwoo ɛ tɔɔbelaa.” Bi nɛ gu ɛbɛk embi e gwoo; ghuna bi ɔɔgu ɛbɛk embi e endem di edhaa mɛlu mak ɛ.

⁴ Biyɔ, bot ɛ mɛlu mak, bi ɛ bɛmbɛɛ ɛ bot, bot ɛ di ɔɔbɛ sosoob ɛ mis mɛ Zɛɛb ɔ. Bi kasaŋ ɛ endem e mɛbwala. Yɛ aanɔkwaadjɛaa bin bhis yɛ Yonas nasael ɛ.» Bhii tak, nyɛ eezɛbet bɛ, zɛtɔ.

Leviid e eFalizyɛ nɛ eSaduseɛ

⁵ E di bɛdjekel nadhaa pɛ yii kyiid soob ɔ, bɛ eezɛdjisa ɛnɔŋ ɛ emapa.

⁶ Yezu ɛ booleɛ bɛ nɔɔ: «Dika nɛ etson, da bi ɛ kyee leviid e eFalizyɛ nɛ eSaduseɛ di nɛ yɛ ɛ.»

⁷ Bɛdjekel moo tin ɛ nyiiŋɛla pak'ɔɔ nɔɔ: «Nyɛ lii deenek ɛ, etɛɛ nɔɔ, mena ɔɔpanɔɔka emapa.»

⁸ Yezu eezɛgu sa bɛ nadi enyiŋɛla ɛ. Nyɛ ɛ boozɛdji bɛ nɔɔ: «ɛtɛp yɛ bi di elii pak'en: Yɛ ɛ etɛɛ nɔɔ, mena tok nɛ mapa ɛ? Dɔɔ ɛbwaalel ɛ len nɛ Zɛɛb di batsa ɛ!

⁹ Bi dinaa ààpaamet esuk, bi tok nɛ ghwyil ɛtaala emapa etɛn mɛ nakaa botom bɛmil etɛn yɛ ɛ, dɔɔ nɛ betɛ nɛ mɛbhwaɔ bi nabula nɛ yɛ ɛ?

¹⁰ Bi tok nɛ ghwyil ɛtaala emapa etɛn nɛ ebá mɛ nakaa bot bɛmil ɛna yɛ ɛ, nɛ betɛ nɛ bɛbhwan ɛ bi nabula nɛ yɛ ɛ?

¹¹ Etep yé bi di ààgu náá, mɛ bɛ é àálii nɛ nen étep emapa é sok mɛ lii nɛ nen ɛ? Mɛ kɛ é náá: “Kyeeka emapa eFalizye nɛ eSadusee”.

¹² E di tak, bɛdjekel eezɛgu náá, nyɛ nabe é ààke náá, bɛ kyee leviid di waaa tɔ emapa ɛ. Ghuna yɛ nabe é mɛlyo mɛ eFalizye nɛ eSadusee.

Pyɛɛd eezɛlɛ náá, Yezu é Mesia

¹³ Yezu zekum kɔ bɔs ɛ Sezaad ɛ Filip. Nyɛ é boozedji bɛdjekel bɛ náá: «Bot kɛ dǎa dum nɛ Sɛɛɛlɛ Mɔn Mot?»

¹⁴ Bɛ eezɛbɔɔza nɛ nɛ náá: «Bɛdhiiti kɛ é náá, wɔ é Zan Nduuel-bot, bak náá, wɔ é Eli. Bɛdhiiti kabaake é náá, wɔ é Zelemi nɛghu dhiiti ngooel-mekpa ɛ Zɛɛb.»

¹⁵ Yezu é boozedji bɛ náá: «Haal! Biyɔ, bi kɛ náá, mam é zɛ?»

¹⁶ Tin, Simɔn Pyɛɛd zɛbɔɔza náá: «Wɔ é Mesia, Mɔn Zɛɛb di nɛ tsik na kɔm ɔ.»

¹⁷ Yezu é boozekɛ nɛ nɛ náá: «Mɛnyɔ nɛ nɔ, Simɔn mɔn Zan, etɛɛ náá, yɛ tok mot epuud zetel wɔ yenek etɛɛtɛ, gua náá yɛ é Saag'am di tɔ gwoo ɔ.

¹⁸ Yɛ bɛ mam ɔ, mɛ epɛlɛ wɔ, wɔy Pyɛɛd wɔ ɛkok, kɔ ɛkok ɛ tak é mɛ aakus di zɛɛga ndjaa mendjaala mam. Eɛyee aanákwaakwak yɛ.

¹⁹ Mɛ waaboodjɛ wɔ bɛsap ɛ ndjaa Eyɔn ɛ di tɔ gwoo ɛ. Sa wɔ aalu kɔ bɔs ɛ, yɛ waaluel tɔ gwoo. Sa wɔ aadjɛ zɛ kɔ bɔs ɛ, zɛ é waadjɛel tɔ gwoo.»

²⁰ Bhii tak, Yezu eezɛlu bɛdjekel bɛ náá, sa bɛ ààlɛ mot náá, nyɛ é Mesia.

Yezu eezɛlɛ ɛsyee ɛ lɛ nɛ egom ɛ lɛ

²¹ E di'enek, Yezu moo zɛlɛ nɛ bɛdjekel bɛ náá: «Yɛ goka é náá, mɛ tɔ pɛ Yeluzalɛm, étep mɛ neekɛzuk ɛbuepɛ é mɛmbɔ mɛ bɛpaa eYuda, bɛ nɛ ebɔɔ bɛghaa-Zɛɛb, zɛnɔɔ bɛghan ɛ mekana mɛ etsi. Bɛ waagɔ mɛ, bhii melu melɛl, mɛ waagom.»

²² E di'enek, Pyɛɛd eezɛdul nyɛ é ngwoob bɛ nɛ nɛ bɛbá, nyɛ moo djɛ nyɛ mɛbɛ: «Zɛɛb baal wɔ, Ghɛn! Yenek aanákwaakosael.»

²³ E di'enek, Yezu eezɛbhɛm nyɛ. Nyɛ nɛ Pyɛɛd náá: «Dusa! Tɔa etɛɛtɛpɛ nɛ nam, Satan! Wɔ é ɛbɛk é zɛ yam, etɛɛ náá, esiiza bɔ tok dǎa yii Zɛɛb, gua náá, yɛ esiiza é yii bot.»

²⁴ Bhii tak, Yezu é boozekɛ nɛ bɛdjekel bɛ náá: «Mot é kɛ náá, nyɛ aazyɛ bis nɛ nɛ ɔ, nyɛ bɛt esiiza etɛp nyɛl'ɛ, nyɛ bɛp mɛlaaba mɛ, da nyɛ é du mɛ.

²⁵ Etɛɛ náá, mot di ekwyɛl etsik ɛ nyɛl'ɔ ɔ, nyɛ é waasu nyɛl'ɛ. Ghuna mot aasu nyɛl'ɛ étep'am ɔ, nyɛ waabɛla yɛ!

²⁶ Duma yɛ mot aadi nɛ yɛ, nyɛ bɛla dik djas, da nyɛ é kasu ɛ tsik'ɛ ɔ? Yɛ é nɛ dhiiti sa mot aadjɛ étep ɛbɔm ɛ tsik'ɛ? Mam ààbɛ!

²⁷ Yɛ é deenɛk ɛ Sɛɛɛlɛ Mɔn Mot aazyɛ tɔ duma Sɛɛg, bɛ nɛ efofop bɛ. E di'enek é nyɛ aadjɛ mot nɛ mot efute mɛsa mɛ tyɛ nyɛ nadi eke ɛ.

²⁸ Mɛ lɛɛ bin é etɛp ɛ tɛɛtɛ náá, bɛdhiiti bot ɛ di wak ɔ, bɛ aanákwaagwyɛ ɛsok nɛ bɛ nɛ bɛɛ Sɛɛɛlɛ Mɔn Mot ezyɛ tɔ Mɛkoozi mɛ.»

17

Yezu eeswoola bhwoob

¹ Melu metɛn nɛ wat bhii tak, Yezu naanɔ Pyɛɛd, Zak nɛ Zan mɔn nyɛɛg ɛ Zak. Nyɛ naazetɔ nɛ nɔɔ kɔ vyɛɛg-vyɛɛg etsok é di tak bɛ nadi é bɔɔ bɛmɛt.

² E di'enek, wə gwaa Yezu zeswoola bhwoob é mis mɔɔ. Bhwoob'e moo tin ekasepe dāa gwyēs, ekaad bε moo ekasepe dāa dwoo.

³ E di tak wat, bεdjekel bε eezεbee Moiiiz nε Eli elεe elεj bε nε Yezu.

⁴ Wə gwaa Pyεed zokazεke nε Yezu nāá: «Ghej, ye goka é nāá, mena di wak. Wə kwyl ɔɔ, mε ε sum epet elε: wat yə, yak yε Moiiiz, yak wat kadi é, yε Eli.»

⁵ Dāa nye nadi nye dinaa elii é, wə gwaa eguud na kas-kas zedipal bε. Bhii tak, gwood zokazεgék nāá: «Yenək é mən'am mε dyeebakwyl ɔ, yé é nyey é mε nato. Gwakeka nyε!»

⁶ E di bεdjekel nagwak gwood'enek ε, bwoo naazesa bε elyεlepe, wə gwaa bε zεkwylit mebonj mɔɔ, bhwoob si.

⁷ Yezu naazetiila pε daa lɔɔ, nyε eezεmet bε. Nyey nε nɔɔ nāá: «Wylka. Nādika nε bwoo.»

⁸ Tin, bε nakaben mis ε, bε nabe é āakabee dhiiti mot bhii Yezu nyε emet.

⁹ Dāa bε nadi ewyeed etsok ε, Yezu naazεke nε nɔɔ nāá: «Sa mot āalεε mot esesεε mebwala mε bi bee ε. Baalka yε kekum dwoo Sεeηεle Mən Mot aagom bhis εsyee ε.»

¹⁰ Bhii tak, bεdjekel naazedji Yezu nāá: «Étep yé beghanj ε mekana mε etsi dyeebake nāá, Eli é kwaalezye εsok?»

¹¹ Nyε naazεbɔɔza nε nɔɔ nāá: «Ye é deenek. Eli é di egoka nε ezye sok étep εzεkoobal etep djas.

¹² Gwakeka, mε lεε bin é nāá, Eli eezεzye, bot āapagwyak nyε. Bε kasa nyε ε, dāa elyem bɔɔ di ekwyl ε. Ye é deenek ε, bε aatiig Sεeηεle Mən Mot.»

¹³ E di'enek, bεdjekel naazεgu nāá, nyε nalii nε nɔɔ é dum nε Zanj Nduuel-bot.

Yezu eezetsik mən nadi nε εbε ε djem ɔ

¹⁴ Dāa bε nakum é di εdhuu ε bot nadi ɔ, wə gwaa mot ngot zokazyε é bhaaz ε Yezu, zεkwylit mebonj si meko mε.

¹⁵ Nyε nāá: «Ghej, geka mən'am ghenj, nyε é nε εbε ε djem. E sok ye dyeebamet nyε é, ye nε lwak nyε, keghεeg nyε to du, é dhiiti εwala, ye gheeg nyε é to dii.

¹⁶ Mε naazyε nε nε pε daa bεdjekel bɔ, bε nabe é āakwak etsik nyε.»

¹⁷ E di'enek, Yezu naazεkim elyεlepe, nyey nε nɔɔ nāá: «Biyo bεmbee ε bot di āadum konj nε Zεεb ɔ! Membu medhen mε aabaadi di wat nε nen sama? Mε baamaad bin, kekum yaa elu? Dhaka mε nε mən'enək wak.»

¹⁸ Tin, wə gwaa Yezu zεbhem mbee sisim. Mbee sisim tak naazεwylis to mən'enək. E di'enek wat, mən'enək naazetsak.

¹⁹ E di'enek, bεdjekel eezetiila é bhaaz ε Yezu nyey nyε emet, bε eezεdji nyε nāá: «Étep yé biso nadi āakwak εsɔ mbee sisim'enek?»

²⁰ Yezu eezεbɔɔza nε nɔɔ nāá: «Étep nāá, εdum ε konj ε len nε Zεεb nε tɔɔl. Mε lεε bin ε etep ε tsεεtε nāá: Bi é pε di nε εdum ε konj nε Zεεb εbɔkepe dāa bhεk le mutaad ɔɔ, pε bi é nε ghwyil eke nε etsok εlak nāá: “Dusa wak. Tɔ penek,” pε yε waadus. Tin, pε ye tok nε sa wat aadi nε ghwyil dhaa bin. [

²¹ Guka nāá, yε é nε ghwyil mendjaala nε etsi ε edee ε wə aadis mbi yenek embee esisim.]»

Yezu eebaalε nād, nyε waagwye, da nyε é baagom

²² Dwoo wat, bεdjekel eezεdi é di wat pε Ghalile. Tin, Yezu eezεlεε bε nāá: «Sεeηεle Mən Mot é waakaaa é membɔ mε bot.

²³ Bε waagó nyε, melu melεl bhii tak, nyε waagom.» Tin, ghenj naazεmet bεdjekel dhaa nyεl.

Lapo Ndjaa-ebuwa ε Zεεb

²⁴ E gheɲ Yezu nɛ bɛdjekel bɛ nakum pɛ ghaada Kapɛlnaum ɛ, bɛnɔɲel ɛ epata ɛ lapo Ndjaa-ebuwa zokazyɛ pɛ kyee Pyɛɛd nadi ɛ. Bɛ ɛ boozɛdji nyɛ nɛ: «Lyɔel yen ɛtuud lapo Ndjaa-ebuwa?»

²⁵ Pyɛɛd ɛ naazɛbɔɔza nɛ: «Hee, nyɛ nɛ tuud.» E gheɲ Pyɛɛd nani to ndjan ɛ, Yezu nadi ɛ mot mɛkɛn ɛlii. Nyɛy nɛ: «Wɔ gek dɛa, Simɔɲ? Ɛzɛ di egoka nɛ ɛtuud lapo nɛghu bɛdhiiti etuud pɛ dɛa bɛmɛkoozi mɛ bɔs'ak? Ye ɛ bot ɛ dɛl "ohoo" nɛghu ye ɛ bɛdjon?»

²⁶ Pyɛɛd ɛ boozɛbɔɔza nɛ Yezu nɛ: «Ye ɛ bɛdjon.» E di'enek, Yezu eezɛpesal nɛ: «Wɔ bee ɔ, bot ɛ dɛl ɛagoka nɛ ɛtuud lapo.

²⁷ Ye ɛ, etɛɛ nɛ, mena ɛ zɛkɛdhusal bot binɔk. E di tak, Tɔa pɛ boo soob na djato-djato. Looa ngwyɛp to dii, nɔɲa su mɛkɛn wɔ aabɛla ɛ, da wɔ ɛ dii nuub'ɛ, wɔ waabɛla pata ɛagoka nɛ ɛtuud ɛ lapo yam nɛ yɔ ɛ. Nɔɲa ye, da wɔ ɛ tuud mena yenabɛ lapo.»

18

Ye ɛ zɛ di boo-mot to Ɛyɔɲ ɛ di to gwoo ɛ?

¹ E ewala ɛlenek, bɛdjekel naazɛtiila ɛ bhaaz ɛ Yezu, bɛ naazɛdji nyɛ nɛ: «Ye ɛ zɛ di boo-mot to Ɛyɔɲ ɛ di to gwoo ɛ?»

² E di'enek, wɔ gwaa Yezu zɛdjoo mɔɔ dhyeeb, zɛtel nyɛ ɛ mis mɔɔ.

³ Nyɛy nɛ nɔɔ nɛ: «Mɛ lɛɛ bin ɛ etɛp ɛ tɛɛtɛ nɛ: Bi ɛ di ɛaswoola mɛfulu men, da bi ɛ di dɛa bɔɔ dhyeeb ɔ, bi ɛ ɛanɛkwaani to Ɛyɔɲ ɛ di to gwoo ɛ.

⁴ Boo-mot to Ɛyɔɲ ɛ di to gwoo ɔ, ye ɛ mot di esil nyɛl'ɛ, da nyɛ ɛ di dɛa mɔn'ak ɔ.

⁵ Mot ɛ bɛ ɛnyɔɛpɛ mɔɔ dhyeeb dɛa mɔn'ak kɔ ɛsu ɛ din ɛ lam ɔ, nyɛ bɛ ɛ mam.»

Ɛdulaa mɛlɔ kɔ ɛsu ɛ ɛkwyɛsal ɛ bot to mesyem

⁶ «Mot ɛakwyɛsal mɔn ngɔt to sama bɔn zedum kɔɲ nɛ nam to mesyem ɔ, ye goka ɛ nɛ, bɛ tɪɲal nyɛ boo ɛkok ɛ tsuɲ. Bhii tak, da bɛ ɛ lɔo nyɛ to boo dii mɛsɔn, da nyɛ ɛ diida kɛkum pɛ si.

⁷ «Haa” kpaa-ghoɲ nɛ bot ɛ di kɔ bɔs ɔ, etɛɛ nɛ, mɛbɛk mɛ di ɛkwyɛsal bot to mesyem ɔ nɛ bu! Ye tok nɛ ghwyil ɛdi ɛabɛ. Tin, “haa” kpaa-ghoɲ nɛ mot aadi mɛbɛk mɛnɛk ɔ.

⁸ Ye bɛ nɛ, ye ɛ, mbo'ɔ, nɛghu kɔ'ɔ ɛ di esa nɛ, wɔ gheekwyɛ-kwyɛ to mesyem ɔ, tsaala ye, da wɔ ɛ mwas ye ɛtɛtɛpɛ nɛ nɔ. Ye goka ɛ nɛ, wɔ ni to mɛɛ tsik nɛ tsaala mbo, nɛghu tsaala kɔ, ɛabɛ nɛ, wɔ baal mɛmbɔ mɛmbɔ nɛ mɛko mɛmbɔ, bhii tak, wɔ kakɛmwasaa ɛ to du na kɔm-kɔm.

⁹ Ye bɛ nɛ, di ɛ lɔ, di esa nɛ, wɔ kwyɛ, to mesyem ɔ, piida ye, da wɔ ɛ mwas ye ɛtɛtɛpɛ nɛ nɔ. Ye goka ɛ nɛ, wɔ ni to mɛɛ tsik nɛ tiila di, ɛabɛ nɛ, wɔ baal mis mɛmbɔ mɔ, bhii tak, wɔ kakɛmwasaa ɛ, to du na kɔm-kɔm.»

Kana bhata nabelaaa bhii nyɛ nazɛdiib ɛ

¹⁰ «Bi ɛ koobaka! Sa mot ɛabyasal mot ngɔt to bɔn bak etɛɛ nɛ, ɛfofop bɔɔ dyɛɛbadi ɛ, ɛ di wat ɛ mɛwala djas bɛ nɛ Saag'am di pɛ to gwoo ɔ. [

¹¹ Etɛɛ nɛ, Sɛɲɛle Mɔn Mot nazye ɛ zɛtsik bot ɛ nabɛ nɛ, bɛ eezɛdiib ɔ.]

¹² «Bi kɛ dɛa? Pookogekeka nɛ, dhiiti mot ngɔt nabɛ ɛ nɛ ebhata dhet (100). Tin, ngɔt zokazɛdiib, nyɛ ɛanɛkwaalik ebhata mɛkam-mɛtɛn nɛ mɛkam-mɛnɛ nɛ etɛn nɛ enɛ (99) kɔ ɛtsok, ɛtɛp nyɛ neekɛsaa ngɔt diib ɔ?

¹³ Mɛ lɛɛ bin ɛ tɛɛtɛ nɛ, nyɛ belɛ nyɛ ɔ, nyɛ waadi to mɛmyaala ɛbuɛpɛ ɛtɛp bhata wat'enɔk, dhaa ebhata nadi ɛadiib ɔ.

¹⁴ Ye ɛ tyɛ wat nɛ Sɛɲ'ɛn di to gwoo ɔ. Nyɛ ɛakwyɛl nɛ, mot ngɔt to bɔn bɛ djas wɔ zɛ.»

E sok mɔn nyoog di ɛkwyɛ ndjɛ sɔs ɛ

15 «Ye be náá, mən nyoog eesa wə ebiyo ɔɔ, tó kebee nye wəy wə ɛmet. Da wə é kelyaal nye ebiyo ɛ le. Nye gwak wə ɔɔ, tin, wə eekwak ebulal ɛ nye é ze.

16 Ye kabé náá, nye àapagwak wə ɔɔ, djóoa dhiiti mot ngot nɛghu bot ebá. Dáa ekwyal di elyaal ɛ náá: “Eteɖ djas koobelaa é é mis mɛ betetɛp ebá nɛghu belɛ*.”

17 Tin, nye byen ɛgwak be ɔɔ, tó ne ne sok bhwoob bot ɛ zɛɛga mendjaala. Nye byen ɛgwak bot ɛ zɛɛga mendjaala ɔɔ, tin, bi kaabee nye é dáa mot di àadum koŋ ne zɛɛb ɔ, dáa benɔŋel ɛ epata e lapo.

18 «Mɛ epelɛ bin, ye é tɛɛtɛ náá, eteɖ djas ee bi ààpɛɛ wak kə bɔs ɛ, zɛɛb é waapɛɛ ye to gwoo. Eteɖ djas bi aamyaa wak kə bɔs ɛ, zɛɛb é waamyaa ye to gwoo.

19 «Mɛ kabaalɛ bin ɛ náá, wak kə ɛko ɛ bɔs, bot ebá é gwakel, da be é waab sonok be aakwyɛl ɛwaab to mendjaala mɔɔ ɔɔ, Saag'am di pɛ to gwoo ɔ waadjɛ be sa be waab ɛ.

20 Eteɛ náá, bot ebá nɛghu bot elɛl é sɛɛga kə esu ɛ din ɛ lam ɔɔ, mɛ aadi é tin, pak'ɔɔ.»

Kana mot-mesa di epɛɛ epel é mən nyɛg ɛ

21 Wə gwaa Pyɛɛd zokazyɛ pɛ pak Yezu nadi é. Tin, nye booɛɛdji nye náá: «Ghɛŋ, mɛ goka é ne epel mən nyaag'am esok edhen nye sa mɛ ebiyo ɔɔ? Tyee esok etɛn ne ebá?»

22 Yezu naazɛbɔɔza ne ne náá: «Ààbe, mɛ àapalɛ ne nɔ náá, ye di esok etɛn ne ebá. Mɛ lɛɛ wə é, ye di esok mɛkam-mɛten ne mɛkam-membá (70), esok etɛn ne ebá.

23 «Eteɖ tak é di náá, Eyon ɛ di to gwoo ɔ nɔŋel ɛ, ne dhiiti mɛkoozi nadi ekwyɛl ɛkoobal eteɖ be ne bot ɛ mɛsa mɛ nakola epata be ɔ.

24 Tin, é ghɛn nye nakan ɛdjóo ngot-ngot ɛ, wə gwaa be zokazyɛ nye ne mot-mesa mɛ ngot nakola epata ebuepe ɔ.

25 Mot'enək nabe é, ààbe ne sa nye aabulal epata e kukuma tak ne ye. Kukuma ye é boodjɛ ɛlee náá, nyɛy ne myɛl ne bɔn zenɔɔ esa be djas bɔmsaa, eteɖ epata e tak neebulal kola nye nadi ne ye ɛ.

26 Tin, mot-mesa menək eezɛkwyit mɛbɔŋ si sok bhwoob kukuma ye tak. Nyɛy ne ne náá: “Sila lyem, da wə é gek mɛ ghon. Mɛ waazɛbulal wə epata binek djas!”

27 Kukuma ye zokazɛgek nye ghon, nye eezɛpel nye ne epata ee nye nakola ɛ djas. Bhii tak, nye eezɛbet nye, nye tó.

28 «Dáa mot-mesa menək nawyis tin ɛ, nye eezɛboma ne dhiiti mən nyɛg nyɛy nakola nye ba bɔɔ epata ɔ. Nye eezɛvyɛk, mɛt nye é tsun “gbak”, nye moo tin enyam nye é tsun ɛkɛɛ, nye aagó nye góak. Nyɛy ne ne náá: “Tuuda mɛ kola yam nenak!”

29 Mɔɔ ɔɔ zokazɛkwyit mɛbɔŋ si sok bhwoob'ɛ, nye eedjaala ne ne náá: “Sila lyem, da wə é gek mɛ ghon. Bwooda batsa mɛ waatuud kola yɔ!”

30 Wə gwaa nakuma epata zokapɛɛ. Tin, nye é zokakekɔɔl mən nyɛg é mbok é bwood dwoo nye aabulal epata be ɛ.

31 «Dáa bɛdhiiti bot ɛ mɛsa nabee deenek ɛ, ye naakpaa be to elyem. Be é booɛɛtɔ, kɛlɛɛ kukuma yɔɔ eteɖ djas dhan ɛ.

32 Tin, kukuma yɔɔ é booɛɛbaadjóo mot-mesa menək, nye é booke ne ne náá: “Wə é mot-mesa mɛ di náá, wə é ne mbee lyem! Mɛ be mbembɛ é, mɛ eepel wə ne epata bam wə nakola ɛ, etɛɛ náá, wə be é, wə eedjaala ne nam náá, mɛ bet wə.

33 Ye goka é náá, wə gek mɔɔ ɔɔ'ɔ ghon dáa mɛ gek wə ghon ɛ.”

* 18:16 Det 9.15

³⁴ Tin, ye nabe ɛ, kukuma eezebiyo ɛlyelepe, nye ɛ boolwom nɔ́á, be met mot-mesa menɔk. Nye kesa mesa me bhel kekum dwoo nye aaboobulal kola yenek djas ɛ.»

³⁵ Yezu eebaazeke nɔ́á: «Ye ɛ deenek ɛ Saag'am di to gwoo ɔ aasa ne nen, ye be nɔ́á, mot ne mot aapapel so ne lyem wat ɔɔ.»

19

Melyo ɛ Yezu dum ne tep ebel ɛ eba

¹ Bhii Yezu nasilal ɛlyo bot pe kyee dik Ghalile ɛ, nye naazetɔ pe kyee dik Yude, pe yii kyiid dii Yulden.

² Tin, zukamwaa ne mot baazedu nye, Wɔ gwaa, nye zokatsik bot ɛ mɛbɛ me be nazyɛ ne nɔɔ ɛ.

³ Tin, wɔ gwaa bedhiiti eFalizye zokazyɛ, zelaab nye ne dhiiti medjin. Bɔɔ ne Yezu nɔ́á: «Etsi bina epemyaal nɔ́á, mot pee myel kɔ esu ɛ etep mbes ɛ?»

⁴ Yezu ɛ boozebɔɔza ne nɔɔ nɔ́á: «Bi aalaa sa di kwyla to mekana me Zeeb ɛ? «E gheɲ Zeeb nakus bɔs ɛ, nye nakus ɛ moma ne motom*.”

⁵ Nye eebaazebil nɔ́á: «Etep tak ɛ ye di nɔ́á, motom ɛ waalik seeg ne nyeeɲ, etep nye neekeseega be ne myel. Tin, bɔɔ beba aakadi ɛ, be moo mot ngɔt.

⁶ E di'enek, be tokape bot ebá, be aakadi ɛ, be moo mot ngɔt. Sa mot aabek sa di nɔ́á, Zeeb eeseeg ɛ.”»

⁷ eFalizye ɛ boo baadji nye nɔ́á: «Etep yé Moliiz nalex nɔ́á, ye be nɔ́á, motom epokwyl esɔ myel ɔɔ, nye kwylal nye mekana me di lee mesɔ me nye pee nye kɔ esu ɛ tak ɛ?»

⁸ Yezu eezebɔɔza ne nɔɔ nɔ́á: «Moiiz namyaal nɔ́á, bi pee bel bin ɛ, etep melyel me elyem bin. Etee nɔ́á, ɛ eken ɛ bɔs, ye nabe ɛ aabe deenek.

⁹ Me lee bin ɛ nɔ́á, motom ɛ pee myel, da nye ɛ baakeba dhiiti moma sis, aabe nɔ́á, myel tak eesa ɛɔɔ ɔ, tin, motom'enɔk eesa ɛɔɔ.»

¹⁰ Tin, bedjekel eezeke ne Yezu nɔ́á: «Ye be nɔ́á, etep eba goka ɛ ne ɛdi ɛ deenek pak moma ne motom ɔɔ, ye nyɔ ɛ nɔ́á, mot di ye kɔ, aaba moma.»

¹¹ E di'enek, Yezu eezeke ne nɔɔ nɔ́á: «Bot djas aadyeebakwyl mbi melyo mak. Tin, ye ɛ bot ɛ Zeeb yii nyey nye emet aadje ghwyil ɔ aapaakwak ye.

¹² Ye ɛ ne bete ne etep di elu nɔ́á, bot naba ɛ. Ye ɛ ne bot ɛ nabyel nɔ́á, be tok ne ghwyil eba yɔbɔ ɛ. Ye kabe bedhiiti bot ɔ, ye ɛ besɔ bɔɔ bot ɛ aapaasa nɔ́á, be nakwyl eba. Bedhiiti aadi aaba ɛ, etep Eyon ɛ Zeeb. Deenek ye be nɔ́á, mot epokwyl emyaal melyo mak ɔɔ, nye myaal.»

Yezu eezese bɔɔ dhyeeb metel

¹³ Dhiiti dwoo, bot naazɛzye Yezu ne bɔɔ dhyeeb etep nye needjaala be Zeeb ne ekel ɛ be membɔ. Wɔ gwaa bedjekel be zokazelu bot ɛ tak.

¹⁴ Dáa Yezu nabee deenek ɛ, nye ɛ boozeke ne bedjekel nɔ́á: «Betka bɔɔ dhyeeb, be zye pe daa lam! Náluka be etee nɔ́á, Eyon ɛ di to gwoo ɛ goka ne bot ɛ di tyee bɔɔ ɔ.»

¹⁵ Tin, nye ɛ boozekel be membɔ. Bhii nye nakasilal ɛ, nye boozenɔɔ nyel tɔ.

Mɔɔ ngbaaz na ekum

¹⁶ Dáa be nadi gba-gba ɛ gon ɛ, dhiiti mot zokazyɛ pe daa Yezu, mot tak ne Yezu nɔ́á: «Lyoe! Me goka ɛ ne esa yaa tete sonok etep me neebela tsik na kɔm-kɔm?»

¹⁷ Yezu eezebɔɔza ne ne nɔ́á: «Etep yé wɔ di edji me medjin dum ne tete etep? Ye ɛ Zeeb nye emet ɛ di tete mot. Wɔ kwylal eni to tsik na kɔm-kɔm ɔ, wɔ goka ɛ wɔ looba ne sa metinj di eleɛ ɛ.»

* 19:4 Mek 1.27; 5.2

¹⁸ Mot'enok eezedji Yezu náá: «Yaa metinj?» Yezu é boozelée nye náá: «Sa wò ààgò mot. Sa wò ààsa mēzò. Sa wò ààdjii sa mot. Sa wò ààlée elēj e etsal dum nē mot.

¹⁹ Duwala soog nē nyoog. Kwyela sò'ò mot dāa wò di ekwyel nyel'ò wò emet ē.»

²⁰ Ngbaaz'enok eezebòza nē nē náá: «Metinj menek djas mē nē duwal yē. Mē kabaasa yé?»

²¹ E di'enek, Yezu eezebòza nē nē náá: «Wò kwyel ēdi tō epiki òò, tó kebòmsa esa bò djas, da wò é nò epata tak, djē bedjel ē bot. Tin, wò waabela mēvu tō gwoo. Bhii tak, da wò é zyē, zēdu mē.»

²² Dāa ngbaaz'enok nagwak deenek ē, «kiyooo» nye eeliigel, sik yē, etēē náá, yē naatek nye nyel, étēp ekum ee nye nadi nē yē ebuepe ē.

²³ Bhii tak, Yezu eezeke nē bedjekel bē náá: «Mē lēē bin é etēp ee tseetse náá: Ekòla náá, bot ē di nē mēvu ò ni tō Eyon ē di tō gwoo ē!

²⁴ Mē baalē bin ē náá, ekòla náá, boo yaaga kyee bòs besyē di ààbē nē mēdii ē dhaa tō ba mō elen ē dhòò. Yē kabē bekum ē bot ò, eni ē lō tō Eyon ē Zēēb eebaadhaa-dhanjak eni ē yaaga tō elen ē dhòò nē mēyel.»

²⁵ Dāa bedjekel nagwak mēkpa menek ē, bē naadyebadjoka. Bhii tak, bē é boozedji Yezu náá: «Yē bē deenek òò, zēē aabela tsik?»

²⁶ Yezu zokabòza nē nò náá: «Yē é epipepe é mis mē bot. Tin, mot ē dum kōj nē Zēēb òò, yē waasaal.»

²⁷ Wò gwaa, Pyēēd zeke nē nē náá: «Gwaka! Bis eezekat mēze mes nē etēp bis djas étēp ēdu ē wò. Yisò efute aakadi tin yé?»

²⁸ Tin, Yezu eezebòza nē nò: «Mē lēē bin é etēp e tseetse náá, é ghēj Sēējēlē Mōn Mot aadi kò bòò mēkoozi mē nē duma tō Eyon ē na bes ē, biyò, bot kam nē bebá namyaal ēdu ē mē ò, bi aadi é, kò mēbhóò mē mēkoozi kam nē ebá, étēp epēē ē membyak kam nē ebá ē Yisalaal.

²⁹ Bot ē di ebet mendjaa mōò, bōn nyēēg bōò, nē bekēl bōò, zēnò bēseēg bōò nē bēnyēēg bōò, bōn bōò, zēnò epyēēb bōò étēp'am ò, bē waabela bēdhēt nē bēdhēt kala kò yii. Bē waabela tsik na kōm-kōm.

³⁰ Tin, yē kabēl é náá, bēte nē bot ē di mos é lōg esok ò, bē aakaswaala é bot ē ebhis. Bot ē di mos pē lōg ebhis ò, bē aaswaala é bot ē lōg esok.»

20

Kana bot ē mesa mē nalwomaa kesa mesa tō pyēeb vin ò

¹ «Beeka dhiiti sa di enōjēl nē Eyon ē di tō gwoo ē: Dhiiti kukuma naazewyis tō ghooghom mēlem kēsaa bot étēp bē neekesa mesa tō pyēeb vin'ē.

² Bē nē bē nò zokagwakel náá, efute bōò aadi é, dāa bot di ezyē nē efutaa sok ē, nēghu falanga wat tō elu ē wat. Tin, nye eezelwom bē, bē kesa mesa tō pyēeb'ē.»

³ «Nye eebaazewyis é ewala etēn nē ená yii mēlem, wò gwaa nye baazeboma nē bēdhiiti bot metetel kò ebēseē del, bōò tin, ààbē nē mesa.

⁴ Nye é boozeke nē nò náá: “Biyò pē, tóka, kēsaka mesa tō pyēeb vin'am, mē aadjē bin efute dāa yē di egoka ē.”

⁵ Tin, bot binok é boozēnò mēnyel, tó.»

«Bhii tak, kukuma yenok naabaazyē kuku mwos dwoo dōò nē é ewala elēl yii bikoko. Nye nabaazolii é dāa nye nazolii nē bot esok ē.

⁶ Nye eebaazewyis bikoko, dwoo eezesila. Tin, nye é boo baazeboma nē yak ēdhuu ē bot. Nye eezedji bē náá: “Étēp yé bi di wak, kana mēlem, keyaka nē yak ewala, ààsa sonok?”

7 Bot binok zokazeboza ne ne: "Ye e, etee naa, bis tok ne mesa me esa." Bhii tak, nye e booke ne noo naa: "Doo ne biyo pe, toka, kesaka mesa to pyeeb vin'am."»

8 «Daa dwoo nakabe, ye moo bikoko e, kukuma e booke ne mot nadi ko elo e bot e mesa me djas o naa: "Djooa bot e mesa, da wo e dje mot ne mot efute be. Wo kan e ne bot e nadjooaa ebhis o, da wo e kesilal ne bot e nakanaa edjooaa sok o."»

9 «Tin, bot e nakan mesa bikoko o, zokazye, zebela yobo efute e pata wat.

10 Daa bot esok nakazye yobo e, be nagek to elyem bo e naa, be waabela efute dhaa bot e nakan bikoko o. Tin, be nazokabaadje be e efute e pata wat.

11 Beea be nabeen deenek e, be e boozeni e byak kukuma pyeeb.

12 Boo naa: "Bot e kan mesa nenak bikoko o, be zosa e mesa e di ewala wat. Tin, wo kadje be efute e tyee wat ne daa wo dje biso e? Bot e kan mesa to melem o, si kas-kas gwyee ne etun, zenoo menyel na 'woyoh' ghwyil djas eezesi."»

13 «Tin, kukuma e boobooza ne ngot pak'oo naa: "Mon nyaag'am, ye tok ne ebiyo me sa e. Tin, mena be aagwakel naa, wo sa mesa e etep wo neebela etuud e pata wat, di egoka naa, ye djaaa ne mot sa mesa me dwoo wat o, etsal e?"

14 Nona pata yo, da wo e to yo, etee naa, me neebaadje nwyak mot kalik'aak daa me dje woy e.

15 Me tok ne ghwyil ebe esa bam daa lyem'am di ekwyel e? Etep ye wo di ebyen naa, me sa enem esa?"»

16 E di'enek, Yezu e bookabaazepesal naa: «Ye aadi e deenek, bete ne bot e di bot e mesik'aak, be kaaswaalaaa e, bot e esok. Bot e esok'aak aaswaalaa e bot e mesik.»

Ye moo e tyee esok el el ee Yezu di el ee tep esyee ne egom e le e

17 Daa Yezu nadi eto pe Yeluzalem e, nye naazenoo bedjekel kam ne bebá bo e be emet. Tin, daa be nadi eke ze e ze e, nye e boozeele bedjekel naa:

18 «Gwakeka, mena toka wak e, pe Yeluzalem pe Seenje Mon Mot aakekaaa e membo me eboo beghaa-Zeeb ne beghan e mekana me etsi e, etep be needje nye eppe e esyee.

19 Bhii tak, be waaka nye e membo me bot e di aabe bot e mbyak eYuda o, etep be needim nye ne eduk nye. Be waanyuu nye ne eghwyee bhii tak, da nye e kebema ko melaaba. Tin, e melu mel el bhii esyee e le, nye waagom.»

Ngwyeebel e nyegg e Zak be ne Zan

20 Wo gwaa, mwaa Zebede zokazyee ne bon be bebá zebbe Yezu. Daa be nakum e di Yezu nadi e, nye eezekwyit mebon sok bhwoob'e etep nye neewaab sonok pe daa le.

21 Yezu e booke ne ne naa: «Wo saa ye?» Moma tak e boozebooza ne Yezu naa: «Bee bon bam bebá bak. Me kwyl e, wo kek me naa, be bela duma di naa, ngot di pe mbo eghen bo, nwyak ngot pe mbo emyel e lo, e sok waadi to mekoozi mo e.»

22 Tin, Yezu e boozebooza naa: «Bi aagu sa bi di ewaab e. Bi e ne ghwyil ebep kom mezuk me mam aabep e?» Be eezebooza naa: «Heee! Bis e ne ghwyil ebep.»

23 Yezu eezeeke ne bon be bebá naa: «Ye e tsetse! Bi e waabep kom mezuk mam. Ye kabe dum ne tep edi pe mbo eghen bam neghu pe mbo emyel e lam o, mam tok ne ghwyil edje bin edi e tak. Etee naa, Saag'am e di egu bot e nye aadje edi binek o.»

24 Daa bak bedjekel kam nalik e nagwak deenek e, ye nabe e, ye naakpaa be elyem ne sa Zak be ne Zan nasa e.

²⁵ Bhii tak, Yezu ɛ bookazɛdʒoo bɔɔ djas, nyɛ ɛ boozɛke nɛ nɔɔ nɔɔ: «Bi kabe edjak nɔɔ, mɛsa mɛ ekukuma ɛ bot ɛ bɔs ɛ ɛnyal bot ɛ di ezuk ɔ. Mɛsa mɛ bot ɛ di dʒooaa eboo bot ɛ bɔs ɛ, ye ɛ ɛnyal bot ɛ di eduwal bɛ ɔ.

²⁶ Ghuna, yɛ ɔɔgoka nɛ ɛsɛɛ deenek pak'en. Ye goka ɛ nɔɔ, ngɔt pak'en ɛ kwyɛl ɛdi kɔ elo bɛsɔ ɔɔ, nyɛ di mot-mɛsa mɛ bɛsɔ.

²⁷ E di'enek, mot aakwyl ɛdi pɛ sok bɛsɔ ɔ, di kwom bɛsɔ djas.

²⁸ ɛtɛp tak ɛ di nɔɔ, ɛzyɛ ɛ Sɛɛɲɛlɛ Mɔn Mot nabe ɛ ɔɔbɛ, ɛtɛɛ nɔɔ, nyɛ eezeliɲ bot, bot ɛ mɛsa mɛ. Nyɛ nazyɛ ɛ, ɛtɛp ɛzɛdi mot-mɛsa mɛ bot, nɛ ɛzɛdʒɛ bot tsik'ɛ nyɛ ɛmet tyee etuud ɛtɛp ɛpɛk bɛtɛ nɛ bot.»

Yezu eetsik bot ɛ edhim bebá pɛ Yeliko

²⁹ Bhii bɛ nawyis kɔ del ɛ Yeliko ɛ, zukamwaa nɛ mot naazɛdu Yezu.

³⁰ Tin, wɔ gwaa bot ɛ edhim bebá nadidi ɛ ngwoob gba ɔ, zokagwak menduk nɔɔ, Yezu ɛpedhaa tin. Wɔ gwaa bɛ zɛbo etsim nɔɔ: «Ghɛɲ, Mɔn Dhavid! Geka bis ghon!»

³¹ ɛdhuu ɛ bot ɛ nadi edu Yezu ɔ, moo tin ebhɛm bɛ ɛtɛp bɛ needi gwyɛm. Wɔ gwaa bɛ zokabaaben ebhyeed bɔɔ ɛlyɛlɛpɛ nɔɔ: «Ghɛɲ, Mɔn Dhavid! Geka bis ghon!»

³² E sok'enek, Yezu eezɛtyaa. Wɔ gwaa nyɛ zokadʒoo bɛ. Nyɛ eezɛdʒi bɔɔ bebá nɔɔ: «Bi kwyl nɔɔ, mɛ sa bin yɛ?»

³³ Bot binɛ ɛ boopesal nɔɔ: «Ghɛɲ, bis kwyl ɛ nɔɔ, bis nyaasok.»

³⁴ Tin, Yezu zokazɛgek bɛ ghon. Bhii tak, nyɛ eezɛkɛl bɛ mɛmbɔ kɔ mis. E di tak wat, mis mɔɔ eezɛbɛɲɛl, tin, bɛ eezɛdu nyɛ.

21

Yezu eezɛni tɔ Yeluzalɛm

¹ Dɔɔ bɛ nadi, bɛ moo ekunaa nɛ Yeluzalɛm ɛ, bɛ moo ɛ ngwoob del ɛ bɛ di dʒoo Bhetfaze, pɛ ɛtsok ɛ pyeeb oliv ɛ, Yezu eezɛlwom bɛdʒekɛl bɛ bebá:

² Nyɛ nɛ nɔɔ nɔɔ: «Tɔka kɔ del ɛ di pɛ sok'enek. Tuula bi aatuula kɔ del ɛ tak ɛ, bi ɛ waabɛla dhiiti mbi myɛl tit di ɛdʒooaa an ɛ nɛ mɔɔ swooz tak kɔla ɛ di wat. Tiika bɛ, da bi ɛ zye mɛ nɛ nɔɔ wak.

³ Mot ɛ dʒi bin nɔɔ: “Bi tɔ nɛ nɔɔ wo ɔɔ?” Lɛɛka nyɛ nɔɔ: “Ye ɛ Ghɛɲ ɛ di nɛ gwyɛs nɛ nɔɔ ɔ.” Tin, bɛ waaleedʒɛ bin bak.»

⁴ ɛsɛɛɛ binɛk goka nɛ ɛsael, ɛtɛɛ nɔɔ, ɛtɛp ɛe di kwylala tɔ mɛkana mɛ ngoolɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb ɛ neebɛla ɛsuk:

⁵ «Lɛɛka nɛ ɛsyɛs ɛ ghaada Siɔɲ nɔɔ:

“Bɛɛa, mɛkoozi mɔ ɛpɛzyɛ pɛ daa lɔ.

Nyɛ zyɛ ɛ nɛ ɛnɛm ɛsa, nyɛ ɛ ndiindil kɔ mɔɔ swooz an.

Nyɛ zyɛ ɛ ɔɔbɛ nɛ ɛbet, nyɛ ɛ ndiindil kɔ mɔɔ swooz an*.”»

⁶ Bhii tak, bɛdʒekɛl eezɛtɔ. Dɔɔ bɛ nakakum ɛ di tak ɛ, bɛ ɛ boozɛsa tyee Yezu nalɛɛ bɛ ɛ.

⁷ Wɔ gwaa bɛ zɛsik nɛ myɛl an, nɛ swooz an tak Yezu nawaab ɛ. Bɛ moo tin ɛzɛkɛl bɛ endjookuwa bɔɔ kɔ ɛkonɲ. Bhii tak, Yezu eezɛkalal kɔ tak, disi.

⁸ E di tak wat, bot ɛbuɛpɛ naabaazɛdʒa yɔbɔ endjookuwa gba-gba, bɛdhiiti nadi ɛtsaal yɔbɔ ɛ ebhuuz ɛ le, ɛtɛp ɛdʒa ɛ gba.

⁹ Ngon bot ɛ nadi ɛkɛ pɛ sok ɔ, nɛ bot ɛ nakabɛ pɛ bhis ɔ, moo tin ɛkyeeb: «Hozanna nɛ Mɔn Dhavid! Duu nɛ Zɛɛb! Zɛɛb goka ɛ nɛ ɛsɛɛ mot di ɛzyɛ nɛ din ɛ Ghɛɲ ɔ mbɛɛ metɛl! Hozanna nɛ Zɛɛb pɛ tɔ gwoo!»

¹⁰ Dɔɔ Yezu nakani tɔ Yeluzalɛm ɛ, bot djas kɔ del nabe ɛ, bɛ moo «nyaa-nyaa», bɛ ɛ boozɛdʒi: «Yɛnɔk ɛ nwyaa mot?»

* 21:5 Zal 9.9

11 Medhuu me bot nadi ebōza náá: «Ye é ngooel-mekpa e Zeeb, Yezu mon del e Nazalet pe kyee dik Ghalile.»

Yezu to kok Ndjaa-ebuwa

12 Bhii tak, Yezu naazeni to kok Ndjaa-ebuwa. Deenek, nye moo tin eso bot e nadi ebōmsa esesee bōo o. Nye baadi eso dōo ne bot é nadi ebōm-bōmak nadi tin o, nye naawaaz emesa ee be nadi eswoola epata kō tak e, ne mebhōo me bot é nadi ebōmsa meghum o.

13 Bhii tak, Yezu eezebaakaada be náá: Ye tok kwyala to mekpa e Zeeb náá: «Ndjan'am aadjōōā é, "ndjaa mendjaala" Me bee é ekee, biyo, bi eezeliig ye, ye moo é zeeega bot e ezem†.»

14 E di tak wat, bot e nadi ne edhim o, ne bot e nadi ne edjam o, naazyee pe daa Yezu to kok Ndjaa-ebuwa, nyey zokatsik be.

15 Tin, begħan e mekana me etsi ne eboo begħaa-Zeeb nabe é ebee esesee binek djas Yezu nasa e. Be naabee pe dāa bōo dhyyeb nadi eduwal nye ne etsim to Ndjaa-ebuwa e. Be nadi kyeeb é náá: «Duu ne Mon Dhavid!» Be é boozekpaa elyem.

16 Bot binak é boozedji Yezu náá: «Wō epegwak dāa bōo dhyyeb di eke'enek é?» Yezu eezebōza ne nōo: «Iyoo! Me epegwak. Bi nabe é āālaa to mekana me Zeeb é di nakwyalaa náá: "Tō enuub e bōo dhyyeb ne bōo etōlōo, wō eelyaal dāa bis di egoka ne eduwal wō e?†»

17 Bhii tak, nye zewyis, tō pe del e Bhetani pe be nakedjaasi e.

Yezu eezekal le fiigh di āādje bhum e

18 Yak melem, é għen be nadi esik pe boo del e, wō gwaa za zemet Yezu.

19 Nye eezebēe le fiigh é ngwoob gba. Tin, Yezu eezetiila si le tak etep nye neebók. Dāa nye nakakum si le e, nye kabala eka ne eka, āābe ne bhum. E di'enek, Yezu é booke ne le tak náá: «Kana dwoō pan mos'ak, wō aanākwaakabaawum!» E di tak wat, wō gwaa le syee.

20 Dāa bedjekel nabe deenek e, ye nabe é, be naadyeebadjoka, be é boozedji Yezu náá: «Étep yé le fiigh zosyee é di wat deenek?»

21 Yezu eezebōza ne bedjekel be náá: «Me lee bin é etep e tsētsē náá: bi é di edum koñ ne Zeeb o, bi é di āāsa mešo o, bi é ne ghwyil esa esa mebwala dhaa yii me sa ne le fiigh'ak e. Bi é ne ghwyil eke ne etsok elak náá: "Għēa nyel tin, dusa, kēghaaga to boo dii," ye epešēe.

22 Bi é dum koñ ne Zeeb o, esesee djas bi aawaab to mendjaala e, Zeeb é waadjē bin ye e.»

Eze nadje Yezu eghen?

23 Bhii tak, Yezu eezeni to kok Ndjaa-ebuwa, nye moo tin elyo bot mekpa e Zeeb. Eboo begħaa-Zeeb, ne bepaa e eYuda zokazyee pe daa le zedji nye náá: «Kō eghen e ze wō di esa esesee binek? Eze nadje wō eghen e tak?»

24 Yezu eezebōza ne nōo náá: «Bwoodka, me pookodji bin kiya wat. Bi é bōza me o, ye é me aakalee bin kō eghen e ze me di esa esesee binek.

25 Ye é eze nadhis Zan, nye zeduu bot Zeeb? Ye nabe é Zeeb "ohoo", ye nabe é mot?» E di'enek, be moo tin esās pak'ō. Bōo náá: «Mena aake nenak náá: "Ye é Zeeb é nadhis nye" o, nye waadjī mena náá: "Étep yé bi nadi āāmyaal Zan?"

26 Mena aakake nenak náá: "Ye é bot e nadhis nye" o, ye goka é náá, bis kaab edhuu e bot, etee náá, be dyeebake é náá, Zan nabe é ngooel-mekpa e Zeeb.»

²⁷ Bɛ ɛ boozɛboɔza nɛ Yezu nɔ́á: «Bis ààgu.» Tin, Yezu ɛ boozɛbulal nɛ nɔ́o nɔ́á: «Dɔɔ nɛ mam pe, mɛ aanàkwaalɛɛ bin kɔ eghɛɲ e zɛ mɛ di esa esesɛɛ binek.»

Kana bɔn bɔ

²⁸ Yezu eebaazɛke nɛ nɔ́o nɔ́á: «Yak kwyɛl ɛlɛɛ bin yé? Motom ngɔt nabe ɛ nɛ bɔn bɛbá. Nyɛ eezɛke nɛ yii megwyak nɔ́á: “Mɔn'am, dwoo ɛlak mos, tɔ kesa mɛsa to pyeeb'am e vin.”

²⁹ Nyɛ eezɛboɔza nɛ sɛɛg: “Hoo, mɛ aanàkwaatɔ.” Ba ɛwala eezɛdhaa bhii tak, mɔn'enɔk eezɛdjɛ lyem mɛbɛ, tin, nyɛ eezɛnɔɔ nyel, tɔ pɛ pyeeb vin sɛɛg nalwom nyɛ ɛ.

³⁰ Wɔ gwaa sɛɛg'ɔɔ baazelwom mɔɔ dhyeeb. Mɔn tak eezɛmyaal: “Iyoo, mɛ waatɔ.” Bhii tak, nyɛ kadi ɛ, ààtɔ.

³¹ Tin, tɔ bɔn binɔk bɛbá, ɛzɛ looba dum nɛ lwomel sɛɛg'ɔɔ?» Bɛ eezɛboɔza nɛ Yezu nɔ́á: «Yɛ ɛ mɔn megwyak.» Tin, Yezu ɛ boozɛke nɛ nɔ́o nɔ́á: «Mɛ lɛɛ bin ɛ ɛtɛp e tɛɛtɛ nɔ́á, bɛnɔɲɛl ɛ epata e lapo nɛ boa ɛ mɛzɔ ɛ waaleeni to ɛyɔɲ ɛ Zɛɛb ɛsok nɛ nen.

³² Etɛɛ nɔ́á, Zarj Nduuel-bot nazye ɛ zelyaal bin ze epiki, bi nabe ɛ ààmyaal nyɛ. Tin, bɛnɔɲɛl ɛ epata e lapo nɛ boa ɛ mɛzɔ naamyaa nyɛ. Bela nɔ́á, dɔ́a bi naabee yɛ ɛ, bi nabe ɛ ààliig ɛlyem bin, bi àapakomyaal-myaalak nyɛ.»

Kana bot ɛ mɛsa mɛ bɛ na embee elyem

³³ «Gwakeka dhiiti kana. Mot ngɔt naabɛ pyeeb ele di ɛdjɛ bhum bɛ di esa mɛnyok mɛ vin nɛ yɛ ɛ. Nyɛ eezɛpyeeb pyeeb tak, pu guk tɔ ɛkok ɛ di bɛ aadi esyaal mɛdii mɛ bhum tak ɔ, baasum ndjaa, ɛtɛp bot aadi ebaal pyeeb ɔ. E di tak, nyɛ eezɛdjɛ bot ɛ di egu mɛsa mɛ vin ɔ ɛtɛp bɛ neesa mɛsa to tak. Nyɛ eezɛnɔɔ nyel, tɔ mɛdjonj.

³⁴ Tin, mbu epyeeb ɛ tak di ewum ɛ, yɛ eezɛkum. Wɔ gwaa, nakuma pyeeb zokazelwom bot ɛ mɛsa mɛ pɛ daa bot ɛ nyɛ nalik bɛ nɛ pyeeb ɔ, ɛtɛp bɛ needjɛ nyɛ yɛ pak vin bɛ bela ɛ.

³⁵ Wɔ gwaa, bot ɛ nalik nɛ pyeeb ɔ, zokazɛmɛt bɛ. Bɛ eezɛduma ngɔt ɛ nyel nɛ mɛbin, bɛ eenɔɔ nwyak gó nyɛ, zɛnɔɔ nwyak tak, bɛ eezɛwus nyɛ nɛ mɛkok, gó nyɛ.

³⁶ Bhii tak, nakuma pyeeb ɛ boozɛkyeed bot ɛbuepe dhaa bot ɛ nyɛ nalwom sok ɔ, pɛ pyeeb tak, bɛ nabaazosa nɛ nɔ́o ɛ deenek.

³⁷ Bhii tak, nyɛ ɛ boozɛlwom mɔn'e met. Nyɛ nabe ɛ nɛ geka nɔ́á: “Bot binɔk ɛ waamyaa nyɛ nɛ ɛdjɛ nyɛ duu, etɛɛ nɔ́á, yɛ ɛ mɔn'e met.”

³⁸ Dɔ́a bot ɛ nadi esa mɛsa to pyeeb ɛ nabɛɛ mɔn'enɔk ɛ, bɔɔ nɔ́á: “Yawee! Beeka mot aalik nɛ mɛvu mak djas ɔ! Dhaka, mena góka nyɛ. Tin, mɛvu mak aakadi ɛ, yenabelka.”

³⁹ Wɔ gwaa, bɛ zɛmɛt nyɛ, mwas nyɛ bhii pyeeb vin, bɛ eezɛgó nyɛ.»

⁴⁰ Yezu ɛ boozɛdji bɛ nɔ́á: «É di'enek, ɛ sok nakuma pyeeb aakazyɛ ɛ, nyɛ goka nɛ esa bot binɔk dɔ́a?»

⁴¹ Yala yɔbɔ kabe ɛ nɔ́á: «Yɛ goka ɛ nakuma pyeeb gó bot ɛ nadi esa mɛsa to pyeeb'ɛ ɔ ààgek bɛ ghonj. Bhii tak, da nyɛ ɛ nɔ́o pyeeb, djɛ nɛ bot ɛ sis aazɛdjɛ nyɛ yɛ pak ɛkɛɛ ɔ.»

⁴² E di'enek, Yezu ɛ booke nɛ nɔ́o nɔ́á: «Bi dinaa ààpaalaa mɛkpa mak to ekwyala e Zɛɛb ɛ?

“Ékok ɛ bɛsumel mwas ɛ,
yɛ moo ɛ ɛkok ɛ di epyet ndjan ɛ.
Yɛ ɛ nɛ ghwyil ɛ Ghɛɲ.

Yɛ ɛ tin ɛ boo mbyok ɛtɛp'enaŠ!”»

⁴³ Yezu eebaazekel náá: «Mɛ lɛɛ bin é náá, bi é waadekaa ɛyon ɛ Zɛɛb, éteɓ ye needjeaa nɛ bot ɛ mbyak aadi edje bhum ɔ. [

⁴⁴ Mot aaduma kɔ ɛkok ɛ tak ɔ, nyɛ waabik. Yɛ kabɛ náá, ɛkok ɛ kakwyit kɔ mot ɔɔ, mot tak ɛpetwaalel. Nyɛ moo eghutu-ghutu.]»

⁴⁵ Gwaka bɛ nagwak kana tak ɛ, eboo beghaa-Zɛɛb, nɛ eFalizye nabe é, bɛ eegu náá, Yezu nalii é nɛ nɔɔ.

⁴⁶ Bɛ é boozekan esaa mɛpek éteɓ bɛ neemet nyɛ. Bɛ nadi é nɛ bwoo ekaab mɛdhuu mɛ bot ɛ nadi tin ɔ. Bot ɛ tak nake é náá, Yezu é ngoolel-mɛkpa ɛ Zɛɛb.

22

Kana ɛbyon ɛ ɛba

¹ Yezu eebaazekan elii nɛ bot to kana. Nyɛy náá:

² «Beeka sa di enɔɓel nɛ ɛyon ɛ di to gwoo ɛ: Dhiiti mɛkoozi naazɛdjóo ɛbyon éteɓ ɛba ɛ mɔn.

³ Ye é nyɛ kazɛlwom bot ɛ mɛsa mɛ, bɛ kɛdjóo bot éteɓ ɛdɛ edee ɛbyon ɛ ɛba. Tin, bot ɛ tak ɔɔpakakwyɛl ɛzyɛ.

⁴ Bhii yenek, nyɛ eebaazɛlwom bɛdhiiti bot ɛ mɛsa mɛ é yak kɔkɔ nɛ bhaadal náá, bɛ kɛlɛɛ bot náá: “Edee moo é ndjaaba. Mɛ eezegó engɔmbɛ nɛ etaa bam na mɛdɛl. Esa djas moo é koobela. Dha dɛka ɛbyon.”

⁵ Tin, bot ɛ nadjóoaa ɔ, ɔ̀akobis-bisak, mot nɛ mot naagheɛ yɛ nyɛl, tó mɛze mɛ. Nwyak tó pɛ pyeeb'ɛ, nwyak tó pɛ nyɛ di ɛbɔmsa esa bɛ ɛ.

⁶ Bak bot zokazɛmɛt bot ɛ mɛsa mɛ kukuma yenɔk nalwom ɔ, duma bɛ é mɛnyɛl nɛ mɛbin, bɛ é boozegó bɛ.

⁷ Mɛkoozi zokazɛkpaɔ lyem: nyɛ é bookazɛlwom esodja bɛ, bɛ gó bot ɛ nagó bot bɛ ɔ. Bhii tak, da bɛ é dik eghaada bɔɔ.

⁸ Bhii tak, nyɛ eezɛlɛɛ bot ɛ mɛsa mɛ náá: “Edee ɛ ɛbyon ɛ ɛba moo é koobela. Bot ɛ djóoaa bɛ zɛdɛ ɔ, ɔ̀akɔa nɛ ɛdɛ edee ɛ tak.

⁹ Wyiska, da bi é tó kɔ eboo egba. Djóoka mot djas bi aaboma nɛ nɔɔ ɛ, bɛ zɛdɛ edee ɛ ɛbyon ɛ ɛba.”

¹⁰ Bot ɛ mɛsa zokazɛtɔ egba nɛ egba, kɛdjóo bot djas bɛ aaboma nɛ nɔɔ ɔ, bɛmbɛɛ ɛ bot nɛ bɛmbɛɛ bot. Tin, koo bɛ nakoobal éteɓ ɛbyon ɛ naalwood “kɛp”.

¹¹ «Tin, mɛkoozi eezɛni to koo tak, éteɓ nyɛ neekabee bot ɛ zyɛ zɛdɛ edee ɛbyon ɔ. E di'enek, nyɛ kabɛ kuku bot é dhiiti mot ɔ̀abɛ nɛ kaad di egoka nɛ ɛbɔtaa é mɛbyon ɛ.

¹² Nyɛ é boodji nyɛ náá: “Mɔɔ sɔ'am, wɔ ni wak dɔ́a, wɔy ɔ̀abɛ nɛ kaad bot di egoka nɛ ɛbot éteɓ ɛ ɛbyon ɛ?” Tin, mot'enɔk kadi é, ɔ̀abɔɔza kiya mɛkoozi mɛnɔk.

¹³ Tinaak mɛkoozi eezɛlwom bot ɛ mɛsa mɛ náá: “Mɛtka mot'enɔk, da bi é kɔl nyɛ mɛko nɛ mɛmbɔ. Bhii tak, da bi é mwas nyɛ pɛ kel, to ghooghom. Penek aadi é megwyɛ nɛ ɛkwaal ɛ mɛtsok.”»

¹⁴ Yezu eebaazɛbil náá: «Ye é, etɛɛ náá, bot ɛbuɛpɛ é waadjóoaa. Tin, bot aasɛɛaa ɔ ɔ̀adyeebabu.»

Efute ɛ lapo nɛ mɛkoozi Sezaad

¹⁵ eFalizye zokakɛboma éteɓ ɛdjɛk dɔ́a bɛ di egoka nɛ esa, bɛ neekwyɛsal Yezu nɛ mɛdjin éteɓ nyɛ neebela ndje kɔ mɛkpa mɛ ɛmɛt ɛ.

¹⁶ Bɛ é boozɛkyeed bɛdhiiti bɛdjɛkel bɔɔ, nɛ bot ɛ zɛɛga ɛ mɛkoozi Elood, bɛ zɛlɛɛ nɛ Yezu náá: «Lyɔel, bis nɛ gu náá, éteɓ ee wɔ di ɛlɛɛ ɛ, ye é etɛɛtɛɛ. Wɔ lyɔ bot é epiki dɔ́a mot di egoka nɛ ɛkɛ dɔ́a Zɛɛb di ɛkwyɛl ɛ. Wɔ ɔ̀abɛm ba nɛ sa mot di egek to lyem'ɛ ɛ, etɛɛ náá, wɔy ɔ̀adyeebagwyɛk sa bot di esa éteɓ bɛ neetela mɛnyɛl ɛ.

17 Leea bis, to yo egeka daa wo di ebee e: etsi bina lee e naa, bot tuud lapo ne mekoozi Sezaad, mena tuudka ohoo mena natuudka?»

18 Daa Yezu nadi egu mbee mepek mo e, nye e boozebooza ne noo naa: «Bot e medjhaaz pe eko, bhimis pe si! Etep ye bi di ekwyel ewa me to mebhowal?»

19 Pookolyaalka me falanga wat bot di etuud lapo ne ye e, etep me neebbee.» Wo gwaa, be zezye nye ne mo falanga wat.

20 Bhii tak, Yezu e boozedji be naa: «Ko ghwooz'ak, ye lulaa ebhwoob e ze? Ye e din e ze di kwyala ko tak?»

21 Bot binok eezebooza ne Yezu naa: «Ye e ye Sezaad.» Tin, Yezu e boozeke ne noo naa: «Djeka mekoozi Sezaad sa di naa ye e ye Sezaad e, da bi e dj e Zeeb sa di naa, ye e ye Zeeb e.»

22 Gwaka be nagwak eyala e Yezu deenek e, ye nabe e, be naadyeebadjoka elyelp e. Bhii tak, be boozenoo menyel, to yobo.

Medin dum ne tep egom bhis esyee

23 Dwoo tak wat, bedhiiti eSadusee zokazy e daa Yezu. ESadusee e bot e di ke naa, bot aanagom bhis esyee o. Be eezedji kiya,

24 boo ne Yezu naa: «Lyoel, mekana e Moiiiz lee e naa: “Mot e gwy e aalik mon o, ye goka e naa, dhyeeb mot lik o, ba kus myel etep nye neekwyiida tel gwy e *.”»

25 Bela tin, to loog'es, ye nabe e ne bon botom eten ne bebá. Mot megwyak eezeba, daa nye kagwy e e, nye kalik kus myel nadi aabe ne mon o ne dhyeeb.

26 Mot naboo ba nye e kanoo moma bhii kon'e. Nyey eebaazekpaa ne mesyee, gwy e, aalik mon. Tyee wat ne mot nabaazy e bhis yenok o. Tin, boo djas beten ne bebá kadi e, aabya ne moma yenok.

27 Bhis esyee e boo djas, moma eebaazekpaa ne mesyee, gwy e.

28 Dwoo bot aagom bhis esyee e, moma yenok aakadi mwaa ze pak boo beten ne bebá? Etee naa, boo djas nabe e botom be!»

29 Yezu eezebooza ne noo naa: «Bi e to edjak, etee naa, bi aamet enyoepe sa di kwyala to mekana me Zeeb e. Bi aagu ghwyil e Zeeb!»

30 Etee naa, e ghen bot aagom bhis esyee e, botom ne boa aanakwaabaabael. Boa pe aanani meba, etee naa, bot djas aadi e, daa efofop to gwoo.

31 Dum ne tep egom bhis esyee, bi dinaa aapaalaa sa Zeeb lee ko esu e tak e? Nye naake e:

32 “Ye e mam, Zeeb e Abalaam, ye Izak, ne Zeeb e Zakoo[†].”» Yezu eebaazeke naa: «Zeeb tok Zeeb bot e zegwy e o. Nye e Zeeb bot e di ne tsik o.»

33 Ye nabe e, malyo me tak naadyeebakwyesa to elyem e medhuu me bot e nadi egwak nye o.

Tsi di edhaa etsi djas e

34 Daa eFalizye nagwak naa, Yezu naadiyal eSadusee enuub e, be e boozeseega.

35 Dhiiti lyoel etsi e Zeeb naazekwyel ebhoal Yezu. Nyey ne ne naa:

36 «Lyoel, yaa tsi di edhaa etsi djas?»

37 Yezu kabooza ne ne naa: «“Wo goka e, wo kwyel Ghen Zeeb'o, ne lyem'o djas, ne sisim'o djas, ne etselal e lo djas[‡].”»

38 Yenek e di boo tsi. Ye e tsi di dhaa etsi djas e.

39 Gwaka tsi di eboba yii meken e: “Wo goka e, wo kwyel so'o mot daa wo di ekwyel nyel'o emet e\$.”

* 22:24 Det 25.5-6. † 22:32 Ewy 3.6 ‡ 22:37 Det 6.5 § 22:39 Mes 19.18

⁴⁰ Etsi ɛ Moiiɛ djas nɛ mɛlyo mɛ bɛngooelɛ ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb pyet ɛ kɔ etsi binek ebá.»

Yezu Klisto ɛ mən zɛ?

⁴¹ Efalizye nadi ɛ, tɔ yɔbɔ zɛɛga. Yezu ɛ booɛɛdji bɛ náá:

⁴² «Tɔ yɛbɔ egeka, Mɛsia ɛ zɛ?» Bɛ ɛ booɛɛbɔɔza nɛ nɛ náá: «Nyɛ ɛ dha ɛ Dhavid.»

⁴³ E di'enek, Yezu ɛ booɛɛke nɛ nɔɔ náá: «Yɛ nakosa dáa náá, Dhavid nɛ ghwyil Sisim na Dɛɛ djóo nyɛ “Ghɛɲ”? Etɛɛ náá, Dhavid naake náá:

⁴⁴ “Ghɛɲ Zɛɛb nake nɛ Ghɛɲ'am ɛ náá:

Dha disi pɛ mbɔ eghɛɲ bam.

Mɛ waalwom bot ɛ mɛbhuka mɔ lwoma bhel náá,

bɛ zɛdhaa si mɛko mɔ*.”»

⁴⁵ «Yɛ bɛ náá, Dhavid nyɛ ɛmet naadjóo nyɛ “Ghɛɲ” ɔɔ, ɛ yaa tyɛ Mɛsia aakabaadi dha yɛ?»

⁴⁶ Bɔɔ djas moo tin «kup», ààbɛ nɛ ɛkpa ɛlɔo bhis ɛtɛp djas Yezu nalii ɛ. Kana dwoɔ ɛlenek, bot nabɛ ɛ àakadjheebal ɛdji nyɛ mɛdjin.

23

Yezu ɛɛzɛdul bot mɛlɔ dum nɛ bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi nɛ eFalizye

¹ Wɔ gwaa, Yezu zɛlii nɛ mɛdhuu mɛ bot ɛ nadi tin ɔ, dɔɔ nɛ bɛdjekɛl bɛ.

² Nyɛy nɛ nɔɔ náá: «Mɛsa mɛ bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi nɛ eFalizye zɛlyo bot dum nɛ dáa etsi ɛ Moiiɛ di egoka nɛ ɛkɛ ɛ.

³ Bi goka ɛ nɛ ɛlooba nɛ nɔɔ, da bi ɛ sa esɛɛɛ bɛ aalwom bin ɛ, djas. Yɛ kabɛ mɛfulu mɔɔ ɔ, sa mot ààsa dáa bɔɔ. Etɛɛ náá, bɛ ààsa esɛɛɛ ɛɛ bɛ di ɛlyo bot ɛ.

⁴ Bɛ ɛpekanal mɛkɔm mɛ na dil-dil di ɛlyɛlɛpɛ ɛ ɛbɛp ɛ, bɛ kakɛl ɛ kɔ mɛbyak mɛ bot. E di'enek, bɛ kadi ɛ, àakwyɛl ɛkokee-keeak nɛ djin bɛ neekogek mɛdil mɛ mɛkɔm mɛ tak.

⁵ Bɛ sa esɛɛɛ bɔɔ djas ɛ, ɛtɛp bɛ neetela mɛnyɛl. Deenek, yɛ kabɛ ɛkwyala ɛɛ mɛkpa mɛ Zɛɛb bɛ di ɛbɛk ɛ ɛbhata-bhwoob bɔɔ nɛ ɛ mɛmbɔ mɔɔ ɔ, bɛ sa ɛpek ɛ tak ɛ ɛbɔkɛpɛ. Yɔbɔ ɛkel ɛɛ di lataa kɔ ekaad ɛ, nɛ ɛlɔbɔ bɔɔ nɛ dyeebadjaa dhaa tyɛ.

⁶ Tɔ mɛbyon, bɛ dyeebakwyɛl ɛdisi ɛ kɔ mɛbhóo mɛ koobelaa ɛtɛp bot ɛ duu ɛ. Yɛ kabɛ tɔ ndjaa mɛndjaala mɛ ɛYuda ɔ, bɛ dyeebakwyɛl ɛnɔɲ ɛ mɛbhóo mɛ pɛ sok ɛ di bɛ aatela mɛnyɛl ɛ.

⁷ Bɛ dyeebakwyɛl ɛ bot swos bɛ nɛ duu kɔ mɛbɛɛɛ ɛ di bot di ɛbuɛpɛ ɔ. Bɛ kwylɛ ɛ, bot djóo bɛ “Lyool”.

⁸ «Yɛ kabɛ biyɔ ɔ, nákeka náá, bi djóoaa “Lyool”, etɛɛ náá, biyɔ djas ɛ bɔn sɛɛg ngɔt. Bi ɛ nɛ lyool ngɔt.

⁹ Sa mot áadjóo mot kɔ bɔs'ak “Sɛɛg'es” etɛɛ náá, biyɔ djas ɛ bɔn sɛɛg ngɔt, Sɛɛg'en ngɔt di pɛ tɔ gwoo ɔ.

¹⁰ Nákwyɛlka náá, bot djóo bin “Kukuma” etɛɛ náá, kukuma yɛn ɛ ngɔt, Mɛsia.

¹¹ Mot ɛ kwylɛ ɛdi mot ɛsok ɛ lɔɔg ɔɔ, yɛ goka ɛ nyɛ di tyɛ mot-mɛsa mɛ bɔn nyɛɛg.

¹² Mot di eben nyɛl tɔ bɛsɔ ɔ, nyɛ waasilaa. Mot di esil nyɛl tɔ bɛsɔ ɔ, nyɛ waabɛnaa.»

Yezu ɛpɛlyaal mɛkɔɲ mɛ bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi nɛ eFalizye

¹³ «Haa kpaa-ghon nɛ nɛn, biyɔ bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi nɛ eFalizye, bot ɛ mɛdjhaaz pɛ ɛkɔ, bhimis pɛ si! Bi ɛpediyal bot ɛbɛ ɛ ɛyon ɛ di tɔ gwoo ɛ. Biyɔ

* 22:44 Mɛd 110.1

bemet, bi aanakwaani, tin, bi aakwyele naá, bot e di ekwos eni o, be ni to Eyon e tak.

14 «Haa kpaa-ghon ne nen, biyo beghan e mekana me etsi ne eFalizye, bot e medjhaaz pe eko, bhimis pe si! Bi epedek bekus e boa esa boó djas. E di tak wat, bi ne kwyele edul e mendjaala na “kpokolom” étep etela menyel to bot. E tep tak e di naá, bi e waapééaa e epéé wat di na lyel-lyel, áàbe ne ghon e!»

15 «Haa kpaa-ghon ne nen, biyo beghan e mekana me etsi ne eFalizye, bot e medjhaaz pe eko, bhimis pe si! Bi e épetó medjon e edí djas kó bós ne kó ebóo medhii me meson, étep esaa mot ngot di emyaal edjaala Zeéb eYuda o. Tin mot e kadu bin o, bi kaliig yii zaag mot e mbi mot di egoka ne du na kom-kom e, dhaa-dhanak biyo bemet.

16 «Haa kpaa-ghon ne biyo bot e edhim, biyo bot e di edjeed bot o. Bi dyeebalée e naá: “Mot e tuwal myon ne meson kó Ndjaa-ebuwa o, ye aanása sonok. Nye katuwal myon ne meson kó lóod di to Ndjaa-ebuwa o, nye goka e ne esa sa nye tuwal myon ne meson kó esu e tak e.”

17 Bi e endjemet e bot, bot e edhim! Eyé di dhaa metan tin, ye lóod “ohoo” neghu Ndjaa-ebuwa di edje lóod edee e?

18 «Bi baalée e naá: “Mot e tuwal myon ne meson kó mesa ebuwa o, ye aanása sonok. Nye katuwal myon ne meson kó buwa di kó mesa ebuwa tak o, nye goka e ne esa sa nye tuwal myon ne meson kó esu e tak e.”

19 Biyo bot e edhim! Eyé di dhaa metan tin, esa e buwa “ohoo” neghu mesa ebuwa be di eka gha kó tak e?

20 Ye be naá, mot eetuwal myon ne meson kó mesa ebuwa o, nye tuwal ye e kó mesa ebuwa dóo ne kó esa e buwa ee di kaaa kó mesa e.

21 Mot e di etuwal myon ne meson me kó Ndjaa-ebuwa o, nye tuwal myon ne meson me tak e dóo ne kó din e Zeéb mot di to ndjaa tak o.

22 Mot di etuwal myon ne meson, da nye e náo gwoo dáa tyaases o, nye tuwal ye e kó bóó mekoozi e Zeéb ne din e Zeéb, mot di kó tak o.

23 «Haa kpaa-ghon ne nen, biyo beghan e mekana me etsi ne eFalizye, bot e medjhaaz pe eko, bhimis pe si! Bi dyeebakwyele e etuud Zeéb ne endiyal kam e nadjeebe ne eka e na mbete menuub zenoo aghomkoto. Tin, bi kadjisa e etete melyo me di ne boo mesuk to etsi e. Melyo me tak e: epiki, enem esa, ne eke dáa Zeéb di ekwyele e. Yenek djas e sa di egoka naá, bot du melu djas ne zii, áàbet dhiiti sonok e.

24 Biyo, bedjeedel, bot e edhim! Bi epesyal menyok men ekaab naá, ba mao kun e zekedhaa to tak, ghuna bi epemin boo tu yaaga kyee dik besye di áàbe ne medii e!

25 «Haa kpaa-ghon ne nen, biyo beghan e mekana me etsi ne eFalizye, bot e medjhaaz pe eko, bhimis pe si! Bi gwyii e kon beele ne kon saan, tin pe to mo tak kadi e “táo” ne mendi me embee mefulu men: esa e djii ne embee mekwosak men.

26 Biyo eFalizye, bot e edhim! Pookogwyiika sok to mo beele. Tin, pe kon tak e waadjhaazal.

27 «Haa kpaa-ghon ne nen, biyo beghan e mekana me etsi ne eFalizye, bot e medjhaaz pe eko, bhimis pe si! Bi e dáa mevit nasumaa enyoepé da e lóobaa epyaab e. Enem e tak nyen e pe kel e mis me bot, ghuna to tak, ye e ebyok e egwyes áàbe ne tsik ne ebet esonok.

28 Ye e dáa biyo, bot e di ebee bin o, be ke e naá, bi e bot e epiki. Ghuna pe to len, ye e “táo” ne medjhaaz pe eko, bhimis pe si ne embee esese.

29 «Haa kpaa-ghon ne nen, biyo beghan e mekana me etsi ne eFalizye, bot e medjhaaz pe eko, bhimis pe si! Bi epesum embee mevit étep bengoolé e mekpa e Zeéb. Bi epekoobal ne eson e mevit me bot e epiki.

³⁰ Bi dyeebake ɛ nɔ́á: “Mena ɛpedi ɛ, dika ɛ ghɛɲ bebhaab binaka ɔɔ, pe mena nabe ɛ ɔ́ɔgwakel nɛ nɔɔ ɛtɛp ɛgɔ ɛ bengooel ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb.”

³¹ Deenek, bi ɛpɛmyaal biyɔ bɛmɛt nɔ́á, bot ɛ nadi ɛgɔ bengooel ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb ɔ nabe ɛ bebhaab bin.

³² Ɛbɛsɛɛ'ɛnek tsabidibila, belaka, duka ko bebhaab bin nalik bin yɛ ɛ. Silalka mɛsa mɛ bɛ nakan ɛ.

³³ Bɛnyɔ, mbyak mɛgɛl! Bi aasa dɔ́a ɛtɛp bi needi ɔ́ɔkɛdyak tɔ du na kɔm-kɔm?

³⁴ «Gwakeka mɛ ɛnyɔɛpe: mɛ waadhis bin bengooel ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb, bɛtson ɛ bot, nɛ embɛɛ bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi. Bi ɛ waagɔ bɛdhiiti, bi ɛ waabɛm bɛdhiiti tak ɛ mɛlaaba. Bi ɛ waabi bɛdhiiti nɛ eghwyɛs tɔ mɛndjaa mɛ mɛndjaala mɛ eYuda mɛn. Bi ɛ waadu bɛ nɛ swaka eghaada nɛ eghaada ɛtɛp bi neegɔ bɛ.

³⁵ Tinaak, guka nɔ́á, ɛbiyɔ djas bot di esa kɔ bot ɛ epiki kana ɛsyɛɛ ɛ Abhɛl mot epiki, keyaka nɛ yɛ Zakalɪ mɔn Balakyi bi nagɔ pak Di na Dɛɛ ɛ Ghɛɲ nɛ mɛsa-ebuwa ɔ, yɛ waabulelaa kɔ len.

³⁶ Mɛ lɛɛ bin ɛ ɛtɛp ɛ tsɛtɛsɛ nɔ́á, ɛfute e embɛɛ esesɛɛ binek ɛ waabulelaa kɔ bot ɛ di ɛ dwoɔ mena dika mos'aak.»

Yezu eedje kɔ ɛsu ɛ ghaada Yeluzalɛm

³⁷ «Yeluzalɛm! Yeluzalɛm wɔy mot di ɛgɔ bengooel ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb ɔ, wɔy mot di ɛgɔ bot ɛ Zɛɛb di ɛdhis ɔ, nɛ mɛkok. E sok ɛdhen mɛ di ɛkwyɛl ɛsɛɛg bot ɛ di kɔ dɛl ɛ lɔ dɔ́a nabwa-kuu di ɛsɛɛg bɔn bɛ si mɛbhap mɛ ɛ, biyɔ ɔ́ɔkwyɛl!

³⁸ Deenek guka nɔ́á, ndjar'en ɛ waalik wum!

³⁹ Nɛ tsɛtɛsɛ, mɛ lɛɛ bin ɛ nɔ́á, bi aanákabaabee mɛ, kana dwoɔ pan mos'ak, keyaka nɛ dwoɔ bi aake nɔ́á: “Mɛnyɔ nɛ mot aazyɛ nɛ din ɛ Ghɛɲ ɔ!”»

24

Yezu elii dum nɛ tɛp ɛwaaz ɛ Ndjaa-ebuwa

¹ Dɔ́a Yezu nadi ɛwyi tɔ Ndjaa-ebuwa ɛ, bɛdjekel eezɛtiila pɛ daa lɛ ɛtɛp bɛ neelyaal nyɛ zumal Ndjaa-ebuwa.

² Tin, Yezu moo zɛlii nɛ nɔɔ, nyɛy nɛ nɔɔ nɔ́á: «Bi ɛpebee esa djas di tin ɛ? Mɛ lɛɛ bin ɛ ɛtɛp ɛ tsɛtɛsɛ nɔ́á, ɛkok wat aanákwaalik yak kɔ yii. Djas ɛ waawaazel.»

Mezuk nɛ metiiga

³ Yezu eezɛdisi kɔ ɛtsok ɛ pyeeb oliv, bɛdjekel eezɛdu nyɛ ɛ ngwoob. Bɔɔ nɛ nɛ nɔ́á: «Lɛɛa bis esesɛɛ binek sael den? Lyaala bis endem e bis aagu nɔ́á, wɔ moo ɛ kɔ ɛbula nɛ nɔ́á, bɔs moo ɛ kɔ ɛsi ɛ.»

⁴ Yezu eezɛbɔɔza nɛ nɔɔ nɔ́á: «Dika nɛ ɛtson, sa mot ɔ́ɔkɔɔ bin.

⁵ Etɛɛ nɔ́á, bɛtɛ nɛ bot ɛ waazyɛ nɛ din ɛ lam. Bɛ waalɛɛ bin nɔ́á: “Yɛ ɛ mam ɛ di Mɛsial!” Bɛ waasa nɔ́á, bot ɛbuɛpe kat ɛdum kɔn nɛ Zɛɛb.

⁶ Bi ɛ waagwak bot elii ɛtɛp e mɛɛb ɛ ngwoob'en nɛ mɛnduk mɛ mɛɛb mɛ di pɛ ɛtseta ɛ. Sa mot ɔ́ɔbɛm ba ɛtɛɛ nɔ́á, yɛ goka ɛ, esesɛɛ binek sɛɛ. Tin, guka nɔ́á, yenek tok mɛsi mɛ bɔs.

⁷ Dhiiti mbyak ɛ waaghɛɛ, kɛlumɛla dɛɛb nɛ yak mbyak. Dhiiti ɛyon ɛ waakeghɛɛ, kɛlumɛla dɛɛb nɛ yak ɛyon. E bɛdhiiti ɛdi, bɔs ɛ waakuu, pwom ɛdɛɛ ɛ waani kɔ mɛl.

⁸ Mɛzɛl mɛnek djas aadi ɛ dɔ́a endem e mɛkɛn ɛsuula ɛbyɛl ɛ mɔn.

⁹ Bot ɛ waakɛpit bin, ɛtɛp bi neezukaa. Tin bot ɛ waagɔ bin. Mɛmbyak djas ɛ waabhina bin kɔ ɛsu ɛ lam.

¹⁰ E sok'ɛnek, bot ɛbuɛpe ɛ waakat ɛdum kɔn nɛ Zɛɛb. Bot ɛ waapitel pak'ɔɔ. Bɛdhiiti ɛ waabhina bɛsɔ bɔɔ.

11 Beté ne bengoolet e mekpa e Zeeb yii mekōŋ é waatuula, be waakoo bot ebupe.

12 Dáa ye di náá, embee esa é waazedhaa to elyem e bot e, kwyel to elyem e bot ebupe waatyaala.

13 Tin, mot aake ne ewa zii, kekum pe esik o, nye waabela tsik.

14 Mbée Bhaadal dum ne Eyon e Zeeb aadi é egoolet kō eko e bōs'ak djas, étep, bot djas di āāgu Zeeb o neegwak ye. Bhii tak e esik e bōs aakakum.»

Boo mezuk

15 «Bi aabee mot na mbee mesyem me na lyel-lyel dáa ngoolet-mekpa e Zeeb Daniel natee e, nyey ebe di to Di na Dee. Ye goka é bot e di egu elaa mekana o tiibal enyope!

16 Etep tak é di náá, bot aadi pe kyee dik Yude o, kan ekaab, tó pe to metsok.

17 Mot aadi kō mii ndjan' e o nábaasul pe si zeni to ndjaa étep ekenoo sonok.

18 Mot aadi to pyeeb o, nábaasik pe del, kenoo ndjookuwa ye.

19 Haa kpaa-ghon dwoo elenek ne boa aadi ne mebum o, zenoo boa aadi ne bōn ede mebel o!

20 Djaalaka ne Zeeb étep, bi é zekewyis ekaab é mbu bebhi, neghu é dwoo saba!

21 Etee náá, é ewala tak, mezuk é waadhaa mezuk me mena zebbe, kana bōs nakusel e, keyaka ne dwoo pan mos'ak. Ye aanakwaakabaabe ne mbi mezuk deenek.

22 Zeeb nye emet epedi āābek bim melu me tak o, pe ye tok ne mot aatsak. Ye nyō é, bi gu náá, Zeeb bek bim melu me mezuk menek é, kō esu e bot e nye nazeesé o.

23 Dhiiti mot é lee bin náá: “Beeka Mesia di wak e!” neghu be lee náá: “Mesia é poon!” o, sa mot āāmyaal.

24 Etee náá, bemesia me etsal ne bengoolet e mekpa e Zeeb yii mekōŋ é waatuula ebupe. Be waasa etep e mebwala ne bemevyekale ebupe etep be neekoo bot, dōo ne bot e Zeeb nazeesé o.

25 Gwakeka, me dul bin melo esok ne esesee binek kum to len.

26 «Ye be náá, be lee bin é náá: “Beeka, nye é pe to kyee dik besye di āābe ne medii!” e, nātōka. Neghu be kalee bin é náá: “Beeka, ye sōwa é wak!” Sa mot āāmyaal, nye tok tin.

27 Dáa ngwyes di ekas to gwoo, dus pe edjem e dwoo, ketō pe ebil e dwoo e, Seenjele Mōn Mot aazyé é deenek.

28 Enen ee di ede epuud o dyeebasēega é é di muu tit di o.»

Ebula e Seenjele Mōn Mot

29 «Āābōya batsa bhii ewala e mezuk menek aadhaŋ e, bi é waabee náá, gwyes é waagwyiid dhoo, ngōn aanakabaakas, ekwyikwyen é waadus to gwoo, kwyit é bōs, esa e mebwala djas di to gwoo e waadheegel.

30 Tin, ndem e Seenjele Mōn Mot é waanyen to gwoo. Membyak djas di kō bōs e, ye aadi é, to etsim ne megwye. Tin, be waabee Seenjele Mōn Mot esul to eguud to gwoo ne bete ne mebwala ne duma.

31 Boo tōŋ é waalōel. Tin, nye waalwom efofop pe é edum e bōs djas, be neekesēeg bot djas Zeeb nazeesé o, kan yak edum e bōs, keyaka ne yak edum.»

Melyo dum ne le fiigh

32 «Nōka etson ne kana le fiigh: dáa medii me le fiigh aadi, ye moo byet to elee e tak e, eka moo baakwyil é tak e, bi ne gu náá, mbée mbu eezekunaa.

33 Ye é tyé wat ne biyō, é sok bi aabee endem binek moo nyen e, guka náá, ebula e Seenjele Mōn Mot moo é, ye eezekō. Ye aasael é deenek.

³⁴ Me lee bin e etep e tseetse náá, bot e membu mak aanákwaagwyε djas esonok bak áasael.

³⁵ Gwoo ne bós é waadhaa, ye é kabe mekpa e Zeeb o, ye aanákwaadhaa.»

Zeeb nyey nye emet é di egu ewala e mesik me bós

³⁶ «Ye kabe dum ne dwoo ne ewala e eseeε binek aasael ε, ye tok ne mot ngot di egu, áakobe-beak efopop to gwoo, dóo ne Møn Zeeb pe áagu dwoo tak. Ye é Seeg nye emet ε di gu.

³⁷ Ebula e Seenjele Møn Mot aadi é, dáa sa nasée é gheη Noe ε.

³⁸ Etee náá, é gheη tak, esok ne boo bhyon ne zye, bot nadi é, to memyaala, ede edee, ede bemenyok, eba boa, ekyeed mesyes móo é meba, kekum dwoo Noe nani to mesuwa ε.

³⁹ Bot nabe é áabis, kekum dwoo boo bhyon nazesilal bóo djas na “bheεε” ε. Ye aabaadi é, deenek dwoo Seenjele Møn Mot aabula ε.

⁴⁰ E gheη tak é di náá, bot ébá é waadi to pyeeb. Ngot é waanōηaa, nwyak ngot é waalik.

⁴¹ Boa ébá é waadi edum bhum to bwak wat. Ngot é waanōηaa, nwyak ngot é waalik.

⁴² «Dika ne etson! Beeka mis etee náá, bi áagu dwoo Gheη'en aaboozye é.

⁴³ Gwakeka sa me di elεε é, ye be náá, nakuma ndjan epedi egu ewala e pum mot djii aazyε zedjii to ndjan'ε o, pe nye aanákwaadjá gó, étεp nye neelu mot djii yenok, nye nani to ndjan'ε.

⁴⁴ Ye é me di elεε bin náá, bi be é mis, nápeebaka, etee náá, Seenjele Møn Mot aatuula é é ewala bi aadi áabwood nye ε.»

Mot-mesa me na sosoob ne etson

⁴⁵ «Eze di mot-mesa me na sosoob ne etson? Ye é mot-mesa kukuma ye dje nye mesa me ebaal ε besó ne edje be edee bóo é ewala be di egoka ne ede ε.

⁴⁶ Menyó ne mot-mesa menok, ye be náá, kukuma ye aabula, nye é zebela nye, nyey esa mesa me menok o.

⁴⁷ Me lee bin e etep e tseetse náá: kukuma yenok é waadjε mot-mesa menok esa be djas nye baal.

⁴⁸ Ye kabe náá, nye é mbee mot-mesa di áabe sosoob ne etson o, nye aake é náá: “Kukuma aanákwaaleebula.”

⁴⁹ Deenek, nye aadi é, ezuk besó di esa mesa be ne be nóo o, ne ekededε be menyok be ne bot ε zεgel menyel móo to menyok o.

⁵⁰ Tin, kukuma ye aabula ε é dwoo nye aadi ebwaal náá, nye aanákwaazyε ε.

⁵¹ Kukuma yenok é waaso mot-mesa menok. Da nye é wa nye é di mezuk, é di wat ne bot ε lwaleη. Bhii tak nye é wus nye pe kel pe bot ε di edje megwyε ne ekwaal ε metsok di ε.»

25

Kana mesyes kam

¹ «Eni to Eyon ε di to gwoo é aadi é, dáa kana mesyes kam nanoo elama bóo, wyis, étεp be neekeboma ne motom di ekwyl eba o.

² Beten pak'oo nadi é, endjemet e mesyes. Bak beten kadi é betson ε bóo boa.

³ Endjemet e mesyes menok nanoo yóbo elama é, áanoo ba mul, ne gu yii di to elama é waasi.

⁴ Ye kabe bot ε nadi betson o, bhii be nanoo elama ε, ye nabe é be naató ne yak bim bemul be nakwom ε.

⁵ Tin, motom kadi é, áaleetuula. Gó naazesa bóo mesyes menok, wó gwaa, bóo djas zekpaa ne gó ndjaasi.

6 «É di'enek, wɔ gwaa, boo tuud zokazɛgék kuku ɛgha ɛ pum náá: “Beeka motom ɛba! Kɛbomaka nɛ nɛ.”

7 Tin mɛsyɛs kam menək é boozɛdjɛm, bɛ moo tin ekoobal elama bɔɔ.

8 Tin, mɛsyɛs mɛ nadi endjemɛt ɔ naazɛke nɛ bɛtson náá: “Bi é nɛ ghwyil ɛbɛk bis ba mul mɛ lama batsa, ɛtɛɛ náá, elama bis ɛpedim.”

9 Mɛsyɛs mɛ nadi bɛtson ɔ é boobɔɔza nɛ nɔɔ náá: “Hooɔ, ààbɛ! Etɛɛ náá, bim bis di nɛ yɛ ɛ, yɛ aanákwaadjala menabɛlka djas. Yɛ nyɔ é, bi kɛbɔm yɛbɔ tɔ edjando.”

10 Tin, endjemɛt e bɔɔ mɛsyɛs menək eezɛtɔ, kɛbɔm yɔbɔ bɛmul. Bhii kon'ɔɔ, motom ɛba eezɛkum, nɛy zokanɔɔ é bɛtɛn ɛ nadi bɛtson ɔ. Nyɛ é boozɛni nɛ nɔɔ tɔ ndjaa nakoobɛlaa ɛtɛp ɛba ɛ. Bhii tak, bɛ eezɛkɔɔl ɛbɛ ɛ ndjaa nɛ ɛngon.

11 Bhii ba ɛwala kadhar ɛ, bɛdhiiti bɔɔ mɛsyɛs menək eezɛbula, bɛ moo tin ɛtsim náá: “Ghɛɔ, Ghɛɔ diia bis ɛbɛ ɛ ndjaa!”

12 Motom ɛba eezɛbɔɔza nɛ nɔɔ náá: “Mɛ lɛɛ bin nɛ tɛɛtɛɛ é náá, mɛ ààgu bin.”

13 Bhii tak, Yɛzu eebaaɛɛke nɛ nɔɔ náá: «Bɛɛka mis, nàdjaka egó. Dika nɛ ɛtson ɛtɛɛ náá, bi ààgu dwoɔ nɛ ɛwala ɛ tak.»

Kana bot ɛ mɛsa bɛlɛl

14 «Yɛ aadi é, dǎa dhiiti motom nadi ekwyɛl ɛtɔ mɛdjon, nyɛ é boozɛdjɔɔ bot ɛ mɛsa mɛ, da é lik bɛ nɛ esa.

15 Nyɛ é boozɛnɔɔ mɛdheɛb mɛ lɔɔd ɛtɛn, dje mot mɛkɛn. Mot nabɔɔba ɔ, nyɛ kadje nyɛ é mɛdheɛb mɛ lɔɔd ɛbá. Mot nazɛɛ bhii mot bhɔɔba ɔ, nyɛ kadje nyɛɛ é ɛdheɛb lɔɔd wat. Nyɛ zokadjɛ mot nɛ mot ɛ sa di ɛdjala nɛ ghwyil'ɛ ɛ, bhii tak nyɛ eezɛtɔ yɛ.

16 Mot-mɛsa nabelɛ mɛdheɛb mɛ lɔɔd ɛtɛn eezɛtɔ, yɛ kɛliig membɔ nɛ lɔɔd'enek. Wɔ gwaa nyɛ baazɛbɛla mɛdheɛb mɛ lɔɔd ɛtɛn kɔ yii nyɛ nadjɛaa sok ɛ.

17 Yɛ é tyɛ wat nɛ mot nabelɛ mɛdheɛb membá ɔ, nyɛ nabaasa yɛ é dǎa mot ɛsok nasa ɛ. Wɔ gwaa, nyɛ baabelɛ mɛdheɛb mɛ lɔɔd membá kɔ yii nyɛ nalikaa nɛ yɛ ɛ.

18 Mot nabelɛ ɛdheɛb ɛ lɔɔd wat ɔ, nyɛ naatɔ kɛpu bɔs, da é nɔɔ yɛ, syɛl yɛ pɛ si bɔs.

19 «Bɛtɛ nɛ mɛlu bhii tak, kukuma bot ɛ mɛsa menək eezɛbula. Bhii tak nyɛ moo zɛdji bɛ dǎa bɛ nadi ɛbɛ lɔɔd nyɛ nalik bɛ nɛ yɛ ɛ bhii kon'ɛ.

20 Mot-mɛsa na mɛdheɛb mɛtɛn é boozɛlyaal yɛ mɛdheɛb mɛtɛn mɛ nyɛ nabaabelɛ ɛ. Nyɛ nɛ kukuma yɛ náá: “Ghɛɔ, wɔ nadjɛ mɛ é mɛdheɛb mɛ lɔɔd mɛtɛn. Bɛɛa dhiiti mɛdheɛb mɛ lɔɔd mɛtɛn mɛ mɛ baabelɛ é.”

21 Kukuma yɛ é booke nɛ nɛ náá: “ɛnyɔɛpɛ! Wɔ é mbɛɛ mot-mɛsa nɛ esosoob. Wɔ eesa mbɛɛ mɛsa nɛ sa dem. Mɛ waadjɛ wɔ yii di bu ɛ. Dha myaala é di wat nɛ nam.”

22 Mot-mɛsa nabelɛ mɛdheɛb mɛ lɔɔd ɛbá ɔ, baazyɛ yɛ. Nyɛ náá: “Ghɛɔ, wɔ nadjɛ mɛ é mɛdheɛb mɛ lɔɔd ɛbá. Mam eebaabelɛ yak mɛdheɛb membá kɔ tak. Bɛɛa yɛ.”

23 Tin, kukuma yɛ eezɛke nɛ nɛ náá: “ɛnyɔɛpɛ! Wɔ é mbɛɛ mot-mɛsa nɛ esosoob. Wɔ eesa mbɛɛ mɛsa nɛ sa dem. Mɛ waadjɛ wɔ yii di bu ɛ. Dha myaala é di wat nɛ nam.”

24 «Bhii tak, mot nabelɛ ɛdheɛb ɛ wat ɔ, nyɛ eezɛzyɛ é yɛ kɔkɔ. Nyɛ nɛ kukuma náá: “Ghɛɔ, mɛ nɛ gu náá, wɔy nɛ goo lo dhaa nyɛl. Wɔ dyɛɛbakɛnɔɔ ɛdɛɛ é tɔ ɛpyɛɛb ɛɛ wɔ di ààbɛ ɛ. Wɔ dyɛɛbakɛbók bhum é, tɔ pyɛɛb wɔ nadi ààbɛ ɛ.

25 E tɛp tak é mɛ gwak bwoɔ. Mɛ é bookɛsyɛl lɔɔd'ɔ tɔ bɔs. Bɛɛa lɔɔd'ɔ, nɔɔja.”

26 E di'enek, kukuma ye é boobooza ne ne náá: "Mbee mot-mesa, tyaabel. Wó ke é náá, wó ne gu náá, mam dyeebakennó esa e dek é to pyeeb me di aámwam bhek e. Me kebók bhum é to pyeeb me nadi ààbe e.

27 Gwaka me, wó di àànó lóod'am, kewa to eboo mendjaa me be di ebaal epata e bot e, étep yé? Woy epedi é, di tson mot ó, pe bula me bula e, me kazebela é dhiiti lóod eezekala kó yii me nalik e.

28 Dekeka nye edheeb e lóod'enek, da bi é dje mot di ne medheeb kam ó.

29 Ete náá, mot aadi ne ba bim sonok ó, be waabil nye dhiiti, étep ye neebu. Tin, mot akadi toto ààbe ne sonok ó, be waadek nye dóo ne eghutu-ghutu nye lik ne ye e.

30 Ye kabe mbee mot-mesa mak ó, zyeegalka nye pe kel, to ghooghom, to di megwe ne di ekwaal e metsok."»

Dáa bot aapéasa é esik e bós e

31 «É sok Seenje Mòn Mot aazyé to duma ye be ne efofop be djas e, nye waazedisi kó bóó mekoozi me.

32 Membyak djas di kó bós é waazesega sok bhwoob'e, bhii tak nye waawa membek pak bot dáa mbaalel mesaa di ewa mbek pak ebhata ne etanj e.

33 Nye waaneeg ebhata pe mbó eghen, etaa pe mbó emyel.

34 Tin, mekoozi waale ne bot aadi pe mbó eghen ó náá: "Biyo, bot e Saag'am zese metel ó, dhaka pe kak. Dhanika to Eyon e Zeeb naloozekoobal bin ye é sok nye nadi ekus bós e.

35 Ete náá, za naasa me, bi naadje me edee. Me naagwak gwyes medii, bi naadje me medii. Me nadi é ndjon, bi naamyaal me to mendjaa men dáa mòn nyeeg'en.

36 Me nadi é ben toto, bi naabet me. Me naabé, bi naagwom me. Me naani membok, bi naazyé zebée me."

37 «Deenek bot e nake to epiki ó aabooza ne ne náá: "Ghen! Yaa dwoo bis nabee wó ne za, da bis é dje wó edee? Yaa dwoo wó nadi ne gwyes medii, da bis é dje wó medii?

38 Yaa dwoo wó nadi ndjon, da bis é dje wó di to mendjaa mes? Yaa dwoo wó nadi ben toto, da bis é bet wó?

39 Yaa dwoo wó nadi ebé, da bis é zye, zegwyák wó? Yaa dwoo wó nadi é membok, da bis é zye zebée wó?"

40 Mekoozi kabooza é náá: "Me lee bin é etep e tseetse náá, esonok djas bi di esa ne mot mesik to bóo nyaag'am e, bi sa mbee esa binek é ne nam."

41 «Bhii tak, kukuma é waake ne bot aadi pe mbó emyel ó náá: "Duska me é mis. Tóka etsetape ne nam, biyo, bot e Zeeb zelek ebiyoepe ó. Tóka to du di áadim e. Ye nakoobelaa é, étep Dim mot mekon be ne efofop be!

42 Ete náá, me nabe é ne za, bi nabe é áadje me edee. Me naagwak gwyes medii, bi nabe é áadje me medii.

43 Me nadi é ndjon, bi nabe é áadje me di to mendjaa men. Me nadi é ben toto, bi nabe é áabet me kaad. Me nadi ebé, bi nabe é áagwom me. Me naani membok, bi nabe é áazegwyak me."

44 «Wó gwaa, be zebooza náá: "Ghen, yaa dwoo bis nabee wó ne za, ne gwyes medii, ne neghu ndjon? Yaa dwoo bis nabee wó ben toto, woy ebé, neghu woy é membok, da bis é kadi áakyeé wó?"

45 Kukuma é boozebooza ne nó náá: "Me lee bin é etep e tseetse náá, esok djas bi nadi áasa esonok binek ne mot mesik to bòn nyaag'am e, bi nadi áasa ye e ne nam."

46 Be waató, kebee mesuk na kóm-kóm. Ye kabe bot e epiki ó, be waabela tsik na kóm-kóm.»

26

Zɛɛga ekukuma egwakel ɛtɛp ɛgɔ e Yezu

¹ Bhii Yezu nasilal mɛlyo mɛ djas ɛ, nyɛ naazeke nɛ bɛdjekel bɛ nɔ́á:

² «Bi nɛ gu nɔ́á, yɛ kalik é melu mɛmbá, ɛtɛɛ nɔ́á, ɛbyon ɛ Pak neesaɛl. Sɛɛɲɛlɛ Mɔn Mot é waaseebaa, ɛtɛp nyɛ neekɛbɛmaa kɔ mɛlaaba.»

³ Tin, eboo bɛghaa-Zɛɛb nɛ bɛpaa ɛ eYuda naazɛɛɛga to ndjaa mɛkoozi Kayif, mot nadi boo ghaa-Zɛɛb ɔ.

⁴ Wɔ gwaa, bɔɔ djas zokazɛgwakel nɔ́á, bɛ mɛt Yezu to syaab, bhii tak, da bɛ é gɔ nyɛ.

⁵ Bɛ nadi eke é nɔ́á: «Sa mena ààmɛtka nyɛ dwoo ɛbyon ɛ Pak, é kaab nɔ́á, bot é zɛkɛppaa elyem, da bɛ é sa ɛzɛm.»

Dhiiti moma eezɛso Yezu mɛnanas kɔ lo

⁶ Dáa Yezu nadi pɛ Bhetani to ndjan ɛ Simɔn mot na ɛbɛ ɛ zezam ɛ,

⁷ wɔ gwaa, dhiiti moma zeni to ndjaa tak zeza nɛ di Yezu nadi é. Nyɛ nadi é, nɛ bɛɛb nasael nɛ ɛkok ɛ albat ɛ «tɔɔɔ» nɛ mɛnanas di nɛ boo mɛtan ɛ. Moma tak zokazɛso mɛnanas mɛnek kɔ lo ɛ Yezu é sok bɛ nadi kɔ mesa ɛ.

⁸ Dáa bɛdjekel bɛ nabɛɛ deenɛk é, yɛ nabɛ é, yɛ nakpaa bɛ elyem. Bɔɔ nɔ́á: «Yak é yaa kwaambi puluk?

⁹ ɛnyɔ é nɔ́á, bɛ bɔmsa mɛnanas mɛ tak nɛ boo mɛtan, da é nɔɔ epata e tak, djɛ nɛ bɛdjɛl ɛ bot!»

¹⁰ Yɛ nabɛ é Yezu naagu sa bɛ nadi enyɛɲɛla pak'ɔɔ ɛ. Nyɛ é boozeke nɛ nɔɔ nɔ́á: «Betka moma yak gwyem. ɛtɛp yé bi di ezɛm nyɛ? Sa nyɛ sa kɔ ɛsu ɛ lam ɛ, yɛ é ɛnyɔɛpɛ.

¹¹ Yɛ bɛ ɛtɛp bɛdjɛl ɛ bot ɔ, bi nɛ bɛ nɔɔ é aapaazodi melu djas ɛ é di wat. Yɛ kabɛ mam ɔ, bi aanádi sama nɛ nam melu djas.

¹² Moma yak so mɛ mɛnanas é nyɛl'am é, ɛtɛp nyɛ neekan ɛkoobal nyɛl'am ɛ dwoo mɛdɛla mam.

¹³ Mɛ lɛɛ bin é ɛtɛp ɛ tsɛɛtsɛ nɔ́á, é edi djas Mbɛɛ Bhaadal aadi egoolaa kɔ bɔs ɛ, tsɛɲa moma yak sa ɛ waakaadaaa mɛdhik nɛ mɛdhik. Tin, bot ɛ waataala ɛnɛm esa nyɛ sa kɔ ɛsu ɛ lam ɛ.»

Yudas eezɛka Yezu

¹⁴ Tinaak, djekel ngɔt to bɛdjekel kam nɛ bɛbá ɛ Yezu, nadi ɛdjɔ́aa Yudas Iskariot ɛ, zokazɛtɔ pɛ daa eboo bɛghaa-Zɛɛb.

¹⁵ Nyɛ eezɛdji bɛ nɔ́á: «Mam é ka bin Yezu ɔɔ, bi kadjɛ mɛ yé é di tak?» Tin, wɔ gwaa, bot ɛ tak zɛwɛyisal ɛfalanga mɛkam-mɛlɛ ɛ epata, nɔɔ, laa, bhii tak bɛ eezɛdjɛ nyɛ.

¹⁶ Kana tin, Yudas nabɛ é, nyɛ moo saa mɛpɛk ɛtɛp nyɛ neeka bɛ Yezu.

Yezu eezɛɛ ɛbyon ɛ Pak bɛ nɛ bɛdjekel bɛ

¹⁷ E dwoo mɛkɛn mɛ ɛbyon ɛ ɛmapa ɛɛ di ààwaaa leviid ɛ, bɛdjekel ɛ Yezu zɛdji nyɛ nɔ́á: «Wɔ kwyɛl nɔ́á, bis kɛkoobal wɔ di mena aadɛka ɛdɛɛ ɛ ɛbyon ɛ Pak wo é?»

¹⁸ Tin, Yezu é boozeke nɛ nɔɔ nɔ́á: «Tɔ́ka pɛ dɛl, pɛ daa dhiiti mot, da bi é lɛɛ nyɛ nɔ́á: “Lyɔɛl kɛ é nɔ́á: ɛwala ɛ lam eezɛkum. Mam nɛ bɛdjekel bam aadɛ ɛbyon ɛ Pak'ak ɛ pɛ to ndjan'ɔ.”»

¹⁹ Tin, bɛdjekel é bookɛsa dáa Yezu nalɛɛ bɛ ɛ. Bɔɔ zokazɛkoobal nɛ ɛdjaab ɛdɛɛ ɛbyon ɛ Pak.

²⁰ Dáa dwoo nakabɛ, yɛ moo bikoko ɛ, Yezu eezɛdisi kɔ mesa bɛ nɛ bɛdjekel bɛ kam nɛ bɛbá.

²¹ Dáa bɛ nadi kɔ mesa ɛdɛ ɛ, Yezu é boozeke nɔ́á: «Mɛ lɛɛ bin é ɛtɛp ɛ tsɛɛtsɛ nɔ́á, ngɔt pak'en é waaka mɛ.»

22 Bédjekel djas moo tin ne ghon to elyem, bhii tak, ngot-ngot moo tin ezédji nye: «Gheŋ, ye é mam é?»

23 Yezu eezebóza ne náo náá: «Ye é mot duu mbó to saan wat bis ne ne o aapaaka me.

24 Ye é tseetse, Seenele Mon Mot é waagwye dáa ekwyla di eleé kó esu e le é. Tinaak, boo ghon ne mot aakeka nye é membo me mbee bot o. Ye nabe ààgoka náá, mot'enók byell!»

25 Yudas, mot nadi ekeka nye gha o é boodji náá: «Lyoel, ye kabe é mam é?» Yezu é boozebóza ne ne náá: «Ye é wó emet e ke deenek».

26 Dáa be nadi ede kó mesa e, wó gwaa Yezu zenáo mapa. Nye eezeghaapee Zeeb, bhii tak, nye eezepyak mapa tak, náo, dje bédjekel be. Nyey náá: «Nóoka ye, da bi é de, etee náá, yak é nyel'am.»

27 Bhii tak, nye eezenáo beele nadi ne menyok me vin to tak e, nye eezebaazeghaapee Zeeb, nye eezeke ne náo náá: «Nóoka ye, da bi é de biyo djas,

28 etee náá, yak é ghiya yam. Ye é ghiya di edje bot ze eni to ebheŋ e Zeeb e, ghiya nasee kó esu e bot ebupe étep mesyem me bot neepelel e.

29 Me lee bin é náá: kana dwoo pan mos'ak, me aanákabaade menyok me vin, kekum dwoo me aakabaakede menyok me na bes menabelka to Eyon e Saag'am e.»

30 Tin, wó gwaa be zeduwal Zeeb to medjeeb. Bhii tak, be eezenáo menyel, tó pe etsok e pyeeb oliv.

Yezu ezelee ne Pyeed náá, nye waaswonal nye

31 Tin, Yezu zokake ne bédjekel be náá: «É pum'ak mos, biyo djas é waadhuugal me, etee náá, ekwyla lee náá: "Me waagó mbaalel ebhata. Tin, esaa djas é waawyeza na gwyiin*."»

32 Yezu eebaazebil ekpa náá: «Bhii egom e lam, me waató, kebwood bin pe Ghalile.»

33 Pyeed zokake ne ne náá: «Ye be náá, bot djas é waakaab wó o, mam aanákwaakaab wó.»

34 Tinaak, Yezu kabóza ne ne é náá: «Gwaka, me lee bin é etep e tseetse náá, é pum'ak mos, esok ne kuu ne kók, ye aabela é, wó ezelee ne bot esok elel náá, wó ààgu me.»

35 Pyeed eezebóza ne Yezu náá: «Me tok ne ghwyil eke ne bot náá, me ààgu wó, ye nakoozobe esyee, me epemyaal náá, menabel bebá gwyé.» E di'enek, ye nabe tin é, bédjekel djas moo ekpa wat.

Yezu eekedjaala Zeeb pe Ghetesemani

36 Bhis yenek, Yezu be ne bédjekel be naazekum pe di di edjóoaa Ghetesemani e. E di tak, nye é boozeke ne náo náá: «Likeka wak. Me pookotiila poon, kedjaala Zeeb.»

37 Tin, nye kanon é Pyeed, ne bon Zebede bebá, tó ne náo. E di'enek, ye nabe é, keŋ ne ghon moo sa nye ebupe to lyem.

38 Nye eezeke ne náo náá: «Sisim'am é to ghon saa-sanjak náá me gwyé. Likeka wak dika ndjem sama ne nam. Nadjaka egó, djaalaka Zeeb.»

39 Bhii tak, nye eezetiila batsa pe sok, zekwyit mebon bhwoob si na «ghókó», nye moo tin edjaala ne Zeeb náá: «Saag'am, wó kwyel o, wó é ne ghwyil edis beele mezuk mak sok bhwoob'am. Ye goka é djas sael to ekwosak e lo, àakabe yam ekwosak.»

40 Bhii tak, nye eezesik, tó pe nye lik bédjekel be belel binok e, nye kazebela be é é gó. Nye é boozeke ne Pyeed náá: «Deenek, bi eedja gó! Bi aapakodi-diak mis membek sama ne nam é ewala wat é?

* 26:31 Zal 13.7

41 Dika ndjem, djaalaka Zeeb, etee náá, bi é zekewye to mebbhowal. Sisim é ghin, tin, epuud ne bu elete.»

42 Yak kakó, nye eebaazelik pe pak nye nadi sok e, nye kadjala é sok tak é dáak: «Saag'am, ye kosael náá, beele mezuk mak dhaa mam áade ye óo, ye goka é náá, ekwosak e lo sael.»

43 Yezu eebaazebula pe nye nalik bedjekel be e, nye kabaazobela be é egó, etee náá, mis móo nadi é edilepe.

44 Yak sok, Yezu eebaazelik be, zebaasik, nye eezetseta ne nóo. Ye nabe é, etó e le tyee esok elél nye nadi etetó kedjaala dáa nye nadjedjaala sok e.

45 Tin, Yezu eezebula pe bedjekel be nadi é, nyey ne nóo náá: «Bi dinaa é gó? Bi epewala? Guka náá, ewala Seenjele Mon Mot aaseebaa é membo me bot e mesyem e eezedjala.

46 Wyeika, gheka menyel, mena tóka, etee náá, mot ka me é membo me bot binók o, móo é ekunaaepe ne nena.»

Yezu eezemetaa

47 Yezu dinaa áapaakosilal elii deenek, Yudas, ngot to bedjekel be eezetuula ne boo edhuu e bot ne epel ne ebhil e ele é membo. Eboo beghaa-Zeeb, ne bepaa e eYuda é nalwom be.

48 Kabela tin é, Yudas, mot naka be Yezu gha o naazelyaal be geka, be aagwyak Yezu ne ye e: «Mot me aakebeedal o, ye é nyey, metka nye.»

49 Batsa deenek, Yudas eezetuula, nye eezetiila pe daa Yezu, nye eezeke ne ne náá: «Me eeswos wó, Lyoel!» Bhii tak, nye eezebeedal nye.

50 E di tak, Yezu é boozeke ne ne náá: «Wen so'am! Lela esa sa wó zye Zesa e.» Bhii tak, bot e nazyé be ne Yudas o é boozemet Yezu.

51 Tin, wó gwaa, ngot pak bot e nadi be ne Yezu o, zokawaal pel, tsaal dhiiti mot-mesa me boo ghaa-Zeeb elo.

52 Yezu eezeke ne mot'enók náá: «Nónja pel'o, da wó é bulal to pep, etee náá, bot e di egó beso bóo bot ne epel o, be aabaazogwyé e ne pel.

53 Wó áágu náá, me é ne ghwyil edjóo Saag'am, nye zekwyee me? E di tak wat, nye é ne ghwyil edhis me edhuu e esodja efofop ebupe kum-kumak medhuu kam ne bebá.

54 Me sa deenek o, etep ee di to ekwyla aakasaal dáa? Etee náá, ekwyla lee náá, ye goka é etep binek sael deenek.»

55 Bhii tak, Yezu eezeke ne edhuu e bot náá: «Ye goka ne nen é náá, bi zye ne epel ne ebhil e ele etep bi neezemet me tyee náá, me é mot ezem é? Dhi melu djas me di ndiindil to kok Ndjaa-ebuwa é lelyo, biyo áamet me.

56 Eseseé binek sael é, etee náá, etep ee nakwyalaa to mekana me Zeeb dum ne nam é neebela esuk.» Tinaak, bedjekel djas é boo zeghuma ne ekaab tó yoo.

Yezu sok bhwoob bot e boo kwan eYuda

57 Bot e namet Yezu o eezetó ne ne pe daa Kayif, mot nadi kó elo e beghaa-Zeeb o, é di beghan e mekana me etsi, ne bepaa e eYuda nakesesega e.

58 Pyeed nadi edu be, nyey etsetape ne nóo, batakani to besese e ndjan e boo ghaa-Zeeb. Nyey zokani to besese, nóo nyel, disi be ne bot e di ebaal ndjaa tak o, etep nye neebée dáa tep tak aake sik e.

59 Eboo beghaa-Zeeb, ne bedhiiti bot e boo kwan eYuda nadi esaa dhiiti esua-esua etep be needje Yezu epé e esyee.

60 Ye nakoozodi náá, bot ebupe naazezye zepit nye ne etep esua-esua, tin, be nakadi é, áabela sonok. E di tak, wó gwaa, bot ebá zokazyé zepit nye.

61 Bóo náá: «Mot tak naake náá: “Me waabwak kok Ndjaa-ebuwa e Zeeb, da me é sum ye to melu melé.”»

⁶² Tin, boo ghaa-Zeeb eezewyel, zedji Yezu náá: «Tò mēpita mē bot bak zēpit wò'aak, wò ààkatanal yò é?»

⁶³ Yezu nabe é ààbòza nyē. Boo ghaa-Zeeb baazēdji nyē náá: «Tuwala myonj nē mesonj mō nē din ē Zeeb. Lēa bis tseetse tyee mwaado: Lēa bis neghu wōy é di Mesia Mōn Zeeb!»

⁶⁴ Tin, Yezu eezēbòza náá: «Yē é wōy, wò emet é ke deenek! Mē lē bin é náá, kana ewala mena dika'aak, bi é waabee Sēējele Mōn Mot ndiindil pē kyee mbo eghēj ē Zeeb mēbwala. Bi é waabee nyē ezyē kō eguud tō gwoo.»

⁶⁵ E di'enek, wō gwaa, boo ghaa-Zeeb zenyaa ekaad bē, nyē é boozeke náá: «Nyē eelee Zeeb! Mēna tokapē nē gwyēs náá, mot zēlē mena sa nyē di esa ē! Bi eegwak ebyas ee nyē byasal Zeeb ē.

⁶⁶ Biyō kake dāa?» Bōo djas eezēbòza náá: «Nyē é nē ndjē, nyē goka é nē esyee.»

⁶⁷ Bhii tak, bē eezesēē nyē metel é bhwoob, bē moo tu nyē nē ekutupo. Bēdhiiti bot moo tin epak nyē mēbhēēz.

⁶⁸ Bōo nē nē náá: «Nanjal! Wōy Mesia, yē é zemyak wō?»

Pyēd eezekela Yezu

⁶⁹ Pyēd nadi é ndiindil pē kel tō ebēsēē. Dhiiti moma nadi esa mēsa tō ndjaa boo ghaa-Zeeb o, zetiila pē daa lē. Nyē é boozeke nē nē náá: «Wōy pē, wō nadi é, bi nē Yezu, mot Ghalile yenōk.»

⁷⁰ Wō gwaa, Pyēd zēswnal. Nyēy náá: «Mē àāgu sa wō di kwyēl ēlii'enek.»

⁷¹ Bhii tak, Pyēd eezeswoola di tō peeb ebēsēē, tō ketyaa pē eniel. Tin, wō gwaa, dhiiti moma mēsa baazegwyak nyē. Moma tak eezelēē nē bot ē nadi tin o náá: «Mot'ak nadi é, bē nē Yezu, mot Nazalet.»

⁷² Tin, wō gwaa, Pyēd baazekela Yezu kela sis, nyē eetuwal myonj nē mesonj nē din ē Zeeb náá: «Mē lē bin é tseetse náá, mē àāgu mot'enōk.»

⁷³ Bhii tak, bot ē nadi é di'enek bē nē bē nō eezetiila pē Pyēd nadi é, bē ezeke nē nē náá: «Yē é tseetse! Wō é mot'ō, etēē náá, ēlii ē lō epelyaal pē kyee dēl wō dus ē.»

⁷⁴ E di'enek, Pyēd eezēben gwood, kela. Nyē é bookalal: «Zeeb Mēkaake! Mam àāgu mot bi di eke'enōk!» Batsa deenek, kuu esok eezekōk.

⁷⁵ Tin, Pyēd eezetaala sa Yezu nalēē nyē ē: «Esok nē kuu nē kōk, yē aabela é, wō eezeswnal mē esok ēlēl». E di'enek, Pyēd eezewyis, tō, nyē moo tin edjē ēbuepe.

27

Bē eezetō nē Yezu sok bhwoob ē Pilat

¹ Tō ghooghom mēlem, eboo bēghaa-Zeeb, nē bēpaa ē eYuda zokazēsēēga. Tō zēēga tak, bē nagwakel é náá, bē neegó Yezu.

² Bē eezēmet nyē, kol nyē mēmbō, zēnō nyē, tō nē nē pē daa Pilat mot nadi kukuma dēl o.

Esyēē ē Yudas

³ Dāa Yudas, mot naka nyē gha nagwak náá, Yezu eemētaa étēp nyē neekgōaa ē, yē nabe é, nyē naadyeebadjē lyem mēbē. Tin, nyē é bookanō efalanga mēkam-mēlel e epata ee eboo bēghaa-Zeeb, nē bēpaa ē eYuda nadjē nyē ē, nyē eekēbulal yē.

⁴ Nyē é boozeleē nō náá: «Mē eekwyē ndjē! Mē eemyaal náá, mē eeka mot baa gwyēs nyē gōaa!» Bot binōk é boozebòza nē nē náá: «Yenēk àākagwyák bisō, yē gwyák é wōy.»

⁵ Wō gwaa Yudas zokanō epata binek, mwas tō Ndjaa-ebuwa. Bhii tak, nyē eezetō, kētinjal kel é tsunj yeeda.

⁶ Bot e nadi ko eboo beghaa-Zeeb o e boozetek epata binek. Boo náá: «Etsi bina lee e náá, mbi epata daak aagoka ne ebaakekwomaa to di epata di ekwomaa to Ndjaa-ebuwa e. Etee náá, yenek moo e epata e ghiya.»

⁷ Bhii be nazegwakel e, be e boozenoo epata binek, kebom pyeeb meel mebhe me dyak. Be nabom ye e etep ye needi, di mevit me bedjon.

⁸ Etep tak e, be naget pyeeb tak «pyeeb ghiya», kekum ddo ne dwoo pan mos'ak.

⁹ Djas yenek nasael e daa ngooel-mekpa e Zeeb Zelemi nalee e: «Be eenoo bdo efalanga mekam-meel epata binek, metan me bot e Yisael nazetinal ko esu e le e.»

¹⁰ Tin, be e boozenoo epata e tak, bom ye ne pyeeb e meel mebhe me dyak, daa Ghej nalee me e .»

Yezu sok bhwoob e Pilat

¹¹ Yezu eezepéaa pe daa kukuma. Pilat eezedji nye náá: «Wo e mekoozi me eYuda?» Tin, Yezu eezebooza náá: «Woy, wo emet eele!»

¹² Bhii tak, daa eboo beghaa-Zeeb, ne bepaa eYuda nakadi esu nye zukamwaa ne etep e, nye nabe e aabooza ne noo.

¹³ Pilat ezeke ne ne náá: «Wo aagwak mepita me be di epit wo yenek e?»

¹⁴ Tinaak, Yezu kadi e aabooza be ekpa wat. Kukuma naadyeebadjoka ne daa Yezu nadi gwyem, aabee nuub e.

Be eezepé Yezu epé e esyee

¹⁵ Esok djas yii eYuda nadi ebebol ebyon e Pak e, ekukuma bdo nabebe e ne mefulu me epel e mot membok ngot yii edhuu e bot aasée e, da nye e wyiselaa e membok.

¹⁶ E di tak, to membok, ye nabe e ne dhiiti ngék mot membok. Din e le nabe e Yezu Bhaalabas.

¹⁷ Pilat e boozedji edhuu e bot e nadi tin o náá: «Bi kwyel náá, me bet bin ze? Yezu Bhaalabas “ooho” Yezu, mot di djooaa Klisto o?»

¹⁸ Tin, Pilat nadi egu náá, Yezu nametaa e, etee náá, be nabe e ne mbee lyem ne ne.

¹⁹ Daa Pilat nadi ko boo epé be e, myel zokadhis nye bhaadal náá: «Sa wo aasa mot epiki yenok ebiyo, etee náá, me eedyebazuk e pum'ak mos to dhyam ko esu e le.»

²⁰ E di'enek, eboo beghaa-Zeeb, ne bepaa e eYuda moo tin ebesal edhuu e bot, be lee ne Pilat náá, nye wyisal be Bhaalabas, da be e go Yezu.

²¹ Wo gwaa, kukuma Pilat baazedji be náá: «To bot eba bak, bi kwyel náá, me bet bin nwyaa?» Edhuu e bot binok kabulal e náá: «Bhaalabas.»

²² Pilat e boozebaadji be náá: «Me sa daa ne Yezu di djooaa Klisto e?» Be kabooza ne ne náá: «Bema nye ko melaaba!»

²³ Pilat eebaadji be náá: «Yaa etep e ebiyo nye sa?» Wo gwaa, be baazetsim elyelepe: «Bema nye ko melaaba!»

²⁴ Daa Pilat nabee náá, bot nadi enenal e, nye e boozenoo medii, gwyii membo me e mis edhuu e bot binok, nye e boozeke ne noo náá: «Tep esyee e mot'ak aakagwyak me. Ye kagwyak e biyo be emet!»

²⁵ Edhuu e bot e nadi tin o zokazebooza náá: «Beta náá, esesee binek djas kwyee ko elo bis ne ko elo e bon bis!»

²⁶ Tin, Pilat e boozewyisal be Bhaalabas, e di'enek nye eezelwom be, be bi Yezu ne eghwyes, bhii tak, nye eezedje be Yezu, etep be neekbem nye ko melaaba.

* **27:10** Zal 11.12-13; Zel 18.2-3; 19.1-2; 32.6-15.

Esodja epeduk Yezu

²⁷ Esodja e Pilat zokató ne Yezu to ebese epe daa kukuma, e di'enek, be eezewa nye kuku ebwak.

²⁸ Be eezeso nye kaad nye nabot e, bhii tak be eezebet nye ndjookuwa na tobela.

²⁹ Tin, be eezeno le le megok, pyeed nye kato mekoozi ne ye. Wo gwaa, be som nye ye e e lo, be eezesek nye mo le ghwaazok e mbo eghen be. Bhii tak, be eezekwyit mebon sok bhwoob'e, be mo tin eduk nye. Baa ne ne naa: «Bis eeswos wo, mekoozi me eYuda!»

³⁰ Be mo tin esee nye metel e nyel. Be eezedek mo le ghwaazok nye nadi ne ye e mbo e, be eezemyak nye ne ye e lo.

³¹ Bhii be nasilal eduk nye elyelpo e, be e boozedis nye ndjookuwa be nazebet nye e, be eebaazebet nye ekaad ee nye nadi ne ye sok e. Bhii tak be eezetó ne ne etep nye neekabemaa ko melaaba.

Yezu eebemaa ko melaaba

³² E ghen be nadi ewyis ko del e, wo gwaa, be zeboma ne dhiiti mot del Silen. Din e mot tak nabe e Siman. Tin, esodja e boolwom nye ne bhel naa: Nye kwyee Yezu e ebep melaaba.

³³ Tin, be eezekum e di be nadi edjoo: Ghologhota e. Din e tak kwyel elee: «Di Bhoobho Lo».

³⁴ E di'enek, be e boozedje Yezu menyok puuza ne dhiiti sonok menyana gwyee-gwyee. Bhii nye nabowal e, nye e boozepo ede ye.

³⁵ Bhii tak, be eezebem nye ko melaaba. Bot e nadi tin o e boozekaa ekaad be, bhii be nasa egwyee etep be neese mot aano ekaad e tak o.

³⁶ Bhii tak, be eezedisi tin ebaal Yezu.

³⁷ Be nabe e, be eekwyal ko lo'e, ko eko e melaaba meso me nye nagóaa etep tak e. Ye nakwyalaa e naa: «NwYAK e YEZU, MEKOOZI ME EYUDA.»

³⁸ Bedhiiti bot e ezem ne etuub bebá naabemaa e yobo melaaba dwo tak wat, ngot pe mbo eghen e Yezu, nwyak tak pe mbo emyel e le.

³⁹ Bot e nadi edhaa tin o, be nadi elee nye, ne esyaal elo.

⁴⁰ Baa ne ne naa: «Wo mot di ekwyl ewaaz kok Ndjaa-ebuwa, da bhii tak, wo e baawyl ye bhii melu melo o, tsika nyel'o wo emet. Ye be naa, wo e Mon Zeeb o, sula ko melaaba!»

⁴¹ Doo ne eboo beghaa-Zeeb, ne beghan e mekana me etsi, zenoo bepaa e eYuda mo tin eduk nye. Baa ne ne naa:

⁴² «Nye epetsik bot e sis, nye tok ne ghwyil etsik nyel'e nye emet! Ne tsetse naa, ye e nye e di mekoozi me Yisala e? Nye pookokasul ko melaaba etep mena needumka ko ne ne.

⁴³ Nye naadyeebadum ko ne ne Zeeb, nye batake naa: «Me e Mon Zeeb». Tin, ye be naa, Zeeb ne kwyel nye o, nye katsik nye e di'enek nenak!»

⁴⁴ Bot e ezem e nadi mbema e mengwoob e Yezu o, mo tin ebaalee nye pe mekpa me wat tyee bot e sok nadi elee nye e.

Esyee e Yezu

⁴⁵ Daa ye nakum kuku mwos e, wo gwaa, egwyitok zegwyiidela ko eko e bos djas, meghomla menek naaboya mewala melo.

⁴⁶ Tin, e ghen ye nadhaa mewala melo bhii kuku mwos e, wo gwaa, Yezu zebo boo tsim: *Eli, Eli, lema sabatani?* Ye kwyel elee e naa: «Zeeb Saag'am, Zeeb Saag'am! Etep ye wo bet me me emet deenek?»

⁴⁷ Bedhiiti bot pak bot e nadi tin o, zokagwak daa Yezu natsim e. Be e boozeka ne beso baa naa: «Gwakeka! Nye epedjoo Eli!»

48 Tin, mot ngɔt pak'ɔɔ eezɛwɔyis kaab, kɛnɔɔ pes kaad, zɛkɔl ɛ bil le ghwaazok, duu to mɛnyok mɛ na bwaaz-bwaaz, nyɛ eesɛɛb Yezu yɛ ɛ, nyɛ needɛ.

49 Tin, wɔ gwaa, bɛdhiiti bot zokake nɔ́á: «Bwooda, mena pookobeeka nɛghu Eli ɛ waazyɛ, zedis nyɛ ɛ mɛlaaba.»

50 Bhis yenek, wɔ gwaa, Yezu baazebo boo tsim, bhii tak nyɛ zɛsil eswos.

51 E di'enek wat, wɔ gwaa, boo lɛmbɛ nadi to Di na Dɛɛ ɛ Zɛɛb ɛ zokazɛnyɛɛ kuku tak kan pɛ ɛko kɛkum pɛ si. Bɔs dheegel, mɛkok bel,

52 mɛvit diiɛl. Wɔ gwaa, bot ɛbuɛpɛ nagwɔyɛ bɔɔ edum kɔŋ nɛ Zɛɛb ɔ zokagom.

53 Bɔɔ zokawɔyis to mɛvit, bhis ɛgom ɛ Yezu, bɔɔ zokani to Yeluzalɛm dɛl ɛ na dɛɛ, yɛ nabɛ ɛ bot ɛbuɛpɛ nabɛɛ bɛ.

54 Kukuma to lɔɔg esodja nɛ esodja ee nadi tin ebaal Yezu ɔ naabee dɔ́a bɔs nadheegel ɛ, dɔɔ nɛ edjema djas nasael tin ɛ. Boo bwoo naazɛsa bɛ ɛlyɛlɛpɛ, bɛ ɛ boozɛkɛ nɔ́á: «Tɛɛtɛɛ, nyɛ nabɛ ɛ Mɔn Zɛɛb.»

55 Bɛtɛ nɛ boa nadi ɛ tin, bɔɔ ebee ɛtɛɛtɛpɛ sa nasɛɛ ɛ. Boa tak nadidi ɛ, bɛ nɛ Yezu, kana pɛ Ghalile. Mɛsa mɔɔ nabɛ ɛ ɛkwɔyɛɛ ɛ Yezu.

56 Pak boa ɛ tak, yɛ nabɛ ɛ: Maali, moma dɛl Makdala, Maali nyɛɛg ɛ Zak bɛ nɛ Zozɛf, zɛnɔɔ nyɛɛg bɔɔ Zɛbɛdɛ.

Muu ɛ Yezu eekɛwaa to ɛvit

57 Dɔ́a yɛ nabɛ dwoo moo bikoko ɛ, dhiiti kuma mot dɛl Alimate zokazyɛ, din ɛ lɛ nabɛ ɛ Zozɛf. Nyɛ nabaabɛ ɛ ngɔt to bɛdjekɛl ɛ Yezu.

58 Wɔ gwaa, nyɛ zokatɔ pɛ daa kukuma Pilat, kɛwaa muu ɛ Yezu. Tin, Pilat ɛ booke nɔ́á, bɛ djɛ nyɛ muu ɛ Yezu.

59 Tin, Zozɛf ɛ boozɛnɔɔ bes bheeza na puu, pil muu ɛ Yezu to tak.

60 Wɔ gwaa, nyɛ zokanɔɔ muu tak, kɛwa yɛ to ɛvit ɛ nyɛ nakpak to bat ɛkok ɛ. Nyɛ ɛ zokabiŋal boo ɛkok ɛ bɛ nasa ɛtɛp bɛ neediyal ɛvit ɛ tak nɛ yɛ ɛ. Bhii tak, nyɛ eezɛnɔɔ nyɛl, sik, tɔ pɛ ndjan'ɛ.

61 Tin, kabɛla ɛ, Maali, moma dɛl Makdala nɛ nwyak Maali nadi ebee di bɛ nawa muu ɛ Yezu ɔ.

Esodja ee nadi ebaal ɛvit ɔ

62 ɛlu ɛwat bhii tak, yɛ nabɛ ɛ dwoo saba. Eboo bɛghaa-Zɛɛb nɛ eFalizyɛ zokazɛtɔ kɛɛɛga pɛ daa Pilat.

63 Bɔɔ nɛ nɛ nɔ́á: «Ghɛŋ, yɛ bɛ ɛ bis eetaala nɔ́á, na ghaa mɛkɔŋ mɛnɔk, ɛ ghɛŋ nyɛ nadi, nyɛ dinaa nɛ tsik ɛ, yɛ nabɛ ɛ, nyɛ naalɛɛ nɔ́á: “E ghɛŋ mɛ aagwɔyɛ ɛ, mɛlu mɛlɛl bhii tak, mɛ waagom.”

64 Ye goka ɛ, wɔ lwom bot nɔ́á, bɛ kɛbaal ɛvit mɛlu mɛlɛl, ɛtɛɛ nɔ́á, bɛdjekɛl bɛ ɛ nɛ ghwyil ɛzedjii muu, tɔ nɛ yɛ, da bɛ ɛ kake nɔ́á: “Nyɛ eegom!” Tin, mɛkɔŋ mɛnɛk ɛ waabaagɛk dhaa-dhanjak yii nabɛ sok ɛ.»

65 Pilat ɛ booke nɛ nɔɔ nɔ́á: «Beeka esodja ɛtɛp ɛkɛbaal ɛ. Tɔ́ka, kɛbaal ɛvit dɔ́a bi di ɛkwɔyɛl ɛ.»

66 Bhii tak, bɛ eezɛtɔ, kɛkoobal dɔ́a bɛ aakɛbaal ɛvit ɛ. Bɛ ɛ boopyɛt ɛkok ɛ ɛbɛ ɛ ɛvit ɛ tak ɛlyɛlɛpɛ. Esodja ɛ tak eezɛnɔɔ mɛnyɛl, disi tin ɛ ngwoob ɛvit.

28

ɛgom ɛ Yezu Klisto

1 Dɔ́a dwoo saba nadhan ɛ, kɛŋ to mɛlɛm mɛ dwoo mɛkɛn mɛ yɛnga, wɔ gwaa, Maali moma dɛl Makdala, nɛ nwyak dhiiti Maali zɛtɔ, kɛbɛɛ ɛvit.

² Dáa be kató é, be kaséka é, bós moo dheegel elyelepe. Fofop e Gheṅ ngot eedus pe to gwoo, sul é bós, nye eezebinal boo ekok e be nadiyal ebe e evit ne ye e. Bhii tak, nye eezenoo nyel, disi ko ekok e tak.

³ Nye nadi é, ekasepe dáa ngwyes bhi, ekaad be mepum dhaa nyel.

⁴ Tin, esodja ee nazebaal evit o, moo tin syeela ne bebebwol, be moo tin «gbegbagba» epwak ne bwoo, saa dáa be sa.

⁵ E di'enek, wo gwaa fofop zokake ne noo náá: «Nàdika ne bwoo, me ne gu náá, bi sanj é Yezu, mot nabemaa é melaaba o.

⁶ Nye tokape wak. Nye eezegom dáa nye natee bin é gheṅ nye nadi, nye dinaa ne nen é di wat e. Dha beeka di be nakel muu'e o.

⁷ Lelka, tóka, kelee ne bedjekel be náá: «Nye eezegom! Nye eetó, kebwood bin pe Ghalile. Ye é penek e bi aakeboma ne ne.» Bhaadal me kwyel me neelee bin e, ye é yenek.»

⁸ E di tak wat, boa binak eezewyis to evit, boo zesum kaab. To elyem boo, ye nabe é ne bwoo ne memyaala elyelepe. Boo zokasik kegoola leṅ pe daa bedjekel e Yezu.

⁹ E di tak wat, Yezu zokazeboma ne boa binak. Nyeṅ ne noo náá: «Me eeswos bin!» Tin, boa binak eezetiila pe dáa Yezu, be eezemet nye é meko, be moo tin ne eduwal nye.

¹⁰ Yezu é booke ne noo náá: «Sa bi àadi ne bwoo. Keleeka ne bon nyaag'am náá, be to pe Ghalile. Ye é penek e be aakebee me.»

Leṅ esodja ee nadi ebaal evit o

¹¹ Boa binak dinaa é ze, bedhiiti bot to esodja ee nanegaa etep ebaal evit o eezekum pe del. Be moo tin elee eboo beghaa-Zeeb esesee ee nadhaa penek e djas.

¹² Bot e nadi ko elo e beghaa-Zeeb o, ne bepaa eYuda zokasega é kwan. Bhii be nazegwakel e, wo gwaa, be dje esodja binak bete ne epata.

¹³ Be eezeke ne noo náá: «Bi lee bot e náá: «Bedjekel be ezye é pum, zedjii muu mot'oo, biso é egó.»

¹⁴ Tin, kukuma yen e gwak oo, ye aanakwaasa sonok, etee náá, bis é waagu dáa bis aasil nye lyem e. Bis é waasa náá, bi nabela etep pe di mesa men.»

¹⁵ Esodja é tak é boonoo epata é tak. Sika be nakasik é, be é bookesa dáa be natee be náá, be sa e. Deenek, ye nabe é menduk me etep binek naagék to melo me eYuda djas, kekum dwoo pan mos'ak.

Yezu eezetel nyel ne bedjekel be

¹⁶ Bedjekel be kam ne ngot nalik o, nadi etó pe ze Ghalile, pe ko etsok e Yezu nalyo be e.

¹⁷ Dáa be nakum e, be eezabee nye. Bhii tak be moo tin eduwal nye. Ye kabela tin é, bedhiiti nadi é, ne meso to elyem boo.

¹⁸ Yezu é bootiila pe be nadi é, nye é booke ne noo náá: «Ye nabe é, Zeeb eedje me eghen ne mebwal me djas pe to gwoo ne ko bós.

¹⁹ Deenek, tóka pe daa bot e membyak djas di ko eko e bós e, da bi é kesa náá, boo djas liigel, da be é di bedjekel bam. Duuka be Zeeb ne din e Seeg, ne Mon, ne Sisim na Dee.

²⁰ Lyoka be, be kelooba ne esesee djas me nalyaal bin e. Tin, bi é waabee náá, mena waadika loog wat melu djas, kekum dwoo bós'ak aabookesi e.»

Mbɛɛ Bhaadal ɛ Malak Malak Mekpa me meken

Beeka Mbɛɛ Bhaadal ɛ Yezu Klisto Malak nakaada to mekana me. Malak nabe ɛ ngɔt to eYuda nakan edum koŋ ne Zeeb bhii be nagwak Mbɛɛ Bhaadal ne bedjekel ɛ Yezu ɛ. Nye nakwyal mekana me mbɛɛ etep bak ɛ, ɛ sok bot nadi, be dinaa aapaamyaal mekpa ɛ Zeeb ɛ.

Beeka Mbɛɛ Bhaadal Malak nakwyal etep bot ɛ namyaal Zeeb nadi aadi bot ɛ mbyak eYuda ɔ. Ye ɛ Mbɛɛ Bhaadal na dhen. Nyeɔ aakaada etep ee edhoma ɛ Yezu. Ye tok pe ne etep ee na djaa-djaa Yezu nadi elii ne bot ɛ to tak. Tin, to tak wo waabela bete ne edi nye nakaada bhoma Yezu be ne bedhiiti bot, daa nye nadi etsik bot ɛ, ne elɛŋ be ne bedhiiti bot. E bedhiiti edi ɛ sis nye epekaada bedhiiti etep ee di aadi to bedhiiti bemekana me Mbɛɛ Bhaadal ɛ.

Mbɛɛ Bhaadal Malak nakwyal ɛ zobaadu ɛ ezel ɛ wat ne bemekana me Mbɛɛ Bhaadal elɛl yii meken. Tin, nye nakaada ye ɛ daa puuge. Kana mekpa me meken, nye lyaal bot Yezu ɛ daa Seɛŋɛle Mɔn Mot, (1.1). Pe kyee mesik me Mbɛɛ Bhaadal nye kake ɛ naa, Mɔn Zeeb eegwye bema ɛ Melaaba (15.39).

Pe to pak meken me mekana me Malak (1.1–8.26), Yezu aakwyl naa, bot leegu ze nye nadi. Nye nadi etsik membɛl, esɔ mɛlyeeb to bot, nye nadi elii ɛ ne eghɛŋ. Bot nadi edji-dji naa: «Nwyak ɛ nwyaa mot?» Tin, Yezu nadi eke ne bot ɛ di egek naa, be ne gu nye ɔ naa: «Naleka bot, sa me di ɛ.»

Pe to yak pes mekana kalik ɛ (8.27–16.20) lyaal ɛ daa Yezu di Mɔn Zeeb ɛ.

Bot ɛ mel me Eyoŋ ɛ Lɔm nadu-duwal ekukuma boɔ ɛ daa beZeeb. Bot ɛ tak nadi esa bete ne mɛvyekɛle, be nadi ɛ bengék ɛ bot, etep djas bot nadi ezye be ne ye ɛ, be nadi ekwak.

Ghuna Yezu nabe ɛ Mɔn Zeeb, myaala nye namyaal mot ne eseseɛ be djas, ne daa nye nalooba ne Zeeb ɛ. Ye naasa naa, nye zuk da nye ɛ gwyɛ. Doɔ ne naa, bedjekel be nabe ɛ aaleenyɔ egu ye. Ye nabe ɛ, be naadhugal nye, ɛ sok ye nakeaa naa, nye waagɔaa ɛ. Tin, dhiiti kukuma esodja ɛ Lɔm ɛ nake naa: «Ne tseɛse, mot'ak nabe ɛ Mɔn Zeeb», ɛ sok nye nabee daa Yezu nasil eswos ɛ.

E sok Yezu di elii ko esu ɛ le met ɛ, nye dyeebake ɛ naa, nye ɛ Seɛŋɛle Mɔn Mot. Ye kwyl elyaal ɛ mot Zeeb nadjɛ ghwyil djas ɔ, doɔ ne ghwyil epɛ ɛ bot, ne epel ɛ mesyem. Mekpa me tak baakwyl elɛɛ ɛ naa, tseɛse nye nabe ɛ mot. Ye lyaal ɛ mot mebwala me nye nadi ɛ, ne lwomel nye nazye ko esu ɛ tak ɛ.

Mbɛɛ Bhaadal Malak nakwyal ɛ, dji ɛ kiya naa: «Yezu ɛ ze?» Mot tok ne ghwyil ebɔɔza ɛ di'enek. Mekana ɛ Malak lyaal ɛ meze me Yezu nadhaa ɛ tak ɛ. Ye epekwyee bot etep be neegu batsa-batsa mot Yezu nadi ɛ.

Zaŋ Nduuel-bot

¹ Eken ɛ Mbɛɛ Bhaadal dum ne Yezu Klisto, Mɔn Zeeb*.

² Daa ekwyla di elɛɛ to mekana me ngooel-mekpa ɛ Zeeb Ezayi naa: «Mam Zeeb ɛ waadhis ngoola-ngoola yam pe sok bhwoob'ɔ etep nye neekoobal wo meze.†

³ Ye ɛ gwood mot di etuud ko kyee bɔs besye di aabe ne medii ɛ. Nye nakeke ne bot ɛ mbyak'ɛ ɛ naa:

“Koobalka meze ɛ Ghɛŋ!

Tuuka nye meze me na looba-looba!‡”

⁴ Tin, Zaŋ Nduuel-bot eezɛye pe kyee bɔs besye di aabe ne medii ɛ, nyeɔ etuud naa: «Liŋka elyem, da bi ɛ keduwa Zeeb. Tin, Zeeb ɛ waapel mesyem men.»

* 1:1 Mɔn Zeeb: to bete ne ekwyla nakwyaal sok ɛ, ekwyla bak tok to bedhiiti tak. † 1:2 Mal 3.1

‡ 1:3 Eza 40.3

⁵ Tin, bot ε kyee dik Yude djas ne bot ε ghaada Yeluzalem loog wat, be eezetó pe daa le, kevaa mesyem moó é mis me bot, ne eduwa Zeeb tó dii Yulden.

⁶ Kaad Zan nadi ebót ε nasaal é, ne mya me boo yaaga kyee bós besye di áàbe ne medii ε. Nyé nabe é ne bhetε ket é kuu. Nyé nadedε é etsemaaka ne ego.

⁷ Nyé nadi elyo medhuu me bot binók é náá: «Mot di ezye bhii mam ó, nye eedhaa me ne mebwala. Mam aanákwaakobela-belak duu emalal étep ekotii-tiik ekel ε ekoko be.

⁸ Mam duu bin Zeeb é pe tó dii. Ye kabε nyey ó, nye aaduu bin Zeeb é tó Sisim na Dee.»

Eduwa Zeeb, ne mebhawal ε Yezu

⁹ Tin, tó melu menek, Yezu naazédus pe Nazalet, pe kyee dik Ghalile, nye eezetó pe dii Yulden, étep nyé neekeduwa Zeeb pe daa Zan.

¹⁰ E gheη nyé nadi ewyis tó dii é, wó gwaa, gwoo zebηel. Sisim na Dee eezesul kó le tyee eghum.

¹¹ Gwood wat zegék tó gwoo eke náá: «Wó é mán'am me dyeebakwyel ó. Bum lyem'am é ne memyaala ebuepe kó esu ε lo.»

¹² E di tak wat, Sisim Zeeb eezetó ne ne pe kyee bós besye di áàbe ne medii ε.

¹³ Yezu naazesa tin pe kyee bós besye di áàbe ne medii ε, melu mekam-mená. Satan naawa nyé tó mebhawal. Nyé nadi é tó betit ε dik. Efofop nadi ezeekwyee nyé.

Yezu moo kan esa mesa me Zeeb

¹⁴ Ba melu bhii tak, Zan naazemetaa é mbok. Tin, ye nabe é, Yezu naazetó pe Ghalile egoola Mbεε Bhaadal Zeeb. Nyey náá:

¹⁵ «Ewala Zeeb nakek ε, ye eezekum! Eyon ε Zeeb moo é ekunaaepe. Liigka elyem, myaalka Mbεε Bhaadal Zeeb.»

Yezu eezédjóo bedjekel ená

¹⁶ Yezu nadi eke mbaka-mbaka ne boo soob na djato-djato e Ghalile. Wó gwaa, nyé zεbee belael ε mεwyet bebá, Simon be ne dhyeeb Andele ela mεwyet tó dii.

¹⁷ Yezu eezεke ne náo náá: «Duka me, me waasa náá, bi di belael ε mεwyet étep emet ε bot.»

¹⁸ E di'enek wat, be eezedhuugal mεwyet moó, étep edu Yezu.

¹⁹ Bhii Yezu nake ba «zii» é, nyé eezεboma ne Zak be ne dhyeeb Zan, bōn Zεbedε. Be nadi é, mendiindil tó eleed bōo sela é ebon, bōo ekoobal mεwyet moó.

²⁰ Batsa deenek, Yezu eezédjóo be, wó gwaa, be zedhuugal seeg'óo Zεbedε ne bot ε mesa me tó eleed, du nyé.

Yezu eelyo bot tó ndjaa mendjaala me eYuda

²¹ Yezu be ne bedjekel be eezeni kó del Kapelnaum dwoó saba\$. Wó gwaa be zeni tó ndjaa mendjaala me eYuda. Nyé eezεben gwood elyo mekpa ε Zeeb.

²² Bot ε nadi egwak nyé ó nadi edjoka kókó mbi yenek lyoa mekpa ε Zeeb. Eteε náá, nyé nalelyo é, ne eghen, áákabε dáa beghar ε mekana me etsi ε Moiiiz di ezezye ne elelyaal be sok ε.

²³ E di tak wat, tó bot ε nadi tó ndjaa mendjaala me eYuda ó, ye nabe é ne dhiiti mot mbee sisim nadi dhedhek nyé ó. Wó gwaa, nyé zekyeeb náá:

²⁴ «Haa! Mena é ne yaa tep, Yezu, mot Nazalet? "Iyeee!" Wó zye é zetwak bis é? Me ne gu náá, wóy é Mot na Dee Zeeb nadhis ó.»

²⁵ Wó gwaa, Yezu zεbhem nyé elyεlepe. Nyey náá: «Dia gwyem, wyisa tó nyel mot'ak!»

²⁶ Mbee sisim zokazedheeg mot'enök elyelepe. Bhii tak, nyε eezewyis tō le ne boō tsim.

²⁷ Bot djas naadjoka elyelepe, bhii tak be moo djinel pak'oo: «Nwyak ε nwyaa kwaambi kōkō lyoel di elyo ne eghen djas'aak? Nyε ε ne eghen ne ghwyil ebatake ne embee esisim nāá, be wyis, bōō batagwak nyε, da ε wyis!»

²⁸ E di tak wat, dék din ε le zokake kō kyee dik Ghalile djas.

Yezu eetsik tsi ε Simōnyii moma

²⁹ Wyisa Yezu nawyis tō ndjaa mendjaala me eYuda ε, be eezetō pe ndjan ε Simōny ne Andele, be nabe ε, be ne Zak zenōo Zan.

³⁰ Be kabela tin ε, tsi ε Simōny yii moma «kpop» ne mekosa ndjaasi. Kuma nyε nakum ε, be eezelee nyε.

³¹ Yezu zetiila pe daa le, bhii tak, nyε eezemalal kō le. Nyε eezemet nyε ε mbō, wyl nyε. E di tak wat, mekosa eezesi tō le. Tin, tsi ε Simōny eezewyl, nyε moo zebe be.

Yezu eetsik zukamwaa ne mot

³² Bikoko, dwoō eezesila, wō gwaa, bot ε del zokazyε ne bot ε mebé membi ne membi, dōō ne bot ε embee esisim nadi edhedhek o.

³³ Bot ε mel djas zokazemaala ε ebe ε ndjaa nyε nadi é.

³⁴ Tin, Yezu naazetsik bete ne membel membi ne membi nazyε o, nyε naabaaso embee esisim tō bedhiiti. Tin, nyε nabe ε āābet nāá, embee esisim gheelii, etee nāá, be nadi egwyák nyε.

Yezu eezetō kegoola mekpa ε Zeeb kō kyee dik Ghalile

³⁵ Tō ghooghom melem me yak elu, Yezu eezekuud tō pe kyee bōs besyε di āābe ne medii ε, étep ekedjaala Zeeb.

³⁶ Simōny ne bot ε nadi be ne be nōō o eezetō kesaa nyε.

³⁷ Bhii be nakabela nyε ε, be ezeke ne ne nāá: «Bot djas epesaa wō.»

³⁸ Nyε eezebōōza ne nōō nāá: «Djhokaka pe yii mel etee nāá, ye goka ε me kegoola mekpa ε Zeeb penek etee nāá, me nazyε é étep tak.»

³⁹ Bhii tak, Yezu zokake kō kyee dik Ghalile djas, egoola mekpa ε Zeeb tō mendjaa me mendjaala me eYuda ne esō embee esisim tō bot.

Yezu eetsik dhiiti mot nadi ne ebé ε zezam o

⁴⁰ Dhiiti mot nadi ne ebé ε zezam o, zokazetiila pe daa le, kwyit mebon si, zedjaala ne ne nāá: «Me ne gu nāá, wō ε ne ghwyil etsik me, lyem'o ε kwyel o, étep me neebula nyel deε.»

⁴¹ Wō gwaa, ghon zemet Yezu elyelepe. Nyε eezeseeb mbō, met nyε, nyε ezeke ne ne nāá: «Me eekwyel! Tsaka.»

⁴² E di tak wat, ebé ε zezam zokasi é nyel mot'enök, nyε moo deε.

⁴³ Bhii tak, Yezu é boozeswaal mot'enök é di tak wat. Tin, nyε é boozedul nyε melō elyelepe.

⁴⁴ Nyε ezeke ne ne nāá: «Gwaka me enyōpe! Sa wō āālee mot sa dhaa wak ε. Tō kelyaal nyel'o pe daa begghaa-Zeeb, da wō é kedje ebuwa e betit dāa Moiiiz nake ε, étep elyaal ne bot nāá, wō eetsak.»

⁴⁵ Mot'enök eezetō, nyε āāpakadi gwyem. Nyε moo lee ne bot egba ne egba sa dhan ε. Kō esu ε tak, ye nabe ε, ye naalyel ne Yezu nyε tuula kō del. Nyε nazokadi é pe tō kyee bōs besyε di āābe ne medii ε. Bot nadi edus pe ekyee sis, zyε pe daa le.

¹ Ba mēlu bhii tak, Yezu eezebula pε Kapelnaum. Dāa bot nagwak nāá, nye ε pε ndjan ε,

² wō gwaa zukamwaa nε mot zεsεega kō εbesεε. Mebu mε bot saa-saŋak di εsεε mεtel. Bot kum-kumak pε εbe ε ndjaa. Tin, Yezu nabe é, elyo bot mεkpa ε Zεeb.

³ Bedhiiti bot zokazyε nε mot ngot, nye nabe é, nye eezesōb nε εbé. Bot εnā é nabyaal nye kō mwaala.

⁴ Dāa εdhuu ε bot nadi εbuepe, ààbe nε ze ekpaa étep bε neekεnεeg nye si mεko ε Yezu ε. Wō gwaa, bot binok zokazetuu elen kō mii ndjaa, bε eezεsil mwaala mot εbε ε tak.

⁵ Dāa Yezu nabee εdum ε kon ε bot ε nazyε nε mbel tak o, nye é boozeke nε mot nazesōb o nāá: «Mōn'am, mesyem mō eepelel.»

⁶ Bedhiiti begħan ε mεkana mε etsi ε Moiiiz nadi mendiindil tin o, nabe é, bε moo nε bεte nε esiiza tō elyem bōo. Bōo nāá:

⁷ «Mot'ak lii deenek étep yé? Nye εpebyasal Zεeb, etεε nāá, mot tok nε ghwyil epel mesyem mε sō mot, bhii Zεeb nye emet.»

⁸ E di tak wat, Yezu naagu esiiza bōo. Nye é booke nāá: «Étep yé bi di nε mbi yenek egeka?

⁹ Eye di elyel nε nen, eke é nε mbel nāá: “Mesyem mō eepelel”, “ooho” nεghu eke é nāá: “Wyela, ghεεa mwaala yō, da wō é kε”?

¹⁰ Ye goka é bi gu nāá, Sεεŋele Mōn Mot é nε ghwyil epel mesyem mε bot ε bōs.» Bhii tak, nye eezεke nε mot nadi sōba o nāá:

¹¹ «Mε ke é nāá: Wyela, nōŋa mwaala yō, da wō é sik pε ndjan'ō!»

¹² E di'enek wat, bot djas «dhuuu» nε mis é nyel'ε, mbel eezεwyel, ghεε mwaala yε, zεnōo nyel tō. Bot djas naadyeebadjoka. Bhii tak, bε moo duwal Zεeb é ekeke nāá: «Mena dinaa àapaabee kōkō yak sok!»

Yezu eetō Levi

¹³ Yezu eebaazεsik mbaka-mbaka nε boo soob na djato-djato Ghalile. Bot mεdhuu-mεdhuu nadi ezyε pε daa lε. Tin, nyey elelyo bε mεkpa ε Zεeb.

¹⁴ Dāa nye nadi edhan ε, nye é boozebee Levi, mōn Alfe, ndiindil é di mεsa mε. Nye nadi é, nōŋel epata e lapo. Yezu eezεke nε nε nāá: «Dua mε!» Tin, «ngbat», Levi eezεwyel, nye eezεdu nye.

¹⁵ Bhii tak, Yezu eezεtō, kεdε edee pε ndjan ε Levi. E di tak, ye nabe é nε bεte nε bεnōŋel ε epata e lapo, nε bot ε mesyem, etεε nāá, kwaambi bot binok nadi edudu nye εbuepe. Dōo nε bεdjekel ε Yezu pe nadi é tin.

¹⁶ Begħan ε mεkana mε etsi yii eFalizyε, nadi ebee dāa nye nadi dε edee é di wat, bε nε bot ε mesyem nε bεnōŋel ε epata e lapo ε. Bε é boozeɗji bεdjekel bε nāá: «É tep yé nye di dε edee é di wat bε nε bεnōŋel ε epata e lapo nε bot ε di nε mbεe mεfulu o?»

¹⁷ Yezu naagwak dāa bε nadi elii ε, nye é boozeke nε nōo nāá: «Bot ε di mεnyel εnyōpe o, tok nε gwyes ngwomel bot étep nye neegwom bε. Ye é membεl ε di nε gwyes mε gwoma mε. Mε nabe é àazyε zεsaa bot ε epiki. Mε nazyε é zεsaa bot ε di egu nāá, bε é bot ε mesyem o.»

Mεlyo ε Yezu dum nε tep etsi edee

¹⁸ Dhiiti dwoo, bεdjekel ε Zan, bε nε eFalizyε nadi etsi edee étep mendjaala. Tin, bot naazɛɗji Yezu nāá: «Étep yé bεdjekel ε Zan nε yii eFalizyε di etsi edee, bōo kadi é, ààtsi?»

¹⁹ Wō gwaa, Yezu zokabōza nε nōo nāá: «Bi nakobee sok paa nāá, bεsō ε mwaaz tsi edee é dwoo εbā, dhi bε di lōg wat nε mwaaz, mot paazyε, zεba moma o? Mam àabee.

²⁰ Ewala e tak e waakum, e sok ye aadi náá, mwaaz mot zye zesa eba o aadisaa to loo o. E di tak e be aatsi edee.

²¹ «Ye tok ne mot aanyaa pes bes kaad etep ekoobal bet kaad ne ye. Wo sa deenek oo, e sok wo aagwyii kaad tak e, bes kaad e waanyaa bet kaad, da e bek elen e tak.

²² Ye tok ne mot aawa bes menyok to bheeb na mwa, etee náá, ye wylil oo, menyok e ne ghwyil e ebo bheeb, da mot e su menyok, su dso ne bheeb. Aabe! Ye aagoka deenek etee náá, menyok me na bes goka e to ebes e bheeb.»

Seenjele Møn Mot e kukuma dwoo saba

²³ Dhiiti dwoo saba, Yezu be ne bedjekel be nadi edhaa to pyeeb koko mbi bhek bhusa di edjooaa ble e. Bso kuku kyeed, bedjekel be nadi ebok mezem me tak enyujal.

²⁴ EFalizye zeke ne ne náá: «Bee etep ee be di esa dwoo saba e, ye aapadjeaa be ze náá, be sa deenek.»

²⁵ Yezu eezebsoza ne noo náá: «Bi dinaa aapaalaa daa Dhauid nasa e sok be ne bot be nadi to mezuk, aabe ne sa dek e?

²⁶ Be naani to ndjaa Zeeb, to, kede emapa ee nakanjaa Zeeb ye e. E ghen tak, ye e Abiyataad e nadi boo ghaa-Zeeb. Ye nakoozodi náá, etsi lee e náá, mot di egoka ne ede emapa binek o, ye e ghaa-Zeeb. Tin, mekoozi Dhauid naade ye, bhii tak, nye naano yak kyee, dje bot e nadi egyee ne ne o.»

²⁷ Yezu zokabaazeke ne noo náá: «Zeeb nasa dwoo saba e, etep bot, aakabe náá, nye nasa mot e etep saba.

²⁸ Etep tak e Seenjele Møn Mot e di kukuma dwoo saba.»

3

Yezu eetsik mot na soobela mbo dwoo saba

¹ Bhii tak, Yezu eebaazesik to ndjaa mendjaala me eYuda. To tak, ye nadi e, ne dhiiti mot ngot ne mbo soobela.

² Bot moo tinaak «dhuuu» ne mis e nyel e Yezu egwyak neghu nye waatsik nye e dwoo saba, etep be neepit nye.

³ Yezu eezake ne mot na mbo soobela yenok náá: «Wye!a, dha! Tyanja tetel kuku ebwak.»

⁴ Nye eezedji edhuu e bot e nadi tin o: «To etsi, eyé di egoka ne esael dwoo saba, enem esa «ooho» embee esese?» Tin, bot djas moo tinaak «moo», aabsoza nye.

⁵ Yezu eezebulal mis, gwyak be ne ebuk to lyem, nyel tyak nye «woyon» ne mbi yenek melyel me elyem me bot e tak. Nye eezake ne mot tak náá: «Seeba mbo o.» Nye eezeseb mbo'e, wo gwaa, mbo'e tak zeseke bula enyoepe.

⁶ EFalizye eezewyis to ndjaa mendjaala me eYuda. Tin, be eezesega ne bot e zesega mekoozi Elood. Be ne be noo e boozeni e boob, etep edjek daa be aasa etep be neegó nye e.

Edhuu e bot eezedu Yezu

⁷ Yezu ne bedjekel be eezetó mbaka-mbaka ne boo soob na djato-djato Ghalile. Wo gwaa, zukamwaa ne mot zedu nye. Bot e tak nadudus e pe kyee dik Yude ne pe Ghalile,

⁸ del e Yeluzalem, pe kyee dik Idhume, pe kyee dik yii kyiid dii Yulden, zenoo pe kyee dik Tiid ne Sidon. Be nadi ezye medhuu-medhuu etee náá, be nabe e egwak menduk me sa nye nasa e.

⁹⁻¹⁰ Daa nye naadi etsik membela ebupe e, bedhiiti nasuu e, be ghaaga nye e nyel, etep bo be met neemet nye ne membó moo, be neetsak. Tin, Yezu e boolee ne bedjekel be náá, be noo nye dhiiti elaed etep nye neeni to tak, e kaab náá, bot ezekebila nye e nyel.

¹¹ E sok bot ε embee esisim nadi edhedhek ο, nadi ebee nye ε, be nadi ekwyit mebon si, si meko me, ε etsim náá: «Wο ε Mοn Zεεb!»

¹² Yezu ε bozelyak be elyelepe náá, be nása náá, bot gu mbi mot nye nadi ε.

Yezu eezesεε bot ε lwoma ye kam ne bebá

¹³ Bhii tak, Yezu eezehyet kο etsok. Nye eedjoo bot ε nye nasεε ο, wο gwaa bot ε tak zokazyε pe nye nadi ε.

¹⁴ Bhii tak, nye eezεto tο sama yoo bot ε lwoma kam ne bebá yii nye aadi egyee ne nno ε, εtεp nye neekyeed be, be kelyo bot mekpa ε Zεεb,

¹⁵ doo ne edje be eghen εso embee esisim.

¹⁶ Beeka min me bedjekel kam ne bebá tak e: Simοη, mot Yezu naget Pyεed ο,

¹⁷ Zak ne mon nyeeg Zan, boο djas bon Zεbedε. Yezu naget be din ε «Bhoanelghes» ye kwyl εlee ε: bot ε di dαα ndum bhi ο.

¹⁸ Andele, Filip, Bhaatelemi, Matye, Toma, Zak mon Alfe, Tade, Simοη mot di tο edhuu ε eZεlot ο,

¹⁹ zenoo Yudas Iskaliot, mot naka Yezu gha ο.

Bot ε mebyel ε Yezu eetό kesaa Yezu

²⁰ Bhii tak, Yezu eezesik pe ndjaa. Wο gwaa zukamwaa ne mot zelwood kο εbesεε, ααε ne dαα be ne bedjekel be de edee.

²¹ Dαα bot ε mebyel me nagwak deenek ε, wο gwaa, be gheε, tό, kesaa nye, be neebula ne ne etεε náá, tο elo boο, be nadi egek ε náá: «Yezu εpebε myan.»

Me bhekel me beghan ε mekana me etsi

²² Beghan ε mekana me etsi nadus pe Yeluzalem ο, moo tin eke pak'oo náá: «Nwyak ε leega ne Belzebul, kukuma embee esisim djas.» Boο náá: «Ye ε kukuma embee esisim ε di edje kοkο yak mbi mebwala me nye di εso embee esisim ne ye ε.»

²³ E di'enek, Yezu eezεdjoo be. Nye eezεlii ne nno tο kana. Nyey náá: «Satan ε ne ghwyil εso nyel'ε nye emet ε?

²⁴ Ye be náá, mesa me bot ε eyon ε wat ε εwaya pak'oo οο, eyon ε tak aanakwaadi.

²⁵ Baabela náá, bon bil wat ε di egena pak'oo οο, bil tak aanakwaadi.

²⁶ Ye kwyl εlee náá, Satan ε twak nyel'ε nye emet οο, mebeka'enek tο eyon ε le, tin, nye aanakwaabaabe ne ghwyil, εsi ε le'enek.

²⁷ «Ye tok ne mot di ne ghwyil eni tο ndjaa mot menyan, da ε nno esa be, ye be náá, nye dinaa ααpaamet nye sok, da ε kοl nye membo ne meko οο. Tin ε, nye aadjala ne enoo esa ε ndjan'ε djas, da nye ε wyis, tό.

²⁸ Tseetε ne tseetε, me lee bin ε náá: Mesyem me bot djas ε ne ghwyil εpelaa, ye nakoozodi ebyas djas be byasal Zεεb ε ne mesyem mao djas.

²⁹ Ye kabe náá, mot eebyasal Sisim na Dεε οο, nye aanakwaapelaa, etεε náá, yenek ε syem na kοm-kοm.»

³⁰ Yezu nalii ne nno deenek ε, etεε náá, be nadi eke náá: «Ye ε mbee sisim ε di tο le.»

Tεε bot ε mebyel ε Yezu

³¹ Nyεεg ε Yezu ne bon nyεεg eezεkum, be eezεtyaa pe kel, αani tο ndjaa. Bhii tak, be eezεlwom mot, nye kedjoo Yezu.

³² Etεε náá, zukamwaa ne mot nadi ε mendiindil nyey kuku εbwak. Wο gwaa, be zεlee ne ne náá: «Nyooε ne bedhyeeb bo, zenoo bekel bo ε pe kel. Be εpesaa wο.»

³³ Tin, Yezu eezεboοza ne nno náá: «Nyaag'am ε zε? Da bon nyaag'am ε kabe beze?»

³⁴ Wɔ gwaa nyɛ bulal mis, gwyák edhuu ε bot binɔk djas. Nyɛ é booke náá: «Beeka nyaag'am nɛ bɔn nyɛɛg bam di wak e.

³⁵ Etɛɛ náá, mot di esa ekwosak ε Zɛɛb ɔ, nyɛ é di mɔn nyaag'am, kɛl'am nɛ nyaag'am.»

4

Kana sɔsɛl mɛbhek

¹ Bhii tak, wɔ gwaa Yezu baazɛni elyo bot mbaka-mbaka nɛ boo soob na djato-djato Ghalile. Wɔ gwaa zukamwaa nɛ mot zɛsɛɛga tin, nyɛ é boozeni tɔ dhiiti elɛɛd. Nyɛ eezɛnɔɔ nyel, disi. Elɛɛd nadi é tɔ dii, bot kadi é pɛ kyiid é ngwoob dii.

² Nyɛ naalyo bɛ betɛ nɛ mɛlyo tɔ ekana. Tɔ dhiiti kana, nyɛ naake nɛ nɔɔ náá:

³ «Gwakeka! Dhiiti dwoo mot ngɔt naatɔ pɛ pyeeb'e, kɛsɔs bhek.

⁴ Dáa nyɛ nadi esɔs bhek ε, kyee bhek wat nakwyit é, é gba, wɔ gwaa, enen zokazyɛ, zɛdɛ yɛ.

⁵ Yak kyee bhek kakwyit é, kɔ bat ekok. Aakobɔya deenek, mɛbhek eezɛkwyil etɛɛ náá, di tak nadi é, nɛ ba bim ebɔs.

⁶ Bhii tak, gwyɛs na “ghɛ-ghɛ” zɛkɛɛza kɔ mɛbhek menek, wɔ gwaa djas zɛsyee etɛɛ náá, ekanɔl e tak nabɛ é ààni tɔ bɔs edimepe.

⁷ Dhiiti kyee bhek nakwyit é tɔ engwyinini. Engwyinini binek wyee, kala kɔ mbɛɛ mɛbhek, ààbɛ nɛ dáa mɛbhek wyee enyɔɛpe. Mɛbhek kadi é, àawum.

⁸ Tin, dhiiti kyee bhek nakwyit kɔ mbɛɛ bɔs ɔ, naakwyil enyɔɛpe, wɔ gwaa, yɛ kwyil mɛzɛm. E kwos wat, bhum mɛkam-mɛlɛl, é yak kwos bhum mɛkam-mɛtɛn nɛ wat, é dhiiti kwos bhum dhet.»

⁹ Bhii tak, Yezu zɛkɛ nɛ nɔɔ náá: «Yɛ bɛ náá, bi é nɛ mɛlɔ mɛ egwak ɔ, gwakeka enyɔɛpel!»

Etɛp yɛ Yezu di elyo tɔ ekana?

¹⁰ E sok bɛ nadi bɛ nɛ Yezu bɔɔ bɛ ɛmet ε, bot ε nadi egyee nɛ Yezu ɔ, zɛnɔɔ bɛdjekɛl bɛ kam nɛ bebá, naazɛdji nyɛ esuk ε ekana binek.

¹¹ Wɔ gwaa, nyɛ zɛbɔɔza nɛ nɔɔ náá: «Biɔ, bi eezɛdjaɛ etson ɛgu ε esuk ε Eyon ε Zɛɛb. Yɛ kabɛ besɔ bin ɔ, bɛ gwak yɛ tɔ ekana.

¹² Deenek,

“Bɛ é nɛ ghwyil egwyák nɛ mis, ààbɛ.

Bɛ é nɛ ghwyil egwak nɛ mɛlɔ, ààmɛt sa yɛ di ekwyɛl elɛɛ ε,

é kaab náá, bɛ é zɛkɛbula dum kon nɛ Zɛɛb,

da bɛ é belɛ ɛpelak ε Zɛɛb!”»

Yezu moo lɛɛ esuk ε kana tak

¹³ Bhii tak, nyɛ eebaazɛkɛ nɛ nɔɔ náá: «Bi ààtiibal esuk ε kana yak enyɔɛpe? “Aah” bi aagwak esuk ε bak bɛdhiiti ekana dáa? Gwakeka esuk ε tak:

¹⁴ Sɔsɛl mɛbhek kɛsɔs é mɛkpa ε Zɛɛb.

¹⁵ Bɛdhiiti bot é dáa mɛbhek mɛ di é ngwoob egba é di mɛkpa ε Zɛɛb kwyit ɔ. Nɛ egwak ε bɛ zogwak ε, Satan eeleazyɛ, zɛnɔɔ bɛ mɛkpa mɛ tak tɔ ebhum elyem bɔɔ.

¹⁶ Tin, yɛ é nɛ kyee bot ε di dáa mɛbhek kwyit kɔ bat ekok ɔ. Dáa bɛ gwak mɛkpa ε Zɛɛb ε, wɔ gwaa, bɛ myaal nɛ mɛmyaala djas.

¹⁷ Tin, bɛ ààbet náá, mɛkpa mɛ tak gheeni bɛ enyɔɛpe tɔ ebhum elyem, bɛ ààwa zii ebuepe. Tin, mɛzuk nɛ mɛtiiga é tuula bɛ kɔ esu ε mɛkpa ε Zɛɛb ɔ, eliig ε lɔɔ Zɛɛb kon ààbɔya.

¹⁸ Bɛdhiiti tɔ lɔɔ gwak mɛkpa ε Zɛɛb é dáa kyee bhek nakwyit tɔ engwyinini ε. Yɛ é bot ε di egwak mɛkpa ε Zɛɛb ɔ,

¹⁹ tin, esiiza esa e bɔs'ak, ɛwɔyeeb ɛ mɛvu, nɛ egwɔyɛs e esonok mbɛs ɛ di enyal mɛkpa ɛ Zɛɛb tɔ elyem bɔɔ. Tin, ye kadi ɛ, ɔɔɔɔɔ bhum.

²⁰ Bɛdhiiti bot kadi ɛ dɔa mɛbbhek mɛ kwyit kɔ mbɛɛ bɔs ɔ. Ye ɛ bot ɛ di egwak mɛkpa ɛ Zɛɛb, myaal ye nɛ lyem wat, da bɛ ɛ kɛ dɔa Zɛɛb di ekwɔyɛl ɛ. Tin, bɛ waadjɛ bhum ɛbuepɛ, yak mɛkam-mɛlɛl, yak tak mɛkam-mɛtɛn nɛ wat, yak dhet.»

Kana lama

²¹ Wɔ gwaa, Yezu baazeke nɛ nɔɔ nɔɔ: «Mot ɛ nɛ ghwyil zye nɛ lama, da nyɛ ɛ butal si bhwa, nɛghu ɛnɔɔ ye, da ɛ wa pɛ si gonj e? Ye nɛɛgaa ɛ pɛ kɔ tɛɛg, etsal ɛ?»

²² Ye tok nɛ sa ɛsɔ aadi ɔɔnyɛn ɛ mɔwɔ dwɔɔ. Esa e mɛsɔ djas aadi ɛ, nyɛn ɛ gwyɛ.

²³ Bɛɛka mɛlɔ min, ye bɛ nɔɔ, bi ɛ nɛ mɛlɔ mɛ egwak ɔɔ, gwakeka ɛnyɔɔpɛ!»

²⁴ Bhis yenek, Yezu baazeke nɛ nɔɔ nɔɔ: «Dika nɛ etsonj dum nɛ ɛtɛp djas mɛ di elɛɛ bin ɛ! Dɔa bi di edum konj nɛ Zɛɛb ɛ, ɛ di tak wat, nyɛ waabil bin ɛgu. Nyɛ aalwoodal bhwan'en ɛ dɔa bi di elwoodal bhwa bɛsɔ bin ɛ. Tin, nyɛ waalwoodal bin ye ɛbuepɛ.

²⁵ Etɛɛ nɔɔ, ye ɛ mot aadi nɛ ba bim sonok ɔ, bɛ aabil nyɛ dhiiti. Ye kabɛ mot di ɔɔbɛ nɛ sonok ɔ, nyɛ aanɔkwaabelɔ sonok. Ba bim nyɛ aadi nɛ ye ɛ, ye waadekaa djas.»

Kana bhek di ekwɔyil nyɛ ɛmet ɛ

²⁶ Wɔ gwaa, Yezu baazeke nɔɔ: «Beeka sa di ɛnɔɔɔl nɛ ɛyonj ɛ Zɛɛb ɛ: dhiiti mot zokakɛmwam mɛbbhek ɛ bɔs.

²⁷ Bhii tak, nyɛ eezɛsɛk. Nyɛ nakoozodja gɔ ɛ pum, nɛghu nyɛ kadi ɛ dwɔɔz, mɛbbhek ɛpekwyil nɛ ɛwɔyɛ tɔ pyeeb. Nyɛy ɔɔgu dɔa di ɛsɛɛ penek ɛ.

²⁸ Kabɛla tin ɛ, mbɛɛ bɔs ɛ di esa nɔɔ, mɛbbhek menek kwyil nɛ ɛwɔyɛ ɛnyɔɔpɛ. Kan etuu ɛ bɔs, zye, kum le, bhii tak zɛɔɔjɛ mɛzɛm mɛ na bes, batadjɛ bhum mɛbbhisa.

²⁹ Tin, ɛ di ye aakabɛ nɔɔ, bhisa eezɛsɛk ɛ, nyɛ kazye ɛ nɛ ɛlando, zɛkan mɛsa mɛ ɛdis bhisa tak.»

Kana mɔɔ bhek na sɛk-sɛk di edjɔɔaa mutaad ɛ

³⁰ Wɔ gwaa, Yezu baazeke nɔɔ: «ɛyonj ɛ Zɛɛb aakɔa nɛ yaa mbi sa? Tɔ yaa kana mena aadjala nɛ etɛl ɛyonj ɛ Zɛɛb?»

³¹ ɛyonj ɛ Zɛɛb ɛ dɔa bhek le di edjɛ bhum di edjɔɔaa mutaad ɛ. E sok bɛ di ebe ye tɔ bɔs ɛ, nyɛ eedhaa mɛbbhek djas kɔ bɔs nɛ mɛtɔɔl.

³² Tin, ye bɛ nɔɔ, nyɛ eebɛaa ɔɔ, nyɛ waakwyil, mɛwɔyɛ mɛ ɛ dhaa ele ee di tɔ mɔɔ bok ɛ djas. Nyɛ waakwyil boo elɛɛ djala nɔɔ, enen lɔo mɛk mɔɔ kɔ ebhuuz e tak.»

³³ Deenek, ye ɛ tɔ kɔkɔ mbi ekana binek ɛ Yezu nadi lelyo bot. Nyɛ naleɛɛ bɛ, yii baadjala nɛ ɛmet ɛsuk ɛ tak ɛ.

³⁴ Nyɛ nabɛ ɛ ɔɔlii nɛ bot, ɔɔbɛ nɛ kana tɔ sa nyɛ di ekwɔyɛl elɛɛ ɛ. Ye kabɛ ɛ sok nyɛ nadi bɛ nɛ bɛdjekɛl bɛ, bɔɔ bɛ ɛmet ɛ, nyɛ nadi elɛɛ bɛ mɛsuk mɛ ekana binek djas.

Yezu eezɛlyak ghuu

³⁵ Bikoko dwɔɔ tak wat, Yezu eezɛke nɛ bɛdjekɛl bɛ nɔɔ: «Djhoosɛeka pɛ yii kyiid boo soob na djato-djato.»

³⁶ Bɛ eezɛlik ɛdhuu ɛ bot binɔk, bɛdjekɛl eezɛtɔ sama wat nɛ Yezu tɔ boo elɛɛd. Tin, bɛdhiiti mɛlɛɛd nadi ɛ, ɛ ngwoob'ɔɔ.

³⁷ Aàbɔya deenek, kasɛka é boo ghuu ɛlyɛlɛpɛ eezɛkan, ghulal tak eeghɛɛ ɛbhɛyɛɛb ɛ mɛdii kɛɛza é elɛɛd, elɛɛd moo tin eni mɛdii, kɛsa yɛ aalwood-lwooda.

³⁸ Yezu, pɛ ɛsik ɛ elɛɛd, nyɛ nadi é, é gɔ, lo kɔ boola. Bɛdjekɛl bɛ zokazɛdjɛm nyɛ nɛ ɛtsim. Bɔɔ náá: «Lyɔɛl, mɛna é di ɛsikaa. Yɛ ààgwyák wɔy é?»

³⁹ Tin, Yezu eezɛdjɛm. Bhii tak, nyɛ eezɛlyak ghuu. Nyɛy nɛ dii náá: «Sila ghulal ɔ. Dia gwyɛm!» E di'enɛk, ghuu eezɛsila, bhɛwak moo tin «kup».

⁴⁰ Bhii tak, Yezu eezɛkɛ nɛ bɛdjekɛl bɛ náá: «Étɛp yɛ bi di nɛ kɛɲ? Bi ààdum kɔɲ nɛ Zɛɛb é?»

⁴¹ Yɛ nabe é, bwoo naasa bɛ ɛlyɛlɛpɛ, bɛ moo djinel pak'ɔɔ náá: «Nwyak é nwyaa kwaambi mot di náá, ɔɔ nɛ ghuu nɛ boo soob na djato-djato ɛpegwak nyɛ'aak?»

5

Yezu eetsik dhiiti mot nadi nɛ mbee sisim ɔ

¹ Yezu bɛ nɛ bɛdjekɛl bɛ eezɛsɛɛ pɛ yii kyiid boo soob na djato-djato Ghalile tɔ pɛ kyɛɛ dik Ghasa.

² Dáa nyɛ nadi ɛsul tɔ elɛɛd ɛ, kasɛka é dhiiti mot edus tɔ mɛvit, ezyɛ esaa tyɛɛ nyɛ aaboma nɛ nɛ. Embee esisim nadi edhek mot tak.

³ Mot tak nadidi é tɔ mɛvit. Nyɛ nabe é ààbɛ nɛ mot aakwak ɛmɛt nyɛ, étɛp bɛ neekɔl nyɛ nɛ ekel ɛ ghwooz.

⁴ Etɛɛ náá, sok, yɛ nabe é, nyɛ eewaaa mɛko é mbɛwak nɛ ɛkɔlɔa nyɛ mɛmbɔ nɛ eghwooz, nyɛy zokabɛwak mbɛwak, ɔɔ nɛ bɛwak eghwooz. Yɛ tok nɛ mot aakwak ɛmɛt nyɛ.

⁵ Mɛlu djas, mwos nɛ pum nyɛ nadidi é tɔ mɛvit nɛ kɔ mɛtsok, é tsitsim nɛ ɛbaal ɛ nyɛl'ɛ nyɛ ɛmɛt nɛ mɛkok.

⁶ Etsetaɛpɛ nyɛ nadi é, nyɛ eezɛbɛɛ Yezu, wɔ gwaa, nyɛ sum kaab, zɛghaaga si, si mɛko mɛ mɛbɔɲ si.

⁷ Nyɛ eezɛtsim ɛlyɛlɛpɛ náá: «Mɛ sa wɔ yɛ, Yezu, Mɔn Zɛɛb Mɛkaake? Mɛ ɛpɛdjaala nɛ nɔ nɛ din ɛ Zɛɛb, nàtwaka mɛ!»

⁸ Nyɛ nadi eke deenek é, etɛɛ náá, yɛ nabe é, Yezu naake náá: «Mbee sisim, wyisa tɔ mot'ak!»

⁹ Wɔ gwaa, Yezu zokazɛdji nyɛ: «Din ɛ lo ɛ yɛ?» Nyɛ eezɛɔɔza nɛ nɛ náá: «Din ɛ lam é "Mɛkɔm-mɛkɔm" etɛɛ náá, bis nɛ bu.»

¹⁰ Tin, nyɛ eezɛdjaala nɛ Yezu ɛlyɛlɛpɛ náá: «Nàɔ bis etsetaɛpɛ nɛ kyɛɛ dik'ak!»

¹¹ E di tak, yɛ nabe é nɛ boo ɛsan ɛ bɛghwyɛɛ nadi egɔɔ kɔ mɛtsok menɛk ɛ.

¹² Embee esisim eezɛdjaala nɛ Yezu, bɔɔ nɛ nɛ náá: «Kyɛɛda bis tɔ bɛghwyɛɛ bak. Lɛɛa náá, bis ni tɔ mɛnyɛl mɔɔ!»

¹³ Yezu zokazɛmyaal bɛ yɛ ɛ. Tin, wɔ gwaa, bɛ zɛwɛyis tɔ mot'enɔk, ni tɔ ɛsan ɛ bɛghwyɛɛ binɔk. Bɛ nadi é, ɛbuepɛ tyɛɛ bɛghwyɛɛ bɛmil ɛbá. Bɔɔ djas zɛsul ɛtsok pɛ bɛ nadi é, nɛ ekaab. Wɔ gwaa, bɛ zɛges, kɛghaaga tɔ dii. Bɔɔ djas si na «bhɛɛɛ».

¹⁴ Bot ɛ nadi ebee edjema binek djas ɔ, zokasik nɛ ekaab, kɛlɛɛ bot kɔ dɛl nɛ tɔ ɛpyɛɛb. Tin, wɔ gwaa, bɛtɛ nɛ bot zokazyɛ, zɛbɛɛ sa nasael ɛ.

¹⁵ Bɛ eezɛkum pɛ kyɛɛ Yezu nadi ɛ. Tin, bɔɔ zokazɛbɛɛ mot embee esisim mɛkɔm-mɛkɔm nadi edhedhek ɔ, ndiindil nɛ ekaad é nyɛl. Nyɛ nabe é nyɛl ɛnyɔɛpɛ. Wɔ gwaa, bwoo zɛmɛt bɔɔ djas.

¹⁶ Bot ɛ nabɛɛ edjema binek djas ɔ, moo tin ebaɲa bot dáa mot na embee esisim mɛkɔm-mɛkɔm natsak ɛ, nɛ dáa bɛghwyɛɛ nakɛghaaga tɔ dii ɛ.

¹⁷ Etɛp tak, bɛ é booɛdjaala nɛ Yezu, bɔɔ nɛ nɛ náá: «Dusa kɔ kyɛɛ dik'es. Tɔa pɛ kyɛɛ sis.»

18 E gheŋ Yezu nadi eni tɔ boo elɛɛd ɛ, wɔ gwaa mot embee esisim nadi edhedhek ɔ zɛke nɛ nɛ nɛ: «Mɛ kwyl ɛ, mɛ di sama wat nɛ nɔ.»

19 Tin, yɛ kabɛ Yezu ɔɔ, nyɛ nabɛ ɔ̀akwyl. Nyɛ ɛ booke nɛ nɛ nɛ: «Sika pɛ ndjaŋ'ɔ, pɛ daa bot bɔ, da wɔ ɛ lɛɛ bɛ enɛm nɛ embɛɛ Gheŋ sa dum nɛ tsik'ɔ ɛ, nɛ dɔ́a nyɛ gek wɔ ghoŋ ɛ.»

20 Mot'enɔk eezɛtɔ, nyɛ moo tin ekɛlɛɛ kɔ egħaada kam nadi pɛ kyee dik'enek ɛ, dɔ́a Yezu natsik nyɛ ɛ. Bot djas nadi egwak nyɛ ɔ naadyeebadjoka.

Etsak ɛ mɔn Zayilus nɛ moma nadi nɛ ɛbɛ ɛ ghiya ɔ

21 Yezu eezɛbula pɛ yii kyiid dii tɔ elɛɛd, wɔ gwaa, zukamwaa nɛ mot baazɛsɛga ɛ ngwoob'ɛ. Tin, nyɛ nadi ɛ, ɛ ngwoob boo soob na djato-djato.

22 E di'enek, yɛ nabɛ ɛ nɛ dhiiti kukuma ndjaa mendjaala mɛ eYuda, din ɛ lɛ nabɛ ɛ Yayilus. Dɔ́a nyɛ nabɛɛ Yezu ɛ, nyɛ eezɛkwyt mɛboŋ si, si mɛko mɛ

23 ɛ djaala nɛ nɛ, ɛ basal nɛ: «Mɔn esyɛ ɛ lam ɛpɛbɛ ɛlyɛlɛpɛ. Mendjaala mam ɛ nɛ, wɔ zye zɛkel mɛmbɔ kɔ lɛ ɛtɛp nyɛ neetsak, da nyɛ ɛ baadi nɛ tsik kɔ bɔs!»

24 Yezu eezɛtɔ bɛ nɛ nɛ, zukamwaa nɛ mot ɛ du nyɛ, bak ɛ tuma nyɛ ɛ nyel nɛ etiidal nyɛ.

25 Tɔ ɛdhuu ɛ bot binɔk, yɛ nabɛ ɛ nɛ dhiiti moma ghiya nadi ekekek nyɛ ɛ nyel boa, ɔ̀abɛ nɛ ɛtsek ɔ, ɛbɛ ɛ tak naasa nɛ nɛ tyee membu kam nɛ ɛbɔ.

26 Ye nabela ɛ, nyɛ naazɛkɛ nɛ ɛbɛ ɛ tak tɔ mendjaa mɛ megwoma ɛbuepɛ, epata si nyɛ «pum», nyɛy ɔ̀atsak. Yenɛk djas nakɛghɛghɛ nyɛ ɛbɛ ɛ ghɛɛa.

27 Dɔ́a moma yenɔk zɛgwak menduk ɛ Yezu ɛ, nyɛ eezɛni tɔ ɛdhuu ɛ bot binɔk, nyɛ moo du Yezu bhii koŋ, nyɛ eezɛmɛ kyee egħɔ ɛ kaad ɛ Yezu wat

28 ɛtɛɛ nɛ, nyɛ nabɛ ɛ, nyɛ naake tɔ lyem'ɛ nɛ: «Mɛ zomɛt kaad'ɛ ɔɔ, mɛ ɛpɛtsak!»

29 Tin, mɛta nyɛ zomɛt ɛ, ɛ di tak wat, nyɛ eezɛbee nɛ, nyɛ eetsak. Ghiya eezɛkat ɛkwyl nyɛ. Nyɛ moo ɛ nɛ nyel ɛnyɔɛpɛ.

30 E di'enek wat, Yezu zɛgu nɛ, dhiiti mɛbwala eewyis tɔ lɛ. Nyɛ eezɛliigel tɔ ɛdhuu ɛ bot binɔk, wɔ gwaa, nyɛ dji bɛ nɛ: «Ezɛ mɛt mɛ ɛ kaad?»

31 Bɛdjekɛl bɛ zokabɔɔza nɛ nɛ nɛ: «Wɔ eebɛ yak kwaambi zukamwaa nɛ mot di etiidal wɔ'aak, bɛdhiiti ɛ tuma wɔ ɛ nyel'aak, da wɔ ɛ baadji nɛ: “Ezɛ mɛt mɛ ɛ kaad?”»

32 Tin, Yezu eezɛliig mis, nyɛ moo gwyɔ́k ɛ ngwoob'ɛ, ɛtɛp nyɛ neebɛ mot sa deenɛk ɔ.

33 Moma tak «gbɛgbagba» nɛ bwoo, ɛtɛp nyɛ nadi egu sa nyɛ nasa ɛ. Nyɛ eezɛkwyt mɛboŋ si, si mɛko ɛ Yezu, nyɛ eezɛmyaal. Bhii tak, nyɛ eelɛɛ dɔ́a yɛ nasael ɛ, djas.

34 Wɔ gwaa, Yezu zɛbɔɔza nɛ nɛ nɛ: «Esyɛ ɛ lam, ɛdum ɛ koŋ ɛ lɔ nɛ Zɛɛb eetsik wɔ. Tɔ́a ɛnyɔɛpɛ, wɔ eezɛtsak.»

35 Tinaak, Yezu dinaa elii, bot eezɛdus pɛ ndjaŋ ɛ kukuma ndjaa mendjaala mɛ eYuda, zɛlɛ Yayilus nɛ: «Esyɛ ɛ lɔ eezɛpɛka, nakabaadhek lyoel.»

36 Yezu nabɛ ɔ̀abis sa bɛ nadi elii ɛ. Nyɛ ɛ boozɛkɛ nɛ kukuma ndjaa mendjaala nɛ: «Nɔ́bɛm ba. Duma koŋ nɛ Zɛɛb!»

37 Tin, nyɛ eezɛlu bot djas nɛ, bɛ nɔ́du nyɛ. Nyɛ natɔ́ ɛ, bɛ nɛ Pyɛɛd, nɛ Zak bɛ nɛ mɔn nyɛɛg Zaŋ.

38 Bɛ eezɛkum pɛ daa kukuma ndjaa mendjaala mɛ eYuda, bela tin bhwak metetel nɛ megwyɛ, nɛ etanjal nɛ etsim.

39 Nyɛ eezɛni tɔ ndjaa. Bhii tak, nyɛ eezɛkɛ nɛ nɔ́ɔ nɛ: «Yak ɛ yaa kwaambi ɛtap nɛ megwyɛ? Mɔn ɔ̀apagwyɛ. Nyɛ ɛ, ɛ gɔ.»

⁴⁰ Wɔ gwaa, bot gɔ nyɛ. Nyɛ eezɛwɪsal bot djas pɛ kel. Nyɛ nakalik tɔ ndjan ɛ, bɛ nɛ sɛɛg, nɛ nyɛɛg mɔn, zɛnɔɔ bɛdjekɛl bɛ. Bɛ eezɛni tɔ dɛnɛ mɔn tak nadi ɛ.

⁴¹ Nyɛ eezɛmɛt nyɛ ɛ mbɔ, nyɛ ɛ booke nɛ nɛ nɔ́a: «*Talita kumi!*» Ye kwyɛl ɛlɛɛ ɛ nɔ́a: «Mɔn moma! Mɛ lɛɛ wɔ ɛ, wyɛla!»

⁴² E di tak wat, mɔn moma yɛnɔk eezɛwɪl, nyɛ moo kɛ. Nyɛ nabɛ ɛ nɛ membu tyee kam nɛ ebá. Tin, yɛ nabɛ ɛ, bot naadyeebadjoka ɛlyɛlɛpɛ.

⁴³ Yezu eezɛlyak bɛ nɔ́a, bɛ nɔ́lɛɛ bot. Bhii tak nyɛ ɛ boolwom bɛ nɔ́a, bɛ djɛ mɔn tak edee e dek.

6

Bot ɛ Nazalet àdɛmyaal Yezu

¹ Yezu eezɛdus pɛ nyɛ nadi ɛ, nyɛ eezɛtɔ sama wat bɛ nɛ bɛdjekɛl bɛ pɛ Nazalet ghaada nyɛ nawyee kɔ tak ɛ.

² Dwoo saba, nyɛ nadi elyo bot tɔ ndjaa mendjaala mɛ eYuda. Zukamwaa nɛ mot nadi tin ɔ naadyeebadjoka ɛbuɛpɛ. Bɔɔ ekeke nɔ́a: «Yak ɛ yaa kwaambi elyo ɛ bot? Ɛzɛ djɛ nyɛ mbi yak etsonɛ nɛ endem e mɛbwala mɛ nyɛ di nɛ yɛ'aak?»

³ Ye tok nyɛy di salpande, mɔn Maali, mɔn nyɛɛg ɛ Zak bɛ nɛ Yozeɛs, nɛ Yude, zɛnɔɔ Simɔn ɛ? Bɛkel tok wak mena nɛ bɛ nɔɔ?» Yɛnek djas naasa nɔ́a, nyɛ di tyee boɔ ɛbɛk dum nɛ nɔɔ.

⁴ Wɔ gwaa, Yezu zɛbɔɔza nɛ nɔɔ nɔ́a: «Ngooelɛ-mɛkpa ɛ Zɛɛb dyeebaduwalaa ɛ, pɛ kyee sis, ààbɛ pɛ kɔ dɛl ɛ nyɛ nabyɛl kɔ tak ɛ, nɛghu tɔ ndjan'ɛ nɛ tɔ bil'ɛ.»

⁵ Tin, nyɛ nabɛ ɛ ààsa dhiiti ndem mɛbwala, bhii nyɛ nazokɛl bɛdhiiti mɛmbɛl mɛmbɔ da bɛ ɛ tsak ɛ.

⁶ Nyɛ nadi edjoka dɔ́a bot ɛ dɛl ɛ lɛ nadi ààdum konɛ nɛ nɛ ɛ.

Lwomel bɛdjekɛl bɛ kam nɛ bɛbá

Bhii tak, Yezu naazɛkɛ elyo bot mɛkpa ɛ Zɛɛb kɔ mɛl mɛ nadi ɛ ngwoob dɛl ɛ lɛ.

⁷ Nyɛ eezɛdjɔɔ bɛdjekɛl bɛ kam nɛ bɛbá, nyɛ eezɛkyeed bɛ bɛbá-bɛbá. Wɔ gwaa, nyɛ zɛdjɛ bɛ eghɛn kɔ embee esisim.

⁸ Nyɛ eezɛdjɛ bɛ tsi nɔ́a: «Sa mot àànɔɔ sonok wat, nyɛ neetɔ nɛ yɛ mɛdjon. Bi zotɔ ɛ, nɛ sek. Sa mot àànɔɔ mapa, àànɔɔ ɛkoo, àànɔɔ-nɔɔjak meea tɔ mengwɛyɛ men.

⁹ Bɔtka bɛmɛpapa. Sa mot àànɔɔ dhiiti kuwa ɛtɛp ɛkɛswoola penek.»

¹⁰ Nyɛ eebaazɛkɛ nɛ nɔɔ nɔ́a: «Bi ɛ kum dhiiti di ɔɔ, dika tɔ ndjaa bi aasulal ɛ. Dika ɛ di'ɛnek kɛkum dwoo bi aadus tin ɛ.

¹¹ Bot ɛ dɛl ɛpɛɛ nɔ́a, bi nàsulal pɛ daa lɔɔ ɔ, nɛghu bɛ kapɛɛ ɛgwak bin ɔ, kpaaka yɛbɔ, da bi ɛ kut bɛ piib di ɛ mɛko min ɛ. Yɛ aadi ɛ, tyee mwana ɛtɛp embee esɛsɛɛ bɔɔ.»

¹² Bɛdjekɛl eezɛtɔ, kɛgoola nɛ bot djas nɔ́a, bɛ liig elyem.

¹³ Bɔɔ zokasɔ bɛtɛ nɛ embee esisim. Bɛtɛ nɛ mɛmbɛl naatsak, bhii bɛ nadi ɛlɔɔb bɛ mul ɛ.

Ɛsyee ɛ Zanɛ Nduuel-bot

¹⁴ Ghuna yɛ nabɛ ɛ, Mɛkoozi Elood naagwak menduk ɛ Yezu etɛɛ nɔ́a, dɛk'ɛ nabɛ ɛ, yɛ eezɛdjala mɛl djas. Bɛdhiiti bot nadi ekeke ɛ nɔ́a: «Zanɛ Nduuel-bot naagwɛyɛ, gom. Ɛtɛp tak ɛ nyɛ di esa bɛtɛ nɛ yɛnek endem e mɛbwala.»

¹⁵ Bak nɔ́a: «Yɛ ɛ ngooelɛ-mɛkpa ɛ Zɛɛb, Eli!» Yak kyee bot nɔ́a: «Yɛ ɛ ngooelɛ-mɛkpa ɛ Zɛɛb, dɔ́a dhiiti ngooelɛ-mɛkpa ɛ Zɛɛb na mwaa!»

¹⁶ Dɔ́a Elood nagwak sa bot nadi elii-lii kɔ ɛsu ɛ Yezu ɛ, nyɛ ɛ boozɛkɛ nɔ́a: «Yɛ bɛ Zanɛ ɔɔ, yɛ nabɛ ɛ, mɛ naazelwom nɔ́a, nyɛ tsakaa, nyɛ ɛ baagom!»

¹⁷ Ne tseetse ye nabe é, Elood naalwom náá, be met Zan kol nye é membok ko esu e Helodhiaad, mwaa tel, Filip, nye nadek o.

¹⁸ Etee náá, Zan naake ne Elood náá: «Ye aagoka náá, wo dek mwaa mon nyoo!»

¹⁹ Helodhiaad nadi ebhina Zan elyelepe. Nye nadi esaa daa nye aasa etep nye neego nye. Tin, nye nabe é, aabela ghwyil esa.

²⁰ Elood nadi ekaab Zan, etee náá, nye nadi egu náá, Zan nadi é mot edee ne epiki. Nye nabe aakwyel náá, nye góaa. Nye nadi ekwe-kwyel egwak malyo me ebuepe, ye nakoozodi náá, malyo me tak naadyeebadhedheeg nye mesel ebuepe.

²¹ Tinaak, dwoo ebyon e Elood di eduwal dwoo ebyel e le e, ye nabe ne Helodhiaad é mbée ewala etep nye neesa sa lyem'e nadi ekwos esa e. Ye nabe é, Elood naadjoo bete ne ekukuma di esa mesa be ne nno o, ne ekukuma e esodja be, ne boo betson e bot e kyee dik Ghalile, be zede pe daa le.

²² Tin, esyes e Helodhiaad eezetuula kuku ebwak, to koo ndjaa é di bot nadi ede o. Bhii tak, nye moo bal é mis e Elood. Ye nabe é, Elood ne bedjon be naadyeebamyala ne ko zen tak ebuepe. Tinaak, Mekoozi Elood é boozeke ne esyes e moma tak náá: «Waaba sa lyem'o kwyel e, me waadje wo.»

²³ Nye nake ne ne deenek e, ne tseetse ne lyem wat: «Me eetuwal myon ne meson mam! Sa wo waawaab e, me waadje wo, ye nakoozodi pes eyon e lam.»

²⁴ Esyes elenok eezewyis, kedji nyee: «Me waab ye?» Wo gwaa, nyee zebaa náá: «Waaba lo e Zan Nduuel-bot.»

²⁵ Esyes eezesik kaab pe daa Mekoozi Elood. Nye eezeke ne ne náá: «Me kwyel é, wo dje me nenak yak lo e Zan Nduuel-bot kela ko pet kongo na pyaaz!»

²⁶ Wo gwaa, ye sa Mekoozi Elood nyel «woyon» ne ghon. Tin nye nabe é aabe ne daa nye pee, etee náá, nye naazetuwal myon ne meson me é mis me bedjon.

²⁷ Tin, nye eezelwom sodja di ebaal nye o, nye tsaal lo e Zan Nduuel-bot, da nye é zye ne ye. E di'enek, sodja é boozetó pe ndjaa membok, ketsaal lo e Zan Nduuel-bot.

²⁸ Wo gwaa, nye zye ne lo tak ko pet kongo, nye eezedje esyes e moma yenok, esyes e tak é boonoo ye, kedje ne nyee.

²⁹ Daa bedjekel e Zan nagwak deenek e, be é boozenoo muu'e, kedel.

Yezu eezedje botom bemil eten edee

³⁰ Bhis ebula e loo, bot e lwoma eezeboma pe daa Yezu, be moo bana nye esesee ee be nasa e, ne malyo me be nadi elyo e djas.

³¹ Tinaak, bot e nadi ezye, ne bot e nadi esik o naadyeebabu, aabe ne ewala di náá, be ne bedjekel be de edee. Yezu é boozeke ne bedjekel be náá: «Djhooka, mena toka pe kasak di etseta ne bot e, etep mena neekewalaka batsa.»

³² Be eezetó to elaed, boo be emet, pe bot di aabe e.

³³ Ghuna bot ebuepe naabee ze be nadi etó e. Tin, pe be nadi etó e nadi eguaa, bhwak djas zesum kaab é etó pe kyee Yezu ne bedjekel be nadi etó e, boo batakekum é di tak esok ne Yezu be ne bedjekel be.

³⁴ Daa Yezu nasul to elaed e, nye naabee edhuu e bot binok, wo gwaa, ghon zemet nye elyelepe, etee náá, be nadi é, daa mesaa me ebhata di aabe ne mbaalel e. Tin, nye moo zelyo be ko esu e bete ne esonok.

³⁵ Daa be nabee náá, dwoo moo é bikoko e, bedjekel be é boozetiila pe daa le. Boo ne ne náá: «Dwoo ezeleega, to kakon'ak, ye tok ne del.

³⁶ Swaala bot bak pe boo mel ne pe to epet ee di é engwoob'aak, be neekebom edee e dek!»

³⁷ Tin, wɔ gwaa Yezu zεbɔɔza nε nɔɔ nάά: «Djeka bε edee biyɔ bε εmet!» Bhii tak bε eezεdji nyε nάά: «Bis tok nε bεtε nε epata ee bis aabɔm emapa aadjala nε dek bot bak djas ε*»

³⁸ Nyε ε boobaazεbɔɔza nε nɔɔ nάά: «Bi ε nε emapa edhen? Pookokεgwyάkeka.» Bhii bε kakεgwyάk ε, bε ε boozεεε nyε nάά: «Emapa εtεn nε bεsu εbά.»

³⁹ Tin, Yezu ε boozεεε bεdjekel bε nάά, bε dil bot djas mendiindil, mεbwak nε mεbwak kɔ ebes eka.

⁴⁰ Wɔ gwaa, bot zεdisi zεεga lɔɔg bot dhet, bak mεkam-mεtεn.

⁴¹ Bhii tak, Yezu eezεnɔɔ emapa nε bεsu binek, nyε eezεben mis pε εko, zεghaapεε Zεεb. Nyε eezεpyak mapα, nɔɔ, djε bεdjekel bε etεε nάά, bε needjε bot ε bε nanεεg mendiindil ɔ, dɔɔ nε bεsu εbά bε nadi nε yε ε.

⁴² Mot nε mot naade, djil.

⁴³ Bεdjekel bula nε mεbhebhwak mε emapa nε bεsu ε nalik ε, sa yε aal-woodal mεbhwaα kam nε εbά.

⁴⁴ Tɔ bot ε nadε emapa ee nabilel'enek ɔ, botom nadi ε, bεmil εtεn (5 000).

Yezu eezεkε kɔ dii

⁴⁵ Aαkobɔya bhii tak'enek, Yezu eezεbesal bεdjekel bε, bε ni tɔ elεεd, da bε ε tsaal, tɔ pε yii kyiid boɔ soob, pε kyee ghaada Bhetsaida. E di tak wat, nyεy nyε εmet eezεswaal zukamwaa nε bot binak, bε sik pε yɔbɔ.

⁴⁶ Bhii nyε nasilal εswaal bε ε, nyε eezεbyet kɔ εtsok, kεdjaala Zεεb.

⁴⁷ Dάα εgwyitok nabe, yε moo gwyiidela ε, elεεd nabe ε yε moo kuku dii. Tin, Yezu nalik ε nyε εmet pε kyiid.

⁴⁸ Dάα nyε nabee nάά, bεdjekel bε nadi ezuk ε εduk, etεε nάά, pup nadi bulal bε pε bhis elyεlεpe ε. Tin, ε pum dum nε mεlem, nyε ε boozεdu bε ε kε kɔ dii nε mεko, yε nabe ε, nyε naawaadhaα bε.

⁴⁹ Dάa bε nabee nyε ε kε kɔ dii ε, bεdjekel nagu ε nάά, yε ε dim. Bε moo tin ε tsim.

⁵⁰ Etεε nάά, dάa bɔɔ djas nabee nyε ε, bεbebwoł naamet bε. Batsa deenek, nyε moo lii nε nɔɔ. Nyεy nάά: «Dika nε mεghaaz. Ye ε mam! Nάdika nε bwoo.»

⁵¹ Bhii tak, nyε eezεni tɔ elεεd. Tin, pup eezεtyaala. Bɔ djas naadyeebadjoka elyεlεpe.

⁵² Yε nabe ε, bɔɔ āānyɔ εmet εsuk ε mεvyεkεle mε nasaεl dum nε εbil ε emapa ε. Etεε nάά, bε nadi ε, nε elyem e mεso.

Etsak ε bot ε mεbε pε Ghenezalεt

⁵³ Bhii bε nasεε dii ε, bε eezεsel ε εboɲ ε Ghenezalεt.

⁵⁴ Dάa bε nawyis tɔ elεεd ε, āαkobɔya deenek, bot eezεgwyak Yezu.

⁵⁵ Tin, bot eezεtɔ kɔ mεl djas, nε ε di djas kεnɔɔ membεl. Bε nadidi ebe-bεp bε ε, kɔ εmwaaala, tɔ ε di djas bot nagwak lεɲ ekwyil ε lε ɔ.

⁵⁶ E di djas bε nadi etɔ ε, kɔ mεl, kɔ egħaada nε epεt, bε nadi ezyε nε membεl ε di bot djas di εsεεga ɔ. Bε nadi εdjedjaala nε nε nάά, nyε bet bε, bɔɔ bε εmet zokee-keeak εlɔ ε ndjookuwa yε pε si. Tin, bot djas namεt nyε ɔ, naatsak.

7

Mεlyo mε bεbħaab nalik ε

¹ Dhiiti dwoo eFalizyε nε bεghan ε mεkana mε etsi naadus pε Yeluzalεm, bɔɔ zokazεεεga bε nε Yezu,

* **6:37** Pε tɔ mεkana mε Biblia nakwyalaa tɔ tak sok ε, bε kε ε 200 deniye. Ye kwylε elyaal ε efute mesa mε bεgɔn εtεn nε εbά.

² ye nabe é, be naabee bedhiiti bedjekel ε Yezu nadi ede edee, aagwyii membo daa etsi di elyaal ε.

³ Eteε náá, eFalizye ne bot ε mbyak eYuda djas nadi ebaal etsi e bebhaab boó nalik ε ebuepe: be áade edee, aagwyii membo enyope.

⁴ Zenoo náá, be dus pe ndjando oo, be aanákwaade edee, aagwyia. Be nadi eduwal bete ne bedhiiti etsi e mbyak'oo, daa van mbi egwyii ebεεε, ne ba boó mabhe me dyak, zenoo esaan.

⁵ Wó gwaa, eFalizye ne begħan ε mekana me etsi zedji Yezu náá: «Étep yé bedjekel bo di áasa daa etsi e bebhaab binaka nalik ε, di eleε ε? Be de aagwyii membo maa!»

⁶ Yezu eezεboza ne noo náá: «Bi é bot ε medjhaaz pe eko, bhimis pe si! Sa ngooel-mekpa ε Zεeb Ezayi naleε dum ne nen ε, nabe é tseεtse. Gwakeka sa di kwyala ε:

“Zεeb ke é náá, bot ε mbyak'ak duwal me é duwela mekən, elyem boó é pe kyee sis.

⁷ Zεega mendjaala maa, ye é yii toto é mis mam, etεε náá, melyo me be di elyo é melyo me epuud.”*

⁸ Bhii tak, Yezu baazeke náá: «Bi byen é etsi e Zεeb, da bi é kaduwal é, yii bot nalik bin ye ε.

⁹ «Bi eezedhuugal etsi e Zεeb elyεεpe, étep εduwal etsi e mbyak'en!

¹⁰ Bela náá, ye nabe é Moiiε eeke náá: “Dila soog ne nyoog” nyε nabaake pe é náá: “Mot di ekal seeg ne nyεεg o, goka é ne góaa†”.

¹¹ Ye kabe biyo o, bi leε bot ε náá, mot é ne ghwyil eke ne seeg ne nyεεg náá: “Beeε esa ee me aadje wó ε. Me eekwom ye, me needje Zεeb ebuwa. Yenek leε é Kəboon.”

¹² Deenek, bi áabet náá, nyε kwyee seeg ne nyεεg.

¹³ Ye é deenek ε bi di ehoola mekpa ε Zεeb étep egoola etsi e mbyak'en. Zenoo bete ne mbi kəko esonok ee di esael ε.»

Melyo dum ne esa ee di edis mot edεε ε

¹⁴ Wó gwaa Yezu baazεdjoo εdhuu ε bot binək djas. Nyey ne noo náá: «Biyo djas, gwakeka me. Metka sa me di elii'aak:

¹⁵ Ye tok ne sa di ni to nuub mot di ne ghwyil ε pul edεε e mot. Ye é sa di ewyis to le ε di esa náá, mot nadi dεε.

¹⁶ [Gwakeka enyope, bi é di ne melo me egwak etεp oo!]

¹⁷ Daa Yezu nadus tin ε, be eezeni to ndjaa εtsetape ne εdhuu ε bot, bedjekel be zokazεdji nyε sa esuk ε kana yenek nadi ekwyel ελεε ε.

¹⁸ Nyε eezεboza ne noo náá: «Doo ne biyo, bi tok ne etson etiibal é? Bi aagu náá, sa mot di ewa to nuube é, ye aanákwaapul edεε e mot e?

¹⁹ Eseseε binek aani to lyem; ye ni é to mo'ε. Bhii tak, nyε kakesaaz ye ε to εbyeed.» To melyo menek Yezu nadi ekwyel ελεε é náá, edee djas goka é ne εdeεl.

²⁰ Bhii tak, nyε eebaazeke náá: «Ye é sa di wyis to mot ε di pul edεε e mot tak.

²¹ Eteε náá, mbee egeka dus é to lyem mot. Ye é esiiza ε di lwom bot náá, be sa εpam, djii ne ego ε bot,

²² esa ε εzo, dɔɔb epata, mbee lyem, mekən, meba mbes, ewyeeb ε esa e baa, ebyas, ebet, melyet.

²³ Eseseε binek djas, egeka tak dus é to elyem e bot. Ye é di esa náá, edεε e mot pulε é mis ε Zεeb.»

Ndjon moma edum kon ne Yezu

* 7:7 Eza 29.13 † 7:10 Ewy 20.12; Det 5.16; Ewy 21.17; Msa 20.9

²⁴ Yezu zedus tin, tɔ pɛ kyee dik eghaada Tiid. Nyɛ eezɛni tɔ dhiiti ndjaa, nyɛ nabe ɛ ɔ̀akwɛl nɔ́a, bot gu nɔ́a, nyɛ ɛ tin. Ye nabe ɛ ɔ̀adjala nɔ́a, mot dɔ́a nyɛy di sɔ.

²⁵ Tin, ye nabe ɛ nɛ dhiiti moma, mbee sisim nadi edhek mɔn ɛsyɛs ɛ lɛ ɔ. Dɔ́a nyɛ nagwak menduk ɛ Yezu ɛ, nyɛ eezɛzyɛ kaab pɛ daa lɛ, nyɛ zokazɛkwɛyit mɛbɔn si, sok bhwoob'ɛ.

²⁶ Moma tak nabe ɔ̀abe moma mbyak eYuda. Nyɛ nabyɛl ɛ pɛ dɛl ɛ Fenisi pɛ kyee dik Siili. Nyɛ eezɛdjaala nɛ Yezu nɔ́a, nyɛ sɔ mbee sisim nadi tɔ nyɛl mɔn'ɛ ɔ.

²⁷ Tin, Yezu eezɛbɔɔza nɛ nɛ nɔ́a: «Beta, bɔn pookode, djil. Etɛɛ nɔ́a, mapa bɔn goka ɛ nɛ edɛ ɛ, ye ɔ̀anyɔ, ye mwasaa, djɛaa bɔn bebhyɛ.»

²⁸ Wɔ gwaa moma yenɔk baazɛpesal nɔ́a: «Ghɛɲ, wɔ ɛ nɛ gham. Ye goka ɛ wɔ gu nɔ́a, bɔɔ bebhyɛ di si mesa ɔ, bɛ dɛ ɛ bɔɔ eghutu-ghutu emapa ee bɔn di kwɛyital ɛ ghɛɲ bɛ di edɛ kɔ mesa ɛ.»

²⁹ Tin, Yezu eezɛke nɛ moma yenɔk nɔ́a: «Wɔy, moma, dum nɛ yala yɔ, sika pɛ ndjan'ɔ. Mbee sisim tak eezewɛyis tɔ nyɛl ɛsyɛs ɛ lɔ.»

³⁰ Wɔ gwaa, nyɛ zɛsik pɛ ndjan'ɛ. Tin, nyɛ eekɛbela mɔn'ɛ ndjaasi kɔ gonɲ, mbee sisim eezewɛyis tɔ lɛ.

Etsak ɛ bubu mot

³¹ Bhii tak, Yezu eezɛdus pɛ kyee dik Tiid, zɛdhaa tɔ pɛ boo ghaada Sidon, zɛtsaal yii kyee bɔs mɛdhik mɛ eghaada kam, ɛtɛp nyɛ neetɔ pɛ kyee boo soob na djato-djato Ghalile.

³² Wɔ gwaa, bɛ zɛzyɛ nyɛ nɛ mot na endiila e mɛlɔ, ɔ̀anyɔ ɛgu elii ɛnyɔɛpe. Bɛ eezɛdjaala nɛ nɛ nɔ́a, nyɛ kɛl nyɛ mɛmbɔ, nyɛ neetsak.

³³ Tin, wɔ gwaa, Yezu zɛnɔɔ mot tak, tiila nɛ nɛ ba ɛtsetaɛpe nɛ ɛdhuu ɛ bot. Bhii tak, nyɛ eezɛwa mot tak bhin tɔ mɛlɔ. Nyɛ eezɛsɛɛ mɛtɛl, zɛmɛt nyɛ djem nɛ yɛ.

³⁴ Bhii tak, nyɛ eezɛben mis pɛ ɛko, nyɛ eezɛsɔ bhiyo. Nyɛy nɛ mot'enɔk nɔ́a: «*Effata!*» Ye kwɛl ɛlɛɛ nɔ́a: «Bɛɲɛla!»

³⁵ E di'enek wat, mɛlɔ mɛ mot tak eezɛbɛɲɛl; djem pɛ eezɛtiɲɛl. Nyɛ moo elii ɛnyɔɛpe.

³⁶ Yezu zɛlɛɛ nɛ bot binɔk djas nɔ́a, sa mot ɔ̀alɛɛ mot ngɔt sa sael wak ɛ, yenek nadhedhɛg bot ɛ dhɛɛga. Lyaka nyɛ nadi ɛ lelyak bot ɛ, nabebesal bot ɛ beselak.

³⁷ Bot naadyebadjoka dhaa nyɛl. Bɔɔ nɔ́a: «Esa ee nyɛ di sa djas ɛ ɛnyɔɛpe! Nyɛy batabɛɛ mɛlɔ mɛ bɛ na endiila e mɛlɔ, ebubu batalii!»

8

Yezu eedjɛ bot bɛmil ɛnd edee

¹ Tɔ mɛlu menɛk, boo ɛdhuu ɛ bot naabaazɛsɛga ɛ ngwoob ɛ Yezu. Dɔ́a bɛ nadi ɔ̀ade ɛ, nyɛ ɛ boozɛdjɔɔ bɛdjekɛl bɛ, nyɛy nɛ nɔ́a nɔ́a:

² «“Ha” kpaa-ghon nɛ bot bak! Bɛ moo mena nɛ bɛ nɔɔ mos ɛ mɛlu mɛlɛl, bɛ tokapɛ nɛ edee e dek.

³ Mɛ swaal bɛ pɛ mendjaa mɔɔ tɔ emɔ toto ɔɔ, bɛ waazuk ɛ ze. Etɛɛ nɔ́a, mɛl mɛ bɛdhiiti nɛ tseta.»

⁴ Bɛdjekɛl bɛ eezɛbɔɔza nɛ nɛ nɔ́a: «Mena belaka edee ee bot bak djas aade djil ɛ paa, menabel ɛ dika kuku kakon'aak?»

⁵ Yezu eezɛdji bɛ nɔ́a: «Bi ɛ nɛ emapa edhen?» Tin, bɛ eebaazɛbɔɔza nɛ Yezu nɔ́a: «Eten nɛ ebá.»

⁶ Tin, nyɛ ɛ boozɛlɛɛ nɛ ɛdhuu ɛ bot djas, bɛ disi ɛ bɔs. Bhii tak, nyɛ eezɛnɔɔ emapa eten nɛ ebá binek, zɛghaapɛɛ Zɛb. Bhii tak, nyɛ eezɛpyak yɛ ebil-ebil, zɛkanɔɔ, dje bɛdjekɛl bɛ, bɛ neekaa bot djas. Bɔɔ sa deenek.

⁷ Ye nabaadi é, né ba bɔɔ bɛsu. Yezu eezɛnɔɔ yɛ, ghaapɛɛ Zɛɛb, bhii tak nye eedjɛ bɛdjekɛl bɛ, bɛ kaa.

⁸ Mot nɛ mot nabɛ é nye naadɛ, djil, bɛdjekɛl bula nɛ mɛbhuhhwak bɛbhwan ɛtɛn nɛ ebá.

⁹ E di tak, bot nadi é, tyee bot bɛmil ɛná (4 000). Bhii tak, Yezu zɛswaal bɛ, bɛ sik pɛ mɛl mɔɔ.

¹⁰ E di'enek wat, nye eezɛni to elɛɛd bɛ nɛ bɛdjekɛl bɛ, zɛtɔ pɛ kyee dik Dalmanuta.

EFalizyɛ eezɛwaab Yezu dhiiti ndem mɛbwala

¹¹ Tin, eFalizyɛ eezɛkum pɛ Yezu nadi é, bɛ moo bɛ mɛso, bɛ nɛ bɛ nɔɔ. Bɛ nadikwyl ɛlɔɔ ɛ nye pɛ ɛko, da é bwood nye pɛ kiyɛ. Bɔɔ nɛ nɛ náá, nye sa bɛdhiiti ndem mɛbwala mɛ di edus tɔ gwoo ɛ.

¹² Tin, Yezu eezɛsyɛl nyɛl «wɔɔɔɔɔ». Nye é boozeke náá: «É tɛp yé bot ɛ mɛlu mak di esaa endem e mɛbwala? Tsɛɛtɛ nɛ tsɛɛtɛ, mɛ lɛɛ bɛn ɛ náá: bi aanákwaabee!»

¹³ Yezu zɛdus é di'enek, ni to elɛɛd, sɛɛ dii, tɔ pɛ yii kyiid.

Leviid eFalizyɛ nɛ Elood

¹⁴ Ye nabɛ é, bɛdjekɛl eedjisa ɛnɔɔ emapa. Tin, to elɛɛd bɛ nazodi é, nɛ mapa wat ɛ djɛn.

¹⁵ Yezu eezɛdul bɛ mɛlɔ. Nyɛy nɛ nɔɔ náá: «Biɔɔ bak! Bi é kobaka nɛ leviid eFalizyɛ nɛ leviid Elood*.»

¹⁶ Bɛdjekɛl moo tin elii pak'ɔɔ náá: «Nye ke deenek é, etɛɛ náá, mena áapazyɛka nɛ emapa!»

¹⁷ Dáa Yezu gwak deenek ɛ, nye eezɛdji bɛ náá: «Bi gwyɛ yé? Etɛɛ náá, bi tok nɛ emapa? Bi dinaa áapaasiiza ɛnyɔɛpɛ? Bi tok nɛ etson é?

¹⁸ Bi é nɛ mis, bi áabee? Bi é nɛ mɛlɔ, bi áagwak é? Bi áataala?

¹⁹ E sok mɛ napyak emapa etɛn dwoo tak, da é djɛ bot bɛmil ɛtɛn, bɔɔ dɛ, djil ɛ, bɛbhwan ɛdhen nabwak nɛ bɛtɛɛ nɛ ebil emapa tɔ tak?» Wɔ gwaa bɛ bɔɔza nɛ nɛ náá: «Kam nɛ ebá.»

²⁰ Yezu eebaadji náá: «É dwoo mɛ nabaapyak emapa etɛn nɛ ebá, djɛ bot bɛmil ɛná ɛ, bɛbhwan ɛdhen nabwak nɛ bɛtɛɛ nɛ ebil emapa tɔ tak?» Bɔɔ náá: «Ye nabwak é bɛbhwan ɛtɛn nɛ ebá.»

²¹ Bhii tak, Yezu eezɛke nɛ nɔɔ náá: «Bhis yenek bi áagu sa ye di kwyl ɛlɛɛ ɛ?»

ɛtsak ɛ mot edhim pɛ Bhɛtsaida

²² Bɛ eezɛkum pɛ Bhɛtsaida. Tin, bɛ eezɛzyɛ Yezu nɛ mot edhim, bɔɔ náá, nye mɛt nye ɛtɛp nye neetsik nye.

²³ Yezu eezɛmɛt mot edhim binɔk é mbɔ, tɔ nɛ nɛ ba etsetaɛpɛ nɛ dɛl. Nye eezɛɛ mɛtɛl, lɔɔb nye yɛ é mis. Bhii tak, nye eekɛl nye mɛmbɔ, nye eezɛdji nye náá: «Wɔ ɛpɛbee sonok é?»

²⁴ Mot edhim binɔk eezɛben mis pɛ ɛko. Nyɛy náá: «Mɛ ɛpɛbee bot! Mɛ bee bɛ é, dáa ele, bɛ ɛpɛkɛ!»

²⁵ Yezu eebaazɛkɛl mɛmbɔ kɔ mis mɛ mot tak. Bhii tak, nye moo zɛbee ɛnyɔɛpɛ, nye eezɛtsak. Tin, nye moo bee «popoopwon».

²⁶ Bhii tak, Yezu eezɛke nɛ nɛ, nye sik pɛ ndjaa, nye eezɛke nɛ nɛ náá: «Sa wɔ áatuula kɔ dɛl.»

Pyɛɛd eezɛlɛɛ náá: Yezu é Mesia

* **8:15** Leviid kwyl ɛlyaal é embee mɛlyo mɛ mɛkɔɔ mɛ eFalizyɛ nɛ Elood nadi elyo bot ɛ.

²⁷ Bhis'enek, Yezu be ne bedjeki be eezetó pe kyee mel me di é ngwoob kyee del Sezaade é Filip é. Ze é ze dáa be nadi ke é, nye eezedji be náá: «Bot ke náá, mam é ze?»

²⁸ Bóo náá: «Bedhiiti ke é náá, wó é Zan Nduuel-bot. Bak náá: Wó é Eli. Ye kabe yak pak bot ó, bóo ke é náá, wó é ngót tó bengoolé é mekpa é Zeeb.»

²⁹ Yezu eezeke ne náo náá: «Ye kabe biyó ó, bi ke náá, mam é ze?» Pyeed eezébóóza: «Wó é Mesia† é Zeeb nadhis ó.»

³⁰ Deenek Yezu eezedul be meló elyelepe náá, sa be ààlee bot.

Eken elee é Yezu di elee bedjeki be náá, nye waagwye, bhii tak da nye é gom é.

³¹ Bhis'enek nye moo lyo bedjeki be náá: «Ye goka é Seenele Mòn Mot zukaab ebupe. Bepaa é Yuda, ne eboo beghaa-Zeeb, zenáo begħan é mekana me etsi é waabhina nye. Nye waagóaa. Melu melé bhis esyee é le, nye waagom.»

³² Nye nalelee be etep binek djas é «mepyme», àasyel sonok wat. Dáa Pyeed nagwak deenek é, nye eezedul nye é ngwoob. Nyey ne ne náá: «Nàke deenek.»

³³ Bhii tak, Yezu zokazebulal mis, gwyák bedjeki be. Tin, nye ezebiyo, zeke ne Pyeed náá: «Satan, dusa é mis mam etee náá, egeka bó tok egeka é Zeeb. Ye é yii bot é epuud!»

Dda mot di egoka ne esa etep nye needu Yezu é

³⁴ Bhii tak, wó gwaa, Yezu zedjó edhuu é bot, dóo ne bedjeki be. Nyey ne náo náá: «Ye be náá, mot epekwyel edu me ó, nye kat ekwyee é nyel'é, nye bep melaaba me, da nye é du me.

³⁵ Etee náá, mot é di esaa etsik é nyel'e ó, nye waasu ye. Ye kabe mot aamyaaal esu é tsik'é kó esu é lam, ne kó esu é Mbée Bhaadal ó, nye waabela tsik.

³⁶ Ye é tete ye, wó bela mevú me bós'ak djas, da wó é su tsik na kóm-kóm?

³⁷ Tete yaa mbi sa metan etuud mot aadje etep wó neebóm tsik?

³⁸ Mot é gwak sen ne nam, neghu ne mekpa mam, é mis me bot é mesyem ne bot é di àakaab Zeeb é melu me mena dika mos'aak ó, tin, Seenele Mòn Mot é waadi ne sen ne ne é għen nye aazyé Zeeba ne efofop be tó duma Seeg é.»

9

¹ Wó gwaa Yezu baazeke náá: «Tseetse ne tseetse, me lee bin é náá: Bedhiiti bot tó sama bi di'aak aanákwaagwye, bóo àabee dáa Eyon é Zeeb aazyé ne eghen é.»

Eswoola bhwoob é Yezu

² Bhii ye nadhaa tyee melu meten ne wat é, Yezu eezenáo Pyeed, ne Zak zenáo Zan, nye zokazebyet ne náo kó boo etsok pe be nadi bóo be emet é. Nye zokazeswoola bhwoob é mis máo.

³ Ekaad be moo puu ekasepe, mbi mekas me wat di àabe ne mbi sonok gekaa ne ye pe kó bós é.

⁴ Batsa deenek, bedjeki kaseka é Eli be ne Moiz moo lee elen ne Yezu.

⁵ Wó gwaa, Pyeed zeke ne Yezu náá: «Lyoel, enyó náá, mena dika wak. Djhoosumka epet elé: wat yó, yak ye Moiz, dhiiti wat ye Eli.»

⁶ Nye nadi é, àagu sa nye nadi elii é, etee náá, bebebwool naadyeebamet be ne bñ nyeg elyelepe.

⁷ Eguud zokazesul, wó gwaa, ye zekala kó bó, butal be. Tó eguud binek, wó gwaa dhiiti gwood zegék, é ke náá: «Nwyak é mñ'am me dyeebakwyel ó. Bi é gwak nye!»

⁸ E di'enek wat, bedjeki moo tin é gwyák é mengwoob máo, be kadi é, àakabaabee mot. Ye nazokalik é Yezu nye emet.

† 8:29 Ye é Klisto Zeeb nadhis ó, mot nazye zetsik bot é mbyak eYuda ó.

Kiya dum ne ebula e Eli

⁹ Dáa be nadi ewyeed etsok e, Yezu eezake ne bedjikel be náá: «Sa mot áalee mot sa bi bee e, kana dwoo elak mos, keyaka ne dwoo Seenjele Mòn Mot aagom e.»

¹⁰ Be naamet mekpa menek djas, be moo tin esos pak'oo náá: «Nye kwyel elee yé dum ne “egom bhis esyee”?»

¹¹ Bhii tak, be eezedji Yezu náá: «Étep yé beghan e mekana me etsi di elee náá: ye goka é Eli pookonyel ezye esok?»

¹² Nye eezebóza ne náo náá: «Tsetse, ye goka é náá, Eli pookozye esok étep nye neezekoobal esese djas. “Haa”, étep yé ekwyla e Zeeb di baalee náá, ye goka, Seenjele Mòn Mot zukaa elyelepe, náá nye waabhinaa?»

¹³ Ye be mam oo, betka me lee bin náá: Eli eezeye, kabela é, bot eesa nye dáa be nakwos e, dáa mekpa e Zeeb di ekwyla, dum ne ne e.»

Etsak e dhiiti mən, embee esisim nadi edhedhek o

¹⁴ Dáa be nakakum é di bedhiiti bedjikel nalik o be kabela é, zukamwaa ne mot, ne beghan e mekana me etsi kuku ebwak é suu meso.

¹⁵ Beea bot nabee Yezu e, ye nabe é, be naadyeebadjoka, be eezesum ekaab, be neeke swos nye.

¹⁶ Yezu eezedji bedjikel be náá: «Ye é meso me yé bi di esuu, bi ne be náo?»

¹⁷ Wó gwaa mot ngot to edhuu e bot binok zeke ne ne náá: «Lyoel, me ezye ne mən'am etee náá, mbee sisim epedhek nye, nye áalii.

¹⁸ Mbee sisim tak zoghée nye é edi djas, ghéeg nye é bós, mewyil é nuub, mən kwaal metsok, mən nyel kaada dáa muu. Me é booke ne bedjikel bo náá, be so mbee sisim tak. Be áapakwak ye.»

¹⁹ Tin, wó gwaa Yezu zeke ne náo náá: «Bi é bot e di áadum konj ne Zeeb o! Mena kalikeka é di wat melu medhen? Ye kabaalik melu medhen me di egoka ne emaad e bin? Dhaaka me ne mən'enok wak.»

²⁰ Bhii tak, be eezeye nye ne mən tak. Beea mbee sisim nabee Yezu e, wó gwaa, nye zedheeg mən'enok elyelepe «buku-buku». Nye eezeghaaga si, nye moo boola si, medheed ewyis é nuub.

²¹ Tin, Yezu eezedji seeg mən'enok náá: «Mən'ak moo ne ebil ebé elak mos melu medhen?» Seeg mən ne ne náá: «Kana edhoma be, keyaka ne dwoo pan mos'ak.

²² E dhiiti tyé, mbee sisim epezyeegal nye to du, yak tyé to dii étep nye neegwyé. “Yaayee!” Geka bis ghon, tsika bis, wó di ne ghwyil esa o!»

²³ Wó gwaa Yezu zebóza ne ne náá: «Étep yé wó ke náá: “Wó di ne ghwyil esa oo.” Ghuna ye é náá, mot e dum konj ne Zeeb oo, esa djas nye aawaab e, nye waabela.»

²⁴ E di'enek wat, seeg mən'enok eezetsim elyelepe. Nye nye náá: «Me eedum konj. Kwyee me etee náá, me neewa lyem to emyaal enyæpe!»

²⁵ Dáa Yezu nabee edhuu e bot ezye ekaab pe kyee be nadi é, nye eezebhem mbee sisim. Nye nye ne náá: «Woy sisim di ediyal bot melo ne enuub o, ye é mam e di eke ne no náá: Wyisa to nyel mən'ak. Sa wó áabaabula to le!»

²⁶ Wó gwaa, mbee sisim zebo boo tsim, zedheeg mən'enok elyelepe. E di tak, mbee sisim tak eezewyis, mən tak moo tin dáa muu, sa náá, bot e nadi tin o, ke náá: «Nye eegwyé!»

²⁷ Tin, Yezu eezemet nye é mbó, zewyél nye, mən tak eezetyaa tetel.

²⁸ E sok Yezu nazeni to ndjaa be ne bedjikel be bo be emet e, bedjikel eezedji nye náá: «Étep yé bis di áakwak eso mbee sisim tak?»

²⁹ Yezu eezebóza ne náo náá: «Mbi esisim binek wyis é, ye é be náá, wó ne djaala Zeeb ebuépe o.»

Yezu eebaazεεε εsyee ne εgom ε le tyee lεεa esok eba

³⁰ Bε eezedus tin, wə gwaa, bε zetsaal kyee dik Ghalile djas. Yezu nabe āakwyel náá, bot gu pε nye nadi ε.

³¹ Etεε náá, nye nadi elyo bεdjekel bε. Nyεy ne nɔɔ náá: «Sεεηεε Mɔn Mot é waakaaa é mεmbɔ mε bot ε mesyem. Bhii tak, bε waagó nye. Mεlu mεlεl bhii tak, nye waagom.»

³² Tin, bεdjekel nabe é, āāmet lo etεp ee nye nadi elεε bε ε. Bε nadi é, ne bwɔɔ dji nye etεp binek djas.

Εε di boo-mot?

³³ Bε eezekum pε Kapelnaum. Dáa bε nadi tɔ ndjan ε, Yezu eezεdji bεdjekel bε náá: «Mεso mε yé bi di esuu ze ε ze?»

³⁴ Bɔɔ djas «kup», āālii, bela tin náá, ze ε ze bε nadi esuu mεso dum ne etooba.

³⁵ Tin, Yezu eezεdisi, bhii tak, nye eezεdjɔɔ bεdjekel bε kam ne bebá. Nyεy ne nɔɔ náá: «Mot ε kwyel etooba ɔɔ, ye goka é nye di mot ebhis tɔ bεso djas. Nye di mot-mesa mε bεso djas.»

³⁶ Bhii tak nye eezεnɔɔ dhiiti mɔɔ dhyeeb, neεg nye kuku εbwak ε lɔɔ. Nye eezεbeedal nye. Bhii tak, nye eezεke ne nɔɔ náá:

³⁷ «Mot aamyaaal mɔɔ dhyeeb dáak kɔ esu ε kwyel nye di ne ye ne nam ɔɔ, ye é mam mε εmet ε nye myaaal. Mot aamyaaal mε ɔɔ, nye āāpamyaaal mam mε εmet. Nye myaaal é dɔɔ ne mot nadhis mε ɔ.»

Mot di āābhina mena ɔ, nye é mot'ena

³⁸ Zan eezεke ne Yezu náá: «Lyɔel, bis eebee dhiiti mot esɔ embee esisim ne din ε lɔ. Bis eekoolyak nye, etεε náá, nye āāke lɔɔg wat mena ne bε nɔɔ.»

³⁹ Tin, Yezu zεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Sa mot āālyak nye, etεε náá, ye tok ne mot aasa endem ε mεbwala ne din ε lam é di'enek wat, da nye é byak mε.

⁴⁰ Etεε náá, mot é di āābhina mena ɔɔ, nye é mot'ena.

⁴¹ Tsεetse ne tsεetse, mε lεε bin é náá: Ne mot aazodje bin djeak neghu bεεle mεdii mε wat etεε náá, bi é bot ε Mesia ɔ, nye waabela boo etuud.»

Bε na mbee mεfulu eedulaa mεlɔ

⁴² «Mot é di tyee boo εbεk étεp εkɔa tɔ mesyem ngɔt tɔ bɔn di dum konj ne nam ɔ, ye goka é náá, bε tsel nye boo εkok é tsun, da bε é lɔo nye tɔ dii mεsɔn.

⁴³ Ye bε náá, mbɔ'ɔ di esa náá, wɔ kwyit mεlu djas tɔ mesyem ɔɔ, tsaala ye. Enyɔ náá, mot ni tɔ tsik na kɔm-kɔm ne mbɔ tsaala. Ebiyo kabε é náá, wɔ di ne mεmbɔ mεmbá, da wɔ é su tsik, da wɔ é tɔ, kɛdyak tɔ du na kɔm-kɔm. [

⁴⁴ Pε tɔ di di náá, elum āāgwye ε, é di di náá, ngel du āādim ε.]

⁴⁵ Ye bε náá, ko'ɔ di esa náá, wɔ gheekwye-kwyε mεlu djas tɔ mesyem ɔɔ, ye goka é, wɔ tsaal ye. Enyɔ náá, mot ni tɔ tsik na kɔm-kɔm ne ko tsaala. Ebiyo kabε é náá, wɔ di ne mεko mεmbá, da wɔ é su tsik, da wɔ é tɔ, kɛdyak tɔ du na kɔm-kɔm. [

⁴⁶ *]

⁴⁷ Ye bε náá, dis ε lɔ é di esa náá, wɔ gheekwye-kwyε mεlu djas tɔ mesyem ɔɔ, ye goka é, wɔ dis ye. Enyɔ náá, mot ni tɔ Eyonj ε Zεeb ne dis wat. Ebiyo kabε é náá, wɔ di ne mis mεmbá, da wɔ é su Eyonj ε Zεeb, da wɔ é tɔ, kɛdyak tɔ du na kɔm-kɔm.

⁴⁸ Pε tɔ di di náá, “elum āāgwye é, é di di náá, ngel du āādim ε.”

⁴⁹ Tin, ye aadi é, bot djas moo egwom zam du.

* **9:46** Pε tɔ di di náá, elum āāgwye é, edi di náá, ngel du āādim ε.

50 «Mēsōn ē mbēē sonok. Yē bē nāá, mēsōn moo é, ààkagwom ɔɔ, “haa” ye saaa dāa, étep ye neebaagwom? Dika nē mēsōn tō len, da bi é gwakel nē bot djas.»

10

Melyo ε Yezu dum ne ebel ε eba

1 Yezu eezetó pē kyee dik Yude, pē yii kyiid dii Yuldēn. Wō gwaa, zukamwaa nē mot baazeseega tīn, nyē moo baazelyo bē dāa nyē nazezyē nē esesa sok ε.

2 Bēdhiiti eFalizyē eezetiila pē daa lē, étep bē neeloo nyē pē eko, bwood nyē pē kyē. Bē eezedji nyē nāá: «Etsi bina epemyaal nāá, mot pēē myel é?»

3 Yezu kabooza nē nōo tō kiya nāá: «Moiiz nakodje bin yaa tsi?»

4 Bē eezēbōza nē nē nāá: «Moiiz nake é nāá, motom kwyal mēkana mē di lyaal nāá, nyē eepēē myel ε. Bhii tak, nyē é nē ghwyil epēē myel.»

5 Deenek Yezu eezēke nē nōo nāá: «Moiiz nakwyal deenek é, étep'en etēē nāá, bi nē dyeebalyel elyem.

6 Mena bee é gheŋ Zeeb nakus bōs ɔ, “Nyē nasaa é motom nē moma”, ekwyaal lēē é deenek.*

7 “Étep tak é di nāá, motom é waalik seeg nē nyēeg, kesēega nē myel.

8 Bhii tak, bōo bebá kadi é, bē moo mot ngot.” Tīn, bē tokape bot ebá; bē moo é mot ngot.

9 Tīn, sa mot ngot àābo sa Zeeb seeg ε.»

10 E sok bē nazēni tō ndjan ε, wō gwaa bēdjekel baazedji Yezu mēdjīn dum nē tēp tak.

11 Nyē é boozēbōza nē nōo nāá: «Mot é pēē myel, da nyē é kēba moma sis ɔɔ, nyē é mot mēzo etēē nāá, bē nē moma mēgwyak dinaa mot ngot.

12 Tyee wat nē moma. Nyē byen ngom, da nyē é myaal etó, kēba motom sis ɔɔ, nyē sa é εzɔ.»

Yezu eesē bōo dhyeeb metel

13 Bot zokazyē Yezu nē bōo dhyeeb étep nyē neekel bē mēmbō. Tīn, bēdjekel eezēbhem bē.

14 Dāa Yezu nabee deenek ε, lyem naakpaa nyē. Bhii tak nyē eezēke nē bēdjekel bē nāá: «Betka bōo dhyeeb zye pē daa lam! Nāluka bē etēē nāá, Eyon ε Zeeb é, étep bot ε di tyee bōo ɔ.

15 Tsēetse nē tsēetse, mē lēē bin ε nāá: Mot ε di àāmyaal Eyon ε Zeeb dāa mōo dhyeeb ɔɔ, nyē aanākwaani tō tak.»

16 Bhii tak, nyē eezēghēē mōn ngot, nyē moo tīn ekel mēmbō kō bōn binok, esēē bē metel.

Mot ekum

17 Yezu gba ε gba, nyēy kuku kyeed, dhiiti mot zokazyē nē kaab, zekwyit mēbōŋ si, si mēko mē. Nyēy nē nē nāá: «Mbēē lyoel, mē goka nē esa dāa étep mē neebela tsik na kōm-kōm?»

18 Yezu eezēbōza nē nē nāá: «Étep yé wō di edjóo mē mbēē lyoel? Ye tok nē mbēē mot kō bōs'ak bhii Zeeb nyēy nyē emet.

19 Wō nē gu etsi djas: “Sa wō àāgō mot, sa wō àāsa mēzo, sa wō àādji sa mot, sa wō àālē elēŋ e etsal dum nē mot, sa wō àāsa sa ēbiyo nē mot, duwala soog nē nyooŋ†.”

20 Mot'enok eezēbōza nē nē nāá: «Lyoel, etsi binek djas mē nē duwal yē, kana edhōma bam, kekum dwoō pan mos'ak.»

* 10:6 Mek 1.27 † 10:19 Ewy 20.12-16; Det 5.16-20

²¹ Yezu eezegwyák nyé ne lyem mekwýela. Nyé eezéke ne ne náá: «Ye zokalik wó é, wó sa sa wat: Tóá, kebómsa esa bó djas, da wó é nòó epata e tak, dje bedjel é bot, tin, wó waabela mevú to gwoo, bhii tak da wó é zedu me.»

²² Dáa mot ekum'enók nagwak deenek é, ye nabe é, mekpa menek naatek nyé nyel «wayonj». Nyé eezesik ne ebuk etee náá, nyé nadi é, ne ekum ebupe.

²³ Bhii tak, Yezu eezeliig mis to ebwak, gwyák bedjekel be. Nyey ne nòó náá: «Ékóola ne bekum é bot, be ni to Eyonj é Zeeb!»

²⁴ Ye nabe é mekpa menek naadyebadhek bedjekel be ebhum elyem, bhii tak Yezu eebaazeke náá: «Bón bam, eni é to Eyonj é Zeeb, tok ebee!»

²⁵ Elyel náá, boo yaaga bal, nyé ni to ba mào elen é dhoo, baalyel dhaa-dhanak ne mot ekum, nyé ni to Eyonj é Zeeb.»

²⁶ Bedjekel nadjodjoka yenek djas é djoka. Tin, be moo djinel pak'óó náá: «Ye be deenek ó, éze aabela tsik na kóm-kóm?»

²⁷ Yezu zebulal mis, gwyák be. Nyey ne nòó náá: «Ye be bot ó, be aanákwaakwak. Ye é Zeeb nyey nyé emet é aapaakwak, etee náá, ye tok ne sa Zeeb aadi áákwaak.»

²⁸ Wó gwaa, Pyeed ke náá: «Gwyáka! Bis eezebet esa bis djas étep edu é wó.»

²⁹ Yezu baazeboóza náá: «Tsetse ne tsetse, me lee bin é náá: Mot é bet seeg ne nyeeeg, ne mán nyeeeg, zenóó bòn be, ne bekel, zenóó mendjaa me, ne epyeeb be étep'am, ne étep Mbée Bhaadal é Zeeb óó,

³⁰ kana mos, nyé waabela mendjaa, bedhyeeb, bekel, benyeeeg, bòn ne epyeeb bedhet ne bedhet kó bós. E di tak wat, nyé waade goo kó esu é lam. To tsik aazyé bhis yak é, nyé waabela tsik na kóm-kóm.

³¹ Bela náá, bete ne bot é di mos é loog esok ó, be aakaswaala bot é ebhis, bot é di mos pe loog ebhis ó, be aakaswaala é bot é loog esok.»

Ye moo é tyee esok elél Yezu di elée esyee ne gom é le é

³² Be nadi é é ze, bóó etó pé Yeluzalem. Yezu pé sok, bedjekel be pé bhis ne bedhiiti bot é nadi edu nyé ó. Ken nabe é ye moo sa be. Wó gwaa Yezu baaze seeg bedjekel be kam ne bebá, nyé moo tin elée be sa aasaal dum ne ne é.

³³ Nyé eezelée be náá: «Gwakeka! Mena epetóka pé Yeluzalem pé Seengele Mán Mot aakaaa é membó me eboo beghaa-Zeeb ne beghanj é mekana me etsi é. Be waapit nyé, bhii tak, be waadje nyé epée é esyee. Nyé waadjeaa é membó me bot é di áábe bot é mbyak eYuda ó.

³⁴ Bot binók é waaduk nyé, see nyé metel é mis, nyuu nyé ne eghwyés, gó nyé. Melu melel bhis esyee é le, nyé waagom.»

Ngwyeebel é Zak ne Zanj

³⁵ Wó gwaa Zak be ne mán nyeeeg Zanj, bòn é Zebede, zokazetiila pé daa Yezu, bóó ne ne náá: «Lyoe, bis kwyel é náá, wó sa sa bis aadi wó nenak'aak.»

³⁶ Nyé eezedji be: «Bi kwyel náá, me sa bin yé?»

³⁷ Be eezebóza ne ne náá: «Bis kwyel é náá, é sok wó aadi to duma yó é, wó dje bis duma é dje bis ghwyil edisi, ngot pé mbó eghenj bó, nwyak ngot pé mbó emyel é lo é.»

³⁸ Tin, Yezu zokazebóza ne nòó náá: «Bi áágu sa bi di ewaab é. Bi é ne ghwyil ekwak ede medii me mbi beele mam aade é neghu bi é ne ghwyil eduwa Zeeb káko mbi mam aaduwaá é?»

³⁹ Bóó ne Yezu náá: «Bis é waakwak esa ye.» Bhii tak, Yezu zebaabóza ne nòó náá: «Ye é tsetse náá, bi é ne ghwyil ede to beele mezuk me me aade é. Bi é ne ghwyil eduwa mezuk dáa mam aaduwaá é.

⁴⁰ Ye kabe dum ne tep edisi pé mbó eghenj bam neghu pé mbó emyel é lam ó, ye tok mam di ne ghwyil edje bin edi é tak, etee náá, edi binek aadjeaa é, ne bot é ye nazekoobela étep'óó.»

⁴¹ Dáa bedjekel kam nalik ε, nagwak deenek ε, ye nabe é, ye naakpaa be elyem dum ne tep Zak be ne Zan nalii ε.

⁴² Tin, Yezu zokazedjoo be. Bhii tak, nye eezelεε be náá: «Bi ne gu dáa bos'ak di ε: Ye é bot ε di ebeeta dáa ekukuma e membyak é di ezuk bot baa. Eboo bot ε bos epenyal be ne meko maa.

⁴³ Ye aagoka ne esael deenek pak'en. Ye goka é náá, mot di ekwyel εdi kɔ elo besɔ pak'en ɔ, mot tak paakodi mot-mesa me besɔ.

⁴⁴ Mot aakwyel εdi pe sok besɔ ɔ, di kwom besɔ djas.

⁴⁵ Etep tak é di náá, Seηεle Mɔn Mot nyey nye emet nabe aazyε, etεε náá, bot neezedj bot ε mesa me. Nye nazye é, zesa bot mesa, ne ezedje tsik'e tyee etuud etep bot ebuepe.»

Etsak ε mot edhim pe Yeliko

⁴⁶ Be eezekum pe del ε Yeliko. Dáa Yezu nadi, nye moo wyis be ne bedjekel be tin é, zukamwaa ne mot nadi edu be. Ye nabe é ne dhiiti mot na edhim ne engwyeebel, din ε le nabe Balatime. Nye nabe é mɔn ε Time. Nye nadidi é ndiindil é ngwoob gba.

⁴⁷ Dáa nye nagwak náá, ye nabe é Yezu, mot Nazalet ε, wɔ gwaa, nye zetsim náá: «Yezu, Mɔn ε Dhavid, geka me ghon!»

⁴⁸ Beε ne bot ε nadi tin ɔ moo tin ebiyo ne ne, ebhem nye, etep nye needi gwyem. Tin, nye eebaazelooal gwood elyεpe: «Mɔn ε Dhavid, geka me ghon!»

⁴⁹ E sok'enek, Yezu eezetyaa. Nyey ne bedjekel be náá: «Djóoka me nwyak.» Tin, be eezedjoo mot edhim binɔk. Baa ne ne náá: «Wyela, sa meghaaz. Nye é epedjoo wa!»

⁵⁰ Tin, «ngbat», Balatime eezewyel, mwas boo ndjookuwa ye, tɔ pe Yezu nadi é.

⁵¹ Deenek Yezu eezedji nye náá: «Wɔ kwyel náá, me sa wɔ yé?» Mot edhim binɔk eezεbaaza ne ne náá: «Lyoe, me kwyel é náá, mis mam beηel!»

⁵² Yezu eezεle ne ne náá: «Tɔa, emyaal ε lo eetsik wɔ.» E di'enek wat, mis me eezεbeηel. Bhii tak, nye moo du Yezu é gba.

11

Eniel ε Yezu tɔ Yeluzalem

¹ Dáa be nadi, be moo kunaa ne Yeluzalem ε, ye nabe é, be moo é ngwoob Bhεtfaze ne Bhetani, mbaka-mbaka ne etsok ε pyeeb oliv. Tin, Yezu eezelwom bedjekel be bebá.

² Nyey ne nɔo náá: «Tɔka kɔ del di pe sok'enek. Tuula bi aatuula kɔ del ε, bi é waabee mɔo swooz an tinjela di náá, mot dinaa aapaago kɔ le ɔ. Tiika nye, da bi é zye me ne ne wak.

³ Mot é dji bin náá: “Bi tɔ ne ne wɔ ɔ?” Leεka nye náá: “Ye é Gheη é di ne gwyε ne ne. Nye waabulal bin nwyak nenak.”»

⁴ Bhii tak, be eezetɔ, be kabela é, mɔo swooz an tinjela é εbe ε ndjaa dhiiti mot. Wɔ gwaa, be zetii nye, zesik ne ne pe Yezu nadi é.

⁵ Bedhiiti bot ε nadi tin ɔ eezedji be etep yé be di etii mɔo swooz an.

⁶ Wɔ gwaa, be zεbaaza ne nɔo dáa Yezu naleε ne nɔo ε. Tin, be eezεbet be, be etii mɔo swooz an tak.

⁷ Bhii tak, be eezetɔ ne mɔo swooz an tak pe Yezu nadi é, wɔ gwaa be zekel nye endjookuwa baa kɔ kon'e, bhii tak Yezu eezεkalal kɔ le, disi.

⁸ Wɔ gwaa bot ebuepe zetɔ ne edja endjookuwa baa gba ε gba, bedhiiti kadja ɔbɔ é, ebhuuz ε ele ee be nadi etsaal tɔ pyeeb ε.

⁹ Ngon bot ε nadi pe sok ο, ne bot ε nadi pe bhis ο, moo tin edjeeb: «Hozana! Zεεb seε mot zye ne din ε Gheη ο metel!

¹⁰ Zεεb goka ε ne εseε metel me kο Eyon ε di ezye yenek, eyon ε Dhauid seeg'enaka! Hozanna ne Zεεb tο gwoo.»

¹¹ Yezu eezeni tο Yeluzalem, nye eezetο pe kok Ndjaa-ebuwa. Bhii nye nakazegwyak ε ngwoob'ε ε, nye eezεbee esesεε ee nadi esεε tο tak ε djas, nye eezεnο nyel, be ne bedjekel be kam ne bebά dhaa yοbο, tο pe Bhetani, etεε nάά, ye nabe ε dwoo eezesila.

Yezu eezεlek le fiigh di aadjε bhum ε

¹² Yak melem, ε gheη be nadi edus pe Bhetani ε, wο gwaa za zεmet Yezu.

¹³ Be dinaa εtsetape, wο gwaa, nye zεbee le fiigh ne betε ne eka. Tin, Yezu eezεtiila si le tak neghu nye waabela bhum, εtεp nye neebok, de. Dάά nye nakakum si le ε, nye aapakabela sonok. Nye kabela ε, eka ne eka, etεε nάά, ye mbu nye di edje bhum ε, nabe ε, aadjala.

¹⁴ Tin, Yezu eezεke ne le tak nάά: «Kan dwoo pan mos'ak, ye tok ne mot aabaade bhum'ο!» Bedjekel be nabe ε egwak etεp binek djas.

Yezu eezεsο bot ε di bomsa esa pe tο Ndjaa-ebuwa ο

¹⁵ Be eezεkum pe Yeluzalem. Wο gwaa be zeni tο kok Ndjaa-ebuwa. Nye eezeni ε sο bot ε nadi ebomsa esa bοο ο, ne bot ε nadi ebom-bomak ο nadi tin ο. Nye eezεwaaz emesa be nadi eswoola epata kο tak ε, ne mebhόο me bot ε nadi ebomsa meghum ο.

¹⁶ Yezu nabe ε aabet nάά, mot ngot dhaa ne sa wat tο kok Ndjaa-ebuwa.

¹⁷ Bhii tak, nye moo lyo be nάά: «Tο mekpa me Zεεb, ye tok kwyala nάά: "Ndjan'am aadjooaa ε, ndjaa mendjaala me eYuda, εtεp bot ε membyak djas ε"? Ye kabe biyο ο, bi eezesa nάά, ye di zεεga bot ε djii*.»

¹⁸ Tin, wο gwaa etεp binek djas kum tο melο me eboo beghaa-Zεεb ne beghan ε mekana me etsi. Be moo tin esaa dάά be aasa εtεp be neegό nye. Etεε nάά, be nadi ε, ne bwoo dάa be nadi ebee dάa edhuu ε bot nadi eduwal melyo me ε.

¹⁹ Dάa dwoo nakabe ye eesila ε, wο gwaa be ne bedjekel be zokazewyis, tο.

Syeela le fiigh

²⁰ Tο melem keεη dάa be nakadhaa ε ze'enek ε, be kabela ε, le fiigh eezesyee dο ne ekanal.

²¹ Tin, Pyεed eezetaala sa nasaε koko ε di'enek ε. Nyey ne Yezu nάά: «Lyoell Gwyάka le fiigh wο nalek koko ε. Ye eezesyee!»

²² Yezu eezεbοza ne bedjekel be nάά: «Me lee bin ε nάά: Dumka koη ne Zεεb.

²³ Tsεetse ne tsεetse, me lee bin ε nάά: Mot ε ke ne εtsok εlak: "Gheεa nyel tin, dusa, keghaaga tο dii meson" ο, ye ε be nάά, mot tak tok ne meso tο lyem ο, nye dum koη ne Zεεb ο, djas nye aake ε, ye waasael εtεp'ε.

²⁴ Etεp tak ε me di eke ne nen nάά: E sok bi di edjaala εtεp εwaab sonok ε, dumka koη nάά, bi eezebela, tinaak ε bi aabela sa bi waab ε.

²⁵ Tin, bi ε di tetel εtεp mendjaala ο, wο siiza nάά, wο ε ne tεp ne mən nyoog ο, ye goka ε wο pel nye etεε nάά, Seeg'en di tο gwoo ο neepel bin yebο εbiyo bi sa ε. [

²⁶ Ye be nάά, bi aapapel bən nyεεg bin ο, Seeg'en di tο gwoo ο, aanakwaapel yebο mesyem me bi sa ε.]»

Egheη ε Yezu dus paa?

* 11:17 Eza 56.7; Zel 7.11

²⁷ Bhii tak, be eezεbula pe Yeluzalem, daa Yezu nadi edjaad to kok Ndjaa-ebuwa ε, wo gwaa, beghan ε mekana me etsi, ne bepaa ε eYuda, zenoo eboo beghaa-Zeeb, zokazyε pe daa Yezu beghu.

²⁸ Be nazyε zedji Yezu ε naa: «Ko eghan e ze wo di esa eseseε binek? Eze dje wo eghan esa deenek?»

²⁹ Yezu eezεbɔɔza ne noo naa: «Me pookodji bin kiya wat. Bi ε bɔɔza me oo, ye ε me kaleε bin ko eghan e ze me di esa eseseε bak.

³⁰ Ye ε eze nadhis Zan, nye zeduu bot Zeeb? Ye nabe ε Zeeb “ohoo” ye nabe ε mot? Bulalka me kiya yenek.»

³¹ Pak'oo be moo tin esos. Boo naa: «Mena ε keka nenak naa: “Ye ε Zeeb” oo, nye waadji mena naa: “Etep ye bi nadi aamyaa Zan?”

³² “Haa” mena keka nenak naa: “Ye ε mot ε nalwom nye oo?”» Be nake deenek ε, etee naa, be nadi ekaab edhuu ε bot, bela naa, boo djas nadi eke ε naa, Zan nabe ε tete ngooel-mekpa ε Zeeb.

³³ Be ε boozεbɔɔza ne Yezu naa: «Bis aagu.» Tin, Yezu ε boozεbɔɔza ne noo naa: «Doo ne mam pe, me aanakwaaleε bin ko eghan e ze me di esa eseseε bak.»

12

Kana bot ε mesa be na embee elyem di ebaal pyeeb vin o

¹ Bhii tak, Yezu zelii ne noo to kana naa: «Mot ngot naabe pyeeb vin*. Nye zokapeeb pyeeb tak, tin, wo gwaa nye kpak tyee mɔɔ bwak to εkok, edi be aadi esesyaal medii me bhum vin tak o. Bhii tak, nye eebaazεsum ndjaa pe εko, etep bot aadi ebaal pyeeb o. Bhii tak nye eezεdjoo bot ε di egu mesa me vin o, da ε dje be mesa me tak. Nye eezεnoo nyel, to medjon.

² Mbu epyeeb e tak di ewum ε, ye eezεdjala. Wo gwaa, nakuma pyeeb zokazelwom mot ngot di esa mesa pe daa le o, pe daa bot ε nye nalik ne pyeeb o, etep be needje nye ye pak bhum vin be nabela ε.

³ Wo gwaa, bot ε nalik ne pyeeb o, zemet mot tak, duma nye ε nyel ne mebin. Bhii tak swaal nye membo toto.

⁴ Bhii mot sok, nakuma pyeeb eebaazelwom dhiiti mot di esa mesa pe daa le o naa, nye to pe daa loo to pyeeb, be eezεnyuu nye ε lo, nyek nye εbuεpe.

⁵ Yak kɔkɔ tyee esok elɛl. Nye eebaazelwom nwyak mot, boo duma nye ε nyel ne mebin, go nye. Be nabaazosa ne bot ε nazyε εbhis o deenek, bedhiiti biaa, bak goaa.

⁶ Nye nabe ε ne etsak ε mon'e nye nadi ekwyel dhaa tyε o nalik o. Nye eezelwom nye pe daa loo ne egeka naa: “Be waadil nye, etee naa, ye ε mon'e met.”

⁷ Daa bot ε di esa mesa to pyeeb'ε nabee mon'enak ε, boo naa: “Yawee! Beeka mot aalik ne mevuu mak djas o! Djhookεgoka nye. Tin, mevuu mak aadi ε, yenabelka.”

⁸ Wo gwaa be zemet nye, go nye, mwas muu'e bhii pyeeb vin.»

⁹ Yezu eezεdji be kiya naa: «E di'enek, nakuma pyeeb goka ne esa ye? Nye waazyε, da nye ε go bot ε nadi esa mesa to pyeeb o. Bhii tak, da nye ε noo pyeeb, dje ne bot esis.

¹⁰ Bi nabe aalaa mekpa mak to ekwyala? “Ekok ε besumel mwas ε, moo ε εkok di epyet ndjan ε.

¹¹ Ye ε ne ghwyil ε Ghan ε nye moo deenek. Ye tok tin mbyok ε mis menaka†?”»

* 12:1 Pyeeb ele di dje bhum di saa ne ye menyok me vin ε. † 12:11 Med 118.22-23

¹² Tinaak, beghañ ε mekana me etsi, ne beppaa ε eYuda, zenoo eboo beghaa-Zeeb, nadi esaa mepek etep be neemet nye. Tin, be nadi ekaab ε edhuu ε bot, etee naá, be nabe ε, egu naá, Yezu naleε kana tak ε, ko esu ε loo. E di tak wat, be eezebet Yezu, to yobo.

Etuum e lapo ne mekoozi Sezaad

¹³ Beghaa-Zeeb zekyeed bedhiiti eFalizye ne bedhiiti bot ε zeeega mekoozi Elood pe daa Yezu tyee mebhawal, etep nye neebela ndje ko mekpa me emet.

¹⁴ Be ε boozeke ne ne naá: «Lyoe!, bis ne gu naá, etep ee wo di elee ε, ye ε tseetse. Wo aabem ba ne mot, etee naá, way aadyeebagwyak sa bot di esa ε. Wo lyo ε sa Zeeb kwyel ε, ne lyem epiki. To yo beea, ye goka ε naá, bot tuud epata e lapo ne mekoozi Sezaad ε? Bis tuud “ohoo”, bis natuud?»

¹⁵ Daa Yezu nadi egu mbee mefulu me medjhaaz pe eko, bhimis pe si ε, nye ε boozeboza ne noo naá: «Etep ye bi di ekwyel ewa me to mebhawal? Dhaka me ne pata wat, etep me neebee.»

¹⁶ Be eezeye nye ne pata wat. Yezu ezedji be naá: «Ko syaa yak, ye ε wak ebhwoob ε ze? Ye ε ekwyla e din ε ze ε di ko tak?» Bot binok eezebōza ne ne naá: «Ye ε ye mekoozi Sezaad.»

¹⁷ Bhii tak, nye eebaazeboza ne noo naá: «Djeka Sezaad sa di ye Sezaad ε, da bi ε dje Zeeb sa di ye Zeeb ε.» Gwaka be nagwak deenek ε, be ezedjoka nye eylepe.

Kiya dum ne tep egom bhis esyee

¹⁸ ESaduseε, bot ε nadi eke naá, bhis esyee, bot aanakwaabaagom o, be eezeye yobo pe, pe daa Yezu, zedji nye naá:

¹⁹ «Lyoe!, mekana me Moiiiz lee ε naá: “Ye be naá, mon nyeeeg dhiiti mot eegwye, aalik mon o, ye goka ε naá, mon nyeeeg lik o, ba kus myel, etep nye neekwyiida mon nyeeeg gwe aalik bon o”.

²⁰ Beea: Tin, ye be naá, be nadi ε bon mo ngot beten ne bebá o. Mon megwyak ezeeba, da gwe, aalik mon.

²¹ Mot nabōba mon megwyak o, kanoo moma bhii kon'ε. Tin, nye eebaak-paa ne mesyee, gwe, aalik bon. Ye zokabaasael ε tye wat ne mot nabaazyε bhis yenok o.

²² Tin, bo djas beten ne bebá kadi ε aabya ne moma yenok. Bhii bo djas, moma ebaazegwye ye pe.

²³ E sok bot aagom bhis esyee ε, moma yenok aakadi mwaa ze, to bo beten ne bebá? Etee naá, bo djas nabe ε botom be.»

²⁴ Yezu ezeboza ne noo naá: «Bi aabee tin naá, bi eewo? Etee naá, bi aasiiza enyope sa di kwyla ε, baanoo naá, bi aagu ghwyil ε Zeeb.

²⁵ Etee naá, ε ghen bot aagom bhis esyee ε, botom aanakwaakabaaba boa, bo pe aakwaani meba, etee naá, bot djas aadi ε, daa efop to gwoo.

²⁶ Dum ne tep egom bhis esyee, bi naalaa to mekana me Moiiiz sa Zeeb naleε nye dum ne tep tak to le nagel, aadyak ε: “Ye ε mam, Zeeb ε Abalaam, Zeeb ε Izak, ne Zeeb ε Zakōb.”

²⁷ Zeeb tok Zeeb bemyon. Nye ε Zeeb bot ε di ne tsik o. Bi epedjak ebuepe.»

Boo tsi na dil-dil

²⁸ Wo gwaa dhiiti ghaa mekana me etsi ε Zeeb nadi egwak daa Yezu nadi elii ne bot binok ε, zokazetiila pe daa Yezu, etee naá, nye naabee naá, Yezu nabe ε ne gham. Nye ε boozedji Yezu naá: «To etsi ε Zeeb djas, yaa di dil dhaa beso?»

²⁹ Yezu ε boozeboza ne ne naá: «Yii di dil to beso ε: “Gwaka, Yisalaε, Ghen Zeeb'enaka, ye tok ne dhiiti Zeeb bhis Ghen.

³⁰ Da wɔ́ é kwyɛl Ghɛŋ Zɛɛb'ɔ, nɛ lyem'ɔ djas, nɛ sisim'ɔ djas, nɛ esiiza bɔ́ djas, nɛ ghwyil'ɔ djas.”

³¹ Beeka yii di du yɛ ɛ: “Kwyɛla sɔ'ɔ mot dɔ́a wɔ́ di ekwyɛl nyel'ɔ met ɛ.” Ye tok nɛ dhiiti etsi di edhaa binɔk bebá nɛ mɛdil.»

³² Ghaa-mɛkana mɛ etsi ɛ Zɛɛb'enɔk eezɛke nɛ nɛ náá: «Tɛɛtɛɛ, lyoel! Wɔ́ é lɛɛ tɛɛtɛɛ náá, Zɛɛb é ngot. Dhiiti Zɛɛb tok bhii kon'ɛ.

³³ Eɛɛ náá, ekwyɛl ɛ nyɛ nɛ lyem'ɔ djas, nɛ sisim'ɔ djas, nɛ etsɛlaɛ lɔ́ djas, nɛ ghwyil'ɔ djas, nɛ ebaakwyɛl ɛ sɔ'ɔ mot, dɔ́a wɔ́ kwyɛl nyel'ɔ met ɛ, yɛ eedhaa ebuwa ɛ betit, nɛ esa ɛɛ di kanjaa Zɛɛb ɛ.»

³⁴ Dɔ́a Yezu nabee dɔ́a mot'enɔk nabɔɔza nɛ etsonɔ́ djas ɛ, nyɛ é boozɛɛ nɛ nɛ náá: «Eyonɔ́ ɛ Zɛɛb áátseta nɛ nɔ́.»

Bhii tak bot nadi é, bɛ moo kyee ɛdji ɛ nyɛ ekiya.

Klisto é mɔn zɛ?

³⁵ Tin, Yezu ɛpɛlyo bot tɔ́ kok Ndjaa-ebuwa, nyɛ eezɛdji bot náá: «É tɛp yé bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi di eke náá, Mesia é dha ɛ Dhauid?

³⁶ Ye nabe é, Dhauid nyɛ ɛmet nɛ ghwyil ɛ Sisim na Dɛɛ naake náá:

“Ghɛŋ Zɛɛb nake nɛ Ghɛŋ'am ɛ náá:

Dha disi pɛ mbɔ eghɛŋ bam,

kɛkum dwoo mɛ aalwom bot ɛ mɛbhuka mɔ,

Bɛ zɛdhaa si mɛko mɔ ɛ‡.”

³⁷ Dhauid nyɛ ɛmet naadjóo nyɛ “Ghɛŋ”. E yaa tyɛ nyɛ aakabaadi dha'ɛ?»

Yezu eezɛdul bot mɛlɔ́ dum nɛ bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi

Zukamwaa nɛ mot nadi tin ɔ́, nadi egwak Yezu nɛ mɛmyaala tɔ́ elyem.

³⁸ Tɔ́ mɛlyo mɛ, nyɛ nakeke é náá: «Kyeeka bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi, bot ɛ di ekwyɛl ɛkɛ tɔ́ bot nɛ eboo elɔ́bɔ́ na djaa-djaa é elyaalaa mɛnyel, éɛp bɛ needuwalaa nɛ ɛswosaa é edi ɛɛ bot di ɛsɛɛga ɛbuɛpɛ ɔ́.

³⁹ Bɛ é bot ɛ di saa mɛbhóó pɛ sok tɔ́ mendjaa mɛ mendjaala mɛ eYuda nɛ mɛbhoo mɛ bɛdhil ɛ bot tɔ́ edi ɛ mɛbyonɔ́ ɔ́.

⁴⁰ Bot ɛ di edɛk bekus ɛ boa esa tɔ́ mendjaa nɛ mɛkɔŋ, ekwyɛl ɛ bɛ ɛdul ɛ mendjaala “kpɔ́kɔ́lɔ́m”. Epɛɛ bɔ́o aadi é elyɛlɛpɛ.»

Djel kus moma eezɛkaa Zɛɛb

⁴¹ Wɔ́ gwaa Yezu zɛdisi, ɛbɔ́l sok bhwoob'ɛ éɛp nyɛ neebɛɛ dɔ́a ɛdhuu ɛ bot ɛ di zɛduwal Zɛɛb nɛ esa bɔ́o ɛ. Bɛɛ nɛ bot ɛ ekum nadi ewa epata ɛbuɛpɛ.

⁴² Yɛ gwaa dhiiti djel kus moma zokazyɛ yɛ sok, zɛlɔ́o yɛ tɔ́ ɛbɔ́l, nyɛ eezɛwa yɛ ba bɔ́o efalanga ebá.

⁴³ Dɔ́a Yezu nabee deenɛk ɛ, nyɛ é boozɛdjóo bɛdjekɛl bɛ. Nyɛy nɛ nɔ́o náá: «Tɛɛtɛɛ nɛ tɛɛtɛɛ, mɛ lɛɛ bin é náá: Djel kus moma yak eelɔ́o tɔ́ ɛbɔ́l, dhaa yii bot djas lóo tɔ́ ɛbɔ́l elak ɛ.

⁴⁴ Eɛɛ náá, bot ɛ lóo wak djas'aak, lóo é eghutu-ghutu. Yɛ kabɛ djel kus moma yak ɔ́, nyɛ djɛ ɛkwom ɛ lɛ djas.»

13

Mɛlyo dum nɛ ɛsi ɛ bɔs

¹ Dɔ́a Yezu nadi ewyis tɔ́ kok Ndjaa-ebuwa ɛ, dhiiti djekɛl'ɛ ngot eezɛke nɛ nɛ náá: «Lyolɛ, gwyáká kɔ́kɔ́ yak mbi zumal nɛ mbi yak mɛkok e!»

² Yɛzu zɛbɔ́oza nɛ nɛ náá: «Wɔ́ eebɛɛ mbi eboo zumal mendjaa mak é? Tin, yɛ aanákwaaboolik ɛkok ɛ wat kɛla kɔ́ sɔ́, eɛɛ náá, djas aadi é, bik, waazel, see é bɔs.»

Ɛkɛn ɛ mezuk

³ Yezu eezedisí kò etsok é pyeeb oliv, pyeeb tak nadi egwyakel é, ne kok Ndjaa-ebuwa. Pyeed ne Zak, be ne Zan, zenoo Andele zokazedji nye é ngwoob náá:

⁴ «Leea bis, esesee binek aasaal den? Lyaala bis endem e mebwala me bis aagwyak náá, esesee binek moo kò ne esée é.»

⁵ Yezu eezake ne noo náá: «Dika ne etson, sa mot ààkoo bin.

⁶ Bete ne bot é waazyé ne din é lam. Be aake é náá: “Ye é mam é di Mesia!” Bot é tak é waakwyital edum é kon ne Zeeb yii bot ebupe.

⁷ E sok bi aadi, bi moo gwak meeb ne menduk me meeb é, sa mot ààbem ba, etee náá, ye nyó é náá, esesee binek sael. Yenek djas ààlee náá, ye é esi é bos.

⁸ Yak mbyak é waakeghée, zelumela deeb ne so, yak eyon ne yak so eyon. Ye bedhiiti edí kò bos é waadheegel, za waani kò mel. Yenek djas é eken é esuula ebya.

⁹ Ye kabe biyo be emet ó, dika ne etson ne menyel min. Bi é waakepitaa pe daa betetep. Bi é waabíaa ne eghwyes to mendjaa me mendjaala me eYuda. Bi é waakepitaa pe daa ekukuma ne pe daa bemekoozi kò esu é din é lam, étep be neebela gham kò len.

¹⁰ Tin, ye goka é náá, Mbée Bhaadal pookogool sok kò bos djas ne to membyak djas.

¹¹ E sok be aadi etó ne nen, be neekaka bin é, sa mot ààbem ba ne daa bi aaketanjal é. Liika daa Sisim aadjeed bin é di'enek wat é. Etee náá, ye tok biyo aakabaalii tin. Ye é Sisim na Dee paalii é di'en.

¹² Bón mō ngót é waagónel, besseg gó bōn bōo. Bón é waapit bebyael bōo é esaa náá, be dje be mendje étep be neegóaa.

¹³ Bot djas é waabhina bin étep din é lam. Ye é mot aamaad lyem kekum mesik ó, nyey é aapaabela tsik.»

Boo mezuk

¹⁴ «Bi é waabee mot di edjooa “etep é spes ne bwoo” ó. Bi é waabee nye, nye eezetyaa é di nabe náá, nye aanákwaadi sok ó. Bot é di egu elaa mekana ó, goka é ne egwak náá, bot aadi pe kyee dik Yude ó, kaab, tó pe kò metsok.

¹⁵ Mot é di kò mii ndjan' é é ewala elenek ó, sa nye àasul, étep ekenoo dhiiti sonok to ndjaa.

¹⁶ Mot aadi pe pyeeb é ewala elenek ó, sa nye àasik, kenoo ndjookuwa pe ndjan' é.

¹⁷ Ha kpaaghon ne boa aadi ne mebum ó, ha kpaaghon ne boa aadi ne bōn é mbel dwoo tak ó!

¹⁸ Djaalaka Zeeb, etee náá, esonok binek nakum é mbu kwol.

¹⁹ Etee náá, melu menek aadi é, melu me mezuk, mezuk me wat di náá, ye dinaa àapaakose sok, kana daa Zeeb nalookus bos'ak é, keyaka ne dwoo pan mos'ak. Ye aanákwaadi pe ne dhiiti tak deenek.

²⁰ Ghej epedi àasa náá, melu me tak nádyeebabōya ó, pe ye tok ne mot aatsak. Ye é kò esu é bot é nye nazesée ó, melu me tak di ba bim deenek.

²¹ Tin, mot é lee bin náá: “Mesia é wak” neghu nye ke é náá: “Beeka nye di pōon'enek” ó, sa mot ààmyaal nye,

²² etee náá, bemesia me etsal ne bengoolé é mekpa é Zeeb yii mekon é waatuula ebupe. Be waasa bemevyeele ne dhiiti endem mebwala, étep ekoo bot é Zeeb nazesée ó.

²³ Dika ne etson etee náá, me eezedul bin melo.»

Ezye é Seenjele Mōn Mot

²⁴ «Tin to melu menek, bhii melu me mezuk menek, gwyes é waagwyiid, dōo ne ngon pe moo àakakas,

²⁵ ekwyikwyen é waadus tɔ gwoo, bil, esa e menyan djas di tɔ gwoo ε, yε waapulel.

²⁶ «É di'enek, bot é waabee Seenjele Mɔn Mot etuula tɔ eguud nε ghwyil nε duma djas.

²⁷ Tin é, nyε aakalwom efofop, bε neekεseeg bot ε Zeeb nazeséε ɔ, pε tɔ etuma ená yii bɔs, kana pε yak edum e bɔs, keyaka nε pε yak edum.»

²⁸ «Nɔoka etson nε kana yak, dum nε le fiigh. Yε bε náá, elee bε moo zεbula ebes ɔ, eka moo baakwyil e tak ɔ, guka náá, mbu gwyes moo kunaa.

²⁹ Ye é tyε wat nε biyɔ pε, é sok bi aabee endem binek moo nyen ε, guka náá, εbula ε Seenjele Mɔn Mot moo zεkunaa. Nyε moo é é ngwoob εbε ε ndjaa.

³⁰ Tseetse nε tseetse, mε lee bin é náá: Bot ε kɔkɔ membu mak aanákwaasi, esonok ee di eleeaa djas'aak, áasaal.

³¹ Gwoo nε bɔs é waadhaa, yε kabε mekpa ε Zeeb ɔ, yε aanákwaadhaa.»

Zeeb nyε emet é di egu dwoo esi ε bɔs

³² «Dum nε dwoo, nε ewala ε eseseε binek aasaal ε, ye tok nε mot ngot di gu, efofop tɔ gwoo àagu, dɔɔ nε Mɔn àagu dwoo tak. Ye é Seeg nyε emet ε di egu.

³³ Dika nε etson, nyanka mis. Djaalaka Zeeb etεε náá, bi àagu elu nε ewala esonok binek aasaal ε.

³⁴ Yε aadi é, dáa mot di etɔ mɛdjon, lik ndjan'ε. Da nyε é lik bot ε mesa mε ebaal ndjaa. Tin, nyε eezekaa mot nε mot yε mesa mε nyε aasa bhii kon'ε ε. Bhii tak, nyε kaleε sangili di é εbε ε ndjan'ε ɔ náá, nyε lik ebaal.

³⁵ Nyanka mis, etεε náá, bi àagu dwoo nakuma ndjan aabula é, nεghu nyε aabula é, bikoko, nεghu yε aadi é, kuku pum, nεghu yε aadi é é bekuu ε sok, nεghu yε aadi é tɔ melem.

³⁶ Kyeeka, nyε é zεkebela bin zaka, biyɔ egɔ.

³⁷ Etep ee mε di elee bin'aak, mε lee yε ε, nε bot djas: “Bεeka mis.”»

14

Dáa bε namet Yezu nε egó nyε ε

¹ Melu membá esok nε ebyon ε Pak nε yii bε nadi edede emapa áabe nε leviid ε kan, eboo beghaa-Zeeb nε beghan ε mekana mε etsi nadi esáa mepek étep bε neemεt Yezu tyee syaab, étep bε neegó nyε.

² Bε nadi eke é náá: «Yε àagoka nε eséε é dwoo ε ebyon, ekaab náá, yε é zεekus εghuub tɔ zukamwaa nε mot dwoo ebyon.»

Dhiiti moma eezεso menanas kɔ lo ε Yezu

³ Dáa nyε nadi pε Bhetani tɔ ndjan ε Simɔn na ébε ε zezam ε, tin bɔɔ kɔ mesa ede edee, wɔ gwaa, dhiiti moma zeni tɔ ndjaa tak nε beεb nasael nε ekok ε albat ε, «tɔɔɔ» nε menanas na boo metan. Menanas mε tak nasael é, nε mɛdii mε dhiiti le na mbεε menuub di djóaaa naad ε. Ye nabε é, ààpuuzaaa nε dhiiti sonok. Wɔ gwaa, moma tak zεkɔ elas ε tak, so kɔ lo ε Yezu.

⁴ Bedhiiti bot ε nadi bε nε bε nɔɔ ɔ, naadyeebabyen sa tak. Bhii tak, bε moo nyiinela pak'ɔɔ: «Yak é yaa puluk menanas?»

⁵ Ye waagoka é náá, bε bɔmsa menanas mε tak nε epata mekam-meten nε wat*, da é nɔɔ epata e tak, dje bɛdjel ε bot!» Tin, bε moo byak moma yenak εbiyoεpe.

⁶ Wɔ gwaa, Yezu zeke náá: «Betka moma yak gwyem. Etep yé bi di ezem nyε? Sa nyε sa kɔ esu ε lam ε, yε é enyoεpe.

* **14:5** Epata mekam-meten nε wat lyaal ε, metan mε etuud ee mot di egoka nε εdjeaa bhii mesa mε tu mbu ε

⁷ Eteε náá, bi ne bedjel ε bot é waadi melu djas é di wat. E sok djas bi aakwyel elyaal be ghwyikwyee ε, bi é ne ghwyil esa. Ye kabε mam o, bi aanákwaakabaadi ne nam melu djas é di wat.

⁸ Moma yak eesa tseηa nye sa ε: nye eelob me mul é nyel, mam dinaa aagwye, ekoobal ndela yam.

⁹ Tseetse ne tseetse, me lee bin é náá: Kó edi djas Mbεε Bhaadal aadi egoolaa kó bós ε, tεp moma yak é waakaadaaa medhik ne medhik. Tin, bot é waataala menyó me mesa me.»

Yudas Iskaliot epkwyl ezeka Yezu gha

¹⁰ Yudas Iskaliot, ngot tó bedjikel kam ne bebá ε Yezu, naazetó pε daa eboo beghaa-Zeeb étep nye neekεka Yezu.

¹¹ Tin, ye nabε é eboo beghaa-Zeeb naadyeebamyaala é gheη be nagwak len tak ε. Wó gwaa, be zεkek Yudas epata. E di'enek, Yudas kadi tin é, nye moo saa mepek étep nye neekε be Yezu.

Yezu eezede ebyon ε Pak be ne bedjikel be

¹² E dwoo meken me ebyon ε emapa aabe ne leviid, dwoo tak é bōn ε ebhata e Pak di etsakaa, bedjikel ε Yezu zεke ne ne náá: «Wó kwyl náá, bis kεkoobal wó di mena aadeka edee e ebyon ε Pak wo é?»

¹³ Tin, Yezu é boozekyeed dhiiti bedjikel be bebá pε sok. Nye ne nōó náá: «Tóka pε del. Bi é waaboma ne dhiiti mot ebep bhe medii. Duka nye.

¹⁴ E di nye aadjel o, leeεa nakuma ndjaa náá: “Lyoel ke é, bis dji náá, di bi ekoobal nye ye ε étep nye neezede ebyon ε Pak, be ne bedjikel be tó tak é wo é?”

¹⁵ Tin, nye waalyaal bin pε εko ε ndjaa, boo koo koobela ne esa djas tó tak. Tin ε, bi aasa eseseε e ebyon ε Pak.»

¹⁶ Bedjikel eezetó pε del ε tak. Be kabela djas ε dáa Yezu naleε be ε. Bhii tak, be eezekan ekoobal ε ebyon ε Pak.

Yezu eeleε náá, Yudas é aapaaka nye

¹⁷ Bikoko Yezu eezεzye, nye katuula loog wat ne bedjikel be kam ne bebá.

¹⁸ Dáa be nadi kó mesa ede ε, Yezu é boozεke náá: «Tseetse ne tseetse, me lee bin é náá, ngot pak'en é waaka me. Ye é mot bis ne ne di duu mbó tó saan wat o.»

¹⁹ Bedjikel djas moo tin ne ghoη tó elyem, bhii tak, be é boozedji nye ngot-ngot náá: «Ye é mam é?»

²⁰ Yezu eezεboza ne nōó náá: «Ye é mot ngot pak'en, tó biyó kam ne bebá. Ye é mot di eduu mbó tó saan wat ne nam o.

²¹ Ye é tseetse náá, Seηjele Mōn Mot ε waagwye, dáa ekwyla di eleε kó esu ε le ε. Tinaak, ha kpaa-ghoη ne mot aakeka nye é membó me bembee ε bot o. Ye nabε aagoka náá, mbi mot deenek byel-byelak!»

Nyel ne ghiya ε Yezu: kōminyōη

²² E gheη be nadi ede ε, wó gwaa Yezu zenōó mapa, zeghaapeε Zeeb tó mendjaala. Bhii tak, nye eezεpyak mapa, dje bedjikel be. Nyey ne nōó náá: «Nōoka ye. Bi é de etεε náá, ye é nyel'am.»

²³ Bhii tak, nye eezenōó beεle nadi ne vin tó tak ε, baaghaapeε Zeeb. Nye eezεdje bedjikel be, be de. Tin, bōó djas eezεde.

²⁴ Nyey ne nōó náá: «Yak é ghiya yam, ghiya ebheη aasee étep bot ebuepe ε.

²⁵ Tseetse ne tseetse, me lee bin é náá: Me aanákwaabaade medii me bhum vin, kana mos, keyaka ne dwoo me aabaade dea sis tó Eyoη ε Zeeb ε.»

²⁶ Bhii tak, bōó zokazeduwal Zeeb ne medjeeb. Wó gwaa, be zetó pε Etsok ε pyeeb oliv.

Yezu eezεε ne Pyeed náá, nye waaswonl nye

²⁷ Yezu eezεke ne bedjekel be náá: «Biyo djas é waakaab me mos, etεε náá, to mekana me Zεεb, ye kwyalaa ε náá: “Me waamyak mbaalel etaa, esaa djas é waawyeεza na gwyiin†.”»

²⁸ Tin, Yezu baabil náá: «Bhii me aagom ε, me waató kebwood bin pe sok, pe Ghalile.»

²⁹ Pyeed zokake ne ne náá: «Ye be náá, bot djas é waakaab wo o, mam aanakwaakaab wo.»

³⁰ Wo gwaa Yezu zεboza ne ne náá: «Tseetse ne tseetse, me lee bin é náá: E pum'ak mos, esok ne bekuu ne kók esok ebá, ye aabela é, wo eezeswonal me esok elε.»

³¹ Pyeed eezeben gwood, lee ne Yezu náá: «Me tok ne ghwyil eke ne bot náá, me aagu wo. Ye be esyee o, me epemyaal náá, menabel bebá gwyε.» Tin, bedjekel djas nabe é ekpa ε wat.

Yezu epedjaala pe Ghetesemani

³² Bhii tak, be eezεkum pe dhiiti moó sum di, din ε di tak nabe é Ghetesemani. Dáa be nakum ε, Yezu é booke ne bedjekel be náá: «Dika si wak. Me pookotiila poon, kedjaala Zεεb.»

³³ Tin, nye kanonj é Pyeed, ne Zak, zenoo Zan, tó ne noo. Ye nabe é, keη ne bwoo moo sa nye.

³⁴ Nye eezεke ne noo náá: «Sisim'am é to ghoη, kana nenak, keyaka ne ewala esyee. Likeka wak, nadjaka go, djaalaka Zεεb.»

³⁵ Bhii tak, nye eezetiila ba etsetape pe sok, zeduma meboη si, nye moo djaala ne Zεεb náá, Zεεb dis mezuk menek sok bhwoob'ε, nye kwyel oo.

³⁶ Nye nadi eke é náá: «Bhaaba saag'am, me ne gu náá, wo é ne ghwyil esa esonok djas. Disa pe sok bhwoob'am baka mezuk mak. Tin, ye goka é náá, ekwosak ε lo sael, aakabe ekwosak ε lam.»

³⁷ Bhii tak, nye eezenoo nyel, sik pe nye nalik bedjekel be ε. Nye kazεbela é, boo é ego. Nye é boozeke ne Pyeed náá: «Simon, wo eedja go! Wo aapakodi mis membek ewala ε wat é?»

³⁸ Djemka, dika dwooz, djaalaka Zεεb, etεε náá, bi é zεεkwyε to mebhowal. Sisim é ne ghwyil elooba, kabela é náá, epuud ne sa elεε.»

³⁹ Nye eebaasik pe kyee nye nadi sok ε. Nye eebaazεdjaala dáa nye nadjaala Zεεb sok ε.

⁴⁰ Yezu eebaazεbula pe nye nalik bedjekel be ε. Nye kabaazobela be é é ego, etεε náá, mis moó nadi é, edilepe. E di'enek, be moo «yooo», aakabaabooza ne Yezu.

⁴¹ Yezu baazεbula yak kóko tyee esok elεl, boo é go. Nye eezεke ne noo náá: «Bi dinaa edja go? Bi dinaa ewala? Ye eedjala! Ewala ε Seηjele Mon Mot moo zεseebaa é membó me bot ε mesyem ε, ye eezedjala.

⁴² Wyelka, gheeka menyel. Mena tóka, etεε náá, mot aaka me o moo zεkunaa ne nena.»

Yezu eezεmetaa

⁴³ Ye nabela é, Yezu dinaa elii, é di tak wat, Yudas, ngot to bedjekel be kam ne bebá eezεtuula ne εdhuu ε bot ne epel ne ebhil ε ele é membó. Ye nabe é, eboo beghaa-Zεεb, ne begħan ε mekana me etsi, zenoo bepaa ε eYuda nalwom be o.

⁴⁴ Kabela tin é náá, Yudas, mot naka be Yezu o, nabe é, nye naalyaal be geka be nawaagwyak Yezu ne ye ε. Nye nabe é, nye eezεεε ne noo náá: «Bi zobee é, mot me aakebeedal o, ye ε nyey. Metka nye “gbak”, da bi é tó ne ne.»

⁴⁵ Dáa Yudas ne bot be natuula é, nye eezetiila pe daa Yezu. Nye eezεke ne ne náá: «Lyoe!» Bhii tak, nye eezεbeedal nye.

† 14:27 Zal 13.7

⁴⁶ Bhii tak, bot ε nazyε be ne Yudas ɔ, be eezεmet nye.

⁴⁷ Tin, mot ngot tɔ bot ε nadi é di tak ɔ, naazewaal pel tɔ pep, tsaal elo ε mot nadi esesa mesa pe daa boo ghaa-Zεeb ɔ.

⁴⁸ Wɔ gwaa, Yezu zεlii ne nɔɔ náá: «Mε kabe é mot εzem étεp bi neezyε, zεmet mε ne epel ne ebhil e ele é?»

⁴⁹ Mε tok wak melu djas tɔ len elyo tɔ kok Ndjaa-ebuwa, bi nadi àamεt mε étεp yé? Sa bi sa'aak, ye é etεε náá, étεp ee nakwyalaa tɔ mεkana mε Zεeb, dum ne nam ε neebela εsuk.»

⁵⁰ Tin, bedjekel djas eezεghuma ne ekaab «gbes», lik Yezu é mεmbɔ mε bot binɔk.

⁵¹ Dhiiti ngbaaz ngot nadi edu be pe bhis, zuka ne kaad nye nabe ne ye é nyel ε, ye nabe é kaad εsoa kɔ gonj. Wɔ gwaa bot ε tak zεsuu εmet mɔɔ ngbaaz tak,

⁵² nye eezεkaab, lik be kaad tak é mεmbɔ, nɔɔ nyel'ε, tɔ ben toto «syεεε».

Yezu sok bhwoob boo kwan eYuda

⁵³ Be eezetɔ ne Yezu pe kɔ εbεsεε ndjaa boo ghaa-Zεeb, pe di bhoma bot ε nadi kɔ elo e beghaa-Zεeb ɔ, ne bepaa eYuda, zenɔɔ begħan ε mεkana mε etsi.

⁵⁴ Pyεed nadi edu-du nye etsetape, batakeni tɔ εbεsεε ε boo ghaa-Zεeb. Nye eezεdisi egɔɔl du, be ne bot ε nadi ebaal ndjaa tak ɔ.

⁵⁵ Eboo beghaa-Zεeb ne bedhiiti bot ε boo kwan eYuda nadi esaa embee étεp di náá, ye é ne ghwyil εdje Yezu ndje ε, étεp be neegó nye, be kadi é, ààbela sonok.

⁵⁶ Etεε náá, bot εbuepe nadi ezezyε, zεsu étεp e mεkɔŋ kɔ esu ε le. Saabegɔs kabe é náá, bɔɔ djas kadi é, ààbe lenj wat.

⁵⁷ Bedhiiti wyl, zokazyε, zεsu nye tεp. Bɔɔ náá:

⁵⁸ «Bis naagwak nyey eke náá: "Mε waabo kok Ndjaa-ebuwa bot nasum'aak. Bhii tak, mε kasum é, dhiiti ndjaa sis. Zumal tak aabɔya melu mεlεl. Yiizaag aanákabaadi zumal mεmbɔ mε bot."»

⁵⁹ Ye kabela tin é, betε ne bot é napookozyε sok, zεpit nye ɔ, nabe é ààbe ne tanjal wat.

⁶⁰ Tin, boo ghaa-Zεeb eezεwyl kuku εdhuu ε bot binɔk, zεdji Yezu náá: «Tɔ mεpita mε bot bak zεpit wɔ ε, wɔ ààkatanjal yɔ é!»

⁶¹ Yezu zokadi é gwyem, ààlii.

Boo ghaa-Zεeb baazedji nye náá: «Yε wɔy é di Mesia, Mɔn Zεeb sεε metel é?»

⁶² Tin, Yezu eezεbɔɔza náá: «Hεεε, ye é mam. Bi é waabee Sεεŋεle Mɔn Mot ndiindil pe mbɔ egħer mebwala ε Zεeb, ezyε tɔ eguud tɔ gwoo.»

⁶³ Tin, wɔ gwaa, boo ghaa-Zεeb zenyaa ekaad be‡. Nye eezεke náá: «Dum ne yak, menaka é ne gwyes náá, bot zεlεε mena sa nye di esa ε?»

⁶⁴ Bi eegwak dáa nye di ebyasal Zεeb ε! Bi bee dáa?» Bɔɔ djas eezεbɔɔza náá, nye é ne ndje, nye goka é ne εsyee.

⁶⁵ Bedhiiti bot moo tin esεε Yezu metel é nyel. Be moo tin é zεbutal nye bhwoob, ne tu nye ne ekuta. Bɔɔ ne ne náá: «Nanjal! Eze sa wɔ deenek!» Tin, bebaalel ε Ndjaa-ebuwa, moo tin epak nye mebhεεz.

Pyεed eezεkεla Yezu

⁶⁶ E εwala ε Pyεed nadi pe si kɔ εbεsεε ε, dhiiti moma nadi esa mesa tɔ ndjan ε boo ghaa-Zεeb ɔ zεzyε tin.

⁶⁷ Dáa nye nabee Pyεed egɔɔl du é di tak ε, nye eezεgwyak Pyεed. Bhii tak, nye eezεke ne ne náá: «Dɔɔ ne wɔy pe, wɔ nagyegyee é, bi ne Yezu, mot Nazalet é?»

‡ 14:63 Tɔ etsi e Moiz, ye nabe é ààgoka náá boo ghaa-Zεeb nyaa ekaad é mis mε bot deenek.

⁶⁸ Wɔ gwaa Pyeed zekela. Nyey náá: «Mε ààgu sa wɔ di elii'enek. Mε àànyɔ egwak ye.» Bhii tak, Pyeed eezeswoola di, tɔ pɛ peeb ebeseɛ, tɔ, ketyaa pɛ eniel. [Tin, wɔ gwaa kuu zekək.]

⁶⁹ E di'enek, moma tak eebaazebee nye, nye moo tin elɛɛ bot ε nadi tin ɔ, náá: «Mot tak é ngɔt tɔ bedjekel be.»

⁷⁰ Pyeed eebaazekela nye, kela sis. Bhii tak, dɔɔ nɛ bot ε nadi be nɛ be nɔɔ tin ɔ, baazeke nɛ Pyeed náá: «Ye é tsetse! Wɔ é mot'ɔɔ etee náá, wɔ é mot kyee dik Ghalile.»

⁷¹ E di'enek, Pyeed tɔ ekela tep. Wɔ gwaa, nye moo tin etsaal tsunj é mis ε Zeeb: «Zeeb pɛ eko! Mε ààgu mot bi di eke nɛ nam'enək.»

⁷² Batsa deenek, kuu eebaakək tyee kɔka esok ebá. Tin, wɔ gwaa Pyeed zetaala sa Yezu nalɛɛ nye ε. «Esok nɛ bekuu nɛ kək esok ebá, ye aakabela é, wɔ eezekela mε esok elɛl.» Bhii tak, Pyeed eezekək nɛ egwyɛ yenek.

15

Yezu sok bhwoob ε Pilat

¹ Tɔ melem keɛɲ, eboo beghaa-Zeeb, nɛ bepaa eYuda, zenɔɔ begħan ε mekana mε etsi, naazeboma étɛp edjek tep tak. Ye nabe é boo kwan eYuda. Bhii be namet Yezu ε, be é boo zekəl nye membɔ. Bhii tak, be eezetɔ nɛ nɛ pɛ daa Kukuma Pilat.

² Kuma be nakum nɛ Yezu ε, wɔ gwaa, Kukuma Pilat zedji nye náá: «Ye é wɔy é di mekoozi mε eYuda?» Yezu zebɔɔza nɛ nɛ náá: «Heɛ ye é dɔa wɔy wɔ emet ke'enek.»

³ Wɔ gwaa, eboo beghaa-Zeeb zesu nye zukamwaa nɛ etɛp.

⁴ Tin, kukuma Pilat eebaazeke nɛ nɛ náá: «Wɔ àakatanal é? Gwaka etɛp djas ee di ekeaa náá, ye é wɔy é di ekus ε.»

⁵ Yezu àakobɔɔza nye yenek. Wɔ gwaa, Pilat djoka nye.

Be eezɛpɛ Yezu epɛɛ e esyee

⁶ E għeɲ mebyon mε ePak djas, Pilat nabebe é nɛ mefulu mε epel mot membok ngɔt, da nye é wysielaa é membok. Edhuu ε bot é naadi esɛɛ, mot Pilat aawɣisal é membok ɔ.

⁷ E għeɲ tak, é membok, ye nabe é nɛ dhiiti mot ndiila. Din ε lɛ nabe é Bhaalabas. Nye nametaa é lɔɔg wat, be nɛ bot ε nabe boo dho nagó mot ε.

⁸ Tin, edhuu ε bot ε nadi tin ɔ, zokazebyet, tɔ pɛ daa mekoozi étɛp ekedji nye náá, nye sa, dɔa nye bela nɛ esesa sok ε, nye beɔt mot membok ngɔt.

⁹ Dɔa Kukuma Pilat nabee deenek ε, nye eezebɔɔza nɛ nɔɔ náá: «Bi kwɣɛl é náá, mε wyisal mekoozi mε eYuda é?»

¹⁰ Etee náá, Pilat nadi egu náá, Yezu nawaaa é membok ε étɛp mbee lyem eboo beghaa-Zeeb.

¹¹ E di'enek, eboo beghaa-Zeeb nabe é, be moo besal edhuu ε bot be lɛɛ nɛ Pilat náá, ye goka é, nye wyisal nɛ Bhaalabas.

¹² Pilat eebaazeke nɛ nɔɔ náá: «Bi kwɣɛl náá, mε sa mot bi di edjóo mekoozi mε eYuda ɔ, dɔa?»

¹³ Edhuu ε bot eebaazetsim: «Bemka nye é melaaba!»

¹⁴ Pilat eezedji be náá: «Yaa esesee ebiyo nye sa?» Wɔ gwaa, be baazetsim elɣɛpɛ: «Bemka nye é melaaba!»

¹⁵ Dɔa ye nabe náá, Pilat nadi ekwɣɛl edjɛ be sa elɣem bɔɔ nadi ekwɣɛl ε, nye é boowɣisal be Bhaalabas. Tin, bhii nye nalwom náá, Yezu nyunaa nɛ eghwɣɛs ε, nye é boodjɛ be nya, étɛp be neekɛbem nye é melaaba.

Yezu eezebetaa kɔtɔ meɔk

¹⁶ Esodja zokazetó ne Yezu kó ebeseε ε bil ε kukuma Pilat. Bhii tak, be eezεdjóo edhuu ε esodja djas, zεseεg be.

¹⁷ Be eezεbet Yezu ndjookuwa na tóobelaa. Be eezεpyeed nye kel megók, sòm nye ye ε é lo dáa kótó mekoozi.

¹⁸ Be moo tin eswos nye meswosel me meduka: «Me eswos wó, mekoozi me eYuda!»

¹⁹ Bhii tak, be moo nyuu nye é lo ne le ghwaazok, esεε nye metel é mis, ekwyit mebon ne emalal sok bhwoob'ε.

²⁰ Bhii be nazeduk nye deenek ε, bód zokazedis nye ndjookuwa na tóobelaa be nabet nye ε, be eezεbulal nye ndjookuwa nye nadi ne ye sok ε. Bhii tak, be eezεwys ne ne, étep be neekebem nye é melaaba.

Yezu eebemaa é melaaba

²¹ Wó gwaa, be zedje dhiiti mot nadi edus ye pe pyeeb ó, nye kwyee Yezu é ebep ε melaaba nye aakebemaa é tak ε, ne bhel. Din ε mot tak nabe é Simón, mot del ε di djóoa Silen ε. Nye nabe é seεg ε Alekzandele ne Lufus.

²² Tin, be eezetó ne Yezu pe dhiiti di be nadi edjóo Ghologhota ε. Din ε tak kwyel elee «Di Bhoobo Lo».

²³ Tin, be eezεkwyel εdje Yezu menyok puuza ne dhiiti ngwyel be di djóo miid ε, Yezu eezεpeε εde.

²⁴ Bhii tak, be eezεbem nye é melaaba*. Bot ε nadi tin ó, zokazekaa ekaad be, bhii be nazesa egwyeeε étep be neesεε mot aanó kaad tak ó.

²⁵ Be nabem nye é melaaba é, é ewala eten ne ená yii melem.

²⁶ Ekwyala ee nadi elee esuk ε be nabem nye é melaaba ε, nakwyel elee náá: «NYE É MEKOOZI ME EYUDA.»

²⁷ Be nabem nye é melaaba é, ne bot ε djii bebá: ngót pe mbó e ghej; nwyak ngót pe mbó emyel. [

²⁸ Deenek é eseseε djas nadi kwyala ε, nabela esuk: «Be nabee nye é tyε ngót ne bambee ε bot†».]

²⁹ Bot ε nadi edhaa tin ó, nadi ego nye, bód esesyaal elo, edji náá: «Hee! Wóy mot di náá, wó é ne ghwyil ewaaz kok Ndjaa-ebuwa, da wó é baasum tó melu melel ó,

³⁰ tsika nyel'ó wóy wó emet. Sula kó melaaba me wó di bema kó tak'enek!»

³¹ Tyε wat ne eboo beghaa-Zεeb ne beghan ε mekana me etsi moo tin ekwyii nye náá: «Nye epetsik bot, nye tok ne ghwyil etsik nyel'ε nye emet!

³² Mesia, mekoozi me bot ε mbyak Yisalaél, kasul kó melaaba be bem wó é tak ε, étep bis neebée, bhii tak, da bis é dum konj ne nó!» Dóo ne bot ε nabemaa be ne be nó ó, nabaadi é, elee nye.

Esyee ε Yezu

³³ Dáa ye nadhaa mewala melel bhii kuku mwos ε, wó gwaa, egwyitok zegwyiidela kó εko ε bós djas, egwyitok elenek naabóya, kekum ewala elél yii bikoko.

³⁴ Tin, é ewala ε tak wat, wó gwaa Yezu zεbo tsim: *Eloyi, Eloyi, lama sabatani?* Ye kwyel elee é náá: «Zεeb saag'am, Zεeb Saag'am! Etep yé wó bet me mam me emet deenek?»

³⁵ Dhiiti mot tó bot ε nadi tin ó, zokagwak dáa Yezu nalii ε. Nye ye ne besó náá: «Gwakeka! Nye epedjóo Eli!»

³⁶ Mot ngót pak'ó eezεwys kaab, kenó pes kaad, kól e le ghwaazok, duu ye tó menyok me na bwaaz-bwaaz. Bhii tak, nye eezεseeb Yezu ye ε, nye neede.

* **15:24** Melaaba é ebhil ε ele ebá syaza Yezu nabemaa kó tak ε, ee esodja ε Lóm nadi gó bot ne ye ε.

† **15:28** Eza 53.12

Wɔ gwaa nye baake ne nɔɔ náá: «Betka, djhooka beeka neghu Eli é waazyɛ, zɛdis nye é melaaba!»

³⁷ Tin, bhii Yezu bo boo tsim ɛ, nye naazɛsil eswos.

³⁸ E di'enek wat, wɔ gwaa boo lembɛ na pip-pip nadi tɔ Di na Dɛɛ, di ebek dɛɛ ne koo tɔ Ndjaa-ebuwa ɔ, zokanyɛɛ kuku tak, kan pɛ ɛko, kɛkum pɛ si.

³⁹ Dáa mot di kɔ lo esodja nadi pɛ sok bhwoob ɛ Yezu, nabee dáa Yezu nasil eswos deenɛk ɛ, nye eezɛke náá: «Nɛ tɛɛtɛ, mot'ak nabe é Mɔn ɛ Zɛɛb.»

⁴⁰ Ye nabaabɛ pɛ é, ne boa nadi ebee ɛtɛp binek ɛtɛtɛpɛ ɔ. Boa ɛ tak nabe é: Maali, moma dɛl ɛ Makdala, ne Maali, nyɛɛg ɛ Zak yii mɔɔ dhyeeb bɛ ne Yosɛs, zɛnɔɔ Salome.

⁴¹ Ye nabe é, boa nadi egyee ɛ lɔɔg ɛ Yezu ɔ, ye é bɔɔ é nadi edjedjaabal Yezu é gɛɛɛ bɛ nadi pɛ kyee dik Ghalile ɔ, zɛnɔɔ bedhiiti bɛtɛ ne boa natɔ pɛ Yeluzalem bɛ ne bɛ nɔɔ lɔɔg wat ɛtɛp bɛ neekwɛi-kwɛye nye ne mɛsa ɔ.

Muu ɛ Yezu eekɛwaa tɔ ɛvit

⁴² Dáa ye nabe náá, dwoo moo é bikoko ɛ, ye nagoka é náá, mot ne mot kɛ ɛkoobal ye esɛɛɛ ɛtɛɛ náá, melem mɛ nadi du dwoo tak ɛ, nabe é melem mɛ dwoo saba.

⁴³ Tin, wɔ gwaa dhiiti mot, din ɛ lɛ nabe é Zozɛf, nye nadi é mot dɛl Alimate. Nye nadi é, ngɔt tɔ bedhil ɛ bot ɛ boo kwan ɛYuda. Ye mɛfulu nabe é áádjala ne yii bɛsɔ. Nye nabe é ne ɛbwaalel ɛ ebee ɛ ɛyɔɛ Zɛɛb. Wɔ gwaa nye zɛtɔ, kɛwaab muu ɛ Yezu pɛ dáa Kukuma Pilat.

⁴⁴ Tin, Pilat eezɛdjoka dáa Yezu naleegwɛ kaab deenɛk ɛ. Bhii tak, nye eezɛdjoo mot nadi kɔ elo e esodja bɛ ɔ, nye é boozɛdji nye náá: «Yezu eeloogwɛ mos é?»

⁴⁵ Bhii nye nagwak bɔɔza mot nadi kɔ elo e esodja náá, bɛ nalɛɛ nye tɛɛtɛ náá, ye nabe é Yezu naazegwɛ é, nye é boozɛdji Zozɛf mot Alimate muu ɛ Yezu.

⁴⁶ Bhis Zozɛf nakabɔm bheeza na puu ɛ, nye é boozɛsil muu ɛ Yezu é melaaba. Bhii tak, nye eezɛpil muu'ɛ tɔ bheeza tak. Tin, nye eezɛnɔɔ ye, kɛwa tɔ ɛvit ɛ bɛ nabwak tɔ ɛkok ɛ. Bhis tak, bɛ é boozɛdɛyal ɛbɛ ɛ ɛvit ɛ tak ne boo ɛkok ɛ bɛ nakpak ɛtɛp tak ɛ.

⁴⁷ Ghuna Maali, moma dɛl ɛ Makdala, ne Maali, nyɛɛg ɛ Yosɛs, nadi ebee di bɛ nawa muu ɛ Yezu ɛ.

16

Yezu eegom bhis ɛsyee

¹ Dáa dwoo saba nadhan ɛ, wɔ gwaa Maali, moma dɛl ɛ Makdala, ne Maali, nyɛɛg ɛ Zak, zɛnɔɔ Salome zɛtɔ, kɛbɔm bɛmul ɛ na mbɛɛ mɛnuub ɛtɛp bɛ neekɛlɔɔb ye é muu ɛ Yezu.

² Tɔ ghooghom melem dwoo mɛkɛn mɛ yenga, bɛ eezɛghɛ mɛnyel, zɛtɔ pɛ mɛvit.

³ Bɛ moo tin elii pak'ɔɔ: «Bɛ zɛ aakobɛɛl mena ɛkok ɛ bɛ diyal ɛvit ne ye ɛ nenak é?»

⁴ Dáa bɛ kaben mis, gwyák pɛ sok ɛ, bɛ kabɛɛ é, boo ɛkok ɛ bɛ nadiyal ɛvit ne ye ɛ, ye eezɛbɛɛlɛ, ye moo é ngwoob ɛvit.

⁵ Wɔ gwaa bɛ zɛni tɔ ɛvit, bɛ kabɛɛ é, dhiiti mɔɔ ngbaaz ndiindil pɛ mbɔ eghɛɛ ne kaad na puu é nyel. E di tak wat, bwoɔ eezɛmɛt bɛ.

⁶ Mɔɔ ngbaaz tak é boozɛke ne nɔɔ náá: «Sa mot áábɛm ba! Bi san é Yezu, mot Nazalet, nabɛmaa é melaaba ɔ. Nye eezegom! Nye tokapɛ wak. Beeka di bɛ nakɛl nye ɔ.

⁷ Tɔka, kɛɛɛ ne bedjekel bɛ ne Pyɛɛd náá: “Nye eetɔ, kɛbwood bin pɛ Ghalile. Ye é penek ɛ bi aakɛboma ne ne dáa nye nalɛɛ bin ɛ.”»

⁸ Bhii tak, be eezewyis to evit, zesum kaab é gbakeba etee náá, bebebwol naasa be. Wyisa be nawyis tin é, kaab wat, ààlee bot etep bwoo be nadi ne ye é.*

Yezu eezetel nyel ne Maali, moma del é Makdala

⁹ [Yezu eezegom to melem me elu éken e yenga, nye nakan elyaal nyel' é é ne Maali, moma del é Makdala, moma nye naso embee esisim eten ne eba to le o.

¹⁰ Wó gwaa Maali tak kelee etep e tak ne bot é nadi be ne Yezu o. Be nadi é, to ghoj ne megwyé.

¹¹ Tin, daa be nadi egwak daa Maali nadi eke náá: «Yezu é ne tsik! Me eebee nye!» Bóo djas nabe é ààmyaal nye.

Yezu eezetel bedjikel be nyel mbi tela sis

¹² Bhis yenek, bot eba nadi esik, to pe del é loo. Wó gwaa, Yezu zeboma ne noo é ze, nye zokazetel nyel mbi tela sis.

¹³ Bedjikel binok beba zokabula, zele be so bóo. Bóo ààmyaal be yenek.

Yezu eezetel nyel ne bedjikel be kam ne ngot nalik o

¹⁴ Bhii tak, wó gwaa nye zetel nyel ne bedjikel kam ne ngot nalik é, é sok be nadi kó mesa ede edee é. Tin, nye eezedul be melo náá: Be aadum kó ne Zeeb. Doo ne elyel é lo be di ne ye é, ààmyaal sa bot é nabee nye, nye eezegom o nalee é.

¹⁵ Bhii tak nye ezelee ne noo náá: «Tóka kó bós djas, kegoolaka bot é membyak djas Mbée Bhaadal.

¹⁶ Mot é dum kó ne Zeeb, da nye é duwa Zeeb o, mot tak é waabela tsik. Mot é pee emyaal o, nye waabela ndje to epée.

¹⁷ Beeka endem e mebwala aalyaal náá, bak é bot é di edum kó ne nam o: Ne din é lam, be waaso embee esisim. Be waalii elii na bes.

¹⁸ Be waamet benyo ne membó. Néghe be de medii me dho o, ye aanakwaasa be sonok. Be waakel membó mao kó bot é mebé, bot é mebé tsak.»

Yezu eezesik pe daa Zeeb

¹⁹ Bhii Ghej Yezu nazelii ne noo deenek é, wó gwaa nye zebyet to gwoo. Penek, nye é ndiindil pe mbo eghen é Zeeb.

²⁰ Bhii tak, bedjikel naazetó medhik djas, kegoola Mbée Bhaadal. Ghej nadi é ne noo sama wat, ekwyi-kwyee be to mesa. Endem e mebwala menek é nadi elyaal bot ne tseetse náá, Zeeb é nadhis be.]

* 16:8 Malak nasik ne Mbée Bhaadal ye é wak. Ekwyala ee kalik'aak tok to bemekana be na mwa djas.

Mbɛɛ Bhaadal ɛ Luk Luk

Mɛkpa mɛ mɛkɛn

Tyɛ wat nɛ Matye, Luk baazodu tɔ ekwɔyala bɛ ɛ, ezel ɛ wat nɛ Malak.

Zan̄ Nduuel-bot nazye ɛ zɛkoobal Yezu ze. Zan̄ eeduu Yezu Zɛɛb. Bhii tak, Satan naawa Yezu ɛ mɛbhowal. Yezu nadi ɛ mot kyee dik Ghalile, pɛ nɛ nakan elyo nɛ etsik ɛ membɛl ɛ.

Yɛ ɛpekaada dɔa Yezu nazɛdus Ghalile tɔ pɛ ghaada Yeluzalɛm ɛ. Yɛ ɛpekaada dɔa nɛ etɛp djas Yezu nasa dwoo nɛ nagom ɛ, nɛ dɔa nɛ nabyet tɔ tɔ gwoo ɛ. Zɛbela nɔa, Luk naabaabil bɛdhiiti etɛp ee Malak nadi ɔɔkwɔyɛl ɛ.

Luk nakan ekaada ɛ dɔa nɛ nasa zii ɛ ɛsɛɛga, ɛtɛp ɛgu ɛnyɔɛpe etɛp djas Yezu nasa ɛ nɛ etɛp ee nɛ nali ɛ. Tin, nɛ naakaada bɛtɛ nɛ etɛp dum nɛ ɛbyɛl ɛ Zan̄ Nduuel-bot, zɛnɔɔ yɛ Yezu. Nɛ naakaada ɛ dɔa fofop ɛ Ghɛn nalyaal Zakali nɛ Maali nyɛl ɛ, dɔa yɛ nadhaa ɛ sok Elisabɛt nɛ Maali nabya ɛ, dɔa Maali, Zakali zɛnɔɔ Simeyɔn naduwal Zɛɛb nɛ djeeb ɛ, dɔa Yezu nalik tɔ Ndjaa-ebuwa nɛ yɛ dinaa dhɔma ɛ (1–3).

Yɛ baakaada ɛ, ɛtɔ ɛ Yezu pɛ Yeluzalɛm. Tɔ elanɛl ɛlak, Luk nakaada kana dhiiti mot na mbɛɛ lyem dɛl ɛ Samali, kana mot ekum, kana mɔn nawo ɔ. Zɛnɔɔ bɛdhiiti etɛp, tyee yɛ Maat nɛ Maali, bot ɛ namyaal nɔa, Yezu sulal pɛ daa lɔɔ ɔ (10.35–15.32).

Tɔ etɛp bak djas, Luk nadi ekwɔyɛl elyaal ɛ ghwɔyil nɛ mɛbwala ɛ Yezu. Nɛ baalyaal ɛ nɔa, Yezu nadus ɛ pɛ daa Zɛɛb, nɛ tɛsɛtɛ nɔa, nɛ ɛ mot mbyak Yisalaɛl, nɛ nazye ɛ ɛtɛp bot ɛ membyak djas. Nɛ baakwɔyɛl elyaal ɛ, dɔa Zɛɛb di ekwɔyɛl bot ɛ di ebɛɛa ɛ mis toto ɔ. Yɛ ɛ mot dɔa Elisabɛt, mot nadi kwɔyiid moma ɔ, bɛbaalel ɛ etaa, nɛ bɛdhiiti bot ɛ lɔɔg tak.

Luk nakwɔyɛl ɛ egoola Mbɛɛ Bhaadal pɛ daa bot ɛ di ɔɔbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ. Kɔ ɛsu ɛ tak ɛ di nɔa, tɔ bɛmɛkana mɛnɔ mɛ Mbɛɛ Bhaadal di ekwɔyala ɛ, yɛ Luk nɛ kɔa nɛ belanɛl ɛ membyak djas. Nɛ nakwɔyɛl deenɛk ɛ, ɛtɛp bɛ neegu ɛuk ɛ duma ɛ Yezu, bɛ neemyaal nɔa, nɛ ɛ Metsik-bot ɛtɛp bot ɛ bɔs djas.

Mɛkana mɛ tak kaada ɛ etɛp bak:

Elanɛl 1.1-4: ɛsuk ɛ ekwɔyala bak

Melanɛl 1.5–2.52: ɛbyɛl ɛ Zan̄ Nduuel-bot nɛ yɛ Yezu, zɛnɔɔ edhɔma bɔɔ

Elanɛl 3.1-20: Mɛsa ɛ Zan̄ Nduuel-bot

Melanɛl 3.21–4.13: ɛduwa Yezu naduwa Zɛɛb ɛ, nɛ mɛbhowal mɛ

Melanɛl 4.14–9.50: Mɛsa ɛ Yezu pɛ Ghalile

Melanɛl 9.51–19.27: Yezu eedus pɛ Ghalile tɔ pɛ Yeluzalɛm

Melanɛl 19.28–23.56: Yenga mɛsik ɛ Yezu pɛ Yeluzalɛm, mezuk mɛ nɛ ɛsyee ɛ lɛ

Elanɛl 24.1-53: Yezu eegom, nɛ eelyaal nyɛl nɛ bot, nɛ eebɔyɛt tɔ gwoo.

Luk ɛpɛlyaal ɛsuk ɛ ekwɔyala bɛ

¹ Boo-mot Teofil, dɔa yɛ nabe nɔa, bot ɛbuɛpe naakwɔyɛl ekaada tɔ mɛkana etɛp ee nadhaa pak'ena ɛ,

² nɛ dɔa bot ɛ nabe nɛ mis mɔɔ met tyee etɛp bak djas nadi esael nakaadaa bis ɛ mɛkɛn ɛ. Bot ɛ tak nabe ɛ, bɛ moo bot ɛ mɛsa ɛ Zɛɛb.

³ Bhii mɛ nazɛdu etɛp tak kɛkum pɛ mɛsuk mɛ tak ɛ, mɛ ɛ booke nɔa, yɛ goka ɛ nɔa, mam pɛ, mɛ kaada wɔ etɛp bak djas tɔ ekwɔyala, wɔy kukuma Teofil.

⁴ Mɛ sa deenɛk ɛ, ɛtɛp wɔ neegu ɛtsɛtɛ e mɛlyo mɛ wɔ nabela ɛ.

Fofop ngɔt ɛpɛlɛɛ bhaadal dum nɛ ɛbyɛl ɛ Zan̄ Nduuel-bot

⁵ E gheŋ Elood nadi mekoozi ko Yude e, ye nabe e ne dhiiti ghaa-Zeeb, din e le nabe e Zakali. Nye nadi e ngot to sama edhuu e beghaa-Zeeb nadi to loog e Abiya o. Myel nabe e dha e boo ghaa-Zeeb Alon. Din e le nabe e Elizabet.

⁶ Boo djas beba nadi e bot e epiki e mis e Zeeb. Be nadi eduwal ne eke tyee etsi ne metin e Gheŋ di elee e enyoŋe.

⁷ Saabegos kabe e naa, be nabe e aabe ne mon. Elizabet nabe e kwyyid moma, nye nabe e aabe ne ghwyil ebya etee naa, boo djas nabe e, be moo betoa-bot.

⁸ Dhiiti dwoo, Zakali nadi esa mesa me yii ghaa-Zeeb to Ndjaa-ebuwa, etee naa, ye nabe e yobo loog e nadi to mesa e dwoo tak.

⁹ Be eezesa dhiiti egwyeeeg to ezel e loo, daa eboo beghaa-Zeeb nadi ezezye ne esa sok e etep be neesee mot aani, to kedik bemul na mbee menuub to Di na Dee e Gheŋ e. Zakali e naséaa dwoo tak etep ekedik menanas.

¹⁰ Edhuu e bot djas naleelik e pe kel edjaala e ewala e menanas na mbee menuub nadi edikaa to Di na Dee e.

¹¹ Tin, dhiiti fofop ngot e Gheŋ zokazetuula Zakali «zaka». Fofop tak eezetyaa tetel pe mbo eghen mesa ebuwa di edikaa bemenanas e.

¹² Daa Zakali nabee nye e, ye nabe e bwoo ne bebebwol naamet nye elyelepe.

¹³ E di'enek, fofop eezeke ne ne naa: «Nadi ne bwoo Zakali, etee naa, Zeeb eegwak mendjaala mo! Elizabet mwal e waabela ebum. Nye waabya wo mon moo motom. Wo aaget mon tak e Zan.

¹⁴ Wo aadi e to boo memyaala. Tin, bot ebupe e waamyaala dum ne ebyel e le.

¹⁵ Etee naa, nye aadi e boo-mot e mis e Gheŋ. Nye aanade menyok me vin, aade ddo ne kwaambi bedhiiti menyok me di edje elangi e. Sisim na Dee e waalwood to le nye dinaa to mo nyeeg.

¹⁶ Nye waasa naa, bon Yisael ebupe bula zedum kon ne Gheŋ Zeeb'oo.

¹⁷ Tin, nye waake sok bhwoob e Gheŋ ne sisim ne eghen e ngoolet-mekpa e Zeeb Eli, etep nye neebulal egwakel pak beseege ne bon boo. Ne ebaasa naa, bot e di elyep elo o swoola meful etep be needi bot e etson ne epiki.»

¹⁸ Tin, Zakali eezeke ne fofop naa: «Mam aagu naa, etep ee wo di elee e, ye e tseetse daa? Etee naa, me moo e toa-mot. Mwalam pe moo e ye sil-moma.»

¹⁹ E di'enek, fofop e boozebooza ne ne naa: «Din e lam e Ghabhiliel. Ye e mam e dyebadi sok bhwoob e Zeeb etep elwomel be. Nye lwom me e, me zeli ne no, me zele wo mbee bhaadal'enek.

²⁰ Deenek, wo aapamyaal etep ee me lee wo e, sonok be naa, etep tak e waasee e ewala e Zeeb zekoobal e. Etap tak e di naa, wo aadi e bubu. Wo aanakwaabaalii, kana dwoo mos kekum dwoo esesee binek djas aasaal e.»

²¹ E di'enek, bot e nazye mendjaala o nadi ebwood Zakali, boo edjoka daa nye nadi ebya to sum Di na Dee e Zeeb.

²² Tin, daa nye nakawis e, nye nabe e, nye moo aakabe ne tyee nye kalii ne na. Tin, bot eezegok naa, nye eebae dhiiti djema mebwa penek to sum Di na Dee e Zeeb. E di'enek, nye nakalii-lil ne no e ne egeka daa bubu, etep nye nabe e, nye moo bubu.

²³ Tin, daa Zakali nasilal bim melu me nye nagoka ne esa mesa me to Ndjaa-ebuwa e Zeeb e, nye eezesik pe del e le.

²⁴ Ba melu bhii tak, Elizabet myel eezebela ebum. Wo gwaa, nye zokazesowa ne ebum e tak tyee bengon eten. Nye nadi ekeke e naa:

²⁵ «Bee sa Gheŋ sa dum ne nam e, nye eemyaal edis e me to esa ee nadi edje me sen e mis me bot e.»

Fofop ngot epelee bhaadal naa, Yezu e waabyel

²⁶ Bhii bengon eten ne wat yii ebum e Elisabet, Zeeb eebaazedhis fofop Ghabhiliel pe del e Nazalet, pe kyee dik Ghalile.

²⁷ Nyε nadhis fofop tak ε pe daa mɔɔ moma ngɔt di ààgu botom ɔ, din ε le nabe ε Maali. Nyε nadi ε, ghɔɔd motom ngɔt ne din ε Zozef. Zozef nabe ε dha ε Mekoozi Dhavid.

²⁸ Fofop eezetuula nyε, swos nyε, nyey náá: «Dia tɔ mɛmyaala, wɔ eeboma ne mbεε bhwoob ε Zεεb. Gheɲ ε ne nɔ lɔɔg.»

²⁹ Maali moo tinaak «yooo», edjoka ne mbi yenek mekpa. Nyε ε boozedji εsuk ε yenek meswosel.

³⁰ Fofop ε bookake ne ne náá: «Maali, nàbem ba, etεε náá, wɔ eeboma ne mbεε bhwoob ε Zεεb.

³¹ Wɔ waabela εbum. Wɔ waabya mɔn mɔɔ motom. Din ε wɔ aaget nyε ε, ye aadi ε Yezu.

³² Nyε aaboodi ε boo-mot, be aadjóo nyε Mɔn Zεεb-Mekaake. Gheɲ Zεεb ε waanεsg nyε mekoozi dáa Dhavid bhaab'ε nadi ε.

³³ Deenek, nyε aadi ε mekoozi kɔ mbyak Yisael kɔm-kɔm. Eyon ε le aadi ε ààbe ne esik.»

³⁴ Maali eezeke ne fofop náá: «Yiizaag aasael dáa? Mam ε di ààgu botom'aak?»

³⁵ Fofop eezεbɔɔza ne ne náá: «Sisim na Dεε ε waazyε kɔ lɔ. Ghwyil ε Zεεb-Mekaake ε waabutal wɔ. Eteɲ tak ε mɔn na dεε wɔ waabya ɔ, nyε aadjóoaa ε Mɔn Zεεb.

³⁶ Dɔɔ ne Elizabet mɔn nyoog ε waabya ngbe mɔn motom, ye nakoozobe náá, nyε ε sil-moma. Nyey mot be nadi ekeke náá, nyε ε kwyyid ɔ, εbum ε le moo mos ε ne bengon eten ne wat.

³⁷ Etεε náá, ye tok ne sa Zεεb aadi ààkwak.»

³⁸ Tin, Maali zεbɔɔza ne ne náá: «Mam ε mot-mesa ε Gheɲ. Ye sael ne nam dáa mekpa mɔ di eke náá, ye sael ε.» Bhii tak, fofop eezetɔ yε.

Maali eetɔ kebee Elizabet

³⁹ Aàbɔya tɔ melu menek deenek, Maali eezεgheε, tɔ kaab pe del ε metsok nadi pe kyee dik Yude ε.

⁴⁰ Nyε eezeni tɔ ndjan ε Zakali, bhii tak nyε eezεswos Elizabet.

⁴¹ Dáa Elizabet nazogwak-gwakak meswosel ε Maali ε, ε di tak wat wɔ gwaa, mɔn zεkuu nyε tɔ mɔ. Tin, wɔ gwaa Sisim na Dεε zelwood tɔ le.

⁴² Nyε eezetsim elyεlepe náá: «Zεεb eesεε wɔ metel dhaa boa djas kɔ bɔs'ak! Deenek, esεεa metel menek ε dɔɔ ne kɔ mɔn wɔ aabya ɔ.

⁴³ Mam ε yam nwyaa dhiiti vanj moma, etεε náá, nyεεg ε Gheɲ'am zyε pe daa lam?

⁴⁴ Etεε náá, ye be ε, wɔ eebee náá, ε sok me gwak meswosel mɔ ε, ye be ε, mɔn eekuu me tɔ mɔ ne mɛmyaala.

⁴⁵ Menyɔ ne nɔ, etεε náá, wɔ eemyaal náá, Gheɲ ε waasa sa nyε leε wɔ ε!»

Djeeb ε Maali

⁴⁶ E di'enek, Maali eezeke náá:

«Mε epeduwal Gheɲ ne lyem'am djas.

⁴⁷ Sisim'am ε pe tɔ boo mɛmyaala kɔ εsu ε Zεεb metsik-bot mam.

⁴⁸ Etεε náá, nyε eeliig mis me, gwyák mot-mesa me, mam àakobe yam mot etela ε nyel.

Ne tseεtse, kana dwoo elak mos, membu ne mesee, bot aakadjóo me ε “moma Zεεb nazesεε metel ɔ”.

⁴⁹ Etεε náá, Zεεb Mekaake eesa eboo esonok tɔ lam. Nyε ε Zεεb na Dεε.

⁵⁰ Nyε ne bu enem esa, melu ne mɛwala djas dum ne bot ε di eduwal metin me ɔ.

51 Nyɛ eesa mɛsa mɛ mɛbwala nɛ eghɛɲ bɛ. Nyɛ eetwak bot ɛ di nɛ mɛbet tɔ elyem ɔ.

52 Nyɛ eedis bɛmɛkoozi kɔ mɛbhóó mɛ mɛkoozi mɔɔ. Bhii tak, nyɛ eedje bot ɛ di áàbɛ nɛ ɛbet ɔ, mɛbhóó mɛ mɛkoozi.

53 Nyɛ eedje mbɛɛ edee nɛ bot ɛ nadi nɛ za ɔ.

Nyɛ eeswaal bɛkum ɛ bot mɛmbɔ mɛ toto.

54 Nyɛ nazye é zɛkwɛɛ Yisalaɛl, mot-mɛsa mɛ.

Nyɛ áàdjisa ɛlyaal enɛm nɛ embɛɛ bɛ

55 nɛ Abalaam bɛ nɛ bɛdha bɛ, kɔm-kɔm sii nɛ kɔm, dɔ́a nyɛ nakek bɛbhaab binaka ɛ.»

56 Tin, Maali eezɛdi pɛ daa Elizabet tyee bɛngɔn ɛlɛl, bhii tak, nyɛ eezɛsik pɛ dɛl ɛ lɛ.

Ebyel ɛ Zanɲ Nduuel-bot

57 Ɛwala nabe náá, Elizabet é waabya ɛ, yɛ eezɛkum. Wɔ gwaa, nyɛ zɛbya mɔn motom.

58 Bɛɔ bot ɛ nadi nɛ mɛndjaa ɛkunaape nɛ nɛ ɔ, nɛ bot ɛ mɛbyel mɛ zokazɛgwak náá, Ghɛɲ nabe é, nyɛ naagek nyɛ ghonɲ. Bɛ nɛ bɛ nɔɔ moo tin tɔ mɛmyaala bɔɔ djas.

59 Dɔ́a mɔn nabe, nyɛ moo nɛ mɛlu mɛtɛn nɛ ɛlɛl bhis ɛbyel ɛ lɛ ɛ, wɔ gwaa, bɛ zɛtɔ ɛtɛp ɛkeniigal nyɛ beka. Bɛ nakwɛl ɛget nyɛ ɛ nɛ din ɛ sɛɛg Zakali.

60 Tin, nyɛɛg é boopeɛ, nyɛ é boozeke náá: «Áàbɛ! Din ɛ lɛ aadi é Zanɲ.»

61 E di'ɛnek, wɔ gwaa bɛ zɛke nɛ nɛ náá: «Deenek, yɛ tok nɛ mot ngɔt tɔ bot bɔ nadi nɛ din ɛ Zanɲ!»

62 Tin, tɔ ɛgek ɛ dɔ́a ebubu di elii ɛ, bɛ eezɛdji sɛɛg mɔn, din ɛ nyɛ nakwɛl ɛget mɔn'ɛ ɛ.

63 Wɔ gwaa Zakali zokazɛwaab náá, bɛ zyɛ nyɛ nɛ mɔɔ pɛt ɛbaya bɛ di ezezyɛ nɛ ɛkwɛl kɔ tak ɛ. E di tak, wɔ gwaa, nyɛ zokakwɛl náá: «Nɛ tsɛɛtɛ, din ɛ lɛ é Zanɲ.» Tin, bɔɔ djas naazɛdjoka ɛbuepe.

64 E di tak wat, wɔ gwaa, Zakali zɛbaakan elii ɛnyɔɛpe. Nyɛ moo tin ɛtsim ɛlyɛpɛ eduwal Zɛɛb.

65 E di'ɛnek, bot djas nadi bɛ nɛ bɛ nɔɔ ɛ, bɛ nadi é bɛ moo nɛ bwoo, pɛ kɔ mɛl mɛ nadi tɔ mɛtsok mɛ kyee dik Yude ɛ. Tin, bot nazokakekaada ɛtɛp'ɛnek.

66 Bot djas nadi egwak dɔ́a tɛp tak nasael ɛ, bɛ moo tin esiiza tɔ bhum elyem bɔɔ, ɛdji náá: «Mɔn tak aadi zɛ?» Yɛ nabe é tsɛɛtɛ náá, ghwɛl ɛ Ghɛɲ nadi é tɔ lɛ.

Djeeb ɛ Zakali

67 Zakali, sɛɛg mɔn nabe é, nyɛ eelwood nɛ Sisim na Dɛɛ. Wɔ gwaa, nyɛ zokani egoola mɛkpa mɛ Zɛɛb tɔ Sisim. Nyɛ nadi ekeke é náá:

68 «Mena goka é nɛ ɛsɛɛ Ghɛɲ Zɛɛb bot ɛ Yisalaɛl mɛtɛl.

Ɛtɛɛ náá, nyɛ eezɛkwɛɛ bot ɛ mbyak'ɛ, nyɛ eepɛk bɛ.

69 Nyɛ eewɛyisal mena ghɛɲ mot, mɛtsik-bot, pɛ tɔ bɛdha ɛ mɛkoozi Dhavid mot-mɛsa mɛ.

70 Yɛ é ɛtɛp ɛɛ nyɛ naloozɛɛ tɔ enuub ɛ bɛngoolɛ ɛ mɛkpa mɛ na ɛdɛɛ ɛ.

71 Nyɛ naakek mena tsik di ɛpɛk mena é mɛmbɔ mɛ bot ɛ mɛbhuka mena ɛ, dɔɔ nɛ si mɛko mɛ bot ɛ di esa mena ɛbiyo ɔ.

72 Nyɛ naagék ghonɲ nɛ bɛbhaab benaka.

Nyɛ nabe é áàdjisa ɛbɛɲ ɛ lɛ na dɛɛ nyɛ nalik ɛ.

73 Nɛ tsɛɛtɛ yɛ nabe é, Zɛɛb eetuwal myonɲ nɛ mɛsonɲ mɛ é mis mɛ bhaab'ena Abalaam náá,

74 nyɛ waazɛpɛk mena é mɛmbɔ mɛ bot ɛ mɛbhuka mena.

Ɛtɛp mena nɛesaka mɛsa mɛ, áàbɛ nɛ bwoo tɔ ebhum elyem bena.

⁷⁵ Etée náá, mena needika dɛɛ nɛ piki
é mis mɛ, é melu mɛ tsik'ena djas.

⁷⁶ Deenek, wɔy mɔn'am, wɔ aadi é, ngoolet-mɛkpa ɛ Zɛɛb-Mɛkaake.
Etée náá, wɔy é kwaake sok bhwoob ɛ Ghɛɲ étɛp wɔ neekoobal mɛze mɛ.

⁷⁷ Etɛp wɔ neeleɛ bot bɛ náá, nyɛ ɛpezyɛ zɛtsik bɛ,
da pel mesyem mɔɔ.

⁷⁸ Tsɛɛtsɛ, Zɛɛb'enabelka nɛ bu enɛm esa, nɛ kwyɛl.
Dusa tɔ gwɔo, nyɛ eewyisal kɔ lena gwyɛ tyee wat nɛ mɛkas mɛ gwyɛs di
edjem tɔ mɛlem ɛ.

⁷⁹ Etée náá, nyɛ neewyisal bot ɛ di tɔ ghooɣhom, nɛ tɔ piyo ɛsyee ɔ, tɔ gwyɛ.
Nyɛ neejɛɛd mɛkɔ mɛ kyeed mena pɛ ze egwyem.»

⁸⁰ Dáa mɔn nadi ewyee ɛ, sisim yɛ nabaadi ewyee ɛbuɛpe. Nyɛ nadidi é, tɔ
kyee dik bɛsyɛ di áàbɛ nɛ mɛdii ɛ, kɛkum dwoɔ nyɛ nazɛlyaal bot ɛ Yisalaɛl
nyɛl ɛ.

2

Ebyel ɛ Yezu

¹ E ghɛɲ tak, wɔ gwaa, Sezaad Oghust zokazɛlwom bot, bɛ kwyal min mɛ
metan mɛ bot ɛ bɔs djas.

² Eken ɛ ɛlɛɛga nɛ ɛkwyal ɛ min mɛ bot nasael é é ghɛɲ Kilinus nadi kukuma
dik Siili ɛ.

³ Bot djas nadi etɔ kɛkwyekwyalaa min ɛ mot nɛ mot pɛ dɛl ɛ lɛ.

⁴ Zozɛf zokadus pɛ kyee dik Ghalile, pɛ ghaada Nazaɛt, nyɛ neezɛtɔ pɛ kyee
dik Yude, pɛ dɛl ɛ Bhetelem, etɛɛ náá, nyɛ nabɛ é dha ɛ Dhavid.

⁵ Nyɛ é bootɔ pɛ ɛlɛɛga nɛ ɛkwyala e min bɛ nɛ ghɔɔd'ɛ Maali. Maali nadi é nɛ
ɛbum.

⁶ Dáa bɛ nakadi tin ɛ, wɔ gwaa, ɛwala ɛ nabɛ náá, Maali é waasyas ɛ
zokazɛkum.

⁷ Nyɛ é boozɛbya mɔn mɛgwyak mɛ. Tin, nyɛ é boozɛbet nyɛ ɛghɔɔd, pil nyɛ
tɔ bhɛlangiti, bhii tak nyɛ eezɛkɛl nyɛ kɔ mɔɔ tɛɛg bɛ nadi ekekel edee e ebhata
ɛ, etɛɛ náá, bɛ nabɛ é áàbɛla di tɔ ndjaa bɛdjon.

Fofop ngɔt eelyaal bɛbaalel ɛ ebhata nyɛl

⁸ E kyee dik tak wat, yɛ nabɛ é nɛ bɛbaalel ɛ ebhata, bɛ nadi é tɔ bal ebaal
ɛsan ɛ ebhata bɔɔ é pum.

⁹ Wɔ gwaa, fofop ɛ Ghɛɲ zetuula bɛ. Mɛkas ɛ Ghɛɲ naazɛkaal bɛ «bwyeee».
Wɔ gwaa, bwɔo zɛsa bɛ ɛbuɛpe.

¹⁰ Tinaak, fofop eezɛlɛɛ bɛ náá: «Nàbemka ba, etɛɛ náá, mɛ zyɛ é, zɛgoola bin
mbɛɛ bhaadal, yii bot djas aamyaa nɛ yɛ ɛ.

¹¹ E pum'ak mos, kɔ dɛl ɛ Dhavid, mɛtsik-bot eezɛbyɛl étɛp'en. Yɛ é Mɛsia,
Ghɛɲ.

¹² Beeka geka bi aagwyak nyɛ nɛ yɛ ɛ: bi é waabelaa mɔn tɔlɔɔ wola tɔ
bhɛlangiti, ndjaasi kɔ mɔɔ tɛɛg bɛ di ekel edee e ebhata ɛ.»

¹³ E di'enek wat, wɔ gwaa, bɛtɛ nɛ efofop zokadus tɔ gwɔo, zɛsɛɛga nɛ fofop
nadi tinaak sok ɔ, bɛ moo tin eduwal Zɛɛb, bɔɔ náá:

¹⁴ «Duu nɛ Zɛɛb pɛ ɛko tɔ gwɔo,
tin, egwyem kɔ bɔs dum nɛ bot ɛ nyɛ di ɛkwyɛl ɔ!»

Bɛbaalel ɛ ebhata eetɔ pɛ dɛl ɛ Bhetelem

¹⁵ Dáa efofop nalik bɛ, sik pɛ tɔ gwɔo ɛ, bɛbaalel ɛ mɛsaa mɛ ebhata zokazɛke
pak'ɔɔ náá: «Djhootɔka pɛ Bhetelem. Yɛ goka é náá, mena beeka sa tuula
penek ɛ, sa Ghɛɲ lyaal menaka ɛ.»

¹⁶ Bε eezeghεε mēnyel tó, tin, bε eezεbela Maali bε nε Zozef, dɔɔ nε mɔn tɔlɔɔ ndjaasi kɔ mɔɔ tεeg bε nadi ekekel edee e ebhata ε.

¹⁷ Dáa bε nakabee nyε é, wɔ gwaa, bε zelee etεp ee fofop'enak nalεε bε dum nε mɔn tak ε.

¹⁸ E ghεj bot djas nadi egwak mbi etεp ee bebaalel ε mεsaa mε ebhata binek nadi elεε ε, bot djas naadyeebadjoka.

¹⁹ Yε kabε Maali ɔ, nyε nazobaal etεp binek djas é tɔ bum lyem'ε. Tin, nyε moo esiiza εbuepe.

²⁰ Bhii tak, bebaalel ε mεsaa mε ebhata é boozεsik. Bε nadi eduwal Zεeb, etεp endem ee bε nazebee ε, nε yii bε nazegwak ε, nε etεp ee efofop nalεε, nabatasael ε.

Mɔn eegetaa din ε: Yezu

²¹ Bhii melu meten nε elεl mɔn nabyel ε, wɔ gwaa, bε zetɔ, keniigal nyε beka, tin, bε eezεget nyε din ε Yezu, din ε fofop nalεε bε, εsok nε nyεeg nε bela εbum ε.

Zozef bε nε Maali eεzyε nε Yezu pε Ndjaa-ebuwa

²² Tin, εwala ε nabe náá, Zozef bε nε Maali kεsa mezel mε etsi ε Moiiiz nadi elεε etεp εbyel ε mɔn ε, yε eezεdjala. Wɔ gwaa, bε zetɔ nε mɔn pε kok Ndjaa-ebuwa Yeluzalem etεp ekelyaal Ghεj mɔn.

²³ Etεε náá, tɔ etsi ε Ghεj, yε nabe é, yε eekwyalaa náá: «Mɔn motom, yii megwyak aabyel ɔ, nyε aadi é ngbe Ghεj.»

²⁴ Bε nabaadi é, edje dɔɔ nε dhiiti buwa yii etsi e tak wat di edji ε. Yε nabe é: «Mεpepak membá, nεghu bɔɔ megum membá.»

²⁵ Pε Yeluzalem, yε nadi é, nε dhiiti mot, din ε lε nabe é Simeyɔj. Nyε nadi é, mot epiki, eduwal Zεeb. Nyε nadi ebwood mot aazetsik Yisalael ɔ. Sisim na Dεε nadi é nε nε lɔɔg.

²⁶ Sisim na Dεε naalooleε nyε náá, εsok nε nyε nε gwyε, nyε waabee Mesia Ghεj aadhis ɔ.

²⁷ Wɔ gwaa, Sisim na Dεε zedul Simeyɔj, nyε tɔ pε kok Ndjaa-ebuwa. Bebyael ε Yezu naazyε nε mɔn'ɔɔ etεp ezεsa nyε dáa mεkpa mε etsi di elεε ε.

²⁸ Simeyɔj é boobεp mɔn tɔ membɔ mε. Bhii tak, nyε eezεghaapeε Zεeb. Nyεy náá:

²⁹ «Nenak, Ghεj, beta kwom'ɔ nyε gwyε tɔ egwyem, tyee wɔ nalεε nyε ε.

³⁰ Etεε náá, mis mam eezebee tsik wɔ nadhis bis yε ε,

³¹ tsik wɔ nazekoobal etεp membyak djas ε.

³² Yε é ngel aasa náá, membyak mesis gu wɔ ε.

Yε é duu bot ε mbyak'ɔ, Yisalael.»

Mεkpa ε Zεeb yii Simeyɔj nalεε ε

³³ Sεεg nε nyεeg ε Yezu nabe é, edjoka dáa Simeyɔj nadi elii dum nε mɔn'ɔɔ ε.

³⁴ Simeyɔj é boozεsεε bε metel, nyε nε Maali nyεeg náá: «Zεeb dhis mɔn'ak ε, etεp ekwyεsal bot εbuepe nε εwyel bot εbuepe pε kɔ Yisalael. Nyε aadi é, ndem ngɔt ε Zεeb. Bot εbuepe é waasyaala bhyeed kɔ lo'ε.

³⁵ Tin, nyε waalyaal popoopwon egeka ee di esyela tɔ ebhum elyem e bot εbuepe ε. Yε kabε wɔy Maali ɔ, mezuk ε waatuu wɔ lyem dáa pεl, kεtuula pε yii kyee.»

An ngoolel-mεkpa ε Zεeb

³⁶ Yε nabaabe é nε dhiiti ngoolel-mεkpa ε Zεeb. Din ε lε nabe é An. Nyε nabe é esyes ε Fanuel, mot mbyak ε Aseed. Nyε nabe é, nyε eezedyeebageeb. Nyε

nabe é, nye naadi membu meten ne ebá, be ne ngom naba nye, nye dinaa ààgu botom o.

³⁷ Bhis esyee e ngom, nye nabe é ààkabaatò eba, kekum membu mekam-meten ne elé ne membu mená (84). Nye nabe é ààdus tò kok Ndjaa-ebuwa. Nye nadidi é, esa mesa me Zeeb mwos ne pum, ne etsi e edee tò mendjaala.

³⁸ Wò gwaa, nye zetuula dwoo tak wat, nye moo tin eduwal Zeeb, bhii tak nye moo elii ne bot e nadi ebwood náá, Yeluzalem zepkel é ban o, dum ne mon tóbó.

Esik e Yezu pe del e Nazaret

³⁹ Dáa seeg ne nyeeg e Yezu nasilal esa esesee djas etsi e Gheñ nadi elée e, be eezesik ne ne pe kyee dik Ghalile pe del e lóo Nazaret.

⁴⁰ Tin, ye nabe é mon eewyee ne ebee e mis, Zeeb naawa tò le etson ne enem ne embée be.

Yezu tò kok Ndjaa-ebuwa, nye ne membu kam ne eba

⁴¹ Membu djas bebyael e Yezu nabe é, etetò pe Yeluzalem étep ekebol ebyon e Pak.

⁴² Dáa Yezu nabe nye moo ne membu kam ne ebá e, be é boozetò ne ne, dáa ye nadi ezezye ne esesee tò mefulu mào e.

⁴³ Dáa ebyon nasi e, be eezesik. Ghuna mon'òo Yezu naalik pe Yeluzalem, tinaak, bebyael e Yezu ààgu.

⁴⁴ Bóo nadi egek e náá, nye é be ne bedhiiti bot tò zukamwaa ne bot e nadi eke lóog wat be ne be nòo o. Tin, bóo zokake muu dwoo. Wò gwaa, be zekan esan e nye pak bon nyeeg bóo, ne besò bóo bot e nadi é ebyon be ne be nòo o.

⁴⁵ Bóo ààbela nye e yenek. Be é boozesik pe Yeluzalem esaa nye.

⁴⁶ Tin, baba ye nakum melé bóo esaa nye e, wò gwaa, be zebela nye tò kok Ndjaa-ebuwa. Nye nadi é, ndiindil, belyoel eewa nye kuku ebwak, nyey egwak be, ne ebaadji be ekiya.

⁴⁷ Bot djas nadi egwak nye o, be nadi edjoka ebupe ne kwaambi etson nye nadi ne ye e, ne dáa nye nadi ebóoza ekiya bóo e.

⁴⁸ Dáa seeg ne nyeeg nabee nye e, wò gwaa be zedjoka ebupe. Nyeeg é boozeke ne ne náá: «Món'am, étep yé wò sa bis deenek? Bhum elyem e bis ne soog di é pe eko. Bis eesaa wò, saa saa.»

⁴⁹ Nye é boozebóoza ne nòo náá: «Bi saa me étep yé? Bi ààgu náá, me é tò ndjaa saag'am, étep esa mesa me?»

⁵⁰ Kabela náá, be nabe é ààmét esuk e sa nye nadi elii e.

⁵¹ Bhii tak, be eezesik ne ne pe Nazaret. Nye nadi elooba ne nyeeg ne seeg. Tin, nyeeg zokabaal etep binek djas tò lyem'e.

⁵² Yezu moo tin ewyee ne tyé, ne etson, ne enem ne embée é mis me Zeeb ne é mis me bot.

3

Melyo e Zan Nduuel-bot

¹ Ye nabe é, é sok Sezaad Tibeed nadi, nye moo ne membu kam ne eten kò bóó ekukuma dik'e e, Póos Pilat nadi é kukuma Yude, Elood kadi é ekòk kò Ghalile. Ye kabe mon nyeeg Filip o, nye nadi é kukuma kyee dik Ituud, ne Talakonitid. Lizanyas nakabe ye e kukuma kyee dik Abilen.

² E gheñ Anas ne Kayif nadi eboo beghaa-Zeeb e, ye nabe é Zeeb naalii ne Zan mon Zakali pe tò bal.

³ Zan zokazyé kò mel me nadi pe kyee dik wat ne dii Yulden e. Nye natutuud é náá: «Liigka elyem, da bi é kedúwa Zeeb. Tin, Zeeb é waapel mesyem men.»

⁴ E di'enek, etep ee nadi kwyala tɔ Məkana me ngoolel-məkpa ε Zεεb Ezayi ε, ye naabela εsuk. Ye nabe ε náá:

«Mot ngot epetuud tɔ bal:

“Koobalka ze ε Ghɛɲ,

da bi ε tuu nyε meze me na looba-looba!

⁵ Edi e na sebetεε di pak metsok

djas ε, ye waabimelaa.

Metsok ne eghooda djas ε waasilaa.

Membon djas di ε ze ε, ye waasekaa.

Meze me di, ye eezepulel ε, ye waakoobelaa.

⁶ Tin, bot djas ε waabee tsik Zεεb aadjε ε.”* ^{*}

⁷ Medhuu me bot nadi ezye pe daa Zan etεε náá, Zan neezεduu be Zεεb. Zan zokake ne nɔɔ náá: «Biyo megel mak, εze lyo bin náá, bi kaab εbuk ε Zεεb di ekunaa yenek?

⁸ Lyaalka ne eseseε bin náá, ye ε tseεtse náá, bi eezeswoola etsik bin, da bi ε bet εke biyo ne biyo náá: “Dhiiti sonok aanəkwaasa mena, etεε náá, Abalaam ε bhaab'enaka.” Betka me leε bin náá, Zεεb ε ne ghwyil esa náá, mekok mak liiza, ye di bedha ε Abalaam.

⁹ Ye goka ε bi ε gu náá, zɔɲ moo ε neεga ε ebok ε le, etep ye neetsaal ekanal e tak. Ele djas aadi aadjε bhum ε, goka ε ne εtsaalaa. Bhii tak, ye waakedikaa tɔ du.»

¹⁰ Wɔ gwaa bot moo tin edji nyε náá: «Bis goka ne esa dáa?»

¹¹ Nyε ε boozeboza ne nɔɔ náá: «Mot di ne ekuwa ebá ɔ, goka ε ne egwyena wat, dje mot di áábe ne ye ɔ. Bela náá, mot di ne edee e dek ɔ, nyε kaa ne bot ε di áábe ne ye ɔ.»

¹² Benɔɲel ε epata e lapo zokabaazyε yɔbɔ zeduwaa Zεεb. Wɔ gwaa be dji Zan Nduuel-bot náá: «Lyoel, bis goka ne esa dáa?»

¹³ Nyε eezeboza ne nɔɔ náá: «Nawaabka bot epata e lapo dhaa yii kukuma di eleε náá, bi goka ne ewaab ε.»

¹⁴ Esodja zokabaadji yɔbɔ náá: «Ye kabε bis ɔ, bis goka ne esa dáa?» Nyε eezeboza ne nɔɔ náá: «Sa mot áábaanɔ sa mot ne bhel, sa mot áasu mot tep. Bi goka ε ne εde ε efute e mεsa min.»

¹⁵ Bot djas nadi ebwood ne εbwaael djas. Bot djas nagek ε náá, Zan nabe ε Mεsia.

¹⁶ Nyε eεεke ne bɔɔ djas náá: «Mam duu bin Zεεb ε tɔ medii. Ye kabε mot di ezye bhis'am ɔ, nyε eedhaa me ne mebwala ne ghwyil. Mam aanəkwaakobela-belak duu† emalal etep ekotii-tiik ekel e ekoko be. Nyεy aaduu bin Zεεb ε tɔ ghwyil Sisim na Dee ne tɔ du.

¹⁷ Tɔ membo me, nyε eemε zyaagal etep nyε neewa mbεk pak mbee bhum ne mbεε bhum. Tin, da nyε ε wa mbεε bhum kɔ taa. Ye kabε embee bhum ɔ, nyε kakεmwas ye ε tɔ du na kɔm-kɔm.»

¹⁸ Zan naaleεε bot Mbεε Bhaadal ne betε ne dhiiti bemelyo. Nyε nadi elyo be ne εdjε be ghwyil.

¹⁹ Wɔ gwaa, Zan zokazεdul mekoozi Elood melɔ kɔ εsu ε Helodhiaad mwaa mon nyεεg nyε nadek ɔ, dɔɔ ne etep embee eseseε nyε nadi esa ε djas.

²⁰ Tin, Elood naabaazesa dhiiti mbee tep: nyε naawa Zan ε mbok.

Eduwa Zεεb ε Yezu

²¹ Bhii bot djas nazeduwa Zεεb ε, Yezu pe naazεduwa Zεεb. Nyε nadi edjaala, wɔ gwaa gwoo zεbenjel.

* ³ Eza 40.3-5 † ^{3:16} Bhis etii ε ekel mεpapa, tin mot-mesa me nadi áaduwalaa ɔ nyε moo tin egwyii nyε meko.

²² Bhii tak, Sisim na Dee eezesul kɔ le tyee eghum. Wɔ gwaa, dhiiti gwood zokazegék tɔ gwoo náá: «Wɔ é mɔn'am me dyeebakwyel ɔ. Me eedyebamyaala ne nɛ ebuepe.»

Dhaad mebyel e Yezu

²³ Yezu nabe é, nye moo ne membu tyee mekam-melel é sok nye nakan mesa me e, ne dɔa bot nadi eke náá, nye é mɔn Zozef e. Zozef nadi é mɔn Eli.

²⁴ Eli é mɔn Mattat, Mattat nakadi é mɔn Levi. Levi nabe é mɔn Melki, Melki nakadi é mɔn Zanayi, Zanayi nabe é mɔn Zozef.

²⁵ Zozef nakadi é mɔn Mattatya, Mattatya nabe é mɔn Amos. Amos é mɔn Nawum. Seeg e Nahum nabe é Esli, Esli é mɔn Naghayi.

²⁶ Naghayi nabe é mɔn Maat. Mot nabya Maat ɔ nabe é Matatyas. Matatyas nabe é mɔn Semeyi. Mot nabya Semeyi ɔ, nabe é Yosek. Yosek nabe é mɔn Yoda.

²⁷ Yoda nakadi é mɔn Yoanan. Seeg e Yoanan nabe é Lesa. Lesa nadi é mɔn Zolobabel, Zolobabel nakadi é mɔn Salatyel, Salatyel nabe é mɔn Neeli.

²⁸ Neeli nakadi é mɔn Melki, Melki nadi é mɔn Adhi, Adhi nakadi é mɔn Kosam, Kosam nadi é mɔn Elmadham. Elmadham nakadi é mɔn Eed.

²⁹ Mot nabya Eed ɔ, nabe é Zosue, Zosue nabe é mɔn Eliezeed, Eliezeed kadi é mɔn Yolim, Yolim nabe é mɔn Matat. Matat kadi é mɔn Levi.

³⁰ Levi nabe é mɔn Simeyɔn, Simeyɔn kadi é mɔn Yuda. Yuda nabe é mɔn Zozef, Zozef kadi é mɔn Yonam, Yonam nabe é mɔn Eliakim.

³¹ Eliakim nakadi é mɔn Melea, Melea nabe é mɔn Mena, Mena nakadi é mɔn Matata. Seeg e Matata nabe é Natan, Natan kadi é mɔn Dhavid.

³² Dhavid nabe é mɔn Yese, Yese kadi é mɔn Obæed. Obæed nabe é mɔn Bhooz, Bhooz kadi é mɔn Sala. Sala nabe é mɔn Naason.

³³ Naason kadi é mɔn Aminadaab, Aminadaab nabe é mɔn Almin, Almin kadi é mɔn Aalni. Aalni nabe é mɔn Eslon, Eslon kadi é mɔn Peleez, Peleez nabe é mɔn Yuda.

³⁴ Yuda nabe é mɔn Zakɔɔb, Zakɔɔb nakadi é mɔn Izak. Izak nabe é mɔn Abalaam. Seeg e Abalaam nabe é Teela, Teela nabe é mɔn Nakɔɔd.

³⁵ Nakɔɔd nabe é mɔn Seluug, Seluug nabe é mɔn Lewu, Lewu kadi é mɔn Peleeg. Peleeg nabe é mɔn Ebæed, Ebæed nabe é mɔn Sala.

³⁶ Sala nabe é mɔn Kenan, Kenan nabe é mɔn Alpaksaad, Alpaksaad é mɔn Sem, Sem é mɔn Noe, Noe é mɔn Lemek.

³⁷ Lemek nabe é mɔn Matusalem, Matusalem nabe é mɔn Enok. Enok é mɔn Yelæed, Yelæed nabe é mɔn Malaleel. Malaleel nabe é mɔn Kenan.

³⁸ Tin, Kenan nabe é mɔn Enos, Enos nakadi é mɔn Set. Set kadi é mɔn Adam, Adam é mɔn Zæb.

4

Satan eewa Yezu tɔ mebhawal

¹ Dɔa Yezu nabula pe dii Yulden e, ye nabe é Sisim na Dee moo tɔ le na «tɔɔɔ», Sisim zedul nye tɔ bal,

² é di Dim mot mekɔn nakewa nye tɔ mebhawal ɔ. Ye nabe é, nye naasa melu mekam-mená ááde edee. Bhii tak za zokazesa nye.

³ Dim mot mekɔn eezeke ne ne náá: «Neghu wɔ é Mɔn Zæb ɔɔ, kea ne ekok elak náá, ye liigel, da ye é di mapa.»

⁴ Yezu eezebɔɔza ne ne náá: «Ekwyala e Zæb lee náá: “Tsik mot tok ne mapa toto *.”»

⁵ Bhii tak, dim mot mekɔn eezetyet ne ne kɔ dwol, wɔ gwaa nye lyaal nye tɔ ewala ewat meyon me di kɔ bɔs e, djas.

* 4:4 Det 8.3

⁶ Satan ne ne náá: «Gwyáka, me waadjé wó eghen ne makas me di tó meyon mak ε djas. Eteε náá, ye naazedjeaa me. Me ε ne ghwyil εdje ne mot me aakwos εdje ɔ.

⁷ Ye be náá, wó eemyaal ekwyit mebon mɔ si meko mam ɔ, me waadjé wó djas.»

⁸ Yezu eezεbɔɔza ne ne náá: «Ekwyala lee ε náá: “Ye ε Ghen, Zεεb'ɔ ε wó di egoka ne εduwal. Wó zosa ε mesa me nyey nye emet†.”»

⁹ Bhii tak, Dim mot mekɔŋ eebaazetɔ ne ne pe Yeluzalem, zegel nye kɔ εko ε kok Ndjaa-ebuwa. Nyey ne Yezu náá: «Ye be náá, wó ε Seenjele Mɔn Zεεb ɔɔ, tsela, da wó ε keduma pe si.

¹⁰ Deenek, etεε náá, ekwyala lee ε náá: “Zεεb ε waaleε ne efofop be náá, be baal wɔ‡.”

¹¹ Tin, baabela náá: “Be waabεp wó kɔ membɔ mɔɔ, ε kaab náá, k'o'ɔ εzekεbema εbek.”»

¹² Tin, Yezu eezεbɔɔza ne ne náá: «Ekwyala baaleε ε náá: “Sa wó ààwa Ghen, Zεεb'ɔ tó mebhawal‡.”»

¹³ Bhii nye nazewa Yezu tó mebhawal dāa nye nakwyel ε, Dim mot mekɔŋ eezεbet nye, nye tó etsetape, kekum ε dhiiti εwala aanyɔ ne ne ε.

Yezu eekan mesa me pe Ghalile

¹⁴ Yezu eezesik pe Ghalile, ghwyil Sisim na Dee tó le «tɔɔɔ». Duma ye zokake kɔ mel me nadi mbaka-mbaka ne tin ε djas.

¹⁵ Tin, Yezu moo tin elyo bot mekpa ε Zεεb tó mendjaa me mendjaala me eYuda. Bot ε nadi egwak nye ɔ, naadyeebaduduwal nye.

Bot ε Nazalet eeswonal Yezu

¹⁶ Dhiiti dwoo Yezu zetɔ pe Nazalet, ε di nye nawyelaa ɔ. E dwoo saba, nye eezeni tó ndjaa mendjaala me eYuda dāa nye natawa ne esesa ε. Nye ε boowyel ε mis me bot étεp elan ε ekwyala ε Zεεb.

¹⁷ Bhii tak náá, be eezedje nye mbwoob mekana me ngooel-mekpa Ezayi, nye eezewyiiz mekana me tak. Nye kabela ε di nakwyalaa náá:

¹⁸ «Sisim ε Ghen ε ne nam etεε náá, nye naadjε me ebotan, étεp me neezetuud bεdjel ε bot mbεε bhaadal. Nye naadhis me, me zeleeε bot ε membok náá, be moo ε tiia.

Me zeleeε be na edhim náá, be moo zenya sok.

Me zeleeε bot ε di nyalaa ɔ, be neepeka.

¹⁹ Me zetuuđ náá, mena moo ε, ε mewala me Ghen di zetsik bot be ε*.»

²⁰ Bhii tak, Yezu eezεwol mekana, zεdje ne mot nakwokwom mbwoob mekana me tak ɔ, nye eezεnɔ nyel, disi. Bot djas nadi tó ndjaa mendjaala me eYuda ɔ, moo tin «dhuuu», ne mis ε nyel'ε.

²¹ E di'enek, nye boozelee be náá: «Mos ekwyala ee bi zegwak ε, eedjala.»

²² Bɔɔ djas nadi etanjal étεp'ε, be nadi edjoka mbεε étεp ee nye nadi elεε be ε. Be zokazedji náá: «Ye tok mɔn Zozεf'aak ε?»

²³ Tin, Yezu eezεke ne nɔɔ náá: «Tseetse náá, bi ε waadjε kana yak: “Ngwomel bot, tsika nyel'ɔ woy wó ε emet.” Bi ε waabaake ne nam náá: “Bis eegwak menduk me mesa me wó nasa pe del ε Kapelnaum ε. Baasa esa e tak wak kɔ ghaada yɔ met!”»

²⁴ Bhii tak nye eezεbaabil náá: «Ne tseetse, me lee bin ε náá, ye tok ne dhiiti ngooel-mekpa ε Zεεb ààmyaalaa kɔ del ε le met.

²⁵ Tseetse, me lee bin e náá: E gheŋ e ngooel-mekpa e Zeeb Eli, ye nabe é ne bete ne bekus e boa tó Yisalael, é sok ye nasa membu melé ne pes, bhi àanee e, é sok boo pwom nasa kó del djas e.

²⁶ Zebela náá, Zeeb nabe é àakyeed Eli pè daa kus moma dik'ena. Nye nazokyeed nye é pè daa dhiiti kus moma, nadidi pè del e Salepta o, pè kyee dik Sidon.

²⁷ Ye nabaabe pè é, ne bot e nadi ne ebé e zezam o, ebuepe tó Yisalael é gheŋ e ngooel-mekpa e Zeeb Eliize. Zebela náá, ye nabe àabe ne mot ngot tó sama yoo natsak, bhis Naaman, mot kyee dik Siili nye emet.»

²⁸ Tin, wó gwaa ebuk zemet boo djas tó ndjaa mendjaala me eYuda, bhii be nazegwak deenek e.

²⁹ Wó gwaa be zewyél, bhii tak be eezewyis tó ne Yezu edi sis àabe kó del, pè kó nges boo etsoke e Nazalet nasumaa kó tak e, étep be neeke zyeegal nye, nye neeges tó toŋ.

³⁰ Tin, Yezu zokazesyela tó lóo, náo nyel'e, tó ye.

Mot mbee sisim nadi edhek o

³¹ Dhiiti dwoo, Yezu naató pè Kapelnaum, del e Ghalile. Nyey é lelyo bot mekpa e Zeeb, dwoo saba.

³² Bot naadyeebadjodjoka dáa nye nadi elelyo e, etee náá, nye nalelyo é ne eghen.

³³ Tó ndjaa mendjaala me eYuda nadi é ne dhiiti mot nadi ne mbee sisim nadi edhedhek o. Mot'enok moo zetsim elyelepe.

³⁴ Nyey náá: «Haal Mena é ne yaa tep, Yezu, mot Nazalet? Wó zye, zetwak bis é? Me ne gu náá: Woy é mot na de Zeeb nadhis o.»

³⁵ Yezu eezebhem nye elyelepe. Nyey náá: «Dia gwyem, wyisa tó nyel mot'ak!» Mbee sisim zegheeg mot'enok si é mis me bot. Bhii tak, nye eezewyis tó le, áazuk nye é dhiiti di.

³⁶ Bot djas naadjoka elyelepe, be moo tin elelii pak'oo náá: «Yak é yaa kóko lii ne nwyak mot? Nye é ne eghen ne ghwyil ebatake ne embee esisim náá, be wyis, boo é batawyis.»

³⁷ Wó gwaa, dék din e le zedjala kó kyee dik'enek djas.

Yezu epetsik bete ne membel

³⁸ Yezu eezewyis tó ndjaa mendjaala me eYuda, tó pè daa Simon. Ghuna tsi e Simon yii moma nadi é ne mekosa ekpanepe. Be eezake ne Yezu náá, nye sa sonok étep'e.

³⁹ Nye eezemalal é ngwoob'e, tinaak nye zebhem mekosa, nye wyis. Wó gwaa, mekosa zewyis tó le. E di tak wat, moma yenok eezewyél, nye moo ebe be.

⁴⁰ Kaseka é, é ebil e dwoo e, bot e nadi ne membel membi-membi o, naazye ne náo pè daa Yezu, nye é bookel membo kó lóo. Bhii tak náá, be eezetsak.

⁴¹ Embee esisim nadi ewyis tó bete ne membel, boo é tsitsim náá: «Wó é Mon e Zeeb!» Yezu é boozelyak be náá, be diyal enuub etee náá, be nadi egu náá, nyey é di Mesia.

Yezu epelee mekpa e Zeeb tó mendjaa me mendjaala me eYuda

⁴² Dáa melem nalem e, Yezu eezedus tó ghaada tó pè kyee di àabe ne bot e. Tin, zukamwaa ne mot moo zesaa nye, wó gwaa, be zokazebela nye. Ekwosak e lóo nabe é, be ne be náo di é di wat, nye nákabaalik be.

⁴³ Nye eezake ne náo náá: «Ye goka é náá, me tó, kegoola mbee bhaadal dum ne Eyon e Zeeb pè bedhiiti eghaada esis, etee náá, me nadhisaa é, étep tak.»

⁴⁴ Tin, nye nadi egoola mekpa e Zeeb tó mendjaa me mendjaala me eYuda kyee dik Yude.

5

Yezu eedjoo bedjekel yii meken

¹ Dhiiti dwooo Yezu nadi é, é ngwoob boo soob na djato-djato Ghenεεzalet. Tin, bot εbuεpe eezesaala nye é nyel pe kyee nye nadi é, étep be neezεgwak mekpa ε Zεeb.

² Nye eezεbee é εbon ε dii, meleeed membá ye zeseε, belael ε mεwyet naaseε étep εgwyii mεwyet mao.

³ Nye eezeni to eleed wat. Yiizaag nabe é ye é Simon. Nye é booke ne nao náá, be waatiila batsa ne εbon. Bhii tak nye eezenao nyel, disi. Tin, nye moo zelyo bot mekpa ε Zεeb.

⁴ Dáa Yezu nasilal elii ε, nye é booke ne Simon náá: «Tiila kuku dii, bhii tak, da bi é la mεwyet men.»

⁵ Simon é boozεbɔɔza ne náá: «Ghen, bis eegao tu pum'ak djas mos, aabel sonok. Tin, dum ne mekpa mo, me epela mεwyet.»

⁶ Dáa be kala mεwyet ε, wo gwaa be zemet besu εbuεpe, mεwyet mao moo saa ye neekε.

⁷ Be é boozedjoo besu baa nadi to dhiiti eleed o, be zεkwyee be. Be é boozye. Baa bela besu, bhii tak, wo gwaa be zokazelwoodal meleeed membá mao, meleeed ekeε saa diida.

⁸ Dáa Simon Pyeed nabee deenek ε, wo gwaa nye zεkwyit mebon si meko ε Yezu. Nye ne náá: «Ghen, toa yo etsetape ne nam, etee náá, me é mot mesyem.»

⁹ Etee náá, ekeed naadyeebasa nye ne bot ε nadi tin be ne be nao o sama, dum ne yenek mbi bete ne besu ε be nagó ε.

¹⁰ Ekeed ε tak baazemet dɔo ne Zak ne Zan baa Zεbede bot ε be ne be nao nadi o. E di'enek Yezu é booke ne Simon náá: «Nabem ba, etee náá, kana dwooo pan mos'ak, woy aakadi é lael mεwyet étep emet bot.»

¹¹ Bhii be nasel meleeed é εbon ε, be eezεdhuugal eseseε baa djas, be eezedu Yezu.

Yezu eetsik dhiiti mot nadi ne εbε ε zezam o

¹² Yezu nadi é, ko dhiiti del, wo gwaa dhiiti mot nadi ne εbε ε zezam o, zetiila pe daa le, kwyit mebon, bhwoob si, zedjaala ne náá: «Ghen, lyem'o é kwyl o, wo é ne ghwyil etsik me, da nyel'am é bula deε.»

¹³ Yezu eezεseb mbo, met nye. Nye eezeke ne náá: «Me eekwyel! Tsaka.» E di tak wat, zezam zokasi é nyel mot'enok.

¹⁴ Tin, nye é boozedul nye melo elyelepe náá: «Sa wo aaleε mot sa dhaa wak ε. Toa kelyaal nyel pe daa ghaa-Zεeb, da wo é kedje ebuwa ε betit daa Moiz nake ε. Etep náá, be neetanjal é di yen dum ne tsik wo zetsak ε.»

¹⁵ Tin, dék'ε, nabaazekala dhaa tyε ko mel djas, bot εbuεpe nadi ezye, zεgwak melyo me Zεeb ne zesaa tsik pe daa le.

¹⁶ Yezu nabe é é etetó to bal é edi di aabe ne bot o, étep nye neekεdjaala.

Yezu eetsik dhiiti boka mot

¹⁷ Dhiiti dwooo Yezu nadi elyo bot mekpa ε Zεeb, eFalizye ne beghan ε mekana me etsi natus mel ne mel pe kyee dik Ghalile, ne Yude, zenao ghaada Yeluzalem o nadi é tin mendiindil ε gwoob Yezu. Tin, ghwyil ε Ghen Zεeb nadi é to Yezu étep nye neetsik bot ε mebé.

¹⁸ Wo gwaa, bedhiiti bot zokazyε ne mot zesao ne εbε o, byaala ko mwaala. Be nadi esaa daa be aaniigal nye to ndjaa étep ekenεεg nye si meko ε Yezu.

¹⁹ Dáa be nadi aabe ne daa be sa ε, wo gwaa, bot binok zokazebyet ko mii ndjaa, tuu elen to εbo, be eezεsil mbel'enok ko mwaala ye, kuku εbwak, zeza ne di Yezu nadi o.

²⁰ Dáa Yezu nabee edum e konj e bot e nazye ne mbel tak o, nye é boozeke ne mbel náá: «Moo so'am, mesyem ma epelel.»

²¹ Beghanj e mekana me etsi ne eFalizye moo tin ne bete ne esiiza to elyem. Boo náá: «Yenok eze di ebyasal Zeeb deenek? Nwyak mot di ne ghwyil epel mesyem me so mot, bhis Zeeb nye emet?»

²² Dáa Yezu naagu esiiza boo e, nye é booke náá: «Étep ye bi di ne mbi yenek egeka?»

²³ Eyé di aadyeebalyel ne nen, eke é náá: “Mesyem ma epelel” ooho, neghu eke é náá: “Wyela, da wo é ke?”

²⁴ Ye goka é, bi gu náá: Seejele Mon Mot é ne ghwyil epel mesyem me bot ko bos.» Bhii tak, nye eezeke ne soobela mot'enok náá: «Me ke é náá, wyela, nonga mwaala yo, da wo é sik pe ndjan'ol!»

²⁵ E di'enek wat, bot djas «dhuuu», ne mis é nyel mbel, wo gwaa, nye zewyel, ghe mwaala nye naghegheaa ne ye e, zenoo nyel, to pe ndjan'e, nye yé é duwal Zeeb.

²⁶ Bot djas naadyeebadjoka, bhii tak be moo duwal Zeeb é ekeke náá: «Bis dinaa aapaabee koka yak sok!»

Yezu eedjoo Levi

²⁷ Bhii tak Yezu zokazewyis, wo gwaa, nye bee dhiiti nongel epata e lapo, din e le nabe é Levi, ndiindil é di mesa me. Yezu eezeke ne ne náá: «Dua me!»

²⁸ Ngbat, Levi eezewyel, nye eezelik esese be djas, du nye.

²⁹ Bhii tak, Levi eezesa ebyonj to ndjan'e. Bete ne benongel e epata e lapo, ne bedhiiti bot ebuepe nadi é, loog wat be ne be noo ko mesa.

³⁰ EFalizye ne beghanj e mekana me etsi nadi be ne be noo e nadi elii ebiyoape ne sa tak elyelaape. Be é boozeke ne bedjekel be náá: «Étep ye bi di ede é di wat bi ne benongel e epata e lapo ne bot e di ne mbee dék?»

³¹ Yezu é boozebooza ne noo náá: «Bot e di menyel enyoape o, tok ne gwyes ngwomel mot étep nye neegwom be. Ye é member e di ne gwyes megwoma me.

³² Me nabe é aazyé, zesaa bot e epiki. Me nazyé é, zesaa bot e di gu náá, be é bot e mesyem o, étep be neeswoola mefulu moo.»

Melyo e Yezu dum ne tep etsi e edee

³³ EFalizye zokazedji Yezu náá: «Bedjekel e Zan Nduuel-bot ne bedjekel bis ne tsi edee étep mendjaala esok ne esok. Etep yé bo bedjekel di aatsi edee étep mendjaala?»

³⁴ Wo gwaa, Yezu zokabooza ne noo náá: «Bi nakabee sok paa náá, beso e mwaaz tsi edee dwoo eba, dhi be di loog wat ne mwaaz, mot paazyé zeba moma o? Me aabee deenek.

³⁵ Tin, ewala e tak é waakum, so'oo mot zye zesa eba o, nye waadisaa to loo. E di tak é be aatsi edee.»

³⁶ Yezu eebaazebooza be to kana náá: «Ye tok ne mot aanyaa kaad na bes étep ekoobal bet kaad ne ye. Ye sael deenek o, pes bes kaad é waanyaa bet kaad, tin, pes bes kaad tok ne ghwyil elataa é bet kaad.

³⁷ Ye tok ne mot aawa bes menyok to ebheeb na mwa etee náá, ye wyl o, menyok é ne ghwyil ebo ebheeb. Menyok waasee é bos tin, bheeb waapulel.

³⁸ Enyo náá, menyok me bes waaa to ebheeb na bes!

³⁹ Ye tok ne mot aakwyel ede menyok me bes, bhis nye eezede menyok me na mwa o. Ye dyeebakeaa e náá: “Menyok me na mwa ne nyo.”»

6

Yezu é kukuma dwoo saba

¹ Dhiiti dwoo saba Yezu nadi edhaa tɔ pyeeb meɓhek me di edjóaa ble ε. Bedjekel be nadi ebók meɓhek ne εdjas ye tɔ membo mɔɔ, bhii tak, be eezede bhum tak.

² Bedhiiti eFalizye é boozeke ne Yezu náá: «Éteɓ yé bi di esa sa etsi di elyak dwoo saba ε?»

³ Yezu eezεboɔza ne nɔɔ náá: «Bi dinaa àapaalaa dáa Dhavid nasa é sok za nasa be ne bot be ε?»

⁴ Be naani tɔ Ndjaa Zeeb, nyey zokanɔɔ emapa ee nakanjaa Zeeb ε, de, nɔɔ yak pak, djε bot ε nadi egyee be ne ne ε. Dhi bɔɔ eezogu enyɔɔpe náá, etsi lee náá, bot di egoka ne εde emapa binek é, ye é bɔɔ bemet beghaa-Zeeb.»

⁵ Yezu zokabaazeke ne nɔɔ náá: «Seenjele Mɔn Mot é di kukuma dwoo saba.»

Yezu eetsik mot na sɔɓela mbo dwoo saba

⁶ Dhiiti dwoo saba, Yezu eezeni tɔ ndjaa mendjaala me eYuda, nyε moo tin elyo bot mekpa ε Zeeb. Tɔ tak nadi é ne dhiiti mot ngɔt ne mbo egheɗ sɔɓela.

⁷ eFalizye ne beghan ε mekana me etsi moo tinaak «dhuuu» ne mis é nyel ε Yezu é gwyák neghu nyε waatsik nyε dwoo saba, éteɓ ebela lo mesɔ me be aapit nyε.

⁸ Tin, Yezu nadi egu egeka e ebhum e elyem bɔɔ. Nyε eezeke ne mot na sɔɓela mbo náá: «Wyela! Tyanja tetel tin kuku εbwak.» Wɔ gwaa, mot'enɔk eezewyel, nyε eezetyaa tetel.

⁹ Nyε eezεdji εdhuu ε bot é nadi tin ε náá: «Tɔ etsi, cyé di egoka ne esael dwoo saba, enem esa “ohoo” embee eseseε? Etsik ε mot “ohoo”, neghu ebet náá, nyε gwyε?»

¹⁰ Yezu eebulal mis gwyák be, bhii tak nyε eezeke ne mot tak náá: «Seeba mbo'ɔ.» Nyε eezεseeb mbo'ε, ye eezεsekel, bula enyɔɔpe.

¹¹ Wɔ gwaa beghan ε mekana me etsi ne eFalizye zokazeɓpa lyem elyelεpe, be moo tinaak esɔs pak'ɔɔ, edjek tyee be aasa kɔ esu ε Yezu ε.

Yezu εpeséε bot ε lwoma ye kam ne bebá

¹² E gheɗ tak, Yezu naazεbyet kɔ etsok éteɓ εkedjaala Zeeb. Nyε naadjaala Zeeb tu pum tak djas.

¹³ Dáa melem nakalem ε, nyε eezεdjóɔ bedjekel be. Bhii tak, nyε eezεséε tɔ sama yɔɔ bot kam ne bebá, nyε nadjóɔ be «bot ε lwoma».

¹⁴ Min mɔɔ nabe é: Simɔɗ Yezu naget Pyeed ε, zenɔɔ mɔn nyεeg Andele, Zak ne Zan, Filip, Bhaatelemi,

¹⁵ Matye, Toma, Zak mɔɔ Alfe, zenɔɔ Simɔɗ, mot di tɔ εdhuu ε bot ε nadi djóaa eZelot ε*,

¹⁶ zenɔɔ, Yuda mɔɔ Zak, be ne Yudas Iskaliot, mot aaka nyε ε.

Yezu εpyelo ne etsik bot

¹⁷ Yezu eezεwyeed etsok be ne be nɔɔ. Nyε eezetyaa é di na seɓeteε, é di bedhiiti bedjekel εbuεpe nadi ε. E di tak, ye nabaabe é ne zukamwaa ne mot. Bot ε tak naadudus é pe kyee dik Yude ne Yeluzalem, kɔ egħaada di é ngwoob bɔɔ dii mesɔn ε, pe Tiid ne Sidɔn.

¹⁸ Be nazyεzegwak embee melyo me Zeeb, dɔɔ ne zesaa tsik. Bot ε embee esisim nadi edhedhek ε, nabe é, be naabela yɔɔɔ tsik.

¹⁹ Bot nadi esuu é, be met nyε bɔɔ be emet, etεε náá, dhiiti kwaambi meɓwala nadi ewyis tɔ le, é tse-tsik bɔɔ djas.

* **6:15** Simɔɗ nabe é mot di tɔ εdhuu ε bot é nadi djóaa eZelot ε. Be nasesa mesa mɔɔ tɔ syaab éteɓ eɓyen náá, ekwyil e bot ezεkewa be é bhel.

Me²⁰myaala ne gho²¹n

²⁰ Yezu eezegwyák bédjékel be, nyey ne nɔɔ náá:

«Menyo ne biyo, bédjel e bot
eteé náá, Eyon e Zeeb é yibo.

²¹ Menyo ne biyo, bot e di ne za nenak o,
eteé náá, bi é waade, djil.

Menyo ne biyo, bot e di edje nenak o,
eteé náá, bi e waago.»

²² «Menyo ne biyo, bot e di ebhina bin o,
be so bin o,
be lee bin,

ne esaab e dék e len, kɔ esu e Seenjele Mɔn Mot o.

²³ E dwoo tak, myaalka, da bi é bɔl zen, eteé náá, boo etuud bin e neega pe to
gwoo. Bébhaab bɔɔ nasesa é deenek ne bengoolé e mekpa e Zeeb.»

²⁴ «Haa kpaa-ghon ne biyo, bekuma e bot
eteé náá, bi nazeléla yebɔ enem ne embée.

²⁵ Kpaa-ghon ne biyo, bot e zede, djil nenak o,
eteé náá, bi aadi é ne za.

Haa kpaa-ghon ne biyo, bot e di ego nenak o,
eteé náá, bi aadi é dje.»

²⁶ «Haa kpaa-ghon ne biyo, ye be náá, bot djas epeduwal bin o. Ye é deenek e,
bebhaab bɔɔ nadi eduwal bengoolé e mekpa e Zeeb yii mekonj.»

Ekwyel e bot e di bhina bin o

²⁷ Ye be biyo, bot e di egwak me o, me lee bin e náá: Kwyelka bot e mebhuka
men. Saka enem esa ne bot é di ebhina bin o.

²⁸ Seeka bot e di ekal bin o, metel. Da bi é baadjaala Zeeb étep bot é di esa bin
ebiy o.

²⁹ Ye be, mot é nyuu wɔ beez é emuk o, baadje yak kyee emuk. Mot é nɔɔ wɔ
ndjookuwa o, beta nye baanɔɔ kuwa yɔ.

³⁰ Gwyena ne mot ne mot di ewaab wɔ sonok o. Ye be mot eenɔɔ seeyo o, sa
wɔ aakabaadu.

³¹ Saka ne bot tyee bi di ekwyel náá, be sa ne nen e.

³² Ye be náá, biyo zokwyel é bot e di ekwyel bin o, étep yé bi di ebun náá, bi
djeaa bhɔɔ? Dɔɔ ne bot e mesyem zobaakwyel é, bot e di ekwyel be o.

³³ Ye be náá, biyo zosa enem esa e, ne bot e di esa bin enem esa o, étep yé bi
di ebun náá, bi djeaa bhɔɔ? Dɔɔ ne bot e mesyem baasaa deenek.

³⁴ Ye be náá, bi ekola bot esonok e é bwaal náá, be neebaadje bin yɔbɔ o,
étep yé bi di ebun náá, bi djeaa bhɔɔ? Dɔɔ ne bot e mesyem baadjel pak'ɔɔ e
fulu ekola, eteé náá, be neebulela ye.

³⁵ Ye be biyo o, ye goka é, bi kwyel bot e mebhuka men. Saka be enem esa.
Gwyenaka ne bot esa bin, aabwaal náá, be waabaabulal bin ye. Deenek Zeeb
é waadje bin boo etuud. Bhii tak, bi é waadjóaaa bɔn Zeeb-Mekaake, eteé náá,
nye é Zeeb menyo ne bot e lwalen, zeege ne bembee e bot.

³⁶ Gekeka bot gho²¹n, dáa Seeg'en di egek bin gho²¹n e.

Nápéka bot

³⁷ «Sa bi aàdidi é péé bot, deenek Zeeb aanákwaapée bin. Sa bi aàdidi é
kwyesal bot ndje sɔs, deenek Zeeb aanákwaakwyesal bin ndje sɔs. Pelka bot
ebiy o be di esa bin e, deenek Zeeb é waapel bin.

³⁸ Gwyenaka ne bot. Deenek Zeeb é waadje bin ebuspe, lwoodal. Zeeb é
waaso to boo bhwan'en beté ne bhum, nyomelaa, dital-dital, “tɔɔɔ” see. Hee!

Zεεb bee é dáa bi di elwoodal bhwaabesɔ bin ε. Ye é deenek ε nyε aalwoodal yebɔ bhwaab.»

³⁹ Tin, Yezu eebaazelii ne nɔɔ pε tɔ kana náá: «Mot edhim tok ne ghwyil edul sɔ mot edhim étεp elyaal é nyε ze, deenek tε? Bε é sa deenek ɔɔ, bɔɔ djas bebá é waakedjoola tɔ guk.

⁴⁰ Ye tok ne djekel di ne ghwyil edhaa seeg mot di elyaal nyε mεsa ɔ. Tin, yε bε náá, djekel di edjek mεsa ɔɔ, nyε eezedjek enyɔpe ɔ, nyε aakaswaala é, nyε moo dáa seeg mesa mε.

⁴¹ Etεp yé wɔ gwyák kwyεzyon di tɔ dis ε sɔ mot, wɔ kadi é, àabee pek le di tɔ dis ε lɔ ε?

⁴² Wɔ naakwaake ne sɔ mot náá: “Mɔɔ sɔ'am, beta, mε dis mɔɔ kwyεzyon tɔ dis ε lɔ,” dhi wɔy di àabee pek le di tɔ yɔ dis ε! Wɔy mot mεdjhaaz pε εko, bhimis pε si, pookodis sok pek le tɔ dis ε lɔ! Bhii tak é wɔ aanyaa sok, étεp wɔ needis kwyεzyon di tɔ dis ε mɔɔ sɔ ε.

Le ne ebhum be

⁴³ «Mbεε le àabya mbee bhum. Tyee wat ne mbee le, yε aanákwaabya mbεε bhum.

⁴⁴ Le djas gwyakaa é, ne ebhum nyε di edje ε. Bhum efiigh àábókkaa kɔ le mεgɔk. Baadi náá, bhum di saaa mεnyok mε vin ne ye é, yε àábókkaa tɔ engwyinini.

⁴⁵ Mbεε mot dyeebawyisal é embεε etεp di edus tɔ di εkwom ε di tɔ lyemε ε, kadi é náá, mbee mot dyeebawyisal é embεε etεp mεbiyo mε di tɔ mbee lyemε ε. Etεe náá, mεkpa mε mot dyeebawyisal tɔ nuube ε, ye é mεkpa mε zelwood tɔ lyemε ε.»

Kana mendjaa memba

⁴⁶ «Etεp yé bi di edjoo mε “Ghεɲ, Ghεɲ”, da bi kadi é, àasa dáa mε ke ε?

⁴⁷ Mε paalyaal bin mbi mot zyε pε daa lam é gwak mεkpa mam, da nyε é kε tyee tak ɔ, di egoka ne εdi ε:

⁴⁸ Nyε é dáa mot nadi eesum ndjaa, nyε é zεben epap e tak, zεpu bɔs edimεpe, tuula kɔ bat εkok ɔ. Nyε nakawyel epap é kɔ tak, tyee bhyon nakatuula ε, εbhyyeb ε mεdii mε tak naanyunja é ndjan'enek, àabik, etεe náá, ndjaa naasumel ε enyɔpe.

⁴⁹ Deenek, mot maa-εlɔ di gwak mεkpa mam, nyε kadi é, àakε tyee tak ɔ, nyε é dáa mot nasum ndjan'ε kɔ bɔs, àapu edimεpe, àabε ghus epap. Tyee bhyon nakatuula ε, ndjan'enek eezεbik é di tak wat é “syεεε”.»

7

Yezu eetsik mot-mesa mε boo kukuma esodja eLɔm

¹ Bhii Yezu nasilal elii ne mεdhuu mε bot ε nazemaala tin ɔ, nyε eezetɔ pε Kapelnaum.

² Tin, dhiiti boo kukuma tɔ lɔɔg esodja eLɔm nadi é, ne dhiiti mot-mesa mε ngɔt nyε nadi ekwyel εbuεpe ɔ. Mot-mesa mε tak nadi ebé εkpanεpe, é siila ne εsyee.

³ Dáa boo kukuma esodja tak nagwak menduk ε Yezu ε, nyε é boolwom bεdhiiti bεpaa ε eYuda, bε zedjoo Yezu étεp nyε neezetsik nyε.

⁴ Bε eezεkum pε dáa Yezu. Bε moo tin edjaala ne ne elyεεpe. Bɔɔ náá: «Mot tak goka é náá, wɔ kwyee nyε.

⁵ Nyε ne kwyel bot ε mbyak'enaka. Ye nyεy é nasum ndjaa mendjaala mε eYuda yanaka.»

⁶ Tin, Yezu eezeghɛɛ nyel, tɔ bɛ nɛ bɛ nɔɔ. Bɛ dinaa àapaakotseta nɛ ndjaa deenek e, kukuma esodja eezelwom bɛsɔ bɛ, bɛ lɛɛ nyɛ náá: «Ghɛɲ, nàdhek nyel'ɔ gwyes. Mam tok mbɛɛ mot étep wɔ neeni tɔ ndjan'am.

⁷ Etep tak é mam nakuma nyel, di àazyɛ zɛlii nɛ nɔ. Deenek, “iyeee!” Lóoa ɛkpa wat etɛɛ náá, mot-mɛsa mam neetsak.

⁸ Di mɛ di'aak, mɛ é nɛ ekukuma bam mɛ di gwak esesɛɛ mɛ aasa é nɛ nɔ ɔ. Pɛ si mɛko mam, mɛ é nɛ esodja. Mɛ ke nɛ ngat náá: “Tóak” ɔɔ, nyɛ epɛtɔ. Mɛ ke nɛ nwyak náá: “Bulak” ɔɔ, nyɛ epɛbula. Tin, mɛ ke nɛ mot-mɛsa mam: “Sa dáak” ɔɔ, nyɛ epɛsa.»

⁹ Dáa Yezu nagwak ɛbɔɔza kukuma yenɔk ɛ, ye nabɛ é, nyɛ naadyeebakwyɛl nyɛ. Nyɛ é boo liig mis, nyɛy nɛ edhuu ɛ bot ɛ nadi egyee nɛ nɛ nɔɔ náá: «Mɛ lɛɛ náá, mɛ dinaa àapaabee kwaambi yak ɛbwaalel nɛ Zɛɛb sok, ye nakoozobe kɔ dɛl ɛ Yisael.»

¹⁰ Bot ɛ nalwomaa ɔ, eezɛsik yɔbɔ pɛ dáa kukuma esodja, bɛ kakɛbela mot-mɛsa nadi bɛ ɔ, nyɛ eezetsak.

Yezu eezɛgomal muu mɔn kus moma

¹¹ Bhii tak, Yezu eezɛtɔ pɛ dɛl ɛ di djóoa Nayin ɛ, bedjekel bɛ nɛ mɛdhuu mɛ bot ɛ nadi egyee nɛ nɛ ɔ.

¹² Dáa nyɛ nadi, nyɛ moo é ngwoob ɛniel ɛ dɛl ɛ tak ɛ, bot ɛ dɛl nadi ezye nɛ muu mot pɛ mɛvit étep ɛkedel nyɛ. Ye nabɛ é ɛtsak ɛ mɔn dhiiti kus moma. Bot ɛ dɛl ɛ tak ɛbuɛpe nadi é, é ngwoob'ɛ.

¹³ Dáa Ghɛɲ nabɛɛ kus moma yenɔk ɛ, ghorɲ naasa nyɛ ɛbuɛpe étep'ɛ. Nyɛ é booke náá: «Nàdje!»

¹⁴ Nyɛ eezetiila, wɔ gwaa nyɛ mɛt kɛs*, bot ɛ nadi ebɛp kɛs ɔ, eezetyaa. Yezu zɛkɛ náá: «Mɔɔ ngbaaz, mɛ lɛɛ náá: Wyɛla!»

¹⁵ Mot nagwyɛ ɔ eezɛgom, di ndiindil, nyɛ moo tinaak elii. Yezu eezɛbulal nyɛ é mɛmbɔ mɛ nyɛɛɔ.

¹⁶ Bot ɛ nadi tin ɔ, naadjoka ɛbuɛpe. Bɛ é boozɛduwal Zɛɛb é ke náá: «Boo ngoolɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb eetuula pak'enaka. Deenek, Zɛɛb eezɛkwyye bot ɛ mbyak'ɛ!»

¹⁷ Bot ɛ kyee dik Yude nɛ mɛl mɛ mengwoob nɛ mengwoob nabɛ é, bɛ naagwak menduk mɛ sa Yezu nasa ɛ.

Engoola-ngoola ee Zanɲ Nduuel-bot nalwom ɔ

¹⁸ Bedjekel ɛ Zanɲ eezɛkaada Zanɲ etɛp binek djas. Zanɲ eezɛdjóo bedjekel ɛbá pak'ɔɔ.

¹⁹ Nyɛ eezelwom bɛ pɛ dáa Yezu, étep ɛdji Ghɛɲ náá: «Ye é wɔy ɛ di Mɛsia nabɛ náá, nyɛ epɛzyɛ ɔ,† “ohoo” nɛghu ye baabwoodaa dhiiti baadi ezye ɔ?»

²⁰ Dáa bɛ nakum pɛ Yezu nadi ɛ, bɛ eezɛkɛ nɛ nɛ náá: «Zanɲ Nduuel-bot lwom bis é, bis zɛdji wɔ náá: “Ye é wɔy ɛ di Mɛsia nabɛ náá, nyɛ epɛzyɛ é, ‘ohoo’ nɛghu ye baabwoodaa dhiiti baadi ezye ɔ?»

²¹ E ɛwala ɛ tak wat, Yezu zokazetsik bɛtɛ nɛ mɛmbɛl, bot ɛ nadi nɛ edjam ɔ, nɛ bot ɛ embee esisim nadi edhedhek ɔ, dɔɔ nɛ ɛbɛ ɛ mis mɛ bot ɛ edhim.

²² Bhii tak Yezu eezɛbɔɔza nɛ engoola-ngoola ɛ Zanɲ náá: «Kɛbaanɲaka nɛ Zanɲ esesɛɛ bi beɛ ɛ, nɛ yii bi gwak ɛ. Bot ɛ edhim moo nyaasok, bot ɛ di nɛ edjam ɔ moo kɛ ɛnyɔɛpe, bot ɛ nadi nɛ ɛbɛ ɛ zezam ɔ, bɛ eezetsak. Bɛ na endiila e mɛbɔ, moo gwak. Bot ɛ zegwyɛ ɔ, bɛ eezegom. Mbɛɛ Bhaadal ɛpegoolɛl, kɛkum pɛ daa bɛdjɛl ɛ bot.

²³ Mɛnyɔ nɛ mot aadi àadis ɛbwaalel ɛ lɛ kɔ lam ɔ!»

* **7:14** Ye nabɛ é, é lyaal náá, Yezu nadi é kɔ etsi, etɛɛ náá, tɔ etsi eYuda, ghaa-Zɛɛb nabɛ àatitila nɛ muu mot, àakomɛt nyɛ mɛ tak. † **7:19** Dɛt 18.19

²⁴ Bhis engoola-ngoola ε Zan nasik ε, Yezu moo tin elii ne zukamwaa ne mot nadi tin o ko esu ε Zan. Nye naleε ne naa: «Bi nakebee ye pe to bal? Moo le ghwaazok ε dheegel ne pup ε? Aabe!»

²⁵ Haa eyε bi naakebee to bal? Mot ngot ne van mbi bhet ε? Bi ne gu naa, bot ε dyeebabot evan e ekaad o, ne bot ε di edi to ekum o, dyeebadi ε to eboo mendjaa me bemekoozi.

²⁶ Ha bi nakebee ye? Bi nakebee ε ngoolet-mekpa ε Zeeb ε? Ne tseetse me lee bin naa, yii bi nakebee ε, nye eedhaa-dhanjaak ngoolet-mekpa ε Zeeb.

²⁷ Eteε naa, Zan ε mot ekwyla naleε naa:

“Esok ne wo ne to, me waalwom ngoola-ngoola yam, etep nye neekekoobal wo meze.”

²⁸ Yezu eebaabil naa: «Me lee bin ε etscetse naa: Pe to bot ε di ko bos'ak o djas, ye tok ne mot dhaa Zan Nduuel-bot. Tin, ye guaa naa, to bot djas di to Eyon ε Zeeb o, mot di moo dhyeeb o di boo-mot ne ne.

²⁹ «Bot ε mbyak Yisalaε djas ne benoel ε epata e lapo naagwak nye, boo myaal naa, Zeeb ε mot epiki. Bhii tak, boo batazeduwa Zeeb pe daa Zan.

³⁰ Tin, eFalizye ne belyoel ε etsi ε Zeeb naabyen ekwosak ε Zeeb etep'o, be naapeε naa, Zan duu be Zeeb.»

³¹ Yezu eebaazeke naa: «Me gek bot ε melu mak ne beze? Be baakoa ne ze ε?

³² Be ε daa zeeεa boo dhyeeb mendiindil ko ebeseε ε bot djas di edi ε. Tin, ngot katsim ε, lee ne boo beso be naa: “Bis eebwom bin ngambi, bi aapabol. Bis eedjeeb bin medjeeb me esyee, bi aapadje!”

³³ Eteε naa, Zan Nduuel-bot ezye. Nye nabe aade mapa, aade menyok, bi kake ε naa: “Ye ε elyeeb ε di esa nye deenek!”

³⁴ Seεjele Mon Mot ezye. Nye epede ye edee ne menyok, bi kake ε naa: “Beeka nwyak ε, mesa me ε, ye ε ede edee ne menyok. Nye ε moo so benoel ε epata e lapo, ne bot ε di ne mbee tsik o!”

³⁵ Tin, bot djas di myaal etson ε Zeeb o, be epegu naa, ye ε epiki.»

Yezu to ndjan ε Simoη, mot Falizye

³⁶ Dhiiti mot Falizye zokazedjo Yezu, nye zede edee be ne. Wo gwaa, Yezu zet'o pe daa le, nye eezeno di ko mesa.

³⁷ Pe ko del ε tak ye nabe ε ne dhiiti moma nadi ne mbee dek o. Daa nye nagwak naa, Yezu nadi ε, ko mesa pe daa mot Falizye ε, nye eezzye ne beeb nasael ne ekok ε albat ε «tooo» ne menanas.

³⁸ Nye eezetyaa bhii kon ε Yezu, ε dje si meko me. Nye moo tin ebel meko ε Yezu ne minjal me. Tin, nye moo sunjal ye ne bhoo lo'e, dao ne eboma nuub'ε ε meko ε Yezu. Bhii tak nye eezeso menanas ko meko me tak.

³⁹ E ghan mot Falizye nadjoo Yezu naa, nye zede pe daa le ε, nabee deenek ε, nye moo tin elii to lyem'e naa: «Mot tak epedi ε ngoolet-mekpa ε Zeeb o, pe nye eegu mbi moma met nye'aak. Pe nye eegu naa, nye ε moma na mbee dek!»

⁴⁰ Yezu eezeke ne mot Falizye yenok naa: «Simoη, me ε ne sa wat me di kwyl elε wo.» Simoη eezeke ne ne naa: «Bela, liia lyoel.»

⁴¹ Yezu eezeke ne ne naa: «Mot ngot naakola bot eb'a epata. Ngot nakola ε, epata bemil eten, dhiiti tak epata bemil mekam-meten.

⁴² Daa boo djas nadi aabe ne ghwyil ebulal epata tak ε, nakuma epata ε boopel kola boo djas beb'a. Pe to bot eb'a binok eze aakwyel mot'enak dhaa tyε?»

⁴³ Simoη eezebaoza naa: «Ye be mam o, me gek ε naa, ye aadi ε, mot nakola epata ebuepe o.» Yezu eezebaoza ne ne naa: «Simoη, wo ε ne gham.»

⁴⁴ Bhii tak nyε eezeliig mis, gwyák moma tak. Nyey ne Simōn náá: «Wō eebee moma yak é? Mε eeni tō ndjan'ɔ, wō āapadjε mε medii mε egwyii ε mεko. Gwyáka! Nyε eegwyii mε mεko ne mɪŋal mε, bhii tak nyε eesunjal yε ne bhoo'ε.

⁴⁵ Wō āapaboma nuub'ɔ é mεmuk mam. Yε kabε nyey ɔ, dāa mε looni wak mos ε, nyε āapakat eboma nuub'ε é mεko mam.

⁴⁶ Wō āapalɔɔb mε mul kɔ lo. Yε kabε nyey ɔ, nyε eelɔɔb mε mεnanas é mεko!

⁴⁷ Eteɖ tak é mε di lεε wō náá: Beɛ ne mesyem mε eepelel! Eteɖ tak é nyε lyaal boɔ kwyel deenek. Mot pelaa ba bim ɔ, zobaalyaal é ba bim kwyel.»

⁴⁸ Yezu é boozeke ne moma tak náá: «Mesyem mɔ, eepelel.»

⁴⁹ Bot ε be ne be nɔɔ nadi kɔ mesa ɔ moo tin elii pak'ɔɔ náá: «Nwyak é nwyaa kwaambi mot di ne ghwyil epel mesyem mε bot'aak?»

⁵⁰ Tin, Yezu eezeke ne moma yenɔk náá: «Emyaal ε lɔ eetsik wɔ. Tɔa tɔ egwyem.»

8

Boa nadi egyee be ne Yezu ɔ

¹ Bhii tak, Yezu eezetɔ kegoola bot Mbεε Bhaadal Eyon ε Zeεb pe tɔ eghaada ne kɔ boɔ mel, be ne bedjekl be kam ne bebá,

² zenɔɔ bedhiiti boya nyε nawyisal embee esisim tɔ lɔɔ ɔ, ne bot nyε natsik be ɔ. Ye nabε é Maali di djóoaa Maali mot dεl ε Makdala ɔ, mot esisim eten ne ebá nasɔaa tɔ lε ɔ,

³ Zan, mwaa Kuuza, ngɔt tɔ lɔɔg ekukuma di sa mesa tɔ ndjaa mεkoozi Elod ɔ, Suuzan, ne beɛ ne bedhiiti boa nadi ekwyee Yezu ne bedjekl be ne esa e boɔ met.

Kana sɔsel mεbhek

⁴ Zukamwaa ne mot nadus mel ne mel ɔ, naazesaaala é bhaaz ε Yezu. Wɔ gwaa Yezu zekan kana yak:

⁵ «Dhiiti mot ngɔt zokazetɔ, kemwam mεbhek tɔ pyeeb'ε. Tyee nyε nadi emwam ε, dhiiti kyee bhεk eezekwyit é ze. Haa kpaa-ghon ne bhεk'enek, bhii tak, enen ε zede yε.

⁶ Dhiiti kyee bhεk kakwyit é, kɔ bɔs di ne bat mεkok ε. Tyee bhεk'enek nakwyit ε, yε é boozesyee, etεε náá, é di tak, bɔs nadi é ghas.

⁷ Dhiiti yak kyee bhεk kazekwyit é tɔ engwyinini. Bhεk tak eezekwyil lɔɔg wat ne engwyinini. Dikel engwyinini e tak eeboozεgɔ yε.

⁸ Ghuna dhiiti kyee bhεk naazekwyit é mεbεε bɔs. Tyee yε nawyee ε, bhεk ne bhεk naadjε bhum bedhet εbuεpe.» Bhii Yezu nasilal kana yenek ε, nyε eezeke náá: «Gwakeka enyɔεpe, bi é di ne melɔ etεɖ egwak ɔɔ.»

Eteɖ yε Yezu dyeebalii tɔ ekana

⁹ Bedjekl ε Yezu zokazedji nyε esuk ε kana tak.

¹⁰ Wɔ gwaa nyε zεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Biɔ, bi eezedjeaa etson e εgu esuk ε Eyon ε Zeεb. Yε be beɔɔ bin ɔ, be gwak yε ε tɔ ekana. Deenek,

“Be é ne ghwyil egwyák ne mis, āabee.

Be é ne ghwyil egwak ne melɔ, āāpiibal sa di kwyel elεε ε.”»

Yezu epelyaal esuk ε kana mot see

¹¹ «Gwakeka esuk ε kana tak: Bhεk é mεkpa ε Zeεb.

¹² Mεbhεk mε nakwyit é ngwoob gba ε, yε é dāa bot ε di egwak mεkpa ε Zeεb, da Dim Mot Mεkɔŋ é zedis be yε tɔ ebhum ε elyem ɔ, etεɖ εkaab náá, be é zεkedum konj ne Zeεb, da be é tsak.

¹³ Mëbhek nakwyit kò bös di ne bat ekok é dää bot ε di egwak mekpa ε Zeeb ɔ, be dja ye ε ne memyaala. Ghuna be ääbet náá, ye tyaa “zik”. Be dyeebamyaal ye ε, é ba mɔɔ ewala batsa, kaseka é, é di mebhawal aakatuula ɔ, be eekat ε dum kon ne Zeeb.

¹⁴ Bhek nakwyit tɔ engwyinini ε, ye é dää mbi bot ε di egwak mekpa ε Zeeb ɔ, bhii tak, be kawak é tete ze kò esu ε embee esiiza, ne ekum e bös'ak, ne menyɔ me tsik bös'ak. Be tok ne ghwyil εdje tete ebhum.

¹⁵ Bhek kwyit kò mbee bös kwyel elyaal ε, bot ε di egwak mekpa ε Zeeb, da be é wa lyem é ebaal ε ye, da be é ke mbee kyeed, be aadje mbee ebhum ε.»

Kana lama

¹⁶ «Mot é ne ghwyil etuub lama, da nye é butal ye ne mɔɔ bhe, neghu enɔɔ ye, da wa pe si gonj é? Ye neegaa é, pe kò teeg etee náá, bot ε di ni tɔ ndjan ɔ, needi tɔ gwyε.

¹⁷ Esa ee di tɔ sɔ ε djas aadi é, wyis é gwyε mwos dwoɔ. Esa e mesɔ djas aadi é, nyen é gwyε.

¹⁸ Dika ne etson dum ne etep djas bi di egwak ε! Etee náá, mot aadi ne ba bim sonok ɔ, be waabil nye dhiiti. Tin, mot kwaadi ääbe ne sonok ɔ, be aadis nye ba bim djas nye di ne ye ε.»

Nyεεg ε Yezu ne bɔn nyεεg

¹⁹ Nyεεg ε Yezu ne bɔn nyεεg zokazyε, zebela Yezu. Be eezetyaa pe kel etee náá, ze edhaa étep be neekeboma ne Yezu nadi é, ekɔlaepe étep mebu me bot.

²⁰ Deenek, be eezεε Yezu náá: «Nyooɔ ne bɔn nyoog é metetel pe kel, be epkwyl eboma ne nɔ.»

²¹ Wɔ gwaa Yezu zebɔɔza ne bot djas náá: «Nyaag'am ne mɔn nyaag'am é bot ε di egwak mekpa ε Zeeb, da looba ne ye ɔ.»

Yezu eelyak boo ghuu

²² Dhiiti dwoɔ, Yezu eezeni tɔ boo elεed be ne bedjekel be. Bhii tak nye eezεke ne nɔɔ náá: «Djhoosεeka, tɔ pe yii kyiid boo soob na djato-djato.» Bhii tak be eezetɔ.

²³ Dää be nadi eke tɔ elεed ε, gɔ eezεbe Yezu. Kaseka é, boo ghuu elyεepe eezεkan epupal kò dii. Mepupal me ghuu tak eeghe εbhyeeb ε medii keεza é elεed, elεed moo tin eni medii. Medii me tak ekee sa ye aalwoodal-lwoodelak elεed, be moo tin pak tsik ne esyεe.

²⁴ Bedjekel ε Yezu eezetiila pe daa le, be eezεdjem nye ne etsim: «Gheɲ, Gheɲ, mena é di esik'aak!» Tin, Yezu eezεdjem. Bhii tak, nye eezεbhem ghuu ne εbhyeeb. E di'enek, ghuu eezεsila, bhwak moo tin «kup».

²⁵ Bhii tak, Yezu eezεke ne bedjekel be náá: «Emyaal ε len é wo?»

Ye nabe é boo bwɔɔ naamet be, be naadyeebadjoka dhaa nyel. Be moo tin edjinel pak'ɔɔ náá: «Nwyak é nwyaa kwaa mbi mot di náá, dɔɔ ne ghuu ne medii epgwak nye?»

Yezu eetsik dhiiti mot nadi ne embee esisim ɔ

²⁶ Yezu ne bedjekel be eezεkum pe kyee dik Ghadasa di di egwyákel ne kyee dik Ghalile ε.

²⁷ Dää Yezu nadi esul tɔ elεed ε, dhiiti mot del tak zokazyε, zeboma ne ne. Mot tak nabe é ne embee esisim nadi dhedhek nye ε. Nye nabe é ääbe ne ekaad é nyel, äakadidi tɔ ndjaa. Nye nakadidi é tɔ mevít.

²⁸ Dää nye nabee Yezu ε, wɔ gwaa nye zεbo tsim. Nye eezεkwyt mebon si meko me. Nye eezεbo tsim, nyey ne ne, náá: «Mena é ne yaa tep, Yezu, Mɔn Zeeb-Mkaake? Me epedjaala ne nɔ, nãtwak me!»

²⁹ Yezu eezεke ne mbee sisim náá, nye wyis tɔ le, etee náá, ye nabe é, mbee sisim tak eezeloobe di tɔ le. Nye nadi é kɔɔla membɔ ne meko ne eghwooz étep

nyε neemetaa ε di wat. Mot tak nabebwak yε ε bwakak. Da mbee sisim tak ε kazyeeegal nyε, kyeed nyε tɔ bal.

³⁰ Yezu zokazɛdji nyε nάά: «Din ε lɔ ε εyε?» Nyε eezεbɔɔza nε nε nάά: «Yam din ε «Mεkɔm-mεkɔm», etεε nάά, bεtε nε embee sisim naani tɔ lε.

³¹ Tin, embee esisim nadi edjaala nε Yezu nάά, nyε nάkyeed bε tɔ guk di ɔɔbε nε esik ε*.

³² E di tak, ye nabe ε nε boo εsan ε bεghwyee nadi ε εgɔɔ kɔ mεtsok menek ɔ. Embee esisim eezɛdjaala nε Yezu, nάά, nyε kyeed bε tɔ mɛnyel mε bεghwyee binɔk. Yezu zokamyaa bε.

³³ Tin, wɔ gwaa embee esisim zεwyis tɔ mot'enɔk, ni tɔ εsan ε bεghwyee binɔk. Bɔɔ djas eezεsul nε ekaab pε bε nadi kɔ εkalel εtsok ε. Wɔ gwaa bε zεges, kεghaaga tɔ dii, diida. Bɔɔ djas si na «bheεε».

³⁴ Dάa bot ε nadi ebaal mεsaa mε bεghwyee binɔk nabee edjema binek djas ε, bε ε boozetsema nε ekaab, sik, kelεε bot kɔ εghaada nε kɔ bɔɔ mεl.

³⁵ Bot zokawyis tɔ kεbee sa nasεε ε. Bε eezεkum pε kyee Yezu nadi ε. Tin, bε eezεbee mot na embee esisim mεkɔm-mεkɔm nawyis tɔ lε ɔ, ndiindil ε ngwoob ε Yezu, nyεy nε ekaad ε nyel. Nyεy nyel εnyɔεpe. Wɔ gwaa, bwɔɔ zεmεt bɔɔ djas.

³⁶ Bot ε nabee edjema binek djas ɔ, moo tin ebanja dάa mot na embee esisim mεkɔm-mεkɔm natsak ε.

³⁷ Tin, bot ε kyee dik'enek djas zokazɛdjaala nε Yezu nάά, nyε dus kɔ kyee dik'ɔɔ, etεε nάά, ye naadyebakpaa bε boo εkεεd.

Bhii tak, Yezu eezεni tɔ elεεd, nɔɔ nyel'ε, sik.

³⁸ Mot na embee esisim nawyis tɔ lε ɔ booke nε nε nάά: «Mε kwyel ε, mena gyεeka lɔɔg wat.» Yezu ε boozεsmaal nyε. Nyε ε booke nε nε nάά:

³⁹ «Sika pε ndjan'ɔ, da wɔ ε kelεε enεm nε embεε Zεeb sa wɔ ε.» Mot'enɔk eezεtɔ, nyε moo tin eketuud kɔ ghaada djas dάa Yezu natsik nyε ε.

Tsik ε mɔn Zayilus nε moma nadi nε εbε ε ghiya ɔ

⁴⁰ Dάa Yezu nabula pε yak kyiid dii ε, wɔ gwaa zukamwaa nε mot baazεboma nε nε, etεε nάά, bε nadi ebwood nyε.

⁴¹ Dhiiti mot, din ε lε nabe ε Zayilus. Nyε nadi ε, kukuma ndjaa mendjaala mε eYuda. Nyε eezεkwyit mεborɔ si mεkɔ ε Yezu, ε djaala nε nε, nyε zyε pε ndjan'ε,

⁴² etεε nάά, nyε nabe ε nε sim εsyεs ε lε ngɔt, mɔn membu kam nε ebά nadi ebε εkpanεpe pak tsik nε εsyee.

Dάa Yezu nadi etɔ ε, zukamwaa nε mot nadi edu nyε, bak εghuɔa nyε ε nyel, bak tak etiidal nyε.

⁴³ Ghuna tɔ εdhuu ε bot binɔk, ye nabe ε nε dhiiti moma, ghiya nadi ekekek nyε ε nyel boa, ɔɔbε nε εtsek ɔ. Ebε ε tak naasa nε nε tyee membu kam nε ebά. Nyε naasilal epata bε djas tɔ mendjaa mε mεgwoma εbuεpe, ebε ɔasi. Ye nabe ɔɔbε nε mot nakwak εgwom εbε ε tak.

⁴⁴ Nyε eezεdu Yezu bhii konɔ, zyε, zεmεt kyee εghɔ ε kaad'ε wat. Mεta nyε nazomεt ε, ε di tak wat, ghiya eezεtsek.

⁴⁵ Yezu eezεdji nάά: «Eze mεt mε?» Wɔ gwaa bot djas kεla, Pyεεd eezεke nάά: «Gheɔ, beea kwaambi zukamwaa nε mot di etiidal wɔ ekyee djas'aak.»

⁴⁶ Deenek, Yezu eezεke nάά: «Tseεtse mot eekwyεt mε, etεε nάά, mε eegwyak nάά, dhiiti pes mεbwala eewyis tɔ lam.»

⁴⁷ Dάa moma tak nagu nάά, nyε eepanaa ε, moma tak eezεtiila, nyε moo pwak nε bwɔɔ. Bhii tak, nyε eezεkwyit mεborɔ si, si mεkɔ ε Yezu. Nyε

* **8:31** guk di ɔɔbε nε esik ε Ye ε boo guk edi bot ε nazεgwye ε di ε

eezeɱyam é mis mɛ bot djas, tin, nyɛ moo elɛɛ nɛ bot djas éteɓ yé nyɛ namet kaad ɛ Yezu ɛ, nɛ dáa nyɛ nakatsak é di tak wat ɛ.

⁴⁸ Wɔ gwaa Yezu eezɛke nɛ nɛ náá: «Esysɛ ɛ lam, ɛdum ɛ koŋ ɛ lo nɛ Zɛɛb eetsik wɔ. Tɔ́a tɔ egwyem.»

⁴⁹ Tinaak, Yezu dinaa elii, ngoola-ngoola ngot eezɛdus pɛ ndjan ɛ kukuma ndjaa mendjaala mɛ eYuda, zɛɛɛ nyɛ náá: «Esysɛ ɛ lo eezɛpeka. Nákabaadhek lyoel.»

⁵⁰ Yezu nabe áabis sa bɛ nadi elii ɛ. Nyɛ é boozeke nɛ Zayilus náá: «Nàbem ba. Duma koŋ nɛ Zɛɛb, nyɛ waatsak!»

⁵¹ Dáa nyɛ nakum pɛ ndjan ɛ, nyɛ eezɛlu bot djas náá, bɛ nàni tɔ ndjaa. Nyɛ nazomyaal é, bɛdjekel bɛ, Pyɛɛd, Zan nɛ Zak, zenɔɔ sɛɛg nɛ nyɛɛg mɔn.

⁵² Bot djas, metetel nɛ mɛgwye, nɛ etanjɔl nɛ etsim. E di'enek Yezu é booke nɛ nɔɔ náá: «Nàdjeka. Mɔn àapagwyɛ. Nyɛ é é gó.»

⁵³ Wɔ gwaa bot gɔ nyɛ etɛɛ náá, bɛ nadi egu náá, mɔn naazegwyɛ.

⁵⁴ Nyɛ eezɛmet mɔn é mbo, nyɛ eezɛben gwood. Nyɛy nɛ nɛ náá: «Mɔn'am, wyla!»

⁵⁵ E di tak wat, mɔn'enɔk eezɛgom, nyɛ eezɛwyl. Bhii tak, nyɛ é boolwom bɛ náá, bɛ djɛ mɔn tak edee e dek.

⁵⁶ Tin, ye nabe é, sɛɛg nɛ nyɛɛg naadyeebadjoka ɛlyelɛpe. Yezu eezɛlyak bɛ náá, bɛ nàɛɛ bot sa nasael ɛ.

9

Lwomel bɛdjekel kam nɛ bebá

¹ Yezu eezɛsɛɛg bɛdjekel bɛ kam nɛ bebá, nyɛ eezɛdje bɛ ghwyil nɛ eghɛŋ ɛsɔ embee esisim nɛ etsik ɛ bot ɛ mɛbé.

² Bhii tak nyɛ eezɛlwom bɛ, bɛ kɛgoola Mbɛɛ Bhaadal ɛyɔŋ ɛ Zɛɛb, nɛ etsik ɛ membel.

³ Nyɛ eezɛdje bɛ etsi náá: «Sa mot àànɔɔ sonok wat, nyɛ neetɔ nɛ yɛ mɛdjɔŋ. Sa mot àànɔɔ sek, àànɔɔ ɛkoo, àànɔɔ mapa, kɛyaka nɛ epata tɔ mengwyɛ men. Sa mot àadi nɛ ekuwa ebá.

⁴ Tɔ edi djas bot aamyaaal náá, bi sulal ɛ, dika tɔ ndjaa tak, kɛkum dwoɔ bi aadus tin ɛ.

⁵ Mɛl djas bot aapɛɛ náá, bi nàsulal pɛ daa loɔ ɔ, kpaaka yibɔ, da bi é kut bɛ piib mɛko men. Ye aadi é, tyee mwana éteɓ embee esesɛɛ bɔɔ.»

⁶ Bɛdjekel eezɛtɔ pɛ mɛl djas, kɛɛɛ bot Mbɛɛ Bhaadal, nɛ etsik ɛ betɛ nɛ membel é edi djas.

Kɛŋ ɛ Elood

⁷ Tin, Elood mot nadi mɛkoozi kɔ kyee dik Ghalile ɔ, naagwak menduk mɛ etɛɓ binek djas. Nyɛ nabe é àakagu sa nyɛ gek ɛ, etɛɛ náá, bɛdhiiti bot nadyeebake náá: «Zan Nduuel-bot nagwyɛ ɔ, naazegom.»

⁸ Bak náá: «Ye é ngooelɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb, Eli, eebaatuula!» Yak kyee bot náá: «Ye é ngooelɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb na mwa, eezegom!»

⁹ Elood é boozeke náá: «Ye nabe é mam ɛmet naazelwom náá, bɛ tsak Zan Nduuel-bot. Ha yenɔk é nwyaa mot? Mot mɛ di egwak bot é lii etɛɓ bak kɔ esu ɛ lɛ'aak é zɛ?» Nyɛ nadi esaa nyɛ neebɛɛ Yezu.

Yezu eedje edee nɛ botom bɛmil ɛtɛn

¹⁰ Bot ɛ lwoma zokazɛbula pɛ daa Yezu, bɛ moo tin é baŋa nyɛ esesɛɛ ee bɛ nasa ɛ. Yezu é boozeɛdul bɛdjekel bɛ, tɔ nɛ nɔɔ é ngwoob dhiiti ghaada di edjóoaa Bhetsaida ɛ.

¹¹ Ghuna bot εβυεpe naagu ze be nadi tó ε, be ε boozedu be. Yezu zokazeboma ne nɔɔ. Bhii tak, nye moo tin é lyo be dum ne Eyon ε Zeeb, ne etsik ε bot ε nadi kwos metsika ɔ.

¹² Dáa dwoo nabe ye moo sila ε, bedjikel be kam ne bebá é boozetiila pe daa le. Bɔɔ ne ne náá: «Swaala bot bak, be tó pe kɔ mel ne pe tɔ epet eedi pak ne wak ε, etee náá, penek be waake bela di ndjɔk ne edee e dek, etee náá, menaka wak é tɔ bal.»

¹³ E di'enek, Yezu eezebɔɔza ne nɔɔ náá: «Djeka be edee biyɔ be emet!» Be eezebaake ne Yezu náá: «Bis zokalik é, ne emapa eten, zenɔɔ besu ebá. Wɔ kwyl bilak é náá, bis keebɔm edee ee bot bak djas ee?»

¹⁴ E di'enek, metan me bot naakum tyee botom bemil eten. Tin, Yezu é boozelee bedjikel be náá: «Dhilka bot djas mendiindil, zeeega bot mekam-meteeten e di wat.»

¹⁵ Bedjikel é boozesa dáa Yezu nake ε. Be eezedil be si.

¹⁶ Bhii tak, Yezu zenɔɔ emapa eten ne besu ebá binek, nye eezeben mis pe εkɔ, zeghaapee Zeeb étep edee binek. Nye eezepyak mapa, nɔɔ, dje bedjikel be, be kaa bot djas.

¹⁷ Mot ne mot naade, djil. Bedjikel zokabula ne mebhwaakam kam ne ebá yii mebhuhwak.

Pyeed eele náá, Yezu é Mesia

¹⁸ Dhiiti dwoo, dáa Yezu nadi é djaala ne Zeeb e dhiiti sum di ε, bedjikel nadi é, be ne ne. Nye eezedji be náá: «Medhuu me bot ke náá, mam é ze?»

¹⁹ Be eezebɔɔza ne ne náá: «Bak ke é náá, wɔ é Zan Nduuel-bot. Bedhiiti náá, wɔ é ngooel-mekpa ε Zeeb Eli. Bedhiiti pe ka baake ε náá: Wɔ é ngot tɔ bengooel-mekpa ε Zeeb ee na mwa zegom ɔ.»

²⁰ Yezu eezedji be náá: «Ye kabe biyɔ ɔ, bi ke náá, mam é ze?» Pyeed eezebɔɔza ne ne náá: «Wɔ é Mesia Zeeb nadhis ɔ.»

²¹ Yezu eezedul be melo elyelepe, nye eezeke ne nɔɔ náá, sa be àalee bot.

Ekenelen ε Yezu nalee étep esyee ne egom ε le ε

²² Bhii tak nye eebaazebil náá: «Ye goka é Seenεle Mɔn Mot zukaa εbuepe. Bepaa, ne eboo beghaa-Zeeb, zenɔɔ beghan ε mekana me etsi é waabhina nye. Nye waagóaa. Melu melél bhis esyee ε le, nye waagom.»

²³ Bhii tak, Yezu eezelii ne bɔɔ djas náá: «Ye be náá, mot ngot epekwyel edu ε me ɔ, nye bet ekwyeg ε nyel'e, da nye é bep melaaba me melu djas, da nye é du me.»

²⁴ Etee náá, mot di ekwyel etsik nyel'e ɔɔ, nye aanákwaabela tsik, mot é myaal esu ε tsik nyel'e étep'am ɔɔ, nye waabela tsik.

²⁵ Mot ebela mevuu me bɔɔ djas, da nye é gel nyel'e emet ɔɔ, neghu epul ε nyel ɔɔ, ye é tete yé nye sa?

²⁶ Mot aagwak sen étep'am ne étep mekpa mam ɔ, tin, mam Seenεle Mɔn Mot é waagwak sen étep'e dwoo me aazyε tɔ duma yam ε, ne tɔ duma Saag'am ne efofop na dee ε.

²⁷ Me lee bin ne tseetse náá: Tɔ sama bot ε di wak'aak, bedhiiti aanákwaagwyε, bɔɔ àabee Eyon ε Zeeb.»

Bhwoob ε Yezu eeswoola

²⁸ Ye naasa tyee yenga wat bhii nye naalii deenek ε, Yezu zenɔɔ Pyeed, ne Zan, zenɔɔ Zak, nye eezetyet kɔ dhiiti etsok étep edjaala ne Zeeb.

²⁹ Esok Yezu nadi edjaala ε, bhwoob'e zokaaaswoola; ekaad be moo puu, ekasepe dáa ngwyε bhi.

³⁰ Kaseka tin é, bot ebá é bhaaz'e, bɔɔ eleε elen ne Yezu. Ye nabe é Moiiiz be ne Eli.

³¹ Bε eezetuula kuku mekas ε Zεeb. Bε ne Yezu nadi elii dum ne tyee nye aasilal lwomel'ε ε, ne dāa nye aakegwyε pe Yeluzalem ε.

³² Tinaak, Pyeed ne bot ε loag'ε eezeduma tɔ gɔ, «syaa». Dāa bε nakadjem ε, bε eezebee mekas ε Yezu ne bot ebá bε ne bε nɔɔ nadi ɔ.

³³ E di nabe náá, bot binɔk moo é lik Yezu ɔ, Pyeed eezεke ne ne náá: «Gheɲ, ye goka é náá, mena di wak. Djhoosumka epet elɛl: Wat yɔ, dhiiti yii Moiiɛ, dhiiti kadi é yii Eli.» Tinaak, nye nadi é, áagu sa nye nadi eke ε.

³⁴ E di nye nadi elii deenek ɔ, eguud eezεsul, zebutal bε. Bedjekel é boozεgwak bwoo é ebee dāa eguud di ebutal bε ε.

³⁵ Tɔ eguud binek, gwood zokagék náá: «Nwyak é Mɔn'am mε nazetɔ ɔ. Gwakeka nye.»

³⁶ Bhii gwood nazεgék ε, ye nakalik é, Yezu nye εmet. Bedjekel é boozεsyel tep tak, é gheɲ tak, bε nabe é áabana bot etep ee bε nabee ε.

Yezu eetsik dhiiti mɔɔ dhyeeb embee esisim nadi dhek ɔ

³⁷ E yak elu Yezu bε ne bedjekel elɛl binɔk moo é sul εtsok elenek, wɔ gwaa zukamwaa ne mot zeboma ne ne.

³⁸ Tɔ edhuu ε bot binɔk, mot ngɔt moo tin etsim: «Lyœl, mε epedjaala ne nɔ, kela mis kɔ mɔn'am. Ye é sim mɔn'am!

³⁹ Etee náá, mbee sisim é met nye ɔ, é di tak wat nye epεkyeeb, bhii tak, ye é kadheeg nye elyεlepe, é di'enek mεwyil moo tin ewyis é nuub mɔn. Mbee sisim tak epεzuk nye elyεlepe, εdus ε le tin ne lyel.

⁴⁰ Ye bε é, mε eedjala ne bedjekel bɔ náá, bε sɔ mbee sisim tak. Bε áapakwak ye.»

⁴¹ Yezu eezεke ne nɔɔ náá: «Embee bot, bot di áádum koɲ ne Zεeb ɔ! Melu mεdhen kalik ne nam é εdi tɔ len? Baabela náá, melu mεdhen mε di egoka ne emaad bin? Dha mε ne mɔn'ɔ wak.»

⁴² Dāa mɔɔ tak nazokunaa ne Yezu ε, wɔ gwaa mbee sisim zεghεεg nye si. Bhii tak ye moo zεdheeg mɔn'enɔk elyεlepe na «buku-kuku». Tin, Yezu eezεbhem mbee sisim tak, mɔn eezεtsak. Bhii tak Yezu eezεbulal nye é mεmbɔ mε sεεg.

⁴³ Ye nabe é bot naadyeebadjoka mεbwala mε Zεeb tin.

Yezu eebaaleε syee ne εgom ε le

Dāa ye bε náá, mot ne mot nabe é, nye dinaa edjoka ne εsɔs etep djas Yezu nadi esa ε, Yezu é booleε ne bedjekel bε náá:

⁴⁴ «Bεεka melɔ men enyɔpe étεp bi neebaal sa mε aaleε bin ε: Ye kalik é batsa Sεεɲele Mɔn Mot neekaaá é mεmbɔ mε bot.»

⁴⁵ E di'enek, bedjekel nabe é, áamet lo tep nye naleε bε ε, etεε náá, εsuk ε tak nadi bε é syela étεp bε needi áamet ye. Bε nadi é ne bwoo εdji ε Yezu tep'enek.

Ye é εε di boo-mot?

⁴⁶ Bedjekel moo tin ebe mεsɔ pak'ɔɔ étεp bε neegu tɔ sama yɔɔ, εεε di boo-mot.

⁴⁷ Yezu eezεgu sa nadi edhaa pak'ɔɔ ε, wɔ gwaa nye zεnɔɔ mɔɔ dhyeeb, neεg nye é ngwoob'ε.

⁴⁸ Nyey ne nɔɔ náá: «Mot é myaal mɔn'ak kɔ εsu ε kwyel nye di ne ye ne nam ɔ, nye myaal é mam. Tin bela náá, mot é myaal mε ɔ, nye myaal é, mot nadhis mε ɔ. Etee náá, mot di mɔɔ dhyeeb pak biyɔ djas ɔ, ye é nyey ε di boo mot.»

Mot di áabhina mena ɔ, nye é mot'ena

⁴⁹ Zan eezεke ne Yezu náá: «Gheɲ, bis eebee dhiiti mot εsɔ embee esisim ne din ε lo. Bis eelyak nye, etεε náá, nye áake loag wat mena ne bε nɔɔ.»

⁵⁰ Tin, Yezu eezebɔɔza ne nɔɔ náá: «Sa mot ààlyak nyɛ, etɛɛ náá, mot di ààbhina bin ɔ, yenɔk é mot'en.»

Bot ε del Samali eepɛɛ náá, Yezu sulal kɔ del ε lɔɔ

⁵¹ Dáa elu ε nabe náá, nyɛ neebyet tɔ gwɔɔ ε, nadi yɛ eezekunaa ε, Yezu é boozeke ne lyemɛ wat náá: Nyɛ epɛtɔ pɛ Yeluzalɛm.

⁵² Nyɛ é bookyeed engoola-ngoola mɛbhaadal pɛ sok. Engoola-ngoola eezɛtɔ, bɛ eezɛni tɔ dhiiti del pɛ kyee dik Samali étep bɛ neekoobal nyɛ di, ne esesɛɛ djas.

⁵³ Tin, bot ε del zokabyen náá, nyɛ nàsulal kɔ del ε tak, etɛɛ náá, nyɛ nadi etɔ pɛ kyee dik Yeluzalɛm.

⁵⁴ Dáa Zak nɛ Zan bɛdjekel bɛ nagwak deenek ε, bɛ é boozeke náá: «Ghɛɲ, wɔ epɛkwyɛl náá, bis djóo du, dus tɔ gwɔɔ étep yɛ neezɛdik bɛ?»

⁵⁵ Yezu eezɛliig mis, bhem bɛ. Bhii tak, nyɛ moo edul bɛ mɛlɔ.

⁵⁶ Bɛ eezɛtɔ pɛ dhiiti del.

Bot ε di ekwyɛl ɛdu ε Yezu ɔ

⁵⁷ Yezu bɛ nɛ bot ε nadi egyee nɛ nɛ ɔ gba-gba kuku kyeeɛ, wɔ gwaa dhiiti mot zokake nɛ nɛ náá: «Mɛ epɛkwyɛl ɛdu ε wɔ é di djas wɔ aatɔ ε.»

⁵⁸ Yezu zokazɛbɔɔza nɛ nɛ náá: «Bɛbhɛk é nɛ eku, enen é nɛ mɛk. Kabela náá, Sɛɛɲɛlɛ Mɔn Mot tok nɛ di nyɛ di edjaasi nɛ ɛwala ε.»

⁵⁹ Nyɛ eezɛke nɛ nwyak dhiiti mot náá: «Dua mɛ.» Mot'enɔk eezɛbɔɔza nɛ nɛ náá: «Ghɛɲ, pookobet mɛ, mɛ pookokɛdel sok saag'am.»

⁶⁰ Yezu eezɛbɔɔza nɛ nɛ náá: «Beta bot ε zegwyɛ ɔ bɛ del myɔɲ mɔɔ. Yɛ bɛ wɔy ɔ, tɔa, kɛlyaal bot ɛyɔɲ ε Zɛɛb.»

⁶¹ Nwyak dhiiti mot eebaake yɛ náá: «Ghɛɲ, mɛ waadu wɔ. Pookobet náá, mɛ kɛ ɛmwana nɛ bot ε mɛbyel mam.»

⁶² Yezu eezɛbɔɔza nɛ nɛ náá: «Mot zemɛt awata, da nyɛ baake náá, nyɛ bulal mis, gwyák pɛ bhis ɔ, yenɔk tak ààpakɔa nɛ ɛyɔɲ ε Zɛɛb.»

10

Lwomel bɛdjekel mɛkam-mɛten nɛ mɛkam-mɛmbá nɛ ebá

¹ Bhii tak Ghɛɲ eebaazɛsɛɛ bɛdjekel mɛkam-mɛten nɛ mɛkam-mɛmbá nɛ ebá. Nyɛ eezɛlwom bɛ bɛbá-bɛbá pɛ tɔ eghaada nɛ kɔ mɛl mɛ Yezu nabe náá, nyɛ aadhan ε.

² Nyɛ eezɛke nɛ nɔɔ náá: «Pyeeb nɛ bɔk. Bot ε mɛsa ààbu. Yɛ goka é bi djaala náá, nakuma pyeeb nyɛ dhis bɛdhiiti bot ε mɛsa étep bɛ needis edee tɔ pyeeb.

³ Tɔka! Mɛ kyeeɛ bin tin é, dáa bɔɔ ebhata tɔ eben.

⁴ Sa mot àànɔɔ ngwyɛ epata, àànɔɔ ɛkoo, àànɔɔ-nɔɲak dɔɔ nɛ mɛpapa. Sa mot ààbe tyɛ étep mɛswosel e ze.

⁵ Pɛ tɔ mendjaa mɛ bi aani ε, keka sok náá: “Betka náá, egwyem di tɔ ndjan'ak!”

⁶ E di'enek, mot di nɛ egwyem ɔ di tin ɔ, egwyem bin é waakala kɔ lɛ. Yɛ kabe náá, mot egwyem tok tin ɔ, egwyem bin é waabula pɛ daa len.

⁷ Sulalka tɔ ndjaa mot egwyem é tak. Bi é djɛaa mɛdii nɛ edee ɔɔ, da bi é dɛ yɛ, etɛɛ náá, mot-mɛsa goka é nɛ ɛbela etuud e mɛsa mɛ. Sa mot ààkɛ mendjaa nɛ mendjaa.

⁸ Bi é ni kɔ del, da bɛ é myaal bin ɔ, dɛka edee bɛ aadje bin ε.

⁹ Tsiɛka bot ε mɛbɛ di kɔ del ε tak ɔ, da bi é lɛɛ bot ε del náá: “ɛyɔɲ ε Zɛɛb eezekunaa nɛ nen.”

¹⁰ Pɛ kɔ bɛdhiiti mɛl mɛ bi aani, da bot é mɛl mɛ tak epɛɛ náá, bi nàsulal pɛ daa lɔɔ ε, tɔka kɔ ebɛsɛɛ ε del, da bi é lɛɛ nɛ nɔɔ náá:

11 “Bis epekut piib mako mes. Ye é piib del ε len zenaata bis é mako ε. Ye goka é náá, bi gu náá, Eyon ε Zeeb moo é ekunaaepe ne nen.”

12 Me lee bin ε tseetse náá: Dwoo Zeeb aazepée bot ε, bot ε del elak é waapéeaa é elyeepe dhaa bot ε del ε Sodom.»

Eghaada eedi byen edum korj ne Zeeb ε

13 «Haa kpaa-ghon ne nɔ, ghaada Koodazin! Haa kpaa-ghon ne nɔ, ghaada Bhetsaida! Etee náá, endem e mebwala me nasael pe yebɔ epedi náá, ye nasael é pe ghaada Tiid ne pe Sidon ɔ, pe bot ε mel menɔk eeloobot kaad epum, pe be naazelɔba mesii, pe be naaloozeliig elyem bɔɔ.

14 Etep tak é me di elee bin náá, dwoo bot aadi péeaa é, yebɔ mepéaa waadhaa yii Tiid ne Sidon ne melyel.

15 Kapelnaum! Ye kabe wɔy ɔ, egeka bɔ é náá, wɔ é ne ghwyil ebyet, tɔ pe eko? Wɔ waasila pe si, batakekum del ε myon me bot.»

16 Nye eebaazeke ne bedjikel be náá: «Mot aagwak bin ɔ, nye eegwak me. Mot ε byen bin ɔ, nye byen é mam. Tin, mot ε byen me ɔ, nye eebyen mot nahis me ɔ.»

Ebula ε bedjikel mekam-meten ne mekam-membá ne eba

17 Bedjikel mekam-meten ne mekam-membá ne eba nalwomaa ɔ, be eezebula ne memyaala djas. Bɔɔ ne Yezu náá: «Ghen, dɔɔ ne embee esisim epegwak bis esok bis di elii ne nɔɔ é ghwyil din ε lo e!»

18 Yezu eezebɔɔza ne nɔɔ náá: «Me di é, ebee Satan eedus pe eko sila pe kɔ bɔɔ tyee ngwyes bhi.

19 Gwakeka: Me eedje bin eghen eke kɔ benyɔ, ebaalwɔl, dɔɔ ne eke kɔ ghwyil mot mebhuka men. Ye tok ne sa ye aasa bin.

20 Tin, nãmyaalaka, etee náá: Embee esisim epegwak bin. Bi goka ne emyaala é, ye be náá, min men é kwyalaa tɔ gwɔo ɔ.»

Yezu eemyaala

21 E ghen tak, Yezu naazebela boo memyaala Sisim na Dee nadjε nye é. Nye eezetsim: «Hee Saag'am, Ghen gwɔo ne bɔ. Me eeghaapee wɔ, etep náá, wɔ eelyaal bɔɔ dhyyeb esesee ee di esyela é mis me betson ε bot ne bot ε metselal ε. Ne tseetse, Saag'am, wɔ ne kwyl náá, eesael deenek.

22 «Saag'am naadjε me esonok djas. Ye tok ne mot di egu Mɔn, ye di ààbe Seeg ɔ. Tin, mot aanàkwaagu náá, Seeg eze, ye di ààbe Mɔn ɔ, ne bot ε Mɔn aakwyl elyaal be nwyak ɔ.»

23 Bhii tak Yezu eezeliig mis, gwyák bedjikel, nyey ne nɔɔ, bɔɔ bemet náá: «Menyɔ ne biyɔ, etee náá, bi epebee sa bi di ebee'enek!

24 Etee náá, me lee bin é tseetse náá, bete ne bengoollel ε mekpa ε Zeeb ne bemekoozi ebupe nadi é, ne gwyes ebee esa ee bi di ebee'aak. Saabegɔs ne nɔɔ é náá, be nabe é ààbee. Be nadi é ne gwyes egwak sa bi di egwak mos'ak, saabegɔs ne nɔɔ é náá, be nabe ààgwak.»

Kana mot Samali na mbεε lyem

25 Dhiiti lyoel etsi e Zeeb naazewyɔl, lii, etep ebhowal ε Yezu. Nye eezedji nye náá: «Lyoel, me sa dɔɔ etep me neebela tsik na kɔm-kɔm?»

26 Yezu kabɔɔza ne ne náá: «Haa, yé nakwyaal tɔ mekana me etsi bina? Wɔ gwak dɔɔ tɔ tak?»

27 Mot'enɔk zebɔɔza náá: «“Wɔ goka é wɔ kwyl Ghen, Zeeb'ɔ ne lyem'ɔ djas, ne sisim'ɔ djas, ne ghwyil'ɔ djas, ne etselal ε lo djas.” Zenɔɔ náá: “Wɔ goka é wɔ kwyl sɔɔ mot dɔɔ wɔ di ekwyl nyel'ɔ met ε*.”»

* 10:27 Det 6.5; Msa 19.18

28 Yezu é bookake ne ne náá: «Wó é bɔɔza enyɔɔpe. Sa deenek, wɔ neebela tsik na kɔm-kɔm.»

29 Ghuna ghaa mekana me etsi ε Zeeb nakwyl é, nye neebela gham. Nye é boodji Yezu náá: «Sɔ'am mot eze?»

30 Yezu kadje nye kana é náá: «Dhiiti motom nadi edus pe Yeluzalem, eesul pe Yeliko. Wɔ gwaa bot ε djii zemet nye, duma nye é nyel ne mebin, bɔɔ zedek nye esa be djas. Be eezekaab, lik nye ekɔɔ ne esyee.

31 Dhiiti ghaa-Zeeb nadi edhaa é ze'enek tyee zem-dhyee. E gheɲ nye nabee mot'enɔk ε, nye eezegwoob, tɔ ye.

32 Tyee wat ne dhiiti Levit† eezekwyl é di'enek, bee mot mepyon, gwoob nye, tɔ ye.

33 Tin, dhiiti mot del ε Samali nadi etɔ ye medjon ɔ nazekum é ngwoob mot mepyon menɔk. Dáa nye nakabee nye é, wɔ gwaa ghon zemet nye elyelope.

34 Nye eebaazetiila é bhaaz'e, zeso nye menyok ne mul tɔ mepyon, zedjel nye ye é. Bhii tak, nye eezekel nye kɔ yaaga ye, tɔ ne ne pe ndjaa bedjon. Tin, nye eezegwom nye enyɔɔpe.

35 Yii myen, mot del ε Samali yenɔk eezewyisal ghwooz epata medil ebá, zokadje nakuma ndjaa bedjon. Nye ne ne náá: “Gwoma motom'ak. Epata djas ee wɔ aadi ebaawyisal etep'e ε, me waaboobulal wɔ ye é, dwoo me aabula ε.”

36 Yezu eebaazedji náá: «Tɔ bɔɔ beɛɛ, eze kɔa ne edi é mɔɔ sɔ mot bot ε djii namet ɔ?»

37 Ghaa etsi zokabɔɔza náá: «Ye é mot nagek nye ghon ɔ.» Yezu é booke ne ne náá: «Tɔa, da wɔ é sa deenek.»

Yezu pe daa Maat ne Maali

38 Dáa Yezu nadi é ze, be ne bedjikel be ε, wɔ gwaa be zokazeni tɔ dhiiti del. Tɔ del ε tak ye nabe é ne dhiiti moma din ε le nabe é Maat. Nye eezesulal pe daa le.

39 Nye nabe é ne dhyeeb, din ε le nabe é Maali. Maali tak nadi é si meko ε Gheɲ Yezu é gwak mɛɔ me.

40 Ye kabela é náá, Maat nadi eghuula etep edjaab ε edee e bedjon. Maat é boozye zeke ne Yezu náá: «Gheɲ, wɔ áabee dáa dhyeeb'am dhuugal me ne bete ne yak mesa mam me emet'aak é? Lɛɛa nye náá, nye kwye me.»

41 Gheɲ eezebɔɔza ne ne náá: «Maat, Maat, wɔ epebem ba é etep e gwyes, lyem'ɔ epesɔs etep ebupe yii toto.

42 Ye é ne sonok wat di ne boo metan. Maali sɛɛ sa di ne boo metan ε. Yiizaag é di náá, mot tok ne ghwyl ε dek nye ye é.»

11

Yezu epelyaal bedjikel be, dáa be di egoka ne edjaala Zeeb ε

1 Dhiiti dwoo, Yezu nadi edjaala é dhiiti di. Dáa nye nasilal ε, djekelε ngɔt eezεke nye náá: «Gheɲ, lyaala bis edjaala Zeeb, dáa Zan nalyaal bedjikel be ε.»

2 Yezu eezεke ne nɔɔ náá: «Bi é di edjaala ɔ, keka náá:

“Zeeb Sɛg'es,
din ε lo di Dɛɛ ye guaa.
Eyon ε lo zye.

3 Dje bis elu ne elu edee di egoka ne nes ε.

4 Pela bis mesyem mes
etε náá, bisɔ epepel bot ε nasa bis mebiyo ɔ.
Sa wɔ áabet bis tɔ mebhawal.”»

† 10:32 Levit ELevit ε bot ε di sa mesa tɔ kok ndjaa-ebuwa ɔ.

⁵ Yezu eezεbaake ne nɔɔ nɔɔ: «Djhoopookogek tyee nɔɔ: mot ngɔt pak'en ε ne sɔ, nye eezetɔ pε daa le kuku pum. Nye eezeke ne ne nɔɔ: “Sɔ'am, djema! Kola me emapa elɛl,

⁶ etεε nɔɔ, dhiiti sɔ'am ngɔt nadi ε mɛndjon ɔ, aloo ne tuula nenak pε daa lam. Me tok ne edee me dje nye.”

⁷ Djhoopookogekε nɔɔ: Sɔ'ε eezεbɔɔza ne ne tɔ ndjan'ε nɔɔ: “Beta me gwyem! Ebe ε ndjaa moo ε kɔɔla ne engon. Bis ne bɔn moo ε 'kpop' mɛndjaa me si. Me aanɔkwaawyeɛ, zedje wɔ emapa ε tak!”

⁸ Me lεε bin ε tseetse nɔɔ, ye be nɔɔ, nye di ɔɔwyeɛ zedje nye ε, kɔ esu ε esɔ ε be ne ne ɔ, nye waabatawyeɛ, zedje nye sa nye san ε, etεε nɔɔ, sɔ epenaada εwaab, ɔɔbe ne sen.

⁹ Ye be mam ɔ, me kalεε bin ε nɔɔ: Waabka, bi ε waadjεaa. Saaka, bi ε waabela. Diigka ε ebe ε ndjaa, be waadii bin ye ε.

¹⁰ Ye ε deenek, mot aawaab ɔ, nye waadjεaa. Mot aasan ɔ, nye waabela. Be dii ndjan ε, ne mot diig ɔ.

¹¹ «Ye be nɔɔ, dhiiti mot pak'en ε sεεg mɔn ɔ, mɔn ε waab su ɔɔ, nye ne ghwyil εdje mɔn nyo ε di tak ε?

¹² Ye kabε nɔɔ, mɔn waab ε εke ɔɔ, nye ε ne ghwyil εdje nye baalɔɔl ε di tak ε? Ye aanɔkwaasaal.

¹³ Kwyii biyɔ, bεmbee ε bot bi di ε, bi ne gu εdje embee esonok ne bɔn bin, gwyasa ne sεεg'en di tɔ gwoo ɔ, nye waadjε Sisim na Dεε ne mot aawaab ɔ.»

Yezu eezεbɔɔza dum ne tεp nye natilaa gwyεs ε

¹⁴ Dhiiti dwoo, Yezu nadi esɔ mbee sisim nanεεg dhiiti mot bubu ε. Wɔ gwaa mbee sisim zokawyeɛ tɔ mot'enɔk, bubu mot'enɔk moo tin ε lii. Tin, εdhuu ε bot ε nadi tin ɔ moo tin ε djoka.

¹⁵ E di'enek, bot ε nadi tin ɔ moo tin ε ke pak'ɔɔ nɔɔ: «Ye ε Belzebul, kukuma embee esisim, ε di εdje kɔkɔ yak mbi mεbwala me nye di esɔ embee esisim ne ye ε!»

¹⁶ Bedhiiti nadi ekwyeɛ εlɔɔ ε nye pε εko, da ε bwood nye pε kye. Be ε booleε ne ne nɔɔ: «Sa bis dhiiti etsenja mεbwala di elyaal nɔɔ, Zεεb ε nadhis wɔ ε!»

¹⁷ Tin, Yezu nabe ε, eegu egeka e elyem bɔɔ. Nye ε booke ne nɔɔ nɔɔ: «Eyon ε di nɔɔ, mεsa me bot ε tak εwaya pak'ɔɔ ε, eyon ε tak aanɔkwaadi. Bɔn bil wat tak ε waagonel pak'ɔɔ.

¹⁸ Ye be nɔɔ, Satan ε di etwak nyel'ε nye met ɔɔ, eyon ε le aapyet dɔɔ? Etεε nɔɔ, bi ke ε nɔɔ, me twak embee esisim ε ne ghwyil ε Belzebul dje me ε.

¹⁹ Ye be nɔɔ, me sɔ embee esisim ε ne ghwyil ε Belzebul ɔɔ, haa yebɔ bot aasɔ embee esisim ne yaa ghwyil? Etep tak ε di nɔɔ, bot bin bɔɔ bεmet aadi ε betetεp bin.

²⁰ Ne tseetse me lεε bin ε nɔɔ: Ye ε ne ghwyil ε Zεεb ε me di esɔ embee esisim. Ye kwyeɛ elyaal ε nɔɔ: Eyon ε Zεεb eezεkum tɔ len.

²¹ «Ye be nɔɔ, mot ghwyil di ne mekoo me dεεb ε di ebaal ndjan'ε ɔɔ, esa be ε waabaalaa εnyɔpe.

²² Ye kabε nɔɔ, dhiiti mot di dhaa nye ne ghwyil eezye ɔɔ, nye kwak εbhaad nye si ɔ, bhii tak, nye kadεk nye mekoo me dεεb me nye nadi ebe-bwaal ε. Tin, nye kanɔɔ esa be djas ε kaa.

²³ «Mot ε di ɔɔdi bis ne ne ɔ, nye ε mot mεbhuka mam. Zεnɔɔ nɔɔ, mot di ɔɔkwyeε me ne sεεg ɔ, waaz ε waaz'aak.»

εbula ε mbee sisim

²⁴ «E sok mbee sisim di ewyeɛ tɔ nyel mot ε, ye dyeebawyeɛ ε tɔ, tɔ di di ɔɔbe ne mɛdii ɔ, ε kesaa di ye aakewala ɔ. Ye di ɔɔbela di ɔɔ, ye kake ε nɔɔ: “Me pookosik pε ndjan'am, ndjaa me nawyeɛ tɔ tak ε.”

²⁵ Tin, sika yε aakasik ε, ye kabela ndjaa tak ε, toto, waabela, koobela.

²⁶ E di'enek, ye kató, kenoo bedhiiti embee esisim eten ne ebá di edhaa ye ne embee mesa o. Tin, boo djas kazeni ε to ndjaa be bela di edisi o. E di'enek, tsik mot'enok kazepulel dhaa-dhanjak tyee nabe sok ε.»

Tεε ekum

²⁷ Daa Yezu nadi elii deenek ε, dhiiti moma zokazeben gwood to edhuu ε bot, nyey ne ne náá: «Menyo ne moma nabep ebum ε lo o! Menyo ne mebel me wo nadεε!»

²⁸ Tin, Yezu eezεboza ne ne náá: «Menyo ne nen, bot ε di egwak mekpa ε Zεeb, da bi ε ke dāa Zεeb di ekwyel ε.»

Ngwyeebel dhiiti tseja mebwala

²⁹ Daa medhuu me bot nadi esaala ε ngwoob ε Yezu ε, nyε moo tin ε ke náá: «Bot ε di ko bos'ak mos'aak aanyo bot. Be epewaab dhiiti tseja mebwala me Zεeb. Be aanakwaakobee dhiiti wat, ye di aabe yii nabe ye ε ngooel-mekpa ε Zεeb Yonas o.

³⁰ Deenek, tyee wat Yonas nadi tseja ε mis me bot ε ghaada Niniv ε, deenek ε Senele Mon Mot aadi tseja etep bot ε di ko bos'ak mos'ak.

³¹ E dwoo Zεeb aazεpεε bot ε, moma di mekoozi ko mel me di pe kye bos ε, waatyaa sok bhwoob bot ε melu mak. Tin, nyε waakwyesal be ndje sos, etεε náá, nyε naadus pe mesik me bos, etep ezegwak mekpa me etson ε Salomonj. Ghuna yii di wak ε eedhaa-dhanjak ye Salomonj.

³² E dwoo Zεeb aazεpεε bot ε, bot ε del ε Niniv waatyaa sok bhwoob bot ε melu mak. Tin, be waazekwyesal be ndje sos, etεε náá, bot ε ghaada Niniv naazellig elyem boo, bhii be nazegwak melyo ε Yonas ε. Ghuna yii di wak ε dhaa-dhanjak ye Yonas!»

Mis mo ε lambi nyel'o

³³ «Mot aanakwaatuub lama, da nyε ε butal ye si bhwaa. Ye aasaaa deenek. Ye goka ne ekelaa ε, pe ko teeg, etεε náá, bot djas aadi eni to ndjanj o needi to gwyε tak.

³⁴ Mis mo ε lambi nyel'o. Mis mo ε di enyaasok enyoεpe o, gua náá, nyel'o djas ε to selele. Ye kabe náá, mis mo aanyaasok o, nyel'o djas ε to ghooghom.

³⁵ Deenek ε, me di eleε wo náá, wo di tsonj mot etep ebaal eselele di to lo ε, ε kaab náá, eselele bin ezekeleliiza ghooghom.

³⁶ Ye be náá, nyel'o djas ε to selele, aabe ne kyee nyel wat di to ghooghom o, nyel'o djas aadi ε, to gwyε, dāa lambi di edje wo gwyε ne mekas me ε.»

Yezu eedul eFalizye be ne beghanj ε mekana me etsi melo

³⁷ Dāa Yezu nasilal elii ε, dhiiti Falizye zokadjoo nyε, nyε zede pe ndjanj'ε. Yezu zokani to ndjaa mot tak, nōo nyel, disi ko mesa.

³⁸ Falizye yenok zokadjoka dāa nyε nabee náá, Yezu nabe aagwyii membo esok ne nyε ne de edee ε.

³⁹ Tin, Ghej ε booke ne Falizye yenok náá: «Beeka dāa biyo eFalizye di ε: Bi dyebagwyii ε ekonj e beεεε ne ekonj e esaan. Ye kabe to tak o, bi ne bu ekwosak ε djii ne embee elyem dhaa nyel.

⁴⁰ Bi aatselal, ye tok Zεeb mot nasa pe kel o naba aasa to tak ε?

⁴¹ Djeka bedjel ε bot esa eedi to beεεε ε, ne yii di to esaan bin ε. Deenek ε esonok djas aadi, deε etep'en.

⁴² «Haa kpaa-ghonj ne biyo, eFalizye etεε náá, bi epetuud Zεeb ne endiyal kam e nadjeebe ne aghomkoto, zenoo mewyee me di ebεaa to bok ε. Da bi ε kapeeba ε epiki ne kwyel ε Zεeb. Ghuna, sa be di egoka ne ewa lyem ε tak ε, ye ε yenek, aapeeba bedhiiti kalik ε.

⁴³ «Haa kpaa-ghon ne biyo, eFalizye etee náá, bi kwyel é, mebhóó me pe sok etep etela menyel to mendjaa me mendjaala me eYuda, bi ne kwyel bi swosaa ne duu ko mebesee.

⁴⁴ Haa kpaa-ghon ne biyo, etee náá, bi é dáa mevit me di ye moo áakanyen e. Mevit me bot di ke ko tak áagu e!»

⁴⁵ Mot ngot to belyoel e etsi e Zeeb zokazedi nye náá: «Lyoel, dáa wo di elii deenek'enek, wo lee tin é dso ne biso!»

⁴⁶ Yezu eezehooza ne noo náá: «Kpaa-ghon dso ne biyo, belyoel e etsi e Zeeb! Bi epekel ko ekon e bot mekom me na dil-dil, da bi kadi é, áakoseeb-seebak djin wat etep ekwyee be é ebep dil-dil mekom me tak.

⁴⁷ Haa kpaa-ghon ne nen, etee náá, bi epesum mevit me bengooel e mekpa e Zeeb, bengooel e mekpa e Zeeb bebhaab bin nagó e!

⁴⁸ Deenek, bi kwyel elyaal e náá, bi eemyaal embee esesee bebhaab bin, etee náá, be naagó bengooel e mekpa e Zeeb, ye é biyo e kadi esum mevit moo!

⁴⁹ Ko esu e tak e Zeeb to etson be, nake náá: «Me waakyeed be bengooel e mekpa e Zeeb ne bot e lwoma, be waagó bedhiiti, da be é wa bedhiiti to tsik mezuk.»

⁵⁰ Kana ekus e bos, bete ne bengooel e mekpa e Zeeb naadyeebagóaa, etep tak é di náá, esesee binek djas kwyee ko elo e koko bot e di ko bos dwoo mos'ak.

⁵¹ Kana dwoo esyee e Abhel, keyaka ne ye Zakali, mot nagóaa pak mesa ebuwa, be di eka ebuwa o, ne Di na Dee e Ghen, ne tseetse me lee bin é náá, esesee binek djas kwyee ko elo e koko bot e di ko bos dwoo mos'ak.

⁵² «Haa kpaa-ghon ne nen, biyo, belyoel e etsi e Zeeb, etee náá, bi eezediyal ze di etó ne bot pe daa Zeeb e. Biyo bemet bi áapake é ze tak. Tin, bi epela bot e di ekwyel edhaa é ze tak o, ze.»

⁵³ Dáa Yezu nawyis to ndjan'enek e, eFalizye ne beghan e mekana me etsi moo tin ne mebhuk to elyem. Bhii tak be moo tin edji nye bete ne ekiya dum ne bete ne etep.

⁵⁴ E di'enek, be nadi elóo nye pe eko, da bwood nye pe kye etep be neebela mekpa me be aapit nye ne ye e.

12

Yezu epedul bot e medjhaaz pe eko, bhimis pe si melo

¹ E ghen tak, bot eezesega é di tak. Mebu me bot sa náá, bedhiiti nyalel pakoo. Tin, Yezu eezeeke ne bedjekel be náá: «Esok ne esonok djas, ye goka é náá, bi kyee leviid eFalizye. Ye kwyel elyaal é, mefulu moo yii medjhaaz pe eko bhimis pe si.

² Esesee djas di esyela e, ye waawyis é gwyee, etep ee nadi to so e, ye waaguaa ne bot djas.

³ Etep tak é di náá, etep djas bi aadi elii to ghooghom e, ye aadi egék é gwyee mwos dwoo. Sa bi nanyiinelaa to elo pe to dhen e, ye aadi é moo tuuda ko emii e mendjaa.»

Sa mot di egoka ne ekyyee e

⁴ «Biyo besó bam, me lee bin é náá, nákaabka bot e di egó tsik epuud o, bhii tak, be kadi é áasa dhiiti sonok.

⁵ Me paakolyaal bin sa bot di egoka ne ekaab dhaa nyel e. Bi goka ne kaab e Zeeb, mot di náá, bhis esyee, nye é ne ghwyil ekemwas bin to du na kom-kom o. Ne tseetse, me lee bin e náá, ye é nyey e bi di egoka ne ekaab!

⁶ Bot djas ne gu náá, bos enen eten dyeebabomsaa é ne epata ebá. Kabela náá, ye tok ne sa Zeeb aadjisa é mis me.

⁷ Deenek, bhoo elo bin é elanja, sa mot ààdi ne bwoo, etee náá, é mis e Zeeb, bi é ne boo metanj, dhaa enen!»

Elyaal e bot eZe di Yezu, neghu ebyen e nye

⁸ «Me lee bin é náá, mot aamyam popoopwon é mis me bot djas náá, nye é djekel'am o, Seengele Mon Mot pe é waamyam nye é mis me efofop e Zeeb.

⁹ Tin, Mot e kela popoopwon é mis me bot djas náá, nye tok djekel'am o, mam pe, me waakela nye é mis me efofop e Zeeb.

¹⁰ Ye be náá, dhiiti mot eeloo mbee ekpa ne Seengele Mon Mot o, mot tak é ne ghwyil ebela epelak. Ye kabe náá, mot eebyasal Sisim na Dee o, yenak aanakwaabela epelak.

¹¹ «É sok be aatso ne nen sok bhwoob betetep, to mendjaa me mendjaala me eYuda ne pe daa ekukuma ne bemekoozi e, sa mot aabem ba dum ne daa bi aatajan ne mekpa me bi aaloo e.

¹² Etee náá, é di'enek wat Sisim na Dee waalyo bin daa bi di egoka ne etanjal e.»

Kana kum mot di aabe ne lyem e

¹³ Mot ngot to edhuu e bot e nadi tin o zokazeke ne Yezu náá: «Lyoel! Leea ne man nyaag'am náá, bis kaa esa ee seeg'es nalik e.»

¹⁴ Yezu eezeeboza ne ne náá: «Moo so'am, eZe neeg me tetep dum ne etep bin, doo ne etep ekaa esa ee seeg'en nalik bin ne ye e?»

¹⁵ Bhii tak nye ezeke ne noo náá: «Bi é kobaka ne doo mevu, etee náá, tsik mot tok etep mevu. Ye nakoozobe náá, nye é kum mot.»

¹⁶ Tin, nye é boozee be kana yak: «Dhiiti kum mot nadi é ne medhik me nadi sa náá, nye go bhek ebupe e.

¹⁷ Nye moo tin é siiza. Nye náá: «Me sa daa etee náá, me tok ne bete ne e di etep me neekwom edee me go to pyeeb'am e?»

¹⁸ Bhii tak nye ezeke náá: «Bee daa me aasa e: me waawaaz etaa bam, da me é loo be na bok-bok. Tin, da me é wa edee bam ne mevu mam djas.»

¹⁹ Bhii tak me ka ke ne nyel'am e náá: «Moo soam, e di deenek, wo moo é ne mevu ebupe, yii aadjala etep membu ebupe e. Wo é ne ghwyil eka wala. Dea edee ne medii. Dia to me myaala.»

²⁰ Tin, Zeeb zokazeke ne ne: «Wo mot di aabe ne lyem'aak! E pum'ak mos me epenoo tsiko. Deenek, esee ee wo kwom e, eZe aabe ye?»

²¹ Yezu eebaazeke náá: «Ye aadi é, deenek dum ne bot e di saa mevu me menyel moo emet. Da é mis me Zeeb be é kadi e, aabe bekuma e bot.»

Edum e kony ne Zeeb

²² Yezu zeke bhii tak ne bedjekel náá: «Étep tak é me di ke náá: Nabemka ba etep edee bi di ne gwyes tak etep tsiken e, ne etep eduuba ekaad ee bi di egoka ne eboto e.

²³ Etee náá, tsik eedhaa edee ne menyok. Nyel eedhaa ekaad ne boo metanj.

²⁴ Beeka enen ee di djooaa kolbo enek: Be aabe epyeeb, aabok edee ee di wum to epyeeb e. Be tok ne edi ekwom edee to bhwa ne ko etaa. Dhi tin, Zeeb é dee be! Biyo, bi dhaa enen ne boo metanj.

²⁵ Eze pak'en di ne ghwyil e bil ba melu ko melu me tsik'e ne esiiza be?

²⁶ «Ye be náá, bi tok ne ghwyil ekwak esa ba sa dem o, etep ye bi di bem ba ko esu e yii ka likenek?

²⁷ Pookogwyakeka daa mezem di wyee to medhik e: Be aasa mesa. Be aalat ekaad. Tin, ye goka é, me lee bin náá, ye nakooe Salomon ne bete ne duu, nye nabe é aabe ne mbee kaad nanyo dhaa wat to koko mezem menek.

²⁸ Kwiyi Zeeb di e bet eka e mēdhik, da djemen ye é nōŋaa, dikaa tō du, gwyaasa nē biyo! Zeeb tok nē ghwyil esa deenek dum nē nen e? Dáa bi di náá, bi tok nē boo emyaal nē nē!

²⁹ Nā dhekeka menyel min étep esesaa edee nē mēdii mē bi aade ε.

³⁰ Ye é bot ε bas'ak ε di pē Zeeb o, di nē egwyes e esaala binek. Guka náá, Sēeg'en nē gu egwyes bin.

³¹ Pookosaaka esok Eyon ε Zeeb. Bhii tak, nyē waadje bin yii ka lik ε.»

Ekwom ε ekum tō gwoo

³² «Mōo esaa é Zeeb, nābem ba, etee náá, Sēeg'en kwyl é, nyē needje bin Eyon ε le.

³³ Bomsaka ekum bin. Sa bi aabela ε, bi kaa-kan é nē bedjel ε bot. Saka mengwye mē epata ee di ye āagwye é. Kwomka ekum bin pē dáa Zeeb. Penek, bot ε djii aanákwaani, kēdjii yē. Bēsēs aanákwaagō yē.

³⁴ Bi sa deenek etee náá, e di mot di kwom esa bē ε, lyemē di é tak.»

Kana étep menyan mē mis

³⁵ «Dika nē ekaad e mesa min, nē elambi etuuba.

³⁶ Dika dáa bot ε mesa di bwood kukuma yōbō o, etee náá, esok nyē aabula kebeeb moma ε, nyē diig ēbē ε ndjan o, bē neeleedii.

³⁷ Menyo nē bot ε mesa aadi é nyan ε mis o, é ghēŋ kukuma yōbō aatuula ε. Tsetse nē tsetse, mē lēε bin ε náá: kukuma nyē emet é waabō ekaad e mesa mē, da bhii tak nyē é dil bē kō mesa, da nyē é dje bē edee.

³⁸ Nyē é bula kuku egha ε pum o, nēghu kabē pum eezeliig o, da nyē é bela bē e mis membek o, menyo nē nōo ēbuepe!

³⁹ «Gwakeka sa mē di lēε: Yē bē náá, nakuma ndjan epedi é di é gu ewala ε pum mot djii aazyē, zedjii tō ndjan'ε o, pē nyē aanákwaabet nyē, nyē zenī tō ndjan'ε.

⁴⁰ Biyo pē nyanka mis, etee náá, Sēenēle Mōn Mot aatuula e ewala bi aadi aabwood nyē é.»

Mot-mesa di sosoob o

⁴¹ Tin, Pyēed eezedji nyē náá: «Ghēŋ, wō lēε kana yak é, étep bisō bē emet “ohoo” étep bot djas?»

⁴² Wō gwaa Ghēŋ zēbōza nē nē náá: «Nwyak mot-mesa di sosoob nē etson ee? Beea kukuma ngot zokazeleε mot-mesa mē náá, nyē baal ndjan'ε. Bhii tak, da nyē é dje bedhiiti bot ε mesa yōbō edee e tete ewala.

⁴³ Menyo nē mot-mesa menōk, kukuma ye é bula zēbela nyē, nyēy é sa mesa mē tak o.

⁴⁴ Tsetse nē tsetse, mē lēε bin ε, náá: Kukuma ε waadje mot-mesa menōk esa bē djas, nyē baal.

⁴⁵ Mot-mesa menōk ε ka ke náá: “Kukuma aanákwaaleebula.” Bhii tak nyē moo duma botom nē boa ε di sa mesa tin o nē mēbin e menyel. Di nyē di dē edee nē kuka yē menyok.

⁴⁶ Tin, kukuma yē aabula é, e dwoo nē ewala mot-mesa menōk aadi pel náá, nyē aanákwaazyē dwoo tak ε. Nyē waasō mot-mesa menōk, da nyē é lyaal nyē kyet dáa bot ε di āadum kōŋ nē Zeeb o.

⁴⁷ «Mot-mesa mē di gu sa lyem kukuma yē di kwyl o, da nyē é kadi é, āasa o, nyē waabiaa nē ghwyes ēbuepe.

⁴⁸ Yē kabē náá, mot di āāgu ekwosak ε kukuma yē di sa esonok binek o, yē mēbin aadi é, ba bim eghwyes. Mot ε djeaa betē nē esa o, pē dáa mot tak yē aabaawaabaa é ēbuepe; pē dáa mot bē aakwom daa lē ēbuepe o, pē daa lē, bē aabaazowaab ε ēbuepe kēdhaa dhanja bim bē nakwom ε.»

Yezu, meɓeka me bot

⁴⁹ «Me nazyε, zetuub du ko bɔs. Me kwyel ε nάά, pe du tak kaa di moo tuuba!

⁵⁰ Ye goka ε nάά, me duwa kəkɔ mbi εduwa Zεεb sis. Me epebwood εduwa Zεεb tak ne lyem pe εko, lyem'am ε pe εko kekum dwoɔ εduwa Zεεb elenek aazyε ε.

⁵¹ «Bi gek ε nάά, me nazyε ko bɔs ε, εteɓ egwyem ne εgwakel to bot e? Aάbe! Me lee bin ε nάά: me nazyε, zεbek ne wa εghuub pak bot.

⁵² Kana dwoɔ pan mos'ak, bot eten di to mebyel me wat ɔ, waabeka. Bot elɛl waaɓek bot εbá. Bot εbá waawaya ne bak beɛl.

⁵³ Seεg ε waabhina mɔn'ε; mɔn bhina seεg. Nyεεg bhina mɔn'ε mɔɔ moma; mɔn mɔɔ moma bhina nyεεg. Bheεbel moma bhina nakɔla; nakɔla bhina bheεbel moma.»

Egu elay ε endem to gwoo

⁵⁴ Yezu nadi baake ne medhuu me bot nάά: «Esok bi di baabee eguud ε keghεε pe εbil ε dwoɔ ε, e di tak wat, bi dyeεbake ε nάά: “Bhi ε waanee.” Ye ε waabataswaala ε nee.

⁵⁵ Ye ka be, esok bi bee pup epeke ghεε pe kyε bɔs ε, bi dyeεbake ε nάά: “Gwyes ε waakas mos εbuεpe.” Ye aabataswaala deenek.

⁵⁶ Bot ε medjhaaz pe εko, bhimis pe si, bi ε ne ghwyil εsiiza εnyɔpe endem di ko bɔs ε, ne ekyee ε bɔs ne gwoo. Ha, εteɓ yε bi di āāgu sa ewala mena dik'ak, di ekwyel elεε ε?»

Egwakel bi ne mɔɔ nyoog

⁵⁷ «Ɔteɓ yε biyɔ be εmet di āāgu εpée nάά: “Yak ε mbεε sonok?”

⁵⁸ Ye be nάά, wɔ epeke tanjal bi ne mot ɔ, bi ne mot tak ε di εdjaad ze wat ɔ, εteɓ εto pe baake pée bin ɔ, sa meghaaz bi gwakel e di bi dinaa e ze'enek εsok. Deenek wɔ waalu nάά, mot bi ne ne di ne teɓ ɔ nādul wɔ sok bhwoob beteteɓ. Bhii tak beteteɓ eezedje wɔ e membɔ me esodja, da wɔ ε metaa e mbok.

⁵⁹ Me lee wɔ nάά, wɔ aanákwaawwis tin, āātuud sa mot wɔ nabe ε, dɔɔ ne beɔa-tseetsa.»

13

Pak eliig ε elyem ne esyee: Seeka

¹ Eghεɗ tak, beɗhiiti bot zokazyε, zelee Yezu dάa mekoozi Pilat nagɔ bot ε Ghalile esok be nadi dje Zεεb εbuwa e betit ε.

² Yezu ε boobɔɔza ne nɔɔ nάά: «Bi gek bilak ε nάά, bot ε Ghalile binɔk gɔaa deenek ε, etεε nάά, be nadi ε bot ε mesyem, dhaa bot ε Ghalile djas e? Aάbe!

³ Betka, me lee bin nάά: Bi ε di āāliig elyem ɔ, biyɔ djas pe ε waagwyε dάa bot binɔk.

⁴ Tin, bot kam ne eten ne beɛl vyεεgvyεεg ndjaa Silowe nagɔ, esok ye nabik ε, bi ke bilak ε nάά: Be nadi egu εsuk ε teɓ dhaa bot ε Yeluzaleɗ e? Aάbe!

⁵ Betka, me lee bin nάά: Bi ε di āāliig elyem ɔ, biyɔ djas pe ε waagwyε dάa bot binɔk.»

Kana le fiigh di āāwum ε

⁶ Bhii tak Yezu eezelii ne nɔɔ to kana nάά: «Mot ngot nadi ε, ne le fiigh to pyeeb vin ye, nyε zokazesaa εbɔk ε bhum, nyε kadi ε, āābela sonok.

⁷ Nyε eεzεke ne mot di baal pyeeb vin tak ɔ: “Beeε, a mo mos ε, membu melɛl me di zye, zesaa εbɔk ε bhum le fiigh'ak. Me āābela. Tsaala ye, etεε nάά, ye āāgoka ne εnɔɔ yenek boo di tin gwyes.”

⁸ Tin, mot di baal pyeeb vin tak e zebɔɔza ne ne náá: “Ghen, pookobaabet nye mbu yak. Me waapu guk e mengwoob. Bhii tak da me é wa eka ne ezeza, ye needje nye ghwyil esam.

⁹ Deenek ye é ne ghwyil ewum e mbu di zye yenek. Nye di, áaka wum ɔ, da wo é ka tsaal ye.”»

Yezu eetsik dhiiti moma na djam é dwoo saba

¹⁰ Dhiiti dwoo saba, Yezu nadi lyo bot mekpa e Zeeb tɔ ndjaa mendjaala me eYuda.

¹¹ Dhiiti mbel moma nadi é, tɔ ndjaa tak. Kana membu kam ne eten ne elɛl ye nabɛ é dhiiti mbɛe sisim naazen yak nye konj. Nye nabɛ é áabɛ ne ghwyil esek e konj.

¹² Dáa Yezu nabɛe moma tak e, nye eezɛdjoo nye. Bhii tak nye eezɛke ne ne náá: «Wɔ é pɛkel tɔ ebɛ é lo.»

¹³ Nye eezɛkel membɔ kɔ lɛ, e di tak wat konj eezɛsekel nye. Moma tak moo tin é duwal Zeeb.

¹⁴ Tin, ye nabɛ é kukuma ndjaa mendjaala me eYuda naadyebakpaa lyem dum ne dáa Yezu natsik mot dwoo saba e. Kukuma tak é booke ne edhuu e bot náá: «Bot é ne melu meten ne wat bot di sa mesa e. Dhaaka zetsikaa é, e melu menek, áakabɛ dwoo saba.»

¹⁵ Ghen zokazɛɔɔza ne ne náá: «Bi é bot e mɛdjaaz pɛ eko, bhimis pɛ si. Dwoo saba mot ne mot aadi etii ngɔmbɛ neghu an ye étep ekɛdjɛ bɛ edee ne mɛdii, etsal é?»

¹⁶ Moma yak é ngɔt tɔ bɛdha e Abalaam. Tin, kabɛla náá, Satan naazelookal nye. Nye moo mos é ne membu kam ne eten ne elɛl (18). Ye áagoka náá, nye tsikaa e dwoo saba?»

¹⁷ Bɔɔza Yezu nabɔɔza deenek e, ye nasa mot e nadi bhina nye ɔ, boo sen. Ye kabɛ mɛdhuu me bot djas nadi tinaak ɔ, bɔɔ bɛ naadyebamyaala ne esesɛɛ e duu djas nasɛɛ tin e.

Kana mɔɔ bhek di eedjooaa «mutaad» e

¹⁸ Yezu eebaazɛke náá: «Eyonj e Zeeb ko kɔa ne yak mbi sa? Me goka ne egek ye ne yaa sonok?»

¹⁹ Eyonj e Zeeb é dáa bhek na sike-sike di ee djooaa mutaad e. E sok mot di nɔɔ ye kɛbɛ ye tɔ bok e, tin, bhek epekwyil, wyee zye boo le, enen lóo mek mɔɔ ko elɛɛ e tak.»

Kana met di waaa tɔ etsim e mapa e

²⁰ Yezu zokabaazɛke ne nɔɔ náá: «Me koogek bin Eyonj e Zeeb ne yak sonok?»

²¹ Eyonj e Zeeb nɔɔl é ne met moma di wa tɔ boo edham e tsim nye di pul étep nye neesa mapa ne ye. Ba ewala bhii tak, tsim'enek djas aadi é, eezeghamta.»

Ebe e ndjaa na maad-maad

²² Yezu nadi é dhaa eghaada ne kɔ mel é lyo bot mekpa e Zeeb, nye eetɔ pɛ Yeluzalɛm.

²³ Dhiiti mot eezɛdji nye náá: «Ghen, Zeeb aazo tsik é ba bim bot ee?» Yezu zebɔɔza náá:

²⁴ «Lyelka ghwyil étep bi neeni tɔ ebɛ e ndjaa na maad-maad, etɛɛ náá, me lɛɛ bin é tsɛɛtɛ náá, bot ebuepe e waagek eni penek, bɛ aanákwaakwak eni.

²⁵ Esok kukuma ndjaa aawyeɛ e, nye waakɔl ebɛ e ndjaa ne engonj. Tin, biyɔ, bi e waalik pɛ kel. Bhii tak, bi e waazuk e diig ebɛ e ndjaa, é ke náá: “Ghen! Diia bis ndjaa!” Nye ka bɔɔza ne nen e náá: “Me áagu, pɛ bi dus e!”

²⁶ Deenek bi aaka bɔɔza ne ne náá: “Mena naadɛka edee ne mɛdii e di wat. Wɔ nadi lyo mekpa e Zeeb e egba e ghaada yis.”

²⁷ Nyε aabaazoke ne nɔɔ náá: “Mε ààgu pε bi dus ε. Duska e mis mam, biyo djas, bot ε di sa embee esa ɔ.”

²⁸ Ye ε deenek ε bi aadje megwye, ne ekwaal ε metsook, etεε náá, bi ε waabee Abalaam, Izak, Zakɔɔb, zenɔɔ bengoolε ε mekpa ε Zεeb penek tɔ Eyon ε Zεeb. Ye kabe biyo ɔ, bi aadi ε mwasaa pε kel.

²⁹ Bot ε waadus pε edjem ε dwoo ne pε ebil ε dwoo, bedhiiti dus pε kye bɔs ne εko ε bɔs. Be waazedisi kɔ mesa wat tɔ Eyon ε Zεeb.

³⁰ Tin, guka náá, bete ne bot ε di mos pε lɔɔg εbhis ɔ, be aaswaala bot ε lɔɔg esok, bot ε di mos ε lɔɔg esok ɔ be aakaswaala bot εbhis.»

Yezu ne Yeluzalem

³¹ Edi tak wat, bedhiiti eFalizye eezεzye, zelee nye náá: «Dusa kɔ del ε les. Tɔa pε kyee sis, etεε náá, mekoosi Elood epesaa nye neezuk wɔ.»

³² Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Tɔka, kelee bebhek binɔk náá: “Mε epeso melyeeb, mε epetsik membεl dwoo mos ne djemen. Beεgel ε mε aasilal mesa mam.”

³³ Ye goka ε náá, mε kemos, djemen ne beεgel, etεε náá, ye àànyɔ náá, ngoolεl-mekpa ε Zεeb gwyε etsetaεpe ne ghaada Yeluzalem.

³⁴ «Yeluzalem! Yeluzalem! Wɔy mot di gɔ bengoolε ε mekpa ε Zεeb ɔ, wɔy mot di gɔ bot ε Zεeb di dhis wɔ bak, ne mekok ɔ. E sok edhen mε di kwye! eεεg bot ε di kɔ del ε lɔ dɔa nabwa-kuu di seεg bɔɔ be si mebhap mε ε, biyo àakwyε!

³⁵ Deenek, gua náá, ndjan'en ε waalik wum! Ne tseεtεε, mε lee bin ε náá: Bi aanakabaabee mε, kana dwoo pan mos'ak, keyaka ne dwoo bi aake ε náá: “Zεeb seε metel mε kɔ mot aazyε ne din ε Ghej ɔ!”»

14

Yezu eetsik mot εbε ε dwoo saba

¹ Dhiiti dwoo saba Yezu zokazεtɔ pε dɔa dhiiti kukuma eFalizye ngot εtεp εkeɔε. Bot ε nadi ε di tak moo tin «dhuuu» ne mis ε nyel ε Yezu.

² Dhiiti mot eezεtyaa tetel sok bhwoob'ε, mot tak nabe ε, nye eezεbeyal nyel ne εbε.

³ E di'enek, Yezu zeke ne belyoel ε etsi ε Zεeb ne eFalizye náá: «Etsi bina nedje mena ze εtεp etsik ε bot dwoo saba?»

⁴ Be moo tin «gwyem», ààbɔɔza. Bhii tak, Yezu eezεmet mot εbε elenɔk, nye eezεtsik nye, bhii tak, nye eezεswaal nye.

⁵ Nyε eezεke ne nɔɔ náá: «Ye be náá, ngot pak'en ε ne mɔn'ε, neghu ngɔmbe ye ges ε tɔ guk ɔ, nye aanakwaaleeke wyisal nye kaab, ye nɔkwɔi zo di dwoo saba?»

⁶ Be nabe ε, ààbe ne ekpa εbɔɔza ne ne kiya tak.

Yezu epelyo bot ε di ee be di egoka ne εdi ε

⁷ Yezu eezεbee dɔa bot ε nadjɔɔaa ɔ, nadi esaa ε, εdisi kɔ mebhóɔ mε di pε sok ε. Deenek nye ε boozεεε kana yak εtεp bot djas:

⁸ «Mot ε djɔɔ wɔ ε ebyon ε εbɔ ɔ, sa wɔ ààsuu εdi kɔ mebhóɔ mε di pε sok ε, e kaab náá: neghu ye nabe ε, be eedjɔɔ dhiiti dhil mot, dhaa wɔy ɔ.

⁹ E kaab náá, mot djɔɔ biyo bebɔ ɔ, εzekeke ne nɔ náá: “Djεa nye di'ak.” Tin, sen-ε-sen, wɔ moo tin ε sik, kesaa εkeɔdisi kɔ boo εbhis.

¹⁰ E nyɔ ε náá, wɔ ε djɔɔaa ε ebyon ɔ, wɔ goka ε ne εdi ε, kɔ boo di pε bhis ε, etεε náá, esok nakuma ebyon aatuula ε, nye waake ne nɔ náá: “Soam, wyela, dha zεdisi kɔ boo di pε sok ε.” Deenek ε waabela duu e mis mε bot ε bi ne be nɔɔ aadi kɔ mesa ɔ.

¹¹ Mot ε di ekwyε εghεε nyel ne εbet ɔɔ, nye waasilaa, mot ε di esil nyel, nye ε di ààbe ne εbet ɔɔ, nye waabenaa.»

¹² Tin, Yezu eezake ne mot nadjoo nye o naa: «Wɔ ɛ di edje bot edee ɛ mwos, neghu yii bikoko o, sa wɔ aadjoo boɔ besɔ bo, bon nyooɔ, bot ɛ mebyel mo, bekuma ɛ bot bi ne be noo di di e di wat o, e kaab naa, be ezekedjoo wɔ dhiiti dwoo. Tin, e kaab be ezekbhulal yii woy nanyel edjoo be sok ɛ.

¹³ E nyɔ ɛ, wɔ djoo ebyon o, wɔ goka ne edjoo ɛ, bedjel ɛ bot, bɛna-etiyon, eboka, ne be na edhim.

¹⁴ Menyɔ ne no e di'enek, etee naa, be tok ne ghwyil ebulal wɔ ye ɛ. Zeeb ɛ waabulal wɔ ye ɛ ghen bot ɛ epiki aagom to esyee ɛ.»

Kana boo ebyon

¹⁵ Bhis be nazegwak etep binek djas ɛ, mot ngot pak bot ɛ nadi ɛ de be ne Yezu ko mesa o zokake naa: «Menyɔ ne mot aade edee to Eyon ɛ Zeeb o!»

¹⁶ Yezu eezee nye kana yak: «Dhiiti mot naazedjoo ebyon. Nye eezedjoo bot ebupe.

¹⁷ Esok ewala ede edee nadjala ɛ, nye eezelwom mot-mesa me, nye ke edjoo bot, mot-mesa eezake ne noo naa: «Dha deka, etee naa, edee ezebebe.»

¹⁸ «Tin, ɛ ewala nakoobela etep dek ɛ, bot ɛ nadjooaa o, moo tin, mot ne mot ɛ dje ye gham epeeba. Mot esok eezake ne mot-mesa naa: «Me eebom pyeeb na bes. ɛ goka, me to, ke ebee ye. Pela me, mon nyeeɛ.»

¹⁹ Nwyak mot naa: «Ye nabe ɛ, me eebom engombe kam: Edjas e ten, ne eswooz e ten. Me pookokegwyaala meghwyil moo. Pela me, mon nyeeɛ.»

²⁰ Nwyak tak zeyye ye. Nyey naa: «Me aloo ne beeb ghoadam. Etep tak ɛ di naa, me tok ne ghwyil eto.»

²¹ Mot mesa menok eezesik pe daa kukuma ye, kelee nye daa bot binok djas lee ɛ. Nakuma ndjan ezeekpaay lyem elyelepe. Nye ɛ booke ne mot-mesa me naa: «Lela, Toa ko mebesee me del ne ko egba. Toa, kedjoo bedjel ɛ bot, eboka e bot, be na edjam, ne be na edhim. Dha me ne noo wak.»

²² Bhii tak, mot-mesa eezeele ne kukuma ye naa: «Ghen, sa wɔ lwom naa, me sa ɛ, eezesael. Ka bela ɛ naa, e di dinaa tak to ndjaa.»

²³ Tin, kukuma eezake ne mot-mesa me naa: «Toa egba ne egba, ne ko boɔ mel pe ze epyeeb. Mot ne mot wɔ aaboma ne ne o, besela nye, nye zyɛ. Etee naa, me kwyel ɛ, ndjan'am lwood.»

²⁴ Ne tsetse me lee bin ɛ naa: «To bot djas me nadjoo sok o, e tok ne mot aade edee e ebyon ɛ lam!»»

Sa mot di egoka ne esa, etep nye needi djekel ɛ Yezu ɛ

²⁵ Zukamwaa ne mot nadi eke loɔɔ wat be ne Yezu. Yezu zokazeliig mis. Bhii tak, nye eezake ne noo naa:

²⁶ «Mot ɛ kwyel edu me o, ye goka ɛ nye byen seeg ne nyeeɛ, myel ne bon, bon nyeeɛ ne bekel. Nye goka ɛ ne ebyen-byenaa tsik'e emet. Ye di aadi deenek o, nye aanakwaakwak edi djekelam.

²⁷ Mot ɛ di aabep melaaba me, da bhii tak nye ɛ du me o, yenok tok ne ghwyil edi djekelam.

²⁸ Mot ngot pak'en ɛ kwyel esum boo ndjaa na vyeeɛgvyeɛɛ o, ye goka ɛ nye pookodisi, etep eval neghu metan me nye goka ne ewyisal etep esum ndjaa tak ɛ, waadjala.

²⁹ E kaab naa, nye ɛ zekekan mesa, da nye ɛ sik e ze. Tin, ekpaa-gon ɛ bee deenek o, be ezekego nye.

³⁰ Bot neekeke naa: «Mot tak eekan esum ndjaa enyoɔpe. Nye aapakakwak esilal zumal.»

³¹ «Ye ɛ tyee wat ne dhiiti mekoozi di kwyel eke lumela deeb, be ne nwyak dhiiti mekoozi o. Ye goka ɛ nye pookodisi sok etep edjek neghu, ne esodja bemil

kam, nye é ne ghwyil ekwak elumela deeb ne so mot zeké ghee ne esodja bemil mekam-membá o.

³² Ye be náá, nye aanákwaakwak o, nye waakyeed engoola-ngoola ne mebhaadal pe daa so mekoozi, nye dinaa etsetape étep edji nye sa nye di kwyl e, etee náá, egwyem needi pak'oo e.»

³³ Deenek bhii tak Yezu eebaazebil ekpa náá: «E tok ne mot ngot pak'en aakwak edi djekelam, nye di àabet esa be djas o.»

Meson me di áaval sonok e

³⁴ «Meson é mbee sonok. Ye be náá, meson moo é, àakagwom o, ye saa dáa étep ye neebaabula egwomepe?

³⁵ Ye aanáka baako val sonok, ye nákwii be étep ekoobal e bos neghu étep emwas ko ekwyiid. Yenek kagoka é ne emwasaa-mwasak pe kel. Gwakeka neghu bi é ne melo me egwak o.»

15

Kana bhata nawo o, da nye é baazebela o

¹ Benonel e epata e lapo, be ne bot e mbee dék naazeseseeega e bhaaz e Yezu étep eze gwak nye.

² Efalizye be ne beghan e mekana me etsi e Zeeb nadi é so-soo pak'oo. Boo náá: «Ezaaba e mot'ak é dso ne embee bot. Nye epede be ne be noo e di wat.»

³ Deenek, Yezu é boolee be kana yak náá:

⁴ «Dhiiti motom pak'en e di ne ebhata dhet o, ngot e wo o, nye kum ebhata ka bet dhiiti ebhata mekam-meten ne ená ne ebhata eten ne ená lik o, to bal, kesaa yii wo o sana, kebatabela nye.

⁵ Ye be, nye eebela nye o, nye waamyaala, da nye é ka kel nye é, ko mebyak me,

⁶ bula pe del, djoo beso ne bon nyeeeg, zele be náá: “Me eebatabela bhata yam nawo o. Dhaaka mena myaalaka.”

⁷ Ye é tye wat ne biyo pe. Me lee bin náá: Ye waadi ne boo memyaala to gwoo étep mot mesyem ngot naliig elyem o, dhaa bot mekam-meten ne ená ne bot eten ne ená epiki, di àabe ne gwyee eliig elyem boo.»

Kana pata nadiib e, da é be é baazebela ye é

⁸ «Neghu, ye be náá, dhiiti moma naadi ne epata kam yii ghwooz na boo metan, ye be náá, wat eediib o, nye waatso, ketuub lambi, da nye é kewaabal ndjan'e, bhii tak da nye é saa tityok-tityok ne lyem wat, batake bela ye.

⁹ Ye be nye eebela ye o, nye waadjoo beso boa ne bot e be ne be noo di di elet mendjaa wat o náá: “Me eebatabela pata yam nadiib e, dhaaka zemyaala ne nam sama.”

¹⁰ Ye é tye wat ne biyo pe. Me lee bin náá: Efofop e Zeeb e waadi to memyaala étep mot mesyem ngot aaliig lyem o.»

Kana mso motom nawo o, da nye é baazebela o

¹¹ Ye Yezu ka baazake náá: «Dhiiti motom nadi é ne boo bodom eba.

¹² Ye é dhyeeb tak kazye, ke ne seeg náá: “Saag'am, dje me yam ekee lyak di náá, me waaboobela é, ne djheed.” E di tak é, seeg'oo nazekaa ekum be, pak boo beba.

¹³ Ye zekpaa ba melu bhii tak, ye é dhyeeb ka zenoo ye kyee náá, bomsa ye, noo epata e tak, to ne ye pe dhiiti dik etsetape. Penek, wo gwaa nye kebaya to medjemel, zesaab elyak be.

¹⁴ Bhis nye nakazesaa esa be djas e, boo pwom naazetuula pe dik tak. Nye nakadi é, nye moo to edjel.

¹⁵ Nyɛ é boozetɔ́, keni mɛsa pɛ dǎa dhiiti mot dik tak. Mot'enɔk é bookyeed nyɛ kɛbaal engulu tɔ pyeeb ɛ.

¹⁶ Nyɛ nadi é, nɛ gwyɛs ɛdɛ bhum le kalubye* engulu nadi é dedɛ ɛ, yɛ naka saa é, nɛ nyɛ ààbɛ nɛ mot dʒɛ nyɛ yɛ ɛ.

¹⁷ E di'enek, nyɛ moo tin “ziibilii” é siiza étep nyel'ɛ. Nyɛy náá: “Bot ɛ di sa mɛsa pɛ dǎa saag'am ɔ, dʒas ɛ lɔɔ epedɛ edee kat, dhi mam eegwyɛ nɛ za wak.

¹⁸ Mɛ paakosik pɛ dǎa saag'am, kɛɛɛ nyɛ náá: Saag'am ee! Mɛ naasa mesyem sok bhwoob ɛ Zɛɛb, baasa nɛ nɔ.

¹⁹ Mɛ ààpakabaagoka náá, mɛ dʒóoaa mɔn'ɔ. Nɔɔŋa mɛ tyee wat dǎa bot ɛ mɛsa mɔ.”

²⁰ Nyɛ eezɛsik pɛ dǎa sɛɛg.

«Dǎa nyɛ nadi, nyɛ dinaa ba ɛtsetaɛpɛ nɛ ndjan ɛ, sɛɛg eezɛbee mɔn, nyɛ é boo gek nyɛ ghoŋ. Sɛɛg eezetɔ́ kaab, kɛbhoma nɛ nɛ, nyɛ eezɛbeedal nyɛ.

²¹ Mɔn eezɛke nɛ sɛɛg náá: “Saag'am, mɛ nasa mesyem sok bhwoob ɛ Zɛɛb, baasa nɛ nɔ. Mɛ ààbaagoka náá, mɛ dʒóoaa mɔn'ɔ.”

²² Wɔ gwaa sɛɛg zeke nɛ bot ɛ mɛsa mɛ náá: “Lelka ɛzyɛ mɛ nɛ kaad na nyenyɔ-nyɔ. Betka nyɛ yɛ ɛ. Sɔmka nyɛ ghwooz ɛ dʒin. Betka nyɛ mɛpapa.

²³ Kɛ mɛtka mɔɔ ngɔmbɛ mena nawyel ɔ, da bi é gó nyɛ, mena neesaka ɛbyon,

²⁴ etɛɛ náá, mɔn'am nadi é, nyɛ eezegwyɛ; nyɛ eegom. Nyɛ nadi é, nyɛ eewo; nyɛ eebatabelaa.” Mbɛɛ ɛbyon é boozekan.

²⁵ «Esok tak, mɔn mɛgwyak mɛ nadi é, pɛ epyeɛb. Dǎa nyɛ ka bula ɛ, nyɛ moo kunaa nɛ ndjan ɛ, nyɛ ka gwak é dhok ɛ tap, kul nɛ ghom, nɛ mɛbɔl.

²⁶ Nyɛ eezɛdʒóo dhiiti kwom, zɛdʒi nyɛ náá: “Yenek é yaa?”

²⁷ Ye é kwomenɔk ka bɔɔza nɛ nɛ náá: “Boo-mot, dhyeebɔ eebula. E di tak ɛ, soog é boogó mɔɔ ngɔmbɛ mena nawyelka ɔ, etɛɛ náá, mɔn eebula nyel ɛnyɛpɛ.”

²⁸ Mɔn mɛgwyak é boobela ɛbuk, nyɛ eezɛbyen ɛni-niaa tɔ ndjaa. Ye é sɛɛg kawyis kɛdjaala nɛ nɛ étep nyɛ neeni tɔ ndjaa.

²⁹ Wɔ gwaa mɔn zɛbɔɔza nɛ sɛɛg náá: “Gwaka, mɛ moo é nɛ zukamwaa nɛ membu mɛ di sa wɔ mɛsa tyee kwom ɛ. Mɛ ààbyen dhiiti lwomelɔ wat. Wɔ bee ɔ, wɔ dinaa ààpaakodʒɛ mɛ dʒɛak ba mɔɔ ngɔmbɛ étep mɛ neesa ɛbyon, bis nɛ bɛsɔ bam.

³⁰ Beea, e di mɔn'ɔ nwyak ka bula ɔ, nyɛy mot naasaab elyak bɔ dʒas nɛ boa mɛzɔ ɔ, étep'ɛ, wɔ eebatalwom náá, bɛ gó nyɛ mɔɔ ngɔmbɛ mena nawyel ɔ.”

³¹ Ye é sɛɛg ka lɛɛ nyɛ náá: “Mɔn'am ee! Menabel é di melu dʒas. Mɛ bee é náá, esa ee mɛ di nɛ yɛ dʒas ɛ, yɛ é yɔ.

³² Mena goka é nɛ esa tɛtɛ ɛbyon, da mena é myaala, etɛɛ náá, dhyeebɔ nwyak nadi é, nyɛ eezegwyɛ; nyɛ eegom. Nyɛ nadi é, nyɛ eewo ze; mos nyɛ eebelaa.”»

16

Kana ndɔmbɛ na metselal

¹ Yezu eezɛke nɛ bɛdʒekel bɛ náá: «Dhiiti kum mot nadi é, nɛ ndɔmbɛ. Bot eezɛɛ kum mot'enɔk náá, ndɔmbɛ yɛ ɛpesaab nyɛ esa.

² Kukuma yɛ eezɛdʒóo nyɛ, bhii tak nyɛ eezɛke nɛ nɛ náá: “Mɛ ɛpedyeebagwak embɛɛ menduk dum nɛ din ɛ lɔ. Pokobanja mɛ dǎa wɔ di baal esa bam ɛ, etɛɛ náá, wɔ aanakabaadi ndɔmbɛ yam.”

* 15:16 kalubye: le dhaa tyee ebha.

³ Ndɔmbɛ eezɛkɛ tɔ lyemɛ met náá: “Mɛ sa dáa, dáa di náá, kukuma yam moo zɛɛɛkɛk ɛbaalel ɛ esa bɛ e membɔ mam'aak. Mam ɛ di áàbɛ nɛ ghwyil mɛsa mɛ epyeeb bak. Ebeeak nɛ sa mam sen.

⁴ Mɛ nɛ gu dáa mɛ aasa ɛtɛp bot neemyaal mɛ tɔ mendjaa mɔɔ bhis kukuma yam aadis mɛ e mɛsa ɛ.”

⁵ Tin, nyɛy zokazɛɛɔjɔo mot nɛ mot nadi kola kukuma yɛ sonok ɔ. Nyɛ eezɛkɛ nɛ mot ɛsok náá: “Wɔ ɔ nɛ kola kukuma yam edhen?”

⁶ Nyɛ eezɛbɔɔza náá: “Etondo bɛmul mɛ bhum oliv dhɛt.” Ndɔmbɛ zɛkɛ nɛ mot'enɔk náá: “Lela ɛdisi, ba mɛkana mɔ, kwyala tɔ tak mɛkam-mɛtɛn.”

⁷ Bhis yenɔk nyɛ eebaake nɛ nyaa tak náá: “Ha wɔy, wɔ ɛ nɛ kola kukuma yam edhen?” Mot tak eezɛbɔɔza náá: “Eghuudɛ mɛbhisa dhɛt”. Ndɔmbɛ zɛkɛ nɛ mot'enɔk náá: “Lela ɛdisi, ba mɛkana mɔ. Kwyala mɛkam-mɛtɛn nɛ mɛkam-mɛlɛl.”

⁸ Tin, kukuma zokazɛduwal mbee ndɔmbɛ yenɔk dum nɛ mɛsa mɛ etson nyɛ sa nɛ bot ɛtɛp nyɛ needi áàbyenaa bhis nyɛ aasɔaa ɛ mɛsa ɛ. Etɛɛ náá, bot ɛ bɔs'ak nɛ gu ekwyeeɛ pak'ɔɔ dhaa dhanjaa bot ɛ di kɛ tɔ gwyɛ ɔ.»

⁹ Yezu eebaazɛbil náá: «Deenek mam lɛɛ bin ɛ náá: Beyaka ɛsɔ nɛ mɛvu mɛ di kɔɔ bot kɔ bɔs'ak ɛ. Etɛɛ náá, ɛ di mɛvu menek aadi náá, yɛ tokapɛ ɔ, Zɛɛb ɛ waamyaal náá, bi di tɔ ndjan'ɛ di na kɔm-kɔm.

¹⁰ Mot di sosoob tɔ esa ɛɛ dem ɔ, mot tak ɛ waadi pɛ sosoob tɔ eboo esa. Mot aadi áàdi sosoob tɔ esa ɛɛ dem ɔ, nyɛ aanákwaadi sosoob tɔ eboo esonok.

¹¹ Yɛ bɛ náá, bi nabe áàgu ɛdi sosoob ɔ nɛ dáa bi nadi ɛ bɛ mɛvu mɛ mɛkɔɔ di kɔ bɔs'ak ɔ, ɛzɛ aadi nɛ ɛbwaalel nɛ nen, da bɛ ɛ dje bin tɛtɛ mɛvu?

¹² Yɛ bɛ náá, bi nabe áàgu ɛdi sosoob dum nɛ esa ɛ bɔɔ bɛsɔ bin ɔ, ɛzɛ aadjɛ bin embɛɛ esa ɛɛ nazekoobela bin yɛ ɛ?

¹³ «E tok nɛ mot-mɛsa ngɔt aasa mɛsa mɛ ekukuma ebá. Deenek nyɛ waabhina ngɔt da nyɛ ɛ kwylɛ nwyak; nɛghu nyɛ waakɛ kwylɛ esa mɛsa mɛ ngɔt, da nyɛ ɛ byen yil nwyak mot. Bi tok nɛ ghwyil esa ɛ di wat mɛsa mɛ Zɛɛb nɛ mɛsa mɛ epata.»

Bɛdhiiti ɛtɛp ee Yezu nadi lii ɛ

¹⁴ EFalizyɛ naagwak ɛtɛp ee Yezu nadi lii ɛ djas. Bɛ ɛ boozɛni ɛgɔ nyɛ etɛɛ náá, elyem bɔɔ naadyeebakwylɛ epata dhaa nyel.

¹⁵ Yezu eezɛbɔɔza nɛ nɔɔ náá: «Bi ɛ bot ɛ di tela mɛnyel ɛ mis mɛ bot náá, bi ɛ bot ɛ epiki. Guka náá, Zɛɛb nɛ gu ebhum elyem bin. Etɛɛ náá, esa ɛɛ bot di bee náá, yɛ ɛ eboo esonok ɛ, Zɛɛb bee ɛ náá, yɛ ɛ ɛtɛp ɛ gwyɛ ɛ mis mɛ.

¹⁶ «Ɛwala ɛ etsi ɛ Moliiz nɛ ekwylala ɛ bɛngooel ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb nabaya, kɛsik ɛ ghɛɲ ɛ Zarj nduuel-bot. Kana membu mɛ tak, Mbɛɛ Bhaadal Ɛyɔɲ ɛ Zɛɛb ɛpɛlɛɛl, mot nɛ mot goka ɛ nyɛ sa yɛ mɛghaaz ɛtɛp ɛbela di tɔ tak.

¹⁷ Yɛ nakoozɔbɛ náá, gwɔo nɛ bɔs ɛ nɛ ghwyil ɛsi yɔbɔ, áàbɛ nɛ tɛp. Yɛ kabɛ mɛkpa mɛ etsi ɔ, yɛ aanákwaakodisaa-disak ba mɔɔ ɛkyɛ wat tɔ tak.

¹⁸ «Motom djas aabyen myel, da nyɛ ɛ kɛba dhiiti moma sis ɔ, motom tak sa ɛ ɛzɔ. Tin, motom aaba moma nazɛpɛɛaa ɛ ebá ɔ, sa pɛ ɛ, ɛzɔ.»

Kana djel mot Lazaad, bɛ nɛ mot ekum

¹⁹ «Yɛ nabe ɛ nɛ dhiiti mot ekum. Mot ekum tak nabe-bot ɛ mbɛɛ ekaad bɛna-eboo-mɛtanj. Nyɛ nadidi ɛ tɔ mbɛɛ wolo ndjaa nɛ tɔ mɛvu. Nyɛ de-dɛ ɛ mbɛɛ edɛɛ bɛkuma ɛ bot nɛ boo mɛtanj dáa bot ɛ di tɔ mɛbyɔɲ ɛ mɛlu djas.

²⁰ Sok ɛniel ɛ ndjan'ɛ, yɛ nabe ɛ nɛ dhiiti djel mot nadi ɛ dje-dja si tin ɔ. Din ɛ mot tak nabe ɛ Lazaad. Nyɛ nabe ɛ nɛ mɛpyɔɲ “kpɛɛɛn” ɛ nyel djas.

²¹ Djel mot'enɔk nabe ɛ nɛ gwyɛ ɛ dedɛ bɔɔ eghutu-ghutu edɛɛ nadi ɛ kwylɛ ɛ mɛsa mot ekum enɔk. Tin, bɛla náá, bɛbhyɛ nadi ezyɛ, zɛwyliz mɛpyɔɲ mɛ.

²² Tin, djel mot eezekpaa ne mesyee, gwyε. Efofop zokazenɔo nye, kenεεg nye ε bhaaz ε Abalaam. Mot ekum zokabaazεgwyε ye, nye zokadelaa.

²³ Nye nadi ezuk εbuepe kɔ del ε bot ε nazεgwyε ɔ. Nye ε boo zεben mis, nye kabε ne εtseta ε, Abalaam zenɔo Lazaad ε bhaaz'ε.

²⁴ Bhii tak nye eezεbootsim: "Tata Abalaam! Geka me ghon. Lwoma Lazaad nye duu djin tɔ mɔdii, bhii tak da nye ε zεtɔlal me εtɔ ε tak kɔ djem. Etεε nάά, me εpezuk εbuepe ne megoo me du'ak."

²⁵ Tin, Abalaam eezεbɔɔza ne ne nάά: "Mɔn'am, taala nάά, wɔ naabela betε ne ekum esok wɔ nabe, wɔ dinaa ne tsik ε. Ye kabε Lazaad ɔ, nye nabe ε mot mezuk. E di nye di wak'ak, nye εpebela ye menyɔ. Ye kabε wɔy ɔ, wɔ moo ε tɔ mezuk.

²⁶ Baabela nάά, ye ε ne boo guk na diidim pak'enaka. Deenek bot aakwyl etel, εtεp εzye penek ɔ, nye aanάkwak etsaal dwoob. Baabela nάά, bot aadi ee kwyl εdhaa, tɔ pe yii kyee ɔ, aanάkwaakwak pe."

²⁷ Mot ekum zokazeke nάά: "Tata, me waab ne nɔ nάά, wɔ kyeed Lazaad tɔ ndjaa saag'am,

²⁸ penek, me ε ne bεdhyeeb eten. Nye ke εdul bε melo e kaab nάά, bε εzεkezye pe yak di mezuk."

²⁹ Abalaam eezεbɔɔza ne ne nάά: "Bɔɔ penek, bε ε ne etsi ε Moiiiz ne bεngoolε ε mekpa ε Zεεb εtεp εdul ε bε melo. Bε gwak melyo mɔɔ."

³⁰ Mot ekum zεke nάά: "Tata Abalaam, yenek djas aanάkwaadjala! E nyɔ ε nάά, mot dus tɔ bot ε nazεgwyε ɔ, da nye ε kelii ne nɔ ɔɔ, tin ε bε aaswoola mefulu mɔɔ ne tsetse."

³¹ Deenek Abalaam eebaazεke ne ne nάά: "Bε ε di āakwyl εgwak Moiiiz ne bεngoolε ε mekpa ε Zεεb ɔ, bε aanάkwaakomyaal mot ye nάkoo zo di mot dus tɔ bot ε nazεgwyε ɔ."»

17

Mesyem ne εpelak

¹ Yezu eezεke ne bεdjekel bε nάά: «Ye ε tsetse nάά, ye waadi ne mεbek me di nάά, mot aanάkwaagwoob ε, mεbek me tak ε waasa nάά, bot sa mesyem. Tin, saabεgɔs ε nάά, ha kpaa-ghon ne mot aaka mεbek menek ɔ.

² Ne mbi mot deenek ye goka ε nάά, bε tsel nye boo εkok e tsun, da bε ε lɔo nye tɔ boo dii mεsɔn. Ye āānyɔ nάά, nye kwyesal ngɔt tɔ bɔɔ di dum konj ne nam ɔ tɔ mesyem.

³ Nyanka mis.

«Mɔn nyooɔ ε syem ne nɔ ɔɔ, djɔɔa nye, da wɔ ε dul nye melo ne lyem wat. Tin, nye liig lyem ɔɔ, pela nye.

⁴ Nye sa wɔ ε embee esa dwoɔ wat esok eten ne ebά, nye bubula esok djas, εtεp εzεke ne nɔ nάά: "Pela me! Me eegu εbiyo ε lam" ɔɔ, da wɔ ε pel nye.»

Edum ε konj ne Zεεb

⁵ Bot ε lwoma eezεke ne Ghεη nάά: «Bila bis εdum ε konj ne Zεεb.»

⁶ Deenek, Ghεη eezεbɔɔza ne nɔ nάά: «Bi ε pe di ε di, ε dum ε konj ne nam εbuepe dάa mɔɔ ndu le mutaad ɔ, pe bi ε waake ne etsok εlak nάά: "Disa ekanjal bɔ wak. Tɔa, kebe nyel'ɔ tɔ dii mεsɔn", nye waasa sa εkwosak ε lɔ kwyl ε.»

Sa mot-mesa di egoka ne εsa ε

⁷ «Djhoka, pookogek dάa: Wɔ di ne mot-mesa me di bε wɔ epyeεb nεghu εbaal ε wɔ εsaa ε etan ɔ, esok wɔ di ε bee mot tak ε bula pe ndjaa bhis mesa ε, wɔ ne ke ne ne nάά: "Lela εzye zεdi kɔ mesa wɔ needε ee"? Aābe!

⁸ Mε bee ε náá, nye waake ne ne náá: “Djaaba me edee, bhii tak da wɔ́ é kɛgwyia, da wɔ́ é swoola ekaad. Bhii tak da wɔ́ é zelaa me edee, me neede. Bhis mam aasilal ede edee ne medii ε, wɔ́y é ne ghwyil eka de yɔ́.”

⁹ Nye tok ne tep eghaapeε mot-mesa me etee náá, nye eesa mesa me kukuma ye lwom nye é. Ye tok deenek ee?

¹⁰ Ye é tyee wat ne biyɔ́ pe. Esok bi aadi náá, bi eezesa mesa me bi lwomaa náá, bi sa ε, keka náá: “Bis tok van bot ε mesa. Bis zo sa é, yii lwoma náá, bis sa ε.”»

Yezu eetsik bot ε ebé ε zezam kam

¹¹ Dáa Yezu nadi etɔ́ pe Yeluzalem ε, nye nadhan ε mbaka-mbaka é kpal pak kyee del ε Samali ne Ghalile.

¹² Dáa nye natuula kɔ́ ebeseε ε del ε, wɔ́ gwaa bot ε ebé ε zezam kam zokazeboma ne ne. Be eezetyaa tetel ba etsetape ne ne.

¹³ Be moo tin é tsim náá: «Hyee Yezu, Ghen! Geka bis ghon!»

¹⁴ Dáa Yezu nabee be ε, nye é booke ne nɔ́ náá: «Tɔ́ka kelyaal menyel men pe daa beghaa-Zeeb.» Dáa be nadi be dinaa etɔ́-tɔ́ak ε, be naazetsak.

¹⁵ Mot ngɔ́t pak'ɔ́ zokabula pe bhis, é eduwal ε Zeeb ne etsim.

¹⁶ Nye eezeduma sok bhwoob ε Yezu mebon si, nye eezeghaapeε Yezu. Ye kabela é náá, mot tak nabe é mot del Samali.

¹⁷ Yezu eezeke náá: «Bɔ́ɔ́ bot kam djas eetsak, etsal é? Haa bak bot beten ne bená moo wo?»

¹⁸ Ye tok ne mot ngɔ́t pak'ɔ́ taala ebula étep eZeghaapeε Zeeb, ye di ààbe ndjon'ak nye emet ɔ́ɔ́?»

¹⁹ Bhii tak Yezu eezeke ne ne náá: «Wyela, da wɔ́ é nɔ́ nyel'ɔ́ tɔ́. Emyaal ε lo eetsik wo!»

Etula ε Eyon ε Zeeb

²⁰ EFalizye zokazedji Yezu náá: «Eyon ε Zeeb aazyε den?» Yezu eezebɔ́ɔ́za ne nɔ́ náá: «Eyon ε Zeeb aanákwaazyε, mis me bot djas é bee.

²¹ Bot ε waake ne nen náá: “Beeka, ye é wak,” neghu “Beeka ye di poon'enek!” E nyɔ́ é, bi gu náá, Eyon ε Zeeb é e di bi di'enek.»

²² Bhii tak nye eezeke ne bedjekel náá: «Ewala epezyε, ewala bi aadi ne gwyεs ebee Seɛɛle Mɔ́n Mot, ye nákoo zo be beea ba dwoo wat ε. E ewala tak bi aanákwaabee nye.

²³ Be waaleε bin náá: “Nye é wak,” neghu náá, “Nye é poon.” Deenek, sa mot áátɔ́. Sa mot áadu ne kaab.

²⁴ Dáa ngwyεs bhi di kas to gwoo ε, dje gwyε to gwoo djas ε, ye aadi é deenek e dwoo Seɛɛle Mɔ́n Mot.

²⁵ Esok ne etep binek ne seε, ye goka é náá, Seɛɛle Mɔ́n Mot pookozuk ebuepe, da bot é di kɔ́ bɔ́s'ak mos'aak ε pookoswonan nye.

²⁶ Dáa ye nasael é ghen ε Noe ε, ye aabaazosael deenek e dwoo Seɛɛle Mɔ́n Mot.

²⁷ Eghen tak bot nadi ede edee ne de menyok. Be nadi eba meba ne ekedje bɔ́ɔ́ bɔ́ɔ́ é meba, keyaka ne dwoo Noe nani tɔ́ boo eleεd ε. Bhii tak, boo bhyon nazye, wɔ́ gwaa ye zedesal bɔ́ɔ́ djas, bɔ́ɔ́ djas gwyε.

²⁸ Ye aadi é, tyee é ghen ε Lot. Eghen tak, bot nadi ede edee ne de menyok. Be nadi ebɔ́msa esa bɔ́ɔ́ ne bɔ́m yii besɔ́ bɔ́ɔ́. Be nadi ebe epyeeb ne esum ε mendjaa.

²⁹ Tin, dwoo Lot nadus kɔ́ del ε Sodɔ́m ε, ye nabe é Zeeb naakwyital bhi ma du, ne pup na góo-góo kɔ́ del, bot djas zokagwyε.

³⁰ Ye aabaazosael ε deenek é dwoo Seɛɛle Mɔ́n Mot aalyaal nyel e mis me bot ε.

³¹ «E dwook tak, mot aadi e di di pe ko to ndjan'ε, da nye ε ka lik εsa be pe si to ndjan ε, nye tok ne ghwyil ebaasul etep ezenoo esa ee nye lik pe si ε. Tyee wat ne mot aadi to pyeeb ε: Nye aanakwaabaabela ghwyil εsik pe ndjan'ε.

³² Taalaka sa nasεε ne mwaa Lot ε!

³³ Mot aasu ekwyεεg ε tsik'ε ε, nye waasu tsik'ε. Mot aakwyel εsu tsik'ε ε, waabaal tsik'ε.

³⁴ Mε lεε bin ε tseetse nάά, e pum tak, bot εbά waadjaasi gonj wat. Ngot ε waanηjaa; nwyak ngot likaa.

³⁵ Boa εbά aadi ε, ε dum to bwak wat. Ngot ε waanηjaa; nwyak ngot likaa. [

³⁶ Bot εbά ε waadi to pyeeb. Ngot ε waanηjaa; nwyak ngot likaa.]]

³⁷ Bedjekel be zokazεdji nye nάά: «Gheη, etep binek djas aasaal pe yaa sum di?» Wε gwaa nye zεbεza ne nε nάά: «Esok bi aadi ε bee mebek ε kii to gwoo ε, keka nάά, muu tit ε tin.»

18

Kana kus moma ne tetep

¹ Bhii tak Yezu eebaazelii ne nε to kana yak etep nye neelyo be nάά, be goka ε nάά, be gheedjaala melu djas, aabula bhis.

² Nye eezεke nάά: «Pe ko dhiiti ghaada wat, ye nabe ε ne dhiiti tetep ngot nadi nάά, etep e Zεeb, aagwyak nyey ε. Nye nabe ε aakobem ba ne mot.

³ Kε del ε tak, ye nabe ε ne dhiiti kus moma nadi ε pyap εzye pe dάa tetep tak ε zekeke ne ne nάά: “Pεεa me tep bis di ne ye bis ne bot bak'aak,” etεε nάά, nye nadi ε gu nάά, nye ε ne gham.

⁴ E meken, tetep nadi byen. Deenek nye eezεke to lyeme nάά: “Ye ko be nάά, me aakaab Zεeb ε, baadi nάά, mam aabis bot ε,

⁵ dάa ye di nάά, kus moma yak epemyel me ε, ye goka ε me pεε tep'ε etep nye neekat εpyap wak.”

⁶ Bhii tak Gheη eezεbaabil nάά: «Gwakeka dάa mbee tetep tak nalii ε.

⁷ Tin, Zεeb tok ne ghwyil ekwyee bot ε nye nazesεε ε, bot ε tak ε di ewaab esonok pe daa le mwos ne pum ε. Nye aanakwaakwyee be?

⁸ Mε lεε bin ε tseetse nάά: Nye waaal ekwyee bin kaab dum ne ghenen. Tin, esok Sεεηεle Mεn Mot aazyε ε, nye waazεbela bot ε di dum konj ne Zεeb ε ko bos'ak ee?»

Kana Falizye be ne nηjel epata e lapo

⁹ Yezu eebaazeleε kana ko εsu ε bot ε di bun nάά, be ε bot ε epiki, da be ε kadyamal ε bon nyεεg bεε ε. Nye eezεke ne nε nάά:

¹⁰ «Bot εbά naazεbyet pe ko Ndjaa-ebuwa kedjaala; ngot nadi ε Falizye, dhiiti kadi ε nηjel epata e lapo.

¹¹ Falizye eezεtyaa e ye di, nye moo djaala nάά: “Hee, Zεeb! Mε eeduwal wε, etεε nάά, me tok dάa bedhiiti bot: be ε bot ε djii, embee bot, bot ε mεzε. Mε epeduwal wε, etεε nάά, me tok dάa nηjel epata e lapo di'ak.

¹² Mam tsi edee ε, esok εbά to yenga wat. Mε ne dje wε endiyal kam bam.”

¹³ Nηjel epata e lapo natyaa ye ε ba etsetape. Nyey aaben mis pe εko. Nye eekel membo ko lo. Nyey nάά: “Iyeee, Zεeb, woy aakogek me ghonj e? Mam mot mesyem.”

¹⁴ Yezu ε boozeke nάά: «Nηjel epata e lapo naka sik ε, Zεeb eezεpel mesyem me, aabe Falizye. Etεp tak ε di nάά, mot ε gheε nyel ε, Zεeb ε waasiil nye. Mot ε siila ε, Zεeb ε bin nye.»

Yezu εpesεε bεε dhyeeb metel

¹⁵ Bot naazyε ne bεε tεlεε bεε pe dάa Yezu etεp nye neekel membo ko lεε. Tyee bedjekel nakabee deenek ε, be naazεbhem be.

¹⁶ Tin, Yezu eezεke náá, bɔɔ tɔbɔ tiila pε nyε nadi é: «Betka bɔɔ dhyeeb bε zye pε daa lam. Sa bi áálu bε, etεε náá, Eyon ε Zεeb é yii bot ε di dáa bɔɔ dhyeeb ɔ.

¹⁷ Tsetse ne tsetse, me lee bin ε náá: Mot ε di áàmyaal Eyon ε Zεeb dáa mɔɔ dhyeeb ɔ, nyε aanákwaani tɔ tak.»

Mot ekum

¹⁸ Dhiiti kukuma eYuda ngot zokazedji Yezu náá: «Mbεε lyoel, me goka ne esa dáa étep me neebela tsik na kɔm-kɔm?»

¹⁹ Yezu eezεbɔɔza ne ne náá: «Étep yé wɔ di djɔo me mbεε lyoel? Ye tok ne mbεε mot kɔ bɔs'ak bhis Zεeb nyey nyε emet.

²⁰ Wɔ ne gu etsi djas: «Sa wɔ áasa meɔɔ. Sa wɔ ààgó mot. Sa wɔ ààdjii sa mot. Sa wɔ áàlee elεj e etsal dum ne sɔ mot. Duwala soog ne nyooɔ*.»

²¹ Mot'enɔk eezεbɔɔza ne ne náá: «Etsi binek djas me ne duwal ye, kana edhɔma bam, kekum dwoɔ pan mos'ak.»

²² Bhis Yezu nagwak nyε é, nyε eezεke ne ne náá: «E zokalik é wɔ sa sa wat: kebɔmsa esa bɔ djas, da wɔ é nɔɔ epata e tak, dje bedjel ε bot. Tin, wɔ waabela mevu tɔ gwoɔ, bhii tak da wɔ é zεdu me.»

²³ Dáa mot mevu menɔk nagwak deenεk ε, ye nabe é mekpa menεk naatek nyε nyel na wɔyɔn, etεε náá, nyε nadi é, ne mevu εbuepe.

²⁴ Dáa Yezu nabee náá, lyem mot mevu menɔk nabe é, ye naakparj ε, nyε é boozeke náá: «E kɔla ne bot ε di ne ekum ɔ, bε ni tɔ Eyon ε Zεeb!

²⁵ Elyel náá, boo yaaga kyee bɔs besye di áàbe ne medii ε dhaa tɔ ba mɔɔ elen ε dhɔɔ, baadhaa-dhanja melyel ne mot mevu étep nyε neeni tɔ Eyon ε Zεeb.»

²⁶ Bot ε nadi gwak nyε moo tin é ke pak'ɔɔ náá: «Ye bε deenεk ɔ, εze aabela tsik?»

²⁷ Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Sa di náá, bot aanákwaε, Zεeb aanákwaakat ye.»

²⁸ Wɔ gwaa Pyεed ke náá: «Gwyáka, bis eezebet djas étep εdu ε wɔ.»

²⁹ Yezu é booleε bε náá: «Tsetse ne tsetse, me lee bin ε náá: Mot ε bet ndjan'ε, neghu myel, neghu bɔn nyεεg, neghu sεεg, ne nyεεg, nyε baabet bɔɔ bε étep ε Eyon ε Zεeb ɔ,

³⁰ nyε waabela bεte ne bot binɔk é mεwala mak. Dɔɔ ne tɔ tsik aazyε bhis'aak, nyε waabela tsik na kɔm-kɔm.»

Moo é tyee esok elεl, Yezu di lee esyee ne gom ε le ε

³¹ Dhiiti dwoɔ, Yezu zokanɔɔ bedjekel kam ne bebá, e bhaaz'ε. Nyey ne nɔɔ náá: «Gwakeka! Mena moo tɔ pε Yeluzalem. Penεk ε ye aadjala djas bengooel ε mekpa ε Zεeb nazekwyal dum ne Sεenjele Mɔn Mot ε.

³² Nyε waaseebaa é membɔ me bot ε di áàbe bot é mbyak eYuda ɔ. Bot binɔk aadek nyε, lee nyε, ne εsεε é nyε metel.

³³ Bε waanyuu nyε ne eghwyεs. Bhii tak, bε waagó nyε. Melu melel bhii tak, nyε waagom.»

³⁴ Ghuna bedjekel kadi é, ààgu sa wat tɔ etεp ee nyε nadi é ke ε. Ye nadi ne nɔɔ syela. Bε nadi é, ààgu sa Yezu nalii ε.

Yezu eetsik mot edhim pε Yeliko

³⁵ Dáa Yezu nabe náá, bε moo kunaa ne Yeliko ε, ghuna dhiiti mot na edhim nadi é, ndiindil ε ngwoob gba. Nyε nadi é, mot engwyeebel.

³⁶ Nyε eezεgwak εtap ε zukamwaa ne mot eezyε pε kyee nyε nadi é, wɔ gwaa nyε zedji sa nadi dhanj ε.

³⁷ Bε zelee nyε náá: «Ye é Yezu, mot Nazalet, ε di dhaa tin.»

* 18:20 Ewy 20.12-16; Det 5.16-20

³⁸ Wō gwaa nyē zetsim nāá: «Yezu, Mōo Dhavid, geka mē ghon!»

³⁹ Betee nē bot ē nadi kepe sok o moo tin é bhēm nyē, nē é lyak nyē, étep nyē needi gwyem. Tin, nyē eebaazeloogal gwood elyēlepe: «Mōo Dhavid, geka mē ghon!»

⁴⁰ Yezu eezetyaa. Bhii tak, nyē eezelwom nāá, bē zye nē nē daa lē. Dāa mot edhim binok natiila pē Yezu nadi é, Yezu eezedji nyē nāá:

⁴¹ «Wō kwyel nāá, mē sa wō yé?» Mot edhim binok eezebōza nē nē nāá: «Ghēj, mē kwyel ē nāá, mis mam baabēj!»

⁴² Yezu zēke nē nē nāá: «Bee, emyaal ē lō eetsik wō.»

⁴³ E di'enek wat, mis mē eezebēj. Bhii tak, nyē moo du Yezu é duwal Zēeb. Dāa edhuu ē bot ē nadi tinaak o djas nabee deenek ē, bōo djas naduwal Zēeb.

19

Yezu bē nē Zasye

¹ Bhis nyē natuula kō del ē Yeliko, Yezu eezekpaa tō pē yii kyee del.

² Kō del ē tak, ye nabē é nē dhiiti mot, din ē lē nabē é Zasye. Nyē nadi é, kukuma bēnōj ē epata ee elapo, nyē nadi é, mot ekum.

³ Nyē nadi esuu ēbee Yezu, saabegos kabē é nāá, nyē nadi é ewulalepe. Nyē nabē é āābē nē tyee nyē bee Yezu, etee nāá, bot nadi é ēbuepe.

⁴ Tin, nyē é boozewyis kaab tō pē sok kēgo kō mōo le sikomood, etee nāá, Yezu ē dhaa tin o, nyē neebē nyē.

⁵ Dāa Yezu nakum é di'enek ē, nyē zēben mis pē ēko, nyē é booleē nē Zasye nāá: «Lela esul Zasye, etee nāá, ye goka é nāá, mos, mē sulal tō ndjan'ō.»

⁶ Tin, wō gwaa Zasye zēsul kō lē kaab ē kaab. Bhii tak, nyē eekedisī bē nē Yezu tō ndjan'ē nē mēmyaala ēbuepe tō lyem.

⁷ Dāa bot nabee deenek ē, bot naadyeeballi ēbiyoēpe kō esu ē Yezu étep tak. Bē nadi ekeke ē nāá: «Mot tak eetō, kēdi tō ndjaa mot na mbee dék!»

⁸ Zasye eezewyē sok bhwoob ē Yezu, nyē eezēke, nē nē nāá: «Ghēj, gwaka. Mē waakaa mēvu mam ekyee ebā. Kyee wat mē waadje bedjel ē bot, ye bē nāá, mē naanō epata e mot, dhaa yii mē nawaagoka nē ēnōj ē, mē waabulal nyē metan mē mēnōj ē esok enā.»

⁹ Tin, Yezu eezēke nē nē nāá: «Dwoo pan mos'ak, tsik eeni tō ndjan'ak, etee nāá, wōy pē ē dha ē Abalaam.

¹⁰ Etee nāá, Sēenēle Mon Mot nazye é, zēsaa nē tsik bot djas nazewo ze o.»

Kana medheeb mē laad

¹¹ Yezu eebaazēlē dhiiti kana dum nē bot ē nadi é gwak nyē o. Nyē nadi é, nyē eezekunaa nē Yeluzalem. Bot nadi é gek é nāá, Eyōj ē Zēeb eezekō nē etuula.

¹² Tin, Yezu eezēke nē nōo nāá: «Mot ngot nabyel du wat nē bekuma ē bot o zokazetō medjon pē dhiiti del etsetape nē del ē lē étep nyē neeke djeaa boo mekoozi. Bhii tak nyē zebula pē del ē lē.

¹³ Esok nē nyē nē tō, nyē eezedjōo bot ē mesa mē kam, lik bē mot nē mot edheeb ē lōod wat nadi nē boo metan ē. Bhii tak nyē eezēke nē nōo nāá: «Likeka é liig mēmbō nē epata bak, kekum dwoo mē aaboo bul ē.»

¹⁴ Tin, kaa bela nāá, bot ē del ē lē nadi bhina nyē. Wō gwaa bē zelwom bot nyey āāgu, étep bot ē tak neeke lē nāá: «Bis āāpakwyel nāá, mot'enok di mekoozi mis.»

¹⁵ Saabegos nē nōo, ye naka swaala nāá, bē naabatadje nyē boo mekoozi. Bhii tak nyē eezēsik pē del ē lē. Dāa nyē nakakum ē, wō gwaa nyē zedjōo bot ē mesa mē nyē nadje bē epata o, étep nyē needji bē bim epata ee nakala kō yii nyē nalik bē nē yē étep eliig ē mēmbō ē.

16 Mot esok eezazy, nyey ne ne náá: “Kukuma, me eebela medheeb me lood kam ko yii wo nalik me ne ye é.”

17 Mekoozi eezabooza ne ne náá: “Enyape! Wo é mbee mot-mesa. Daa ye di náá, wo ke to etonj dum ne boo esonok e, me eedil wo ko boo mekoozi me let eghaada kam.”

18 Mot nadi du bhis konj mot esok o eezazy ye. Nyey eezake ne kukuma ye náá: “Kukuma, me eebela medheeb me lood meten ko yii wo nalik me ne ye é.”

19 Mekoozi eezabooza ne ne náá: “Enyape wo, me eedil wo ko boo mekoozi me let eghaada eten.”

20 Nwyak dhiiti mot-mesa eezazy. Nyey eezake ne kukuma ye náá: “Kukuma, beea edheeb e lood wo nalik me ne ye é. Me aapabe. Me kwom ye é syela to pes kaad.

21 Etee náá, me di é, ne bwoo ne no. Wo é mot ngot di náá, wo é ne biyo dhaa tye. Wo ne dyeebanoo dao ne sa di náá, wo aapakwom e. Wo ne to to epyeeb e baa, kenoo edee boo, aabe náá, wo é nabe ye.”

22 E di'enek, kukuma ye boobooza ne ne náá: “Mbee mot-mesa, beta náá, me pee wo ne mekpa mo emet. Wo nadi egu náá, mam dyeebabok esa ee dek é to epyeeb me di aabe e.

23 Ha wo di aanoo epata bam, kewa to eboo mendjaa me di ebaal epata ee bot e, etep ye? Pe bula me bula e, me eezebelaa, me zebela bedhiiti epata eezekala ko yii me nalik e.”

24 Bhii tak nyey eezake ne bot e nadi tin o náá: “Dekeka nyey edheeb e lood ee nyey di ne ye enek, da bi é dje mot bela kam ko yii me nadje nyey é.”

25 Bot e tak eezabooza ne kukuma tak náá: “Kukuma, nyey moo é ne medheeb me lood kam!”

26 Kukuma eebaazabooza náá: “Me lee bin e náá, ye é pe daa bot djas aadi ne batsa o be aabil etep ye neebu. Tin, mot aakadi toto aabe ne sonok o, be waadek nyey dao ne eghutu-ghutu nyey lik ne ye e.

27 Ye kabe bot e di bhina me o, bot e nadi aakwyel náá, me di mekoozi o, dhaaka ne noo wak, da bi é tsak be e mis mam.”»

Yezu eetó pe Yeluzalem

28 Bhis be nalii deenek e, Yezu eezabyet to pe Yeluzalem. Nyey pe sok loog medhuu me bot.

29 Daa be nadi, be moo é kunaa ne mel me Bhetfaze ne Bhetani e, e ngwoob Etsok e pyeeb oliv. Tin, Yezu eezelwom bedjekel be bebá.

30 Nyey ne noo náá: «Toka ko del e di pe sok enek. Tuula bi aatuula ko del e, bi é waabee moo swooz an tinjala, nyey nabe é, nyey di náá, mot dinaa aapaago ko le o. Tiika nyey, da bi é zye me ne ne wak.

31 Mot é dji bin náá: “Bi tii nyey etep ye o?” Leeka nyey náá: “Ye é Ghej é di ne gwyes tak.”»

32 Bhii tak, bot e nalwomaa o eezetó, be kakebela esonok djas é daa Yezu nazole be e.

33 Daa be nakadi etii moo swooz an tak e, be nakuma tak eezedji be náá: «Bi tii moo swooz an etep ye?»

34 Wo gwaa be zabooza ne noo náá: «Ye é ghej é di ne gwyes tak.»

35 Be eezetii moo swooz an tak. Tin, be eezetó ne ne pe daa Yezu. Bhii tak be eezedja endjookuwa boo ko konj moo swooz an tak. Tin, be eezegel Yezu ko le.

36 Daa be nadi boo eke, be moo tin edja endjookuwa boo gba e gba.

37 Daa be nadi, be moo kunaa ne Yeluzalem e, be nadhan é pe ze di esul Etsok e pyeeb oliv e, medhuu me bedjekel moo tin eduwal Zeeb elyelppe dum ne endem e mebwala me be nadi ebee e.

³⁸ Bɛ nakeke é náá: «Zɛɛb sɛɛ Mɛkoozi mɛ di ezyɛ nɛ din ɛ Ghɛŋ ɔ metel. Egwyem tɔ gwoo dɔɔ nɛ duma nɛ Zɛɛb!»

³⁹ Bɛdhiiti eFalizyɛ nadi tɔ mɛdhuu mɛ bot binɔk ɔ zokake nɛ Yezu náá: «Lyool, lyaka bɛdjekel bɔ náá, bɛ di gwyem.»

⁴⁰ Yezu eezɛbɔɔza nɛ nɔɔ náá: «Bɛeka, mɛ lɛɛ bin náá, bɔɔ bɛ diyal enuub bɔɔ di gwyem ɔ, mɛkok ɛ waatsim e diɔɔ.»

Yezu ɛpedje kɔ ɛsu ɛ dɛl ɛ Yeluzalɛm

⁴¹ Dáa Yezu nakum e bhaaz ghaada ɛ, beea nyɛ nabee Yeluzalɛm ɛ, Yezu zokadje kɔ ɛsu ɛ dɛl ɛ tak.

⁴² Nyɛy náá: «Yɛ pe bɛ é di náá, dɔɔ nɛ wɔy pe ɛpegu dwoo ɛlak mos dáa ye di egoka nɛ esa ɛtɛp ɛbela egwyem ɔ. Saabɛgɔs nɛ ye kasa ɛtɛp náá, nenak e moo é syela e mis mɔɔ.»

⁴³ Etɛɛ náá, mɛlu mɛ bot ɛ di bhina wɔ ɔ, aasum boo peeb ɛtɛp ɛɛlumela nɛ nɔ ɛpezyɛ. Bɛ waakaal wɔ kuku ɛbwak. Bhii tak, bɛ é kɛmaadɔ tɔ dhiiti tuma.

⁴⁴ Bɛ waasii wɔ, bi nɛ bot bɔ. Bɛ aanákwaalik wɔ ɛkok ɛwat kela kɔ sɔ, etɛɛ náá, wɔ nabe é àásiiza ɛwala Zɛɛb nazɛkwyye wɔ ɛ.»

Yezu eesɔ bot ɛ di bɔmsa esa pɛ tɔ kok Ndjaa-ebuwa ɔ

⁴⁵ Wɔ gwaa Yezu zenii tɔ kok Ndjaa-ebuwa, nyɛ eezɛni é sɔ bot ɛ nadi bɔmsa esa bɔɔ tɔ tak ɔ.

⁴⁶ Nyɛy nɛ bot ɛ tak náá: «Pɛ tɔ ekwyala Zɛɛb lɛɛ ɛ náá: “Ndjan' am aadjóoaa é ndjaa mendjaala mɛ eYuda.” Yɛ kabɛ biyɔ ɔ, bi zeliig yɛ, ye di zɛɛga bot ɛ djii*.”

⁴⁷ Mɛlu djas Yezu nadi lelyo bot tɔ kok Ndjaa-ebuwa. Tin, eboo bɛghaa-Zɛɛb, nɛ bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi, zɛnɔɔ bɛdhil ɛ bot ɛ dɛl nadi esa dáa bɛ sa ɛtɛp bɛ neegó Yezu.

⁴⁸ Deenek bɛ nabe é ààgu dáa bɛ nawaa di ye goka nɛ esa ɛ. Etɛɛ náá, bot djas nadi kwyl ɛgwak mɛlyo mɛ ɛbuɛpe.

20

Ghwyil mɛbwala ɛ Yezu dus wo?

¹ Dhiiti dwoo, Yezu nadi dje bot mɛlyo tɔ kok Ndjaa-ebuwa. Nyɛ nadi lɛɛ bɛ Mbɛɛ Bhaadal ɛ Zɛɛb. Eboo bɛghaa-Zɛɛb, nɛ bɛghan ɛ mɛkana mɛ etsi, zɛnɔɔ bɛpaa ɛ eYuda, zokazɛtuula é di enek.

² Bɛ eezɛdji Yezu náá: «Kɔ egheŋ zɛ wɔ di esa ɛtɛp binek? Eze dje wɔ ghwyil esa deenek?»

³ Yezu eezɛbɔɔza nɛ nɔɔ náá: «Mɛ pookodji bin kiya wat. Bi ɛ bɔɔza mɛ ɔ, ye é mɛ ka lɛɛ bin ɛtɛp yé mɛ di nɛ ghwyil esa esesɛɛ bak.

⁴ Eze nadhis Zan, nyɛ zɛduu bot Zɛɛb? Ye nabe é Zɛɛb ohoo ye nabe é mot?»

⁵ E di'enek, bɛ moo tin é, é sɔs pak'ɔɔ. Bɔɔ náá: «Mena ɛ ke nenak náá: “Ye é Zɛɛb” ɔ, nyɛ é waadji mena náá: “ɛtɛp yé bi nadi ààmyaal Zan?»

⁶ Mena ɛ ka keka náá: “Ye é bot ɛ nadhis nyo” ɔ, mɛdhuu mɛ bot bak djas é waasaa ɛgɔ mena nɛ mɛkok. Etɛɛ náá, bɔɔ djas nɛ myaal náá, Zan nabe é ngoolɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb.»

⁷ Bɛ é boozɛbɔɔza nɛ Yezu náá: «Bisɔ ààgu mot nalwom nyɛ náá, nyɛ zɛduu bot Zɛɛb ɔ.»

⁸ Tin, Yezu é boozɛbɔɔza nɛ nɔɔ náá: «Dɔɔ nɛ mam pe mam aanákwaalɛɛ bin kɔ egheŋ e zɛ mɛ di esa esesɛɛ bak ɔ.»

Kana bot ɛ mɛsa bɛ na mbɛe elyem di ebaal pyeeb vin ɔ

⁹ Bhii tak, Yezu zɛlii nɛ ɛdhuu ɛ bot binɔk tɔ kana náá: «Dhiiti mot ngɔt naabɛ pyeeb ekel e di dje bhum vin ɛ. Bhii tak, nyɛ eezɛkola ye nɛ bot ɛ di gu mɛsa mɛ

* 19:46 Eza 56.7; Zɛl 7.11

vin ɔ étep be neesa mesa tɔ tak. Nyɛ eezenɔɔ nyel, tɔ mɛdjon, kebɔya pɛ dhiiti dɛl.

¹⁰ Tin, yɛ wum ɔ, da nyɛ é lwom dhiiti mot-mesa mɛ étep be dje nyɛ yɛ bim tɔ yii be aabela ɛ. Mbu epyeeb e tak di wum ɛ, eezekum. Wɔ gwaa nakuma pyeeb zokazelwom mot ngɔt di sa mesa daa lɛ ɔ pɛ dɔa bot ɛ nyɛ nalik nɛ pyeeb ɔ, étep be needje nyɛ yɛ pak vin be bela ɛ. E di'enek, wɔ gwaa bot ɛ nalik nɛ pyeeb ɔ met mot tak, duma nyɛ e nyel nɛ mɛbin, bhii tak swaal nyɛ mɛmbɔ toto.

¹¹ Bhis mot sok, nakuma pyeeb baazelwom dhiiti mot di esa mesa pɛ daa lɛ ɔ, nyɛ eezetɔ pɛ daa lɔɔ tɔ pyeeb, be eezenyuu nyɛ, zenyeke nyɛ ɛbiyɔɛpɛ.

¹² Yak kɔkɔ tyee esok elɛl, nakuma pyeeb eebaazelwom nwyak mot, bɔɔ duma nyɛ e nyel nɛ mɛbin, wus nyɛ pɛ kel.

¹³ Nakuma pyeeb eezɛdji náá: “Mɛ sa dɔa? Mɛ aaka kyeed é, sim mɔn'am ngɔt mɛ dyeebakwyl ɔ. Tin, mɛ be ɛ náá, be waakaab nyɛ.”

¹⁴ Dɔa bot ɛ di sa mesa tɔ pyeeb nabee mɔn'enɔk ɛ, bɔɔ náá: “Yawee! Beeka mot aalik nɛ mɛvu mak djas ɔ! Dhaaka, mena góka nyɛ. Tin, mɛvu mak aadi é, yenabelka.”

¹⁵ Wɔ gwaa be zemet nyɛ, mwas nyɛ bhis pyeeb vin, gó nyɛ.»

Tin, Yezu eezɛdji be náá: «É di'enek, nakuma pyeeb goka nɛ esa yé? Nyɛ eebil náá:

¹⁶ Nyɛ waazyɛ, da nyɛ é gó bot ɛ nadi sa mesa tɔ pyeeb ɔ. Bhii tak da nyɛ é nɔɔ pyeeb, dje nɛ bot ɛsis.» Bhis bot nagwak deenek ɛ, be é boozɛke náá: «Ààbɛ! Yenek aanákwaasaal.»

¹⁷ Bhii tak Yezu eezeliig mis, gwyák be. Nyɛy nɛ nɔɔ náá: «Mekpa mɛ di kwiyala tɔ mekana'aak kwyl elɛɛ yé
“Ekok ee bezumel mwas ɛ,

moo é ekok di epyet ndjan ɛ”?

¹⁸ Mot aaduma kɔ ekok ɛ tak ɔ, nyɛ waabik ekyes ekyes. Yɛ kabɛ náá, ekok ɛ ka kwyt kɔ mot ɔ, yenɔk mot aatwaaɛɛ é twaalela.»

Etuud e lapo nɛ Sezaad

¹⁹ Tin, beghaɛ ɛ mekana mɛ etsi, nɛ eboo beghaa-Zeeb nadi esaa mɛpek étep be neemet Yezu e di tak wat. Eteɛ náá, be nabe é, é gu náá, Yezu naleɛ kana tak é, kɔ esu ɛ lɔɔ. Tin, be nadi kaab é ɛdhuu ɛ bot ɛ nadi tin ɔ.

²⁰ Be moo tin ebɔɛɛl Yezu. E di'enek, wɔ gwaa, be zedhis bedhiiti bot ɛ nadi sa mɛpek náá, be é bedhil ɛ bot ɔ. Bot ɛ tak nazye é étep ɛze lóo Yezu pɛ ɛko, da é bwood nyɛ pɛ kye nɛ dhiiti van kiya, étep be neebela lo mesɔ mɛ di kwyesal nyɛ ndje sɔs e mis mɛ kukuma dɛl ɔ.

²¹ Be é boozɛke nɛ nɛ náá: «Lyoeɛ, bis nɛ gu náá, etep ee wɔ di lɛɛ ɛ, ye é tseɛtse. Woy áápɛɛ tep mot djhak. Woy lyo ɛ, sa Zeeb kwyl ɛ, nɛ lyem epiki.

²² Tinaak, lɛɛa bis, etsi lɛɛ é náá, epata e lapo tuudaa é nɛ Sezaad ee?»

²³ Tin, Yezu eezɛgu mɛpek mɔɔ. Bhii tak nyɛ é booke nɛ nɔɔ náá:

²⁴ «Dhaaka mɛ nɛ falanga wat, étep mɛ neebɛɛ. Be eezɛzyɛ nyɛ nɛ falanga wat. Yezu eezɛdji be náá: bhwoob di sɔna kɔ falanga yak ɛ wak bhwoob ze? Ye é ekwiyala din ɛ ɛze di kɔ tak?» Bot binɔk eezɛbɔɔza nɛ nɛ náá: «Ye é bhwoob nɛ din ɛ Sezaad.»

²⁵ Bhii tak, Yezu eebaazɛbɔɔza nɛ nɔɔ náá: «Djɛka Sezaad sa di yɛ Sezaad ɛ; da bi é dje Zeeb sa di yɛ Zeeb ɛ.»

²⁶ Kɔkɔ ɛyala ɛ Yezu nayala ɛ, nabe é, ye naalyel nɛ nɔɔ náá, be bela mesɔ mɛ nyɛ aabela ndje e tak ɛ. Eteɛ náá, gwaka be nagwak deenek ɛ, ye nabe é be nadiiaa djoka nyɛ ɛlyelepe, tin, be eezɛdi gwyem.

* **20:17** Mɛd 118.22

Kiya dum ne tep egom bhis esyee

²⁷ Bedhiiti bot to loog eSadusee zokazyε pe dāa Yezu zedji nye dhiiti kiya. ESadusee, bot ε nadi eke nāá, bhis esyee, mot aanákwaabaagom o,

²⁸ bōo ne Yezu nāá: «Lyoe!l, mekana me Moliiz lee nāá: “Ye be nāá, mōn nyeeeg dhiiti mot ε gwyε, āalik mōn o, ye goka é nāá, mōn nyeeeg lik o, ba kus myel étep nye neekwyiida mōn nyeeeg gwyε āalik bōn o.”

²⁹ Ghuna to mō bot binok, be nabe é beten ne bebá. Mōn megwyak zεba, nye eezεkpaa ne mesyee, gwyε, nye āapakalik mōn.

³⁰ Mot nabōoba mōn megwyak o, nye eeba kus.

³¹ Tin, nye eebaakpaa ne mesyee, gwyε, āalik bōn. Bhii tak, nwyak tak eebaazenō moma tak, ye zokabaasael é tyee wat ne bot ε naba moma tak sok o, zenōo zwaabel loog. E di'enek, bōo djas beten ne bebá kadi é, āabya ne moma yenok.

³² Bhis bōo djas, moma eezεbaagwyε ye pe.

³³ Esok bot aagom bhis esyee ε, moma yenok aakadi mwaa ze to bōo beten ne bebá? Etee nāá, bōo djas nabe é botom be.»

³⁴ Yezu eezεbōoza ne nōo nāá: «Mεba é, étep botom ne boa di kō bōs'aak mos'aak.

³⁵ Tin, guka nāá: Botom ne boa aabela mbyok egom bhis esyee, da be é keddi pe kyee dik na bes o, be aakadi é, botom ne boa di āabael o.

³⁶ Be aanákwaakabaagwyε, be aakadi é dāa efofop. Be é bōo Zεeb, etee nāá, be eezedhaa esyee, kebela tsik.

³⁷ Moliiz naaleε popoopwon nāá: Bot ε nazegwyε o waagom. Nye naleε deenek é to ekwyala ee di kaada tep εkpak nadi é gel āadyak ε. Nye nadjōo Gheη: “Zεeb ε Abalaam, ye Izak, ne ye Zakōb.”

³⁸ Yezu naabil nāá: «Zεeb tok Zεeb bot ε zegwyε o. Nye é Zεeb bot ε di ne tsik o, etee nāá, ye é, étep'ε ε, bot djas di ne tsik.»

³⁹ Wō gwaa bedhiiti beghaa mekana me etsi nadi tin o zokake ne Yezu nāá: «Lyoe!l, wō eedyeebalii enyōepe.»

⁴⁰ Deenek, be nabe é āabe ne ghwyil edji nye bedhiiti mekiya.

Mesia ne Dhavid

⁴¹ Tin, Yezu eezεke ne nōo nāá: «Dum ne yé bot di ke nāá, Mesia é dha ε Dhavid?

⁴² Etee nāá, ye é Dhavid nye emet ε naleε to Mekana me Medjeeb nāá: “Gheη Zεeb nake ne Gheη'am ε nāá: Dha disi pe mbō eghēη bam.

⁴³ Me waaneεg bot ε mebhuka mō be di esa ee mebō mō aanyal ε†.”

⁴⁴ Ye be nāá, Dhavid nye emet naadjōo nye “Gheη” o, ha e yaa tyε Mesia aakabaadi dha ε Dhavid?»

Yezu eedul bot mεlo dum ne beghan ε mekana me etsi

⁴⁵ Dāa zukamwaa ne mot nadi tin ε nadi é gwak nye é, Yezu eezεke ne bedjekel be nāá:

⁴⁶ «Kyeeka beghan ε mekana me etsi, bot ε di kwyel ε ke to bot ne ewolo ekaad naboo metan é elyaala menyel étep be needuwalaa ne swosaa é edi ee bot di seega εbuepe o. Be dyeebakwyel edi é kō mebhóo me di pe esok ε to mendjaa me mendjaala me eYuda ne to e di e mebyon.

⁴⁷ Bōo dyeebadi é dek bekus ε boa esa to mendjaa mōo. To mekēη mōo, be ne kwyel edul ε mendjaala na kpōkolom. Epée bōo aadi é, elyεlepe.»

21

Falanga djel kus moma nadje ε

¹ Yezu zokaze ben lo, nye moo tin ε bee dāa bekum ε bot nadi ezeduwal Zeeb ne epata tō ebōol ε, nanεga kō ebeseε ε kok Ndjaa-ebuwa εtεp tak ε.

² Nye eezεbee dhiiti djel kus moma eεzyε, zelōo yε tō ebōol. Tin, nye eεzewa yε bōo efalanga ebā, āākokoka-koka ne pata mot bōm sonok wat ε.

³ Dāa Yezu nabee deenek ε, nye ε booke nāā: «Tseetse ne tseetse, me lee bin ε nāā: Djel kus moma yak eelōo tō ebōol dhaa yīi bot djas lōo tō ebōol elak ε.

⁴ Eteε nāā, bot ε dje wak djas'aak, dje ε eghutu-ghutu. Ye kabε djel kus moma o, nye dje ekwom ε le djas.»

Yezu eelε nāā, Ndjaa-ebuwa ε waawaazel

⁵ Bedhiiti bot nadi esōs dum ne zumal kok Ndjaa-ebuwa, dāa ye nasumel ne mbεε mekok ε, zenō esa e bot nakadje Zeeb ε. Tin, Yezu eεzeke nāā:

⁶ «Dwoo epezyε, dwoo yε aabe nāā, yε āāka baalik ε di'ak ekok ewat kela kō sō ekok tō ndjaa bi di bee'enek; etεε nāā, djas aadi ε, bik, waazel, see e bōs.»

Ghoj ne tsik mezuk

⁷ Bedjekel be eezεdji Yezu nāā: «Lyoel! Leea bis, eseseε binek ε aasael den. Lyaala bis endem e bis aagwyak nāā, eseseε binek moo kō ne esεε ε.»

⁸ Nye eezεbōoza nāā: «Tselalka, nabetka nāā, be kōo bin etεε nāā, bot εbuεpe waazezyε ne din ε lam. Mot ne mot ε waaleε nāā: “Ye ε mam ε di Mesia.” Be aake nāā: “Elu ε tak eezεdjala.” Sa bi āādu be.

⁹ Esok bi aadi bi moo gwak leη meeβ, ne ebyen ne lek ekukuma ε nap-wakeka, ye goka ε yenek kō sεε esok, guka nāā, yenek aanākwaaleedi esī ε bōs.»

¹⁰ Yezu baazeke nāā: «Mbyak ngōt ε waalumela deeb ne dhiiti dhaad mbyak. Eyon ewat ε waalumela deeb ne dhiiti eyon.

¹¹ Bōs ε waaboo dheegel elylepe. Edi-ne-edi, pwom ne gum, bot djas ε waagwak bwoo e di baabee edjema ne epela tō gwoo o.

¹² «Esok ne eseseε binek ne sael, bi ε waake metaa, bi ε waake waaa tō tsik mezuk, bi ε waakekaaa εtεp be neeke pεε bin tō mendjaa me mendjaala me eYuda, bi ε waake metaa ε membok, bi ε waake pεεaa dāa bemekoozi ne ekukuma kō esu ε lam.

¹³ Yenek djas aasael εtεp bi neebela ze ekεlee bot sa bi di gu dum ne nam ε.

¹⁴ Tin, guka nāā, bi di ne lyem wat, sa mot aabem ba ne dāa bi aaketanjal ε.

¹⁵ Mam me emet, me waadjε bin mekpa ne etson. Tin, bot ε bi aadi ne tεp ne nōo aanākwaakwak ekwyasal ε bin, ne dupal mekpa min.

¹⁶ Bot aaka bin o ye aadi ε, besεεg bin, ne benyεεg bin, zenō bōn nyεεg bin, ne besō bin dōo ne bot ε mebyel min. Betεε ne bot pak en ε waadiyalaa e membok me na kōm-kōm.

¹⁷ «Bot djas ε waabhina bin kō esu ε lam.

¹⁸ Tin, ye aanākwaadi ne kō bhoo wat e elo bin aako diib.

¹⁹ Go pyetka pε yeba kyee elylepe, etεε nāā, deenek ε bi aatsik menyel min.»

Yezu eelε nāā, Yeluzalem ε waawaazel

²⁰ «Esok bi aabee nāā, medhuu me esodja eεεkaal Yeluzalem. Tin, bi ε ne ghwyil aka gu nāā: Ye ka lik ε batsa Yeluzalem neewaazel!

²¹ E di'enek, bot aadi pε kyee dik Yude o, goka ε, ne kaab tō tō metsok. Bot aadi kō ghaada Yeluzalem o, goka ε ne εdus tin, tō etsetaεpe. Bot aadi pε tō epet e ewala elenek o, āāgoka ne sik, tō pε tō ghaada.

²² Eteε nāā, ye aadi ε, dwoo Zeeb aazεpεε bot ε, ye ε dwoo ekwyala djas aabela mesuk me tak.

²³ Ha kpaag-ghon dwoo tak ne boa aadi ne mebum o, ne bot aadi ne bon e mebel o. Etee naá, boo mezuk e waadi dwoo tak ko bos. Bot ebupe waagu ebuk e Zeeb ko ghaada tak.

²⁴ Bot e tak e waagóaa ne epel. Bedhiiti e naametaa, tóaa ne náo tyee ekwom ko mel djas. Tin, Yeluzalem e waazenyalaa ne bot e di áábe bot e mbyak eYuda o. Be waasa deenek, kekum dwoo Zeeb nadje be e aaboo si e.»

Ezye e Seenjele Møn Mot

²⁵ «Bot e waabee edjema ne epela to gwyes, to ngon, to ekwyikwyen. Pe si, membyak djas e waadi ne boo ba ne ken, di be aagwak ghuu ne ebee boo mebhyyeb to boo dii meson o.

²⁶ Dwoo ne ngon ne ekwyikwyen e waadheegel ne ghwyil e Zeeb. Bhii tak, bete ne bot e waagwyne ne bwoo esiiza e etep aaboo tuula ko bos djas e.

²⁷ E di'enek, be waabee Seenjele Møn Mot e zye to eguud. Nyne waazyne ne ghwyil ne mekas me djas.

²⁸ Dwoo etep binek e aakan e, tyaaka, pyetka pe yebó kyee, etee naá, Zeeb moo zepék bin e ekwom.»

Kana le fiigh

²⁹ Bhii tak Yezu eezee be kana yak: «Pokobeeka mbek le fiigh ne bedhiiti ele djas.

³⁰ E sok bi di bee naá, eka e bes moo kan ekwyil e tak e, guka naá, mbu ele di wum e moo eezekunaa.

³¹ Tye wat ne biyo pe, esok bi aabee endem binek moo nyen e, guka naá, Eyon e Zeeb moo e ye zekunaa.

³² Tseetse ne tseetse, me lee bin e naá: Bot e kóko membu mak aanákwaasi, esonok ee me di elee djas e, áasaal.»

³³ Yezu naake naá: «Gwoo ne bos e waasi, ghuna yam mekpa aanákwaasi.»

Etep ye bot di egoka ne enyan e mis

³⁴ «Bi e gheedi ne etson, sa bi áapul ebhum e elyem bin gwyes, ne dek menyok e mebyon, dáo ne etep ewyib esa e bos'ak. Deenek, dwoo Zeeb aazyne zepé bot e, ye aatuula bin e zaka.

³⁵ Ye aazyne dáa ewyet. Ye deenek e ye aatuula bot e bos djas zaka.

³⁶ Nyanka mis. Gheedjaalaka Zeeb melu djas. Deenek e bi aabela ghwyil emaad e lyem dum ne etep ee di zye yenek. Da bi e tyaa tetel sok bhwoob Seenjele Møn Mot.»

³⁷ E mwos Yezu nadi elelyo bot pe to kok Ndjaa-ebuwa, e pum nyne katetó, kedja si e ko etsok e pyeeb oliv.

³⁸ Tin, to bemelem djas bot e del ka zye to kok Ndjaa-ebuwa, zegwak nyne e lelyo melyo me Zeeb.

22

Ekekuma e boob etep e Yezu

¹ Ebyon e emapa di áabe ne leviid, di djóaaa Pak e, nab e eezekunaa.

² Eboo beghaa-Zeeb ne beghan e mekana me etsi nadi esaa mepek etep be neemet Yezu etee naá, be neegó nyne. Tin, be nadi ekaab zukamwaa ne mot nadi tin o.

Yudas moo e tsat nyne aaka Yezu e membo me ekukuma

³ Tin, Satan eezeni to bum lyem e Yudas Iskaliot nadi ngot to bedjekel e Yezu o.

⁴ Yudas nazetó pe dáa eboo beghaa-Zeeb ne bot e di ko elo e bebaalel e kok Ndjaa-ebuwa o, etep nyne neekaka be Yezu.

⁵ Tin, bot ε di kɔ elo e beghaa-Zeeb ɔ naadyebamyaala. Wɔ gwaa be zεkek Yudas epata.

⁶ Yudas eezemyaal, nye moo tin ε saa mepek me nye kabε Yezu gha tɔ syaab e kaab nάά, medhuu me bot eZegu.

Yezu eelwom be koobal ebyon ε Pak

⁷ E dwoo ebyon ε emapa di aabe ne leviid ε, dwoo bɔɔ ebhata e Pak di tsakaa ε, eezekum.

⁸ Yezu eezεkyeed Pyeed be ne Zan pe sok. Nyey ne nɔɔ nάά: «Tɔka, kekoobalka mena edee e ebyon ε Pak.»

⁹ Tin, be eezedji Yezu nάά: «Wɔ kwyel nάά, bis kekoobal wɔ di mena aadeka edee e ebyon ε Pak wo?»

¹⁰ Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ nάά: «Gwakeka, esok bi aakum kɔ del ε, bi ε waaboma ne dhiiti mot ne bhe medii kɔ lo. Duka nye.

¹¹ E di nye aadjel ɔ, leeka nakuma ndjaa nάά: «Lyool ke ε, bis dji wɔ nάά, ndjaa nye aade ebyon ε Pak tɔ tak be ne bedjekel be ε, wo ee?»

¹² Tin, nye waalyaal bin pe εko ε ndjaa boo dhen koobela ne esa djas tɔ tak. Tin ε bi aasa esesεε e ebyon ε Pak.»

¹³ Bedjekel eezetɔ pe del ε tak. Be ka bela djas ε dάa Yezu nalεε be ε. Bhii tak, be eezeni ε εkoobal ebyon ε Pak.

Nyel ne ghiya ε Yezu: kɔminyɔɔ

¹⁴ Dάa ewala tak nakadjala ε, Yezu eezedi kɔ mesa be ne bot ε lwoma.

¹⁵ Nyε ezeke ne nɔɔ nάά: «Me be ε me eedyeebakwyel nάά, mena deka ebyon ε Pak'ak ε di wat, esok ne nάά, me zuk!

¹⁶ Eteε nάά, ye goka ε me lee bin nάά, me aanakabaade ebyon elak, kana mos, keyaka ne dwoo esuk ε tak aabela lo tɔ Eyon ε Zeeb ε. Tin, me waabaade.»

¹⁷ Nyε eezenɔɔ beεle nadi ne vin tɔ tak ε. Bhii tak, nye eezεghaapeε Zeeb, nye ezeke ne nɔɔ nάά: «Nɔɔka beεle vin'ak. Kaaka ye pak'en, da bi ε de,

¹⁸ etεε nάά, egoka ε, me lee bin, nάά, kana mos, keyaka ne dwoo Eyon ε Zeeb aazyε ε, me aanakabaade menyok me vin.»

¹⁹ Bhii tak nye eezenɔɔ mapa, baazεghaapeε Zeeb tɔ mendjaala, bhii tak, nye eezepyak ye, nɔɔ ye, dje bedjekel be. Nyey ne nɔɔ nάά: «Yak ε nyel'am zekaaa kɔ esu ε len ε, gheesesaka deenek εteɔ bi neetetaala me.»

²⁰ Nyε eebaazedje be beεle tak wat bhis dek. Nyey ne nɔɔ nάά: «Beεle yak ε beεle ebhen ε na bes ne Zeeb, ebhen ε kwyalεl ne ghiya yam see kɔ esu ε len ε.

²¹ Tin, guka nάά, mot aaka me ε wak, bis ne ne ε kɔ mesa yak!

²² Ye ε tseεte nάά, Sεnεle Mɔn Mot ε waagwye, dάa Zeeb nazekoobale ε. Tinaak, ha kpaa-ghon ne mot aakeka nye ɔ!»

²³ Tin, bedjekel moo tin ε djinel pak'ɔɔ nάά, nwyak mot pak'ɔɔ aakeka Yezu.

Ye ε zε di boo-mot?

²⁴ Bedjekel ε Yezu moo tin ε be meεo pak'ɔɔ, etεε nάά, be nadi kwyel εgu nάά, zεε di dhil mot pak'ɔɔ.

²⁵ Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ nάά: «Bεmekoozi me bɔs'ak di aakwyel Zeeb ɔ djas epeke tyee wakoko kɔ lo. Bot ε di nyal be ɔ djɔɔaa ε, bot ε enem esa.

²⁶ Tin, yebɔ ye aagoka ne εdi ε deenek. Eteε nάά, pe yibɔ, mot di boo-mot ɔ, goka ne di tɔ beεɔ ε, dάa mɔɔ dhyeeb. Deenek, mot ε kwyl εdi dhil mot ɔ, goka ε ne di mot-mesa me bɔɔ beεɔ.

²⁷ Eteε nάά, zεε di boo-mot? Ye ε mot di kɔ mesa ɔ, ohoo mot di be beεɔ ɔ? Ye ε mot di kɔ mesa ɔ, etsal e? Beeka mam ε tɔ len tyee mot di sa bin mesa ɔ!

²⁸ Bi ε bot ε nadi melu djas e ngwoobam tɔ mbee mebhowal ɔ.

²⁹ Tyε wat ne dāa Saag'am nadjε me Eyon ε le ε, tyε tak wat me εpedjε bin Eyon ε tak.

³⁰ Bi ε waade edee ne mēdii kō mesa yam, tō Eyon ε lam. Bi ε waadi kō mebhōó me mekoozi mam étεp bi neepée membyak kam ne ebá Yisalaél.»

Yezu eeleε Pyeed náá, nyε waaswonol nyε

³¹ Yezu eεzeke náá: «Simōn, Simōn, gwaka! Satan be é, nyε eebela ze étεp εsyaal ε wō dāa bhum di syaalaa tō zyaagal étεp edis ezeεza ε.

³² Tin, ye be é, me eedjaala étεp'ō, e kaab náá, εdum ε wō di dum konj ne Zεεb εzekewyil. Tin, bula wō aabula daa lam ε, djεaa bōn nyoog ghwyil.»

³³ Pyeed eεzeke ne Yezu náá: «Ghej, e di me di'ak, me eezemyaal etō membok, neghu εsyee menabel.»

³⁴ Wō gwaa Yezu zεbōōza ne ne náá: «Beta me leε wō, Pyeed, sa di tseεtse ε: E pum'ak mos, εsok ne bekuu ne kōk esok ebá, ye aabela wóó zeswonol me esok elél.»

Ngwyε epata, kpa, ne pεl

³⁵ Bhii tak Yezu eεzeke ne nōō náá: «Esok me nalwom bin bi ke εsa mesa, toto āābe ne ekpa, āānōō ngwyε epata, āānōō ekoko, ye nabe é sa wat nasu bin e?» Bōō náá: «Āābe. Bis nabe é āāsu sa wat.»

³⁶ Deenek nyε eεzeke ne nōō náá: «Nenak e tokape deenek, ye moo é náá, ye goka é náá, mot di ne ngwyε epata be ō, nōō yε. Tyε wat ne mot di ne kpa ō, nōō kpae, dōō ne mot di āābe ne pεl ō, goka é ne εbōmsa ndjookuwa ye étεp εkebōm pεl.

³⁷ Eteε náá, ne tseεtse betka me leε bin náá, ye goka é náá, etεp ee ekwyala naleε kō εsu ε lam náá: «Nyε nalanāa tō lōog bot ε na mbee mesa.» Ne tseεtse etεp ee naliel kō εsu ε lam ε, goka é ye seε.»

³⁸ Bhii tak bεdjekel eεzeke ne ne náá: «Ghej, beea! Bis é ne epel ebá.» Yezu eεzeke ne nōō náá: «Yenek, eedjala.»

Yezu εpedjaala pε kō εtsok ε pyeeb ele e Oliv

³⁹ Yezu eεzewyis. Nyε eεzetō pε kō εtsok ε pyeeb oliv, dāa nyε nabela ne εsesa sok ε. Bεdjekel be zokadu nyε.

⁴⁰ Bhis be nakum e di tak ε, Yezu ε boō ke ne bεdjekel be náá: «Djaalaka Zεεb étεp bi εzekεkwyε e mebhawal.»

⁴¹ Bhii tak nyε eεzetiila ba zii tyee wusa pwak, nyε eεzekwyit mebonj si, nyε moo djaala.

⁴² Nyε nadi é keke tō mendjaala me náá: «Saag'am, wō kwyel ō, wō é ne ghwyil εdis beεle mezuk mak sok bhwoob'am. Ye nākoo zo di, ye goka é náá, ekwosak ε lō sael, āākabe yam.» [

⁴³ Tin, wō gwaa fofop ngōt zokadus tō gwōō, zεdje nyε meghaaε me εmaad.

⁴⁴ Yezu tō bεbebwol ne bwoō, nyε eεbaazeenal nyel tō mendjaala. Edidyok moo tin é pak nyε e nyel, é see e bōs dāa metō me ghiya.]

⁴⁵ Bhis nyε nazedjaala ε, nyε eεzewyεl, sik pε kyee bεdjekel be nadi é. Nyε ka kebela be bōō djas mendjaa me si é egō ne kwyεsa ghon nazekwyεsa be tō elyem ε.

⁴⁶ Nyε eεzeke ne nōō náá: «Étεp yé bi di edja gō? Wyelka, da bi é djaala étεp skaab náá, bi εzekεkwyee e mebhawal.»

Yezu eemεtaa

⁴⁷ Ye nabelaa é Yezu dinaa elii, tin, Yudas, ngōt tō bεdjekel be, eεzetiula ne εdhuu ε bot. Bhii tak, Yudas eεzetiila pε dāa Yezu étεp nyε neebeedal nyε.

⁴⁸ Tinaak Yezu zokaaake ne ne náá: «Yudas, ye é ne mebeedela menek ε wō dika seεnjele Mōn Mot e?»

⁴⁹ Dáa bot ε nadi gyee nε Yezu ɔ nabee sa nadi kwyel esael é di'enek ε, bε é boozedji nyε náá: «Ghεη, wɔ epékwyel náá, bis lum bε nε epel e?»

⁵⁰ Ngɔt pak'ɔɔ zokakwyal mot-mesa mε boo ghaa-Zεeb, zetsaal nyε εlɔ pe kyee mbɔ e ghεη.

⁵¹ Tin, Yezu é booke nε nɔɔ náá: «Betka, eedjala.» Bhii tak Yezu eezεmet εlɔ mot tak, pyon tak eezεgel.

⁵² Bhii tak, Yezu eezeke nε eboo bεghaa-Zεeb, nε bebaalel ε kok Ndjaa-ebuwa zenɔɔ bepaa ε eYuda zyε, zεmet nyε ɔ. Nyε náá: «Bi zyε nε epel nε eghwyεs é, e kε é náá, bi zεmet é mot djii?»

⁵³ Bi ε bee ɔ, melu djas, mε nadi é, nε nen tɔ kok Ndjaa-ebuwa. Bi nabe é áàsaa náá, bi met mε. Ghuna yak εwala é yibɔ, yii ghwyil ε εgwyitok.»

Pyεed eeswonal Yezu

⁵⁴ Dáa bε namet Yezu ε, bε eezεtɔ nε nε pε ndjan ε boo ghaa-Zεeb. Kaa bela tin, Pyεed é du bε pε bhis kon, ba εtsetape nε nɔɔ.

⁵⁵ Ye nabe é bε naapaada du kuku εbεsεε peeb. Tin, Pyεed zokazedisí é gɔɔl du bε nε bot ε nadi tin ɔ.

⁵⁶ Dhiiti moma nadi é sa mesa tɔ ndjaa boo ghaa-Zεeb ɔ zokazεbee nyε ndiindil egɔɔl du. Moma tak zεgwyák nyε «kpεεε», nyey nε nε náá: «Mot tak pe nadi é, bε nε Yezu!»

⁵⁷ Wɔ gwaa; Pyεed zeswonal, nyε náá: «Mam ààgu nyε.»

⁵⁸ Ba mɔɔ ewala bhii tak, dhiiti mot-mesa eebaazεgwyak nyε. Mot tak nε Pyεed náá: «Dɔɔ nε wɔy pe, wɔ é mot'ɔɔ.» Tin, Pyεed eezεbɔɔza nε mot tak náá: «Ààbe. Ye tok mam.»

⁵⁹ Tyee ba ewala wat bhii tak, dhiiti baazeke nε ghwyil djas náá: «Ye é tsεetse náá, mot tak nadi é, bε nε nε, etεε náá, nyε é mot kyee dik Ghalile.»

⁶⁰ Tin, Pyεed eezεbaabɔɔza náá: «Mε ààgu sa wɔ di kwyel elii enek.» E di'enek, Pyεed dinaa é lli deenek, kuu eezεkɔk.

⁶¹ Ghεη zokaliig mis, gwyák Pyεed bhii tak mis mɔɔ eezεboma. E di'enek, Pyεed eezεtaala sa Ghεη nalεε nyε é: «Esok nε kuu nε kɔk mos, yε aabela ε wɔ eezeswonal mε esok elεl.»

⁶² Tin, Pyεed eezεwyis, tɔ, nyε moo tin é djii εbuεpe.

Yezu eeleeaa nε εbiaa

⁶³ Bot ε nadi baal Yezu ɔ moo tin é duk nyε. Bhii tak bε eezεnyuu nyε nε eghwyεs.

⁶⁴ Bε eezεbutale kaad kɔ mis. Bhii tak, bε moo dji nyε náá: «Nanja! Eze nyuu wɔ?»

⁶⁵ Tin, bε naalee nyε εbuεpe.

Yezu sok bhwoob boo zεga ekukuma eYuda

⁶⁶ Tɔ melem kεεη, bepaa ε eYuda, bε nε eboo bεghaa-Zεeb, zenɔɔ bεghan ε mekana mε etsi eezεsεga. Bε eezεtel Yezu kuku boo kwan ekukuma eYuda, e di etεp dii pεεaa wɔ.

⁶⁷ Tin, bε eezεdji nyε náá: «Yε bε náá, wɔ é Mesia ɔ, lεεa bis!» Yezu eezεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Mε lεε bin náá, mε é Mesia ɔ, bi aanákwaamyaal mε.

⁶⁸ Mε kɔ dji bin kiya ɔ, bi aanákwaabɔɔza mε. Bi nakoodi ààmyaal, mε epeleε bin náá,

⁶⁹ kan e dwoɔ εlak mos, Sεεηεlε Mɔn Mot aadi é ndiindil, tɔ di dék ε Zεeb na ghaa Ghwyil.»

⁷⁰ E tyε enek, bɔɔ djas zedji Yezu náá: «Wɔ é Mɔn Zεeb e?» Yezu zεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Yε é dáa bi zɔ ke enek. Ye é mam.»

⁷¹ Bε kaa tsim ε náá: «Mena tokapε nε gwyεs nε mot aapit nyε ɔ. Nε tsεetse menabel bε emet eegwak mekpa mε nuubε.»

23

Yezu sok bhwoob e Pilat

¹ Bot e seega djas eezewyel, bhii tak beezetó ne ne pe dáa kukuma Pilat.

² Tin, be moo tinaak é su nye etep. Bóo náá: «Bis bela mot tak é, é besal bot e mbyak es be kus eghuub. Nye epelu bot náá, be nádje epata e lapo ne Sezaad. Nye ke é náá, ye é nye e di Mesia, e kwyel elee é: “mekoozi”.»

³ Kukuma Pilat eezedji nye náá: «Wóy é di mekoozi me eYuda?» Yezu eezebóza ne ne náá: «Ye é dáa wóy wó emet ke enek.»

⁴ Bhii tak Mekoozi Pilat eeke ne eboo beghaa-Zeeb, ne edhuu e bot nadi tin o náá: «Mam áapabee tep me di egoka ne ekwyesal mot tak ndje sós ne ye é.»

⁵ Tin, be eebaaze ben gwood, tsim elyelepe náá: «Nye epebesal bot, be kus eghuub ne kókó mbi melyo me. Nye nakan ne ye é, pe kyee dik Ghalile. Nye eezetuula ne ye kó Yude. Ye é nye moo ne ye mos wak'ak.»

Yezu sok bhwoob e mekoozi Elood

⁶ Dáa mekoozi Pilat nagwak mekpa menek e, nye é boodji náá: «Mot tak é mot Ghalile?»

⁷ Tin, be ezelee nye náá, Yezu nadus é pe kyee dik Elood, nadi kók kó tak e. Deenek nye eezekyeed nye pe dáa Elood. Ze bela náá, ye nabe é mekoozi Elood naazyé, zekwyee g ba melu tin to Yeluzalem.

⁸ Mekoozi Elood naadyeebamyaala ebupe dáa nye nabe Yezu e. Etee náá, ye nabe é, nye naadyeebagwak menduk e Yezu. Nye nadi esaa eboma ne ne. Nye nadi suu é náá, Yezu sa dhiiti ndem mebwala e mis me, nye neebée.

⁹ Tin, nye eezedji Yezu bete ne medjin, Yezu kadi é, «gwyem» áábóza.

¹⁰ Eboo beghaa-Zeeb ne beghan e mekana me etsi nadi é, tin, be nadi é su etep e mepita ebupe kó lo e Yezu.

¹¹ Mekoozi Elood be ne esodja be zokaduk nye, gó nye. Be nabe nye é tyee ba van put mot deenek. Bhii tak be eezebet nye mbée wolo kaad, bhii tak be eezeswaal nye pe dáa kukuma Pilat.

¹² Mekoozi Elood be ne kukuma Pilat nabe sok é, áágwakel. Dwoo e tak é be nakan egwakel pak'óó.

Be eezepée Yezu epée e esyee

¹³ Kukuma Pilat ezeeboma e boob be ne eboo beghaa-Zeeb, ne ekukuma eYuda, zenóo bedhiiti bot e del,

¹⁴ nye ezeke ne náá: «Bi zye me ne mot tak é, etee náá, nye epebesal bot be kus eghuub. Deenek ye be é me eedji ye tanal e mis min wak, ka bela náá, mam áapabee embee etep ee bi zepit nye etep tak e.

¹⁵ Mekoozi Elood nabe é áábela nye ne ndje sós etep tak é nye naswaal nye wak. Deenek mot tak áapasa dhiiti tep mena di egoka ne egó e nye kó esu e tak e.

¹⁶ Etep tak é di náá, me waalwom náá, be nyuu nye ne meka. Bhii tak da me é bet nye.» [

¹⁷ Eghen mebyon me ePak djas, mekoozi Pilat nabe é ne ezel e wyisal mot membok ngót.]

¹⁸ Wó gwaa bóo djas zokazetsim náá: «Góa nye, da wó é bet bis Bhaalabas.»

¹⁹ Ze bela náá, Bhaalabas naametaa é, etep nye nagó mot esok bot e mbyak' e nabe boo dho ne eLóm e.

²⁰ Dáa Pilat nakwyl ebet e Yezu e, nye eebaazedji edhuu e bot.

²¹ Deenek bot djas zetsim elyelepe náá: «Bema nye e melaaba! Bema nye e melaaba!»

²² Pilat zokaze baadji be tyee djia esok elél, nye náá: «Mot tak sa yaa ebiyo ee? Me aapabee ghamen bi di é ke náá, nye góaa é. Etep tak é me ke náá, be nyuu nye ne eghwyés, da be é bet nye.»

²³ Ghuna bot nadi ebesal ne etsim elyelepe náá, nye bema e melaaba. Etsim baa naadhaa Pilat.

²⁴ Deenek Pilat zokazetsaal tep dhen náá, ye kaa sael dáa edhuu é bot kwyél é.

²⁵ Tin, kukuma Pilat eezewyisal mot baa nadi kwyél náá, nye wyisal o. Mot tak nametaa é, etee náá, nye naabe boo dho, mot zokagwyé e dho tak.

Yezu eebema e melaaba

²⁶ Dáa be nadi tó ne Yezu é, wó gwaa be zeboma ne Simón mot dél é Silen. Nye nadi é dus ye é pe pyeeb. Esodja zokamet nye, zedje nye melaaba nye kwyee Yezu e ebep é ye pe bhis kon é Yezu.

²⁷ Zukamwaa ne mot medhuu-medhuu nadi edu be, zenoo boa é dje megwyé ne etanjál kó esu é le.

²⁸ Tin, Yezu zokazeliig mis, gwyák be. Nyey ne naa náá: «Boa é Yeluzalem, nádjeka kó esu é lam! Bi goka ne edje é étep'en ne étep baa bin!

²⁹ Dáa di náá, ewala mot aake náá: «Menyo ne boa di náá, be aanakwaabya o, ne bekwyiid é boa, zenoo boa di ààgu dáa mən di djéaa ebel é!» moo é, ye eezekunaa, ne tseetse.

³⁰ E di'enek, bot é waake ne metsok náá: «Dha dumaka kó les!» Ne eghooda náá: «Dha syelka bis!»

³¹ Etee náá, kwyii le bes saaa deenek, gwyaa za ne syeela le? Be aakasa dáa ne ye?»

³² Esodja baazetó ne botom ebá, bembee é bot, be neegó be, be ne Yezu loog wat.

³³ Eghen be nakum e di be di djóo «Bhobho LO» é, esodja zokazebem Yezu e melaaba, ne bembee é bot ebá, nwyak pe mbó e ghen, dhiiti pe mbó emyel.

³⁴ Yezu é boozeke náá: «Pela be, Saag'am, etee náá, be ààgu sa be di sa é.» Be eezekaa ekaad be, bhis be nazesa egwyee é.

³⁵ Medhuu me bot nadi é, tin é bee. Ekukuma e Yuda moo é go ne duk é nye. Baa náá: «Nye naatsik bot esis. Nye kaa tsik nyel' é emet, ye be náá, nye é Mesia Zeeb nato o!»

³⁶ Doo ne esodja pe nadi ego ne eduk é nye. Be zokazetiila, wó gwaa be dje nye menyok me na bwaaz-bwaaz.

³⁷ Baa ne ne náá: «Ye be náá, wó é mekoozi me eYuda o, tsika nyel' o woy wó emet!»

³⁸ Pe éko é melaaba é Yezu, ye nabe é, be naabek maa pes le kwyala kó tak náá: «MEKOOZI ME EYUDA É NWYAK.»

³⁹ To bembee é bot ebá nabemaa e melaaba o, ngot naabyasal Yezu. Nyey ne ne náá: «Wó paalee náá, wó é Mesia. Deenek, tsika nyel' o t esyee, da wó é baatsik biso.»

⁴⁰ Tinaak dhiiti mbee mot naadje so mebe. Nyey náá: «Wó ààkaab Zeeb e, é di wó di ezuk dáa nyey'aak?

⁴¹ Yenabel mezuk e goka, etee náá, mena gwyé é, étep embee esesee bena. Ghuna mot tak nabe é àasa ebiyo.»

⁴² Bhii tak, nye eebaazeke náá: «Yezu, sa wó ààdjisa me, dwoo wó aaboozye dáa mekoozi to Eyon é lo é.»

⁴³ Yezu eezebaa za ne ne náá: «Tseetse ne tseetse, me lee bin é náá: Mos wó aadi é ne nam to dél é memyaala.»

⁴⁴ Dáa dwoo nadi e moo kuku mwos ε, wə gwaa egwyitok zegwyiidela kə dik djas, kekum dwoo e leega.

⁴⁵ Ka seka é, boo kaad na pip-pip di é bek Dheη na Dεε nε boo koo, tə kok Ndjaa-ebuwa ɔ eezenyεε kuku tak.

⁴⁶ Yezu zokazetsim elyelepe, nyε náá: «Saag'am, mε eenə sisimam, wa tə mεmbə mə.» Bhis nyε naliη mekpa menek ε, nyε eezesil eswos.

⁴⁷ Dáa kukuma loog esodja nabee etεp binek ε, nyε naaduwal Zεεb. Nyεy náá: «Mε bee é náá, mot tak nabe é ààgu tεp.»

⁴⁸ Mεdhuu mε bot ε nazye, zεbee etεp ee nadi sεε e di tak ɔ, naabee esesεε binek djas. Bhii tak bε eezesik, mεmbə kə elo, nε ghon tə elyem bə.

⁴⁹ Bεsə ε Yezu djas nε boa nadus bε nε bε nə pε kyee dik Ghalile ɔ, nadi é, ba etsetape é bee esa ee nadi sεε ε djas.

Muu ε Yezu eedela

⁵⁰⁻⁵¹ Ye nabe é nε dhiiti mot, din ε lε Zozεf. Nyε nadi é, mot dεl ε Alimate dhiiti ghaada eYuda. Nyε nabe é tete mot, epiki. Nyε nadi ebwood náá, Eyon ε Zεεb zye, ye nakwyii zo di náá, nyε nabe é mot ngot tə bot boob ekukuma e eYuda. Nyε nabe é àamyaa egeka bə, nε esesel bə.

⁵² Nyε é boozetə pε dáa Pilat kεwaab muu ε Yezu.

⁵³ Bhii tak, Zozεf zokasil muu ε Yezu e melaaba, zεwol nyε tə bheeza na puu, zenεεg nyε tə evit ε bes, yii nakpakaa tə gho ekok ε.

⁵⁴ Ye nabe é dwoo ekoobal esonok etεp dwoo saba. Tin, nabe é saba moo aakan.

⁵⁵ Boa nadus bε nε Yezu pε kyee dik Ghalile ɔ eezetə loog wat bε nε Zozεf. Bə zokabee evit ε Yezu nε dáa bε nanεεg muuε tə tak ε.

⁵⁶ Bhii tak bε eezesik pε ghaada kekoobal bεmul, nε bεmenanas etεp eke loob muu ε Yezu. Dwoo saba bε eezεwala dáa etsi di é lε.

24

Egomel ε Yezu

¹ Kεεη tə melem mε yenga boa zetə pε evit. Bε natə ε nε bεmul nε bεmenanas bε nasa ε.

² Bε ka bee tin é, ekok ε nadiila evit nε ye ε moo é mbinεla etsetape nε evit.

³ Dáa bε ka ni tə evit ε, bε nabe é àakabela muu ε Gheη Yezu.

⁴ Esiiza bə nadi é ye moo mbes. E di'enek, bətom bεbá eezetuula bε, nε ekaad e na kas-kas.

⁵ Boa é boosil mis pε si nε bwoo. Botom binək eezεke nε nə náá: «Étεp yé bi di saa tə myon mot di náá, nyε é nε tsik ɔ?

⁶ Nyε tokape wak; nyε eezεgom. Siizaka sa nyε naleε bin esok bi nε nə nadi pε Ghalile ε:

⁷ “Ye goka é náá, bot ε mesyem met Sεεηεlε Mən Mot, bεm nyε e melaaba. Bhis mεlu mεlεl, ye goka é náá, nyε gom.”»

⁸ Tin, bε eetaala sa Yezu naliη nε nə ε.

⁹ Bhii tak bε eezεdus pε mεvit, sik pε dεl, kebaηa bεdjekel kam nε ngot nalik ɔ zenə bak bedhiiti bεdjekel.

¹⁰ Bot ε tak nabe é Maali moma dεl ε Makdala, Zan zenə Maali, nyεεg ε Zak. Bedhiiti boa nadi bε nε bε nə ɔ, nabaazo zεlεε bot ε lwoma etεp binek ε tyε wat nε bot ε nazeεε sok ɔ.

¹¹ Deenek, bε nabe é àadyeebamyaal tεp tak, bə nadi gek é náá, etεp ee boa binək nadi lεε bε ε, nabe é etsal.

¹² Tin, Pyεεd zokazεwyel «piya», sum kaab, tə pε evit. Kuma nyε nakum e di tak ε, nyε eezεmalal, gwyák tə evit, àabee muu. Nyε nazobee ε ekaad e na puu

bɛ napil nyɛ tɔ tak ɛ. Bhii tak nyɛ eezɛnɔɔ nyɛl, sik pɛ ndjaa ɛ djoka kɔkɔ mbi sa nyɛ bee ɛ.

Yezu eetel nyɛl nɛ bɛdhiiti bɛdjekel ɛbɔ pɛ ze del ɛ Emayus

¹³ E dwoo tak wat, bɛdjekel nadi etɔ pɛ del ɛ Emayus, del ɛ tak na tseta nɛ Yeluzalem tyee ba mɛwala mɛmbá gon mɛko.

¹⁴ Bot ɛ tak nadi sɔs etɛp djas ee nadhan ɛ.

¹⁵ Dáa bɛ nadi kuku kyeed ɛ etanɔl nɛ ɛsɔs ɛ, wɔ gwaa, Yezu nyɛ ɛmet zokazetiila pɛ yɔɔ, nyɛ eezɛni e lɔɔg'ɔɔ. Bɛ moo tin ɛ kɛsama wat.

¹⁶ Bɛ nadi bee nyɛ. Tin, ye nabe ɛ nɛ sa wat nadipal bɛ mis etɛp bɛ needi áagwyak nyɛ ɛ.

¹⁷ E di'enek, Yezu eezɛdji bɛ náá: «Éyé bi di sɔs biyɔ, ɛ kɛgba-a-gba?» E di'enek, bɛ eezɛtyaa, mɛnyɛl e teka nɛ eghon tɔ elyem.

¹⁸ Ngɔt pak'ɔɔ, mot nadi djóoaa Keleopat ɔ zokazeke nɛ nɛ náá: «Pɛ kɔ del ɛ Yeluzalem djas, mot di áagu etɛp ee sɛɛ penek tɔ tsil melu mak ɛ wɔy wɔ ɛmet!»

¹⁹ Yezu eezɛdji bɛ náá: «Ha yé sɛɛ penek?» Bɛ eezɛbɔɔza nɛ nɛ náá: «Sa nasɛɛ dum nɛ Yezu mot del ɛ Nazalet ɛ! Nyɛ nabe ɛ ngoolɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb ngɔt nɛ mɛbwala ɛbuepe. Nyɛ naalyaal yɛ tɔ kɔkɔ mɛsa mɛ, nɛ etɛp ee nyɛ nadi lelii ɛ mis ɛ Zɛɛb nɛ e mis mɛ bot djas ɛ.

²⁰ Bot ɛ di kɔ elo eboo bɛghaa-Zɛɛb bina ɔ, nɛ ekukuma bina naaka nyɛ etɛp bɛ neepɛ Yezu epɛɛ e ɛsyee, da bhii tak, nyɛ ɛ kɛ ɛbɛmaa ɛ, ɛ mɛlaaba.

²¹ Bis nadi ɛ, nɛ ɛbwaalel náá, nyɛ nabe ɛ mot nawaazɛpɛk Yisalaɛl e bhel ɔ. Saabɛɔs ɛ náá, ye moo mos ɛ melu mɛlel etɛp binek djas nazɛɛɛ.

²² Bɛdhiiti boá tɔ ɛdhuu ɛlis eediaadjoka bis. Ye ɛ tsɛɛtɛ náá, ye bɛ ɛ bɛ eetɔ pɛ ɛvit tɔ ghooghom mɛlem.

²³ Deenek, bɛ bɛ áabee muuɛ. Bhii tak bɛ eezɛlɛɛ bis náá, ye bɛ ɛ, Zɛɛb eebɛɛ bɛ mis mɛ bee efofop. Efofop e tak lɛɛ bɛ náá, Yezu ɛ nɛ tsik!

²⁴ Bɛdhiiti pak'es zokatɔ pɛ ɛvit, bɛ ka bela esonok ɛ dáa boá binɔk nazolɛɛ. Tin, Yezu nɛ Yezu nyɛ ɛmet ɛ di náá, bɛ nabe ɛ áábɛla nyɛ.»

²⁵ Bhis yenek Yezu eebɔɔza nɛ nɔɔ náá: «Bi tok nɛ etson, etɛɛ náá, ɛlyɛl ɛ bin nɛ ɛmyaal etɛp djas ee bɛngoolɛl ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb nakwyal ɛ!

²⁶ Ye nabe ɛ áágoka náá, Mɛsia zuk. Bhii tak ɛ nyɛ aaka ni tɔ duma yɛ?»

²⁷ Bhii tak nyɛ moo tin ɛ lɛɛ bɛ etɛp ee nalɛɛl dum nɛ nɛ tɔ ekwyalá ɛ djas. Nyɛ nakan ɛ, tɔ etsi ɛ Moliiz, zɛnɔɔ yii ekwyalá mɛ bɛdhiiti bɛngoolɛl ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb.

²⁸ Dáa bɛ nabe, bɛ moo kunaa nɛ del ɛ bɛ nadi ɛ tɔ ɛ, Yezu eezɛsa tyee náá, nyɛ nadi dhaa yɛ.

²⁹ Tin, bɛ eezɛbee nyɛ. Bɔɔ nɛ nɛ náá: «Pokosulal menabɛlka wak, etɛɛ náá, dwoo eezɛsila. Egwyitok moo aagwyiidelá.» Tin, nyɛ eezɛmyaal ɛsulal e di wat bɛ nɛ bɛ nɔɔ.

³⁰ Deenek, bɛ eezɛdisi e mesa bɛ nɛ bɛ nɔɔ, bhii tak nyɛ eezɛnɔɔ tsim mapa, nyɛ eezɛghaapɛ Zɛɛb, nyɛ eezɛpyak, nɔɔ yɛ djɛ bɛ.

³¹ E di'enek, mis mɔɔ eezɛbɛɛɛl, bhii tak bɛ eezɛgwyak nyɛ. Tin, wɔ gwaa nyɛ zɛdiib bɛ e mis.

³² Bɛ moo tin ɛ sɔs pak'ɔɔ náá: «Elyem bɛ mena áádi dak esok nyɛ di ɛ lii nɛ nɛna gba-gba ɛ, esok nyɛ di kaada mena sa ekwyalá nadi ɛ lɛɛ ɛ?»

³³ E di'enek wat, wɔ gwaa bɛ zɛwylɛl «ngbat». Bɛ eezɛsik pɛ Yeluzalem, bɛ eezɛbɛla bɛdjekel kam nɛ ngɔt e di wat bɛ nɛ bɛdhiiti bot ɛ lɔɔg'ɔɔ.

³⁴ Bɔɔ ɛ keke náá: «Ye ɛ tsɛɛtɛ náá: Ghɛɛ eegom tɔ ɛsyee! Simɔɛ bɛ ɛ, nyɛ eebɛ nyɛ!»

³⁵ Tin, bɔɔ bɛ ɛmet eezɛni ɛ banja bɛ dáa ye nadhaa nɛ nɔɔ pɛ bɛ nadus ɛ, nɛ dáa bɛ nakagwyák Yezu esok nyɛ napyak mapa ɛ.

Yezu eelyaal bedjekel be geka, be neegu náá, nye é ne tsik

³⁶ Dwoo tak wat, bikoko, dáa bedjekel nadi be dinaa é səs pak'ɔɔ ε, Yezu nye emet eezetuula tɔ lɔɔ. Nyeɣ ne nɔɔ náá: «Zeeb dje bin egwyem!»

³⁷ Bedjekel djas moo pwak, be moo é ne bwoo. Ne tsɛɛtsɛ, be nagu ε náá, be eebee dim, ghuna ye é Yezu.

³⁸ Yezu ka ke ne nɔɔ ε náá: «Étɛp yé bi di pwak? Etɛp yé bi di ne mɛso?

³⁹ Gwyákeka meez mam, ne mɛko mam. Ne tsɛɛtsɛ ye é mam. Bwooka mɛ, da bi é gwyák mɛ. Dim tok ne epuud ne egwyes dáa mam, dáa bi di bee'aak.»

⁴⁰ Nye eezeke ne nɔɔ deenek. Bhii tak, nye eezelyaal be membɔ ne mɛko mɛ.

⁴¹ Dáa be nadi be dinaa àànyɔ emyaal náá, Yezu eegom ε, tin, Yezu eezɛdji be náá: «Bi é ne edee e dek wak ee?»

⁴² Tin, be eezɛdje nye pes su ndika.

⁴³ Wɔ gwaa Yezu zɛnɔɔ ye náá, dɛ e mis mɔɔ.

⁴⁴ Bhii tak nye eezeke ne nɔɔ náá: «É sok mɛ nadi menabelka dinaa é di wat ε, mɛ nabe é, mɛ naalɛ bin náá: “Etɛp ee di kwyala kɔ ɛsu ε lam tɔ etsi ε Moiz, ne tɔ Mɛkana mɛ bengooel ε mɛkpa ε Zeeb ne tɔ bɛmɛkana mɛ Mɛdjeeb ε waasael djas.”»

⁴⁵ Yezu é boozɛdje be etsonj étɛp be neegwak sa nakwyalaa ε.

⁴⁶ Nyeɣ ne nɔɔ náá: «Beeka sa zɛ kwyalel é: Ye goka é Mɛsia zuk, da nye é gom bhis mɛlu mɛlɛl.

⁴⁷ Ye goka é náá, bi tuud bot ne din ε lɛ pɛ dáa bot ε di ààbe bot ε mbyak eYuda ɔ djas, kan pɛ Yeluzalɛm náá, bot liig elyem. Tin, Zeeb ε waapel mesyem mɔɔ.

⁴⁸ Biyɔ ε kwaa di bɛtyaases esee ee bi zebee ε djas.

⁴⁹ Bhii tak, mam emet ε waadhis sa Saag'am nakɛk ε. Ye kabɛ biyɔ be emet ɔ, dika tɔ ghaada, étɛp ɛbwood náá, Zeeb dje bin ghwyil aadus tɔ gwoo ε.»

Yezu eebyet tɔ gwoo

⁵⁰ Bhii tak, Yezu ε zɛwɣis, be ne bedjekel be, kɔ ghaada, nye eezɛtɔ e ngwoob dɛl ε Bhetani. E di'enek, nye é boo bin membɔ pɛ ɛko, zɛsɛɛ be mɛtɛl.

⁵¹ Esok nye nadi é sɛɛ be mɛtɛl ε, nye eezɛbɛka ne nɔɔ, byet tɔ gwoo.

⁵² E di'enek, bedjekel é booduwal nye, bula, zye pɛ Yeluzalɛm tɔ boo mɛmyaala.

⁵³ Bɛ naaka didi é tɔ kok Ndjaa-ebuwa mɛlu djas, étɛp ɛduwal ε Zeeb.

Mbɛ Bhaadal ɛ Zan Zan Mɛkɛn

Mbɛ Bhaadal ɛ Zan nakwyalaa ɛ ɛtɛp ɛzɛga ekeletɛ nadidi pɛ kyee bɔs Siili nɛ ghuu pɛ kyee dik Azi Minɛl, dɔɔ nɛ kyee bɔs di dʒooaa mos Tudky ɛ.

Mekana mak ɛ koobela mɛtsek-mɛtsek. Eɛp nɛ mɛpka mɛ di kwyla tɔ tak ɛ tok tyee wat nɛ bɛdhiiti mekana mɛ embɛ mɛbhaadal. Nyɛ ɛpedjɛ bɛtɛ nɛ duu tɔ ɛtiibal ɛtɛp di sela tɔ mɛpka nɛ mɛsa mɛ Yezu nadi sa ɛ.

Etsek ɛ mɛkɛn mɛ mekana mɛ tak ɛ, ɛlanjɛ ɛ wat keyaka nɛ ɛlanelɛ kam nɛ ebá (1-12) yɛ kaada ɛ eboo endem mɛtɛn nɛ ebá yii Yezu nasa ɛ. Bɛ dʒoo yɛ «endem» ɛ, ɛtɛɛ náá, yɛ ɛpɛlyaal náá, Yezu ɛ mɔɔ Zɛɛb. Ekwyala ɛ ɛtsek ɛ tak kaada ɛ bhoma ɛ Yezu bɛ nɛ bɛdhiiti bot, tyee: dhiiti kukuma ghaa-Zɛɛb ɛYuda, ɛlanjɛ ɛ elɛl (3); nɛ yii moma dɛl ɛ Samali, ɛlanjɛ ɛ ená (4); dɔɔ nɛ bot ɛ mɛbɛ, ɛlanjɛ ɛ etɛn zɛnɔɔ ɛlanjɛ ɛ etɛn nɛ ená (5-9). Tɔ mɛlyo mɛ, Yezu lyaal nyɛl ɛ dáa mapa di dʒɛ tsik ɛ (6.35). Yezu lyaal nyɛl ɛ dáa mbaalel ɛsaa ebhata di tɔ nɛ bot bɛ pɛ kyee di di kunaa nɛ Zɛɛb Sɛɛg ɛ (10.11). Yezu baalyaal nyɛl ɛ dáa gwyɛ ngɛl di kas kɔ bot ɛ bɔs dʒas ɛ (8.12). Yezu ɛ ɛpetɛl nɛ bot dʒas náá, nyɛ ɛ tak.

Etsek ɛ ebá ɛ mekana, ɛlanjɛ kam nɛ elɛl keyaka nɛ ɛlanjɛ mekam-mɛmbá nɛ wat (13-21). Yɛ kwyla ɛ ɛtɛp ɛwala ɛ Yezu aadus kɔ bɔs, byɛt pɛ ɛko pɛ daa Sɛɛg ɛ. Yezu eelii nɛ bɛdjekɛl bɛ. Nyɛ nadi dʒɛ bɛ mɛlyo ɛtɛp ɛwala ɛ nyɛ aadi áábɛ e di wat bɛ nɛ bɛ nɔɔ ɛ. ɛlanjɛ ɛ kam nɛ elɛl keyaka nɛ ɛlanjɛ kam nɛ etɛn nɛ wat (13-16). Bhii tak Yezu ɛɛzɛdjaala nɛ Sɛɛg kɔ ɛsu ɛ bɛdjekɛl bɛ. ɛlanjɛ ɛ kam nɛ etɛn nɛ ebá (17).

E mɛsik mɛ mekana, ekwyala lyaal ɛ ɛtɛp ɛɛ nasɛɛ ɛ ghɛɲ ɛsyɛɛ ɛ Yezu ɛ. Nɛ bɛtɛ nɛ ɛtɛp ɛɛ di nɔɲɛl nɛ yii bɔɔ Matie, Malak nɛ Luk nakwyal ɛ. ɛlanjɛ ɛ kam nɛ etɛn nɛ elɛl nɛ ɛlanjɛ kam nɛ etɛn nɛ ená (18-19).

Yezu naatɛl bɛdjekɛl bɛ nyɛl nyɛy nɛ tsik, dwoo ɛbyon ɛ ɛYuda di dʒooaa Pak ɛ. ɛlanjɛ mekam-mɛmbá nɛ mekam-mɛmbá nɛ wat (20-21). Mot nakwyal Mbɛ Bhaadal yak ɔ kɛ ɛ náá: nyɛ nakwyal mekana mɛ ɛ, ɛtɛp bot ɛ nadi áábɛɛ Yezu ɔ needum kɔɲ nɛ nɛ pɛ. ɛlanjɛ mekam-mɛmbá, kana ze mekam-mɛmbá nɛ etɛn nɛ ená kekum ze mekam-mɛlɛl nɛ wat (20.29-31).

Mbɛ bhaadal ɛ Zan dyɛebalyaal «ɛYuda» ɛ dáa dhiiti mbi zɛɛga. Zɛɛga tak lyaal ɛ bot ɛ mɛbhuka ɛ Yezu. Deenek, dan-dan ɛ, ekukuma ɛYuda nabe áádi ɛ kwylɛ nyɛ. Bela náá, Yezu nyɛ ɛmet nadi ɛ mot dhaad mbyak ɛYuda, dɔɔ nɛ bɛdjekɛl bɛ yii mɛkɛn pɛ. E sok Zan di lii kɔ ɛsu ɛ ɛYuda ɛ, nyɛ áálii dum nɛ bot ɛ dɛl dʒas, din ɛ tak gwyák ɛ, bot ɛ mɛbhuka ɛ Yezu Klisto.

Mbɛ bhaadal ɛ Zan áákaada ɛbyɛl ɛ Yezu nɛ ɛkɛn ɛ mɛsa mɛ tɔ bot. Tin, e mɛkɛn mɛ mekana, nyɛ lɛɛ bot ɛ náá, Yezu Klisto ɛ «Mekpa mɛ Zɛɛb» nalookan ɛdi e di wat bɛ nɛ Zɛɛb ɛ. ɛlanjɛ wat, ze mɛkɛn kɛsik nɛ yii kam nɛ etɛn nɛ elɛl (1.1-18). Yezu, «Mekpa ɛ Zɛɛb» nazɛɛ zɛdi e di wat bɛ nɛ bot. Deenek bɛ ɛ nɛ ghwyil ɛ di bɔɔ Zɛɛb. Tɔ melu mɛ nyɛ nadi bɛ nɛ bɛdjekɛl bɛ ɛ, nyɛ nadi ɛ nɛ boo ɛgwakɛl bɛ nɛ Sɛɛg. Nyɛ ɛ «mot Sɛɛg nadhis kɔ ɛko ɛ bɔs» ɔ. Bot dʒas aadi ɛ saa Zɛɛb nɛ lyem kwylɛ ɔ, bɛ nɛ ghwyil ɛ gu nyɛ kɔ lo ɛ Yezu.

Tsik, Gwyɛ, ɛtsak Sɛɛɲɛlɛ mɔn

¹ «Tɔɔɔ» e mɛkɛn mɛ esonok dʒas, Mekpa nabe ɛ e moo tak. Yɛ nabe ɛ bɛ nɛ Zɛɛb, Yɛ nabe ɛ Zɛɛb.

² Yɛ ɛ tɛɛtɛ náá, e mɛkɛn «tɔɔɔ», Mekpa nadi ɛ, ɛ di wat bɛ nɛ Zɛɛb.

³ Esonok dʒas di kɔ bɔs ɛ, nakusɛl ɛ nɛ Mekpa. Yɛ tok nɛ sa wat kɔ bɔs'ak Mekpa nadi áákus.

⁴ Tsik nadus e pe to le. Deenek, tsik tak naasa náá, bot djas nyen popoopwon to gwyε.

⁵ Gwyε epekas, dje boo gwyε e di meghomla nadi é. Tin, meghomla kadi é áakwak esaab ye.

⁶ Ye nabe e ne dhiiti mot Zeeb nadhis o. Din e mot tak nabe e Zan.

⁷ Nyε nazyε é tyee tyaases etep ezelyo bot dum ne gwyε. Eteε náá, bot djas needum kon ne Zeeb ko esu e le.

⁸ Zan nyey nye emet nabe áàbe gwyε tak. Deenek, nyε nazyε é tyee tyaases etep ezelyo bot dum ne gwyε tak.

⁹ Mekpa me tak nabe e sim gwyε na tseetse. Ye nabe e tete gwyε di dje bot djas eselele e. Ye nazyε ko bos e, ye neezedje bot gwyε.

¹⁰ Deenek, Mekpa naazyε pe ko bos, ye é nyey e nakus bos. Tin, bot e bos'ak áapakamyaal nyε.

¹¹ Mekpa naazyε to bot e mbyak'ε. Ye ka bela náá, bot e mbyak'ε naabyen emyaal e nyε.

¹² E di'enek, bot djas aamyaal nyε o, bot aadum kon ne ne o, Mekpa aadje be ghwyil edi e boo Zeeb.

¹³ Deenek, bot e tak waabyel. Be aanákwaabyel byela ghiya. Áàbe byela di dus to gwyε epuud e. Áàkobaabe bea byela ne ekwosak e mot. Ye é εbyel e byelaa ne ekwosak e Zeeb e.

¹⁴ Mekpa nadi e moo mot. Mot tak naazebe di to lena. Mena naabeeka mekas me, ye é mekas me seenjele sim Møn di bela ne Seeg e. Lwoodela ne enem ne embεe e Zeeb ne etsεetse.

¹⁵ Zan naakan edi é tyee tyaases etep elyo bot dum ne ne. Nyε nadi e tuud náá: «Ye é ko esu e le e me nadi keke náá: "Mot di zye bhis mam o, nyε eedhaa me. Eteε náá, esok ne mam ne byel, nyε nadi é tak."»

¹⁶ Ne tseetse náá, mena naabelaka bete ne ekum be. Nyε naakel ko lena enem ne embεe be yak ko yii.

¹⁷ Ye é tseetse náá, Zeeb naadje mena etsi ne Moiz. Deenek, Zeeb ka baadhis mena enem ne embεe ne etsεetse ne Yezu Klisto.

¹⁸ Ye tok ne mot ngot nabee Zeeb sok. Seenjele sim møn'e emet, nyey mot di Zeeb o, nyε die e di wat be ne Seeg. Ye é Møn e di lyaal bot Seeg.

Leη dum ne étep e Zan Nduuel-bot

¹⁹ EYuda e ghaada Yeluzalem naalwom bedhiiti beghaa-Zeeb ne bedhiiti bot e di sa mesa to kok Ndjaa-ebuwa. Bot e tak e nake e dji Zan Nduuel-bot náá: «Woy e yo ze ee?»

²⁰ Nyε naazeleε be ne etsεetse náá: «Áàbe, mam tok Mesia.»

²¹ Bhii tak, be eezedji nyε náá: «Bha woy é ze? Wó é ngooel-mekpa e Zeeb Eli?» Nyε eezεbóza ne nɔ náá: «Áàbe! Me e tok Eli.» Be eebaazεdji nyε náá: «Ye é woy e di ngooel-mekpa e Zeeb di bwoodaa e?» Nyε eebaazεbóza ne nɔ náá: «Áàbe.»

²² E di'enek, be eezedji nyε náá: «Ah woy é ze? Eteε náá, bis e siko o, bis neekeleε bot e dhis bis o. Woy nakuma nyel ke náá, wó é ze?»

²³ Nyε eezεbóza náá: «Me é gwood mot di tuud pe kyee bos besye di áàbe ne medii e náá:

“Koobalka meze e Ghεη, ye di looba-looba*!”»

Dáa ye di kwyala to mekana me ngooel-mekpa e Zeeb Ezayi e.

²⁴ Tin, bot e nalwomaa pe daa Zan o, nabe e bot e edhuu e eFalizye.

²⁵ Deenek, be eebaazεdji nyε náá: «Etep yé wó di duu bot Zeeb, ye be náá, woy tok Mesia, áàbe Eli, áàbaabe dhiiti ngooel-mekpa e Zeeb o?»

* 1:23 Eza 40.3

²⁶ Zan̄ eezebɔɔza n̄ nɔɔ náá: «Mam duu bin Zeeb ε, p̄ tɔ m̄dii. Tin, tɔ ɛdhuu ε len, ye é n̄ mot ngot bi di ààgu ɔ.

²⁷ Mot di zye bhis'am ɔ, n̄y eedhaa m̄ n̄ m̄bwala. Mam aanàkwaakobela-belak duu ɛmalal ɛt̄ep ɛkotii-tiiāk ekel e ekoko b̄ε.»

²⁸ Etep bak djas s̄ε tin ε, p̄ ghaada Bhetani, p̄ yii kiid dii Yulɛn. Ye é p̄ kyee Zan̄ Nduuel-bot nadi duu bot Zeeb ε.

²⁹ Tɔ yak m̄lem, Zan̄ ka bee ε Yezu é zye p̄ daa l̄ε. Tin, Zan̄ eezeke náá: «Beeka mɔɔ bhata Zeeb e. Ye é nyey ε di dis mesyem m̄ bot ε bɔs djas.

³⁰ Ye é dum n̄ n̄ m̄ n̄al̄ε náá: «Mot di zye bhis konjamɔ ɔ, n̄y eedhaa m̄. Ete náá, ɛsok n̄ mam n̄ zye, n̄y nadi é tak.»

³¹ Mam nabe àadi é gu náá, n̄y Mesia. Tin, mam nazyε, z̄eduu bot Zeeb tɔ m̄dii ɛ. Etep m̄ neelyaal bot ε Yisalael nya.»

³² Zan̄ boo zekaada sa n̄y nabee ε. Nyey náá: «M̄ eeb̄ee Sisim Zeeb é dus tɔ gwoo sul p̄ si d̄áa ɛghum, bhii tak Sisim tak eez̄etyaa kɔ l̄ε.

³³ K̄ekum dwoo elak mos, mam nabe àadi gu náá, n̄y é Mesia. E di'enek, ye é mot ε nadhis m̄ náá, m̄ z̄eduu bot Zeeb tɔ m̄dii ɔ nalii n̄ nam. N̄y nake n̄ nam ε náá: «Wɔ waabee Sisim é dus tɔ gwoo sul z̄edi kɔ mot. Bhii tak Sisim tak ε z̄etyaa kɔ l̄ε. Ye é nyey é aapaduu bot Zeeb n̄ Sisim na D̄εε.»

³⁴ Mam eeb̄ee ye n̄ mis mam met. Etep tak ε m̄ di ban̄a bin ye é. Ye é mot tak, n̄y é Mɔn Zeeb.»

B̄ɛdjek̄el ε Yezu naleekan ɛs̄ε sok ɔ

³⁵ Yak elu bhii tak, Zan̄ dinaa é di'enek wat, b̄ε n̄ b̄ɛdjek̄el b̄ε bebá.

³⁶ D̄áa n̄y nabee Yezu é dhan̄ ε, n̄y eezeke n̄ b̄ɛdjek̄el b̄ε náá: «Beeka mot di mɔɔ bhata ε Zeeb ɔ!»

³⁷ B̄ɛdjek̄el b̄ε bebá eez̄egwak deenek, wɔ gwaa b̄ε z̄edu Yezu.

³⁸ Wɔ gwaa Yezu zeliig mis, gwyák p̄ bhis, d̄áa n̄y nabee náá b̄ɛdjek̄el bin̄ok nadi du n̄y é, n̄y é booke n̄ nɔɔ náá: «Bi saa yé?» B̄ε eezebɔɔza n̄ n̄ náá: «Labhi! Wɔ dyeebadi paa?» Labhi kwyel ɛl̄ε ε: Lyoel.

³⁹ Yezu eezebɔɔza n̄ nɔɔ náá: «Dhaaka et̄ep bi neez̄eb̄ee.» Bhii tak b̄ε eez̄edu n̄y, b̄ε eez̄et̄ɔ, k̄eb̄ee sum di Yezu nadidi ɔ. Tin, bot bin̄ok zokaadi b̄ε n̄ Yezu e di wat dwoo tak. Ye nabe é dwoo eezeleega moo tyee ɛwala ená.

⁴⁰ Andele, dhyeeb ε Simɔn̄ Pȳɛd, nabe ε mot ngot pak b̄ɛdjek̄el ɛbá bin̄ok nagwak lii ε Zan̄, da bhii tak b̄ε é du Yezu ε.

⁴¹ Andele nak̄eleeboma é n̄ tel Simɔn̄. N̄y é boolēε n̄y náá: «Bis eebela Mesia!» N̄y nadi eke deenek ε et̄εε náá, din ε Mesia kwyel ɛl̄ε ε: Klisto.

⁴² Bhii tak n̄y eez̄edul n̄y p̄ d̄áa Yezu. D̄áa Yezu nabee n̄y, n̄y é booke n̄ n̄ náá: «Wɔ ε Simɔn̄, mɔɔ Zan̄. Wɔ aakadj̄ooaa ε Kefas.» E kwyel ɛl̄ε é: Pȳɛd.

⁴³ E yak dhiiti dwoo, Yezu nadi kwyel ɛt̄ɔ p̄ kyee dik Ghalile. Tin, n̄y eez̄eboma n̄ dhiiti mot di dj̄ooaa Filip ε. Nyey n̄ n̄ náá: «Dua m̄!»

⁴⁴ Filip nadi é, mot Bhetsaida, ghaada ε Andele b̄ε n̄ Pȳɛd.

⁴⁵ Filip eez̄ekaada et̄ep binek n̄ mɔɔ sɔ Natanael. Nyey n̄ n̄ náá: «Bis eebela mot Moiz̄ nakwyal dum n̄ n̄ tɔ m̄kana m̄ etsi ɔ. Ye é mot bengooel ε m̄kpa ε Zeeb nabaalii kɔ ɛsu ε l̄ε ɔ. Yezu mot d̄el ε Nazalet, mɔɔ Zoz̄ef.»

⁴⁶ Natanael eezeke n̄ n̄ náá: «T̄et̄ε sonok ε n̄ ghwyil ε tuula p̄ Nazalet e?» Filip é boobɔɔza n̄ n̄ náá: «Dha, wɔ neez̄eb̄ee.»

⁴⁷ D̄áa Yezu nakabee Natanael é zye p̄ daa l̄ε ε, n̄y é booke n̄ n̄ náá: «N̄ t̄s̄et̄s̄e beeka mot d̄el Yisalael di ààgu m̄kɔn̄ ɔ.»

⁴⁸ Natanael eez̄edji náá: «Wɔ gu m̄ d̄áa?» Tin, Yezu eezebɔɔza n̄ n̄ náá: «ɛsok n̄ náá, Filip dj̄oo wɔ, e b̄ε é, m̄ z̄eb̄ee wɔ. Wɔ di é, p̄ si le di d̄je bhum fiigh ε.»

⁴⁹ Natanael eezɛɔɔza, nyɛy nɛ nɛ náá: «Labhi! Wɔ é Mɔn Zɛɛb! Wɔ é mɛkoozi mɛ Yisalaɛl!»

⁵⁰ Yezu eebaazɛɔɔza nɛ nɛ náá: «Wɔ dum kon nɛ nam é, etɛɛ náá, mɛ eelɛɛ wɔ náá: “Mɛ bɛ é, mɛ eebeɛ wɔ é ghɛy wɔ di si le fiɣh ɛ.” Wɔ waabee esonok dhaa yii wɔ di ebee'aak.»

⁵¹ Yezu eebaazɛɛ nyɛ náá: «Tɛɛtɛ nɛ tɛɛtɛ mɛ lɛɛ bin etɛp e tɛɛtɛ náá: bi ɛ waabee gwoo diia, efɔfɔp e Zɛɛb é byet nɛ sul kɔ Sɛɛɛlɛ Mɔn Mot.»

2

Mɛvyɛkɛlɛ mɛ Yezu nasa e mɛkɛn «tɔɔɔ» ɛ

¹ Mɛlu mɛlɛl bhii tak, ye nabe ɛ nɛ ɛbá pɛ del ɛ Kanan, pɛ kyee dik Ghalile. Nyɛɛɛ ɛ Yezu nadi é tin.

² Ye nabe ɛ Yezu bɛ nɛ bɛdjekɛl bɛ naadjóɔaa pɛ ɛbá ɛ tak.

³ Dáa mɛnyok nabe náá, ye naawyii ɛ, nyɛɛɛ ɛ Yezu é booke nɛ Yezu náá: «Bɛ tokapɛ nɛ mɛnyok.»

⁴ Tin, Yezu é boozɛɔɔza nɛ nyɛɛɛ náá: «Wɛɛ moma, yenabel mɛsɔ ɛ ye e tɛp'ak? ɛwala ɛ lam dinaa áápaakum.»

⁵ Deenek nyɛɛɛ eezɛke nɛ bot ɛ mɛsa náá: «Saka sa djas nyɛ aalɛɛ bin náá, bi sa ɛ.»

⁶ Ghuna e di'enek, ye nabe ɛ nɛ mɛbhe mɛ mɛkok etɛn nɛ wat. Mɛbhe mɛ tak nadi tin ɛ etɛɛ náá, eYuda neesa mɛzel mɛ ɛdis edhuuda nɛ ye dáa etsi ɛ Moiiɛ nalɛɛ bɛ ɛ. Mɛbhe mɛ tak ɛ nɛ ghwyil ɛnɔɔ bheɛb mɛdii mɛkam-mɛten nɛ elɛl nɛghu dhɛt nɛ mɛkam-mɛmbá etɛɛ náá, ye neelwood.

⁷ Tin, Yezu eezɛke nɛ nɔɔ náá: «Lwoodalka mɛbhe menek nɛ mɛdii.» Wɔ gwaa bɛ zelwoodal, kum pɛ ka.

⁸ Bhii tak Yezu eezɛke nɛ nɔɔ náá: «Daaka ye batsa, da bi ɛkɛdjɛ mot di lii etɛp e ebyon ɔ, ɛtɛp nyɛ neebowal.» Bɛ eezɛtɔ nɛ ye daa mot tak.

⁹ Dáa mot tak nabowal mɛdii mɛ zeliigɛl moo mɛnyok ɛ, nyɛ nadi é áàgu pɛ mɛnyok mɛ tak nadus ɛ. Etɛɛ náá, ye nazobɛ ɛ bot ɛ mɛsa mɛ nalwoodal mɛbhe ɔ bɔɔ bɛ ɛmet ɛ nadi gu pɛ kyee ye nadus ɛ. Mot'enɔk é boodjoo motom nadi é ba ɔ.

¹⁰ Nyɛ é booke nɛ nɛ náá: «E mɛbyon, bot djas dyeɛbadjɛ sok ɛ, tɛtɛ mɛnyok na nyɛnyɔnyɔ. Da bhii tak, yii di áadyɛebanyɔ ɛ, ka djɛaa ɛ bhis bot ɛ di, bɛ moo tɔ elangi ɔ. Ghuna wɔ bɛ ɛ wɔ eekwom mbɛɛ mɛnyok ɛtɛp ye needɛaa nenak ɛbhis.»

¹¹ Yenek nabe ɛ ndem mɛbwala yii ɛsok Yezu nasa pɛ del ɛ Kanan pɛ kyee dik Ghalile. Deenek ɛ Yezu nalyaal duma nyɛ nadi nɛ ye é. E di'enek, ye nabe ɛ, bɛdjekɛl bɛ nadum kon ɔ nɛ nɛ.

¹² Bhis yenek, nyɛ eezɛtɔ pɛ ghaada Kapɛlnaum bɛ nɛ nyɛɛɛ, nɛ mɔn nyɛɛɛ zɛnɔɔ bɛdjekɛl bɛ. Bɛ naadhaa ba bim mɛlu penek.

Yezu eezɛsɔ bot ɛ di bɔmsa esa pɛ tɔ kok Ndjaa-ebuwa ɔ

¹³ Ebyon ɛ Pak eYuda nabe é ye moo kunaa, Yezu eezɛtɔ pɛ Yeluzalɛm.

¹⁴ Nyɛ kazɛbela tɔ kok Ndjaa-ebuwa ɛ, bot ɛ nadi bɔmsa engɔmbɛ, etaa, nɛ mɛghum, dɔɔ nɛ bot ɛ nadi swoola epata ɔ mendiindil kɔ emesa bɔɔ.

¹⁵ Tin, Yezu eezɛlɔɔ ghwyɛs nɛ ekel, nyɛ é boo zɛsɔ bɔɔ djas tɔ kok Ndjaa-ebuwa, dɔɔ nɛ etaa nɛ engɔmbɛ bɔɔ. Nyɛ eezɛmwas epata nɛ ɛwaaz emesa ɛ bot ɛ nadi swoola epata ɔ.

¹⁶ Nyɛ eezɛke nɛ bot ɛ nadi bɔmsa mɛghum ɔ náá: «Diska esa bak wak! Nà liigka ndjaa Saag'am náá, ye didi zɛɛga bot ɛ di bɔmsa esa ɔ.»

¹⁷ Tin, bedjekel be eetaala náá, ekwyla lee náá: «Mekwyla me me di ne ye dum ne ndjan'ɔ ε, epegoo me to lyem dáa du*.»

¹⁸ E kukuma eYuda eezake ne ne náá: «Yaa kɔkɔ ndem mebwa wɔ aatel bis, étep bis neemyaal náá, wɔ ε ne ghwyil esa dáa wɔ di esa'aak?»

¹⁹ Tin, Yezu eezebɔɔza náá: «Bwakeka Ndjaa-ebuwa yak, bhii tak, to melu melel, me waabaawyl ye.»

²⁰ Tin, eYuda eezeswonal, bɔɔ ne ne náá: «Daawee? Sonok étep esum ε Ndjaa-ebuwa yak, ye nabe é, ye naabɔya membu mekam-mená ne eten ne wat. Wɔy lee náá, wɔ ε ne ghwyil esum ye to melu melel!»

²¹ Ghuna Ndjaa-ebuwa Yezu nadi lii ε, nabe é nyel'ε met.

²² Bhis egom Yezu, bedjekel be naazetaala sa nye nake ε. E di'enek, be naazemyaal ε etep ee nadi kwyla to mekana me Zeeb ε, ne etep ee Yezu nadi lee be ε.

Yezu ne gu ebhum elyem e bot

²³ E sok Yezu nadi, nye dinaa pe Yeluzalem ε, e ebyon ε Pak, bot ebupe naadyebadam kor ne din ε le. Etee náá, be nadi bebee endem e mebwa me nye nadi sesa ε.

²⁴ Tin, Yezu nabe áábe ne ebwaalel ne nɔɔ. Etee náá, nye nadi gu bɔɔ djas.

²⁵ Bela náá, nye nabe áábe ne gwyes náá, mot zeeε nye sa bot binɔk di ε, etee náá, nye nadi gu sa nadi to lyem mot ne mot ε.

3

Emɔ ε Yezu be ne Nikodem

¹ To sama eFalizye, ye nabe é ne dhiiti mot, din ε le nabe é Nikodhem. Nye nadi é, ngɔt pe to ekukuma eYuda.

² Wɔ gwaa nye zokazezye pe daa Yezu e pum. Nye eezake ne ne náá: «Labhi, bis ne gu náá, Zeeb ε nadhis wɔ pe daa les etep wɔ neezelyo bis. Etee náá, mot tok ne ghwyil esa endem e mebwa me wɔ di sa yenek, ye di áábe náá, Zeeb ε ne ne sama ɔ.»

³ Yezu eezebɔɔza ne ne náá: «Tseetse ne tseetse, me lee wɔ ε náá: Mot ε di áabyel byela na bes ɔ aanákwaabee Eyon ε Zeeb.»

⁴ Nikodhem eezake ne ne náá: «Mot waabaabyel-byelak na bes dáa, mot moo ye paa-mot? Nye é ne ghwyil é baani to mɔ nyeeg, da nye é baabyel byela sis e?»

⁵ Yezu eezebɔɔza náá: «Tseetse ne tseetse, me lee wɔ ε náá: mot ε di áabyel ne medii ne Sisim na Dee byela sis ɔ, nye aanákwaabee Eyon ε Zeeb.

⁶ Mot ε byel, byela to epuud ɔ, nye é mot epuud. Mot ε byel, byela to Sisim na Dee ɔ, nye é mot sisim.

⁷ Nà djoka, etee náá, me eke ne nɔ náá, «Bi goka ne ebyel ε, byela na bes.»

⁸ Pup kee ze nye di kwyl ε. Tin, wɔy epegwak ghuula tak. Deenek, kabela ε náá, wɔ áagu pe ye dus ε, ne pe ye di tɔ ε. Ye dyeebadi ε, tyee wat ne bot ε zebyl to Sisim ε Zeeb.»

⁹ Nikodhem eezake ne ne náá: «Yenek aasael dáa?»

¹⁰ Yezu eezebɔɔza ne ne náá: «Wɔy é boo lyoel kɔ Yisalael. Wɔ áagu etep binek e?»

¹¹ Tseetse ne tseetse, me lee wɔ ε náá, bis dyeebaleε ε etep ee bis di gu ε. Bis bana bot ε etep ee bis nabeε ne mis mis ε. Tin, biyɔ, bi áamyaal etep ee bis di lee bin ε.

* **2:17** Mekwyla me me di ne ye dum ne ndjan'ɔ ε, epegoo me to lyem dáa du. Med 69.10

¹² Bi ε di ààmyaal mε, esok mε di lyo bin etεp e bɔs ε. Ha bi aamyaal dāa, ye be nāá, mε moo lεε bin etεp ee di tɔ gwoo ε?

¹³ Ye tok nε mot aabyet ni tɔ gwoo ye di ààbe mot nadus tɔ gwoo ɔ. Mot tak ε, Sɛɛŋɛlε Mɔn Mot.

¹⁴ Deenek ε di nāá, dāa Moiiiz nadi nye dinaa tɔ kyee bɔs bεsyε di ààbe nε mɛdii ε, nye naatsel nyo e le*. Tin, nye eezεben ye pε εko. Tyε wat, ye goka é nāá, Sɛɛŋɛlε Mɔn Mot tselaa e le.

¹⁵ Etεε nāá, deenek ε, mot kwaadum koŋ nε nε ɔ, nye aabela tsik na kɔm-kɔm.

¹⁶ «Zεeb naadyeebakwyel bot kɔ bɔs. Ye é nye nadhis sɛŋɛlε mɔn'ε met. Etεε nāá, mot kwaadum koŋ nε nε ɔ needi ààgwyε. Nye goka nye bela tsik na kɔm-kɔm.

¹⁷ Etεε nāá, Zεeb nabε ààdhis Mɔn'ε kɔ bɔs étεp epée ε bot. Nye nadhis Mɔn'ε étεp bot ε bɔs neebela tsik kɔ esu ε le.

¹⁸ Mot aadum koŋ nε nε ɔ, yenɔk mot aanàkwaakwyeselaa ndjε sɔs. Tin, mot aadi ààdum koŋ nε nε ɔ, yenɔk eezelookwyeselaa ndjε sɔs. Nye aapεεaa, etεε nāá, nye nabε é, nye eepεε edum ε koŋ nε Mɔn Zεeb.

¹⁹ «Beeka dāa Zεeb aapée bot ε. Mekas naazyε kɔ bɔs. Tin, bot ε bɔs kakwyel yɔbɔ εbuεpe ε ghooghom dhaa mekas. Etεε nāá, be nadi é bot ε embee mesa.

²⁰ Bot djas di sa embee mesa ɔ, be ààkwyel mekas. Deenek, mot tak ààkwyel etɔ pε gwyε di ε. Etεε nāá nye epekaab nāá, embee etεp be εzekenyen na “ngbεlεlε” emis mε bot.

²¹ Tin, mot di eke dāa etsεetse di lεε ε, nye epetiila tɔ ngel gwyε. Etεε nāá, mesa mε nye di sa sama nε Zεeb ε neenyen popoopwon emis mε bot djas.»

Zaŋ nduuel-bot tyaaesε kɔ esu ε Yezu

²² Bhii tak, Yezu eezetɔ pε kyee dik Yude be nε bedjekel be. Be eezεbe di penek. Tin, nye nadi eduu bot Zεeb.

²³ E ghen tak, pε del ε Enɔn e ngwoob del Salim, Zaŋ nabaadi pε ε, eduu bot Zεeb penek etεε nāá, pε kyee dik tak nabε é nε mɛdhii εbuεpe. Tin, bot εbuεpe nadi ezyε, zεduwa Zεeb.

²⁴ Etεp binek djas nasεε, Zaŋ dinaa ààkɔla e mbok.

²⁵ Tin, bedhiiti bedjekel ε Zaŋ nadi é be meso be nε dhiiti mot dhaad mbyak eYuda. Mot tak nadi lii ε dum nε dāa mot di egoka nε esa étεp nye needis edhuud da bula dεε e mis ε Zεeb.

²⁶ Wɔ gwaa be zokazyε pε daa Zaŋ, be eezeke nε nε nāá: «Labhi, é sok mena nadika pε yii kyiid dii yulden ε, ye nabε é, wɔ naalii nε nε nes kɔ esu ε mot ngɔt. Beea! Mot tak epeduu bot Zεeb, deenek bot djas ka tɔ ε penek pε daa le.»

²⁷ Zaŋ eezεbɔɔza nε nɔɔ nāá: «Dhiiti mot tok nε ghwyil εbela duu sis, bhis yii Zεeb zedjε nye é.

²⁸ Biyɔ be emet nadi é tak, esok mε naleε nāá: “Mε tok Mesia ε. Mam ε mot Zεeb nanyel εdhis esok nε nε ɔ.”

²⁹ Mot di nakuma moma ba ɔ, ye ngom. Tin, mɔɔ sɔ motom ba moma ɔ di é di'enek é gwak gwoode ɔ. Nye é tɔ mɛmyaala εbuεpe dāa nye gwak gwood motom ba ɔ. Tyε wat mɛmyaala menek ε mε mɛmyaala mam. Mɛmyaala mε tak eebela esuk.

³⁰ Ye goka é nāá, duma ε Yezu byet εbyet nε εbyet, da yam ε sila.

³¹ «Mot dus pε εko ɔ, nye eedhaa bot djas. Mot di kɔ bɔs ε mot bɔs, nye lii ε, etεp e bɔs. Deenek ε, di nāá, mot dus pε εko ɔ, nye eedha bot djas.

³² Nye nε dyeebalεε bot esesεε ee nye di beε ε, yii nye di gwak ε. Tin, bot ààkwyel εmyaal etεp ee nye di lii nε nɔɔ ε.

* 3:14 nyo e le Ela 21.9 Nyo tak nalulaa ε nε ghwooz.

³³ Mot di myaal etep ee nye di lee ε, baamyaa ε náá, ye ne tseetse náá, Zeeb lee ε etseetse.

³⁴ Etee náá, mot Zeeb lwom o, dyeebalii ε etep e Zeeb. Etee náá, Zeeb naadje nye ghwyil Sisim na Dee djas.

³⁵ «Seeg ne kwyel Mòn. Etep tak ε nye nadje nye eghen ne ghwyil kò esonok djas.

³⁶ Mot ε dum kon ne Mòn o, yenok ε waabela tsik na kòm-kòm. Tin, mot di àadum kon Mòn o, yenok aanákwaabela tsik na kòm-kòm. Deenek, ebuk e Zeeb ε pe kò le.»

4

Bhoma ε Yezu be ne moma Samali

¹⁻² Bot ebuspe nadi esaa náá, Yezu duu be Zeeb. Tin, Yezu nye emet nabe àadi duu bot ε tak Zeeb. Ye nabe é bedjekel be é nadi duu bot Zeeb. Eghen sama bot ε eFalizye nagwak náá, Yezu nadi duu bot ebuspe dhaa Zan ε, wò gwaa be zesa mbee lyem.

³ Eghen Yezu nagwak bot é lii deenek ε, nye naazεdus pe kyee dik Yude, nye é zokazεsik pe kyee dik Ghalile.

⁴ E di'enek, ye nazogoka ε nye dhaa pe ze kyee dik Samali.

⁵ Nye eezεkum e ngwoob dhiiti ghaada nadi djóaa Siikaad pe kyee dik tak ε. Ghaada tak nabe é e ngwoob pyeeb ε Zakóob nadje mòn Zozef ε.

⁶ E di tak, ye nabe é ne guk medii ε Zakóob. Dáa nabela náá, Yezu nabe é nye eezεwak ne kyee ε. E di'enek, nye eezεnò nyel disi e ngwoob guk medii. Ye nabe é dwoo moo tyee kuku gwoo.

⁷⁻⁸ Bedjekel eezεtò pe del kesaa edee. Bhii tak, dhiiti moma Samali eezεzye zεdaa medii. Wò gwaa Yezu zokazεwaab medii ne ne. Nyey náá: «Dje me medii me dek.»

⁹ Moma tak eezεbóza ne ne náá, «Wòy ε mot dhaad mbyak eYuda. Ekan dáa, étep wò neewaab medii ne mam moma dhaad mbyak Samali?» Tinaak, nye nake deenek ε etee náá, bot ε mbyak eYuda àagwakel ne bot ε mbyak Samali.

¹⁰ E di'enek, Yezu é boozεbóza ne ne náá: «Wò epedi é di gu sa Zeeb aadje wò ε. Wò ε pe baadi gu mot di ke ne nò náá: “Dje me medii, me dek” o. Pe wòy ε waab medii ne ne. E di'enek, nye waadje wò medii me di dje tsik ε.»

¹¹ Moma yenok eezεke: «Ghen! Wò tok ne sanon ee wò aadaa medii ne ye. Guk ne dim. Ha wò aabela medii me di dje tsik wò?»

¹² «Wò kwyel elee náá, wò é boo-mot, dhaa bhaabes Zakóob mot nadje bis guk medii me tak o? Tin, ye nabe é, nye eede medii me tak nyey nye emet, zεnò bò be, ne mesaa me betit ε nye nadi wyl ε?»

¹³ Tin, Yezu eezεbóza ne ne náá: «Bot djas aade medii mak o, be waabaabela gwyes εde medii.

¹⁴ Tin, mot aade medii me me aadje nye o, mot tak aanákwaabaagwak gwyes medii. Etee náá, medii me mam aadje nye é waaliigel tò le sògo medii na kòm-kòm ee di àagel ε.»

¹⁵ Moma yenok eezεke ne ne náá: «Ghen, dje me medii me tak. Dje me étep me needi àabaagwak gwyes medii, me needi àabaazezye zεdaa medii wak.»

¹⁶ Yezu eεke ne moma tak náá: «Tóa, kedjóo ngom'o, da bi ε bula wak.»

¹⁷ Tin, moma yenok eezεbóza náá: «Me tok ne ngom.» E di'enek, Yezu é bookazεke ne ne náá: «Wò ε ne gham ne eke ε náá, wò tok ne ngom.

¹⁸ Etee náá, wò naaba botom eten. Motom wò di ne ne yenok tok ngomò. E di'enek, wò beε wò eeleε sa di náá, ye é tseetse ε.»

¹⁹ Moma yenøk eezεke ne Yezu náá: «Gheη, me bee eke ε náá, wε ε ngooel-mekpa ε Zεeb.

²⁰ Bebhāab bis, bot ε Samali naduwal Zεeb ε kō etsok ε elak. Ye kabε biyō eYuda ο, bi ke ε náá: “Di di egoka ne edjaalaa Zεeb ε pe Yeluzalem.”»

²¹ Yezu eezεbōza ne ne náá: «Wεε moma, myaala sa me di eleε'aak. Ewala epezye, ewala di náá, bot aanābaakeduwal Zεeb Σεeg pe kō etsok ε elak neghu pe Yeluzalem.

²² Biyō bot ε Samali, bi dyeebaduwal ε Zεeb bi di āāgu ε. Ye kabε bisō eYuda ο, bis duwal ε Zεeb bis di gu ε. Eteε náá, tsik ε éteε bisō eYuda.

²³ Tin, guka náá, ewala epezye, ewala ε tak eezekum, ewala betεte beduwarel aaduwal Σεeg pe tō sisim ne tō tsetseε ε. Eteε náá, binøk ε betεte beduwarel ε Zεeb di kwyel ο.

²⁴ Eteε náá, Zεeb ε sisim. Eteε tak ε di enyō náá, bot ε di duwal nye ο, duwal nye pe tō sisim ne tō tsetseε.»

²⁵ Moma eebaazeke ne Yezu náá: «Me ne gu náá, Mesia di djōoaa “Klisto” ο waazye. E sok nye aazyε é, nye waaζεεε bis esa binek djas».

²⁶ Tin, Yezu eezεke ne ne náá: «Mam, mot di elii ne nō'aak, ye é mam ε di Mesia.»

²⁷ E di'enek, bedjekel be eezetuula. Be moo tin é djoka etεε náá, be naazeBELA Yezu é lii ne moma tak. Tin, mot ngot pak'ōo nabe āādji náá: «Wō saa ye?» Neghu: «Kō esu ε ye wō di é lii bi ne moma yak?»

²⁸ Bhii tak, moma tak zelik bhe edaa medii me, nye eezεnōo nyel'e sik pe ghaada. Nye moo tin é ke ne bot náá:

²⁹ «Dha beeka dhiiti mot eelεε me etεε ee me nadi esa djas ε. Me bee ε náá, mot tak ε di Mesia!»

³⁰ Bot ε ghaada tak eezεghεε, tō kebee Yezu pe nye nadi é.

³¹ E di'enek, bedjekel be eezεbesal nye náá, nye dε edee. Bōo náá: «Labhi, dεa edee!»

³² Tin, nye eezεke ne nōo náá: «Me epeδε mbi edee ee di náá, bi āāgu ε.»

³³ Tin, bedjekel moo tin é djinel pak'ōo náá: «Dhiiti mot be é nye eezye nye ne edee bhis kon'ena?»

³⁴ E di'enek, Yezu eezεbōza ne nōo náá: «Edee bam ε esa ε mesa me Zεeb. Nye é nadhis me náá, me sa mesa me kekum esik ε tak.

³⁵ Biyō be emet bi ne dyeebakan kana yak: “Ye ka lik ε bengōn ená, éteε eke dis edee ee ze kwak tō epyeeb ε.” Mam ka lεε bin ε náá: benka mis min, da bi ε gwyák mebhεk min, ye eezεsok, etεε náá, ye neekedisaa tō epyeeb.

³⁶ Mot di sa mesa me edis edee tō pyeeb ο, ne bela ye etuud djala ne mesa me nye sa ε. Nye epeσεεg mebhεk. Mebhεk me tak ε, bot djas aabela tsik na kām-kām ο. Deenek etεε náá, mot di be bhεk ο ne mot di dis edee tō pyeeb ο neemyaala bōo djas.

³⁷ E di'enek, kana di ke náá: “Dhiiti mot epebe bhεk; nwyak tak eze bók bhum tak ε.” Ye é tsetseε.

³⁸ Eteε náá, me eelwom bin, bi tō ke edis mebhεk, tō e di di náá, bi nabe āābe mebhεk me tak ε. Bedhiiti bot ε nazesa mesa. Biyō ka be é bot ε zye zεδε edee mesa me mezuk mōo ε.»

³⁹ Betεε ne bot ε Samali yii dε elenek naadyeebadum kon ne Yezu εbuεpe. Be namyaal nye é kō esu etεε moma yenøk nalεε be ε. Eghεη nye nadi eke náá: «Dha beeka dhiiti motom eelεε me etεε ee me di sa djas ε.»

⁴⁰ Bhii tak, dāa bot ε Samali nazeBELA Yezu tin ε, be eezεke ne ne náá: «Nākabaadhaa. Zoka di wak.» Tin, Nye eezεdja melu mēmbá be ne be nōo.

⁴¹ Tin, betε ne bot naazedum kon ne Zεeb εbuεpe, kō esu ε mekpa me.

⁴² Tin, be é boozake ne moma yenok náá: «E di mena kadi wak nenak'aak, bis aapadum kon ne ne etee náá, wo nalee bis. Bis ka myaal e, etee náá, bis eegwak biso be emet. Bis eegu náá, ye é tseetse náá, nye é metsik-bot, ko bos.»

Yezu eezetsik mɔ dhiiti boo kukuma esodja pe Kana.

⁴³ Bhis melu membá menek, Yezu eezedus ko del e tak, nye eezetsik pe kyee dik Ghalile.

⁴⁴ Nye nadi esa deenek é, etee náá, nye nye emet naalee náá: «Ngooel-mekpa e Zeeb aaduwalaa ko del e nye nabyel e.»

⁴⁵ Dáa nye nakum pe Ghalile, bot e kyee dik tak naabe nye enyɔpe. Be naabee sa nye nasa to ebyon pe Yeluzalem e. Etep tak e, be nadi myaala ne Yezu ebuepe.

⁴⁶ Bhii tak Nye eezetsik pe ghaada Kana pe kyee dik Ghalile. Kana e ghaada nye naliig medii moo menyok e. Pe ghaada Kapelnaum, ye nabe é ne dhiiti boo kukuma esodja e mekoozi. Mɔn'e nadi bé.

⁴⁷ Nye nagwak náá, ye nabe é Yezu eezedus pe kyee dik Yude to pe Ghalile. Nye eezetó pe daa le. Nye eezedjaala ne ne náá: «Geka me ghon! Dhá! Mɔn'am epebé ekpanpe. Nye moo é pak esyee ne tsik. Dha tsik nye.»

⁴⁸ Yezu ezeebɔza ne ne náá: «Bi e di aabee endem e mebwala ne menyekela o, bi aanakwaadam kon ne nam.»

⁴⁹ Kukuma tak ezeke ne Yezu náá: «Ghen, lela ezye pe daa lam etep mɔn'am ezekegwyé.»

⁵⁰ Yezu ezeke ne ne náá: «Sika pe ndjan'o. Mɔn'o eetsak.» Tin, mot'enok eezemyaal sa Yezu nalee nye é. Nye eezetó.

⁵¹ Dáa nye nadi, nye dinaa e ze e, wo gwaa bot e mesa me zeboma ne ne, be ezelee nye náá: «Mɔn'o e nyel enyɔpe ne tsik.»

⁵² Tin, nye eezedji bot e mesa me náá: «Nye tsak e yaa ewala?» Be ezeebɔza náá: «Koko e ewala esok bhis ewala e dwo di tyaa to gwoo e, mekosa nasi nye.»

⁵³ Tin, kukuma tak ezeegwyak náá, ye nabe é e ewala Yezu nake ne ne náá: «Mɔn'o e ne tsik» e. Tin, nye ezedum kon ne Zeeb, be ne bot e mebyel me djas.

⁵⁴ Yenek nabe é ndem mebwala yii esok ebá Yezu nasa bhis nye nadus pe Yude to pe kyee dik Ghalile e.

5

Yezu eetsik dhiiti mot ebé e nyel nazesab o to tok egwyia Betesdha

¹ Bhii tak, ye nabe é ne dhiiti ebyon e eYuda. Tin, Yezu é boobyet to pe Yeluzalem.

² Pe Yeluzalem, e ngwoob ebee nadi djóaa «enieli bhata» e, ye nabe é ne dhiiti boo tok egwyia nadi djóaa to lii ebhele, Betesdha e. E di tak, ye nabe é ne bɔo mebhaz meten.

³⁻⁴ To mebhaz me tak, ye nabe é ne bete ne membél mendjaamesi. Bot e mebé me tak nabe é, bot e edhim, be na edjam, bot e menyel nazesab be o*.

⁵ E di'enek, ye nabe é ne dhiiti mot nazeboya ne ebé e nyel nazesab o membu mekam-melel ne membu meten ne elel.

⁶ Dáa Yezu nabee nye ndjaasi e, ne dáa nye nagu náá, nye eeloozebɔya ne ebé e tak e. Nye é boozedji nye náá: «Wo epekwyel etsak e?»

* **5:3-4** To dhiiti ekwala, ye é ne mekpa mak: Be nadi bwood e, medii dheegel. Etee náá, ye nabebee ne fofop e Ghen ngot nadidi sul tin «ghon» etep ezedhedheeg medii. Tin, mot ebé aaleeghaaga to tok esok ne besɔ medii dinaa e dheegel o. Mot tak eetsak, ye nakoozodi yak kwaambi ebé.

⁷ Tin, mot ebé elenok eezebooza ne ne náá: «Ghen, me tok ne mot gheeg me to boo tok egwyia bhis medii aadheegel e. E sok djas me di saa náá, me tó keghaaga e, ye dyeebabela e mot sis eezeghaaga esok ne nam.»

⁸ E di'enek, Yezu eezeke ne ne náá: «Wyela, naja mwaala yo, da wo e ke.»

⁹ E di'enek, mot yenok eezetsak. Nye eezeghe mwaala ye, nye moo ke.

Tin, etep binek nasee e dwoo saba.

¹⁰ Bhii tak, ekukuma eYuda eezeke ne mot natsikaa o náá: «Wo aagoka ne eghae mwaala yo mos. Etee náá, mos e dwoo saba.»

¹¹ Nye eezebooza ne noo náá: «Mot tsik me o lee ne nam e náá: “Gheea mwaala yo, da wo e ke!”»

¹² Be eezedji nye náá: «Yenok e nyooa mot lee wo náá: “Gheea mwaala yo, da wo e ke?”»

¹³ Tin, mot natsikaa o nabe aagwyak mot natsik nye e. Etee náá, ye nabe e, Yezu naazesyla to edhuu nadi e di'enek o.

¹⁴ Ba mawala bhii tak, Yezu eezeboma ne ne to kok Ndjaa-ebuwa. Nye eezeke ne ne náá: «Bee! Wo eezetsak. Sa wo aabaasa mesyem e kaab náá, dhiiti mbee sonok ezekebaabala wo.»

¹⁵ Tin, mot yenok eezetó, wo gwaa nye kelee ne eYuda náá, ye e Yezu e natsik nye.

¹⁶ Etep tak e, eYuda nadi esaa daa be sa etep be neetiig Yezu. Be nakwyel esa deenek e etee náá, Yezu natsik mot yenok e dwoo saba.

¹⁷ Deenek, Yezu eezebooza ne noo náá: «Melu djas, Saag'am epesa mesa, doo ne mam pe, me epesa mesa.»

¹⁸ Ko esu e etep binek, ekukuma eYuda nadi esaa daa sa etep be neego nye. Be nadi sa deenek e etee náá, Yezu nabe e aadi ne duu ne dwoo saba. Nye baadi ke e náá, Zeeb e Seeg met. Nye nabaakeke e náá, nye tye wat ne Zeeb.

Zeeb eedje Møn eghen be

¹⁹ Yezu eezelii ne noo náá: «Tseetse ne tseetse me lee bin e etep e tseetse náá: Møn tok ne ghwyil esa dhiiti sonok ne ekwosak e le. Nye dyeebabee e mesa me Seeg di zye ne sa sok e. Tin, nye zokasaa deenek. Sa Seeg di sa e, Møn pe ne sa ye.

²⁰ Bela náá, Seeg ne kwyel Møn. Tin, nye e boo di eelyaal nye esesee djas nye di sa e. Tin, nye waalyaal nye eboo esonok dhaa yii bi di bee'aak, etee náá, bi needjoka ebupe.

²¹ Etee náá, Seeg ne gomal bot to esyee, da dje be tsik na kom-kom. Deenek e di náá, Møn'e pe ne dje tsik ne mot nye aakwyel o.

²² Seeg aapée bot, etep nye naadje Møn eghen e epée e bot.

²³ Ye nagoka e deenek, bot djas needuwal Møn, daa Møn di duwal Seeg e. Etee náá, Saag'am e nadhis mam møn'e. Mot di aaduwal møn'e o, nye aaduwal Seeg.

²⁴ «Tseetse ne tseetse me lee bin etep e tseetse náá: Mot di gwak melyo mam, da nye e dum kon ne mot nadhis me o, nye waabala tsik na kom-kom. Tin, yenok aanakwaapéeaa, deenek, nye ezedus to esyee, ni pe to tsik.

²⁵ Tseetse ne tseetse, me lee bin e náá, ewala epezye, ewala e tak eezekum: ewala bot e nazegwye o aagwak gwood e Møn Zeeb. Tin, bot djas aagwak gwood tak o be waabala tsik.

²⁶ Ye waasee etee náá, tye wat ne daa Seeg di ne tsik e, deenek, Zeeb eedje mam møn pe ghwyil e dje tsik.

²⁷ Deenek, Zeeb naadje nye eghen epée e bot, etee náá, nye e Seerjele Møn Mot.

²⁸ Sa mot aadjoka. Etee náá, ewala bot e nazegwye o epezye, ewala di náá, be aagwak gwood e.

29 Bhii tak be waawwis to mev̄it m̄o. Bot e nasa enem esa o, be waagom to esyee etep̄ edi to tsik. Tin, bot ne sa embee mesa o waagom etep̄ be neezekwyeselaa ndje sos.

30 «Mam tok ne ghwyil esa esonok daa lyem'am di kwos e. Me pee e, daa Saag'am di lee naa, me pee e. E di'enek, epee e me aapee bot e, ye waadie, to epiki, etee naa, mam aasaa ekwosak e lam. Me saa e ekwosak e mot nalwom me o.

31 «Me lee bin sa me di gu ko esu e lam o, bot aanakwaamyaal sa me aalee e.

32 Ye e dhiiti mot e di lee bot etep̄ ee me di sa e. Tin, me ne gu naa, etep̄ ee nye di lee bot ko esu e lam e tseetse.

33 Ye nabe e, bi naalwom bengoolet e mekpa men pe daa Zan̄. Tin nye naalee bin etep̄ ee etseetse dum ne nam.

34 Ye be mam o, me tok ne gwyes naa, mot lee bot sa me di e, ne esa ee me di sa e. Tin, me lii etep̄ bak e, etep̄ bi neetsak.

35 Zan̄ nabe e daa lambi di tuubel, da ye e wa bot djas to eselele gweye e. Deenek bi nabe e bi eemyaala ba ewala wat to eselele gweye ye.

36 «Guka naa, mam e ne boo leŋ e ekaada dhaa Zan̄. Etee naa, mesa me Saag'am dje me naa me sa e, ye e mesa me tak e di lyaal bot, mot me di e. Ye e di lyaal bot naa, Saag'am e nadhis me.

37 Deenek, Saag'am, mot nalwom me o, nyey nye emet di kem ne elyaal e bot koka mbi mot me di e. Bi dinaa aapaakogwak-gwakak gwood'e. Bi dinaa aapaakobee-beeak bhwoob'e.

38 Bi aagwak mekpa me, etep̄ tak e bi di aadum kon̄ ne mot nye nadhis o.

39 «Bi epewa lyem to edjek e mekana me Zeeb. Bi bwaal e naa, to ewa e zii e medjek me bi di djek e, bi e waabela tsik na kom-kom. Tin, guka naa, ekwyla binek e di lii ne elee ne bot, mot me di e, ne mesa mam.

40 Sonok naa, etep̄ binek djas nabe e tseetse. Bi kadi e, aakwyel ezye pe daa lam, etep̄ bi neebela tsik!

41 «Mam aanasaa naa, bot dje me duu.

42 Tin, me ne gu naa, kwyl Zeeb tok to elyem bin.

43 Saag'am e nalwom me, etep̄ me zesa mesa me ne eghen̄ be. Bi kadi e, aamyaal me. Tin, dhiiti mot e zye ne ghwyil e met o, bi e waamyaal nye.

44 Biyo di naa, mot ne mot san̄ e ye duu nye emet yenek. Bi aasaa duu di dus pe daa Zeeb nyey nye emet e. Bi aakwak edum kon̄ ne nam daa?

45 «Sa mot aagek naa, mam e waakepit bin pe daa Saag'am. Mot aakepit bin o, ye aadi e Moiz, mot bi nawa ebwaale elen ko le o.

46 E di'enek, guka naa, bi epedi e, di myaal Moiz o, pe bi myaal me etee naa, Moiz nakwyal e ko esu e lam.

47 Tin, bi e di aamyaal sa Moiz nakwyal o, ha bi aamyaal melyo mam daa?»

6

Yezu eezedje botom bemil eten edee

1 Bhii tak, Yezu eezet̄ pe yii kyeed boo soob na djato-djato kyee dik Ghalile. Boo soob tak baadjooa e Tibeliaad.

2 Wo gwaa zukamwaa ne mot zedu nye, etee naa, be nadi ebee endem e mebwala me nye nadi e sa ne etsik e membel e.

3 Tin, Yezu eezebyet ko etsok. Bhii tak nye eezenoo nyel disi be ne bedjekel be.

4 Eghen̄ tak, ye nabe e dwoo Pak, ebyon̄ e eYuda.

⁵ Dáa Yezu naben mis bee náá, bot mēdhuu mēdhuu nadi zye pe pak nye nadi é. Nye é boozeke ne Filip náá: «Mena kebom emapa etep bot bak neede e paa?»

⁶ Nye nake ne Filip deenek é, etep nye neebbee dáa nye aasa e. Etee náá, nyey nye emet nadi gu dáa nye aasa etep be neede e.

⁷ Filip eezebóza náá: «Ne edeniye bedhet ebá bis tok ne ghwyil ebom emapa aadjala ne dek bot bak djas e*.»

⁸ Mot ngot tō bedjekl be, ye din e nabee Andele. Nye nadi é dhyeeb e Simōn Pyeed, nyey zokazeke ne Yezu náá:

⁹ «Tō sama bot e di wak'ak, ye é ne mōo ngbaaz ngot di ne emapa eten†, zenōo bōo besu e ebá. Yenek aakosa yé ne zukamwaa ne mot e di wak'ak?»

¹⁰ Tin, Yezu eezeke náá: «Dhilka be si mendiindil.» E di tak, ye nabee, ne meso-megwyii, ebuepe ee bot aadi kō tak e. Tin, be eezenōo menyel, disi. Bot e nadi tin o nabee tyee botom bemil eten.

¹¹ Bhii tak, wō gwaa Yezu zenōo mapa, ghaapee Zeeb. Nye eezenōo dje be, be kaa bot binak ye é. Bhii tak nye eebaazenōo besu, nye eebaadje be, be kaa bot binak ye é. Bot djas naade dáa elyem bōo kwyel e.

¹² Dáa bot nade djil e, nye é booke ne bedjekl be náá: «Bulaka ne epes ee lik e, e kaab náá, ye é zekepulel.»

¹³ Tin, bedjekl eezeni é tek ebhil e tak. Wō gwaa be zokazelwoodal mebhwa kam ne ebá ne mebhuhwak me emapa eten ne besu ebá bot nakat ede e.

¹⁴ Dáa bot nabee endem e mebwala me Yezu nasa e. Wō gwaa be zeke náá: «Ne tseetse, nwyak e ngoollel-mekpa e Zeeb nakekaa náá, nye waazye kō bōs'ak o.»

¹⁵ Tin, Yezu naazegu náá, be nadi suu ezemet nye ne ghwyil, etep edil e nye kō boo mekoozi ne bhel e. Nye é boo zekaab byet kō etsok, nyey nye emet.

Yezu eezeke kō boo soob

¹⁶ Dáa dwoo nabe é moo sila e, bedjekl be eezewyeeed tō pe ebon e boo soob na djato-djato.

¹⁷ Bhii tak be eezeni tō boo eleed. Tin, be moo tsaal dii tō pe yii kyiid pe kyee Kapelnaum. Ye nabee, egwyitok eezegwyiidela. Yezu nadi é, nye dinaa áazebela be.

¹⁸ Tin, boo ghuu moo tin é pupal, bhuungee moo tin é ghee medii elyelepe.

¹⁹ Bhis be naduk tyee enen eten e, be ka bee e Yezu é kekō dii. Nyey é zye pe kyee be nadi tō eleed e. Ye nabee bwoo ne bebebwol naamet bōo djas.

²⁰ Tin, Yezu é boozeke ne nōo náá: «Ye é mam, nābemka ba!»

²¹ Be nadi kwyel eniigal nye tō boo eleed tak. Edi tak wat, eleed eezekum e ebon e be nadi kwyel esee e.

²² Edhuu e bot e nalik pe yii kyiid boo soob na djato-djato o. Yak dwoo bhii tak, be eezabee náá, ye nazokalik e ebon e eleed wat. Be nadi gu náá, Yezu nabee áatō tō eleed wat be ne bedjekl be. Be natō e bōo be emet.

²³ Bedhiiti eleed nadi dus pe ghaada Tibeliaad. Ye eezekum pe pak be nadi de emapa bhis mendjaala me Ghen naghapee Zeeb e.

²⁴ Eghen mēdhuu me bot binak nabee náá, Yezu ne bedjekl be nabee áabe tin e. Be é boozeni tō meleed kesaa Yezu bōo be emet pe kyee dik Kapelnaum.

Yezu e mapa tsik

* **6:7** deniye nabee epata ee bot e kyee dik Ghalile nadi bela e mesa me mwos wat e. † **6:9** Tsim tak saaa é, ne dhiiti kwaambi bhek áabe yii be di sa tete emapa boo metan ne ye é.

25 Be naazeboma ne Yezu pe nye nadi pe yii kyiid boo soob na djato-djato e. Be eezedji nye náá: «Labhi, wɔ ka leezye kak é yaa ewala?»

26 Tin, Yezu eezɛbɔɔza náá: «Tɛɛtɛ ne tɛɛtɛ me leɛ bin etɛp e tɛɛtɛ náá: Bi áasaa me etɛ náá, bi naabee endem e meɓwala mam. Bi saa me e, etɛ náá, ye nabɛ bi naade emapa, bi naadjil enyɔɛpe.

27 Nà saka mɛsa étɛp esan e edee ee di náá, ye waapulel e. Saka mɛsa étɛp ebela edee di ɓɔya e. Edee di dje tsik na kɔm-kɔm e, edee ee Seɛɛle Mɔn Mot aadjɛ bin e. Etɛ náá, Zɛɛb Seɛg nyɛ nyɛ emet naadjɛ nyɛ ze esa mɛsa me nyɛ di sa yenek.»

28 Be ezeke ne Yezu náá: «Bis goka ne esa dáa étɛp bis neesa etɛp Zɛɛb di kwyɛl e?»

29 Tin, Yezu eezɛbɔɔza náá: «Sa Zɛɛb di kwyɛl e, ye é náá, bi dum kon ne mot nye nadhis ɔ.»

30 Bot binɔk ezeke ne Yezu náá: «Lyaala bis dhiiti ndem meɓwala. Tin, bis e waadum kon ne nɔ. Yaa embɛ mɛsa me yé wɔ di sa?»

31 Bɛbhaab binaka naade emapa ee nadus tɔ gwoo e. Bɔɔ tɔ kyee ɓɔs ɓɛsyɛ di ááɛ ne mɛdii e dáa nakwyaalel náá: «Zɛɛb naadjɛ be emapa ee nadus tɔ gwoo é.»

32 Yezu eezɛbɔɔza náá: «Tɛɛtɛ ne tɛɛtɛ me leɛ bin etɛp e tɛɛtɛ náá: Ye tok Moiz nadjɛ bin mapa nadus pe tɔ gwoo e. Ye é Saag'am e di dje bin tɛtɛ mapa di dus pe tɔ gwoo e.

33 Etɛ náá, mapa Zɛɛb di dje bot e, ye é mapa di dus pe eko e. Ye é di dje tsik ne bot e ɓɔs djas.»

34 Tin, be é boozeke ne ne náá: «Gheɛ, gheedjedje bis mapa tak melu djas!»

35 Yezu eezɛbaake ne nɔ náá: «Ye é mam e di mapa di dje tsik e. Mot aazyɛ pe daa lam ɔ, nye aanákwaabaagwak za. Deenek, mot aadum kon ne nam ɔ, nye aanákwaabaagwak gwyɛs mɛdii.

36 Tin, me leɛ bin e náá, bi eɛɛɛ me, saabɛɔs kabɛ é náá, bi áadum kon ne nam.

37 Bot djas ee Saag'am di dje me ɔ, be waazyɛ pe daa lam. Deenek, mam, me áanakwaasɔ mot aazyɛ pe daa lam ɔ.

38 Ne tɛɛtɛ, me nabɛ áadus pe tɔ gwoo, sul kɔ ɓɔs étɛp esa ekwosak e lam. Tɛɛtɛ, me nadus pe eko sul kɔ ɓɔs e, étɛp esa ekwosak e Saag'am mot nadhis me ɔ.

39 Tinaak, ekwosak e mot nadhis me ɔ náá: sa me áadiibal mot ngɔt, pak bot e nye nadjɛ me ɔ. Ekwosak e le e náá, me gomal bot bhis esyee e dwoo mɛsik.

40 Etɛ náá, ekwosak e Saag'am e náá, mot ne mot aabee Mɔn ɔ, da bhii tak nyɛ é dum kon ne nɔ. Mot tak e waabɛla tsik na kɔm-kɔm. Tin, me waagomal nyɛ bhis esyee e le e dwoo mɛsik.»

41 Tin, eYuda moo enyiɛɛɛɛ pak'ɔɔ dum ne ne. Etɛ náá, nye naake náá: «Mapa nadus pe eko, sul kɔ ɓɔs e, ye é mam.»

42 Tin, be eɛbaazɛbil náá: «Mot'ak tok Yezu mɔn Zozɛf mot mena di eguka seɛg ne nyɛɛg ɔ? Kɔ esu e ye nyɛ di ke nenak náá: me nadus e pe eko, sul kɔ ɓɔs?»

43 Yezu eezɛbɔɔza ne nɔ náá: «Nà nyiɛɛɛɛɛɛ pak'en!

44 Etɛ náá, mot tok ne ghwyil ezyɛ pe daa lam. Mot zyɛ pe daa lam e, ye be náá, mot nalwom me ɔ, eedhis nyɛ pe daa lam ɔ. Me waagomal nyɛ bis esyee e le e dwoo mɛsik.

‡ 6:31 Ewy 16.4,15; Mɛd 78.24Zɛɛb naadjɛ bot e Yisalaɛ emapa ee nadus tɔ gwoo e étɛp be neede.

⁴⁵ Tò mekana me bengooel e mekpa e Zeeb, ekwyla lee náá: “Zeeb e waalyo bot e bós djas.” Tinaak bot aagwak Seeg, da be é myaal melyo me o, be é waazyé pe daa lam.

⁴⁶ Ye kwyl ellee náá, ye tok ne dhiiti mot zebée Seeg. Mot zebée Seeg o, ye é mot nadus pe daa Zeeb o. Ye é, nye é zebée Seeg.

⁴⁷ «Me lee bin etep e tseetse náá: mot e dum kon ne nam o, nye waabela tsik na kòm-kòm.

⁴⁸ Ye é mam e di mapa tsik.

⁴⁹ Be Seeg bin naade mapa nadus to gwoo e boo to bal. Saabegos é náá, be naagwyé.

⁵⁰ Tin, mot aade mapa dus pe to gwoo sul ko bós o, mot tak aanakwaagwyé.

⁵¹ Ye é mam e di mapa di dje tsik ne bot e. Mapa tak nadus pe to gwoo, sul ko bós. Mot e de mapa tak o, nye epebela tsik na kòm-kòm. Tinaak, mapa me aadje e, ye é epuud e nyel'am. Me waadje epuud e nyel'am etep etsik e bot e bós.»

⁵² Daa be nagwak deenek e, eYuda eezeebe meso pak'oo elyelpé. Be nadi keke e náá: «Mot tak aasa daa, etep nye needje mena nyel'e, mena needeka?»

⁵³ Yezu eezebóza náá: «Gwakeka enyope sa me di lee bin'aak. Bi e di aade epuud e nyel ne ghiya e Seenjele Mòn Mot o, bi tok ne tsik to len.

⁵⁴ Mot aade epuud e nyel ne ghiya yam o, mot tak e waabela tsik na kòm-kòm. Tin, me waagomal nye bhis esyee e le e dwoo mesik.

⁵⁵ Etee náá, me lee bin e náá, ye é tseetse náá, epuud e nyel e mbee edee, da ghiya yam kadi e, mbee menyok.

⁵⁶ Mot e de epuud e nyel'am, ne ghiya yam o, bis ne yenok aakadi é, mot ngot. Nye to lam, mam to le.

⁵⁷ Me e ne tsik e ko esu e Saag'am mot nadhis me o. Nye é di ne tsik. Tye wat, mot aade me o, aadi ne tsik ko esu e lam.

⁵⁸ Beeka mapa dus pe eko, sul ko bós e. Nye tok daa mapa nakwyit to gwoo beSeeg bin naade e. Etee náá, bhis be naade ye é, be naagwyé. Ye kabé yak mapa yam o, mot e de ye o, nye epebela tsik na kòm-kòm.»

⁵⁹ Etep binek djas naliel e, to melyo me Yezu nalyo bot to ndjaa mendjaala me eYuda pe Kapelnaum e.

Beete ne bedjikel nazekaab Yezu

⁶⁰ Bhis bete ne bedjikel nazegwak etep ee Yezu nadi lii e, wo gwaa be zeke náá: «Melyo me ne lyel. Nyóaa mot aakwaagwak ye?»

⁶¹ Daa Yezu nye emet nagu náá, bedjikel be nadi lii ebiyope dum ne melyo me nye nalyo e. Nye é boodji be náá: «Ha etep ye, melyo mam di kpaa bin to lyem?

⁶² Bha bi e bee Seenjele Mòn Mot é byet to gwoo pe kyee nye nadi sok e, bi aasa daa?

⁶³ Ye é Sisim Zeeb e di dje tsik. Epuud e mot aaval dhiiti sonok. Etep ee me di lee bin e, ye é etep e Sisim. Ye é etep di dje bot tsik e.

⁶⁴ Tin, pak'en, ye é ne bedhiiti bot e di aadum kon ne nam o.»

Yezu nake deenek e etee náá, nye nadi gu bot aaboodi aadum kon ne ne o. Nye nabaadigu mot aakeka nye gha o.

⁶⁵ Nye eebaazebil ekpa náá: «Etep tak e me di lee bin náá: “Mot tok ne ghwyil eze pe daa lam, Saag'am aamyaa náá, nye zye.”»

⁶⁶ Kana dwoo tak, bete ne bedjikel zokazedus yo bo. Be eezekat egyee ne Yezu loog.

⁶⁷ Tin, Yezu é booke ne bedjekel be kam ne bebá náá: «Biyo, bi àakwyel ekaab e me?»

⁶⁸ E di'enek, Simōn Pyeed eezεbɔɔza náá: «Ghen, bis aatɔ paa? Wɔy ε di ne mekpa me di dje tsik na kɔm-kɔm ε.

⁶⁹ Bisɔ, bis eedum konj ne nɔ. Tin, bis ne gu náá, wɔy ε di Mot na Dee Zeeb nadhis ɔ.»

⁷⁰ E di'enek, wɔ gwaa Yezu zεbɔɔza ne nɔ náá: «Ye é mam ε nasée bin, biyo bot ε lɔɔg kam ne bebá. Deenek, mot ngɔt tɔ sama yen ε ne elyeeb.»

⁷¹ Nyε nalii deenek ε ne Yudas, mɔɔ Simōn Iskaliɔt. Etee náá, nyey ε kwaakeka nyε gha. Ye nakozodi náá, nyε nadi é ngɔt tɔ sama bedjekel kam ne bebá.

7

Bɔn nyεeg ε Yezu eebyen ε dum εbkonj ne Zeeb

¹ Bhii tak, Yezu eezεdjaad tɔ kyee dik Ghalile. Nyε nabεε àakwyel egyee pe kyee dik Yude. Etee náá, bot ε eYuda nadi kwyel εgɔ ε nyε.

² Ghuna melu me εbyonj ε eYuda nadi djɔɔaa εbyonj ε epet* ε, nabεε ye eezekunaa.

³ Tin, bɔn nyεeg ε Yezu eezεke ne ne náá: «Dusa wak, da wɔ ε tɔ pe kyee dik Yude etee náá, bedjekel bɔ neebεε mesa me wɔ di sa ε.

⁴ Mot ε kwyel egunel ɔ, nyε aanákwaasa mesa me sɔ. Dáa di náá, wɔ εpesa eboo étep ε, wɔ goka é wɔ lyaal nyel e mis me bot ε bɔs.»

⁵ Be nadi lii deenek ε etee náá, dɔɔ ne bɔn nyεeg nabεε àadi dum konj ne ne.

⁶ Yezu eebɔɔza ne nɔ náá: «Yam ewala dinaa àapaadjala, yebɔ ε dinaa, melu djas ε, mbεε mɛwala etep'en.

⁷ Biyo, bot ε bɔs'ak tok ne ghwyil εbhina bin. Ye kabε mam ɔ, bot εpebhinaa me. Etee náá, me epelεε bot náá, mesa me be di sa ε, ye àanyɔ.

⁸ Biyo, bi ε ne ghwyil étɔ kebɔl εbyonj. Ye kabε mam ɔ, e ewala elak, mam aanákwaatɔ. Etee náá, tεtε ewala me di egoka ne étɔ ε dinaa àapaakum.»

⁹ Bhis nyε nazelii ne nɔ deenek ε, nyε eezelik ye pe Ghalile.

¹⁰ Tin, dáa nabela náá, bɔn nyεeg nabεε, be eezetɔ pe εbyonj ε. Wɔ gwaa Yezu zetɔ ye pe εbyonj ε tak tyee syyaɔ, bot àagu.

Yezu pe Yeluzalem

¹¹ Tin, tɔ εbyonj, eYuda moo tin é saa nyε. Bɔɔ náá: «Nyε é wɔ?»

¹² Tɔ mɛdhuu me bot ε nadi tin ɔ, ye nabεε ne bot ε nadi lii kɔ esu ε lε ɔ. Bak bot náá: «Nyε é mbεε mot.» Bedhiiti náá: «Nyε é εpeful bot elo ne mɛlyo me.»

¹³ Ye tok ne mot nadi lii kɔ esu ε lε emis me bot. Etee náá, be nadi kaab ekukuma eYuda.

¹⁴ Dáa εbyonj nabε e moo kuku tak ε, Yezu eezetɔ tɔ kok Ndjaa-ebuwa. E di'enek, nyε moo tin é lyo bot.

¹⁵ Tin, eYuda moo é djoka. Bɔɔ náá: «Nyε gu ekwyala e Zeeb dáa, nyey àabe náá, nyε nakε djek mɛdjek?»

¹⁶ Tin, Yezu eezεbɔɔza ne nɔ náá: «E tok mam nakus mɛlyo me me di elyo'aak. Ye é mot nadhis me ɔ di nakuma tak.

¹⁷ Mot di ne lyem esa mesa me Zeeb ε waagu neghu náá, mɛlyo mam ε yii Zeeb ɔ. Nyε waabaagu neghu mɛlyo me tak dus ε pe daa lam.

¹⁸ Mot di elii dum ne nyel'ε emet ɔɔ, nyε sanj é duu étep nyel'ε emet. Tin, mot di esaa duu mot nadhis nyε ɔ, yenɔk lεε etep ε tseɛtse. Yenɔk mot tok ne etsal tɔ lε.

* 7:2 εbyonj ε epet Ye é εbyonj ε eYuda nadi dedε si epet ee be nadi su-sum ne elεε ele ε.

19 Moliiz nabee ààdje bin etsi? Tin, e tok ne mot ngot pak'en di kɛdaa etsi e tak di lee e. Etep ye bi di kwyl egó e me?»

20 Mɛdhuu me bot e nadi tin o zokazeboza náá: «Wó e ne elyeeb tó ló! Eze di san egó e wó?»

21 E di'enek, Yezu eezake ne nɔo náá: «Me eesa ndem mebwala me ngot wak, bi nabee biyo djas naadjoka.

22 Moliiz naadje bin ze eniigal boɔ bin beka. Ne tsetse, ye tok náá, Moliiz e nakus beka tak. Ye nadus e pe daa bebhaab bin. Doɔ ne dwoo saba bi epemyaal eniigal boɔ bin beka.

23 Bi sa deenek e, etee náá, etsi e Moliiz ezekekataa eduwala. Dwoo saba bi epeniigal boɔ bin beka. Ha etep ye bi di biyo ne nam etee náá, me eetsik mot e dwoo saba?

24 Nà mwaa péeka etep daa biyo di bee ne mis e. Péeka daa di egoka tó epiki e.»

Ye é tsetse náá, Yezu e Mesia?

25 Bedhiiti bot pak bot e ghaada e Yeluzalem moo tin é ke náá: «Mot tak tok mot ekukuma bis di san egó e nye o?

26 Beeka nye epelli e mis me bot djas, ààbe ne mot lyak nye. E kwyl ellee e náá, ekukuma bina eemyaal náá, ye é tsetse náá, nye é Mesia?

27 Zo bela náá, nwyak mot tak bis ne gu pe nye dus e. Ye kabe Mesia o, mot aanákwaagu pe pak nye waadus e.»

28 E di'enek, daa Yezu nadi é lyo bot tó kok Ndjaa-ebuwa e, nye naazeben gwood, ke náá: «Ne tsetse bi ne gu me, bi ne baagu pe kyee me nadus e. Deenek guka náá, me nabe ààzye ne ekwosak e lam met. Tin, mot nadhis me o, ye goka é náá bi myaal nye. Etee náá, nye é mot etsetse. Saabegos kabe é, bi àagu nye.

29 Me ne gu nye, etee náá, me nadus e pe daa le. Nye é nadhis me.»

30 Tin, bot moo saa mepek me emet e Yezu. E sok yenek, e tok ne mot nawaamet nye. Etee náá, ewala e nakoobelaa etep emet e nye nabee, e dinaa áakum.

31 Bot ebupe tó mɛdhuu me bot e nadi tin o, naadyeebadum konj ne ne. Boɔ náá: «E ghej Mesia aazyé é, nye waasa eboo endem mebwala dhaa mot tak e?»

32 Wó gwaa eFalizye zokagwak daa bot nadi é lii deenek pak'oo, dum ne Yezu e. Tin, eboo beghaa-Zeeb ne eFalizye eezekyeed esodja di baal kok Ndjaa-ebuwa e, be zemet nye.

33 Tin, Yezu eezake ne nɔo náá: «Me dinaa wak menabelka ba bim boɔ melu, bhii tak, da me e sik pe daa mot nadhis me o.

34 Bi e waasaa me, ka bela náá, bi aanákwaabela me. Etee náá, bi tok ne ghwyil ezye pe pak me aadi é.»

35 E di'enek, eYuda moo tin é djinel pak'oo náá: «Nye aatós paa? Pe di di náá, mena aanákwaabela nye é? Nye aatós e pe daa eYuda ee di, e di wat ne bot e mbyak eGhele e? Etep e baakelyo bot e yiizaag dhaad mbyak e?

36 Esuk e mekpa nye di ke náá: “Bi e waasaa me, ka bela náá, bi aanákwaabela me.” Nye naabaake náá: “Bi tok ne ghwyil etós pe kyee me di tó e.” Ye kwyl ellee ye?»

37 Dwoo mesik me ebyonj, dwoo nabe ne boo metanj e, Yezu tetel, wó gwaa nye zokabaazeben gwood, e ke náá: «Mot e di ne gwyes medii o, nye zye pe daa lam, nye neezede medii.

38 Mot e dum konj ne nam o, “etok medii me di dje tsik e waawo tó le”, daa ekwyla di lee e†.»

† 7:38 etok medii me di dje tsik e waawo tó le Eze 47.1; Zal 14.8

39 Yezu nadi eke deenek ε, étep Sisim ε Zεeb. Bot ε di dum kon ne Yezu o waabela Sisim tak. Tin, ye nabεε Sisim na Dεε dinaa ààzyε. Eteε náá, Yezu nabεε, nye dinaa àapaasik to gwoo étep ebela duu ε Zεeb Sεεg.

Edhuu ε bot zyaala kó esu ε Yezu

40 Dáa mēdhuu mē bot nadi gwak etep binek ε, bε é boozεke náá: «Ye é tsεetse náá, mot tak ε ngooel-mεkpa ε Zεeb!»

41 Bak bot náá: «Ye é Mεsia.» Bēdhiiti kake ε tyee sis náá: «Mεsia tok ne ghwyil εdus pε kyee dik Ghalile!

42 Tinaak, mena dyeebalaaka to ekwyala e mεkana mε Zεeb náá: “Mεsia dus ε to bōō bēdha ε mεkoozi Dhavid. Mεsia aadus ε pε Bheteleem, dεl ε Dhavid.†”»

43 Tin, kó esu ε lε, ye nabεε zyaala naani to bot εbuεpe.

44 Bēdhiiti bot, pak bot ε nadhisaa ε, nadi kwyl ε náá, bε mεt nye. Tin, ye tok ne mot namεt nye.

45 E di'enek, bot ε di baal kok Ndjaa-ebuwa o eεzenōō mēnyel sik pε daa eboo bεghaa-Zεeb ne eFalizye nadi é. Dáa bε nakakum ε, ekukuma eεzedji bēbaalel náá: «Bi di ààzyε ne ne étep ye?»

46 Bēbaalel binok eεzebōōza náá: «Bis dinaa àapaabee mot di elii dáa mot yenok!»

47 EFalizye eεzebōōza ne bot binok náá: «Bis bee ε náá, biyō pe, bi eezemyaal mēkōj mē!

48 Ye é ne dhiiti kukuma, nēghu dhiiti Falizye, di dum kon ne ne?

49 Eteε náá, mēdhuu mē bot ε di àaduwal etsi ε Moiiiz o, ye é bot ε zelekāa εbiyoεpe o!»

50 Tin, din ε ngot to lōōg'o nabεε Nikodhem. Ye é Nikodhem tak ε nazye sok wat to ghooohom zemō ne Yezu. Nye nadi é ngot to sama eFalizye. Nye eεzεke ne bεsō náá:

51 «Etsi bina lεε náá, mot ε ne ghwyil εmetaa, bot dinaa àāgwak tanjale, bi dinaa àāgu mbee mεsa mē mot tak sa ε?»

52 Tin, bot ε sama ye eεzεke ne ne náá: «Wōy pe, wō ε mot Ghalile? Laja ekwyala εnyōεpe. Wō aabee náá, ekwyala lεε náá: Ngooel-mεkpa ε Zεeb tok ne ghwyil εtuula dus pε Ghalile.»

53 Bhii tak, mot ne mot eεzesik pε ndjan'ε.

8

Moma mēzo

1 Yezu eεzetō pε etsyok pyeeb oliv*.

2 Kεεj to mēlem, nye eebaazεsik pε kok Ndjaa-ebuwa. Tin, bot εbuεpe eεezyε pε daa lε. Nye eεzenōō nyel disi, nye moo tin é lyo bot.

3 E di'enek, bεghan ε mεkana mē etsi, ne eFalizye eεezyε nye ne dhiiti moma ngot nabelaa é sa εzō o. Bε eεzenεεg nye kuku εbwak,

4 bε eεzεke ne Yezu náá: «Lyol, bis mεt moma yak ε, nye y é sa εzō.

5 To etsi ε Moiiiz ye lεε náá, ye goka é náá, moma yak gōaa ne mekok†. Ye kabε wōy o, wō ke náá, bε sa moma yak dáa?»

6 Bε nadi eke deenek ε, étep elōo ε nye pε εko, da bwood nye pε kye. Eteε náá, bhii tak bε neekεpit nye. E di'enek, Yezu eεzesil mis si, nye moo é kwyal e bōs ne djin.

† 7:42 Mεsia dus ε to bōō bēdha ε mεkoozi Dhavid. Mεsia aadus ε pε Bheteleem, dεl ε Dhavid. Sm2 7.12; Mis 5.1; Mat 2.5 * 8:1 pyeeb oliv Ye é pyeeb ele di dje bhum di djōōaa «oliv» ε. † 8:5 To etsi ε Moiiiz ye lεε náá, ye goka é náá, moma yak gōaa ne mekok Msa 20.10; Det 22.22-24

⁷ Dáa beghan e mekana me etsi, ne eFalizye nadi belal nye ne medjin e, nye é boo bin lo, gwyák be. Bhii tak, nye eezeke ne náo náá: «Pak biyo djas di tin yenek, mot di náá, nye dinaa áapaasa mesyem o, kan e wus moma yak ekok esok!»

⁸ Bhii tak nye eebaazemalal, tin nye eebaakan ekwyal e bos.

⁹ Dáa be nagwak deenek e, tin, «kili», mot ne mot naazellig mis sik: kan ne bepaa, zenáo mengbaaz ne boo dhyeeb. Bhii tak, Yezu nazokalik e boo bebá, be ne moma nadi tetel sok bhwoob'e o.

¹⁰ Dáa Yezu nakaben lo bhii tak, nye eezeke ne moma tak náá: «Wee moma, bot e zepit wo moo wo e? Ye tok ne mot baadi e dje wo ndje?»

¹¹ Moma tak eezebóza náá: «Áábe, Ghen! Mot áapakwyesal me ndje sos.» Deenek Yezu é boozake ne ne náá: «Dáo ne mam pe, me áapatil wo ebhete. Táo yo, sa wo áabaasa mesyem.»]

Yezu e gwyé ngel bot e bos djas

¹² Bhii tak, Yezu eebaazellii ne medhuu me bot e nadi tin o náá: «Ye é mam e di gwyé ngel di kas kó bot e bos djas. Mot aadu me o, nye aanákwaabaake to ghooghom. Nye waabela gwyé ngel di dje tsik e.»

¹³ eFalizye eezedji nye náá: «Wo lee etep e nyel'ó woy wo emet o, ye kwyl elee e náá, etep wo di lee e, tok ne ghwyil emyaalaa.»

¹⁴ Tin, Yezu eezebóza ne náo náá: «Ye kobe náá, me epelee etep e nyel'am mam emet o, etep me di lee e, ye é tseetse. Etee náá, me ne gu pe pak me dus e, ne pe pak me di tó e. Deenek, biyo, bi áagu pe pak me nadas e, ne pe pak me di tó e.»

¹⁵ Bi péé me e ne etson ee bi di péé bot e bos e. Mam áápée bot.

¹⁶ Guka náá, mam e péé bot o, epée bam aadi é, tete mepéaa. Etee náá, to epée bam, me tok mam me emet. Me péé bot e, bis ne Saag'am, mot nadhis me o.

¹⁷ To etsi bin, ye é kwyla náá, bot ebá e di kaada tep tyee wat o, tep tak e tseetse[†].

¹⁸ Ye é mam nakuma nyel e di lee bin etep bam. Dáo ne Saag'am, mot nadhis me o, epebaalyaal etep bam.»

¹⁹ Tin, wo gwaa eFalizye zedji nye náá: «Soog e wo?» Yezu eezebóza náá: «Bi áagu me. Bi áabaagu pe Saag'am. Bi epedi é di, e gu me o, pe bi ne gu pe Saag'am.»

²⁰ Yezu nadi é dje bot melyo deenek e, nyey to kok Ndjaa-ebuwa. Nye nadi é e ngwoob eból e bot nawewa epata ee be nadii zye, zepék Zeeb ne ye é. Tin, Yezu nabe áametaa etee náá, ewala nabe náá, nye naametaa e, nabe ye dinaa áakum.

Yezu eelee bot náá, nye waasik pe daa Sée

²¹ Yezu eebaazake ne náo náá: «Me waató, bi e waasaa me. Tin, bi e waagwye to esyem bin. Bi aanákum pe pak me aató e.»

²² Tin, eYuda eezedjinel pak'ó náá: «Nye aató bilak e, keyeeda, etee náá, nye ke e náá: “Bi tok ne ghwyil etó pe pak mam aató e”.»

²³ E di'enek, Yezu eezebóza ne náo náá: «Biyo, bi e bot e si; mam e mot pe eko. Bi e bot e bos'ak, mam tok mot bos'ak.

²⁴ Etep tak e me ke ne nen náá, bi aagwye to mesyem min. Tseetse bi aagwye to mesyem min, bi e di áamyaal náá: “Ye é mam e di mot me di lee náá, ye é mam o.”»

²⁵ eFalizye zokabaazedji Yezu náá: «Woy é yo ze?» Yezu eezebóza náá: «Me e mot me nanyel elee bin e meken me melyo mam e.

[†] 8:17 To etsi bin, ye é kwyla náá, bot ebá e di kaada tep tyee wat o, tep tak e tseetse Det 17.6; 19.15; Ela 35.30

²⁶ M̄e b̄e é m̄e eekoolii bet̄e n̄e et̄ep k̄o esu é lin, n̄e yii ep̄ée bin. Deenek, mot nalwom m̄e ɔ l̄ee et̄ep ee t̄seet̄se, et̄ep ee m̄e nadjek d̄aa l̄e é, m̄e epegoola ȳe n̄e bot k̄o b̄os.»

²⁷ Egh̄en̄ nȳe nadi lii deenek é, bot nab̄ee ààsiiza n̄áá, nȳe nadi lii é, dum n̄e S̄eeg.

²⁸ E di'enek, Yezu eez̄eke n̄e n̄oo n̄áá: «Esok bi aakan eben S̄ēen̄jele M̄on Mot é, é di'enek bi é waagwyak n̄áá, et̄ep m̄e nal̄ee é ȳe é t̄seet̄se. Bi é waagu n̄áá, mam é di mot m̄e di l̄ee n̄áá, “ȳe é m̄am” ɔ. Bi é waagu n̄áá, mam àasa esonok n̄e ekwosak é lyem'am. M̄e l̄ee é et̄ep ee Saag'am nalyo m̄e é.

²⁹ Mot nalwom m̄e ɔ, nȳe é l̄oog wat bis n̄e n̄e. Nȳe àapabet m̄e mam em̄et, et̄ee n̄áá, m̄e dyeebasa é, esa ee lyem'e di ekwyel é.»

³⁰ D̄aa Yezu nadi lii deenek é, bot eb̄uepe naadum k̄on̄ n̄e n̄e.

T̄ete b̄oo Abalaam

³¹ Tin, Yezu eez̄eke n̄e eYuda nadum k̄on̄ n̄e n̄e ɔ n̄áá: «Bi é k̄e t̄o esosoob d̄aa mekpa mam di kwyel ɔ, bi é b̄edjekel bam n̄e t̄seet̄se.

³² Et̄ep tak é di n̄áá, bi é waagu et̄seet̄se, bh̄ii tak, et̄seet̄se waapek bin t̄o ekwom.»

³³ B̄e eez̄eb̄ooza n̄áá: «Bis é b̄oo b̄edha é Abalaam, bis dinaa àapaakodi ekwom e mot dhiiti dwoo. Et̄ep ȳe w̄o di ke n̄áá: “Bi é waapekaa t̄o ekwom”?»

³⁴ Tin, Yezu eez̄eb̄ooza n̄e n̄oo n̄áá, «N̄e t̄seet̄se m̄e l̄ee bin é n̄áá: bot djas di sa mesyem ɔ, b̄e é ekwom e mesyem.

³⁵ Deenek, ȳe é t̄seet̄se n̄áá, m̄on é di mot m̄ebyel na k̄om-k̄om, àakabe kwom. Mot di kwom ɔ, tok n̄e ghwyil é liiza mot m̄ebyel na t̄seet̄se.

³⁶ E di'enek, ȳe b̄e n̄áá, m̄on eep̄ek w̄o t̄o ekwom ɔ, w̄o moo é peka n̄e t̄seet̄se.

³⁷ M̄e n̄e gu n̄áá, bi é b̄oo b̄edha é Abalaam. Ha et̄ep ȳe bi di san̄ eḡo é m̄e? Ȳe é et̄ee n̄áá, bi àamyaal et̄ep ee m̄e di l̄ee bin é.

³⁸ Mam l̄ee bin é et̄ep ee m̄e nab̄ee p̄e daa Saag'am é. Ȳe kab̄e biȳo ɔ, bi sa é et̄ep s̄eeg'en nalyaal bin é.»

³⁹ W̄o gwaa b̄e baaz̄eb̄ooza n̄e Yezu: «Yis̄o s̄eeg é Abalaam.» Deenek, Yezu eez̄eke n̄e n̄oo n̄áá: «Bi ep̄edi é b̄oo é Abalaam e t̄seet̄se ɔ, pe bi sa ét̄ep é d̄aa nȳe.

⁴⁰ M̄e eel̄ee bin et̄seet̄se ee Z̄eeb nalyaal m̄e é. Tin, bi kakwyel é eḡo é m̄e. Abalaam nab̄ee àasa deenek.

⁴¹ Biȳo, bi sa é mesa m̄e wat bi n̄e s̄eeg'en.» B̄e eez̄ebaayala n̄e Yezu n̄áá: «Bis tok b̄oo mb̄el, bis é b̄oo du et̄ee n̄áá, S̄eeg'es é Z̄eeb nȳe em̄et.»

⁴² Yezu eebaaz̄eb̄ooza n̄e n̄oo n̄áá: «Z̄eeb ep̄edi S̄eeg'en ɔ, pe bi ep̄ekwyel m̄e. Et̄ee n̄áá, Z̄eeb é nadhis m̄e. M̄e di wak é e di é Z̄eeb. M̄e nab̄ee àazȳe k̄o ekwosak é lam. Ȳe é Z̄eeb é nadhis m̄e.

⁴³ Et̄ep ȳe bi di àágwak et̄ep ee m̄e di l̄ee bin é? Ȳe é, et̄ee n̄áá, bi tok n̄e ghwyil eḡwak et̄ep bam.

⁴⁴ Deenek s̄eeg'en é Dim mot mek̄on̄. Tin, bi dyeebasa é, mesa m̄e s̄eeg'en di kwyel é. Nȳe nadi é, mot eḡo é bot, kana b̄os nanyelaa é. Nȳe dinaa àapaakoke t̄o et̄seet̄se et̄ee n̄áá, et̄seet̄se tok t̄o l̄e. E sok nȳe di, nȳe moo l̄ee el̄en̄ etsyal é, nȳe l̄ee ȳe é n̄e lyem wat. Et̄ee n̄áá, nȳe é mot etsyal, nȳe é s̄eeg mek̄on̄.

⁴⁵ Tin, ȳe kab̄e mam ɔ, m̄e dyeebalee et̄ep ee di t̄seet̄se é. Et̄ep tak é bi di àamyaal m̄e.

⁴⁶ T̄o l̄oog'en, ez̄e aaben d̄jin n̄áá, m̄e eesa mesyem? Ha ȳe kab̄e n̄áá, m̄e eel̄ee et̄ep ee di n̄áá, ȳe é et̄seet̄se ɔ, ét̄ep ȳe bi di àamyaal m̄e?

⁴⁷ Mot di mot Z̄eeb ɔ n̄e gwak mekpa é Z̄eeb. Tin, d̄aa bi di àágwak mekpa mam é, ȳe lyaal é n̄áá, bi tok bot é nadus p̄e d̄aa Z̄eeb ɔ.»

Esok n̄e Abalaam di, Yezu nadi é tak

⁴⁸ Tinaak eYuda zokazeke ne Yezu náá: «Bis e ne gham ne eke e náá, wɔ e mot Samali, wɔ e ne elyeeb to lo.»

⁴⁹ Yezu eezebɔɔza ne nɔɔ náá: «Ààbɛ! Mɛ tok ne elyeeb. Mɛ kwyɛl e edje duu ne edil e Saag'am. Ka bela náá, biyɔ, bi àakwyɛl edil mɛ ne edje mɛ duu.

⁵⁰ Mam ààsa duu kɔ esu e lam met. Eteɛ náá, ye é ne mot ngɔt di saa duu'am. Nyɛ é di pɛɛ bot to epiki.

⁵¹ Tseɛtse mɛ lɛɛ bin etɛp e tseɛtse é náá: mot di eke dáa mekpa mam di elɛɛ ɔ, nyɛ aanàkwaagwyɛ.»

⁵² EYuda eebaazeke ne ne náá: «Tin, bis eemyaal tseɛtse náá, ye é mbee sisim é di dhek wɔ! Eteɛ náá, Abalaam naazegwyɛ. Bengoolel e mekpa e Zɛɛb naabaazegwyɛ yɔbɔ pe. Bɔɔ djas naazegwyɛ, wɔ kabaake é náá: “Mot di eke dáa mekpa mam di elɛɛ ɔ, nyɛ aanàkwaagwyɛ.”

⁵³ Abalaam, sɛɛg'es, naazegwyɛ. Wɔ kwyɛl elɛɛ náá, wɔ é boo-mot ne ne? Bengoolel e mekpa e Zɛɛb naabaazegwyɛ yɔbɔ. Wɔ gek náá, wɔ é ze?»

⁵⁴ Tin, Yezu eezebɔɔza ne nɔɔ náá: «Ye be náá, mɛ duwal nyel'am mam emet ɔ, yenek duu tak ààval sonok wat. Mot di dje mɛ duu ɔ, ye é Saag'am. Bi dyeebake kɔ esu e lɛ náá: “Nyɛ é Zɛɛbes”.

⁵⁵ Ghuna bi ààgu nyɛ. Tin, bela náá, mam ne gu nyɛ. Mɛ é pe ke náá: “Mɛ ààgu nyɛ” ɔ, pe mɛ é mot etsal dáa biyɔ. Tin, ye tok deenek, eteɛ náá, mam ne gu nyɛ, etɛp tak e mɛ di eke dáa mekpa mɛ di lyo e.

⁵⁶ Abalaam sɛɛg'en naamyala, eteɛ náá, nyɛ nadi bwood dwoɔ ezye e lam. Nyɛ naabee, bhii tak, lyemɛ naadyeebamyala ebuɛpe.»

⁵⁷ Tin, eYuda eebaazeke ne Yezu náá: «Wɔ dinaa àapaakokum-kumak membu mekam-mɛten. Wɔ lɛɛ e náá, wɔ naabee Abalaam e?»

⁵⁸ Yezu eezebɔɔza ne nɔɔ náá: «“Tyoo” mɛ lɛɛ bin etɛp e tseɛtse náá, esok ne Abalaam ne byel, mɛ e tak.»

⁵⁹ E di'enek, be é boozetek mekok etɛp ewus e Yezu. Nyɛ eezesɔwa, bhii tak nyɛ eezewyis to kok Ndjaa-ebuwa tyee syaab.

9

Yezu eezetsik dhiiti mot edhim

¹ Dáa nyɛ nadi tɔ gba-gba e, Yezu eezɛbee mot ngɔt nadi ne ebé e edhim kana dwoɔ mebyel mɛ ɔ.

² Wɔ gwaa bedjekel be zokazɛdji nyɛ náá: «Labhi, ha éteɛp ye mot tak nabyel ne ebé e edhim? Ye é éteɛp mesyem mɛ met ohoo eteɛ náá, sɛɛg ne nyɛɛg naasyem?»

³ Yezu eezebɔɔza náá: «E tok tɛp mesyem mɛ sɛɛg ne nyɛɛg, neghu yii bot be. Nyɛ be edhim e, eteɛ náá, mɛsa mɛ mebwala mɛ Zɛɛb neewyis kel kɔ esu e lɛ.

⁴ E sok di náá, ye dinaa e mwos dwoɔ e, ye goka é mena saka mɛsa mɛ mot nadhis mɛ ɔ. Pum moo é ekunaaɛpe, esok ye aadi náá, mot aanàkwaabaakwak esa mɛsa e.

⁵ E sok mɛ di, mɛ dinaa kɔ bɔs'ak e, mɛ e mot di dje gwyɛ kɔ bɔs ɔ.»

⁶ Bhis nyɛ nazelii deenek e, Yezu eezesɛɛ metel e bɔs. Bhii tak nyɛ eezɛpul bɔs ne ye, nɔɔ bhoɔ tak, zelɔɔb emis mɛ mot edhim yenɔk.

⁷ Bhii tak, Yezu eezɛke ne ne náá: «Tɔa kegwyii mis pe tok mɛdii Silowe.» Ekpa e Silowe kwyɛl elɛɛ e «Mot lwoma». Tin, mot edhim yenɔk eezɛnɔɔ nyel, tɔ, kegwyii mis. Dáa nyɛ nasilal e, nyɛ eezɛsik. Dáa nyɛ nabula e, ye nabɛɛ, nyɛ moo tin é bee enyɔɛpe.

⁸ Bot e be ne be nɔɔ nadidi é lɛt mendjaa wat sok ɔ, ne bot e nadi ebee dáa nyɛ nadi sok é bɔɔ esa ne bot e. Bot e tak zeni é zɛdjinɛl pak'ɔɔ náá: «Ye tok mot nadidi ndiindil é ngwoob gba ebɔɔ esa ne bot'aak e?»

⁹ Tin, bak bot náá: «Hεεε ye é nyey.» Yak kyee bot náá: «Ààbε! Ye tok nyey. Bε nɔ̃ɔ̃ɔ̃l é nɔ̃ɔ̃ɔ̃la.» Tin, mot'enɔk eezεke nε nɔɔ náá: «Ye é mam.»

¹⁰ Tin, bε eezεdji nyε náá: «Ha mis mɔ ka bε̃ɔ̃ɔ̃l dǎá?»

¹¹ Mot'enɔk eezεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Mot di djóoa Yezu nɔk é sεε metel é bɔs. Bhii tak nyε eezεnɔɔ bhɔtɔ tak, lɔɔb mε ye é mis. Bhii tak, nyε eezεke nε nam náá: «Tɔ́a, kegwyii mis pε tɔ tok mɛdii Silowe.» E di'enek, mε eezεtɔ kegwyii mis. Tin, mε moo beε ɛnyɔ̃ɔ̃pεl»

¹² Bε eebaazεdji nyε náá: «Mot tak moo wo?» Tin, nyε eezεbɔɔza náá: «Mam àagu.»

EFalizye eedji mot edhim natsak ɔ mɛdjin

¹³ Tin, bε eezεzye nε mot nadi sok nε εb́ε ε edhim ɔ, pε daa eFalizye.

¹⁴ Yezu nasa bhɔtɔ, tsik nyε nε ye é dwoɔ saba.

¹⁵ Etẽp tak é eFalizye pε yɔbɔ kyee nabaadji nyε dum nε sa nasεε etεp mis mε neebε̃ɔ̃ɔ̃l ε. Deenek, nyε é boozεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Nyε eelɔɔb mε ebhɔtɔ é mis. Bhii tak, mε eetɔ, kegwyii mis. Tin, mε moo nenak é, é beε ɛnyɔ̃ɔ̃pε.»

¹⁶ Bεdhiiti bot pak eFalizye moo tin é ke pak'ɔɔ náá: «Mot sa kwaambi etεp dǎak ɔ toklwomaa ε Zεεb. Eteε náá, nyε àaduwal etsi Zεεb dum nε dwoɔ saba.» Yak kyee bot pak'ɔɔ náá: «Mot mesyem tok nε ghwyil εsa endem ε mεbwala mak.» Tin, eFalizye moo tin é, bε eezesyaaal pak'ɔɔ dum nε tεp tak.

¹⁷ Wɔ gwaa eFalizye tak baazεdji mot edhim natsak ɔ náá: «Mba wɔy wɔ εmet, wɔ ke dǎa dum nε mot bε é mis mɔ ɔ?» E di'enek, nyε eezεbɔɔza náá: «Nyε é ngoolεl-mεkpa ε Zεεb.»

¹⁸ Bela tin náá, ekukuma eYuda nabεε àákwyel ɛmyaal náá, nyε nadi sok é, nε edhim, mos nyε moo nyaa-sok. Etẽp tak é bε nabaadal sεεg nε nyεεg mot tak náá, bε zye.

¹⁹ Eteε náá, bε neezεdji bε. Tin, bε eezεdji bε náá: «Ye é tsεetse náá, nwyak é mɔn'en e? Ye é tsεetse náá, nyε nadi sok é, nyε byel ε nε εbεε edhim e? Ye sa dǎa, etεε náá, nenak, mis mε nyaa-sok?»

²⁰ Sεεg nε nyεεg eezεbɔɔza náá: «Bis eegwyak náá, ye é mɔn'es. Nyε nabyel é nε εb́ε ε edhim.

²¹ Nenak nyε moo beε ɛnyɔ̃ɔ̃pε. Tin, dǎa nyε tsak ε, mot tsik nyε ɔ di náá, bis àagu yisɔ. Djika nyey nyε εmet. Eteε náá, nyε moo é nε membru di náá, nyε é nε ghwyil εlεε bin nyε εmet dǎa ε sael ε!»

²² Sεεg nε nyεεg nalii deenek é, etεε náá, bε nadi kaab ekukuma eYuda. Eteε náá, bε nadi ɛgu náá, mot aake náá, Yezu é Mesia ɔ, mot tak ε waasɔaa tɔ ndjaa mendjaala mε eYuda.

²³ Ye é, etεp tak ε sεεg nε nyεεg nake náá: «Nyε moo é nε membru di náá, nyε é nε ghwyil εlεε bin nyε εmet dǎa ε sael. Djika nyε, nyey nyε εmet!»

²⁴ Wɔ gwaa eFalizye zokabaadjɔo mot edhim natsak ɔ, djóoa sis. Bε eebaazεke nε nε náá: «Lεεa bis nε tsεetse emis ε Zεεb, etεε náá, bis nε gu náá, mot yenɔk ε mot mesyem.»

²⁵ Nyε eezεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Mam àagu yam, nεghu nyε é mot mesyem ɔ. Mam gu ε sa wat náá: Nyε nadi é nε edhim. Nenak, mε moo beε ɛnyɔ̃ɔ̃pε.»

²⁶ eFalizye eezεdji nyε náá: «Nyε sa wɔ ye? Nyε tsik mis mɔ dǎa?»

²⁷ Mot yenɔk eebaazεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Mε eezεlee bin, bi àákwyel εgwak. Etẽp ye bi di kwyl náá, mε baabasal bin ye esok εbǎ? Mε beε ε náá, bi εpekwyel náá, bi di bεdjekel bε!»

²⁸ Tin, bε eezεlee nyε, bε eezεke nε nε náá: «Ye é wɔy ε di djekel mot tak, etεε náá, bisɔ ε bεdjekel ε Moiiiz.

²⁹ Bisɔ nε gu náá, Zεεb naalii nε Moiiiz. Ye kabε nyey ɔ, bis àagu nyε, àabaagu pε pε kyee nyε nadus ε!»

³⁰ Mot edhim natsikaa ɔ, zokabaake ne nɔɔ náá: «Beeka, sa me di djoka ye é yenek: Bi áabaagu pe kyee nye nadus ε, dhi biyɔ é bee náá, nye é tsik me. Ye é me di bee enyɔɔpe'aak.

³¹ Bela náá, mena ne guka náá, Zeeb áagwak bot ε mesyem. Nye dyeebagwak ε bot ε di duwal nye ne esa ekwosak ε le ɔ.

³² Kana bɔs nalookusel, mena dinaa áapaagwak sok náá, dhiiti mot εpetsik mis me mot nabyel ne ebé ε edhim ɔ.

³³ Mot'ak epedi é áadus pe daa Zeeb ɔɔ, pe nye aanákwaasa etep e mebwala me nye di esa'aak.»

³⁴ EFalizye eezεke ne mot yenɔk náá: «Kana dwoo mebyel mɔ, keyaka ne dwoo pan mos'ak, wɔ ε “tɔp” tɔ mesyem. Da mbi mot dáa wɔy ε zelyo bis e?» Bhis nye nake deenek ε, wɔ gwaa be zεsɔ nye tɔ ndjaa mendjaala me eYuda.

Edhim e sisim

³⁵ Dáa Yezu nagwak náá, eFalizye naasɔ mot yenɔk tɔ ndjaa mendjaala me eYuda ε, nye é boɔ zeboma ne ne. Nye eezedji nye náá: «Wɔ ne edum koŋ ne Seɲɛle Mɔn Mot e?»

³⁶ Tin, mot yenɔk eezεbɔɔza ne Yezu náá: «Leea me, Gheŋ, ye é eze, etep me needum koŋ ne ne.»

³⁷ Yezu eezεbɔɔza ne ne náá, «Wɔ epebee nye, etεε náá, nyey ε di sok bhwoob'ɔ, nye é di lii ne nɔ nenak'aak.»

³⁸ Tin, mot yenɔk eezεbɔɔza náá: «Gheŋ, me edum koŋ ne nɔ!» Bhii tak, nye eezεkwyit meboŋ si sok bhwoob ε Yezu, etep eduwal nye.

³⁹ Yezu eezεbil ekpa náá: «Me nazyε kɔ bɔs'ak ε, etεε náá, bot neezepeéaa. Etεε náá, mis me bot ε edhim neebɛŋel. Etεε náá, bot ε nadi nyaa sok ɔ, neebela edhim.»

⁴⁰ Bedhiiti eFalizye nadi e bhaaz'ε ɔ, naagwak dáa nye nalii deenek ε. Wɔ gwaa be zedji nye náá: «Bot ε edhim tak ε dɔɔ ne bisɔ e?»

⁴¹ Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Bi epedi é bot ε edhim ɔ, pe bi áapasa mesyem. Dáa bi di ke náá: “Bis epebee” ε, etep tak ε bi di tɔ ndje sɔs dáa bot ε mesyem.»

10

Kana mbεε mbaalel mεsaa me ebhata

¹ Yezu eezεke náá: «Me lee bin ε etep e tseetse náá: Mot ε di áani tɔ beeba ebhata pe eniel ɔ, nye tsel peeb tselak ε dhiiti di ɔ, yenɔk mot ε mot djii. Nye é mot ebhooba.

² Deenek, mot di ni pe εbe ε beeba ebhata ɔ, nyey ε di mbaalel ebhata.

³ E di'enek, mot di baal beeba ebhata ε waadi nye εbe ε beeba. Tin, ebhata ε waagwak gwoode, bhii tak nye ka djoo be, ngɔɔngɔt ne min mɔɔ. Bhii tak nye é wysal be pe kel.

⁴ Bhis nye aazewyisal bɔɔ djas pe kel ε, nye kake é pe sok. Ebhata é du nye pe bhis, etεε náá, be ne gu gwoode.

⁵ Tin, ebhata tok ne ghwyil εdu ndjoŋ mot. Deenek, ye be náá, be áagu mot tak ɔ, be waakaab nye, tɔ etsetape, etεε náá, be áagu gwoode.»

⁶ E sok Yezu zεlee be kana ε, bot ε nadi gwak nye ɔ, nabεε áanyɔ emet esuk ε kana tak.

Yezu mbεε mbaalel εsaa ε ebhata

⁷ Yezu eebaazeke náá: «Me lee bin ε etep e tseetse náá: Ye é mam ε di εbe ε eniel beeba ebhata.

⁸ Bot djas nazyε esok ne nam ɔ, nabεε bot ε djii, bot ε ezeɛm. Deenek, ebhata nabεε áagwak be.

⁹ Ye é mam ε di εbe ε ndjaa. Mot aadhaa pe daa lam etep nye neeni o, nye waabela tsik. Nye é ne ghwyil eni ne ewyis daa nye kwyel ε. Nye waabela edee e dek.

¹⁰ Etee náá, mot djii zye é étep eze djii, ne zegó, ne saab. Mam nazye etee náá, bot neebela tsik, be neebela esa djas di egoka ne nno étep be needi to mbee tsik ε.

¹¹ «Ye é mam ε di mbee mbaalel ebhata. Mbee mbaalel ka nyel'ε gha ko esu ε ebhata be.

¹² Mot nɔɔjaa e mesa me ebaal ε ebhata, étep nye neetuudaa ne epata o. Ye tok nye di mbaalel ebhata. Etee náá, ebhata tok ye. Nye bee ben é zye o, nye é ne ghwyil edhuugal esaa ε ebhata da nye kpaa ne ekaab. E di'enek, ben ε waaghaaga esaa ebhata binok e nyel, nno be, de be ne etwak ε be.

¹³ Beeka, ye see deenek ε, etee náá, mot tak sa mesa ε, etep nye neetuudaa. Nye aabem ba ne tep ebhata.

¹⁴ «Ye é mam ε di mbee mbaalel ebhata. Etee náá, me ne gu ebhata bam; ebhata bam pe ne gu ε me.

¹⁵ Tyee wat ne daa Saag'am di gu me ε; mam pe ne gu Saag'am. Deenek ε me di gwyena tsik'am ko esu ε ebhata bam.

¹⁶ Me ε ne bedhiiti ebhata di náá, be dinaa aapaani to beeba ε. Ye goka é náá, me ke enno be, etep edjeed ε be. Be é waagwak gwoodam. Bhii tak be waazye bno be emet zeseega ne bno be so bno, si meko me mbaalel ngot.

¹⁷ «Saag'am dyeebakwyel me ε etee náá, me waagel nyel'am, bhii tak da me ε baabulal ye.

¹⁸ Mot tok ne ghwyil enno tsik'am. Ye é mam me emet ε di gwyena ye ne ekwosak ε lyem'am. Me ε ne ghwyil edje ye. Me ε ne ghwyil ε ebaano. Ye é ne eghen ε saag'am ε me nasa deenek.»

¹⁹ Mekpa menek naabaazewa mebeka elyelepe pak eYuda.

²⁰ Kyee wat eYuda náá: «Mot tak ε ne elyeeb to le! Nye é mot melyet! Etep ye bi di gwak etep be?»

²¹ Yak kyee náá: «Mot di ne elyeeb to le o, tok ne ghwyil elii daa nye di lii'aak. Elyeeb ε ne ghwyil etsik mot edhim nye nyaa sok e?»

EYuda eeswonal Yezu

²² Ye nabee, e mbu kwol, pe Yeluzalem be nadi ebol ebyon ε be nadi taala dwoo Ndjaa-ebuwa nadiiaa ε.

²³ Yezu nadi duula si bhaaz me kok Ndjaa-ebuwa nagetaa din ε «bhaaz ε Salomɔɔ» ε.

²⁴ Tin, wo gwaa eYuda zeseega e ngwoobe, be é boozedji nye náá: «Wo kwyel ε náá, bis di ebhwood kekum yaa ewala? Nεghu wo ε Mesia o, leea bis enyoepe, etep bis neegwak.»

²⁵ Yezu ezeboza ne nno náá: «Me nabee, me ezelee bin, bi aakwyel edum ε kon ne nam. Sonok esa e mebwala me me di sa ne din ε Saag'am ε ye epetanjal me.

²⁶ Tin, bi di aadum kon ne nam ε etee náá, bi tok to esaa ε ebhata bam.

²⁷ Esaa ε ebhta bam ne gwak gwoodam; me ne gu be. Etep tak ε be di du me.

²⁸ Me epedje be tsik na kom-kom, be aanakwaadiib dhiiti dwoo. Mot tok ne ghwyil dek me ba.

²⁹ Sa Saag'am nadje me ε, eedhaa esonok djas. Etep tak ε di náá, dhiiti mot tok ne ghwyil edek sa tak to mbo Saag'am.

³⁰ Mam ne Saag'am, bis ε mot ngot.»

³¹ Tin, wo gwaa eYuda baazetek mekok étep be neegó nye ne ye.

³² E di'enek, Yezu eezake ne nɔɔ náá: «Me eedyeebazelyaal bin embɛɛ mesa me Saag'am. Tɔ mesa menek djas, kɔ esu e yaa mesa me me sa etep me goka ne egóaa ne mekok?»

³³ Tin, eYuda eezɛɔɔza ne ne náá: «Bis àasanj egó e wɔ ne mekok etep mbɛɛ mesa. Bis aasanj ego e wɔ etɛɛ náá, wɔ epebyasal Zɛɛb! Dhi wɔy di mot, wɔ kwyel elyaal bot e náá, wɔ e Zɛɛb!»

³⁴ E di'enek, Yezu é boozɛɔɔza ne nɔɔ náá: «Tɔ etsi bin, ekwyla ke e náá: "Me ke e náá, bi e beZɛɛb*."»

³⁵ Mena ne guka náá, mena tokeka ne ghwyil edis sa zeekwyalaa e. Deenek, Zɛɛb djɔɔ bot e di gwak mekpa me ne bot e di myaal ye ɔ, "beZɛɛb".

³⁶ Ye kabɛ mam ɔ, Saag'am naazetɔ me, bhii tak Nyɛ eezɛlwom me kɔ bɔs. Etep ye bi di ke náá, me eeleɛ Zɛɛb, etɛɛ náá, me eeleɛ náá: "Me e Mɔn Zɛɛb" e?

³⁷ Ye be náá, mesa me me di sa e, tok mesa me Saag'am ɔ. Ye é deenek e bi aadi àadum konj ne nam.

³⁸ Ye kozobe náá, bi àadum konj ne nam ɔ. Dumka konj dum ne endem e mebwala me me di sa e. Etep bi neegu gua wat náá: Saag'am e tɔ lam; deenek mam e tɔ le.»

³⁹ Tin, be nabaadiɛ, é saa dáa be met nyɛ. Nyɛ naadus be e membɔ.

⁴⁰ Bhii tak Yezu eebaazetɔ pe yii kyiid dii Yulden, e di Zan Nduuel-bot nadi é duu bot Zɛɛb sok ɔ. Nyɛ eekedi ba melu penek.

⁴¹ Tin, wɔ gwaa medhuu me bot zokazyɛ pe nyɛ nadi é. Bot e tak eezake ne ne náá: «Zan nabɛɛ àasa dhiiti ndem mebwala me wat. Beeka náá, etep djas nyɛ di leɛ dum ne mot tak e djas e tsɛɛtɛ.»

⁴² E di'enek, bot ebuɛpe naazɛdum konj ne Yezu.

11

Esyee e Lazaad

¹ Dhiiti mot ngɔt din e le nabɛɛ Lazaad, zokazɛbe. Nyɛ nadidi e kɔ ghaada di djɔɔaa Bhetani e, del e Maali be ne mɔn nyɛɛg Maat.

² Maali e moma naso elas menanas kɔ meko e Gheɲ Yezu ɔ, da bhii tak nyɛ é zesunjal ne bhooɛ ɔ. Ye é dhem, Lazaad e nadi be.

³ Boa binak bebá e, zokazɛlwom mot, nyɛ leɛ ne Yezu náá: «Gheɲ, sɔɔ wɔ di kwyel ɔ epebe.»

⁴ Dáa Yezu nagwak bhaadal tak e, nyɛ é booke náá: «Lazaad epebe. Ebé e tak tok etep nyɛ neegwyɛ. Deenek e, etɛɛ náá, dék e Zɛɛb neenyen emis me bot. Deenek e etɛɛ náá, Mɔn Zɛɛb neebaabela dék e mis me bot, dum ne tep tak.»

⁵ Bela tin náá, Yezu naadyeebakwyel Maali, ne Maat zenɔɔ dhemɔɔ Lazaad.

⁶ Ghuna dáa nyɛ nagwak bhaadal náá Lazaad epebé e, nyɛ naabaadjaasi melu membá bhii tak kɔ del e nyɛ nadi é, nyɛy áátɔ.

⁷ Bhii tak nyɛ eezake ne bedjekel be náá: «Djhooka sikeka pe kyee dik Yude.»

⁸ Tin, bedjekel eezake ne ne náá: «Labhi, be aalɔo ne sanj egó e wɔ ne mekok penek koko-e-koko. Mos wɔ baakwyel e, etɔ penek e?»

⁹ E di'enek, Yezu eezɛɔɔza ne nɔɔ náá: «Mwos wat e mebwala kam ne ebá. Mot e ke tɔ gwyɛ mwos ɔ, nyɛ aanákwaabema ebek. Etɛɛ náá, nyɛ epebee gwyɛ enyɔɛpe.»

¹⁰ Tin, mot e keepum ɔ, nyɛ waabema ebek. Etɛɛ náá, nyɛ tok ne sa aasa náá, nyɛ bee ze enyɔɛpe.»

¹¹ Bhis Yezu nake deenek e, nyɛ é boo baakɛl náá: «Mɔɔ sɔ yena Lazaad eedhaa gó. Me epɛtɔ, kedjem nyɛ.»

¹² Bedjekel eezɛɔɔza náá: «Gheɲ, ye be náá, nyɛ eedja gó ɔ, nyɛ waatsak.»

¹³ Yezu nadi lii deenek ε, étep esyee ε Lazaad. Bédjekel be nagu ε náá, nye nadi lii ε, dum ne tete go.

¹⁴ Tin, Yezu é boozelεε be mεpyεmε àasyeeba náá: «Lazaad eegwyε.

¹⁵ Mε epemyaala etεε náá, mε bεε àadi penek. Ye waasa náá, bi dum konj ne nam. Tin, djhokaka pe kyee nye di ε.»

¹⁶ Tin, Toma nagetaa din ε «Ewas» ο, eezεke ne bak bedhiiti bedjekel náá: «Djhootóka, ye be esyee ο, be gó menabelka djas.»

Maat eemyaal náá Yezu ε Mesia

¹⁷ Dáa Yezu nakum ε, Nyε eegwak náá, Lazaad moo ne ediyο mos ε melu mená.

¹⁸ Tinaak, neη pak del Bhetani ne Yeluzalem nabεε tyee ekilometεε elεl.

¹⁹ E di'enek, beε ne eYuda nabεε, be eεzye pe daa Maali ne Maat étep ezεdje be ghwyil kο esyee ε dhem'οο.

²⁰ Dáa Maat nagwak náá, Yezu eetula ε, wο gwaa nye zetó, keboma ne ne. Tin, Maali eezelik ye ndiidil pe ndjaa.

²¹ Maat eezεke ne Yezu náá: «Gheη, wο epedi wak ο, pe dhem'am àapagwyε.

²² Deenek, mε ne gu náá, dαο ne nenak, esonok djas waawaab ne Zεeb ε, nye waadjε wο.»

²³ Tin, Yezu zεbααza náá: «Dhemα ε waagom tο esyee.»

²⁴ Maat eezεbααza náá: «Mε ne gu náá, nyε waagom tο esyee e dwoο mεsik, esok bot djas aazεgom tο esyee ε.»

²⁵ Yezu zokabaazεbααza náá: «Ye é mam ε di εgomel ε bot ε nagwyε ο. Mam ε di tsik. Mot ε dum konj ne nam ο, nyε waabela tsik, ye nákozodi náá, nye naazεgwyε.

²⁶ Tin, mot di ne tsik, e dum konj ne nam ο, nyε aanákwaagwyε. Wο eemyaal e?»

²⁷ Maat eezemyaal náá: «Iyoo Gheη. Mε ne gu náá, wο ε Mesia, Mαn Zεeb. Wο ε di mot Zεeb nakεk náá, nyε epezye kο bαs ο.»

Egom ε Lazaad

²⁸ Bhis mεkpa menek, Maat eezεsik pe ndjaa kedjoo mαn nyεεg Maali. Tin, nye eεzenyeηal nye tο εlα náá: «Lyοel eetula, nye ke ε náá, wο keboma ne ne.»

²⁹ Dáa Maali nagwak deenek ε, nye eezεwyεl «ngbat», nαο nyel, tο pe pak Yezu nadi é.

³⁰ Ghuna Yezu nabεε, nyε dinaa àakotuula-tuula kο del ε tak. Nyε nabεε nye dinaa ε di be ne Maat naboma ο.

³¹ EYuda naazεmε ne Maali tο ndjaa étep εdje nyε ghwyil kο esyee. Dáa be nabee nyε nawyεl deenek «ngbat», wyis pe kel ε, be eezεdu nyε. Etεε náá, be nagek ε náá, nyε nató ε pe εvit kedje.

³² Bhii tak, Maali zεkum pe Yezu nadi é. Dáa nyε nabee nyε é, nyε eezεghaaga si meko mε. Nyεy ne Yezu náá: «Gheη, wο epedi wak ο, pe dhemam àapagwyε.»

³³ Yezu nabee nyε, be ne bot ε nadu nyε εdje. Tin, ye naazεsa nyε ghon dhaa nyel.

³⁴ E di'enek, nyε eezεdji be náá: «Bi kεnεεg muu ε paa?» Be eezεbααza ne ne náá: «Gheη, dha, wο neezεbee.»

³⁵ Tin, Yezu eezεdje.

³⁶ Deenek, eYuda eezεke náá: «Beeka dáa nyε nadi kwyεl nyε ε!»

³⁷ Tin, bedhiiti bot pak eYuda binεk moo tin é ke náá: «Nyεy mot di ebeε bot ε edhim mis ο, nyε be é àakwak elu náá, Lazaad nagwyε?»

³⁸ Ye eezεbaasa Yezu boo ghon tο lyem, bhii tak nyε eezεtó pe εvit. Ye nabεε tο gho εkok kpaka. Evit ε tak nadidi aalaa ε ne boo εkok na bεk-bεk.

³⁹ Tin, Yezu eezake ne nɔɔ náá: «Diska ekok!» Wɔ gwaa Maat, kel mot nagwye ɔ, zepesal náá: «Gheɲ, nye moo mos e ne melu mená bhis nye nazedelaa e. Nye e ne ghwyil eka nuub elyelepe.»

⁴⁰ Yezu eezɛɔɔa ne ne náá: «Mɛ bɛ é ààlɛɛ wɔ náá, wɔ dum koɲ ne nam ɔ, wɔ waabee duma e Zɛɛb e?»

⁴¹ Bhii tak, bɛ eezedis ekok nadi é ebɛ e evit e. E di'enek, Yezu eezɛben mis pɛ eko, wɔ gwaa nye ke náá: «Saag'am, ghaapɛɛ etɛɛ náá, wɔ eegwak mɛ.

⁴² Mɛ ne gu náá, wɔ eeloozye ne egwak e mɛ, Tinaak, mɛ lii deenek e, etɛɛ náá, mɛdhuu mɛ bot e di wak'ak neemyaal náá, wɔy e nadhis mɛ.»

⁴³ Dáa nye nazake deenek e, wɔ gwaa Yezu zɛbam elyelepe náá: «Lazaad, wyisa!»

⁴⁴ Tin, mot nagwye ɔ eezɛwɔyis tɔ evit. Nye eezɛwɔyis ne mɛmbɔ ne mɛko ewola ne epes ekaad nye napilaa tɔ tak e. Dɔɔ ne bhoob dipela ne epes ekaad e tak. Bhii tak, Yezu eezake ne nɔɔ náá: «Tiika nye epes ekaad binek e nyel nye neekɛ enyɔɛpe. Da bi e bet nye, nye tɔ.»

Boob kɔ esu e Yezu

⁴⁵ eYuda ebuɛpe tɔ sama bot e nazye, zɛmɔ ne Maali tɔ esyee ɔ nabee edjema mɛbwala mɛ Yezu nasa e. Wɔ gwaa bɛ zokazɛdum koɲ ne ne.

⁴⁶ Tinaak, bɛdhiiti bot tɔ sama eYuda tak eezɛtɔ, pɛ daa eFalizye. Bɛ eekɛlɛɛ bɛ etɛp djas ee nasael e.

⁴⁷ Tin, wɔ gwaa eboo bɛghaa-Zɛɛb ne eFalizye zokazɛsɛga tɔ boo kwan eYuda. Bɔɔ náá: «Mena saka dáa? Mot tak dinaa, esa bɛtɛ ne eboo endem e mɛbwala yenek!»

⁴⁸ Mena betka nye, nye gheesa endem e mɛbwala menek ɔ, bot djas e waadum koɲ ne ne. Tin, ekukuma eLɔm waazɛwaaz Ndjaa-ebuwa lena ne dhaad mbyak yena.»

⁴⁹ Mot ngɔt pak'ɔɔ, din e lɛ nabɛɛ Kayif. Nye nabɛɛ boo ghaa-Zɛɛb e mbu tak. Nye eezɛke ne nɔɔ náá: «Bi ààtiibal enyɔɛpe!»

⁵⁰ Bi ààgu sa di nyɔ ne nena e? Ye goka é mot ngɔt gwyɛ étɛp bot e mbyak yena. Deenek e di náá, bot e mbyak yena djas aanákwaawyeɛza.»

⁵¹ Ghuna nye nabɛɛ ààdi é ke deenek ne etselal e lɛ emet. Ye nabela e náá, nyɛy e nadi boo ghaa-Zɛɛb e mbu tak. Nye nadi lɛɛ etɛp binek ne ghwyil e Zɛɛb náá, Yezu e waagwye kɔ esu e bot e mbyak eYuda.

⁵² Tin suk esyee e Yezu tak nabɛɛ ààbɛ étɛp eYuda bɔɔ bɛ met. Ye nabɛɛ dɔɔ ne étɛp esɛg e nyel wat bɔɔ Zɛɛb djas zewyɛɛza «lapa-lapa» kɔ bɔs ɔ.

⁵³ Kana dwoo tak, ekukuma eYuda naamyam egó e Yezu.

⁵⁴ Etɛp tak e Yezu nakat eɖuula emis eYuda. Tin, nye eezɛtɔ pɛ dhiiti dɛl e ngwoob bal. Din e dɛl e tak nabɛɛ Efalayim. Penek e nye nakɛkwɛɛg ba melu bɛ ne bɛdjekel bɛ.

⁵⁵ Ye nabɛɛ, ebyonj e eYuda di djɔɔaa «Pak» eezekunaa. Bot ebuɛpe nadi dus pɛ mel mɔɔ, tɔ pɛ ghaada Yeluzalɛm. Bɛ natɔ é étɛp bɛ neekedis edhuud esok ne dwoo ebyonj kum. Bɛ neezesa edjema etsi nadi lɛɛ étɛp mot needi dɛɛ e.

⁵⁶ E di'enek, bɛ moo tin é saa Yezu, ààbee nye. Bɛ moo tin tɔ kok Ndjaa-ebuwa é djinela pak'ɔɔ náá: «Bi ke e náá, nye é ne ghwyil ezye e ebyonj elak mos e?»

⁵⁷ Ka bela náá, eboo bɛghaa-Zɛɛb ne eFalizye naazedje elee náá, mot e bee Yezu ɔ, da nye é zɛlɛɛ bɛ. Etɛɛ náá, bɛ nadi sanj emet e nye.

¹ Melu meten ne wat esok ne dwoo ebyon e Pak kum, Yezu eezetó pɛ Bhetani, del e Lazaad mot nagwyɛ da nye é gomal nye ɔ.

² Tin, be eezɛdjaab edee etee Yezu. Maat e nadi sa mesa me ekeka edee. To bot e nadi kɔ mesa ne Yezu ɔ, ye nabeɛ ne Lazaad.

³ Wɔ gwaa Maali zokanɔ pes litɛɛ menanas na boo metan nadi djóoaa naad* e. Nye eezɛkɔ elas e tak, so kɔ mɛkɔ e Yezu. Bhii tak nye moo sunjal ye ne bhoo lo'e. Tin, menuub me menanas menek zokadjala ndjaa djas.

⁴ Mot ngot tɔ bedjikel e Yezu, Yudas Iskaliot, mot aakeka Yezu ɔ, eezɛke náá:

⁵ «Étɛp ye mena di áábɔmsa menanas me tak e ne boo metan? Da nɔɔ epata mekam-meten ne wat tak, dje ne bedjel e bot.»

⁶ Nye nabeɛ áake deenek, etee náá, nye nadi gek bedjel e bot ghon. Nye nadi eke deenek e, etee náá, nye nadi é mot djii. Nyeɛ e nadi met kola epata. Nye nadi djii epata ee bot nadi wa tɔ tak e.

⁷ Tin, Yezu é boobɔɔza ne nɔɔ náá: «Betka moma yak gwyem, etee náá, nye nakwom menanas menek e étɛp dwoo mɛdela mam.

⁸ Etee náá, bi ne bedjel e bot e waadi e di wat melu djas. Ye kabe mam ɔ, bi aanákwaabaadi ne nam melu djas.»

⁹ Betee ne mɛdhuu me eYuda zokazɛgwak náá, Yezu nadi é pɛ Bhetani. Be naazetó, be nabeɛ áátɔ étɛp ekeboma ne Yezu nyey nye emet. Be nabaatɔ é, étɛp ekebee Lazaad, mot Yezu nagomal ɔ.

¹⁰ Tin, eboo beghaa-Zeeb zokabaagwakel náá, ye goka é be gó dɔɔ ne Lazaad.

¹¹ Etee náá, ye é kɔ esu e le e eYuda ebuepe nadi dus tɔ edhuu e lɔɔ étɛp edum e konj ne Yezu.

Yezu eeni tɔ ghaada Yeluzalɛm dda mɛkoozi

¹² Tɔ yii melem, zukamwaa ne mot nazye étɛp ebyon e Pak ɔ zokagwak náá, Yezu nadi zye pɛ Yeluzalɛm.

¹³ Wɔ gwaa bɔɔ djas zokawyis ne membo me mɛbhi e membo. Be eezɛdus kɔ ghaada‡, étɛp ekeboma ne Yezu. Be nadi tsim náá: «Duu ne Zeeb! Zeeb goka é ne esee mot di zye ne din e Gheɲ ɔ metel. Zeeb see mbɛɛ metel pɛ kɔ Mɛkoozi me Yisael!»

¹⁴ Tin, Yezu eezɛbela mɔɔ swooz an. Nye eezɛdisi kɔ le dda ekwyla e mekana me Zeeb di eleɛ e:

¹⁵ «Nábem ba, wɔy, esyeɛ e ghaada Siɔɲ!

Beea, mɛkoozi mɔ epezyɛ,

ndiindil kɔ mɔɔ swooz an§.»

¹⁶ E di'enek, bedjikel be nabe é áanyɔ etiibal etɛp binek. E sok Zeeb aaniigal Yezu tɔ dék e, tin be waazetaala náá, ekwyla naazelee etɛp binek kɔ esu e le. Tin, be naasa esa ee nagoka ne esael dum ne ne e.

¹⁷ Bot e nadi lɔɔg wat be ne Yezu esok nye nadjóo Lazaad wyis tɔ evit, da nye é gomal nye ɔ. Bot e tak moo tin é lee bot esesee djas nadhan e.

¹⁸ Etɛp tak e mɛdhuu me bot nazye, zeboma ne ne. Bot naagwak náá, nye naasa ndem e mɛbwala menek.

¹⁹ Tin, eFalizye moo sɔs pak'ɔɔ náá: «Bot eebee náá, bot tokape ne ghwyil ebaasa dhiiti sonok e. Etee náá, bot djas moo é bhis konje!»

Bot e dhaad mbyak eGhelek epesaa egu e Yezu

* **12:3** naad Menanas me tak nasael e, ne medii me dhiiti le na mbɛɛ menuub di djóoaa «naad» e, áápuuzaa ne dhiiti sonok. † **12:5** Etɛp ye mena di áábɔmsa menanas me tak e ne boo metan? Metan me be di tuud mot sa mesa di djala ne mesa me mbu wat e. ‡ **12:13** membo me mɛbhi e membo. Be eezɛdus kɔ ghaada Tɔ mɛfulu me eYuda, eke ghaala ne membo me mɛbhi e membo kwylɛ elyaal e memyaala.

§ **12:15** Zal 9.9

²⁰ Bedhiiti bot ε mbyak eGhelek, nadi ε tɔ sama bot ε nazyε pε Yeluzalem zeduwal Zεeb tɔ ebyon ɔ.

²¹ Tin, bε eezetiila pε daa Filip mot dεl Bhetsaida pε kyee dik Ghalile. Bɔɔ nε nε nάά: «Gheη, bis epεkwyel εbee Yezu.»

²² Tin, Filip eekεε Andele, bhii tak bɔɔ djas bebά eezetɔ, kεεε Yezu.

²³ E di'enek, Yezu zεbɔɔza nε nɔɔ nάά: «Ewala ε Zεeb aadjε Sεeηεε Mɔn Mot duu ε, eezedjala.

²⁴ Mε lεε bin ε etεp e tseetse, ndu bhisa dyeebadi wat ε, ye dinaa āabεaa. Yε bε nάά yε eewaaa tɔ bɔs tyee mot di delaa ε, yε waawyis, da dje bhum εbuεpe.

²⁵ Mot di kwyl tsik'ε ɔ, nyε waasu yε. Tin, mot ε kwyl Zεeb dhaa dāa nyε di kwyl tsik'ε kɔ bɔs'ak ɔ, mot yenɔk ε waabaal tsik'ε. Nyε waadi e di wat bε nε Zεeb kɔm-kɔm.

²⁶ Mot ε di kwyl esa mesa mam ɔ, ye goka ε nάά, mot tak du mε. Deenek ε di nάά, mot-mesa mam aadi ε, e di mε di ɔ. Deenek ε Saag'am aadjε duu nε mot di sa mesa mam ɔ.»

Yezu eelii dum nε εsyee εε

²⁷ «É di mena kadi wak nenak'aak, lo'am moo ε zεm-zεm nε betε nε esiiza εbuεpe. Ye goka ε mε ke dāa? Mε ke nάά: "Saag'am, peka mε e sa di kwyl εzyε mε e nyel e εwala εlak nenak"? Tin, ye ε, étεp sa di kwyl ε sael mε e nyel e εwala ε lak ε mε nazyε.

²⁸ Saag'am, djea din ε lo duu!» E di'enek, wɔ gwaa gwood wat zεbam tɔ gwoo nάά: «Mε naaloozedje yε duu. Mε εpebaadjε yε duu djea sis.»

²⁹ Edhuu ε bot ε nadi tin, nakwak gwood tak ɔ, moo tin ε ke nάά: «Yε ε ndum bhi!» Bak bot nάά: «Yε ε dhiiti fofop ngɔt elii nε Yezu!»

³⁰ E di'enek, Yezu eezεke nε nɔɔ nάά: «Gwood yenek āapagék étεp'am. Gwood tak gék ε étεp'en.

³¹ Mena mooka ε ε εwala bot ε bɔs'ak aapεεaa ε. Deenek, mεkoozi mε bot ε bɔs'ak moo zεsɔaa.

³² Tin, esok mam aadus kɔ bɔs, benaa ε, mε waadul bot ε bɔs djas pε daa lam.»

³³ Tɔ mεkpa menek, Yezu nadi lεε ε kɔkɔ εsyee nabe nάά, nyε waagwyε ε.

³⁴ Tin, mεdhuu mε bot binɔk eezεke nε nε nάά: «Bis djek tɔ mεkana mε etsi bis ε nάά, Mesia aadi ε nε tsik na kɔm-kɔm. Ha étεp ye wɔ ke nάά, "Sεeηεε Mɔn Mot aadus kɔ bɔs, da nyε ε benaa pε εko"? Yenɔk "Sεeηεε Mɔn Mot" ε zε?»

³⁵ Yezu eezεbɔɔza nε nɔɔ nάά: «Gwyε ngel dinaa pak'en, étεp ba mɔɔ εwala batsa. Kεka e di bi dinaa tɔ gwyε ngel yenek, e kaab nάά, εgwyitok εzεkεbela bin zaka. Etεε nάά, mot di ke tɔ εgwyitok ɔ, āāgu ze nyε di tɔ ε.

³⁶ Dumka kɔη nε gwyε ngel esok bi dinaa bi nε bε nɔɔ e di wat yenek. Etεε nάά, bi needi bɔɔ gwyε ngel.»

EYuda nabe āādum kɔη nε Yezu

Bhis nyε nalii nε nɔɔ deenek ε, Yezu eezεnɔɔ nyel, tɔ, kεsɔwa εtsetape nε nɔɔ.

³⁷ Bela nάά, ye ε tseetse nάά, nyε naasa betε nε endem e mεbwala emis mɔɔ, bε nabeε āādum kɔη nε nε.

³⁸ Deenek ε, etεp e ngooel-mεkpa ε Zεeb Ezayi naleε ε, neebela εsuk. Nyε nake ε nάά:

«Gheη, εzε myaal bhaadal yena?

Gheη lyaal zε ghwyile *?»

³⁹ Ngooel-mεkpa ε Zεeb Ezayi naaleε ε etεp ee bot bak aadi āādum kɔη nε Zεeb ε:

* 12:38 Eza 53.1

⁴⁰ «Zeeb naadje be mis me edhim.

Nye naadiyal etson boo, etee naá, mis maa needi aanya sok.

Naá, etson boo aanakwaadje ghwyil emet etep djas me nasa ne noo e.

Be e ne ghwyil eliig mis gwyak Zeeb
bula pe daa lam etep me neetsik be†.»

⁴¹ Ngoolet-mekpa e Zeeb Ezayi nake deenek e, etee naá, nye nabee, nye eebee
dek e Yezu. Etep tak e nye nadi e lii ko esu e Mesia.

⁴² Ghuna to sama ekukuma eYuda, bete ne bedhiiti nadi edum kon ne Yezu.
Tin, daa be nadi e kaab naá, eFalizye e zekeso be to mendjaa me mendjaala me
eYuda e. Be nabee aadi lyaal emyaal e loo popoopwon.

⁴³ Deenek etee naá, be naadyeebadje naá, bot duwal be ebupe, dhaa dhanja
duu Zeeb di dje bot e.

Epée e bot ko mekpa e Yezu

⁴⁴ Yezu eezeben gwood, e ke naá: «Mot e dum kon ne nam o, nye aapadum
kon ne nam, mam me emet. Nye baadum kon e ne mot lwom me o.

⁴⁵ Mot e bee me o, nye eebee mot lwom me o.

⁴⁶ Mam zye ko bos e daa gwey ngel. Deenek etee naá, mot aadum kon ne nam
o needi aadi to ghoothom.

⁴⁷ «Mot di gwak melyo mam. Da nye e di, aake daa mekpa me tak di kwos e,
ye tok mam di kwyesal nye ndje sos. Etee naá, me nazye, zetsik bot e bos. Me
nabee aazye, zepée bot e bos'ak.

⁴⁸ Mot e byen emyaal e me o, nye e pee emyaal mekpa mam o, nye eebela lo
meso me nye aapéaa dum ne tak e. Ye e melyo me me di lyo e, paakwyesal nye
ndje sos e dwoo Zeeb aapée bot e bos e.

⁴⁹ E di'enek, me aanakwaalii ko ekwosak e lam. Etee naá, Saag'am mot
nadhis me o, nabee, nye eedje me elee dum ne mekpa me me di egoka ne lee
e, ne etep me goka ne elyo e.

⁵⁰ Deenek e me di ne gu naá, metin me nye di dje bot e, dje e tsik na kom-kom.
Etep tak e di naá, etep ee me di lee bin e, me dyeebaalee daa Saag'am nalwom
me lee e.»

13

Yezu eegwyii meko me Bedjekel be

¹ Ye nabee e ges ebyon e Pak. Yezu nadi gu naá, ewala e le nabee, eezekum.
Ewala nye aadus ko bos, to pe daa Seeg to gwoo e. Nye naadyeebakwyel boo beso
be di ko bos e. Nye naakwyel be kekum mesik.

² Yezu be ne bedjekel be nadi de edee bikoko. Ye nabee, Dim mot mekon
eezewa to lyem e Yudas Iskariot, maa Simon, gweyes eke seeb e Yezu.

³ Tin, Yezu nadi gu naá, Zeeb e nadhis nye. Nye nawaabaazosik e pe daa le.
Yezu ne gu deenek enyope. Nye ne baagu naá, Seeg naadje nye eghen ko esa e
bos djas.

⁴ Boo e de ko mesa, wo gwaa Yezu zewyel «ngbat». Nye eezedis kuwa e nyel.
Bhii tak nye eezenoo pes kaad pil e kuu daa dhut.

⁵ Bhii tak nye eezeso medii to kongo (silba). Tin, nye eezeni, e egwyii e
bedjekel be meko. Nye eezenoo pes kaad nye napil e kuu daa dhut e, nye moo
tin e sunjal be meko ne ye.

⁶ Daa nye nakum pe daa Simon di baadjooaa Pyeed e, wo gwaa nye zeké ne
ne naá: «Ghen, wo kwyl e, wo neegwyii me meko?»

⁷ Yezu eezebooza ne ne naá: «Sa me di sa nenak'aak, wo aanakwaalee nyo
emet esuk e tak. Wo aaboomet esuk e tak e ebhis.»

† 12:40 Eza 6.9-10

⁸ Tin, Pyeɗ eezɛbɔɔza náá: «Ààbe, wɔy tok ne ghwyil egwyii me meko!» E di'enek, Yezu eezɛbɔɔza ne náá: «Me di àagwyii wɔ meko ɔ, wɔ tok mot'am.»

⁹ Tin, Simɔn Pyeɗ eezɛke ne náá: «Ye be deenek ɔ, Gheɲ, nàgwyii me meko ne meko. Zo ka gwyii me dɔɔ ne membo ne lo!»

¹⁰ Yezu eebaazɛbɔɔza náá: «Mot di náá, nye eezegwyia ɔ, nye tokape ne gwyes egwyia, bhis nye gwyiiaa meko ɛ. Biyɔ, mɛnyel min djas moo é dɛɛ. Tin, ye é ne mot ngot to len di ààbe dɛɛ.»

¹¹ Yezu nadi gu, mot waakeka nye ɔ. Eteɓ tak ɛ nye nake náá: «Etok biyɔ djas di dɛɛ.»

¹² Bhis nye nazesilal ɛ gwyii ɛ be meko ɛ, Yezu eezɛnɔɔ kuwa ye sɔm e nyel. Nye eebula zedisi e ngwoob mesa. Tin, nye eezɛbaake ne nɔɔ náá: «Bi eemet esuk ɛ sa me sa bin ɛ?»

¹³ Bi dyebadjóo me “Lyoel” ne “Gheɲ”. Bi ɛ ne gham etɛɛ náá, me ɛ ye.

¹⁴ Ye be náá, mam Gheɲ, Lyoel'en, me eegwyii bin meko ɔ, ye goka é náá, bi gwyii meko me besɔ bin pak'en.

¹⁵ Me lyaal bin tin ɛ, dáa bi di egoka ne ebe bɔn nyɛɛg bin pak'en ɛ.

¹⁶ Me eelɛ bin éteɓ e tsɛtɛɛ náá, etok ne mot-mesa ngot di dhaa kukuma ye. Zɛbaanɔ náá, etok ne ngoola-ngoola di dhaa mot nalwom nye ɔ.

¹⁷ Tin nenak yak, bi eezegu deenek, bi aadi to memyaala ɛ bi ɛ di sa dáa me lyaal bin ɛ.

¹⁸ «Me àalii deenek ne biyɔ djas. Me lii ɛ ne bot ɛ me zesɛ ɔ. Tin, ye goka é náá, mekpa me Zɛɛb di lɛ náá: “Mot bis ne ne nadi pyaala epes e tsim ɔ, nye eeliig me ɛkon ɛ wak” neebela esuk.

¹⁹ Esok ne etɛɓ bak ne sael, me eezepoonyel elɛɛ bin. Eteɛ náá, esok esesɛɛ tak aazɛsaɛ ɛ, bi neemyaal náá: “Me ɛ mesia.”

²⁰ Me lɛɛ bin éteɓ e tsɛtɛɛ náá, mot aamyaal mot mam dhis ɔ, myaal ɛ dɔɔ ne nam. Tin, mot aamyaal me ɔ, myaal ɛ mot dhis me ɔ.»

Yezu eelɛ náá, Yudas ɛ waakeka nye gha

²¹ Bhis Yezu nazelii deenek ɛ, ye nabɛɛ, ghon naazemet nye ɛbuɛpe. Nye é booke náá: «Me lɛɛ bin etɛɓ e tsɛtɛɛ náá, mot ngot pak'en ɛ waakeka me gha.»

²² Bedjekel moo tin «ziibilii» é gwyakel pak'ɔɔ, àagu mot nye nadi eke deenek kɔ ɛsu ɛ lɛ ɔ.

²³ Ngot to bedjekel, mot Yezu nadi é kwyel ɛbuɛpe ɔ, nadisi ɛ, e ngwoob ɛ Yezu.

²⁴ Simɔn Pyeɗ eezetut nye dis, éteɓ nye needji Yezu mot nye nadi é lii deenek kɔ ɛsu ɛ lɛ ɔ.

²⁵ Tin, djekel yenɔk é zɛsil lo, kel kɔ bet ɛ Yezu. Bhii tak nye eezɛdji nye náá: «Gheɲ, mot tak é zɛ?»

²⁶ E di'enek, Yezu eezɛbɔɔza ne náá: «Me ɛpeduu pes mapa to saan. Mot me aadje nye pes mapa tak ɔ, mot tak ɛ nok.» Bhii tak Yezu eezɛnɔɔ pes mapa, duu to saan, nye eezɛnɔɔ ye, dje Yudas Iskaliot, mɔɔ Simɔn.

²⁷ Dáa Yudas nanɔɔ pes mapa tak, dɛ ɛ, e di tak wat, Satan eezɛni to lɛ. Yezu eezɛke ne náá: «Sa wɔ di kwyl ɛsa ɛ, lela ɛsa ye!»

²⁸ To sama bot nadi kɔ mesa ɛ, mot ngot pak'ɔɔ nabɛɛ àamet esuk ɛ etɛɓ é nye nadi lii deenek ɛ.

²⁹ Dáa nabela náá, Yudas ɛ nadi é met kola epata ɛ. Besɔ nagu ɛ náá, Yezu naalwom nye, nye keɛbɔm dhiiti ɛsa ee be nadi ne gwyes tak etɛɓ ɛbyon ɛ. Neghu be keɛdje dhiiti esonon ne bedjel ɛ bot.

³⁰ Tin, Yudas eezɛnɔɔ pes mapa yenek zɛwyl «ngbat», nye eezɛwylis tɔ. Ye nabɛɛ egwyitok eezegwyiidela.

Yezu eedje bedjekel be etij e na bes

³¹ Bhis Yudas nakawwis e, Yezu eezεke náá: «É di mena kadi wak nenak'aak, dék e Seηεle Mōn Mot eezenyen. Tin, dōo ne dék e Zεeb eenyen tō le.

³² [Ye be náá, Seηεle Mōn Mot eedual Zεeb o,] ye ka lik e batsa, Zεeb nye emet e waalyaal e mis me bot duu Seηεle Mōn Mot di ne ye é.

³³ Bōo bam, me ka lik ne nen mos e ba bōo melu batsa. Bi e waasaa me. Daa me nalee ne eYuda e, ye é me baadi elee ne nen'aak. Bi tok ne ghwyil ezye pe pak me di tō e.

³⁴ «Ye é me di dje bin etij e na bes náá: Kwyelaka pak'en. Ye goka bi kwyela pak'en daa me nakwyel bin e.

³⁵ Bi e kwyela pak'en o. Deenek e, bot aagu náá, bi e bedjekel bam.»

Yezu eele náá, Pyeed e waaswonal nye

³⁶ Simōη Pyeed zokazēdji Yezu náá: «Gheη, wō tō paa?» Yezu eezεbōoza ne ne náá: «Nenak yak, wō tok ne ghwyil edu me pe pak me di tō e. Deenek, wō waaboodu me.»

³⁷ Tin, Pyeed eezεke ne ne náá: «Gheη, étep yé me di ààgoka ne edu e wō nenak? E di me di'ak, me eezemyam edje tsik'am é di yo!»

³⁸ Yezu eezēdji ne náá: «Wō eezemyam edje tsikō kō esu e lam e? Tin, beta me lee wō tseetse náá, esok ne bekuu ne kōk, ye aaka bela, wō eezeswonal me tyee esok elēl.»

14

Yezu e ze di dul bot pe daa Seeg e

¹ Yezu eezεke ne nōo náá: «Sa mot ààbem ba. Dumka koη ne Zεeb, da bi e baadum koη ne nam.

² Mēdheη ne bu tō ndjaa Saag'am. Ye é pe diε, ààbe tak o, pe me eeleε bin. Etep tak e me di tō étep ekekoobal bin di ee bi aakedi e.

³ Bhis étō e lam kekoobal bin e di e, me aakazyε zesaa bin étep bi needi e ngwoobam. Bi needi e di mam aadi o.

⁴ Bi ne gu ze di dul bot pe pak me di e.»

⁵ Tin, Toma eezεke ne ne náá: «Gheη, bis ààgu pe pak wō di tō e. Bis aagu ze daa?»

⁶ Yezu eezεbōoza ne ne náá: «Ye é mam e di ze. Me e etsēetse, ne tsik. Mot tok ne ghwyil étō pe daa Saag'am, nye di àadhāa pe daa lam o.

⁷ Daa ye di náá, bi ne gu me e, bi ne baagu pe Saag'am. Deenek, di mena kadi nenak'aak, bi ne gu nye etee náá, bi eebee nye.»

⁸ Tin, Filip eezεke ne ne náá: «Gheη! Lyaala bis Soog. Tin, elyem e waasila bis.»

⁹ E di'enek, Yezu eezεbōoza náá: «Mena eezεbōya melu ebupe e di wat, wō dinaa àapaagu me, Filip? Mot zebēe me o, nye eezεbee Saag'am. Etep ye wō di baake náá: "Lyaala bis Soog"?

¹⁰ Wō ààmyaal náá, me é pe tō Saag'am, daa Saag'am baadi tō lam e? Etep ee me di elee ne biyo djas'aak, ye àadus pe daa lam. Ye é Saag'am, mot di tō lam o, di sa náá, esesε binek djas sael.

¹¹ Myaalka me esok me di ke náá, me é tō Saag'am, Saag'am é pe tō lam pe. Ye be náá, bi ààmyaal o, zomyaalka, etee náá, bi epebee endem e mebwala mam.

¹² «Me lee bin e, ye é tseetse náá, mot e dum koη ne nam o, nye waasa endem e mebwala. Nye waasa eboo endem e mebwala etee náá, me epetō pe daa Saag'am.

¹³ Tin, me waasa esa ee djas bi aawaab ne din e lam e. Etep náá, Møn neelyaal bot duu e Seeg.

¹⁴ Bi e waab sonok ne din e lam o, me waasa sa tak.»

Yezu eekək bot Sisim na Dee

¹⁵ «Ye be náá, bi ne kwyel me o, keka dáa metinj mam di lyaal e.

¹⁶ Me waawaab ne Saag'am nye dhis bin dhiiti mot etep nye neezekem bin. Etee náá, nye needi sama wat ne nen kòm-kòm.

¹⁷ Mot tak e Sisim etseetse. Tinaak, bot e bós'ak aanákwaabela Sisim tak. Etee náá, be tok ne ghwyil ebee nye, be tok ne ghwyil egwyak nye. Ye kabe biyo o, bi e waagwyak nye etee náá, nye e ne nen sama. Nye e to len.

¹⁸ «Mam aanákwaalik bin biyo be emet tyee bɔɔ nyel. Me waabula pe daa len.

¹⁹ Ye ka lik e batsa etee náá, bot e bós'ak needi áabaabee me. Ye kabe biyo o, bi e waabebee me. Etee náá, me e ne tsik, dɔɔ ne biyo pe, bi e waadi ne tsik.

²⁰ Dwoo tak bi e waasiiza enyɔɔpe náá, bis ne Saag'am e mot ngɔt. Dáa biyo baadi mot ngɔt ne nam e, mam e mot ngɔt ne nen.

²¹ «Mot di emet metinj mam, da nye e ke dáa ekwosak e tak di elee e, mot di ekwyel mam e nɔk. Saag'am aakwyel nye. Mam pe, me waakwyel nye. Me waalyaal nye nyel'am.»

²² Yudas, áakabe Yudas Iskaliot, zokazeke ne ne náá: «Gheɲ, etep ye wɔ aalyaal bisɔ nyel'o, da wɔ e kaadi, áalyaal bot e bós di áamyaal wɔ e?»

²³ Tin, Yezu eezebɔɔza ne ne náá: «Mot di kwyel me o, nye waake dáa me di lee e. Tin, Saag'am e waakwyel nye. Bis ne Saag'am e waazyɛ pe daa le, bis aadi ne ne e sama.

²⁴ Mot di áakwyel me o, nye áake dáa mekpa mam di lee e. Bela náá, etep ee me di lii ne nen e áadus pe daa lam. Ye dus e pe dáa Saag'am, mot nadhis me o.

²⁵ Me be e, me elee bin etep binek, esok mena dika e di wat e.

²⁶ Mot-Meghem aazyɛ. Ye e nye e di Sisim na Dee ee Saag'am aadhis ne din e lam e, etep nye neelyaal bin esonok djas. Nye waasa náá, bi siiza etep djas me nadi lelee bin e.

²⁷ «Me lik bin e, egwyem. Ye e egwyem bam e me di edje bin. Mam áapadje bin ye dáa bot e bós'ak di dje e. Sa mot áabem ba. Sa mot áadi ne bwɔɔ.

²⁸ Bi eegwak dáa me ke náá: “Me epetó, me waabula pak'en”. Bi e kwyel me o, bi e waadi to memyaala etep me ke náá, me epetó pe daa Saag'am e. Etee náá, Saag'am eedhaa me boo dhanja.

²⁹ Me ezelee bin ye e nenak, esok ne eseseɛ bak djas ne sael. E sok esonok binek djas aazyɛ, bi e waadum koɲ ne nam.

³⁰ Me aanákwaabaalii ebuepe ne nen etee náá, mbee mekoozi me bós'ak moo aazyɛ. Nye tok ne ghwyil esa me dhiiti sonok.

³¹ Tin, ye goka e náá, bot e bós'ak gu náá, me ne kwyel Saag'am. Deenek, me sa mesa mam e, dáa Saag'am nalwom me náá, me sa e. Wyelka. Djhooduska wak.»

15

Yezu e tete le vin

¹ «Ye e mam e di tete le vin. Saag'am e nakuma pyeeb tak.

² Nye waatsaal elee djas di dus e kuum di áadje bhum e. Tinaak, elee di dje bhum e, nye ka koobal ye e koobela, etee náá, ye needje bete ne bhum.

³ Bi moo mos e bot e na dee dáa le zekoobela e dum ne melyo me me dje bin e.

⁴ Dika mot ngot ne nam, daa me di mot ngot bis ne Saag'am e. Lee le tok ne ghwyil ebya bhum, ye e di aanaata e kuu le o. Tyee wat ne nen, bi tok ne ghwyil ebya bhum, bi e di, aadi ne nam sama wat o.

⁵ «Ye e mam e di le vin, biyo e elee. Mot e di to lam o, mot edi ne nam sama wat o. Nye waabya bete ne bhum, etee naa, ye tok ne sa bi aasa, mam aabe tak.

⁶ Mot e di aadi to lam o, nye waamwasaa pe kel daa esosela elee e le. Daa ye aade naa, be eezesos e, nye waatekaa da seega ne bedhiiti esosela elee e le da be kedikaa to du.

⁷ Bi e be di to lam o, da mekpa mam e di to len o. Waabka esesee djas bi aadi ne gwyes tak e, deenek bi e waabela ye.

⁸ Eghen bi aadje bete ne bhum e, ye waalyaal ne bot naa, bi e bedjekel bam. Deenek e, bi e waadje Saag'am boo duu.

⁹ Me ne kwyel bin daa Saag'am di kwyel me e. Dika to kwyelam.

¹⁰ Bi e duwal metin mam o. Bi e waadi to kwyelam, daa mam naduwal metin me Saag'am e, me e boodi to kwyel e.

¹¹ «Me lee bin etep binek e, etee naa, memyaala mam needi memyaala men. Da memyaala men e di yii tsetse ne lyem wat.

¹² Beeka yam etin e: Gheekwyi-kwyelaka pak'en. Kwyelaka pak'en daa me e boozye ne ekwyel bin e.

¹³ Mekwyla me na bok-bok mot di egoka ne elyaal e, ye e dje nyel' e met etep beso.

¹⁴ Bi e di sa etep ee me di kwyel naa bi sa e, deenek e bi e waadi beso bam.

¹⁵ Tin, me aanakwaabaadjoo bin bot e mesa, etee naa, mot-mesa aagu sa kukuma ye di sa e. Me djoo bin e beso bam, etee naa, me eezelyo bin esa ee Saag'am nalyo me e djas.

¹⁶ Ye tok biyo natso me. Ye e mam e natso bin. Me eedje bin lwomel bi to, bi keedje bhum. Bi keedje bhum aadi bete ne melu e. Deenek e Saag'am e waadje bin esonok djas bi aawaab pe daa le ne din e lam e.

¹⁷ Me dje bin metin menek e, etee naa, bi gheekwyi-kwyla pak'en.»

Bot e bos'ak epebhina Yezu ne bedjekel be

¹⁸ «Ye be naa, bot e bos'ak epebhina bin o, guka naa, be naaloozebhina me esok ne biyo.

¹⁹ Bi epedi bot e bos'ak o, pe bot e bos'ak epekwyel bin, daa bot boo. Tin, ye nabee, mam eesee bin, me eebek bin ne bot e bos'ak. Deenek bi tokape bot e bos'ak. Etep tak e, bot e bos'ak di bhina bin.

²⁰ Gheetaalaka sa me natee bin e: "Mot-mesa tok ne ghwyil edhaa kukuma ye." Etee naa, ye be naa, bot naatiigal me o, guka naa, be waatiigal bin pe. Ye be naa, be naawa elyem to melyo mam o, be waabaawa elyem to melyo min pe.

²¹ Tinaak, be aasa bin etep binek djas e etep'am, etee naa, be aagu mot nadhis me o.

²² Me epedi aazyee, etep ezellie ne noo etep bak o, pe be tok kwyee ndje sos. Tin, daa be di naa, be naazegwak me e, e tokape ne mot aapel mesyem moo.

²³ «Mot di bhina me o, nye eebaabhina doo ne Saag'am.

²⁴ Ye e pe die naa, me nabee aasa endem e mebwala di naa, dhiiti mot dinaa aapaakosa sok e mis moo e, e di'enek, pe be tok ne mesyem. Tin, e dwoo pan mos'ak, be eezebee endem e mebwala me me nasa e, bhii tak be e kadi ebhina bis ne Saag'am.

²⁵ Tin, etep binek sael e etee naa, esa ee di kwyla to mekana me etsi e, neebela esuk e tak. Ye e kwyla naa: "Be eebhina me, aabe ne lo tep*."

* 15:25 Med 35.19; 69.5

²⁶ «Mot-meghem ε epezye. Ye ε Sisim etsεetse Saag'am aadhis ε. Sisim tak aadus ε pe daa Saag'am, me waadis bin ye ε. Nye waalyaal bin etsεetse dum ne mbi mot me di ε.

²⁷ Tin, dɔɔ ne biyo pe, bi ε waaleε bot esa ee bi di gu ko esu ε lam ε. Eteε nάά, mena ε boolɔɔd ne εgyee sama wat, kana meken me mesa mam.»

16

¹ «Me lee bin etep bak djas ε, etεε nάά, bi needi aakat εdum ε konen ne nam.

² Bi ε waasɔaa tɔ mendjaa me mendjaala me eYuda. Deenek, ewala waazyε. Ewala di nάά bot aadi gɔ bin ε, be waake nάά, ye deenek ε be di sa mesa me Zεeb.

³ Be aasa deenek ε, etεε nάά, be nabεε aagu Saag'am, aagu dɔɔ ne nam.

⁴ Tin, me lee bin etep binek ε, etεε nάά, esok ewala ε tak aakum ε, bi neegheesisiiza nάά, ye nabεε me eezeloolεε bin.»

Mesa me Sisim na Dee

«Me nadi aaleε lee bin ye esok ε, etεε nάά, mena nadika ε mena dinaa e di wat.

⁵ Nenek, me moo tɔ pe daa mot nadhis me ɔ. Tin, ye tok ne mot pak'en aabaadji me nάά: “Wɔ tɔ paa”?

⁶ Deenek, elyem bin eelwood ne ghon, ko esu ε etep me di lee bin'aak.

⁷ Ghuna me lee bin ε tseetse nάά, ko esu ε len, enyo ε nάά, me tɔ. Eteε nάά, me ε di aatɔ ɔ, Mot-Meghemεn di egoka ne ezye ɔ, nye aanakwaabaazyε pe daa len. Tin, me tɔ ɔ, me epedhis bin nwyak.

⁸ Tin, esok nye aazyε ε, nye waalyaal bot ε di ko bɔs'ak ɔ, εdjak ε lɔɔ ko esu ε mesyem mɔɔ. Nye waalyaal bot ε di ko bɔs'ak ɔ, εdjak ε lɔɔ ko esu ε epiki ε Zεeb, zenɔɔ dάa Zεeb aapεε be ε.

⁹ Mesyem me bot ε bɔs ε nάά, bot εpebyen εdum kon ne nam.

¹⁰ Ye be dum ne epiki ε Zεeb ɔ, bot ε tɔ εdjak, etεε nάά, me εpetɔ pe daa Saag'am. Tin, bi aanakabaabee me.

¹¹ Ye kabε dum ne daa Zεeb aapεε ɔ, bot ε tɔ εdjak, etεε nάά, Zεeb eezepεε mekoɔzi me bot ε bɔs'ak.

¹² «Me dinaa ne betε ne etep ee me aaleε bin, saabεɔs ε nάά, bi tok ne ghwyil εtiibal ye nenak.

¹³ E sok Sisim etsεetse aazyε ε, nye waadjεed bin tɔ etsεetse djas. Nye aanakwaalii ne nen ko esu ε le emet. Nye aaleε bin ε etep ee nye nagwak ε. Nye waaleε bin etep ee di zye pe sok ε.

¹⁴ Nye waaduwal me etεε nάά, nye waabela etep ee me di ne ye ε djas. Bhii tak, nye ka zye, zεbanja bin ye ε.

¹⁵ Eteε e Saag'am djas ε etep bam. Ko esu ε tak ε, me di ke nάά, Sisim na tseetse waanɔ mekpa mam da nye ε eezεgoola bin ye ε.»

Ghon bedjikel waaliiza memyaala

¹⁶ «Ye ka lik ε ba ewala, bi aanabaabee me. Tin, ba ewala batsa bhii tak, bi ε waabaabee me.»

¹⁷ Bedhiiti bot tɔ sama bedjikel, be zokazεdjinel pak'ɔɔ nάά: «Nye dyee-bakwyl elee yε, esok nye di ke nάά: “Ye ka lik ε ba ewala, bi aanabaabee me. Bhis ba ewala, bi ε waabaabee me”. Dɔɔ ne esok nye di ke nάά: “Me εpetɔ pe daa Saag'am”?

¹⁸ “Ba ewala batsa” nye di lee wak ε, ye kwyl elyaal yε? Mena aamεtka esuk ε sa nye di lee mena ε.»

¹⁹ Tinaak, Yezu eezεgu nάά, be naadi kwyl εdji nye bedhiiti etep. Wɔ gwak nye zeke ne nɔɔ nάά: «Me eelεε bin nάά: “Ye ka lik ε ba bim ewala, bi aanabaabee me.” Ye ε dum ne tak ε bi di djinel pak'en e?

²⁰ Mē lēē bin ε etep e tseetse náá, bi ε waadjē megwye, bi waadi tó mezuk. E di'enek, bot ε bōs'ak aadi é, tō mēmyaala ebuεpe. Bi aadi é, tō ghonj. Tin, ghonjen ε waaliiza mēmyaala.

²¹ «Esok moma di kēbya ε, nye bya tō mezuk nē mekpa. Eteε náá, ewala ε mezuk mē dyeebadi é, eezedjala. Tin, ye é kabε náá, mōn eebyeł ɔ, nye eedjisa mezuk menek. Nye moo tō mēmyaala etεε náá, dhiiti mot na bes eεzyε kō bōs'ak.

²² Tyee wat nē nen, é di mena mooka nenak'aak, bi é tō ghonj nē mezuk. Tin, mē waabaaboma nē nen. Tin, elyem bin aadi é, tō mēmyaala. E di'enek, e tokapε nē mot aadis mēmyaala menek tō elyem bin.

²³ «Esok ye aade náá, elu ε tak eekum ε, bi aanākwaabaadji mam kiya dum nē dhiiti tēp. Mē lēē bin etep e tseetse náá: Saag'am ε waadjē bin esesεε djas bi aawaab nē din ε lam ε.

²⁴ Kε yaka nē dwoo pan mos'ak, bi dinaa āapaawaab sonok nē din ε lam. Tin, waabka, bi ε waadjεaa. Deenek mēmyaala min ε waadi tete mēmyaala nē lym wat.»

Yezu ε Ghej kō esa e bōs'ak

²⁵ «Mē lēē bin etep bak djas ε, tō ekana. Ewala mē aadi āaka baalii nē nen tō ekana epezyε. Tin ε di mē aazeleε bin etep mēpyemε dum nē Saag'am.

²⁶ Dwoo tak, bi ε waab esonok nē Saag'am nē din ε lam. Tin, mē āapaleε bin náá, mē waadjala nē Saag'am kō esu ε len.

²⁷ Mē aanādjaala nē Saag'am étep'en, etεε náá, nye εmet nē kwyel bin. Nye kwyel bin ε, etεε náá, bi nē kwyel mē. Ye é, etεε náá, bi nē myaal náá, mē nadus ε pε daa Zεeb.

²⁸ Mē nadus ε pε daa Saag'am, bhii tak mē eεzezyε kō bōs'ak. Nenak, mē moo zedus kō bōs'ak, étep esik pε daa Saag'am.»

²⁹ Tin, wō gwaa bedjekel bε zeke nē nē náá: «Bee! Nenak wō moo lii mēpyemε, āābe tō ekana.

³⁰ Deenek, ye di mena kadi wak nenak'aak, bis nē gu náá, wō nē gu djas. Tin, wō tok nē gwyes ebwood náá, bis dji wō dhiiti tēp. Étep tak ε bis di myaal náá, wō nadus é pε daa Zεeb.»

³¹ Tin, Yezu eεzebōza nē nōo náá: «É di'enek, bi moo myaal ε?

³² Deenek, beeka ewala epezyε, ewala ε tak eεzezyε. Ewala ε biyō djas aawyεεza na “gwyeen” ε, mot nē mot ε waasik pε daa lε. Bi ε waalik mē mam mē εmet ε. “Aābe”, e tok tseetse náá, mē āalik ε mam mē εmet etεε náá, bis nē Saag'am ε aapaadi.

³³ Mē lēē bin etep bak djas ε, étep bi needi tō egwyem. Tin, bi ε di tō egwakel nē nam pak'en ɔ, bi ε waazukaa nē etiigaa kō bōs'ak. Tin, saka mēghaaz, etεε náá, mē naazekwak etep e bōs'ak djas.»

17

Yezu eedjaala Zεeb étep bedjekel bε

¹ Bhis nye zeli denek ε, Yezu eεzeben mis pε eko, nye eεzeke náá: «Saag'am, ewala ε tak eezedjala. Djεa Mōn'ɔ duu etεε náá, Mōn'ɔ needjε wō duu.

² Wōy naadjε nye eghen kō bot ε bōs djas étep nye needjε bot ε wō nadjε nye ɔ, tsik na kōm-kōm.

³ Tsik na kōm-kōm ε náá, bot gu wō, wōy Zεeb etseetse, Zεeb ngot, dōo nē egu ε Yezu Klisto, mot wō nadhis ɔ.

⁴ Mē eelyaal duma yō kō bōs. Mē eesa mēsa mē wō nalwom mē náá, mē zεsa ε.

⁵ Nenak, Saag'am, djε mē sok bhwoob'ɔ duma mē nadi nē ye esok mē nadi e ngwoobō ε, esok nē bōs nē kusel.

6 «Me eelyaal wɔ ne bot ε wɔ nasεε tɔ sama bot bɔs, da wɔ ε dje me bak ɔ. Be nabεε bot bɔ, wɔ naadjε me bak. Tin, ye nabεε bot ε tak eegwak mekpa mɔ.

7 Nenak be eezegu nάά, esonok djas wɔ nadjε me ε nadus ε pe daa lɔ.

8 Etεε nάά, me ezeleε mekpa me wɔ nadjε me ε. Tin, be naamyaal ye, be eegu nάά, tseεtse me nadus ε pe daa lɔ. Tin, be eemyaal nάά, wɔy ε nadhis me.

9 «Me djaala ne nɔ ε, kɔ εsu ε lɔɔ. Me aadjaaala ne nɔ kɔ εsu ε bot ε bɔs'ak. Ye ε, εtεp bot ε wɔ nadjε me ε, etεε nάά, be ε bɔ.

10 Tin, bot djas me di ne nɔ ɔɔ, be ε bɔ. Deenek bot bɔ djas ε bot bam. Tin, be naadjε me duu.

11 «Me tokape kɔ bɔs. Tin, ye kabe bɔɔ ɔ, be ε kɔ bɔs. Ye be mam ɔ, me εpetɔ pe daa lɔ. Saag'am na Dεε, baala be tɔ ghwyil din ε lɔ, ghwyil mebwala me wɔ nadjε me ε, etεε nάά, be needi mot ngɔt dάά wɔy ne mam di mot ngɔt ε.

12 E sok bis ne be nɔɔ nadi, bis dinaa e di wat ε, me nadi baal be ne ghwyil mebwala me din ε lɔ. Ghwyil mebwala me wɔ nadjε me ε. Me nabebaal be ε ne ye. Ye tok ne mot ngɔt diib tɔ lɔɔ, bhis mot nabe nάά, nyε waadiib, etεε nάά, ekwyalε e mekana me Zεεb, neebela εsuk ε.

13 «Deenek, nenak me moo zyε pe daa lɔ. Me lii etεp bak ε esok me di, me dinaa kɔ bɔs ε. Etεε nάά, bɔɔ be εmet needi ne memyaala mam, da be ε di ne memyaala yii tseεtse ne lyem wat.

14 Me naadjε be mekpa mɔ. Tin, bot ε bɔs epebhina be. Etεε nάά, bedjekel bam tok bot ε bɔs'ak, dάά mam di aadi mot bɔs'ak ε.

15 Me aapawaab nάά, wɔ dis be kɔ bɔs'ak. Tin, me kwyl ε, wɔ baal be ne Mbee mot.

16 Be tok bot ε bɔs'ak, dάά mam pe di aadi mot bɔs'ak ε.

17 Lyaaala be etseεtse, be needi bot bɔ ne lyem wat. Mekpa mɔ ε di etseεtse.

18 Me eelwom be pe kɔ bɔs, dάά wɔy nalwom me kɔ bɔs ε.

19 Me eedje wɔ tsik'am djas kɔ εsu ε lɔɔ. Etεε nάά, bɔɔ pe be needi bot bɔ na Dεε ne tseεtse.

20 «Mendjaala mam tok εtεp bɔɔ be εmet. Me djaala ε dɔɔ ne εtεp bot ε aadi gwak melyo mɔ ɔ, da be ε dum koŋ ne nam ɔ.

21 Mendjaala mam ε nάά, bɔɔ djas di mot ngɔt. Saag'am, be di mot ngɔt ne nena dάά wɔ di pe tɔ lam, mam tɔ lɔ ε. Be di mot ngɔt etεε nάά, bot ε bɔs neemyaal nάά, ye ε wɔy ε nadhis me.

22 «Me eedje be duu wɔ nadjε me ε, etεε nάά, be needi mot ngɔt dάά mena di mot ngɔt ε.

23 Me eebe di tɔ lɔɔ, wɔy tɔ lam. Deenek ε be aakwak εdi εnyɔεpe mot ngɔt. Ye ε deenek ε, bot ε bɔs'ak aagu nάά, wɔy ε nadhis me. Wɔ ne kwyl be dάά wɔ di kwyl me ε.

24 «Saag'am, wɔ naadjε me bak. Ekwosak ε lam ε nάά, be di bis ne nɔɔ e di me aadi ε, etεp be neebεε duu'am. Ye ε duu wɔ nadjε me ε. Etεε nάά, wɔ nakwyl me ε esok ne bɔs ne kusel.

25 Saag'am, wɔ mot epiki. Bot ε bɔs'ak nabεε aagu wɔ, ye ε kabe mam ɔ, mam naagu wɔ. Deenek, bedjekel bam bak eegu nάά, ye ε wɔy ε nadhis me.

26 Me naazelyaal be din ε lɔ. Tin, me waabaalyaal be ye, etεε nάά, be neekwyla pak'ɔ dάά wɔ di kwyl me ε. Deenek, da mam ε di tɔ elyem bɔɔ.»

18

Esodja eezεmet Yezu

1 Bhis nyε nazelii deenek ε, Yezu be ne bedjekel be eezεtɔ pe yii kyiid dii Sedelɔn. E di tak ye naabεε ne dhiiti bok. Wɔ gwaa nyε zεni tɔ tak, be ne bedjekel be.

² Tin, Yudas, mot naka nye ɔ, nadi egu di tak etee náá, Yezu be ne bedjekel be nadi ezezye sok zeseega é di tak.

³ Deenek, Yudas zokazetɔ pe bok tak, be ne edhuu ε esodja. Tɔ sama esodja tak, ye nabe é ne bebaalel ε kok Ndjaa-ebuwa, ee eboo beghaa-Zeeb nalwom ɔ, zenɔɔ bot edhuu ε eFalizye. Bot binɔk djas nadi é ne mekɔɔ, ne etwol ne elambi e membo.

⁴ Tin, dáa Yezu nadi gu sa nadi kwyel esee dum ne ne ε, wɔ gwaa nye zetiila pe kyee be nadi é. Tin, nye eezedji be náá: «Bi saa ze?»

⁵ E di'enek, wɔ gwaa be zebɔɔza ne ne náá: «Yezu mot Nazalet.» Tin, Yezu eezeke ne nɔɔ náá: «Ye é mam.»

Yudas mot naka be nwyak ɔ nadi é tin, be ne be nɔɔ.

⁶ Dáa Yezu nake ne nɔɔ náá: «Ye é mam» ε, wɔ gwaa be bula pe bhis, zeghaaga si.

⁷ Wɔ gwaa Yezu baadji be yak sok náá: «Bi saa ze e?» Be eebaazebɔɔza náá: «Yezu mot Nazalet.»

⁸ Tin, Yezu eezeke ne nɔɔ náá: «Ye be é me ezelee bin náá, ye é mam. Ye be náá, bi san ε mam ɔ, betka bot esis be tɔ yɔbɔ.»

⁹ Nye nake deenek ε, etee náá, etep ee nye nale náá: «Saag'am, me aapadiibal mot ngot tɔ bot ε wɔ nadjε me ɔ» neebela mesuk.

¹⁰ Simɔɔ Pyeed nabee ne pel. Tin, nye eezewaal ye tɔ pep, nye eezekwyal mot-mesa me boo ghaa-Zeeb. Wɔ gwaa nye zetsaal nye elo pe kyee mbo e ghen. Din ε mot-mesa me tak nabee Malkus.

¹¹ E di'enek, Yezu eezeke ne Pyeed náá: «Bulela pelo tɔ pep! Wɔ ke ε náá, me aanakwaade beele mezuk me Saag'am zedje me ε?»

¹² Deenek, edhuu ε esodja ne mot nadi kɔ elo bɔɔ ɔ, zenɔɔ bebaalel ε e kukuma eYuda, zokazemet Yezu. Be eezekɔl nye membo ne ekel.

Esodja eezetɔ ne Yezu pe daa Han

¹³ Bhii tak be eezetɔ ne ne sok pe daa Han. Anas nabee seeg ε mwaa Kayif, mot nadi boo ghaa-Zeeb e mbu tak ɔ.

¹⁴ Ghuna, Kayif nadjε mɔlyo menek ne ekukuma eYuda, náá: «E nyɔ náá, mot ngot gwyε kɔ esu ε bot djas.»

Pyeed eezeswonal Yezu

¹⁵ Simɔɔ Pyeed be ne dhiiti djekel nadi du Yezu pe bhis. Tin, dhiiti djekel'enɔk nadi gunel ne boo ghaa-Zeeb. Deenek, ye naasa náá, nye ni tɔ kok ndjan ε boo ghaa-Zeeb lɔɔg wat be ne Yezu.

¹⁶ Tin, Pyeed zokazelik pe kel, e ngwoob eniel. Tin, wɔ gwaa dhiiti djekel nadi gunel ne boo ghaa-Zeeb ɔ zewyis, tɔ, kelii ne moma mesa nadi baal eniel ɔ. Bhii tak, be eezeniagal nye.

¹⁷ Moma nadi baal eniel tak eezeke ne Pyeed náá: «Dɔɔ ne wɔy pe, wɔ nadi é ngot tɔ sama bedjekel ε mot yenɔk e?» Wɔ gwaa Pyeed zeswonal. Nyey náá: «Àbe! Me àagunel ne ne.»

¹⁸ Dáa egwyiyo nadi pupal ebupe ε. Wɔ gwaa bot ε mesa ne bebaalel ε kok Ndjaa-ebuwa zokazepaada du. Be moo tin é gɔɔl bɔɔ djas. Dɔɔ ne Pyeed pe nadi é tin, be ne be nɔɔ é gɔɔl du.

Boo ghaa-Zeeb eezedji Yezu medjin

¹⁹ Tin, boo ghaa-Zeeb eezedji Yezu medjin dum ne bedjekel be ne dum ne mɔlyo me nye di lyo ε.

²⁰ E di'enek, Yezu ezezebɔɔza ne ne náá: «Mam nalelyo ε, popoopwon emis me bot djas, àabe tɔ syaab. Me nalelyo ε, tɔ mendjaa me mendjaala me eYuda ne tɔ kok Ndjaa-ebuwa, e di e eYuda djas nadidi é seseega ɔ. Ye tok ne tep me nalii tɔ syaab.

²¹ Etep yé wɔ di dji me yenek mɛdjin? Djia bot ε nadi gwak me ɔ etep ee me nadi lelee be ε. Bɔɔ, be ne gu enyɔɔpe sa me nadi é lee be ε.»

²² Dáa Yezu nabɔɔza deenek ε, wɔ gwaa mot ngot tɔ bebaalel ε kok Ndjaa-ebuwa nadi tin ɔ zokazenyuu nye beez. Nyey ne Yezu náá: «Be lii ne boo ghaa-Zeeb ε deenek e?»

²³ Yezu eezɛbɔɔza ne ne náá: «Ye be náá, me eelii ebiyɔɔpe ɔ, lyaala me tep ebiyo ε tak. Ye kabε náá, me eelii etseetse ɔ, ha wɔ ka myak me etep yé?»

²⁴ Tin, Anas eezekyeed Yezu pe dáa Kayif boo ghaa-Zeeb, mɛmbɔ ekɔla.

Pyeed eebaazɛswonal Yezu swonela sis

²⁵ E ewala elenek djas Simɔŋ Pyeed nadi é tin tɔ ebeseε ε kok ndjan ε boo ghaa-Zeeb é gɔɔl du. Wɔ gwaa be zedji nye náá: «Dɔɔ ne wɔy pe, wɔ tok ngot tɔ bedjekel ε mot tak e?» E di'enek, Pyeed zɛswonal, nyey náá: «Aábe! Mam aágyee bis ne ne.»

²⁶ Tin, mot ngot tɔ sama bot ε mesa ε boo ghaa-Zeeb, mot nadi byel ne mot Pyeed natsaal éɔ ε. Nyε eezεke ne Pyeed náá: «Wɔ ke é náá, me be é áabee wɔ mbembe tɔ bok é?»

²⁷ Tin, Pyeed eebaazɛswonal nye swonela sis. Deenek, e di tak wat kuu eezekɔk.

Pilat kukuma dik epedji Yezu mɛdjin

²⁸ Tin, be eezɛdus ne Yezu pe daa Kayif, tɔ ne ne pe ndjan ε dhiiti kukuma eLɔm. Ye nabεε tɔ melem keεŋ. Tin, ekukuma eYuda nabεε ààni yɔbɔ pe daa kukuma eLɔm. Be nasa deenek ε étep be nadi kaab náá, be ezekepul etsi bɔɔ. Etep be neede edee e ebyon ε Pak.

²⁹ Etep tak ε, Pilat nazeboma ne nɔɔ pe kel. Tin, nyε é boozedji be náá: «Lo mɛsɔ me bi zepit mot tak ε yé?»

³⁰ Tin, be eezɛbɔɔza ne ne náá: «Nyε é pe di ε, àadi mbee mot ɔ, pe bis aápazye ne ne pe daa lɔ.»

³¹ Tin, wɔ gwaa Pilat zɛbɔɔza ne nɔɔ náá: «Ye be deenek ɔ, nɔɔka nyε, da bi ε kepée nyε dáa etsi bin di lee ε.» E di'enek, eYuda eezɛbɔɔza náá: «Bisɔ eYuda, bis tok ne eghen εdje mot epée e esyee.»

³² Ye nasεε deenek ε etεε náá, mɛkpa me Yezu naleε dum ne kɔkɔ mbi esyee ε nyε aagwyε é, neebela εsuk.

³³ Tin, Pilat eezɛni tɔ ndjan ε, bhii tak, nyε eezɛdjɔo Yezu. Nyε eezɛdji nyε náá: «Wɔ ε mɛkoozi me eYuda?»

³⁴ Deenek, Yezu eezɛbɔɔza ne ne náá: «Ye é esiiza bɔ met ε di ke náá, wɔ dji me deenek ohoo? Wɔ dji deenek ε, etεε náá, bot ε sis elεε wɔ deenek kɔ εsu ε lam?»

³⁵ Tin, Pilat eezɛbɔɔza náá: «Wɔ bee me mot dhaad mbyak eYuda? Bot ε dhaad mbyak ɔ ne eboo beghaa-Zeeb ε zepit wɔ pe daa lam. Wɔ sa yé?»

³⁶ E di'enek, Yezu eezɛbɔɔza ne ne náá: «Eyon ε lam tok yii bɔs'ak. Eyon ε lam epedi é di yii bɔs'ak ɔ, pe bot ε di baal me ɔ eelumla dεεb ne nen. E kaab náá, eYuda ezeke met me, kεka me e mɛmbɔ me ekukuma bɔɔ. Aábe! Ye tok deenek, eyon ε lam tok eyon ε bɔs'ak.»

³⁷ Tin, Pilat eebaazɛdji nyε náá: «Deenek, ye kwyel elεε náá, wɔ é mɛkoozi?» E di'enek, Yezu eebaazɛbɔɔza náá: «Wɔy wɔ εmet eeke náá, me ε mɛkoozi. Me eezɛbyel, tin, me nazye kɔ bɔs ε etep me neezɛbaɲa bot sa etseetse di ε. Mot di myaal etseetse ɔ, ne gwak etep ee me di lii ε.»

³⁸ E di'enek Pilat eezɛdji náá: «Etseetse kwyel elεε yé?»

Yezu epéeaa epée esyee

Bhis nye nadi nye deenek ε, Pilat eebaazesik, keboma ne eYuda pe kel. Nye eezake ne noo naa: «Mam aabee lo meso me ne di egoka ne epee mot tak epee e esyee dum ne tak ε.»

³⁹ Tin, daa bi di naa: «Bi ne gu daa mena di zyeka ne esesa sok. E mebyon me ePak djas ε, me ne dyeebapel bin mot membok ngot. Bi kwyel ε naa, me pel mekoozi me eYuda?»

⁴⁰ Be eezebooza ne Pilat ne etsim naa: «Oo! Aabe nye! Bis kwyel ε naa, wo wyisal Bhaalabas!» Ghuna Bhaalabas nabeε mot ezem ne ebhooaba.

19

¹ Deenek, Pilat eezelwom naa, be noo Yezu. Da be ε nyuu nye ne eghwyes.

² Tin, wo gwaa esodja zokazesa kotε ne kel megok, som Yezu ye ε e lo. Be eezebet nye ndjookuwa na toobelaa.

³ Be moo tin ε tiila sok bhwoob'ε. Be ka tin ε, ε swos nye meswosel me meduka naa: «Me eswos wo, mekoozi me eYuda!» Ne epak nye mebhεez.

⁴ Tin, Pilat eebaazewyis pe kel wyisa sis. Nye eezake ne edhuu ε bot naa: «Gwakeka, me epezye ne ne wak etep bi neegu naa, me aapabela lo meso me di egoka ne edje mot tak epee e esyee dum ne tak ε.»

⁵ Tin, Yezu eezewyis, nye eebot kotε megok ne ndjookuwa na toobelaa e nyel. Tin, Pilat eezake naa: «Beeka mot tak e!»

⁶ Tin, eboo beghaa-Zεεb ne bebaalel ε kok Ndjaa-ebuwa nabeε nye ε. Wo gwaa be zetsim naa: «Bemka nye e melaaba! Bemka nye e melaaba!» E di'enek, Pilat eezake ne noo naa: «Ke bemka nye e melaaba, biyo be emet. Etee naa, to yam beea, mam aabee lo meso me ne di egoka ne edje mot tak epee e esyee dum ne tak ε.»

⁷ E di'enek, eYuda eezake ne ne naa: «Bis ε ne etsi, dum ne etsi tak, nye goka ε ne esyee. Etee naa, nye ke ε naa, nye ε Mon Zεεb.»

⁸ Daa Pilat nagwak elii bot binok ε, bwoo nabaazesa nye ebuεpe.

⁹ Nye eezesik to ndjaa, bhii tak, nye eezedji Yezu naa: «Wo dus paa?» Tin, Yezu nabeε, aabooza ne ne.

¹⁰ Pilat eezake ne ne naa: «Wo aakwyel εbooza e medjin mam e? Wo aagu naa, me ε ne ghwyil ebet wo, doo ne ghwyil elwom naa, be bem wo e melaaba?»

¹¹ Yezu eezebooza ne ne naa: «Wo tok ne dhiiti ghwyil wat ko lam, bhis yii Zεεb nadje wo ε. Etep tak ε di naa, mot zεseeb me e membε mo ε, nye ε ne boo ndje dhaa dhanja yo.»

¹² E di'enek, Pilat nabeε, nye moo saa mepek etee nye bet Yezu. Tin, eYuda eebaazeni ε tsim naa: «Wo ebet mot yenok ε, wo tok so ε Sezaad boo mekoozi. Etee naa, mot ε ke wak naa, nye mekoozi ε, yenok ε mot mebhuka me Sezaad!»

¹³ Daa Pilat nagwak mekpa menek ε, nye ε boozewyisal Yezu pe kel. Bhii tak nye eezedisik ko boo betetep e di be nadi ε djoo to lii ebhele: «Ghabata» ε. Ye ε di εbesεε di naa, mekok ε djaa si ε bos ε.

¹⁴ Ye nabeε e ges dwoosaba εbyon ε Pak, ye moo to tyee ewala kuku mwos. Tin, Pilat eezake ne eYuda naa: «Beeka mekoozi min el!»

¹⁵ E di'enek boo djas eezetsim elyelepe naa: «Góa nye! Góa nye! Bema nye e melaaba!» Pilat eezedji be naa: «Bi kwyel ε naa, me bem mekoozi min e melaaba?» Eboo beghaa-Zεεb eezebooza naa: «Bis tok ne dhiiti mekoozi bhis mekoozi Sezaad!»

¹⁶ Tin, Pilat eezeka be Yezu etep be neekεbem nye e melaaba.

Yezu eebemaa e melaaba

Be eezetε ne Yezu.

¹⁷ Tin, Yezu nŷe emet eezebep melaaba me étep ewyis kɔ del. Da nŷe é tɔ pe dhiiti di be nadi djoo tɔ lii ebhele «Ghologhota» é. Ye kwyel elɛɛ é: «Di Bhoŷho Lo».

¹⁸ E di tak é esodja nabem Yezu e melaaba. E ewala é tak wat, be zokabaabem bedhiiti bot ebá e melaaba, nwyak pe yak kyee, nwyaa ngot pe yii kyee. Yezu nadi é, kuku tak.

¹⁹ Tin, Pilat zokalwom náá, be nɔɔ mɔɔ pet ebaya, da be é tsel kɔ melaaba me tak. Kɔ mɔɔ pet ebaya é tak be nakwyal é náá: «YEZU, MOT NAZALÉT, MEKOOTZI ME EYUDA.»

²⁰ Betɛɛ ne eYuda naalaa ekwyla e tak etɛɛ náá, di be nabem Yezu e melaaba ɔ, nabɛɛ, e ngwoob del. Deenek, ekwyla e tak nabɛɛ tɔ lii ebhele, ne tɔ lii eLom, dɔɔ ne tɔ lii eGhelek.

²¹ Tin, wɔ gwaa ebɔɔ beghaa-Zɛb zokazeke ne Pilat náá: «Ye be ààgoka náá, wɔ kwyal náá: “Mekoozi me eYuda.” Tin, wɔ goka ne ekwyal é náá: “Mot tak ke é náá: Me é mekoozi me eYuda.”»

²² Pilat eezebɔɔza ne nɔɔ náá: «Sa me zeekwyal é, ye lik é kwyla.»

²³ Dáa esodja nasilal ebem Yezu e melaaba é, be eezenɔɔ ekaad be, wɔ gwaa be zekaa ye ekyee ená, mot ne mot ne ye kyee. Be zokabaazenɔɔ lɔɔ ye nadi lata ne kel wat kana pe si kekum pe éko é.

²⁴ Tin, esodja moo tin é ke pak'ɔɔ náá: «Sa mena àànyaaka lɔɔ yak. Deenek djhooka sa ka egwyeeɛ étep mena neeguka mot aanɔɔ ye ɔ.» Ye é deenek é, mekpa me Zɛb di lɛɛ náá: «Be naakaa ekaad bam.

Be naasa egwyeeɛ étep enɔɔ kaadam* »
naabela esuk. Beeka dáa esodja nasa enek.

²⁵ Nyɛɛg é Yezu nabɛɛ tin titel, e ngwoob melaaba, be é mɔn nyɛɛg, zenɔɔ Maali mwaa Keleopas, dɔɔ ne Maali, moma del é Makdala.

²⁶ Yezu eezɛbe nyɛɛg, tin, djekel nyɛ nadyeebakwyl ɔ e ngwoobe. Nyɛ é boozeke ne nyɛɛg náá: «Nyaag'am, beea mɔn'ɔ.»

²⁷ Bhii tak nyɛ eezɛke ne djekel tak náá: «Bee nyoog é». Tin, kana ewala elenek, djekel yenok eezenɔɔ nyɛ, tɔ, kedi e di wat be ne ne.

Esyee é Yezu

²⁸ Bhis etɛp binek, dáa Yezu nadi é gu náá, etɛp djas nabɛɛ, ye naazesael é. Nyɛ eezɛke, etɛɛ náá, esesɛɛ ee nadi ekwyla é djas neebela mesuk. Ye na be é ye eekwyalaa náá: «Me é ne gwyes meɗii†.»

²⁹ E di tak, ye nabɛɛ ne bhe ne menyok me na bwaaz-bwaaz tɔ tak «tɔɔɔ». Tin, wɔ gwaa esodja zokaduɔ pes menyuku tɔ menyok me tak, be eezekɔl e lɛɛ mɔɔ le. Bhii tak be eezɛɛɛ ye pe pak nuub e Yezu.

³⁰ Yezu eezede menyok me na bwaaz-bwaaz menek, bhii tak nyɛ zɛke náá: «Djas eedjala!» E di'enek, nyɛ eezɛsil lo si. Bhii tak, nyɛ eezɛsil eswos.

Esodja eelum Yezu e ebhaaz ne ekɔɔ

³¹ Ye nabɛɛ, e ges dwɔɔ saba. Ekukuma eYuda nabɛ ààkwyl náá, emuu di kɔ melaaba e dwɔɔ saba. Bela náá, ye nabɛɛ boɔ saba. Tin, be é boozeke ne Pilat náá, nyɛ lwom bot, be keebwak meko me bot é nadi e melaaba ɔ, da be é dis emuu bɔɔ.

³² Tin, esodja naazɛzye zebwak be meko me bot ebá nabemaa e melaaba lɔɔg wat ne Yezu ɔ.

³³ Dáa be nakazyɛ étep ɛzebwak ye Yezu é, be ka bee é, nyɛ eezegwyɛ. Etɛp tak é be nadi àábwak nyɛ meko.

³⁴ Tin, wɔ gwaa sodja ngot zokazelum nyɛ ne ekɔɔ e bhaaz. Wɔ gwaa, ghiya ne meɗii zokazɛwyls e sum di tak.

* 19:24 Mɛd 22.19 † 19:28 Mɛd 69.21

³⁵ Mot nabee ne mis me daa etep bak djas nadi see e di kaada etep bak. Etep ee nye di lee wak e, ye e etep etseetse. Nye ne gu naa, nye lee e etep etseetse. Nye lee bin e, etee naa, biyo pe, bi neemyaal.

³⁶ Etep bak djas nasaal e, etee naa, sa nakwyalaa to mekana me Zeeb naa: «Nye aanakwaabwakaa gwyes wat e[†]» neebela esuk.

³⁷ E dhiiti di, mekana me Zeeb baalee e naa: «Be waabee mot be lum nye e bhaaz oS.»

Muu e Yezu eekeneegaa to evit

³⁸ Bhii tak, Zozef mot del Alimate eezewaab ne Pilat naa, nye dje nye ze etep enoo muu e Yezu nye neekedel. Zozef nabee djekel e Yezu to syaab, etee naa, nye nadi kaab ekukuma eYuda. Pilat zokamyaal, bhii tak, nye eezet, kenoo muu e Yezu.

³⁹ Nikodhem, mot nató keboma ne Yezu dhiiti dwoo e pum o, zokazyee. Nye nazye e ne epuuzaa bemenanas ekilo mekam-mel el yii nasaal ne miid ne aloe^{*} e.

⁴⁰ Tin, boo bebá eezeno muu e Yezu. Wo gwaa be zepil ye to epes bheezaa, ne esoso menanas menek e tak. eYuda dyeebazzye ne esesa deenek, esok be di ekedel mot e.

⁴¹ E ngwoob di be nawa Yezu e melaaba e, ye nabee ne bok wat tin. To bok tak, ye nabee ne evit e na bes[†] nadi naa, be dinaa aapaawa mot to tak sok e.

⁴² Daa nadi naa, ye nabee e ges dwoo saba eYuda e, ne daa ye nabela naa, evit nadi e ekunaape e. Etee tak e, be zokaneg muu e Yezu to tak.

20

Evit toto

¹ Keen to ghooghom melem me dwoo yenga, Maali moma del Makdala eezet to pe evit. Nye kabee e, evit moo mbek, boo ekok e nadi eyalaa evit ne ye o, moo mbinela e ngwoob e evit.

² Nye eezesum kaab, to, kelee Simon Pyeed ne dhiiti djekel e Yezu nadi kwyel ebupe o. Tin, nye eezee be naa: «Be eedis muu e Ghen to evit e le. Bis aagu pe kyee be keneg nye e.»

³ Tin, Pyeed be ne dhiiti djekel eezeno manyel to pe evit e tak.

⁴ Boo djas bebá eezesum kaab. Daa be nadi kaab e, dhiiti djekel yenok naadhaa Pyeed ne kaab, nye eezekum pe evit esok.

⁵ Tin, nye eezemalal gwyak to evit, nye kabee e boo epes e kaad be nadjel Yezu nyel ne ye e, neega si. Nye kadi e, aani to evit.

⁶ Simon Pyeed mot nadi du nye pe bhis o eebaazekum ye. Wo gwaa nye zeni to evit, nye kabee e boo epes e kaad be nadjel nye nyel ne ye e, neega si.

⁷ Doo ne bhee be nabutal lo e Yezu ne ye e. Bhee tak nabee aadi e di wat ne boo epes e kaad be nadjel nye nyel ne ye e. Bhee nadi e, pila e dhiiti di.

⁸ Tin, djekel naleedum esok o, zokazeni to evit. Daa nye nabee deenek e, nye eezedum kon ne Yezu.

⁹ Tin, kekum ewala elenek, bedjekel e tak nabee be dinaa aamet esuk e ekwyalaa e Zeeb di ke naa, Yezu nawaadie gom to esyee e.

¹⁰ Bhii tak, bedjekel binok bebá eezesik, to pe ndjan jo.

Yezu eezelyaal Maali moma Makdala nyel

[†] 19:36 Ewy 12.46; Ela 9.12; Med 34.21 ^S 19:37 Zan 12.10 ^{*} 19:39 nasaal ne miid ne aloe Ye e bemul na mbee menuub nasaal ne epek ne eka e le e. eYuda nadi so ye to epes e kaad, da be e del bemuu ne ye.

[†] 19:41 evit e na bes eYuda nabobwak mevit moo e to mekok daa boo mendjaa.

11 Maali nadi é tetel pɛ kel e ngwoob ɛvit, nyɛy é dje. Dáa nyɛ nadi é dje ɛ, wɔ gwaa nyɛ malal gwyák tɔ ɛvit.

12 Nyɛ kabee ɛ, efofop ebá nɛ ekaad e na puu e mɛnyel, bɔɔ mendiindil e di bɛ nanɛɛg muu ɛ Yezu ɔ. Ngɔt pɛ kyee bɛ nanɛɛg lo ɛ Yezu ɛ, nwyak ngɔt pɛ kyee mɛko.

13 E di'enek, efofop eezɛdji nyɛ náá: «Wɔ dje yé?» Nyɛ eezɛbɔɔza nɛ nɔɔ náá: «Bɛ eedis Ghɛɲ'am. Mɛ áàgu pɛ bɛ kɛnɛɛg nyɛ é.»

14 Dáa nyɛ nalii deenek ɛ, nyɛ eezɛliig mis, nyɛ eebee Yezu tinaak tetel. Tin, Maali nabɛɛ áàgu náá, ye nabɛɛ Yezu.

15 Wɔ gwaa Yezu zɛdji náá: «Wɛɛ moma, wɔ dje yé? Wɔ saa zɛ?» Nyɛ nagu ɛ náá, ye nabɛɛ mot-mesa mɛ bok. Eteɖ tak ɛ nyɛ nabɔɔza nɛ nɛ náá: «Yɛ bɛ náá, wɔy ɛ dis nyɛ ɔ, lɛɛa mɛ pɛ wɔ kɛnɛɛg nyɛ é, mɛ neetɔ, kɛnɔɔ nyɛ.»

16 Tin, Yezu eezɛke nɛ nɛ: «Maali!» Nyɛ eezɛliigel, gwyák pɛ Yezu nadi é. Bhii tak, nyɛ eezɛlii nɛ nɛ tɔ dhaad lii ebhele náá: «Rabhuni!» Ye kwyɛl ɛlɛɛ: «Lyoeɛl.»

17 Yezu eezɛke nɛ nɛ náá: «Nà mɛt mɛ etɛɛ náá, mɛ dinaa paa byet pɛ daa Saag'am. Deenek, Tɔ́a, kɛlɛɛ nɛ bɔn nyɛɛg bam náá, mɛ epebyet pɛ daa Saag'am, baadi pɛ Sɛɛg'en ɔ; pɛ daa Zɛɛbam, baadi pɛ Zɛɛben ɔ.»

18 E di'enek, Maali moma dɛl Makdala eezɛsik, tɔ pɛ bɛdjekel nadi é. Nyɛ eekɛlɛɛ bɛ náá: «Mɛ eebee Ghɛɲ!» Bhii tak, nyɛ moo ɛlɛɛ bɛ etɛɖ ee nyɛ nalɛɛ nyɛ é.

Yezu eezɛtel bɛdjekel bɛ nyɛl

19 Ye nazobe ɛ dwoo yenga tak wat bikoko, bɛdjekel nadi é bɔɔ djas e di wat tɔ dhiiti ndjaa. Ye nabɛɛ, bɛ eekɔɔl ɛbɛ ɛ ndjaa ghin, etɛɛ náá, bɛ di kaab ekukuma ɛYuda. Yezu zɛzyɛ, nyɛ eezɛtyaa tetel kuku ɛbwak ɛ lɔɔ. Nyɛy nɛ nɔɔ náá: «Egwyem di nɛ nen!»

20 Tin, dáa nyɛ nasilal ɛke nɛ nɔɔ deenek ɛ, nyɛ moo tin é lyaal bɛ ebam e mɛmbɔ mɛ nɛ yii bhaaz'ɛ. E di'enek, elyem bɛdjekel nalwood nɛ mɛmyaala dáa bɛ nabɛɛ Ghɛɲ ɛ.

21 Yezu eebaazɛke nɛ nɔɔ náá: «Egwyem di nɛ nen! Dáa Saag'am nalwom mɛ ɛ, mam pɛ mɛ eelwom bin.»

22 Bhis mɛkpa menek, Yezu eezɛwuubal kɔ lɔɔ, nyɛy nɛ nɔɔ náá: «Nɔɔka Sisim na Dɛɛ!

23 Bot ɛ bi aapel mesyem mɔɔ ɛ, mesyem mɔɔ waapelel. Bot ɛ bi aapɛɛ epel ɛ mesyem mɔɔ ɛ, mesyem mɔɔ aanákwaapelel.»

Yezu eezɛtel Toma nyɛl

24 Ghuna ngɔt tɔ bɛdjekel kam nɛ bebá, Toma mot nagetaa din ɛ «ɛwas» ɔ, nabɛ áadi tak ɛ ghɛɲ Yezu nazye é.

25 Tin, bɛdhiiti bɛdjekel zokazɛlɛɛ nyɛ náá: «Bis eebee Ghɛɲ!» Wɔ gwaa Toma zɛbɔɔza nɛ nɔɔ náá: «Mɛ ɛ di áabee ebam mɛpyon mɛ epɔndi tɔ mɛmbɔ mɛ ɔ. Mɛ di áawa djin tɔ ebam mɛpyon mɛ tak ɔ. Mɛ di áawa mbɔ tɔ bam bɛ natuu nyɛ ɛkɔɔ é ebhaaz ɔ. Yɛ di áabɛ deenek ɔ, mɛ tok nɛ ghwyil ɛmyaal.»

26 Yenga wat bhii tak, bɛdjekel nabaadiɛ zɛɛga e di wat tɔ ndjaa. Toma nadi é tin, bɛ nɛ bɛ nɔɔ. Mɛbɛ mɛ ndjaa nadi ɛkɔɔla ghin. Tin, Yezu eezɛzyɛ, nyɛ eezɛtyaa tetel kuku ɛbwak ɛ lɔɔ. Nyɛy nɛ nɔɔ náá: «Egwyem di nɛ nen!»

27 Bhii tak, nyɛ eezɛke nɛ Toma náá: «Wa djiɲ wak, da wɔ ɛ beɛ mɛmbɔ mam. Sɛɛba mbɔ ɔ, da wɔ ɛ zɛwa tɔ ebhaaz bam. Kata ɛswonal, da wɔ ɛ dum koɲ nɛ Zɛɛb!»

28 Tin, Toma eezɛbɔɔza náá: «Ghɛɲ'am, Zɛɛbam.»

29 E di'enek, Yezu eezɛke nɛ nɛ náá: «Wɔ dum koɲɔ nɛ nam ɛ, etɛɛ náá, wɔ eebee mɛ? ɛnyɔ nɛ bot ɛ di dum koɲɔ nɛ nam, bɔɔ áabee mɛ!»

Mɛsɔ mɛ mɛkana mak nakwyalaa ɛ

³⁰ Yezu naasa dhiiti bete ne endem e mebwala e mis me bedjekel be. Endem e mebwala ngot di naá, etok kwyala, to mekana mak e.

³¹ Yak tak nakwyalaa e, etep bi neemyaal naá, Yezu e Mesia Mon Zeeb. Tin, bi e dum konj ne ne deenek o, bi e waabela tsik na kom-kom ne din e le.

21

Yezu eezelyaal nyel ne bedjekel be dii Tibeliad

¹ Bhis ba melu, Yezu baazetel nyel tela sis ne bedjekel be e ebonj e dii Tibeliad. Beeka daa ye nadhanj e.

² Simonj Pyeed, ne Toma nadi djooaa «Ewas» o, zenoo Natanael mot ghaada Kana, pe kyee dik Ghalile. Baazenoo bon e Zebede bebá, ne bedhiiti bedjekel bebá, be nadi e sama wat.

³ Simonj Pyeed eezake ne noo naá: «Me epetó keloo ngwyep.» Be eezebooza ne ne naá, «Djhookaka.»

Tin, be eezewyis, zení to boo eleed. Deenek, e pum yenek djas be nabee aakobela sonok.

⁴ E melem keej, Yezu eezetyaa e ngwoob dii tak. Tin, bedjekel naabee nyé, aagu naá, ye e Yezu.

⁵ Nyé eezake ne noo naá: «Ehe biyo mengbaaz, bi tok ne ba besu?» Be eezebooza ne ne naá: «Ohoo, his tok ne ye hoo.»

⁶ Nyé eezake ne noo naá: «Laka ewyet pe kyee mbó eghen e boo eleed bin, bi e waabela.» Tin, be eezelaa e yenek, wo gwaa be zebela bete ne besu. Mebu me tak aadjala ne daa be aakwak eghé ye.

⁷ Djekel Yezu nadi e kwyel ebuepe o, zokake ne Pyeed naá: «Ye e Ghenj!»

Daa Simonj Pyeed nagwak mekpa me naá: «Ye e Ghenj!» Nyé eezekol ndjookuwa ye e kuu, etee naá, ye nabe e, nyé naadis ndjookuwa etep ela ewyet. Bhii tak nyé eezeghaaga to dii.

⁸ Bedhiiti bedjekel eezebula to boo eleed boo e dul ewyet «tooo» ne besu to tak. Be nabee aadyeebatseta ne ebonj be nadi e tyee emetele bedhet ebá ne ebonj.

⁹ Daa be nazesee ne eleed e bos e, be ka seka e du ne su ko tak, zenoo mapa.

¹⁰ Yezu eezake ne noo naá: «Dhaaka ne bedhiiti besu e bi go e.»

¹¹ Tin, Simonj Pyeed eezego to eleed. Nyé eezedul ewyet e nazelwood ne besu e, pe kyiid. Deenek, to ewyet, ye nabee ne eboo besu dhet ne mekam-meten ne elé. Tin, ne eboo besu binek, ewyet nabee aanyee.

¹² Bhii tak, Yezu eezake ne bedjekel naá: «Dha deka!» Tin, to bedjekel, ye nabe aabe ne mot ngot nabee nuube, dji naá: «Wo e ze?» Etee naá, boo djas nadi gu naá, ye nabee Ghenj.

¹³ Yezu eezetiila. Wo gwaa nyé zenoo mapa, kaa be ye e. Bhii tak nyé eebaazeno su, kaa be ye e.

¹⁴ Yenek tak nabee tyee esok elé ee nyé nalyaal bedjekel be nyel, bhis Zeeb nagomal to esyee nyé e.

Yezu eezebulalegwakel e be ne Pyeed

¹⁵ Bhis be nasilal ede edee e, Yezu eezake ne Simonj Pyeed naá: «Simonj moo Zan, wo ne kwyel me dhaa bak bot e?» Simonj eezebooza naá: «Heee, Ghenj, way wo emet ne gu naá, me ne kwyel wo.» Tin, Yezu eezelée ne ne naá: «Wyeela boo ebhata bam.»

¹⁶ Nyé eebaazedji dja sis tyee esok ebá: «Simonj, moo Zan, wo ne kwyel me?» Tin, Pyeed eezebooza ne ne naá: «Heee, Ghenj, wo ne gu djas. Wo ne gu naá, me ne kwyel wo!» Yezu eebaazebooza ne ne naá: «Baala etaabam.»

¹⁷ Nyé eebaazedji dja sis tyee esok elé naá: «Simonj, moo Zan, wo ne kwyel me?» Tin, lyem nabee, ye kpaa Simonj ne daa nyé nabaadji medjin me tak dja

sis náá: «Siman, mɔɔ Zan, wɔ ne kwyel me?» Tin, Pyeed eezεbɔɔza ne ne náá: «Ghen, wɔ ne gu djas, wɔ ne gu náá, me ne kwyel wo!» Yezu eebaazεbɔɔza ne ne náá: «Wyeela etaabam.

¹⁸ Me lee wɔ ye tseetse: Eghen wɔ nadi, wɔ dinaa ngbaaz ε, wɔ nakokɔl bhete yɔ e kuu ε wɔy wɔ emet. Wɔ natetɔ ε pe lyemɔ nadi kwos etɔ ε. Tin, eghen ye aakabe náá, wɔ eezegεeb ε, wɔ aazokasesεeb ε membɔ, da mot sis ε kɔl wɔ bhete. Da nye ε tɔ ne nɔ pe lyemɔ aadi aakwos etɔ ε.»

¹⁹ Ne mekpa menek, Yezu nadi é lyaal ε dɔa esyee ε Pyeed aadi é, dɔa esyee ε le aadje Zεeb duu ε. Bhii tak, Yezu ezeke ne ne náá: «Dua me!»

Yezu be ne djekel nye nadii kwyel εbupe ɔ

²⁰ Pyeed eezeliig mis, nye ezeεbee djekel ε Yezu nadi é kwyel εbupe ɔ. Djekel tak ε mot namalal pe daa Yezu esok be nadi é εde edee ε. Da nye zεdji Yezu náá: «Ghen, eze aakeka wɔ gha?»

²¹ Tin, beea Pyeed nabee nye é, nye eezεdji Yezu náá: «Ha nyey, Ghen, eyé aasa nyey?»

²² Yezu eezεbɔɔza náá: «Me kwyel náá, nye di ne tsik keyaka ne dwoɔ me waabula ɔ, ye gwyák wɔ wo? Wɔy, dua me!»

²³ Tin, len tak ezeke pak bot ε nadi dum kon ne Zεeb ɔ náá, djekel yenɔk aanákwaagwe. Ghuna Yezu nabεε áake ne Pyeed náá: «Nye aanákwaagwe.» Nye nake ε náá: «Me kwyel náá, nye di ne tsik, keyaka ne dwoɔ me waabula ε, ye gwyák wɔ wo?»

²⁴ Ye é djekel tak nye emet ε di kaada etεp ee nye bee ε. Nye é boo wa ye tɔ ekwyla. Deenek, mena ne guka náá, etεp ee nye di lee ε, ye é tseetse.

Lii mesik

²⁵ Yezu naabaasa bedhiiti betε ne esonok. Ye é pe be ε, be kwyal djas tɔ bemekana ɔ. Me bee é náá, pe bɔs djas aanákwaakodjala-djalak étεp εneεg ε bemekana me tak.

Mesa me Bot e Lwoma

Mesa Meken me ekwyla

Mekana me mesa me bot e lwoma e bhooba Mbée Bhaadal e Luk nakwyal e. Nye kaada e daa bot e lwoma, bot e Yezu nalwom o nagoola bhaadal. Be nakan egoola ye e pe Yeluzalem, bhii tak pe ko epes e medhik me nadi mbakambaka ne tin e, bhii tak pe ko medhik me di e ngwoob e ngwoob boo dii meson Meditelane e. Deenek, be naasa **lwomel** Yezu nalwom naa, be sa e (Luk 24.47-48, bot e lwoma 1.8).

E meken me mekana me bot e lwoma, Yezu eebyet to gwoo pe daa Zeeb (1.9).

Nenak nye tokape e di wat be ne be naa daa nye nadidi sok e, e di'enek, nye eedhis bedjekel be Sisim na Dee, natus pe daa Zeeb e (elanel e eba). Sisim tak e di dje be ghwyil e kegoola embee esa e Zeeb sa e. Meken ne mesik me mekana me bot e lwoma, Sisim na Dee epedul bedhiiti bot e di dum konj ne Zeeb o pe daa Yezu.

Kekum pe elanel e kam ne eba, **mot-lwoma Pyeed** di mot ghorj to etep ee di kaadaa to mekana me bot e lwoma e.

Bedjekel e Yezu e eYuda, be e kuku eto pe kok Ndjaa-ebuwa Yeluzalem, tin, be nadi lii ko esu e lyoel'o (ghen'o). Deenek, tyee wat ne Yezu, be nabe aadi e gwakel ne beghaa-Zeeb (elanel e elel kekum yii eten).

Bot e zedum konj ne Zeeb o eezet'o ko mel me kyee dik Yude djas, pe Samali ne pe medhik me sis. Be nadi goola Mbée Bhaadal pe daa bot e membyak me sis elanel e eten ne elel kekum elanel e kam ne eba (8-12). Yenek e dhiiti sa na bes. Eghenj tak, eYuda baa emet e nazodi e gu Zeeb ngot tak. Be nadi gek naa, bot e bedhiiti bezeeb e sis tok ne ghwyil e gu nye. Tinaak, Yezu Klisto epesa naa, bot djas di ne egwakel ne Zeeb. Bezeega ekeletye, neghu bezeega mendjaala e pe byel. Ye epebilel ebilel ne ebilel. Bot e di to tak o bot e mbyak eYuda ne bot e membyak me sis.

Kana pe pak elanel e kam ne elel, **mot-lwoma Pol** e ka zedu bhis e Pyeed to ekwyla e mekana me bot e lwoma. Yezu Klisto e nadjoo Pol (elanel e eten ne ena). Bot e zeeega mendjaala Antyos pe kyee dik Siili zo ka zese nye ne bedhiiti bot nakwaa di gyee ne ne o, etep be nekegoola Mbée Bhaadal e Yezu Klisto etsetape pe medhik me sis. E eken e elanel e kam ne elel, kekum elanel e mekam-memba ne eten ne elel, liial e medjon me lwomele. Ye kaada e dhaa Mbée Bhaadal eezedjala mbaka-mbaka ne Meditelane kekum pe ghaada Lam nadi boo ghaada ekukuma kyee dik tak e.

Mbée Bhaadal e Yezu Klisto Luk nakwyal e epeliilij ghenj Yezu nadi ko bas e. Dum ne mekana me mesa me bot e lwoma, ye e eken e etep ee **ewala e bot e zeeega ndjaa mendjaala**. Ye e ewala e bot e di dum konj ne Zeeb o di ekeletye o epegoola melu djas ne e di djas Mbée Bhaadal e Yezu. Be goola ye e pe daa bot e membyak djas ne pe daa bot e bezeeb djas, pe daa eboo bot, ne pe daa baa dhyeeb, pe daa bekum e bot ne pe daa bedjel.

Yezu eekok bot e lwoma Sisim na Dee

¹ Wen so'am Teofil, to mekana mam yii esok, me naakaada etep ee Yezu nasa e, ne melyo me nye nalyo djas e meken «tooo» e,

² zekum dwoo Zeeb naben nye to to gwoo e. Esok ne nye nabyet to to gwoo, ye nabee nye elilik bot e lwoma melyo ne ghwyil Sisim na Dee.

³ Etee naa, bhis esyee e le, nye nadidi e e lelyaal be nyel, etep be neemyaal naa, ne tseets nye e ne tsik. Melu mekam-mená, nye nadi e lelyaal be nyel, nye nadi e lii ne naa ko esu e Eyonj e Zeeb.

⁴ Dhiiti dwoo nye nadi é de edee lɔɔg wat be ne be nɔɔ, nye eezɛke ne nɔɔ náá: «Sa mot àátseta ne ghaada Yeluzalem. Bwoodka sa Saag'am nakek e, sa me nalee bin e.

⁵ Eteɛ náá, Zan Nduuel-bot naduu bot Zeeb é tɔ mɛdii, gɔs e náá, tɔ kil melu me di zye yenek, biyɔ aaduwa Zeeb e tɔ Sisim na Dee.»

Zeeb eezɛben Yezu tɔ tɔ gwoo

⁶ Deenek, bot e nasɛga e di wat be ne Yezu ɔ e boozɛdji nye náá: «Gheɲ, ye é éwala elak é wɔ aagomal eyɔɲ e Yisalaɛ ee?»

⁷ Yezu eezɛbɔɔza náá: «Dum ne tɛp ewala ne dwoo elenek áagwyák biyɔ, etɛɛ náá, Saag'am e nazekoobal yenek ne ghwyil e.

⁸ Ye kabe biyɔ, bi é waabela boɔ ghwyil esok Sisim na Dee aasul kɔ lin e bi aadi é betyaases bam pɛ Yeluzalem, pɛ kyee dik Yude ne Samali kekum pɛ mɛsik me bɔs.»

⁹ Bhis Yezu nake deenek e, nye eezɛbyet tɔ tɔ gwoo, bɔɔ djas é bee, wɔ gwaa eguud zokazɛdipal nye é mis mɔɔ.

¹⁰ Dáa be nadi gwyák tɔ gwoo esok Yezu nadi é byet e, e di tak bot ébá ne ekaad ee na puu eezɛtuula be,

¹¹ be eezɛke ne nɔɔ náá: «Bot e Ghalile, éteɛp yé bi di gwyɛ é gwyák tɔ gwoo? Yezu yenɔk mot Zeeb zedis nye pak'en bin nye tɔ tɔ gwoo ɔ, nye aabaazobula e dhatyee bi bee nye é byet enek.»

Mot nagila Yudas ɔ

¹² Bot e lwoma eezɛsik pɛ Yeluzalem, dusa pɛ etsok e pyeeb Oliv. Etsok e tak natseta ne ghaada é tyee pes ewala ewat é kyeed meko.

¹³ Dáa be nakum pɛ Yeluzalem e, be eezɛni tɔ dhiiti dheɲ nadi pɛ eko é, ye nabe e di be nadi zyezye ne esɛga sok e. Ye nabe Pyeɛd, Zan, Zak, Andele, Filip ne Toma, zenɔɔ Bhaatelemi, ne Matye, Zak mɔɔ Alfe, Simɔɲ mot di tɔ edhuu e bot e nadi djóoaa eZɛlɔt ɔ, zenɔɔ Yudas, mɔɔ Zak.

¹⁴ Bɔɔ djas, be nabe e ne mɛfulu me esesɛga é zɛga mendjaala be ne boa, ne Maali nyeeg e Yezu, zenɔɔ bɔn nyeeg e Yezu esok ne esok.

¹⁵ Dwoɔ wat wɔ gwaa bot e nadi dum koɲ ne Zeeb ɔ zokazɛsɛga e di wat, mɛtan me bot e tak nabe tyee bot dhet ne mekam-membá. Wɔ gwaa Pyeɛd zɛtiaa tetel kuku ebwak e lɔɔ, nye eezɛke náá:

¹⁶ «Bɔn e nyeeg bam, ye be é ye eegoka náá, sa Sisim na Dee naloolɛ tɔ ekwyaala e Zeeb e sɛɛ. Pɛ tɔ nuub e Dhavid, nye naaloolii dum ne Yudas náá. Ye é Yudas e nadul bot e nazɛmet Yezu ɔ.

¹⁷ Nye nadi é ngɔt tɔ lɔɔg'es bot e lwoma, nye nabe e nye eebela ye kyee ekeɛ tɔ lwomel bis nalwomaa e.

¹⁸ Deenek, ne epata ee be nadje nye éteɛp nye nazekɛ seeb Yezu e, nye naabɔm pyeeb. Nye nabe nye eeduma si ne eghet é bɔs, mɔ tii nye, mendja djas pɛ kel.

¹⁹ Bot e Yeluzalem djas naagwak tɛp tak, e di tak e be naget pyeeb tak tɔ lii'ɔɔ e «Akeldama». Ye kwyɛl elɛɛ é «pyeeb ghiya».

²⁰ «Tinaak, beeka sa di kwyala tɔ mekana me mɛdjeɛb e:

“Ndjan'e goka ne elik é wum;

sa dhiiti mot áalik tɔ tak.”

Ye nabaakwyaalɛ é náá:

“Da dhiiti mot e zɛdjila nye tɔ mesa me.*”

²¹ «É goka ne enɔɲaa e, mot ngɔt tɔ sama bot e nadi é gyee mena ne be nɔɔ esok mena nadi é kɛka melu djas mena ne Gheɲ Yezu e:

* 1:20 Mɛd 69,26; 109,8

²² kēkan dwoō Zan naduu nye Zēeb ε, keyaka ne dwoō Zēeb nadis nye pak'enaka é. Mot tak aakadi é tiaa-sēs mena be nōō, étep kebanya ne bot náá, Yezu naazegom bhis εsyee ε le.»

²³ Tin, be eezelyaal be bot ebá: Ye nabεε Zozef. Dhiiti din ε le nabεε Bhaalsabhas, nye nabaadi é djóaa é Justus. Ze nōō Mathias.

²⁴ Bhii tak bot ε nadi dum koŋ ne Zēeb o zokazeεεga, be moo tin é djaala náá: «Gheŋ, woy mot di é gu ebhum elyem e bot o. Lyaala bis mot wo tó to sama bot ebá bak o,

²⁵ étep nye needi ngot to sama bot ε lwoma, e di mesa ε Yudas mot lik bhis tó e di di egoka ne ne o.»

²⁶ Tin, wo gwaa be zesa dhiiti egwyeeeg, egwyeeeg ε tak ka sεε é Mathias. Mathias ε boozeni to sama bot ε lwoma kam ne ngot.

2

Ezye Sisim na Dee

¹ Dáa dwoō Potekot nakakum é, bot ε nadi é dum koŋ ne Zēeb o nadi é é zεεga sum wat.

² Ka sēeka to gwoo ε, dhiiti mēwunjal dáa ghoo na lyelyel eezelwoodal ndjaa djas be nadi to tak ε.

³ Tin, be eezεbee esonok eezetyaa ko elo bōō tyee mengel me du. Bhii tak wo gwaa ngel tak zokazebeka bōō epes-epes, kyee waa-wat eeketyaa ko lo mot ngōngot.

⁴ Bōō djas naalwood ne Sisim na Dee. Bhii tak be moo tin é lii membyak mesis. Dáa Sisim ε nadi é dje be ghwyil elii ε.

⁵ Tin, é gheŋ tak, bot ε mbyak eYuda nambεε elyem di ko mel djas di ko bōō o nadi é tin ko ghaada Yeluzalem.

⁶ Dáa be nagwak etap elenek ε, bōō djas zokasum ekaab zεεεga e di wat. Be moo tin é djoka εbuepe etεε náá, mot ne mot nadi gwak bot ε nadi dum koŋ ne Zēeb o é lii to membyak mōō met.

⁷ Be naadyebadjoka εbuepe, bōō náá: «Bot ε di lii'aak tok bot ε del ε Ghalile?

⁸ Ye sa dáa náá, mot ne mot pak'ena gwak sa be di é lii ε to dhaad mbyak'ε?

⁹ Pak'ena wak ye é ne bot ε dus pe del ε Paltēs, del ε Medēs, zenōō del ε Elam. Bēdhiiti bot dus ε pe Meezopotami pe kyee dik Yude, pe del ε Kapadōs, ne Pōŋ pe kyee dik Azia,

¹⁰ pe Filji, ne pe Panfili zenōō pe Ezipte ne é ngwoob ghaada Sylēn pe Libi. Ye nabε ε ne bot ε nadus pe del ε Lōm o.

¹¹ Bēdhiiti nabεε bot ε mbyak eYuda, bak bēdhiiti nabεε bot ε nazemyaal εdjaala Zēeb eYuda o, bēdhiiti tak nabε ε bot ε ghola Klet, ne bot ε dik Alaabi. Bisō djas é pe gwak pe to membyak mis dáa be di leε embεε ne eboo esεεε Zēeb di sa ε!»

¹² Bōō djas naadiaadjoka dhaa tye, be moo tin «yoo» ààbe ne dáa be sa, be moo tin é djinel pak'ōō náá: «Yak tak kwyel elεε yé?»

¹³ Tin, bēdhiiti bot nadi é go be, bōō náá: «Elangi e mēnyok ε di sa be!»

Pyēd eezelii ne mēdhuu me bot

¹⁴ Tin Pyēd eezetyaa tetel be ne bak bēdjekel kam ne ngot, nye moo tin é tuud ne mēdhuu me bot elyεlepe náá: «Bōn ε nyεeg bam eYuda, zenōō biyo bot ε di dwoo'lak mos ko Yeluzalem o, egoka bi met εsuk ε sa di é sεε ε. Gwakeka enyεpe sa me di kwyel elεε bin ε.

¹⁵ Bot bak tok to elangi e mēnyok dáa bi di gek to elyem bin ε, etεε náá, mena dinaaka é é ewala eten ne ená yii mēlem.

16 E di'enek guka náá sa ngooel-mekpa e Zeeb Joel nálee e moo zesaél. Nye nabee nye eeke náá:

17 "Zeeb naake náá: Tò melu me esik, me waadje bot djas Sisim yam. Bón bin, bón botom ne bón boa be aadi é é ngooel-mekpa e Zeeb, mengbaaz e waakan ebee etep tyee tò medhyam tin betò-bot e waadjem medhyam.

18 Tseetse ne tseetse tò melu menek, me waadje Sisim yam ne bot e mesa mam yii botom ne yii boa, be waalii dáa bengooel e mekpa e Zeeb.

19 Me waasa esa e mebwala pe eko tò gwoo, ne endem pe si kò bós: ghiya, du, eguud ne eguluk.

20 Gwyee e waaghomela, ngon e waate zoon dáa ghiya, esok ne, dwoo e Ghej zyé, boo dwoo duma.

21 Tin mot ne mot aadjaala ne din e Ghej o waatsak*."

22 «Bot e dhaad mbyak Yisalaél, gwakeka sa me di elii'aak: Zeeb naalyaal bin eghen dum ne mbi mot Yezu mot Nazalet, etee náá, nye naalyaal ghwyil ne eghen be tò eboo endem ne esese e mebwala membi ne membi, nye nasa e, biyo be emet ne gu ye.

23 Bi nabee bii seeb mot tak é membo me bot e di àagu Zeeb o. Be naagó nye mbema é melaaba, etep binek djas nasee dáa Zeeb naloozekek ne elee e.

24 Tin Zeeb nagomal nye bhis esyee, nye naapek nye tò mezuk me esyee, etee náá, ye nabe áàdjala náá, esyee di ne eghen kò le.

25 Beeka dáa mekoozi Dhavid naake kò esu e le: "Me nadi é bebee Ghej sok bhwoob'am, nye é ngwoobam é kaab náá, me zekewak ne bwoo.

26 E tep tak di náá, lyem'am é tò boo duu, mekpa menuubam eelwood ne boo memyaala, nyel'am e tò boo ebwaalel.

27 Etee náá, Ghej, wò tok ne ghwyil elik me kò del e bot e zegwyé o, wò tok ne ghwyil ebet náá, mam mot edee e Zeeb me syep tò evit.

28 Wò eelyaal me ze di dul bot pe tsik e, wò é pe dje me memyaala é mis mò†."

29 «Bón e nyeeg bam, betka me lee bin popoopwon dum ne bhaab'ena Dhavid, nye naagwyé, bhii tak nye naadelaa. Évít e le e tak dōō ne dwoo pan mos'ak, wak ekunaape.

30 Dáa nye nadi náá nye ngooel-mekpa e Zeeb e, ne dáa Zeeb nakek ne tuwal myon ne meson me náá, ngot tò bedha be é waadjila kò boo mekoozi me e.

31 Dhavid nabee, nye eegu sa nawaasaél e. Tin, ye nabee nye eelee bot dum ne egom e Mesia bis esyee, etep tak é nye nake náá:

"Nye nabe áàdhuugela tò del e bot e nazegwyé o, tin, muue nabee, áásyep tò evit."

32 Zeeb eegomal Yezu me di lii kò esu e le'aak bis esyee. Bisò djas e betyaases etep tak.

33 Nye naadjéa boo duu pe mbò eghen e Ghej, nye naabela Sisim na Dee Zeeb nakek e. Bhii tak nye eelwoodal bis ne ye: yenek e etep ee bi di bee ne egwak, mos enek.

34 Bela náá, Dhavid nye emet nabe aabyet tò gwoo, tin, ye nabee nye eeke náá: "Ghej Zeeb naake ne Ghej'am náá:

* 2:21 Zol 3.1-5 † 2:28 Məd 16.8-11

Dha disa pe mbo eghen bam.

³⁵ Me waalwom bot e mebhuka mo lwoma bhel naá,

be zee dhaa si meko mo[†].”»

³⁶ «É goka é naá, bot e mbyak Yisalael djas gu enyope naá: Yezu bi nabem nye é melaaba o, ye é nye y e, Zeeb sa ne ne mos Ghen ne Mesia!»

Bot bemil el el ee edum e kon ne Zeeb

³⁷ Bot e nadi e di tak o naadyeebadjoka mbi yenek koka mekpa. Be boozedji Pyeed be ne bedhiiti bot e lwoma naá: «Món nyeg, bis goka ne esa daa?»

³⁸ Pyeed zebaza ne noo naá: «Mot ne mot to len, ligka elyem, da bi e duwa Zeeb ne din e Yezu Klisto etee naá, mesyem min neepelaa. Bhii tak bi e waabela ekek e Zeeb, Sisim na Dee.

³⁹ Tin, Zeeb nakek etep bak é kó esu e len, ne boó bin, zenoo bot e dii kó mel me dii etsetape e, bot djas Ghen Zeeb'ena aadjoo o.»

⁴⁰ Pyeed naalii ne noo bete ne etep, etep be neemyaal ne etep edje be ghwyil. Nye nadi é ke ne noo e naá: «Myaalka tsik etep bi emet needi aakyee é laab bot e di mos'aak, be eezewo ze!»

⁴¹ Ye nabee, bot ebupe to sama yoo naamyaa malyo e Pyeed, wo gwaa be zokaduwa Zeeb. Dwoo tak, bot ekesa ye aasa bemil el el naabaazebilel kó sama bot e nazedum kon ne Zeeb sok o.

Tsik bot zee ga mendjaala

⁴² Boo djas naadiaawazii to egwak e malyo me bot e lwoma nadi lyo be e. Be nadi é to boo megwakel pak'oo, be nadi é de edee é e di wat, ne edjaala Zeeb.

⁴³ Mot ne mot nabe é kaab Zeeb elyelepe. Tin dum ne bot e lwoma, Zeeb nadi sa bete ne endem e mebwala.

⁴⁴ Bot e nadi é dum kon ne Zeeb o nadi é lyem wat to megwakel. Be nadi é kekaa pak'oo esa djas be nadi ne ye é.

⁴⁵ Be nadi bebmisa esa ne ekum boó. Bhii tak, epata ee be aabela e, be ka kaa ye é pak'oo, é ebee ekwosak e mot ne mot.

⁴⁶ Melu djas, ne be nadi esee ga to kok Ndjaa-ebuwa e Zeeb e. Be nadi é dede edee boó e e di wat to mendjaa moo, tin be nadi é de é ne boo memyaala to elyem, aabe ne lyem ebet.

⁴⁷ Be nadi é duwal Zeeb to medjeeb, tin, bot nadi kwyel be ebupe. Tin melu djas, Ghen nadi bil to edhuu e loo, bot e nye nadi é tsiko o.

3

Pyeed be ne Zan eetsik boka mot

¹ Dhiiti dwoo, Pyeed be ne Zan zokazebyet pe kok Ndjaa-ebuwa etep ekedjaala, ye nabee é ewala el el yii bikoko.

² E ngwoob eniel e di djooaa «be e ndjaa na nyonyo e», e di tak ye nabee ne dhiiti mot boka kana edhoma be. Melu djas bot nadi eghae nye, zemak nye tin, etep nye neezewaab epata pe daa bot e nadi é zye pe kok Ndjaa-ebuwa.

³ Daa nye nabee Pyeed be ne Zan é kwyel eni to kok Ndjaa-ebuwa e, nye eezewaab be epata.

⁴ E di'enek, Pyeed be ne Zan zegwyák nye «kpeee», bhii tak Pyeed eezeke ne ne naá: «Gwyáka bis.»

⁵ Tin mot'enok eezegwyák be «kpeee», etee naá, to lyeme, nye nadi é gek e naá, be waadje nye sonok.

⁶ E di'enek, Pyeed e booke ne ne naá: «Me tok ne epata, aakobe ne laad, sa me di ne ye é, me pe dje wo: ne din e Yezu Klisto mot Nazalet, wyela da wo é ke!»

⁷ Bhii tak nye eezemet nye pe mbo e ghen, nye eezekyee nye e wyl. E di tak wat, meko ne metii me meko me mot'enok eezelyel.

⁸ Vasaka, e di tak wat, nye eezetyaa tetel, nye moo tin e keenek, bhii tak nye eezeni loog wat be ne bot e lwoma pe to kok Ndjaa-ebuwa, nye e keene meko me, e tsel ne eduwal e Zeeb.

⁹ Bot djas nadi tin o naabee nye e keene eduwal e Zeeb to medjeeb.

¹⁰ Daa be nagwyak naa, ye nabe mot nadyeebadidi ndiindel e «ebe e ndjaa na nyonyo» yii kok Ndjaa-ebuwa etep ewaab epata o, tin bo djas naabela bebebwole ne djoka ebupe dum ne sa nasee ne boka mot'enok e.

Pyeed eezelii ne medhuu me bot to kok Ndjaa-ebuwa

¹¹ Daa mot'enok nanaata Pyeed ne Zan e, bot djas to djoka be nadi e djoka e. Wo gwaa be zokazyee kaab pe pak be nadi e, ye nabe di mebhaz me nadi e djooa «mebhaz e Salomon» e.

¹² Daa Pyeed nabe deenek e, nye e booke ne edu e bot binak naa: «Bon e nyeeg bam bot e Yisalael, etep ye bi di djoka tsik mot tak tsak e deenek? E tep ye bi di gwyak tyee naa, bis tsik mot tak e ne ghwyiles met neghu etee naa, bis epesa zii etep edu e Zeeb? Ye tok deenek!

¹³ Ye e Zeeb e Abalaam, Zeeb e Izak ne Zakoo, Zeeb bebhaz binaka eelyaal duu mot-mesa me, Yezu. Biyo be emet bi nasee nye e membo me ekukuma, ne swonal nye e mis me Pilat, ka bela naa, Pilat naakwyel ebet nye.

¹⁴ Biyo bi naabyen mot na dee, na epiki, biyo nakwyel e naa, Pilat bet mot di e go bot o.

¹⁵ Deenek, bi naagó mot di nakuma tsik o. Tin, bhis etep binek djas, Zeeb naagomal nye to esyee, bis e betyaases etep tak.

¹⁶ Ye e ko esu e mebwala me din e Yezu, dum ne edum e kon ne ne e bulal ghwyil mot bi di bee ne egu'aak. Ye e edum e kon ne Yezu e sa naa, nye bela tsik nyel djas bi di e bee'enek.

¹⁷ «Bela naa, bon nyeeg bam, me ne gu enyope naa, biyo ne ekukuma bin nasa deenek e, etee naa, bi e to boo edjak dum ne Yezu.

¹⁸ Ye e deenek e Zeeb kwyl elyaal esuk e etep ee nye naloolle to enuub e bengoolle e mekpa e Zeeb djas e. Nye nabe nye eele naa, Mesia me e waazuk.

¹⁹ Swoolaka mefulu min, da bi e dum kon ne Zeeb etee naa, nye needis mesyem min.

²⁰ Deenek bhii tak, Ghen e waazedje bin ewala e bi aawala e. Tin, bi e waabee Mesia nye naloozetó ko esu e len e: Yezu.

²¹ Nenak yak, e gokaa naa, Yezu pookodi pe eko kekum melu me ye aadi naa, esonok djas e waabula bes daa Zeeb naloozele to enuub e bengoolle e mekpa me e.

²² Ye nabe Moiz naake naa: «Ghen Zeeben waadhis bin ngoolle-mekpa e Zeeb daa mam. Nye aadi e mot dhaad mbyak en, da bi e gwak etep ee nye aalee bin e djas.

²³ Mot djas aadi aagwak etep ee ngoolle-mekpa e Zeeb tak o, nye waasaa to sama bot e mbyak, bhii tak nye waagóaa* .»

²⁴ «To bengoolle e mekpa e Zeeb djas, kana Samyel, keyaka ne bot e nakazyee bhis kon e, ye nabe be naalii ne nen dum ne melu mak.

²⁵ Etap ee Zeeb nake bin to nuub bengoolle e mekpa e Zeeb e nabe yibo. Bi e ne yebó di to ebhen e Zeeb nakwyla be ne bebhaz bin. Nye naake ne Abalaam naa: «Me waasee mebyel djas ko bos djas metel ko lo e bedha bo.»

* 3:23 Det 18.15,18,19

²⁶ E tep tak e di náá, Zeeb napoo lee edhis mot-mesa me sok e kó esu e len, nye napoo lee dhis nye étep nye neezese bin metel, ne esa náá, mot neeliig konj ne embee mefulu me.»

4

Pyeed ne Zan sok bhwoob bot e boo kwan eYuda

¹ Bela tin náá, Pyeed ne Zan nadi é lii ne zukamwaa ne mot nadi tin o. Wó gwaa beghaa-Zeeb, ekukuma bebaalel e kok Ndjaa-ebuwa, zenoo bot e edhuu e eSadusee zokazy e pe kyee be nadi é.

² Elyem naadyeebakpaa be etee náá, be nabe aakwyel náá, Pyeed ne Zan Bot e Lwoma bebá gheelelyo bot to malyo mao náá, Yezu Klisto mot nagwyee e eezegom. Be nadi sa deenek e etee náá, be nadi eke e náá, bot e zegwyee o ne ghwyil egom bhis esyee.

³ Tin be boo zemet Pyeed ne Zan zewa be embok. Wó gwaa be zokazedjek be tin kekum melem etee náá, be namet be é bikoko.

⁴ Bela náá, bete ne bot e nagwak mekpa me bot e lwoma o, ye nabe be eedum konj ne ne. Metanj me bot e tak nabilel, kum tyee bot bemil eten.

⁵ Yii myen tak, ekukuma eYuda, bepaa, zenoo beghan e mekana me etsi, zokazeega pe del e Yeluzalem.

⁶ Bot e nadi to zeeega tak o nabe e Andele, Anas boo ghaa-Zeeb, Kayif, Zan, Alekzandele zenoo bot e mebyel e boo ghaa-Zeeb djas.

⁷ Be eezetel be metetel sok bhwoob'o, tin, be eezedji be náá: «Bi sa esese bak ne yaa mebwala, ne din e ze?»

⁸ Tin, Pyeed eezelwood ne Sisim na Dee, nye booke ne noo náá: «Ekukuma e dhaad mbyak ne bepaa eYuda:

⁹ Be dji bis medjin mak mos e, étep enem esa ee bis sa ne boka mot e. Be dji bis e náá, mot'ak tsak dáa?

¹⁰ Enyoepe, ye goka é bi gu náá, biyo djas, doo ne bot e Yisalael, ye be náá, mot'ak eetyaa tetel ne nyel enyoepe é mis men o, ye é ne ghwyil din e Yezu Klisto mot Nazalet, mot bi nabem é melaaba, da Zeeb e gomal nye bhis esyee o.

¹¹ Yezu mot Ekwyala e Zeeb di lee tseetse náá:

“Ekok ee bezumel mwas e,

moo é ekok di epyet ndjan e*.”»

¹² «Tsik belaa é, to din e Yezu Klisto nye emet. Dhiiti mot Zeeb nadhis kó bos'ak náá, nye neetsik mena o, tok.»

¹³ Dáa be nabe eghan e Pyeed ne Zan e, bot e zeeega boo kwan eYuda naadjoka. Be naadjoka etee náá, ye be é be eesiiza náá, be nabe mbi vanj bot e nadi aatós medjek o. Be nadi gu náá, be nadi gyee sama wat ne Yezu.

¹⁴ Tin, be nadi é bee mot natsak e tetel e ngwoob o, be nabe aakabe ne ekpa e eyala.

¹⁵ Be eezeke ne noo náá, be wyis to ndjaa epée. Be moo tin é sos pak'oo.

¹⁶ Be nadi keke e náá: «Mena aasaka ne bot bak dáa? Etee náá, bot del e Yeluzalem djas ne gu pupwoopwon náá, ndem mebwala mak sael e ne noo, mena tok ne ghwyil eswonal.

¹⁷ Tin, ye aagoka náá, menduk me tep'ak gek to melo me bot bak djas. Mena e waalyak be ne mebhema náá, be nábaalii ne bot kó esu e din e Yezu.»

¹⁸ Be eezedjoo be, bhii tak be eezelyak be elyelepe náá, be nábaalii neghu elyo e bot ne din e Yezu.

* 4:11 Med 118.22

¹⁹ Tin, Pyeed ne Zan eezebboza ne naa: «Peeka biyo be emet neghu ye e enyoepe e mis me Zeeb naa, be looba ne nen neghu be looba ne Zeeb.

²⁰ Yeka be biso o, bis tok ne ghwyil e byen elii dum ne sa bis nabee ne mis ne egwak ne melo e.»

²¹ Bot e boo kwan eebaazebhem be, bhii tak be eezebet be. Be nabaabe ne tye be aazuk be, etee naa, edhuu e bot djas nadi duwal Zeeb ko esu e etep ee nasael e.

²² Mot natsak ne mebwala e Zeeb o nabe e ne membu mekam-mená kedhaa.

Mendjaala me bot e di dum koñ ne Zeeb o

²³ Daa be nabet be e, Pyeed be ne Zan eezetó pe pak edhuu e besó baa nadi e. Be moo tin e banja be etep djas eboo beghaa-Zeeb ne bepaa eYuda nalee e.

²⁴ Bhis be nazegwak etep binek djas e, baa djas eezegwakel, tin, be eezedjaala Zeeb naa: «Zeeb Mekaake, ye e way e nakus gwoo ne bos, ne boo dii meson zenoo esonok djas di to tak e.

²⁵ Ye e way e di naa, ne ghwyil Sisim na Dee wo naasa naa, Dhauid bhaabes mot-mesa mo naake naa:

“Bhwak e pe kuu, ye e etep ye?
Bot e membyak epedi bhoob yii toto.

²⁶ Bemekoozi me bos eezekomsa etep eke lumla deeb, eboo ekukuma eezeseega.

Be seega e be neeke lumla deeb ne Gheñ ne mekoozi me nye nadije ebotan o†.”

²⁷ Ye e tsetse naa, Ellood ne Póos Pilat eezeseega ko del e elak be ne ekukuma e membyak mesis, zenoo bot e Yisael be neegena ne mot-mesa mo na Dee Yezu, mot wo nazedje ebotan o.

²⁸ Tin, bee sa esonok djas wo naloogek ne ekwosak e lo e.

²⁹ E di'enek, Gheñ, beea mis ko mebhema moo, tin da wo e dje bot e mesa mo ze egoola mekpa mo, ne boo ebwaalel.

³⁰ Seeba mbo o, etee naa, bot neetsak, endem e mebwala neesee ne din e mot-mesa mo na Dee Yezu.»

³¹ Daa be nasilal edjaala e, di be naseega o zokazekuu, wo gwaa Sisim na Dee zokalwood to loo. Bhii tak be eezeni e goola mekpa me Zeeb ne ebwaalel djas.

Bot e zedum koñ ne Zeeb e pe kaa esa baa pak o

³² Edhuu e bot djas nadi dum koñ ne Zeeb o, nadi e to egwakel enyoepe, to elyem ne esisim. E tok ne mot ngot pak'oo nadi e ke naa, esa be e yii nyey nye emet. Esa ee be nadi ne ye e nabe e yii baa djas.

³³ Ye e ne boo mebwala e bot e lwoma nadi e lee bot daa Gheñ Yezu nagom, tin, Zeeb nadije baa djas bete ne enem ne embete be.

³⁴ Ye tok ne mot ngot pak'oo, nasu sa mot di egoka ne edi ne ye etep tsik'e e. Deenek, bot e nadi ne epyeeb neghu mendjan o nadi bomsa ye,

³⁵ bhii tak da be e zye ne epata ee be bela e, zedje bot e lwoma. Bhii tak, be ka kaa epata e tak e ne mot ne mot e ebee ekwosak e mot di ne ye e.

³⁶ Djhoogek nye ne Zozef mot di Levit o‡ mot ghola Siipele, mot bot e lwoma naget din e Bhaalnabhas o. Din e tak kwyl elee e: «Mot di dje ghwyil ne meghaaz o».

³⁷ Nye naabomsa pyeebe, bhii tak nye eezenoo epata, zedje bot e lwoma.

5

Ananias be ne Safida

† 4:26 Med 2.1-2 ‡ 4:36 Bot e di sa mesa to kok Ndjaa-ebuwa o.

¹ Tin, dhiiti motom din ε le nabe ε Ananias, din ε myel nabeε Safida, naazegwakel étep ebomsa beedok nadi yo bo ε.

² Nyε eezenoo kyee pata wat syel, yak kyee nyε boo kedje bot ε lwoma. Myel nadi é gu.

³ Tin, Pyeed eezεke ne ne náá: «Ananias étep ye Satan zeni wó to lyem deenek? Wóo koo Sisim na Dee, wóo syel kyee pata wat ee wó bomsa beedoko étep'ó met.

⁴ Esok ne wó ne bomsa ye, ye nadi é yo. Bhii wó kazebomsa ye ε, epata be é yo, etsal e? Ha étep ye wó sa mbi yenek eseseε? Wó aapakoo bot, wó koo é Zeeb.»

⁵ Gwaka nyε nagwak mekpa menek ε, Ananias eezeduma si é bós, nyε eezegwyε. Tin bwoo naazemet bot djas nagwak menduk me tep tak ó ebuepe.

⁶ Mengbaaz ε boo zepil muuε to bheeza, bhii tak be eezetó ne muuε kedel.

⁷ Ba mewala melel nadhaa bhii tak, mwaa Ananias zekum, aagu sa see sok ε.

⁸ Pyeed eezedji nyε náá: «Leea me, ye be é bii bomsa beedoken ne metan mak ó?» Nyε eezebóza: «Heε ye ne metan menek ε bis bomsa ye.»

⁹ E di'enek, Pyeed ε boo ke náá: «Bi sa dáa étep bi neegwakel étep ebawal Sisim ε Gheη? Gwýaka, bot ε kedel ngomó ó moo é é be ε ndjaa, be waabaabep muuε tó ne ye.»

¹⁰ E di tak wat, nyε zeghaaga si, si meko me bot ε lwoma, nyε eezegwyε. Mengbaaz me nadus ndela ó eezekum, be ka bela nyε é muu. Tin, be eezegheε nyε, be eezetó kedel nyε é ngwoob di be nadel ngom ó.

¹¹ Bot ε zεega mendjaala djas ne bot ε nagwak menduk me tak ó, naabela boo bwoo.

Beteε ne endem e mebwala

¹² Beteε ne endem e mebwala nadi see to medhuu me bot dum ne bot ε lwoma. Bot djas nadi dum kon ne Gheη ó zokasega pe to bhaaz ε Salomōη di to ebeseε Ndjaa-ebuwa ε.

¹³ Bot ebuepe nabe aakadiheebal eke é loog'ó, ye nakoozodi náá, bot nadi kwyl be ebuepe.

¹⁴ Botom ne boa aluu naaluu nadi dum kon ne Gheη ó naazeni to loog'ó ebuepe.

¹⁵ Tin bot zokakeghεε membél zenenεεg be é ngwoob egba, kó emwaala ne kó bhum. Be nasa deenek ε etεε náá, esok Pyeed aadhan ε, sisim ye neegheebutal be.

¹⁶ Bedhiiti medhuu me bot naazodus pe mel me nadi é mengwoob me Yeluzalem ε. Bóo zokazyε ne membél ne bot ε embee esisim nadi dhedhek ó. Bóo djas zokatsak.

Bot ε lwoma eetiigaa

¹⁷ Dáa be nabeε edjema binek ε, boo ghaa-Zeeb ne bot ε loog'ε, bot ε tak nabe ε bot ε zεega eSaduseε, wó gwaa be zokazekpaa elyem ebuepe dum ne bot ε lwoma binak. Be boozeke náá: «Egoka ε, mena lyak ka tep'ak.»

¹⁸ Be eezemet bot ε lwoma, bhii tak be eezekool be é membok.

¹⁹ Tin, é pum, wó gwaa fofop ε Gheη zokazedii be ε ndjaa membok, bhii tak nyε eezewyisal bot ε lwoma, nyε eezεke ne noo náá:

²⁰ «Tóka pe to kok Ndjaa-ebuwa, leeεa bot etep djas di dum ne tsik na bes ε.»

²¹ Bot ε lwoma eezegwak fofop tak. To ghooghom melem be eezetó pe kok Ndjaa-ebuwa, tin, be zeni é lyo bot melyo mao.

Boo ghaa-Zeeb, ne bot ε loog'ε ε boo zεseεg bepaa ε dhaad mbyak eYuda étep be neeboma é boo kwan. E di'enek, be zelwom bebbaalel be ke enoo bot ε lwoma pe ndjaa membok.

²² Tin dāa bebaalel tak nakakum ε, be āapakabela be tō dhen tak. E di'enek, be eezesik pe boo kwan, bee keleε be nāá:

²³ «Bis bela ε ndjaa membok ndiila enyoepe, bebaalel tin, é e di bōo, é mebe ε ndjaa. Tin, kadi ε, bis āapabee mot tin tō tak.»

²⁴ Dāa be nagwak deenek ε, kukuma bebaalel ε kok ndjaa-ebuwa ne eboo beghaa-Zeeb o naadhaa be ghwyil, be moo tin é sōs dum ne sa sēε ne bot ε lwoma ε.

²⁵ E di'enek, dhiiti mot eezetuula, nye eezeleε be nāá: «Gwakeka! Bot ε bi nakool é membok ε pe tō kok Ndjaa-ebuwa é lyo bot mēlyo mōo.»

²⁶ Bhii tak, kukuma bebaalel eezetō be ne bot, étep be neekēnōo bot ε lwoma bula ne nōo. Tin be nalii ne nōo medjemedje āābe ne bel é kaab naabot del ezekewus be ne mekok.

²⁷ Bhis be naka bula ne nōo ε, be eezepēε be sok bhwoob boo kwan eYuda. Tin, boo ghaa-Zeeb moo tin é til be ne edje be tep.

²⁸ Nye ezeke ne nōo nāá: «Bis di ε bis eezelu bin elyelepe nāá, bi nābaalyo bot dum ne din ε mot'enōk. Ghuna bhis batasa nāá mēlyo men kedjala kō ghaada Yeluzalem djas. Bi kwyel ε esaa nāá, embee ebaka esyee ε mot tak kwyε kō elo bis?»

²⁹ Pyeed be ne bedhiiti bot ε lwoma ε zebōōza nāá: «Egokaa ne egwakaa ze, bot ohoo Zeeb?»

³⁰ Zeeb bebhaab binaka eegomal Yezu bi nagō nye bema kō mēlaaba o.

³¹ Zeeb eetel nye tetel pe mbō eghen be, nye eedje nye dék étep mekoozi ne Tsika-bot. Nye nasa deenek ε, étep edje bot ε mbyak Yisalael epēed étep be neeswoola mefulu mōo, be neebela epelak ε mesyem mōo.

³² Bis é betyaases etep binek djas. Bisō ne Sisim na Dee Zeeb nadjε bot ε di gwak nye o.»

³³ Wō gwaa ebuk baazesa bot ε boo kwan eYuda ebuepe bhis be nazegwak mekpa menek ε. Tin, gwyes egō ε bot ε lwoma nasa be.

³⁴ Bela nāá, tō edhuu ε lōo ye nabεε ne dhiiti Falizye din ε le nabεε Ghamalyel, nye nadi é ghaa mekana me etsi ε Moiz, bot nadi duwal nye ebuepe. Wō gwaa nye zewyel tyaa tetel kuku ebwak ε zeege bot ε boo kwan, nye ezeke nāá be wyisal bot ε lwoma pe kel ba mōo pes ewala.

³⁵ Bhii tak nye ezeke ne bot ε kwan nāá: «Bot ε Yisalael, bi é kobaka ne sa bi aasa ne bot bak ε.

³⁶ Ye dinaa āapaakobōya, wak koko ε koko ye nabε ε Tedas natuula nāá, nyeε ye kuma mot. Ye nabεε botom tyee metan bedhet ε nānaadu nye. Bela naanye naagōaa, bhii tak, bot ε nadu nye o naawyeεza bōo djas, tin zeege tak naazegwyε.

³⁷ Bhis nyeε, esok eleεga ε metan me bot, Yudas mot Ghalile naazesεeg zukaa mwaa ne mot naadu nye. Tin, nye naabaagōaa ye pe, é di'enek bot djas nadu nye o naazewyeεza gwyiij.

³⁸ Nenak me ka leε bin ε nāá, sa mot āaka baabis be. Betka be, be tō, etεε nāá, ye be nāá, esuk ε egwyes bōo neghu mesa mōo dus ε ne bōo be emet o, ye waasi.

³⁹ Neghu Zeeb ε di esuk ε tak ne tsetse o, bi tok ne ghwyil ε lyak ye. Nā gheeg ka menyel étep ebawal ε Zeeb.» Tin, bot boo kwan eezemyaal etep ee Ghamalyel nalεε ε.

⁴⁰ Tin, be boo zebaazedjōo bot ε lwoma, be eezenyuu be ne eghwyes. Bhii tak be eezelyak be nāá be nābaalyo bot dum ne din ε Yezu, tin be eezebet be.

⁴¹ Bot ε lwoma eezedus ε di kwan é yenek, ne memyaala etεε nāá, Zeeb eebee nāá, be é bot di egoka ne zukaa kō esu ε din ε Yezu ε.

⁴² Tin melu djas tō kok Ndjaa-ebuwa ne mendjaa ne mendjaa, bot ε lwoma nadi tō ne ε goola Mbεε bhaadal ε Yezu Mesia.

6

Bot eten ne bebá eesεa étep ekwyee ε bot ε lwoma

¹ Eghen tak, bela náá, metan me bedjekl nabεε ye eebaazebilel εbuepe. Eyuda ee di lii, lii eGhelek o nabεε be tanal dum ne bot ε nadi elii ebhele o. Be nadi eke ε náá, yo bo bekus ε boa nábe áadi kwyeεga melu djas ε ghen be nadi kekaa edee ε.

² Bot ε lwoma kam ne bebá boo zεεεg bedjekl djas, be é boozeke ne náo náá: «Ye áagoka náá, bis bet εgoola mekpa me Zεeb, étep eke kaa edee.

³ Deenek, ban nyεεg, sεeka pak'en bot eten ne bebá di sosoob ne epiki ε, bot ε di, «táo» ne Sisim na Dεε ne etson o. Da mena ε dje be mesa me tak.

⁴ Tinaak, bis o aakadi é é sa mesa me mendjaala ne εgoola Mbεε Bhaadal.»

⁵ Bot ε zεεga djas naamyaal egeka e tak. E di'enek, be é boo zεεε Etien mot nadi ne boo εdum kon εbuepe ne Zεeb zenáo Sisim na Dεε o. Ye nabe ne Filip, Polokáo ne Nikanáo, Timon, Palmenas, ne Nikolas mot del ε Antios, mot namaal εdjaala Zεeb eYuda o.

⁶ Bhii tak be eezelyaal be ne bot ε lwoma, tin be eezεdjaala Zεeb ne ekel ε be mebo.

⁷ Tin, mekpa me Zεeb nadi goolel εbuepe. Metan me bedjekl nadi bilel, εbilel ne εbilel pe Yeluzalem. Deenek, bete ne beghaa-Zεeb nadi dum ekon ne Yezu.

Etien eemetaa

⁸ Etien táo ne ghwyil enem ne embεε é Zεeb, ne mebwala, nye naadi esa bete ne endem e mebwala εbuepe to bot ε mbyak.

⁹ Tin bedhiiti bot ε ndjaa mendjaala me eYuda zokazεbyen lek'e. Bot ε tak nabe é kyee wat bot máo ndjaa mendjaala nadi djóoa «ekwom peka» ye nabεε eYuda e kyee dik Silen ne Alekzandili, yak kyee eYuda kyee dik Silisi ne pe pes dik kyee Azia. Be moo tin é suu meso ne Etien.

¹⁰ Tin be nábaakwak nye, etεε náá, nye nalelii ne etson ee Sisim na Dεε nadi é dje nye é.

¹¹ Tin, wó gwaa be zεdje bot epata étep be neeke náá: «Bis eegwak nye é lóo mekpa me melee dum ne Moii ne Zεeb!»

¹² Tin be eezeni é besal medhuu me bot, bepaa ne beghan ε mekana me etsi. E di'enek be eezεmet Etien, bhii tak be eezεto ne ne pe zεεga boo kwan eYuda.

¹³ Wó gwaa be zokabaazyε ne etiaa-ses ε etsal binok. Be eezεke náá: «Mot'ak áakat enyek ε kok Ndjaa-ebuwa na dεε yena, dáo ne etsi ε Moii!»

¹⁴ Bis eegwak nye é ke náá, Yezu mot Nazalet tak ε waabwak kok Ndjaa-ebuwa, da nye é swoola etsi ε Moii nalik mena ye é.»

¹⁵ Bot djas nadi mendiindil to ndjaa e di kwan o moo tin dhuu ne mis é nyel ε Etien, tin be eezεbee náá, bhwoob'ε nabe ε moo tyε wat ne yii fofop.

7

Elii ε Etien

¹ Boo ghaa-Zεeb eezεdji nye náá: «Etep ee be di lii kó esu ε lo'aak é tseetse?»

² Etien eezεbáoza náá: «Ban ε nyεεg bam ne bεεεg bam, gwakeka me! Zεeb duu naatel bhaab'enaka Abalaam nyel esok nye nadi pe kyee dik Meezopotami ε, esok ne nye ke é di pe del ε Alan.

³ E di'enek, nye naake ne ne náá: «Dusa kyee dik'o, beta bot ε mebyel má, da wó é to pe kyee dik me aalyaal wó ε.»

⁴ Tin Abalaam ε boozεdus kó kyee dik eKaldee, nye eezεto kedi pe kyee del ε Alan. Tinaak, bhis εsyee ε sεεg, Zεeb eezεdis nye kó kyee del ε Alan to ne ne pe bi kadi mos'aak.

⁵ Bela náá, Zeeb nábe áàdje nye pes bós, ààkobe mào pes ébò é beedok wat. Tin bela náá, Zeeb naazekek náá, nye waadjé nye kyee dik, bedha be é waalik ne ye bhis konje. Bela náá, é ghej tak nabee Abalaam di náá, ààkobe bea ne mon.

⁶ Beeka etep ee Zeeb nalee e: “Bedha bò aadi é kò medhik me medjon, e di be aadi ekwom o, e di be aatiiga membu bedhet-ená e.

⁷ Tin, me waapée medhik me be aadi é ekwom é tak e. Bhii tak, be waadus e di'enek, be waake seega é mendjaala é di'ak.”

⁸ Deenek, Zeeb naagwakel ne Abalaam etep ekwyal ebhej, ndem tak e beka. Ye é kò lo mesò me tak e Abalaam naniigal Izak mon'e beka é elu e eten ne elé bhis mebyel me, tye wat ne dáa Izak naniigal Zakòob mon'e beka e, Zakòob zokaniigal bòò be bot e di be seeg e bebhhaab membyak kam ne ebá Yisalaél o beka.

⁹ «Bebhaab e tak nadi é ne mebhuka ne Zozef. Tin, be é boo zebòmsa nye etep nye needi kwom pe Ezipte. Tin pe, Zeeb nabee ne ne loog.

¹⁰ Nye nadi pek nye tò mezuk me djas, nye naadje Jozef etson, nye naasa náá, nye dje djon é mis me Falaon, mekoozi me Ezipte. Nye naazedje Zozef boo ekukuma kò kyee dik Ezipte, ne tò ndjaa mekoozi me djas.

¹¹ Wò gwaa pwom zenì kò kyee dik Ezipte djas ne Kanan: ye nabee boo mezuk. Tin bebhhaab binaka nabaabe ne edee e dek.

¹² Dáa Zakòob nagwak náá, edee nabe e pe Ezipte e, nye boolwom bebhhaab bina é kòkò esok.

¹³ Dáa be nabaatò Tóa tyee Tóa esok ebá e, Zozef e boo tel bòn nyeeg nyel. E di'enek e mekoozi me dik Ezipte nazegu bot e mebyel Zozef.

¹⁴ Tin, Zozef eezelwom bot be ke enò Zakòob seeg, zenò bot e mebyel me djas. Ye na be bot mekam-meten ne ebá ne bot eten.

¹⁵ Tin, Zakòob e boozetò pe Ezipte pe paa nye nake gwyé é, zenò bedhiiti bebhhaab bena.

¹⁶ Be naanò myon me bot bòò, tó ne ye pe del e Sisem. Be boo kedel be tò evit e Abalaam nabom ne epata é membò me bòò Amòod pe Sisem e.

¹⁷ «Dáa ye nabe náá, ewala e Zeeb nadi kwyel esa sa nye nakek Abalaam e, ye nabe é Zeeb eebil metan me bot, bot bina moo ebupe kò Ezipte.

¹⁸ Tin, dhiiti mekoozi mesis nádi ààgu Zozef o eezenò boo mekoozi kò Ezipte.

¹⁹ Mekoozi me tak naakò bot e mbyak ená. Nye naazuk bebhhaab bina é elwom be ne bhel náá, be bet bòò etòlò etep be neegwyé.

²⁰ Eghen tak e Moiiiz nabyel, nye nadi é nem mào motom Zeeb nakwyel o. Nye naabaalaa bengon elé tò ndjaa seeg.

²¹ E sok nye naalikaa e, ye nabe e esyes e mekoozi me dik Ezipte naatek nye, nye é boo zewyel nye dáa mon'e met.

²² Tin, Moiiiz nadjek egu ne etson e bós bot e Ezipte, ye naasa náá, nye di mot mbyok dum ne elii be ne esese be.

²³ Dáa nye nadi nye moo ne membu mekam-mená e, Moiiiz e boozeke náá, é gokaa e náá, pookotò kebee bòn nyeeg bot dhaad mbyak Yisalaél.

²⁴ Tin wò gwaa nye zebée dhiiti mot kyee dik Ezipte é zuk ngot tò lóò. Nye é zekem mot nadi zukaa wò, é ghem tak, nye eezegò mot del e Ezipte tak.

²⁵ Nye nadi é gek náá, bòn nyeeg bot e Yisalaél nadi gu náá, ye nabe e dum ne ne e, Zeeb naawaaa pek be ekwom. Tin, kaa bela e náá, be nábaagu.

²⁶ Yii myen tak, nye eezebaató pe dáa lóò, nye ka bela e bot e Yisalaél bebá é duu pak'ò, nye é boo zesuu ebee be, nye neebulal egwakel pak o. Nye náá: “Bewen, bi e bòn nyeeg, etep ye bi di genel pak'en?”

²⁷ Tin, mot nadi zuk mào sò eezelò Moiiiz mbee mekpa, nye náá: “Eze dje wò boo ekukuma wò ne di tetep kò les?”

28 Wɔ kwyel ε wɔ neegó me dǎa wɔ nagó mot Ezipte koko ε?”

29 Dǎa Moiiiz nagwak mekpa menek ε, nye boo zekaab kedɪ pe kyee dik Madian. Penek ε nye naabya bɔɔ ba.

30 «Membu mekam-mená bhii tak, pe tɔ kyee bɔs besye di áàbe ne medii ε é ngwoob etsok ε Sinayi, fofop ngɔt zokatuula Moiiiz pe tɔ ngel du tɔ ekpak.

31 Nye naadjoka é ebee mbi yenek mevyekelé me nye natelaa ε. Tin, esok nye nadi sa étep nye neebée enyɔpe é ngwoob ε, wɔ gwaa nye zokazegwak gwood ε ghenj é ke náá:

32 “Ye é mam Zeeb bebhaab bɔ, Zeeb ε Abalaam, Zeeb ε Izak ne Zakɔɔb.” Gbegbaagba ne bwoo, nye nábe áákadjheebal egwyák pe yiizaag.

33 Tin, Ghenj eezake ne ne náá: “Disa mepapa mɔ, etee náá, di wɔ di'aak é di na Dee.

34 Mee bee dǎa be di zuk bot ε mbyak'am pe kyee dik Ezipte ε, me eegwak etsim bɔɔ, é di'enek ε me zye zepék be. Deenek, Tǎa, me kwyel ε me lwom wɔ pe dik Ezipte*.”

35 «Ye é Moiiiz tak ε bot ε Yisalael nabyen, é lóo mekpa náá: “Eze dje wɔ boo ekukuma, ne wɔ di tetep kɔ les?” Zeeb eedhis nye tyee kukuma ne pekɛl-bot, Zeeb dum ne fofop nalyaal nye nyel tɔ gel ekpak.

36 Ye é Moiiiz ε nawyisal bɔɔ Yisalael kɔ dik Ezipte, ne endem e mebwala me nye nadi sa kɔ dik tak ε, pe boo Dii Mesɔn na Tɔɔbelaa, ne tɔ kyee bɔs besye di áàbe ne medii ε tɔ membu mekam-mená.

37 Ye é Moiiiz tak ε nabaake ne bɔɔ Yisalael náá, “Zeeb ε waadhis bin ngoolel-mekpa me dǎa mam, nye aadi é mot dhaad mbyak en.†”

38 Baabela náá, é sok bɔn Yisalael nadi eseeɔa tɔ kyee bɔs besye di áàbe ne medii ε, ye é nyeɔ é nadi tyaa pak bebhaab binaka ne fofop nadi elii ne ne pe kɔ etsok ε Sinayi ε. Nye naabela mekpa me tsik ε Zeeb, étep nye neezegoola mena ye ε.

39 Tin, ye ka bela náá bebhaab bina nábaagwak nye. Be naabyen nye, dǎa be ka kwyel ε esik pe Ezipte ε.

40 Be naalee ne Alɔn náá: “Sa bis beZeeb di kesok bhwoob'es ε, etee náá, bis áágu sa see ne Moiiiz mot wyisal bis tɔ Ezipte ɔ.”

41 Tin, wɔ gwaa be zelul mɔɔ ngom ngɔmbɛ e di zeeb, bhii tak be eezegó zeeb tak buwa. Tin, be eezebal ebyorj ne memyaala ebupe dum ne sa be nalul bɔɔ be emet é.

42 E di'enek, Zeeb eezeliig be konj, nye eezebet be be duwal ekwyikwyen tɔ gwoo. Etep tak sael ε dǎa di kwyala tɔ mekana me bengooel ε mekpa ε Zeeb náá:

“Bot ε dhaad mbyak eYuda, ye é mam ε bi nadje ebuwa é betit ne bedhiiti mbi ebuwa, é membu mekam-mená mena nadika tɔ kyee bɔs besye di áàbe ne medii ε.

43 Áàbe! Gunaa, bi naabep pet ε zeeb Molok, ne ekpaka-kpaka kwyikwyen zeeben Lefan! BeZeeb binɔk, bi nakpak be étep bi needuwal be. E tep tak ε di náá, Me waakyeed bin dhaa ghaada Bhabhilɔn‡.”

44 «Pe tɔ bal, bebhaab binaka nadi é ne pet na Dee ε Zeeb be nawa eɓup ε mekana di lii etep ee ebhenj ε. Ye nasael ε dǎa Zeeb ne lee Moiiiz ε, etee náá, nye naake ne Moiiiz náá, nye zoo sum ε ezel wat ne yii nye nabee ε.

45 Deenek ε pet na Dee ε Zeeb tak nalik ne bebhaab bina ne bot naka du yɔbɔ bhis ɔ. Ye nábe ε Zozuwe dulel lɔɔg'ɔ be ne bot be naadek medhik me bot ε

* 7:34 Ewy 3.1-10 † 7:37 Med 18.15-18 ‡ 7:43 Amɔ 5.25-27

membyak me Zeeb nadi é sɔ bekum e tak kɔ esu e lo. Pet na Dee e Zeeb tak nadi kekum esok Dhavid nadi mekoozi e.

⁴⁶ Tin, Dhavid naabela mbee bhwoob emis e Zeeb. Nye é boo zewaab náá, Zeeb gek nye gon étep nye neesum ndjaa Zeeb bedha e Zakooob.

⁴⁷ Tin, Salomɔn naka sum nye ndjaa.

⁴⁸ Bela náá, Zeeb Mekaake àadi tɔ mendjaa me Zumal bot. Dáa ngooel-mekpa e Zeeb nalée náá:

⁴⁹ “Eko e, boo mekoozi me, Gheɲ lee e deenek,

bɔs e, di mebo me di nyal ɔ.

Ye é yaa kwaambi ndjaa biyɔ aakosum me ye é?

E yaa di me aakwak e di?

⁵⁰ Ye tok mam nasa ye ne mebo mam met eS?”

⁵¹ «Biyɔ bot e maa-elɔ, bot e di náá, elyem ne melɔ men eezediyaal dum ne ndjooel e Zeeb di djoo bin e. Bi e ne maa-elɔ dum ne Sisim na Dee! Bi e dáa bebhaab bin!

⁵² Baa bengooel e mekpa me Zeeb bebhaab bin nadi àatiigal? Be naagó bot e nazye ne bhaadal náá, Mot Epiki ngot epezye e. Ye é nyey e bi naka nye, ne egó e nye.

⁵³ Biyɔ bot e efofop nadjɛ etsi e Zeeb ɔ, bi nábaaduwal ye!»

Esyee e Etien

⁵⁴ Dáa bot e boo kwan eYuda nagwak deenek e, be naazekpaa lyem, ne ekwaal e metsok kɔ lo e Etien.

⁵⁵ Tin, nyey «tɔɔɔ» ne Sisim na Dee tɔ le, nye eezeben mis pe eko, gwyák tɔ gwoo. E di'enek nye eezabee mekas e Zeeb, zenɔ Yezu Klisto tetel pe mbo eghɛɲ e Zeeb.

⁵⁶ Tin, Etien eeke náá: «Me epebee gwoo mbek, Seɛɲɛle Mɔn Mot tetel pe mbo eghɛɲ e Zeeb.»

⁵⁷ Be eezetsim elyɛlepe, bhii tak be eezediyal melɔ, bɔ djas eewyis kaab, zeduma nye é nyel.

⁵⁸ Be eezetɔ ne ne pe bhis del, tin, be moo zɛbyaal nye ne mekok étep be neegó nye. Wɔ gwaa betyaases zokadje ekaad bɔɔ ne dhiiti mɔɔ ngbaaz dín e le nabe é Sɔl, nye baal be ye.

⁵⁹ E sok be nadi é wus nye ne mekok e, Etien nadi ye é é djaala náá: «Gheɲ Yezu, nɔɲa sisim yam!»

⁶⁰ Bhii tak, nye eezekwyɛ meboɲ si, nye eezetsim elyɛlepe náá: «Gheɲ, nákela syem'ak kɔ lo!» Bhis nye nake deenek e, nye eezesil eswos.

8

¹ Sɔl naamyaaal esyee e Etien.

Sɔl eezuk bot e zɛɛga mendjaala

E dwoo tak wat e mezuk me bot e zɛɛga mendjaala Yeluzalem nakan. Bot djas nadi dum koɲ ne Zeeb ɔ naazewyɛɛza tɔ pe kyee dik Yude, ne pe Samali. Tin bot e lwoma e nazokalik.

² Besosoob é boonɔɔ muu e Etien kedel, wɔ gwaa be zɛdje nye ebuspe.

³ Sɔl nadi sa meghaaz étep eke waaz e zɛɛga mendjaala. Bhii tak, nye nadi tɔ mendjaa ne mendja kemet botom ne boa nadi dum koɲ ne Zeeb ɔ, é kokɔɔl be é mbok.

Filip epegoola Mbɛ Bhaadal pe mel me Samali

⁴ Bot e nawyɛɛza ɔ djas, nadi kemel e mel kegoola Mbɛ Bhaadal.

⁵ Filip eezetɔ pe boo del e Samali, tin, nye eezeni é lyo bot e del dum ne Mesia.

⁶ Bot e del djas nadi gwak etep ee Filip nalee be e ne lyem wat, to medjek ne e bee e endem e mebwala nye di sa e.

⁷ Deenek, embee esisim nadi wyis to membel e ebo e boo etsim. Tin, dso ne bete ne bot e nazesob o ne bot edjam nadi tsak.

⁸ Deenek, bot naadyeebamyaala ebupe ko del e tak.

⁹ Dhiiti mot din e le nabe Simoŋ, nye naalooɔɔɔ di sok ko del e tak. Nye nasa mevyekele bot e del Samali nadi djodjoka e. Nye nadi kwyeɛ elyaal e naanye e ye ngek mot.

¹⁰ Tin, mengbaaz djas ne eboo bot, nadi duwal nye ebupe. Be nadi eke e naa: «Mot'ak e ne mebwala e Zeeb, yii di djoaa “boo mebwala e”.»

¹¹ Be nadi gwak nye ebupe, etee naa, nye eeloozye ne sa naa, bot gheedjoka mesa me mevyekele me.

¹² Tin, daa be nanyaal Mbɛɛ Bhaadal Filip nadi lee be dum ne eyon e Zeeb ne dum ne Yezu Klisto e. Tin, be naazeduwa Zeeb botom ne boa.

¹³ Dso ne Simoŋ nyeɛ emet naadum kon ne Zeeb. Nyeɛ pe zokaduwa Zeeb, nye nadi e ngwoob e Filip, nye nabe e djodjoka ebupe esok nye nadi e bee endem e mebwala me nadi e sael e.

¹⁴ Daa bot e lwoma nakum pe Yeluzalem e, be eezegwak naa, bot e Samali naazemyaal mekpa me Zeeb, e di'enek be e boozekyeed be Pyeed be ne Zanɔ.

¹⁵ Daa be nakakum pe Samali e, wo gwaa be zedjaala bot e nazedum kon Zeeb o Zeeb, etep be neebela Sisim na Dee.

¹⁶ Be nadjaala deenek e etee naa, Sisim na Dee nabe e, nye dinaa ko sul-sulak ko mot ngot. Be zo duwa Zeeb e to medii ne din e Gheŋ Yezu.

¹⁷ Tin, Pyeed be Zanɔ eezekel be membo, be eezebela Sisim na Dee.

¹⁸ Daa Simoŋ nabe naa, bot e di dum kon ne Zeeb o naadjeaa Sisim na Dee esok bot e lwoma nakel be membo e, nye eezedje Pyeed ne Zanɔ epata.

¹⁹ Nyeɛ naa: «Djeka dso ne mam pe mebwala me tak, etee naa, bot e me aagheekel membo ko lo o neebela Sisim na Dee.»

²⁰ Tin, Pyeed eezebooza ne ne naa: «Beta naa, woɔ ne epata bo bi pulel, etee naa, wo gek e naa, ekee e Zeeb boɔmaa e ne epata!»

²¹ Wo tok ne ekee waako bela belaa di to tep'ak, etee naa lyemɔ tok piki e mis me Zeeb.

²² Deenek swoola embee esiiza bo, da wo e djaala Gheŋ, neghu nye e ne ghwyil epel wo etep mbi esiiza bo binek.

²³ Etee naa, me eebɛe naa, lyemɔ e “toɔɔ” ne embee esesee, e di'enek, wo moo e kwom mesyem.»

²⁴ Tin, Simoŋ eezekɛ ne Pyeed be Zanɔ naa: «Biyo be emet djaalaka Gheŋ etep'am, etee naa, sa bi ke e needi aasaɛ ne nam.»

²⁵ Bhis be nazeɔɔɔɔ bot etep binek dum ne Yezu, e elyo e bot ne mekpa e Gheŋ e, tin bot e lwoma binok bebɔ eezesik pe Yeluzalem. Ze e ze be nadi goola Mbɛɛ Bhaadal pe ko bete ne mel me Samali.

Filip eeboma ne dhiiti boo kukuma dik Etsopi

²⁶ Dhiiti fofop e Gheŋ eezekɛ ne Filip naa: «Wyela da wo e to pe kye boɔ, pe ze di dus pe Yeluzalem e to pe del e Ghaaza e, ze di dhaa to bal.»

²⁷ E di tak wat, Filip eezegheɛ nyel to. Tin, e ze, dhiiti mot eezetuula, mot tak nabe mot di aabe ne ghwyil ebɔ o, yii dik Etsopi. Nye nabe e boo kukuma, mesa me nabe, ebaal epata ne esa djas e Kandase, moma di mekoozi me Etsopi o. Nye nazeɛ pe Yeluzalem e zeduwal Zeeb.

²⁸ Tin, nye nadi sik pe del e le. Nye nadi e ndiindel ko mbem me yaaga di dul e, nye nadi laa mekana me ngoolɛl-mekpa e Zeeb Ezayi.

²⁹ Tin, Sisim na Dee eezekɛ ne Filip naa: «Toa pe paa mbem diak.»

³⁰ Tin, Filip eezetó kaab pe mot tak nadi e, nye ka gwak e mot'enok é laa mekana me ngoolel-mekpa e Zeeb Ezayi. Filip eezedji nye náá: «Wó ne gu sa mekpa me wó di lan'enek di kwyel elee?»

³¹ Mot'enok eezebóza náá: «Me aagu ye dáa, mot e di áalyaal me o?» Tin, neezedjoo Filip nye zedisi é ngwoobe kó mbem.

³² Pes di Ekwyla e Zeeb nye nadi elan e na be é yak: «Nye nadi é dáa mao taa di toaa ne ne ketsakaa e, dáa mao bhata di áatsim sok bhwoob bot e di tsik nye mya o. Nye nuub mediba.

³³ Nye naadhuselaa, áabe ne mot kem nye. Eze aakwak elii ne bedha be?

Etee náá, be naatsaal melu me tsik'e kó bós*.»

³⁴ Tin, kukuma yenok e boozeke ne Filip náá: «Me pe djaala ne no, leea me, kó esu eze ngoolel-mekpa e Zeeb di lii deenek? Nye lii e kó esu e le met hoo kó esu e mot sis?»

³⁵ E di'enek, Filip eekan elii ne ne dum ne pes mekpa me Ekwyla e Zeeb nye lan e, nye moo tin é lee nye Mbée Bhaadal e Yezu.

³⁶ Be eezegoola tó, ze be nadi é tó yobo e, wó gwaa bekum é dhiiti di nadi ne dii e. Kukuma yenok ezeke náá: «Bee medii, eyé di lu náá, me duwa Zeeb?» [

³⁷ Filip ezeke ne ne náá: «Wó myaal ne lyemo djas o, wó é ne ghwyil e duwa Zeeb.» Tin, mot'enok eezebóza náá: «Mee myaal náá, Yezu e Mòn Zeeb.»]

³⁸ Tin, nye ezeke náá, yaaga tyaa, bhii tak, be ne Filip eezesul tó dii, wó gwaa nye zeduu nye Zeeb.

³⁹ Dáa be naka se tó dii é, Sisim e Ghen eezedis Filip é mis me kukuma tak, nye moo tin, áakabee Filip. E di'enek nye ezeekpaa tó ye pe paa nye nadi é tó e, ne boo me myaala.

⁴⁰ Filip ka ketuula ye é pe del e di djóaaa Azot o, nye moo tin é tó kegoola Mbée Bhaadal, mel ne mel djas. Nye nadi dhan e kekum pe ghaada Seezale.

9

Eliig e lyem e Sól

¹ Eghen tak, mesa e Sól nabe e etiig ne ewun e egó e bedjekel e Ghen. Wó gwaa nye zetó kebee boo ghaa-Zeeb,

² bhii tak nye eezewaab mekana me di edje nye ze, nye neekebee mendjaa me mendjaala me eYuda di pe ghaada Dhamas e. Nye nasa deenek e neghu nye waabela boa ne botom e di du Ze e Ghen étep nye neemet be, da nye é sik ne náo pe Yeluzalem.

³ Dáa nye nadi nye dinaa é ze é etó e, nye nadi é nye moo kunaa ne ghaada e, kaseka e, dhiiti ngel ezedus tó gwoo, yee zekaal nye.

⁴ Wó gwaa nye zeduma si, bhii tak nye eezegwak gwood wat é ke ne ne náá: «Sól, Sól, étep ye wó di tiig me?»

⁵ Nye eezedji náá: «Woy é ze, Ghen?» Tin gwood yenek eezebóza náá: «Ye é mam Yezu wó di tiig o.

⁶ Deenek, wyela, da wó é ni tó ghaada, tin be waalee wó sa wó di egoka ne esa e.»

⁷ Bot e nadi kesama wat ne Sól o zokazetyaa, áalóo ekpa e wat. Be nadi gwak gwood, tin áabee mot.

⁸ Tin Sól eewyel, nye ezebee mis, ka bela e náá, nye áakabee. Be eezemet nye é mbo tó ne ne pe Dhamas.

⁹ Melu melé naadhaa nye, nye áakabee, tin nye nadi é áade edee ne medii.

* 8:33 Eza 53.7-8

10 Pe ko ghaada Dhamas, ye nabe e ne dhiiti djekel ngot din e le nabeε Ananias. Gheη zokazetuula nye to sisim, nyey ne ne naa: «Ananias!» Nye eezebɔɔza naa: «Bee me Gheη.»

11 Gheη eezeke ne ne naa: «Tɔa nenak yak pe gba di djɔoaa “piki ε”. Pe to ndjan e Yudas, djia dhiiti mot del e Talase, din e le e Sol. E di mena di nenak'aak nye e pe djaala Zeeb.

12 Tin, to dyam'e nye eebee dhiiti mot ngot din e le e Ananias e ni to ndjaa etep ekel nye membo, mis me neebenjel-benela sis.»

13 Ananias eezebɔɔza naa: «Gheη, bot ebuεpe eedyeebalii ne nam ko esu e mot'ak, dum ne bete ne embee etep e nye di sa, ne Bot bo na Dee pe Yeluzalem e.

14 Deenek, nye zye wak e ne eghen boo ghaa-Zeeb nadje nye e etep emet bot djas di edjaala ne din e lo e.»

15 Tin, Gheη e booke ne ne naa: «Tɔa, etee naa, me eetɔ mot tak etep nye neeto kegoola din e lam pe daa bot e membyak mesis ne bemekoozi moɔ, zenɔɔ bot e mbyak Yisalael.

16 Mam me emet me waalyaal nye mezuk djas nye aazuk ko esu e din e lam e.»

17 Tin, Ananias eezetɔ. Nye eezeni to ndjaa tak, bhii tak nye eezekel Sol membo, nye eezeke ne ne naa: «Sol, moɔ nyaag'am, Gheη Yezu mot tel wo nyel e gba pe ze wo di zye e, lwom me, etep wo neebaazebee beea sis da wo lwoodel ne Sisim na Dee.»

18 E di tak wat, dhiiti mbi esonok tyee epapa eezekwyit e mis me Sol, tin, nye moo tin e e baazenyaasok. Nye eezewyel e yenek, nye eezeduwa Zeeb.

19 Bhii tak nye eezede edee, nye eezebela ghwyil.

Sol e pegoola mekpa e Zeeb pe Dhamas

Sol zokazekpaa ba melu e di wat be ne bedjekel e nadi pe Dhamas o.

20 Aakobɔya deenek, nye moo tin e goola mekpa e Zeeb pe to mendjaa me mendjaala me eYuda naa, Yezu e Mon Zeeb.

21 Bot e nadi gwak nye o djas nadi djoka, tin, be e boo di e dji naa: «Ye tok mot'ak nadi tiig elyεlepe bot e nadi tuwal din e Yezu o pe Yeluzalem e? Wo ke e naa, nye aazye wak e etep ezemet be nye neesik ne noɔ pe daa boo beghaa-Zeeb.»

22 Tin, melu djas, egu e Sol nadi e ghee ne ghee to mbi melyo me nye nadi lyo e. Eyuda ee nadidi pe Dhamas o, nabe aakabaabe ne ekpa e bulal nye esok ne nadi e pes mesuk me di lyaal naa, Yezu e Mesia e.

23 Ba melu bhii tak, wo gwaa eYuda djas zokagwakel etep be neegɔ Sol.

24 Tin, Sol eezegu boob'o. Be nadi ebaal ebe e eniel e ghaada mwos ne pum, etep be neegɔ nye.

25 Tin, e pum, wo gwaa bedjekel be zokanɔɔ nye, to ne ne, etep ekwyεeg nye pe yii kyee peeb ghaada to dghan.

Sol pe Yeluzalem

26 Daa nye na kum pe Yeluzalem e, wo gwaa Sol zokazegek esεega be ne bedjekel. Boɔ djas nadi e ne bwoo, etee naa, be nabaadi myaal enyεepe naa, nye nadi e djekel ne tseetsε.

27 Tin, Bhaalnabhas e boozenɔɔ nye, to ne ne pe daa bot e lwoma. Nye eezebana be daa Sol naboma ne Gheη e ze e, ne daa Gheη nalii ne ne e. Nye eebaazeleε be mbi meghaaz me Sol nadi lyo bot ne din e Yezu pe Dhamas e.

28 Kana ewala elenek, Sol e boo zedi be ne be noɔ. Nye nadi ekepe to Yeluzalem djas, e goola Mbεe Bhaadal ne ebwaalel djas ne din e Gheη.

29 Nye nadi e lii ne eYuda e di lii, lii Ghelek o, nye nadi suu meso be ne be noɔ, ghuna boɔ nadi esaa egɔ e nye.

³⁰ Dáa bôn nyēeg nagwak náá, be nadi kwyel egó nyē é, be eezetó ne Sol pe ghaada Seezale, étep be neekkyeed nyē pe ghaada Talase.

³¹ Zēega bot e mendjaala nadi é to egwyem kó kyee dik Yude, Ghalile ne Samali djas. Be nadi é be eezelyel to edum e kon ne Zēeb, be nadi é to tsik egwak e Ghē. Zēega bot e mendjaala nadi é bok ebok ne ebok, etee náá, Sisim na Dēe nadi kwyee be.

Tsik e Enee

³² Pyēed mot nadi kó kyee dik tak djas o zokazetó dhiiti dwoó pe dáa bot e di dum kon ne Zēeb o, nadidi pe del e Lidha e.

³³ Wó gwaa nyē zebela dhiiti motom din é e le nabe Enee. Nyē nabe e nyē eesa membu meten ne elē ndjaasi, etee náá, ye nabe e nyē eezesóob.

³⁴ Pyēed eezēke ne ne náá: «Enee, Yezu Klisto eetsik wó! Wyela da wó é koobal gon.» Ka sēka e, Enee eezewyēl.

³⁵ Bot e ghaada Lidha djas ne bot e kyee bós besye di áabē ne medii e Saalón naabee nyē, wó gwaa be zokaliig elyem du Ghē.

Dolkas eegomelaa

³⁶ Pe kó del e Jafa ye na be é ne dhiiti moma nadi dum kon ne Zēeb o, din e le nabe «Tabita» din e tak kwyel elē e «Dolkas», esuk e tak lē «kwyee». Melu djas mesa me nabe, esa enem é sa, ne ekwyee e bedjel e bot.

³⁷ Eghē tak wó gwaa nyē zebē, bhii tak, nyē eezegwyē. Bhis be nagwyii muu e, wó gwaa be kenēeg ye to dē, pe éko to ndjaa.

³⁸ Bedjekel e nadi pe Jafa o naagwak náá, Pyēed nadi é pe Lidha, ye nadi é ekunaape ne Jafa. Be eezekyēed bot ebá ne bhaadal yak: «Bis eedjaala ne nō, lela ezye kaab pe yeso.»

³⁹ E di tak wat Pyēed eezeghē nyel tó be ne be nō. Dáa be nakum e, be eezedul nyē to dē, pe éko to ndjaa. Be kus e boa djas eezetiila pe dáa le ne megwyē, be moo tin é liil nyē ekuwa ne endjookuwa ee Tabita nalat esok nyē nadi nyē dinaa ne tsik e.

⁴⁰ Pyēed eezewyisal bot djas pe kel, e di'enek, nyē eezekwyit mēbon si é djaala. Bhii tak, nyē eezeliigēl pe muu nadi e, nyē eezēke náá: «Tabita wyela!» Nyē eezēbe mis, tin, dáa nyē na bee Pyēed e nyē eezenō nyel disi.

⁴¹ Pyēed eezemet nyē é mbó étep ekyye nyē, nyē neewyēl. Bhii tak, nyē eezedjoo bot e di dum kon ne Zēeb o ne bekus e boa, nyē eezetel be nyaa nyē ne tsik.

⁴² Wó gwaa bot e ghaada Jafa djas zokagwak menduk me tak, tin, bot ebuepe naazedum kon ne Ghē.

⁴³ Pyēed zokadi kó Jafa betē ne melu pe dáa dhiiti mot nadi sa mesa me ekwood é betit o. Din e mot tak nabe e Simō.

10

Pyēed eedjooa pe dáa Kōdney

¹ Pe ghaada Seezale, ye nabe e ne dhiiti mot din e le nabe e Kōdney, nyē nadi é kukuma to loog esodja bot e Lom di djooa: «Mwaka esodja Itali».

² Mot tak nabe e sosoob dō ne bot e mebyel me djas. Nyē nadi zēye zēega mendjaala bot nadi duwal Zēeb é tak e. Nyē nadi kwyi-kwyee bedjel e bot yii bot e mbyak eYuda ne lyem wat, nyē naadjedjaala Zēeb e mēwala djas.

³ Bhis kuku dwoó é ewala e elē, wó gwaa nyē zokazebee to sisim. Nyē naabee popoopwon fofop e Zēeb ngot é zeni pe dáa le, nyē ne ne náá: «Kōdney!»

⁴ Nyε eezegwyák fofop ne lyem bwoo, bhii tak nyε eeke ne ne náá: «Eyé Ghen?» Fofop eezebóza ne náá: «Zeeb eegwak mendjaala mɔ, ne ghwyiik-wyee wɔ di kwyee bedjel ε bot ε, nyε ààpadjisa wɔ.

⁵ Tinaak, kyeeda bot pe Jafa be neeke djóo dhiiti mot ne din ε Simɔŋ, mot nagetaa Pyeed ɔ.

⁶ Nyε di ε pe dáa dhiiti mot di sa mesa me ekwood betit ε, din ε le Simɔŋ, ndjan'ε é ebon ε boo dii mesɔn.»

⁷ Dáa fofop nadi é lii ne ne náá, Kɔɔdney eezedjoo bot ε mesa me bebá, ne ngot pak esodja eedii sa mesa pe daa le ɔ, mot nadi sosoob ɔ.

⁸ Nyε eezebanja be etep ee nadhan ε djas, bhii tak nyε eezelwom be pe Jafa.

⁹ Djemen tak, bóó é ze, be moo kunaa ne Jafa. Pyeed eezebyet kɔ eko ε ndjaa, kuku mwos kedjaala Zeeb.

¹⁰ Tin, za eezesa nyε. Dáa be nadi é djaab nyε edee ε, nyε eezedjem dyam.

¹¹ Nyε eezeebe gwoo é benel, dhiiti sonok é sul: siaa tak dáa boo poba meta é meghɔ me tak ená, esul é bɔs.

¹² Tɔ tak ye nabεε ne betit é di kekɔ meko mená ɔ, betit ε di ne epapa ɔ, ne membi me enen djas.

¹³ Dhiiti gwood é zeke ne ne náá: «Wyela, Pyeed, góa da wɔ é de!»

¹⁴ Tin, Pyeed eezebóza náá: «Ohoo ààbe! Ghen, etee náá, me dinaa ààpaakode sok esa e tsi ne esee mendi.»

¹⁵ Gwood'enek eebaazegkek, é ke náá: «Nàbeea sa mendi sa Zeeb ke náá ye é deεε.»

¹⁶ Ye seε deenek tyee esok elɛl, bhii tak, siaa tak eezebyet tɔ gwoo.

¹⁷ Tin, Pyeed moo zedji sa dyam tak nadi kwyel elεε ε. Ghuna, é ewala ε tak ε, bot ε Kɔɔdney nalwom ɔ nadi dji bot etep ε gu ndjaa Simɔŋ nadi tɔ tak ε. Ye ka bela ε be moo é eniel ε peeb.

¹⁸ Be eezedjoo, bhii tak be eezedji náá: «Simɔŋ, mot nagetaa Pyeed ɔ die wak ee?»

¹⁹ Ye na bela Pyeed dinaa kuku esiiza dum ne dyam nyε nadjem ε. E di'enek Sisim na Dee eezεke ne ne náá: «Gwaka, bot elɛl epesaa wɔ.

²⁰ Wyela, sula da wɔ é tɔ bi ne be nɔɔ sama ààbis sonok, etee náá, mam ε lwom be.»

²¹ Pyeed eezεsul pe bot ε tak nadi ε, nyε eezεke ne nɔɔ náá: «Mot bi di sanj ɔ ye é mam. Bi zye etep ye?»

²² Be eezebóza náá: «Ye é Kɔɔdney, kukuma tɔ lɔɔg esodja eLɔm ε lwom bis. Nyε é mot epiki, nyε ne duwal Zeeb zebela náá, eYuda djas ne kwyel nyε. Fofop ε Zeeb ngot lwom nyε é, nyε lee wɔ náá, “wɔ tɔ pe dáa le etep wɔ neeke lee nyε lenj wɔ di ne ye é.”»

²³ Tin, Pyeed eezeniigal be tɔ ndjaa, bhii tak nyε eezedje be e di é mendjek.

Tɔ melem, be eezetɔ be be nɔɔ, bedhiiti bot ε Jafa zokakekyeed be.

²⁴ Bhis elu ε tak, be eezekum pe Seezale. Kɔɔdney nadi bwood nyε be ne bot ε mebyel me djas, ne besɔ be nyε nadjoo ɔ.

²⁵ Dáa Pyeed nadi nyε moo kwyel ε ni ε, Kɔɔdney eezeboma ne ne. Tin, nyε eezemalal si, etep nyε neeswos nyε ne duu.

²⁶ Tin, Pyeed eezewyel nyε, bhii tak, nyε eezεke ne ne náá: «Wyela, etee náá, mam pe me ε mot dáa wɔy.»

²⁷ Tin, bóó kuku elen be ne Kɔɔdney, nyε eezeni pe tɔ ndjaa, e di zukamwaa ne mot nazeεεga ɔ.

²⁸ E di'enek, nyε eezεke ne nɔɔ náá: «Bi ne gu náá, mot dhaad mbyak eYuda ààgoka ne ebeya esɔ, neghu, etɔ tɔ mendjaa me bot ε membyak mesis. Deenek,

Zeeb eelyo me náá, ye ààgoka náá, me bee mot dáa mot mendi, neghu dáa mot di ààgoka ne Tóa pe dáa le o.

²⁹ E tep tak e di náá, dáa bi djoo me e, me é boozye ààbyen. Me kwyel e me gu tep bi djoo me kó esu e tak e.»

³⁰ Kòodney eezebóza náá: «E moo mos e ne melu melé, é ewala e elak wat, é mewala melé bii kuku dwoo, me nadi é djaala Zeeb pe ndjan'am. Ka seka e di tak wat e, dhiiti mot ne ekaad é na kas-kas eezetuula sok bhwoob'am.

³¹ Tin, nye eezéke ne nam náá: “Kòodney, Zeeb eegwak mendjaala mō, nye eesiiza ghwyiikwyee yō dum ne bedjel e bot.

³² Kyeeda bot pe Jafa, étep be neekedjoo Simōn Pyeed. Nye di e pe dáa dhiiti mot din e le Simōn, nye sa e mesa me ekwood betit, ndjan' e é ebon e boo dii meson.”

³³ E di tak wat e me lwom bot be ke esaa wō, tin, wóó myaal ezye. Nenak, biso djas bis e wak é mis me Zeeb, étep bis neegwak etep ee Gheñ lwom wō, wō zyé zélé bis e.»

Lēh e Pyeed pe dáa Kòodney

³⁴ Pyeed eezekan elii nyey náá: «Nenak me eezegu ne tséetsé náá, Zeeb kwyeeḡ bot djas é tyé wat.

³⁵ Deenek, nye kwyel e bot djas, ye nakozo zo be bot e membyak me sis, zuka ne tak e náá, mot di é duwal nye, ne éke tō epiki.

³⁶ Tin, Zeeb naakyeed bhaadal le pe dáa bot e mbyak Yisalael. Mbée Bhaadal tak e egwyem ne Yezu Klisto mot di Gheñ bot djas o.

³⁷ Bi ne gu sa napoo dhaa sok pe Ghalile e, bhii tak pe kó Yude djas, Zan natuud náá, “duwaka Zeeb”.

³⁸ Bi ne gu dáa nye naasée Yezu mot Nazalet ne ghwyil Sisim na Dee e. Bi ne baagu dáa Yezu nadi kékó bos é esa enem esa, ne tsik e bot djas e nadi si bhel e dim mot mekōn o. Etee náá, Zeeb nadi gyee ne ne lōḡ wat.

³⁹ Tin, bis e betyaases etep ee nye nasa pe kyee dik eYuda ne pe Yeluzalem e. Be nagó bema kó melaaba.

⁴⁰ Deenek, Zeeb eebulal nye tsik é elu e elél bhis esyee. Nyee djé nye ghwyil elyaal nyel,

⁴¹ àakabe ne bot djas, nye nazo lyaal é ne biso bot e Zeeb naloozesé bis, bis di betyaases o. Bis naade edee ne medii e di wat, bhis Zeeb nagomal nye bhis esyee e.

⁴² Nye lwom bis e, bis goola Mbée Bhaadal pe dáa bot e membyak, ne elyaal náá, ye é nyey e di mot Zeeb nasée étep nye neepée, bot e di ne tsik ne bot e nazegwyé o.

⁴³ Bengoolel e mekpa e Zeeb djas naalii kó esu e le, bōó náá, mot aadum kon ne ne o waabela epelak e mesyem me, ne ghwyil din e le.»

Bot e di ààbe bot e mbyak eYuda o, eebela Sisim na Dee

⁴⁴ Bela tin Pyeed dinaa é lii, Sisim na Dee eezesul kó bot e nadi gwak etep ee nye nadi lii e djas.

⁴⁵ Bot e di dum kon ne Zeeb o yii dhaad mbyak eYuda nazyé be ne Pyeed o, naadiaadjoka ebuepe. Etee náá, be nabee náá, Sisim na Dee Zeeb nadjé e naasul dō ne kó bot e di ààbe bot e mbyak eYuda o.

⁴⁶ Etee náá, be nadi gwak be é lii membyak mesis, ne eduwal e menyo e Zeeb. Tin, Pyeed e boozeke náá:

⁴⁷ «Mena e ne ghwyil lu bot bak nenak náá, be naduwa Zeeb tō medii, dáa be di náá, bee bela Sisim na Dee dáa menabelka e?»

⁴⁸ Tin, wō gwaa nye zelwom náá, be duu be Zeeb ne din e Yezu Klisto. Bhii tak be eezéke ne ne náá, nye kwyeeḡ ba melu be ne be nōo.

11

Tanjal e Pyeed sok bhwoob bot zεεga mendjaala pe Yeluzalem

¹ Bot e lwoma ne bon nyεεg bɔɔ nadi pe Yude ɔ naazεgwak nάά, bot e di āābe bot e mbyak eYuda ɔ naamyaa pe mekpa me Zεεb.

² Dāa Pyeed nasik pe Yeluzalem ε, eYuda ee nadi dum konj ne Zεεb ɔ moo tin ε byak nyε.

³ Bɔɔ nάά: «Wɔ eeni tɔ ndjaa ezibo, wɔ eekede edee bi ne be nɔɔ!»

⁴ Tin, Pyeed ε boo zεbaɲa be medjemedje etεp ee nadhanj ε djas. Nyε naleε ε nάά:

⁵ «Mε di ε pe tɔ ghaada Jafa, mε nadi ε djaala, e di tak mε eezεdjem dhyam. Mε bee ε dhiiti sonok ε sul pe kyee mε nadi ε. Ye nabe sonok ε nɔɲel ne boo poba, meta ε meghɔ mε tak enά, ε dus tɔ gwoo sul ε bɔs ε bhaasam.

⁶ Mε eezεgwyak tɔ tak «piii», mε kabee ε, betit di ke ne meko menά ɔ, betit ε dik, ne betit ε di ne epapa ɔ, zεnɔɔ enen.

⁷ Wɔ gwaa mε zεgwak gwood wat ε ke ne nam nάά: «Wyεla, Pyeed, gɔa da wɔ ε dε!»

⁸ Tin, mε eezεbɔɔza nάά: «Ohoo āābe! Gheɲ, etεε nάά, mε dinaa āāpaakode sok sa etsi eYuda di lu ε, dɔɔ ne esee mendi dinaa āāpaake tɔ nuub'am.»

⁹ Tinaak, gwood'enek ee baazεgek, ε ke tɔ gwoo nάά: «Nābeea sa mendi sa Zεεb ke nάά, ye tok ne mendi ε.»

¹⁰ Ye sεε deenek tyee esok elεl, bhii tak siaa tak eezεbyet tɔ gwoo.

¹¹ Tin, ε ewala tak wat, wɔ gwaa bot elεl zokazεkum pe ndjaa mε nadi ε. Be nadus ε pe ghaada Seezale, be nadi esaa pe mε nadi e di ε.

¹² Sisim na Dεε eezεke ne nam nάά, mε tɔ bis ne nɔɔ āābem ba. Deenek, bon nyεεg bam beten ne wat mε zye ne nɔɔ wak'ak ε kekyyeed mε pe Seezale. Bisɔ djas bis be ε bis eeni tɔ ndjanj ε Kɔɔdneɲ.

¹³ Kɔɔdneɲ eezεkaada bis dāa nyε nabee fofop eetyaa tetel tɔ ndjanj'ε, ε lεε ne ne nάά: «Kyyeeda bot pe Jafa, etεp be ke εdjɔo Simɔɲ Pyeed.

¹⁴ Mot tak ε waaleε wɔ mekpa mε di nάά, wɔy ne bot ε mebyel mɔ djas ε waabela tsik ne ye ε.»

¹⁵ Tin, dāa mε nadi mε moo kan elii ε, wɔ gwaa Sisim na Dεε zεsul kɔ lɔɔ, dāa ye nasul kɔɔ les ε meken ε.

¹⁶ Tin, mε eezεtaala sa Gheɲ naleε ε: «Zaɲ naduu bot Zεεb ε tɔ medii, ye kabe biyɔ ɔ, bi aaduwa Zεεb ε tɔ Sisim na Dεε.»

¹⁷ Deenek ε Zεεb nadje be mbi ekeε ε tak wat nyε nadje ka mena, ε gheɲ mena namyaalka Gheɲ Yezu Klisto ε. Mam nadi zε, etεp mε neebe mεso ne Zεεb?»

¹⁸ Bhis be nagwak etεp binek djas ε, elyem bɔɔ djas eezεsila, be moo tin ε duwal Zεεb ε eke nάά: «Ye ε tseetse nάά, Zεεb ee baadjε pe bot ε dii āābe bot ε mbyak eYuda ɔ, ghwyil ε swoola mefulu mɔɔ, ne yii ebela tete tsik.»

Zεεga mendjaala bot ε ghaada ε Antios

¹⁹ Tsik mezuk nasεε ε gheɲ Etiεn nagɔaa ε naasa nάά, bot ε nadi dum konj ne Zεεb ɔ wyεεza. Be naatɔ batakekum pe kyee dik Fenisi, pe ghola Siipele, ne pe boo ghaada Antios. Bela nάά, be nazo gegoola mekpa mε Zεεb ε pe dāa bot ε mbyak eYuda.

²⁰ Bela tin nάά, bεdhiiti bot ε nadi ε dum konj ne Zεεb ɔ yii Siipele ne Silen ɔ naatɔ pe Antios. Be naalii ne bot ε di āābe bot ε mbyak eYuda ɔ, ε goola be Mbεε Bhaadal ε Gheɲ Yezu.

²¹ Ghwyil ε Gheɲ nadi ε ne nɔɔ lɔɔg wat, ε sa nάά, zukamwaa ne mot naaswoola mefulu mɔɔ ne εdum ne Gheɲ.

²² Ye nabe e bot e zεεga mendjaala Yeluzalem naagwak menduk me tak. Be ε boozelwom Bhaalnabhas pe Antios.

²³ Daa nye nakum ε, tin, nye eezεbee daa Zεeb nazesεε bot ε di ε dum koη ne Zεeb ε metel ε, nye eezεmyaala. Bhii tak, nye eezεdje be meghaaz me εwa lyem εtep be neewa zii εdu ε Gheη tε esosoob.

²⁴ Bhalnabas nadi ε mbεε mot. Sisim na Dεε ne εdum ε koη ne Zεeb «tεεε» tε lε. Tin, wε gwaa zukamwaa ne mot zokamyaal εdu ε Gheη.

²⁵ Bhii tak Bhalnabas eezetε pe del ε Talase kesaa Sol.

²⁶ Bhis nye nakabela nye ε, nye ε bootε ne ne pe Antios. Tin, bεε bebε naazεdhaa tu mbu tε zεεga mendjaala me tak, e di'enek, be naalyo bot εbuepe dum ne εdum ε koη ne Zεeb. Ye ε kε ghaada Antios ε bot ε lwoma nakan εdjεoaa sok «eKeletye».

²⁷ Eghεη tak, ye nabe ε, bengoolet ε mekpa ε Zεeb naazεdus pe Yeluzalem tε pe Antios.

²⁸ Dhiiti pak'εε, din ε lε nabe ε Aghabis, Sisim na Dεε ε pem nye, nye eezεni ε lεε nά, boε za moo aatuula kε bεs djas. Bela nά, mbi za tak naasεε esok Kolood nadi mekoozi me Lεm ε.

²⁹ Tin, bedjekel eezεgwakel nά, mot ne mot ε waadjε ye ba bim nye aabela ε, εtep εkyee bεn nyeεg bεε nadi pe Yude ε.

³⁰ Be nasaa ε deenek, wε gwaa be zokakyeed esa binek pe daa bepaa ε eYuda, ε membε ε Bhaalnabhas be ne Sol.

12

Zak eεgεaa, Pyεed eekεεlaa ε mbok

¹ Eghεη tak, mekoozi Eloud Aghilipa moo tin ε tiigal bedhiiti bot ε zεεga mendjaala.

² Nyey zokalwom be gό Zak mεn nyeεg ε Zan ne pel.

³ Deenek, daa nye nabee nά, eYuda naakwyel ye ε, nye eezεlwom be met Pyεed ε gheη εbyon ε emapa ee di aawaaa leviid ε.

⁴ Eloud eezεlwom nά, be met nye, da be kεεl nye ε membok. Tin, nye ε boodje mesa me ebaal ε nye ne medhuu menά esodja, ε εdhuu ε wat, ye nabe ε ne esodja enά. Nye nadi ε gek ε nά, nye neepεε nye emis me bot bhis εbyon ε Pak.

⁵ Tin, Pyεed nadi ε kεεla tε ndjaa membok, deenek bot ε zεεga mendjaala nadi wa zii tε εdjaala ε Zεeb kε εsu ε lε εlyelepe.

Pyεed eewyiselaa ε membok

⁶ Bela nά, daa Eloud nadi kwyel εpεε nye ε mis me bot ε, ε pum Pyεed nadi εgε pak esodja ebά. Nye nabeε kεla ne ekel e ghwooz ebά. Bebaalel ε ndjaa membok nadi ε tin ε sum e di bεε, ε εbεε ndjaa membok.

⁷ Kasaka ε dhiiti fofop ε Gheη ngεt eezεtuula tin, tε dεη moo tin «buweee» ne mekas. Tin, fofop eezεkwyet nye ε bhaaz, nye eezεdjem nye, nyey ne ne nά: «Lεa ε djem, wyela!» Tin, wε gwaa ekel eghwooz nye nakεlaa ne ye ε membε ε zokakwyit.

⁸ Tin, fofop eezεke ne ne nά: «Bεta bhεtε yε, da wε ε kεl ekel e mepapa mε.» Pyεed eezεgwak nye, bhii tak fofop eebaazεbil nά: «Bεta ndjookuwa yε da wε ε du mε.»

⁹ Wε gwaa Pyεed zεwyis tε membok, nye moo tin ε du fofop. Nye nabe aagek nά, εtep ee fofop nadi sa ε nabεε εtep ε tεεtε. Nye nagu ε nά, nye tε dyam.

¹⁰ Be eezεdhaa sum di bebaalel yii meken, bhii tak yii bhεεba, be eezεkum pe εbεε membok nasael ne ghwooz ε. Ebε ε tak tuula ε kε εbεεε ε del. Ebε ε tak

zokazediil nye emet é mis mɔɔ. Be eezewyis, tin, be eezetiila é gba, e di tak wat kaseka e fofop eezediib nye é mis.

¹¹ Tin, Pyeed eezesiiza sa nasee e enyɔpe, nye é boozeke náá: «Wak nenak me moo bee náá, ye é tseetse. Ghen eedhis fofope, nye eepɛk me é ghwyil e Elood, ne mezuk me bot e mbyak eYuda di kwyel náá, me bee e.»

¹² Dáa nye nazegwyak di nye nadi e, nye é boozetó pe ndjan e Maali, nyeeg e Zan mot tak nagetaa e «Malak» ɔ. Tin, bete ne bot naasega étep edjaala Zeeb.

¹³ Pyeed eezediig é ebe e ndjaa, tin, moma mesa ngot eezeye, étep nye neezedii ndjaa. Din e moma tak nabe e Lood.

¹⁴ Nye eezegwyak gwood e Pyeed, nye moo tin tɔ memyaala. Ye waagoka náá, nye kaa dii ndjaa, nyeɣ ka sik e kaab kelee bot tɔ ndjaa náá, Pyeed e pe kel.

¹⁵ Be eezebɔɔa ne ne náá: «Wɔɔ pe lyet!» Tin, nye eezebasal náá, ye é tseetse. E di'enek be ezeke náá: «Ye e fofop'e.»

¹⁶ Tinaak, Pyeed kuku ediig e yenek, dáa be nakazedii ndjan e, be eezabee nye, be naadiaadjoka ebuɛpe.

¹⁷ Nye eezelyak be ne mbɔ náá, be di gwyem. Bhii tak, nye eezeni é lee be dáa Ghen nawyisal nye e membok e. Nye baazake náá: «Leea Zak ne bedhiiti bon nyeeg bina sa dhan e.» Bhii tak nye eezewyis tó pe kyee sis.

¹⁸ Dáa melem nakalem e, esodja moo tin zeezem pak'ɔɔ. Be nadi é djinel pe pak Pyeed nató e.

¹⁹ Elood eezelwom bot náá, be kenɔɔ nye, tin, be áapakabela nye. Be eezedji bebaale e ndjaa membok, tin, nye boodje be elee náá, be gó be. Bhii tak, Elood eezetó pe kyee dik Yude, pe Seezale penek nye naasa ba bim melu.

Esye e Elood

²⁰ Elood naadyeebakpaa lyem ne bot Tiid ne Sidon. Tin, bot e tak e boo zegwakel náá, be tó pe dáa le. Ye nabe e bee gwakel ne Balastus. Nye nadi é kukuma di é sa mesa tɔ ndjan mekoozi ɔ. Tin, be eezetó kelee ne Elood náá, egwakel bula be ne bot e eghaada e tak etee náá, edee ee bot binɔk nadi dede e nadudus e pe mel e Elood.

²¹ Dáa ye nakum dwoo tak e, Elood eezebɔt kaad mekoozi me, nye eezedisik kɔ boo mekoozi me. Tin, nye eezeni é lii ne nɔɔ é mis me medhuu me bot.

²² Medhuu me bot binɔk eezetsim náá, «Ye Zeeb e di lii, áakabe mot!»

²³ Tin, e di tak wat, wɔ gwaa fofop ngot e Ghen zokazedje Elood baka, etee náá, nye naakwyel enɔɔ duu di ye é Zeeb e. Elum zokazede nye nyel, nyeɣ batagwe.

²⁴ Ghuna, mekpa e Zeeb nadi é goola, egoolel ne egoolel.

²⁵ Ye kabe Bhaalnabhas be ne Sol ɔ, bhis be nasilal lwomelo pe Yeluzalem e, be eezesik, tin, be ka tó e ne Zan mot nagetaa din e Malak ɔ.

13

Bhaalnabhas be ne Sol eezeseaa étep be neetó lwomel

¹ Pe tɔ zeege mendjaala Antios ye nabe é ne bengooolel e mekpa e Zeeb, ne belyoel, ye nabe é: Bhaalnabhas, Simeyon mot nagetaa ne din e na «dhɔɔ mot» ɔ, Lusius mot del e Silen, Manaen sɔ e Elood kana edhɔma, zenɔɔ Sol. Eghen tak, Elood e nadi kɔk kɔ Ghalile.

² Dhiiti dwoo, e ghen be nadi tɔ mendjaala ne tɔ etsi edee étep mendjaala e, Sisim na Dee ezeke ne nɔɔ náá: «Séeka me Bhaalnabhas be ne Sol, étep be neekesa mesa me me nadjó be étep tak e.»

³ E di'enek, bhis be nazedjaala ne etsi edee étep mendjaala e, be ezekele be membo, bhii tak be ezebet be, be tó.

Bhaalnabhas be ne Sol pe ghola Siipele

⁴ Dáa Sisim na Dee nalwom be e, be eezetó pe ebon Seleesi, pe be nazeni to boo eleed étep be neetó pe gholá Siipele.

⁵ Dáa be na kum pe del e Salamin e, be eezeni é goola mekpa e Zeeb to mendjaa me mendjaala me eYuda. Be nadi é be ne Zan Malak étep nye neegheekwyi-kwyee be.

⁶ Be naazeke kó pes gholá tak djas kekum pe del e Pafós. Penek be eezeboma ne dhiiti mot mesimba me elyeeb, din e le e Baad-Yezu, mot dhaad mbyak eYuda nadi eke náá, nye é ngooel-mekpa e Zeeb o.

⁷ Nye nadidi é pe dáa kukuma del, din e le e Seedgyus Polus, nye nadi é mot etselal. Wó gwaa mot tak zedjoo Bhaalnabhas be ne Sol, etee náá, nye nadi kwyel egwak mekpa e Zeeb.

⁸ Tin, to dhaad mbyak eghelek, Elimas kwyel e le e: «Mot mesimba me elyeeb». Nye eezeni é suu meso ne náo, nye moo tin é saa náá, kukuma nádum kon ne Zeeb.

⁹ Tin, Sol mot nabaadi é djóaaa Pól o, moo tin «táo» ne Sisim na Dee, nye eezegwyák nye «kpeee».

¹⁰ Bhii tak, nye eezeke náá: «Mot mekon ne embee esa, mao dim mot mekon, mot byen embee esese! Wó aanákwaaboo kat elet e meze e Ghej e!

¹¹ Nenak, gwaka: Ghej e waadje wó baka, wó waabe edhim, wó aanákabaabee mekas me gwyee é ba bim melu.»

E di tak wat, mis e Elimas eezedipel, nye moo tin to ghooghom: Nye moo tin bako-bako é liigel é gwyák é mengwoob djas, nye nadi esaa mot, étep nye neemet nye é mbo, étep e lyaal e nye ze.

¹² Dáa kukuma nabee sa nadhan e, nye eezedum kon ne Zeeb, etee náá, ye nabee melyo naadyebakwyesa nye to lyem ebuepe.

Pól be ne Bhalnabas pe Pisidi kó ghaada Antios

¹³ Pól be ne bot e sama ye eezeni to boo eleed pe Pafós, bhii tak be eezetó pe Panfili kó ghaada Peedje. E di'enek, Zan Malak e boo zelik be, sik pe Yeluzalem.

¹⁴ Be eezedus Peedje, goola tó pe Pisidi kó ghaada Antios. Dwoo saba, be naazeni to ndjaa mendjaala me eYuda, be eezenao menyel disi.

¹⁵ Bhis be laa to mekana me etsi ne yii bengooel e mekpa e Zeeb e, ekukuma e ndjaa mendjaala me eYuda é boolwom bot be, be lee ne náo náá: «Bón e nyee, bi e di ne etep elii ne bot e zeege étep ye needje be meghaaz ne zii o, bi e ne ghwyil e lii nenak.»

¹⁶ Tin, wó gwaa Pól zewyél, nye eezesa dhiiti tseja ne mbo be di gwyem, nye eezeke náá: «Biyo bot e Yisalaél, ne biyo bot e zye é mendjaala mena zedjaalaka Zeeb'ak gwakeka me!

¹⁷ Zeeb bot e mbyak Yisalaél naatós bebhaab bena. Nye naasa náá, metan me bot byet esok be nadi é medjon pe Ezipte e. Bhii tak, nye naazewyisal be kó kyee dik tak ne ghwyil mebwala.

¹⁸ Nye naadiaamaad ebus boo membu mekam-mená boo to bal.

¹⁹ Bhii tak, nye eezesilal bot e membyak meten ne ebá pe kyee dik Kana «bee». Nye eezenao medhik me tak dje ne bot e mbyak'e be di kekum e tak.

²⁰ Deenek ye naasa tyee membu bedhet-ená ne membu mekam-meten (450).

«Bhii tak nye eezedje bebhaab bina betetep kekum é ghej membu e ngooel-mekpa e Zeeb Samyel.

²¹ Bhii tak, be eezewaab náá, Zeeb dje be mekoozi. Tin, nye é boozedje be Sol mao Kis mot dhaad mbyak'e Beezame. Sol tak naadi kukuma yao membu mekam-mená.

²² Bhis nye naka zebyen Sol e, Zeeb é boozedje be Dhavid, nye di mekoozi maa. Nye nabee nye eke ko esu e le naá: “Mee bela Dhavid maa Yese, mot tak e mot lyem'am kwyel o. Nye waasa esa ee lyem'am di kwyel e djas*.”

²³ Ngot to bedha e Dhavid nabe Yezu, mot Zeeb nanegg nye daa metsik-bot etep dhaad mbyak Yisalael, daa nye nakek e.

²⁴ Esok ne Yezu ne zye, ye nabe Zan naagoola mekpa e Zeeb ne membyak djas yii Yisalael, etee naá, be neeliig elyem baa da be duwa Zeeb.

²⁵ Eghen Zan nadi nye moo pe esik e mesa me e, ye nabe e nye naake naá: “Bi gek naá, mam é ze? Mam tok mot bi di bwood o. Tin, gwakeka: Nye epezye bhis konam, bela tin naá, me tok ne ghwyil e bela duu etii-tiiak ekel é ekoko é meko me.”

²⁶ «Mon nyegg, biyo bedha e Abalaam, ne biyo bot e zye wak etep e zedjaala Zeeb o: Ye é ko esu elenaka e bhaadal etep tsik enek nadi esaa.

²⁷ Ne tsetse, bot e del e Yeluzalem ne ekukuma baa nabaa gu mbi mot Yezu nadi e. Bela naá, be aanyo egwak mekpa e Zeeb di lanja dwoo esaba djas e. Tin, be naadje Yezu epee é esyee, etee naá, mekpa menek neebela mesuk.

²⁸ Baabela naá, be nabe aabela meso me nye peaaa epee é esyee tep tak e, be naake ne Pilat naá, nye go nye.

²⁹ Bhis be nazesa etep djas ekwyla e Zeeb nalee ko esu e le e, be eezesil nye ko melaaba, bhii tak, bee kenegg nye to evit.

³⁰ Wo gwaa Zeeb zegomal nye.»

³¹ Melu ebupe Yezu nadi elyaal bot e nadi egyee ne e o nyel, dusa pe Ghalile eto pe Yeluzalem. Bot e tak moo mos e betyaases é mis me bot e mbyak Yisalael.

³² Bisoo be emet, bis epezegoola bin Mbée Bhaadal. Mbée Bhaadal tak e sa Zeeb nakek bebhaab binaka e.

³³ Nye nasa deenek e ko esu e lena bedha baa, nye naagomal Yezu bhis esyee. Ekwyla lee e to mekana me Medjeeb elanel ebá e naá:

«Ye é woy e di mon'am,
kana dwoo pan mos'ak me Soog.»

³⁴ Zeeb nabee e nye eele naá, nye waagomal nye bhis esyee, etep nye needi aasik keba. Nye nake e naá:

«Me waasee bin tete metel me edee,
yii tsetse me nakek Dhavid e.»

³⁵ «É tep tak e nye di baalee to dhiiti ekwyla naá:
“Wo aanakwaabet naá mot'o na Dee kesyep to evit*.”

³⁶ Eghen e Dhavid, ye nabee nye naasa etep ee Zeeb nadi kwyel e. Bhis nye naka gwe, nye nake delaa e é ngwoob bebhaab be, ye nabe e nye naabo.

³⁷ Ghuna, mot Zeeb nagomal o nabe aaba.

³⁸⁻³⁹ Bon nyegg, egoka e bi gu naá: ye é ko esu e Yezu e naleaaa epelak e mesyem min. Ye é ko esu e le di naá, bot djas aadum kon ne e wapekel to bhel mesyem djas. Mepkel me tak tok ne ghwyil e bele to eduwal etsi e Moiiiz.

⁴⁰ Beeka mis, etee naá, etep ee bengooel e mekpa e Zeeb nakwyal e needi aasael ne biyo be emet.

⁴¹ “Beeka biyo bot e ebet!
Djokaka, da bi e dus me emis,
etee naá, e melu me tsiken, me waasa dhiiti dem di naá, mot e kaada bin ye o,
bi aanakwaamyaal eŠ!”

⁴² Daa Pyeed be ne Bhalnabas nawyis to ndjaa mendjaala e, be ezeke ne naa naá, be baabula yii saba poon etep be neebaazelyo be mekpa me tak wat.

* 13:22 Sm1 8.5,19; 10.21; 13.14; 16.12 † 13:25 Mat 3.11; Mak 1.7; Luk 3.16 ‡ 13:35 Med 2.7; Eza 55.3; Med 16.10 § 13:41 Hab 1.5

⁴³ Bhis zεεga tak, betε ne eYuda ne bot ε nazemyaal εdjaala Zεεb eYuda ɔ zokazεdu Pɔl be ne Bhaalnabhas. Be nadi lii ne nɔɔ, ne εdje be meghaaz me εdi besosoob si esεεa metel ε Zεεb.

⁴⁴ Daa ye nakum yak dwoo saba ε, wɔ gwaa bot tyee, ye aasa-saa bot ε del djas zεεεga, εtεp be neezεgwak mεkpa ε Gheη.

⁴⁵ Daa eYuda nabee mεdhuu me bot binɔk ε, ye nakpaa be elyem. Be moo tin ε let εtεp ee Pɔl nadi lii ε, tin, be eezεlee nyε.

⁴⁶ Pɔl be ne Bhaalnabhas eezεlee be ne lyem wat nάά: «Ye be ε ye eegoka nάά, mεkpa ε Zεεb pookoko goolaa sok pε dάa len. Dάa di nάά, bi εpebyen ye ε, ne dάa bi di bee nάά, tsik na kɔm-kɔm tok dhiiti varj sonok ε mis min ε, hakiba, bis ka tɔ pε dάa bot ε di āadi bot ε mbyak eYuda ɔ.

⁴⁷ Beeka dάa Gheη nake ne nes ε,
“Mee nεεg wɔ dάa ngel εtεp membyak djas,
εtεp wɔ neetɔ be ne tsik kekum pε edum e bɔs*!” »

⁴⁸ Dάa bot ε di āabe bot ε mbyak eYuda ɔ nagwak deenek ε, be naamyala. Bhii tak be moo tin ε duwal mεkpa ε Gheη. Tin, bot djas nazesεεεa εtεp be neebela tsik na kɔm-kɔm ɔ eezeliig elyem be moo du Zεεb.

⁴⁹ Mεkpa ε Gheη nadi goola εgoolel ne εgoolel kɔ kyee dik'enek djas.

⁵⁰ Tin, eYuda eezεbesal bεdhil ε boa di bεkum ɔ nadi duwal Zεεb ɔ, ne bεdhil ε botom ε ghaada, εtεp be neewa Pɔl be ne Bhaalnabhas tɔ tsik mezuk. Bhii tak, be eezεsɔ be kɔ kyee dik'ɔɔ ɔ.

⁵¹ Bot εbá binɔk ε boo zεkut epiib ε mεko mɔɔ εtεp εdul ε be mεlɔ, bhii tak be eezεtɔ pε del ε Ikoniom.

⁵² Ye kabε bεdjekel pε be nadi pε Antias ɔ, be nadi ε tɔ boo mεmyaala ne Sisim na Dεε tɔ lɔɔ na «tɔɔɔ».

14

Pɔl be ne Bhalnabas pε del ε Ikoniom

¹ Pɔl be ne Bhalnabas naabaazeni tɔ ndjaa mendjaala me eYuda, tin, mεlyo me be nadi lyo bot ε naasa nάά, betε ne bot ε mbyak eYuda ne bot ε nadi āabe bot ε mbyak eYuda ɔ, dum konj ne Zεεb.

² Tin, bot ε mbyak eYuda nabyen εdu ε Zεεb ɔ zokaful bot ε di āabe bot ε mbyak eYuda ɔ elo, εtεp be neebhina bɔn nyεεg bɔɔ.

³ Deenek, Pɔl be ne Bhalnabas naadi mεlu εbuεpe pε del ε Ikoniom. Be nadi elii-lii ε ne eghεη djas, zenɔɔ εbwaaalel ne Gheη. Gheη nadi dje be ghwyil esa endem e mεbwala, deenek, εtεp εlyaal etsεtεε εtεp ee be nadi lyo be dum ne mbεε lyem enεm esa ε Zεεb ε.

⁴ Tin, bot ε del zokazεbeka: εdhuu ε wat kyee bot nadi du eYuda ɔ, yak εdhuu kabε ε bot ε nadi du bot ε lwoma ɔ.

⁵ Bot ε mbyak eYuda, ne bot ε di āabe bot ε mbyak eYuda ɔ, ne be mεkoozi mɔɔ nadi gwakel εtεp be neezuk Pɔl be ne Bhalnabas da be ε gó be ne mεkok.

⁶ Dάa bot εbá tak nagwak ε, wɔ gwaa, be zεkaab tɔ pε mel me Listε ne Dεεεb, eghaada ε kyee dik Likaoni, ne mel me di ε mengwoob ε.

⁷ Kɔ mel me tak, be eezeni ε baagoola Mbεε Bhaadal.

Pɔl be ne Bhalnabas pε kɔ ghaada Listε

⁸ Pε kɔ ghaada Listε, ye nabε ne dhiiti mot nadi āabe ne ghwyil ε tyaa tetel ɔ, etεε nάά, mεko me nadi esɔɔbela. Nyε nadi ε boka kana εdhɔma be, nyε nabεε āabe ne ghwyil εkε.

⁹ Nyε nadi gwak εtεp ee Pɔl nadi lii ε. Tin Pɔl eezεgwyák nyε «pii», nyε eezεbee nάά, εdum ε konj ε lε ne Zεεb ε waasa nάά, mot tak bela tsik.

* 13:47 Eza 49.6

¹⁰ Nyε eezeben gwood, zεke ne ne nάά: «Wyεla, tyanja tetel ne meko mo met!» Vasaka mot'enok eezetyaa tetel, ne meko me, nyε moo tin ε ke.

¹¹ Dάa medhuu me bot nabee sa Pōl nasa ε, be eezetsim tō dhaad mbyak ɔ, din ε lii tak ε Likoniε, bōō nάά: «Bεzeεb eenōō menyel me bot, tin, bee sul pe pak mena dika ε!»

¹² Wō gwaa be zeget Bhaalnabhas din ε «Zees», be ka get Pōl ε «Heεdmεs», etεε nάά, Pōl nadi ε ngoola-ngoola.

¹³ Ndjaa zeεb ε Zees nadi ε eniel ε del. Wō gwaa ghaa-zeεb ε Zees zokazyε ne engombe ee be nazekomsa ne epyeeda e mezem me ele be napyeed ε, ε εbeε ndjaa zeεb tak. Be nasa deenek ε εtep be needje Pōl be ne Bhalnabas ebuwa.

¹⁴ Tin, dάa bot ε lwoma binok bebά nagwak menduk me tak ε, be eezenyaa ekaad bōō. Bhii tak, be ezelele eni tō εdhuu ε bot ε tuud nάά:

¹⁵ «Bewen, bi sa deenek εtep ye? Bis ε bot, dάa biyō. Bis zegoola bin ε Mbεε Bhaadal, bis ke ne nen ε naabi bet εduwal ekpaka-kpaka ne elula-lula ye tok dhiiti van sonok. Duka zeεb di ne tsik ɔ, mot nakus gwoo ne bos, boo dii meson ne esa ee di tō tak ε djas.

¹⁶ E membu me nadhan'enek, ye nabe nyε nabet nάά, membyak ne membyak sa esa ee elyem bōō di kwyεl ε.

¹⁷ Bela nάά, nyε nadi ε nye-nyen tō bot ne enem esa nyε di sa ε. Nyεy tō gwoo, nyε epedis bin bebhi, εtep ye neesa nάά, bhεk ne bhεk kwyil ε ye mbu, nyε pe dje bin edee, ne εlwoodal elyem bin ne memyaala.»

¹⁸ Be nagu zo lii deenek, ye nabe ε elyεlepe ne bot ε lwoma be lyak εdhuu bot binok be nadjε be buwa.

¹⁹ Bhii tak, eYuda eezεzyε pe Antios ε Pisidi ne pe Ikoniom, tin, elii be nalii ne medhuu me bot ε naasa nάά, be kwyεl be. Wō gwaa Pōl zεwusaa ne mekok εtep nyε neegōaa, bhii tak be eezεwyisal nyε kō del, be nadi gek ε nάά, nyε eezεgwyε.

²⁰ Tin, dάa bot ε di edum koj ne zeεb ɔ nazεseεga ε ngwoob'ε, nyε eezεwyεl, bhii tak nyε eezεsik tō ghaada. Djemen tak, nyε eezεtō pe del di djōōaa Deεεb be ne Bhaalnabhas.

Esik ε Pōl be ne Bhalnabas pe Antios yii Siili

²¹ Pōl be ne Bhaalnabhas nadi goola Mbεε Bhaadal pe kō del ε Deεεb. Tin, be naabela bedjekel εbuepe. Bhii tak, be eezεsik pe Liste, pe Ikoniom pe Antios kyee Pisidi.

²² Be nadi dje ghwyil ne bot ε namyaal ε du zeεb ɔ, be nadi dje be meghaaz me εwa zii tō edum ε koj ne zeεb, be nadi eke ε nάά: «Mena goka ka ε ne kpaa tō boo tsik mezuk εtep mena neenika tō Eyonj ε zeεb.»

²³ Pe tō mendjaa me mendjaala djas, be nadi seε bepaa. Deenek bhis mendjaala ne εtsi edee εtep mendjaala, be nadi dje be ebota e Gherj be nadum koj ne ne ɔ.

²⁴ Be eezεdhaa Pisidi kekum pe kyee dik Panfili.

²⁵ Be naagoola Mekpa me zeεb pe ghaada Peεdje, bhii tak, be eezεtō pe ghaada Atali.

²⁶ Dusa tin, be eezεnōō mesuwa tō pe Antios pe kyee Siili, ghaada be nadjε be ebota ε zeεb εtep lwomel be nagoka ne sa ε.

²⁷ Dάa be nakakum pe Antios ε, be ε boo zeεεg bot ε zeεga mendjaala me tak djas. E di'enek, be boo zeεbaja be eseseε djas zeεb nasa ne nōō ε, ne dάa zeεb nadjε pe bot ε di āadi bot ε mbyak eYuda ɔ ghwyil εdum koj ne zeεb ε.

²⁸ Deenek, Pōl be ne Bhalnabas naadi ba melu εbuepe be ne bedjekel ε del ε Antios.

15

Bepaa e zεεga bot e mendjaala eezεboma pe ghaada Yeluzalem

¹ Bεdhiiti bot naazεdus pe kyee dik Yude, tɔ pe Antios, tin, bε moo tin ε lyo bɔn nyεεg nάά: «Bi ε di āāsa beka, dάa etsi ε Moiiiz di lεε, bi aanākwaabela tsik*.»

² Pɔl bε nε Bhalnabas zokazεbela boo zyaala dum nε tεp tak, bε ε boo zεgwakel nάά, Pɔl bε nε Bhaalnabhas, nε bεdhiiti bot ε dεl ε Antios, waatɔ pe Yeluzalem εtεp εkekoobal etεp ε tak bε nε bot ε lwoma nε bepaa.

³ Wɔ gwaa bot ε zεεga mendjaala mɔɔ zεdje bε esa djas nadi egoka εtεp εtɔ mεdjon nε ye ε, bε eezεghεε tɔ, bε eezεdhaa kyee dik Fenisi nε Samali, bɔɔ ε banja bot dάa bot ε di āādi bot ε mbyak eYuda ɔ nazeliig elyem, du Ghεη ε. Bhaadal tak nadyeebadje boo mεmyaala nε bɔn nyεεg djas.

⁴ Dάa bε nakakum pe Yeluzalem ε, bε eezεsulal pe dάa bot ε zεεga mendjaala, bot ε lwoma nε bepaa naazεswos bε nε mε myaala. Bε ε boo zεbanja bε etεp ee Zεεb nadi sesa nε bot dum nε nɔɔ ε.

⁵ Tin, bεdhiiti bot tɔ sama εdhuu eFalizye nazedum koη nε Zεεb ɔ ε boozεwyel, bε eezεke nάά: «Egoka nάά, bot ε di āādi bot ε mbyak eYuda nadum koη nε Zεεb ɔ, niigelaa beka. Bhii tak, da bi ε lεε bε nάά, bε duwal etsi ε Moiiiz.»

⁶ Tin, bot ε lwoma nε bepaa zokazεεεga εtεp εdjek tεp tak.

⁷ Bhis bε nazesɔs tεp tak εbuεpe ε, Pyεed ε zεnɔɔ lii nyey nάά: «Bɔn ε nyεεg, bi nε gu nάά, Zεεb naalootɔ mε pak'en εtεp mε neegoola Mbεε Bhaadal pe dάa bot ε di āādi bot ε mbyak eYuda ɔ bε neegwak, bhii tak da bε ε dum koη nε Zεεb.

⁸ Deenek, Zεεb mot di gu elyem ee bot ɔ eelyaal nάά, nyε eemyaal bε, nyε eedje bε Sisim na Dεε dάa menabelka.

⁹ Nyε nabe āāwa mbεk pak mena nε nɔɔ: dάa di nάά, bε eezedum koη nε Zεεb ε, nyε eezεgwyyi elyem bɔɔ.

¹⁰ Ha εtεp ye nenak bi di ε bε mεso nε Zεεb? Tin, bi εpeεwaab waaba bhel nε bot ε di dum koη nε Zεεb ɔ nάά, bε bep kɔm na dil-dil di nάά, ye nakoozobe bisɔ, nεghu bebhaab bin nabe āābe nε ghwyil εbεp-bεpak!

¹¹ Ye goka ε mena myaalka nάά, mena belaka tsik ε kɔ εsu ε mbεε lyem ε Ghεη Yezu, tyee wat nε nɔɔ.»

¹² Tin, bot ε zεεga djas moo tin kup, bhii tak bε moo tin ε gwak Bhaalnabhas bε nε Pɔl nadi banja bε endem nε etεp ee mεbwala ε Zεεb nasa nε nɔɔ esok bε nadi pe dάa bot ε di āādi bot ε mbyak eYuda ɔ.

¹³ Dάa bε nasilal ε lii ε, Zak eezεwyel, bhii tak nyε eezεke nάά: «Bɔn ε nyεεg, gwakeka mε!

¹⁴ Simεyɔη eebanja mena dάa Zεεb nalookan εkwyee bot ε di āādi bot ε mbyak eYuda ε mεken ε, εtεp nyε neesεε tɔ lɔɔ dhaad mbyak aadi ye ε.

¹⁵ Deenek, etεp ee bengooel ε mεkpa mε Zεεb djas epεnɔηel nε yak, etεε nάά, Ekwyala lεε ε nάά:

¹⁶ «Ghεη lεε nάά, bhis yenek, mε waabula, εtεp ε baazεsum ndjan ε Dhavid nazezik ε, mε waawyl embikela epap ε tak, mε waabulal ye piki.

¹⁷ Tin, bot ε membyak djas ε waasaa Ghεη, nε tεεtεε, bot ε membyak djas mε nadjoo nάά, bε di bam ɔ, sa Ghεη nalεε ε yenek,

¹⁸ nyey mot naloozεlεε bot egeka bε ɔ†.» »

¹⁹ Wɔ gwaa Zak baazεbil nάά, mε bee ε nάά: «Mena tok ka nε ghwyil ε saa etεp nε bot ε di āādi bot ε mbyak eYuda ɔ, di liig elyem du Zεεb ɔ.

²⁰ Deenek, djhookwyalka bemekana étep élee be náá, be náde betit tsakaa étep édje bezeeb é bot di kpak ne eluel é ebuwa. Be kyee mezo, be náde betit góaa ne bhiyo, be náde ghiya.

²¹ Etee náá, kana é ghej bebhaab bot epelyo bot etsi é Moiiiz pe kó eghaada ne eghaada, ye epelanjaa tó mendjaa me mendjaala é melu me saba djas.»

Mekana me nakyeedaa pe daa bot é di dum konj ne Zeeb, di áádi bot é mbyak eYuda o

²² Tin, bot é lwoma, ne bepaa, zenoo bot é zeega mendjaala zokagwakel náá, be see bedhiiti bot pak o, be neelwom be pe Antios loog wat ne Pól ne Bhaalnabhas. Tin, wó gwaa be zokazesee, Yude dhiiti din é le nabaadi pe é Balsabas, zenoo Silas. Bot ebá tak nabee tó sama bot é nadi é kó elo ee bot é zeega o.

²³ Bee booke ne noo náá, be tó ne mekana di lee náá:

«Bot é lwoma, ne bepaa, bon nyee bin eeswos bon nyee boo di áádi bot é mbyak eYuda o di kó ghaada Antios, pe kyee dik Siili, doo ne pe Silisi é.

²⁴ Bis eegwak náá, bedhiiti bot é dus pe del é les eezem bin ne epul é bin esiiza ne etep ee be di lee é. Bisó áápalwom be, be zee lii ne nen dum ne etep binek.

²⁵ E tep tak bisó djas gwakel náá, bis see bot é bis aadhis o. Bot é tak neezekyeed Pól be ne Bhaalnabhas besó bena.

²⁶ Bot é nawaagel menyel kó esu é din é Ghej'ena Yezu Klisto o.

²⁷ Bis eedhis bin Yude be ne Silas be neezelee bin ne enuub boo emet, etep é bis kwyal wak é.

²⁸ Ye é náá, bisó ne Sisim na Dee nabe é bis eegwakel náá, bis aanabaabil bin dhiiti kom na dil-dil bhis mesa mak di ne eboo megham é:

²⁹ nádeka betit é tsakaa étep édje bezeeb é bot zekpak ne elul é ebuwa, nádeka ghiya, áade epuud é tit góaa ne bhiyo o, sa bi áasa mezo. Bi é sa deenek o, ye aadi é enyoepé. Dika enyoepé!»

³⁰ Deenek, be eezebet bot é be nalwom o, bot é tak eezetó pe Antios. Tin, be eezeseeg bot é zeega mendjaala. Bhii tak, be eezedje bemekana.

³¹ Wó gwaa be zelaa ye, mekana me tak naadje be ghwyil be moo tin ne memyaala.

³² Dáa Yude be ne Silas nadi bengoolet é mekpa é Zeeb boo be emet é, be naazelii ne bon nyee bó ebupe étep édje be ghwyil ne meghaaz tó edum é konj ne Zeeb.

³³ Bhis be nadhaa ba bim mewala e di tak é, bon nyee boo eezemwana ne noo be sik to egwyem pe dáa bot é nalwom be o. [

³⁴ Tin, Silas é booke ye náá, nyé lik tinaak.]

³⁵ Bela tin náá, Pól be ne Bhaalnabhas eezelik pe Antios. Be ne bedhiiti bot, be nadi é lyo bot ne egoola mekpa é Ghej.

Pól be ne Bhaalnabhas eebeka

³⁶ Ba mewala bhii tak, Pól eezeke ne Bhaalnabhas náá: «Djhoosik kegwyák bon nyee bina pe kó eghaada djas mena nagoola mekpa é Ghej é, mena neekebee dáa be di penek é.»

³⁷ Bhaalnabhas nakwyel é, be tó loog wat be ne Zanj mot nagetaa din é Malak o.

³⁸ Tin, Pól náde áakwyel geka tak, etee náá, ye nabee nyé naabet be esok be nadi pe kyee dik Panfili é, nyé naka be áátó be ne noo pe ze lwomel.

³⁹ E di'enek, ye nabe é be naabela boo zyaala, batasa náá, be beka. Tin, Bhaalnabhas eezeno Malak, be eezeni to mesuwa, tó be ne ne pe ghola Siipele,

⁴⁰ Pól eezenoo ye Silas tó ne ne, bhis bon nyee boo nazewa be é membo é Ghej tó mendjaala é.

⁴¹ Pol eezekpaa kɔ mɛl mɛ Siili nɛ Silisi ɛ ɛdje mɛghaaz nɛ ghwyil ɛ ɛdum ɛ konɔ nɛ Zɛɛb tɔ ezɛga mendjaala.

16

Timote eedjaad bɛ nɛ Pɔl nɛ Silas

¹ Pol eezekum pɛ dɛl ɛ Dɛɛɛb, nɛ pɛ ghaada Listɛ. Tin yɛ nabe ɛ nɛ dhiiti mot nadi ɛ dum konɔ nɛ Zɛɛb ɔ, din ɛ lɛ nabe ɛ Timote, nyɛ nabe ɛ mɔɔ dhiiti moma eYuda nadi dum konɔ nɛ Zɛɛb ɔ, sɛɛg nabe ɛ mot dhaad mbyak eGhɛɛk.

² Bɔn nyɛɛg nadi e di pɛ Listɛ nɛ pɛ Ikonɔm ɔ nadi ɛ nɛ mbɛɛ tanɔl dum nɛ Timote.

³ Pol eezɛɛ nyɛ ɛtɛp nyɛ neegye nɛ nɛ. Tin, nyɛ eezɛniigal nyɛ beka, ɛtɛp bot ɛ mbyak eYuda ɛɛ nadi kɔ kyee mɛdhik menɛk ɛ. Nyɛ nasa deenɛk ɛ ɛtɛɛ nɔɔ, bot djas nadi gu nɔɔ, sɛɛg nadi ɛ mot dhaad mbyak eGhɛɛk.

⁴ Pɛ kɔ eghaada ɛɛ bɛ nadi ɛ dhanɔ ɛ, bɛ nadi banɔ bot ɛ di du Zɛɛb ɔ ɛtɛp ɛ bɛ nɛ bot ɛ lwoma nɛ bɛpaa nakɛ lii pɛ Yeluzalem ɛ, da bɛ ɛ baalɛ bɛ nɔɔ, bɛ kɛdeenɛk.

⁵ Bot ɛ Zɛɛga mendjaala nadi bela ghwyil tɔ ɛdum ɛ konɔ nɛ Zɛɛb, mɛtanɔ mɛ bot nadi bilɛ ɛbilɛ nɛ ɛbilɛ.

Dyam ɛ Pɔl pɛ ghaada Toloas

⁶ Sisim na Dɛɛ eezɛlu bɛ nɔɔ, bɛ nakɛgoola mɛkpa ɛ Zɛɛb pɛ kyee dik Azia, bɛ eezɛdhaa kyee dik Fliji nɛ Ghalati.

⁷ Dɔɔ bɛ nakum ɛ ngwoob pes dik Misi ɛ, bɛ eezɛbela ɛkwosak ɛ ɛtɔ pɛ pes dik Bhitini. Tin, Sisim ɛ Yezu naazɛɛɛk bɛ.

⁸ Bɛ eezekpaa pɛ Misi, zɛtɔ pɛ ɛbonɔ ɛ Toloas.

⁹ E pum, wɔ gwaa Pɔl zɛdjem dyam. Nyɛ eezɛbee dhiiti mot kyee dik Masedwan, tetɛ ɛ djaala nɛ nɛ nɔɔ: «Dhanɔ pɛ kyee dik Masedwan, da zɛkyee bis!»

¹⁰ Aɔbɔya bhis dyam enɛk, bis eezɛsanɔ ɛtɔ pɛ kyee dik Masedwan, ɛtɛɛ nɔɔ, bis nabe ɛ bis eɛbee tɛɛtɛ nɔɔ, Zɛɛb nabe nyɛ eedjɔo bis nɔɔ, bis kɛ ɛgoola Mbɛɛ Bhaadal pɛ dɔɔ bot ɛ kyee dik tak.

Lydi eedum konɔ nɛ Zɛɛb kɔ ghaada Filip

¹¹ Bis eezɛdus pɛ boo ghaada Toloas tɔ ɛɛɛd tɔ pɛ ghola ɛ Somatalas bhii tak, ɛ yak ɛlu pɛ ghaada ɛ Neapolis.

¹² Bhis tin, bis eezɛtɔ pɛ Filip, ghaada mɛkɛn pes dik Masedwan, ghaada ɛLɔm nasum ɛ, bis naadhaa mɛlu ɛbuepe kɔ ghaada tak.

¹³ E dwoo saba, bis eezɛwɛyis kɔ ghaada tɔ pɛ ɛbonɔ, pɛ bis nadi gek nɔɔ, bis ɛ nɛ ghwyil ɛ bela sum di mendjaala eYuda. Bis eezɛnɔɔ mɛnyɛl disi, bhii tak bis moo lii nɛ boa ɛ nasega tin ɔ.

¹⁴ Tɔ boa ɛ tak, din ɛ ngɔt nadi ɛ Lydi, nyɛ nadus ɛ pɛ ghaada Tyatiid nyɛ nadi ebomsa ɛtina ekaad ɛ bɛ na nyɔnyɔ, na mɛdii mɛ na tɔɔbelaa, nyɛ nadi kwɛɛl Zɛɛb ɛbuepe. Nyɛ nadi gwak, Ghɛnɔ naabɛ nyɛ mɛlɔ ɛtɛp nyɛ neegwak nɛ ɛmɛt mɛkpa mɛ Pɔl nadi lii ɛ nyɔɔpɛ.

¹⁵ Wɔ gwaa nyɛ zɛduwa Zɛɛb bɛ nɛ bot ɛ mɛbyɛl mɛ, bhii tak nyɛ eezɛdjɔo bis pɛ dɔɔ lɛ nyɛ nɔɔ: «Bi ɛ myaal nɛ tɛɛtɛ nɔɔ, mɛ eemyaal Ghɛnɔ ɔ, da dika pɛ dɔɔ lam.» Nyɛ eezɛsa nɔɔ, bis myaal.

Pɔl bɛ nɛ Silas tɔ ndjaa membok pɛ Filip

¹⁶ Dhiiti dwoo, dɔɔ bis nadi tɔ pɛ sum di mendjaala mɛ tak ɛ, wɔ gwaa dhiiti kwom moma mɛsa zokazɛ zɛboma nɛ nes. Pɛ tɔ lɛ, yɛ nabe ɛ nɛ sisim bhɔm nadi sa nɔɔ, nyɛ gheenaa bot eghaa ɛtɛp e di zɛɛ pɛ sok ɛ. Nyɛ nadi bela bekum bɛ betɛ nɛ ɛpata tɔ ɛnanɔ ɛ eghaa bɛ.

¹⁷ Tin, nye eezeni é du bisaa bɔɔ Pɔl, nyey é tsim náá: «Bot bak é bot é mesa é Zeeb Mekaake! Be tó kelee bot ze di dje tsik é!»

¹⁸ Nye naasesa deenek melu ebupe. Bhii tak, ye nabe é Pɔl naazebiyo. Wɔ gwaa nye zeliig mis, nyey ne mbee sisim náá: «Ne din é Yezu Klisto me lee wɔ, wyisa tó le!» Tin, e di tak wat sisim eezewyis.

¹⁹ Dáa bekum be nabee náá, ebwaalel é ebela epata bɔɔ kɔ esu é le eedus é, be boozemet Pɔl be ne Silas tó ne nɔɔ kɔ ebeese é bot djas kɔ boo ghaada, sok bhwoob ekukuma e ghaada tak.

²⁰ Be eezetó ne nɔɔ pe dáa betetep eLom, bɔɔ ne nɔɔ náá: «Bot bak é pe kus ezem kɔ ghaada yena. Be é bot é mbyak eYuda,

²¹ be epelyo bot mezel me di náá menabel eLom tok ka ne ghwyil edu ne esa e ye é.»

²² Tin, dɔɔ ne medhuu me bot zokazebyen be. Betetep é boozeke náá, be so Pɔl ne Silas ekaad é nyel, be eezelwom náá, be nyuu be ne eghwyes.

²³ Bhis be nasilal enyuu be ne eghwyes esok ne esok é, be boo zekɔɔl be tɔ membok, be eezelee ne baalel ndjaa membok me tak náá, be baal be enyɔɔpe

²⁴ Dáa mbaalel tak nagwak dáa betetep nalii é, bebaalel é ndjaa membok é boo kɔwa be tɔ dhiiti den pe esik tɔ membok bhii tak be eezewa be meko tɔ embwak.

²⁵ Ye moo tiila ne kuku pum, Pɔl be ne Silas nadi é djaala ne eduwal Zeeb dum ne mbee esese be, tin, bedhiiti bot é membok nadi gwak be.

²⁶ E di'enek wat, wɔ gwaa bɔs zekuu elyelepe, epap é ndjaa membok kuu. Mebe me ndjaa membok djas zokabenel, e di tak wat, eghwooz e bot é membok nakɔl be ne ye é zokatiiel.

²⁷ Mbaalel ndjaa membok eezedjem é yenek, dáa nye nabee náá, ebe é ndjaa membok nadi é mbek é, nye boo waal pele étep nye neegó nyel. Nye nasa deenek é etee náá, tɔ egeka be, nye nadi eke é náá, bot é membok eezekaab.

²⁸ Tin, Pɔl eezetstim ne ghwyile djas náá: «Nà zuka nyel'ɔ, bisɔ djas é wak!»

²⁹ Tin, mbaalel ndjaa membok eezewaab náá, be tuub twol. Bhii tak, nye eezewyis kaab ni tɔ dhen tak nyey é gbakeba ne bwoo, nye zeduma mebon si meko é Pɔl ne Silas.

³⁰ Tin, nye eezewyisal be. Bhii tak, nye eezedji be náá: «Bot, me goka ne sa dáa étep me neebela tsik?»

³¹ Be eezebɔɔza náá: «Duma kon ne Ghen Yezu, tin, wɔ waabela tsik wɔy ne bot é mebyel ma.»

³² E di'enek, be é boo zegoola nyey ne bot é ndjan'e Mekpa é Ghen.

³³ E ewala é tak wat, mbaalel ndjaa membok eezetó ne nɔɔ é pum kegwyii ne gwom be mepyon. E di tak wat nye eezeduwa Zeeb be ne bot é ndjan'e djas.

³⁴ Nye eezebyet ne Pɔl be ne Silas pe ndjan'e. Bhii tak, nye eezedje be edee e dek. Mot tak ne bot é mebyel me djas nadi é tɔ memyaala etee náá, be naadum kon ne Zeeb.

³⁵ Dáa melem nakalem é, betetep eLom eezelwom bot, étep eklee ne mbaalel ndjaa membok náá: «Betka bot binɔk.»

³⁶ Mbaalel ndjaa membok eezelee Pɔl náá: «Betetep eedhis bhaadal náá, bi wysilaa. Deenek bi é ne ghwyil é ka wyis da bi é tɔ tɔ egwyem.»

³⁷ Pɔl eezebɔɔza ne bot é nalwomaa é náá: «Bee lwom náá, bis nyunaa ne eghwyes é mis me bot djas, di bis di bot é del eLom. Bhii tak, bee kɔɔl bis é membok, bisɔ áapɛsaa dáa ye di egoka ne esael é. Deenek, sa be di kwyl esa nenak é wryisal é bis tyee syaab e! Ha be deenek e! Ye goka é be zee wryisal bis bɔɔ be emet.»

³⁸ Bot binɔk eezesik kelee etep binek dáa betetep e dhaad mbyak eLom. Dáa be nagwak náá, be é bot é del eLom é, ye nabe bwoo naasa be.

³⁹ Tin, be boo zewaab epelak pe dāa lāo, bhii tak be eezewyisal be é mbok, be eezedjaala ne nāo nāá, be dus kō ghaada.

⁴⁰ Dāa be nawyis é membok e, be eezetó pe dāa Lydi. Bhis be nazeboma ne bōn nyēeg bāo, ne edje be meghaaz ne ghwyil tō edu e Zeeb e, be eezenāo menyel tō.

17

Pōl be ne Silas pe ghaada Tesalonik

¹ Be eezedhaa pe eghaada Anfipolis ne Apoloni, tin, be eezekum pe ghaada Tesalonik pe eYuda nadi ne ndjaa mendjaala e.

² Dāa nye nabela ne sesa sok tō mefulu me e, Pōl zetó é esaba é lel tō mendjaa me mendjaala me eYuda, be nadi lii dum ne Ekwyala e Zeeb, be ne bot e nadi tin o.

³ Nye nadi lyo ne elyaal be ze di lee nāá, ye nabe e nāá, Mesia e waazukaa, ne nāá, nye waagom bis esyee. Nye nadi eke ne nāo e nāá: «Ye é Yezu me di lii ne nen kō esu e le'aak e di Mesia.»

⁴ Bedhiiti bot tō sama bot e nadi tin e naamyaalet epe é tak, be e boozedu Pōl ne Silas. Dāo ne bete ne bot e mbyak eGhelek é nadi duwal Zeeb o naazeesega ne nāo, zenāo bete ne bedhiiti bedhil e boa.

⁵ Tin, eYuda naazekpa lyem, wō gwaa be zeseeg bedhiiti ewo é mengbaaz be nabela é gba e, be boo zekus eghuub tō edhuu e bot e nadi tin o. Wō gwaa be zekus ezem kō ghaada be eezetó pe ndjan e Zasōn kesaa be étep be neemet Pōl ne Silas be neezye ne nāo é mis me medhuu me bot.

⁶ Dāa be nadi āabela be e, be e boozemet Zasōn be ne bedhiiti bōn nyēeg, tō ne nāo pe dāa ekukuma é ghaada. Be moo tin é tsim nāá: «Bot bak e pe zem dik djas, deenek, nenak bee kezye ne ye wak!

⁷ Zasōn eemyaal nāá, bot e tak sulal pe dāa le! Bot e tak djas āasa dāa etsi e kukuma di lee e, etee nāá, be ke e nāá, ye é ne dhiiti mekoozi mesis, din e le Yezu.»

⁸ Etep binek naadje ekukuma ne medhuu me bot e ghaada bwoo.

⁹ Bot e tak naasa nāá, Zasōn be ne bōn nyēeg zedje boo etuud dāa ekukuma etep be neebetaa.

Pōl be ne Silas pe del e Bheede

¹⁰ Dāa egwyitok nagwyiidela ekeletye é bookyeed Pōl be ne Silas be tō pe del e Bheede. Dāa be nakum e, be eezetó pe ndjaa mendjaala me eYuda.

¹¹ Beezaag nābe āabe ne embee elyem dāa bot e Tesalonik. Be naagwak mekpa e Zeeb ne mbēe lyem. Melu djas be nadi seega étep edjek mekpa e Zeeb ne efial e etsētsē e etep ee Pōl nadi lii e.

¹² Ye é kō esu e tak e bete ne bot pak o nabee be moo dum kōn ne Zeeb, dāo ne tō sama bot e mbyak eGhelek, bedhil e boa ne botom ebuepe namyaalet du e Zeeb.

¹³ Dāa bedhiiti eYuda é del Tesalonik nagwak nāá, Pōl nabaadi goola mekpa e Zeeb pe Bheede e, be eezēzye zekus eghuub, ne ezem tō medhuu me bot.

¹⁴ Bōn nyēeg eezekyeed Pōl kaab e kaab pe ze boo dii mesōn. Tin, Silas be ne Timote eezelik pe Bheede.

¹⁵ Bot e nake kyeed Pōl o zokatō ne ne kekum pe ghaada Aten. Bhii tak, be eezeele sik yōbō pe Bheede ne bebhaadal e Pōl nakyeed Silas be ne Timote e, nye nake ne nāo e nāá, be lel eke baake boma ne nāo.

¹⁶ Dāa Pōl nadi bwood be pe Aten e, wō gwaa gōn zemet nye elyelepe dāa nye naabee del «tōōō» ne beZeeb e elula-lula e.

¹⁷ Nyε moo tin ε lii tɔ ndjaa mendjaala be ne eYuda ne bot ε nadi duwal Zeeb ɔ, dɔɔ ne kɔ ebesee, e di bot djas di di. Melu djas nye nadi ε lii ne bot ε nye nadi boma ne ne ɔ.

¹⁸ Bedhiiti belyoel ε nadi djɔoaa «bot ε Epikiyid ɔ» ne bot nadi ε djɔoaa «bot ε Zenɔŋ* ɔ» zokazelii ne ne. Bedhiiti eezedji nye nάά: «Mot etap elak kwyeeleε ye?» Bedhiiti nάά, «Ye di ekeε nάά, nye epelyo bot bezeεb sis.» Be nake deenek ε etεε nάά, be nάdi gwak Pɔl ε goola mekpa me Zeeb kɔ esu ε Yezu ne etεp egom ε le ε bis esyee.

¹⁹ Be eezεnɔɔ nye, tɔ ne ne pe sum di zεεga be di edjoo «Elopaaj» ε. Tin, be ezeke ne ne nάά: «Bis ε ne ghwyil egu melyo me na bes wɔ di ke ε.

²⁰ Wɔ ɔ pe lyaal bis etεp ee na bes, bis kwyel ε nάά, bis gu mesuk me tak.»

²¹ Ye goka ε wɔ ε gu nάά, bot ε ghaada Aten djas ne bedjon ε nadidi be ne be nɔɔ ɔ naadhaa mεwala mɔɔ ε ε sɔs ne egwak etεp ε na bes ε tak.

²² E di'enek, Pɔl tetel kuku εbwak ε zεεga pe «Elopaaj», nye ezeke nάά: «Bot ε ghaada Aten, me eebee nάά, bi ne dyeebaduwal bezeεb εbuεpe embii djas.

²³ Deenek, esok me di keko ghaada yen ε, me di ε ε bee mesa ε bezeεb ε elulalula bi di duwal ε, me eebee dɔɔ ne mɔɔ di na dεε wat ε tak kwyala nάά: «Ye ε yii mɔɔ zeeb ngɔt bot di āāgu ε.» E di'enek, ye ε yii bi di duwal āāgu ε, me zye zelyaal bin nwyak.

²⁴ Zeeb mot nakus bɔs ne esesεε ε djas ε, Gheŋ gwoo ne bɔs. Nyey āadi tɔ mendjaa me bot dii sum ne membɔ mɔɔ ε.

²⁵ Nyε tok pe ne gwyes nάά, be kyee nye neghu be dje nye yak sonok, etεε nάά, nyey ε di dje bot djas tsik, eswos ne esonok djas ka lik ε.

²⁶ Ke kan ne mot ngɔt, nye naasa membyak djas, bhii tak nye eezedje mot ne mot ye di kɔ bɔs. Nyε naakoobal kɔ esu ε lɔɔ membu ne mesik ne metsek me medhik me be nagoka ne edi kɔ tak ε.

²⁷ Nyε nasa deenek ε, etεp be neesaa nye ye nakozo zo lyel, neghu be ne ghwyil ε batabela nye. Ne tseetse, Zeeb āātseta ne mot ngɔngɔt pak'ena,

²⁸ etεε nάά:

“Ye ε kɔ esu ε le ε mena dika ne tsik,
mena di kuuka, mena dika.”

Ye ε etεp ee bedhiiti besanjel ε esesa bin nazolεε ε:

“Menaka ε bɔn be pe†.”

²⁹ Dάa ye di nάά, menaka ε bɔn be ε, mena tokeka ne ghwyil egek nάά, Zeeb ε dάa sonok lulaa ne lɔaad, ne ghwooz di saa epata ne ye ε, neghu ne ekok ε mot di sa ne egeka ne etson be ε.

³⁰ Ghuna, Zeeb āaka bis etεp ee nasεε sok ne bot nadi tɔ edjak ɔ, deenek nenak nye epedjoo bot djas pe ε di ε be di ε, be swoola mefulu mɔɔ.

³¹ Etεε nάά, nye naazekoobal elu ε nye aazεpεε bot ε bɔs djas, epεε ε epiki ε, ne mot nye nazesεε ε. Nyee dje bot djas ndem, esok nye nagomal nye pak myon ε!»

³² Dάa be nagwak Pɔl ε lii dum ne εgom bhis esyee ε, bedhiiti eezεduk nye, bak tak ezeke nάά: «Bis ε waaka boo gwak wɔ kɔ esu ε tak dhiiti dwoo.»

³³ E di'enek ε Pɔl nazelik be.

³⁴ Ye ka belaa tin ε nάά, bedhiiti bot naazeni zεεga yɔɔ, bɔɔ dum kon ne Zeeb. Tɔ sama bot ε tak, ye nabε ε, Denis mot zεεga boo kwan nadi pe Elopaaj ɔ, dhiiti moma din ε le ε Damalis, ne bak bedhiiti bot.

* **17:18** Zenɔŋ Bot ε tak nabaadi ε djɔoaa pe ε beestoyik etεε nάά, be nadi du ε esiiza ne egeka ε dhiiti mot din ε le ε Zenɔŋ. † **17:28** Pɔl banja wak ε etεp ee besanjel ε esesa ebά ε dhaad mbyak eGhelek nadi djɔoaa «Epimeniid ne Alatos» ɔ.

18

Pɔl pɛ ghaada Koolet

¹ Bhis yenek, Pɔl eezetɔ pɛ ghaada Atɛn bhii tak nyɛ eezetɔ pɛ ghaada Koolet.

² Wɔ gwaa, nyɛ zɛboma nɛ dhiiti mot dhaad mbyak eYuda, din ɛ mot tak nabɛɛ Akilas, nyɛ nabyel ɛ pɛ kyee dik Pɔŋ. Nyɛ nabɛ ɛ nyɛ dinaa aabɔya nɛ dus ɛ pɛ kyee dik Itali bɛ nɛ myel, Pilisil, etɛɛ nɔ́á, Kolod mekoozi mɛ Lɔm naalɛ nɛ bot ɛ mbyak eYuda djas nɔ́á, bɛ dus kɔ ghaada Lɔm. Tin, Pɔl zokatɔ kɛboma nɛ nɔ́.

³ Dáa nyɛ nadi mot-mesa mɛ wat bɛ nɛ bɛ nɔ́ ɛ, mesa mɔ́ nadi ɛ esa epɛt nɛ eket e bɛtit. Nyɛ eezesulal pɛ dáa lɔ́, ɛtɛp nyɛ neesa mesa.

⁴ E emwoos mɛ esaba djas, Pɔl nadi elii tɔ ndjaa mendjaala mɛ eYuda, nyɛ nadi elyo bot, ɛ sa nɔ́á, bot ɛ mbyak eYuda nɛ eGhelek myaal.

⁵ Dáa Silas bɛ nɛ Timote nadas pɛ dik Masedwan ɛ, tin, Pɔl eezɛdjɛ lyeme djas ɛ lyo bot mekpa mɛ Zɛɛb. Nyɛ naalyaal eYuda nɔ́á, Yezu ɛ Mesia.

⁶ Tin, wɔ gwaa eYuda zɛbɛ meso nɛ elɛɛ ɛ nyɛ. E di'enek, nyɛ eezekut bɛ piib ekaad bɛ bhii tak, nyɛ eezɛke nɛ nɔ́ nɔ́á: «Bi ɛ diib ɔ, mɛbɛ mɛ tak ɛ kɔ elo bin met. Yenek áakagwyák mam. E ɛwala ɛ elak, mɛ aakatɔ ɛ pɛ dáa bot ɛ membyak mesis.»

⁷ Nyɛ eezɛdus tin, tɔ pɛ daa dhiiti mot din ɛ lɛ nabɛ ɛ Titus Yustus, mot tak nadi eduwal Zɛɛb, ndjan'ɛ nadi ɛ ngwoob ndjaa mendjaala mɛ eYuda.

⁸ Kilipus kukuma ndjaa mendjaala mɛ eYuda zokamyaal Gheŋ, bɛ nɛ bot ɛ mɛbyel mɛ djas. Wɔ gwaa bɛtɛ nɛ bot ɛ ghaada Koolet nadi ɛ gwak Pɔl ɔ zokazɛdum koŋ nɛ Zɛɛb, bhii tak, bɔ́ kɛduwa Zɛɛb.

⁹ E dhiiti pum, Pɔl zokazɛdjɛm dhyam, tɔ dhyam tak, Gheŋ naalɛɛ nyɛ nɔ́á: «Nabɛm ba, gheelii, sa wɔ áadiyal nuub,

¹⁰ etɛɛ nɔ́á, mɛ ɛ nɛ nɔ́ sama, mot tok nɛ ghwyil ɛzuk wɔ, etɛɛ nɔ́á, bot ɛbuepe tɔ ghaada yak ɛ bot bam.»

¹¹ Pɔl zokazɛdi kɔ Koolet tyee mbu wat nɛ pes, nyɛ nadii lyo bot djas mekpa mɛ Zɛɛb.

¹² E membu mɛ Ghalion nadi kukuma dik Akayi ɛ, eYuda zokazɛgwakel kɔ ɛsu ɛ Pɔl ɛtɛp elu mesa ɛ mɛ. Wɔ gwaa bɛ zɛtɔ nɛ nɛ sok bhwoob kukuma tak,

¹³ bɔ́ nɔ́á: «Mot tak ɛpɛful bot lo nɔ́á, bɛ duwal Zɛɛb dhiiti mbi duwela sis áabɛ dáa etsi bi nadi lyo ɔ!»

¹⁴ Dáa Pɔl nawaadi ɛ kwyl elii ɛ, Ghalion eezɛbɔ́za nɛ eYuda nɔ́á: «Yɛ bɛ nɔ́á, nyɛ gó ɛ mot ɔ, nɛghu nyɛ sa eboo embee ɛtɛp ɔ, yɛ ɛ mɛ ka nɔ́ nyel disi ɛtɛp mɛ neegwak bin, biyɔ eYuda.

¹⁵ Dáa di nɔ́á, yɛ ɛ ɛsuu ɛ meso dum nɛ mekpa nɛ min, zɛnɔ́ etsi bin met ɛ, yenek gwyák ɛ biyɔ bɛ emet. Mee pɛɛ ɛdi tetɛp mbi etɛp deenek!»

¹⁶ Tin, nyɛ ɛ boozeswaal bɛ sok bhwoob zɛɛga betetɛp.

¹⁷ Tin, wɔ gwaa bɔ́ djas zɛmɛt Sɔsten mot nadi kukuma ndjaa mendjaala mɛ eYuda ɔ zɛduma nyɛ ɛ nyel ɛ mis mɛ bot ɛ zɛɛga betetɛp. E di'enek, Ghalion na bɛ áakobis yɛ.

Pɔl eezɛsik pɛ Antios pɛ dik Siili

¹⁸ Pɔl eebaazɛdhaa ba bim melu ɛbuepe pɛ del ɛ Koolet. Tin, nyɛ zɛlik bɔn nyɛɛg, nyɛ eeni tɔ boo elɛɛd tɔ pɛ dik Siili bɛ nɛ Pilisil nɛ Akilas. Yɛ nabɛ ɛ, nyɛ eezewaadal lo ɛbɔŋ esok nyɛ nɛ nadi pɛ del ɛ saakele ɛ, etɛɛ nɔ́á, yɛ nabɛ ɛ nyɛ eesa ekek nɛ Zɛɛb.

¹⁹ Wɔ gwaa, bɛ zɛkum pɛ ghaada Efɛɛz. Tin, nyɛ eezɛlik Pilisil bɛ nɛ Akilas. Bhii tak nyɛ eezetɔ pɛ ndjaa mendjaala mɛ eYuda, tin nyɛ eezɛmɔ bɛ nɛ eYuda.

²⁰ Bɛ eezɛke nɛ nɛ nɔ́á, nyɛ di bɛ nɛ bɛ nɔ́ ba melu, tin, nyɛ na bɛ áakwyɛl.

²¹ Nyε eezelik, be nyey ne nɔɔ náá: «Zeeb e kwyel ɔ, me waaboo baazyε pe daa len.» Tin, nyε eezedus pe Efeez tɔ mesuwa.

²² Bhis nyε nadus pe ghaada Seezale ε, nyε eezetɔ sok pe Yeluzalem etep nyε neeke swos bot e Zeega mendjaala. Bhii tak, nyε eezetɔ pe ghaada Antios.

²³ Nyε eezekwyεeg ba melu penek, bhii tak nyε eezesik. Nyε eezedhaa, pe mɛdhik me Ghalati, bhii tak pe Filiji é εdje-dje bedjikel djas meghaaz tɔ εdum ε konj ne Zeeb.

Apolos pe eghaada Efeez ne pe Kolet

²⁴ Eghen tak, dhiiti mot dhaad mbyak eYuda din ε le nabεε Apolɔs, nyε nabyel é pe ghaada Alekzandili, naazekum pe ghaada Efeez. Nyε nadi é tsonj mot tɔ lii, nyε nadi é gu Ekwyala e Zeeb enyɔεpe.

²⁵ Nyε naadiaadjek eke tɔ mekpa me Ghen, tin, nyey é wa zii εbuεpe. Nyε nadi goola, ne elyo ε bot ne lyem wat etep e di dum ne Yezu ε. Ye ka bela ε náá, nyε nazodi é gu ε εduwa e Zeeb ε Zan.

²⁶ Nyε eezeni é lii ne bot ne εbwaalel djas tɔ ndjaa mendjaala me eYuda. Bhis be nasilal εgwak etep ee nyε nadi é lii ε, Pilisil be ne Akilas eezenɔ nyε, tɔ ne ne laɔg wat, etep be neeke pes egu ε le dum ne meze e Zeeb enyɔεpe.

²⁷ Bhii tak, Apolɔs eezεgwak gwyεs é etɔ pe dik Akayi. Bɔn nyεεg zokadjε nyε ghwyil ne meghaaz, tin, be eezekwyal bedjikel ε nadi pe kyee dik tak ɔ mekana, etep be neemyaal náá, nyε sulal daa lɔ ne mbeε lyem. Dáa nyε nakakum é, nyε nadyeebakwyee bot ε nadum konj ne Zeeb ɔ, ne enem ne embεε e Zeeb.

²⁸ Eteε náá, é mis me bot djas, nyε nadi é lyaal popoopwon náá, eYuda eezewo ze. Nyε nadi lyaal be tɔ Ekwyala e Zeeb náá, Yezu ε Mesia.

19

Pɔl pe ghaada Efeez

¹ Dáa Apolɔs nadi pe Kolet ε, Pɔl nadi dhaa pe mel ε metsok pe kyee dik Azia, bhii tak, nyε eezekum pe ghaada Efeez. Nyε eezεbela ba bim bedjikel tin,

² nyε eezedji be náá: «Ye nabεε bi naabela Sisim na Dεε esok bi nadum konj ne Zeeb ε?» Be eezεbɔɔza ne ne náá: «Bis dinaa áapakogwak-gwakak bot é lii-liak dum ne Sisim na Dεε.»

³ Tin, Pɔl eezedji be náá: «Bi duwa Zeeb yaa kwaambi εduwa?» Be eezεbɔɔza náá: «Éduwa Zeeb ε Zan.»

⁴ Pɔl eezεke ne nɔɔ náá: «Zan naduu ε bot ε namyaal εswoola mefulu ɔ. Nyε nadi eke ne bot ε mbyak Yisael náá, be dum konj ne mot di zyε bhis nyey ɔ, mot tak nabe ε Yezu.»

⁵ Bhis be nazεgwak etep binek djas ε, be eezεduwa Zeeb ne din ε Ghen Yezu.

⁶ Bhii tak, Pɔl eezεkel be membɔ tin, be eezεbela Sisim na Dεε. Be moo tin elii tɔ elii membyak mesis ne εgoola bebhaadal ε Zeeb dje be ε.

⁷ Bot ε tak nadi é bot kam ne bebá.

⁸ E bengon elɛl, Pɔl nadi etɔ pe ndjaa mendjaala me eYuda, tin, nyε naalelii ne εbwaalel djas. Nyε nalelii ne nɔɔ é dum ε Eyonj e Zeeb, nyε nadi sa náá, bot ε nadi gwak nyε ɔ myaal nyε.

⁹ Deenek, bedhiiti betε ne bot nadiaa sa maa-εlɔ, bɔɔ byen εmyaal, be moo tin é sa abhusu dum ne meze ε Ghen é mis me mɛdhuu me bot. Deenek, Pɔl eezedus tin lik be. Nyε eezetɔ be ne bedjikel be, tin, nyε nadi lyo be melu djas tɔ ndjaa mɛlyo ε dhiiti mot din ε le ε Tilanus.

¹⁰ Deenek, ye naabɔya membu membá, ye nasa náá, bot ε mbyak eYuda ne bot ε membyak mesis nadi pe kyee dik Azia ɔ djas, gwak mekpa ε Ghen.

11 Zeeb nadi sa eboo endem e mebwala ne Pɔl.

12 Eteɓ tak e bot nadi tɔ pe dɔa bot e mebe ne eɓes e kaad, ne ekaad ee Pɔl namet e, neɓhu yii nakee-kea e nyel'e e. Deenek, be nadi bela tsik, embee esisim nadi wɔyis tɔ lɔɔ ɔ.

13 Bedhiiti eYuda ee nadi e kemel e mel kesɔ embee esisim tɔ bot e mebe ɔ, nagek esa ye ne din e Gheɲ Yezu. Deenek, be nakeke ne embee esisim naa: «Me lee bin e naa, bi wɔyis ne din e Yezu Pɔl di goola mekpa me ɔ.»

14 Ye e deenek e bɔɔ ten ne beba boo ghaa-Zeeb nadi djoaa Seeva nadi e sa.

15 Tin, dhiiti dwoo, wɔ gwaa mbee sisim zebɔɔza ne nɔɔ naa: «Me ne gu Yezu, me ne baagu pe Pɔl. Ye kabe biyɔ, biyɔ e beze?»

16 E di'enek, wɔ gwaa mot nadi ne mbee sisim ɔ zeghee be, dɔa nye nadi ne ghwyil dhaa be e, wɔ gwaa nye zeduma be e menyel ne mebin ne ebhooba djas. Be nadus tɔ ndjan'e tin e ne ekaab bin toto, ne meɓyɔɲ e menyel kpen.

17 Bot e del e Efeez, bot e mbyak eYuda ne bot e di aadi bot e mbyak eYuda ɔ, zokagwak tep tak, wɔ gwaa boo bwɔɔ zemet be. Tin, be naazebela boo duu dum ne din e Gheɲ Yezu.

18 Bete ne bot tɔ sama bot e namyaal Zeeb ɔ nadi ezye zɔva e mis me bot djas embee esese be nadi sa e.

19 Bete ne bot tɔ sama bot e nadi sa eteɓ ee meɓyɔkele me mesimba ɔ, zokazy ne bemekana me tak, zedik ye emis me bot djas. Dɔa be nalaa metan me bemekana me tak e, ye naasa tyee bemil mekam-meten metan me eghwooz ee di saaa epata* ne ye e.

20 Ye e deenek e ye nadi naa, dum ne ghwyil e Gheɲ, Mbɛ Bhaadal nadi goole, kaab ne mebwala.

Eghuub pe ghaada Efeez

21 Bhis eteɓ binek, Pɔl eezemyaal etsaal kyee dik Masedwan ne Gheles e etɔ pe Yeluzalem, dɔa Sisim nalee nye e. Nyey naa: «Bhi me aakum e, egoka e me dhaa kebee del e eLom.»

22 Tin, nye eezekyeed bot e nadi kwyi-kwyee nye ɔ beba pe Masedwan, ye nabɛ Timote be ne Edast. Tin, nyey zokazelik ba melu pe kyee dik Azia.

23 Eghɛɲ tak, ye nabe e boo eghuub naazeni kɔ ghaada Efeez dum ne edu e meze e Gheɲ.

24 Wɔ gwaa dhiiti mot eswom din e le nabe e Demetyus, nye nadi e lulɛ meɓvunga. Nye nadi e lul esonok ne mbi eghwooz djas ee di saaa epata ne ye e, yii mɔɔ ndjaa zeeb Aletemis, etee naa, ye nadi dje beswom e bot bete ne epata.

25 Nye e boo zeseeg bot e tak, ne bot e mesa mɔɔ nadi nɔɲel ne mesa me tak e, nye ezeke ne nɔɔ naa: «Bewen, bi ne gu naa, ye e mesa mak e di djeke mena ekum.

26 Deenek, bi epegwak neɓhu ebee sa di see: Pɔl tak lee bot e naa, bezebe e bot di kpak ne membo e, tok betete bezebe. Nyee batasa naa, ye nasik ne bot eɓuɓe e di wak kɔ Efeez ɔ ye dɔɔ ne bot e mel me di pe kyee dik Azia djas ɔ myaal eteɓ be.

27 Eteɓ binek e sa naa, mesa mena gwyɛ, deenek, mesa mena waabyenaa e di tak, bot e waabhina ndjaa zeeb moma Aletemis. Tin, bot waadis duu boo zeeb Aletemis nyey nye emet. Bela naa, zeeb moma yak eɓeduwala kɔ kyee dik Azia djas ne kɔ eko e bɔs djas.»

28 Dɔa bot e nazyɛ tin ɔ nagwak deenek e, be boozekpaa elyem eɓuɓe, be moo tin e tsim naa: «Aletemis yii bot e Efeez ne bɔk!»

* 19:19 bemil mekam-meten metan me eghwooz ee di saaa epata Ye nabɛ metan me efute ee mot di egoka ne ebela bhis mesa membu kam ne eten e.

²⁹ Tin, ezem eeni kɔ ghaada djas. Wɔ gwaa be zemet Ghayus be ne Aalistaalak bot ba del e Masedwan e nadi djee be ne Pɔl e medjon ɔ. Tin, zukamwaa ne mot'enɔk eezetɔ ne nɔɔ kaab pe ebwak e boo zεga.

³⁰ E di'enek, Pɔl nadi kwyɛl eni nye neeke lyaal nyel pe zukamwaa ne mot nasεga e. Tin, bedjekl eezelu nye.

³¹ Bedhiiti ekukuma e kyee dik Azia nadi besɔ be ɔ zokadhis nye menduk me tak wat nάά, nye natɔ pe ebwak e boo zεga tak.

³² E di'enek tɔ medhuu me bot binɔk, ye nabe e ne boo zyaala. Bedhiiti nadi tsim sa sis, bak tak yɔbɔ sa sis, bak bedhiiti bot pak ɔ nabaa di e gu mesɔ me tep be nasεga kɔ esu e tak e.

³³ Wɔ gwaa bedhiiti eYuda tɔ medhuu me bot binɔk zokazεbesal dhiiti mot din e le nabe e Alekzandele pe sok. Tin, be eezεbana nye lo tep, e di'enek Alekzandele eezεben mbɔ εtep nye neelii, nye neeleε lo mesɔ.

³⁴ Tin, dάa bot nagwyak nάά, nye nadi e mot dhaad mbyak eYuda e, bɔɔ djas e boo zεbɔ boo tsim wat, ye naabɔya tyee mεwala membά bɔɔ e tsim nάά: «Bɔk-bɔk e di Aletemis bot e del e Efeεz!»

³⁵ Tin, dhiiti kukuma ngɔt e ghaada eezεsil be elyem nyey nάά: «Bot e del e Efeεz, bot djas ne gu nάά, ghaada di ebaal ndjaa boo zεeb moma Aletemis, dɔɔ ne sa nakpakaa ne εkok yii di nɔɔɔl ne ebhwoob e le natus tɔ gwoo e.

³⁶ Ye tok ne mot aaswonal ye. Deenek bi goka e ne εsil elyem, nāsaka etep dάa bot e di āadi ne esiiza.

³⁷ Bi zye wak e ne bot e wat di nάά, be āapadjii esa ee di tɔ mendjaa me zεeb, baabela nάά, be āapalee Zεeb'ena yii moma.

³⁸ Ye be nάά, Demetyus be ne sama beswom e bot e ne tep be di egoka ne epit mot'ak kɔ esu e tak ɔ, ye e ne mendjaa me etep di pεεaa e ne betetep e tak. Ye e penek e be di egoka ne ekεpit.

³⁹ Tin, ye be nάά, bi dinaa ne dhiiti tep bi di baakwyɛl e lii ɔ mena waaka liika pe zεga di egoka ne eliiaa etep ee di dum ne etsi bina e.

⁴⁰ Eteε nάά, mena ne ghwyil edjɔɔaa bot e di kus eghuub ɔ dum ne sa sεε mos e. Bela nάά, mena tok ka ne megham me mena aadjeka e mbi yak zεga, be ko dji esuk e tak ɔ, ye tok ne mot aabana bot enyɔεpe lo tep aani bot tɔ elyem enyɔεpe e.»

⁴¹ Bhis nye nalii deenek e, wɔ gwaa, nye zeswaal zukamwaa ne mot nadi tin ɔ.

20

Gon medjon e Pol pe medhik me Masedwan ne Gheles

¹ Dάa eghuub nasi e, Pol eezεsεeg bedjekl, nye eezeni e edje be meghaaz me ewa zii tɔ edum kon ne Zεeb. Bhii tak nye eezεmwana ne nɔɔ, deenek, nye eezεnɔ nyel tɔ pe dik Masedwan.

² Nye eezεkpaa kɔ pes dik tak, tin, nye eebaazεdje bɔn nyεεg di penek ɔ ghwyil e wa zii tɔ edu e Zεeb. Bhii tak, nye eezetɔ pe kyee dik Gheles

³ pe nye nasa bengɔn elɛl e. Nye nawaakwyɛl etɔ pe dik Siili tɔ mesuwa, dάa nye naka gwak nάά, eYuda e e boob kɔ esu e le e. Nye e boozeke nάά, egoka nye sik pe ze Masedwan.

⁴ Tin, Sopateεd, mɔɔ Pyiidus mot del e Bheede, zokatɔ sama wat ne ne, zenɔɔ Aalistaalak ne Sekundus mot ghaada Tesalonik, Ghayus mot del e Deleeb, ne Timote, ne Tsisik zenɔɔ Tolofim mot kyee dik Azia.

⁵ Bɔɔ djas nalee tɔ esok, wɔ gwaa be keɔwood bis pe ghaada Toloas.

⁶ Yeka be bis ɔ, bis natus pe ghaada Filip tɔ mesuwa e bhis ebyon e emapa ee di āawaa leviid. Tin, melu meten bhii tak, bis e boo keɔboma ne nɔɔ pe Toloas, e di'enek bis naadi yenga wat.

Medjon me mesik e Pol pe ghaada Toloas

⁷ E elu e eten ne wat e yenga, bis naazeboma etap bis neede edee e Ghen. Tin, Pol eezeni elii ne bot e zεega dāa ye nadi nāá, nye nadi kwyel nye aadhaa djemen tak e, nye e boozedul elii kekum kuku egha e pum.

⁸ Pe to dhen bis nasεega to tak pe kyes pe eko, ye nabe e ne elambi ebuepe.

⁹ Dhiiti mao ngbaaz ne din e Etik nadi e ndiindel ko ka fenetele. Wo gwaa nye zeni e go syaaz esok Pol nadi e lii e, go nye nadjia e naasa nāá, nye batadus pe vyεegvyεeg di ne nadi ko ges e duma si. Wo gwaa be zokazεghεe nye, nye nadi e nye eεzegwyε.

¹⁰ Tin, Pol eezesul, nye eezemalal ko le, bhii tak nye eezεbep nye ko membo me, nye nāá: «Na bemka ken: nye ne tsik!»

¹¹ Bhii tak nye eezεbaabyet, nye eezεnno mapa, pyak ye, tin nye eezεnno de. Bhis nye naka baalii ebuepe, kekum elyamela e melem e, nye boozεkpaa ne ze tó.

¹² Tin be eezεtó ne mao ngbaazenok nye nyel enyεepe nye ne tsik. Ye nabεe ye nadjε bot djas boo mεghaaz me edu e Zεeb.

Medjon dusa pe Toloas tó pe Mile

¹³ Bis eetó esok etap ekeni to mεsuwa me nató pe Asos pe kyee bis nawaakεnno Pol e, etεe nāá, nye y nakwyel etó o ne me mεko.

¹⁴ Dāa nye naka boma ne nes pe Asos e, bis eezεnno nye to mεsuwa etap bis neetó pe del e Mitilen.

¹⁵ Dusa bis natus tin e, bis eezεsik, tin, djemen tak bis eezεkum pe Siyo. Bhis djemen tak bis eekum pe Samos, tin, emyen tak bis eezεkum pe Mile.

¹⁶ Pol nabe āakwyel etyaa pe Efεez e kaab nye zεkebōya ko kyee dik Azia, nye nadi tó kaab ekaab e suu nāá, dwoo Potekot neekεbela nye, nye y pe Yeluzalem.

Pol eezεmwana ne bepaa e Efεez

¹⁷ Pe Pol nadi pe Mile e, nye eezεkyeed mot ne bhaadal pe Efεez, be ke εdjoo bepaa e zεega mendjaala.

¹⁸ Dāa be nakakum pe dāa le e, nye eezεke ne nno nāá: «Bi ne gu mefulu me me nadi e gyee ne ye pak'en kana dwoo me nakum pe kyee dik Azia e.

¹⁹ Me naasa mesa e Ghen āabe ne εbet, to ghon ne mezuk dum ne bhoob mbee lyem bot e mbyak eYuda nadi ne ye ne nam e.

²⁰ Bi ne gu nāá, etok ne dhiiti mbεε tep me nasyel eleε bin. Me naazεgoola ne elyo e bin dum ne etap djas e mεbesεε ne to mendjaa men.

²¹ Me naadul bot e mbyak eYuda ne bot e mbyak eGhεek mεlo nāá, be liig elyem du Zεeb da be e dum kon ne Ghen'ena Yezu.

²² E di mena kadika wak nenak'aak, me moo tó pe Yeluzalem, dāa Sisim na Deε lwom me ne bhel nāá, me sa e, tin, me āaku sa di bwood me pe sok e.

²³ Sa me di gu e nāá, ko eghaada djas, Sisim na Deε nadi leε me nāá, membok ne mezuk epebwood me.

²⁴ Bela nāá, tsik'am met tok ne boo metan e mis mam. Yii di ne boo metan e, etó kekum pe εsik e lwomel, ne εsilal e bim mesa me Ghen Yezu nadjε me e: εgoola e Mbεε Bhaadal yii enem ne embεe e Zεeb.

²⁵ «Mee dhaa to sama yen e εgoola Mbεε Bhaadal Eyon e Zεeb, tin, me ne gu naaetok ne mot aakabaabee me to sama yin.

²⁶ E tep tak e me di leε ne nen mos nāá, me esosoob: mot ngot pak'en e ka wo ze o, yenek āakagwyāk me.

²⁷ Etεe nāá, me eezεlyaal bin egeka e Zεeb djas āasyel sa wat.

²⁸ Bi e konyan mis ko biyo be emet, ne ko esaa e Sisim na Deε djε bin bi baal e. Bi e ko baal zεega mendjaala Zεeb nabom ne ghiya mōn'e met e.

²⁹ Me ne gu naá, bhis me aatós e bot e di nɔŋel ne eben ɔ waazeni pak'en, tin, be aanákwaagek esaa ghonj.

³⁰ Tin, dɔɔ ne tɔ sama yin, bot e waani é lee elɛŋ é etsal étɛp bɛdhiiti bot e di dum konj ne Zeeb ɔ ne du be.

³¹ Beeka mis, da bi e taala náá, tɔ membu melel mwos ne pum, me nabe áakat edul e bin melɔ, ye nakoozodi ne miŋal é mis.

³² «Nenak me epedje bin é membo me Zeeb, ne bhaadal mbɛɛ bhwoob'e. Nye é ne ghwyil e sa náá, bi wyee tɔ edum e konj ne Zeeb ne edje bin esesee djas nye nakwom étɛp bot be e.

³³ Me nabe áasaa epata, áábe elbaad, áábe ekaad e bot.

³⁴ Biyo be emet ne gu náá, me nadi sa mesa ne me mbo mam met étɛp me neebela esee bis ne bot e di gyee ne nam aadi ne gwyes tak e.

³⁵ Me nabe e me eelyaal bin naaegoka bi sa mesa étɛp bi neekwyee bɛdjel e bot. Bi baataala etɛp ee Gheŋ Yezu nyey emet nake náá: “Egwyena ne mot eedhaa edjeaa sonok ne menyo!” »

³⁶ Bhis yenek, Pɔl eezekwyit mebonj si be ne be nɔɔ, be eezeni é djaala.

³⁷ Bɔɔ djas moo tin é dji, bhii tak, be eezebeedal nye tɔ membo mɔɔ be neemwana ne ne.

³⁸ Be nadi é ne boo gonj tɔ elyem etee náá, Pɔl naake náá, be aanaka baaboma. Bhii tak be eezetós kemwana ne ne pe mesuwa.

21

Pɔl eetós pe Yeluzalem

¹ Bhis bis ne be nɔɔ nabeka e, bis eezeni tɔ mesuwa tɔ pe ghola Kɔɔs. Djemen tak, bis eezekum pe ghola Lood, dusa bis nadus tin e bis eezetós pe ebonj Patala.

² Dáa bis nabela mesuwa é tsaal tɔ pe Fenisi e, bis eezeni tɔ mesuwa me tak, bis eezetós.

³ Dáa bis nadi, bis moo pe kyee kye bɔs é ngwoob ghola Siipele e, bis eezedhaa pe paa kye ghola tak étɛp bis neetós pe dik Siili, bis eezetós pe ghaada Tiid pe kyee be nadi kekeee esa ee nadi tɔ mesuwa e.

⁴ Bis eezeboma ne bot e di dum konj ne Zeeb ɔ, bis eezedhaa yenga wat tin bis ne be nɔɔ. Dáa ye nabe náá, Sisim na Dee naazedul be melɔ e, be é boo zelu Pɔl náá, nye na tɔ pe Yeluzalem.

⁵ Tin, dáa yenga tak nadhanj e, bis eezenɔɔ menyel dhaa. Wɔ gwaa be zemwana ne nes pe esik e del, bɔɔ ne bel bɔɔ, zenɔɔ bɔɔ bɔɔ. Tin, bis eezekwyit mebonj si é ebonj e boo dii mesɔn, bis moo tin é djaala Zeeb.

⁶ Deenek, dáa bis ne be nɔɔ nasilal emwana e, bis eezeni tɔ mesuwa, e di'enek, be eezesik pe mendjaa mɔɔ.

⁷ Bis nasilal gonj medjon mes e, kɔ boo dii mesɔn bhis bis nadusa pe Tiid tɔ pe ebonj Potolemays e. Bhis bis nasilal eswos bɔn nyeeɛg bis di kɔ ghaada tak e, bis eezekwyeeɛg elu e wat bis ne nɔɔ.

⁸ Djemen tak bis eezesik, bis eezetós pe ghaada Seezale. E di'enek, bis eezesulal pe ndjanj e Filip, lyoel mekpa me Zeeb e di bis nadjaa si ɔ. Nye nabe e ngot tɔ bof e ten ne bebá be nasɛɛ pe Yeluzalem ɔ.

⁹ Nye nabe ne esyes e bɔɔ boa ená, be nadi gegoola mebhaadal me Zeeb nadi dje be e.

¹⁰ Bis nabe bis moo ne betɛ ne melu tin, é gheŋ dhiiti ngoollel-mekpa e Zeeb ne din e Aghabis nazedus pe Yude, zye.

¹¹ Nye eezɛzye pe dáa les, nye eezenɔɔ bhete e Pɔl, kɔl meko me ne membo me, bhii tak, nyey náá: «Beeka sa Sisim na Dee lee e: Nakuma bhete yak e waakolaa

ne ekel daák ne eYuda, pe Yeluzalem, bhii tak, nye waakaa é membo me bot e membyak mesis.»

¹² Bhis bis nagwak etep binek e, wə gwaa biso djas ne bon nyeeg bis é del e Seezale zokazedjaala ne Pəl náá, nye na tó pe Yeluzalem.

¹³ Tin, nye eezebɔɔza náá: «É tep ye bi di edji ne esa náá, bi dje me lyem bwoo? Mam eezemyaal ne lyem'am, ye nakoozobe ekɔlaa ne ekel, neghu ye kabe esyee pe Yeluzalem kɔ esu e din e Gheɲ Yezu.»

¹⁴ Dáa bis nadi áakwak elu e nye e, bis nabe áabaanenal nyel, bis é booke náá: «Ekwosak e Gheɲ sael!»

¹⁵ Dáa bis naka dhaa ba melu é di'enek e, bis eezekanjəl esa, bhii tak, bis eezetó pe Yeluzalem.

¹⁶ Bedjekel e nadi pe Seezale e zokakekyeed bis, bɔɔ kekyeed bis pe ndjaa dhiiti mot bis nawaasulal pe dáa le ɔ. Din e mot tak nabe Menasɔn, mot Siipele, nye nadi é tɔ sama bedjekel e meken.

Pəl eetó kekwyak Zak

¹⁷ Dáa bis nakum pe Yeluzalem e, bon nyeeg bis zokazeboma ne nes ne memyaala djas.

¹⁸ E djemen tak, bis ne Pəl eezetó pe dáa Zak, pe paa bepaa e zeege mendjaala nasεga e.

¹⁹ Tin, Pəl eezeswos be, bhii tak, nye eezeni é banja be etep é Zeeb nasa pe dáa bot e membyak mesis e waa-wat.

²⁰ Bhis be nazegwak nye é, be eezeduwal Zeeb. E di'enek, be ezeke ne Pəl náá: «Mɔn e nyeeg wə eebee dáa eYuda bemil ne bemil moo mos é dum kon ne Zeeb, elyem bɔɔ djas ne dyeebakwyesa tɔ etsi.

²¹ Ghuna, beeka sa bis nalee be kɔ esu e lo e: wə pe lyo bot e mbyak eYuda djas ee di di e di wat be ne bot e membyak mesis ɔ náá, é nyɔ e be byen etsi e Moiiiz. Wə ne lee be náá, be kat eniigal bon bɔɔ beka, dɔɔ ne ekat e du e mezel me eYuda.

²² Bis sa dáa? Be waagu ne tsetse náá, wə eezekum.

²³ Deenek, sa sa bis lee wə e. Menaka wak é ne botom bená zesilal e sa ekek ne Zeeb ɔ.

²⁴ Nɔɲa be, da bi e kegwyia edhuud be ne be nɔɔ, bhii tak da wə é kedje be efute ee di egoka e, etep be neetsik be lo. Deenek, bot djas neegu náá, etep ee bot nadi lee dum ne ne e nabe etep ee mekon, deenek dɔɔ ne woy pe wə ne duwal etsi e Moiiiz.

²⁵ Ye kabe bot e membyak mesis di dum kon ne Zeeb ɔ, tɔ mekana me bis nakwyla e, ye nabe e bis naalee be egeka bis djas. Ye nabe náá: be áagoka ne ede betit e kaa bezebe e elula-lula ne ekpaka-kpaka buwa e, ne ghiya ne epuud e betit e góaa ne bhiyo e, zenɔ náá, sa bi áasa mezo.»

²⁶ Tin, Pəl eezetó be ne bot ena binok, tɔ yak dwoo tak, bee tɔ kesa mezel esla etsi. Bhii tak be eezetó pe kok Ndjaa-ebuwa etep ekelee dwoo mezel esla etsi aasi e, ye dwoo tak e be di egoka ne gó ebuwa kɔ esu e ngot-ngot pak'ɔ e.

Pəl eezemetaa pe tɔ kok Ndjaa-ebuwa

²⁷ Ye nabe e melu meten ne ebá moo kɔ ne kum, wə gwaa eYuda e kyee dik Azia zokazyε zεbee Pəl pe tɔ kok Ndjaa-ebuwa. Wə gwaa be zεful edhuu e bot e nadi tin ɔ elo. Bhii tak, be eezemet Pəl,

²⁸ bɔɔ é tsim náá: «Bot e Yisalaɛl, dhaaka zekwyee bis! Beeka mot di lyo bot djas é e di djas mbee melyo dum ne Yisalaɛl, ne etsi e Moiiiz, zenɔ dum ne kok Ndjaa-ebuwa ɔ. Deenek, nye eezebataniigal bot e di áadi bot e mbyak eYuda ɔ tɔ Di na Dee. Tin, nye eezesaab Di na Dee tak!»

²⁹ Be nalii deenek e etee náá, ye nabe be naabee Tolofim mot del Efesz be Pol pe to ghaada. Be nagu e náá, Pol naaniigal nye to kok Ndjaa-ebuwa.

³⁰ Eghuub e tak eezedjala ko ghaada djas, bhwak moo tin metetel ne ekaab, e di djas e to pe Pol nadi e. Be eezemet Pol, be eezewyisal nye to kok Ndjaa-ebuwa, bhii tak be eezediyaal mebe me kok Ndjaa-ebuwa.

³¹ Daa be nadi e kwyel egó Pol e, ye nabe menduk me ezem e nadi see pe Yeluzalem e naagek pe daa komanda mwaka esodja eLom.

³² E di tak wat, nye eezena bedhiiti ekukuma loog esodja, ne bedhiiti esodja e pe si, be eezewyis kaab to pe kyee edhuu e bot nadi e. Daa be nabe komanda esodja ne bedhiiti esodja e, be e boo zekat e bi e Pol.

³³ Tin, komanda esodja eezetiila pe daa le, nye zelwom náá, be met nye, nye ezelwom náá, be kol nye ne ekel e ghwooz ebá. Bhii tak, nye eezedji nye náá: «Woy eze, wo sa ye?»

³⁴ Tin, pe to edu e bot, bedhiiti bot nadi tsim e sa sis, bak tak dhiiti tep sis. Tin, ye nabe yee lyel náá, komanda met sa wat to ezem e tak. Nye e booke náá, be to ne Pol pe mbwak.

³⁵ Daa Pol nakum ko egoel e ndjan e, esodja ee naghwyil eezeghe nye e ekaab elyel e kuukuu medhuu me bot,

³⁶ etee náá, bot djas nadi du nye boo e tsitsim náá: «Góa nye!»

Pol eezetanjalye tanjal

³⁷ Eghen be nadi kwyel eniigal Pol to mbwak e, nye zeke ne komanda náá: «Me e ne ghwyil e lii e?» Tin, komanda esodja eezedji nye náá: «Wo ne gu elii dhaad mbyak eGhelek e?»

³⁸ Deenek wo tok mot dik Ezipte nazekus eghuub wak kpaambel da nye zetó ne bot e di gu elumela deeb o bemil ena to kyee bos besye di aabe ne medii e o?»

³⁹ Tin, Pol eezebóza náá: «Mam e mot dhaad mbyak eYuda, me nabyel e pe ghaada Talase pe kyee dik Silisi ndiel ko dhiiti boo ghaada di ne boo ngek e. Me met wo ebon, beta náá, me lii ne bot bak.»

⁴⁰ E di'enek, komanda eezedje nye ze elii. Tin, Pol eezetyaa tetel ko ebyetel, nye eezepyap edhuu e bot binok mbo be di gwyem etep be neegwak nye. Boo djas eezedi gwyem, tin nye moo lii ne noo to lii ebhele.

22

¹ «Bon e nyeeg bam ne beseeeg bam, gwak ka sa me di lee bin nenak dum ne yam tanjal e.»

² Daa be nadi gwak nye nadi e lii to lii ebhele e, be eebaazedi gwyem enyoape, tin, Pol eezake náá:

³ «Me e mot dhaad mbyak eYuda, me nabyel e pe Talase pe kyee dik Silisi, deenek me nawyilaa e wak ko Yeluzalem. Deenek, lyoel yam nabe Ghamalyel, nye e nalyaal me náá, me tiibal enyoape etsi bebhaab benaka. Me nabe e me naakwyel mesa me Zeeb dhaa nyel daa biyo djas di ekwyel mos'aak.

⁴ Me naawa bot e nadi e du meze e Ghen o to tsik mezuk batake go be góa. Mee met boa ne botom wa be e membok.

⁵ Boo ghaa-zeeb ne bot e kwan bepaa e ne ghwyil e di betyaases náá, etep ee me di lee e tseetse. Ye nabe e be naadje me mekana me etó pe daa bon nyeeg bam yii del e Dhamas, deenek me naató pe ghaada tak. Me nadi kwyel keemet bot e tak, etep me neetó ne noo pe Yeluzalem, be neeke waaa e mezuk.»

Pol e pe banja daa nye naliig lyem e

⁶ «Me nadi e gba-gba me moo kunaa ne del e Dhamas, ye nabe e ye moo kunaa ne kuku mwos. Me ka seka tin e, boo ngel e dus to gwoo, mekas me tak eezekaal me.

⁷ Tin, me eezeduma si, e di tak me ka gwak e dhiiti gwood é ke ne nam náá: “Sol, Sol, étep ye wó di tiig me?”

⁸ Tin, me eezedji náá: “Woy é ze, Gheŋ?” Gwood'enek eezebóza náá: “Ye é mam Yezu mot Nazalet, wó di tiig e.”

⁹ Bot e nadi gye ne nam o naabee ngel, saabegos kabe é náá, be na be aágwak gwood mot nadi lii ne nam o.

¹⁰ Tin, me eezedji náá: “Me goka ne sa dáa, Gheŋ?” E di'enek, Gheŋ eezeke ne nam náá: “Wyela, Tóa pe ghaada Dhamas. Ye é penek e be aalee wó esa ee Zeeb ke náá, wó sa e.”

¹¹ Dáa ye nabe náá, mekas me ngel tak naadipal me mis e, bot e nadi gye ne nam o e boo zemet me é mbó, be é boozetó ne nam pe ghaada Dhamas.

¹² «Kó del e tak ye nabe e ne dhiiti mot din e le nabe Ananias, mot epiki ne esosoob to etsi bena. Bot e dhaad mbyak eYuda é Dhamas djas nadi duwal nye ebupe.

¹³ Nye eezeboma ne nam, nye eezetyaa é ngwoobam, nye eezeke ne nam náá: “Sol, mao nyaag'am, mis mo beŋell!” E di tak wat, mis mam eezebula é bee enyope, bhii tak me ezebee nye.

¹⁴ Deenek nye eezebaakel náá: “Zeeb bebhaab binaka naazesee wó étep wó neegu ekwosak e le, wó neebie sim Mot Epiki da wó é gwak gwood e met,

¹⁵ etee náá, wó needi tyasese, étep wó neegoola ne bot djas sa wó bee e ne yii wo gwak e.

¹⁶ Tin, nenak wó ka baabwood ye? Wyela, keduwa Zeeb ne egwyii e mesyem mo, é edjóo din e le.”»

Pól e pe banja dáa nye nalwomaa pól dáa bot e membyak me sis e

¹⁷ «Mee zesik pe Yeluzalem. Dáa me nadi é djaala Zeeb pe to kok Ndjaa-ebuwa e, wó gwaa me zebie tyee to dhyam.

¹⁸ Tin, me ezebee Gheŋ, nye ne nam náá: “Lela edus kó Yeluzalem, etee náá, bot e del e tak aanákwaamyaal etep ee waalee be kó esu e lam e.”

¹⁹ Me eezebóza náá: “Gheŋ, be neŋu náá, me nadi tetó to mendjaa me mendjaala me eYuda étep ekemet bot, wa be embok ne ebi e bot e nadi dum kon ne náo.

²⁰ Tin, é gheŋ be nagó Etien tyasese, mam pe me nadi é e di tak. Me naakem bot e nagó nyo o, me naabaal ekaad bóo.”

²¹ Tin, Gheŋ eezeke ne nam náá: “Tóa, etee náá, me waakyeed wó etsetape, pe daa bot e membyak mesis!”»

Pól be ne komanda eLóm

²² Edhuu e bot binók zokagwak Pól kekum e di'enek. Bhii tak, bóo djas eezeni é tsim náá: «Nye góa, mbi mot dáak aágoka ne di ne tsik kó bóo'ak!»

²³ Be nadi tsim, ne enyan e ekaad bóo, é ghe piib wus pe eko.

²⁴ Tin, komanda eLóm eezelwom náá, be niigal Pól to ebesee ndjaa esodja, da be é nyuu nye ne eghwyes étep nye neetanal ne bhel. Nye nasa deenek e étep be neegu lo meso me medhuu me bot nadi tsim deenek kó esu e le e.

²⁵ Tin, dáa be nakól nye étep be neenyuu nye é, Pól eeke ne dhiiti kukuma to boog esodja ee nadi tin o náá: «Bi e ne gham ebi e mot dik eLóm di náá, nye dinaa aapaapeeaa e, dáa metin me eLóm di lee e?»

²⁶ Dáa kukuma esodja tak nagwak mekpa menek e, nye é bootó kedul komanda melo: «Nye zeke ne ne náá, wó kwyel esa ye? Mot'ak e mao dik eLóm!»

²⁷ Tin, komanda eezetye pe paa Pól nadi e, nye eezedji nye náá: «Leaa me, ye é tsetse náá, wó é mao del e eLóm?» Pól eezemyaal náá: «Iyoo».

²⁸ Tin, komanda esodja eezake náá: «Mam naadjε boo metan me epata étεp me needi mǎǎ del ε eLom.» Pǎl eezεbǎǎza ne ne náá: «Yam ε yii mbyela mǎ.»

²⁹ E di tak wat bot ε nadi ekwyel εbi nyε étεp be neebesal nyε, nyε lii ne bhel eezεbula pe bhis etsetape ne ne. Tin, komanda esodja naazεgwak bwoo dáa nyε nugu náá, Pǎl nabe é mǎn ε del ε eLom, bela náá, nyε naazelwom náá, nyε kǎlaa ne eghwooz ε.

Pǎl sok bhwoob boo zεεga ekukuma eYuda

³⁰ Komanda esodja nadi kwyel egu enyεpe lo mεsǎ me eYuda nadi pit Pǎl ε. E tεp tak ε di náá, é djemen yii elu ε tak, nyε eezεlwom náá, be tii nyε ekel eghwooz nyε nakǎlaa ne ye é. Nyε eezεdjǎo eboo beghaa-Zεeb, zεnǎǎ bot ε boo kwan betetεp eYuda. Bhii tak, nyε eezεzyε ne Pǎl, tin, nyε eezεpεεaa é mis mǎǎ.

23

¹ Pǎl eezεgwyák bot ε zεεga boo kwan eYuda «kpεεε», nyε eezεke náá: «Bǎn ε nyεεg yε ne lyem'am selele ε me sa mεsa me Zεeb kekum dwoo pan mos'ak.»

² Dhiiti boo ghaa-Zεeb Ananias eezεlwom bot ε nadi e ngwoob ε Pǎl ǎ náá, be nyuu nyε e nuub.

³ Tin, Pǎl eezεke ne ne náá: «Ye é Zεeb é aapaamyak wǎ, biyǎ epap ee zelǎbaa εpyaab ǎ, bot ε medjhaaz pe εko, bhimis pe si! Wǎ di tin ε étεp wǎ neepεε me dum ne etsi ε Moii, bela náá, wǎy áaduwal etsi tak, etεε náá, wǎ eelwom náá be myak me!»

⁴ Bot ε nadi é ngwoob ε Pǎl ǎ é zεke ne ne náá: «Wǎ lee ε boo ghaa-Zεeb ε!»

⁵ Pǎl eezεbǎǎza náá: «Bǎn ε nyεεg, me be áagu náá, ye be é boo ghaa-Zεeb. Etεε náá, Ekwyala lεε ε náá: «Sa wǎ aalii ebyǎεpe ne dhiiti kukuma bot ε mbyak en*!»»

⁶ Pǎl nadi é gu náá, tǎ zεεga boo kwan eYuda tak, ye nabεε, kyee wat eSaduseε yak kyee eFalizyε. Étεp tak ε nyε natsim elyεlepe kuku εbwak ε lo náá: «Bǎn ε nyεεg, me ε Falizyε, mot nabya me ǎ nyε Falizyε. Mε ε ne εbwaalel náá, Zεeb ε waagomal bot bhis esyee, etεp tak bi di pεε me.»

⁷ Dáa nyε nazosilal ε lii deenek ε, eFalizyε be ne eSaduseε «tombooo» ne εwǎ pak'ǎǎ, tin, zεεga eεbεka.

⁸ Deenek, be nadi suu mεsǎ ε etεε náá, eSaduseε ke ε náá, εgom bis esyee tok, efofop tok, sisim tok. Ye kabε eFalizyε ǎ, bǎǎ ne myaal yǎbǎ náá, esonok binek djas tseεtεε.

⁹ Bot djas moo tin é tsim elyεlepe, tin, bedhiiti beghan ε mekana me etsi, bot ε nadi bot ε sama eFalizyε ǎ ε zεwyel, be eezεbyen lek tak elyεlepe, bǎǎ náá: «Bis áapabee dhiiti tεp εbiyo tǎ mot'ak. Dhiiti sisim neghu dhiiti fofop elii bilaa ne ne!»

¹⁰ Dáa ye nadi náá, εwǎ nadi bǎk, εbǎk ne εbǎk daa tye é, wǎ gwaa komanda zεbela bwoo é kaab náá, be zεεge duma Pǎl ε nyel da gǎ nyε. Tin, nyε é boolwom esodja be náá, be sul pe zεεga kwan, be neekεpek Pǎl é membo mǎǎ, bhii tak da be é sik ne ne pe ebeεε esodja.

¹¹ E yak pum bhii tak, Gheη eezεlyaal Pǎl nyel, nyεy ne ne náá: «Dia ne meghaaz! Wǎ eedi tyaases'am wak, kǎ ghaada Yeluzalem, deenek, egoka wǎ tǎ kesa yε pe ghaada Lom.»

Boob kǎ εsu ε Pǎl

¹² Dáa melem nakalem ε, dhiiti ba bim eYuda eezεgwakel e boob, be eezεtuwal myon ne meson mǎǎ náá, be aanákwaade edee ne medii esok ne be ne pookogǎ Pǎl.

¹³ Bot ε nagwakel é boob tak ǎ naadhaa bot mekam-mεná.

* 23:5 Med 22.27

14 Be eezetó kebee eboo beghaa-Zeeb ne bepaa, tin, be eezeke ne náo náá: «Biso, bis eegwakel ne etuwal myon ne meson mis ne tseetse náá, bis aanákwaade edee bis dinaa áágó Pól.

15 Deenek, biyo, sama wat ne bot e zeeega boo kwan eYuda, kewaab ka nenak ne komanda náá, nye zye bin ne Pól, káo ka nye náá, bi epekwyel edjek tepe enyope. Yeka be biso o, bis aadi é, é bwood nye etep bis neegó nye, esok ne nye ne kum wak.»

16 Tin, dhiiti mao kel e Pól, zokagwak dáa be nadi é lii e boob e. Nye eezetó pe ebese esodja, be eezeniagal nye, etep ekelee Pól etep ee bot binok nadi lii dum ne ne e.

17 Tin, Pól eezedjoo dhiiti kukuma to laag esodja, nye eezeke ne ne náá: «Tóa ne mao ngbaaz'ak pe dáa komanda, etee náá, nye é ne tep nye aalee nye.»

18 Kukuma esodja eezenao nye, nye eetó ne ne dáa komanda, nye ne ne náá: «Mot membok Pól be é nye eedjoo me, nye eezeke ne nam náá, me zye wo ne mao ngbaaz'ak. Nye é ne tep elee wo.»

19 Kukuma esodja eezemet mao ngbaaz tak é mao, nye eezedul nye e ngwoob boo bebá. Tin, nye eezedji nye náá: «Wo kwyel elee me ye?»

20 Nye eezebaoza náá: «eYuda eegwakel náá, be epezewaab náá, djemen, Pól to sok bhwoob boo kwan eYuda. Be aakao e náá, bot e tak epekwyel edjek tepe enyope.

21 E di'enek, sa wo áamyaal be, etee náá, bot dhaa bot mekam-mená pak'ao waalaab nye. Be sa deenek e etee náá, be eezegwakel ne etuwal myon ne meson mao náá, be aanákwaade edee ne medii esok ne be ne go nye. Be eezekoobal etye be zokabwood e wo myaal.»

22 Bhis komanda nalee ne mao ngbaaz tak náá, sa nye áalee bot etep ee nye bana nye é, nye eezeswaal nye.

Pól eetseedaa pe dáa mekoozi dik Felixe

23 Bhii tak komanda eezedjoo bedhiiti ekukuma esodja be bebá, nye eezeke ne náo náá: «Seega esodja bedhet ebá dao ne esodja ee di káo eyaaga e mekam-meten ne mekam-membá, zenao bot bedhet ebá ne mekao mao, koobalka etep etó pe ghaada Seezale é ewala e elé bhis egwyidela egwyitok.

24 Dáa bi e baakoobal dao ne eyaaga, etep bi neebep Pól to ne ne, nyel enyope pe dáa mekoozi dik Felixe.»

25 Bhii tak nye eezekwyal mekana náá:

26 «Mam Kolod Lyzias epeswos, wo dhaandinaa Felixe mekoozi me dik.

27 Ye be é eYuda eemet mot me dhis bin nwyak'enok, tin, be di kwyel egó e nye. Dáa me nagwak náá, nye nadi é mot eLom e, bis ne esodja bam e boo kelyak, bis ezepek nye e mebo mao.

28 Dáa me nadi kwyel egu lo meso me eYuda nadi pit nye dum ne tak e, me naazetó ne ne sok bhwoob zeeega boo kwan eYuda.

29 Me eezegu náá, be nadi pit nye kó esu e etep e di dum ne etsi baa e, bela náá, be na be áabe ne tete tep nye nadi goka ne egóaa neghu e metaa e mbok kó esu e tak e.

30 Bhii tak be naazelee me náá, eYuda nadi gwakel etep egó e nye, deenek me booke e di tak wat náá, me dhis bin nwyak. Tin, me é boolee ne bot e zepit nye o náá, be zepit nye pe dáa e lo.»

31 Esodja eezesa dáa komanda yao nalee be e. Be eezenao Pól to ne ne pum e pum kekum pe ghaada Antipatilis.

32 E yak melem, esodja ee nató ne meko o ezeebula yobo pe ebese esodja, tin, be eezebet bot e nadi kó eyaaga e be goola medjon mao ne Pól.

33 Dáa be nakum pe Seezale e, esodja ee nazyé kó eyaaga o boodje kukuma dik mekana me komanda nadhis e, bhii tak be eezelyaal e Pól.

³⁴ Kukuma dik eezelaa mekana, bhii tak nye eezedji Pɔl, mot kyee dik nye nadi e. Bhis nye nagwak náá, nye é mot kyee dik Silisi e,

³⁵ nye eezeeke ne ne náá: «Me aadji wɔ mɛdjin e, esok bot e zɛpit wɔ aakum e.» Nye eezelwom náá, be baal Pɔl pe tɔ ndjaa mekoozi e Ellood.

24

Mɛpita me be zɛpit Pɔl e

¹ Melu mɛtɛn bhii tak, boo ghaa-Zɛɛb Ananias eezekum pe ghaada Sezaade be ne bedhiiti bepaa, zɛnɔ mot ghem tanjal ne din e Tɛeltulus. Be naazɛzye pe daa kukuma dik etɛp be neezɛɛɛ nye mɛsɔ me mɛpita me be napit Pɔl e.

² Be naazɛdjɔ Pɔl, tin, Tɛeltulus naazɛpit nye, nye náá: «Dhaandinjaa Felikɛ, kɔ ɛsu e lɔ e bis di wak mos tɔ egwyem e ɛtɛp djas. Ye é dum ne esosoobɔ ne dɔɔ wɔ di pɛɛ ɛtɛp e bis di bee ɛswoola tɔ dhaad mbyak is.

³ Bis eeghaapeɛ wɔ dum ne embɛɛ esesɛɛ djas bis di bela e mɛwala djas ne e di djas e.

⁴ Deenek me ɔɔpakwyl ɛdulal wɔ tɛp ɛdjanɛpe, etɛp tak e me kwyl náá, wɔ di ne mbɛɛ lyem e ɛgwak bis ba mɔɔ pes ɛwala.

⁵ Bis eebɛe náá, mot'ak e mbɛɛ mot dhaa nyel: dɔɔ di náá, nye é kukuma zɛɛga eNazaleye é, nye ɛpekus ɛghuub tɔ bot e mbyak eYuda djas kɔ bɔs.

⁶⁻⁷ Nye nabɛɛ nye eekwyl ɛtukusa edɛɛ e Ndjaa-ebuwa. Tin, bis e boo mɛt nye.

⁸ Wɔ dji nye ɔ, wɔ e ne ghwyil ɛgu wɔy ɛmet ɛtɛtɛtɛ e ɛtɛp ee bis zɛpit nye kɔ ɛsu e tak e.»

⁹ Tin, ekukuma eYuda naazɛkɛm tanjal tak, bɔɔ náá, ɛtɛp ee nye lii e ye é tɛɛtɛtɛ.

Pɔl eezɛdje ye tanjal sok bhwoob e Felikɛ kukuma dik

¹⁰ Kukuma Felikɛ naazɛsa dhiiti tɛɛja ɛɛɛ ne Pɔl náá, nye lii, é di'enek Pɔl e booke náá: «Me ne gu náá, wɔ mɔɔ mos e ne membu ɛbuɛpe ee wɔ di sa mɛsa me epiki kɔ kyee bɔs'es e. Etɛp tak e me di ne ɛbwaalel e ɛtanjal e mis mɔ.

¹¹ Wɔ e ne ghwyil e saa ɛgu wɔy wɔ ɛmet, me mɔɔ mos e ne melu kam ne ebá ee me natɔ pe ghaada Yeluzalem etɛp ɛkeduwal Zɛɛb.

¹² Ye tok ne mot zɛbela me pe tɔ kok Ndjaa-ebuwa é waya bis ne dhiiti mot, neghu é ful ɛdhuu e bot elo, ɔɔbaabe-beak tɔ ndjaa mendjaala me eYuda neghu é dhiiti di sis kɔ ghaada.

¹³ Bot bak tok ne ghwyil e lyaal wɔ enyɔɛpe etɛp ee be zɛpit me kɔ ɛsu e tak e nenak.

¹⁴ Bela náá, sa me di myam e mis mɔ e náá, me eemyaal ɛdu e mɛze e Gheɲ, bɔɔ di ke náá, ye é zɛɛga bot e di djaala mbɛɛ beZɛɛb ɔ. Deenek, mam duwal e Zɛɛb beɛhaab benaka. Tin, me ne eemyaal ne etɛp ee di kwyla tɔ be mekana me etsi ne bengooole e mekpa e Zɛɛb e.

¹⁵ Me ne ɛbwaalel e tak ne Zɛɛb, ɛbwaalel e tak wat e be baazo di ne ye, ye é náá, ye nakozo zo di bot e mbɛɛ mefulu, neghu bot e epiki, be waagom bis esyeɛ.

¹⁶ E tɛp tak me di sa meghaaz me ɛnɛɛg lyem'am sɛɲ melu djas e mis me Zɛɛb ne e mis me bot.

¹⁷ Bhis me nadi ɔɔbe kɔ del membu ɛbuɛpe e, me eebula pe Yeluzalem ɛtɛp e zekwyeɛ bot e mbyak'am, ne zɛdje Zɛɛb ebuwa.

¹⁸ Me nabɛɛ me eezesa ɛbyon e ɛdis edhuud bam, bhii tak e be nazɛbela me tɔ kok Ndjaa-ebuwa e. Edhuu e bot nábe ɔɔdi tin, ɔɔkobe-beak ne ezem.

¹⁹ Tin, be dhiiti eYuda e kyee dik Azia nadi é tin. Deenek, tɛp e pe dye é di ɔ, pe ye é bɔɔ waazyɛ zɛpit me pe daa lɔ.

²⁰ Ye di ààbe deenek o, bot bak kaa zye zeleε me embee eseseε me sa ε. Neghu náá, esok me ketanjal sok bhwoob zεεga boo kwan eYuda ε ye be me eekwyε ndje səs é mis mao.

²¹ Neghu ye kə esu ε me ke sok bhwoob zεεga boo kwan eYuda náá, “me eemyaal náá, bot ε waagom bis esyee, be zεpεεa mos e mis mao!”

²² Felikε mot nadi gu enyεpe etεp djas e zεεga bot ε di du mεze ε Gheη o eezeswaal tεp tak, etεε ye neelīaa dhiiti dwoo, nyey nε bot ε napit Pəl o náá: «Me aapεε tεpen ε esok komanda esodja Lyzias aazyε é.»

²³ Nyε naazelwom dhiiti kukuma tə ləog esodja náá, nyε baal Pəl e di nyε nanεεgaa ε, nyε eezεke náá, be dje nyε ba εpεed etεp besə be neegheεzyε zεkwekweε nyε.

Tanjal ε Pəl sok bhwoob ε Felikε be ne Dulusil

²⁴ Ba melu bhii tak, Felikε naazεzyε be ne myel Dulusil nadi moma dhaad mbyak eYuda o. Nyε naazelwom náá, be ke enao Pəl, bhii tak nyε eezεgwak sa Pəl nadi lii dum ne εdum ε koη ne Yezu Klisto ε.

²⁵ E sok Pəl nakan elii dum ne tεtε lek epiki e tsik ε, ne εgu εdil ε lyem, zenao epεε e Zεεb di zye pε sok yenek. Tin, Felikε moo tin é «nya-nyaa», nyε é boozεke náá: «Ye eedjala, wə é ne ghwyil ekatə, esok me aabela ba mao εpεed ε ewala ε, me waadjoo wə.»

²⁶ Nyε nadi ebwaal ε náá, Pəl é waadjε nyε epata, εtεp tak ε nyε nadi edjoo nyε ngwyis, be zemə be ne nε.

²⁷ Membu membə naazεdhaa deenek, tin, Pəlsius Festus naazεgila Felikε kə boo ekukuma dik. Daa yenək tak nadi esaa náá, eYuda kwyl nyε é, nyε naazεbet Pəl kəla e mbok.

25

Tanjal ε Pəl sok bhwoob kukuma Festus

¹ Melu melεl bhis nyε nakum pε kyee dik tak ε, Festus naazεdus pε ghaada Seezale tə pε ghaada Yeluzalem.

² Penek ε, eboo beghaa ε Zεεb nε bedhil ε bot eYuda nakepit Pəl pε daa lε ε. Be naazεdjaala nε nε náá,

³ nyε myaal εswaal be Pəl pε Yeluzalem. Be nake deenek ε etεε náá, ye nabεε be naazedi boob kə esu ε lε, tin, be nadi kwyl εgə nyε e ze.

⁴ Tin, Festus naazεboza náá, Pəl ε e membok pε Seezale, ye ka lik ε batsa nyey εmet neesik pε ghaada tak.

⁵ Bhii tak nyε naabaazeke náá: «Egoka ε náá, ekukuma bin zye bis nε be nno pε Seezale, be zεpit mot tak, ye be náá, nyε eesa etεp ebiyo o.»

⁶ Festus zokazεdjaasi, tin be nε be nno tyee melu mεten nε elεl neghu kam, bhii tak nyε naazεsik pε Seezale. E dwoo nabəba ε, nyε naazεdisi pε sum di be di pεε bot ε, nyε naazelwom náá, be kenao Pəl.

⁷ Daa nyε nakakum ε, eYuda nadus pε Yeluzalem o naazεwa nyε kuku εbwak. Wə gwaa be zokazεsu nyε betε nε embee etεp mεpita me boə bεmet di ààbe nε ghwyil εlyaal mεsə me tak ε.

⁸ Tin, Pəl naazεtanjal ye, nyey náá: «Me àapasa pəto dum nε etsi eYuda, àakobe dum nε Ndjaa-ebuwa, àakobe bea dum nε Sezaad mekoosi me Lom.»

⁹ Festus mot nadi kwyl esa náá, eYuda neekwyε nyε o, ε boozεdji Pəl náá: «Wə εpekwyεl εtə pε Yeluzalem etεp wə neekεpεεaa e mis mam dum nε tεp'ak e?»

¹⁰ Pəl naazεboza náá: «Me ε tetel sok bhwoob di epεε e Sezaad, deenek, ye é wak ε me di egoka nε epεεaa. Ye tok nε mbee sa me sa eYuda daa wəy wə εmet di gu yenek.

¹¹ Nēghu me ε ne ndje o, ye be me eesa sa me di egoka ne egóaa kó esu e tak o, me aapabyen esyee. Deenek, ye kabε náá, étεp e mεpita me bot bak pit me ye tok tsεεtε o, mot tok ne ghwyil ε seeb me e mεmbó mao. Ye ε me di lii ne Sezaad mekoozi me Lom mot di egoka ne epée me dum ne sa me sa ε.»

¹² Deenek, dáa Festus nasilal elii be ne betson ε bot be ε, nye naazεbóza náá: «Dáa wó tuwal din ε boo mekoozi ε, wó aakakεtanjal ε sok bhwoob ε.»

Tanjal ε Pól sok bhwoob mekoozi Aghilipa ne Beedenis

¹³ Ba melu bhii tak, mekoozi Aghilipa be ne Bheelenis kel naazekum pe Seezale etεp ekεswos Festus.

¹⁴ Dáa nye nadi ne betε ne melu tin ε, Festus naazelii ne mekoozi étεp ε Pól náá: «Wak, ye ε ne dhiiti mot Felikε nalik e mbok o.

¹⁵ Egheη me nató pe Yeluzalem ε, ekukuma e beghaa-Zεεb, ne bepaa eYuda naazεpit nye. Be naazεke ne nam náá, me dje nye ndje sós.

¹⁶ Me ε boozεbóza ne náo náá, eLom tok ne mefulu me eka mot e mεmbó me bot ε zεpit nye o, betetεp dinaa áágwak ye tanjal.

¹⁷ Be zye wak pe Sezaale ε bis ne be náo. Me be ε áaka baakwyel bóya-bóya, me eenáo di ε sum di bot di pεεaa o. Tin, djεmεn tak, me eezεlwom náá, be zye ne mot tak.

¹⁸ Bot ε nadi ε pit nye o eezεzye, e dieneek, be áapatuwal dhiiti mbee tεp nye sa ε. Tin, me naasaa sa me sa.

¹⁹ Be ne be náo nazosuu ε meso dum ne Zεεbó met, dáa ne kó esu ε dhiiti mot din ε le ε Yezu. Mot nazεgwyε, da Pól ε di ε ke náá, nye ε ne tsik ε.

²⁰ Yεka be mam o, me be áabε tyee me lii mbi yenek tεp ε. Etεp tak ε me dji Pól náá, nye kwyl o, nye tó pe Yeluzalem, etεp nye neekεpεεaa dum ne tεp tak.

²¹ Tin, Pól eebyen, nye booke náá, nye di e mbok kekum dwoó boo mekoozi me dik eLom nye εmet pée tεp tak ε. Me ε boozεlwom náá, nye neεga e mbok, kekum dwoó me aakyeed nye pe dáa Sezaad mekoozi me dik ε.»

²² Aghilipa eεzεke ne Festus náá: «Me kwyl ε me gwak mot'ak mam εmet ne melo mam.» Festus eεzεbóza náá: «Wó waagwak nye djεmεn.»

²³ E yak melem me tak e, Aghilipa be ne Bheelenis naazεtuula ne zukamwaa mot ne boo duu djas be ne ekomanda esodja ne bedhil ε bot ε ghaada. Wó gwaa be zεni to boo wal be nadi zye ne pepée ε bot. Festus naazεke náá, be zye ne Pól, tin, be naazyε ne ne.

²⁴ E di'eneek, Festus naazεke náá: «Mekoozi Aghilipa ne biyó bot ε di wak'ak, bi εpebee mot'ak e. Bot ε dhaad mbyak eYuda djas eεzye zεpit nye pe daa lam, kana pe Yeluzalem zεkum wak, etsim bóo ε náá, nye áakagoka ne tsik.

²⁵ Yεka be mam o, me bee ε náá, nye áapasa dhiiti tεp di egoka náá, nye góaa etεp tak ε. Bela náá, nye y nakuma nyel be ε nye eεlee náá, be tó ne ne sok bhwoob ε boo mekoozi me dik eLom, me eemyaal εkyeed ε nye nwyak.

²⁶ Tinaak, me tok ne tete meso me me aakwyal mekana kyeed daa boo mekoozi dum ne tεpε. Etεp tak ε me sa náá, nye tanjal e mis men, deenek, e mis mó, wóy mekoozi Aghilipa. Etεε náá, bhis mεdjín me bi aadi nye ε, me neebela sa me waakwyal to mekana ε.

²⁷ Etεε náá, εkyeed ε mot membok pe del ε Lom áabε ne lo meso me nye metaa etεp tak εpepip mam e mis.»

26

Pól eetanjalyε tanjal sok bhwoob ε Mekoozi Aghilipa

¹ Mekoozi Aghilipa eεzεke ne Pól náá: «Be eedje wó ze wó tanjal.» Tin, Pól naazεghεε mbó etεp nye neelii. Wó gwaa nye zεkan εzεtanjal náá:

² «Mekoozi Aghilipa, me e ne memyaala to lyem'am mos etee náá, wó eedje me ze etanjá e mis mó kó esu e étep ee eYuda zépit me e.

³ Ebaanyo etee náá, wó ne gu enyape etsi eYuda djas, ne étep ee be dyeebadi ne zyaala dum ne tak e. Me eemet wó ebonj, gwaka me enyape.

⁴ «EYuda djas ne gu mbi mot me nadi sok e, kana ewyel e engbaaz bam. Be ne gu dáa me nadi sok ne bot e mbyak'am e ne pe Yeluzalem.

⁵ Be eelookan egu e me, tin, be é ne ghwyil e di etyaases bam be kwyl o! Etee náá, me nadi é to sama eFalizye, bot e nadi baal etsi e Zeeb'ena ne ghwyil elyelpé dhaa bot djas o.

⁶ Nenak yak e, me kadi wak é pééaa, etee náá, me e ne ebwaalel dum ne ekek e Zeeb nakek bebhaab binaka e.

⁷ Ye é dum ne ebwaalel e ekek elenek e, membyak kam ne bebá bi nadi to eduwal e Zeeb ne ghwyil ne lyem wat mwos ne pum. Deenek, mekoozi mam! Ye é dum ne ebwaalel elenek e eYuda zépit me!

⁸ Etep ye biyo eYuda di bee náá, ye tok ne ghwyil esee náá, Zeeb bulal bot e zeegwye o to tsik?

⁹ «Mam me emet nadi gek e náá, egoka me sa meghaaz étep e lu e bot náá, be byen edu e din e Yezu mot Nazalet.

¹⁰ Me naasa ye pe Yeluzalem. Ye nabee eboo beghaa-Zeeb naadje me boo ekukuma. Me naawa bete ne bot e di dum konj ne Zeeb o e membok. E sok be nadi dje be epée e esyee, me nadi myaal ye.

¹¹ Esok ne esok, bis nadi tó mendjaa ne mendjaa me mendjaala me eYuda, me nadi ewa bot é fenj, me nadi elwom bot ne bhel náá, be lee Zeeb etep ebela mešo me épit e be. Ebuk e lam e tepo naasa náá, me gheewa be to tsik mezuk to eghaada bot e membyak me sis.

Pól eezebanja bot dáa nye naswoola mefulu me, dum konj ne Zeeb e

¹² «Ye é deenek e me nató pe ghaada Dhamas ne ekukuma ne lwomel eboo beghaa-Zeeb. Etep ekesa sa be nalwom me e.

¹³ Me nadi é ze e ze, e kuku mwos, mekoozi Aghilipa, wó gwaa me zebbe mekas ee dus to gwoo, mekas me tak dhaa mekas me gwyes, ye nadi kas e ngwoobam ne bot e nadi tó medjonj bisaa be náo o.

¹⁴ E di'enek, biso djas zokaduma si, tin, me eezegwak gwood wat é lii ne nam to dhiiti lii bot e ebhele náá: “Sól, Sól, etep ye wó di tiig me? Wó sa elyel e lo e gwyes, dáa tit di boola ne ghwyes kukuma ye.”

¹⁵ Me eezedji náá: “Wóy eze Ghenj?” Tin, Ghenj eezebóza ne nam náá: “Ye é mam Yezu mot wó di tiig o.

¹⁶ Deenek, wyela, tyanja tetel, me lyaal wó nyel e, etee náá, me eetó wó, wó di mot-mesa mam. Wó aakadi é tyaaesam etep wó neekelée bot dáa wó bee me mos e, ne ekegoola sa me aabaalyaal wó e.

¹⁷ Me waatsik wó e membó me bot e mbyak eYuda ne bedhiiti membyak mesis pe paa me aalwom wó e.

¹⁸ Me aakyeed wó e etee náá, wó neekelée be mis, etep wó neekedis be to ghooghom zye ne náo to gwyé. Me waapek be si eghen e Satan mot mekonj, zye ne náo pe daa Zeeb. Be dum konj ne nam o, be waabela epelak e mesyem máo ne di to sama bot e di be moo é bot e Zeeb o.”»

Pól pelii dum ne mesa me

¹⁹ «Deenek mekoozi Aghilipa, me nabe aabyen elooba ne sa me nabee ne egwak to djema mebwala me natus to gwoo e.

²⁰ Tin, me naakan egoola ye ne bot e Dhamas ne bot Yeluzalem, zenáo bot e kyee dik Yude djas ne bot e bedhiiti membyak. Me eelée ne náo náá, be liig

elyem bōō, da be é dum konj ne Zeeb, ne elyaal tō mesa mōō nāá, ye é tseetse nāá, be eezeswoola mefulu.

²¹ Ye é kō esu e tep'enek e eYuda met me esok me di tō kok Ndjaa-ebuwa e, ye be é be eewaagō me.

²² Tin, ye be é Zeeb eebaal me kekum dwoō mos, etep tak e me be aadi mos etep me neetañal yam e mis me bot djas, ne bōō dhyyeb ne eboo bot. Ye tok ne dhiiti sonok me be aadi lee bhis yii Moiz ne bengooel e mekpa e Zeeb nalee nāá, ye waasee e.

²³ Ye é nāá, Mesia e waazuk, nye aadi é mot meken e egom bhis esyee. Deenek nye waagoola bhaadal gwyé tsik ne bot e mbyak ená, dōō ne bot e membyak mesis.»

Pōl eelii é saa nād, Aghilipa dum konj ne Zeeb

²⁴ Tin, Pōl kuku tañale, Festus eezetsim nāá: «Wō epelyet, Pōl! Dāa di nāá, wō naadyeebatō medjek e, wō moo lyet!»

²⁵ Pōl eezebōōza nāá: «Me āālyet, dhaandinjaa. Etep ee me di lii e, ye é tseetse, me āābe myam.

²⁶ Mekoozi Aghilipa ne gu étep ee me di lii e, deenek me e ne ghwyil lii ne ebwaalel e mis me. Me ne gu nāá, ye tok ne sa nye di āāgu, etee nāá, ye nasée e tō sō, tō dhiiti tuma.

²⁷ Mekoozi Aghilipa, wō ne myaal sa bengooel e mekpa e Zeeb nalee e? Me ne gu nāá, wō ne myaal ye!»

²⁸ Aghilipa eezeke ne Pōl nāá: «Wō gek e nāá, wō e ne ghwyil e sa nāá, me di Keletye e mōō ewala batsa dāa ke?»

²⁹ Pōl eezebōōza nāá: «Ye nakozo zo di mōō ewala batsa neghu bēte ne mēwala, me epedjaala ne Zeeb nāá, wōy ne bot e djas di gwak me mos'aak, bi di dāa me di'aak, tin, āābe kōla ne eghwooz bak!»

³⁰ Mekoozi, kukuma dik ne kel Bheelenis, zenōō bot e be ne be nōō nadi é zokazewyel.

³¹ Be eezedus tin, be moo tin é sōs pak'ōō nāá: «Mot'ak āāpasa dhiiti tep nye di egoka ne egōaa, neghu ekōla e mbok kō esu e tak.»

³² Tin, Aghilipa eezeke ne Festus nāá: «Mot'ak epedi é di āādjóo Sezaad boo mekoozi nāá, nye zepée tepē o, pe nye eebetaa.»

27

Pōl eekyeedaa pē Lōm

¹ Dāa be nake nāá, bis moo tō pē dik Itali pē tō mesuwa e, wō gwaa be zenōō Pōl ne bedhiiti bot e membok dje be e membō me dhiiti kukuma esodja. Din e kukuma tak nabe e Zilius. Nye nadi é boo kukuma mwaka esodja e bot e ghaada eLōm nadi djōōaa: «Mwaka e boo mekoozi».

² Bis eezeni tō mesuwa nadus pē ebonj e Adalamit é tō pē kyee mebonj me kyee dik Azia. Tin, bis eezeni tō mesuwa tō. Aalistaalak, mot kyee dik Masedwan pē ghaada Tesalonik nadi é bis ne be nōō.

³ E yak melem, bis eezekum pē Sidōn. Zilius nadi é ne lyem ghwyiikwee ne Pōl. Nye é boozedje Pōl ze nye kebee besō neghu be waakwyee nye ne esa ee nye aadi ne gwyee tak e.

⁴ Dāa bis nadus tin e, bis eezetō mbaka-mbaka pē kyee ghola Siipele. Ye nabe, etee nāá, pup nadi bulal bis pē bhis.

⁵ Bis eezetsaal boo di mesōn e ngwoob Silisi ne Panfili, tin, bis eezekum pē ghaada Miila pe tō dik Lisi.

⁶ Tin, kukuma tak eezēbee dhiiti mesuwa me bot e ghaada Alekzandili é tō pē kyee dik Itali. Nye eezeniigal bis tō tak.

⁷ Tō bete ne melu, bis nadi ke é tetyok-tetyok. Ye é tō boo mezuk e bis nadhaa e ngwoob ghaada Siniid. Dáa pup nadi sa náá, bis nató enyoepe pe ze tak e, bis e boo zedhaa sok mbaka-mbaka ne dhiiti di di djóoaa ze Salmone. Di tak nadi é pe tō ghola Kelet, pe kyee nadi áàbe ne pup ebupe e.

⁸ Mbaka-mbaka penek, eke e mezuwa mis naadyeebalyel. Tin, wā gwaa bis zekum e dhiiti di be nadi djóo, «Mbée Ebonj» e, e ngwoob ghaada Lase.

⁹ E medjon me tak, ye nabe e bis eezedyeebakwyeeḡ bete ne melu. Tin, eke e mesuwa nabe e ye moo ebiyoepe, etee náá, dwooo eYuda dyeebatsi edee* e nabee eezedhaa. Etep tak e Pól nádul bot e di é be mesuwa o melo náá:

¹⁰ «Bewen bam, me bee e náá, medjon mak e waakoola. Mesuwa ne esa ee di tō tak e waapulel, dōo ne menabelka, mena e ne ghwyil e gwyeka.»

¹¹ Tin, kukuma esodja nakadi é egwak mekpa me mbeel ne nakuma mesuwa e, dhaa yii Pól nadi lee e.

¹² Ebonj e tak nabee àányo ne esel etep eneeg mesuwa tin e mbu kwol. Etep tak e bete ne bot nadi tō mesuwa o nazeke náá, be dus tin. Be nadi kwyel esa meghaaz etep be neekum pe del e Fenikse. Ye nabee dhiiti ebonj e ghola Kelet. Yiiḡaag ebonj tuula e kō boo dii meson pe esila e dwooo pe kye bōs dōo ne pe esila e dwooo pe eko bōs. Etee náá, ye nabee mbee di eke kwyeeḡ mbu kwol.

Boo ghuu kō boo dii meson

¹³ Bhii tak, ba mōo pup di dus pe kye bōs eezekan e pupal. Be eezegheḡ ghwooz na dil-dil di pyet náá, mesuwa nāwo e, be eezetō mbaka-mbaka ne ghola Kelet.

¹⁴ Tin, àakoboya deenek, boo ghuu di djóoaa «pup di pupal é dus pe edjem e dwooo pe eko e bōs» nadi sul é dus pe kō metsok me ghola Kelet.

¹⁵ Mesuwa nadi wo, ye nabe áàbe ne tyee bis pyet ye, etee náá, ghuu nadi é elyelepe. Tin, bis eezebet náá bis wo dáa pup nadi dul bis e.

¹⁶ Deenek, bis naazedhaa pe bhii dhiiti mōo ghola di djóoaa Koda e. Ghola tak naala bis pup ghuu. Tin, tō mezuk djas e, bis nakwak edul e mōo eleed di lwol bot e.

¹⁷ Tin, bot e di sa mesa tō mesuwa o eezeben mōo eleed e tak. Bhii tak be eezekol ekel pe esik e boo mesuwa, etep epyet e ye. Bela náá, be nadi kaab eke ghaaga kō ebyok e besye di e mengwoob pe kyee dik Libi e. Tin, be eezelōo dhiiti sonok di sa náá, boo mesuwa nāwo elyelepe tō dii e. Bhii tak be eezebet náá, pup wo ne nōo.

¹⁸ Ghuu nadi tō ne edheeg bis elyelepe. Ye naasa náá, e elu e nazye bhii tak e, be zekan emwas dhiiti esa bōo tō boo dii meson. Be nasa deenek e etep náá, boo mesuwa neegwyaa.

¹⁹ E elu e elēl, be naazemwas ne membo mōo met dhiiti eghwooz di sa náá, mesuwa ke é pe tō dii.

²⁰ Tin, melu naadhaa ebupe bis àakobee-beeak gwyes ne ekwyikwyen. Boo ghuu tak nazodi e elyelepe. Ye nabee bisō djas naazedis lyem tō ebwaal e náá, bis e waatsak.

²¹ Bot e nadi tō mesuwa o naasa bete ne melu áàde edee. Tin, Pól eezetyaa tetel sok bhwoob'ōo, nyee ezeke ne nōo náá: «Bewen, pe ye be é bi naagwak me, pe bi áapadus pe ghola Kelet. Pe mena eesa náá, yak puluk ne seebok esa nāse mena.

²² Nenak me lee bin e náá, nābemka ba, etee náá, mot ngot pak'en aanākwaagwyē. Ye é boo mesuwa e aapazopulel.

²³ Me ke deenek e etee náá, e pum'ak mos, Zeebam ne yii me di sa mesa me o be é nyee eedhis fofope ngot pe daa lam.

* **27:9** dwooo eYuda dyeebatsi edee Kana e melu menek, ye nabee melu me ghuu nadidi elyelepe pe kyee dik yenek.

²⁴ Nyε leε me náá: “Nàbem ba, Pól! Ye goka é náá, wó ke etanjal sok bhwoob ε Seezaad mekoozi me dik eLóm. Tin, Zεεb tó mekwyla me nyε di ne ye ne nò epetsik wó, dáo ne bot ε wó di tó dii bi ne be náo ε djas.”

²⁵ Waka zii be wen, etεε náá, me dum konj ε ne Zεεb. Ye aasael dáa nyε leε me ε.

²⁶ Ye ka lik ε batsa, mesuwa neebel mena e ngwoob dhiiti gholá.»

Boo ghuu naazyeeegal boo mesuwa pe dhiiti gholá

²⁷ Ye nabε ε e pum, elu ε kam ne ená ee pup nadi wo ne nes kó boo dii mesó me Meditelenε ε. Ye moo tyee kuku pum, mot di be mesuwa ó zεbee tyee náá, bis nadi tiila ne bós.

²⁸ Be eezelóo ghwooz be di gek medim me dii ne ye é. Be eezεbee náá, dii dinaa εdimεpe. Medim me tak nabεε tyee emetele mekam-mεlel ne eten ne ebá. Tin, be eezεbaatiila, bhii tak be eebaazelóo ghwooz tak tó dii, be eezεbee náá, medim me tak nabεε ye moo tyee emetele mekam-mεmbá ne eten ne elεl (37).

²⁹ Bot ε di sa mesa tó mesuwa ó nadi kaab náá, mesuwa mis ε zεε tuma e mekok. Etep tak be eezεsil eghwooz ená na dil-dil pe bhis mesuwa. Eghwooz tak ε nasa náá, mesuwa náwo. Bhis be nasa deenek ε, be eezεbwood náá, melem lem.

³⁰ E di'enek, bot ε di be mesuwa ó nadi esaa dáa be dus tó mesuwa kaab. Be eezεsil móo elεεd tó boo dii mesón. Be nadi esaa eseege ekεkól bεdhiiti eghwooz pe lo boo mesuwa.

³¹ Tin, Pól eezεke ne kukuma ne esodja be náá: «Bot ε di be mesuwa ó di áadi tó tak ó, bi aanákwaatsak.»

³² E di'enek, esodja eezetsaal ekel e móo elεεd. Bhii tak be eezεbet e wo.

³³ Esok ne melem lem, Pól eezεdjóo báo djas etεp be neezεde edee, nyεy náá: «Beeka, ye moo mos ε melu kam ne ená, bi di bwood ne ebwoo tó elyem ε. Deenek, bi áapaboma mbó ne nuub.

³⁴ Me ke ne nen ε bi dε edee, etεp bi neebela ghwyil etεp bi neetsak. Ye tok ne mot ngót pak'en aadiibal diibela εku ε bhoo lo'ε wat.»

³⁵ Dáa nyε nasilal ε lii ε, Pól eezεnáo mapa, ghaapeε Zεεb. Bhii tak nyε eepyak ye, wó gwaa nyε zenáo ye dε.

³⁶ Tin, ye zεdjε báo djas meghaaz. E di'enek, báo djas eezεde pe.

³⁷ Pε tó mesuwa, bis nadi é bot bεdhet ebá ne bot mekam-mεten ne ebá ne bot eten ne wat.

³⁸ Dáa mot ne mot nadε djil ε, be eezεmwas bhobhwak me mεbhisa ne edee tó dii etεp mesuwa neegwyaa.

Ediida ε mesuwa

³⁹ Dáa melem nakalem ε, bot ε di sa mesa tó mesuwa ó naazebee bós, be kadi é áagwyak sum di tak. E di tak, be eezεbee dhiiti mbεε di nadi ne besyε etεp mesuwa neebel é tak. Tin, be eezεpem mesuwa mbaka-mbaka ne di tak.

⁴⁰ Tin, be eezεtii eghwooz, bet ye tó dii. Deenek, be eebaazetii ekel e wul di pem mesuwa tó dii ε. Tin, be eezεben boo lεmbε pe lo mesuwa, etεε náá, pup neepem ye kyeed kó besyε.

⁴¹ E di'enek, mesuwa naazetuma kó εbyok ε besyε. Dáa lo mesuwa nabel tin tó besyε é, ye nabεε áákabe ne ghwyil etiila. Tin, boo ghulal bhunge naazεbwak bin mesuwa.

⁴² Esodja naawaakwyel εgó bot ε membok, etεε náá, be needi áakaab tó ne me gók.

⁴³ Tin, kukuma esodja nadi kwyel etsik ε Pól ε, naazelu esodja náá, be nása sa be nagek ε. Nyε eezεke ne bot ε nadi gu megók ó, be di bot ε εsok e εghaaga tó dii etεp be neekεεε pe kyiid.

⁴⁴ Bhii tak, bedhiiti bot e nalik o, naazedu be, boo etselela ko ebhil e mebaya ne e mesuwa. Deenek, ye naasa naa, boo djas kesee mot aagwye.

28

Pol pe ko gholo Malt

¹ Daa bis natsak e, bis eezegwak naa, din e gholo tak nabe e Malte.

² Bot e dhaad mbyak di ko gholo tak o naabe bis enyoepe. Daa bhi nadi e moo nee, egwyiyo nadi sa. Bot e del e tak naazetuub boo du biso djas neesulal e ngwoob tak etee egwyiyo neetyaala.

³ Pol eetso ketek boo mbwoob egeta etep e zewa to du. Tin, wo gwaa egel zewwis to tak ekaab megoo me du, nye eezekwaal Pol, naata nye e mbo.

⁴ Daa bot e gholo nabee egel tsela e mbo Pol e, be moo tin e ke pak'oo naa: «Ye e tseetse, mot'ak ne go bot. Ye ko be naa, esyee eekat nye to boo dii meson o, enem ne embee e Zeeb aapakwyel naa, mot'ak di ne tsik.»

⁵ Tin, Pol eezekut mbo, nyo tak eekwyit to du, nyey aagwak sonok.

⁶ Bot e tak nadi bwood naa, be bee nyel e Pol e beal, neghu naa, esyee bela nye zaka. Tin, bhis be nabwood ebuepe e, be eezabee naa, sonok nabe aasa nye. Be eezeswoola esiiza boo, be moo ke pak'oo naa, nye e koko mbi dhiiti zeeb.

⁷ E ngwoob di tak, ye nabee ne beedok e kukuma gholo tak. Din e le nabee Pibilius. Kukuma tak naamyaa ne lyem wat naa, bis sulal pe daa le. Tin, nye naadjek bis to ndjan' e di melu melel.

⁸ Seeg e Pibilius nadi e ndjaasi, nye nadi e ne mekosa ne melaa. Pol eezetso kebee nye, nye boo djaala Zeeb ko esu e le, bhii tak nye eezekel nye membo, wo gwaa nye zetsik nye.

⁹ Bhii tak, bedhiiti bot e mebe nadi ko gholo o zokabaazy e yobo, Zeeb zokazetsik be.

¹⁰ Be naazedje bis boo duu. Tin, e ghej bis nadi bis moo ni to mesuwa etep bis neeto e, wo gwaa be zedje bis esesee djas nagoka naa bis di ne ye etep medjon me bis nadi to e.

Pol eedus pe gholo Malt etep eto pe ghaada Lom

¹¹ Bhis bengon elal, bis eezetso, to dhiiti mesuwa me nadus pe ghaada Alekzandili e. Pe lo mesuwa me tak, ye nabee ne kpaka dhiiti ndem bezeeb di djoaa «Mewas» e. Ye nadi e mesuwa me nadhaa mbu kwol e ebonj e gholo Malt e.

¹² Bis eezesel e ebonj e ghaada Silakuz, bis eezedhaa melu melel tin.

¹³ Dusa bis nadus tin e, bis eezedhaa mbaka-mbaka ne gholo tak etep eketyaal dii, ketuula pe ghaada Liidjiyo. E yak melem, pup di dus pe kye bos e eezekan epupal. Melu membá bhii tak, bis eezetuula pe ghaada Puzoles.

¹⁴ Pe ko ghaada tak, bis naazebela bon nyeeg bis. Be nadi kwyel naa, bis ne be noo dhaa yenga wat tin. Ye e deenek e bis nakekum pe Lom.

¹⁵ Bon nyeeg bis e ghaada Lom naagwak menduk mis. Wo gwaa be zokazy e zeboma ne nes. Kekum pe ndjando Apiyus ne pe di di djoaa «Mendjaa me Medjon». Daa Pol nabee be e, nye eezeghaape Zeeb, tin, nye eezebela meghaaz.

¹⁶ Bis naazekum pe ghaada Lom. Tin be naazedje Pol ze ekedjaasi pe ndjan' e, be ne sodja ngot nadi baal nye o.

Pol epegoola Mbese Bhaadal pe daa eYuda nadidi pe Lom e

¹⁷ Melu melel bhii tak, Pol eezedjoo ekukuma eYuda nadi ko ghaada Lom e pe daa le. Daa be nakasega e, nye boozeke ne noo naa: «Bon e nyeeg, ye nakwyiizobe naa, me aapasa etep ebiyo ne bot e mbyak ena, aakobe pe dum ne etsi bebhaab benaka. Ye nabe e me eemetaa pe Yeluzalem, djaaa e membo me eLom.

18 Bhis ekukuma eLom nalee náá, me tanal e, be naagwak me enyope. Tin, be naakwyel ebet e me, etee náá, be nabe áabee lo meso me be nawaadje me epee esyee ko esu e tak e.

19 Tin, eYuda naabyen, me e boo zewaab ne bhel náá me zetanal sok bhwoob e Zeaad boo mekoozi me dik eLom. Deenek, me nabe áabee ne ghwyil e zye wak zepit dhaad mbyak'am.

20 Etep tak e, me kwyel e bee bin etep me neelii ne nen. Ye tsetse náá, me kolaa ne eghwooz bak e ko esu e mot ee bot e Yisalael di ne ebwaalel ne ne o.»

21 Be eezebóza ne ne náá: «Bis áapabela mekana me dus pe Yude dum ne tepo e. Ye tok ne dhiiti mon nyeg'es dus penek etep nye neezebanja bis dhiiti tep. Nefhu elee bis embee etep dum ne no.

22 Tin, bis epekwyel náá, wo pookolee bis way wo emet yo esiiza. Etee náá, bis ne gu náá, pe ko e di djas, bot áakwyel bot e di du sama bot e wo di du yenek.»

23 Be eezegwakel ne Pol, etep be neebaaboma e dhiiti dwoo. Daa dwoo tak nakakum e, be eezeye boo ebuepe, be eezebela nye pe nye nasulal e. Pol eezeni e lii, kana melem kekum bikoko. Nye nadi lyo be e dum ne Eyon e Zeeb. Nye nadi sa zii to take be náá, Yezu e Mesia etep be needum kon ne Zeeb. Nye nanenoo etep e tak e, to mekana me etsi e Moliiz ne to bemekana me bengoollel e mekpa me Zeeb.

24 Bedhiiti bot naamyaal etep ee nye nadi lee be e. Tin, bedhiiti naabyen emyaal yobo.

25 Daa, be nabeka boo áagwakel pak'oo e, Pol e booke ne noo náá: «Sisim na Dee nadi e ne gham, e ghej nye nadi lii ne bebhaab bin to nuub e ngoollel-mekpa e Zeeb Ezayi e!

26 Nye nadi eke e náá:

“Tóa kelee ne bot e mbyak'ak náá:

Bi epegwak enyope, tin, bi áamet mesuk me tak;

Bi epegwyák enyope, tin, bi áabee.

27 Etee náá, bot bak ne ka dyebalyel elyem dhaa tye.

Be eezediyal melo moo.

Be eezediyal mis moo.

Be sa deenek e, e kaab náá, mis moo e zeege bee,

melo moo nágwak,

etselal e loo nátiibal.

Tin, e di'enek, Zeeb ke e náá,

be aanakwaabula pe daa lam etep me neetsik be*.”

28 Pol eebaazebil náá: «Guka náá, Zeeb eedhis bhaadal tsik pe daa bot e di áadi bot e mbyak eYuda o. Boo, be waagwak ye.»

[
29 †]

30 Pol eezedi membu membá tin to ndjaa be naneg nye to tak e. Nyey e mo ne bot djas nadi zye zebbe nye o.

31 Nye nadi lee bot náá, Zeeb e waakok ko Eyon e le ne elyo e bot dum ne Yezu Klisto ne boo ebwaalel, nyey áaluaa.

* 28:27 Eza 6.9-10 † 28:29 Daa Pol nake deenek e, eYuda binok eezetó, be moo tin e suu meso pak'oo.

Mekana e Pól Bot e ghaada Lóm Eniel

Esuk étep mekana mak nakwyalaa e

Mekana mak é mekana e Pól nakwyal ne bot e di edum konj ne Zeeb pe kó ghaada Lóm. Ye nabe é, nye dinaa áakum penek, ye é dhiiti mot e nagoola be Mbée Bhaadal ne eduwa be Zeeb. Pól nakwyal bemekana mak e, étep be neegu nye. Dum ne tep tak e nye di eke ne náo náá, é gher nye aadi tó pe kyee dik Espanye e, nye dhaa pe yóbo étep nye needje be meghaaz tó mesa e Klisto. Nye naabaawaab ne náo náá, be djaala étep nye neebela ghwyil etó medjon.

Tó mekana mak, Pól naalyaal be náá, edum e konj ne Klisto é mbée sonok. Nye nake é náá, ye é bot e bos djas é nasa mesyem, étep tak e be di áàbela duma e Zeeb. Tin, nenak, be é ne ghwyil ebula tó egwakel ne ne tó egwakel ne Yezu Klisto. Zeeb naasée Pól étep nye needi mot-lwoma étep egoola Mbée Bhaadal. Pól naake náá, mbée mekpa menek e mebwala e Zeeb étep bot djas di edum konj ne Zeeb o, é di'enek, mot tok ne ghwyil eke náá, nwyak mot e mot mbyak eYuda neghu nwyak mot tok mot mbyak eYuda. Etee náá, pe daa Zeeb, bot djas di edum konj ne Zeeb o é djala, ye tok ne mot di edhaa mən sɔ. Nye naazedje be di epiki dáa ekwyla di elee e. Deenek, ekwyla lee é náá: «Mot di piki o, tsik'e aadi é tsik edum konj ne Zeeb.» (1.17) Pól naabaake náá, bɔɔ djas, bot e di edum konj ne Zeeb o, goka é ne edi tó egwakel, sa mot áàbhina sɔ mot, sa nye áakwyesal sɔ mot dje sɔs, sa nye áápée sɔ mot, ye nakoobe náá, mefulu mɔɔ tok djala.

Mekana mak, mekana me Pól nakwyal ne bot e ghaada Lóm é naadyeebabu enem esa, kana dwoɔ elenek, ekeletye naamyaaɔ ye enyɔɔpe.

Metsek me mekana tak e:

1 Pól naagoola Mbée Bhaadal. (1.1-17)

2 Ye é bot e bos djas é nasyem. (1.18—3.20)

3 Dáa Zeeb nadjé bot e bos di epiki e. (3.21—4.25)

4 Bot e Zeeb é waabela tsik na bes. (5.1—8.39)

5 Zeeb eebet bot e mbyak Yisalael, tin, ye é étep ba mən ewala, (9.1—11.36)

6 Tsik na bes tó mekwyla, (12.1—15.13)

7 Sa Pól namyam esa e, ne meswosel. (15.14—16.27)

Meswosel

1 Ye é mam Pól, mot-mesa e Yezu Klisto. Zeeb é nadjoo me, nye é nasée me étep me needi mot-lwoma, me neegoola bin Mbée Bhaadal ye.

2 Zeeb naalookek Mbée Bhaadal tak ne bengoolle e mekpa me tó ekwyla be na dee.

3 Mbée Bhaadal tak lii é kó esu e mən'e Yezu Klisto Gher'enaka. Zya nye nazye kó eko e bos e, nye nabyel é tó lɔɔg mebyel e bedha e mekoozi Dhavid.

4 Ne mebwala me Sisim na Dee, Zeeb naasée Yezu Klisto Gher'enaka étep nye needi mən e Zeeb, é sok nye nagomal nye pak myon e.

5 Nye é nasa náá, me bela enem ne embée e Zeeb ee me di mos mot-lwoma. Etee náá, bot djas e membyak mesis needum konj ne Zeeb, ne elooaba ne ne étep duu e Klisto.

6 Biyo pe é tó lɔɔg bot e tak. Biyo, bot e Zeeb nasée étep bi needi bot e Yezu Klisto o.

⁷ Me kwyal mekana mak é étep biyo djas, bot ε di pe ghaada Lom o, biyo bot ε Zeeb di ekwyel o, biyo bot ε Zeeb nazesée étep bi needi bot ε na dee o. Beta náá, Zeeb Seeg'ena ne Ghen Yezu Klisto dje bin enem ne embee ne egwyem.

Pól epkwyel étó kebee bot ε ezega mendjaala ghaada Lom

⁸ Me pookokan sok ε ebulah bhoo ne Zeeb'am ne din ε Yezu Klisto kó esu ε len. Ete náá, bhwak djas epeli enyope kó esu ε edum ε konj ε len ne Zeeb.

⁹ Zeeb ne gu náá, sa me di elee é, ye é etep etséetse, nyey mot me di esa mesa me yii egoola Mbée Bhaadal kó esu ε mōn'ε ne lyem wat o. Nyε ne gu náá me ne edjaala étep'en ngwyis.

¹⁰ E mēwala djas me di edjaala é, me ne ewaab ne Zeeb náá, nyε dje me ze ezye pe yebó ye be náá, ye é ekwosak ε le o.

¹¹ Deenek, me é ne gwyes dhaa tyε náá, mena bomaka, étep bi neebela ekee e enem ne embee, ekee ε Sisim na Dee, étep bi neebela megħaaz.

¹² Tin, baabela náá, me kwyel é me di é di wat ne nen étep bot needjeelka megħaaz tó edum ε konj elenaka ne Zeeb ee mena dika ne ye sama ε.

¹³ Bōn nyεeg bam, me kwyel é bi gu náá, me ne edyeebagek ezye pe yibo. Tin, me dinaa āapaabela ze ezye penek dōo ne dwoō pan mos'ak. Me kwyel é náá, mesa mam baaloo pe yebó pe, dāa ye naloo pe kyee bot ε membyak mesis ε.

¹⁴ Ye goka é me tó pe daa bot djas, bot ε mbyak eGhelek ne bot ε di āābe tó bot ε mbyak eGhelek o, pe daa bot ε di egu mekana o, ne bot ε di āāgu mekana o.

¹⁵ Etep tak ε, me di ne gwyes dhaa tyε étep ezegoola bin Mbée Bhaadal, biyo bot ε di kō ghaada Lom o.

Mebwala me Mbée Bhaadal

¹⁶ Me tok ne syen ne Mbée Bhaadal, etee náá, ye é mebwala me Zeeb dyeebasa étep etsik ε bot ε di edum konj ne Zeeb o. Bot ε nyε aalel etsik sok o aadi é bot ε mbyak eYuda, zenō bot ε di āābe bot ε mbyak eYuda o.

¹⁷ Tin, Mbée Bhaadal lyaal é dhatyee Zeeb di eneeg mot piki é mis me ε. Ye é kó esu edum ε konj ne Zeeb, kana meken kekum pe esik dhatyee ekwyala di elee: «Mot epiki aadi ne tsik é tó edum ε konj ε le ne Zeeb.»

Bot ε bōs djas é ne ndje sok bhwoob ε Zeeb

¹⁸ Tin, pe tō gwōo, Zeeb epelyaal ebuk ε le kō bot djas di āāduwal nyε o, bot ε di āāke tō epiki o. Etee náá, embee mesa mōo epelu bot náá, be nāgu etséetse dum ne Zeeb.

¹⁹ Bela náá, sa di egoka náá, bot gu dum ne Zeeb ε, ye é popoopwon é mis mōo. Zeeb nyε é met naatel be ye popoopwon.

²⁰ Mebwala ε Zeeb ne konyel Zeeb nyey nyε emet, ye é esa ee di náá, bot tok ne ghwyil ebee ε. Tin, kana dwoō Zeeb nakus bhwak ε, keyaka ne dwoō pan mos'ak, tsonj mot é ne ghwyil egu ye é ghen nyε di ebee esa ee Zeeb di sa ε. E di'enek, bot ε bōs tok ne dhiiti megħam aasa náá, be nāgu Zeeb,

²¹ etee náá, be naagu Zeeb. Tin, be āāpaduwal nyε, be āāpabee nyε dāa Zeeb, be āāpabulal ne Zeeb. Bela náá, egeka bōo mōo é yii ewo, epila elyem bōo eezedipal be mis.

²² Deenek, be dyeebagħee menyel náá, be é betsonj ε bot, ghuna be é epelyet,

²³ Tin, é di di egoka náá, be duwal duma Zeeb mot di náá, nyε aanāboogwyε o, bōo duwal é benaghise di ekpaka tyee bot, tyee enen, tyee betit ε di ne meko menā ε, ne bedhiiti nakpakaa tyee edjaadla-djaadla ε.

²⁴ Dum ne tēp tak é, Zeeb zebet be tō embee esesε e mekwosak me elyem bōo. Deenek, be kadi é é sa esa ε syen di eghwyalal menyel mōo met ε.

²⁵ E di'enek, be epebet etep etséetse ε Zeeb étep edu étep etsal. Tin be kaduwal é esa ε Zeeb nakus ε, āāduwal kusel tak nyε emet, mot di egoka ne eduwalaa kōm-kōm sii ne kōm o! Amen.

²⁶ Dum ne tep tak ε, Zεεb zebet be to mbee mezo di eghwyalal manyel mao ε. Tin, bowa aakadi ebá ne botom, be kadi ebá é pak'oo boa ne boa.

²⁷ Tyee wat ne bowa, botom pe aakadi ebá ne bowa. Be kadi meba é pak'oo botom ne botom. Ye é deenek ε be di ebela efute embee esesee di esa náá, be wo ze ε.

²⁸ Dáa ye dinaa be eebyen edum ε kon ne Zεεb ε, Zεεb eezelum be kon to esiiza boo yii ewo, tin, be epesa esa di aagoka ne esael ε.

²⁹ Deenek, be moo é ne betε ne membi me mesa me di aabe to epiki ε, mesyem, mbee doob, ego ε bot, mewo, mbee mepek, be é ne zok, ne esu ε etep ne min me boo.

³⁰ Be é bot ε mebhukul, be é bot ε mebhuka ε Zεεb, be aakaab bot, be é bot ε ebet, bot ε eghεea nyel. Be é ne meghaaz etep esaa embee esesee, be aakaab besεeg boo ne benyεeg boo.

³¹ Be aatselal, be aasa sa be di elεε ε, be ne lyel elyem, aabe ne ghon ne beso boo.

³² Tin, be ne gu epée e Zεεb enyoepe. Bot ε di eke deenek o, be goka é ne esyee. E di'enek, be aazosik é esa esesee binek ne esesee binek, be epebaabesal bedhiiti bot náá, be sa embee mesa menek.

2

Epée e Zεεb

¹ Woy, ye nakoozodi náá wo é eze, woy mot di epée beso bo o, gua náá, wo aanabela epelak. Etee náá, wo di epée beso bo, da wo é baadi eke dáa boo o, tin woy emet epewa nyel'o é fenj.

² Mena ne guka náá, epée e Zεεb é tsetse dum ne mbi bot ε di esa esesee binek o.

³ Woy mot di epée bot ε di esa mbee esesee binek, da wo é baadi esa esesee tak, wo gek é náá, wo aadi é kiid to epée e Zεεb e?

⁴ Wo epekwyel ebyasal boo enem esa e Zεεb, ne edil ε lyem'e ne mbee lyem'e? Wo aagu náá, boo enem esa e Zεεb é kwaasa náá, wo swoola tsik e?

⁵ Tin, wo epesa maa-elo, wo aakwyel eswoola lyem. Ye é etep tak ε wo di esεeg boo ebuk ε Zεεb ko nyel'o endita-endita dwo Zεεb aatel boo ebuk ε le to epée be e piki ε.

⁶ Nyε waadje mot ne mot efute mesa me nye nadi esa ε.

⁷ E di'enek, nye aadje tsik na kom-kom é ne bot ε di wa zii to esa enem esa, ne esaj ε duma, duu ne tsik na kom-kom.

⁸ Tin, nye aatel ebuk ne ebiyo ε le é ne bot ε di aalooba ne ne o, bot ε di aakwyel elooba ne etsetse da looba ne etep di aabe to epiki ε.

⁹ Bot djas di esa ebiyo o, be waabee mezuk ne ghon, ye aakan é ne bot ε mbyak eYuda, zenoo bot ε mbyak eGhelek.

¹⁰ E di'enek, Zεεb é waadje duma, duu, egwyem ne bot djas di esa sa manyo ε, ye aakan ε ne bot ε mbyak eYuda, zenoo bot ε mbyak eGhelek,

¹¹ etee náá, Zεεb aawa mbek pak bot.

¹² Bot ε di esyem aagu etsi ε Moiz o, be waagwye pe ε aabe ne etsi. Tin, bot ε di esyem, boo é gu etsi ε Moiz o, be waapεεaa ε dum ne etsi tak.

¹³ Etee náá, bot ε di bot ε epiki é mis me Zεεb o, ye tok bot ε di náá, boo zosik ε é egwak etsi ε Moiz. Tin, bot ε di bot ε epiki é mis me Zεεb o, ye é bot ε di ewa etsi tak to mesa o.

¹⁴ Eghen bot ε di aabe bot ε mbyak eYuda, bot ε di aagu etsi ε Moiz di elooba ne etsi boo be emet ε, ye é ekee, etsi tak é ne noo é baala to elyem, ye nakoozodi náá, be tok ne ye.

¹⁵ Tin, be lyaal deenek é sa etsi di elyo náá, mot sa ε, ye é kwyala tó elyem e bɔɔ. Egeka e lyem bɔɔ epelyaal ye, deenek, esiiza bɔɔ ne pit be é dhiiti mɛwala, da baakem be tó yak mɛwala.

¹⁶ Etep binek djas aanyen é dwoo Zeeb aapée esa ee djas di syela tó tsik mot ne mot é ze ε Yezu Klisto ε, ye é sa Mbée Bhaadal me di egoola ε di elee ε.

Eyuda ne etsi

¹⁷ Wɔ mot di ne din emot mbyak eYuda ɔ, ebwaaalel ε lɔ é pe tó etsi, kɔ esu ε Zeeb'ɔ ε wɔ di eben nyel,

¹⁸ wɔ ne gu ekwosak ε le, etsi naalyo dáa wɔ di egoka ne ewa mbek pak menyɔ ne ebiyo ε.

¹⁹ Wɔ bee é náá, wɔy é djeeɗel bot ε edhim, wɔy é gwyε bot ε di tó ghooghom ɔ,

²⁰ wɔy é lyoel bot ε di àagu mɛɗjek ɔ, lyoel bɔn dhyyeb, etee náá wɔy eezemyaal ne lyem wat náá, etsi epesa náá, wɔ di mot egu ε etep, mot egu ε etseetse.

²¹ Tin, wɔy, mot di elyo besɔ bɔ ɔ, étep yé wɔ di àalyo nyel'ɔ met? Wɔy, mot di egoola besɔ bɔ Mbée Bhaadal náá, be nàdjii ɔ, étep yé wɔ di edjii?

²² Wɔy, mot di elu bot náá, be nàsa εzɔ ɔ, étep yé wɔy di esa ye? Wɔy, mot di ebyen benaghise ɔ, étep yé wɔ di ekedjii esa ee di tó mɛndjaa me bezeeb bɔɔ ε?

²³ Wɔ ne sa eghɛa nyel kɔ esu ε etsi, tin, wɔ kadi é àadjε Zeeb duu é sok wɔ di esa sa etsi di ebyen ε!

²⁴ Tin, ekwyala lee é náá: «Dum ne etep bi di esa é, be dhiiti membyak epenyek Zeeb.»

²⁵ Eni é beka val ε, ye be náá, wɔ epelooba ne etsi ɔ. Tin, wɔ kadi àalooba ne etsi ɔ, ye é kkee wɔ àapani beka.

²⁶ Tin, mot di àani beka ɔ, nyε looba ne metinj me etsi ɔ, Zeeb aanàkwaabee nyε tyee mot zeni beka ɔ?

²⁷ Tin, mot di náá, nyε di àapabε pyonj beka é nyel'ε ɔ, nyε looba ne etsi ɔ, nyε waapée wɔ, wɔy mot di àalooba ne etsi ɔ, ye nakooodi náá, wɔ ne gu mekana me etsi ne náá, wɔ naaniigela beka.

²⁸ E di'enek, tete mot mbyak Yuda tok mot di ediig bet é mis me bot náá, nyε é Yuda, ne náá nyε é ne bam pyonj beka é nyel.

²⁹ Tin, tete mot mbyak eYuda é mot di àadiig bet é mis me bot ɔ, ye é mot naniigela beka tó lyem'ε ɔ, beka tak é yii Sisim e Zeeb, àabe yii etsi. Tete mot mbyak e Yuda bela duu é ne Zeeb, àakabe ne bot ε bɔs.

3

¹ Edi ε mot mbyak eYuda kwyel elee wɔ eedhaa bot djas e? Eni ε beka é ne dhiiti sonok ee mot di ebela kɔ esu ε tak e?

² Tseetse, ye é ne boo metanj tó bete ne esonok. Yii meken é náá, Zeeb naleekan edje mɛpka me é ne bot ε mbyak eYuda.

³ Ye é tseetse náá, be dhiiti bot pak'ɔ nabe é àadi sosoob ne Zeeb. Tin, ye kakwyel elee é náá, Zeeb waakat edi é sosoob etee náá, be tok esosoob e?

⁴ Aàbe deenek! Ye é koobe náá, bot ε bɔs djas é bot ε etsal ɔ, ye goka é, ye nyen popoopwon náá, Zeeb é mot etseetse. Ye é tseetse, ekwyala lee é náá:

«Ye goka é náá,
bot gu epiki bɔ, tó mɛpka mɔ,
tin, mot epit wɔ ɔɔ,
wɔ péεa ɔɔ,
wɔ goka é ne edi ne gham.»

⁵ Tin, ye be náá, embee mesa me mena di esa é, ye epesa náá, epiki e Zeeb nyen popoopwon é mwos dwoó ɔɔ, «haa» mena aakabaake dáa, Zeeb é ebiyoɛpe etee náá, nyee eewa mena é feŋ e? Me kalii wak é dáa bot djas di elii é.

⁶ Ye aanákwaasaal deenek! Etee náá, ye pe di é di deenek ɔɔ, pe Zeeb aakasa dáa éteɸ epee bot e bɔs?

⁷ Ye be náá, etsal bam epesa náá, etsetse e Zeeb nyen popoopwon éteɸ elyaal duma ye ɔɔ. «Haal!» Eteɸ yé me baadi epeeaa dáa mot mesyem?

⁸ Bedhiiti bot ke é náá, bis epelyo bot embee melyo náá: «Djhoosaka ebiyo etee náá, enem esa neenyen.» Mbi binok bot goka é ne ewaa é feŋ.

Ye tok ne mot epiki é mis me Zeeb

⁹ Ye é dáa? Ye kabe é náá, menabelka bot e mbyak eYuda eedhaa bot e membyak mesis e? Aàbe! Me naazeloolyaal náá, bot djas, ye nakoozodi bot e mbyak eYuda nɛghu bot e membyak mesis, djas e ɔɔ é si bhel mesyem.

¹⁰ E di'enek, ekwyla lee é náá:

«Ye tok ne mot di piki, àakobe-beak mot ngɔt,

¹¹ ye tok ne mot di etselal,
ye tok ne mot di esaa Zeeb.

¹² Deenek, be tokape é tete ze,
bɔɔ djas eezewo.

Ye tok ne mot di esa enem esa
àakobe-beak mot ngɔt.

¹³ Eghenjel-ghenjel bɔɔ moo é dáa evit e di náá, ye é mbek e,
edjem bɔɔ kagu é mekɔŋ,
sa di ewyis kɔ ekwood enuub bɔɔ moo é dáa nea egel,

¹⁴ enuub bɔɔ moo é “tɔɔ” ne ekelok, ne mekpa me bhula ndela mekpa.

¹⁵ Be ne kwyɛs e meko éteɸ egó e bot.

¹⁶ E edi djas be di edhan e, ye é puluk, tin be epewa bot tɔ tsik mezuk,

¹⁷ be àakwyel edi tɔ egwakel ne bɔn nyeeɸ bɔɔ.

¹⁸ Be àakaab Zeeb*..»

¹⁹ Bis ne gu náá, esa djas Etsi di elii é, ye lii é ne bot e di si etsi ɔ. Etee náá, bot needi ààbe nuub éteɸ etanjal. Deenek, éteɸ bot e bɔs djas needi ne ndje é mis me Zeeb.

²⁰ Etee náá, ye tok ne mot aadi piki é mis me Zeeb kɔ esu elooba ne etsi, bela náá, etsi lyaal é mesyem me mot di esa é.

Dáa Zeeb sa náá mot di piki e

²¹ Nenak yak, Zeeb eezetel mena dáa nyee di esa náá, mena di bot e epiki é mis me ààbe náá, ye é kɔ esu e etsi e. Bemekana me etsi dɔɔ ne bengoollel e mekpa e Zeeb naazeloollee ye.

²² Zeeb ke náá, mot é piki e, kɔ esu e edum koŋ e le ne Yezu Klisto. Tin, nyee sa ye é ne bot djas di edum koŋ ne Klisto ɔ, etee náá, ye tok ne mbek pak bot,

²³ tin, bot djas naazesym, duma e Zeeb tokape tɔ ɔɔ.

²⁴ Tin, Zeeb tɔ enem ne embee be, nyee eesa náá mot di piki é mis me kɔ esu e Yezu Klisto mot di epek bot tɔ mesyem ààbe ne efute ɔ.

* **3:18** Eteɸ melanjel 10-12: Med 14.1-3; 53.2-4; Ye nɔŋel é tɔ mekana me namwa tɔ lii eGhelek. Eteɸ elanjel e 13: Med 5.10. Ye nɔŋel é tɔ mekana me namwa tɔ lii eGhelek. Med 14.4. Eteɸ elanjel 14: Med 10.7 Ye nɔŋel é tɔ mekana me namwa tɔ lii eGhelek. Eteɸ elanjel 15-17: Eza 59.7-8. Eteɸ elanjel 18: Med 36.2.

²⁵ Nyey é mot Zeeb nasée étep éka nye buwa etee náá, ghiya ye needis bot é di edum konj ne Zeeb o to mesyem. Nye nasa deenek é étep elyaal epiki be, etee náá, é ghej sok nye nabe é àadi ewa bot é nadi esa mesyem o é fej.

²⁶ Zeeb naakwyel elyaal epiki be to melu me mena dika mos'aak ko esu emaad é lyem'é. Etee náá, nye é mot epiki, ye é étep tak é nye di esa náá, mot di edum konj ne Yezu o, di mot epiki.

²⁷ E di'enek, bot é waabaadi ne gham eghee nyel e? Aàbe, «haal!» Etep yé? Ye é etee náá, sa di wak é, ye tokape elooba ne etsi, ye é é ze edum é konj ne Zeeb.

²⁸ Mena é ne ghwyil eke náá, Zeeb bee mot piki é ko esu é edum é konj é le ne Zeeb, àakabe etee náá, nye epelooba ne etsi djas.

²⁹ Deenek, Zeeb é yii bot é mbyak eYuda boò bemet e? Nye tok ne ghwyil ebaadi Zeeb bot é di àabe bot é mbyak eYuda o? Tseetse, nyey pe é Zeeb bot é di àabe bot é mbyak eYuda o,

³⁰ etee náá, Zeeb é ngot. Zeeb aasa náá, bot é mbyak eYuda di bot é epiki ko esu é edum é konj ne Zeeb. Ye é nyey é waabaasa náá, bot é di àabe bot é mbyak eYuda o pe be di bot é epiki ko esu é edum é konj ne Zeeb.

³¹ Ye kakwyel elee é náá, bot é di edum konj ne Zeeb o, etsi àakaval e? Ye aanakwaasael deenek, ye é náá, bis epedje etsi boo metan.

4

Geka é Abalaam

¹ Bot aake tin dāá étep Abalaam mot di bhaab'enaka ko éko é bos o? Nye nabela yé dum ne etep binek?

² Ye é pe di náá, Abalaam nadjeaa di epiki é mis me Zeeb é ko esu é mesa me o, pe nye é ne ghwyil édi ne egheea nyel. Tin, ye nabe é àadi ne sa nawaasa náá, nye di ne egheea nyel é mis me Zeeb.

³ Deenek, ekwyala lee é náá: «Abalaam naadum konj ne Zeeb, tin, Zeeb naadje nye di epiki ko esu é edum é konj é le ne Zeeb.»

⁴ Mot di esa mesa o, nye goka é ne edjeaa efute. Efute tak tok náá, ye djeaa nye é yii toto, ye é sa nye di egoka ne ebela é.

⁵ Mot é di àasa mesa me etsi di elee o, nye dum konj ne Zeeb mot di epel bot é mesyem o, edum é konj é le ne Zeeb aasa náá, nye djeaa di epiki.

⁶ Memyaala ne mot Zeeb di edje nye di epiki, àabee-beak mesa me o. Ye é deenek é, Dhavid di eke náá,

⁷ «Memyaala ne bot é di náá, Zeeb eepel edjak é loo, bot é di náá, Zeeb eedis mesyem mao!

⁸ Memyaala ne mot di náá, Ghej àabis mesyem me!»

⁹ Tin, memyaala menek é étep bot é zeni beka «hoor» doo ne bot é di náá, be dinaa àapani beka o? Bot aaloo ne eke wak mbembe náá: «Zeeb nadje Abalaam di epiki é, ko esu é edum é konj é le ne Zeeb.»

¹⁰ Etep binek nasael é yaa ewala? Ye nasael é esok ne Abalaam ne éni beka «hoor» ye nasael é bhii tak? Aàbe, ye nabe é àasael bhii tak, ye nasael é esok ne nye ne ni beka.

¹¹ Bhis Abalaam nadjeaa di epiki é, nye nakaseaa beka é tyee geka di elyaal tseja é piki é. Nye nabela tseja tak é ko esu é edum é konj é le ne Zeeb é sok nye nabe nye dinaa àani beka é. Ye é deenek é, Abalaam mot nadi nye moo seeg bot é di edum konj ne Zeeb o, etee náá, Zeeb needje be di epiki ye nakoozodi náá, be àapani beka.

¹² Deenek, nye pe é seeg bot é zeni beka o. Ye kwyel elee é, ye tok bot é zosik é éni é beka o. Tin, ye é bot é di eke to edum é konj é seeg'enaka Abalaam nadi ne ye ne Zeeb, esok ne nye ne ni beka o.

Ekek e Zeeb belaa e to edum konj ne Zeeb

¹³ Zeeb naakek Abalaam ne bedha be naá, nye waadjé be bhwak, ye needi yɔbo. Tin, ekek binek nabe é áasaal etee náá Abalaam nadi elooba ne etsi. Ye nabe é etee náá, Zeeb naadjé nye di epiki kɔ esu e edum konj e le ne Zeeb.

¹⁴ Ye é pe di náá, esa ee Zeeb nakek e, nye nazokek ye e ne bot e di elooba ne etsi ɔ, ye kwyel etee é náá, edum e konj ne Zeeb moo é áakabe dhiiti vanj sonok, tin, ekek e Zeeb aadi é yii toto.

¹⁵ Deenek, etsi é di esa náá, ebuk e Zeeb di kɔ bot. Tin, é di di áabe ne tsi ɔ, ye tok ne tep ebyen elooba ne tsi.

¹⁶ Ye é deenek, ekek nadjeaa é kɔ esu edum konj ne Zeeb, étep ye needi ekee nazedjeaa mena ne Zeeb e. Ye aadi é deenek, ne bedha e Abalaam djas, áazobe-beak bot e di elooba ne etsi ɔ, ye é dɔɔ ne bot e di eke to edum e konj e Abalaam ne Zeeb ɔ. Abalaam é seeg menabelka djas.

¹⁷ Tin, ekwyla lee é náá: «Me eesa náá, wɔ di bhaab bete ne membyak.» Nye é seeg'enaka sok bhwoob e Zeeb mot nye nadum konj ne ne ɔ. Ye é Zeeb mot di egomal bot e zegwye ɔ, mot di kusel esa ee di áadi sok e.

¹⁸ Abalaam nabe é áawa ebwaalel e le é nyel'e met, nye nawa ebwaalel é to ghwyil e Zeeb. Etep tak e, nye nadi nye moo «Bhaab bete ne membyak.» Ye nasael é dáa Zeeb naloole nye é: «Ye é deenek e, metanj me bedha bɔ aadi.»

¹⁹ Eghen tak, Abalaam nabe é nye moo ne membu ekee sa ye aasa membu dhet (100). Nye nabe é, nye moo kunaa ne esyee. Eghen nye nadi ebee náá, Saala myel nabe é kwyil e, edum e konj e le nabe é áabula bhis.

²⁰ Tin, nye nabe é áakat ewa ebwaalel e le ne Zeeb, nye nabe é áadi esa meso ne ekek e Zeeb. Tin, edum e konj e le ne Zeeb naadyeabadjedje nye meghaaz, nye nadi ebulal bhɔɔ ne Zeeb.

²¹ Nye nadi é ne boo ebwaalel náá, sa Zeeb nakek e, nye é ne ghwyil esa ye.

²² Dum ne tep tak e, ye di ekeaa ne Abalaam kɔ esu e edum e konj e le ne Zeeb náá: «Zeeb naadjé nye di epiki.»

²³ Mekpa me di kwyla náá: «Zeeb naadjé nye di epiki e» ye nabe é áakwyalaa kɔ esu Abalaam nye emet.

²⁴ Tin, ye nabaakwyaalaa pe é étep menabelka bot e Zeeb zedje di epiki ɔ, menabelka bot e di edum konj ne Zeeb, mot nagomal Ghen'enaka Yezu pak myon ɔ.

²⁵ Nye naka Yezu é esyee é étep edjak e lena. Nye naagomal nye pak myon, étep edje mena di epiki é mis me.

5

E di to egwakel ne Zeeb

¹ Dáa ye di náá, Zeeb eedje mena di epiki é mis me kɔ esu edum e konj e lena ne ne e, ye é mena dika mos to egwakel ne ne kɔ esu e Ghen'enaka Yezu Klisto'aak.

² Ye é kɔ esu e edum e konj ne Yezu e mena belaka ze ebela enem ne embée e Zeeb ee mena dika mos ghin to tak'ak. Ye é étep tak e mena dika to memyaala me ebwaalel é di e to duma e Zeeb.

³ Ebaanyo náá, mena baamyaalaka esok mena dika to mezu e. Etee náá, mena ne guka náá, mezu ne sa náá mena dika ne zii.

⁴ Zii ne sa náá mena dika ne ghwyil epyet to mebbhowal, da ghwyil epyet to mebbhowal esa náá mena dika ne ebwaalel.

⁵ Bela náá, ebwaalel elenek áakɔɔ mena. Etee náá, é ze e Sisim na Dee ee Zeeb nadje mena e, nye eesa náá, mena dika ne kwyel ne ne to ebhum elyem bena.

⁶ Tin, é ghen nye mena nadika mena dinaa áabe ne ghwyil e, é di'enek e, Klisto nagwye étep bot e mesyem é ewala Zeeb nale e.

⁷ Tin, elyel náá, mot myaal esyee étep sɔ mot, ye nakoozodi náá, sɔ tak é mot epiki. Deenek, mot ε ne ghwyil ebela meghaaz me egwyε étep mot di esa enem esa ɔ.

⁸ Tin, Zeeb naatel dáa nye di ekwyel mena ε: Klisto nagwyε kɔ esu ε lena ε, é gheɲ mena nadika mena dinaa bot ε mesyem ε.

⁹ Dáa ye di náá, ye é kɔ esu buwa nyel'ε ε, mena moo nenak ε bot ε epiki é mis me Zeeb, ye é étep tak ε di náá, nye aabaatsik mena si ebuk ε le.

¹⁰ E gheɲ mena nadika mena dinaaka bot ε mebhuka ε Zeeb ε, nye naabulal egwakel ne nena dum ne esyee ε mɔn'ε. Nenak, dáa ye di náá, mɔn'ε é ne tsik ε, ne náá, nye eebulal egwakel ne nena ε, nye waatsik mena.

¹¹ Ye tok yenek ne yenek, mena epebaamyaalaka ne Zeeb dhaa nyel, nyey é mot nanεεg mena tɔ egwakel ne ne kɔ esu ε Gheɲ'enaka Yezu Klisto ɔ.

Adam ne Yezu Klisto

¹² Dáa ye di náá syem nani kɔ eko ε bɔs ε, kɔ esu ε mot ngɔt, Adam, da syem εzedjoo esyee kɔ bɔs ε, deenek ε esyee nakazebela bot djas, etεε náá, bot djas naasyem.

¹³ Esok ne Zeeb ne djε etsi ne Moiiɪ, syem nadi é ye moo kɔ bɔs. Tin, dáa etsi nadi ye dinaa áábe tak ε, Zeeb nabe é áádi ebee mesyem me bot ε bɔs.

¹⁴ Bela náá, kana é gheɲ Adam kekum é gheɲ ε Moiiɪ, esyee nabe é ne ghwyil kɔ bot djas dɔɔ ne bot ε nadi áasyem dáa Adam mot nadi áálooba ne sa Zeeb naleε nye ε.

Adam nabe é mbanja-mbanja mot nadi egoka ne εzye ɔ.

¹⁵ Tin, edjak ε Adam tok ne ghwyil edi tyee wat ne ekεε enem ne embεε ee Zeeb zedje mot, mot áasa mesa ε. Ye é tseetse náá, zukamwaa ne bot naagwyε kɔ esu ε edjak ε mot ngɔt. Tin, enem ne embεε ee Zeeb nadjε mena kɔ lo ε Yezu Klisto ε naatsik bot ebuepe tɔ edjak ε lɔɔ.

¹⁶ Deenek, ekεε ε Zeeb di edje ε, ye tok tyee wat ne syem mot ngɔt nasa ε. Syem ε Adam naasa náá, Zeeb kwyεsal bot ε bɔs ndje sɔs. Tin, ekεε Zeeb nadjε bot, bot áasa mesa ε, ye naasa náá, nye nákwyesal be ndje sɔs, ye nakoozodi náá be é ne betε ne mesyem.

¹⁷ Ye be náá, syem mot ngɔt naasa náá, esyee di ne ghwyil kɔ bot ε bɔs ɔɔ, tin, kɔ esu ε tsik mot ngɔt Yezu Klisto, bot eebela enem ne embεε ebuepe ne ekεε epiki di esa náá, bot di sama ne Yezu Klisto ε.

¹⁸ Nenak, syem ε mot ngɔt Adam, eesa náá, bot djas kwyεselaa ndje sɔs, ye é tyee wat, ne mesa me epiki me mot ngɔt Yezu Klisto nasa náá bot ε bɔs djas di bot ε epiki ne edje be tsik ε.

¹⁹ Dáa mot ngɔt nadi áálooba é, ye naasa náá, betε ne bot ni tɔ mesyem, deenek, elooba ε mot ngɔt nalooba é, ye eesa náá, betε ne bot di bot ε epiki é mis me Zeeb.

²⁰ Eghεɲ etsi natuula é, mesyem naabaaze bu. Tin, edi mesyem di ebu é, enem ne embεε ε Zeeb epebu dhaa tyε.

²¹ Tin, dáa mesyem natel ghwyil'ε tɔ esyee ε, ye é deenek ε enem ne embεε ε Zeeb di etel ghwyil'ε tɔ epiki, étep edje mena tsik na kɔm-kɔm kɔ esu ε Yezu Klisto Gheɲ'enaka.

6

Edi dáa mot zegwyε ɔ sok bhwoob mesyem, ebela tsik dum ne Klisto

¹ E di'enek, bot aakake thin dáa? Ye goka é bot gyee tɔ mesyem etεε náá enem ne embεε ε Zeeb epebu dhaa tyε?

² Ye aanákwaasaεl deenek, menabelka bot ε di náá, mena naazeduska tɔ tsik mesyem ɔ, «haaa» étep yé mena di baakwyelka εsik tɔ tsik mesyem?

³ Bi ààgu náá, é gheṇ mena naduwaka Zeeb ε, menabelka djas nabe é, mena mooka mot ngot ne Yezu Klisto? Ye kwyl ellee é náá, mena naazegwyeka sama ne ne.

⁴ Dum ne eduwa Zeeb'enek, mena naagwye, delaa sama ne Klisto. Etee náá, tye wat ne dáa duma Seeḡ nasa náá, Klisto gom pak myon ε, deenek ε, menabelka pe aabaake to tsik na bes.

⁵ Tin, ye be náá, mena nadika é mot ngot ne ne to koka mbi esyee ε le oo, mena aabaadika é mot ngot ne ne to mbi egom ε le pak myon.

⁶ Bot goka é ne egu enyope náá, mena tokape mbi bot ε mena nadika kpaambel o. Mena naazegwyeka, mbema é melaaba sama ne Klisto. Etee náá, tsik epuud mena nadika ne ye ε neegwye. Tin, mena needi aabaadika ekwom mesyem.

⁷ Etee náá, mot nagwye sama ne Klisto o, nye moo é nye eezedjeaa di epiki, nye naazepekaa to mesyem.

⁸ Ye be náá, mena eezegwyeka sama ne Klisto oo, tin, mena é ne ghwyil edi ne ebwaalel náá, mena waadika pe ne tsik sama ne ne.

⁹ Mena ne guka enyope náá, Klisto naazegomlaa pak myon, nye tok ne ghwyil ebaagwye. Tin, esyee tokape ne ghwyil ko le.

¹⁰ Klisto nagwye é gwyeka sok wat etep esaab ghwyil mebwala me mesyem me bot ε bos. Tin, nenak yak nye moo é ne tsik ko esu ε Zeeb.

¹¹ Ye é tye wat ne biyo, beeka náá, sok bhwoob mesyem, bi é dáa bot ε zegwye o. E di'enek, guka náá, bi é ne tsik é mis me Zeeb, ko esu egwakel ne Yezu Klisto.

¹² Sa mesyem aabela ghwyil ko menyel men di náá, ye aaboodi é gwyε ε, sa bi aalooba ne egwye ε epuud bin.

¹³ Sa bi aabaawa ekyes menyel men to mesyem, etee náá, ye eZekwa bin to ebiyo. Tin, djeka Zeeb menyel men djeka wat dáa bot ε zegom pak myon etep ebula to tsik ε. Bi goka é ne edje menyel men djas to mesa me etep esa mesa me piki.

¹⁴ E di'enek, mesyem aanabaadi ne ghwyil ko len, etee náá, bi tokape si bhel etsi, bi moo é to enem ne embee ε Zeeb.

Esa mesa me epiki

¹⁵ Ye é yé? Ye é náá, mena é ne ghwyil ε saka mesyem etee náá mena tokape si bhel etsi, mena mooka é to enem ne embee ε Zeeb é? Ye aanakwaasaal deenek!

¹⁶ Bi ne gu enyope náá, bi é dje menyel men ne mot náá, nye koka ko len oo, bi aakadi é ekwom mot bi di elooba ne ne o. Ye be náá, syem é di ekoka ko len oo, ye waadul bin to esyee. Ye kabe náá, Zeeb é di koka ko len oo, nye waadje bin tsik epiki.

¹⁷ Djoobulalka bhoo ne Zeeb etee náá, biyo bot ε nadi kpaambel bekwom ε mesyem o, bi moo mos é elooba ne lyem wat ne melyo me nadjaa bin ε.

¹⁸ Bi tokape bekwom ε mesyem, bi moo é bot ε di esa mesa me di náá, ye é yii epiki ε.

¹⁹ Me kalii wak é dáa bot djas di elii é, etee náá, bi aadyebanyo emet masuk me etep. Eghen sok, bi nabe é bi naawa elyem bin «doka» to ekwom e mesa me edhuud ne yii ebiyo di edis egwakel pak biyo ne Zeeb. Ye é dáa mos, bi goka é ne ewa elyem bin djas «doka» to ekwom e mesa me epiki, etep bi needi to tsik na dee.

²⁰ Eghen bi nadi ekwom e mesyem ε, esa mesa me epiki nabe é aadi edjoak bin.

²¹ Tin, bi nakabela yé, é sok bi nadi esa ee esa di edje bin syen mos'aak? Esa binek dul bot ε to esyee!

²² Nenak yak, bi moo é pëka si bhel mesyem, bi moo é tō mesa me Zeeb. Tin, sa bi bela é, ye é tsik na dëe, étep ebela tsik na kōm-kōm bhii tak.

²³ Eteé náá, efute mesyem é ye é esyee. Tin, ekeé yii toto Zeeb di edje é, ye é tsik na kōm-kōm tō egwakel ne Yezu Klisto Gheñ'enaka.

7

Mepeka si bhel etsi

¹ Bōn nyeeḡ, bi ne gu enyōepe sa me di ekwyel elee bin é, etee náá bi ne gu etsi. Bi ne gu náá, etsi bela ghwyil kō mot é, é sok di náá mot dinaa ne tsik é.

² Djhoopokonōōka geka moma ebá: etsi ebá ke é náá, moma di bhaada ne ngom é, é sok ngom di náá, nye dinaa ne tsik é. Tin, ye kabé náá, ngom eegwyé oō, nye tokape si bhel etsi ebá.

³ Nye bela dhiiti motom sis ngom dinaa ne tsik'ōō, nye aakadjóōa é moma mezo. Tin, ngom egwyé oō, nye moo é pëka si bhel etsi ebá. Deenek, nye é ne ghwyil edi mwa dhiiti mot āābe náá, nye sa é ezō.

⁴ Ye é tyee wat ne biyō bōn nyeeḡ bam, dum ne etsi, bi moo é bi eezegwyé etee náá, bi é mot ngōt ne nyel é Klisto. E di'enek, bi moo é bot é mot sis, mot nazegom pak myonj étep mena neesaka enem esa é mis me Zeeb é.

⁵ Eteé náá, é gheñ mena nadika mena dinaa ekeka tō ekwosak epuud é, etsi naasa náá, embee mekwosak me esyem wyis kel. Mekwosak me esyem tak nadi esa mesa tō menyel mena. Eteé náá, ye neewa mena tō tsik esyee.

⁶ Nenak mena moo é pëka si bhel etsi, etee náá, mena naazegwyeka kō esu é sa nadi eke náá, mena dika ekwom é. Menaka é ne ghwyil ekabaasa mesa me Zeeb tyee sis, ne ghwyil Sisim na Dëe, āākabaabe dāa ye nadi esesaa é gheñ sok tō bemekana me etsi di náá, ye eezehola é.

Etsi ne mesyem

⁷ E di'enek, bot aakake tin dāa? Etsi é esyem e? Ye aanākwaasael deenek! Eteé náá, ye é dum ne etsi é me di egu sa di syem é. Deenek, ye é pe di é di náá tsi nabe é āālee náá: «Sa wō āāwyeeb sonok», pe me nabe é āāgu syem di edjóōa ewyeeb é.

⁸ Tin, mesyem pyet é kō metiñ, étep esa náá me di ne membi me embee mekwosak djas. Eteé náá, etsi é pe di āābe oō, pe syem é sa wat di náá ye eezegwyé.

⁹ Eghen na mwa, é sok etsi nadi āābe é, me nadi é ne tsik. Dāa metiñ nakazyé é, syem eebela di.

¹⁰ Mam eezegwyé: Metiñ sa nabe náá, bot aatsak ne ye é, ye nakadul mam é pe ze esyee.

¹¹ Eteé náá, mesyem eebela ze ekōō é me. Nye kōō me dum ne metiñ. Kō esu é metiñ me tak é me zegwyé mos'aak.

¹² Deenek, etsi é dëe, tin metiñ, ye é piki, ye é dëe, ne nyō.

¹³ Metiñ, sa nadi náá ye é mbëe sonok é, ye moo ne nam mos é esyee? Ye aanākwaasael deenek! Ye é mesyem é nakus tep tak. Syem eelyaal ne tseetse sa nye di é. Mesyem pyet é kō sa di enyōepe é étep ye neegō me. Ye é deenek é metiñ nasa náá, mena guka náá, esyem é mbee sonok dhaa tyé.

Mot é si bhel mesyem

¹⁴ Mena ne guka náá, etsi é etep Sisim. Tin, mam é mot epuud, me naazebōmsaa tyee kwom mesyem.

¹⁵ Me āāgu sa me di sa é, etee náá, me āāsa sa lyem'am di ekwos é. Tin, me sa é, sa me di ebhina é.

¹⁶ Ne tseetse ye be náá, me sa é sa di náá lyem'am āākwyel oō, me eemyaal etsi, tin, me ne gu náá, etsi ne nyō.

¹⁷ Nenak, ye tok mam di esa deenek, ye é syem di tɔ lam é di esa deenek.

¹⁸ Etée náá, me ne gu náá, ye tok ne sa menyo di tɔ lam, me lii deenek é dum ne epuud bam. Ne tsetse, ekwosak esa sa di enyo é tɔ lam, tin, me ààbela ghwyil esa ye.

¹⁹ Etée náá, me ààsa enem esa ee me di ekwyel esa ε, tin, me sa é etep ebiyo ee me di ààkwyel esa ε.

²⁰ Ye be náá, me sa é, sa lyem'am di ààkwyel ɔɔ, ye tok mam di esa deenek. Ye é syem di tɔ lam é di esa deenek.

²¹ Tin, mam mot di ekwyel esa enem esa ɔ, me ne dyeebabee ghwyil syem'ak tɔ lam, é gheɲ me di ekwyel esa enem esa ε, me zobela ghwyil esa embee mesa.

²² Bela náá, tɔ bum lyem'am, me ne dyeebamyaala ne etsi e Zeeb.

²³ E di'enek, me epebee náá, pe tɔ nyel'am, ye é ne dhiiti etsi sis di tɔ zyaala ne etsi esiiza bam di ekwyel ε. Tsi tak di esa náá, me di kwom etsi esyem di tɔ lam ε.

²⁴ «Haa» kpaa-ghon ne nam! Eze aapek me ne nyel'ak di edul me pe ze esyee ε?

²⁵ Djhoobulalka bhɔɔ ne Zeeb kɔ esu ε Yezu Klisto Gheɲ'enaka!

Deenek, me é tɔ mesa me etsi e Zeeb kɔ esu ε esiiza mam. Tin, tɔ egwyes epuud, me é kwom etsi mesyem.

8

Tsik ne sisim Zeeb

¹ Etép tak ε di náá, bot ε di mos sama ne Yezu Klisto ɔ, tokape ne ndje sɔs.

² Etée náá, dum ne Yezu Klisto, tsi Sisim di edje tsik ε naazepek me tɔ ekwom e tsi mesyem ne esyee.

³ Zeeb naasa esa ee di náá etsi ε Moiiiz nabe é ààbe ne ghwyil esa ε, etée náá, epuud ne sa elte. Nye naadhis mon'ε ne nyel epuud dāa menabelka bot ε mesyem, etée náá, nye neepék mena tɔ mesyem. Ye é deenek ε, Zeeb nawa é feɲ mesyem nadi tɔ menyel me bot ε.

⁴ Zeeb sa deenek é etée náá, mena needika ne ghwyil eke dāa e etsi di eleε ε. Deenek, mena aanakabaake tɔ tsik epuud, tin, mena aakake é ne ghwyil ε Sisim.

⁵ Deenek, bot ε di eke tɔ ghwyil epuud ɔ, be sa é mekwosak me epuud. Tin, bot ε di eke tɔ ghwyil Sisim ɔ, be sa é mekwosak me Sisim.

⁶ Mot ε di eke si ghwyil epuud ɔɔ, ye dul nye é é ze esyee. Tin, mot ε di eke si ghwyil Sisim ɔɔ, ye dje nye é tsik ne egwyem.

⁷ Etée náá, bot ε di eke si ghwyil ekwosak epuud ɔ, be é bot ε mebhuka ε Zeeb, be ààlooba ne etsi e Zeeb, be tok ne ghwyil elooba ne etsi é tak.

⁸ Bot ε di eke si ghwyil epuud ɔ, Zeeb tok ne ghwyil emyaala ne nɔɔ.

⁹ Ye kabe biyo ɔ, bi ààke si ghwyil epuud, bi ke é si ghwyil Sisim, etée náá, Sisim Zeeb eebe di tɔ len. Tin, mot di ààbe ne Sisim ε Klisto ɔ, nye tok ngbe Klisto.

¹⁰ Ye nakoozodi náá klisto é tɔ len, menyel men aaboodi é gwyε kɔ esu ε mesyem. Tin, Sisim é di dje bin tsik, etée náá, Zeeb naazesa náá, bi djeaa di epiki é mis me.

¹¹ Ye be náá Sisim mot nagomal Yezu pak myon é tɔ len ɔɔ, tin, Zeeb mot nagomal Klisto pak myon ɔ, nye aabaadjε tsik é menyel men nazegwyε ε, kɔ esu ε Sisim'e zebe di tɔ len ε.

¹² E di'enek, bɔn nyeεg, ye be náá, bis é ne kola yibo, ye tok kola epuud etée náá, bis neeke tɔ ekwosak epuud.

¹³ Eteε náá, bi é di tɔ mekwosak epuud ɔɔ, bi é waagwyε. Tin, dum ne ghwyil ee Sisim di edje bin ε, bi é waakwak embee mefulu di tɔ menyel men ε, bi aadi é ne tsik.

¹⁴ Bot djas di edjeedel ne Sisim Zeeb ɔ, be é bɔn ε Zeeb.

¹⁵ Eteε náá, Sisim bi bela é, ye tok Sisim di ewa bin tɔ ekwom ne ebaadjε bin bwoo. Deenek, Sisim bi nabela é nasa náá, bi di betete bɔn Zeeb, ye é kɔ εsu ε Sisim yenek é mena di eben gwood étep etsim: «Abha!» Ye kwyel elee é, «Saag'am!»

¹⁶ Sisim Zeeb nyε emet epelyaal ne tsetse ne sisim yenaka náá, mena moo é betete bɔn ε Zeeb.

¹⁷ Deenek, dáa ye di náá, menaka é bɔn be ε, mena pe é bɔn ε lyak! Ne tsetse menaka é bɔn ε lyak ε Zeeb, menaka é bɔn ε lyak sama ne Klisto. Eteε náá, mena zukeka sama ne ne ɔɔ, mena aabaadika é sama ne ne tɔ duma ye.

Duma di ezye ε

¹⁸ Me bee é eke ε mezuk me mena di ezukeka mos'aak, ye aanadi tyee wat ne duma Zeeb aalyaal mena djemen ε.

¹⁹ Bhwak djas é lyem pe eko é bhwood ewala ee Zeeb aalyaal duma bɔn be ε.

²⁰ Eteε náá, bhwak djas naazeni si bhel meze me di àaval sonok ε. Aàbe náá, ye nakwyel edi deenek é ne ekwosak ε le met. Ye é kɔ εsu ε mot nawa nyε si bhel'ε ɔ. Bela náá, ye dinaa ne ebwaalel.

²¹ Eteε náá, esa ee Zeeb nakus djas ε waapekel si bhel mebwaala me nazesaab ye ne ewa ye tɔ ekwom ε. Tin, bhwak djas aabela di tɔ duma mepeka sama wat ne bɔn ε Zeeb.

²² Mena epeguka náá, ɔɔ ne dwoo pan mos'ak, bhwak djas epesim, ne ezuk dáa moma di egwak ebel ε.

²³ Ye tok bhwak ne bhwak di ezuk. Ye é ɔɔ ne menabelka, bot ε nazebela Sisim dáa eke meken tɔ mekeε me Zeeb nakek ε, mena epebaasimka tɔ elyem bena. Deenek, menaka é tɔ bhwood náá, Zeeb sa náá, mena dika betete bɔn be, da nyε é pek menyel mena.

²⁴ Eteε náá, mena naazelbelaka tsik, ye é tsik tak é di edje mena ebwaalel. Ye be náá, bot ε epebee sa dinaa bot ε ne ebwaalel ne ye ɔɔ, yenek tokape ebwaalel. Ye é eze baadi ne ebwaalel ne sa nyε di ebee ε?

²⁵ Tin, ye é be náá, menaka é ne ebwaalel ne sa dinaa mena àabeeka ɔɔ, mena waawaka zii é bhwood.

²⁶ Ye é tyee wat ne Sisim. Sisim epebaakwyee mena, eteε náá, menaka é ne elte. Mena àaguka edjaala dáa mena di egoka ε. Tin, Sisim nyε é met epedjaala Zeeb étep'ena etɔla ne mekpa me di náá, mot tok ne ghwyil elii ε.

²⁷ Tin, Zeeb mot di ebee tɔ ebhum elyem e bot ɔ ne gu sa Sisim di ekwyel ewaab ε. Eteε náá, Sisim epedjaala Zeeb étep bot ε di edum konj ne Zeeb ɔ, dáa nyεy Zeeb di ekwyel ε.

²⁸ Mena ne baaguka náá, esonok djas é enyɔpe étep bot ε di ekwyel Zeeb ɔ, bot ε nyε nadjóo tɔ ekwosak ε le ɔ.

²⁹ Eteε náá, Zeeb naazegu be, nyε naabaazesa náá, be nɔɲel ne mɔn'e, eteε náá, mɔn'e tak needi mɔn medjoak me bete ne bɔn nyεeg.

³⁰ Bot ε di náá, Zeeb naazesée be ɔ, nyε naadjóo be. Bot ε nyε nazedjóo ɔ, nyε naazedje be di epiki é mis me, ne ebaasa náá, be bela di tɔ duma ye.

Mebok me kwyel ε Zeeb

³¹ Mena aakabaake dáa? Ye be náá, Zeeb é pe yenabel kyee ɔɔ, eze aabaadi ne ghwyil ekwak mena?

³² Nyεy mot di náá nyε nabe é àasa náá mɔn'e Yezu di ngbe met ɔ, nyε naaka nyε buwa kɔ εsu ε menabelka djas.

«Haa» dum ne mən'e, nye aadi ààdje mena esonok djas tɔ enəm ne embɛɛ be dāa?

³³ Eze aapit bot ε Zeeb nazesée ɔ? Mot tok, etee náá, ye é Zeeb ε di eke ne bot ε nye nasée ɔ náá, be é bot ε epiki.

³⁴ Eze di ne ghwyil ewa be é fen? Mot tok, etee náá, Yezu Klisto é mot nagwyɛ da gom bhis esyee ɔ. Nye é pe mbɔ eghɛɛ ε Zeeb, nye epedjaala kɔ esu ε lena.

³⁵ Eze di ne ghwyil ebek mena ne kwyɛl ε Klisto?

Ye é ne ghwyil edi mezuk e, ghonj e, metiiga, za, eduuba e, etɛp di ne ghwyil egó bot ε, neghu esyee?

³⁶ Ekwyala lee é náá:

«Ye é kɔ esu ε lɔ ε, mena di é mɛwala djas seeba e esyee, be kabee mena é tyee Etaa be di edul éteɛ ketsakaa ε.»

³⁷ Tin, mena naazekwakeka etɛp binek djas boo kwaka, kɔ esu ε mot nazekwyɛl mena ɔ.

³⁸ Ne tseetse, me ne guka náá, dhiiti sonok tok ne ghwyil edis kwyɛl Zeeb di ne ye ne nena ε:

Ye nakoozodi esyee neghu tsik,

ye nakoozodi efɔfop, ye nakoozodi bedhiiti ekukuma, neghu membi me mɛbwala me di pe tɔ gwoo ɔ,

ye nakoozodi etɛp e mos neghu etɛp e djɛmɛn,

³⁹ ye nakoozodi esa e mɛbwala me di tɔ gwoo neghu pe si bɔs ε,

àakobe-beak sa wat nakusaa-kusak ε,

ye tok ne sa wat di ne ghwyil ε wa ndje tɔ kwyɛl di pak bis ne Zeeb ε.

Zeeb naalyaal mena kwyɛl tak kɔ esu ε Yezu Klisto Ghen'enaka.

9

Zeeb nasée ε bot ε mbyak Yisalaɛl

¹ Sa me aale é, ye é etseetse, me ààlee etsal, etee náá, me é mot ε Klisto, Sisim na Dee epelyaal tɔ esiiza bam náá, me lee é sa di tseetse ε.

² Lyem'am é ne boo ghonj dhaa tyɛ, ne pel wat di náá ye ààsi ε.

³ Ne tseetse, ekwosak ε lam é náá, mam emet bela ekelok ε Zeeb, me neebeka ne Klisto éteɛ me neesa sa di enyɔ dum ne bɔn nyeeɛ bam, bot ε mbyak'am.

⁴ Bɔn nyeeɛ bam tak é, bot ε mbyak Yisalaɛl. Zeeb naasa náá, be di bɔn be, nye naalyaal be duma ye. Nye naasa ebhenj ne nɔɔ, nye naadje be Etsi. Nye naalyaal be dāa be di egoka ne eduwal nye ε, nye naadje be ekek.

⁵ Be nadi é bɔn bedha ε bebhaab Zeeb naloozesée ɔ. Dɔɔ ne Klisto pe, tyee mot, nye nabyel é tɔ lɔɔɔ bedha bebhaab bot ε mbyak binɔk. Nyey mot di Zeeb kɔ esonok djas ɔ, beta náá, duu di ne ne kɔm-kɔm. Amen.

⁶ Ye àakwyɛl elee náá, mekpa me Zeeb àakaval. Etee náá, ye tok bot di kɔ kyee dik Yisalaɛl djas ɔ, di bɔn bedha bhaab mot nadi edjooaa Yisalaɛl ɔ.

⁷ Deenek, bɔn Abalaam djas tok bɔn nadus tɔ mɔ'ε ɔ, etee náá, Zeeb naleɛ ne Abalaam ε náá: «Ye é dum ne Izak ε, wɔ aabela bedha me nakek wɔ ε.»

⁸ Ye kwyɛl elee náá, ye tok bɔn di ebyel dāa bot di ezye ne ebyel ɔ di bɔn ε Zeeb, ye é bɔn nabyel dāa Zeeb nakek ɔ di ebɛɛ dāa bɛtɛtɛ bedha.

⁹ Etee náá, mekpa me ekek e Zeeb naleɛ é náá: «É ewala bot di'ak, é mbu di ezye yenek, me aabula wak, me aabela é, Saala eezebya mɔn motom.»

¹⁰ Ye àapasik tin, dhjoobaataalaka ne Lebeka, mɛwas me nabe é bɔn seɛɛ ngot, seɛɛ'ɔɔ tak nabe é Izak bhaab'enaka.

¹¹ Ye nabe é mawas e Lebeka bebá binók dinaa àabyel, be nabe é be dinaa àasa enem esa, àasa ebiyo é gheñ Zeeb nalii ne Lebeka e, etee náá, ekek be needi kóm-kóm.

¹² Ekek e tak see é tó ekwosak e le, ne ndjóoel nye di edjóo bot e, àabe kó esu e mesa me bot di esa e. Tin, nye nake ne Lebeka é náá: «Món megwyak mō aadi é mot-mesa me mōn aabōba nye o.»

¹³ Dáa, ekwyla di elee é náá:

«Me eetó Zakōb, me eebet Ezau.»

¹⁴ E di'enek, mena aakake tin dáa? Zeeb tok piki? Ye aanákwaasaal deenek!

¹⁵ Tin, nye eezake ne Moiiiz náá: «Me waagek ghoñ ne mot lyem'am aakwyel náá, me gek nye ghoñ o, neghu ekwyeg mot di náá lyem'am aakwyel náá, me kwyeg o.»

¹⁶ Deenek, ye tok ekwosak e mot, àakobe-beak ne ghwyil mot, ye é ne ekwosak e boó lyem ghoñ Zeeb nye yemet.

¹⁷ Zeeb nalee ne mekoozi me dik Ezipte tó ekwyla e náá: «Me nasa náá, wō di mekoozi e, etee náá, dum ne nō, me neelyaal mebwala mam, étep din e lam neegek kō eko e bōs djas.»

¹⁸ Deenek, Zeeb ne gek ghoñ ne mot lyem'e di kwyel náá nye gek nye ghoñ o, é sok nye di ekwyel e, nye ne sa náá mot lyel lyem.

Zeeb see bot e ne lyem'e met

¹⁹ Wō é ne ghwyil eke ne nam náá: «Étep yé, Zeeb di ebaadul mena melo? Deenek, eze aakoodi ne ghwyil emaad lyem sok ekwosak ele?»

²⁰ Wōy, wōy é yō ze, wōy mot epuud, étep wō neesuu meso ne Zeeb? Bhe dyak nedji mot name ye o e náá: «Étep yé wō me me dáak e?»

²¹ Mot di eme mebbe me dyak o, nye é ne ghwyil eme sa nye di ekwyel e ne poto dyak. Deenek, ne poto dyak tak wat, nye é ne ghwyil eme mebbe me dyak e ghoñ neghu mebbe dyak ee bot di ebe melu me djas e.

²² Tin, dáa Zeeb nadi ekwyel e elyaal ebuk e le, ne mebwala me. Bela náá, nye naadyeebamaad lyem kō esu e bot e nadi egoka ne ebuk e le, bot e nadi egoka ne esyee o.

²³ Tin, nye nabaakwyel e lyaal e dáa mekas me di eval e ne bedhiiti bot e. Bot e nye di ne boó lyem ghoñ ne nō o, bot e nye naloozesé e étep be neebela di tó mekas me o.

²⁴ Bot e tak é menabelka, menabelka bot e nye nadjóo o, àakabe tó sama eYuda ne eYuda, ye é, dōo ne tó sama bot e membyak mesis.

²⁵ Ye é dáa nye nalee tó mekana me ngool-le-mekpa Oze e:

«Bot e nabe náá, be tok bot mbyak'am o,
me aakadjóo be e, bot e mbyak'am,

bot e mbyak me nadi àakwyel o,
me aakadjóo be e, bot e me di ekwyel o.

²⁶ Tin, edi be nake ne nō náá: “Bi tok bot e mbyak'am o”,
be aakadjóoaa e bōn e Zeeb di ne tsik o.»

²⁷ Deenek, ngool-le-mekpa Izayi pe ye kyee, nye nadi etuud dum ne bot e mbyak Yisalael é náá: «Ye nakoozodi náá, bot e mbyak Yisalael nadi é ebupe dáa besye engwoob boó dii mesōn o, ye é ba bim bot pak bot aalik o é kwaabela tsik,

²⁸ etee náá, sa Gheñ nake náá, nye aasa e, nye waasa ye djas ghal-ghal kō eko e bōs.»

²⁹ Ye é dáa Ezayi nazeloollee e:

«Ye é pe di é ààdi náá, Gheŋ Sabhaot* nabe é àalik mena ba bedha o,
pe bot moo é dáa ghaada Sodom,
Pe bot é tyee wat ne ghaada Ghomood.»

Zeeb waasa náá, bot djas di edum konj ne Yezu Klisto o di bot é epiki

³⁰ Mena aakeka dáa? Bot é di àabe bot é mbyak eYuda o nabe é àadi esaa náá, be di bot é epiki é mis me Zeeb. Tin, Zeeb naabee be dáa bot é epiki ko esu edum é konj é loo ne Zeeb.

³¹ Bela náá, bot é mbyak Yisalael, bot é nadi esaa náá be di bot é epiki é mis me Zeeb dáa Etsi di elee é, be nabe é àabela ye.

³² Be nadi àabela ye étep yé? Etee náá, be nabe é àadi esaa náá, be di bot é epiki é mis me Zeeb ko esu edum konj é loo ne ne. Be nadi egek é náá, be aadi é epiki bot dum ne mesa mao. Be eekoa é ekok é di esa náá, bot bema ebek é.

³³ Ekwyala lee é náá:

«Beeka, me eewa to ghaada Siyon,
ekok é di esa náá, bot bema ebek é,
bat ekok di ekwyesal bot é.
Tin, mot di edum konj ne ekok é tak o,
nye aanakwadhuselaa.»

10

¹ Bon nyegg bam, ekwosak é lyem'am ne mendjaala mam pe daa Zeeb ko esu é bot é mbyak eYuda é náá, be bela tsik.

² Ne tseetse, me é ne ghwyil édi tyaa-ses édi yoo náá, be ne sa zii to esa mesa me Zeeb. Tin, zii esa mesa me Zeeb tak ne bu edjak to tak.

³ E di'enek, be nabe é àanyo etiibal dáa Zeeb di esa náá, mot di mot epiki é mis me é. Tin, be naasa yobo mepek me édi epiki é bot ne meghwyil mao met. E di'enek, be nabe é àalooba ne dáa Zeeb di esa étep mot needi mot epiki é.

⁴ Etee náá, etuula é Klisto nabe é esik é Etsi é Moiiiz, étep bot djas di edum konj ne Zeeb o needjeaa di epiki é mis me Zeeb.

Tsik éyii bot djas di edum konj ne Gheŋ o

⁵ Beeka sa Moiiiz nakwyal dum ne dáa mot di egoka ne esa étep nye needi mot epiki dum ne etsi é: «Mot di eke dáa metin me etsi di elee o, nye aadi ne tsik ko esu é tak.»

⁶ Tin, gwakeka dáa ye di ekeaa, étep mot needjeaa di epiki ko esu é edum é konj ne Zeeb é: «Sa wo àake to lyem'o náá: Eze aabyet to gwoo?» Ye kwyl é, esil Klisto ko eko é bos.

⁷ Sa wo àake-keak to lyem'o náá: «Eze àasul to guk di àabe ne esik é?» Ye kwyl elee é, ekewyisal Klisto pak myonj.

⁸ Ye lee yé? Ye lee é náá: «Mekpa me Zeeb é eezekunaa ne no, ye é pe to nuub'o, ne to lyem'o.» Mekpa me tak é bhaadal edum é konj ne Zeeb ee bis di egoola é.

⁹ Deenek ye be náá, pe to nuub'o wo eemyaal é mis me bot djas náá, Yezu é Gheŋ o, ye be náá, wo eemyaal ne lyem'o wat náá, Zeeb naagomal nye pak myonj o, wo aabela tsik.

¹⁰ Etee náá, bot dum konj ne Zeeb é to lyem. Tin, Zeeb dje mot di epiki é, nye di edum konj ne ne o. Ye é ne nuub é mot di emyaal edum é konj é le ne Zeeb, da Zeeb é etsik nye.

¹¹ Ekwyala lee é náá: «Mot aadum konj ne Zeeb o, nye aanakwadhuselaa.»

* **9:29** Gheŋ Sabhaot ye kwyl elee é, Zeeb beghele. **9:29** Eza 1.9; Mek 19.23-28. **9:33** Eza 28.16.
10:5 Msa 18.5. **10:7** Luk 8.31. **10:8** Det 9.4; 30.12-14. **10:11** Eza 28.16.

¹² E di'enek, ye tok ne mbek pak bot e mbyak eYuda ne bot e mbyak eGhelek. Etee náá, bɔɔ djas djóo é Ghej ngot, nye sa enem esa be é ne bot djas di edjóo nye ɔ.

¹³ Tin, ekwyla lee é náá: «Mot di edjóo din e Ghej ɔ aabela tsik.»

¹⁴ «Haa» be aakodjoo nye dáa, ye be náá, be aapadum kon ne ne ɔɔ? «Haa» be aadum kon ne ne dáa, ye be náá, be aapagwak bot é lii dum ne ɔɔ? «Haa» be aagwak bot é lii dum ne ne dáa, ye be náá, ye tok ne bot e di elii dum ne ne ɔɔ?

¹⁵ Tin, be aakogoola ye dáa? Ye be náá ye tok ne mot lwomaa etep tak ɔɔ. Ye é dáa ekwyla di elee náá: «Enem, ne mebɔ me bot e di egoola embée mebhaadal ɔ!»

¹⁶ Tin, bot djas nabe é áalooba ne Mbée Bhaadal. Ngooel-mekpa Ezayi naake náá: «Ghej, eze myaal Mbée Bhaadal bis goola é?»

¹⁷ E di'enek, guka náá, edum e kon ne Zeeb dus é tɔ egwak Mbée Bhaadal nagoolaa e. Tin, Mbée Bhaadal tak é mekpa e Klisto.

¹⁸ E di'enek, me é tin edji náá, eYuda nabe é aagwak bhaadal tak e? Tin, ye be é, be naagwak ɔɔ! Ekwyla lee é náá:

«Tuud bengooel e mekpa e Zeeb naagek kɔ eko e bɔs djas, mekpa mɔɔ naadjala kɔ eko e bɔs djas.»

¹⁹ Me epebaadji náá, bot e mbyak Yisael nabe é aanyɔ emet lo mesɔ me tak e? Tin, pookogwakeka dáa Moii nayala e:

«Zeeb ke é, me aasa náá, bi di ne mbee lyem ne bot e di aakodi bot e tete mbyak ɔ,

me waabesal bin náá, bi di ne ebuk ne bot e mbyak di aabe ne metselal ɔ.»

²⁰ Ezayi naabalazeke náá:

«Zeeb ke é náá: Bot e nadi aasaa me ɔ naabela me, me naatel nyel'am ne bot e nadi aawaab dhiiti sonok ne nam ɔ.»

²¹ Tin, kɔ esu e bot e Yisael, Zeeb naabaake náá:

«Melu djas, me naabee membɔ mam ne bot e mbyak di áalooba ne nam ɔ, bot e mengat.»

11

Zeeb aapaliig bot e mbyak Yisael kon

¹ Deenek, me dji é náá: Zeeb eeyen bot be? Ye aanákwaasaal deenek! Etee náá, mam emet é mot mbyak Yisael, dha e Abalaam, me é ngot tɔ bot e mbyak Beezame.

² Zeeb aapabyen bot be nye naloozesé ɔ. Bi ne gu enyɔepe sa ekwyla di elee e, e di ngooel-mekpa e Zeeb Eli di emwana ne Zeeb dum ne mefulu me bɔn e Yisael e:

³ «Ghej, be naagɔ bengooel e mekpa mɔ, be naabwak emesa ebuwa bɔ, me kalik é mam emet. Tin, be epesan egɔ e me.»

⁴ Tin, Zeeb nakayala nye dáa? «Me dinaa ne bot bemil eten ne eba me baal ɔ di náá, be dinaa aapakwyit mebon mɔɔ si sok bhwoob zeeb di edjóoaa Bhal e.»

⁵ Ye é tyee wat, ne é mewala me bot di'ak. Ye é ne ba bim bwak tɔ bot Zeeb nasée tɔ enem ne embée be.

⁶ Nye nasée be é tɔ enem ne embée, aabe kɔ esu e mesa mɔɔ. Ye é pe di aadi deenek ɔɔ, pe enem ne embée e Zeeb tokape enem ne embée.

⁷ Bot aakake tin dáa? Bot e Yisael aapabela sa be nadi esan e. Tin, bot e Zeeb nasée ɔ, be naabela sa be nadi esan e. Ye kabe bedhiiti bot e Yisael ɔɔ, be nabe é aabe ne ghwyil emet etep binek.

⁸ Ye é dáa ekwyla di elee ε: «Zeeb naasa náá, esisim bōō di ààmēt etep tak, nye naadipal mis mōō, etep be needi ààbee, diyal melo mōō dōō ne dwoō pan mos'ak, etep be needi ààgwak.»

⁹ Tin, mekoozi Dhavid naabaake náá:

«Mebyon mōō di ne nōō laab,
ye di ne nōō ewyet,
ye di ne nōō di nōō ebek aakwyesal be ε,
da be é bela fenj be di egoka ne ye ε.

¹⁰ Beta náá, mis mōō ghomela,
be di àakanyaa sok,

be gheedi ne ekonj nyaka.»

¹¹ Deenek, me epedji náá: Eghen eYuda nabema ebek é, be nakadi é tō ndje kōm-kōm e? Ye aanákwaasaal deenek! Tin, kō esu edjak ε lōō, tsik naadjēaa bot ε di ààbe bot ε mbyak eYuda o etee náá, ye neekpaa bot ε mbyak eYuda lyem.

¹² Tin, ye be náá, edjak ε eYuda naasa náá, bot ε bōs bela mevū me Sisim oō, ye be náá ndje yōō naasa náá bot ε membyak mesis bela mevū oō, «haa» mevū me bot ε bōs aakadi dáa, ye di náá, betε ne bot ε mbyak eYuda eebulal elyem ne Zeeb etep tsik'ōō ε?

Tsik bot di ààbe bot ε mbyak eYuda o

¹³ Me kalii wak nenak é ne biyō bot ε di ààbe bot ε mbyak eYuda o: Me é mot lwoma etep bot ε di ààbe bot ε mbyak eYuda o. Dáa ye di deenek ε, mam, me epemyaala ne mesa mam.

¹⁴ Me sa deenek é, etep ye neekpaa bōn nyeeγ bam bot ε mbyak eYuda lyem. Ye é etee náá, ba bim bot pak'ōō neetsak.

¹⁵ Etee náá, é ghen Zeeb nalum bot ε mbyak eYuda konj ε, ye naasa náá, bot ε bōs bulal egwakel ne Zeeb. «Haa» ye aakadi dáa, é ghen Zeeb aasa náá, egwakel bula bula sis ne bot ε mbyak eYuda ε? Ne tseetse, ye aadi é dáa bot aadus tō esyee bula tō tsik ε!

¹⁶ Ye be náá, tom mapa eedjeaa ne Zeeb oō, ye lee é náá, djas é tak moo é dee. Ye be náá, ekanjal e le é dee oō, deenek, elee e le tak pe é dee.

¹⁷ Bot ε Yisael é dáa le oliv ee Zeeb natsaal bedhiiti elee ε. Tin, wō mot di ààbe mot mbyak eYuda o, wō é dáa lee le oliv dik, wō eezebotela pak elee e le tak. Nenak, biyō djas lōōγ bi é ne ghwyil de mbee medii me le yenek di edus tō ekanjal ε.

¹⁸ Etep tak ε di náá, sa wō àabyasal elee natsaalaa ε. «Haa» ye é yaa ebet wō aakosa? Ye tok wōy di edje ekanjal ghwyil, ye é ekanjal ε di edje wō ghwyil.

¹⁹ Deenek, wō é ne ghwyil eke náá: «Elee bak natsaalaa é etep me neebome-laa é di yōō.»

²⁰ Ye é tseetse. Elee binek natsaalaa é etee náá, ye nabe é ààbe ne edum ε konj ne Zeeb. Wōy botela é di'enek ε kō esu ε edum ε konj ε lō ne Zeeb. Tin, sa wō àasa ebet, kaaba Zeeb.

²¹ Tin, tyee wat ne dáa Zeeb naatsaal elee e le nabēaa ε, wō koobaka é kaab náá, nye ezēkebaasa ne nō deenek.

²² Beea dáa Zeeb di elyaal é ewala wat, enem esa be ne elyel ε metinj me: Nye ne byo ne bot ε di esa mesyem o. Nye ne tel wō enem esa be. Tin, wō goka é ne ewa ebwaalel tō enem esa be, ye di ààbe deenek oō, wō aatsaalaa dáa lee le.

²³ Bot ε mbyak eYuda ebulal edum ε konj ε lōō ne Zeeb oō, Zeeb é ne ghwyil ebaabomal be bomela sis é di be nadi sok o.

²⁴ Wo é tete lee le oliv dik ee Zeeb natsaal da botal ε. Aàbe tyee le oliv nabeaa beak ε. Ye kabε bot ε mbyak eYuda o, be é dáa etete elee le oliv nabeaa beak ε. Zeeb é ne ghwyil ebomal be bomela sis é di be nadi sok o.

Tsik mesik e bot ε mbyak Yisalaε

²⁵ Bōn nyεεg bam, me epkwyel náá, bi gu etep e Zeeb di syela ε, deenек ε bi aagu náá, bi tok betson ε bot. Melyel me lyem me bedhiiti bot tō sama bot ε Yisalaε aaboya kekum elu ε bot ε membyak mesis djas aabela tsik ε.

²⁶ Ye é deenек ε bot ε Yisalaε djas aabela tsik, dáa ekwyla di elee ε:
«Mot aazepek bot o aadus ε pe Siyōn,
nye aadis esa di àaduwal Zeeb tō sama bedha ε Zakōb.

²⁷ Yenек é ebheη ε lam me aasa ne nōo,
é gheη me aadis mesyem mōo ε.»

²⁸ Ye be náá, ne tseetse be eebyen Mbεe Bhaadal o, be é bot ε mebhuka ε Zeeb etep enem bin. Tin, ye kabε dum ne dáa Zeeb séε o, Zeeb ne kwyl be kō esu ε bepa bōo.

²⁹ Etee náá, Zeeb àadek ekee enem ne embεε be, nye àaswoola esiiza be dum ne bot ε nye nazedjōo o.

³⁰ Eghεη sok, bi naabyen elooba ne Zeeb, nenak yak, bi eezegu boo lyem ghoη ε Zeeb, etee náá, bot ε mbyak eYuda naabyen elooba ne Zeeb.

³¹ Tyee wat ne bōo pe, nenak be eebyen elooba etee náá, boo lyem ghoη ε Zeeb needi ne nen. Deenек, etee náá, bōo pe neebela boo lyem ghoη tak nenak*.

³² Etee náá, Zeeb eezesa náá, bot djas byen elooba etep nye neelyaal bot djas boo lyem ghoη'ε.

Boo duu ε Zeeb

³³ Ekum e Zeeb ne bōk! Nyε ne bu etson, nye ne bu egu! Eze di ne ghwyil epeε epeε be? Eze di ne ghwyil epiibal meze me?

³⁴ Dáa ekwyla di elee ε:
«Eze di egu esiiza e Gheη?

Eze aakodi lyoel ye?

³⁵ Eze nakonyel εdje nye sonok sok?

Etee náá, mot tak neebela efute bhii tak?»

³⁶ Etee náá, esonok djas dus pe daa le, ye é kō esu ε le esonok djas di kō bōs, esonok é etep esa ekwosak ε le. Duu di ne ne kōm-kōm sii ne kōm! Amēn.

12

Tsik na bes sama ne Klisto

¹ Deenек, bōn nyεεg, dáa ye di náá, Zeeb eezelyaal boo lyem ghoη'ε ne nena ε, me epedje bin meghaaz náá, bi ka menyel men dáa buwa di ne tsik ε, buwa na dεε Zeeb di emyaala ne ye ε. Deenек, ye é ne nen ε tete mendjaala dáa ekwyla di elee ε.

² Sa bi àabaηa mefulu me bot ε bōs'ak. Tin, betka náá, Zeeb nye emet swoola esiiza bin. E di'enек ε bi aagu ekwosak ε Zeeb: Ye é sa di enyo ε, sa nye di emyaala ne ye ε, sa di àabe ne etōn ε.

³ Kō esu ε enem ne embεε ee Zeeb nadjε me ε, me lee ne nen é náá: Sa bi àadi ne eghεεa nyel kedhaa. Ye goka é náá, mot ne mot gu mbi mot nye di é, dum ne ye ekee edum ε koη ne Zeeb nye bela ε.

^{11:27} Eza 59.20-21; 27.9. * ^{11:31} nenak tō bedhiiti bemekana, be àapake «nenak». ^{11:33} Eza 55.8; Med 139.6,17-18. ^{11:35} Eza 40.13; Zel 23.18; Zōb 15.8; 41.3.

⁴ Dáa ye di náá, nyel wat mena dika ne ye ne bu ekyes ε, kyes ne kyes é ne mesa me ye di esa ε.

⁵ Ye nakoozodi náá, bot é εbuepe, bot moo é nyel ngot tó egwakel ne Klisto. Deenek, bot é tó egwakel pak'ena dáa esum e nyel mot ngot.

⁶ Deenek, menaka é ne mekee membi-ee Zeeb nadje mot ne mot dum ne enem ne embée be ε. Mot ngot tó len ebela ekee egoola bhaadal dus pe daa Zeeb oo, nye goka é ne esa ye tó edum ε konj ne Zeeb.

⁷ Tin, ye é be náá, mot ngot é ne ekee esa mesa oo, nye sa ye. Ye é be náá, mot ngot é ne ekee elyo oo, nye lyo ye.

⁸ Ye é be náá, mot ε ne ekee edje besó meghaaz oo, nye goka é ne esa ye. Ye be náá, mot é ne ekee egwyena oo, nye goka é ne sa ye ne mbée lyem. Ye be náá, mot é ne ekee edjeed besó bot oo, nye goka é ne esa ye ne zii. Ye be náá, mot é ne ekee ekwyee bedjel ε bot oo, nye goka é ne esa ye tó memyaala.

⁹ Beta náá, kwyel bi di ne ye ε, di áàbe ne medhyaaz pe eko bhimis pe si. Byenka esa ebiyo, dika tó enem esa.

¹⁰ Kwyelaka pak'en ne lyem wat dáa bòn nyeeg tó edum ε konj ne Zeeb, kaabelka pak'en.

¹¹ Tin, dika bot ε esa mesa ε Gheη «wanja-wanja» ne bham djas, àakabe tó elete. Waka zii tó esa mesa ε Gheη.

¹² Dika ne memyaala kó esu ε ebwaalel ε len. Dika ne emaad ε lyem tó mezuk. E di'enek, bi goka é ne ewa zii tó mendjaala.

¹³ Tin, kwyeeaka bòn nyeeg bin bot ε na dεε di tó pwom o. Beka bot djas di esulal pe yebó ε enyóepe.

¹⁴ Deenek, djaalaka náá, Zeeb sa enem esa ne bot ε di etiig bin o. Djaalaka náá, Zeeb sée be metel, áàbe náá, nye wa be tó mbee baka.

¹⁵ Myaalaka sama ne bot ε di tó memyaala o, djeka sama ne bot ε di edje o.

¹⁶ Dika tó egwakel pak'en. Tin, sa bi áádi bot ε egheεaa nyel, dika bot ε mesila. Tin, sa biyo áàbee náá, biyo bemet é zoodi betsoη ε bot.

¹⁷ Sa bi áàbulal ebiyo mot sa wó ε ne ebiyo. Waka lyem tó esa enem esa é mis me bot djas.

¹⁸ Ye be náá ye dus é ne nen oo, bi é di ne ghwyil oo, saka náá, bi di tó egwakel ne bot djas.

¹⁹ Bòn nyeeg bam, pak'en sa bi áàbulal ebiyo ne ebiyo. Tin, betka náá, Zeeb nyey emet wa mot di esa ebiyo o é fen, etee náá, Gheη lee tó ekwyala é náá: «Ye é mam é di egoka ne ebulal ebiyo be sa bin ε, mam é di edje mot ne mot ye efute.»

²⁰ Tin, ekwyala baale é náá: «Ye é be náá mot mebhuka mó é ne za, neghu ne gwyes medii oo, djεa nye. Etee náá, wó di esa deenek oo, ye é dhatyee náá, wó epkel nye da kó lo.»

²¹ Deenek, sa wó áàbet náá, ebiyo kwak wó. Tin, ye goka é náá, enem esa bó bela eghen kó ebiyo.

13

Elooba ne eKukuma

¹ Mot ne mot goka é ne elooba ne eKukuma di edjeed bot kó bós o. Etee náá, ghwyil ekukuma djas dus é pe daa Zeeb. Tin, bot ε di ekukuma o, ye é Zeeb ε nadje be boo e kukuma.

² Etep tak ε di náá, mot ebyen elooba ne kukuma oo, nye ebyen elooba ne lwomel Zeeb nadje ε. Tin, bot ε di ebyen elooba oo, be epedul epée kó lóo.

³ Bot ε di esa enem esa ɔ, be tok ne ghwyil gwak bwoo ne ekukuma. Tin, ye ε bot ε di esa embee mesa ɔ, di egoka ne edi ne bwoo ne ekukuma. Wɔ kwyel ε di aabe ne bwoo ne ekukuma ɔ, wɔ goka ε ne esa enem esa, be waamyala ne ɔ.

⁴ Eteε nάά, ekukuma sa mesa me Zeεb ε εteε ekwyee wɔ. Tin, ye be nάά, wɔ eesa ebiyo ɔ, bema ba ne nɔ eteε nάά, Zeεb naadjε be ghwyil εwa bot di esa ebiyo ε ε feɲ. E sok be di esa deenek ε, be sa ε mesa ε Zeεb, εteε elyaal ebiyo ε Zeεb ne bot ε di esa embee mesa ɔ.

⁵ Dum ne teε tak ε di egoka nάά, bot looba ne ekukuma, aazobe-beak εteε ekaab ε feɲ. Tin, loobaka ne nɔ eteε nάά, bi ne gu tɔ ebhum elyem bin nάά, ye ε sa di enyɔpe ε.

⁶ Ka εsu ε tak ε bi di etuud membi me lapo djas. Eteε nάά, bot ε di enɔ epata e lapo tak ɔ sa ε mesa Zeεb dum ne mesa tak.

⁷ Tuudka mot ne mot sa di egoka ne etuudaa ε: Ye ε be nάά, ye ε etuud epata e lapo ɔ, tuudka epata e lapo. Ye kabε dhiiti mbi etuud sis ɔ, tuudka ye, ye be elooba ɔ, loobaka. Ye kabε teε edje duu ɔ, djeka duu ne mot di egoka ne duu ɔ.

Kwyel ne sɔ'ɔ mot

⁸ Nadi ne kola sɔ'ɔ mot, ye di aabe kola kwyel bi di egoka ne edi ne ye pak'en ε, eteε nάά, mot di ekwyel be sɔ'ɔ looba ε ne etsi djas.

⁹ E di'enek, etsi lee ε nάά:

Sa wɔ aasa mezo,
sa wɔ aagɔ mot,
sa wɔ aadjii sa mot,
sa wɔ aawyeeb sa mot.

Metiɲ menek djas dus ε tɔ ekpa wat di eke nάά, kwyela sɔ'ɔ mot dάa wɔ di ekwyel nyel'ɔ emet ε.

¹⁰ Mot di ekwyel mɔn sɔ'ɔ mot ɔ, nyε tok ne ghwyil esa nyε sa ebiyo. Tin, wɔ kwyel sɔ'ɔ mot ɔ, wɔ eelooba ne etsi djas.

Edi ε ndjem εteε ezyε ε Klisto

¹¹ Saka deenek eteε nάά, bi ne gu mɛwala mena kadika mos'aak: Ye ε εwala mena di egoka ne edjem ε ego ε. Eteε nάά, tsik moo ε ekunaaεpe ne nena dhaa-dhanak ε gheɲ mena nadumka koɲ ne Yezu Klisto ε.

¹² Deenek, pum moo ε εtsetaεpe, melem moo aalem. Djhookatka embee mesa me di esael tɔ ghooɲom ε, deenek, djhoonɔka beghel di ebeaa e mwos ε.

¹³ Djhookεka tɔ epiki, dάa bot ε di eke tɔ gwyε ɔ. Sa mena aadika bot ε elangi, bot ε mezo. Sa mena aadika bot ε di enɔ mezo tyee mesa ɔ. Sa mena aadika bot ε mɛwɔ, bot ε di ewyeeb esa ε bot ɔ.

¹⁴ Tin, dika ne mɛfulu ε Gheɲ Yezu Klisto. Sa bi aabet nάά, embee mekwosak pus bin ε ze ebiyo.

14

Sa wɔ aapεε mɔn ε nyooɲ

¹ Beka mot di aalyel tɔ emyaal ε le enyɔpe ɔ, sa bi aalii ebiyoεpe dum ne mekpa me.

² Ye ε ne ghwyil edi nάά, mot epemyaal εde membi me edee djas. Tin, mot di aalyel enyɔpe tɔ edum ε koɲ ne Zeεb ɔ zode ye ε mɛwyee.

³ E di'enek, mot di ede membi me edee djas o, sa nye aabyasal mot di etsi bedhiiti membi me edee o. Mot di etsi bedhiiti membi me edee o, sa nye aabyasal mot di ede membi me edee djas o, etee naá Zeeb eemyaal nye.

⁴ Woy é yó ze étep epée mot-mesa me mot sis? Nye sa mesa me enyope neghu aasa enyope o, ye gwyák é kukuma ye. Tin, nye aapyet to esa mesa me, etee naá, Gheñ é ne ghwyil sa naá, nye pyet.

⁵ Mot é ne ghwyil bee naá, yak elu eedhaa yak. Tin, dhiiti mot kabee é naá, melu djas é djala. Mot ne mot goka é edi ne emyaal to sa nye di egek e.

⁶ Mot di ewa mbek pak melu o, nye sa ye é étep eduwal e Gheñ, mot di ede membi me edee djas o, nye sa deenek é étep eduwal e Gheñ, etee naá, nye ne bulal bhoo ne Zeeb ko esu e edee. Mot di etsi bedhiiti membi me edee o, nye sa deenek é étep eduwal e Gheñ, nye pe baabulal é bhoo ne Zeeb.

⁷ Ye tok ne mot pak'ena di ne tsik ko esu e le met. Ye tok pe ne mot di egwye ko esu e le met.

⁸ Ye be naá, mena é ne tsik'oo, ye é ko esu e Gheñ, ye be naá, mena eegwye o, ye é ko esu e Gheñ. E di'enek, ye nakoozodi naá, mena é ne tsik, neghu mena eegwye, menaka é bot e Gheñ.

⁹ Etee naá, Klisto naagwye gom étep e di é Gheñ e bot e nazegwye o, ne bot e di ne tsik o.

¹⁰ Woy, étep yé wó di epée mon nyoog? Ne woy pe, étep yé wó di ebyasal mon nyoog? Bela naá, menabelka djas é waadika to epée e Zeeb.

¹¹ Ekwyala lee é naá:

«Mam Gheñ, mot di ne tsik o, me eemyaal ne tseetse:

Bot djas é waakwyit mebon sok bhwoob'am,

bot djas é waaduwal duma e Zeeb.»

¹² Deenek, mot ne mot é waatanal dum ne ye mesa é mis me Zeeb.

Sa wó aakwyesal mon nyoog to mebhawal

¹³ Dihookatka ewa epée pak'enaka. Sa bi aadi ne mefulu me di epus bon nyeeg bin, bot e di aalyel to edum e kon ne Zeeb o naá, be bema ebek neghu epus be to ebiyo.

¹⁴ Ko esu e Gheñ Yezu, me ne gu enyope naá, ye tok ne dhiiti sonok di ne edhuud. Tin, mot é bee naá, yak sonok é ne edhuud o, ye aakadi é ne edhuud étep'e.

¹⁵ Wó dje mon nyoog tun ko esu e edee o, gua naá, wó aakake to kwyel. Deenek, sa wó aagel tsik mon nyoog mot Klisto nagwye étep'e o, ko esu e ba moo tep edee.

¹⁶ Ye aagoka naá, sa di enyo ne biyo e, kadi sa di edje bin ze elii ebiyope ne bedhiiti bot.

¹⁷ Etep tak e di naá, edi si ekukuma e Zeeb, ye tok étep edee neghu étep bedhiiti esa e dek. Tin, ye é epiki, egwyem, ne memyaala ee Sisim na Dee di edje e.

¹⁸ Mot di esa mesa me Klisto deenek o, nye é mbee mot é mis me Zeeb, bot é waadje nye gham.

¹⁹ Dhoosaaka sa di egoka ne egwyem e, ne sa di egoka ne ekwyee mena naá, mena toka sok to edum e kon ne Zeeb e.

²⁰ Sa wó aapul mesa me Zeeb ko esu e edee. Ne tseetse, bot e ne ghwyil ede membi me edee djas. Tin ye aanyo naá, bot de sa di ne ghwyil epus mon nyeeg'ena to edjak e.

²¹ Sa di enyope e, ye é etsi e tit, etsi e menyok, ye é ebyen e sa djas di ne ghwyil epus mon nyoog edjak e.

²² Emyaal wɔ di ne ye dum ne tep edee ε, diaa ne ye étep wɔy emet é mis me Zeeb. Memyaala ne mot di ààdje lyem'e mebe ne sa nye zesée ε.

²³ Tin, mot é di ne mbée esiiza é sok nye di ede edee ɔɔ, Zeeb aawa nye é feŋ. Etee náá, emyaal ε le é zyaala ne sa nye sa ε. Tin, sa djas di zyaala ne emyaal ε, ye é syem.

15

Sa wɔ dàsaa náá lyem'ɔ di ne memyaala, sarja náá sɔ'ɔ mot di ne memyaala to lyem

¹ Menabelka bot ε di elyel to edum ε koŋ ne Zeeb ɔ, mena goka é ne edje meghaaz ε ne bot ε di náá be dinaa àapaalyel to edum ε koŋ ne Zeeb ɔ. Sa mena àasaaka esa ee elyem bina di emyaala ne ye ε.

² Ye goka é náá, mot ne mot sa sa di náá, mɔn sɔ aamyala ne ye ε, étep nye needi enyɔepe, ye neekwyee nye é etó sok to edum ε koŋ ne Zeeb.

³ Tin, Klisto nabe é àasaa sa lyem'e aamyala ne ye ε. Tin, dáa ekwyla di elee: «Melee me be nadi elee wɔ é, ye eezii ko lo'am.»

⁴ Tin, sa djas nakwyalaa to mekana me na dee na mwa ε, ye nabe é étep ye neelyo mena, etee náá, ye é ko esu ε zii ne meghaaz ee ekwyla di edje mena ε, mena aabelaka ebwaalel.

⁵ Beta náá, Zeeb mot di edje bot zii ne meghaaz ɔ sa náá, bi di to egwakel pak'en dáa Yezu Klisto.

⁶ Etee náá, biyɔ djas to egwakel, dhatyee mot ngɔt bi aaduwal Zeeb, Sɛeg ε Gheŋ'enaka Yezu Klisto.

Mbee Bhaadal étep bot ε membyak djas

⁷ Tin, beelka pak'en, dáa Klisto di ebe bin étep duma Zeeb ε.

⁸ Tin, me lee bin ε tseetse náá, Klisto moo é mot-mesa me bot ε mbyak eYuda étep elyaal ekek ε Zeeb nakek ne bebhaab'ɔɔ ε, ne baalyaal náá, Zeeb é sosoob.

⁹ Nye nabaazyé é etee náá bot ε di ààbe bot ε mbyak eYuda ɔ needuwal Zeeb ko esu ε boo lyem ghon'e, dáa ekwyla di elee ε:

«Dum ne tep tak ε, me aaduwal wɔ to bot ε di ààbe bot ε mbyak eYuda ɔ, ne eduwal din ε lo.»

¹⁰ Ekwyla na dee epebaalee náá:

«Myaalaka sama ne bot ε mbyak ε Zeeb.»

¹¹ Tin, ekwyla epebaalee náá:

«Bot djas di ààbe bot ε mbyak eYuda ɔ, duwalka Gheŋ, biyɔ bot djas di ko eko ε bɔs ɔ, tiika medjeeb di eduwal Zeeb ε.»

¹² Ngooel-mekpa ε Zeeb Ezayi epelee náá:

«Dha Yese ngɔt ε aabyel, nye aazyé étep édi kukuma bot ε di ààbe bot ε mbyak eYuda ɔ, bot ε tak ε waawa ebwaalel ε lo é ne ne.»

¹³ Beta náá, Zeeb mot di esuk ebwaalel ɔ, lwoodal bin ne memyaala ne tete egwyem ko esu ε edum ε koŋ ε len ne ne. Etee náá, bi needi ne ebwaalel ne ne ebupe ne ghwyil ε Sisim na Dee.

Pɔl é ne gham ekwyal mekana dáa nye kwyal ε

¹⁴ Bɔn nyeeg bam, mam ε met epemyaal enyɔepe náá, bi é lwoodela ne mbée mesa, lwoodela ne ghwyil egu sa di egoka náá, bi lyoel pak'en ε.

¹⁵ Deenek, ne meghaaz djas, me naazekwyal bin to bete ne me ze me mekana mam, étep bi neetaala ne sa bi nazedjek ε. Me nakwyal deenek ε ko esu ε enem ne embée Zeeb nadje me ε,

¹⁶ Étép édi é mot-mesa é Yezu Klisto dum né bot di ààbè bot é mbyak eYuda o. Deenek, mé sa é mesa mé mebwala tó egoola Mbée Bhaadal é Zeeb, etée náá, bot é di ààbè bot é mbyak eYuda o needi tyee buwa Zeeb di ekwyel é, da bē é beea piki é mis mé Zeeb é ze é Sisim na Dee.

¹⁷ Tó egwakel né Yezu Klisto, mé é né ghwyil édi tó memyaala né Zeeb dum né mesa mam.

¹⁸ Etée náá, yé bē mé eelii dum né dhiiti tēp o, yé é aazodi é sa Klisto nasa dum né nam étép edul é bot é di ààbè bot é mbyak eYuda o looba né Zeeb. Nye nasa yé é, né ghwyil mekpa né mesa,

¹⁹ né ghwyil endem mé bwala né mevyekéle, né ghwyil Sisim é Zeeb. Etép tak é mé nagoola né bham djas Mbée Bhaadal é Klisto, kana pé ghaada Yeluzalem, zenoo medhik mesis kekum pé kyee dik Iliid.

²⁰ Tin, mé nazokwyel egoola Mbée Bhaadal pé tó edi di náá, bot nabe é be dinaa aagwak bot eelii dum né Klisto é. Mé nasa deenek é, étép mé di aasum kó ghus zumal dhiiti mot.

²¹ Mé nasa deenek é étép edu sa ekwyla di elée é:

«Bot é di náá, bē nabe é aagoola bē Mbée Bhaadal o, bē waabee nye, bot é nadi aagwak Mbée Bhaadal tak o, bē waagu mbi mot nye di é.»

Pól epelii dum né medjor mé pé ghaada Lom

²² Ye é étép tak é nadi eelu mé esok né esok náá, mé zye pé yibó.

²³ Tin, nenak, mé eesilal mesa mam kó medhik mak. Bela náá, membu né membu, mé nadi ekwyel ezye pé yibó.

²⁴ Mé kwyel esa yé é, é ghen mé aató pé kyee dik Espanye é. Etée náá, mé é né ebwaalel ebela mekéé é sok mé dhaa pé yebó étép étó pé kyee dik yenek, mé aadi ba melu pé yibó.

²⁵ Tin, nenak yak, mé tó é pé ghaada Yeluzalem étép esa mesa pé daa bot é Zeeb di penek o.

²⁶ Etép tak é, bot é zéega mendjaala ghaada Masedwan né yii Akayi namyam eséeg epata étép bedjel é bot é zéega mendjaala ghaada Yeluzalem.

²⁷ Bē naamyam esa yé é né meghwyil mao met, tin, né tseetse, bē nadi é né kola yoo o. Etée náá, bot é mbyak eYuda mendjaa mé mendjaala menek naagwyena esa é Sisim né bot é di ààbè bot é mbyak eYuda o. Deenek, bot é di ààbè bot é mbyak eYuda o goka é né ekwyee bē né ekum baa.

²⁸ E sok mé aasilal étép binek é, é sok mé aadje bē epata binek é, mé aadhaa pé yebó étép egoola pé kyee dik Espanye é.

²⁹ Tin, mé né gu náá, é sok mé aazyé pé yebó é, Klisto aalyaal mena beté né enem né embée bē.

³⁰ Tin, bon nyeg gwakeka sa mé di ekwyel ewaab né nen kó esu é Yezu Klisto, dum né kwyel Sisim na Dee di edje é. Duuka sama né nam tó edjaala Zeeb kó esu é lam.

³¹ Djaalaka Zeeb étép nye neebaal mé sok bhwoob bot é kyee dik Yude, bot é di aadum konj né Klisto o, tin, djaalaka etée náá, mekéé mé aazyé né yé pé ghaada Yeluzalem neemyaalaa né lyem wat né bot é di edum konj né Yezu o.

³² Deenek, yé aasa náá, mé kum pé yebó né memyaala djas, Zeeb é kwyel oo, mé waanoo ba mon ewala pé daa len.

³³ Beta náá, Zeeb mot di esuk é egwyem o, di sama né biyo djas. Amen.

¹ Mē eedhis bin kel'ena Febe, mot di esa mesa mē Zēeb tō zēega mendjaala ghaada Sēekele ε.

² E sok nyē aakum penek ε, beka nyē enyōpe ne din ε Gheṇ, tyee bōn ε Zēeb di egoka ne esa ε. Kwyeeke nyē tō etep djas ε gheṇ nyē aadi ne gwyee mēkyeeε ε, etēε nāá, nyē naakwyee mbula bot dōo ne mam pe.

³ Swoska Pilisil ne ngom Akilas, bot ε bis ne be nōo di esa mesa mē Yezu Klisto sama o.

⁴ Bē naaka bet étep etsik mē. Mē eedyeebaghapēε be, ye tok mam ne mam, dōo ne bot ε ezēega mendjaala djas di āābe bot ε mbyak eYuda o eebaaghapēε be.

⁵ Swoska dōo ne bot ε zēega mendjaala di esēega pe yōbō ε. Swoska mōn nyaag'am Efayinet mē di ekwyel o, nyē nadi é mot mēken pe tō kyee dik Azi nakan edum ε koṇ ne Yezu Klisto o.

⁶ Swoska Maali, mot nadyeebawa nyel tō mesa étep'en o.

⁷ Swoska pe Andolonikus be ne Zunyas bot ε mēbyel mam, bot ε bis ne be nōo nadi tō membok ε. Bōo djas bebá é bot ε lwoma ee bot di edje duu εbuēpe o. Ye é bōo é naleedum koṇ ne Yezu Klisto esok ne nam.

⁸ Swoska Ampilyatus mōn ε nyaag'am mē di ekwyel tō esa mesa mē Gheṇ o.

⁹ Swoska Ulbe, mot bis ne be nōo di esa mesa mē Yezu Klisto sama o, dōo ne Sitis mōn nyaag'am mē di ekwyel o.

¹⁰ Swoska Apeles, mot nalyaal mesa mē edum ε koṇ ε le ne Klisto o. Swoska bot ε mēbyel mē ndjan ε Alistobul.

¹¹ Swoska Elloodion, mot mēbyel mam. Baaswoska dōo ne bot ε ndjan ε Naasis di edum koṇ ne Gheṇ o.

¹² Swoska Tiilifen be ne Tiilyfōoz, boa di esa mesa mē Gheṇ o, baaswoska Pēelsid kel'am mē di ekwyel εbuēpe o, nyē naadyeebawa lyem εlyelepe tō mesa mē Gheṇ.

¹³ Swoska Lufus, mot-mesa mē Gheṇ nasée o. Baaswoska dōo ne nyēeg, mot mē di ebee nyē dāa nyaag'am o.

¹⁴ Swoska pe Aseekilit, ne Felegon, ne Elmes, ne Patolobas, ne Elmas, zenōo bōn nyēeg bōo djas bot ε zedum koṇ ne Zēeb di sama ne nōo o.

¹⁵ Baaswoska dōo ne Filolōog be ne Zuli, ne Nēele be ne kel, swoska Olēepas, zenōo bot djas zedum koṇ ne Zēeb di sama ne nōo o.

¹⁶ Swoselka pak'en ne mēbeedela dāa bōn nyēeg tō edum ε koṇ ne Zēeb di esa ε. Bot ε ezēega mendjaala ε Klisto djas eeswos bin.

Edulaa mēlo yii mesik

¹⁷ Mē epedje bin mēghaaz bōn nyēeg, bi é kobaka ne bot djas di ewa mbek ne ezem tō sama bot ε zedum koṇ ne Zēeb o, bot ε di esa nāá, bi lum koṇ ne mēdjek mē bi nadjek ε. Dika etsetape ne nōo,

¹⁸ etēε nāá, mbi binok bot āāsa mesa mē Klisto Gheṇ'ena. Tin, be sa mesa é étep bōo bemet! Mbēε mēkpa mōo, ne elēṇ etsal bōo, ye é étep ekōo bot ε di āātselal o.

¹⁹ Bot djas ne gu elooba ε len ne Gheṇ. Mē ne myaala étep'en, tin, mē epēkwyel nāá bi di betson ε bot étep esa enēm esa, esa ε dēε, āābe esa ε ebiyo. Tō Zēeb, mot di esuk ε egwyem moo aatwaal Satan si mēko men.

Beta nāá, enēm ne embēε e Gheṇ'enaka Yezu di ne nen!

²¹ Timote mot bis ne ne di esa mesa o eeswos bin, dōo ne Lusyus, ne Zasōn zenōo Sosipateed bot ε mēbyel mam.

²² Ye é mam, Teeltus é di ekwyal bin mēkana mak, mē eeswos bin ne din ε Gheṇ mot di esa nāá, mena dika tō egwakel ε.

²³ Ghayus, mot me sulal pe ye o eebaaswos bin. Ye e pe ye e ee bot di eseeega etep mendjaala. Elast mot di enoo epata to ghaada be ne mon nyee'ena Kaltus eeswos bin.

²⁴ Beta naa, enem ne embee Ghe'ena Yezu Klisto di ne biyo djas.

Polepeduwal Zeeb

²⁵ Djhoobulalka bhoo ne Zeeb, mot di ne ghwyil edje bin meghaaz etep bi needi ghij to edum e koj e len daa me di egoola bin to Mbee Bhaadal ko esu e Yezu Klisto e. Eghen sok, Zeeb nabe e aatel bot ekwosak ele, nye naasyel ye.

²⁶ Nenak yak, nye eetil ye popoopwon to bemekana me bengoollel e mekpa daa Zeeb na kom-kom nalee e. Tin, bot djas di aabe to mbyak eyuda o eegwak ye, etep bot needum koj ne ne, ne elooba ne ne.

²⁷ Djhoodjeka duu ne Zeeb ne din e Yezu Klisto, nye mot di nye emet etson o, Amen.

Mekana e Pól, yii meken pe daa Bot e ghaada Koolet Eniel

Pól nakus zeege ndjaa mendjaala bot e Koolet é, é medjon me ebá yii egoola Mbée Bhaadal. Ghaada Koolet e ngot tó eghaada di ne mbée dék kó kyee dik Ghees ó, ghaada Koolet vu é ne mebon me ebá nye di ne ye é. Ghaada tak ne bu ekwom, ye é bedjel e bot. Beté ne bot kó del e tak nabe é ne mbee mefulu.

Eghen tak, bot e Koolet nadi edu membi me etep mbes, ne ezeege mendjaala mbes-mbes. Tó beté ne ezeege ndjaa mendjaala menek, ye nadi é ne wat ee bot nadyeebabu tó tak e. Ye nabe é be dinaa áaduwa Zeeb.

Pól nagwak mbee menduk me bot e zeege (bot e aabela ye é tó 1.11 ne 7.1). Bot e ghaada Koolet nadi é zem-zem dum ne etep be nadi eboma ne ye é, zenó egwakel dum ne bedhiiti membi ezeege mendjaala menek. Tó dhiiti mekana me Pól nakwyal sok e, ye nabe é nye naalii kó esu tsik mezo me bot e Koolet.

Beeka ekyes mekana me Pól nakwyal bot e Koolet e:

Tó melanel e meken keyaka ne yii ená (1–4), Pól epelii ne ekeletye é ghaada Koolet ne bot e nagoola be Mbée Bhaadal ó. Mewó tó zeege ndjaa mendjaala eesa náá, bot beka. Mot ne mot nadi esée, mot nalyo nye Mbée Bhaadal e meken ó (1.10-13; 4.6). Tin, ye nabe é, be naadjisa náá, sa di ne boo metan Mbée Bhaadal di egoola náá: Klisto, neghu ngoolet-mekpa e Zeeb naabemaa é melaaba. *Bhaadal di egoolaa náá, Yezu nagwyé mbema e melaaba e, bot e bós áadyeebamyaal ye enyápe tó etson bód* (1.18–2.15). Be nabe é áádi egu náá, bengoolet e mekpa e Yezu djas é bot e mesa e Zeeb, bód djas sa é mesa me wat (elanel 3).

Kana 5.1–11.16, Pól epebóza dum ne etep bot di esa e, nye epelee dáa ekeletye di peka e (elanel 9). Edi ne din e keletye, da wó di ne mbee mefulu, ye é aanákwaamyaalaa tó zeege bot e mendjaala (melanel 5–6). Pól epebaabóza ne mekya dum ne etep ebá (elanel 7), kó esu e mefulu móo dum ne metin me bebhaab bód (melanel 8–10). Tó metep menek djas, nye epelee ne ekeletye náá, be gek bón be só ghon, ne edje é be duu.

Kana 11.17–14.40, Pól epelii dum ne mefulu me ekeletye zeege ndjaa mendjaala di egoka ne edi e. Nye epedum be melo dum ne esa di edul zyaala e. Nye epebana be sa di esa náá, *bot zeege ndjaa mendjaala di mot ngot e*. Mot ne mot é ne val tó zeege ndjaa mendjaala. E di'enek, ekeletye moo é dáa nyel mot ngot. Ekyes nyel djas é ne ye mesa ee nye di esa tó zeege nyel e. Kwyl é di edjeed mefulu me bot tó zeege ndjaa mendjaala (elanel 13).

elanel 15 Pól epebaalee náá, Zeeb naagomal Yezu tó esyee, *náá dhiiti dwoo bot nazegwyé ó, be waagom pe*. Tin, ye é be náá ekeletye epedum kon ne ye ó, tsik'ó ne edum e kon e lóo ne Zeeb ne metan.

Dáa tó bemekana me djas, yak mekana pe zosi é ne bebhaadal ne bemeswosel (elanel 16).

Bot e Koolet tok ekeletye di náá, be é ne mbée mefulu e. Bela náá, Pól epebulal bhóo ne Zeeb kó esu e lóo (1.4-9). Bot ne boma ne mezuk ne edjak tó ezeege mendjaa mendjaala djas. Ye nakoozodi deenek, Zeeb epetetó ne esa enem esa be, ne elee ne ekeletye náá, be di tó tete e sosoob.

Meswosel

¹ Ye é mam Pól, mot Zeeb nató tó ekwosak e le náá me di mot-lwoma e Yezu Klisto ó. Ye é bis ne mon e nyeeg'ena Sosten.

² Me kwyal mekana mak ε étep bot ε zεεga mendjaala ghaada Koolet. Biyo, bot ε Zεeb nadjoo étep bi needi mot ngot ne Yezu Klisto o. Biyo, ne bot djas di ko mel me di etuwal din ε Ghen Yezu Klisto o, bi é bot ε na dεε. Ye é nyey ε di Ghen'o, ne ebaadi Ghen'enaka.

³ Beta náá, bi bela mbeε bhwoob ne egwyem e Zεeb Sεeg'enaka ne yii Ghen Yezu Klisto.

Enem esa ee bot di ebela dum ne Klisto ε

⁴ Deenek, me epeghaapeε Zεeb melu djas étep enem ne embεε nye nasa bin dum ne Yezu Klisto ε.

⁵ Tin, to εgwakel ε len ne Yezu Klisto, bi nazedjeaa mekeε djas, dan-dan ε yii egu etseεtse ne yii egoola mepka me Zεeb.

⁶ Ye nabe ε bis naabanja bin etep Klisto nasa ε, deenek, Zεeb nadi elyaal náá, etep binek djas nadi é etseεtse.

⁷ Tin, biyo bot ε di ebhwood ewala ε Ghen'enaka Yezu Klisto aatuula ε, sa ekeε ε wat ááwyii to len.

⁸ Ye é nyey kwaadje bin ghwyil ε di to epiki, kekum dwoo mesik me bos. Deenek ε di náá, be aanábela sa be aapit bin ko esu ε tak e ewala Ghen'enaka Yezu Klisto aazyε ε.

⁹ Eteε náá, Zεeb mot nadjoo bin náá, bi needi to εgwakel ne mon'ε Yezu Klisto Ghen'enaka o, nye waasa sa nye nakek ε.

Zyala to ndjaa mendjaala

¹⁰ Bon nyεεg bam, me εpedjaala ne nen ne din ε Ghen'enaka Yezu Klisto náá: Gwakelka, sa bi áádi ne zyala pak'en, dika to εgwakel ne lyem wat, da bi edi ne esimza wat, zenoo egeka wat.

¹¹ Bon nyεεg bam, me lii deenek ε etεε náá, me gwak ne bot ε mebyel ε Kolowe ε náá, ye moo é ne mebhuka pak'en.

¹² Gwakeka sa me di ekwyel eεε bin ε. Pak'en, bedhiiti bot epeke náá: «Mam é mot ε Pol!» Bak náá: «Mam é mot ε Apolos!» Bak bedhiiti náá: «Mam é mot ε Pyeε!» Deenek, bak bot kake é náá: «Mam é mot ε Klisto!»

¹³ Egeka bin ε náá, Klisto é ne ghwyil ekanjaa epes epes e? Ye é Pol ε nabemaa é melaaba étep'en e? Bi naduwaa Zεeb ε ne din ε Pol e?

¹⁴ Me epeghaapeε Zεeb etεε náá, pak'en, ye tok ne mot me naduu nye Zεeb, ye di áábe Kilipus ne Ghayus bot ε mam naduu oo.

¹⁵ Tin, mot tok ne ghwyil eke náá, bi naduwaa Zεeb ε ne din ε lam.

¹⁶ Deenek, ye é tseεtse náá, me naaduu bot ε mebyel ε Stefanas Zεeb. Bhii tak, me áábee náá, me naaduu bedhiiti bot Zεeb.

¹⁷ Eteε náá, Klisto nabe é áálwom me náá, me keduu bot Zεeb. Tin, nye nalwom me ε náá, me kegoola Mbeε Baadhal. Deenek, sa me áágoola ye ne etsonj e bot ε bos, ye epedi edi deenek oo, esyee ε Klisto ko melaaba kadi é áábe ne mebwala.

Yezu Klisto é mebwala ne etsonj ε Zεeb

¹⁸ E mis me bot ε zewo ze o, elyo bot dum ne esyee ε Klisto ko melaaba é dhatyee melyet. Tin, ye kabe biso bot ε di edu ze tsik o, bis bee é náá, elyo bot dum ne esyee ε Klisto ko melaaba ye é mebwala ε Zεeb.

¹⁹ Ekwyala leε é náá:

«Me aapul etsonj e betsonj ε bot, me aamwas metselal me bot ε betselal.»

²⁰ E di'enek, tsonj mot kadi tin paa? Mot metselal kadi tin paa? Mot di egu elii enyoεpe é ewala elak, kadi tin paa? Bi áábee tin náá, Zεeb naazelyaal náá, etsonj e bot ε bos é dhatyee melyet e?

²¹ Tin, Zeeb tɔ etson be, nye ne gu náá, bot ε di kɔ bɔs ɔ tok ne ghwyil egu nye ne etson bɔɔ met. Dum ne tep tak ε, Zeeb namyam etsik bot ε di emyaal melyo me esyee ε Klisto kɔ melaaba ε. Melyo me tak ε ne bedhiiti bot ε dáa melyet.

²² Deenek, bot ε mbyak eYuda sanj ε mevyekεε. Ye kabε bot ε mbyak eGhelek ɔ, bɔɔ kasanj ε etsonj.

²³ Ye kabε bisɔ ɔ, bis lyo bot ε esyee ε Klisto kɔ melaaba. Tin, ye ε ne bot ε mbyak eYuda ε melee, ye kadi ε dáa melyet pe daa bot ε membyak mesis.

²⁴ Tin, dum ne bot ε Zeeb nazedjɔɔ ɔ, ye nakoozodi bot ε mbyak eYuda neghu bot ε di áabe tɔ dhaad mbyak eYuda ɔ, Klisto ε di ne mebwala ne etsonj e Zeeb.

²⁵ Eteε náá, etep e Zeeb ee bot di ebee náá ye ε melyet ε, ye ε etep di ne etsonj dhaa etsonj bɔɔ ε. Deenek, edi bot di ebee náá Zeeb ε tsabel ɔ, ye eedhaa bot ε bɔs ne ghwyil.

²⁶ Tin, bɔn nyεεg, beeka mbi bot bi di ε, biyɔ bot ε Zeeb nazedjɔɔ ɔ. Dilka menyel men, etεε náá pak'en, ye tok ne mbula bot di ne etsonj, ne mebwala neghu betεε ε bot.

²⁷ E di'enek, Zeeb kanɔnj ε sa di ε mis me bot dáa melyet ε, etεp εdje syen ne betsonj ε bot. Nyε kanɔnj ε sa di áabe ne ghwyil ε mis me bot ε bɔs ε, etεp εdje syen ne bot ε di ebee náá, be ε ne ghwyil ɔ.

²⁸ Tin, nye naanɔɔ bot di ebee ε mis toto ɔ, bot ε di ebhinaa ɔ, neghu bot ε di áaval dhiiti sonok ε mis me bot ε bɔs ɔ, etεp εdje syen ne bot ε di ebee náá, be ε betεε bot ɔ.

²⁹ Deenek, ye tok ne dhiiti mot kɔ εko ε bɔs di ne ghwyil eghεε nyel ε mis me Zeeb.

³⁰ Nyε nasa deenek ε, etεp nyε neewa bin tɔ εgwakel ne Yezu Klisto. Nyε naasa náá, Klisto di ne nena etsonj di edus pe daa Zeeb ε. Kɔ esu ε le, Zeeb eesa náá, mena dika epiki bot. Nyε sée mena ε, etεp mena needika bot be, ne epek mena tɔ mesyem.

³¹ Ekwyala nabela εsuk ε kɔ mekpa mak: «Ye be náá, mot epekwyel eghεε nyel ɔɔ, nyε goka ε ne eghεε nyel ε dum ne sa Ghej di esa ε.»

2

Pɔl naagoola bhaadal esyee ε Klisto e melaaba

¹ Bɔn nyεεg, ε ghej me nazye pe daa len zelee bin esa e Zeeb nadi tɔ sɔ ε, me áapalii ne nen tɔ mekpa di ekɔala ε, áabe-beak ne mekpa me di elyaal egu ε lam ε.

² Eteε náá, ye nabε ε me ezeke náá, tɔ bim melu me mena aadika sama ε, me aanasanj egu ε dhiiti sonok bhis Yezu Klisto, bhis esyee ε Yezu Klisto ε melaaba.

³ Dum ne tep tak ε me zye pe daa len, ne mesila djas ε pwak ne bwɔɔ.

⁴ Deenek, mekpa mam ne melyo mam nabε ε áabe esimza bam emet, etεp bi needu etεp bam. Áabe, ye nabε ε mebwala me Sisim na Dεε ε nadi elyaal popoopwon esa ee me nadi elii ε.

⁵ E di'enek, edum ε konj ε len ne Zeeb áabela εsuk tɔ etsonj e bot ε bɔs, ye bela εsuk ε tɔ mebwala ε Zeeb.

Etsonj e Zeeb

⁶ Me ne gu náá, melyo me ekeletye di náá be eezewoozal tɔ edum ε konj ne Zeeb ε, melyo me etsonj. Áakabε etsonj e bɔs'ak, áakobε-beak yii beghen ε di ekɔk kɔ bɔs'ak ε. Etsonj e bɔs'ak ε eghwyil mebwala me di náá, ye aadi ε diib dhiiti dwɔɔ ε.

⁷ Áabe, me goola wak ε etsonj Zeeb nadi syela ε, yii bot nadi áagu ε. Zeeb naazeakoobal etsonj tak εsok ne bhwak ne kusel, etεp mena needika tɔ duma ye.

⁸ Ye tok ne dhiiti begheŋ é di ekok kə bəs'ak ɔ, di egu etsoŋ binek. Tin, ye epedi édi egu ye ɔɔ, pe be nabe é àabem Gheŋ, mot di ne duma ɔ é melaaba.

⁹ Tin, dáa ekwýala di elée é:

«Sa di náá, mot dínaa àapaabee,

àakogwak-gwakak é,

sa di náá, mot dínaa àapaasimza é,

Zéeb nakoobal ye é éteŋ bot é di ekwýel nyé ɔ.»

¹⁰ Ghuna, ye é ne biso é, sa Zéeb nazelyaal é ze Sisim é. Tin, Sisim na Dée é ne ghwýil ésoš mepek me Zéeb djas, dɔɔ ne yii di tɔ so é.

¹¹ Ye kabé mot ɔ, éze di egu egeka é lyem e mot, ye di àabé sisim mot nyey nyé émet ɔ. Ye é tyee wat ne Zéeb, éze di egu egeka e Zéeb, ye di àabé Sisim Zéeb nyey nyé émet ɔ.

¹² E di'enek, mena nabe é àabelaka sisim bot é bəs. Tin, mena nabelaka é Sisim di edus pe daa Zéeb é, etée náá, mena neegu mekée me Zéeb nazedje mena e toto é.

¹³ Tin, mena àalyoka bot ne etsoŋ bot é bəs, mena lyoka bot é ne etsoŋ Sisim Zéeb di elyaal mena é. Ye é deenek é, mena di ekaada etséetse e Sisim ne bot é di ne Sisim tak ɔ.

¹⁴ Tin, mot di ebun ne metselal me ɔ, tok ne ghwýil ényaal etséetse e Sisim Zéeb di elyaal é. E di'enek, etséetse e Sisim Zéeb pe daa yenok mot é dhatyee mélyet. Nyé aanábela etsoŋ étiibal é ye, etée náá, ye é ne Sisim Zéeb é, mot é ne ghwýil étiibal etep e Zéeb.

¹⁵ Tin, mot di ne Sisim Zéeb é ne ghwýil étiibal etep djas, saabegəs kadi é mot tok ne ghwýil egek egu sa nyé di elée.

¹⁶ Tin, ekwýala léé é náá:

«Éze di egu esimza e Gheŋ?

Éze di ne ghwýil édje nyé mélyo?»

Tin, menabelka, menaka é ne esiiza e Klisto.

3

Keletye é mot-mesa é Klisto

¹ Tin, ne tseetse, bən nyéeg bam, é gheŋ me di pe daa len é, me nabe é àalii ne nen dáa me di elii ne bot é di ne Sisim e Zéeb é. Ye nabe é me eelii ne nen dáa bot é bəs, bot é dínaa be é etolɔ tɔ edum é koŋ ne Klisto ɔ.

² Eghen tak, me nadee bin é médii me mebel. Me nabe é àabé aadee bin ne edee na lyel-lyel etée náá, bi tok ne ghwýil ényaab edee na lyel-lyel. Bela náá, nenak yak, bi dínaa àabé aabela ghwýil tak,

³ etée náá, bi dínaa ne mefulu me bot é bəs. Bi dínaa ne zok ne mewɔ pak'en! Esesé binek djas àalyaal tin náá, bi é ne mefulu me bot é bəs e? Yenek djas lyaal náá, bi ké é tɔ ekwosak epuud, dáa tyee bən etolɔ tɔ edum é koŋ ne Klisto.

⁴ E sok mot ngot pak'en di eke náá: «Mam é mot é Pól!» Dhiiti náá: «Mam é mot é Apolɔs ɔ!» Bi àabee náá, bi sa tin é, dáa bot é bəs'ak e?

⁵ E di'enek, Apolɔs é ze? Pól é ze? Bisɔ djas é bot é mesa é Zéeb, bi dan é é ze yis etée náá, bi needum koŋ ne Zéeb. Tin, mot ne mot sa é mesa me Gheŋ nadje nyé é.

⁶ Mam nabe é bhek tɔ bəs, Apolɔs kaso é médii. E di'enek, Zéeb é di esa náá bhek wyee.

⁷ Deenek, mot di ebe bhek ɔ, ne mot di eso médii kɔ bhek ɔ be àaval dhiiti sonok. Ye é Zéeb mot di esa náá, bhek wyee ɔ, di eval.

⁸ E di'enek, mot di ebe bhek ɔ, ne mot di eso médii kɔ bhek ɔ, be é djala. Tin, Zéeb aadje mot ne mot ye efute e mesa.

⁹ Deenek, biso belyoel ε bot ε mesa ε Zeeb. Da biyo kadi ε, pyeeb ε Zeeb. Zeeba yebo djas ε di esa ndjaa Zeeb.

¹⁰ E di'enek, daa ekee ε Zeeb nadjeaa me ε, me eesum ghus zumal ndjaa daa tete sumel mendjaa. Nenak yak, dhiiti mot eesum pe ko pap meken e zumal ndjaa tak. Tin, mot ne mot ekobaka ne tyee nye di esum ε.

¹¹ Etee naa, epap meken e zumal mendjaa tak naazesumel: ye ε Yezu Kliso. E di'enek, dhiiti mot tok ghwyil ebaakan dhiiti ghus zumal sis.

¹² Tin, ko epap meken e zumal mendjaa tak, bedhiiti bot ε ne ghwyil sum yobo ne boad, ne gwooz di esa ε ne ye epata ε, ne mekok me metan. Ye kabe bedhiiti bot ε, be ε ne ghwyil sum ne ele, ne eka neghu ne mebo.

¹³ Tin, dwoo epée, mesa me mot ne mot aanyen popoopwon. Etee naa, dwoo leeg aadi ε ne boo du, tin, du tak ε waalyaal kwaambi mesa me mot ne mot nasa ε.

¹⁴ Ndjaa mot edikaa, da ye epyet ne megoo me du oo, tin, mot tak aabela efute e mesa me.

¹⁵ Tin, ndjaa mot edikaa, da ye ebik ne megoo me du oo, mot yenok aanabela efute e mesa me. E di'enek, tsik'ε aadi ε daa mot pekaa to ngel du ε.

¹⁶ Deenek, bi ne gu enyope naa, bi ε ndjaa Zeeb, tin, Sisim Zeeb ε to lin.

¹⁷ E di'enek, mot ε bwak ndjaa Zeeb oo, Zeeb aago nye. Etee naa, ndjaa Zeeb ε Dee, Zeeba biyo djas ε di ndjaa tak.

Tete etsonj

¹⁸ Tin, sa mot aakoo nyel'ε. Mot ngot to len di ε di ne egeka naa, nye ε tyee tsonj mot ε mis me bot ε bas'ak oo, ye goka ε nye di mot melyet ε mis moo, etep nye neebela tete etsonj di edus pe daa Zeeb ε.

¹⁹ Etee naa, etsonj e bot ε bas ε dhatyee melyet ε mis me Zeeb. Tin, ekwyla lee ε naa: «Zeeb met betsonj ε bot ε to etsal boo emet.»

²⁰ Deenek, ekwyla baale ε naa: «Ghenj ne gu esimza e betsonj ε bot, nye ne gu naa, ye aaval dhiiti sonok*.»

²¹ Tin, ye aagoka naa, mot ghee nyel ko esu ε bot ε epuud. Etee naa, djas ε yibo:

²² ye nakoozodi Pol, Apolb, Pyeed, neghu bhwak, tsik neghu esyee, ewala bot di'ak neghu yii di zye'enek, djas ε yibo.

²³ Tin, bi ε bot ε Kliso, Kliso kadi ε mot Zeeb.

4

Bot ε lwoma ε Kliso

¹ Bot goka ε ne ebee bis ε, daa bot ε mesa ε Kliso. Bis ε endombe nazenegaa, etep egoola etsaetse Zeeb nadi syela ε.

² Zoka ne sa di ewaabaane ndombe ε naa, nye di sosoob.

³ Ye kabe mam oo, ye nakoozodi naa, biyo ε di epée me, neghu me peaa ε sok bhwoob ε betetep, lyem'am aabem ba ne dhiiti sonok. Ye ε tsetse naa, me tok ne ghwyil epée nyel'am mam emet.

⁴ Deenek, me aabem ba ne dhiiti sonok. Tin, ye aakwyl elee naa, me aapasa dhiiti mbee sonok di ne ghwyil edje me ndje ε. Ye ε Ghenj ε di tetep'am.

⁵ Dum ne tep tak ε di naa, sa bi aapée mot esok ne ewala ε Ghenj ne ekum. Tin, gwaalka Ghenj pookotuula, etee naa, nye aazewyisal to gwyε etep djas nadi to ghooghom ε, nye aazelyaal embee esimza di to ebhum elyem bot ε. E di'enek, Zeeb aaduwal mot ne mot ε dum ne mesa me nye sa ε.

⁶ Bon nyeg, etep me lee wak ε, me nonj ε geke ne etep bis ne Apolb, etep bi neetiibal esuk ε mekpa mak. Dhiiti kana di eke naa: «Mot goka ε ne esa ε, sa

* 3:20 v. 19: Zob 5.13 v. 20: Med 94.11.

ekwyala di eleε ε.» E di'enek, sa dhiiti mot pak'en àadi ne εghεεa nyel, étep ekem nwyak mot da bhina nwyak mot.

⁷ Tin, étep yé wə di ebun náá, wə eedhaa bəə bəə bə? Esa djas wə di ne ye é, ye tok Zεeb nadje wə? Dáa di deenek ε, «haa» étep yé wə di ne εghεεa nyel ekεε wə nabe é àadjεaa wə djeak?

⁸ Nenak yak, bi eezebela esa djas elyem bin nadi ekwyel ε, bi moo é bot ε mεvu. Deenek, bi moo é edi bεmekoozi, bela náá, bisə tok edi bεmekoozi. Tin, ne tseetse me kwyel ε náá, bi di bεmekoozi, etεε náá, bisə pe needi bεmekoozi dáa biyo.

⁹ Deenek, me bee ekεε náá, Zεeb naanεεg bisə bot ε lwoma edi mεsik. E mis me bot, bis é dáa bot ε zenεεgaa kuku εbwak étep εgóaa ə. Me ke deenek ε etεε náá, bhwak djas moo é gwyε ne mis kə les, étep εbee sa aasael ne nes ε. Ye tok bot ne bot, ye é dəə ne efopof.

¹⁰ Bisə é bot ε melyet kə esu ε Klisto. Deenek, biyo kadi é betson ε bot tə εgwakel ne Klisto. Bela náá, bot bee é náá, bisə é betyaabel. Tin, biyo bi ke é náá, bi é bot ε di ne ghwyil ə. E di'enek, bisə epebhinaa, biyo kadi é edjεaa duu!

¹¹ Kum εwala elak nenak, bis epezuk ne za, bis epegwyε ne gwyes medii, ne pwom ekaad. Deenek, bis epebiaa. Bis àadi edi wat, bis é ghooghon εbat-bat.

¹² Bis εpesa mesa me na lyel-lyel, étep bis neebela sa dek. E sok bε di eleε bis ε, bis ne djaala étep'ə, é sok bε di etiig bis ε, bis ne maad.

¹³ Tin, é sok bot di elii εbiyoεpe ne nis ε, bis yala bε é ne metela djas. Deenek, bε kabee bis mos kə ekə ε bəs ε, dáa ekwyiid neghu dáa bot ε mezuk dəə ne dwoo pan mos.

Pəlepeli ne bən be nyε dyeebakwyel ə

¹⁴ Me àapakwyal bin mεkana mak étep εdje bin syen. Me kwyal bin mεkana mak ε, étep εdul ε bin mεlə, dáa bən bam me di ekwyel dhaa tyε ə.

¹⁵ Etep bi neegu náá, bi nakoozodi ne bedjεedel bεmil kam (10 000) tə tsik bi di ne ye ne Klisto ε, bi aazodi é ne sεεg ngət. Etεε náá, é ghen me nazεgoola bin Mbεε Bhaadal é sok mεken ε, mam é nakadi sεεg'en tə tsik bi di ne ye ne Yezu Klisto ε.

¹⁶ Deenek, me εpedjaala ne nen, banaka mesa me me di esa ε.

¹⁷ E di tak ε, me dhis bin Timote mən'am me di ekwyel ə, nyεy mot di sosoob tə εdum kon ne Ghen ə. Nyεy é kwaalεε bin metin me di edjεed me tə tsik bis ne Yezu Klisto ε, ne dáa me di elyo é edi djas tə ezεεga mendjaa me mendjaala ε.

¹⁸ Bedhiiti bot pak'en naazewa εbet náá, me tok ne ghwyil εbaazyε zεbee bin.

¹⁹ Tin, Ghen ekwyel ə, ye kalik é batsa me zye pε yibə. Eghen me aazyε, mesa mam aanəsik εgwak-gwakak sa me bot ε mεbet binək di elii ε. Ye goka é me gu dəə ne ghwyil mεbwala me bε di esa mesa məə ne ye é.

²⁰ Etεε náá, εyon ε Zεeb tok elεn ε nuub toto, tin, ye é etεp mεbwala.

²¹ Bi kwyel dáa? Bi kwyel ε náá, me zye pε daa lin ne ghwyεs «hoo» me zye ne mbεε lyem tə kwyel, ne metela djas?

5

Mbee mεfulu tə zεεga bot ε mendjaala

¹ Ye epegek é edi djas náá, ye é ne mεzə pak'en. Mbi mεzə me di náá, bot ε di àadum kon ne Zεeb ə, àasa ε. Tin, ye epegek náá, mot ngət pak'en epewyis emwaaz ne mwaa sεεg!

² Tin, bi epekel εbet kə tak! E di waanyə náá, bi di ne εbuk tə elyem da bi é εsə mot sa kwaambi yenek mbee esεεε pak'en ə.

³ Ye kabε mam ɔɔ, tɔ epuud, mε ε etsetape ne nen, tɔ sisim, menaka ε edi wat. Tin ne din ε Yezu Klisto, mε eezepεε mot sa kwaambi yenek tεp ɔ, εkeε menaka ε sama.

⁴ Eghεη bi di esεega ne din ε Yezu Gheη'enaka ε, da mebwala mε edi tɔ lin ε, ε di'enek, sisim yam aadi ε sama ne nen pe.

⁵ Ye goka ε nάά, bi dje mot'enak ε membo mε Satan. Eteε nάά, tsik epuud be neegwyε, da sisim ye ebela tsik dwoo Gheη aabula ε.

⁶ Bi āagoka ne esa εbet! Ye ε ne dhiiti kana wat di eleε nάά: «Ba mɔn leviid batsa ne sa nάά, tsim faalin djas ghamta*.»

⁷ Tin, diska syem tɔ len, pu leviid na mwa etεε nάά, bi needi bot ε na deε. Deenek, bi kadi ε dάa tsim faalin na bes di āabe ne leviid ε. Bi moo ε bot ε na deε, etεε nάά, Klisto nazegwyε ε εtεp'en. Nyey ε di mɔn bhata nakaa ε εbyon ε Pak.

⁸ Deenek, djhoobɔlka εbyon elenaka āabe ne emapa nasael ne leviid namwa e esyem, ne mbee lyem ε. Tin, djhoobɔlka εbyon ε tak ne emapa di āabe ne leviid yenek ε, emapa e deε, emapa e etseεse.

⁹ Tɔ dhiiti mekana mε mε nakwyal bin ε, ye nabe ε mε eeleε nen nάά, sa mot āabeaa εsɔ ne bot ε mεzɔ.

¹⁰ Deenek, ye āakwyε elyaal nάά, mε nalii ε ne bot djas di tɔ mbee esesεε ɔ, bot ε mεzɔ, bot ε ndɔzɔ, bot ε djii, bot ε di eduwal benaghise ɔ. Ye ε pe be deenek ɔ, pe bi zokadus ε kɔ bɔs.

¹¹ Mε kwyl ε eleε bin nάά, ye ε be nάά, ye mot di edjooaa keletyε da nye εbaadi mot mbee tsik, bi ε kobaka ne ne. Mot tak ε ne ghwyil edi: Mot mεzɔ, mot ndɔzɔ, mot di eduwal ben zεεb ɔ, mot etsal, mot elangi neghu mot djii. Sa bi āade edee edi wat ne mbi yenak mot.

¹² Ye kabε nάά, mam ε di epεε bot ε di āadum koη ne Klisto ɔ? «Hoo.» Ye ε biyɔ ε di egoka ne epεε bot ε bi ne be nɔɔ di tɔ zεega ndjaa mendjaala mε wat ɔ.

¹³ Ye ε zεεb nyey εmet ε kwaapεε bot ε di āadum koη ne Klisto ɔ. Dάa di nάά, ekwyal lεε ε nάά: «Sɔka bembee ε bot pak'en.»

6

Etaηal pak ekeletyε

¹ E sok mot ngɔt pak'en di ne tεp ne mɔn nyεεg ε, «haa» εtεp yε nye kesaa betetεp di āagu zεεb ɔ? Ye āanyɔ deenek. Ye goka ε nάά, nye keleε tεp tak pe daa bot ε di bot ε zεεb ɔ.

² Bi āagu nάά, ye ε bɔn ε zεεb ε kwaapεε bot ε bɔs e? Ye ε be nάά, biyɔ ε kwaapεε bot ε bɔs ɔ, «haa» εtεp yε bi di ekat epεε ba bɔn etεp?

³ Ye ε be nάά, mena aaboopεεka efɔfɔp ɔ, «haa» mena aadi āakwak epεε bɔn etεp di kɔ εko ε bɔs dάa?

⁴ Tin, ε gheη bi di ne mbi bɔn metap deenek pak'en ε, bi dyeebatɔ ε kesaa betetεp di āagu zεεb ɔ.

⁵ Mε ke ε nάά, ye āasa bin syen e? Tsoη mot ngɔt tok pak'en di ne ghwyil epεε tεp di pak bi ne mɔn ε nyoog e?

⁶ «Haa» εtεp yε mot di kepit mɔn nyεεg sok bhwoob betetεp di āagu ne zεεb?

⁷ Deenek, ε sok bi di ne bɔn metap pak'en ε, ye epelyaal nάά, bi ε ne ndje. Tin, mot ε sa wɔ εbiyɔ ɔ, neghu edjii esa e bɔ ɔ, wɔ goka ε ne emaad.

⁸ Ghuna biyɔ bemet ne sa etεp e bot di āabe bot ε epiki ε mis mε zεεb ε! Biyɔ ε di edjii esa e bɔɔ besɔ bin. Tin, guka nάά, bi eesa deenek ε ne bɔn nyεεg bin!

* 5:6 Pol kwyl ε lyaal wak nάά, esyem e mot ngɔt ε ne ghwyil epul bot djas tɔ zεega mendjaala, dάa pu leviid di eghamta tsim faalin djas ε 5:13 Det 17.7.

⁹ Bi ààgu náá, bot ε di ààdi bot ε epiki ɔ, be aanàkwani tɔ ɛyon ε Zeeb e? Nàkɔka menyel men, guka náá: bot ε mezo, bot ε di eduwal benaghise, bot ε di esa ezo, bot ε di edi meba ne besɔ boɔ botom ɔ,

¹⁰ bot ε djii, bot ε ndɔzo, bot ε elangi, bot ε melee neghu bot ε mbee mepék, be aanàbela di tɔ ɛyon ε Zeeb.

¹¹ Eghen sok, bedhiiti bot pak'en nadi esa mbee metep menek. Tin, bi naazedisaa edhuud, bi naazeséaa, da neegaa engwoob étep mesa ε Zeeb. Ye naazesa náá, bi di bot ε epiki é mis me Zeeb ne din ε Ghen Yezu Klisto kɔ esu ε Sisim Zeeb'enaka.

Nyel mot ε ndjaa Sisim

¹² Bedhiiti bot pak'en gek ε náá: «Me é ne ghwyil esa sa djas lyem'am di ekwyel ε.» Ye é tsetse, me ne ghwyil esa sa lyem'am di ekwyel. Tin, esa binek djas tok ne metan é mis mam. E di'enek, me tok ne ghwyil ebet náá, me di kwom dhiiti sonok.

¹³ Dhiiti kana baake ε náá: «Edee é étep mɔ, mɔ é étep edee.» Tsetse, tin dhiiti dwoo Zeeb aagó esa binek djas ebá. Deenek, Zeeb nabe é àasa nyel mot étep mezo, nyel mot nasael ε étep Ghen, Ghen é di ebaal nyel mot.

¹⁴ Dáa Zeeb nagomal Ghen bhis esyee ε, nye pe é waagomal mena tɔ esyee, ne ghwyil mebwa me.

¹⁵ Bi ààgu náá, menyel men ε esum e nyel ε Klisto? Me é ne ghwyil nɔ sum nyel ε Klisto étep kesa náá, ye di sum nyel ε moma mezo? Aàbe, ye tok deenek!

¹⁶ Bi ààgu náá, mot di esega gon ne moma mezo ɔ, be ne ne moo é nyel ngot e? Ye é dáa ye di kwyla tɔ mekana me Zeeb ε: «Be ne ne aakadi é mot ngot.»

¹⁷ Tin, mot di tɔ egwakel ne Ghen ɔ, nye moo é mot ngot be ne ne tɔ Sisim.

¹⁸ Deenek, kyeeka mezo, etee náá, sym e mezo, mot sa ye é ne nyel'ε emet. Ye kabe bedhiiti mesyem ɔ, ye sael etsetape ne nyel.

¹⁹ Bi ààgu náá, menyel men ε ndjaa Sisim na Dee e? Sisim di tɔ len ε, Zeeb nye y emet nadje bin Sisim tak. Dáa di náá, bi moo é bot ε Zeeb, menyel men tokape yebɔ emet.

²⁰ Zeeb naazebam bin ne boo metan. Tin, bi goka é ne edje Zeeb duu ne menyel'en dáa ye di egoka ε.

7

Pɔl epeboza mekya dum ne etep ebá

¹ Nenak, me moo boza bin dum ne mekya bi nadi me tɔ mekana me bi nadhis me ye é. Me lee bin ε náá, enyo náá, motom di àabe ne moma.

² Tin, étep ekaab ε mezo: ye goka é náá, botom djas di ne yɔbo boa, da boa djas pe edi ne yɔbo botom.

³ Motom goka é ne esa myel esa djas di egoka ne esael tɔ ebá ε. Ye é tyee wat ne moma, nye y pe baagoka ε ne esa ne ngom esa djas di egoka ne esael tɔ ebá ε.

⁴ Tin, moma tok ghwyil edjeed nyel'ε dáa nye di ekwos ε, etee náá, nyel'ε é yii ngom. Ye é tyee wat ne motom, nye tok ne ghwyil edjeed nyel'ε dáa nye di ekwos ε, etee náá, nyel'ε é yii myel.

⁵ Sa mot àanyim ɔ nyel, ye di àabe náá, bi gwakel ε étep ba mɔ ewala batsa kɔ esu ε mendjaala ɔ. Da bhii tak, bi ebula enyɔepe tɔ eba ε len. Ye di àasael deenek ɔ, bi aanàababala ghwyil emaad, egwyes epuud. Deenek, Satan é ne ghwyil ekwyesal bin tɔ mebhowal.

⁶ Sa me di elee bin'aak, ye tok náá, me besal bin ε beselak, me lee bin ε náá, bi esa deenek ɔ, ye aadi é enyɔepe.

⁷ Ye é epedi é di yam ekwosak ɔɔ, pe bot djas é beko dáa mam. Tin, Zeeb naadje mot ne mot ye ekee, bak bot ne yak ekee, bedhiiti bot ne yak ekee.

⁸ Gwakeka sa me di elee ne beko e bot, ne bekus e boa e, me lee bin e náá, enyo náá, mot di ko dáa mam.

⁹ Tin, bi é di àamaad edi beko e bot ɔɔ, bi goka é ne ebá. Enyo náá, mot ba, àakabe náá, nye zuk ne egwyes ebá.

¹⁰ Ye kabe bot e zebaaɔ, me epedje etinj elak, etinj e tak tok yam, ye é yii Ghenj: ye é náá, sa moma àabeka ne ngom.

¹¹ Tin, ye be náá, moma eebo ebá pak be ne ngom ɔɔ, sa nye àabaani e dhiiti ebá. Ye di àabe deenek ɔɔ, nye koobal ebá pak be ne ngom. Tin, sa motom àabo ebá pak be ne myel.

¹² Gwakeka sa me di elee ne bedhiiti bot e, ye tok Ghenj di elii, ye é mam. Me lee e náá: ye be náá keletye eeba moma di àadi keletye ɔɔ, da moma é kwyel náá, be gheedi ne ebá ɔɔ, sa motom àabo ebá pak be ne ne.

¹³ Ye é tyee wat ne moma di keletye ɔ. Nye di ne motom di náá, nye tok keletye ɔɔ, da motom é kwyel náá, be gheedi ne ebá ɔɔ, sa moma àabo ebá pak be ne ne.

¹⁴ Etee náá, motom di àadi keletye ɔ, nye é ne ghwyil edi mot e dee, ko esu egwakel nye di ne ye ne myel, mot di keletye ɔ. Ye é tyee wat ne moma di àadi keletye ɔ, nye é ne ghwyil e di mot e dee, ko esu egwakel nye di ne ye ne ngom, mot di keletye ɔ. Ye di àadi deenek ɔɔ, bɔn bɔɔ aakwaadi bot e dee, ghuna, be é bot e e dee é mis me Zeeb.

¹⁵ E di'enek, mot di àadi keletye ɔ, nye é ne ghwyil ebo ebá. Ye nakozoodi moma neghu motom. E di'enek, moma neghu motom tok tɔ bhel eki ebá, etee náá, Zeeb nadjoo bin e étep bi needi tɔ egwyem.

¹⁶ Tin, wɔy moma di keletye ɔ, wɔ ne gu neghu wɔ kwaatsik ngom'ɔ? Neghu wɔy motom di keletye ɔ, wɔ ne gu neghu wɔ kwaatsik mwalo?

Eke dáa Zeeb di ekwyel e

¹⁷ Mot ne mot goka é nye gheeke dáa Ghenj nadjje nye ekee e. Mot ne mot goka é ne eke e dáa nye nadi é sok Zeeb nadjoo nye é. Yenek é etinj e me di edje tɔ ezeeɔa mendjaa me mendjaala djas e.

¹⁸ Tin, ye be náá, mot naani beka é ghenj Zeeb nadjoo nye ɔɔ, nye di deenek. Ye kabe náá, é ghenj Zeeb nadjoo nye é, nye nabe é àani beka ɔɔ, sa nye àani beka.

¹⁹ Eni beka neghu àani beka àaval é mis me Zeeb. Sa di eval e, ye é elooba ne etsi be.

²⁰ Beta náá, mot ne mot zoodi dáa Zeeb nadjoo nye é.

²¹ E sok Zeeb nadjoo wɔ e, wɔ nabe é wɔ dinaa kwom, àabe deenek e? Nàbem ba, wɔ bela ze di esa náá, wɔ di peka ɔɔ, wɔ goka é ne edu ye.

²² Etee náá, kwom mot Ghenj nazedjoo ɔ, Ghenj eezetɔ nye étep mesa me. Ye é étep tak e di náá, nye moo é peka étep esa mesa me. Tin, mot nadi peka ɔ, moo é kwom e Klisto.

²³ Zeeb nabom bin é ne boo metanj, étep bi needi bot be. E di'enek, nàsaaka náá, bi di ekwom e bot e bɔs.

²⁴ Beta náá, mot ne mot di sok bhwoob Zeeb, dáa nye nadi é ghenj Zeeb nadjoo nye é.

Etep di dum ne beko e bot ne bekus

²⁵ Dum ne mesyes me boa dinaa beko ɔ, me tok ne etinj e Ghenj wat ee me aadje be e. Tin, sa me di elii wak e ye é ekwosak e lam, mam mot di náá, Ghenj eezegek me ghonj, bot moo mos é ne ebwaalel ne nam.

²⁶ Gwakeka sa me di egek ko esu e mezuk me bot di ebee'aak, mot ne mot goka é ne edi dáa nye di e.

²⁷ Wɔ é nɛ moma? Nása náá wɔ beka nɛ nɛ. Wɔ é kɔ? Tin, nàdji moma emwaaz.

²⁸ Tin, ye bɛ náá wɔ eeba ɔɔ, wɔ ààpasyem. Ye é náá, esyes ɛ moma eeba ɔɔ, nyɛ ààpasyem. Deenek, bot ɛ di ebá ɔ, bɛ waaboma nɛ mezuk tɔ mendjaa mɛ meba mɔɔ. Tin, mɛ kwyɛl é ɛdis bin tɔ mezuk menek.

²⁹ Gwakeka sa mɛ di ekwyɛl ɛlɛɛ bin ɛ, bɔn nyɛɛg bam yii boa nɛ botom: bot kalikeka é nɛ ba mɔn ɛwala. Kana nenak, bot ɛ di náá, bɛ eezɛba ɔ, bɛ goka é nɛ ɛwa zii tɔ esa mesa mɛ Zɛɛb dáa bɛkɔ ɛ bot.

³⁰ Bot ɛ di edje ɔ, bɛ sa ɛkɛɛ náá, bɛ ààdje. Bot ɛ di emyaala ɔ, bɛ sa ɛkɛɛ náá, bɛ ààmyaala. Bot ɛ di ebɔm esonok ɔ, bɛ sa ɛkɛɛ bɛ sa ɛkɛɛ náá, bɛ ààpabɔm sonok.

³¹ Bot ɛ di emyaala nɛ mɛvu mɛ bɔs ɔ, bɛ sa ɛkɛɛ náá, bɛ ààmyaala nɛ ye. Eɛɛ náá, bɔs'ak dáa di'ak aanàbaabɔya kɛdhaa.

³² Dum nɛ tɛp tak ɛ mɛ di ekwyɛl náá, bi di pɛka tɔ etɛp bin djas. Mot di náá, nyɛ ààpaba ɔ, nyɛ nɛ ghwyɛl ɛwa lyem'ɛ djas tɔ mesa ɛ Gheɲ. Nyɛ san ɛ náá, Gheɲ myaala nɛ nɛ.

³³ E di'enek, mot di náá, nyɛ eezɛba ɔ, mesa mɛ aadi é ɛsaa náá, myɛl di tɔ neemyaala.

³⁴ Tin, ye é etɛp binek ebá ɛ nyɛ di nɛ ye tɔ lyem. Ye é tyee wat nɛ moma di tɔ ebá ɔ, nyɛ wa lyem tɔ etɛp e bɔs ɛ, etɛp ngom neemyaala. Kus moma nɛghu esyes ɛ moma dinaa ààpaba ɔ, nyɛ wa lyem tɔ etɛp e Gheɲ ɛ. Nyɛ kwyɛl ɛ náá, nyɛ needi ngaa engwoob etɛp nyɛ neesa mesa ɛ Gheɲ. Nyɛ kwyɛl ɛ nyɛ eesa mesa mɛ nɛ lyem wat.

³⁵ Mɛ lii deenek ɛ, etɛp mɛnyɔ men, ye tok etɛp ɛwa bin tɔ laab. Tin, mɛ kwyɛl é náá, bi sa sa di enyɔɛpe ɛ etɛp'en, da bi ɛ di tɔ egwakel nɛ Gheɲ nɛ lyem wat.

³⁶ Ye bɛ náá, mɔn ngbaaz epebee náá, nyɛ é nɛ ghwyɛl esa sa di àànyɔ pak bɛ nɛ ghɔɔd etɛp náá, nyɛ tokapɛ nɛ ghwyɛl ɛmaad egwyɛs bɛ ɔ. Nyɛ bee náá, bɛ é nɛ ghwyɛl bael ɔɔ, bɛ bael dáa bɛ di ekwos ɛ. Deenek, bɛ ààpasyem.

³⁷ Ye bɛ náá ngbaaz eebee náá, nyɛ é nɛ ghwyɛl ɛmaad egwyɛs nyɛl etɛp ɛdi kɔ, ààbɛ náá mot ebesal nyɛ ɔɔ. Nyɛ eesa enyɔɛpe.

³⁸ Tin, mot aaba ghɔɔd'ɛ, nyɛ eesa enyɔɛpe. Mot aadi ààba ghɔɔd'ɛ ɔ, nyɛ eebaasa enyɔɛpe dhaa tyɛ.

³⁹ Moma ebá goka nɛ ɛdi si bhel etsi ebá, é gheɲ ngom dinaa nɛ tsik ɛ. Tin, ye bɛ náá ngom eegwyɛ ɔɔ, nyɛ é nɛ ghwyɛl ɛkaba mot lyem'ɛ di ekwyɛl ɛ. Deenek, ye goka é náá, motom tak di mot di edum kon ɛ nɛ Gheɲ ɔ.

⁴⁰ E yam beea, mɛ bee ɛ náá, nyɛ lik kus ɔɔ, ye é enyɔɛpe. Deenek, mam pe é nɛ Sisim Zɛɛb.

8

Betit ɛ di ekaa benaghise ebuwa ɛ

¹ Djhooliika dum nɛ etɛp betit ɛ bot di eka benaghise ebuwa ɛ. Nɛ tɛɛtɛsɛ, mena dyeebakeka ɛ náá: «Menaka é bot ɛ metselal.» Tin, metselal mɛ tak ɛ nɛ ghwyɛl esa náá, mena dika nɛ eghɛ nyɛl. Ghuna, tɛtɛ kwyɛl ààsa deenek. Tɛtɛ kwyɛl san ɛ náá, mena dika tɔ egwakel tɔ zɛɛga.

² Mot di egek náá, nyɛ nɛ gu sonok ɔ, mot'enɔk goka é nyɛ gu náá, nyɛ dinaa kuku ɛdjek.

³ Tin, mot di ekwyɛl Zɛɛb ɔ, Zɛɛb nɛ gu nyɛ.

⁴ Deenek, mena é nɛ ghwyɛl ɛ dɛka betit ɛ di ekaa benaghise ebuwa ɛ? Mena nɛ guka náá, naghise tok dhiiti sonok kɔ ɛkɔ ɛ bɔs, mena nɛ ebaaguka náá, Zɛɛb é ngɔt.

⁵ Nɛ tɛɛtɛsɛ, ye é nɛ bedhiiti esisim di tɔ gwoo nɛghu kɔ ɛkɔ ɛ bɔs di edjóo bɛzɛɛb ɛ. Deenek, ye kwyɛl é lɛɛ náá, ye é bɛtɛ nɛ «bɛzɛɛb» nɛ bɛtɛ nɛ «bɛgheɲ.»

⁶ Ye kabe menabelka o, mena ne guka naá, Zeeb é ngot, nyey é di Seeg'enaka, mot nakus esonok djas o, ko esu e le e bot di ne tsik. Gheñ é ngot, ye é Yezu Klisto, nyey mot di naá, esonok djas nakusaa e ko esu e le o, nyey é di esa naá, mena dika ne tsik.

⁷ Tin, ye tok bot djas di egu etseetse bak. Etee naá, bedhiiti bot e nadi be dinaa ekwyel benaghise o, é gheñ be di ede betit e di ekaa benaghise ebuwa e, egeka boo é naá, be epeduwal benaghise. Be dyeebake é naá, be eesa etep ebiyo.

⁸ Tin, ye tok edee mena di edeka e di esa naá, mena kunaaka ne Zeeb, de neghu aade, ye aanasa mena dika betete e bot neghu be mbee e bot.

⁹ Bi é ne ghwyil esa sa elyem bin di ekwyel e. Tin, bi é kobaka ne sa bi di esa e. Sa sa bi di esa e aakadi ebek e di esa naá, bot e di aapyet to edum e konj ne Zeeb o, ni to mesyem.

¹⁰ Etee naá, mot dinaa nye aapapyet to edum e konj ne Zeeb, nye ebee woy mot metselal ede to ndjaa mendjaala ne benaghise o. Tin, wo aabee naá, wo epesal nye besela sis naá nye de betit e di ekaa e buwa ne benaghise o?

¹¹ E di'enek, mon nyoog mot di nye dinaa aapanyo epyet to edum e konj ne Zeeb o, mot Klisto nagwyé etep'e o, nye waawo ze etseetse ko esu e lo.

¹² Bi é syem deenek ne bon nyegg bin o, da bi epul edum e konj e lo ne Zeeb, boo bot e di naá, be dinaa aabe aapyet e. Bi syem deenek e ne Klisto nyey emet.

¹³ Dum ne tep tak, ye be naá, sa me di ede é epékwyital edum e konj e mon nyaag'am o, me aanakabaade ye, ekaab naá, me ezekekwyital nye to mesyem.

9

Pal epetanjal dum ne lwomel'e

¹ Me tok wak peka? Me tok wak mot lwoma? Me nabe aabee Gheñ'enaka Yezu? Bi tok wak bot e zedum konj ne Zeeb, dum ne mesa mam ko esu e Gheñ e?

² Ye nakoozodi naá, bedhiiti bot aabee naá, me é mot lwoma. Tin, ko esu e len me é mot lwoma. Daa di naá, bi é to egwakel ne Gheñ e, ye é biyo é di elyaal ne tseetse naá, me é mot-lwoma e Gheñ.

³ Gwakeka daa me di ebaoza ne bot e di elii ebiyoape ne nam e.

⁴ Daa bis di naá, bis é bot e lwoma e, bis é ne ghwyil ebela edee ne menyok e, ko esu e mesa mes.

⁵ Bis é ne ghwyil e to medjon ne bel bis di ekeletye o. Bedhiiti bot e lwoma sa e deenek, doo ne bon nyegg e Gheñ, zenoo Pyeed.

⁶ Bi gek é naá, ye é bis ne Bhaalnabhas é zodi egoka ne esa mesa, etep bis nebel sa dek e?

⁷ Tin, eze di esa mesa me esodja ne efute be met? Eze di be pyeeb vin da nye é di aade bhum tak? Ye é nwyaa mbi mbaalel mesaa di aade medii me mebel e mesaa me nye di ebaal e?

⁸ Tin, mekpa mam aazobela ghwyil to etep ee bot e bos di esa e. Etee naá, etsi e Moiz baazoke é deenek.

⁹ Ye é tseetse, etsi leé é naá: «Wo tok ne ghwyil ediyal nuub ngombe, é sok nye di enyal bhum ble e.» Ye kwyel elyaal naá, Zeeb ne gek engombe ghon.

¹⁰ Nye aalii deenek tin ko esu elena? Tseetse, mekpa menek nakwyalaa e etep'ena. Ye goka é naá, mot di ebe see, ne mot di enyunal ebhum ble o, goka é be bel efute mesa mo.

¹¹ Bis naabe bhek Sisim to len. Tin, bis é kanoo ba bim mevu min o, ye kabe é ebiyoape?

¹² Ye é be naá, bedhiiti bot é ne ghwyil e de mevu men o, «haa» gwyata ne biso, bis é ne gham ne ede ye dhaa dharja boo.

Bela náá, bis nabe é áakwyel esa deenek. Tin, bis naamaad elyem kó etep djas, etep bis ezekelu bedhiiti bot egwak Mbée Bhaadal é Klisto.

¹³ Bi ne gu enyæpe náá, bot é di esa mesa tó kok Ndjaa-ebuwa ó, edee bók goka ne edus é tó kok Ndjaa-ebuwa ee be di esa mesa é. Ye kabe bot é di eka ebuwa kó mesa ebuwa é, edee bók zodus é tó ebuwa binek.

¹⁴ Ye é tyee wat ne bot é di egoola Mbée Bhaadal ó, Gheṇ naazeloolée náá, bók pe aazobela edee é, ne Mbée Bhaadal be di egoola é.

¹⁵ Ye kabe mam ó, me ááwaab esa binek, tin, me áapakwyal bin mekana mak etep ewaab é bin dhiiti sonok. Deenek, edi di náá, mot zenó duu me di ne ye é, ye goka é me gwyé deenek.

¹⁶ Me tok ne ghwyil egheṇ nyel kó esu é egoola Mbée Bhaadal, etee náá, ye é ne nam é bhel náá, me mesa me tak. «Haa» kpaá-ghon ne nam me di áágoola Mbée Bhaadal ó.

¹⁷ Ye epedi é di náá, ye é mam emet é nasée mesa me tak ó, pe me goka é ne ebela efute. Dáa di náá, mesa me tak nadjeaa me é ne bhel é, é di'enek, me zokasa é mesa me nadjeaa me é.

¹⁸ E di'enek, efute bam aakadi tin ye? Efute bam é memyaala me me di ne ye, é gheṇ me di egoola Mbée Bhaadal ááwaab sonok ne mot é. Mam áánó efute mot di egoka ne ebela bhis egoola Mbée Bhaadal é.

Egoola Mbée Bhaadal

¹⁹ Bot ne gu náá, me é seṇele mot. Ye é tsetse, edi tak wat, me eemyaal edi kwom bot djas, etep bete ne bot needu Klisto.

²⁰ E sok me di sama ne bot é mbyak eYuda é, me ke é dáa bók, etep edul é be é ze é Klisto. E sok me di sama ne bot é di elooba ne metiṇ é Moiz é, me ke é dáa bók. Me dyeebasa deenek é, etep me needul be é ze é Klisto, ye nakoozodi náá, me tok si bhel metiṇ é Moiz.

²¹ Egeṇ me di sama ne bot é di áabe bot é mbyak eYuda ó, bot é di áalooba etsi é Moiz ó, me ke é dáa bók, etep me needul be é ze é Klisto. Deenek, ye áakwyel éee náá, me áalooba ne etsi é Zeeb. Tin, me é si bhel etsi é Klisto.

²² Ye kabe bot é di áapyet tó edum ekon ne Zeeb ó, me zobaake é dáa bók, etep edul é be é ze é Klisto. Deenek, ne mbi bot djas, me ne sa esa djas ee di egoka é, etep me neetsik bedhiiti bot.

²³ Me sa etep binek djas etee náá, bot neemyaal Mbée Bhaadal. Etee náá, dóo ne mam pe me neebela yam ekee tó mbee esa ee Mbée Bhaadal nakék é.

Edjek eke e ze é Klisto

²⁴ Bi ne gu náá, bot é di esa meboola me ewyis é kaab ó, be kan kaab é bók djas. Ye be náá, bi epesa meboola me kaab ó, bi goka é ne ekaab tyee wat di náá, bi nekebela efute.

²⁵ Deenek, bot é di esa meboola ó, be goka é ne gu emaad é lyem tó etep djas. Be dyeebasa deenek é, etep be neebela koto duu di áaboya ne egwyé é. Tin, bise dyeebasa zii é, etep ebela koto duu na kóm-kóm.

²⁶ E tep tak é di náá, é gheṇ me di esa meboola é, mis mam gwyák é koto duu. Me é dáa mot meboola me tuub, ekuta be áabyak mbes.

²⁷ Me áaduwal nyel'am, me ne tiig ye elyelepe. E kaab náá, bhis me di egoola Mbée Bhaadal ne bedhiiti bot é, mam emet ezekedisaa tó bot é aabela ekee.

10

Edul é bot melo dum ne benaghise

¹ Bón nyeg, me kwyel é náá, bi gheetetaala ne sa nasael ne bebhaab'enaka é gheṇ é Moiz é. Ye nadi é ne eguud nadi edjeed be é. Bhii tak, bók djas naasee boo dii meson nadi edjóaa «dii meson na tóbelaa.»

² Bɔɔ djas naaduwa Zeeb to eguud ne to boo dii meson. Etep binek djas kwyl elyaal e naá, be naamyaal edu e Moii.

³ Bɔɔ djas naade edee wat e Sisim,

⁴ Bɔɔ djas naade menyok me wat e Sisim. Tin, medii me be nadi ede é, nadi ewyis é to ekok e Sisim nadi eggee ne naɔ e. Bela naá, ekok e tak nabe é Klisto.

⁵ Tin, Zeeb nabe é aamyaala ne mefulu me bete ne bot pak'ɔɔ. Kɔ esu e tak, bete ne bot nagwye, myon «lapa-lapa» si to kyee bɔs besye di aabe ne medii e.

⁶ E di'enek, etep binek djas nasael é, ye needi ne nena dhatyee geka, etee naá, mena needi aabe ne embee mekwosak daa bɔɔ nadi ne ye é.

⁷ Nāduwaka benaghise daa bedhiiti bot pak bebhaab'enaka naduwal e. Tin, ekwyla lee é naá: «Bot naadisi etep ede edee ne menyok, bhii tak, be naawyl kebɔl e mezeɲ ne eduwal benaghise.»

⁸ Sa mena āaduka ze mezo daa bedhiiti bot nasa é. E di'enek, bot bedhet mekam-membá ne elel (23 000) naapkaa ne mesyee gwyɛ, dwoɔ wat kɔ esu e tak.

⁹ Sa mena āawaka Klisto to mebhawal, daa bedhiiti bot pak'ɔɔ nasa é. Etep tak, benyo naazelo be. Wɔ gwak, bete ne bot zegwye.

¹⁰ Sa bi āadi ne menwyaad to elyem, daa bedhiiti bot pak'ɔɔ naatanal ne din e Zeeb e. Tin, fofop esyee naagɔ be kɔ esu e tak.

¹¹ Embee etep binek djas nasael é, etep ye needi ne nena dhatyee geka. Tin, etep tak nakwyalaa to bemekana e, etep edul e mena melɔ, etee naá, mena moo é to melu me mesik.

¹² Mot di ebee naá, nye é ndjem ɔ, nye goka é ne ekobaka, etep nye é zekekwyit to mesyem.

¹³ Bemebhowal me bi naboma ne ye é, ye é mebhawal bot djas di eboma ne ye é. Zeeb é sosoob to ekek be, nye tok ne ghwyil ebet naá, bi boma ne sa di naá, ye aadhaa bin ghwyil e. Tin, é sok mebhawal aazyé é, Zeeb é waadje bin ghwyil emaad ye, nye aalyaal bin mepek me ewyis é to mebhawal me tak.

Epee eduwal e benaghise

¹⁴ Dum ne tep tak, bɔn nyeg bam, nakunaaka ne benaghise.

¹⁵ Me lii ne nen é daa me di elii ne betson e bot e. Biyo bemet, sɔska sa me di lii é.

¹⁶ Beeka beele mena di edeka menabelka djas, etep eghapee Zeeb e. Beele tak kwyl elee e naá, menaka é ne egwakel ne Klisto. Ghiya ye naasee kɔ esu e les. Ye kabe mapa ɔ, ye epesa naá, menabelka ne Klisto di nyel ngɔt.

¹⁷ Daa di naá mapa é wat e, ye nakoozodi naá, mena ne buka, mena moo é nyel ngɔt. Etee naá, mot ne mot é ne ye mɔn pes to mapa yenek wat.

¹⁸ Nɔɔka geka bɔn Yisalaɛl. Bot e nadi ede betit nazekaa é buwa kɔ mesa ebuwa ɔ, be é to egwakel ne Zeeb.

¹⁹ Me āapake naá, betit e nakaa benaghise ebuwa e, ne val etep'es. Me āapabaake pe naá, benaghise e van sonok.

²⁰ Aabe, tin, me kwyl é elee naá, buwa ee bot e di āadum kon ne Zeeb di edje é, be dje ye é ne edim, be āadje ne Zeeb. Tin, me āakwyl naá, bi di to egwakel ne edim.

²¹ Bi tok ne ghwyil ede to beele e Gheɲ, da bi é baade to beele edim e. Deenek, bi tok ne ghwyil ede kɔ mesa e Gheɲ, da baade kɔ mesa edim e.

²² Tin, mena kwyl é naá, Gheɲ kpaa lyem ne nena? Bi gek é naá, mena é ne ghwyil dhaa nye ne ghwyil e?

Esa etep djas kɔ esu e duma e Gheɲ

²³ Bot dyeebake é náá: «Mena é ne ghwyil esa esa djas elyem binaka di ekwyel ε.» Ye é tseetse, guka náá, djas aaval sonok. Mena é ne ghwyil esa esa djas elyem binaka di ekwyel ε. Tin, etep binek djas aadjε zεεga bot ghwyil.

²⁴ Ye aanyo náá, ghwyikwyee mot zosik é nyel'ε met. Ye goka é náá, nyε di ne ghwyikwyee ne beo bot.

²⁵ Bi é ne ghwyil ε de yebō betit djas di ebomsaa tō djando ε, sa bi aatun menyel esaa pe pak ye dus ε.

²⁶ Etεε náá, ekwyla leε é náá: «Ye é Gheη é di kukuma bōs, nyε é kukuma esa djas di kō eko ε bōs ε.»

²⁷ Mot di náá, nyε dinaa aapadum koη ne Zεeb edjōo bin náá, bi keδε o. Ye é be náá, bi eemyaal o, deka edee djas ee nyε aadje bin ε aatun menyel esaa pe pak edee tak dus ε.

²⁸ Tin, mot ekaleε bin náá: «Tit'ak dus é é buwa benaghise.» Deenek, sa bi aade ye, kō esu ε mot leε deenek o, etep bi needi ne egwyem tō elyem bin.

²⁹ Mε aalii wak dum ne esimza e lyem bin, me lii é ne esimza e lyem mot'enok.

Neghu dhiiti mot ε ne ghwyil eke náá: «Étep yé esimza e lyem mot aasa náá, me kat esa sa me di ekwyel esa ε?»

³⁰ Mε bulal bhoo ne Zεeb kō esu ε edee me di ede o, “haa” etep yé be aakalii ne nam ebyoepe dum ne edee me de ε me eeghapeε ε Zεeb ε?»

³¹ Tin, etep edee, ne menyok me me di edee ε, neghu sa djas me di esa ε, me sa ye etep duma ε Zεeb.

³² Bot ε dhaad mbyak eYuda, ne bot ε mbyak eGhelek, zenoo bot ε zεεga mendjaala Zεeb, sa mefulu men aasa náá, be kwyit tō mesyem.

³³ Duka mefulu mam. Me ne sa meghaaz etεε náá, bot djas neemyaala ne mesa mam djas. Tin, me aasan ekwyεεg ε nyel'am met, me san ε ekwyεεg ε bete ne bot, etep be neebela tsik.

11

¹ Duka mefulu mam, daa me di edu mefulu ε Klisto ε.

Bhet boa ne botom di egoka ne ebōt tō ndjaa mendjaala ε

² Mε epeso bin mesii, etεε náá, bi ne tetaala ne nam é mēwala djas. Bi ne du metin me me di edje bin ε.

³ Deenek, me kwyel é bi gu náá, Klisto é kukuma botom djas, motom é kukuma ε myel, Zεeb é kukuma ε Klisto.

⁴ Tō Zεεga ndjaa mendjaala, é gheη motom di edjaala neghu εgoola mekpa me Zεeb ε, nyε é di ne lo ndjela o, nyε aapalooba ne kukuma ye Klisto.

⁵ Tin, moma di edjaala neghu εgoola mekpa me Zεeb o, nyε di aadjel lo o, nyε aapalooba ne ngom. Nyε é daa moma di bhoo tsika ε.

⁶ Ye é be náá, moma aapadjel lo'ε o, ye goka é náá, nyε tsik bhoo lo'ε. Tin, ye be náá, ye ne sa syen náá moma di ne bhoo tsika o, nyε goka é ne edjel ε lo'ε ne bheε.

⁷ Motom aagoka ne edjel ε lo, etεε náá, nyε é mbanja-mbanja duma Zεeb. Tin, moma é di mbanja-mbanja duma ε motom.

⁸ Etεε náá, motom nabe é aakusaa ne kyes nyel moma, ye é moma é nakusaa ne kyes nyel motom.

⁹ Motom nabe é aakusaa kō esu ε moma, ye é moma é nakusaa kō esu ε motom.

¹⁰ Dum ne tep tak, kō esu ε efopop, moma goka é ne edi ne lo ndjela ne bheε etep esa ekwosak ε Zεeb.

¹¹ E di'enek, tɔ tsik'enaka nɛ Ghɛŋ, ye tok nɛ motom ɛ di ààbɛ moma, ye tok pe nɛ moma di ààbɛ nɛ motom.

¹² Etɛɛ náá, dǎa moma nakusaa nɛ kyes nyel motom ɛ, motom pe nadus ɛ tɔ moma. Tin, djas yenek dus ɛ pɛ daa Zɛɛb.

¹³ Siizaka biyɔ bɛmet! Ye ɛ ɛnyɔɛpe náá, moma di nɛ lo mbek ààdjɛl bhɛɛ é sok nyɛ di edjaala Zɛɛb ɛ?

¹⁴ Mena beeka dǎa bɔs di egoka nɛ ɛkɛ ɔ, ye é etɛp e syen náá, motom di nɛ bɛtɛ nɛ bhoo é lo.

¹⁵ E di'enek, ɛnyɔ náá, moma di nɛ bɛtɛ nɛ bhoo. Deenek, bɛtɛ nɛ bhoo nadjeaa nɛ moma é etɛɛ náá, ye needi nɛ nɛ dǎa bhɛɛ.

¹⁶ Tin, mot ɛdi nɛ gwyes ɛsuu mɛso dum nɛ tɛp'ak ɔ, ye nyɔ é bi gu náá, ye é bɛmɛfulu mena dika nɛ yɛ tɔ ezɛɛga mendjaala mɛ Zɛɛb.

Edee ɛ Ghɛŋ

¹⁷ Ye mɛ aakalii wak nenak'aak, ye tok étɛp ɛduwal bin. Etɛɛ náá, é sok bi di ɛsɛɛga ɛ, ye dyebakɛswaala nɛ nen ɛ ɛbiyɔɛpe, ye àaswaala nɛ nen ɛnyɔɛpe.

¹⁸ Sa mɛken bɛ nalɛ é mɛ ɛ, ye é náá, é sok bi di ɛsɛɛga étɛp mendjaala ɛ, bi é nɛ zyaala pak'en. Deenek, mɛ dinaa ààpaamyaa ɛnyɔɛpe.

¹⁹ Ye é bɛ náá, zyaala pak'en ɔ, ye é etɛɛ náá, bɛdhiiti bot pak'en neebela gham é mis mɛ Zɛɛb.

²⁰ Eghɛŋ bi di ɛsɛɛgaa ɛ, ye tok étɛp ɛdɛ «edee ɛ Ghɛŋ!» Bi dyebasɛɛgaa ɛ, étɛp ɛsa etɛp e sis.

²¹ Etɛɛ náá, é sok bi di ekan ɛdɛ é, mot nɛ mot suu é ɛdɛ edee bɛ ɛmet, bɛdhiiti bot ɛlik nɛ za, bɛdhiiti bot tɔ elangi.

²² Bi tok nɛ mendjaa étɛp mot nɛ mot needɛ edee nɛ mɛnyok pɛ ezaag e? Eyé! Bi byasal é zɛɛga mendjaala mɛ Zɛɛb e? Nɛghu bi sa é etɛɛ náá, bot ɛ di ààdi nɛ ye ɔ neegwak syen e? Bi kwylɛ náá, mɛ ke nɛ nen dǎa? Mɛ duwal bin e? Aàbɛ, mɛ tok nɛ ghwyil ɛduwal bin!

²³ Tin, gwakeka mɛlyo mɛ mɛ nagwak nɛ Ghɛŋ étɛp mɛ neegoola bin ye é. E pum Ghɛŋ Yezu namɛtaa é, nyɛ naanɔ mapa,

²⁴ bhis nyɛ naghaapɛɛ Zɛɛb ɛ, nyɛ eezɛpyak yɛ. Bhii tak nyɛ eezɛkɛ náá: «Yak é nyel'am zekaa étɛp ɛn ɛ. Gheesesaka deenek étɛp bi neetetaala mɛ.»

²⁵ Tyee wat, nyɛ naazɛn bɛɛlɛ bhis dek, nyɛ náá: «Bɛɛlɛ yak é ɛbheŋ ɛ na bes nɛ Zɛɛb. Ye kwylɛ é nɛ ghiya yam nasee kɔ ɛsu ɛ len ɛ. E sok bi aadi edede ye é, sesaka deenek étɛp bi neetetaala mɛ*.»

²⁶ Etɛɛ náá, é esok djas bi di edɛ mapa nɛ mɛnyok menek ɛ, bi lyaal ɛ, ɛsyee ɛ Ghɛŋ, deenek kekum ɛwala nyɛ aabula ɛ.

²⁷ Ye é étɛp tak, mot ɛdi edɛ mapa nɛ mɛnyok ɛ Ghɛŋ dek di ààgoka ɔ, nyɛ eesyem, etɛɛ náá, nyɛ ààpaduwal nyel nɛ ghiya ɛ Ghɛŋ.

²⁸ Esok nɛ mot nɛ ɛdɛ mapa nɛ mɛnyok, ye goka é, nyɛ pookodjak nɛ tsun djem nɛ byak.

²⁹ Etɛɛ náá, mot ɛdɛ mapa nɛ mɛnyok ààpokosiiza ɛgwakel ɛ lɛ nɛ nyel ɛ Ghɛŋ ɔ, nyɛ ɛpesaa ɛpɛɛ kɔ lɛ.

³⁰ Ye é kɔ ɛsu ɛ tak ɛ, bɛtɛ nɛ bot tɔ len di nɛ mɛbɛ, bɛdhiiti di ààbɛ nɛ ghwyil, bɛdhiiti nazegwye.

³¹ Mena é di edjaka nɛ tsun djem nɛ byak ɔ, Ghɛŋ aanàpɛɛ mena.

³² Tin, Ghɛŋ pɛɛ mena nɛ ɛdjɛ mena mɛlyo é, etɛɛ náá, Zɛɛb needi ààwa mena é fɛŋ lɔɔg wat nɛ bot ɛ bɔs'ak.

³³ Deenek, bɔn nyɛɛg bam, é sok mena di ɛsɛɛgaka étɛp ɛdɛ edee ɛ Ghɛŋ ɛ, bwoodka bɔɔ ɛ nyɛɛg bin.

³⁴ Mot é di ne za oo, nye de pe ndjan'e, etee náá, bi needi áàwa epée e Zeeb to eseeega elenaka. Ye kabe bedhiiti mekya oo, me aabooza ye é é sok me aakum penek pe yebo e.

12

Sisim na Dee naadje bot mekee

¹ Bón nyeeeg, djhoolika nenak dum ne mekee me Sisim na Dee. Me kwyel e náá, bi gu etseetse dum ne mekee menek.

² Bi ne gu náá, é ghen bi nadi bi dinaa aadum kon ne Zeeb e, bi nadi ebet náá, be dul bin bi duwal benaghise esa di aabe ne nuub elii o.

³ Dum ne tep tak e, me di ekwyel elee bin náá, mot é ke náá: «Me eekal Yezu o», ye tok Sisim Zeeb lwom nye náá, nye ke deenek. Tin, ye tok ne mot di ne ghwyil eben ghen ke náá: «Yezu é Ghen!», ye é di aabe náá, Sisim na Dee di edjeed nye oo.

⁴ Mekee me Sisim di edje e, ebu membi, Sisim é wat.

⁵ Mesa me Zeeb ne bu membi. Mesa me mena di esaka e, ye é yii Ghen ngot.

⁶ Ye é ne bete ne membi me esa mesa me Zeeb. Ye é Zeeb yenok ngot é di esa mesa menek djas to lenaka.

⁷ To tsik mot ne mot, Sisim epelyaal ekee mot ne mot nabela, etep ekwyee bot djas e.

⁸ Sisim dje bedhiiti bot e, ekee elii ne etsonj. Sisim tak wat kadje bak bot e ekee elii ne metselal.

⁹ Sisim tak wat epedje bedhiiti bot tete edum e kon ne Zeeb. Ye é kadje bak bot e, ekee e egwom e bot.

¹⁰ Sisim eedje bedhiiti bot ekee esa endem mebwala, ne bak bot nye eedje be ekee egoola sa Zeeb di elee be e. Deenek, ne bedhiiti bak tak, nye eedje be etsonj ewa mbek pak embee sisim ne embee sisim. Tin, ye kabe bedhiiti o, nye eedje be e ekee elii e to elii e bot djas di aagwak e. Nye kadje ne bak bot e etsonj egoola elii binek.

¹¹ Ye é Sisim tak wat e di esa mesa menek. Nye ne dje mot ne mot ekee nye di ekwyel e.

Nyel mot e ne mbula ekyes

¹² Nyel e wat. Ye é ne bete ne ekyes. Tin, ekyes e tak nakoozobu, ekyes binek djas sa é me me wat. Ye é tyee wat ne zeeega bot e mendjaala di elyaal nyel e Klisto.

¹³ Tin, menabelka djas, bot e mbyak eYuda neghu bot e mbyak eGhelek, kwom mot neghu senjele mot. Ye nabe é, mena naaduwa Zeeb to Sisim wat. Ye nabe é etep mena needika nyel ngot. Tin, ye é Sisim tak wat e di tyee medii ee mena di edeka menabelka djas e.

¹⁴ Tin nyel mot aanakwaazodi ne kyes wat. Nyel mot ne bu ekyes.

¹⁵ Ko eke náá: «Daa di náá me tok mbo e, mam tok kyes nyel e!» Nye aadus náá, nye kyes nyel e etep tak e?

¹⁶ Elo ekake ye é sok náá: «Daa di náá, me tok dis e, mam tok kyes nyel e!» Nye aadus náá, nye kyes nyel e etep tak e?

¹⁷ Ye é pe di náá, nyel e mot djas epedi é di e dis ne dis oo, mot aakagwak tin daa? E di'enek, ye é pe di náá, nyel djas epedi é e lo ne e lo oo, é di'enek, mot aakagwak menuub tin daa?

¹⁸ Ne tseetse, Zeeb naasa nyel mot di ekyes ne ekyes, kyes ne kyes ne mesa me, daa Zeeb nye emet nadi ekwyel e.

¹⁹ Deenek, ye epedi é di náá, nyel mot nazosael e ne kyes wat oo, pe nyel mot tok.

²⁰ Deenek, nyel mot ne bu ekyes, é di'enek, nyel e wat.

²¹ Dis tok ne ghwyil eke ne mbó náá: «Me tok ne gwyes ne nó!» Deenek, lo tok ne ghwyil eke ne meko náá: «Me tok ne gwyes ne nó!»

²² Bédhiiti ekyes e nyel ee bot di ebee náá ye áával sonok ó, ye é ne bεte ne mesa.

²³ Ekyes e nyel ee bot di ebee náá, ye é áadyeebaval sonok ε, ye é ee bot di ebaakwyεεg dhaa nyel ε. Tin, ekyes nyel ee bot dyeebabee náá, ye áágoka náá yii nyen é mis me bot ε, ye é ye é bot di ekwyεεg εbuεpe ε.

²⁴ Tin, ekyes e nyel ee bot dyeebabee náá, εnyó ne ebee ε, ye é áakwyεεgaa εbuεpe. Deenek, é gheη Zεeb nasa nyel mot ε, nyε naadyeebadje duu ne ekyes e nyel ee bot di áadyeebaval sonok ε.

²⁵ Bela náá, mbεk tok tó nyel mot. Deenek, ekyes djas εpekwyee pak'ó.

²⁶ Ye é di náá kyes nyel mot wat εpekpa e ó, ekyes nyel djas ne gwak mekpaa menek. Tin, kyes nyel wat εdjeaa duu ó, ekyes nyel djas ne di tó memyaala.

²⁷ Bela náá, bi é nyel ε Klisto. Mot ne mot pak'en ε kyes wat e nyel tak.

²⁸ Eteε tak ε di náá, tó zεεga ndjaa mendjaala, Zεeb nakan εdil sok ε bot ε lwoma, bhii tak bengooel-mεkpa Zεeb, zenóo belyoel. Bhis binεk, nyε naabaadil bot di esa endem mebwala ó, ne bot ε di ne ghwyil εtsik bot ε mebé ó. Bhii tak, nyε naabaazdil bot ε di ne εkee ekwyee neghu εdjeed bóo beó bó ó, neghu elii ε tó elii bot djas áágwak ε.

²⁹ Bot djas tok bot ε lwoma, neghu bengooel-mεkpa Zεeb, zenóo belyoel. Bela náá, bot djas tok ne εkee esesa endem mebwala,

³⁰ neghu bot ε di εtsik bot ε mebé ó. Bot ε di elii tó elii bot djas di áágwak ó, neghu bot ε di egoola elii binek.

³¹ Deenek, saaka náá, Sisim na Dεε dje bin εkee di eval dhaa tye é.

Deenek, me εpelyaal bin nenak ze di edhaa meze menek djas ε.

13

Kwyel goka é ne εdi é kó esonok djas

¹ Dyeepokonóka geka náá, me εpelii lii ε bot ε bóo neghu yii efofop, ye be náá kwyel tok tó lam ó. Tin, me di áádi mot kwyel ó, me é dhatyee ghom neghu bóo εdihanal e gwooz ee bot di nyuu etεε esa etεε ε.

² Me ne ghwyil εgoola mekpa nadjeaa me pe daa Zεeb, me ne ghwyil εdi náá, me ne bu εgu, me ne ghwyil εpiibal etεε e Zεeb djas di tó sá ε, neghu εdi ne εdum ε kor ne Zεeb di náá, me ne ghwyil εdis εtsok di ye nadi ó. Ye é tseεtse náá, me é ne ghwyil esa etεε binek djas! Tin, me di áádi ne kwyel ne bot ó, etεε binek djas ε e toto.

³ Deenek, me ne ghwyil εnóo ekuma bam djas dje ne bεdjel ε bot, neghu εnóo nyel'am ka ye buwa etεε needikaa. Tin, me di áábe ne kwyel ne bóo beó bam tó lyem ó, etεε binek djas ε e toto.

⁴ Bela náá, mot di ne kwyel ó, ne εmaad, nyε ne bu esa enem esa, nyε ne kwyel bot. Nyε tok mot mbee lyem, nyε tok mot εbet neghu mot εghεa nyel.

⁵ Mot di ekwyel bot ó, áása etεε e syen, nyε áása ekaa, nyε ne kwyel bot dhaa tye, nyε áábaal bot εbuk tó lyem.

⁶ Mot di ne kwyel ó, nyε áámyaala ne embee etεε. Tin, nyε dyeebamyaal ε ne εtseεtse.

⁷ Deenek, mot di ekwyel bot ó, ne pel etεε djas. Nyε áábee bot é mis toto, nyε ne εbwaalel ne etεε djas, nyε ne maad ε lyem sok bhwoob etεε djas.

⁸ E di'enek, kwyel ε kóm-kóm. Tin, mekpa di egoola bot dum ne Zεeb ε, aanábaagoola dhiiti dwoo. Ékee nadjea bot etεε elii tó membyak mεsis ε, aanábaadi neghu εgu me bot ε bóo aasi.

⁹ Deenek, bis goola mekpa me Zeeb e ba bim e, etee náá, ba mən egu e les e pes.

¹⁰ Tin, dwooye aadi náá, tete egu aazyee, ba mən egu e les e waadiib.

¹¹ E sok me nadi mən dhyeeb e, me nadi elii neghu esimza daa mən dhyeeb. Me nadi e ne etson e bən dhyeeb. Tin, e sok me nakum boo-mot e, me naakat esa etep djas nadi yii bən dhyeeb e.

¹² Nenak, mena beeka Zeeb e daa to enyen e di àanyo enyen e, tin ewala di ezye yenek, mena aabeeka nye popoopwon. Nenak, me àagu Zeeb enyope. Tin, e ewala di ezye yenek, me waagu Zeeb enyope daa nyey nye emet di egu me e.

¹³ E di'enek, esa elel bak moo e to lam: edum e konj ne Zeeb, ne ebwaalel, zenoo kwyel. Tin, to esa bak beel, kwyel eedhaa tye.

14

Sisim na Dee dje mekee etep bot neekwyel pak'oo

¹ Pokosaaka sok kwyel, da bi ebaasaa mekee me Sisim, dan-dan e yii egoola bhaadal di edus daa Zeeb.

² Mot di elii to dhaad mbyak ee bot di àagwak o, nye àalii ne bot e bos, tin, nye lii e ne Zeeb. Etee náá, ye tok ne dhiiti mot di emet sa nye di elii e. Tin, ne ghwyil Sisim na Dee, nye wyisal e etep di to eso e Zeeb e.

³ Mot di egoola mekpa me di edus pe daa Zeeb ne bən nyee o, àasa deenek. Etee náá, etep nye di elii e, ye gwyak e bən nyee. Nye lii e etep nye neesa náá, edum e konj e bən nyee ne Zeeb pyet. Etep edje be meghaaz ne edje be melyo.

⁴ Mot di elii to dhaad mbyak ee bot di àagwak o, nye dje meghaaz ne nyel emet. Tin, mot di egoola mekpa di edus pe daa Zeeb o, nye dje meghaaz e ne bot zeege ndjaa mendjaala djas.

⁵ Me ne kwyel náá, biyo djas lii to dhaad mbyak ee bot di àagwak e. Sa me baadi kwyel ebupe e náá, bi goola mekpa me di edus pe daa Zeeb e. E di'enek, mot di egoola mekpa me di edus pe daa Zeeb ne boo metan dhaa mot di elii to dhaad mbyak ee bot di àagwak e. Ye e di náá, dhiiti mot to zeege tak e ne ghwyil egoola ye o, ye e enyope, etee náá, bot djas e waagwak. Tin, edum e konj e bot e zeege ndjaa mendjaala e waat sok.

⁶ Bən nyee, me pookodji bin náá: e ghej me aazyee pe yeeb e, me kalii ne nen to dhaad mbyak ee bot di àagwak o, me kakwyee bin tin ne yé? Aabe ne dhiiti sonok. Ye goka deenek e, ye di náá, me tel bin sa nadi syela e, me goola bin e bhaadal Zeeb dhis e. Me dje bin egu neghu edje bin e melyo.

⁷ Djhoopokonoka geka ne esa di ebwomaa etep ebol mebyon ne ye e, daa sandjo ne tən. Ye e be náá, esa be di ebwom e, bwoma tak àawys sej to melo o, bot e àagu mbek pak esa di ebwomaa e.

⁸ Ye e tyee ne mot di eloo boo tən esodja, ye di àalool enyope o, ye tok ne mot àawyel etep ekelumla deeb.

⁹ Ye e djala ne biyo bemet. Ye e be náá, bhaadal bi di egoola e, bi goola ye e to elii ee bot di àagwak o. Tin, bot e aamet sa bi di elii e daa? Bi lii e toto!

¹⁰ Deenek, ko eko e bos ye e ne bete ne elii, ye tok ne lii wat to elii binek di náá ye e àaval dhiiti sonok.

¹¹ E di'enek, mot di elii ne nam to lii me di àagwak o, nye e ndjon pe daa lam, mam pe e ndjon pe daa le.

¹² Daa di náá, bi ne dyeebawa lyem to mekee me Sisim e, saaka náá, bi di bot e kum. Ekum e tak di yii di esa náá, edum e konj e bot zeege ndjaa mendjaala Zeeb to sok o.

¹³ Dum ne etep binek, mot di elii tō elii bot di āāgwak ɔ, nye goka é ne ewaab ne Zeeb é náá, nye dje nye ekee yii egoola esa nye di elii é, étep bot neemet sa nye di elii é.

¹⁴ Etee náá, me di edjaala tō elii binek ɔɔ, sisim yam é tō mendjaala. Tin, metselal mam kadi é āāgu sa me di elii é.

¹⁵ Me aakasa tin dāá? Me aadjaala Zeeb ne sisim yam. Tin, da me baadjaala nye ɔɔ ne metselal mam. Deenek, me aadjeeb nye djeeb duu é ne sisim. Tin, da me baadjeeb nye djeeb duu é ne metselal mam.

¹⁶ Ye é be náá, wɔ zobulal bhɔɔ ne Zeeb é tō sisim ɔɔ. «Haa» mot di egwak wɔ tō Zeeb ndjaa mendjaala aakake «Amen», ne mendjaala me wɔ bulal bhɔɔ ne Zeeb é dāá? Nye mot di náá, nye āāpagwak dhiiti sonok tō sa wɔ lii é.

¹⁷ Ye nakoozodi náá, mendjaala mɔ yii ebulal é bhɔɔ ne Zeeb ye nakoozonyo dāá, ye é āasa náá, bedhiiti bot pyet tō edum é konj ne Zeeb.

¹⁸ Me epebulal bhɔɔ ne Zeeb etee náá, me epelii tō elii bot di āāgwak é, dhaa biyɔ djas.

¹⁹ Tin, é mis me bot é Zeeb ndjaa mendjaala e kwan. Ye goka é, me lyo be ne mekpa me lii be di gwak é. Tin, me kolóo-lóoak mekpa meten, ye é eedhaa yii di náá, me lóo é mekpa bedhet-bedhet tō lii di náá ee bot di āāgwak é.

²⁰ Bɔn nyeeg, katka edi ne esimza e bɔn dhyeeb. Dika dhatyee bɔn dhyeeb bot é di āāgu sonok ɔ, sok bhwoob embee etep. Ye kabé pe kyee etiibal ɔ, dika ebɔo e bot.

²¹ Gwakeka sa ekwyla di eleɛ:

«Ye é tō elii e sis,

ne tō enuub e bot é membyak mesis é,

me aalii ne bot é mbyak'ak,

ye nakoozodi deenek, be aanākwaagwak é me.»

Gheɲ ke é deenek.

²² Deenek, ekee elii é tō elii é bot di āāgwak é, ye é ndem etep bot é di āādum konj ne Zeeb ɔ, āākabe etep bot é di dum konj ne Zeeb ɔ. Ghuna, ekee egoola mekpa me Zeeb é ndem, etep bot é di edum konj ne Zeeb ɔ, āākabe etep bot é di āādum konj ne Zeeb ɔ.

²³ Djhoopokogekeka náá, bot é Zeeb ndjaa mendjaala djas lii tō elii bot di āāgwak é. Bhii tak, bot é di egwak-gwakak ɔ, neghu bot é di āādum konj ne Zeeb ɔ, zeni tinaak ɔɔ. E di'enek, be aanākwaake náá, bot binɔk djas epelyet e?

²⁴ Ye é be náá, bot djas tō Zeeb ndjaa mendjaala epegoola mekpa é Zeeb ɔɔ. Dhiiti mot dhaa ye ɔ, neghu mot é di āādum konj ne Zeeb éni tinaak ɔɔ, nye waagwak etep binek djas. Bhii tak, nye waagu náá, nye mot mesyem kɔ esu é etep nye gwak é. Tin, ye waasa tō bum lyem é tyee na zake.

²⁵ Deenek, esimza be nadi syela é waawwis tō gwyé. Tin, nye aapyak mebonj me bhwoob si eduwal Zeeb, eke náá: «Ye é tseetse náá, Zeeb é pak'en!»

Dāa Zeeb mendjaala di egoka ne édi é

²⁶ Bɔn nyeeg, bot goka é ne eswola ne ye dāá? E sok bi di eseeb etep mendjaala é, mot ngɔt tō lin é ne ghwyil eti medjeeb di edje meghaaz é, dhiiti mot é ne ghwyil edje melyo, dhiiti mot é ne ghwyil elee sa Zeeb natel nye é, dhiiti mot é ne ghwyil elii tō elii bot di āāgwak é, da dhiiti mot é egoola mekpa me tak, etep binek djas é etep esa náá, Zeeb ndjaa mendjaala neetɔ sok.

²⁷ Ye é be náá, bedhiiti bot epelii tō elii bot é di āāgwak ɔɔ, ye nyɔ é náá, ye zoodi bot é ebá neghu belee é di elii, mot ne mot ne ye ewala ee nye di elii é, da mot ngɔt édi mot etep egoola sa be di elii é.

²⁸ Ye é di ààdi ne mot di egoola sa be di elii ε. Beta náá, mot goka é kat elii elyεlepe to zεεga ndjaa mendjaala. Tin, nye goka ne εtoola ε to lyem, ne εtoola ε ne Zεeb.

²⁹ Ye é be náá, bot ε ebá neghu beelε epegoola mekpa ε Zεeb. Beta náá, bedhiiti bot ε egwak enyεepe sa be di elii ε, εtep egu náá ye é tseetse neghu ye é etsal.

³⁰ Ye é be náá, Zεeb eelyaal dhiiti mot to sama bot ε di egwak ε, dhiiti sa di to ε. Ye goka é náá, mot nadi egoola mekpa ε Zεeb ε, kat elii.

³¹ Biyo djas ε ne ghwyil ε egoola mekpa ε Zεeb, mot ne mot ne ye ewala, etεε náá, bot djas neebela melyo ne εdjeaa meghaaz.

³² Bot ε di ne εkeε egoola mekpa me Zεeb ε, goka é ne edjeed εkeε Sisim Zεeb zedje nye é enyεepe.

³³ Etεε náá, Zεeb tok mot ε εzem, nye Zεeb e egwyem.

Dáa di esael to ezεga ndjaa mendjaala djas me bot ε Zεeb ε,

³⁴ ye goka é náá, boa εdi gwyem to ezεga mendjaa mendjaala, ye é áapadjaa be ze náá, be lii. Ye é dáa etsi e Zεeb di elεε, be goka é ne elooba ne bot ε di edjeed zεεga mendjaala.

³⁵ Ye é be náá, be epekwyel esaa egu dhiiti sonok ε. Be goka ne εkedji é, ne botom bεε pe mendjaa. Ye tok enyεepe náá, moma dji mekya to zεεga ndjaa mendjaala.

³⁶ Bi gek é náá, biyo ne biyo é di εsuk mekpa me Zεeb e? Neghu bi gek é náá, ye é biyo ne biyo ε nagwak mekpa menek e?

³⁷ Mot é gek náá, nye é ngooel-mekpa ε Zεeb ε, neghu náá, nye é ne εkeε Sisim na Dεε ε. Nye waagu náá, sa me kwyal bin ε, ye é metinj ε Ghenj.

³⁸ Tin, nye di áagu ye ε, ye kwyl εεε Zεeb áagu nye.

³⁹ Bεn nyeεg bam, dan-dan saaka náá, bi goola mekpa me Zεeb. Tin, sa bi áalu náá, bot nálii to elii bot di áagwak ε.

⁴⁰ Tin, etεp djas goka é ne esael enyεepe, áàbe to εzem.

15

Egom ε Klisto pak bemyon

¹ Bεn nyeεg, nenak me epekwyel εtaala bin Mbεε Bhaadal me nagoola bin ε, Mbεε Bhaadal bi nagwak ε, yii bi zewa lyem é tak ε.

² Ye é dum ne Mbεε Bhaadal tak ε bi nabela tsik. Ye goka é bi baal ye dáa me nagoola bin ye é. Ye é di ààdi deenek ε, ye é waalyaal náá, εdum ε korj ε len ne Zεeb ε yii toto.

³ Me nakan egoola bin ε melyo me mam me εmet nagwak ε. Melyo me tak é náá, Klisto nagwyε é εtep mesyem mena, dáa ekwyla Zεeb di elεε ε.

⁴ Nye naadelaa to εvit, da gom bhis melu meel dáa ekwyla Zεeb elεε ε.

⁵ Wε gwak, nye zetel Pyεed nyel, dεε ne bedhiiti bedjekel nadi edjóaa «bekam ne bebá».

⁶ Bhii tak, nye naazetel nyel é ewala wat ne bedjekel be bedhet-εten (500). Bedhiiti bot pak'ε é nazegwyε, bεte ne bot pak'ε dinaa ne tsik.

⁷ Bhii tak, nye naazetel nyel ne Zak, zenεε bot ε lwoma be djas.

⁸ Bhis nye natel bεε djas nyel ε, nye naazetel mam nyel, mam mot di dáa mεn mot nabyel nye dinaa ááwozal to mε ε.

⁹ Me tok vanj mot to sama bot ε lwoma. Ne tseetse, ye áagoka náá, me djóaa «mot lwoma». Etεε náá, me é naatiig bot ε zεεga ndjaa mendjaala Zεeb.

¹⁰ Tin, kε esu ε enem ne embεε e Zεeb é me moo mos mot me di'ak. Enem ne embεε Zεeb nadje me ε nabe é áàbe yii toto. Me naasa be mesa me na lyel-lyel dhaa bedhiiti bot ε lwoma djas. Ne tseetse ye nabe é áàbe mam, ye é enem ne embεε Zεeb ε nadi esa mesa to lam.

¹¹ Ye nakoozodi náá, ye é mam é di elyo nēghu bēdhiiti bot é lwoma é di elyo, ye é Mbēē Bhaadal bis di egoola. Ye é kō esu é tak é bi di edum konj nē Zēēb.

Zēēb waagomal myonj

¹² Mena goolaka bot Mbēē Bhaadal é náá, Klisto naazegom pak myonj. Tin, to sama yen, ye é nē bēdhiiti bot pak'en kabaadi eke náá, «Bot é zegwyē ɔ, bē tok nē ghwyil egom.»

¹³ Ye é bē náá, bot é zegwyē ɔ aanābaagom ɔ, ye kwyel ēlē ē náá, dō nē Klisto pe nabe é āāgom pak myonj.

¹⁴ Deenek, ye é bē náá, Klisto nabe é āāgom pak myonj ɔ. E di'enek, mēlyo mē mena di elyoka é, ye é toto! Tin, mena tokeka nē sa mena di edum konj kō esu é tak é.

¹⁵ E di'enek, menaka é bot é di elē ēlenj etsal dum nē sa Zēēb nasa é. Eteē náá, ye nabe é, mena naabaŋa bot náá, Zēēb naagomal Klisto bhis esyee. Ye é bē náá, mena lyoka etēp etsal ɔ, bot é nazegwyē ɔ aanākwaagom.

¹⁶ Ye é bē náá, bot é nazegwyē ɔ aanākwaagom ɔ, é di'enek, Klisto pe nabe é āāgom pak myonj.

¹⁷ Deenek, ye bē náá, Klisto nabe é āāgom pak myonj ɔ, edum é konj é len nē Zēēb é toto. Tin, bi dinaa é «tɔp» tō mesyem.

¹⁸ Ye é bē náá ye deenek ɔ, guka náá, bot é zegwyē tō egwakel nē Klisto ɔ, bē eezewo ze.

¹⁹ Ye é bē náá, ebwaalel é lena nē Klisto zosik é nē tsik bot di nē ye kō eko é bōs ɔ. Menaka é bot é mezuk dhaa bot djas.

²⁰ Tin, nē tseetse Klisto naagom pak myonj, ye lyaal náá, nyē é di tom pyeeb.

²¹ Dāa ye di náá, esyee nazye kō eko é bōs é nē mot ngot é, ye é tyee wat, egom é pak myonj zye é nē mot ngot.

²² Dāa ye di náá, bot djas epegwyē etēē náá, bē é bēdha é Adam é, ye é tyee wat, bot djas waagom tō esyee etēē náá, bē é tō egwakel nē Klisto.

²³ Tin, mot nē mot é nē ye elu. Klisto é mot mēken nagom tō esyee, dāa esa nabaā tō pyeeb é. Eghenj nyē aabula é, bot djas nadi tō egwakel nē nē ɔ, waagom tō esyee.

²⁴ Bhii tak, ye aadi é mēsik mē bhwak. Deenek, Klisto aagó ekukuma djas, bē mēbwala djas, nē embee esisim djas, da bulal eyonj nē Zēēb Seeg.

²⁵ Eteē náá, ye nyō é Klisto di boō mēkoozi, kēkum ewala Zēēb aawa bot é mēbhuka mē djas si mēko mē é.

²⁶ Tin, ye é esyee é di mot mēbhuka e mēsik aagóaa ɔ.

²⁷ Tin, ekwyala lē ē náá: «Zēēb naawa etēp djas si mēko mē Klisto.» Deenek, ye epenyen popoopwon náá, tō ekwyala bak, eghenj Zēēb di eke «djas» é, ye tok dō nē nyēy Zēēb tō tak. Nyēy mot nadjē Klisto ghwyil ekōk kō esonok djas ɔ.

²⁸ E sok esonok djas aadi si ekukuma é Klisto é, é di'enek nyē emet, mōn aadi é si ekukuma é Zēēb Seeg, mot nadjē nyē ghwyil ekōk kō esonok djas ɔ. Deenek, Zēēb aakadi Mēkoozi é kōk kō esonok djas.

²⁹ Baataalaka nē bot nazeduwa Zēēb é di bot é zegwyē ɔ. Ye é bē náá, ye é tseetse náá, bot é nazegwyē ɔ aanākwaagom ɔ, «haa» etēp yé bē di eduwa Zēēb é di bōo ɔ?

³⁰ Eteēp yé biso bemet bot é lwoma di eka mēnyel mes mēlu djas é esyee?

³¹ Bōn nyēeg, mēlu djas esyee é e bhaaz'am. Mē lē ē tseetse náá, mē epemyaala nē nen kō esu egwakel é len nē Ghenj'enaka Yezu Klisto.

³² Eghenj mē nadi pē tō ghaada Efeez é, ye nabe é eke mē naaduu tuub é nē betit é mēnyan. Mē é pē di é duu nē nōo é tō ekwosak epuud ɔ, «haa» mē nabela yé bhii tak? Ye é bē náá, bot nazegwyē ɔ aagom ɔ, djhoosaka dāa bot é bōs

djas di eke ε. Be dyeebake é náá: «Djhoodεka edee ne menyok, djemen mena waagwyεka!»

³³ Nákooka menyel min, etεε náá ye é tseetεε sa bot di elεε: «Bembeε bōn besō aapul mεfulu men.»

³⁴ Dika djem, bulalka mbεε mεfulu men. Tin, katka esa ε mesyem, etεε náá, bedhiiti bot pak'en āāgu Zεeb, ye āāsa bin syen e?

Menyel mε bot é zegom pak myon ɔ

³⁵ Nεghu dhiiti mot ε waadjī náá, «Bot ε aagom pak myon dáa? Tin, menyel mōō é aakadi dáa?»

³⁶ Mot di edji deenek ɔ āātselal. Bum le ee mot di ebε ε, tok ne ghwyil ekwyil. Ye é bε náá, bum tak dinaa āāpabō tō bōs ɔ.

³⁷ Eghen mot di ebε bhek ε, é sok di náá, bhek moo kan ε kwyil ε. E di'enek, ye é aanākabaadi tyee wat ne bhek nabεaa ε. Ye nakoozodi mbi mεbhek nεghu bhum le djas.

³⁸ Tin, Zεeb εpedje ne bhek yenek kōkō ezel nyε di ekwyil ε. Deenek, bum le tak aabaazodi é dáa bum le nabεaa ε.

³⁹ Esa djas di ne tsik ε tok ne mbi nyel wat. Nyel mot tok tyee wat ne nyel tit; epuud mot tok tyee wat ne yii enen nεghu yii ε besu.

⁴⁰ Ye é ne edjema di pε tō gwoo ne edjema di pε kō bōs ε, edjema di pε tō gwoo ɔ, ne kas dhaa edjema di pε kō bōs ε.

⁴¹ Gwyes é ne ye mεkas, ngōn é ne ye, ekwyikwyen ε ne yōbō mεkas. Tin, pak ekwyikwyen, mot ne mot é ne ye mεkas.

⁴² Ye é aadi é deenek é ghen bot zegwyε ɔ aagom ε. Eghen muu di edelaa ε, ye é dáa bhek bε di ebεaa ε, ye ne bō. Eghen ye di egom ε, ye aanākabaagwyε.

⁴³ Ye é delaa ɔ, ye tokape dhiiti van sonok. Ye é kagom ɔ, ye moo é ne ghwyil ne duma.

⁴⁴ Eghen ye di edelaa ε, ye é nyel epuud é di edelaa. Nyel epuud delaa ε tyee wat dáa bε di ebε bhek ε. Eghen nyel epuud di egom ε, ye aadi é nyel Sisim. Tin, ye é aakadi é ye moo nyel epuud ne nyel Sisim.

⁴⁵ Deenek, ekwyalā lεε é náá: «Adam mot nakusaa e mēken ɔ nabε é mot ne tsik.» Tin, Adam mεsik é Sisim di edje tsik ε.

⁴⁶ Ye tok nyel Sisim di ezyε sok. Ye é nyel epuud é di ezyε sok. Bhii tak, nyel Sisim kazyε.

⁴⁷ Mot mēken nakusaa é ne bōs, mot bōbā nadus é pε tō gwoo.

⁴⁸ Bot é di kō εkō ε bōs ε, bε tyee wat ne mot nakusaa ne bōs ɔ. Bela náá, bot ε di pε tō gwoo ɔ, bε é tyee wat ne mot nadus pε tō gwoo ɔ.

⁴⁹ Tin, ye é tyee wat ne menabelka bot é di embanja-mbanja mot nakusaa ne bōs ɔ. Deenek, ye é tyee wat mena aadika ε embanja-mbanja mot nadus pε tō gwoo ɔ.

⁵⁰ Bōn nyεeg, gwakeka sa mε di ekwyil elεε ε. Sa nakusaa ne epuud ne ghiya ε, ye tok ne ghwyil é bela di tō eyon ε Zεeb. Tin, sa di náá ye aagwyε ɔ, tok ne ghwyil é bela tsik na kōm-kōm.

⁵¹ Gwakeka, mε epekwyil elεε bin sa di tō sō ε. Tin, menabelka djas aanākwaagwyεka, menabelka djas é waaswolaka.

⁵² Ye aasaal e mōn ewala batsa, āābōya tyee dis di ebwaaba ε. Eghen tōn aalō lōa mεsik ε. Etεε náá, é sok ye aalō ε, bot é nazegwyε ɔ waagom bε neebela tsik na kōm-kōm. Tin, Zεeb é waaswola menabelka bot é aalik ne tsik ɔ.

⁵³ Tin, nyel di náá, ye é ne ghwyil epulel é goka é ne εswolaa, étεp ye needi āāpulel. Nyel di ne ghwyil egwyε ne goka é ne εswolaa, étεp ye needi āāgwyε.

⁵⁴ Ye é be náá, nyel di epulel ɔ, aanákabaapulel ɔ; da nyel di egwyɛ ɔ, kadi é àákabaagwyɛ ɔ. Ye é deenek ɛ, sa ekwyala di elɛɛ aabela esuk:

«Esyee aanábaadi tak, nyɛ eekwakaa!

⁵⁵ Wɔy esyee, eghɛɲ bɔ moo wo?

Wɔy esyee, ghwyil'ɔ e egó é bot moo wo*?»

⁵⁶ Esyee bela ghwyil egó é bot é tɔ syem. Tin, syem kabela ghwyil é tɔ tsi.

⁵⁷ Deenek, bhɔɔ nɛ Zɛɛb, mot di edjɛ mena ghwyil ɛkwak esyee, kɔ esu ɛ Gheɲ'enaka Yezu Klisto ɔ.

⁵⁸ Bɔn nyɛɛg bam mɛ di ekwyel dhaa tyɛ ɔ, dika nɛ meghaaz da bi é lyel bham! Saka mɛsa mɛ Gheɲ enyɔɛpe. Bi goka nɛ gu ɛ náá, mɛsa mɛ Gheɲ ee bi di esa ɛ, ye aanágwyɛ e toto.

16

Epata ee zeseɛga éteɓ zɛɛga ndjaa mendjaala Yeluzalem ɛ

¹ Ba bɔɔ mekpa kɔ esu ɛ epata ee zeseɛgaa éteɓ bot ɛ zɛɛga mendjaala mɛ ghaada Yeluzalem ɛ. Bi goka é nɛ ɛdu enyɔɛpe metiɲ tak wat ee mɛ nadje nɛ zɛɛga mendjaala mɛ ghaada Ghalati ɛ.

² Eyenga djas, mot nɛ mot pɛ ndjan'ɛ goka é nɛ ɛdis ba bim esa, dáa yɛ di edjala nɛ ebela ɛ lɛ ɛ. Da nyɛ é kwom, éteɓ nyɛ needi áábwood dwoɔ ɛzye ɛ lam éteɓ esa yɛ.

³ Eghɛɲ mɛ aakum ɛ, mɛ waalwom bot ɛ bi nazesée ɔ, éteɓ be neekɛkyeed epata ee bi nazesɛɛg nɛ bemekana mɛ nadje be ɛ, pɛ ghaada Yeluzalem.

⁴ Ye é be náá, ye goka é mam pɛ tɔ ɔ, bis nɛ be nɔɔ é kwaatɔ.

Pɔl ɛpekwyel ɛtɔ mɛdjon

⁵ Mɛ aazyɛ pɛ daa len ɛ bhis mɛ aasilal etɛɓ bam djas pɛ kyee dik Masedwan ɛ, etɛɛ náá, mɛ aadhan ɛ penek.

⁶ Mɛ é nɛ ghwyil ɛdi ba melu pɛ yibɔ, nɛghu mɛ é nɛ ghwyil ɛkwyyɛg tu mbu bebhi. E di'enek, bi é nɛ ghwyil ɛkwyye mɛ é egoola mɛdjon mam, pɛ kyee mɛ di ekwyel ɛtɔ ɛ.

⁷ Mɛ é áápakwyel náá, mɛ zyɛ pɛ yebɔ tyee goɲ swak. Tin, Gheɲ ɛkwyl ɔ, ɛkwosak ɛ lam é náá, mɛ kwyyɛg ba melu pɛ yibɔ.

⁸ Deenek, mɛ ɛpekwyel ɛdi tɔ ghaada Efeɛz kɛkum dwoɔ ɛbyon ɛ Patekot.

⁹ Etɛɛ náá, ye é tɛtɛ ɛwala ee zedjea mɛ ɛ éteɓ esa boo mɛsa mɛ Zɛɛb, ye nakoozodi náá, bot ɛ mebhuka ɛpebu.

¹⁰ Timote ɛkum pɛ yebɔ ɔ, beka nyɛ enyɔɛpe éteɓ nyɛ neemyaala. Etɛɛ náá, nyɛ é mot-mesa ɛ Gheɲ dáa mam.

¹¹ Sa mot áábee nyɛ é mis toto. Tin, kwyeeke nyɛ éteɓ nyɛ neegoola mɛdjon mɛ tɔ egwyem, nyɛ neebula pɛ kyee mɛ di'ak. Etɛɛ náá, bis nɛ bedhiiti bɔn nyɛɛg ɛpebwood nyɛ.

¹² Ye kabe mɔn nyɛɛg'ena Apolɔs ɔ, mɛ nɛ dyeebadje nyɛ meghaaz éteɓ ɛzye pɛ yebɔ be nɛ bedhiiti bɔn nyɛɛg. Nenak, nyɛ dinaa áápakwyel ɛzye pɛ yibɔ. Nyɛ aazyɛ é, dwoɔ nyɛ aabela ghwyil ɛ.

Melyo mɛ mesik nɛ meswosel

¹³ Dika ndjem, dika ghɲ tɔ ɛdum ɛ koɲ nɛ Zɛɛb, dika nɛ meghaaz, dika nɛ ghwyil.

¹⁴ Saka etɛɓ djas nɛ lyem kwyl.

¹⁵ Biyɔ bɔn nyɛɛg, bi nɛ gu Stefanas nɛ bot ɛ mebyel mɛ. Bi nɛ baagu náá, pɛ kyee dik Akayi be nabe é bot ɛ meken ɛdum ɛ koɲ nɛ Zɛɛb. Deenek, be naawa lyem tɔ mɛsa mɛ zɛɛga bot ɛ Zɛɛb. Tin, mɛ ɛpewaab nɛ nen náá,

* 15:55 v. 54: Eza 25.8 v. 55: Oze 13.14.

¹⁶ bi looba ne mbi binək bot, dɔɔ ne bot djas di ewa lyem ɛlyelɛpe tɔ esa mesa me Zeeb sama ne nɔɔ ɛ.

¹⁷ Me epemyaala ne ɛtuula ɛ Stefanas, ne Fɔɔltunatus dɔɔ ne Akayikus. Be naadis me piid'en ee me nadi ne ye é.

¹⁸ Guka dɔɔ bi di enɔɔ mbi binək bot ɛ, etee náá, be naasil me lyem dɔɔ be nasil yebɔ ɛ.

¹⁹ Bot ɛ ezega ndjaa mendjaala kyee dik Azi djas eeswos bin. Deenek, Akilas be ne Pilisil, zenɔɔ bot ɛ zega mendjaala di esega pe tɔ ndjan ɔɔ ɛ, be eeswos bin ebuepe tɔ egwakel mena dika ne ye ne Gheɲ ɛ.

²⁰ Bɔn nyeg bin bot ɛ di wak ɔɔ, be eeswos biyɔ djas.

Swoselka pak'en ne meswosel me eboma memuk ne bɔn nyeg bin.

²¹ Mam Pɔl, me eeswos bin. Ye é mam me emet ekwyal mekpa me meswosel mak ne mbɔ'am met.

²² Mot di aakwyel Gheɲ ɔ, beta náá, nye bela mbee baka!

Maalana ta! — Gheɲ'es dha!

²³ Beta náá, enem ne embɛɛ ɛ Gheɲ Yezu di ne nen.

²⁴ Me ne kwyel biyɔ djas, tɔ egwakel mena dika ne ye ne Yezu Klisto ɛ.

Məkana ε Pəl yii bhəəba Pε dāa bot ε ghaada Koolet Eniel

Ye nabe ε Pəl naakwyal məkana me yii meken pe dāa bot ε zεega mendjaala me ghaada Koolet. Ye ε bhis məkana me tak ε, nye nabaabela menduk mō (bot ε aabela ye ε to 2.3). Eghen tak, egwakel ε Pəl ne bot ε zεega mendjaala me Koolet nabe ε ye moo ebiyoεpe. Esok ne nye ne baatō pe ghaada Koolet, Pəl nakyeed be beməkana to ebwaalel nāá, etep binek ε aaswola.

To melanel 1–7, Pəl epebana mbi *mot lwomanyε* di ε, ye kwyel eleε ε, nye mot Yezu Klisto nakyeed pe daa bedhiiti bot ε. Ye kwyel elyaal ε nāá, nye nadi ε *kwom mesa ε Zεeb*. E geke be ε nāá, edi djas bot gu Zεeb Sεeg ne Yezu Klisto. To mesa me Zεeb nadjε nye ε, nye naaboma ne bete ne mezuk, ne bete ne embee etep. Nye naamaad ye ne lyem edjisal. E sok nye nadi elii etep nyel'e deenek ε, Pəl nadi ebwal egek nāá, bot ε ghaada Koolet aanakwaakin nye ne melyo me.

To melanel 8–9, Pəl epewaab ne ekeletyε ghaada Koolet nāá, be gwyena ne lyem wat ne ekeletyε ghaada Yeluzalem di bedjel ε bot ε. Bedhiiti bot to zεega mendjaala di ne bete ne ekum ebuepe ε, goka ε ne ekwyee ε bot di āabe ne ye ε. Eghen Pəl nadi ekwyal məkana ε, ghaada Koolet nabe ε ghaada wat ne bete ne ekum. Tete mesa mō nabe ε ebomsa esa, deenek, elyem bō nabe ε kwyesa to gwyes ebela epata. Melanel menek epepus be nāá, bekum ε bot ne bedjel ε bot di edi wat. Yezu Klisto mot nadi kum mot ε, nye nabe ε nye moo djel etep bot ε bōs needi bekum ε bot kō esu edjel be (8.9). Yenek epesa nāá, *egwakel* di pak bot ε bōs.

To melanel 10–13, Pəl epetyaa ne mbee membi membá me esa mesa ε Yezu Klisto. Bot ε zεega ndjaa mendjaala nabe ε be moo zem-zem kō esu ε bot di egoola dhiiti mbi bhaadal di āanōjel ne yii Pəl ε (11.3-4). Bot ε zεega ndjaa mendjaala nabe ε, be moo wa lyem to membi me etep bot nadi egoola dhiiti mbi bhaadal nadi eleε be ε. Be epeleε bot nāá, be ε «eboο bot ε lwoma». Be ε ne kwyes lii. Be ε ne dek. Be epeghε menyel ne sa be di esa ε. Yenek djas epenōjel ne membi me esesεε di esael kō ghaada Koolet ε.

Pəl epelyaal dāa mot-lwoma di egoka ne edi ε. *Mot lwoma ε Yezu Klisto goka ε ne edi to mesila*, etep nye neeben bedhiiti bot. Nye eemyaal edi tsakbel mot, etep nye epegwaal ebela ghwyil di edus pe daa Zεeb. Nye āadji dhiiti sonok kō esu ε le met, āabe duu, kat-katak mevū. Pəl epebaaleε nāá, nye naagoola Mbεε Bhaadal ne bot ε Koolet āawaab be epata. Ye ε dhiiti mbi ε eleε ne bot nāá, kwyel Zεeb di ne ye ne nena ε, ye tok etep epata. Deenek, Zεeb āapawaab mena dhiiti sonok.

Meswosel

¹ Ye ε mam Pəl, mot-lwoma ε Yezu Klisto to ekwosak ε Zεeb, bis ne Timote mon nyeeg'ena ε kwyal məkana mak. Bis eeswos bot ε zεega mendjaala di pe kyee ghaada Koolet, ne bot ε kyee dik Akayi djas di eduwal Zεeb ε.

² Beta nāá, Zεeb Sεeg'enaka ne Ghen Yezu Klisto dje bin enem ne embee, ne egwyem.

Pəl epeghaapeε Zεeb

³ Djhooduwalka Zεeb, Sεeg ε Ghen'enaka Yezu Klisto. Nye ε Sεeg'enaka mot di ne ghon ne bot ε. Nye ε Zεeb mot di edje bot ghwyil sok membi me etep djas ε.

⁴ Nyε ne dje mena megħaaz tō membi me mezuk djas, etεε nāá mena needjeka pe bedhiiti bot ε di tō mezuk o megħaaz. Ye ε be nāá, mena ε ne ghwyil esa deenek o, ye ε etεε nāá, Zεeb nanyel εdje bis ghwyil tak sok.

⁵ Tin, mena zukeka εbuεpe tyee wat ne dāa Klisto nazuk ε. Ye ε be nāá mena di ezukeka o, Zεeb waadjeka mena megħaaz me Klisto dhaa nyel.

⁶ Ye ε be nāá, mena ε tō mezuk o, ye ε etεε nāá, bi neebela megħaaz ne tsik. Ye ε be nāá, mena eebelaka megħaaz o, ye ε etεε nāá, Zεeb needje bin megħaaz. Megħaaz me tak ε waadjε bin ghwyil εmaad membi me mezuk bi di ebee ε.

⁷ E di'enek, bis ε ne boo εbwaalel ne nen. Etεε nāá, bis ne gu nāá, dāa bi di ezuk mbi mezuk me wat ne nes ε, bi ε waabela mbi megħaaz me zedjeaa bis ε.

⁸ Bōn nyεεg, bis kwyel ε nāá, bi gu mbi mezuk me bis nabee tō egħaada kyee dik Azi ε. Ye ε penek ε bis naboma ne mezuk dhaa nyel. Ye ε tseεtse nāá, bis nabe ε āakabe ne εbwaalel nāá, bis ε waatsak.

⁹ Deenek, bis nabe ε ne egeka nāá, bis naazemyaal fen ε esyee. Ye nasael deenek ε etεε nāá, bis needi āāwa εbwaalel kō menyel mes met. Tin, ye goka ε bis wa εbwaalel ε les ne Zεeb, mot di gomal bot o.

¹⁰ Ye ε nyε ε napek bis tō mbi yenek esyee, nyε ε kwaabaazopek bis. Ne tseεtse, bis ε ne εbwaalel ne ne nāá, nyε waabaapek bis.

¹¹ Tin, biyō pe, bi ne kwyee bis ε sok bi di edjaala Zεeb εtep'es ε. Etep tak ε, betε ne bot di εbulal bhōo ne Zεeb kō esu mepeka me nyε napek bis tō esyee, ne dāa nyε di eyala ne mendjaala mōo εtep'es ε.

Pōl eepetanjal dum ne medjon nyε di esa ε

¹² Gwakeka sa bis di egoka ne egħεε nyel ne ye ε. Esimsa bis epelyaal bis popoopwon nāá, bis eεke enyōpe tō epiki sama ne bot djas, dan-dan ε ne biyō. Tin, ye ε Zεeb ε dje bis ghwyil esa etεp binek djas. Ye ε be bis naake deenek o, ye nabe ε āābe ne etson ε bot ε bōs. Tin, bis nake ε ne ghwyil ε Zεeb.

¹³ Tin, tō bemekana mes, bis kwyal bin ε, sa di nāá bi ε ne ghwyil laa ne etiibal ε. Deenek, me ε ne εbwaalel nāá, bi ε ne ghwyil tiibal etεp djas bis di elii ε.

¹⁴ Ye ε koodi nāá, nenak bi āapatiibal etεp djas di kwyala tō bemekana mes o. Bis kwyel ε nāá, bi tiibal ye. Deenek, dwoō ezye ε Għen'enaka Yezu, bi ε waabi bet kō esu ε les, dāa bisō pe ε aabi bet kō esu ε len.

¹⁵ Eghen me nake sok nāá, me epezye pe daa len ε, me nadi ε εbwaalel nāá egeka bin ε deenek. Me nakwyel ε nāá, medjon mam pe daa len sael tyee ε sok ebā.

¹⁶ Deenek, me nadi ekwyel nāá, me dhaa pe daa len, da me ε goola tō pe kyee dik Masedwan. E mebhula, me ε baadhaa pe daa len etεε nāá, bi neekwyee me ne egoola mendjon mam pe kyee dik Yude.

¹⁷ Eghen me nagek deenek ε, me nabe ε me nadjaa ne tsun djem ne byak. Egeka ee me nadi egek ε, ye nabe ε āadi tyee wat dāa bot ε bōs'ak di eke ε. Tin, bot binak ε ne ghwyil myaal «Iyoo» ghuna be byen tep'enek byena.

¹⁸ Zεeb ε tyases'am, sa me di eleε bin ε, ye nabe ε εtep emyaal «Iyoo» edi wō byen sonok.

¹⁹ Etεε nāá, Yezu Klisto mōn ε Zεeb, ee mam ne Silas zenōo Timote, zegoola bin ε. Bhaadal tak nabe ε āadi εtep bot emyaal «Iyoo» edi di nāá wō ebyen «āābe» o. Bhaadal'es dum ne ne, nazobe ε «Iyoo».

²⁰ Tin, Yezu ε di «Iyoo» kō etεp djas Zεeb nakek ε. Ye ε etεε nāá, kō esu ε Yezu Klisto ekeε ε Zεeb djas di «Iyoo». Ye ε bis di egoka ne emyaal nāá, «ye di deenek», εtep εdje duma ne Zεeb.

²¹ Deenek, Zεeb nyε emet ε di edje bis ne biyō ghwyil edi tō epiki tō egwakel ε les ne Klisto. Ye ε Zεeb nyey nyε emet ε sēε bis, εtep bis needi bot ε mesa me.

²² Deenek, nyε eezewa bis ndem ne din ε le. Nyε eebaawa tɔ ebhum lyem bis Sisim na Dee, étep élyaal náá, nyε aadje bis sa nyε nakek mena ε.

²³ Tin, me eenɔ Zeeb dáa tyaases'am, me kɔɔ ɔ, nyε é gó me. Ye é étep ékaab náá, me ezekebaazamal bin ε, me myaal náá, me aanákabaasik pe ghaada Koolet.

²⁴ Deenek, bis áàsaa náá, bi myaal sa bis di elεε bin ε ne bhel. Eteε náá, bi é ghin tɔ edum ε konj ne Zeeb. Bis sanj é náá, mena saka mesa é di wat étep menyo men.

2

¹ Etep tak ε, me ke náá, me tok baasik pe daa len, etεε náá, me é zeekebaazebaal elyem bin.

² Me baal bin elyem ɔɔ, ye tokape ne dhiiti mot pak'en aakabaasa náá, lyem'am di tɔ memyaala. Eteε náá, biyɔ djas aakadi é ne mebuk tɔ elyem.

³ Me kwyal bin mekana mak dáak ε. Eteε náá, me zye pe yebɔ ɔɔ, me ezekeɔi ne ebuk tɔ lyem, dum ne bot ε waasa náá, me di tɔ myaala ɔ. Ne tseetse, me ne gu náá, é ghej me di tɔ myaala ε, biyɔ djas pe ne myaala.

⁴ Ne tseetse, me nakwyal bin mekana mak ε tɔ menyaad, ne ebuk tɔ lyem, ne minjal é mis. Ye be é áábe étep ye needje bin ghonj. Ye é étep bi neegu náá, me ne kwyl bin dhaa tye.

Pol eepel mot lee nyε ɔ

⁵ Tin, ye be náá dhiiti mot ngot pak'en esa náá, bi di ne ebuk ɔɔ, nyε áápasa ye ne mam emet, nyε sa ye é ne biyɔ djas. Bela náá, me áápake deenek étep ebek tep. Eteε náá, sa nyε sa ε ye eedyeebakpaa bedhiiti bot tɔ elyem. Tin, ye é kabe bedhiiti bot ɔ, ye kpaa be ε ba bim.

⁶ Etep mbi mot deenek, medjamela me bot ε zεega edjala ne ne.

⁷ Dum ne tep tak é di náá, ye goka é bi pel nyε. Deenek, da bi é dje nyε meghaaz étep ékaab náá, syen ezekeesa náá, ebwaalel nyε di ne ye é si.

⁸ Tin, ngwyeebel'am pe daa len ε náá, lyaalka nyε náá, bi ne kwyl nyε.

⁹ Gwakeka sa nasa náá, me kwyal bin mekana ε. Me nasuu é náá, me wa bin tɔ mebhawal, étep me neegu ye be náá, bi ne looba ne metinj mam ɔ.

¹⁰ Bi é pel mot ɔɔ, mam pe é waapel nyε. Tseetse, me eepel mot'enak tep'enek. Nyε sa me mbee tep ɔɔ, me eepel nyε kɔ esu ε len. Me sa ye é é mis me Klisto.

¹¹ Eteε náá, Satan needi áákwak mena, deenek, menabelka djas ne gu egeka be enyɔepe.

Pol pe kyee dik Tɔloas

¹² E sok me nakum pe kyee dik Toloas, étep egoola Mbεε Bhaadal ε Klisto ε, me naabee náá, Ghej naadii me ze étep me sa mesa.

¹³ Tin, keɲ naazesá me tɔ lyem dhaa tye, etεε náá me nabe é áàbela mon nyεeg'ena Tit. Etep tak ε me namwana ne bot ε Tɔloas. Wɔ gwak, me zεgoola tɔ pe kyee dik Masedwan.

Yezu Klisto ne dje eghej

¹⁴ Duu ne Zeeb, etεε náá nyε é di ne ghwyil kɔ etep djas. Ye é nyε é di edjεed loog bot ε di eke tɔ memyaala ɔ, étep mena gheedidika beghen e mewala djas kɔ esu ε egwakel ε lena ne Klisto. Deenek, kɔ esu elena, nyε eesa náá, bot gu Klisto dáa menuub me mbεε memanas zesoaa é edi djas ε.

¹⁵ Tin, menaka é dáa menanas na mbεε menuub ε Klisto. Ye é menuub me buwa nyε naka Zeeb ye é. Menuub me menanas tak epetɔ pe daa bot ε zebela tsik ɔ, ne pe daa bot ε zewo ze ɔ.

¹⁶ Etep bot zewo ze o, ye é nuub e mbee menuub me myon. Ye kabé bedhiiti bot o, ye é nuub e mbee menuub me tsik. Tin, eze di ne ghwyil esa yenek mbi mesa?

¹⁷ Bisó tok dáa bedhiiti bot e di ebomsa mekpa me Zeeb o. Etee náá, Zeeb é lwom bis. Tin, bis goola mekpa me e, to tsetsetse é mis me, etee náá, bis é bot e mesa me Klisto.

3

Bot e mesa me ebhej e na bes

¹ Tin, bi gek belak e náá, bis kwyel epelyaal bin sa bis di e? Neghu bot aadi é ne gwyes etel bin mekana me di elyaal náá, bis é betete bot e lwoma? Neghu bis waab ne nen náá, bi kwyal bis mekana me tak e?

² Deenek, biyo bemet é di mekana mes zekwyalaa to ebhum elyem bis e. Tin, bot djas é ne ghwyil egu ne elaa.

³ Tsetse, ye é popoopwon náá, bi é mekana e Klisto nazekwyal da bis ezye ne ye é. Tin, mekana me tak aapakwyalaa ne kwos, ye nakwyalaa e ne Sisim Zeeb di ne tsik e. Ye nabe é aakwyalaa ko ekok dáa etsi e Moiz nakwyalaa e. Tin, ye nakwyalaa é to ebhum elyem bot.

⁴ Bot lii deenek é ko esu e ebwaalel ee bot di ne ye ne Zeeb dum ne Klisto e.

⁵ Bis tok ne egeka náá, bis é ne ghwyil esa mesa menek bisó bemet. Tin, Zeeb é di edje bis ghwyil esa sa bis di egoka ne esa e.

⁶ Ye é nye é nasa náá, mena dika bot e mesa to ebhej e le na bes. Ebhej e tak aabela esuk to etsi, ye bela esuk e to Sisim. Etee náá, tsi dul bot e to esyee, ye kabé Sisim o, ye dje bot e tsik.

⁷ Etsi nakwyalaa é ko mekok, deenek, duma e Ghej naanyen é ewala elenek. Bhwoob e Moiz nadi ekas koko mbi mekas me wat di náá, bot e Yisalael nabe é aabela ghwyil edhonal mis ko le, etep ebee nye. Tin, mekas me tak nabe é aaboya. Mesa me etsi tak dul bot e to esyee. Eghen mesa me di edul bot to esyee natuula e, ye naalyaal bot náá, duma Zeeb e ne boo mekas.

⁸ Ye é be náá, mekas me sok nadi é deenek o, «haa» mekas me duma e mesa me Sisim aakadi dáa?

⁹ Ye é be náá mesa me etsi di ewa bot to fenj, epelyaal boo mekas o. Tin, mesa me Sisim di esa náá, bot di piki é mis me Zeeb e, aadi é ne mekas dhaa-dhanjak.

¹⁰ Tin, bot é ne ghwyil eke náá, duma nadi ekas sok e, ye tokape varj sonok é mis me duma di ekas to melu mak e. Etee náá, mekas me duma di mos e, ye eedhaa-dhanjak yii sok.

¹¹ Ye é be náá, sa di náá ye aaboya naadi é ne duma o, «haa» gwyata ne sa di náá, ye é kom-kom e!

¹² Dáa ye di náá, bis é ne mbi mebun mak e, bis tokape ne bwoo to lyem.

¹³ Menabel aasaka dáa Moiz, mot nadi ebutal bhwoob'e ne bhee. Nye nasa deenek e, etee náá, bon Yisalael needi aabee dáa mekas menek nadi etó ne edib e.

¹⁴ Tin, kekum e dwoo elak mos, metselal e lóo nabe é aanyo emet esuk e tak. Etee náá, mis me bon e Yisalael nadi é ne edim e ghej be nadi elaa bemekana me ebhej be na mwa e. Tin, bhee tak aazodus be é mis me sok bhwoob mekas e Klisto, mot di ne ghwyil edis be ye é.

¹⁵ Doo ne dwoo pan mos'ak, é ghej be aadi elaa-laa bemekana e Moiz e, ye é ne bhee wat di ebutal metselal mo.

¹⁶ Ekwyalale é náá: «Moiz nadis-dis bhee é bhwoob e, é ghej nye nadi eliig mis gwyak Ghej e.»

¹⁷ Tin, Ghej é Sisim. Deenek, edi Sisim e Ghej di o, mot tok si bhel etsi.

¹⁸ Tin, menabelka djas tokeka ne mebhwoob e mbutela, mena lyaalka e mekas e Ghenj, mena eeswolaka etep enajel ne Ghenj. Nenak, duma mena belaka epebyet ebyet ne ebyet. Duma tak dus e pe daa Ghenj, nye e mot di Sisim o.

4

Ekum to bhe dyak

¹ Zeeb to enem esa be, naadj e mena mesa mak. Tin, dum ne tep tak e di naa, ye e aagoka naa, mena bula pe bhis.

² Bis eelum kon ne embee etep di esael to so e, etep di edje syen e. Bis aasa mekon, bis aaswola mekpa me Zeeb. Tin, ye biso di elyaal popoopwon e etsetse, ekwosak e les e naa, elyem bot djas gu naa, ye biso di elyo bot e ye e etsetse e mis me Zeeb.

³ Ye e be naa, Mbee Bhaadal bis di egoola e, ye e syela o, deenek, ye e aazodi e syela etep bot e di ewo ze o.

⁴ Ye e be naa, ye e ne bot e di aadum kon ne Zeeb di to gwoo o, ye e etee naa, Satan mbee Zeeb di si o, nye eezedipal metselal moo. Nye epesa naa, be nabee mekas me Mbee Bhaadal neghu duma e Klisto. Nye mot di mbanja-mbanja Zeeb o.

⁵ Bis aagoola wak Mbee Bhaadal me menyel mes, bis goola wak e Ghenj Yezu Klisto. Ye kabe biso o, bis e bekwom e mesa men ko esu e Yezu.

⁶ Eghen sok, Zeeb nale e naa: «Beta naa mekas dje gwe to ghooghom!» Nye nasa deenek e etee naa, nye di edje mekas to bhum elyem bena, etep mena neesiizaka duma Zeeb di ekas ko bhwoob e Klisto e.

⁷ Tin, menabelka bot e di ne ekum e tak o, mena bepka ye e to mebbe me dyak. Mena saka deenek e, etep elyaal naa, boo mebwala me tak dus e pe daa Zeeb, aakabe naa, ye dus e pe daa les.

⁸ Tin, bis naasusaa mbee mesusa, bis nabe e aatsak pe yeso kyee; bis nadi edje lyem mebe, bis nadi e ne ebwaalel;

⁹ bis natiigaa, Zeeb nabe e aadugal bis; bis naadumaa si, bis nabe e aagwe.

¹⁰ Tsetse, melu djas, bis nadi ebep-bep mezuk me esyee e Yezu to menyel mes. Etee naa, tsik e Yezu neenyen to menyel mes.

¹¹ Ye nakoozodi naa bis e ne tsik, bot epewun ego bis ko esu e Yezu, etee naa, tsik e Yezu neenyen to menyel mes. Menyel me di naa, ye waaboogwe e.

¹² Ye e deenek e esyee di esa mesa me to les, etee naa, tsik neesa mesa to len.

¹³ Tin, ekwyla lee e naa: «Me eedum kon ne Zeeb, ye e etep tak e me di elii.» Doo ne biso pe, bis eedum ne edum e kon ne Zeeb, etep tak bis di elii.

¹⁴ Ne tsetse, bis ne gu naa, Zeeb mot nagomal Ghenj Yezu to esyee o, nye waagomal bis ne biyo pe. Bhii tak, nye aato ne nena edi nye di o.

¹⁵ E di'enek, mezuk djas ee bis di eboma ne ye'aak, ye e ko esu e len. Ye e etee naa, bete ne bot neebela enem ne embee e Zeeb. Deenek, bete ne bot e waabulal bhoo ne Zeeb dhaa tye, ne eduwal nye.

Duma di ezye e, ye aadi e kom-kom

¹⁶ Dum ne tep tak e bis di aabula pe bhis. Ye nakoozodi naa, menyel mes epeto ne esila batsa-batsa. Tin, Zeeb epedje esisim bis meghaaz melu djas.

¹⁷ Deenek, bon mezuk me bis di emaad e ba mon ewala elak'aak, aabodi e si. Bis e waabela boo duma ko esu e mezuk me tak. Duma tak e waadhaa esonok djas, ye aadi e kom-kom sii ne kom. Eghen bis di etaala duma bot aabela e, mezuk menek tok dhiiti van sonok.

¹⁸ Etee náá, bis áadyeebawa esiiza é kó esa di beeeaa ne mis ε. Bisó kwyel é esa ee bot di áabee ne mis ε. Etee náá, esa di ebeeeaa ne mis ε, ye áádi kóm-kóm. Tin, esa di kóm-kóm é, ye é esa ee bot di áabeeaa ne mis ε.

5

Ndjaa Zeeb zekoobal mena ye pe to gwoo ε

¹ Ne tseetse mena ne guka náá, menyel me mena di ne ye kó bós'ak aanádi kóm-kóm. Ye é dáa bôn epet, ye áábóya ne ebik. Ye é bik óó, Zeeb é waadjε mena dhiiti mendjaa pe to gwoo. Mendjaa me na kóm-kóm tak, tok zumal membo me bot.

² Nenak, to epet binek, mena epesimka etee náá, ekwosak ε lena ε náá, mena neetska kesyel menyel to mendjaa di pe to gwoo ε.

³ Mena é syel menyel mena deenek óó, mena aanákabaadika menyel toto.

⁴ E di'enek, dáa ye di náá, mena dinaaka é to epet bak kó éko ε bós'ak ε, mena aazodi é esim ekεε mot epezuk ne medil me kóm. Ye áákwyel elyaal náá, mena epekwyel ebekaka ne menyel me bot di ne ye'aak. Tin, ye kwyel elee ε náá, mena ekwyel esyel ε menyel mes pe to mendjaa di pe to gwoo ε, etee náá, tsik neenóó di esyee.

⁵ Ye é Zeeb, nyeε nye emet é zekoobal mena étep édi to tsik tak. Nye naleedje mena sok ekεε Sisim na Dee, étep elyaal náá, nye waadjε mena dhiiti esonok sis.

⁶ Deenek, menaka melu djas é ne meghaaz. Mena ne guka náá, é gheη mena dika ne nyel'ak ε, menaka é etsetape ne Gheη.

⁷ Tin, mena keka é to edum ε konε ne Zeeb, áákabe-beak kó esa ee mena di ebee ε.

⁸ Menaka é ne meghaaz. Tin, ekwosak ε lena é náá, mena betka menyel me bós'ak étep ekedi sama ne Gheη.

⁹ Tin, ekwosak ε lena yii meken é náá, nye myaala ne nena. Ye é tyee wat ne dáa mena dika ne tsik, neghu ye é be náá, mena eezegwyε óó.

¹⁰ Etee náá, menabelka djas é waadika sok bhwoob ε Klisto, étep nye neepée mena. Tin, mot ne mot aabela ye efute dum ne mbee mesa neghu mbee mesa me nye nasa kó éko ε bós ε.

Kó esu ε Klisto, Zeeb eebulal εgwakel ne bot

¹¹ Mena ne guka sa elooba ne Gheη di ekwyel elee ε, dum ne tep tak ε mena di esaa náá, bot ε bós dum konε ne ne. Deenek, Zeeb ne gu mena enyoεpe, me ne gu náá, biyo pe, bi ne baagu bis enyoεpe to ebhum elyem bin.

¹² Bi ε ne egeka náá, bis epekwyel baalyaal bin sa bis di ε, lyaala sis e? Eze dje bis ghwyil esa mesa mak? Aabe, bis áapakwyel elyaal bin sa bis di ε. Tin, bis baηa bin é, sa bi di egoka ne édi ne edjóó é mis «pya» kó esu ε les ε. Etee náá, é gheη bot aalii ebiyoεpe ne nes ε, bi neegu dáa bi aayala be ε. Bóó gheε menyel ε ne étep epuud, be áabee ebhum elyem bóó.

¹³ Ye é be náá, bis epelyet óó, ye é kó esu ε Zeeb. Ye é be náá, bis é ne tete esiiza óó, ye é kó esu ε len.

¹⁴ E di'enek, kwyel ε Klisto é to elyem bena. Kwyel'enek epesa mena emyaalka náá, mot ngót naagwyε étep bot djas óó. Deenek, menabelka djas pe eezegwyε sama ne ne.

¹⁵ Ye é be náá, nye nagwyε é étep bot djas óó. Bot ε di ne tsik óó, tokape ne tsik étep'óó emet. Tin, be ne tsik ε, kó esu ε mot nagwyε da gom étep'óó ε.

¹⁶ Etep tak ε dinaa, bis aanábaabee mot ne mis me epuud. Ye nakoozodi náá, é gheη sok, bis naabee Klisto deenek óó. Nenak, bis áákabee nye deenek.

¹⁷ Mot ε di tɔ egwakel nε Klisto ɔɔ, mot yenək moo ε mot na bes. Mεfulu mε na mwa eesi tɔ lε, nyε moo ε tɔ mεfulu mε na bes.

¹⁸ Etep binek djas dus ε pε daa Zεeb. Ye ε nyεy mot nadhis Klisto εtep εbulal egwakel pak mena nε nε ɔ. Bhii tak, nyε naadjε mena mεsa mε εkegoola bhaadal εbulal egwakel nε nε.

¹⁹ Zεeb nadhis Klisto ε εtep εbulal egwakel pak bε nε bot ε bɔs. Nyε nasa deenek ε, εtep nyε needi āabaadi esiiza mesyem mε bot. Nyε eekwyeed mena εtep εkegoola bhaadal εbulal egwakel nε nε.

²⁰ Bis moo ε engoola-ngoola ε Klisto. Zεeb nyεy nyε emet ε di edjoo bin tɔ mekpa mε bis di egoola bin ε. Bis epedjaala nε nen nε din ε Klisto nāá: «Myaalka εbulal egwakel nε Zεeb.»

²¹ Klisto nabε ε āabε nε mesyem. Tin, Zεeb naanɔɔ mesyem mena djε nyε. Zεeb nasa deenek ε, etεε nāá, mena needika bot ε epiki ε mis mε.

6

¹ Deenek, dāa bis di esa mεsa sama nε Zεeb ε, bis epedjaala nε nen: «Nāsaka nāá, enem nε embεε e Zεeb djε bin ε, ye gwyε tɔ toto.»

² E di'enek, Zεeb ke ε nāá:

«Eghεη εwala tak aakum ε,

mε naagwak mendjaala mɔ,

ε dwoɔ tsik, mε naazyε zetsik wɔ.»

Nenak, myaalka nāá, εwala tak eezekum, ye ε dwoɔ di nāá, Zεeb aatsik bot ε.

Dāa mot di egoka nε edi sosoob nε Zεeb ε

³ Bis āakwyel nāá, mot lii εbiyoεpe dum nε mεsa mes. Ye ε εtep tak ε di nāá, bis āapakwyel edi ebek ε mot, ye nakoozodi dāa.

⁴ Bela nāá, bis εpesa etep djas di egoka, εtep bi neemyaal nāá, bis ε betεte bot mεsa ε Zεeb. Ye ε εtep tak ε, bis di emaad mezuk, nε metiiga zenɔɔ epwom.

⁵ Bε naabi bis, wa bis ε membok, bε naaful mεdhuu mε bot lo. Bis naasa mεsa mε na lyel-lyel. Bis naapaal tɔ pum. Bis naamaad za.

⁶ Bis εpyaal nāá, bis ε bot ε mεsa ε Zεeb: tɔ epiki, tɔ egu, tɔ edil ε lyem, tɔ enem esa, tɔ ghwyil Sisim na Dεε, nε tɔ tεte kwyel di āabε nε mεdjhaaz pε εko, bhimis pε sis ε,

⁷ tɔ egoola mekpa mε etsεetse, tɔ mebwala mε Zεeb. Tɔ mbɔ ε ghεη'es bis nadi ε nε pεl, tɔ mbɔ ε myel kadi ε sa bis di peebal nyel nε ye ε. Ye ε deenek ε, bis di di eke tɔ epiki.

⁸ Bedhiiti bot epedjε bis duu; bak bot kabee bis ε mis ε toto. Bedhiiti bot epeduwal bis; bak bedhiiti epelee bis. Bε ke ε nāá, bis ε bot ε etsal, ghuna bis lεε ε etep etsεetse.

⁹ Bedhiti bot bee bis ε nāá, bis āaval sonok; bela nāá, bedhiiti bot nε gu bis. Eghεη bε di ebee bis ε, bε bee bis ε dāa bot di nāá, bis eezedjeaa fen εsyee; deenek, bis ε nε tsik. Bε epewa bis tɔ tsik mezuk; deenek, bis āagwyε.

¹⁰ Bε εpesa nāá, elyem bis kpaa; bis ε tɔ memyaala. Bis ε bedjel ε bot; bela nāá, bis epedjε mevu nε betε nε bot. Ye di ekeε bis ε toto, ghuna nε tseεtse, bis ε nε esonok djas.

¹¹ Biyɔ, bɔɔ besɔ bis bot ε Koolet, bis lii nε nen wak ε nε etseεtse, nε lyem wat.

¹² Bis āapabyen ekwyel bin, ye ε biyɔ ε di lyel elyem.

¹³ Tin, mε lii nε nen wak ε, dāa mε di elii nε bɔn bam ε: lεeka bis sa di tɔ elyem bin ε, kwyelka bis nε lyem wat, dāa bis di ekwyel bin ε.

Ebaka eke nε bembee ε bot

¹⁴ Sa bi ààke lōōg nē bot ε di ààdum koŋ nē Zeeb ɔ. Tin, sa di tō epiki ε, ye é nē ghwyil eke sama nē sa di ààdi tō epiki ε? Ghooghom nē mekas é nē ghwyil eke lōōg e?

¹⁵ Klisto é nē ghwyil gwakel bē nē Satan e? Mot di edum koŋ nē Zeeb ɔ, nyē é nē ghwyil di nē esiiza wat bē nē mot di ààdum koŋ nē Zeeb ɔ?

¹⁶ Yak mbi εgwakel aadi pak ndjaa Zeeb nē mendjaa benaghise, bot ε di ààdum koŋ nē Zeeb ɔ? Tin, menaka é ndjaa Zeeb di nē tsik ε! Gwaka sa Zeeb nyey nyē emet nale ε:

«Mē aadidi é bis nē bē nōō,
mē aagyee é bis nē bē nōō,
mē aadi é Zeeb ɔɔ,
bōō kadi é bot bam.»

¹⁷ Etep tak ε, Gheŋ di eke nē bot bē náá:

«Duska tō εdhuu ε bot ε di ààdum koŋ nē Zeeb ɔ,
bēkaka nē nōō.
Sa bi ààmēt sa di nē edhuud ε.

Tin ε, mē aamyaal bin.

¹⁸ Mē aadi é Sēeg'en,
da bi é di esēŋele bōn bam.

Gheŋ mebwala é di elii*.»

7

¹ Bōn nyēeg bam, Zeeb nakek esa binek djas é étep'enaka. Etep tak, dhjood-iska edhuud é mēnyel mena nēghu tō elyem bena. Djhoosaka meghaaz mē edi é deε, é kaab ε Zeeb.

Memyaala ε Pəl

² Saka náá, bis bela di tō elyem bin. Bis àápasa ébiyo nē mot, bis àápazuk mot, bis àápakōō mot étep enōō sa ye.

³ Mē ààlii deenek étep ekwyasal bin ndje sōs. Tin, ye é dāa mē ke sok é, bi é tō elyem bis, ye nakoozodi esyee nēghu tsik, mena aazodika é sama.

⁴ Mē é nē boō εbwaalel nē nen. Mē nē dyeebamyala nē nen. Mē é nē bēte nē meghaaz, mēmyaala é tō lam «tōō» ye nakoozodi náá, mena naazuka εbuepe.

⁵ E ekum ε les pē kyee dik Masedwan, bis nabe é àakoowala batsa, bis naazeboma nē membi mē mezuk djas. Ye nakadi é nē mēwō pak bis nē bēdhiiti bot, nē bwōō tō elyem bis.

⁶ Tin, Zeeb mot di edje meghaaz nē bot ε di ààbē nē meghaaz ɔ, nyē naazēdje bis meghaaz, é sok Tit nakum ε.

⁷ Ye é tseetse náá, εzye é Tit naadjē bis meghaaz, ye é dōō nē ébāŋa nyē bāŋa bis dāa bi dje nyē meghaaz penek ε. Nyē eelēε bis dāa bi di nē gwyes ébee mē ε. Nyē naabaalēε bis dāa bi di edje elyem bin mēbe, dum nē mbee esesēε bi nadi esesa sok ε. Nyē eebaalēε bis zii bi di nē ye é gheŋ bi di ekem mē ε. Etep tak é mē di nē mēmyaala εbuepe.

⁸ Tin, ye bē náá, mekana mē mē nakyeed bin ye sok ε naakpaa bin elyem ɔɔ. Nenak yak, mē ààkadje nyel'am mēbe. Ye é tseetse náá, ye meken mē naadjē lyem'am mēbe ε é gheŋ mē nagu náá, mekana mē tak naakpaa bin elyem.

⁹ Nenak, lyem'am é tō mēmyaala, ààbē etēε náá, elyem bin naakpaa. Tin, mē myaala é etēε náá, ekpaa lyem nakpaa bin ε naaswoola bin mēfulu. Deenek, ekpaa lyem tak nabe é ekwosak ε Zeeb, étep bi needi àatun tō lyem kō esu ε les. Nyē nasa deenek ε, étep bis needi àabet bin bi di tō ébiyo.

* 6:18 v. 16: Msa 26.12; Eze 37.27v. 17: Eza 52.11; Eze 20.34v. 18: Sm2 7.14; Eza 43.6

¹⁰ Eteε náá, ekpaa lyem di tɔ ekwosak ε Zeeb ε ne sa náá, mot swoola mefulu étep ebela tsik. Deenek ε mena waabela tsik áádje lyem mebe. Tin, ekpaa lyem di edus tɔ esiiza etep e bas ε, ye dje é esyee.

¹¹ Nenak yak, beeka sa ekpaa lyem bin di edus tɔ ekwosak ε Zeeb kadje ε: «haa» ekwosak swola ne nen, «haa» boo zii tɔ etanjal bin, «haa» bhyen mesyem tɔ len, «haa» bwoo tɔ len, «haa» boo gwyes eboma ne nam, «haa» mbi yenek zii ne bas ewa ebiyo é feɲ. Bi eelyaal popoopwon náá, bi nabe é áábe tɔ tep'enek.

¹² Ye é be náá, me naakwyal bin mekana ɔ, ye nabe áábe kɔ esu ε mot nasa ebiyo ɔ, áákobe-beak kɔ esu ε mot be nasa nye ebiyo ɔ. Tin, ye nabe é, étep bi neebée popoopwon é mis me Zeeb zii bi di ne ye kɔ esu ε les ε.

¹³ Etep tak ε mefulu men dje bis meghaaz.

Ye é tseεtse náá, bis naadyeebamyaala dum ne sa bi nasa ε. Tin, bis nabaabela boo memyaala kedhaa, é sok bis nabee Tit tɔ memyaala. Ye é be náá, nye nabe é tɔ memyaala ɔ, ye é eteε náá, bi nadi nye meghaaz.

¹⁴ Tin, me eedyeebaduwal bin é mis me Tit. Bi nabe é áádje me syen. E di'enek, bis dyeebaleε bin ε etep etseεtse. Ye é tyee wat ne eduwal ε, me nadi eduwal bin é mis me Tit ε, nadi enyen popoopwon.

¹⁵ Deenek, nye epebaakwyel bin dhaa tye, é gheɲ nye di etaala ne elooba ε len, ne dáa bi nabe nye ne duu djas ε.

¹⁶ Me é ne memyaala ne dáa me di ewa ebwaalel ε lam ne nen tɔ etep djas ε.

8

Epata nakyeeda pe zεεga mendjaala me ghaada Yeluzalem étep ekwyee be ε

¹ Bɔn nyεεg, ekwosak ε les é náá, bi gu dáa Zeeb naseε bot ε zεεga mendjaala me kyee dik Masedwan metel ε.

² Be naaboma ne bete ne mebhawal nasa náá, be di tɔ bete ne mezuk. Tin, be nazodi é tɔ memyaala dhaa tye. Áábee edjel be nadi ne ye dhaa tye é, boo memyaala me be nadi ne ye é, naasa náá, be dje bete ne esonok.

³ Ne tseεtse, me é tyaaesε, be naadyeebadje esa kedhaa-dhanja ekum bɔɔ, áábe náá, mot naawaab.

⁴ Be naadyeebadjaala ne nes étep bis neemyaal náá, be seεg yɔbɔ etom étep εkyeed pe daa bot ε zεεga mendjaala di pe ghaada Yeluzalem ε.

⁵ Be naadyeebasa dhaa yii bis nadi ebwaal ε. Be naadje ebhum elyem bɔɔ djas, tɔ kwyel ne Gheɲ. Bhii tak, be naabaazedje ye ne nes, dáa Zeeb nakwyel ε.

⁶ Dáa di náá, Tit é nakan mesa me eεεg esa binek pe daa len ε, bis eedjaala ne ne náá, nye sik kesilal mbee mesa me nye nakan ε.

⁷ Bi é bekum ε bot tɔ etep djas: tɔ edum ε koɲ ne Zeeb, tɔ egu elii etep e Zeeb, tɔ zii di áábe ne esik ε, dɔɔ ne tɔ kwyel bi nakwyel bis ε. E di'enek, bi kwyel é náá, bi lyaal ekum bin tɔ mbee mesa menek.

⁸ Sa me di elii ne nen ε, me áábe mot bhel. Ye é be náá, me nalii dum ne zii bɔn beεɔ bin nadi ne ye é. Ye é eteε náá, bi lyaal etseεtse di tɔ mekwyla men ε.

⁹ Eteε náá, bi ne gu enem ne embεε Gheɲ'enaka Yezu Klisto. Nyey mot nadi mot ekum ɔ, nye eesa náá, nye di tɔ edjel kɔ esu ε len, étep bi needi bekum ε bot kɔ esu ε edjel be.

¹⁰ E mbu nadhan'enek, biyɔ ε nadi bot ε meken nake náá, bi é waakwyee bot ε zεεga mendjaala ghaada Yeluzalem. Bi nazobaadi é bot ε meken é ekwyee be. Deenek, me epelɔo yam ekpa tɔ tep'enek. Ye é di enyɔεpe étep'en,

¹¹ nenak yak, silaleka esa mesa me tak. Waka zii tɔ esilal ε mesa me bi nakan esa sok ε. Mot ne mot dje dáa nye aabela ε.

¹² Ye é be náá, mot epekwyel egwyena sonok ne mbee lyem ɔ, Zeeb é waamyaal ekeε ε le. Eteε náá, nye dje é djala ne bim nye di ebela ε, áábe dum ne sa nye di áábela ε.

13 Ye tok náá, be san é ewa bin tó edjel, étep ekwyee bot ε sis. Tin, ye é etee náá, bot djas needi djala.

14 Nenak yak, bi é ne bete ne ekum. Tin, bi é ne ghwyil ekwyee bot ε di tó edjel o. Deenek, dwoó biyo aakadi ne gwyee sonok ε, da bɔɔ é di ne ekum o, be é ne ghwyil ekazyε zεkwyee bin. Ye é deenek ε bi ne be nɔɔ aakadi djala.

15 Ye é dáa ekwyla di elee ε:

«Mot natek εbuepe o, nye nabe é àadi ne ye dhaa nyel.

Mot natek batsa o, nye nabe é àadi tó pwom tak.»

Tit ne bεdhiiti ekeletyε naazεtɔ pε ghaada Koolet

16 Duu ne Zεeb, mot nadje Tit betε ne zii kɔ esu ε len, dáa bis di ne ye ne nen ε.

17 Tit eemyaal sa bis nawaab ne ne ε, ne zii djas. Tin, nye ye nye emet ne lyem'ε, nye naamyal esik pε daa len sika sis.

18 Bis eedhis Tit be ne dhiiti mɔn nyeεg'ena. Mɔn nyeεg'ena yenok, bot εbuepe tó ezεega mendjaala djas di etanjɔ, dum ne dáa nye di egu egoola mekpa mε Zεeb εnyɔpe ε.

19 Dhiiti mεsɔ mε bis dhis nye é, ye é náá, bot ε zεega ndjaa mendjaala djas nazesεεa nye, dáa mot di egjee ne nes tó medjon mε bis tó kεkyeed epata na sεegaa ε pε Yelusalem. Ye é be náá, bis nadi esa mεsa menek ε, ye é étep Ghεj nyε nyε emet. Etee náá, bis εpekwyel elyaal zii yes étep ekwyee be.

20 Epata be nadje bis ε nadi é εbuepe. Tin, bis εpebe ye εnyɔpe é kaab náá, bot ezεekeli ne nes εbiyoepe náá, bis àapabe ye εnyɔpe.

21 Bis εpekwyel esa enem esa. Bis kwyel esa enem esa tak ε é mis mε Ghεj, dɔɔ ne é mis mε bot djas.

22 Bis epedhis dhiiti mɔn nyeεg'es étep nye neegyee sama ne nɔɔ. Bis naadyeebadje nye mεsa, nye nadi esesa mεsa mε tak djas ε ne zii. Nenak, nye é ne zii εbuepe kɔ esu ε εbwaalel ε nye di ne ye ne nen ε.

23 Ye kabε Tit o, nye é mot bis ne ne di egjee o. Nye é mot bis ne ne di esa mεsa mε egoola Mbεε Bhaadal étep'en o. Ye kabε bɔn nyeεg bis, bot ε di gyee sama ne ne o, be é bot ε ezεega ndjaa mendjaala lwom o. Ye é be náá, be εpesa mεsa menek o, be sa ε étep duma ε Klisto.

24 Deenek, lyaalka be náá, bi ne kwyel be ne tseetse. E di'enek, bot ε zεega mendjaala aagu náá, bis nabe é ne gham εghεε menyel kɔ esu ε len, é mis mɔɔ.

9

Zεeb ne kwyel mot di edje ne lyem memyaala o

1 Ye é εnyɔpe náá, mε baakwyal bin mekana kɔ esu metom mε nakyeedaa, étep bot ε Zεeb di pε ghaada Yelusalem ε?

2 Etee náá, mε ne gu mbεε ekwosak ε len. Ye é étep tak ε, mε naadyeebaghεε nyel kɔ esu ε len é mis mε bot ε kyee dik Masedwan. Mε naaleε be náá: «Bɔn nyeεg bina pε kyee dik Akayi naaloozekobal metom mɔɔ é mbu nadhan'enek, étep ekwyee bɔn nyeεg di pε ghaada Yelusalem ε.» Tin, zii yen naadje meghaaz ne betε ne bot pak'ɔɔ.

3 Bela náá, mε dhis bɔn nyeεg bina tak ε, etee náá, εghεε menyel mε bis naghεε kɔ esu ε len nadi yii gwyee. Ekwosak ε lam é náá, esa bi kwom ε, ye di moo koobela é ezye ε lena dáa mε nake ε.

4 Bis ne bot ε kyee dik Masedwan ezye sama wat pε daa len o, bis edi aakabela náá, bi eezekoobal esa djas o. E di'enek, ye aadi é boo syen ne nes etee náá, bis naadyeebawa εbwaalel ne nen. Mε beε é kεεε, biyo bεmet aazobaadi é ne syen é mis mɔɔ.

⁵ Etep tak ε me gek náá, me lel edhis bōn nyεεg bina étep be needje bin megħaaz to ekwom ε esa ee bi nakεk bedjel ε bot ye ɔ. Deenek, é ghεη me aazye é, me aabela é esonok djas moo seεga. E di'enek, ye aalyaal é náá, bi dje ye ε ne mē wat, ààbe ne bhel.

⁶ Guka náá, to pyeeb mot εbe bhek batsa ɔ, nyε aazogó edee é batsa. Tin, mot εbe bhek εbuεpe to pyeeb ɔ, nyε aagó edee é εbuεpe.

⁷ Ye nyɔ é náá, mot ne mot dje dáa nyε gek to lyem'ε ε, ààbe ne bhel, ààbe ne εbuk. Eteε náá, Zeεb kwyel é mot di ekaa to mēmyaala ɔ.

⁸ Tin, Zeεb é ne ghwyil edje bin membi me mēvu djas. Eteε náá melu djas bi needi áadi to pwom sa wat. Bi needi ne bete esa djas bi di egoka ne aasa membi me enēm esa djas ne ye é.

⁹ Ye é dáa ekwyala di eleε:
«Nyε ne gwyena ne bedjel ε bot,
enēm esa be é kōm-kōm sii ne kōm.»

¹⁰ Zeεb é di dje bhek ne mbεel pyeeb, nyε é baadi edje nyε edee nyε di ede ε. Nyε waadjε bin membi me mēbhεk djas ee bi di ne gwyee tak ε. Nyε waasa náá, ye wyee enyɔεpe eteε náá, bi neegó bete ne edee to epyeeb'ɔ, dɔɔ ne enēm esa bi sa ε.

¹¹ Zeεb é waasa náá, bi gheedidi ne kókɔ mbi ekum djas, eteε náá, bi neegheesesa enēm esa. Deenek, bete ne bot é waaghapeε Zeεb, étep esa ee bi di edhis ne nes náá, bis dje be ε.

¹² Eteε náá, enēm esa ee bi di esa to mesa me eεεεg ne ekaa metom, ye tok étep εkwyeε bot ε Zeεb ne bot ε Zeεb toto. Ye é waasa náá, bete ne bot gheebubulal bhɔɔ ne Zeεb.

¹³ Be waabee náá, enēm esa bin ne bók. Tin, be waabulal bhɔɔ ne Zeεb eteε náá, bi naadjεaa mesa me εgoola Mbεε Bhaadal ε Klisto, bi epelooba ne ne. Be waabaadjε duu ne Zeεb, eteε náá, bi epesa mesa me tak ne mbεε lyem ne nes, dɔɔ ne bedhiiti bot.

¹⁴ Be waadjaala Zeεb étep'en, ne elyaal bin kwyel'ɔ kɔ esu ε bete ne enēm ne esa ee Zeεb sa bin ε.

¹⁵ Duu ne Zeεb étep bete ne enēm esa be di náá, dhiiti mot kɔ bɔs tok ne ghwyil εlaa-lanjak.

10

Tanjal ε Pɔl dum ne mesa me mot-lwoma ee nyε di esa ε

¹ Mam Pɔl, me lii ne nen ε ne din ε Klisto, nyεy mot di mot metela ne mbεε lyem ɔ. Bi ne lii ne din ε lam náá: «Eghεη mena dyeebadika é di wat ne ne ε, nyε ne tela lyem. Ye kabε é ghεη mena ne be nɔɔ di áadika é di wat ε, nyε ne goo lyem.»

² Me epedjaala ne nen, sa bi áasa náá, me goo lyem é ghεη me aadi pak'en ε. Tin, bedhiiti bot kɔɔ bot é náá, bis sa étep ε dáa bot ε bɔs'ak. Deenek, ne mbi binók bot, me aalii ne nɔɔ εbiyoεpe.

³ Ye é tseεtse náá, menaka é bot ne nyel epuud. Tin, tuub mena di eduuk'aak, ye tok tuub epuud.

⁴ Tin, begħel me mena di eduuka ne ye é, ye tok begħel bot ε bɔs. Ye é elyel-lyel begħel e Zeεb. Ye é ne ghwyil etwaal elyel-lyel mendjaa ee bot ε mēbhuka e Zeεb di kesɔwa to tak ɔ. Ye é tyee wat, dáa mena di esaabeka esiiza ee di ààbe to etseεtse ε.

⁵ Mena epεkwyesal dje sɔs egeka bot ε egħea nyel djas di elii, étep elu náá, bedhiiti bot needi áagu Zeεb. Mena kwyelka ε, epana egeka e bot ε di áagu Zeεb ɔ, étep be neelooba ne Klisto.

⁶ Eghen bi aadi bi moo elooba ne Klisto daa di egoka ne sael e. Tin, mena aadika ne ghwyil edul bot djas di aalooba ne Klisto e melo.

⁷ Beeka mis enyape. Mot e myaam ne lyem'e emet naa, nye e mot e Klisto oo. Ye goka e nye di etaala naa, biso pe e bot e Klisto.

⁸ Ye e tseetse naa, me naghee nyel ko esu e ekukuma ee Ghen Yezu nadje mena e. Ye e be naa, me tok ne syen etep tak. Ye e etee naa, Zeeb nabe e aadje me ekukuma tak, me neepul bin. Nye nadje me ye e, etep me needje bin meghaaz.

⁹ Tin, me aapakwyel naa, egeka bin di naa, me epebeeg bin ne bemekana mam.

¹⁰ Etee naa, bedhiiti bot ke e naa: «Bemekana me Pol ne lyel e mekpa, ye tok fyanja. Tin, e mis daak, wo e ne ghwyil e ewyle nye. Etee naa, nye lii e daa mot di aalyel bham e.»

¹¹ Ye goka e mot di elii deenek o gu naa, sa bis di ele to bemekana mes e sok bis di etsetape ne nen e, bis aazosa e deenek e ghen bis aakum pak'en e.

¹² Bedhiiti bot ne kwyel eduwal menyel maa. Tin, bis tok ne ghwyil eke naa, bis ne be naa e tyee wat. Be ne kwyel egwala mefulu pak'oo. Bis aapakwyel ebanja be. Be ne yobo koko mbi kyeed be di eke pak'oo. Yenek tok etep ewo?

¹³ Ye kabe biso o, bis tok ne ghwyil eghee menyel kedhaa. Ye e be naa, bis epeghee menyel o, bis goka e ne eghee menyel e ko esu e mesa me Zeeb nadje bis e.

¹⁴ Deenek, e ghen bis nazyee pe daa len ne Mbée Bhaadal e Klisto e, bis nabe e aadi ne «to ksee» ko mesa Zeeb nadje bis e.

¹⁵ Bis aaghee nyel ne mesa me bedhiiti bot nasa e, mesa maa nabe e aabe yii Zeeb nadje bis naa, bis sa e. Tin, bis e ne ebwaalel naa, bi aadi e ghin to edum kon ne Zeeb. Ye e be naa, edum e kon e len ne Zeeb moo e elyelepe e, mesa me bis di esa ne nen e waabyet daa Zeeb nalee naa, bis sa e.

¹⁶ Nenak, bis moo kwyel eto kegoola Mbée Bhaadal pe kyee medhik me di etsetape ne nen e. Bis aanaghee menyel ne mesa me bedhiiti bot nasa e.

¹⁷ Ghuna, ekwyla lee e naa: «Ye e be naa, mot epekwyel eghee nyel oo, nye sa ye ko esu e sa Ghen sa e.»

¹⁸ Etee naa, Ghen aakwyel naa, mot nye emet duwal nyel'e. Tin, ye aanyo naa, ye sael deenek. Etee naa, Ghen eben mot oo, ye kwyel ele e naa, nye eemyaal mesa me mot'enok.

11

Pol be ne bembee bot e lwoma

¹ Me kwyel e naa, bi pel e wo bam; pookopelka melyet mam batsa!

² Me e ne ewu ko esu e len, ewu e di naa, ye dus e pe daa Zeeb e. Ewu e tak e, etee naa, me naabaal bin e, etep edje bin e eba ne motom ngot, motom tak e Yezu Klisto. Me epekwyel etel bin daa le daa mon syes moma di aagu botom o.

³ Taalaka daa nyo nakwak Eve ne mbee mekon me e. Tin, me e ne ken ne nen, me kaab e naa, mot ezekeko bin da swola egeka bin, etep bi neelum kon ne etseetse, da di aadi to epiki ne Klisto.

⁴ Bi ne dyeebakwyel naa, dhiiti mot zegoola bin dhiiti mbi Yezu sis. Yezu tak aanonel ne yii bis nagoola bin e. Deenek, bi e pe e ghwyee etep emyaal dhiiti mbi sisim ne di ezyaala ne Sisim na Dee, bi nabela e. Bi e ghwyee etep edum e kon ne dhiiti mbi bhaadal di aanonel ne Mbée Bhaadal, bis nagoola bin e.

⁵ Me ne gu naa, bot e bi di eke naa, be e «ebooo ewolo bot e lwoma o». Me aabee naa, be eedhaa me ne dhiiti sonok.

⁶ Ye é di náá, me ààgu elii dāa bōo o. Bela náá, me tok mot di ààgu sonok dum ne etep e Zeeb. Bis naalyaal bin etep e tak popoopwon esok ne esok, e mēwala djas.

⁷ Eghen me nadi egoola bin Mbē Bhaadal Zeeb e, me nasa ye é ààbe ne efute. Mam eeno di edhyeeb etep me needje bin di ekukuma. Dāa me sa deenek e ye é ebiyoepē?

⁸ Eghen me nadi esa mesa me Zeeb pe yebō e, bot e ezēega mendjaala mesis nadi edje mēbyok me epata dāa efute. Ye é ne mēbyok me epata ee me nadi eno pe daa lōo e, me nabela ghwyil ekwyee e bin.

⁹ Eghen me nadi pe yebō e, me nadi é ne gwyes pata. Tin, me nabe é ààwaab bin sonok. Bōn nyēeg nadus pe kyee dik Masedwan e naazyē me ne esa me nadi ne gwyes tak e. Deenek, me nabe é àākwyel náá, mot zuk kō esu e lam. Nenak, me aanākobet náá, mot zuk kō esu e lam.

¹⁰ Dum ne etseetse e Klisto di tō lam e, me lēē náá: pe kyee dik Akayi, mot tok ne ghwyil elu me náá, me myak bet kō esu e mesa me me nasa penek, ààwaab efute ne mot e.

¹¹ Etēp yē me lii deenek? Ye é etēē náá, me àākwyel bin e? Zeeb ne gu náá, me ne kwyel bin.

¹² Sa me di esa nenak e, ye é sa me aasesa melu djas e. Me sa deenek e, ekaab náá, be ēzekēbela lo mēso me be aaghēe mēnyel náá, bis ne be nōo tyē wat e.

¹³ Bot binok é bēmbēe bot e lwoma, be é bot e djii di ekōo bot náá, be é bot e lwoma e Klisto o.

¹⁴ Ye tok ne tēp edjoka tin. Etēē náá, Satan nyēy nyē emet ne kōo bot náá, nyē é di fofop mēkas.

¹⁵ Bot tok ne ghwyil edjoka, é ghen bot e mesa e Satan binok di ekōo bot náá, be é bot e mesa e Zeeb, mot epiki e. Tin, be aabela efute di egoka ne mesa mōo e.

Mezuk e Pōl

¹⁶ Me epebaabasal náá, sa mot ààbee me dāa mot mēlyet. Be gek deenek o, tin myaalka náá, me é mot mēlyet etēē náá, me neebaadi ne ebi bet kō esu e len.

¹⁷ Ye tok Ghen di eke náá, me di mot ediig e bet dāa me di ekwos e. Eghen me di ediig bet e, me lii é dāa mot mēlyet.

¹⁸ Dāa ye di náá, bot e bōs'ak ne bi bet e, ye goka é mam pe me bi bet.

¹⁹ Bi goka é ne egwak e me, etēē náá, bot e di betson e bot. Tin, bi ne myaal egwak mēlyo me bot e mēlyet, ne lyem wat.

²⁰ Bi ne myaala náá, bot binok tiig bin dāa ekwom, be di esilal epata bin, be djii esa bin djas, be wyēle bin, be myak bin bēēz e bhwoob.

²¹ Bi gek bilak e náá, bis nadi àasa deenek nen e etēē náá, bis é bētsabel e? «Aah» e syen ne mbi yenek tēp!

Ye é be náá, dhiiti mot e ne sa nyē di egoka ne ebi bet kō esu e tak o, mam pe é ne ghwyil esa yē. Ye nakoozodi náá, é ghen me di elii deenek é, me lii é dāa mot mēlyet.

²² Be é bot e mbyak ebhele e? Dōo ne mam pe, me é mot mbyak ebhele. Be é bot e kyee dik Yisalaēl e? Dōo ne mam pe é mot kyee dik Yisalaēl. Be é bēdha e Abalaam e? Dōo ne mam pe é dha e Abalaam.

²³ Me kalii nenak wak é, dāa mot mēlyet. Be ke é náá, be é bot e mesa e Klisto? Mam pe é mot-mesa e Klisto dhaa bōo. Me naazuk tō mesa me Klisto dhaa bōo. Me naani tō membok esok ne esok dhaa bōo. Me naabyaa dhaa bōo. Me naadi tō mezuk esok ne esok, sa ye aakekunaa-kunaa ne esyee dhaa bōo.

²⁴ Ekukuma eYuda naamet me esok eten, be nanyunyuu me ne ghwyes e esok mēkam-mēlel ne eten ne ená (39),

²⁵ bot ε mbyak eLom naamyak me ne ebhil e ele esok elel. Sok wat, be naabaal me ε ghej be nawus me ne mekok ε. Esok elel, me naadi ediiga to bemesuwa e medjonj. Sok wat, me naadhaa tu mwos ne tu pum to boo dii meson.

²⁶ To bete ne medjonj me me nadi esa ε, me naaboma ne bete ne mezuk. Me nabe ε to mezuk ε medjonj mam ε ghej me nadi etsaal eboo medii to bhyonj ε. Me nadi ε ne mbee bwoo ekaab bot ε ezem, ε sok me nadi to medjonj ε. Me naaboma ne bon nyeeeg bam bot ε mbyak eYuda, neghu bot ε di aabe bot ε mbyak eYuda ε. Me naazuk to eboo eghaada, neghu to medhik, neghu naazuk to boo dii meson. Me naabaazuk to membo me bembee bon nyeeeg.

²⁷ Me naaboma ne mesa me na lyel-lyel ne eboo mebhowal. Tin, me nabe ε aadi edje-dja go, me naagwak za etep pwom edee, me naagwak gwyes medii, me naadi to pwom edee, me naazuk ne egwyoo ne eduuba.

²⁸ Ye ε ne dhiiti mezuk me di naa, me aapalarj ε. Sa me di ebee ne boo metanj ε yam mis ε naa, lyem'am ne taala ngwyis bot ε ezeeega mendjaa me mendjaala djas.

²⁹ Eghenj mot di aapyet to edum ε konj ne Zeeb ε, ye kpa a me lyem ekee ye ε mam. Eghenj mot di esyem ε, ye ne kpa a me lyem dhaa tyε.

³⁰ Ye ε be sa eghea nyel ε, me goka ε ne eghee nyel ε ko esa ee me di ebee naa, me aakwak ε.

³¹ Zeeb, Seeg ε Ghej Yezu ne gu enyope naa, me aakoo. Beta naa, duu di ne ne kom sii ne kom.

³² Eghenj me nadi pe ghaada Dhamas ε, kukuma nadi eboba mekoozi Aaletas ε, naaneeg esodja ε eniel ε ghaada etep be neemet me.

³³ Tin, be naawa me to djhan, kol ekel e tak. Bhii tak, be eezekwyeeeg me e eyen ε boo pap ghaada. Ye ε deenek ε, nyε nadi aamet me.

12

Pɔl emyaala ne ezuk etep mesa me Klisto

¹ Ye goka ε me di ne eghea nyel, bela naa, ebi bet ye tok enyope. Tin, me kalii nenak ε, ko esu ε medhyam ne esa Ghej natel me ε.

² Me ne gu dhiiti keletye nabyet to pe to gwoo, ye moo mos ε membu kam ne ena (14). Deenek, me aagu ne koo, ye nabe ε dhyam neghu ye ε tseetse naa, nyε naabyet to pe to gwoo di Zeeb di ε. Tin, Zeeb nyε emet ε di egu.

³⁻⁴ Tseetse, me ne gu naa, mot tak naabyet kekum pe to Paladi*. Me aagu ye ε be naa, ye nabe ε dhyam neghu ye ε tseetse. Tin, Zeeb nyε emet ε di egu. Penek pe to gwoo, nyε naagwak mekpa wat di naa, dhiiti mot tok ne ghwyil ε banja ye ε. Sa mot aakolii-liiak ko esu ε tak.

⁵ Me waadi ne ghwyil eghee nyel dum ne mot yenok. Tin, ye ε kabe mam ε, me aazodi ne eghee nyel ε, ko esu sa me di aadi ne ghwyil esa ε.

⁶ Ye ε pe di ε di naa, me epekwyil eghee nyel ε, pe me aanadi tyee mot melyet, etee naa, me waale ε etseetse. Tin, me aanakwaaghee nyel. Etee naa, me ghee nyel ε, bot ε ghwyil ebee me daa boo-mot ε duu. Me kwyl ε naa, bot pee me dum ne sa me nakek esa ε, ne yii be di egwak me elii ε.

⁷ Deenek, me needi aadi ne ebet ko esu ε eboo esa e mebwala ee Zeeb zetel me ε. Deenek, me ε ne dhiiti boo pel to nyel daa egoak. Ye ε be naa, Zeeb naabet naa, ye sael deenek ε, ye ε etee naa, me needi aasa ebet.

⁸ Me eedjaala ne Ghej esok elel, etep nyε nepek me to tsik mezuk mak.

* **12:3-4 Paladi:** ye kwyl elyaal ε, mon bok ε Zeeb edi nyε di ε.

⁹ Nyε naabooza ne nam ε naá: «Enem ne embee bam eedjala ne nɔ. Mɛbwala mam dyeebanyen ε, é sok wɔ di àádi ne ghwyil esa dhiiti sonok ε.» Mɛ kwyel é mɛ di ne εghɛɛa nyel dum ne sa di naá, mɛ tok ne ghwyil esa ε. Etɛɛ naá, mɛbwala ε Klisto neebaal mɛ.

¹⁰ Dum ne tɛp tak ε, mɛ di emyaala ne sa mɛ di àádi ne ghwyil esa ε. Mɛ ne myaala ne mɛlee, mezuk, mɛtiiga, etɛp di kpaa mɛ lyem kɔ esu ε Klisto ε. Etɛɛ naá, é sok mɛ di àádi ne ghwyil esa sonok ε, ye é é dí'enek ε mɛ di ne ghwyil.

Pol εpebem ba kɔ esu bot ε Koolet

¹¹ Ye é biyɔ εbesal mɛ naá, mɛ lii tyee mot mɛlyet, ye é biyɔ nawaakotanjɔl e di yam. Ye nakoozodi naá, mɛ tok van mot. Tin, ye tok ne sa wat ee bot é ee bi di edjɔ «eboɔ ewolo bot ε lwoma» di edhaa mɛ ne ye.

¹² Endem di elyaal naá, mɛ é mot-lwoma ɔ, bi naazebee ye ne mis men met. Ye naanyen tɔ zii, tɔ membi mɛ endem e mɛbwala, tɔ bɛmɛvyekɛle ne tɔ mɛbwala.

¹³ Yaa mbi sonok bi nadi àábela dhaa bɛdhiiti bot ε ezɛɛga mendjaala? Ye di àádi etɛp mɛ nabyen naá, bi nakwyee mɛ ε. Ye é di etɛp tak ɔɔ, pelka mɛ.

¹⁴ Mɛ moo aakɔ ne ezye pɛ yibɔ, zya esok elɛl, ye tok naá, biyɔ aakwaaswok ne etɛp bam djas. Ye é biyɔ ε mɛ di ekwyel εbee, ààbe epata bin. Deenek, ye tok bɔn di esɛɛg epata etɛp bɛbyael bɔɔ. Tin, ye é bɛbyael bɔɔ ε di esa deenek etɛp bɔn bɔɔ.

¹⁵ Ye kabɛ mam ɔ, mɛ aadi é ne mɛmyaala e esilal esa bam djas, ne ɛka nyel'am met etɛp'en. Mɛ ne kwyel bin dhaa tye, mɛ bee ε naá, bi àadyeebakwyel mɛ.

¹⁶ Bi ne gu ɛnyɔɛpe naá, mɛ nabe é àádi boo εbɛp kɔ esu ε len. Tin, bɛdhiiti bot ε waake naá, «Pol é mot mɛkɔŋ, nyɛ eekɔɔ bis.» Ààbe, ye tok deenek

¹⁷ Tɔ sama ε bot ε mɛ nadhis pɛ yebɔ ε, ye é ne dhiiti mot pak'ɔɔ nanɔɔ esa bin tyee nɔŋa mɛkɔŋ, etɛp ezɛdje mɛ?

¹⁸ Mɛ nadjaala ne Tit naá, nyɛ zye pɛ daa len, bɛ ne mɔn nyɛɛg'es ee bi di egu yenɔk. Tit nanɔɔ esa bin tyee nɔŋa mɛkɔŋ e? Ààbe, bi ne gu ɛnyɔɛpe naá, ye tok deenek. Sa Tit nasa é ne sa mam nasa é, ye tok sa wat e? Bis é ne tok ne esiimza wat e?

¹⁹ Bi gek tɔ elyem bin ε naá, bis lii é etɛp bis neebela gham é mis men. Ààbe, bis lii é tɔ egwakel ne Klisto, é mis mɛ Zɛɛb. Bɔn nyɛɛg bam mɛ di ekwyel ɔ, bis lii ne nen etɛp binek djas ε, etɛp ɛdum ε kɔŋ ε len ne Zɛɛb neetɔ sok.

²⁰ Deenek, é sok mɛ aakum pɛ yebɔ ε, mɛ é ne kɛŋ naá, mɛ ezɛkedi àábela bin dɔa mɛ nadi egek naá, mɛ aabɛla bin ε. Da biyɔ pɛ kazeɛbela mɛ ààbe dɔa bi di ekwyel ε. Sa mɛ di ekaab é naá, ye nadi ne mɛwɔ, ne mbee lyem, mɛbuk, zyaala, mɛlee, ɛbyak ɛ bot, εghɛɛ nyel nɛghu bhimis pak'en.

²¹ Mɛ ɛpekaab naá, e mɛdjoŋ mam di ezye yenek, Zɛɛb'am ezɛkɛniigal mɛ syen etɛp mɛfulu men. Deenek, mɛ ne bwoo naá, mɛ zɛbɛla betɛ ne bot di naá, bɛ dinaa àapaswoola tsik'ɔɔ ε, àakat mesyem, àakat esa mɛzɔ, ne ɛkat esa embee esesɛɛ ee bɛ di zezye ne esa sok ε.

13

Mɛlyo ε Polyii mɛsik

¹ Zya esok elɛl é yak ee mɛ di ekwyel ezye pɛ yebɔ ε. Ekwyala lɛɛ é naá: «Etɛp djas goka é ne eliaa ε, kɔ mɛkpa mɛ betyaasɛs bebá nɛghu bɛlɛl.»

² Eghɛŋ mɛ nazye pɛ yibɔ, é mɛdjoŋ mam yii esok ebá ε, mɛ naalɛka ne bot ε nasa mesyem ɔ, dɔɔ ne bɛdhiiti bot. Nɛnak, dɔa mɛ di etsetaɛpe ne nen ε, mɛ ɛpebaalɛka ne nen naá, esok mɛ aabaazyɛ pɛ yebɔ ε, mɛ aawa bɔɔ djas é fɛŋ.

³ Bi epekwyel egu ye é be náá, Klisto é di elii tó lam e? Bi é waagu. Klisto tok ne ghwyil ekat esa dhiiti sonok é mis men. Tin, nye waalyaal mebwalá me pak'en.

⁴ Ye é tseetse náá, é gheŋ nye nabemaa é melaaba é, nye nabe é ààbe ne ghwyil. Tin, nenak nye é ne tsik tó ghwyil é Zeeb. Tó egwakel é lena ne ne, menabelka pe é ààbe ne ghwyil. Tin, bis é waalyaal bin náá, bis é ne tsik sama ne ne, kó esu é ghwyil é Zeeb.

⁵ Soška sa bi di esa é biyó bemet, ye é be náá, bi dinaa eke tó edum koŋ ne Zeeb do. Ye tok deenek e? Tin, pookodjoalaka biyó bemet ye é be náá, kyeed bi di eke é epegoka ne edum é koŋ é len ne Yezu Klisto. Ye é di ààbe deenek do, ye kwyel elyaal é náá, edum é koŋ é len ne Zeeb eezekwyit.

⁶ Tin, me bee é náá, bi é waagu náá, bis àapakwye tó edum é koŋ ne Zeeb.

⁷ Bis epedjaala ne Zeeb étep náá, bi needi ààsa sa ebiyo. Ye tok étep elyaal bin náá, mesa me bis nasa ne nen é nabe é enyóepe. Bis kwyel é náá, bi sa enem esa ye nakoozodi náá, bis nabe é ààsa mesa tó len enyóepe.

⁸ Etee náá, bis tok ne ghwyil esaab etseetse Zeeb é. Bis aazosa é mesa me etseetse.

⁹ Bis ne myaala é gheŋ bis di ààbe ne ghwyil esa dhiiti sonok é, ghuna biyó é ne ghwyil. É di'enek, bis ne waab tó mendjaala mes náá, bi di tó esosooob.

¹⁰ Etep tak é, me di ekwyal bin mekana mak mam etsetape ne nen. Etee náá, é sok me aakum pe yebó é, ye aabela bi eezeswoola mefulu. Tin, Gheŋ naadje me ekukuma ekók kó len, nye nabe é ààdje ekukuma tak étep me neepul bin, ye nabe é étep bi neetó sok tó mesa me Zeeb.

¹¹ Bón nyegg bam, me moo mwana ne nen, saaka bi tó sok tó mesa me Zeeb, djeelka meghaaz pak'en da bi é di tó egwakel, dika tó egwyem. Tin, Zeeb mot di ekwyel bot do, mot di edje bot egwyem aadi é sama ne nen.

¹² Swoselka pak'en meswosel me eboma memuk ne bòn nyegg bina ne lyem e dee.

Bòn nyegg tó edum é koŋ ne Zeeb eeswos bin.

¹³ Betka náá, enem ne embée e Gheŋ Yezu Klisto, kwyel é Zeeb ne egwakel tó Sisim na Dee di ne biyó djas.

Mekana e Pól

Pól Eniel

Mekana e Pól nakwyal étep bot e Ghalati e, ye nabe é étep bot e ezεga mendjaala di pe eko e bós kyee dik di djóaa mos Tuulki e (Mεs 13.14).

Pól nakwyal mekana mak e, étep edul bot e nazedum koŋ ne Zεeb o melo náá, ye tok eni beka di esa náá be di bós Zεeb.

Nye epebasal náá, ye é edum e koŋ ne Zεeb kó esu e esyee e Yezu kó melaaba di sa náá, menabel bot e esyem bela tsik.

Mekana mak é ne metyek meten ne ebá:

Mεswosel (1.1-5);

Sim Mbεε Bhaadal (1.6-10);

Pól epekaada bot tsik'e (1.11—2.14);

Ye é kó esu e edum e koŋ e mot di ebela ekek (2.15—5.1);

Zεeb eesa náá, mena nádika ekwom (5.2-12);

Sisim ne epuud (5.13-26);

Ekwyel pak'en, ne esael mesa pak'en (6.1-10). Pól silal mekana me e, ne edul e bot melo ne mεswosel (6.11-18).

Mεswosel

¹ Ye é mam Pól mot-lwoma e Klisto. Ye é tok bot nasa náá, me di mot-lwoma e Klisto, áakobe-beak ekwosak e mot o. Tin, ye é kó ekwosak e Yezu Klisto be ne Zεeb seeg, mot nagomal nye bhis esyee o, me di mos mot-lwoma e Klisto.

² Bis ne bon nyeeg bam di wak e, bis seegaa e étep ekwyal mekana mak ne bot e zεga mendjaala kyee dik Ghalati.

³ Beta náá, Zεeb Seeg'ena ne Gheŋ Yezu Klisto dje bin enem ne embεε ne egwyem be.

⁴ Klisto naaka nyel'e emet buwa étep etsik e mena to mesyem. Ye nabe é étep nye neepk mena to bhel mbεε tsik bot e di mos kó bós'ak. Nye nasa deenek e ne ekwosak e Zεeb Seeg'ena.

⁵ Duu ne nō Gheŋ, kōm sii ne kōm! Amen!

Sim Mbεε Bhaadal

⁶ Me epedjoka ne dáa bi zeleeum koŋ ne Zεeb, mot nazedjóo bin kó enem ne embεε e Klisto e, étep edu dhiiti mbi melyo me bedhiiti bot di eke náá, ye é Mbεε Bhaadal e.

⁷ Deenek, ye tok ne dhiiti mbi Mbεε Bhaadal! Ye é bot e di ezem bin, be kwyel e eswoola Mbεε Bhaadal e Klisto.

⁸ Tin, ye nakoozodi biso bemet neghu fofop di edus to gwoo o, nye zye zegoola bin dhiiti Mbεε Bhaadal di áabe tyee wat ne yii bis nagoola bin ye o, mot tak bela ekelok!

⁹ Bis eezelee ye, me epebaabasal bin ye nenak. Mot e zegoola bin Mbεε Bhaadal sis di áabe tyee wat ne yii bi nazegwak o, sa bi áamyaal nye. Mot tak goka é ne ebela ekelok.

¹⁰ E di'enek, me áasaa náá, bot myaala ne nam, me san e náá, Zεeb myaala ne nam. Me áakwyel náá, bot myaala ne nam. Me epedi é di ekwyel náá, bot myaala ne nam o, pe me tok kwom mesa e Klisto.

Pól nazedi mot-lwoma dáa?

¹¹ Bon nyeeg bam, me lee bin e náá: Mbεε Bhaadal me goola bin e, ye tok esuwa-esuwa ee mot zesu e.

¹² Etee náá, ye tok mot nadjé mé ye, neghu élyaal mé ye, deenek ye é Yezu Klisto e natel mé.

¹³ Ye nabe é bi naagwak mefulu mé mé nadi esa, é sok mé nadi mé dinaa mot zeeга mendjaala mé eYuda e. Bi ne gu dáa mé mé nadi ewa bot e zeeга mendjaala mé Zeeb to tsik mezu k e, ne ewa zii étep egó e zeeга mendjaala e Zeeb.

¹⁴ E sok mé nadi to zeeга mendjaala mé eYuda e, mé naadhaa beté ne bon nyeeг bam eYuda e kóko membu mam to eduwal. Etee náá, mé nadi esa zii ne ewa lyem to metinj mé bebhaab bis.

¹⁵ Tin, Zeeb naazeloosé mé to mo nyaag'am, esok ne mé ne byel, nye naadjoo mé to enem ne embée be. E ewala nye nakwos e,

¹⁶ nye eelyaal mé mon'e etee náá, mé neekegoola Mbée Bhaadal ne bot e di áábe bot e mbyak eYuda o, di elii dum ne ne. Tin, mé nabe é áakesaa melyo pe daa mot,

¹⁷ bela náá, mé áapató pe Yeluzalem, pe daa bot e nadi bot e lwoma esok ne nam o. Mé nató e pe kyee dik Alaabi, bhii tak mé eezesik pe to ghaada Dhamas.

¹⁸ Membu melé bhii tak mé eezetó pe Yeluzalem, étep ekeboma ne Pyeed, tin, mé eezedi melu kam ne eten bis ne ne.

¹⁹ Mé nabe é áaboma ne dhiiti mot-lwoma sis bhis Zak mon nyeeг e Yezu.

²⁰ Etep ee mé di ekwyal bin wak e, ye é etep etsetse é mis mé Zeeb, mé áapakoo.

²¹ Bhii tak, mé eezetó pe kyee medhik mé Siili ne Silisi.

²² Bot e zeeга mendjaala mé Klisto di pe kyee dik Yude o, nabe é be dinaa áágu ebhwoob e lam.

²³ Be nazogwak e bot é ke náá: «Mot nadi ewaka mena to tsik mezu k kpaambel o, nye moo mos é egoola Mbée Bhaadal edum e korj ne Zeeb, ee nye nadi ewa zii étep egó e.»

²⁴ Tin, bot e Ghalati nadi eduwal Zeeb kó esu e lam.

2

Pól be ne bedhiiti bot e lwoma

¹ Bhii tak, ye naazekpaa membu kam ne ená. Wó gwaa, mé baazesik pe Yeluzalem, bis ne Bhaalnabhas zenoo Tit.

² Mé nasik penek e étep elooba ne sa Zeeb natel mé e. Tin, bis naazeboma edi yes biso bemet é kwan, bis ne bot e nadi ebeea dáa bot e duu o. Mé naagoola be Mbée Bhaadal mé nadi egoola ne bot e di áábe bot e mbyak eYuda o. Etee náá, mé nabe é áadi ekwyel náá, mesa mé mé nazesa e, neghu mesa mé aasa e, di yii gwyes.

³ Ghuna Tit, mot bis ne ne nadi egyee o, nye nabe é mot dhaad mbyak eGhelek, mot ngot nabe é áabesal nye náá, nye ni beka.

⁴ Bela náá, ye nabe é ne bedhiiti bon nyeeг bis, bot e medhyaaz pe éko bhimis pe si nazeselaa pak'es étep esan eniigal nye beka. Bot binok nasyela to edhuu e les e, étep be neebée dáa bis di eke peka to ekwom e tsi e, ne dáa di náá bis moo é mot ngot ne Yezu Klisto e. Tin, be nadi ekwyel náá, bis di ekwom e tsi.

⁵ Tin, bis nabe é áakoobet-betak náá, ekwosak e bot e tak sael, etee náá, etsetse e Mbée Bhaadal needi ne nen.

⁶ Tin, ye kabe bot e nadi ebeea dáa bot e duu o, yenek áagwyák mam, etee náá, Zeeb áasa mbek pak bot. Ekukuma binok nabe é áadi ebe mé ne bhel.

⁷ Ghuna, be naabee náá, Zeeb naadjé mé mesa mé egoola Mbée Bhaadal pe daa bot e nadi áani beka o, dhatyee nye nabaadje Pyeed mesa mé ekegoola Mbée Bhaadal pe daa bot e nani beka o.

⁸ Tin, dáa Zeeb sa náá, Pyeed di mot-lwoma étep bot e mbyak eYuda o, nye nabaasa e náá, mam di mot-lwoma étep bot e di áábe bot e mbyak eYuda o.

⁹ Dáa be nabee enem ne embée e Zeeb kó lam e, wó gwaa Zak, Pyeed ne Zan bot e nadi dhatyee egwin e seeg zeege bot e mendjaala o, zeseeb bis ne Bhaalnabhas mbó eghen, ye kwyel elee náá, be eemyaal. Bis é ne ghwyil ekató pe kyee bot e di ààbe bot e mbyak eYuda o, da bóo étó pe kyee bot e mbyak eYuda.

¹⁰ Tin, be nazoke ne nes e náá, da bis etaala ekwyee bedjel e bot, ye nabe é me naasa ye ne lyem wat.

Pól be ne Pyeed pe ghaada Antios

¹¹ Deenek, dáa Pyeed nazyee pe Antios e, ye nabe é me naalii ne ne ebiyoee pe é mis me bot, etee náá, nye nadi é ne ndje.

¹² Tin, esok ne bedhiiti bot e Zak nalwom o kum, Pyeed nadi ede loog wat be ne bon nyeeeg bot e nadi ààbe bot e mbyak eYuda o. E di'enek, dáa bot e tak nakakum e, Pyeed eezekyee bot e be ne be náo nadi ede o, é kaab bot e nazeni beka o.

¹³ Bedhiiti eYuda zokazedu mbee mefulu e Pyeed, tin, wó gwaa ye baazesa náá, Bhaalnabhas zokabaazeni to mbee mesa e medjhaaz pe éko, bhimis pe si.

¹⁴ Dáa me nabee náá, be nabe é àadi esa esonok enyoeepe dáa etsesets Mbée Bhaadal di elee e, me é boozelii ne Pyeed é mis me bot náá: «Woy mot di mot dhaad mbyak eYuda o, wó epeke dáa mot di àadi mot dhaad mbyak eYuda. «Haa» wó aakasa dáa étep ebesal bot e di ààbe bot e mbyak eYuda náá, be du etsi eYuda?»

Tsik kó esu e edum e konj ne Yezu

¹⁵ Bisó bak, bisó byel é eYuda, bis tok bot e mesyem, bot e di ààbe bot e mbyak eYuda o.

¹⁶ Tin, mena ne guka náá, mot àadi mot epiki kó esu elooba etsi e Moiiiz, ye é kó esu e edum e konj ne Yezu Klisto. Bisó pe, bis naadum konj yes ne Yezu Klisto, etee náá, bis needi bot epiki kó esu e edum e konj e Yezu Klisto, àakabe kó esu e etsi e Moiiiz. Deenek, etee náá, mot aanàbela di epiki etee náá, nye eelooba ne etep ee etsi e Moiiiz di elee e.

¹⁷ Tin, ye be náá, mena epešan edi e bot e epiki to Yezu Klisto o, da bot e baadi bot e mesyem o, deenek ye kwyel elee náá Yezu Klisto é mot-mesa me mesyem e? Ààbe ye tok deenek!

¹⁸ Ye be náá, me eebaasum esa ee me nabwak e, deenek, mam emet epelyaal náá me é mot di àalooba ne etsi o.

¹⁹ E di'enek, dum ne etsi, me naazegwyee yam to etsi, étep me needi ne tsik ne Zeeb. Me moo é tsela e melaaba bis ne Yezu Klisto.

²⁰ Deenek, ye tok mam di ne tsik, ye é Yezu Klisto e di ne tsik to lam. Etee náá, tsik me kadi ne ye mos kó éko e bos'ak, ye é kó esu e edum e konj e lam ne Mon Zeeb, mot nakwyel me da dje tsik' e étep me neetsak o.

²¹ Me ààpee enem ne embée e Zeeb. Tin, ye be náá, etsi e Moiiiz e di dje epiki to mot o, deenek, Yezu Klisto nagwyee é gwyes.

3

Etsi neghu edum e konj ne Zeeb e?

¹ Bot e Ghalati, bi epelyet e! Eze zeseeb bin? Bela náá, be nalyaal bin popoopwon dáa Yezu Klisto nabemaa e melaaba e.

² Me kwyel e edji e bin náá: Ye é kó esu e elooba ne etsi e bi nabela Sisim na Dee «hoo» neghu ye é etee náá, bi naagwak Mbée Bhaadal, da dum konj ne ye?

³ Etep ye bi di elyet deenek? Sa bi nakan ne Sisim Zeeb e, bi kwyel esilal ye ne ghwyil epuud e?

⁴ Bi zeebe mbi yenek etun é é gwyes e? Deenek, ye tok ne ghwyil edi é gwyes.

⁵ Zeeb mot di edje bin Sisim ne ebaasa endem e mebuala to len o, bi ke e naa, nye sa ye e etep bi neelooba etsi «hoo» etee naa, bi ne gwak Mbée Bhaadal edum e konj ne Zeeb?

⁶ Daa dinaa, Abalaam naadum konj ne Zeeb e, Zeeb naabee nye daa mot epiki.

⁷ Ye goka e bi gu naa: Ye e bot e di dum konj ne Zeeb o di baa Abalaam.

⁸ Ye nabe e ekwyla naaloozelee naa, Zeeb e waadje di epiki ne bot e di aabe bot e mbyak eYuda o, ko esu e edum e konj e loo ne ne. Deenek, Ekwyla naaloozelee Mbée Bhaadal tak ne Abalaam naa: «Bot e membyak djas waaseea metel ko esu e lo.»

⁹ Deenek, Abalaam nadum konj ne Zeeb, nye naaseea metel, ye e tyee wat ne bot e di dum konj ne Zeeb o, be eeseea metel daa Abalaam.

¹⁰ Bot e di ewa lyem to esa sa etsi di elee e, baa djas e kala. Etee naa, Ekwyla lee e naa: «Ekelok e ne mot di aalooba ne etep djas di kwyla to mekana me etsi e.»

¹¹ Deenek, ye e tseeste naa, mot tok ne ghwyil e di mot epiki e mis me Zeeb ko esu e elooba ne etsi. Etee naa, Ekwyla lee e naa: «Mot e di mot epiki ko esu edum e konj ne Zeeb o, nye waatsak*.»

¹² Bela naa, ye tok etsi di edje bot edum e konj ne Zeeb. Ghuna, ye baakwyaale e naa: «Mot di ewa lyem to elooba ne etsi o, nye aabaazobela tsik e, dum ne etsi.»

¹³ Tin, ye e Klisto e pek mena to mbee baka etsi. Nye emet eebela baka ko esu e lena. Etee naa, Ekwyla lee e naa: «Mbee ekelok ne mot di tselaa e le o.»

¹⁴ Ye e deenek, etee naa, bot e di aabe bot e mbyak eYuda o, be eebela esee metel me nakekaa Abalaam ko lo e Yezu Klisto e. Tin, ye e e edum e konj e, mena aabela Sisim Zeeb nakek e.

Etsi ne ekek

¹⁵ Bon nyeeg, gwakeka, me pookonoo bin dhiiti geke tyee bot di ezezye ne esa e: Ye be naa, mot eekwyal mekana me melik me enyope o, dhiiti mot sis tokape ne ghwyil ekabaazy e zedis sonok, neghu ekel dhiiti mekpa to tak.

¹⁶ Ye e dhatyee ekek e Zeeb pe daa Abalaam ne dha'e. Ekwyla aalee naa: «Doo ne bedha be», dhatyee naa, ye lii e ne bot ebupe. Tin, ye zolii e ne mot ngot, daa ye di kwyla e: «Ne dha'o.» Dha tak kwyl elyaal e Klisto.

¹⁷ Gwakeka sa me di ekwyl elee e: Mekana me melik me Zeeb naloozekwyal enyope e, ye tokape ne ghwyil e baazeaabel ne etsi dinaa, ye nazeael e bhis membu bedhet-ena ne mekam-melel (430) e. Ye be deenek o, ekek e Zeeb aadi e yii gwyee.

¹⁸ Tin, ye be naa, esa e lyak Zeeb di edje e belaa e dum ne etsi o, e di'enek, ye e aanakabaadi ko esu e ekek. Ghuna ye e dum ne ekek e, Zeeb nasa enem ne embese be ne Abalaam.

Meso me etsi

¹⁹ Tin, etsi e etep ye? Etsi nazekelaa e etep mesyem me bot neenyen popoopwon, kekum dwoo dha e Abalaam aabyel e, mot ekek bak naseaa ko esu e le o. Etsi tak, Zeeb nadiye ye e, e membo me efofop, tin, efofop ebodje etsi tak ne mot, etep nye neekgoola ye pe daa bot. Mot tak nabe e Moiz.

²⁰ Etap ngoola-ngoola needi, ye nyoo bot eba edini ne tep, bela naa, Zeeb e mot ngot.

²¹ Ye kwyl elyaal e naa, etsi ne ekek e Zeeb aake ze wat e? Ye tok deenek! Ye epedi edini naa, etsi epedje tsik'o, pe epiki nawaazoye e to etsi.

* 3:11 Mena aabaabela ye e to Aba 2:4

²² Deenek, ekwyla lee náá, bot djas é si bhel mesyem, tep tak é dinaa, ekek e Zeeb goka ne esael e, ko bot e di dum konj ne Zeeb o, ko esu e edum e konj ne Yezu Klisto.

²³ Esok ne ewala e edum e konj ne Zeeb kum, mena nadika e si bhel etsi, ebwood náá, edum e konj ne Zeeb tak nyen.

²⁴ E di'enek, etsi nadi é mbaalel yenaka kekum ewala ezye é Klisto, etee náá, mena needika bot e epiki ko esu e edum e konj ne Zeeb.

²⁵ Dáa ye di mos náá, ewala e edum e konj ne Zeeb eezekum e, mena tokape si meko me dhiiti mbaalel.

²⁶ Etee náá, biyo djas moo é boo Zeeb dum ne edum e konj ko esu e Yezu Klisto.

²⁷ Tin, biyo djas bot e zeduwa Zeeb pe to Yezu Klisto o, bi moo é dáa Klisto.

²⁸ Tin, ye tokape ne mbek pak mot dhaad mbyak eYuda ne mot dhaad mbyak eGhelek, pak kwom mot ne seenele mot, pak moma ne motom, etee náá, biyo djas bi moo é mot ngot to egwakel ne Yezu Klisto.

²⁹ Ye be náá, bi é bot e Klisto o, deenek biyo pe é bot e mebyel e dha Abalaam, tin, bi é waabela esa e lyak ee Zeeb nakek e.

4

Wó tokape kwom, tin wó moo é maa Zeeb

¹ Gwakeka sa me di ekwyel elee e: Dáa dinaa maa lyak dinaa maa dhyeeb e, nye tok ne mbek ne kwom mot, ye nakoozobe náá nyey é di nakuma esa binek.

² Tin, nye gwak e ne bot e di ewyel nye o, ddo ne endombe di ebaal esa be o, deenek, kekum ewala e seeg nakwyel e.

³ Tyee wat ne menabelka djas, é ghen mena nadika baa dhyeeb e, mena nadika e ekwom si bhel esonok mbes di ko eko e bas'ak e.

⁴ Tin, dáa ewala e Zeeb nakoobal e nakadjala e, Zeeb naazedhis mon'e. Moo tak e moma nabya nye, nye nawyeelaa e si etsi e Moiz,

⁵ étep nye neepok bot e nadi si bhel etsi o, ddo ne esa náá mena needika baa Zeeb.

⁶ Etep ye neelyaal ne tseetse náá, bi é bon, Zeeb eedhis to bhum elyem binaka Sisim mon'e, Sisim di etuud náá: «Abha» ye kwyel elee Saag'am.

⁷ Deenek, wó tokape kwom, wó moo é mon, dáa dinaa, wó é mon'e, Zeeb e waadje wó esa e lyak nye nakwom étep baa be e.

Esimza e Pol dum ne bot e kyee dik Ghalati

⁸ E sok bi nadi bi dinaa aagu Zeeb e, bi nabe é ekwom e beZeeb e dinaa ne tseetse be tok betete beZeeb e.

⁹ Nenak, bi eezegu Zeeb, neghu náá, Zeeb eezegu bin. «Haa» ye kabaasa dáa, bi baasik si bhel esonok mbes di ko eko e bas'ak e, esa ee dinaa ye tok ne metan, aabe ne mebwalaa e? Bi baakwyel e, bi baabula ekwom baa?

¹⁰ Bi ne kwyel eduwal melu, bengon, bedhiiti mewala baazenoo membu enyoepe.

¹¹ Me é ne ken ne nen etee náá, mezuk me me nazuk ne nen ezekegwy e gwyes.

¹² Bon nyeg bam, me epedjaala nen náá, dika dáa mam, etee náá, mam pe, me nabe é dáa biyo. Bi nabe é aasa me ebiyo.

¹³ Bi ne gu enyoepe náá, me nagoola bin mbee bhaadal é sok meken e etee náá, me nadi ebe.

¹⁴ Tin, dáa bi nabee nyel'am nadi ekpan e, ye nabe ne nen e dáa mebhawal. Tin, bi nabe é aabyen me, aakin me. Ye nabe é bi naamyaal me dáa fofop e Zeeb neghu dáa Yezu Klisto.

¹⁵ Deenek, memyaala me bi nadi ne ye sok e moo wo e? Etee naá, me e tyaases étep ebanja bin naá, ye e epedi e di naá ye esael o, pe ye nabe e bi nadis mis men dje me.

¹⁶ Nenak me moo e mot mebhuka men étep me ne lee bin etseetse e?

¹⁷ Ye e ne bedhiiti bot di wa lyem ne nen, bela naá, to ewa lyem tak, ye tok ne etseetse. Tin, be san e ebek e mena, etee naá bi neewa lyem ne noo.

¹⁸ Enyo naá, mot wa lyem to embée esese e me wala djas. Deenek, sa ye aázoodi e sok me di sama wat ne nen e.

¹⁹ Boo bam, me epebaazuk ko esu e len daa mezuk me moma di suula étep nye neebya e, kekum dwoo Klisto aabe di to len e.

²⁰ E ewala elak, me be e ne gwyes edi edi wat ne nen, étep me neelii daa di egoka e. Etee naá, me aagu sa esa ko esu e len.

Geka ebhej e Aghaad ne ye Saala

²¹ Leea me, biyo bot e di ekwyel edi e si etsi o: bi aagwak sa etsi di elee e?

²² Etee naá, ekwyla lee e naá, Abalaam naabya boo ba, ngot, nye nabya e be ne Aghaad kwom moma, dhiiti be ne Saala moma nadi aadi kwom o.

²³ Tin, moo nye nabya be ne moma kwom o, nabyel e ne ekwosak e elyem e bot. Ye kaabe moo nye nabya be ne moma nadi aadi kwom o, nye nabyel e daa Zeeb nakek e.

²⁴ Tin, tep'enek e ne dhiiti esulel e sis, etee naá, boa binok beba lyaal e mebhhej memba. Wat e ebhej e etsok e Sinayi, boo byel penek o ekwom: ye e Aghaad.

²⁵ Bela naá, Aghaad e etsok e Sinayi di pe kyee dik Alaabi e. Ye e di mos ghaada Yeluzalem'aak, etee naá, ghaada Yeluzalem ne bot djas di to tak e to ekwom.

²⁶ Tin, ghaada Yeluzalem di to gwoo e, ye tok to ekwom, ye e nyey e di nyegg'ena.

²⁷ Etee naá, ekwyla lee naá:

«Dia to memyaala, woy kwyiid moma, woy moma di aabya o!

Keka ne ekim e memyaala, woy mot di aagu mekpaa me ebel o.

Etee naá, boo moma zepεεaa o, be epebu dhaa boo moma di e eba o.»

²⁸ Yeka be biyo, bon nyegg bam o, bi e boo nabyel to ekek e Zeeb o, tyee wat ne Izak.

²⁹ Tin, ye e daa ye nadi sok e, moo nabyel to ekwosak e elyem bot o, nadi ettiig moo nabyel, daa Sisim Zeeb nalee e. Ye e tyee wat ne daa di esael e dwoo elak mos.

³⁰ Tin, ekwyla lee daa? «Saa kwom moma ne mon'e, etee naá, moo kwom moma aagoka ne ekaa esa e lyak be ne moo moma di aabe kwom o.»*

³¹ Deenek, bon nyegg bam, mena tokeka bon kwom moma, menaka e bon moma di aadi kwom o.

5

Nasaabka mεpeka me bi nazeBELA e

¹ Klisto nadis mena si bhel etsi eYuda e, étep mena needi aabaadi ekwom. Lyelka bham, ye aagoka naá, bi baabula si bhel ekwom etsi.

² Gwakeka, mam Pol, me lee bin e naá, ye be naá, bi eemyaal eniigela beka o, ye kwyel elee e naá, Klisto tokape dhiiti vanj mot étep'en.

³ Me epebaalee ne botom djas di emyaal naá, be niigal be beka o naá, be goka e ne elooba ne etsi djas.

⁴ Bi nazeBELA ne Klisto, biyo bot e di ekwyel esaa naá, bi di bot e epiki e mis me Zeeb ko esu e elooba ne etsi o, enem ne embée e Zeeb tokape ne nen.

⁵ Ye kabe menabelka o, mena waka ebwaalel e lena e ne Zeeb, nyey mot di esa naa bot di epiki e mis me o. Ye e sa mena di bwoodka ne ghwyil mebwala me Sisim na dee, di enyen to edum e konj e lena ne Zeeb e.

⁶ Etee naa, mot edi to egwakel ne Yezu Klisto o, eni beka neghu aani beka tok ne metan, tin, sa di ne metan e ye e edum e konj ne Zeeb di enyen to kwyl e.

⁷ Ye nabe e bi eekan esum kaab enyope! «Haa» eze kaala bin ze etep bi needi aalooba ne etssetse e Zeeb?

⁸ Mbii melyo menek aapadus pe daa Zeeb mot nadjoo bin o.

⁹ Bi e kobaka! Ba pu leviid batsa ne sa naa, tsim di esaa mapa ne ye e ghamta.

¹⁰ Dum ne Ghej, mam, me e ne ebwaalel ne nen, me ne gu naa, bi tok ne dhiiti esimza sis. Deenek, mot e sa ezem to len o, nye aawaa e fenj, ye nakozoodi ze.

¹¹ Yeka be mam o, bon nyeeeg bam, ye pe di naa, me epebaagoola bot bhaadal eni beka o, «haa» ye e ko meso me ye me baadi etiigaa? E di'enek, egoola bot mekpa me embee esese nasaal ne Klisto ko melaaba e tokape dhiiti vanj sonok!

¹² Tin, bot e di ekus eghuub to len o, be gheetet o ne esa mbee mao: be dis bhum ekaab bo.

Ekwosak e Sisim ne ekwosak epuud

¹³ Bon nyeeeg bam, bi nadjooaa e etep bi needi aabaadi e ekwom. E di'enek, sa bi aakasa naa, edusa bi zedusaa si bhel e, di ne nen tyee mefulu me elooba ne ekwosak epuud. E di'enek, ye goka e naa, bi bet naa, kwyl djed bin, etep bi neekwyeeel pak'en.

¹⁴ Etee naa, etsi djas e seega to mekpa mak: «Ye goka e wo kwyl so'o mot daa wo di ekwyl nyel'o met e.»

¹⁵ Tin, ye be naa, bi epekwaalel ne edyaadel pak'en daa betit o, bi e kobaka, bi ezekegonel pak'en.

¹⁶ Tin, me lee bin e naa: Betka naa, Sisim na Dee djed bin, e di'enek, bi aanakabaasa ekwosak e epuud.

¹⁷ Etee naa, e egwyes epuud e ne zyaala ne egwyes e Sisim e. Tin, egwyes e Sisim e ne zyaala ne egwyes e epuud. Deenek, ye e ne zyaala pak'o, tyee naa, bi needi aabe ne ghwyil esa sa elyem bin di kwyl esa e.

¹⁸ Tin, ye be naa, Sisim e di edjed bin o, deenek, bi tokape si bhel etsi.

¹⁹ Bela naa, mesa me epuud nyen e: to mezo, to daaab, to mbee mefulu me edi eba,

²⁰ to eduwal e benaghise, to mevyekete, to mbee lyem, to mewo, to ewu, to ekwe e lyem, to mebaka, to bhyen edi e sama ne bo beo, to swaka,

²¹ to egwyes, to elangi, to mebyon mbes zenoo bedhiiti mesyem di nongel ne yenek e. Nenak, me epedul bin melo, daa me nadul bin ye sok e: bot e di esa deenek o, be aanakwaabala di to Eyon e Zeeb.

²² Ye kabe bhum Sisim na Dee di edje o, ye e: mekwyla, memyaala, egwyem, emaad e lyem, embee, enem esa, ne edum ekonj ne Zeeb,

²³ metela, edil e nuub. Ye tok ne tsi wat di ebyen mbi etep binek.

²⁴ Bot e di bot e Yezu Klisto o, naazebem epuud bo, ne mekwosak mao zenoo egwyes bo ko melaaba.

²⁵ Daa ye dinaa, tsik'enaka e tsik Sisim e, betka naa, mena keka to Sisim.

Tsi e Yezu Klisto

²⁶ Sa mena aadika ne eben e nyel, djhookatka ebeme pak'enaka, sa mena aadi ne swaka pak'enaka.

¹ Bɔn nyɛɛg, mot ngɔt pak'en e zɛbelaa esa pɔtɔ ɔɔ, biyɔ bot e di ne Sisim Zɛɛb ɔ, bi goka é ne ebɔlal nye é ze tɔ egwyem. Bi é kobaka, etɛɛ náá, biyɔ bɛmet ɛɛkɛkwyɛ tɔ mɛbhowal.

² Kwyeelka pak'en da bi é bebɛpel mɛkɔm mɛ etɛp bin. Deenek e, bi aake dɔa etsi e Klisto di elɛɛ e.

³ Mot di ebun náá, nye é mot é mis mɛ bot, ghuna nye áával dhiiti sonok é mis mɛ bot ɔ, nye kɔɔ e nyel'e met.

⁴ Ye goka é náá, mot ne mot pookosiiza mɛsa mɛ ɛnyɔɛpe, nye bee náá, nye ɛpeke ɛnyɔɛpe ɔɔ, tin, nye é ne ghwyil e myaala ne nyel'e met, áábe náá, nye kagek ne mɛsa mɛ bot e sis.

⁵ Etɛɛ náá, mot ne mot goka é ne ɛbɛp mɛkɔm mɛ etɛp bɛ.

⁶ Mot di elyoaa mɛkpa mɛ Zɛɛb ɔ, nye goka é ne ekaa esa nye di ne ye é, ne mot di elyo nye ɔ.

⁷ Sa mot áákɔɔ nyel'e, bɛ áása mɛsɛŋ ne Zɛɛb. Sa mot aabe kɔ eko e bɔs'ak e, ye é sa nye aabók e.

⁸ Mot ɛbɛ esonok étɛp ɛkwosak e epuud bɛ ɔɔ, nye aabela e esa e puud, ye é esyee. Tin, mot e kabɛ esa e sisim ɔɔ, nye aabela e esa e Sisim, ye é tsik na kɔm-kɔm.

⁹ Sa mena áábula bhis é esa mɛnyɔ ne bot, etɛɛ náá, mena aawa zii ɔɔ, mena waabókɛka mbɛɛ bhum mɛsa mena, é ewala e Zɛɛb kwyl e.

¹⁰ Tin, é sok mena di bela ba mɔɔ ɛpɛɛd e, dhjoosaka mɛnyɔ ne bot djas, dan-dan e ne bɔn nyɛɛg bɛna, bot e di edum kɔŋ ne Zɛɛb ɔ.

Emwana e mɛsik ne mɛswosel

¹¹ Beeka, eboo ekyeeb ee mɛ di kwyl bin nenak'aak, mɛ kwyl ye é ne mbɔ'am met.

¹² Bot e di kwyl ɛbesal bin náá, bi niigela beka ɔ, ye é bot e di san ɛghɛɛaa mɛnyel é mis mɛ bot kɔ ɛsu e mɛsa mɛ epuud. Bɛ kwyl e náá, bɛ di áátiigaa kɔ ɛsu e esyee e Klisto é mɛlaaba.

¹³ Bot eni beka ɔ, bɔɔ bɛmet áálooba ne etsi djas. Bɛ kwyl náá, bɛ niigal bin beka, etɛɛ náá, bɛ neediig bet kɔ ɛsu e ndem di é mɛnyel men e.

¹⁴ Ye kabɛ mam ɔ, mɛ diig bet e kɔ ɛsu e esyee e Gheŋ'ena Yezu Klisto é mɛlaaba. Tin, kɔ ɛsu e esyee e Klisto kɔ mɛlaaba, esa e bɔs djas eezegwyɛ é yam mis. Mam moo e, mɛ eezegwyɛ dum ne esa e bɔs.

¹⁵ Etɛp tak é dinaa, eni beka, neghu ɛdi ááni beka, ye tok ne dhiiti mɛtan. Sa di ne mɛtan e, ye é náá, Zɛɛb dje mena tsik na bes.

¹⁶ Dum ne bot e di kɛ tɔ elooba ne mɛlyo mak ɔ, beta náá: egwyem ne boo lyem ghoŋ e Zɛɛb di ne nɔɔ dɔɔ ne kɔ Yisalaɛ e Zɛɛb.

¹⁷ Kana mos, sa mot áábaawa mɛ tɔ tsik mezuk, etɛɛ náá, endem* e mezuk mɛ di ne ye é nyel'am'aak lyaal e náá, mɛ é mot e Yezu.

¹⁸ Bɔn nyɛɛg bam, betka náá, enem ne embɛɛ e Gheŋ'enaka Yezu Klisto di tɔ esisim bin. Amen!

* **6:17** Ndem, tɔ lii eGhelek kwyl elyaal e edho nakuma kwom di ewa kɔ kwom'e, ye kwyl elyaal e náá, Pol é mot e Yezu.

Mekana ɛ Pɔl pɛ dɔ́a Bot ɛ dɛl ɛ Efɛɛz

Eniel

Mekana ɛ Pɔl pɛ daa bot ɛ ghaada Efɛɛz, nakwyalaa ɛ étep ezɛɛga bot di pɛ kyee dik Azi, ye kadi edjɔ́aa mos Tuulki ɛ. Mekana tak nakwyalaa ɛ, nyɛy ɛ membok (3.1; 4.1), mekana mɛ tak ɛpekaada nɛ ɛsɛɛg bemelyo mɛ mesik ɛ Pɔl pɛ daa ezɛɛga mendjaa mendjaala menek. Mekana tak lii ɛ nɛ bot di áàbɛ bot ɛ mbyak ɛYuda ɔ.

Tin, ɛsuk ɛ mekana mak nɛ bot ɛ ghaada Efɛɛz ye é dum nɛ sa Zɛɛb di ekwyɛl ɛsa ɛ. Tin, ye é sa wat di náá, ye nabɛ é syela ee Yezu eezɛsa náá bot gu ye. E geka ɛsa ɛtep binek, nadi ye é tak, tin, eezɛnyen nɛ Yezu Klisto. Ye nabɛ é dum nɛ mɛken mɛ bhwak, gwoo nɛ bɔs. Ye ɛpelii dum nɛ ɛgwakɛl pak bot ɛ di kɔ ɛko ɛ bɔs nɛ ɛgwakɛl pak bot nɛ Zɛɛb. Tin, tɔ sa nyɛ nadi ekwyɛl ɛsa yenek, zɛɛga ndjaa mendjaala nabɛ é nɛ boo di. E sok mot nakwyal mekana mak di elii ɛtep zɛɛga ndjaa mendjaala ɛ, ye é ɛtep sa nadhaa tɔ ezɛɛga mendjaa mendjaala mɛ kyee ɛ dik binek, di edhaa bɛ nyel ɛ. Deenek, zɛɛga ndjaa mendjaala ɛ dɔ́a nyel ɛ Klisto. Nyel tak áàkat ɛwyee, nyɛ é daa ndjaa nazɛsumaa nɛ Klisto ɛ. Tin, ekeletyɛ tɛtɔ nɛ ɛsum ɛ ye. Ndjaa tak ɛ sama wat nɛ Klisto tɔ ghwyil mɛbwala tyee wat dɔ́a moma di sama wat nɛ ngom'ɛ.

Tɔ bemɛlanɛl yii mɛken keyaka nɛ yii elɛl (1–3), mot nakwyal mekana ɛpebasal kɔ ɛsu ɛgwalel dika nyen mos'aak, ɛtɛɛ náá, Yezu nadjɛ tsik'ɛ kɔ melaaba. Ekeletyɛ di áàbɛ bot ɛ mbyak ɛYuda ɔ, moo é bot ɛ mbyak wat nɛ ekeletyɛ di tɔ dhaad mbyak ɛYuda ɔ. E di'enek, bɔɔ djas zoobelaa ɛ enɛm ɛsa wat ɛ Zɛɛb. Tin, Klisto naazebwak pap syen, nyɛ eesɛɛg bot ɛ nadi koko áàdi ɛdi wat ɔ. E di'enek, nyɛ ɛɛdjɛ bɔɔ djas ɛgwyem.

Tɔ mɛlanɛl yii ená keyaka nɛ eten nɛ wat (4-6), mot nakwyal mekana ɛpeleɛ nɛ ekeletyɛ é náá, bɛ baal ɛdum ɛ konj ɛ lɔɔ nɛ Zɛɛb, nɛ ɛgwakɛl zɛnɔɔ ɛgwyem ee Zɛɛb di ɛdjɛ bɛ ɛ. Deenek, mɛghaaɛ ɛpedjɛaa bɛ ɛtep bɛ needi nɛ mɛfulu na bes. Mot nakwyal mekana ɛpedjɛ mɛlyo dɔ́a bot di egoka nɛ ɛdi tɔ mɛbyɛl mɔɔ (5.21; 6.9). ɛtep ɛmɛt ɛ mɛlyo mak ɛnyɔɛpɛ ɛ, wɔ goka é nɛ gu dɔ́a bot ɛ na mwa nadidi ɛ. Tin, mɛtinj nabɛ é ɛ náá, boa goka é nɛ ɛlooba nɛ botom bɔɔ. Botom nabɛ é ekukuma bɔɔ. Mot nakwyal mekana mak lii dan-danj ɛ nɛ botom, ye bɛ náá, bɛ ekukuma ɔɔ, bɛ goka é nɛ ɛdi dɔ́a Klisto, mot nadjɛ tsik'ɛ ɔ. Deenek, ye aadi é tyee sa na bes bot ɛ ɛlɛɛ nɛ botom náá, kwylɛlka bɛl bin (5.25-33) Deenek, ye aadi é tyee sa bes é ghɛɲ na mwa, wɔ lɛɛ nɛ ekukuma náá, bɛ nɛ kukuma pɛ tɔ gwoo (6.9).

Mɛswosɛl

¹ Ye é mam Pɔl, mot-lwoma ɛ Yezu Klisto tɔ ekwosak ɛ Zɛɛb. Mɛ kwyal mekana mak ɛ ɛtep bɔɔ Zɛɛb di pɛ ghaada Efɛɛz ɛ, bot ɛ di edum konj nɛ Yezu Klisto ɔ.

² Beta náá, Zɛɛb Sɛɛg'enaka nɛ Ghɛɲ'enaka Yezu Klisto djɛ bin enɛm nɛ embɛɛ nɛ ɛgwyem.

Enɛm ɛsa ɛ Zɛɛb ɛtep bot ɛ mbyak'ɛ

³ Duu nɛ Zɛɛb, Sɛɛg ɛ Ghɛɲ'enaka Yezu Klisto. Ye é nyɛy naazɛsɛɛ mena mɛtɛl. Mɛtɛl mɛ tak nasɛɛaa mena kɔ ɛ su ɛ membi esonok di dus tɔ gwoo ɛ. ɛtɛɛ náá, menaka é tɔ ɛgwakɛl nɛ Klisto.

⁴ Tin, ɛsok nɛ bhwak nɛ kusɛl, Zɛɛb naazeloozɛsɛɛ mena ɛtep mena needika bot bɛ, ɛtep mena needi dɛɛ áàbɛ nɛ ɛbɛk. Tɔ boo lyem kwyl'ɛ.

⁵ Zɛɛb naaloozemyam náá, nyɛ aasa náá, mena dika bɔɔ bɛ kɔ ɛsu ɛ Yezu Klisto. Ye é deenek ɛ nyɛ nakwyl náá, ye sael tɔ ekwosak ɛ lɛ.

⁶ Djhoodjeka duu nɛ Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ ɛkɛɛ nyɛ nazedjɛ mena nɛ lyem wat kɔ ɛsu ɛ Mɔn'ɛ nyɛ di ekwyɛl ɔ.

⁷ Ye ɛ kɔ ɛsu ɛ ghiya ɛ Klisto ɛ, menabelka di pɛka. Tin, mesyem mena eebaapelaa, Zɛɛb naatel mena dɔ́a enɛm nɛ embɛɛ bɛ di ebɔk ɛ.

⁸ Nyɛ naalwoodal mena nɛ enɛm nɛ embɛɛ bɛ, ɛtɛp mena needika bot ɛ etson, nɛ bot ɛ mɛtsɛl dhaa nyɛl.

⁹ Tin, nyɛ eesa náá, mena guka sa nyɛ nadi kwyɛl esa ɛ. Deenek, esa e tak nabe ɛ dinaa syɛla ɛ. Mɛsa mɛ tak nabe ɛ yɛ aasaɛl ɛ nɛ Klisto.

¹⁰ Sa tak ɛ yii Zɛɛb aasa ɛ ghɛɲ melu aadjala ɛ, yɛ aadi ɛ ɛsɛɛg esa djas di kɔ ɛko ɛ bɔs nɛ yii di tɔ gwoo ɛ, ɛtɛɛ náá, Klisto needi kukuma esa binek djas.

¹¹ Tɔ ɛgwakɛl ɛ lena nɛ Klisto, mena nabelaka ɛkɛɛ nakekaa mena ɛ. Etɛɛ náá, Zɛɛb naazelooɛɛ mena tɔ ɛkwosak ɛ lɛ. Tin, Zɛɛb sa esonok djas ɛ dɔ́a nyɛ di ekwyɛl ɛ, nɛ dɔ́a nyɛ di ekwos ɛ.

¹² Menabelka, bot nadi bot ɛ mɛkɛn ɛ ɛwa ɛbwaaleɛ ɛ lena nɛ Klisto ɔ, djhoodjeka duu nɛ Zɛɛb etɛɛ náá, nyɛ boo kukuma.

¹³ Biyɔ pe, bhis bi nagwak mɛkpa mɛ etɛɛtɛɛ ɛ, Mbɛɛ Bhaadal nadjɛ bin tsik ɛ, bi naadum kɔɲ nɛ Klisto. Dɔ́a bi nadum kɔɲ nɛ nɛ ɛ, Zɛɛb naawa geka yɛ kɔ len. Geka tak ɛ, Sisim na Dɛɛ ee nyɛ nakek bin ɛ.

¹⁴ Sisim na Dɛɛ ɛpedjɛ mena ɛbwaaleɛ ɛ esa ee Zɛɛb nakwom ɛtɛp bot ɛ mbyak'ɛ. Tin, nyɛ lɛɛ nɛ nɛna ɛ náá, menabelka bot ɛ di bot bɛ ɔ, mena aabelaka yɛ ɛ́, ɛ sok mena aadika mena moo pɛka ɔ. Tin, mena aamyaalaka nɛ duma Zɛɛb.

Mendjaala ɛ Pol

¹⁵ Ye ɛ dum nɛ tɛp tak ɛ dinaa, mɛ naagwak dɔ́a bot nadi elii kɔ ɛsu ɛdum ɛ kɔɲ ɛ len nɛ Ghɛɲ Yezu ɛ, dɔ́o nɛ kwyɛl bi baadi nɛ yɛ nɛ bot djas zedum kɔɲ nɛ Zɛɛb ɔ.

¹⁶ Deenek, mɛ áàkat ɛbulal bhɔɔ nɛ Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ len. Mɛ nɛ taala nɛ nen tɔ mendjaala mam.

¹⁷ Mɛ ɛpedjaala nɛ Zɛɛb Sɛɛg mot duma, Sɛɛg ɛ Ghɛɲ'enaka Yezu Klisto. Nyɛ djɛ bin Sisim etson, yɛ neetɛl bin ɛtɛp bi neegu nyɛ enyɔɛpe.

¹⁸ Tin, mɛ ɛpebaadjaala ɛtɛp Zɛɛb neebɛɛ bin mis tɔ mɛkas mɛ, ɛtɛp bi neegu mɛbɔk mɛ ɛbwaaleɛ ɛ nyɛ djɔ́o bin ɛtɛp tak ɛ. Deenek, ɛtɛp bi neegu mɛnyɔ mɛ esa e lyak ee nyɛ aadjɛ nɛ bot ɛ mbyak na dɛɛ.

¹⁹ Bi neegu mɛbɔk mɛ mɛbwala mɛ nyɛ di nɛ yɛ ɛtɛp menabelka bot ɛ di ɛdum kɔɲ nɛ nɛ ɔ. Tin, mɛbwala mɛ tak ɛ yɛ ɛ́ yii Zɛɛb nabatalyaal yɛ nɛ ghwyil djas ɛ,

²⁰ ɛ ghɛɲ nyɛ nagomal Klisto pak myon ɛ. Bhii tak, nyɛ naadil nyɛ ɛ mbɔ eghɛɲ bɛ tɔ gwoo.

²¹ Klisto naanɛɛgaa kɔ efofop djas, kɔ esisim djas, kɔ ghwyil djas, kɔ mɛbwala djas. Din ɛ Klisto ɛ di ɛkɔk kɔ min djas di kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ, áàkobe-bɛak e bhwak bot di'ak, yɛ ɛ dɔ́o nɛ bhwak di ezyɛ ɛ.

²² Zɛɛb eesa Klisto kɔk kɔ esonok djas, nyɛ naadjɛ eghɛɲ tɔ zɛɛga ndjaa mendjaala ɛtɛp nyɛ needi kɔk kɔ esonok djas di nɛ tsik ɛ.

²³ Zɛɛga ndjaa mendjaala ɛ dɔ́a nyɛl ɛ Klisto. Tin, Klisto ɛ tɔ lɔɔ, yɛ ɛ nyɛy ɛ di lwoodal esonok djas tɔ bot djas.

2

Edus tɔ ɛsyee, da bela tsik

¹ Eghɛɲ sok, bi nadi ɛ dɔ́a bot ɛ zegwyɛ ɔ kɔ ɛsu ɛdjak ɛ len nɛ mesyem men.

² Bi nadi é si bhel mbee mɛfulu mɛ bot ɛ bɔs'ak. Bi naadu kukuma embee esisim di tɔ gwoo ɛ. Sisim tak ɛ di esa náá, bot djas di áalooba nɛ Zɛɛb ɔ di si bhel ɛ.

³ Tin, menabelka djas nasesaka esonok ɛ dáa bɔɔ. Mena nasesaka esonok ɛ dáa gwyɛ epuud nɛ embee esimza bina nadi elwom mena ɛ. Deenek, kana mɛbyel mena, yɛ nabela Zɛɛb naazekpaa lyem kɔ esu elena, dáa nyɛ nakpaa lyem nɛ bot ɛ sok ɛ.

⁴ Tin, Zɛɛb ɛ boo lyem ghon, nyɛ nɛ kwyɛl mena ɛbuepe dhaa nyel.

⁵ Yɛ é dum nɛ kwyɛl tak ɛ, nyɛ nasa náá, mena baadika nɛ tsik sama wat nɛ Klisto. Dáa dinaa mena nadika ɛ mena eezegwyɛka étɛp ɛdjak ɛ lena ɛ, Zɛɛb natsik mena é kɔ esu ɛ enɛm nɛ embɛɛ bɛ.

⁶ Zɛɛb naagomal mena bɔɔ wat nɛ Yezu Klisto pak bɛmyon, étɛp ɛdje mena di sama nɛ nɛ pɛ tɔ gwoo.

⁷ Nyɛ eesa mena enɛm kɔ esu ɛ Yezu Klisto, étɛp ɛlyaal nɛ bot aazyɛ djɛmɛn ɔ ɛ náá, mɛvu mɛ nɛ bɔk dhaa esonok djas.

⁸ Yɛ é kɔ esu ɛ enɛm nɛ embɛɛ Zɛɛb ɛ bi nabela tsik, tɔ ɛdum ɛ kon ɛ len nɛ nɛ. Yɛ tok etɛɛ náá, bi naasa dhiiti sonok, nyɛ dje bin enɛm nɛ embɛɛ bɛ é e toto.

⁹ Yɛ tok etɛɛ náá, bi ɛpesa dhiiti enɛm esa. Tin, nyɛ dje bin yɛ é e toto, yɛ nabe ɛ etɛɛ náá, bot needi áàbɛ nɛ ɛghɛɛ nyel.

¹⁰ Menaka é bot ɛ Zɛɛb nakus ɔ. Dáa dinaa nyɛ nakus mena ɛ, nyɛ nakus mena ɛ, étɛp mena neesa embɛɛ mɛsa mɛ bot ɛ di tɔ ɛgwakel nɛ Yezu Klisto ɛ di egoka nɛ esa ɛ. Yɛ é embɛɛ mɛsa mɛ Zɛɛb nalookɛk náá, mena aasa ɛ.

Mbyak wat tɔ ɛgwakel nɛ Yezu Klisto

¹¹ Taalaka nɛ sa mɛ nalɛɛ nɛ nɛn é ghɛn sok ɛ. ɛsok nɛ bi nɛ byɛl, bi nabe é áàbɛ bot ɛ mbyak eYuda. Bot ɛ dhaad mbyak eYuda nadi ɛdjɔɔ bin ɛ «bot ɛ nadi áani beka ɔ». Bɔɔ kadjɔɔaa ɛ «bot ɛ zeni beka ɔ» yɛ bɛ náá, bɛ nadjɔɔaa ɛ «bot ɛ zeni beka ɔ» yɛ dum nɛ gɛka bot ɛ bɔs wa bin ɛ mɛnyɛl ɛ.

¹² Eghɛn tak, bi nabe é áadi sama nɛ Klisto, bi nabe é bedjon tɔ dhaad mbyak Yisalaɛl. Tin, bi nabe é áalaɲa tɔ sama bot ɛ nadi tɔ ɛgwakel étɛp ekek ɛ Zɛɛb ɛ. E di'enɛk, bi nabe é kɔ bɔs di áàbɛ nɛ ɛbwaalel ɛ, bɔs di áàbɛ nɛ Zɛɛb ɛ.

¹³ Biyɔ bot ɛ nadi é ghɛn sok ɛtsetaɛpe nɛ Yezu Klisto ɔ. Nenak yak, bi moo é bi eezekunaa nɛ nɛ. Nyɛ naso ghiya yɛ kɔ esu ɛ len étɛp bi neekunaa nɛ nɛ.

¹⁴ Etɛɛ náá, nyɛ é di egwyɛm'enaka. Nyɛy mot nasa náá, bot ɛ mbyak eYuda nɛ bot ɛ di áàbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ, bɛ di dhaad mbyak wat. E sok nyɛ naka nyɛl ɛ ɛ, nyɛ naabwak pap mɛbhuka nadi ewa mbɛk pak mɛmbyak menɛk ɛ.

¹⁵ Tin, dum nɛ ɛsyɛɛ ɛ lɛ, nyɛ naadis etsi nɛ mɛtin mɛ eYuda étɛp esa náá, bot ɛ mbyak eYuda nɛ bot ɛ di áàbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ, bɛ di bɛ moo bot ɛ mbyak wat tɔ ɛgwakel nɛ nɛ. Yɛ é deenek ɛ, nyɛ nawa egwyɛm tɔ mɛmbyak mɛba menɛk.

¹⁶ Kɔ esu ɛ ɛsyɛɛ ɛ lɛ é mɛlaaba, Klisto naasɛg bɔɔ djas é nyɛl wat, da bulal bɛ tɔ kwyɛl nɛ Zɛɛb. Yɛ é tin é mɛlaaba ɛ, nyɛ nadis ɛbhina nadi pak'ɔɔ ɛ.

¹⁷ Klisto nazɛɛ é étɛp ɛgoola Mbɛɛ Bhaadal ɛ egwyɛm pɛ daa biyɔ bot ɛ nadi ɛtsetaɛpe nɛ Zɛɛb, dɔɔ nɛ bot ɛ nadi ɛkunaaɛpe nɛ Zɛɛb ɔ.

¹⁸ E di'enɛk, kɔ esu ɛ Klisto, menabelka djas bot ɛ di bot ɛ mbyak eYuda ɔ, nɛ bot ɛ di áàbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ. Tin, menaka é nɛ ghwyil katɔ pɛ daa Zɛɛb Sɛɛg'ena, kɔ esu mɛbwala mɛ Sisim na Dɛɛ yenɛk.

¹⁹ Dáa di deenek ɛ, biyɔ bot ɛ di áàbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ, bi tokapɛ bedjon. Bi tokapɛ bot ɛ dus pɛ kyɛɛ mɛdhik mɛsis ɔ. Bi moo é bot ɛ mbyak ɛ dɛɛ. Bi moo é bot ɛ mɛbyɛl ɛ Zɛɛb.

²⁰ Bi moo é bi moo bi eezebeega nyɔ'ak kɔ sɔ étɛp ɛsum ndjaa. Deenek, mɛkok mɛ ɛsuk ɛ zumal ndjaa tak ɛ bot ɛ lwoma nɛ bɛngoolɛl-mɛkpa Zɛɛb. Yezu Klisto, nyɛy nyɛ ɛmɛt kadi é ɛkok di ɛpyɛt ndjan ɛ.

²¹ Nyey é di epyet ndjaa djas, nyɛ ɛben epap tak éteɓ ye needi di na Dɛɛ ɛ Gheɲ.

²² Tɔ ɛgwakel ɛ len nɛ Yezu Klisto ɛ, biyɔ pe eezesɛɛga nɛ bɛdhiiti bot éteɓ esum ndjaa tak, ndjaa Sisim Zɛɛb aadi tɔ tak ɛ.

3

Mɛsa mɛ Pɔl pɛ daa bot ɛ di ààbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ

¹ Dum nɛ tɛp tak ɛ, mam Pɔl, ɛpedjaala Zɛɛb. Mam mot di mot membok éteɓ mɛsa mɛ Yezu Klisto ɔ. Mɛ wak mos e membok ɛ, etɛɛ náá, mɛ naakegoola Mbɛɛ Bhaadal pɛ daa len bot di ààbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ.

² Ye é tɛɛtɛ náá, bi naazegwak mɛsa mɛ Zɛɛb nadjɛ éteɓ ɛlyaal ɛ bin embɛɛ etɛɓ bɛ.

³ Zɛɛb naatel mɛ ɛkwosak ɛ lɛ nadi syela ɛ. Ye é dáa mɛ nakwyal bin yɛ sok ɛ.

⁴ Lanja bi aalaa ye é, biyɔ pe waagu etɛɓ dinaa mɛ eezegu ɛ. Ye é esonok dinaa yɛ syela dum nɛ Klisto ɛ.

⁵ Eghɛɲ na mwa, Zɛɛb nabe é ààtel bot etɛɓ nadi tɔ sɔ ɛ. Nenak, nyɛ eesa náá, Sisim yɛ naalyaal popoopwon nɛ bot ɛ lwoma yɛ, nɛ bengooel-mɛkpa Zɛɛb na Dɛɛ, bot ɛ di éteɓ mɛsa mɛ ɔ.

⁶ Beeka sa nadi tɔ sɔ ɛ: kɔ esu ɛ Mbɛɛ Bhaadal, esa e lyak ee Zɛɛb nadjɛ bot ɛ mbyak eYuda ɛ. Biyɔ bot ɛ di ààbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ, biyɔ pe aabaabela yɛ. Biyɔ nɛ bot ɛ mbyak eYuda, bi moo é mot ngɔt. Sa Zɛɛb nakɛk kɔ esu ɛ Yezu Klisto náá, nyɛ waadjɛ bot ɛ mbyak eYuda ɛ, biyɔ pe aabaabela yɛ.

⁷ Dum nɛ ɛkɛɛ Zɛɛb nadjɛ mɛ ɛ, mɛ moo é mot-mɛsa mɛ éteɓ ɛgoola Mbɛɛ Bhaadal. Nyɛ nasa deenɛk tɔ lam ɛ, nɛ ghwyil mɛbwala mɛ.

⁸ Ye nakozoodi náá, mam tok vanj mot tɔ lɔɔg bot djas zedum konj nɛ Zɛɛb ɔ. E di'enek, Zɛɛb eesa mɛ enɛm ɛgoola nɛ bot ɛ di ààbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ, mɛvu ɛ Klisto di àási ɛ.

⁹ Nyɛ eebaasa mɛ enɛm éteɓ mɛ neelyaal nɛ bot djas dáa ɛkwosak ɛ Zɛɛb nadi tɔ sɔ aasaɛ ɛ. Nyɛy mot di nakusel esa binek djas ɔ. Nyɛ naasa náá, ye di tɔ sɔ kekum ɛwala bot di mos'aak.

¹⁰ Nenak yak, Zɛɛb naatel yɛ tɔ zɛɛga ndjaa mendjaala etɛɛ náá, efɔfɔp nɛ dhiiti eghwyil mɛbwala di tɔ gwoo ɔ, bɛ neegu, mɛbɔk mɛ mbi mɛ etsonj e Zɛɛb di nɛ ye é.

¹¹ Tin, etɛɓ binek djas nasael ɛ dáa Zɛɛb naloolɛɛ náá, nyɛ aasa ɛ. Nyɛ nasa ye é kɔ esu ɛ Gheɲ'enaka Yezu Klisto.

¹² Tɔ ɛgwakel'ena nɛ Yezu Klisto, nɛ ɛdum ɛ konj ɛ lena nɛ nɛ. Ye deenɛk ɛ mena aanábaadi nɛ bwoo etyaa sok bhwoob Zɛɛb nɛ ɛbwaaɛɛl djas.

¹³ Etɛɓ tak ɛ, mɛ di elɛɛ bin náá, nátsakeka mɛnyel éteɓ mezuk mɛ mɛ di ebee kɔ esu ɛ len ɛ. Tin, mezuk menek ɛ éteɓ ɛdɛ bin duma.

Kwylɛ Klisto

¹⁴ Ye é éteɓ tak ɛ mɛ pyak mɛbonj si sok bhwoob ɛ Zɛɛb Sɛɛg.

¹⁵ Ye é nyɛy mot di esuk membyak djas.

¹⁶ Deenɛk ɛ, mɛ ɛpedjaala nɛ nɛ náá, kɔ esu ɛ mɛvu mɛ duma nyɛ di nɛ ye é. Nyɛy mot di ɛdɛ bin mɛghaaɛ zɛ mɛbwala mɛ Sisim yɛ,

¹⁷ etɛɛ náá, Klisto neebela di tɔ ebhum e lyem bin, kɔ esu ɛdum ɛ konj ɛ len nɛ Zɛɛb. Mɛ ɛpewaab náá, kwylɛn di nɛ ekanjal éteɓ bi neepyet ɛlyɛɛpɛ.

¹⁸ Deenɛk ɛ bi ɛ nɛ ghwyil ɛgu ɛnyɔɛpɛ bi nɛ bɔɔ Zɛɛb djas. Dáa mɛbɔk, mɛdjaa, mɛvyɛɛg, nɛ mɛdim mɛ kwylɛ Klisto di ɛ.

¹⁹ Ye goka é bi ɛgu náá, kwylɛ eedhaa esonok djas ee bot di egu ɛ. Etɛɛ náá, esimza bin neewozal kekum edi Zɛɛb nyɛy ɛmet di ɛkwylɛ ɔ.

²⁰ Ye é Zɛɛb ɛ di nɛ ghwyil esa esonok tɔ lena dum nɛ mɛbwala mɛ di esa mɛsa tɔ lena ɛ, dhaa yii mena di ewaab ɛ nɛghu yii mena di esimza ɛ.

²¹ Betka náá, duu di nɛ Zɛɛb kɔm-kɔm sii nɛ kɔm dum nɛ sa nyɛ lyaal tɔ zɛɛga ndjaa mendjaala mɛ kɔ lo ɛ Yezu Klisto! Amen.

4

Djhoodika sama

¹ Mam mot di mot membok, etɛɛ náá, mɛ é mot-mɛsa ɛ Ghɛɲ ɔ. Mɛ ɛpedjaala nɛ nen, biyɔ bot ɛ Zɛɛb nadjoo ɔ, kɛka tɔ mbɛɛ mɛfulu dɔ́a Zɛɛb di kwyɛl ɛ.

² Dika tɔ mɛsila, dika tɔ mɛtela, dika tɔ bwood. Djiselelka pak'en nɛ kwyɛl djas.

³ Saka mɛghaaz ɛtɛp ɛbaal ɛgwakel ee Sisim na Dɛɛ djɛ mena ɛ. Dika tɔ egwyem pak'en ɛtɛp bi needi tɔ egwakel.

⁴ Menaka é tyee nyɛl wat, ye é Sisim na Dɛɛ wat ɛ di tɔ lena. Ye é tyɛ wat nɛ dɔ́a Zɛɛb nadjoo mena ɛtɛp ɛbwaal esa ee nyɛ nakek mena ɛ.

⁵ Ye é nɛ Ghɛɲ ngɔt,
ɛdum ɛ kɔɲ nɛ Zɛɛb ɛ wat,
ɛduwa Zɛɛb ɛ wat.

⁶ Zɛɛb ɛ ngɔt, nyɛ é Sɛɛg bot djas.

Nyɛ é e edi djas,
nyɛ é tɔ menabɛl djas.

⁷ Mot nɛ mot pak'ena naabɛla yɛ enɛm nɛ embɛɛ ee Klisto nadjɛ mena nɛ lyem wat ɛ.

⁸ Ekwyala bɛ na dɛɛ lɛɛ ɛ náá:
«E ghɛɲ nyɛ nabyet tɔ pɛ tɔ gwoo ɛ,
nyɛ naatɔ nɛ bot ɛ nadi é ekwom ɔ,
nyɛ naadjɛ bot mɛkɛɛ.»

⁹ Tin, ɛbyet tɔ gwoo kwyɛl lɛɛ yɛ? Ye kwyɛl ɛlɛɛ náá, nyɛ naasul sok tɔ esum edi na dim-dim di kɔ bɔs ɛ.

¹⁰ Mot nasul kɔ ɛko ɛ bɔs ɔ, ye é pɛ ɛ mot nabyet ɛvyɛɛgɛpɛ tɔ gwoo ɔ. Etɛɛ náá, nyɛ neelwoodal bhwak djas.

¹¹ Nyɛ é nadjɛ bot mɛkɛɛ mɛ di esa náá, bɛdhiiti bot di bot ɛ lwoma, bɛdhiiti bɛngooel ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb, bɛdhiiti kadi é bɛgoolɛl Mbɛɛ Bhaadal, bɛdhiiti bɛdjɛɛdɛl ndjaa mendjaala, bak tak kadi é bɛlyoel.

¹² Ye é deenɛk ɛ, nyɛ nasa náá, bot ɛ Zɛɛb belɛ ghwyil esa mɛsa mɛ, ɛtɛp ɛbɛk ɛ nyɛl ɛ Klisto.

¹³ Ye é deenɛk ɛ, menabɛlka djas aadika sama tɔ ɛdum ɛ kɔɲ nɛ Zɛɛb nɛ ɛgu ɛ Mɔn Zɛɛb. Tin, mena kadika ɛ e boo bot dinaa, ɛtiibal ɛ lena aakum dɔ́a yii Klisto.

¹⁴ Tin, mena aanákabaadika tyee bɔɔ dhyyɛb. Mena aanákabaadika ewo dɔ́a mɛghwak, nɛghu mɛsim edu bɛ mɛlyo mbɛs. Sa mena áákabaabet bot binɔk bɛ lɛɛ bot ɛlɛɲ mɛkɔɲ ɛtɛp ɛwa mena tɔ ɛdjak.

¹⁵ Tin, mena goka é nɛ ɛdi nɛ kwyɛl pak'enaka, nɛ ɛlɛɛlka ɛtɛɛtɛɛ, etɛɛ náá, mena neewyyeeka dɔ́a Klisto nyɛy mot di ɛsuk ɛ ndjaa mendjaala ɔ.

¹⁶ Yɛ kɔ ɛsu ɛ lɛ ɛ, nyɛl di sa wat dinaa ye é ɛlyɛlɛpɛ ɛ, sɛɛga ɛnyɔɛpɛ nɛ mɛtii mɛ nyɛl. Tin, é sok ɛkyɛs djas di esa mɛsa mɛ dɔ́a edi goka ɛ, tin, nyɛl djas ɛpɛwyɛɛ, nɛ ɛbɔk tɔ kwyɛl.

Tsik na bes yii ekeletyɛ

¹⁷ Beeka sa mɛ di ebasal nɛ ɛwaab nɛ nen nɛ din ɛ Ghɛɲ'enaka, náduka mɛfulu mɛ bot ɛ di áádum kɔɲ nɛ Zɛɛb ɔ. Etɛɛ náá, ɛgɛka bɔɔ tɔ ɛ tɔ esa e toto.

¹⁸ Tin, be àànyo emet etsēetse e Zēeb, àakomet-metak tsik na bes ee Zēeb di edje bot ε, etee náá, be ne lyel elyem.

¹⁹ Be eezegwyiya syen, be eezewa lyem «təp» tə məzə, batakesa membi me esa e syen djas be di emyaala ne ye é.

²⁰ Ye kabε biyo ə, mbi yenek mefulu tok yii bi nadjek pε daa Klisto ε.

²¹ Mε ne gu náá, bi naagwak étεp ε di eliaa dum ne ne ε. Bela náá, bi naazelyoaa etsēetse dum ne Yezu.

²² Bot binək naalyo bin náá, bi kat mbee mefulu bi nadi ne ye sok ε. Embee mefulu menek ε, ye é mekwosak me etεp esyen ee elyem men dyeebakwyel ε. Ye deenek ε, bi aabet embee mefulu menek dáa mot di mwas bet kaad ε.

²³ Betka náá, Sisim Zēeb swola mefulu men,

²⁴ ekεε bi eebot kaad na bes. Tin, bi moo bot ε na bes. Mot na bes yenək kusaa ε dáa Zēeb di ekwyel ε. Deenek, etsēetse epesa náá, nye di mot epiki, mot e dεε.

²⁵ Tin, násaka mekəŋ, mot ne mot goka é ne elεε etsēetse ne sə mot, etee náá, zεεga menabelka djas ε bot ε nyel wat.

²⁶ Eghεŋ bi di ne ebuk ε, sa bi àasyem. Ye goka é ebuk ε len sila esok ne dwoo ne sila.

²⁷ Nabetka náá, dim mot mekəŋ be di tə len.

²⁸ Mot djii goka é ne ekat edjii. Nye goka é ne esa meghaaz étεp esa mbee mesa ne membo məə. Deenek ε, nye ne ghwyil ekwyee bot ε di tə e djel ə.

²⁹ Deenek, sa dhiiti mot àatuwal mbee mekpa tə nuub'en. Bi goka é ne eləə ε embee mekpa di dje ghwyil ne besə bin bot di tə e djel ə, mekpa me di enyo ne bot ε di egwak ye ə.

³⁰ Zēeb naawa bin ndem ne Sisim na Dεε ye. Tin, nātunja Sisim yenek. Bela náá, ye é nyey ε di elεε bin náá, ye aadi é ne dwoo dinaa Zēeb aadis bin tə mesyem men ε.

³¹ Nabaalka tə elyem bin mebuk me embee esonok be nasa bin ε, nəbiyoka, sa bi aadi ne ebuk. Diska tə elyem bin, mewəəbela, melee zenəə e mbi esesεε embee lyem djas.

³² Dika ne mbee lyem ne ghwyiikwyee ne bəə bin, pelekpa pak'en dáa Zēeb napel bin ε kə lo ε Klisto.

5

Dáa ekeletye di egoka ne ekε

¹ Dáa dinaa, bi ε bəə Zēeb di kwyl ε, bi goka é ne edi dáa nyey.

² Dika tə kwyl pak'en, dáa Klisto di ne kwyl ne nena ε. Dum ne kwyl tak é, nye naka nyel'ε emet buwa pε daa Zēeb kə esu ε lena. Tsik'ε tak nabe é tyee menanas me di ne mbee menuub ε.

³ Nenak, bi moo é bəə Zēeb. Tin, sa bi àadi tə məzə, sa bi àasa edhiiti embee esonok, sa bi àadi tə dəəb mevυ, sa bi àakolii-liiak tεp tak.

⁴ Ye àagoka náá, bi ləə embee mekpa, mekpa me melee, mekpa me end-jemet. Deenek, bi goka é ne ebulal bhəə ne Zēeb.

⁵ Guka náá, bot ε di tə məzə ə, bot ε di esa e dhiiti embee esonok ə, bot ε di ewyeeb esa bot ə, be aanəkwaabela esa e lyak tə eyon ε Klisto, eyon ε Zēeb. Tin, ye moo é tyee náá, be epeduwal benaghise.

⁶ Sa bot àəkəə bin ne elεŋ mekəŋ. Ye é embee esonok binek ε di edje Zēeb ebuk kə bot ε di àalooba ne ne ə.

⁷ Tin, sa bi àakε sama wat ne mbi binək bot,

⁸ etee náá, ε ghεŋ sok bi nadi é tə ghooghom, nenak kə esu ε egwakel ε len ne Ghεŋ, bi moo é tə mekas etee náá, bi ε bot ε Ghεŋ. Tin, kεka dáa bot ε di tə mekas ε.

⁹ Mɛ ke deenek ɛ, etɛɛ nǎá mɛkas mɛ tak waadjɛ mena embɛɛ esa djas, esa epiki zɛnɔɔ esa etsetse.

¹⁰ Saka mɛghaaz ɛtɛp ɛgu sa Ghɛɲ di emyaala nɛ ye ɛ.

¹¹ Nǎdika edi wat nɛ bot ɛ di esa mɛsa di ǎadjɛ bhum, mɛsa mɛ di esael to ghooghom ɛ. Bi goka ɛ nɛ ɛpana bɛ.

¹² Ye ɛ tsetse, esa ee bot binɔk di esa to ghooghom ɛ, esa syen e ɛbanja e mis mɛ bot.

¹³ E sok, bot di ebanja sa bɛ di esa ɛ, mɛfulu mɔɔ nɛ nyen popoopwon,

¹⁴ etɛɛ nǎá, mɛkas ɛ di esa nǎá esonok djas nyen popoopwon. Dum nɛ tɛp tak ɛ ye di ekeaa nǎá:

«Wɔɔ, mot di egó ɔ, djema,

wyɛla pak myɔɲ,

etɛɛ nǎá Klisto neewa wɔ to mɛkas.»

¹⁵ Tin, bi ɛ kobaka nɛ tyee bi di eke ɛ. Sa bi ǎǎke tyee bot ɛ di ǎǎbɛ nɛ etson ɔ, bi goka nɛ eke ɛ dǎa bot ɛ etson.

¹⁶ Lelka esa mɛsa nɛ lyem wat to ba mɔɔ ɛpɛɛd ɛwala zedjea bin ɛ, etɛɛ nǎá, mena mooka ɛ ɛ mbee melu.

¹⁷ Nǎdika dǎa bot ɛ di ǎǎbɛ nɛ etson ɔ, bi goka ɛ nɛ ɛgu ɛkwosak ɛ Ghɛɲ.

¹⁸ Nǎdika to elangi, etɛɛ nǎá, elangi ɛdhaa nyel ɔ, ye ɛ nɛ ghwyil ɛpus mot nǎá, nyɛ sa etɛp mɛsɛ. Tin, bi goka ɛ bi di lwoodela nɛ Sisim na Dɛɛ.

¹⁹ Djɛelka mɛghaaz pak'en to mɛdjeeb mɛ di edje ɛbwaalel, nɛ mɛdjeeb di edje duu nɛ Zɛɛb, nɛ mɛdjeeb mɛ Sisim di etel ɛ. Tiika, myaalaka nɛ Ghɛɲ'en nɛ lyem wat.

²⁰ Bulalka bhɔɔ nɛ Zɛɛb Sɛɛg'ena ɛ mɛwala djas, ɛ edi djas nɛ din ɛ Ghɛɲ'enaka Yezu Klisto.

Moma nɛ motom to ɛbǎ

²¹ Biyɔ bot ɛ di elooba nɛ Klisto ɔ, dika nɛ mɛsila pak'en.

²² Boa, loobaka nɛ botom bin, dǎa bi di elooba nɛ Ghɛɲ ɛ.

²³ Saka deenek etɛɛ nǎá, motom ɛ di ekɔk kɔ moma, dǎa Klisto di ekɔk kɔ zɛɛga ndjaa mendjaala ɛ. Klisto ɛ mot di etsik zɛɛga ndjaa mendjaala, ee di dǎa nyel'ɛ.

²⁴ Boa goka ɛ nɛ elooba nɛ botom bɔɔ, dum nɛ etɛp djas, dǎa zɛɛga ndjaa mendjaala di elooba nɛ Klisto ɛ.

²⁵ Botom, kwyɛlka bɛl bin dǎa Klisto di ekwyɛl zɛɛga ndjaa mendjaala ɛ, nyɛ batagwyɛ kɔ ɛsu ɛ tak ɛ.

²⁶ Deenek, nyɛ nakwyɛl ɛ zɛɛga ndjaa mendjaala di dɛɛ, ye ɛ ɛtɛp tak ɛ nyɛ nadis yɛ edhuud nɛ mɛdii nɛ mɛkpa mɛ.

²⁷ Nyɛ nakwyɛl ɛ nǎá, bot ɛ di edum konj nɛ Zɛɛb ɔ, tyaa sok bhwoob'ɛ, dǎa dinaa bɛ moo ɛ bɛnɛm, ǎǎbɛ nɛ ɛtɔɔn, ǎǎbɛ nɛ di wat zekwaada. Nyɛ nakwyɛl ɛ nǎá, bɛ di bot ɛ na dɛɛ, ɛtɛp ye needi ǎǎdi nɛ mot di elii ɛbiyoɛpe dum nɛ mɛsa mɔɔ.

²⁸ Deenek, botom goka ɛ nɛ ekwyɛl ɛ bɛl bɔɔ ɔ, dǎa bɛ di ekwyɛl mɛnyɛl mɔɔ met ɛ. Mot di ekwyɛl myɛl ɔ, nyɛ nɛ kwyɛl nyel'ɛ met.

²⁹ Etɛɛ nǎá, mot tok nɛ ghwyil ɛbhina nyel'ɛ met. E di'enek, nyɛ nɛ be nyel'ɛ ɛnyɔɛpe dǎa Klisto di esa nɛ zɛɛga ndjaa mendjaala ɛ.

³⁰ Menaka ɛ ekyes e nyel'ɛ.

³¹ Ekwyala lɛɛ ɛ nǎá:

«Motom ɛ waadus to ndjaa sɛɛg nɛ nyɛɛg, ɛtɛp kɛdi sama nɛ myɛl.

Bɔɔ djas bebǎ aakadi ɛ mot ngɔt.»

³² Tin, ye é boo tɛp di syela tɔ elanjɛl ɛlak ɛ. Ye é deenɛk mɛ di elɛɛ nɛn náá, tɛp tak ɛ dum nɛ Kliso nɛ zɛɛga ndjaa mendjaala.

³³ Tin, mɛ ɛpebaabal nɛ biyɔ botom, mot nɛ mot goka é nɛ ɛkwyl ɛ myel dáa nyɛ di ɛkwyl nyel ɛmet ɛ. Ye tyɛ wat nɛ boa mɛba, bi goka é nɛ ɛduwal botom bin.

6

Dáa bɔn di egoka nɛ ɛdi nɛ bɛbyael bɔɔ ɛ

¹ Biyɔ bɔn, bi moo é tɔ ɛgwakel nɛ Ghɛɲ Yezu, bi goka é nɛ ɛlooba nɛ bɛbyael bin, ɛtɛɛ náá, deenɛk é di ɛnyɔɛpɛ.

² Ɛtiɲ ɛ mɛkɛn di ɛkɛ nɛ ɛkɛk ɛ náá:

«Duwala soog nɛ nyoog,

³ ɛtɛp djas aanyɔ nɛ nɔ,
wɔ aabɔya kɔ ɛko ɛ bɔs.»

⁴ Biyɔ bɛsɛɛg ɛ bɔn, nása náá, bɔɔ bin kpaɛ elyem. Tin, ye goka é náá, bi wyl bɛ tɔ mbɛɛ mɛlyo nɛ ɛdul ɛ bɛ mɛlo nɛ sa Ghɛɲ di áákwyɛl ɛ.

Dáa bɛkwom di egoka nɛ ɛdi nɛ ɛkukuma bɔɔ ɛ

⁵ Biyɔ bɛkwom ɛ bot, loobaka nɛ ɛkukuma bin kɔ ɛko ɛ bɔs nɛ ba tɔ lyem, tɔ mɛsila nɛ duu djas, nɛ lyem wat, dáa bi di ɛlooba nɛ Kliso ɛ.

⁶ Nása náá mɛsa ɛtɛɛ náá, bɛ needuwal bin. Tin, ye goka é náá, bi sa mɛsa nɛ lyem wat dáa zɛɛb di ɛkwyl ɛ, ɛtɛɛ náá, bi é bot ɛ mɛsa ɛ Kliso. Ye nakozoodi ɛ mɛwala bɛ di áádi tin ɛtɛp ɛgwyák bin ɛ.

⁷ Saka mɛsa nɛ mbɛɛ lyem ɛkɛɛ, bi sa ɛ mɛsa ɛ Ghɛɲ. Nása náá mɛsa ɛkɛɛ náá, bi sa ɛ mɛsa mɛ mot.

⁸ Guka náá, wɔ nakozoodi kwom mot, nɛ gu mot di áádi kwom ɔ, wɔ sa mbɛɛ mɛsa ɔ, Ghɛɲ ɛ waadjɛ wɔ ɛfute.

⁹ Biyɔ ɛkukuma, dika tyɛ wat nɛ ɛkwom bin, katka ɛbɛɛg bɛ. Guka náá, biyɔ nɛ ɛkwom bin, biyɔ djas ɛ bɔɔ Boo Kukuma di tɔ gwoo ɛ. Nyɛy mot di tɔ gwoo ɛ ááwa mbɛk pak bot.

Bɛghɛl ɛ Zɛɛb

¹⁰ Ɛkpa ɛ mɛsik mam ɛ náá, dika nɛ ɛgwakel nɛ Ghɛɲ, saaka ghwyil'en tɔ lɛ, ɛtɛɛ náá, nyɛ é nɛ boo ghwyil.

¹¹ Náaka bɛghɛl, da bi ɛ bɔt ɛkuwa dɛɛb djas Zɛɛb di ɛdjɛ ɛ ɛtɛɛ náá, bi neepyɛt dwoo dim mɔt mɛkɔɲ aazɛkɔɔ bin ɛ.

¹² Ɛtɛɛ náá, tuub mena di duuka ɛ, ye tok tuub ghiya nɛ epuud. Mena duuka ɛ nɛ embɛɛ esisim nɛ ɛkukuma bɔɔ, dáa nɛ mɛbwala di kɔ mbɛɛ bɔs'ak ɛ. Mena duuka ɛ nɛ embɛɛ esa ɛe di nɛ ghwyil tɔ gwoo ɛ.

¹³ Ɛtɛp tak ɛ, ye goka é bi náa bɛghɛl ɛ Zɛɛb nɛ ɛkuwa ɛ dɛɛb djas. Ɛtɛɛ náá, é ghɛɲ mbɛɛ mɛlu aatuula ɛ, bi ɛ nɛ ghwyil ɛ pyɛt sok bhwoob bot mɛbhuka mɛn. Bhis bi aaduu kɛkum mɛsik ɛ, bi ɛ waapyɛt.

¹⁴ Pyɛtka, ɛtsɛtɛ di nɛ nɛn dáa bhɛtɛ é kuu. Dika nɛ epiki dáa bot di ɛbot ghun ɛ.

¹⁵ Ɛkoko mɛko mɛn di zii ɛgoola Mbɛɛ Bhaadal di ɛdjɛ bot ɛgwyɛm ɛ.

¹⁶ Ghɛɛdidika nɛ ɛdum ɛ kɔɲ nɛ Zɛɛb dáa sa di ɛpɛɛbal mot ɛ. Ye waasa náá, bi dimal du mɛkɔɔ mɛ Mbɛɛ mot.

¹⁷ Náaka tsik nyɛ nadjɛ wɔ ɛ dáa kɔtɔ dɛɛb é. Da bi ɛ baanɔɔ mɛkpa ɛ Zɛɛb dáa pɛl Sisim na Dɛɛ.

¹⁸ Ɛ mɛwala djas, waabka nɛ Zɛɛb tɔ membi mɛ mendjaala djas, djaalaka nɛ Zɛɛb nɛ ghwyil ɛ Sisim'ɛ. Dika ndjema tɔ mendjaala, sa bi áákat, ghɛɛdjaalaka Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ bɔɔ Zɛɛb djas.

¹⁹ Baadjaalaka Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ lam, ɛtɛp nyɛ needjɛ mɛ etɛtɛ mɛkpa mɛ di egoka nɛ ɛlɔo ɛ ghɛɲ mɛ di elii ɛ, etɛɛ nɔ́á, mɛ neewyisal nɛ ààbɛ nɛ bwoo sa di syela tɔ Mbɛɛ Bhaadal ɛ.

²⁰ Ye nakoozobɛ nɔ́á, nenak mɛ ɛ́ ɛ mbok, mɛ ɛ́ ngoola-ngoola ɛ Yezu Klisto, nyɛ nalwom mɛ ɛtɛp mɛ neegoola Mbɛɛ Bhaadal. Djaalaka nɛ Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ lam, etɛɛ nɔ́á, mɛ neegoola yɛ dɔ́a ye di egoka ɛ.

Mɛswosel

²¹ Tisik mɔn nyɛɛg'ena, mot di esa mɛsa mɛ Ghɛɲ tɔ ɛlooba ɔ, waalɛɛ bin dɔ́a mɛ di ɛ, etɛɛ nɔ́á, bi neegu sa djas mɛ di sa ɛ.

²² Mɛ dhis nyɛ pɛ yebɔ ɛ, etɛɛ nɔ́á, nyɛ eezɛbaɲa bin dɔ́a bis di pɛ kak ɛ, dɔɔ nɛ etɛɛ nɔ́á, nyɛ needjɛ bin mɛghaaz.

²³ Beta nɔ́á, Zɛɛb Sɛɛg'ena nɛ Ghɛɲ Yezu Klisto djɛ biyɔ djas bɔn nyɛɛg bam egwym. Beta nɔ́á, Zɛɛb sa nɔ́á, bi kwyɛla pak'en, nɛ nɔ́á, bi dum koɲ nɛ Zɛɛb baawozal.

²⁴ Beta nɔ́á, enɛm nɛ embɛɛ e Zɛɛb di nɛ bot ɛ di ekwyɛl Ghɛɲ'enaka Yezu Klisto nɛ lyem wat ɔ.

Mekana e Pól, Pe daa bot e Ghaada Filip Eniel

Pól nakus zeege ndjaa mendjaala ghaada Filip e, é mædjon me ebá egoola Mbée Bhaadal. Ye é zeege mendjaala meken Pól nakus kó kyee dik Elap e. Ghaada Filip é pe éko e dik ne pe edjem e dwoo e kyee dik Ghelek, tó kyee dik Masedwan.

Mekana e Pól pe daa ekeletye ghaada Filip lyaal e tete egwakel nye di ne ye pak be ne bot e zeege ndjaa mendjaala e. E sok nye nadi ekwyal mekana tak e, nye nadi é é membok. Etep tak e lyem'e nadi ekpaa etee náá, nye nabe aabe ne ghwyil ekwyee be. Pól epekwyel edje be meghaaz, etep be neepyet tó edum e konj e lóo ne Zeeb. Deenek, nye epelee be kwyl nye di ne ye ne náo. Nye epebaabem ba kó esu e lóo. Etee náá, bedhiiti bot epegoola bhaadal mekonj etep be neekékók kó lóo (1.15-17; 2.21; 3.2,18). Pól epegek ekyeed bot e be ne be náo di egyee tó mesa o pe ghaada Filip. Nye nagek deenek e, etep be neekékwyee bot e zeege mendjaala, da be é bula ne menduk máo (2.19-30). Pe yóbó kyee, bot e ghaada Filip naakyeed metom pe daa Pól (4.10-20). Tó mekana Pól nakyeed pe daa bot e Filip e, nye naaghaapee be. Nye naadje be pe melyo, etep be neebela meghaaz kó esu edum e konj e lóo ne Zeeb.

Pól eeka é mis me bot e ghaada Filip etep di dum ne tsik ne esyee e Gheŋ Yezu e (2.6-11). Yezu naabet ekum nye nadi ne ye pe daa Seeg e. Dum ne tep tak e, Zeeb nadje nye di ekukuma kó bot djas ne kó esonok djas. Ye é tyee wat ne dáa Pól nalum konj ne ebóo bot e nye nadi egu pe Yeluzalem e (3.3-10). Deenek, nye naamyaa ezuk kó esu e Yezu Klisto batakekum tó membok. Nye é ndjem etep edje tsik'e met, kó esu e edum konj e le ne Yezu. Nye é ne ebwaalel náá, nye waagom dhiiti dwoo pak myonj. Nye epelyo ne bot e Filip náá, be du geka ye (3.17; 4.9).

Tó ekwyaala mekana me djas, Pól nadi emyaala ne sa edum e konj e le ne Zeeb di edje nye e. Nye epedje meghaaz ne bot e Filip náá, be di tó memyaala. Memyaala menek goka é ne edi tak ye nakoozodi tó metsak, ne tó mezuk, é gheŋ ekeletye di tó egwakel pak'óo e, Gheŋ Yezu e ne náo.

Meswosel

¹ Ye é mam Pól ne Timote ekwom e mesa e Yezu Klisto. Bis kwyal mekana mak e, etep bot e ghaada Filip, ne bot di mos bot e Zeeb kó esu e Yezu Klisto o. Dóo ne bot e di edjeed zeege ndjaa mendjaala o, zenáo eDhyakéle.

² Beta náá, Zeeb Seeg'ena ne Yezu Klisto Gheŋ'enaka sa bin enem ne embée ne edje bin egwyem.

Pól epebulal bháo ne Zeeb

³ Me ne bulal bháo ne Zeeb é mewala djas me di etaala ne nen e.

⁴ Me ne dyeebamyaala é mewala djas me di edjaala etep'en e,

⁵ kó esu e mekwyea me bi nakwyee me tó egoola Mbée Bhaadal, kana dwoo bi nakan emyaal Zeeb e kekum dwoo pan mos'ak.

⁶ Tin, me é ne ebwaalel náá, Zeeb mot nakan mbée mesa mak pak'en o, nye aató ne ye, kesilal dwoo ebula e Yezu Klisto.

⁷ Me é ne gham ewa bin tó lyem'am. Etee náá, biyo djas e sama ne nam tó ekee ee Zeeb nadje me e. Ne tseetse, bi é sama ne nam ye nakoozodi, dáa me di nenak é membok'ak neghu é sok me di elyaal ne bot náá, Mbée Bhaadal me di egoola e ye é etseetse e.

⁸ Zeeb é tyaases'am, me ne kwyl biyo djas dáa Yezu Klisto di ekwyl bin e.

⁹ Gwakeka sa me di ewaab ne Zeeb to mendjaala mam e: ye é náá, bi di ne mekwyla pak'en dhaa tye. Da bi é di bot ettiibal ne bot egu etep enyoepe.

¹⁰ Deenek, bi needi ne ghwyil ettiibal sa di enyoepe e. Tin, bi aadi é áábe ne edhuud, áábe ne sa ebiyo wat dwoo Klisto aazyé é.

¹¹ Beta náá, bi di ne mesa me epiki e Zeeb di to len ebupe ko esu e Yezu Klisto, etep eduwal e Zeeb, ne edje nye duma.

Mbee Bhaadal epegoolaa djala dik

¹² Bon nyee, me kwyl e bi gu náá, sa me naboma ne ye é, ye naasa náá, Mbée Bhaadal goolaa djala dik.

¹³ Deenek, esodja ee di ebaal ndjaa boo kukuma o ne bedhiiti bot djas ne kagu nenak náá, me é é membok e etee náá, me é mot-mesa e Klisto.

¹⁴ Daa bete bon nyee nabee me é membok e, bete ne bot pak'oo naazewa ebwaalel e loo ne Gheh, boo batabela meghaaz me egoola Mbée Bhaadal e Zeeb áábe ne bwoo.

¹⁵ Ye é tsetse náá, bedhiiti bot pak'oo epegoola Mbée Bhaadal e Klisto ne mbee lyem. Etee náá, be é ne mbee egeka ne nam. Tin, bedhiiti bon nyee goola Mbée Bhaadal e Klisto e ne mbee lyem.

¹⁶ Bot e di egoola Mbée Bhaadal ne mbee lyem o, be goola ye ne kwyl djas. Etee náá, be ne gu náá, mesa mam wak é elyaal ne bot náá, Mbée Bhaadal me di goola e, ye é tsetse.

¹⁷ Tin, bedhiiti bot goola Mbée Bhaadal e Klisto e ne mbee lyem. Ekwosak e loo é epul, be san e náá, be baabil mezuk mam to membok.

¹⁸ Ye nakoozodi náá, egeka boo é enyoepe neghu egeka boo áányo, sa di enyo e, ye é náá, Mbée Bhaadal e Klisto epegoolaa. Deenek, me é ne memyaala, me aazodidi é to memyaala.

¹⁹ Etee náá, me ne gu náá, etep binek djas lyaal e náá, Zeeb waatsik me ko esu e mendjaala men ne ghwyil e Sisim e Yezu Klisto di ekwyee me e.

²⁰ Tin, me tok ne ghwyil edi ne sen daa ye di náá, me é ne boo ebwaalel e. Mos, me nakoozogwe, me nakoozodi ne tsik, duma e Klisto aadi é ne nam é edi djas me aadi é.

²¹ Etee náá, ye é be mam o, Klisto é di tsik. E di'enek, esyee moo é mbee sa.

²² Tin, ye be náá, edi ne tsik epesa náá me sa enem esa o, é di'enek, me áagu sa me aasée pak esyee ne tsik e.

²³ Me moo é pak beman, me epekwyel ebet tsik me di ne ye'aak, etep me needi sama ne Klisto. Deenek e di enyoepe e.

²⁴ Tin, ye é enyoepe ko esu e len náá, me zoodi ne tsik.

²⁵ Daa me di ne ebwaalel e tsik daak e, me ne gu náá, me aadidi é sama ne nen etep me needje bin meghaaz me etó sok, ne edi e to memyaala to edum e kon ne Zeeb.

²⁶ Etee náá, é gheh me aabula zedi pak'en e, bi aadi é ne memyaala ko esu e sa Yezu Klisto aasa ne nam e.

²⁷ Bi goka é ne eke daa Mbée Bhaadal e Klisto di ellee e. Tin, me zye zeebe bin neghu me di áazyé o, ye nyó é náá, bi é di ghin to sisim wat. Ye nyó é náá, bi é di epyet ne lyem wat etep edum e kon ne Zeeb ko esu e Mbée Bhaadal.

²⁸ Sa bi áagwak bwoo ne bot e mebhuka men. Ye aadi é ndem di elyaal náá, biyo, bi ezebela tsik, boo, be ezewo ze. Tin, etep binek djas dus é pe daa Zeeb.

²⁹ Etee náá, Zeeb naadje bin ghwyil esa mesa me Klisto. Tin nye naadje bin mbee bhwoob edum e kon ne ne. Ye áapasik tin, nye naabaadje bin ghwyil ezuk daa nye nazuk e.

³⁰ Mena epeduuka tuub wat. Bi ne gu enyoepe náá, é gheh sok me nadi eduu tuub tak, nenak me baazoduu é tuub tak wat. Mos, biyo é kadi eduu tuub tak.

2

Klisto moo é mot-mesa

¹ Egwakel ε len ne Klisto ne dje bin meghaaz e? Bi ààbela meghaaz tō Kwyl ε Klisto? Bi é tō egwakel ne Sisim na Dee? Bi é ne kwyl ne lyem ghoŋ ne bōn beśō bin e?

² Ye be deenek ō, saka náá, me di tō memyaala é bemewala djas. Dika tō egwakel pak'en. Betka náá, elyem bin di ne esiiza wat, elyem bin di tō esa djas bi di ekwyl esa ε.

³ Sa bi àasa dhiiti sonok ne mbee lyem, sa bi àasaa náá bot duwal min men. Tin, bi goka é ne edi tō mesila, beeka náá bōn beśō bin eedhaa bin.

⁴ Deenek, sa mot àazokwyεεg nyel'e met, ye nyō ε náá, nye baakwyεεg bedhiiti bot.

⁵ Dika ne mbee mefulu dāa Yezu Klisto nadi ne ye ε.

⁶ Nyey mot di tyee wat ne Zeeb ō, nye nabe é àakwyl eben ε nyel kō esu ε tak.

⁷ «Ààbe», nyey emet naabyen etep djas nye nadi ne ye ε, etep edi kwom.

Nye nakadi é mot pak bot.

Nye nabyel ε mot ne nyel epuud dāa bot djas.

⁸ Nye naamyaał edi tō mesila.

Nye naalyaal elooba ε le kekum dwoō esyee, esyee ε nye nabemaa é melaaba ε.

⁹ Dum ne tep tak ε Zeeb naben nye.

Nye naadjε nye di di edhaa edi djas ε, ne din di kō min djas ε.

¹⁰ Nye nakwyl ε náá,
bot djas tō gwoo,
kō bōs zenō si bōs,
pyak meboŋ mō si sok bhwoob ε Yezu,
etep eduwal din ε le.

¹¹ Nye nakwyl esa deenek ε, etep bot djas neeke kō esu ε duma Zeeb Seeg náá: «Ye é Yezu Klisto é di Gheŋ!»

Kaska dāa mengel kō εko ε bōs

¹² Bōn nyεεg bam, bi nadi elooba ne nam é sok me nadi pak'en ε. E di'enek, dāa me kadi mos ààbe pak'en ε, gheeleloobaka ne nam dhaa dāa bi naboozeyε ne esesa mam pak'en ε. Deenek, waka zii tō mesa etep elyaal náá, bi é ne tsik, da bi elyaal náá, bi ne kaab Zeeb εbuepe.

¹³ Etee náá, Zeeb nyey emet ε di edje bin ghwyil, etep bi neesa ekwosak ε le dāa nye emet di ekwyl ε.

¹⁴ Saka mesa djas, ààleka, ààwaya,

¹⁵ etep bi needi àáliiaa ne ye ebiyoεpe, bi needi bot ε epiki. Bi needi bōn Zeeb, ààbe ne ndje tō sama bembee ε bot, bot ε ebiyo kō εko ε bōs'ak. Deenek, bi goka é ne ekas tō lō ε dāa ekwyikwyen tō gwoo,

¹⁶ ne egoola be mekpa me tsik. Deenek, me é ne ghwyil emyaala ne nen dwoō Klisto aabula ε, etee náá, mesa mam ne mezuk mam nabe é ààbe e toto.

¹⁷ Ye kobe náá, ghiya yam eesee etep ekala kō buwa bi di edje ne Zeeb, etep mesa me edum ε koŋ ε len ne ne ō. Ye sael deenek ō, me aadi é ne memyaala, me aasa náá menabelka djas di tō memyaala.

¹⁸ Ye é tyee wat ne biyo, bi goka é ne edi tō memyaala, da bi ewa me tō memyaala men.

Pōl epelwom Timote be ne Epafloodhit pe daa bot ε Filip

¹⁹ Ne ebwaaalel me di ne ye ne Gheŋ Yezu ε. Me bee ekee náá, me moo aadhis Timote pe daa lin. Etee náá, é sok nye aadjε me menduk min ε, me aabela meghaaz.

²⁰ Ye é nyey zodi ekem me tó etep bam. Nyε é di etaala ne nen ne tseetse tyee wat ne nam.

²¹ Etee náá, bedhiiti bot suu é ekoobal etep bɔɔ met, àakoobal ye Yezu Klisto.

²² Biyɔ bemet ne gu dáa Timote nalyaal esosoob be, dáa mɔn di ne seeg ε. Nye naazekwyee me tó mesa me egoola Mbεε Bhaadal.

²³ Me é ne ebwaaalel náá, me aadhis bin nwyak ε é sok me aabee náá, etep bam moo é enyɔpe ε.

²⁴ Kɔ esu ε Gheŋ, me é ne ebwaaalel náá, me moo aazyε zebee bin.

²⁵ E di'enek, me bee é náá, ye é enyɔpe náá, me bulal bin mɔn ε nyεeg'ena Epafloodhit. Nyε é mot di egyee bis ne ne tó mesa me Klisto ɔ, mot bis ne ne di eduu tó mesa me egoola Mbεε Bhaadal ɔ, mot bi nadhis me nwyak étεp nye neezekwyee me tó mesa me nadi esa ε.

²⁶ Nyε nadi é ne gwyε ebaabee biyɔ djas. Deenek, nyε naadyeebatun é sok nye nagu náá, bi naagwak náá, nyε nadi ebe ε.

²⁷ Nyε naadyeebabe, kunaa-kuna ne εsyee. Tin, Zeεb naagek nyε ghoŋ, àakoobe ne nyey nye emet, ye é dɔɔ ne mam, étεp me needi aadi ne boo ghoŋ tó lyem.

²⁸ Dum ne tεp tak ε me di edhis bin nwyak ghaal-ghaal, étεp bi neemyaala é sok bi aaboma ε. Etεp me needi àabaadi ne ghoŋ tó lyem.

²⁹ Deenek, myaalka nyε ne boo memyaala djas, dáa mɔn ε nyεeg'en tó edum ε koŋ ne Gheŋ. Bi goka é ne edi ne lyem ne mbi binɔk bot,

³⁰ etee náá, nyε nabe é nyε naawaagwyε étεp mesa ε Klisto. Nyε naaka nyel étεp ezekwyee me tó mesa me bi nadi àabe ne ghwyil ezekwyee me biyɔ bemet ε.

3

Pol zowa ebwaaalel ε le ε ne Yezu

¹ Nenak, bɔn nyεeg bam dika ne memyaala tó egwakel ε len ne Gheŋ. Ye be náá, me epebasal elee bin sa me nazekwyal ɔɔ, ye é étεp ebaal ε bin.

² Dika etsetape ne bot ε di esa ebiyo ɔ. Bot binɔk é beghil ε beka, be bee beka ε dáa boo sonok!

³ Ghuna, ye é menabelka é di ne tete beka, etee náá, mena epesaka mesa me Zeεb tó Sisim ye. Menaka é ne memyaala étεp edi ε sama ne Yezu Klisto. Mena àawaka ebwaaalel ε lena kɔ esa ee bot ε bɔs di esa ε.

⁴ Mam pe é ne ghwyil ε diig bet kɔ esu ε embi bemesa me bot ε bɔs di esa ε.

Me aadi é ne boo gham esa ye dhaa bɔɔ.

⁵ Me naniigelaa beka ε, melu meten ne elɛl bhis ebyel ε lam. Me é mot kyee dik Yisalael, mot mbyak ε Beεzame. Lii'am é ebhele, me nabyel ε tó mɔ bot ε mbyak ebhele. Me nadi eduwal etsi eYuda dáa tete Falizye.

⁶ Me nadi é ne zii dhaa tyε, é sok me nadi etiig bot ε nadi edum koŋ ne Klisto ɔ. Dum ne tsik epiki nakwyalaa tó mekana me etsi ε, me nadi é àabe ne ndje.

⁷ Tin, sa me nadi ebee náá ye é enyɔpe ne nam ε, me kabee ye mos ε é mis toto kɔ esu ε Klisto.

⁸ Esa djas me nazesa ε, me kabee ye é mis me toto, kɔ esu ε sa di ne boo metan dhaa esonok djas ε. Sa tak é egu ε Yezu Klisto Gheŋ'am. Dum ne ne, me eezekat esa esonok djas. Etεp edi ε sama ne Klisto ε, me kabee esonok binek djas ε dáa eput esonok di egoka ne emwasaa kɔ ekwyiid ε.

⁹ Etεp me needi sama ne ne enyɔpe, me àakakwyεeg nyel'am met. Me tokape mot epiki kɔ esu eduwal etsi. Me é mot epiki etee náá, me epedum koŋ ne Klisto

mot di mot epiki ɔ. Mbi yenek epiki dus é ne Zeeb. Nye é di esa náá, mot di piki kɔ esu e edum konj ne ne.

¹⁰ Sa djas me di ekwyel e, ye é náá, me gu Klisto ne mebwala me yii egom bhis esyee, ne ezuk sama ne ne, ne ebaagwyé sama ne ne.

¹¹ Me é ne ebwaalet náá, mam pe aagomlaa pak myonj.

Tete mepek me esum ekaab etep ebela efute

¹² Me aapake náá, me eezebela efute me di esanj e, neghu me é mot di egu etep djas ɔ. Tin, me dinaa tɔ esum e kaab etep ebela efute, etee náá, Yezu Klisto eezewa me tɔ ze ye.

¹³ «Ààbe» bon nyeeɓ, me ààbee náá, me eezebela efute tak. Tin, esok me di esa dhiiti sonok e. Me kadjoak e pe sok, ààkadjoak pe bhis konj'am. E di'enek, me dyeebasa meghaaz e etep edu etep di pe sok e.

¹⁴ Deenek, me dyeebasum kaab e etep me neebela efute ee Zeeb. Ye é sa Zeeb nakwom me e, é sok nye nadjoo me dum ne sa Yezu Klisto nasa kɔ esu e lam e.

¹⁵ Menabelka djas bot dinaa mena eezepyetka tɔ edum e konj ne Zeeb ɔ, mena goka é ne esiiza deenek. Tin, mena ààbaadika ne dhiiti egeka e sis ɔ, Zeeb e waalyaal dáa mena di egoka ne esa e.

¹⁶ Ye nakozoodi dáa, dhjoogheeduka ze Zeeb nalyaal mena e, yii bot di boozeye ne eduka dɔ ne mus e.

¹⁷ Bon nyeeɓ, biyɔ djas duma mefulu mam. Deenek, bi goka é ne edu mefulu me bot e dinaa, be epedu mefulu ee be nabanja pe daa les e.

¹⁸ Me ne dyeebalee bin ye ngwyis. Nenak yak, me epebaabasal ne menal é mis: Ye é ne mbula bot di ekake mos dáa bot e swaka mezuk e Klisto é melaaba.

¹⁹ Be aaswala e, be eezewo ze, etee náá, zeeb ɔ é mɔ. E di'enek, be ne myaala ne esa esyen be di esa e. Tɔ esimza bɔɔ, ye é esa e bɔs.

²⁰ Ye kabé menabelka ɔ, menaka é bon Zeeb. Dum ne tep tak e, mena dika ebhwood Metsik bot'enaka, Ghej Yezu Klisto.

²¹ Deenek, nye waaswola mbee nyel ee bot dika ne ye'aak, etep ye neenɔɗel ne nyel' e di ne duma e. Tin, nye aasa ye e ne ghwyil di sa náá, esonok djas looba ne ne e.

4

Melyo ne metinj

¹ Bon nyeeɓ bam, biyɔ bot e me di ekwyel ebaabee ɔ, biyɔ é di esa náá, bum lyem'am di tɔ memyaala, biyɔ é di kɔtɔ duu'am. Deenek, bon nyeeɓ bam, dika sosoob tɔ egwakel ne Ghej.

² Wɔy Evodhi ne Syntis, me epedjaala ne nen, dika tɔ egwakel pak'en sama ne Ghej.

³ Dɔɔ ne wɔy, mot di sosoob tɔ esa mesa bɔɔg wat ne nam ɔ, me epewaab ne nɔ náá, wɔ kwyye boa ba binɔk. Etee náá, be naadyeebasa meghaaz é ekwyee tɔ mesa me egoola Mbée Bhaadal. Ye é tyee wat ne Kelemɔ ne bedhiiti bot e mesa, yii min mɔɔ di tɔ mekana me tsik e.

⁴ Dika tɔ memyaala e mewala djas kɔ esu egwakel e len ne Ghej. Me epebaabasal náá, dika ne memyaala.

⁵ Beta náá, bot bee enem esa bin, etee náá, ebula Ghej eezekuna.

⁶ Nábemka ba ne dhiiti sonok, ye nakoozodi dáa. Ye goka é náá, bi djaala, ne eduwal zenɔɔ ebulal bhɔɔ dum ne esonok djas bi di ewaab ne Zeeb e mewala djas e.

⁷ Beta náá, egwyem e Zeeb di edhaa etsonj djas e, baal elyem bin ne ebaal esimza bin tɔ egwakel ne Yezu Klisto.

⁸ Deenek, ne bɔn nyɛɛg bam, waka lyem tɔ sa djas di enyɔ ɛ, ne sa djas di egoka ne ekwyɛlaa ɛ. Bi goka ɛ ne ɛwa lyem tɔ sa djas di tɛɛtɛ ɛ, sa di egoka ne duu ɛ, sa djas di piki ɛ, sa djas di dɛɛ ɛ. Deenek, bi goka ɛ ne ɛwa esiiza bin tɔ esa djas di egoka ne ɛduwal nɛghu ɛwa lyem.

⁹ Waka, esa djas ee bi nadjek ne nam ɛ, ne esa djas bi nagwak ne nam, zɛnɔɔ esa djas bi nabee me esa ɛ, waka ye tɔ mɛsa. Tɔ etɛp binek djas, beta nɔ́á, Zɛɛb mot di ne egwyem ɔ, di ne nen sama.

Pɔl ɛpeghaapeɛ bot ɛ ghaada Filip

¹⁰ Mɛ dyebagwak mɛmyaala ɛbuɛpe kɔ ɛsu ɛ Gheɲ etɛɛ nɔ́á, bi eelyaal me lyaal sis kwyɛl bi di ne ye ne nam ɛ. Mɛ ɔ́apake deenek etɛɛ nɔ́á, bi ɔ́akataala me. Tin, ye ɛ nɔ́á, bi nabe ɛ ɔ́abelamɔɔ ɛpɛɛd ɛwala ee lyaal me kwyɛl tak.

¹¹ Tin, me ɔ́alii deenek etɛɛ nɔ́á, me ɛ tɔ ɛsɛɛga. Bela nɔ́á, me naadjek dɔ́a mot di egoka ne emyaala ne sa nye zodi ne ye ɛ.

¹² Mɛ ne gu dɔ́a me di egoka ne ɛdi tɔ edjel nɛghu tɔ mɛnyɔ ɛ. Mɛ naadjek mɛpek me ɛdi tɔ mɛmyaala ɛ mɛwala djas ye nakoozodi nɔ́á, me ɛ ne za nɛghu me ɛ ne djil. Ye nakoozodi nɔ́á, me ɛ tɔ mɛvu nɛghu tɔ ɛsɛɛga.

¹³ Tin, me ɛ ne ghwyil esa esa binek djas etɛɛ nɔ́á, Klisto ɛpedje me ghwyil.

¹⁴ Deenek, bi naasa enyɔɛpe ɛ sok bi nadi egek me ghoɲ kɔ ɛsu ɛ mezuk mam ɛ.

¹⁵ Biyɔ bot ɛ ghaada Filip, bi ne gu biyɔ bɛmet nɔ́á, ɛ gheɲ me nadus kɔ ghaada Masedwan ɛ, ɛ sok me nakan egoola Mbɛɛ Bhaadal ɛ, bi nabe ɛ sim zɛɛga ndjaa mendjaala me wat nakwyee me ɔ.

¹⁶ E sok me nadi tɔ ghaada Tesalonik ɛ, ye nabe ɛ bi naadhis me sa djas me nadi ne gwyɛs tak ɛ.

¹⁷ Ye tok nɔ́á, me saɲ ɛ nɔ́á, bi gheedhis-dhis mɛtom. Tin, me kwyɛl ɛ nɔ́á, Zɛɛb sa bin enɛm kɔ ɛsu ɛ sa bi nadjɛ me ɛ.

¹⁸ Mɛ naabela esa djas ee bi nadhis me ɛ. Mɛ tokape ne gwyɛs dhiiti sonok, etɛɛ nɔ́á, me naazɛbela ye ɛ mɛmbɔ me Epafoloodhit. Tin, esa ee bi dhis me ɛ, ye ɛ dɔ́a ɛtom na mbɛɛ mɛnuub, ye ɛ buwa Zɛɛb di emyaala ye ɛ, buwa nye di ekwyɛl ɛ.

¹⁹ Zɛɛb'am ɛ waadjɛ bin esa djas ee bi aadi ne gwyɛs tak ɛ, tɔ duma mɛvu me nye di ne ye, kɔ ɛsu ɛ egwakɛl ɛ len ne Yezu Klisto.

²⁰ Beta nɔ́á, duma di ne Zɛɛb Sɛɛg'es kɔm-kɔm sii ne kɔm! Amen.

Mɛswosel me mɛsik

²¹ Swoska bot djas ɛ di edum koɲ ne Zɛɛb ɔ ne din ɛ Yezu Klisto. Bɔn nyɛɛg bin, bot ɛ bis ne bɛ nɔɔ di ɔ, bɛ eeswos bin.

²² Ekeletye djas eeswos bin, dan-dan ɛ bot ɛ di esa mɛsa tɔ ndjaa boo mɛkoozi Sezaad ɔ.

²³ Beta nɔ́á, enɛm ne embɛɛ ɛ Gheɲ Yezu Klisto ne Sisim Zɛɛb di ne biyɔ djas.

Mekana e Pól, pɛ daa bot e ghaada Kolós Eniel

Ghaada Kolós e ghaada di pɛ esila dwoo kyee dik Azi Minɛɛd, di edjooaa mos Tuulki'ak. Deenek, Pól nabe é aakebee bot e zɛɛga mendjaala ghaada yenek. Mot nakus yɛ ɔ, ye nabe é Epafalas, ngot tɔ sama bɔn nyɛɛg bɛ nɛ bɛ nɔɔ di sa mɛsa ɔ (1.7; 4.12).

Pól nagwak náá, bot e epekɔ ekeletyɛ tɔ ndjaa Zɛɛb ghaada yenek. E sok bot binɔk nadi elyo bot ɛ, ye nabe é àadi tyee wat nɛ mɛlyo mɛ Mbɛɛ Bhaadal ee bot e lwoma nalyo é mɛkɛn ɛ. Bɛ epeleɛ nɛ bot e ghaada Kolós náá, bɛ du mɛtɪŋ mɔɔ namwa, nɛ baasa náá, bɛ djaala nɛ membɪ mɛbwala di kɔ ɛkɔ e bɔs ɛ. Pól é membok, nyɛ tok nɛ ghwyil ɛtɛ kɔ. Nyɛ bookwyal mɛkana nɛ bot e Kolós.

Mekana menek nɛ bot e Kolós ɛ, Pól nadi elyaal bot «mot Klisto di ɛ!» Ye kwyɛl ɛ lɛɛ náá, mot Zɛɛb nazesɛɛ nɛ ɛlwom ɛtɛp ɛtsik ɛ bot ɔ. Pɛ Kolós bot nɛ gwak bwoo nɛ esa e mɛbwala bɛ di ààbee ɛ, ee di náá, ye é nɛ ghwyil mɛbwala di kɔ bɔs ɛ. Ghuna, *Klisto nɛ bwala dhaa nwyak tak*. Eghɛŋ Yezu Klisto nagwyɛ kɔ mɛlaaba ɛ, nyɛ naasa náá, eghwyil e mɛbwala di kɔ bɔs ɛ, lik nɛ syen. Eghɛŋ nyɛ nadjɛ tsik nɛ mɔn'ɛ Klisto, Zɛɛb naadis eghwyil mɛbwala djas di kɔ bɔs ɛ. Ye é ɛtɛp tak ɛ Zɛɛb nasa náá, Klisto di lo mɛsɔ mɛ zɛɛga ndjaa mendjaala. Zɛɛga ndjaa mendjaala é dáa nyɛl ɛ Klisto, da ekyes ɛ kadi é ekeletyɛ zɛɛga tak. Ye é nyɛy é di Kukuma e bot djas zedum kɔŋ nɛ Zɛɛb ɔ, ye kwyɛl ɛlɛɛ ɛ mot di edjɛ bot tsik na bes tɔ ɛgwakɛl nɛ Zɛɛb. Tin, tɔ eduwa Zɛɛb ɛ lɔɔ, bot é zedum kɔŋ nɛ Zɛɛb bɛ eebela di tɔ ɛsyee nɛ ɛgom ɛ Klisto. Deenek, bɛ moo é bot é na bes.

Tɔ pes mɛkɛn e mɛkana mak, ɛlanɛl 1.1–2.5, bi é waabee dhiiti djeeb di eduwal *Klisto dáa Gheŋ bhwak* nɛ yii zɛɛga ndjaa mendjaala. Bi é baabee tɔ ɛlanɛl 1.15–20. ɛsok nɛ bot neebela djeeb yenek, ye é nɛ mendjaala dum nɛ bot e ghaada Kolós. Bi é aabela ye é tɔ ɛlanɛl 1.3–14. Bhis djeeb tak, Pól ɛpebanja mɛsa mɛ dum nɛ zɛɛga ndjaa mendjaala. Bi é aabela ye é tɔ ɛlanɛl 1.24–2.5.

Bhis tak, mot nakwyal mɛkana ɔ, epeleɛ nɛ ekeletyɛ Kolós náá, bɛ é kobaka, 2.6–23. Sa bɛ àagwak bot é di elyo bot embɛɛ mɛlyo ɔ. Bɛ goka é nɛ ɛdi tɔ ɛdum ɛ kɔŋ nɛ Zɛɛb bɛ nabela ɛ.

ɛtɛp ɛsilal, mɛkana ɛpedjɛ mɛlyo ɛtɛp mot needi nɛ mbɛɛ mɛfulu tɔ zɛɛga bot, tɔ mɛbyɛl, dɔɔ nɛ kɔ ɛkɔ e bɔs, 3.1–4.6.

Mekana tak kɛsik é nɛ bɛmɛsɔwosel (4.7–18).

Mɛkpa mɛ di tɔ mɛkana kakyeeda nɛ bot e ghaada Kolós ɛ, dinaa dɔɔ nɛ mos ɛ mɛtanɪ. Klisto eepek bot ɛ bɔs si ghwyil ɛ bot ɛ mɛbhuka. Nyɛ eebaapek bot ɛ zɛɛga ndjaa mendjaala nɛ sa nadi ebɛk bɛ ɛ, nɛ sa di esa náá, bɛ zyala ɛ.

Mɛsɔwosel

¹ Ye é mam Pól, mot-lwoma ɛ Yezu Klisto tɔ ɛkwosak ɛ Zɛɛb, nɛ mɔn ɛ nyɛɛg'ɛna Timote.

² Bis kwyal mɛkana mak ɛ, ɛtɛp bɔn Zɛɛb di pɛ tɔ ghaada Kolós ɔ, bɔn nyɛɛg bina bot é di sosoob tɔ ɛgwakɛl nɛ Klisto. Beta náá, Zɛɛb Sɛɛg'ɛna dje bin enɛm nɛ embɛɛ nɛ egwyem.

ɛbulal ɛ bhɔɔ nɛ Zɛɛb

³ Melu djas bis nɛ bulal bhɔɔ nɛ Zɛɛb, Sɛɛg ɛ Gheŋ'enaka Yezu Klisto, é sok bis di edjaala ɛtɛp'en ɛ.

⁴ ɛtɛɛ náá, bis naagwak bot elii kɔ ɛsu ɛ ɛdum ɛ kɔŋ ɛ len nɛ Yezu Klisto, zɛnɔɔ kwyɛl bi di nɛ yɛ nɛ bot djas zedum kɔŋ nɛ Zɛɛb ɛ.

⁵ Bi sa deenek ε, etεε nάά, bi ε ne εbwaalel nάά, bi ε waabela sa Zεeb nazekoobal bin ye pe to gwoo ε. Eghen bi nagwak Mbεε Bhaadal, ee di mekpa me etseεtse ε, bi naagwak bot elii kō esu ε etεp binek.

⁶ Mbεε Bhaadal tak naake kō eko ε bōs djas. Mbεε Bhaadal tak nabe ε, ye naakan edje bhum edi djas. Ye ε tyee wat dāa ye nasael pe yebō dwoo meken «tōō» ε. Ye nabe ε, ε sok be nagoola bin enem ne embεε ε Zεeb ε. Tin, ye nabe ε bi naagwak ne egu nάά, ye ε tseεtse nάά, Zεeb epelyaal enem ne embεε be djas ne bot.

⁷ Ye ε Epafalas, mōn nyεεg'es bis di ekwyel ο, mot bis ne be nōō di esa mesa ο, nyε ε nadjε bin melyo menek. Nyε epesa mesa εtεp'en dāa mot esosooō to mesa ε Klisto.

⁸ Nyε eesa nάά, bis gu dāa Sisim na Dεε di esa nάά, bis kwyel bōn besō bina to εdum ε koj ne Zεeb.

⁹ Ye ε εtεp tak ε bis di āakat εdjaala etεp'en, kana elu ε bis nagwak tεp'en eliiaa ε. Bis epedjaala ne Zεeb nάά, nyε lyaal bin ekwosak ε le enyōepe, kō esu etson ne metselal me Sisim'ε di edje ε.

¹⁰ Bis djaala Zεeb ε etεε nάά, bi neeke dāa nyε di ekwyel ε, ne esesa mesa dāa nyε di ekwyel ε. Nyε waamyala ne enem esa djas ee bi aadi esesa ε. Deenek, bi ε waatō sok to egu etεp Zεeb enyōepe.

¹¹ Bis ε epεbaadjaala ne Zεeb nάά, ne ghwyil'ε di āābe ne esik ε, nyε dje bin meghaaz εtεp bi needjisal etεp djas ne εmaad ε lyem. Ne memyaala djas,

¹² bulalka bhōō ne Zεeb Σεεg. Ye ε nyey ε nasa nάά, bi di bot aabela mevū me nyε nakek ε. Ye ε εtεp bi needi bot be to eyon ε mekas.

¹³ Tseεtse nyε naapek mena si bhel mebwala me Satan di to ghoghom ε, εtεp etō ne nena to eyon ε mōn'ε nyε di ekwyel ο.

¹⁴ Ye ε dum ne mōn'ε tak ε, nyε napek mena to εbiyo, ye ε kō esu ε le ε mesyem mena napelaa.

Medjeeb me edje duu ne Klisto, nyey mot di Ghen bhwak djas ο

¹⁵ Klisto ε mbanja-mbanja ε Zεeb,
mot di āābeaa ε.

Nyε ε mōn'ε megwyaak,
nyε boo-mot ne esa djas nakusaa ε.

¹⁶ Ye ε ne ne ε Zεeb nakus esa djas:
esa ee di pe to gwoo ne yii di kō eko ε bōs ε,
esa ee di ebeaa ne mis ne esa di āābeaa ne mis ε,
esisim ne ekukuma esisim,
be mekoozi me esisim ne be mebwala.
Ye ε ne Klisto ε, esonok djas nakusaa, ye nakusaa ε, kō esu ε le.

¹⁷ Esok ne esonok djas ne kusel,
nyε nadi ε nyε moo tak.
Ye ε kō esu ε le ε,
esa ε bhwak djas di eke enyōepe.

¹⁸ Ye ε nyey ε di eedjeed zεεga ndjaa mendjaala dāa lo mot di edjeed nyel ε.
Ye ε nyε ε di esuk ε tsik.
Nyε ε mot meken Zεeb nalel egomal pak bot ε nazegwye ο,
εtεp nyε neekok kō esonok djas.

¹⁹ Zεeb nabe ε nyε eemyam ne tseεtse nάά,
mebwala me djas di to mōn'ε.

²⁰ Ye ε dum ne ne ε Zεeb namyaal εbulal kwyel'ε to esonok djas.
Ye ε kō esu ε ghiya mōn'ε nasee kō melaaba ε,
nyε nadjε egwyem εtεp bhwak djas,
ye nakoozodi kō eko ε bōs neghu pe to gwoo.

²¹ Eghen sok, biyo pe nadi é etsetape ne Zeeb, bi nadi é bot e mebhuka me ko esu ebiyo bi nadi egek esa e, ne yii bi nasa e.

²² Tin, nenak Zeeb eesa náá, egwakel bula pak biyo ne ne. Ye é ko esu e esyee e mon'e, mot naka nyel'e buwa etee náá, bi needi bot e dee é mis Zeeb, bot e di áábe ne ndje, áákobe-beak ne eton e wat.

²³ Tin, bi é goka ne edi to edum e kon ne Zeeb, edum e kon ne Zeeb di náá, ye pyet e ko epap na lyel-lyel e. Deenek, sa mot áábet náá, bi di etsetape ne ebwaalel e len ee bi nabela to egwak Mbée Bhaadal e. Ye é sa nagoolaa ko eko e bos djas e. Ye é ko esu e tak e mam Pol me moo mos mot-mesa e Zeeb.

Pol epesa mesa étep enem e bot e Zeeb ndjaa mendjaala

²⁴ Me moo nenak é ne memyaala étep mezuk me me zezuk étep'en e. Dáa Klisto nazuk e, nyel'am pe é to mezuk étep Zeeb ndjaa mendjaala. Ye kwyel eleé é náá, me emyaal ezuk ko esu e nyel e Klisto. Me zuk deenek o, ye é étep ekel yam bim mezuk ko mezuk me.

²⁵ Me moo mos é mot-mesa me Zeeb ndjaa mendjaala. Zeeb nalwom me e étep egoola mepka me enyoepé.

²⁶ Mepka me tak é, mepka me nye naloosyel ebhokak ne bot e bhwak djas e. Nenak, nye eelyaal ye ne bot e zedum kon ne Zeeb o.

²⁷ Etee náá, Zeeb nadi ekwyel náá, be gu mbée sa nadi syela e, esa ee nakobelaa étep bot e mbyak'e e. Beeka sa so tak e: Klisto é to len, nye epedje bin ebwaalel náá, bi é waabela yebó ekee to duma e Zeeb.

²⁸ Tin, bis epegoola Mbée Bhaadal e Klisto ne bot djas. Bis epedul melo ne elyo mot ne mot ne etson djas, étep mot ne mot neewoozal to tsik Sisim, to egwakel be ne Klisto.

²⁹ Ye é etep tak e, me di esa mesa me na lyel-lyel. Me epewa zii ne ghwyil e Klisto di esa mesa to lam ne mebwala me djas.

2

¹ Me kwyel e bi gu tuub me di eduu ko esu e len e, étep ekeletye ghaada Laodhise zenoo bedhiiti ekeletye di áágu me o.

² Me epelyel bham étep edje bin meghaaz, étep bi neekwyela pak'en ne lyem wat. Me baakwyel pe e, bi gu enyoepé esa nadi syela ee Zeeb tel mena ko esu e Klisto e, étep bi needi bekum e bot ko esu e tak.

³ Mevu me etson djas, ne yii egu e etep e syeela é to le.

⁴ Me lee bin etep bak e, ekaab náá, bot ezekokop bin ne elen etsal.

⁵ Ye nakoozodi náá, me é etsetape ne nen to epuud, tin, me é e ngwoob'en to Sisim. Me é ne memyaala dáa me di ebee bin to egwakel enyoepé ne dáa bi di epyet to edum e kon ne Klisto e.

Klisto é mot di edje tsik o

⁶ Deenek, dáa di náá, bi eezemyaal Yezu Klisto dáa Ghen e, keka to egwakel ne ne.

⁷ Pyetka to le dáa ekanal e le di epyet to bos e, da bi e dil tsik'en djas ko le. Dika ghin to edum e kon ne Zeeb, dáa be nalyo bin e, da bi é gheebubulal bhoo ne Zeeb.

⁸ Bi ekobaka, sa mot áákop bin ne elen e etsal, etson e bot e bos áával dhiiti sonok. Ye é elen etsal di ebela esuk to etep e bot e bos e, to embee sisim di edhek bot e bos e. Ye áábela esuk to ghwyil e Klisto.

⁹ Etee náá, sa djas di to Zeeb e, ye ezebe di to nyel e Klisto. Ye é «tooo» to le.

¹⁰ Ye é ne ne e, bi nabela esa djas. Nyey é mot di ekok ko ekukuma djas ne bemebwala djas o.

¹¹ Dáa bi moo tɔ egwakel nɛ Klisto ɛ, Zɛɛb eewa geka tɔ len. Geka tak ɛ ɛni ɛ beka, ye tok beka epuud bot ɛ bɔs di esa ɛ. Tin, ye ɛ beka di edus pɛ dáa Klisto ɛ, ɛtɛp ɛpɛk mena tɔ nyel epuud e syem ee bot di nɛ ye'aak.

¹² Etɛɛ náá, ɛ gheɲ bi naduwa Zɛɛb ɛ, bi nabe ɛ bi eedelaa sama nɛ Klisto. Tin, biyɔ pe, bi naabaagom sama nɛ nɛ, etɛɛ náá, bi naadum koɲ nɛ mɛbwala mɛ Zɛɛb, mot nagomal Klisto pak bot ɛ nazegwyɛ ɔ.

¹³ Eghɛɲ sok, bi nadi ɛ bi naazegwyɛ esyee ɛ sisim kɔ esu mesyem men, etɛɛ náá, bi nabe ɛ áaniigelaa beka di edus pɛ daa Zɛɛb ɛ. Tin, Zɛɛb eedje bin tsik sama nɛ Klisto, nyɛ eepel mesyem menaka djas.

¹⁴ Etɛɛ náá, nyɛ naazenyaa mɛkana mɛ nakwyalaa ɛtɛp ɛkwyosal mena ndje sɔs ɛ. Mɛkana mɛ tak nabe ɛ áàbɛ nɛ tɛtɛ egwakel nɛ nena kɔ esu ɛ metiɲ nawaa tɔ tak ɛ. Zɛɛb naazewaaz ye, ɛ bema bɛ nabem Yezu nɛ ye ɛ mɛlaaba ɛ.

¹⁵ Eghɛɲ Yezu nagwyɛ kɔ mɛlaaba ɛ, ye nabe ɛ, nyɛ naadis ghwyil mɛbwala mɛ nadi pɛ tɔ embee esisim nɛ ekukuma bɔɔ ɛ. Deenek, Zɛɛb naadhusal bɛ ɛ mis mɛ bot, ɛtɛp eswobela eghɛɲ mɔn'ɛ.

¹⁶ E di'enek, sa bi áàbet náá, mot pɛɛ bin kɔ esu ɛ edee e dek, nɛghu mɛnyok mɛ bi di ede ɛ. Sa bɛ áàkopɛɛ bin pɛɛak kɔ esu ɛ mɛbyonɲ: mɛbyonɲ mɛ ngɔn na bes, nɛghu mɛbyonɲ mɛ dwoo sabha.

¹⁷ Etsi binek djas lyaal ɛ, esa ee aaboosael ɛ. E dwoo pan mos, etɛp e tsɛɛtsɛ tak nyen ɛ tɔ Klisto.

¹⁸ Sa bi áàbet náá, bot ɛ mɛdhyaz pɛ ɛko bhimis pɛ si di eduwal efofop ɔ sa náá, bi su efute bi di egoka nɛ ɛbela ɛ. Bɛ nɛ dyeebaghɛɛ mɛnyel dum nɛ etɛp bɛ di ebee tɔ mɛdhyam ɛ. Mbi bot binɔk nɛ bin mɛnyel mɔɔ ɛ toto, etɛɛ náá, ye ɛ esiza bot ɛ bɔs.

¹⁹ Bɛ tokapɛ sama nɛ Klisto mot di kukuma yɔbɔ ɔ. Ye ɛ nyɛy ɛ di dáa lo, bot ɛ di dum koɲ nɛ nɛ ɔ kadi ɛ dáa epuud nɛ metii mɛ nyel'ɛ. E di'enek, bɔɔ djas ɛ ebomela ɛ di wat ɛ wyee dáa Zɛɛb di ekwyɛl ɛ.

²⁰ Bi naazegwyɛ sama nɛ Klisto ɛtɛp bi needi pɛka si ghwyil embee esisim di kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ. Deenek, «haa» ɛtɛp yɛ bi di dáa bot ɛ di si bhel esa bɔs'ak? Bi epemyaal náá, bot besal bin náá, bi myaal mbi metiɲ mak:

²¹ «Sa waadɛ yak mbi sonok», «Sa waabowal yak mbi sonok», nɛghu «àamɛt-mɛtak!»

²² Esonok binek djas waapulel bhis bɛ aabe ye ɛ! Yenek djas ɛ, metiɲ nɛ mɛlyo mɛ bot ɛ bɔs di ekus ɛ.

²³ Ye ɛ tsɛɛtsɛ náá, metiɲ menek ɛpenɔɲɛl nɛ mɛlyo mɛ etson, etɛɛ náá, ye ɛ mesa mɛ etsi bɛbhaab, ɛdi ɛ tɔ mɛsila, da gel mɛnyel mɔɔ ɛtɛp ɛduwal ɛ Zɛɛb. Tin, metiɲ mɛ tak áalu bɛ náá, bɛ kat embee mɛkwosak mɔɔ.

3

¹ Bi naazegom sama nɛ Klisto pak bot ɛ nazegwyɛ ɔ. E di'enek, saaka esa ee di pɛ tɔ gwoo ɛ, pɛ kyee Klisto di ndiidel pɛ mbɔ eghɛɲ ɛ Zɛɛb ɛ.

² Waka esimza bin tɔ esa ee di pɛ tɔ gwoo ɛ, áàbɛ tɔ esa di kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ.

³ Etɛɛ náá, bi eezegwyɛ. Tin, tsik'en ɛ syela e mɛmbɔ mɛ Klisto, pɛ daa Zɛɛb.

⁴ Tɛtɛ tsik'en ɛ Klisto. Eghɛɲ Klisto aatuula ɛ, biyɔ pɛ ɛ waatuula sama nɛ nɛ ɛtɛp ɛdi tɔ duma ye.

Tsik na mwa nɛ tsik na bes

⁵ Saka náá, esa ee di edje bin gwyɛs esa ɛkwosak epuud ɛ, gwyɛ. Esa ɛ tak ɛ: mɛzo, esa di edje edhuud ɛ, ekaa, embee mɛkwosak, dɔɔb mɛvu. Etɛɛ náá, dɔɔb mɛvu ɛ dhatyee ɛduwal ɛ bɛnaghise.

⁶ Mbi mɛfulu menek é di esa náá, Zɛɛb kpaa ɛbuk nɛ bot ɛ di ààlooba nɛ nɛ
 *.

⁷ Beeka dáa bi nadi eke, é sok tsik'en nadi ye dinaa si bhel mesyem menek
 ɛ.

⁸ Nenak, bi goka é, bi kat etɛp bak: ɛbuk, ɛkpaa ɛ lyem, mbee lyem. Sa mbee
 ɛkpa ɛ wat, nɛghu mɛlee ààwɔyis tɔ enuub bɛn.

⁹ Sa bi ààdi nɛ elɛɲ etsal pak'en, katka mɛfulu men e na mwa, nɛ esesɛɛ bi
 nasesa sok ɛ.

¹⁰ Yɛ kabɛ biyɔ ɔ, bi moo é nɛ mɛfulu mɛ na bes, bi moo é bot ɛ na bes e Zɛɛb
 Mɛkus-bot yenaka. Nyey é di esa ngwɔyis náá, bi nɔɲɛl nɛ nɛ, étɛp bi neegu nyɛ
 ɛnyɔɛpɛ.

¹¹ Ye tokapɛ nɛ mbɛk pak bot ɛ mbyak eYuda, nɛ bot ɛ di ààbɛ bot ɛ mbyak
 eYuda ɔ, pak mot zeni beka, nɛ mot di ààni beka ɔ. Ye tokapɛ nɛ ndjoɲ, ààbɛ
 nɛ mot di ààgu mɛkana ɔ, ààbɛ nɛ kwom, nɛghu mot di pɛka ɔ. Tin, sa di nɛ
 mɛtan ɛbuepɛ ɛ, ye é Klisto, nyey é di djas tɔ étɛp'enaka.

¹² Bi moo é bɔn ɛ Zɛɛb, nyɛ naazeséɛ bin nɛ ɛkwyɛl ɛ bin. Ye é étɛp tak ɛ di
 náá, bi goka é di nɛ mɛsila, nɛ lyem ghon, nɛ enɛm esa, nɛ mɛtela zɛnɔɔ ɛmaad
 ɛ lyem.

¹³ Djisalelka pak'en, da bi é baapelel pak'en. Ye é bɛ náá, mot ngɔt ɛ nɛ ndjɛ
 nɛ mɔn sɔ mot ɔ, dáa Ghɛɲ napɛl bin ɛ, nyey pɛ goka é nɛ epɛl mɔn sɔ.

¹⁴ Dan-dan é náá, kwyɛlelka pak'en, etɛɛ náá, kwyɛl é di esa náá, bi di tɔ
 ɛgwakɛl ɛnyɔɛpɛ.

¹⁵ Beta náá, egwyɛm ɛ Klisto djɛɛd ebhum elyem bin. Etɛɛ náá, ye é kɔ esu
 ɛ egwyɛm binek ɛ Zɛɛb nadjɔɔ bin étɛp bi needi ekyes e nyɛl wat. Deenek,
 bulalka nyɛ bhɔɔ é mɛwala djas.

¹⁶ Beta náá, mɛkpa ɛ Klisto nɛ mɛvu mɛ tak djas di tɔ len. Lyoelka pak'en,
 dulelka mɛlɔ pak'en nɛ etson djas. Tiika membi mɛ mɛdjeɛb mɛ Zɛɛb djas nɛ
 lyem wat, nɛ ɛbulal ɛ bhɔɔ tɔ mɛdjeɛb mɛ di edjɛ duu nɛ Zɛɛb ɛ, zɛnɔɔ mɛdjeɛb
 mɛ Sisim na Dɛɛ di etɛl ɛ.

¹⁷ Mɛsa mɛ bi aadi esa djas ɛ, nɛ mɛpkɛ aadi ewyis tɔ enuub'en ɛ, saka yɛ nɛ
 din ɛ Ghɛɲ Yɛzu tɔ ɛbulal ɛ bhɔɔ nɛ Zɛɛb Sɛɛg kɔ esu ɛ lɛ.

Dda ekeletyɛ di egoka nɛ ɛgyɛɛ sama ɛ

¹⁸ Biyɔ boa, loobaka nɛ botom bin, dáa di egoka náá, ye sael é mis mɛ Ghɛɲ
 ɛ.

¹⁹ Yɛ kabɛ biyɔ botom ɔ, kwyɛlka bɛl bin, sa bi ààlyɛl elyem nɛ nɔɔ.

²⁰ Bɔn, loobaka nɛ bebyael bin, etɛɛ náá, ye é sa Ghɛɲ di emyaala nɛ yɛ ɛ.

²¹ Biyɔ bɛ sɛɛg ɛ bɔn, sa bi ààsa náá, bɔn bin kpaa lyem, é kaab náá, esimza
 bɔɔ ɛzɛkɛpulel.

²² Ekwom, loobaka nɛ etɛp djas ekukuma bin di kɔ ɛko ɛ bɔs aalɛɛ bin ɛ. Ye
 ààgoka náá, ɛlooba ɛ len nɛ nɔɔ zodi é sok bɛ di tin mendiidel egwyak bin, étɛp
 bɛ neemyaala nɛ nen. Tin, loobaka nɛ nɔɔ nɛ lyem sɛɲ, kɔ esu ɛ ɛduwal ɛ bi di
 ɛduwal Ghɛɲ ɛ.

²³ Ye nakoozodi mɛsa men djas bi di esa ɛ, saka yɛ nɛ lyem wat dáa bot ɛ di
 esa mɛsa ɛ Ghɛɲ ɛ, ààbɛ nɛ mɛnyaad dáa bot ɛ di esa mɛsa mɛ bot ɛ.

²⁴ Guka náá, Ghɛɲ é waadjɛ bin efute, bi é waabelɛ ekum ee nyɛ nakwom
 étɛp bot bɛ ɛ. Etɛɛ náá, tɛtɛ kukuma ee bi di esa mɛsa mɛ ɔ, ye é Ghɛɲ Klisto.

²⁵ Tin, mot di sa ɛbiyo ɔ, nyɛ aabelɛ efute e mɛsa mɛ, etɛɛ náá, Zɛɛb ààwa
 mbɛk pak bot.

* **3:6** nɛ bot ɛ di ààlooba nɛ nɛ ɔ bedhiiti ekwɔyala tok nɛ mɛkpa mak.

4

¹ Biyo ekukuma, beka ekwom bin enyɔɔpe to epiki aabe ne mekon. Ne tseetse guka naa, bi e pe e ne kukuma pe to gwoo.

Melyo me mesik

² Djaalaka Zeeb to esosoob. E sok bi di edjaala Zeeb e, dika ndjem da bi e ebulal nye bhaa.

³ E sok bi di edjaala Zeeb e, bi goka e ne ebaadjaala pe etep'es, etee naa Zeeb needje bis tete ze egoola Mbee Bhaadal ye. Mbee Bhaadal tak nabe e, egoola etep e Klisto di syela e. Deenek, dum ne tep tak e me di nenak e membok'ak.

⁴ Djaalaka ne Zeeb etee naa, me neegoola bhaadal tak popoopwon daa me di egoka naa, me sa e.

⁵ Keka ne etson djas e mis me bot e di aadum kon ne Klisto o. Bi e di ne ghwyil esa be enem esa o, saka ye.

⁶ Betka naa, mepka di ewyis to enuub bin e, ye di mbee mekpa ne metela djas ne megwom daa meson, etep bi neegu daa bi di egoka ne eyala mot ne mot e.

Meswosel me mesik

⁷ Tisik, mot mena ne be naa di egyee o, sosoob mon e nyee'ena yenak to mesa e Ghen, nye waadje bin menduk mam djas.

⁸ Me dhis nye e etep nye eezedje bin menduk mes, ne ebaadje bin meghaaz.

⁹ Nye epezye sama be ne Oneezim, sosoob mon e nyee'ena to edum ekon ne Zeeb, nye e ngot to bon nyee'ena bena, nye waale bin etep djas di edhaa wak e.

¹⁰ Aalistaalak mot bis ne ne di e membok o, be ne Malak mon e nyee'ena e Bhaalnabhas, be eeswos bin. Bi naazegwak metinj me bis nadije bin dum ne Malak e, nye kum penek o, beka nye enyɔɔpe.

¹¹ Yezu mot di ebaadjooaa Yustus o, nye eeswos bin. Bot binak bele e, ba bim ekeletye bot e mbyak eYuda di esa mesa me eyon e Zeeb bis ne be naa e. Deenek, be e naadyeebadje me meghaaz.

¹² Epafalas, mon e nyee'ena mot nadus pe kyee dik'en o, nye eeswos bin pe. Nye e kwom e Yezu Klisto, nye aakat edjaala Zeeb ko esu e len. Etee naa, bi neepyet enyɔɔpe etep edum e kon e len ne Zeeb neeto sok, deenek, bi neegheesesa ekwosak e Zeeb.

¹³ Me e ne ghwyil eke ko esu e le naa, nye epedyeebasa mesa ebupe ko esu e len, ko esu e ekeletye e ghaada Laodhise, ne ekeletye ghaada Yeelapolis.

¹⁴ Luk mon e nyee'ena mot di dhokotolo o, be ne Dhemas eeswos bin.

¹⁵ Swoska bon nyee'ena bina di pe to ghaada Laodhise o, daa ne Nymfa zenoo bot e Zee'ga mendjaala di esee'ga pe to ndjan'e o.

¹⁶ Bhis bi aasilal elaa mekana mak e, kyeedka ye pe daa bot e di pe ghaada Laodhise e. Saka deenek, etep ye neelan'aa to Zee'ga ndjaa mendjaala maa, da bi e laa mekana me me nadhis pe yoo e.

¹⁷ Leeka ne Alsipe naa: «Wo e kobaka! Wo goka e ne esilal enyɔɔpe mesa me Ghen nadije wo e.»

¹⁸ Ye e mam Pol me emet ekwyal mekpa me meswosel mak ne mbo'am met. Sa bi aadjisa naa, me e e membok. Beta naa, enem ne embee e Zeeb di ne nen.

Mekana e Pól, yii meken Bot e ghaada Tesalonik Eniel

Pól nakus zεεga ndjaa mendjaala me ghaada Tesalonik e é mendjon me e eba' yii ekegoola Mbεε Bhaadal. Bhis nye nadus kó ghaada Filip e nye naazyε kó ghaada Tesalonik.

Ghaada Tesalonik é pak pe eko e kyee dik Gheles, ne pe edjem e dwoó tó kyee dik Masedwan. Ye é ghaada me'bom. Mbula bedjon nadidi é kó ghaada tak, dan-dan e mbula bot e mbyak eYuda. Tin, bedhiiti bot tó mbyak eYuda nabe é áadi ekwyel melyo e Pól, wó gwak be eZeśó nye. Pól nakwyal mekana e étep bot e Tesalonik, bot e namyaal edum e konj e na bes ó. Deenek, nye kadjedje melyo me e, pe daa lóó. Belyoel gek é náá, ye é mekana meken ee Pól nakwyal ne ekeletye é. Ye é di deenek ó, ye é mao pes mekana me meken tó mekana me ebhej e na bes.

Tin, Etsek e meken e mekana mak (1.3) kaada mena é, egwakel Pól nadi ne ye ne bot e ghaada Tesalonik e. Tó elanjel ená kekum yii eten (4.5), Pól epedje meghaaz ne bot e Tesalonik étep be neetó sok tó tsik ekeletye be di ne ye e.

Mekana mak e étep ekoobal zyaala nadi tó ndjaa mendjaala me na bes nye nakus e. Zyaala tak nabe é dum ne bemelyo, kó esu e ebula e Klisto. Nye epebaadjε megaaz ekeletye é esa mesa.

Metsek me mekana mak e dáak:

- 1) Meswosel (1.1)
- 2) Dáa bot e Tesalonik nadum konj ne Zεeb e (1.2–3.13)
- 3) Tsik Zεeb di emyaala ne ye e (4.1-12)
- 4) Ebwaalel tó ebula e Klisto (4.13–5.11)
- 5) Melyo ne meswosel me mesik (5.12-28)

Meswosel

¹ Ye é mam Pól zenó Silas ne Timote, bis kwyal mekana mak é étep bot e zεεga mendjaala ghaada Tesalonik, bot e di bot e Zεeb Seeg'ena dáo ne Yezu Klisto ó: beta náá, enem ne embεε ne egwyem di ne nen!

Edum e konj ne Zεeb bot e Tesalonik

² Bis ne bulal bhóó ne Zεeb melu djas kó esu e len. Eghen bis djaala é, bis ne baadjaala kó esu e biyo djas.

³ Sok bhwoob Zεeb Seeg'ena bis ne taala melu djas ne ghin edum e konj e len ne Zεeb, ne mesa me kwyl zenó ebwaalel bi di ne ye ne Ghen'enaka Yezu Klisto e.

⁴ Bón nyeeg, bis ne gu náá, Zεeb ne kwyl bin, nye nasée bin e étep bi needi be.

⁵ Deenek, é sok bis nagoola bin Mbεε Bhaadal e, ye nabe é áàbe mekpa ne mekpa toto. Tin, ye nabe é ne ghwyil mebwala, ne Sisim na Dεe dáo ne ebwaalel djas. E sok mena nadika sama é, bi nabee mefulu me bis nadi ne ye kó esu e len e.

⁶ Tin, bi naabaŋa mefulu mes, ne yii Ghenj. Ye nakoozodi mezuk men, bi naabalameyal mekpa e Zεeb ne memyaala Sisim na Dεe di edje e.

⁷ E di'enek, bi moo é bot e di náá, bot e zedum konj ne Zεeb pe ghaada Masedwan ne bot e ghaada Akayi aakadu mefulu mao ó.

⁸ Tin, ye é kó kyee dik'en e mekpa e Ghenj nakan egoolaa, da ye é djala kyee dik Masedwan djas ne kyee dik Akayi. Tin, bot djas ne gu eedum e konj e len ne Zεeb, bis tok ne ghwyil ebaalii kó esu e tak.

⁹ Bot djas epelii dáa bi nabe bis é sok bis nadi pe yebɔ ɛ, ne dáa bi nakat ɛduwal ɛ bezeɛb ɛ ekpaka-kpaka ɛtɛp ɛdum ɛ konj ne Zeɛb. Nyɛ é tete Zeɛb, mot di ne tsik ɔ.

¹⁰ Tinaak, bi epebwood náá, mɔn'ɛ mot di edus pe tɔ gwoo ɔ zyɛ. Mɔn'ɛ tak é Yezu, mot Zeɛb nagomal pak bot ɛ zegwyɛ ɔ. Ye é mɔn'ɛ tak é kɔwaapek mena é epéɛ ɛ Zeɛb di ezyɛ ɛ.

2

Mɛsa ɛ Pɔl pe kyee dik Tsalonik

¹ Bɔn nyɛɛg, biyɔ bɛmet ne gu ɛnyɔɛpe náá, bis nabe é àázyɛ pe yebɔ yii gwyɛs.

² Bi ne baagu náá, é gheɲ sok, bis naaleeaa ne etiigaa pe kɔ ghaada Filip. Tin, Zeɛb naadje bis meghaaz me ɛgoola bin Mbɛɛ Bhaadal tɔ boo tuub bis nadi eswak ne ye ɛ.

³ Etɛɛ náá, mɛlyo me bis di elyo bin ɛ, ye tok esuwa-esuwa ɛtsal. Ye tok etɛɛ náá, bis naazewo ze. Tin, bis áasanj ɛkɔɔ mot.

⁴ Tin, bis zolii é dáa Zeɛb di ekwyɛl ɛ. Etɛɛ náá, nyɛ eebee náá, nyɛ é ne ɛbwaalel ne nes, nyɛ bookyeed bis, bis keɛgoola Mbɛɛ Bhaadal. E di'enek, bis áasaa náá, bot ɛ bɔs myaala ne nes, bi sanj é náá, Zeɛb myaala ne nes, nyɛy mot di egu esiiza ɛ elyem bis ɔ.

⁵ Biyɔ bɛmet ne gu ɛnyɔɛpe náá, bis áálíi wak ɛtɛp ɛkɔp ɛ bot, tin, ɛkwosak ɛ les nabe é ààbe ɛtɛp bis needi tɔ dɔɔb epata kɔ elo bin. Zeɛb é tyaases yisɔ.

⁶ Bis nabe é áasaa náá, bot dje bis duu, ye nakoozodi biyɔ neɲhu bɛdhiiti bot.

⁷ Tin, dáa ye di náá, bis é bot ɛ lwoma ɛ Klísto ɛ, bis nabe é ne ghwyil ɛnyɛg bin si metiɲ mes. E di'enek, é sok bot nadika é, bis nadi é ne mesila ne nen dáa moma di ekwyɛɛg bɔn be ɛ.

⁸ Deenek, bis nabe é, bis moo ne kwyɛl ne nen dhaa tyɛ. Kwyɛl tak naasa náá, bis názosik kɔ ɛdje bin Mbɛɛ Bhaadal Zeɛb. Tin, ye nabe é bis naakwyɛl ɛdje bin, dɔɔ ne tsik'es. Ye nabe é, bi moo ne boo metanj é mis mes.

⁹ Bɔn nyɛɛg bi epataala ne mezuk me ne etunj bis. Tin, bis nadi é tɔ mɛsa mwos ne pum ekaab náá, bis ezekedi ne nen boo ɛbɛp, ye ɛ deenek ɛ bis di egoola bin Mbɛɛ Bhaadal Zeɛb.

¹⁰ Biyɔ é di betyaases bis, dɔɔ ne Zeɛb pe é tyaases yis náá, bis nabe é bis naake tɔ epiki, tɔ edɛɛ, áàlyoaa djin é mis me biyɔ bot ɛ zeedum konj ne Zeɛb ɔ. Tin, ye tok ne mot aazyɛ zemwana ne nen dum ne mɛfulu mes.

¹¹ Bi ne baagu náá, bis nadi ne nen ɛ dáa sɛɛg bɔn di ɛtɛp bɔn be ɛ.

¹² Tin, bis nabe é, bis naadje bin meghaaz ne mɛlyo. Bis naawaab ne nen ne ghwyil djas náá, bi ke tɔ epiki dáa Zeɛb di ekwyɛl ɛ. Nyɛy mot di ekwyɛl náá, bi ni tɔ ɛyonj ɛ le, ɛtɛp bi neebela di tɔ duma ye ɔ.

¹³ Bis epebulal bhɔɔ ne Zeɛb etɛɛ náá, é gheɲ bis nagoola bin mbɛɛ Bhaadal ɛ, bi naagwak ye. Tin, bi naamyaa ye dáa mekpa me Zeɛb, ààbe dáa mekpa me bot ɛ bɔs. Deenek, ne tsɛɛtse ye é mekpa me Zeɛb, ye é di esa mɛsa tɔ len, biyɔ bot ɛ zedum konj ne Zeɛb ɔ.

¹⁴ Bɔn nyɛɛg bam, bi eebaɲa ezɛɛga mendjaala Zeɛb di pe kyee dik Yude ɛ, bot ɛ di tɔ ɛgwakel ne Yezu Klísto ɔ. Bi naazuk ɛtɛp bot ɛ kyee dik'en, ye é dhatyee bot ɛ ezɛɛga mendjaala menek zezuk ɛtɛp bot ɛ mbyak eYuda ɛ.

¹⁵ Be naagó Gheɲ Yezu ne bengoolɛl-mekpa Zeɛb, bɔɔ é di ewa mena tɔ tsik mezuk. Deenek, Zeɛb áàmyaala ne nɔɔ, be moo é bot ɛ bhyen ɛ bot ɛ bɔs djas.

¹⁶ Deenek, be epekwyɛl ɛlu bis náá, bis nágoola bot ɛ di ààbe bot ɛ mbyak eYuda ɔ, Mbɛɛ Bhaadal di ne ghwyil ɛtsik be ɔ. E di'enek, be é kuku ɛbil ɛ mesyem kɔ mesyem mɔɔ be di ezezyɛ ne ɛsesa sok ɛ. Tin, ɛbuk ɛ Zeɛb moo é kɔ lɔɔ.

Ekwosak e Pól é náá, nye baasik pe kyee dik Tsalonik

¹⁷ Bón nyɛɛg, yɛ kabɛ bisɔ ɔ, bis bɛka nɛ nɛn ɛ edi ba mɔn ɛwala batsa, mena bɛkaka é edi, tin, menaka é edi wat tɔ sisim. Bis é nɛ boo ekwosak náá, mena baabomaka, dum nɛ tɛp tak ɛ bis di esa mɛghaaz éteɛp ekum pe yibo.

¹⁸ Bis ɛpekwyɛl náá, bis baazyɛ pe yibo. Deenek, mam Pól, esok nɛ esok mɛ nadi é nɛ gwyɛ ezyɛ penek, tin, Satan nadi elu bis.

¹⁹ Deenek, yɛ tok bɛdhiiti bot, yɛ é biyɔ é di ɛbwaaɛɛɛ ɛ les nɛ mɛmyaala mes, bi é kɔtɔ duu yes ee bis aadiɛg bet é mis mɛ Gheɲ Yezu é sok nye aabula ɛ.

²⁰ Deenek, nɛ tsɛtɛɛ biyɔ é di edjɛ bis duma nɛ mɛmyaala!

3

¹ Tin, dáa yɛ nadi náá, bis nabe é áakabe nɛ ghwyɛɛɛl ɛmaad ɛ, bis naabee náá, yɛ goka é bis lik bisɔ bɛmet kɔ ghaada Aten.

² Deenek, yɛ bɛ é bis eekyeed mɔn nyɛɛg'es Timote mot bis nɛ bɛ nɔɔ di egɛyɛ tɔ mɛsa mɛ ɛgoola Mbɛɛ Bhaadal ɛ Klisto ɔ. Nyɛy é di egoka ɛ nɛ edjɛ bin ghwyɛɛɛl nɛ mɛghaaz éteɛp ɛdum ɛ kɔɲ ɛ len nɛ Zɛɛb.

³ Deenek, mot ngɔt tɔ len needi áákwyit tɔ metiiga mɛ bɛ di etiig bis ɛ. Bi nɛ gu biyɔ bɛmet náá, ɛteɛp djas ee bis di ebee wak ɛ, yɛ é Zɛɛb nye ɛmet ɛ nadi ekwyɛɛl náá, bis boma nɛ yɛ.

⁴ Eghɛɲ bis nadi pe yebɔ ɛ, yɛ nabe é bis naalɛɛ bin náá, bis é waatiigaa. Yɛ é sa bis di boma nɛ yɛ ɛ, bi nɛ gu yɛ ɛnyɔɛpe.

⁵ Dáa mɛ nadi áakabe nɛ ghwyɛɛɛl ɛmaad ɛ, yɛ é ɛteɛp tak ɛ mɛ nalwom Timote, nye neezɛbaɲa bis menduk mɛ ɛdum ɛ kɔɲ ɛ len nɛ Zɛɛb. Mɛ nadi é nɛ bwoo náá, Satan ɛzɛkɛwa bin tɔ mɛbhowal, é di'enek, pe mɛsa mɛ bis nasa kɔ ɛsu ɛ len naagwyɛ kɔ toto.

⁶ Dáa yɛ di náá, Timote eezɛbula pe daa les ɛ, nye eebaɲa bis tɛtɛ Bhaadal dum nɛ kwyl dɔɔ nɛ ɛdum ɛ kɔɲ ɛ len nɛ Zɛɛb. Nye eelɛɛ bis náá, bi nɛ taala bis ɛbuɛpe, ekwosak ɛ len ɛ náá, mena baabomaka dáa bisɔ pe baadi ekwos ɛ.

⁷ E di'enek bɔn nyɛɛg, tɔ etuɲ nɛ mezuɲ mes djas, ɛdum ɛ kɔɲ ɛ len nɛ Zɛɛb naadjɛ bis mɛghaaz.

⁸ Nenak, bis ɛ tɔ mɛmyaala nɛ tsik etɛɛ náá, bi é ghin tɔ ɛgwakel nɛ Gheɲ.

⁹ «Ha!» Bis aadi áábulal bhɔɔ nɛ Zɛɛb dhaa nyel tin dáa, dhi bisɔ ebee mbi mɛmyaala mɛ bi di edjɛ bis é mis mɛ Zɛɛb ɛ?

¹⁰ Mwos nɛ pum bis nɛ wa zii é ɛdjaala Zɛɛb ɛteɛp mena neebaabomaka. Etɛɛ náá, bis neebaadjɛ bin sa bi di ááɛ nɛ yɛ tɔ ɛdum ɛ kɔɲ ɛ len nɛ Zɛɛb ɛ.

¹¹ Beta náá, Zɛɛb Sɛɛg'ena nyɛy ɛmet nɛ Gheɲ'enaka Yezu dje bis ze mɛ ɛzyɛ pe yibo!

¹² Beta náá, Gheɲ sa náá, kwyl bi di nɛ yɛ pak'en, nɛ kwyl bi di ekwyɛɛl bot djas ɛ gheetɛtɔ sok. Tin, kwyl tak goka nɛ ɛdi é dáa kwyl bis di ekwyɛɛl bin ɛ.

¹³ Beta náá, Gheɲ dje bin mɛghaaz ɛteɛp bi needi bot ɛ na dɛɛ ááɛ nɛ ndjɛ é mis mɛ Zɛɛb Sɛɛg'ena, nɛ é sok Gheɲ'enaka Yezu aazyɛ nɛ bot bɛ djas ɛ. Amen!

4

Mɛfulu mɛ Zɛɛb di emyaala nɛ yɛ ɛ

¹ Bɔn nyɛɛg, bis naazɛɛɛɛl bin dáa bi di egoka nɛ ɛkɛ ɛ ɛteɛp Zɛɛb neemyaala nɛ nɛn ɛ. Tsɛtɛɛ, bi nɛ sa yɛ. Nenak, bis ɛpedjaala nɛ nɛn nɛ din ɛ Gheɲ Yezu, baasaka kɛdhaa ee bi nadi esesa sok ɛ.

² Tin, bi nɛ gu mɛɛɛɛ mɛ bis zedjɛ bin dum nɛ Gheɲ Yezu ɛ ɛnyɔɛpe.

³ Gwakeka ekwosak ɛ Zɛɛb: Bi goka é nɛ ɛdi bot ɛ na dɛɛ, sa bi áádi tɔ membyam.

⁴ Deenek, mot nɛ mot gu ɛbaal ɛ nyel'e tɔ é dɛɛ nɛ duu djas.

⁵ Sa wɔ ààbet náá, embee mekwosak dhaa wɔ ghwyil, dáa bot ε di ààdi bot ε mbyak eYuda ɔ, bot ε di ààgu Zeeb ɔ.

⁶ Tin, tɔ etep bak, sa mot ààsa mɔn nyeeɔ ebiyo, neɣhu ekɔɔ nye. Ye nabe é bis eeleε bin, bis naadul bin melɔ náá, Gheɣ ε waawa bot ε di esa membi etep binek ɔ é feɣ.

⁷ Tin, Zeeb nabe é ààdjoo mena etep mena needika tɔ mezo. Ye nabe é etep mena needika tɔ é deε.

⁸ Ye é etep tak ε, di náá, mot di ebyen mɔlyo mak ɔ, nye ààbyen mot. Tin, nye byen é Zeeb mot di edje bin Sisim na Deε ɔ.

⁹ E di'enek, bi tok ne gwyes náá, be kwyal bin mekana kɔ esu ε kwyel pak'en. Eteε náá, Zeeb naalyaal bin dáa bi di egoka ne ekwyela pak'en ε.

¹⁰ Kwyel tak ε, bi di etel ne bɔn nyeeɔ bin djas di tɔ Masedwan ɔ. Tin, bɔn nyeeɔ bis, bis epedje bin meghaaz etep bi neebaasa dhaa ee bi nadi esesa sok ε.

¹¹ Tin, saaka náá, bi di tɔ egwyem, waka lyem tɔ etep bin emet, saka mesa ne ne membo men emet, dáa bis naloolyo bin ε.

¹² E di'enek, mefulu men é mis me bot di ààdum koɣ ne Zeeb ɔ, ye waasa náá, be dje bin duu. Tin, bi aanadi ebep etep dhiiti mot.

Ebula ε Gheɣ

¹³ Bɔn nyeeɔ, ekwosak ε les é náá, bi gu etsɛtse kɔ esu ε bot ε nazegwyε ɔ, eteε náá, bi needi àadi ne menwyaad tɔ lyem dáa bedhiiti bot, bot ε di àadi ne ebwaalel ɔ.

¹⁴ Bis ne emyaal náá Yezu naagwyε gom bhis esyee. Tin, bis nabaamyaal náá, kɔ lo ε Yezu, Zeeb ε waagomal bot djas nagwyε boɔ edum koɣ ne Yezu ɔ.

¹⁵ Beeka sa bis di elyo bin dum ne mekpa ε Gheɣ ε. Ye tok náá, bot aalik ne tsik kɔ bɔs é gheɣ Gheɣ aazyε ɔ aapaalebyet tɔ tɔ gwoo, esok ne bot ε nazegwyε ɔ.

¹⁶ E di'enek, bot waagwak boɔ tsim ekomande, gwood boɔ kukuma efofop, zenɔɔ bham tɔɣ ε Zeeb. Tin, Gheɣ nye emet aasul tɔ gwoo. Deenek, bot ε nazegwyε boɔ edum ε koɣ ne Klisto ɔ, boɔ é aapaadi bot ε meken é egom.

¹⁷ Bhii tak, bot aadi ne tsik kɔ bɔs dwoɔ leεɔ ɔ, be waabyet sama ne bot é nazegom bhis esyee ɔ tɔ tɔ gwoo, tɔ eguud pe ekɔ etep ekɛboma ne Gheɣ. E di'enek, mena aakadika é kɔm-kɔm sama ne Gheɣ.

¹⁸ Djeelka meghaaz pak'en ne mekpa mak.

5

E bhwood elu ε Gheɣ

¹ Bɔn nyeeɔ, bi tok ne gwyes náá, be kwyal mekana kɔ esu etep bak etep bi neegu ewala ne dwoɔ etep bak djas aasaε ε.

² Eteε náá, biyɔ bemet ne gu enyɔɔpe náá, dwoɔ Gheɣ aabula ε, ye aadi é zaka. Tin, nye aazyε é é pum dáa mot djii.

³ Eghεɣ bot aakeke náá: «Bis é enyɔɔpe, bis é tɔ egwyem ε» E di'enek é, mezuk aatuula kɔ boɔ zaka, dáa moma di egwak ebε ε. Tin, mot ngɔt aanákwaadi kiid e mezuk menek.

⁴ Deenek, biyɔ bɔn nyeeɔ, bi tok tɔ ghooghom eteε náá, dwoɔ tak neetuula bin zaka dáa mot djii di etuula tɔ ndjaɣ ε.

⁵ Ne tseεtse biyɔ djas é bot ε gwyε, bot ε mwos. Tin, mena tokeka bot ε pum, ààbe bot ε ghooghom.

⁶ Tin, sa mena ààdjaakasi dáa bedhiiti bot, mena goka é ne εdi é ndjem, ne εdi é bot ε di edil elyem ɔ.

⁷ Bot é di edja gɔɔ, bɛ dyeebadja gɔ é é pum. Bot di edɛ mɛnyok ɔ, bɛ dyeebadi nɛ elangi tak é é pum.

⁸ Yɛ kabɛ menabɛlka bot ɛ mwos ɔ, mena gokaka é nɛ édi bot ɛ édil ɛ lyem. Djhoonɔɔka ɛdum ɛ konj nɛ Zɛɛb, nɛ kwyɛl dɔ́a ghun, da ɛbwaaleɛ ɛ tsik édi dɔ́a kɔtɔ dɛɛb ɛ.

⁹ Deenek, Zɛɛb nabɛ é áadjóo mena étep nyɛ neepɛɛ mena, tin, ye nabɛ é étep mena needika nɛ tsik nɛ din ɛ Ghɛɲ'enaka Yezu Klisto.

¹⁰ Klisto nagwyɛ é kɔ ɛsu ɛlena, étep mena needika nɛ tsik sama nɛ nɛ ye nakoozodi náá, menaka é ndjem, nɛghu menaka é é gó.

¹¹ Djɛɛlka mɛghaaz nɛ lyoel pak'en tɔ ɛdum ɛ konj nɛ Zɛɛb dɔ́a bi di boozezyɛ nɛ esesa sok ɛ.

Mɛlyo mɛ mɛsik nɛ mɛswosel

¹² Bɔn nyɛɛg, bis waab nɛ nen náá, bi duwal bot ɛ di esa mɛsa pak'en ɔ, bot ɛ Ghɛɲ nalwom bɛ náá, bɛ djɛɛd bin nɛ ɛdul ɛ bin mɛlo ɔ.

¹³ Tin, lyaalka bɛ náá, bi nɛ looba nɛ nɔɔ, bi é nɛ kwyɛl nɛ nɔɔ dhaa tyɛ étep mɛsa mɛ bɛ di esa ɛ. Dika tɔ egwyem pak'en.

¹⁴ Bɔn nyɛɛg, bis ɛpedjɛ bin mɛghaaz náá: Dulka ɛɛtɛ bot mɛlo, djɛka bot ɛ di nɛ bwoo ɔ, mɛghaaz, kwyɛeka bɛtsakbel ɛ bot, dika nɛ ɛmaad ɛ lyem nɛ bot djas.

¹⁵ Bi ɛkobaka, sa mot áabulal ɛbiyo nɛ ɛbiyo. Tin, gheesaaka enɛm esa pak'en dɔɔ nɛ bot djas.

¹⁶ Dika mɛlu djas tɔ mɛmyaala.

¹⁷ Djaalaka ngwyis,

¹⁸ bulalka bhɔɔ nɛ Zɛɛb é etɛp djas, yenek é ɛkwosak ɛ Zɛɛb dum nɛ biyo bot ɛ di tɔ egwakel nɛ Yezu Klisto ɔ.

¹⁹ Sa bi áálu Sisim na Dɛɛ náá, nyɛ sa mɛsa mɛ.

²⁰ Sa bi áadyamal mɛkpa mɛ bɛngooɛɛ ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb.

²¹ Tin, sɔska etɛp djas, da bi ɛbaal sa di nyɔ ɛ.

²² Tsetaka nɛ membi mɛ esa djas di ɛbiyo ɛ.

²³ Beta náá, Zɛɛb nyɛy ɛmet mot di ɛsuk egwyem ɔ, sa náá, bi di tɔ edɛɛ nyɛl djas. Deenek, nyɛ baal esisim ben, Sisim Zɛɛb di tɔ len ɛ, dɔɔ nɛ mɛnyɛl men, étep bi needi áabɛ nɛ ndjɛ dwoo Ghɛɲ'enaka Yezu Klisto aabula ɛ.

²⁴ Mot nadjóo bin ɔ, nyɛ aasa náá etɛp binek djas sael etɛɛ náá, nyɛ é sosoob.

²⁵ Bɔn nyɛɛg, djaalaka pe étep'es.

²⁶ Bɔn nyɛɛg, swoska bɔn nyɛɛg bin nɛ mɛbeedela dɔ́a bɛ tɛtɛ bɔn nyɛɛg.

²⁷ Deenek, mɛ ɛpedjaala nɛ nen nɛ din ɛ Ghɛɲ náá, bi laa mɛkana mak é mis mɛ bɔn nyɛɛg bin djas tɔ ɛdum ɛ konj nɛ Zɛɛb.

²⁸ Betka náá, enɛm nɛ embɛɛ ɛ Ghɛɲ'enaka Yezu Klisto di nɛ nen.

Mɛkana ε Pɔl, yii bɔɔba Bot ε ghaada Tesalonik Mɛsɔ mɛ mɛkana mak nakwyaalɛ ε

Mɛkana mɛ bɔɔba Pɔl nakwyaal baalii ε dum nɛ sa Pɔl nalii tɔ mɛkana mɛ yii mɛkɛn ε. Daa melu di edhaa daak, ye ε daa ekeletyɛ di nɛ lyem pɛ εko etɛɛ naá, Ghɛɲ Yezu dinaa aapaabula.

Kɔ ghaada Tesalonik, bɛdhiiti ke ε naá, dwoo ε Ghɛɲ eezekum (2.2). Bɛdhiiti bot ε epebyen esa mɛsa (3.6-12). Bɛ epeke naá, ye aakaval dhiiti sonok etɛɛ naá, Ghɛɲ moo aazyɛ.

Tɔ mɛkana mak, Mot nakwyaal ɔ epɛtɛtɔ nɛ elii dum nɛ mɛlyo mɛ, dɔɔ nɛ mɛfulu mɛ ekeletyɛ waadi nɛ yɛ ε.

Mɛkana mak epɛdul mɛlɔ nɛ ekeletyɛ naá, sa bɛ aaleebɛɛ naá, bi eezekum edi di egoka ε. Egwaal ε lɔɔ aagoka nɛ elu ε bɛ naá, bɛ di ɛnyɔpɛ nɛ esa mɛsa mɔɔ.

Mɛtsek mɛ mɛkana mak ε daak:

- 1) Mɛswosel (1.1-2)
- 2) Ebula ε Klisto ε waasa naá, esonok djas bula ε ze (1.3-12)
- 3) Ghɛɲ Yezu dinaa aapaabula (2.1-12)
- 4) Epɛtɛ tɔ ɛdum ε kɔɲ nɛ Zɛɛb (2.13-17)
- 5) Mendjaala nɛ mɛsa (3.1-15)
- 6) Mɛswosel mɛ mɛsik (3.16-18)

Mɛswosel

¹ Ye ε mam Pɔl, zɛnɔ Silas nɛ Timote, bis kwyaal mɛkana mak ɛtɛp bot ε zɛɛga mendjaala ghaada Tesalonik, bot ε di edum kɔɲ nɛ Zɛɛb Sɛɛg'enaka nɛ Ghɛɲ Yezu Klisto ɔ:

² Beta naá, Zɛɛb Sɛɛg'enaka nɛ Ghɛɲ Yezu Klisto sa bin ɛnɛm nɛ embɛɛ nɛ ɛdjɛ bin egwyɛm!

Ghɛɲ waazyɛ ɛtɛp ɛzɛpɛɛ bot ε bɔs

³ Bɔn nyɛɛg bam, bis goka ε nɛ ɛbulal bhɔɔ nɛ Zɛɛb melu djas kɔ ɛsu ε len. Ye goka ε naá, bis sesa yɛ, etɛɛ naá, bis epebeɛ ɛdum ε kɔɲ ε len nɛ Zɛɛb ɛpɛtɔ sok, dɔɔ nɛ kwyl bi di nɛ yɛ pak'en epebyet melu djas.

⁴ Dum nɛ tɛp tak ε, bis di elii tɛp'en nɛ mɛbun djas tɔ ɛzɛɛga mendjaala, etɛɛ naá, bi ɛpesa zii tɔ ɛdum ε kɔɲ ε len nɛ Zɛɛb, ye nakoozodi mɛtiiga nɛ mezuk mɛ bi di eboma nɛ yɛ ε.

⁵ Tin, mezuk menɛk ɛpɛlyaal naá, Zɛɛb nɛ pɛɛ bot tɔ epiki. Mezuk menɛk ε waasa naá, bi di bot ε di egoka nɛ ɛni tɔ ɛyɔɲ ε Zɛɛb ɔ bi di ezuk ɛtɛp tak ε.

⁶ Nɛ tsɛtɛsɛ, ye ε ɛnyɔpɛ ε mis mɛ Zɛɛb nɛ ɛbulal mezuk nɛ bot ε di ezuk bin ɔ,

⁷ nɛ ɛdjɛ mɛwala nɛ biyɔ bot ε di ezuk ɔ, dɔɔ nɛ bisɔ pɛ. Tin, ɛtɛp binek aasael ε ε sok Ghɛɲ Yezu aatuula pɛ tɔ gwoo nɛ efofop bɛ ε mɛbwala ε.

⁸ Tin, Ghɛɲ ε waatuula tɔ boo ngel du, ɛtɛp ɛzɛwa bot ε di ɛbyen ɛgu ε Zɛɛb nɛ bot di aalooba nɛ Mbɛɛ Bhaadal ε Ghɛɲ'enaka Yezu ɔ ɛ fɛɲ.

⁹ Tin, fɛɲ yɔbɔ aadi ε ɛsyɛɛ na kɔm-kɔm, ɛtɛp bɛ needi ɛtsetaɛpɛ nɛ Ghɛɲ, ɛtsetaɛpɛ nɛ duma yɛ, ɛtsetaɛpɛ nɛ mɛbwala mɛ.

¹⁰ ɛtɛp binek aasael ε dwoo Ghɛɲ aazyɛ ε. Bot ε edɛɛ djas ε waaduwal nyɛ, bot ε di edum kɔɲ nɛ nɔ waamyaala nɛ nɛ. Deenɛk, bi aadi ε tɔ lɔɔg bot ε tak, etɛɛ naá, bi naadum kɔɲ nɛ Mbɛɛ Bhaadal bis nagoola bin ε.

¹¹ Ye é etep tak é bis di àakat édjala Zeeb kò esu é len. Bis epedjaala ne Zeeb'is náá, nye sa náá, bi kèdaa nye nadjóo bin é. Tin, bis epewaab náá, ne ghwyil mebwala me, nye kwyee bin étép bi neesa enem esa ee bi di ekwos esa é, nye sa náá, edum é korj é len ne Zeeb nyen tó mesa men djas bi di esa é.

¹² Deenek, din é Gheŋ'enaka Yezu é waabela duu kò esu é len, nyey pe é waadje bin duu. Yenek djas é, ekee enem ne embée e Zeeb'is ne yii Gheŋ Yezu Klisto.

2

Sa aasaal esok ne Gheŋ ne ekum

¹ Bón nyeeŋ, Gheŋ'enaka Yezu Klisto moo aabula, tin, bot aadi é sama ne ne. E di'enek, me epewaab ne nen náá:

² mot eZeke ne nen náá, elu é ezye é Gheŋ eezekum o, sa ye àazem bin elo, sa mot àabhém bin. Sa mot àamyaal be, ye nakoozodi náá, be lee bin é náá, ye é mekpa me dus pe daa Zeeb neghu pe daa les é.

³ Sa bi ààbet náá, mot kò bin ne dhiiti mbi mekorj. Etee náá, elu é tak aanátuula esok ne ewala bot aabyen Zeeb é kum, ye aanákwaatuula esok ne Mot-mesyem, mot nawaa é feŋ o kum.

⁴ Ye é nyey é aapabyen esa ee bot di eduwal ne ebee náá ye é Dee é. Tin, nye aabatakeni tó Ndjaa-ebuwa Zeeb étép ekedisí, é di'enek, nye aasa tyee náá, nyey é di Zeeb.

⁵ Bi eedjisa náá, me naalee bin etep binek é sok me nadi pe daa len é?

⁶ Nenak yak bi ne gu sa di ela mbee mot'enók ze náá, nye nazyé é. Nye aazotuula é é ewala Zeeb nazokoobal é.

⁷ Tin, ghwyil mebwala me Mbee mot'enók di esael tó so é, ye epesa mesa me. Eghen sa di emet nye aadi àakabe tak é, nye aakasa embee mesa me é popoopwon.

⁸ Deenek, Mbee mot yenók aanyen da Gheŋ Yezu egó nye ne mengwyil me nuub'é, nye waasaab nye ne mekas me etuula é le.

⁹ Mbee mot yenók aatuula é ne mebwala me Satan. Nye aasa bete ne membi me endem mebwala ne esa ee edjoka yii etsal.

¹⁰ Nye aasa membi me esa djas di biyo é, étép ekò bot é di ewo ze o. Tin, be waagwye etee náá, be nabe é àamyaal kwyel etseetse nawaatsik be é.

¹¹ Ye é étép tak é Zeeb di edhis be ghwyil ewo, étép be neemyaal etep mekorj.

¹² Deenek, bot djas di àadum korj ne etseetse e Zeeb o, da be é di emyaala tó esa ebiyo o, be waapéeaa.

Zeeb naasée bin étép bi neebela tsik

¹³ Bón nyeeŋ, ye kabe biso o, bis goka é ne ebulal bhoo ne Zeeb melu djas kò esu é len, biyo bot é Gheŋ di ekwyel o. Etee náá, Zeeb nasée bin bot é meken étép bi neebela tsik kò esu é Sisim na Dee. Sisim tak é di esa náá, bi di ne tsik na Dee dum ne edum é korj é len ne etseetse e Zeeb.

¹⁴ Zeeb nadjóo bin étép tak é ne Mbee Bhaadal ee bis nagoola bin é. Tin, nye nakwyel é náá, bi bela di tó duma Gheŋ'enaka Yezu Klisto.

¹⁵ Deenek, bón nyeeŋ, pyetka, baalka malyo me bis nalyo bin ne mekpa me enuub bis é, ne yii bis nakwyal-kwyalak é.

¹⁶ Betka náá, Gheŋ'enaka Yezu Klisto nyey emet be ne Zeeb Seeg'ena mot nakwyel mena o, nyey mot nadjé mena meghaaz me na kòm-kòm ne tete ebwaalel tó enem ne embée o,

¹⁷ lwoodal ebhum elyem bin ne meghaaz, nye dje bin ghwyil esa esa e manyo tó mefulu men, ne tó mekpa me bi di elóo é.

3

Djaalaka étep'es

¹ Deenek, bɔn nyɛɛg, djaalaka etep'es, etɛɛ náá, mɛkpa ɛ Ghɛɲ needjala dɛl, yɛ neebela duu é dáa ye nabela pɛ daa len ɛ.

² Tin, baadjaalaka Zɛɛb étep nyɛ neepɛk bis é mɛmbɔ mɛ bɛmbɛe bot, bot ɛ ɛbiyo. Etɛɛ náá, ye tok bot djas di edum ɛ kɔɲ nɛ Zɛɛb.

³ Tin, Ghɛɲ é sosoob. Nyɛ waadje bin ghwyil, nyɛ aabaal bin sok bhwoob Mbee mot.

⁴ Bis ɛpemyaal nɛ lyem wat é mis mɛ Ghɛɲ kɔ esu ɛ len náá, bi ɛpesa sa bis nalɛɛ bin ɛ, deenek, bi é waatetɔ́ nɛ esa yɛ.

⁵ Beta náá, Ghɛɲ djɛɛd ebhum elyem bin tɔ kwyl ɛ Zɛɛb nɛ tɔ zii ɛ Klisto.

Esa mɛsa dáa Pɔl Mot lwoma

⁶ Bɔn nyɛɛg, bis ɛpewaab nɛ nen nɛ din ɛ Ghɛɲ'enaka Yezu Klisto náá, bi di ɛtsetape nɛ betyak-bel ɛ ekeletyɛ, bot é di áákɛ tɔ mɛlyo mɛ bis nagoola bin ɛ.

⁷ Bi nɛ gu biyɔ bɛmet dáa bi di egoka nɛ ɛdu mɛfulu mɛs ɛ. Etɛɛ náá, bis nabe é áádi betyak-bel ɛ bot é ghɛɲ bis nadi pɛ yebɔ ɛ.

⁸ Bis nabe é ááwaab mot sa dek. Deenek, bis nadi ezuk tɔ esa mɛsa mwos nɛ pum ye nakoozodi náá mɛnyel eezetyak bis, étep ɛkaab náá, bis ɛzɛkɛdi ɛbɛp étep'en.

⁹ Ye tok náá, bis nasa deenek ɛ, etɛɛ náá, bis nabe é áágoka nɛ ɛbela ɛkɛɛ ɛ len. Tin, bis nasa deenek ɛ etɛɛ náá, bis needi ndem bi di egoka nɛ ɛbanja ɛ.

¹⁰ Deenek, é ghɛɲ bis nadi pɛ daa len ɛ, bis naalɛɛ bin náá: «Mot di áákwyɛl esa mɛsa ɔ, nyɛ áágoka nɛ ɛdɛ edee.»

¹¹ E di'enek, bis ɛpegwak náá, bɛdhiiti bot pak'en moo é betyak-bel, bɛ áákwyɛl esa mɛsa, tin mɛsa mɔɔ é ɛwa nuub tɔ etep bɛsɔ bɔɔ.

¹² Nɛ mbi bot binɔk, bis ɛpedul bɛ mɛlɔ, bis ɛpelɛɛ nɛ nɔɔ nɛ din ɛ Ghɛɲ Yezu Klisto náá, bɛ goka é nɛ esa mɛsa mɛlu djas étep bɛ neebela sa dek.

¹³ Yɛ kabe biyɔ ɔ bɔn nyɛɛg, nákatka ɛsesa enɛm esa.

¹⁴ Ye é bɛ náá, mot áápalooba nɛ mɛtiɲ mɛ bis di ekwyal tɔ mɛkana mak ɔɔ, ye goka é náá, nyɛ guaa. E di'enek, sa bi áábaadi sama nɛ nɛ étep nyɛ neebela syen.

¹⁵ Tin, sa bi áànɔɔ nyɛ dáa mot mɛbhuka men, djeka nyɛ mɛlyo dáa mɔn ɛ nyɛɛg'en.

Ɛsɛaa metel nɛ Meswosel

¹⁶ Beta náá Ghɛɲ, mot di ɛsuk ɛ egwyem ɔ, nyɛ ɛmet gheedjedje bin egwyem é mɛwala djas, mɛmbi djas. Beta náá, Ghɛɲ di sama nɛ biyɔ djas.

¹⁷ Ye é nɛ mɛmbɔ mam mɛ ɛmet, mam Pɔl é kadi ekwyal bin mɛkpa mɛ mɛswosel mak. Ye é deenek é mɛ dyeebaduu djin tɔ bɛmɛkana mam. Yak é ekwyala bam

¹⁸ Beta náá, enɛm nɛ embɛɛ ɛ Ghɛɲ'enaka Yezu Klisto di nɛ biyɔ djas.

Mekana e Pól, yii meken pe daa Timote Eniel

Sæeg e Timote nabe é mot dhaad mbyak eGhelek, nyæeg nabe é mot dhaad mbyak eYuda. Nyæeg naazedom konj ne Klisto. Ye nabe é e medjon me ebá ye ekegoola Mbæe Bhaadal e, ee Pól naboma be ne Timote e sok meken to ghaada Lyst pe kyee dik Azi (di edjóaa mos Tuulki e) to (Mes 16.1-3). Kana tin, Timote nadi é nyæ moó mot ngot to bot e nadi egyee melu djas be ne Pól mot-lwoma o. Tin, nyæ nadi ekyeed nyæ mbula elwomel nalyeelyel pe daa bot e zæega mendjaala nadi to etep o. Ye é dum ne tep tak e din e Timote di elanja e to mekana me bot e lwoma (tyee geka Mes 17.14-15; 18.5; 19.22) neghu to bedhiiti mekana me Pól (tyee geka, 1Kl 4.17; 16.10-11; Fil 2.19-24; 1Te 3.2-6). Mekana membá ee Pól nakyeeb ne Timote be ne yii Tit e, ye djóaa e «mekana me bot e mesa e Zæeb». Ye nasaal deenek e kó esu e metinj nadjeaa ne «bot e mesa e Zæeb e» neghu bot e di edjæd zæega ndjaa mendjaala o.

Mekana e meken nakyeeda ne Timote o, ye é ne mesuk melé ee di elyaal e:

Ye kan sok e, edul e bot e zæega mendjaala melo kó esu e embee medjek. Ye é embee melyo me di esæeg mefulu me bot e mbyak eYuda, ne yii bot e mel mak, ee bedhiiti bot di etetó ne elyo bot e. Embee melyo binek, tel bot e náá, etep ee di to so e di nyo. Be nabaadi elyo e náá, bot aabela tsik e kó esu e esa ee bot di egu to so e. Ye é baalyak náá, sa bot e áade bedhiidi membi me edee, ne ebyen ebá meba.

Mekana epebaadje metinj dum ne mendjaala, daa zæega mendjaala di egoka ne eke, zenoo dhatyee bedjæedel di egoka ne edjæd zæega mendjaala e.

Pe mesik me mekana, ye epedje melyo ne Timote etep nyæ neegu daa nyæ di egoka ne esa mesa me Zæeb e. Doo ne ekwyee membi me medhuu me bot e di to zæega ndjaa mendjaala o, etep nyæ needi «mbæe mot-mesa e Yezu Klisto» (4.6).

Tin, bot e ne ghwyil eke náá, mekana e ne mesuk membá: esuk wat e melyo dum ne bot djas e zæega ndjaa mendjaala, ne bedjæedel boó (1–3), ye kabé yak esuk o, ye é melyo dum ne mesa me Timote nyæ emet (4–6).

Ye tok náá, be besal e bot e zæega ndjaa mendjaala neghu bedjæedel náá, be di ne elooaba na tela-tela neghu yii na lyelyel. Tin, edum e konj e loo goka é ne edi e pyeta to mendjaala ne eduwal Yezu Klisto, metsik-bot yenaka (2.3-6).

Meswosel

¹ Ye é mam Pól, mot-lwoma e Yezu Klisto to ekwosak e Zæeb metsik-bot yenaka, ne to ekwosak e Yezu Klisto ebwaalel elenaka.

² Me kwyal é woy Timote tete mæn'am to edum e konj ne Zæeb mekana mak. Beta náá, enem ne embee ne lyem ghorj, zenoo egwyem di edus pe daa Zæeb sæeg ne pe daa Yezu Klisto, Gheñ'enaka e di ne no.

Edul e bot melo dum ne embee melyo

³ Daa me nadje wo meghaaz, e sok me nadi etó pe kyee dik Masedwan e, me epebaabaal náá: dia to ghaada Efæez etæe náá, penek e ne bot e di elyo bot embee melyo o. E di'enek, ye goka é wo bhem be, be kat.

⁴ Læa be náá, be bet esesa esuasua ne elanj e ekókó mebyel e bepaa di àasi e. Etæe náá, ye é epewaaz bot ne edjóo e mæwo, tin, ekaada etep binek àasa náá, mot sa mesa me zæega di enyen to edum e konj ne Zæeb e.

⁵ Tin, esuk e bemelyo mak djas é etep bot neekwyela pak'oo ne lyem sæj e, ne tete esimza, ne edum e konj ne Zæeb di áabe ne medhyaaz pe éko bhimis pe si e.

⁶ Bedhiiti embee belyoel binok naazekat esa e tete etep binek. Tin, be lii e etep mbes di aabe ne lo ne meko o.

⁷ Deenek, be epekwyel elyaal e bot e naa, be betete belyoel etsi e Zeeb. Tin, boo bemet aagu sa be elee e, ne sa be di elyo bot e.

⁸ Mena ne guka naa, etsi e Zeeb ne nyo. Ye nyo e, mena dika eke daa ye di elee e.

⁹ Tin, ye nyo e bot e guka naa, etsi nadjaa e etep bot e di aabe bot e epiki o. Etsi nadjaa e etep bot e di esa ebiyo o, bot e elyel e lo, bot e mbee lyem, bot e di egó beseeeg boo o, bot e di gó benyeeeg boo o, bot e mesyem, be e di aakaab Zeeb o, aakaab esa e Dee o, bot e di egó bot o,

¹⁰ bot e mezo, botom e di seeega gon ne besa boo botom o, bot e di ebamsa ekwom e bot o, bot e etsal, bot e di esu elen etsal o, aabe-beak etep bot e di esa bedhiiti esa di aanonjel ne mbee melyo me Zeeb.

¹¹ Gwaka sa di enyope dum ne Mbee Bhaadal e Zeeb di ne duma e. Tin, ye e Bhaadal tak e Zeeb naalwom me naa, me goola e.

Bhao ne Zeeb

¹² Me epedje bhaa ne mot nadj e me ghwyil o, Yezu Klisto Ghen'enaka. Me epedje nye bhaa etee naa, nye eetó me, ne ewa ebwaalel e le to lam, ne enoo me mot-mesa me.

¹³ Eghen sok, me nadi elee nye, me nadi etiig nye, me nadi e to embee. Tin, Klisto eegek me ghoj. Me nabe e aagu sa me nadi esa e, etee naa me nabe e aadum kon ne ne.

¹⁴ Tin, enem ne embsee Ghen'enaka nadyeebabu ko lam. Nye eesa naa, me di ne edum e kon ne ne, me di ne ghwyil ekwyel e bot ko esu e egwakel e lam ne Yezu Klisto e.

¹⁵ Gwakeka mekpa me etsetse ee bot djas di egoka ne ewa ebwaalel e, ye goka e mot djas myaal ye:

Yezu Klisto nazy ko bos'ak e etep etsik bot e mesyem.

Me e mot meken to boo.

¹⁶ Tin, nye naagek me ghoj, etee naa, Yezu Klisto neelyaal boo lyem gon e di aabe ne esik ne mam mot di na ghaa mesyem o.

Nye nasa deenek e, etep bot e aaboodum kon ne ne o, neebela tsik na kom-kom.

¹⁷ Ye goka e naa, bot djas duwal Zeeb,

ne dje nye duma na kom-kom.

Nyey e mekoozi me di aabe ne esik o,

nye aagwye, mot di aabeeaa o,

ye e nyey e di tete Zeeb na kom-kom! Amen!

Eduu e tete tuub

¹⁸ Gwaka sa me di elee wo e, Timote mon'am, yenek e melyo me me dje wo e. Daa bengoolle e mekpa e Zeeb naloolle ko esu e lo e. Wo taala mekpa menek o, wo waabela ghwyil, tin e wo aakaduu tete tuub.

¹⁹ Ye esa deenek, wo goka e ne epyet to edum e kon ne Zeeb ne mbee lyem. Bedhiiti bot moo e aakabe ne mbee lyem, deenek, be eezekwyital edum e kon e lo ne Zeeb.

²⁰ To laag'oo, ye nabe e ne Yimene be ne Alekzandele bot e me naka be e membo me Satan etep, be needjek ekat elee e Zeeb.

2

Melyo dum ne mendjaala etep bot djas

¹ Gwakeka sa meken me di ebesal bin naa bi sa e: djaalaka elee etep bi di ne ye e, eleka bin, edje bhaa ne Zeeb dum ne bot djas.

² Tin, djaalaka Zeeb étep bemekoozi djas, zenoo bot djas di edi ekukuma o étep bot needi to tete tsik di egoka ne duu e, ne egwyem, to tete kwyel ne duu djas ne Zeeb.

³ Beea sa di enyoepe e mis e Zeeb, metsik-bot menaka.

⁴ E di'enek, Zeeb kwyel e naá, bot djas bela tsik etee naá be neegu etsheetse.

⁵ Tete Zeeb é ngot, ne mot ngot di eduula pak bot e bos ne Zeeb o, mot tak e Yezu Klisto.

⁶ Nyey é nadjé tsik emet, tseja étep epek bot djas. Yenek e mekpa me etsheetse kwadjéaa e ewala naleéaa e.

⁷ Tsheetse, me aapakoo bin, Zeeb naadjé me di edi mot-lwoma ne goolel e mekpa me. Nyé nasa deenek e étep me neelyo bot e di aabe bot e mbyak eYuda o, to edum e konj ne ne ne etsheetse.

Mefulu me boa ne botom to zeege ndjaa mendjaala

⁸ Me kwyel e naá, botom djas di eke to epiki o, be ghee membo mao pe eko e sok be di edjaala Zeeb e. E sok be di sa esonok binek e, sa be aadi ne ebuk to lyem, aadi bot e mewo.

⁹ Tyee wat ne boa, me kwyel e naá, boa di ne tete bhet. Be di ne tete ekaad di egoka é naá bot bee e, sa be aadi ne mbée epyeeda lo mbes di epyeeda étep etela nyel e. Sa be aakomsa menyel ne mesum me laaad, ne bemevunga ne mesum neghu ekaad di ne metanj elyelepe e.

¹⁰ Tin, be goka é ne elyaal e enem boo e to mbée mesa mao, daa betete boa di eduwal Zeeb e.

¹¹ E ewala melyo di elyoaa e, boa goka é ne edi e gwyem egwak melyo to mesila djas.

¹² Me aapadje ze naá, moma dje melyo neghu ekok ko motom. Moma goka é ne edi «gwyeeema», é ghej nyé di egwak melyo e.

¹³ Etee naá, Zeeb naleekus e Adam motom, bhii tak Eve moma.

¹⁴ Tin, ye tok Adam nakooaa, ye é moma. Moma e nakooaa, bhii tak nye naazekwye ndje e mis e Zeeb.

¹⁵ Tin, moma aazobela tsik e, e sok nye aabya e, moma tak e di eke to edum e konj ne Zeeb o, ne kwyel, to epiki, aabe ne eghéa nyel o.

3

Bot e di ekukuma zeege ndjaa mendjaala o

¹ Beeka mekpa me etsheetse ee bot djas di egoka ne ewa ebwaalel e. Ye é be naá mot epekwyel edi paa to zeege ndjaa mendjaala o, nye kwyel tin e esa mbée mesa.

² Ye goka é naá, paa zeege ndjaa mendjaala di mot epiki, nye di ngom moma ngot, nye di mot edil e nyel, sa nye aadi mot edheka e lyem, nye di mot mbée mefulu, nye di mot di emyaal naá bedjon sulal pe ye o, nye é di mot di edje boo beso melyo o.

³ Sa nye aadi mot elangi, naghaa etuub, nye goka é ne edi mot metela, aadi mot mewo neghu mot di ekwyel epata dhaa tye o.

⁴ Tin, nye goka é ne djeed bot e mebyel me enyoepe, boo be goka é ne elooba ne ne ebupe.

⁵ Bela naá, mot e di aagu edjeed bil e met enyoepe o, «haa» nye aakadjeed zeege ndjaa mendjaala e Zeeb dja?

⁶ Tin, sa ye aadi mot dinaa, nye aaloo ne edum konj ne Zeeb o. Ye aanyo deenek ekaab naá, nye é ezekbela ebet, bhii tak, da nye é bela baka tyee Dim mot mekonj nazebela e.

⁷ Deenek, ye goka é náá, dɔɔ ne bot ε di àadum konj ne Zeeb ɔ dje nye duu, éteɸ be needi àáwyele nye, tin, nye needi àákwyit tɔ mebhawal ε Dim mot mekɔnj.

Edhyakele e ndjaa mendjaala

⁸ Deenek, ye é tyee wat ne eDhyakele, be goka é be di bot ε medil. Sa be àadi bot ε medhyaaz pe eko bhimis pe si, àadi bot ε elangi, be àagoka ne εdi bot ε di ekwyel ebela epata àabe náá, be eesa mesa.

⁹ Tin, be goka é ne ebaal etseetse edum konj ε bɔ ne Zeeb ne lyem seɸ.

¹⁰ Be goka é ne edhaa tɔ mebhawal. Ye kabε náá, be tok ne dhiiti teɸ di ekɔala ne nɔɔ ɔ, é di'enek, be é ne ghwyil ekasa mesa me eDhyakele.

¹¹ Tin, boa bɔɔ* goka é ne edil ε menyel mɔɔ, sa be àadi bot ε ebyak ε bot, àadi bot ε ebeyak, ye goka é be di sosoob e teɸ djas.

¹² Dhyakele goka é ne edi ε ngom moma ngɔt, da nye di mot di djeed bɔɔ be ne bot ε mebyel me enyɔɸe ɔ.

¹³ Deenek, eDhyakele aadi esa mesa mɔɔ enyɔɸe ɔ, bot djas ε waadje be duu. Tin, be waadi ne ghwyil elii ne ebwaalel djas kɔ esu ε edum ε konj ne Zeeb, mot di eseeg mena ne Yezu Klisto ɔ.

¹⁴ Me kwyal wɔ teɸ bak ε ne ebwaalel náá, me moo aazyε Zeebe wɔ.

¹⁵ Tin, ne bɔya ɔɔ, wɔ aagu dɔɔ wɔ aagoka ne esa éteɸ edjeed ndjaa Zeeb, di zeeɸa ndjaa mendjaala e Zeeb di ne tsik ε. Ye é zeeɸa tak ε di egwyiɸ ε di epyet etseetse.

¹⁶ Ye tok ne mot àabaabyen náá, sa mena zeguka kɔ esu ε edum konj ne Zeeb ena ε ne bɔk:

Klisto nazyε kɔ eko ε bɔs ε dɔɔ bot djas di ezye é,
ye é Sisim na Dee ε nalyaal náá, nye é mot epiki†,
nye naatel efofop nyel,
bot naagoola Mbεε Bhaadal pe daa bot ε di àabe bot ε mbyak eYuda ɔ kɔ esu ε
le.

Bhii tak, betε ne bot naadum konj ne ne.

E di'enek, nye naazεbela duma ε Zeeb tɔ gwoo.

4

Bot ε di elyo bot embee melyo ɔ

¹ Tin, Sisim na Dee nalεε popoopwon ε náá: bot ekum e ewala e mesik ɔɔ, be dhiiti bot ε waakat edum konj ne Zeeb, éteɸ edu esisim mekɔnj ne edu embee melyo ε Dim mot mekɔnj.

² Deenek, bot ε medjhaaz pe eko, bhimis pe si ne bot ε etsal ε waakɔɔ be. Esimza bot binɔk moo é engwyεla, dɔɔ bot ε dinaa be naazedik elyem bɔɔ ε ne gwooz nazete tɔɔbelaa ne megoo me du ε.

³ Deenek, melyo me bot binɔk ε náá, sa mot àaba, sa mot àade be dhiiti membi me edee. Bela náá, Zeeb nadje edee binek ε etεε náá, bot ε zedum konj ne Zeeb ɔ, bot ε di egu etseetse ɔ de ye, ne εghaapeε Zeeb.

⁴ Tin, esa ee Zeeb nakus ε djas ye é enyɔɸe, ye tok ne sa wat aamwasaa tɔ tak. Ye goka é náá, bot dje nye bhɔɔ dum ne esa binek.

⁵ Etεε náá, mekpa me Zeeb ne mendjaala ε di esa náá, esa binek djas di deε e mis ε Zeeb.

Mbεε mot-mesa ε Yezu Klisto

⁶ Deenek, wɔ dje melyo mak ne bɔn nyoog ɔɔ, wɔ aadi é mbεε mot-mesa ε Yezu Klisto. Wɔ waalyaal náá, ye é mekpa me edum ε konj ne Zeeb ne tete melyo ε di edee wɔ. Melyo mak djas, wɔ naabaal ye enyɔɸe tɔ lo'ɔ

* 3:11 *boa bɔɔ* ye é ne ghwyil ε di eDhyakele e boa. † 3:16 *mot epiki* Sisim naatel nye mɔɔ ZeebMat 3.16-17.

⁷ Tin, wə goka é nɛ ɛmwəs esesə ɛ esua-esua di esaab dék ɛdum kɔŋ nɛ Zɛɛb ɛ. Deenek, saŋa náá, wə di sosoob nɛ Zɛɛb.

⁸ Guka náá, esa ɛ mɛsɛŋ mɛ di esa náá, mot diyal ɛ, ye é ɛnyɔɔpɛ éteɔp nyel. Bela náá, ɛdi ɛ sosoob nɛ Zɛɛb nɛ nyɔ dhaa esonok djas! Etɛɛ náá, mos ye ɛpedjɛ mena ɛbwaalel, nɛ ɛbaakɛk mena tsik na kɔm-kɔm.

⁹ Ye é mbɛɛ mɛ mɛkpa mɛ ɛtsɛɛtsɛ ee bot djas di egoka nɛ ɛwa ɛbwaalel ɛ, ye goka é mot djas myaal yɛ.

¹⁰ Yɛ bɛ náá, bot ɛ ɛpezuk nɛ ɛwa zii tɔ mɛsa ɔɔ, ye é ɛtɛɛ náá, bot naazewa ɛbwaalel nɛ Zɛɛb di nɛ tsik ɔ. Ye é nyɛ di Metsik-bot djas, dan-dan ɛ, bot zedum kɔŋ ɔ.

¹¹ Yenɛk é sa wə di egoka nɛ ɛlyo, nɛ ɛlyaal ɛ bot ɛ.

¹² Tin, sa mot áábee wə e mis toto, ɛtɛɛ náá, wə é ngbaaz. Tin, wə goka é nɛ ɛdi ɛ mot bot djas aadu mɛfulu mɛ ɔ, tɔ mɛkpa, tɔ mɛfulu, tɔ kwyɛl, tɔ ɛdum kɔŋ nɛ Zɛɛb nɛ tɔ ɛDɛɛ.

¹³ ɛsok nɛ mɛ nɛ kum, wa lyem tɔ ɛlaa mɛkpa mɛ Zɛɛb e mis mɛ bot djas, djɛ bɛ mɛghaaz, lyoa bɛ.

¹⁴ Tin, sa wə áápel ɛkɛɛ ɛnɛm nɛ embɛɛ ee Zɛɛb nadjɛ wə ɛ. Ye é ɛkɛɛ Zɛɛb ɛlenɛk ɛ wə nabelá é ghɛŋ bɛngooelɛ ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb nalii ɛ, da bɛpaa ɛkel wə mɛmbɔ ɛ.

¹⁵ Tin, wa lyem tɔ ɛteɔp binek djas, da wə wa zii tɔ mɛsa mɔ. E di'ɛnɛk, bot djas wabee dáa mɛsa mɔ di ɛtɔ sok ɛ.

¹⁶ Wə é kobaka nɛ nyel'ɔ met, nɛ mɛlyo mɔ. Wa zii nɛ yɛ, wə di esa deenek ɔɔ, wə aatsik nyel'ɔ ɛ met nɛ ɛbaatsik bot di egwak mɛlyo mɔ ɛ.

5

Boo lɔɔg mɛbyel mɛ bot ɛ ndjaa mɛndjaala

¹ Wə di edul tɔa-mot mɛlɔ ɔɔ, sa wə áákabiyo-biyoak, wə goka é nɛ ɛlii nɛ nɛ ɛkɛɛ wə lii ɛ nɛ soog. Yɛ kabɛ mengbaaz ɔ, nɔŋa bɛ dáa bɔn nyooɔ.

² Deenek, da wə nɔɔ bɛtɔa-boá ɛ dáa bɛnyooɔ. Tin, mɛsyɛs dáa bɛkel bɔ, sa wə áádi nɛ ɛgeka ɛsyem nɛ nɔɔ.

³ E di'ɛnɛk, da wə é gheekwyekwyee bɛkus ɛ boá ee wə di egu náá, bɛ tok nɛ bot ɛkwyee bɛ ɔ.

⁴ Yɛ bɛ náá kus moma ɛ nɛ bɔn nɛghu bɛdha ɔɔ. Ye goka é náá bɛ sa mɛsa mɛ di ɛlyaal ɛdum ɛ kɔŋ ɛ lɔɔ nɛ Zɛɛb ɛ pɛ daa bɛbyael bɔɔ, zɛnɔɔ bɛbhaab bɔɔ. Yɛ deenek ɛ bɛ aabulal ɛnɛm esa ee bɛ nasa bɛ ɛ. Yenɛk ɛ sa di ɛnyɔɔpɛ e mis ɛ Zɛɛb ɛ.

⁵ Tin, kus moma na tsɛɛtsɛ dinaa nyɛ é nyɛy ɛmet áábe nɛ mot ɛkwyee nyɛ ɔ, nyɛ wa ɛbwaalel ɛ lɛ nɛ Zɛɛb. Deenek, nyɛ áákat ɛdjaala mwos nɛ pum ɛteɔp ɛwaab náá, Zɛɛb kwyee nyɛ.

⁶ Yɛ kabɛ kus di egyee nɛ ɛkwosak ɛ lyem'ɛ ɔ, nyɛ moo é nyɛ eezegwyɛ, ye nakoozodi náá, nyɛ nɛ tsik.

⁷ Beea sa wə di egoka nɛ ɛlɛɛ nɛ bɛkus ɛ boá ɛ, éteɔp bɛ needi áábe nɛ mbee mɛfulu ɛ.

⁸ Yɛ bɛ náá, mot áása ɛnɛm esa nɛ bot ɛ mɛbyel mɛ met ɔ, nɛghu bot é bɛ nɛ bɛ nɔɔ di tɔ ndjaa wat ɔɔ. Nyɛ eeswonál ɛdum ɛ kɔŋ ɛ lɛ nɛ Zɛɛb. E di'ɛnɛk, nyɛ ɛpesa ɛbiyo dhaa dhanja bot di áádum kɔŋ nɛ Zɛɛb ɔ.

⁹ Eteɔp din ɛ kus moma neekwyalaa tɔ mɛkana mɛ bɛkus, ye goka é náá, moma tak di nɛ mɛmbu tyee mɛkam-mɛten nɛ wat (60) kɛdhaa. Da nyɛ é di náá, nyɛ nazodi ɛ nɛ motom ngɔt.

¹⁰ Nyɛ di moma dinaa bot djas nɛ gu náá, nyɛ é nɛ mbɛɛ mɛsa: nyɛ naalyo bɔɔ bɛ ɛnyɔɔpɛ. Ye é moma di ɛmyaal náá bɛdjon sulal pɛ yɛ ɔ, mot di egwyii

bot ε zedum konj ne Zeeb o meko o, mot ε di ekwyee bot di to edjel o. Deenek, nye di mot esa membi me enem sa djas o.

¹¹ Tin, ye kabe mesyes me boa di bekus o, sa wo aakwyal min mo o mekana. Etee naa, e ghej gwyee ebaaba aasa be e, be waalum konj ne Klisto.

¹² Be sa deenek o, be waabela ndje etee naa, be nabe e aadi sosoob ne sa ee be natuwal myon ne meson ne e o.

¹³ E di'enek, daa be moo aakabe ne sa esa e, be kake e mendjaa ne mendjaa. Daa eke mendjaa ne mendjaa di aadjaala ne no e, mesa mo aakadi e elii etep mbes-mbes di aadjoak be.

¹⁴ Dum ne tep tak e, mam Pol di elee ne mesyes me boa di bekus o naa, be ne ghwyil ebaaba yabo. Be bya bon, be sa mesa to mendjaa me meba mo. Me ke deenek e ekaab naa, mot mebhuka mo ezekeelii esonok mbes ko esu e lo.

¹⁵ Me ke deenek e etee naa, bedhiiti bekus e boa binak eezewo ze, tin, be kadu e Satan mot mekonj.

¹⁶ Tin, ye e be naa, moma zedum konj ne Zeeb e ne bekus e boa to mebyel me o, ye goka e nyey nye emet kwyee be. Ye aanyo naa, etep binek djas zoodi ko elo bot e zeege ndjaa mendjaala. Sa deenek, etee naa, bot e zeege ndjaa mendjaala neekwyee bekus e boa di bo be met e.

Be paa zeege ndjaa mendjaala

¹⁷ Be paa e di edjeed zeege ndjaa mendjaala enyo epe o, be goka e ne ebela duu edi e sok eba, dan-danj e bot e di ewa lyem to mesa me melyo, ne bot e di egoola mekpa me Zeeb o.

¹⁸ Etee naa, ekwyla lee e naa: «Sa wo aadiyal nuub ngombe e ghej nye di esa mesa me e.» Ne naa: «Mot-mesa djas goka e ne ebela efute.»

¹⁹ Tin, sa wo aamyaaal mepita me mot ngot aazepit paa ngot pe daa lo e. Wo myaal e, ye e be e naa, bot eba neghu bot elee e zepit nye pe daa lo.

²⁰ Ye be bot di esa mesyem o, lia ne no e mis me bot e djas, etee naa bedhiiti bot neegwak bwoo.

²¹ E dwoo elak mos, me epedjaala ne no e mis e Zeeb, ne e mis me Yezu Klisto zenoo e mis me efofop naa: wo looba ne esa djas ee me lee wo e, sa wo aawa mbek pak bot, aakwyee mot ngot dhaa o.

²² Sa wo aaleesuu ekel mot membo etep edje nye di mesa to zeege ndjaa mendjaala. Sa wo aani to mesyem me bot. Wo goka e wo baal nyel' o dee.

²³ Sa wo aadede medii ne medii toto, ye nyo e wo dede ba menyok etep mo' o, daa dinaa ebe e mo tak ne dhek wo ngwyis e.

²⁴ Mesyem me bedhiiti bot nyen e popoopwon, esok ne be ne pee be. Bela naa, pe daa bak bot ye nyen e bhis be aazep ee be e.

²⁵ Tin, tyee wat ne enem esa bedhiiti bot ne nyen popoopwon, ye kabe pe daa bak bot o, ye aaleenyen.

6

Daa bekwom e bot di egoka ne edi e

¹ Tin, ekwom e bot goka e ne ebee ekukuma bo daa bot e di egoka ne duu e esonok djas e. Ye goka e be sa deenek etee naa, din e Zeeb ne melyo me mena di elyo e needi aabyasela.

² Tin, ye be naa be e ne ekukuma di edum konj ne Zeeb o, sa be aabyasal be etee naa, be ne be no e zeege ndjaa mendjaala me wat. Ye nyo e naa, be sa mesa me be di esa pe daa ekukuma bo enyo epe. Sa deenek etee naa, wo sa mesa e pe daa bot e di edum konj ne Zeeb o. Ye e bot e Zeeb di ekwyel o.

Embee malyo ne mbee mevu

Gwaka sa wɔ di egoka ne elyo ne elee náá be sa ε.

³ Bɛdhiiti bot epelyo embee malyo me sis, di aagoka ne yii Ghen'ena Yezu Klisto ɔ. Bɛ aalyo bot malyo me di eke loog wat ne edum ε konj ε lena ne Zeeb ɔ.

⁴ Binɔk bot é, bot egheεa nyel, bɛ aagu sonok, kwyel mewɔ ne esuu ε meso dum ne mekpa ε tɔ loo ε «tɔɔɔ» dáá ebé. Mewu, mewɔ, ne melee zenɔɔ mbee esimza dum ne bɔn nyeeɔ dus ε tin.

⁵ Bɛ ne kwyel ε esuu ε meso me di aabe ne esik pak'ɔɔ. Ye é bot dinaa esimza bɔɔ moo é epila dáá endjemet. Egeka bɔɔ ε náá, edum ε konj ne Zeeb ε dhiiti mbi mepek me ebela ekum.

⁶ Ne tseetse, edum ε konj ne Zeeb ε boo mevu, wɔ di emyaala ne sa wɔ di ne ye ɔɔ.

⁷ Etee náá, bis nabe é aazyε ne dhiiti sonok kɔ eko ε bɔs'ak, ye é tyee wat ne e sok bot aasik ε, bot aanasik ne dhiiti sonok.

⁸ E di'enek, mena ε dika ne sa dek ne ekaad ɔɔ, edjaala ne nena.

⁹ Tin, bot é di esaa náá be di ne mevu ɔɔ, bɛ ne kwyε tɔ mebhawal. Bɛ é tɔ laab dum ne embee mekwosak me ewo di esa náá, bot di tɔ mezuk ne ewo ε ze ε.

¹⁰ Etee náá, kwyel epata ε esuk embee etep djas, bɛdhiiti bot ε naakwyel esa deenek ɔ, bɛ moo mos ε bɛ eezewo ze edum ε konj ne Zeeb. Tin, bɔɔ bɛmet esaa náá, bɛ zuk.

Melyo me mot-lwoma Pol pe daa Timote

¹¹ Wɔy mot-mesa ε Zeeb, sa wɔ aasa etep binek. Sana edi mot epiki, mot egwakel ne Zeeb, tɔ edum ε konj ne Zeeb, ne kwyel, ne emaad ε lyem zenɔɔ etelaa ε lyem.

¹² Duua tete tuub edum ε konj ne Zeeb, baala tsik na kɔm-kɔm ee Zeeb, nadjoo wɔ etep tak ε. Ye nabe é é ghen wɔ natuud mbee mekpa me edum ε konj ε lo ne Yezu Klisto e mis me bot ebuepe ε.

¹³ E mis ε Zeeb, mot di dje tsik ne bot djas ɔ, e mis me Yezu Klisto, mot naleε bot mbee mekpa me tak e mis ε Pɔɔs Pilat ɔ*, me lee wɔ ε náá:

¹⁴ Jooba ne metin me wɔ bela ε, sa ye aapulel, baala ye enyɔɔpe kekum dwoo Ghen'enaka Yezu Klisto aatuula ε.

¹⁵ Tin, etuula ε Klisto aadi é ε ewala zeeb nazekobal ε.

Nyeý é di kɔ elo ekukuma djas,
nyeý edi esuk ε menyo,
Mekoozi me bɛmekoozi, Ghen beghen.

¹⁶ Nye emet é tsik na kɔm-kɔm,
nye é tɔ mekas me dinaa mot tok ne ghwyil etila pe daa le.
Mot ngɔt kɔ bɔs dinaa aapaabee nye,
ye tok ne mot ngɔt nakobee nye sok,
mot tok pe ne ghwyil ebee nye.
Duu ne mebwala di ne ne kɔm-kɔm sii ne kɔm! Amen!

Melyo dum ne bekum ε bot

¹⁷ Deenek, leeε ne bot é di ne mevu kɔ eko ε bɔs'ak ɔ náá, sa bɛ aadi bot ε egheε nyel. Baaleε ne nɔɔ náá, sa bɛ aawa ebwaaalel ε loo ne mevu me di aaboya ε. Tin, bɛ goka é ne ewa ebwaaalel ε loo ε ne Zeeb mot di edje mena esonok dhaa mebu ɔ, etep mena needika tɔ memyaala ε.

¹⁸ Leeε ne nɔɔ ε náá, bɛ sa enem esa, bɛ goka é ne edi ε bot ε mevu tɔ enem esa, ne elyem egɛk bɔɔ bɛsɔ bɔɔ ghen, bɛ di bot ε egwyena.

¹⁹ Bɛ di sa deenek ɔɔ, bɛ waaseg tete mekwom etep melu me di ezye yenek.

* 6:13 mbee mekpa me tak e mis ε Pɔɔs Pilat ɔ Zan 18.36-37; 19.11

Melyo me mesik

²⁰ Wɔy Timote, baala enyɔɔpe sa nadjɛa wɔ ɛ, kyɛɛa embee melɛɛ di ɔ̃akɛ sama nɛ ɛdum koɲ nɛ Zɛɛb ɛ, ɔ̃asuu meso nɛ elɛɛ ɛtsal bɛ di eke nɔ́á, ye ɛ ɛtsɛɛtɛ ɛ.

²¹ Deenek, bɛdhiiti bot ɛ naadu embee melyo nɛ elɛɛ ɛtsal binek ɔ, bɛ moo ɛ bɛ eezewo ze tɔ ɛdum ɛ koɲ ɛ lɔɔ nɛ Zɛɛb.

Tin, beta nɔ́á, enɛm nɛ embɛɛ e Zɛɛb di nɛ nɔ.

Mekana ε Pɔl, yii bhɔɔba pɛ daa Timote Timote Bɔɔba Eniel

Mekana me mɛmbá nakyeeda ne Timote ε, ye nabe é lwomel e mesik me mot-lwoma Pɔl, nyey e membok (2.9), ye nabe é mbula bot nabet nye (1.15; 4.10-16). Eghen tak, nye nabe é nye eezenaagu náá, nye moo aagwye (4.6). Nye naamwana ne Timote mot nadi egyee ne ne to mesa ɔ, mot nye nadi ekwyel dáa mɔn ɔ.

Mekana mak kaadaa ε tsik ε Pɔl: étep mesa me dáa mot lwoma, melyo me, mezuk me kɔ esu ε Mbɛε Bhaadal. Pɔl epedje melyo ne Timote. Nye epedje nye meghaaz náá, nye waaboma ne mezuk kɔ esu ε mesa me Klisto (2.1-13). Bhii tak, nye epebaaleε náá, nye goola enyɔɔpe mekpa me Zeeb (2.14—4.15). Dum ne tep tak ε, Timote goka é ne ekaab eni to be mɛwɔ, elum kon ne bot ε mesyem, ebanja mɛfulu me Pɔl. Esok ne etep djas, nye goka é ne edi sosoob ne melyo me Pɔl ne yii bedhiiti belyoel ekeletye nalyo nye é.

Bhis eboo betyaases ε Yezu aagwye é, bot ε nadjila be e mesa me etyaases ɔ, nabaazoke ε dáa bɔɔ. Ye é deenek ε, *be nabaal enyɔɔpe mekpa* me be nagwak ne belyoel bɔɔ ε. Tin, be baagoka ε ne elaa bemekana me na Dee. Eghen Pɔl nakwyal Timote bemekana ε, e sok tak, bemekana me tak nadi é, yii Ebhen ε Namwa, neghu ba bedhiiti bɔɔ epes mekana me Ebhen ε na Bes. Ekwyala bak djas ε «ne boo metan étep elyo bot etseetse, étep esa náá bot myaal, étep ekoobal embee mesa mɔɔ, étep esa náá mot di ne tsik epiki» (3.16).

Meswosel

¹ Ye é mam, Pɔl mot-lwoma ε Yezu Klisto to ekwosak ε Zeeb, me é wak ε étep egoola bin tsik. Ye é tsik Zeeb edje mena kɔ esu egwakel ε lena ne Yezu Klisto.

² Me kwyal mekana mak ε ne wɔy Timote mɔn'am me di ekwyel ɔ: beta náá, enem ne embɛε, ne lyem ghorj, ne egwyem ε Zeeb seeg be ne Yezu Klisto di ne na.

Pɔl epeghaapeε Zeeb kɔ esu ε Timote

³ Me epeghaapeε Zeeb mot me di esa mesa me ne lyem wat dáa bebhaab'am nasa ε. Mwos ne pum e sok me di edjaala Zeeb ε, me ne dyeebadjaala étep'ɔ.

⁴ Me epetaala menal mɔ, e di'enek, me é ne gwyes ebee wɔ étep lyem'am neelwood ne mɛmyaala.

⁵ Me epebaataala dɔɔ ne edum ε kon ne Zeeb, wɔ zedum ne lyem wat ε. Ye é kɔkɔ mbi edum ε kon ne Zeeb yii naye yɔ Loyis ne nyoog Enis nadi ne ye é. Me eemyal náá, kɔkɔ mbi edum ε kon elenek ε to lo.

Zuka ne nam kɔ esu ε mbɛε Bhaadal

⁶ Ye é étep tak ε me baadi elɛε ne nɔ náá, baawyel megoo me ekɛε ε Zeeb nadjɛ wɔ ε, e sok me nakel wɔ mɛmbɔ ε.

⁷ Etɛε náá, Sisim Zeeb nadjɛ mena ε, ye nabe é ààbe etɛε náá mena di betyak-bel, ye é Sisim ghwyil, yii kwyl ne yii edil ε lyem.

⁸ Sa wɔ àádi ne syen egoola Mbɛε Bhaadal ε Ghɛn'enaka. Sa wɔ àábaadi ne syen ne nam, mot di kwom kɔ esu ε le ɔ. Deenek, myaala ezuk sama ne nam étep Mbɛε Bhaadal. Tin, dia ne ebwaalel ne ghwyil Zeeb di edje mena ε.

⁹ Nyey é natsik mena, ne esa náá mena dika bot é dhaad mbyak'ɛ. Ye nabe é ààbe kɔ esu ε enɛm esa bena, ye nabe é egeka be met ne enɛm ne embɛε be met. Tin, Zeeb naadjɛ mena enɛm ne embɛε binek e ze ε Yezu Klisto, esok ne nye nekus bhwak.

¹⁰ Tin, ekee enem ne embee tak kazenyen mos e e etuula e metsik-bot menaka Yezu Klisto. Nyey e mot nakwak esyee o, dum ne Mbee Bhaadal e nye natel mena tsik na kom-kom.

¹¹ Zeeb naadje me mesa me edi mot-lwoma ne lyoel, etep ekegoola Mbee Bhaadal.

¹² Ko esu e tak e, me di ebee mezuk me me di ezuk'aak. Me tok ne syen etep tak etee naa, me ne gu mot me wa ebwaaale e lam ne no enyoepe. Tin, me epemyaal naa, Zeeb e ne ghwyil ebaal sa nye nadije me e kekum dwoo epee e.

¹³ Deenek, mekpa me etssetse wo nagwak ne nam e, ye e di mekpa mefulu me tsik'o. Tin, pyeta to edum e kon ne Zeeb, kwyla bot ne kwyl di edus pe daa Yezu Klisto e.

¹⁴ Deenek, baala mbee melyo djas nazedjeaa wo ne ghwyil Sisim na Dee di to lena e.

Esosoob e Onezifod ne yii bot e mebyel me

¹⁵ Wo ne gu naa bot e kyee dik Azi djas naazekaab me, to sama bot e tak, ye nabe e ne Fize be ne Elmozen.

¹⁶ Beta naa, Ghej sa enem esa be ne bot e mebyel e Onezifod, etee naa, nye naadyeebadje me meghaaz. Tin, nye nabe e aagwak syen ne nam, mam mot membok.

¹⁷ Deenek, daa nye tuula to ghaada Lom e, nye naawa zii e esaa me, kebela me.

¹⁸ Tin, beta naa, Ghej sa enem esa e Zeeb ne ne dwoo epee. Woy emet ne baagu enyoepe esa djas nye nasa ne nam pe kyee dik Efeez e.

2

Melyo dum ne daa mot di egoka ne edi mbee sodja e Klisto e

¹ Woy, mon'am, dia ne ghwyil to enem ne embee di edus pe daa Yezu Klisto e.

² Melyo me wo nadi egwak me egoola e mis me bete ne betyaases e. Deenek, lyoa ye ne betete e bot, bot aadi ne ghwyil e aabaalyo bedhiiti bot o.

³ Zuka ne nam dhatyee tete sodja e Yezu Klisto.

⁴ Mot di naa, nye dinaa kuku esa mesa me esodja o, nye kwyl naa, kukuma ye myaala ne ne o, sa nye aabaasa dhiiti mesa me sis.

⁵ Ye e tyee wat mot di esa mebhoola to mesen me ewyis e kaab o. Nye aabela efute e, nye sa daa metinj me mebhoola me tak di elee e.

⁶ Beeka mbeel mebhok di ezuk elyelope to mesa me pyeeb'e o. Nye goka e ne edi mot meken aade esa nye nabe e.

⁷ Simza enyoepe sa me di elee wo e, deenek, Ghej ewaasa naa wo met etep djas.

Taala Yezu Klisto mot nagom o

⁸ Taala ne Yezu Klisto, dha e Dhavid mot nagom bhis esyee o, daa Mbee Bhaadal me di egoola e di elee.

⁹ Ye e ko esu e Mbee Bhaadal'ak e me di ezuk, ko esu e tak e me di koola, daa mot di esa embee etep o. Tin, mekpa me Zeeb tok koola!

¹⁰ Etep tak e me di emaad etep djas ko esu e bot e Zeeb nazesee o. Me sa deenek e etee naa, bot e Zeeb nazesee o, neebela tsik ne duu na kom-kom di edus pe daa Yezu Klisto o.

¹¹ Ye e mbee me mekpa me etssetse:

«Mena gwyeka sama wat ne Klisto o,
mena waadika ne tsik sama wat ne ne.

¹² Mena pyetka o,

mena waake sama ne ne.

Mena byenka nye ɔɔ,
nyeɣ pe aabyen mena.

¹³ Mena di äädika sosoob ɔɔ, nyeɣ é aazodie sosoob,
etee náá, nyeɣ tok ne ghwyil eswonal mekpa me nuub'ε.»

Mot-mesa me Zeeb di ekwyel ɔ

¹⁴ Baagheelelee etep bak ne bot, dula be melo e mis ε Zeeb náá, sa be ääsuu meso kɔ esu ε mekpa. Esuu meso menek ε ääval sa wat, mbi yenek e sanj ε esaab esisim e bot ε di egwak ɔ.

¹⁵ Sanja náá, wɔ di piki e mis ε Zeeb, dáa mot-mesa di ääbe ne syen e egoola enyɔɔpe Mbée Bhaadal etseetse ε.

¹⁶ Kyeea mbee melenj di ebyasal edum ε konj ne Zeeb ε, etee náá, bot ε di esa deenek ɔ epebeka ne Zeeb.

¹⁷ Melyo mɔɔ ε epebel epuud dáa pyonj zeni egwyin ε. Tin, ye é tyee wat ne Imenus ne Filetus,

¹⁸ be naazebeka ne etseetse. Bot binɔk eezepul edum ε konj ne Zeeb e bedhiiti bot, elyo bot ε náá, Zeeb naazeghomal bot tɔ esyee.

¹⁹ Bela náá epap nalyeelyel ee Zeeb nasum ε epepyet enyɔɔpe, mekpa mak ε kwyala kɔ tak: «Gheɲ ne gu bɔn be», é di'enek, «Mot di eke náá, nye é mot ε Gheɲ ɔ, nye goka é ne eliig konj ne ebiyo.»

²⁰ Tɔ boɔ ndjaa, ye é aanákwaazodi ve esaani e laad ne yii ghwooz di esaa ne epata ε toto. Ye aabaadie ne yii kpaka dɔɔ ne yii dyak. Bedhiiti kwomaa ε étep mebyonj, bedhiiti étep ebeaa melu djas.

²¹ Tin, mot edis edhuud e mbee mesa me etep binek djas ɔɔ. Mot tak ε aadi é dáa esaani gonj di ebeaa dwoo mebyonj ε. Nye eezeso nyel ε djas e mesa me kukuma ye, e di'enek, nye moo é mbée mot, nye ne ghwyil ekasa tete esesee.

²² Timote kyeea mbee egwyies e ngbaaz, kea tɔ epiki, ne edum ε konj ne Zeeb, ne kwyel, ne egwyem ne bot ε di eduwal Gheɲ ne lyem wat ɔ.

²³ Tin, sa wɔ ääsuu meso ne etep di ääbe ne lo meso ε, etee náá wɔ ne gu náá, edjoo ε mɛwɔ.

²⁴ E di'enek, kwom mot-mesa ε Gheɲ ε äägoka ne edi tɔ mɛwɔ. Nye goka é ne edi ne kwyel ne bot djas, ne ghwyil elyo bot, ne emaad ε lyem.

²⁵ Ye goka é náá, nye lyo bot ε meso tɔ metela, neghu Zeeb é ne ghwyil edje be ewala dinaa be waaswoola mefulu mɔɔ da gu etseetse ε.

²⁶ Deenek, be waabula tɔ mbée mefulu mɔɔ, da be dus e laab ε Satan mot mekonj, mot nazewa be e membok étep be neesesa mesa me ɔ.

3

Mezuk me melu me mesik

¹ Gua enyɔɔpe náá: e melu me mesik, ye aadi é ne melu me di elyel ε.

² Etee náá, bot aanákagwyena, bot aakadi é elyem «tɔɔp» tɔ epata, bot egheea nyel, bot ε ebet, bot ε waabyasal Zeeb, be aanákaab bebyael bɔɔ, bot ε di äämyaal bot ne eduwal etep dinaa ye é e Zeeb ε.

³ Bot ε tak aadi é, ääbe ne lyem kwyel, ääbe ne lyem ghonj, bot ε mebhokol, bot ε di ekwyel lyem ɔ, bot ε di ne lyem kyet ɔ, bot ε di ääkwyel enem esa.

⁴ Bot ε endumta, bot ε di ebiyo mbes ɔ, bot ε egheea nyel, be waakwyel menyɔ me etep e bɔs dhaa yii Zeeb.

⁵ Bot binɔk sa tyee náá, be epedum konj ne Zeeb. Ghuna ye é bot ε di äämyaal ghwyil di tɔ edum ε konj ne Zeeb ε! E di'enek, dia etsetape ne mbi binɔk bot.

⁶ Bedhiiti bot pak'ɔɔ ɛ ne mɛfulu mɛ eni tɔ mendjaa mɛ bot ɛtɛp ɛkɔɔ boa di ɔɔbɛ ne etson ɔ. Bɛ sa deenek ɛ ɛtɛp boa tak neegwak bɛ. Boa tak ɛ, boa di ɔɔnyɔ ɛtiibal ɔ, boa ɛ di tɔ tsik mesyem ɔ, bɛ ne dyeebakwyl esa ɛ tsik epuud di ekwyl ɛ djas.

⁷ Melu djas, boa tak ɛ ɛpesaa ɛgu sonok, tin, bɛ aanɔkwaakogu ɛtsɛtɛɛ.

⁸ Ye ɛ dɔɔ bot tyee Zanes ne Zambɛles nadi ebyen ɛtɛp ɛ Moliiz ɛ, ye ɛ deenek ɛ bot binɔk di ebaabyen ɛtɛp ɛtsɛtɛɛ. Ye ɛ bot ɛ mbee mɛpek dinaa ɛdum ɛ konj ne Zɛɛb tokapɛ vanj sonok ɛ mis mɔɔ.

⁹ Tin, bɛ tok ne ghwyil ɛtɔ ne ye ɛtsetaɛpe, ɛtɛɛ nɔɔ, bot djas ɛ waagu ewo bɔɔ, dɔɔ ye Zanes ne Zambɛles.

Mɛlyo mɛ mɛsik

¹⁰ Ye kabɛ wɔy Timote ɔ, wɔ bɛ ɛ wɔ eegwak mɛlyo mam ɛnyɔɛpe, tɔ mɛfulu mam, tɔ mɛsa mɛ di ekwyl ɛ sa ɛ, tɔ ɛdum ɛ konj ɛ lam ne Zɛɛb, tɔ ɛmaad ɛ lyem'am, tɔ kwyl'am, ne tɔ zii'am,

¹¹ tɔ mɛtiiga mɛ bɛ di ɛtiig mɛ ɛ, tɔ mezuk mam. Wɔ ne gu ɛtɛp djas mɛ naboma ne ye pɛ ghaada Antios ɛ, pɛ tɔ ghaada Ikoniom ne pɛ tɔ ghaada Liste ɛ. Wɔ ne gu mezuk mɛ mɛ naboma ne ye ɛ. Tin, Ghɛɲ nabe ɛ nyɛ naapek mɛ tɔ ɛtɛp binek djas.

¹² Tɛɛtɛɛ, mot djas di ekwyl ɛdi sosoob ne Zɛɛb, tɔ ɛgwakel ne Yezu Klisto ɔ, nyɛ waatiigaa.

¹³ Tin, bot ɛ mbee lyem ne bot ɛ ɛtsal, bɛ waatɔ sok tɔ embee mɛsa mɔɔ, bɛ waakɔɔ bɔɔ bɛsɔ bɔɔ. E di'enek, ɛ mɛsik mɛ tak, bɛ waaswala kɔɔ mɛnyel mɔɔ met.

¹⁴ Ye kabɛ wɔy ɔ, baala mɛdjek mɛ wɔ nadjek, da wɔ myaal ne lyem wat ɛ. Wɔ ne gu belyoel wɔ nadjek pɛ daa lɔɔ ɔ.

¹⁵ Kana ɛdhɔma bɔ, wɔ ne gu ekwyla na Dɛɛ. Ye ɛ ne ghwyil ɛdje wɔ etson di ɛdje mot tsik tɔ ɛdum ɛ konj ne Yezu Klisto ɛ.

¹⁶ Tɔ ekwyla bɛ na Dɛɛ djas, ye ɛ Zɛɛb ɛ nadje bot etson ɛ ekwyl ɛ ye, ye ɛ ne bɔɔ mɛtanj ɛtɛp ɛlyo bot ɛtsɛtɛɛ. ɛtɛp ɛlyaal ɛ mot ɛdjak ɛ lɛ, ne ɛbulal ɛ bot sa ɛbiyo ɔ ɛ ze, dɔɔ ne ɛlyaal ɛ mot tsik Zɛɛb di ekwyl ɛ.

¹⁷ Ekwyla na Dɛɛ binek ɛ, nakwyalaa ɛ ɛtɛɛ mot-mɛsa ɛ Zɛɛb needi mot zedjala ne esa ɛ mɛsa ɔ. Nyɛ needi mot dinaa, nyɛ ɛ ne ghwyil esa membi mɛ ɛnɛm esa djas.

4

Goola Mbɛɛ Bhaadal

¹ Mɛ ɛpedjaala ne nɔ, ɛ mis mɛ Zɛɛb ne ɛ mis mɛ Yezu Klisto mot aapɛɛ bot ɛ di ne tsik, ne bot ɛ zegwyɛ ɔ. Mɛ ɛpedjaala ne nɔ kɔ ɛsu ɛ ɛbula ɛ Yezu Klisto, ne kɔ ɛsu ɛ ɛyonj ɛ lɛ:

² wa zii tɔ ɛgoola mɛkpa mɛ Zɛɛb ye nakoozodi tɔ egwyem nɛghu tɔ ɛtap. Lyaka bɛ, dula bɛ mɛlɔ, ɛ ghɛɲ wɔ di dje bɛ mɛghaaz ɛ, ne ɛlyo bɛ tɔ ɛdil ɛ lyem.

³ ɛtɛɛ nɔɔ, ye aadi ɛ ne ɛwala dinaa bot aanɔbaakwyl ɛgwak mbɛɛ mɛlyo ɛ. Tin, bɛ aasa ɛ mbi bɛmɛpek djas ɛtɛp esa esa ɛ mɛkwosak mɛ mɛnyel mɔɔ di ekwyl ɛ. Bɛ aadi ɛ, ne bɛtɛ ne embee belyoel aadi ɛlyo bɛ ɛtɛp ɛlyem bɔɔ di ɛkwos ɛgwak ɛ.

⁴ E di'enek, bɛ waabyen ɛgwak ɛtsɛtɛɛ, ɛtɛp ɛdu ɛ esesa esua-sua.

⁵ Ye kabɛ wɔy ɔ, sa wɔ dila lyem sok bhwoob ɛtɛp binek djas. Maada lyem tɔ mezuk, wa zii ɛ ɛgoola Mbɛɛ Bhaadal, silela mɛsa mɛ Zɛɛb dje wɔ ɛ.

⁶ Ye kabɛ mam ɔ, ɛwala eezedjala ghiya yam neesee dɔɔ buwa, ɛwala ɛmwana ne bɔs'ak eezedjala.

⁷ Tin, yɛ bɛ nɔ́á, mɛ eeduu mbɛɛ tuub ɔɔ, mɛ eekɛkum pɛ esik ɛ kaab mɛ na pat ɛ, mɛ eebaal ɛdum ɛ koŋ nɛ Zɛɛb.

⁸ Nenak, efute ɛpɛbwood mɛ etɛɛ nɔ́á, mɛ eekwak. Efute tak ɛ kɔtɔ duu, yɛ ɛ kɔtɔ mot epiki. Yɛ ɛ nyɛy Ghɛŋ mbɛɛ tetɛp ɛ kwaadjɛ mɛ dwoo mɛpɛɛa ɛ. Tin, nyɛ aanákwaadjɛ mam ɛmet, nyɛ aadjɛ ɛ dɔɔ nɛ bot djas di egwal ɛwala nyɛ aatuula ɛ.

Mɛlyo mɛ Pɔl pɛɛ dɔ́a Timote

⁹ Tin, sa mɛghaaz etɛɛ nɔ́á, wɔ neelezeɛbela mɛ.

¹⁰ Dhemas naazekaab mɛ, etɛɛ nɔ́á lyem tɔ kwyɛl esa e bɔs'ak. Nyɛ eetɔ pɛ ghaada Tesalonik. Yɛ kabɛ Kelesɔn ɔ, nyɛ eetɔ pɛ ghaada Ghalati. Tít naazetɔ yɛ pɛ ghaada Dhalmati.

¹¹ Luk nyɛ ɛmet ɛ kalik bis nɛ nɛ. E sok wɔ aazyɛ ɛ, dha bi nɛ Malak. Etɛɛ nɔ́á, nyɛ nɛ ghwyil ɛ zɛkwyee mɛ tɔ mɛsa mɛ Zɛɛb.

¹² Mɛ eelwom Tisik pɛ ghaada Efɛɛz.

¹³ E sok wɔ waazyɛ ɛ, da wɔ zyɛ mɛ nɛ ndjookuwa yam ee mɛ nalik pɛ ghaada Toloas pɛ tɔ ndjaŋ ɛ Kalpus ɛ. Tin, da wɔ baanɔɔ mɛ mɛkana mam, dan-dan ɛ mɛkana nasael nɛ eket betit.

¹⁴ Deenek, Alɛkzandɛɛ lulɛl egwooz nadyeebasa mɛ ɛbiyo. Tin, Ghɛŋ nyɛ ɛmet waadjɛ nyɛ efute mɛsa mɛ.

¹⁵ Tin, wɔ goka ɛ nɛ ebaadi nɛ etson nɛ nɛ, etɛɛ nɔ́á nyɛ bɛ ɛ nyɛ dyeebasuu mɛsɔ nɛ mɛlyo mɛ bis nadi elyo ɛ.

¹⁶ Tin, mot ngot nabe ɛ áákɛm e sok mɛ nadi etanɔl tanɔl yam yii mɛkɛn ɛ, bot djas nakaab mɛ. Beta nɔ́á, Zɛɛb nɔ́laa syem tak kɔ lɔɔ.

¹⁷ Tin, Ghɛŋ nakwyee mɛ, nyɛ naadjɛ mɛ mɛghaaz! Wɔ gwaa, mɛ zɛgoola Mbɛɛ Bhaadal yɛ pɛ daa bot di áábɛ tɔ dhaad mbyak ɛYuda ɔ. Ghɛŋ naapek tɔ nuub ghee.

¹⁸ Deenek, Ghɛŋ waabaapek mɛ tɔ embee etɛp djas. Tin, nyɛ aatsik mɛ ɛ ɛtɛp nyɛ neeniigal mɛ tɔ ɛyon ɛ lɛ di tɔ gwoo ɛ. Beta nɔ́á, duu di nɛ nɛ kɔm-kɔm sii nɛ kɔm! Ye di deenek!

Mɛswosel mɛ mɛsik

¹⁹ Da wɔ ɛ swos Pilisil bɛ nɛ Akilas dɔɔ nɛ bot ɛ mɛbyel ɛ Onezifɔɔd.

²⁰ Elast eelik pɛ ghaada Koolet. Tin, mɛ eelik Tolofim pɛ ghaada Mile, etɛɛ nɔ́á nyɛl nadi ekpaa nyɛ.

²¹ Deenek, sa mɛghaaz wɔ kum, ɛsok nɛ mbu bebhi nɛ kan. Ebulus, Pudɔɔ, Linus, Kolodya nɛ bɛdhiiti bɔn nyooɔ, bɛ eeswos wɔ.

²² Beta nɔ́á, Ghɛŋ di nɛ nɔ. Beta nɔ́á enɛm nɛ embɛɛ e Zɛɛb di nɛ nen.

Mekana ε Pɔl, pɛ dɔ́a Tit

TIT Mekɛn

Tit nabe é mot nadi egýee be ne Pɔl tɔ́ mesa ɔ́. Tin, e sok Pɔl nakwɔ́yɔl Tit mekana ε, Tit nabe é ndjɛedel bot ε zɛɛga mendjaala gholá Kelɛt.

Tɔ́ mekana me tak, Pɔl nadi elyɔ́ Tit dɔ́a zɛɛga mendjaala di egoka ne ɛdjɛɛdaa ε (1.5-16). Nye eedje nye mɛlyo dum ne kwɔ́yɛl bot ε zɛɛga mendjaala di egoka ne ɛdi ne ye pak'ɔ́ ɛ: Bɛtɔ́a-bot (2.2), bɛtɔ́a-boa (2.3), mɛsyɛs (2.4-5), mɛngbaaz (2.6-8), ne ekwom (2.9-10). Pɔl ɛpekaada náá, Yezu Klísto ε mot naka nyel'ε buwa, ɛtɛp ɛdis bot ε bɔ́s tɔ́ ɛbiyɔ́ (3.4-7): Tsik na bes yii ekeletye é, ye é kɔ́ ɛsu ε tak.

Beeka metɛyɛk mɛ mekana ε Tit e: Mɛswosel (1.1-4); Mɛlyo mɛ Pɔl di elyɔ́ Tit dum ne bot ε be ne be nɔ́ di esa mesa mɛ Zɛɛb ɔ́ (1.5-16), kɔ́ ɛsu ε bot ε zedum koŋ ne Zɛɛb ɔ́ (2.1; 3.11) Mɛlyo mɛ mɛsik (3.12-15).

Mɛswosel

¹ Ye é mam Pɔl, kwom mot-mesa ε Zɛɛb, mot-lwoma ε Yezu Klísto. Zɛɛb nalwom mɛ ε, ɛtɛp mɛ neesa náá, bot ε nye naséε ɔ́ dum koŋ ne ne, ne ɛbaasa náá, be gu ɛtɛtɛtɛ ɛtɛp be neewa zii ɛdu ε ɛtɛp e Zɛɛb.

² ɛtɛp be needi ne ɛbwaalele e tsik na kɔ́m-kɔ́m. Zɛɛb mot di áákɔ́ bot ɔ́, nabe é nye naaloozekɛk mena tsik tak, ɛsok ne bɔ́s ne kusel.

³ ɛghɛŋ ɛwala ε Zɛɛb metsik-bot mena naleε ε nakadjala ε, wɔ́ gwaa, nye zetel mekpa mɛ. Nye naadjɛ mɛ mekpa menek, ne ɛlwom ε mɛ náá, mɛ goola ye ne bot.

⁴ Tit, tɛtɛ mɔ́n'am tɔ́ ɛdum ε koŋ ne Zɛɛb mena di ne ye sama ε, mɛ kwɔ́yɛl ε wɔ́y mekana mak: Beta náá enɛm ne embɛε, ne egwɔ́yɛm e Zɛɛb Sɛɛg, ne yii Yezu Klísto metsik-bot mena di ne nɔ́.

Bɛpaa

⁵ Tin, ye be náá mɛ naalik wɔ́ kɔ́ ghaada Kelɛt ɔ́, ye nabe é ɛtɛε náá, wɔ́ neesilal esa esa djas nalik áásaɛl ε. Da wɔ́ é sɛε bɛpaa, wɔ́ é dil be ɛtɛp be needjɛed ɛzɛɛga bot ε mendjaala tɔ́ eghaada djas dɔ́a mɛ naleε wɔ́ ε.

⁶ Tin, mot di paa ɔ́, goka é ne ɛdi é mot di áábe ne mbee mɛfulu ɔ́. Nye goka é ne ɛdi ε ne moma ngɔ́t, bɔ́ ɛ goka é ne ɛdum ɛkoŋ ne Zɛɛb, sa bɔ́ binɔ́k áádi bot ε mɛzɔ́, ye nyɔ́ ε náá, be kaab bebyael bɔ́.

⁷ Deenek, mot di djɛed zɛɛga bot ε mendjaala ɔ́, dɔ́a dinaa, nye é mot-mesa ε Zɛɛb ε. Nye goka é ne ɛdi é mot di áábe ne mbee mɛfulu. Sa nye áádi mot ɛghɛε nyel, sa nye áádi mot di biyɔ́ mɛbɛ ɔ́, sa nye áádi mot elangi, sa nye áádi mot ebhooba, sa nye áádi mot di ekwɔ́yɛl ɛfute e mesa nye di áása ε.

⁸ Tin, nye goka ɛdi ε mot di emyaal náá bot sulal pɛ ye ɔ́, mot enɛm esa, mot epiki, mot ɛmaad ε lyem, mot e ɛɛɛ, mot egwɔ́yɛm,

⁹ sa nye áábeka ne mekpa mɛ Zɛɛb dɔ́a ye nalyoaa ε, ɛtɛp ɛdje mɛghaaz ne ekwɔ́yɛl na ɛɛɛ, da lyaal ne bot ε di ewa zyaala ɔ́ náá be eekɔ́ lɛŋ.

Bot ε di egoola embee mɛlyo ɔ́

¹⁰ Tin, ye é ne mbula bot tɔ́ bot ε zeni beka ɔ́ dinaa be áálooba ne ɛtɛtɛtɛ ɔ́. Ye é bot ε di elyɔ́ embee mɛlyo ɔ́, bot ε di ekɔ́ bɔ́n nyɛɛg bɔ́ ɔ́.

¹¹ Ye nyɔ́ ε, bot diyal be enuub. ɛtɛε náá, be ɛpepul bot ε mɛbyel ne embee mɛlyo mɛ be di djɛ ε, ɛtɛp ɛgwaal ɛfute e syen.

¹² Tin, ngɔ́t tɔ́ bɛngoolɛl ε mekpa mɔ́ ɛmet naaleε náá: «Bot ε ghaada Kelɛt ε bot ε ɛtsal, betit ε menyan, bot ε di ɛdɛ kaab ε kaab ɔ́, bɛtsak-bɛl ε bot.»

¹³ Deenek, sa nye nalee yenek nabe é etseetse. Mbi binok bot, bhema be elyelope etee náá, edum e konj e lōo needi piki.

¹⁴ Tin, ye tok enyape náá, be gwak embee esesa bot e mbyak eYuda. Neghu metin me bot e bos di edis bot kō ze etseetse o.

¹⁵ Deenek, etep djas e ne medjhaaz ne bot di àadi ne edhuud o. Tin, ye tok ne dhiiti sonok di ne medjhaaz pe daa bot e di ne edhuud o, bot e di àadum konj Zeeb o. Deenek, metselal mōo ne esimza bōo moo é ne edhuud.

¹⁶ E di'enek, be epeke náá, be ne gu Zeeb, ghuna mesa mōo epetel náá be naazebyen Zeeb. Tin, be é bot ekye é lyem, bot e Zeeb di byen o, bot e di àabe ne ghwyil esa embee mesa djas o.

2

Betōa-bot, mengbaaz ne ekwom

¹ Ye kabe wōy o, djae malyo me di egoka e.

² Betōa-bot goka é ne edi e bot e di àadi ne ndōzo o, be goka é ne edi e bot e duu, bot e etson, bot e etela lyem, bot e di piki tō tete edum e konj ne Zeeb o, bot e di ne kwyl o.

³ Tyee wat, leea ne betōa-boa, be goka ne edi e ne mbee mefulu dāa bot e edee. Sa be àadi bot e ebyak e bot, sa be àadi ekwom e menyok, be goka é ne edje bot e embee malyo.

⁴ Be lyaal ne mesyes me boa náá, be kwyl botom bōo ne bōo bōo.

⁵ Be di ne etson, sa be àadi tō embee mekwosak me menyel, be sa mesa me mendjaa mōo enyape, da be elooba ne botom bōo, etee náá bot needi àalōo mbee mekpa dum ne mekpa e Zeeb.

⁶ Tyee wat, djae meghaaz ne mengbaaz, be di ne etson.

⁷ Tin, wōy emet goka é ne edi dhatyee geka tō enem esa e mis me bot. Ye be náá, wō epelyo bot o, lyoa be ne lyem wat, mekpa me di egoka e.

⁸ Mekpa mō di dee, ee bot di àawa meso ne ye é, etee náá, bot e mebhuka mō neegwye ne syen, àabe ne mbee mekpa elōo ne nena.

⁹ Ye kabe ekwom o, be goka é ne elooba ne ekukuma bōo ne etep djas, be saa náá, be di mbee bot e mis mōo. Sa be àawa meso ne etep be di elii e.

¹⁰ Tin, sa be àasa djii, be goka é ne elyaal náá, be é mbee bot di egoka ne ewaa ebwaalel o, etep edje duu ne malyo me Zeeb mot di metsik-bot mena o.

Mbyak'e Yezu Klisto

¹¹ Etee náá, Zeeb naatel enem ne embee be, dāa esuk e tsik etep bot djas.

¹² Ye lyo mena e náá, sa mena katka mbee mefulu, sa mena àadi ne mekwosak me esa e bos, etep mena needi tō mbee tsik kō eko e bos'ak, tō etson, tō epiki ne esosoob ne Zeeb.

¹³ Ye é deenek e mena aadi ebwood dwoō tak ne ebwaalel. Dwoō leeg, boō Zeeb'ena Yezu Klisto metsik-bot mena, nye waatuula tō duma.

¹⁴ Tin, nye naazeka nyel' e buwa kō esu elena, etep edis e mena si bhel esyem, etep bot needi bot e mbyak'e emet na dee, etep ewa lyem tō esa mbee esesee.

¹⁵ Etap tak e dinaa, wō goka é ne elii, etep edje meghaaz ne edul e be melo ne ghwyil djas. Tin, sa mot àabyasal wō!

3

Dda bōo Zeeb di egoka ne eke e

¹ Gheelelee ne bot e zedum konj ne Zeeb o náá, be goka é ne elooba ne bemekoozi, ne ekukuma. Da be é di ghwyee etep esa mbee esa.

² Sa be āadi bot e mebhekel, sa be āabiyo mbes, be di bot e di duula pak bot étep ebulal kwyl o, be goka é ne elyaal e mis me bot djas e náá, be é bot e etela lyem.

³ Etee náá, é ghej sok, biso pe nabaadie āabe ne metselal, bot e di āalooba ne Zeeb o, bot zewo ze o. Bis nabaadie ekwom e membri mekwosak djas, ne esa ee di dje djoj e. Bis nadi é to mbee esese ne mbee egwyes, bot e mbee lyem, é bhinel pak'es.

⁴ Tin, e sok Zeeb metsik bot'ena natel bot enem esa be e, ne elyaal kwyl'e e, ⁵ ye nabe é āabe etee náá, mena naasaka esa dinaa ye é piki e, deenek, ye nabe é etee náá, nyey, nyé emet naagekka mena ghonj. Nyé natsik mena e, ne medii me egwyiya ee mena nabelaka ebyel e na bes ne ye é,

ne Sisim na Dee e di edje tsik na bes.

⁶ Etee náá, Zeeb naadje mena Sisim na Dee ebupe, kō lo e Yezu Klisto metsik bot'enaka,

⁷ e di'enek, kō esu e enem ne embēe be, nyé eesa náá, mena dika bot e epiki e mis me.

Nyé eesa náá, mena belaka ekee e tsik na kōm-kōm ee bot di ebwaal e.

⁸ Tin, mekpa mak e, mekpa me etseetse, me kwyl e náá, wō lee ye popoop-won, etee náá, bot zewa edum e konj e lō ne Zeeb o, neewa lyem to esesa enem esa. Ye é enyope ne metanj náá, bot djas goka é ne esa ye.

⁹ Tin, kyeeka etep bak: esuu e meso e etep di āabe ne lo e, elanj e dhaad mebyel, mewo, esuu e meso dum ne etsi, etee náá etep binek djas e yii toto, ye āaval.

¹⁰ Mot e di zye ne mefulu me ebek e bot o, dula nyé melo, nyé baabasal o, wō baalii ne ne, tin, nyé di āagwak o, dia etsetape ne ne.

¹¹ Gua náá, kōkō mbi binok bot moo é bi eezewo ze, nyé é to mesyem, nyé epewa nyel emet e fej.

Meswosel ne mēlyo me mesik

¹² E sok me aakyeed wō pe Altemas neghu pe Tisik e, sa meghaaz wō neezebela me kō Nikopolis, etee náá, me eemyam náá, me aadhaa mbu egwyiyo penek.

¹³ Tin, sa náá, wō dje Zenas lyoel etsi e Zeeb, be ne Apolos esa di egoka étep mendjoj e, etee náá, be needi āadi ne eseeega sa wat.

¹⁴ Ye nyō e náá, bedhiiti bot bina wa lyem elyelpē to mbee mesa, étep ekwyee bot e di to eseeega o ghal-ghal. Tin, be di sesa deenek o, bot aadi é bot e di edje embēe bhum o.

¹⁵ Deenek, bot e bis ne be nō di wak djas o, be eeswos wō. Swosa bot e di sama ne nena to edum e konj ne Zeeb o. Beta náá, enem ne embēe di ne biyo djas!

Məkana ɛ Pəl, yii pɛ dāa Filemən Filemən Məken

Filemən nabɛɛ mɔɔ sɔ ɛ Pəl mot lwoma. Pəl ɛ nagoola nyɛ Mbɛɛ Bhaadal, tin, nyɛ ɛ boodi myalel keletyɛ. Filemən nabɛɛ mot ekum, nyɛ nabaadiɛ nɛ ekwom bot. Onezin nabɛɛ ngɔt tɔ ekwom ɛ Filemən. Tin, nyɛ naakaab kukuma yɛ, wɔ gwaa nyɛ kɛboma nɛ Pəl pɛ nyɛ nadi tɔ mbok ɛ. Ɛ di'enek, Onezin tak nabɛɛ nyɛ moo yɛ myalel keletyɛ. Deenek, Pəl naazɛswal Onezin pɛ daa kukuma yɛ Filemən nɛ ɛtom ɛ məkana. Filemən aakoomyaal Onezin pɛ yɛ tin dāa? Məkana mɛ Pəl nakyeed pɛ daa Filemən ɛ nabaadiɛ yii bot ɛ Zɛɛga mendjaala ɛɛ bɛ nadi esɛɛga tɔ ndjan'ɛ (ɛlanɛl ɛbá). Məkana mɛ tak lii ɛ tɛp di gwyák bot ɛ Zɛɛga mendjaala djas. Eghɛn yenek, ekum e kyee dik djas ɛlɔm nadi edjɛɛd ɛ nadyeebadus ɛ tɔ mɛsa mɛ ekwom bot. Tin, mɛtan mɛ ekwom e bot nazobaadi ɛ djala nɛ mɛtan mɛ bɛ nakuma dɛl. Ekwom tak nadi esesa ɛ membi mɛ mɛsa djas, bɛ nabaadiɛ «ghughumaa» si mɛko mɛ ekukuma bɔɔ. Ɛkaab ɛ kwom ngɔt goka ɛ, nyɛ tiigaa ɛlyɛlɛpɛ, yɛ ɛ nɛ ghwyil kum nyɛ ɛsyɛɛ. Tɔ məkana mɛ nyɛ nakwyal ɛ, Pəl nawaab nɛ Filemən ɛ náá nyɛ myaal Onezin nɛ mbɛɛ lyem dāa mɔn nyɛɛg keletyɛ. Etɛɛ náá, kwom mot nɛ nakuma dɛl, bɔɔ djas ɛ bɔn nyɛɛg tɔ ɛdum ɛ kɔɲ nɛ Yezu Klisto. Tin, Pəl nabɛɛ áadjɛ ɛlɛɛ nɛ Filemən, nyɛ nakwyl ɛ náá Filemən sa dāa nyɛ di kwos ɛ. Ekeletyɛ mɛken, e yɔbɔ ghɛn, bɛ nabɛɛ ááɛ nɛ ghwyil ɛswola embɛɛ esɛɛɛ zeetawa tɔ bhwak ɛ. Tin, ɛdum ɛ kɔɲ nɛ Yezu Klisto ɛ di swola mbee tsik tɔ ɛtɛp e bhwak. Mɛlyo mɛ kwyl ɛ nɛ ghwyil ɛ swola tsik mot tɔ sɔ, baaswola dɔɔ nɛ tsik medhuu mɛ bot.

Mɛswosɛl

¹ Ye ɛ mam Pəl, mot membok kɔ ɛsu ɛ mɛsa mɛ mɛ di esa ɛtɛp ɛ Yezu Klisto ɛ. Bis nɛ Timote mɔɔ nyaag'am ɛ kwyl məkana mak. Bis kwyl məkana mak ɛ ɛtɛp'ɔ wɔy Filemən, mɔn nyɛɛg'ɛs bis dibaakwyl ɛbuɛpɛ tɔ mɛsa mɛ Zɛɛb ɔ.

² Bis kwyl ɛ bot ɛ Zɛɛga mendjaala mɛ di esael tɔ ndjan'ɔ yenek, zɛnɔɔ kɛl'ena Apiya bɛ nɛ mɔn nyɛɛg'ena Alsipe mot bis nɛ bɛ nɔɔ di eduu tuub wat ɔ:

³ Beta náá: bi bela mbɛɛ bhwɔob nɛ egwyem e mis mɛ Zɛɛb sɛɛg'ena nɛ Yawe, Yezu Klisto.

Kwyl nɛ ɛdum ɛ kɔɲ nɛ Zɛɛb ɛ Filemən

⁴ E sok djas mɛ di edjaala Zɛɛb ɛ, wɔy Filemən, mɛ nɛ djaala ɛtɛp'ɔ, bhii tak mɛ ɛpɛghapɛɛ Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ lɔ,

⁵ ɛtɛɛ náá, mɛ ɛpɛgwak menduk mɛ ɛdum ɛ kɔɲ ɛ lɔ nɛ kwyl Yezu Klisto nɛ dāa wɔ di nɛ lyem kwyl nɛ bot ɛ zeliig ɛlyem ɛtɛp ɛdu Ghɛn.

⁶ Mɛ waab nɛ Zɛɛb ɛ náá, ɛdum ɛ kɔɲ nɛ Zɛɛb di ɛwa ɛgwakɛl pak'ena ɛ nyen tɔ tsik'ena. Sa náá, ɛnɛm ɛɛ sa djas bis di esa kɔ ɛsu ɛ Klisto ɛ baanyen.

⁷ Mɔn nyɛɛg, mɛkwylɛa eedjɛ mɛ mɛmyaala nɛ mɛghaaz ɛbuɛpɛ ɛtɛɛ náá, wóo diaa djɛ ghwyil nɛ kwyl bot ɛ di myaal mɛkpa ɛ Zɛɛb ɔɔ ɛlyɛlɛpɛ.

Gwylɛ Pəl naadi nɛ yɛ ɛ dum ɛ Oneezim ɛ

⁸ Ye nakoozodi náá, mɛ ɛ nɛ ghwyil dum nɛ Klisto náá, mɛ lwom wɔ, wɔ sa sa wɔ di egoka nɛ ɛsa ɛ.

⁹ Tin, kɔ ɛsu ɛ mɛkwylɛa mɛ mena di nɛ yɛ ɛ, mɛ kwyl ɛ ɛwaab ze nɛ nɔ. Mam Pəl, tɔa-mot, baazɛbɛla náá, mɛ ɛ kɔɔla ɛ membok kɔ ɛsu ɛ din ɛ Yezu Klisto,

¹⁰ mɛ eemɛt wɔ ɛbɔɲ kɔ ɛsu ɛ Onezim mot di mɔn'am kɔ ɛsu ɛ ɛdum ɛ kɔɲ tɔ ndjaa membok wak ɔ.

¹¹ E gheŋ sok, nyε nabε ε āabε vanj mot é mis mɔ. Deenek, é dwoɔ pan mos'ak nyε moo é nε boo metanj dum nε ekwyee ε nyε di ekwyee wɔy nε mam tɔ mɛsa ε.

¹² Nenak yak, mε epeswaal wɔ nwyak, wɔ goka é, wɔ bee nyε dāa dhiiti kyee nyel'am wat.

¹³ Mε nakwyel ε náá, nyε lik wak é ngwoob'am étep nyε neekwyekwyee mε é di yɔ pε pak mε di tɔ membok kɔ esu ε mbεε bhaadal'ak.

¹⁴ Tin, mε nabε āakwyel esa dhiiti sonok āapookodji wɔ. Mε nadi é kaab ε, ye é zekedi tyee náá, enεm ee esa wɔ aasa nε nam ε di tyee bhel. Etεε náá, mot goka é nε esa enεm ee esa nε lyem εmet.

¹⁵ Ye é nε ghwyil εdi náá, Onεezim nadus wɔ e mεmbɔ ε étep ba ewala batsa etεε náá, nyε ka bula ɔ, nyε ka bula ε, bula wat na kɔm-kɔm.

¹⁶ Etεε náá, kana dwoɔ pan mos'ak, nāka baabee nyε dāa kwomɔ. Bea nyε nε metanj dhaa kwom: Etεε náá, nyε moo é mɔn nyεεg'ena mot mena di kwyel εbuεpe ɔ. Nyε é nε boo metanj e mis mam nε e mis mɔ. Tin, ye goka é náá nyε di nε boo metanj e mis mɔ dhaa dhanja yam, tɔ mεfulu mε, nε dāa nyε di kεbe nε Gheŋ ε.

¹⁷ Ye é bε náá, wɔ é pe duwal mε dāa mɔɔ sɔɔ, nɔŋa nyε dāa wɔ di zye nε bee mε ε.

¹⁸ Ye é bε náá, nyε naasa wɔ εbiyo ɔ, nεghu ye kabε náá, nyε naakola wɔ dhiiti sonok ɔ, kɛla tɛp tak kɔ lo'am. Mε waatuud wɔ yε mam εmet.

¹⁹ Mε kwyal mɛkana mak ε nε mbɔ'am met. E tɛp tak ε mε di elεε náá: mam Pɔl, mε waatuud wɔ esa ee nyε nakola pε daa lɔ ε. Wɔ āadjak náá, boo keede wɔ di nε yε nam mos ε ye é tsik wɔ di nε yε yenek.

²⁰ Yε deenek mɔn nyεεg, mε eekwyit wɔ mεbon si, saaa sa, mε waab nε nɔɔ, kɔ esu é mεkwyela mε mena di nε yε nε din ε Gheŋ ε. Mε kwyel é wɔ sa náá lyem'am di tɔ ghwyil nε mεghaaz nε din ε Klisto.

²¹ Lyem'am nε εmyaal nε egwak ε lɔ, etεε náá, é di mε di ekwyal mɛkana mak, é gheŋ wɔ waalaa mɛkana mak ɔ, waazosa ε dāa mε ke ε. Mε nε gu náá, wɔ aasa dhaa-dhanjak yee mε ke náá wɔ sa ε.

²² E di'enek wat, koobela mε dheŋ etεε náá, εbwaalel ε lam náá, kɔ esu é mendjaala mε bi di djaala étep'am ε, mε waabulelaa e mbɔ men.

Mεswosel mε mεsik

²³ Epafalas, mot bis nε nε di e membok étep din ε Yezu Klisto ɔ ee baaswos wɔ,

²⁴ Zεnɔɔ Malak, Aalistaalak, Dhemas nε Luk, bot ε bis nε bε nɔɔ di sa mɛsa e di wat ɔ.

²⁵ Betka náá, Zεeb tel bin enεm nε embεε ee Gheŋ'ena Yezu Klisto di kɔ len.

Mekana bot ε Ebele Ebele Eniel

Yak ε mekana me nakwyalaa etep eYuda nadi edu Klisto ο. Mot nakwyal ye ο, nye aaguaa, sa di tseetse to tak ε naa, mot nakwyal ye ο ne gu ekwyal enyope etee naa, ye ε dum ne ekwyal binek ε nye di elyaal etseetse etep nye di ekaada to mekana mak ε.

Ekeletye meken naadyeebatiigaa, metiiga me tak nadi epus naa, be kesosowa. Etap tak ε, be nakwyal bemekana etep be neeppet, aabula bhis.

Eghen bebhhaab, Zeeb naagwakel be ne bot ε mbyak eYuda. Nye naalee ne naa, mot ε syem οο, be go tit etep buwa, deenek, Zeeb aapel mesyem me. Tin, mekana mak lee ε naa, ebhen ε na bes Zeeb sa ne bot ε di edum kon ne mon'e ο, ye ε Yezu ε di mao bhata ε Zeeb nakaa buwa ko esu ε mesyem me bot djas ε. Bot djas di edum kon ne ne ο, be tokape ne gwyee ebaaka buwa betit etep mesyem mao. Deenek, ebhen ε na bes eedhaa yii na mwa. Etap naa, sa Yezu Klisto nasa ne bot ε, ye eedhaa yii efofop, ye Moiz, ne Alon zenoo ye Zozue nasa ε.

Metsek me mekana mak ε daak:

Klisto ε mon ε Zeeb ne tseetse, nye ε sa Zeeb di ε (1.1-3)

Yezu eedhaa efofop (1.4—2.18)

Yezu eedhaa Moiz ne Zozue (3.1—4.13)

Yezu ε boo ghaa-Zeeb (4.14—7.28)

Yezu zye ε ne ebhen ε di edhaa yii na mwa ε (8.1—9.22)

Buwa Yezu ε ngot, ye ε buwa mesik (9.23—10.31)

Bedhiiti eboo bot ε nadi edum kon ne Zeeb sok ο (11.1-40)

Djhoobanjaka Yezu (12.1—13.19)

Meeka me mesik ne meswosel (13.20-25)

Zeeb nalii ε to nuub mon'e

¹ Eghen namwa, Zeeb nalii ne bebhhaab'enaka esok ne esok. Nye nalii ne naa membi ne membi me elii djas to enuub bengooole ε meeka ε Zeeb,

² mos, ε melu me mesik mena dika mos'aak, nye kalii ne nena ε to nuub mon'e. Ye ε nyey ε di, mot aalik ne esa djas ο, dum ne ne ε Zeeb nakus gwoo ne bos.

³ Ye ε mon tak ε di mekas me duma ε Zeeb. Ye ε nyey ε di elyaal daa Zeeb di ε. Nye ε di epyet esonok djas ne ghwyil meeka me nuub'e. Bhis nye nasilal edis ε bot edhuu ε mesyem mao ε, nye naazenoo nyel di-si pe to gwoo, pe mbo eghen ε Zeeb, na ghaa mebwala.

⁴ Zeeb naasa naa, mon'e di ko elo efofop. Etee naa, nye naadje nye boo din ε mebwala dhaa yii efofop.

Mon ε Zeeb ε ko elo efofop

⁵ Ye ε tseetse naa, Zeeb dinaa aapaake ne dhiiti fofop'e ngot naa: «Way ε mon'am, kana dwo pan mos'ak, me eebya wo.»

Tin, nye aapakoke-keak ne dhiiti fofop naa:

«Me waaboodi ne ne seeg,

nye aadi ne nam ε mon.»

⁶ Tin, ε sok Zeeb nadhis mon megwyak me ko bos ε, nye nabe ε, nye naake naa: «Efofop ε Zeeb djas goka ε ne eduwal ε nye!»

⁷ Dum ne efofop, ye nabe ε Zeeb naake naa:

«Nye naasa náá, efofop be di tyee epup.
Tin, nye naasa náá, bot e mesa me di tyee ngel du.»

⁸ Tin, dum ne mən, nye naake náá:

«Zeeb, boo mekoozi mo é kəm-kəm sii ne kəm.
Deenek, ye é é ke to esosoob e wo di edjeed eyon e lo.

⁹ Wo kwyel é epiki, da wo é bhina ebiyo,
dum ne tep tak e, Zeeb Seeg, Zeeb'o nató wo étep wo di mot-mesa me.
Nye naso wo mul me ebotan ko lo é étep tak,
to sama bən e nyoog djas, ye é woý é nye naséé.»

¹⁰ Zeeb naabake náá:

«É meken tɔɔ, ye é woý Gheŋ e nakus bəs,
dɔɔ ne woý é nasa gwoo ne membo mo emet.

¹¹ Esonok binek djas aadi é ne esik,
ye é kabe woý ɔ, woý aadi é kəm-kəm.
Gwoo ne bəs é waapulel dāa ekaad.

¹² Wo waabwaada be dāa be di ebwaada kaad e,
deenek, wo waakaswoola be é dāa bot di eswoola ekaad e nyel e.
Ye kabe woý ɔ, woý aaswoola, tsik'o tok ne esik.»

¹³ Zeeb nabe āake ne dhiiti fofop'e ngot náá:

«Dia si pe kyee mbo eghen bam,
kekum dwoo me aasa náá, bot e mebhuka di dāa poba wo di ekel mebo mo ko
tak e.»

¹⁴ Efofop é beze? Be tok esisim di esa mesa me Zeeb ɔ? Zeeb lwom be é, étep be
neegheekwyee-kwyee bot aabela tsik na kəm-kəm ɔ.

2

Tsik na boo metan

¹ Ye é étep tak e dinaa, ye goka é mena pyetka elyelepe to malyo me mena
nagwakeka e, é kaab náá, mena ezekwo ze.

² Deenek, bhaadal efofop nallee é, moo mos e ne metan, bot e nasa maa-elɔ,
ne bot e nadi āalooba ne mekpa me tak ɔ naazebela fen be di egoka ne ye e.

³ Tin, menabelka be met, mena aapekelka dāa to yak fen, ye be náá, mena
āabiska boo yak tsik na metan ɔ? Eteé náá, Gheŋ nye emet nabe é mot meken
egoola tsik tak. Bot e nagwak bhaadal tak ɔ, be naabanja bis etseetse e tak.

⁴ Zeeb nadi elyaal etseetse e bhaadal tak ne bete ne etseŋa, ne endem e
mebwala, ne mevyekele zenɔ mekee me Sisim na Dee di edje mot ne mot to
ekwosak e Zeeb e.

Yezu é di edjeed bot é ze tsik.

⁵ Eteé náá, Zeeb nabe āapadje ghwyil ne efofop náá, be di bot aakok ko bhwak
di ezye yenek, yii mena di elii ko esu e tak'ak.

⁶ Deenek, ye nabe é dhiiti mot nakaada náá:

«Zeeb, mot é ye ze, étep esiiza bo needi ko le?
Mən mot é ye ze, étep wo neekwyeeŋ nye?

⁷ Wo naasa náá, mot di si efofop ba ewala batsa.
Tin, wo naadje nye duma ne duu

⁸ Wo naadje nye ghwyil ekok ko esa ee di ko eko e bəs djas e.»

Ye be náá, Zeeb naasa náá, nye di kok ko esa ee di ko eko e bəs djas ɔ, ye kwyel
elee náá, ye tok ne sa wat Zeeb nasa náá, ye nalooba ne ne. Deenek, é di mena
dik'ak, mena dinaa āapaabee dāa esonok djas di elooba ne ne e.

⁹ Nenak yak, Yezu mot nasilaa é ba mɔɔ ewala batsa si efofop ɔ, mena kabeeka nye mos é ne boo duu ne duma kɔ esu é mezuk me esyee nye nagwye é tak é. Tin, kɔ esu é enem ne embɛe e Zeeb, nye naadhaa é ze esyee étep bot djas.

¹⁰ Etee náá, Zeeb mot nakus esonok djas di kɔ eko é bɔs ɔ, naakwye náá, bete ne bɔn be bela di tɔ duma ye. Etep tak, ye nagoka é náá, nye kwyeg Yezu tɔ mezuk étep nye needi mot zedjala ne etep djas ɔ. Etee náá, Yezu é di mot di egoka ne edjɛd be pe ze tsik.

¹¹ Etee náá, Yezu mot di esa náá, bot di dɛɛ ɔ, ne bot é di náá, be moo é bot é edɛɛ ɔ, bɔɔ djas é bɔn e Sɛeg ngot. Etep tak é Yezu di àadi ne syen edjoo be bɔn nyeg be.

¹² Nye ke é náá:

«“Iyee” Zeeb, me epekwyel egoola din é lo, ne bɔn nyeg bam, tɔ edhuu é bot é zɛɛga mendjaala, me epekwyel edjeeb kɔ esu é lo.»

¹³ Yezu eebaazeke náá:

«Me aawa ebwaalel é lam ne Zeeb»

Nye eebaazɛbil náá:

«Bee me, me é bis ne bɔn e Zeeb nadje me ɔ.»

¹⁴ Deenek, dáa ye di náá, bɔn tak nabyel é, byela epuud ne ghiya é, Yezu nyey pe nadi é nye moo dáa bɔɔ. Etep tak é di náá, kɔ esu é esyee é le, nye naakwak dim mot mekɔŋ. Dim mot mekɔŋ, mot nadi ne eghɛŋ kɔ esyee ɔ.

¹⁵ E di'enek, nye naazepek bot tɔ bwɔɔ esyee nazemet be dáa ekwom membu ne mesee é.

¹⁶ Etee náá, ye é tɛɛtɛ, nye nabe é àazyɛ etep ezekwyee efofop. Nye nazye é etep ekwyee bot é mebyel é Abalaam.

¹⁷ Etep tak é Zeeb nasa náá, nye di tyee wat ne bɔn nyeg, etep nye needi boo Ghaa-Zeeb ɔ na mbɛɛ lyem ne esosoob tɔ mesa me Zeeb. Etep Zeeb neepel mesyem me bot é bɔs djas.

¹⁸ E di'enek, dáa ye di náá, é sok nye nawaa tɔ mebhawal é, nyey nye emet naabee mezuk é, nye é ne ghwyil kakwyee bot é di tɔ mezuk.

3

Duu é Yezu eedhaa ye Moiz

¹ Bɔn nyeg bam, biyɔ bot é na dɛɛ, biyɔ bot é di tɔ sama ne bot é nabela ndjooel nadus pe tɔ gwɔɔ ɔ. Tin guka náá, Yezu é mot-lwoma é Zeeb dɔɔ ne boo ghaa-Zeeb edum é kɔŋ mena di egoolaka é.

² Nye nadi é sosoob é mis me Zeeb mot nadje nye boo ekukuma, dáa Moiz kɔ ndjan'ɛ djas ɔ.

³ Tin, Yezu goka é ne djɛaa duma dhaa duma di edjɛaa ne Moiz é. Etee náá, mot di sum ndjan ɔ, nye é ne duu dhaa ndjaa tak.

⁴ Mendjaa djas, mot é di esum ye, ghuna, Zeeb é di mot di esum esonok djas ɔ.

⁵ Ye kabe Moiz ɔ, nye nabe é sosoob tɔ ndjaa Zeeb. Nye nabe é mot-mesa di egoola etep e Zeeb nadi elɛɛ é.

⁶ Tin, Klisto é sosoob dáa mɔn di náá, sɛɛg naadje nye ekukuma edjɛd ndjan'ɛ ɔ. Bela náá, ndjan'ɛ tak é menabelka ye be náá, mena epebaalka edum é kɔŋ ne Zeeb ne ebwaalel mena dika ne memyaala kɔ esu é tak é.

Zeeb epedje ewala ne bot é di elooba ne ne ɔ

⁷ Ye é etep tak é Sisim na Dɛɛ di elɛɛ náá:

«Bi é gwak gwood ε Zεeb mos ɔɔ,

⁸ sa bi ààlyel elyem, dāa bi nasa é gheη bi nakus εghuub ne ne, dwoo bi nawa nye tɔ mɛbhowal pɛ kyee bɔs bɛsye di ààbɛ ne mɛdii ε.

⁹ Zεeb ke é náá: penek, ye nabe é bɛbhaab bin naawa mɛ tɔ mɛbhowal, ye nakoozodi bhis bɛ nazebee esesa ee mɛ nasa é djas

¹⁰ tɔ membu mɛkam-mená.

Ye é dum ne tɛp tak ε mɛ nabiyo ne bot binɔk,

bhii tak, mɛ eezɛke náá: «Elyem bɔɔ zodi é pila melu djas, bɛ dinaa ààpaatiibal sa mɛ di egwaal ne nɔɔ ε.»

¹¹ Tɔ mɛbuk mam, mɛ naatuwal myon ne mɛson kɔ esu ε lɔɔ náá, bɛ aanákwaani tɔ sum dik mɛ nazekoobal étep bɛ neezɛwala ε!»

¹² Bɔn nyεeg, dika ndjem. Sa dhiiti mot pak'en ààdi ne mbee lyem di esa náá, nye nádum kon ne Zεeb ɔ, sa nye àalum Zεeb mot di ne tsik ɔ kon.

¹³ Dāa mena di ezyeka ne ɛke dāa ekwyla di elɛɛ náá, «dwoo elak mos», djelka mɛghaaz pak'en melu djas, é kaab náá, mot ngɔt pak'en εzɛkɛbula sik tɔ mesyem.

¹⁴ Tin, menaka é bot ε di egyee sama ne Klito ɔ. Ye bɛ náá, mena εpebaalka εbwaalel mena dika ne ye ne Klito dāa bot nakekan ε ààwak é ze.

¹⁵ Ekwyla lɛɛ é náá:

«Mos, bi é gwak gwood ε Zεeb ɔɔ, sa bi ààlyel elyem, dāa bi nasa é gheη bi nakus εghuub ne ne ε.»

¹⁶ Ye nabe bɛzɛ nagwak gwood ε Zεeb da bɛ é kus εghuub ne ne? Ye nabe é bot djas ee Moiiɔ nawyisal pɛ kɔ dɛl Ezipte ɔ.

¹⁷ Tin, Zεeb nalyaal ebuk ε lɛ ne bɛzɛ edi membu mɛkam-mená? Nye nalyaal ebuk ε lɛ é ne bot ε nasyem ɔ, wɔ gwaa bɛ zɛbela εsyee, gwyɛ kɔ kyee bɔs bɛsye di ààbɛ ne mɛdii ε.

¹⁸ Eghen Zεeb natuwal myon ne mɛson mɛ náá: «Bɛ aanákwaani tɔ sum dik mɛ nazekoobal bɛ ye ε étep bɛ neezɛwala ε.» Tin, nye nalii deenek ne bɛzɛ? Nye nalii é ne bot ε nakus εghuub ne ne ɔ.

¹⁹ Deenek, mena naabee ne tɛɛtɛ náá, bɛ nabe é ààni tɔ sum dik ewala, etɛɛ náá, bɛ naabyen εdum ε kon ne Zεeb.

4

¹ Zεeb naakek mena náá, mena waabelaka ewala nye nazekoobal étep'ena ε. Mena é koobakaka, sa mot pak'enaka ààsu eni tɔ ewala elenek.

² Etɛ náá, mena naagwak Mbɛɛ Bhaadal dāa bot ε nadi tɔ kyee dik bɛsye di ààbɛ ne mɛdii ε. Tin, Mbɛɛ Bhaadal bɛ nagwak é, nabe ε ààsa bɛ sonok etɛɛ náá, bɛ nabe é ààwa εdum ε kon ε lɔɔ ne sa bɛ nagwak ε.

³ Menabelka bot ε di εdum kon ne Zεeb ɔ, mena waanika tɔ ewala Zεeb nakek náá:

«Myon ne mɛson mɛ mɛ natuwal tɔ ebuk ε lam é náá:

bɛ aanàbooni tɔ sum dik mɛ nazekoobal bɛ étep ɛkɛwala ε.»

Nye nakake deenek é, nye eezɛsilal mɛsa mɛ é sok nye nakus bhwak ε.

⁴ E di'enek, ekwyla lɛɛ kɔ esu ε elu ε etɛn ne ebá é náá: «Zεeb naazɛwala é elu ε etɛn ne ebá é mɛsa mɛ djas nye nadi esa ε.»

⁵ Zεeb nabaake tɔ ekwyla binek é náá: «Bɛ aanàbooni tɔ sum dik mɛ nazekoobal bɛ étep bɛ neekɛwala ε.»

⁶ Bot ε nanyel εgwak Mbɛɛ Bhaadal ɔɔ, bɛ nabe é ààni tɔ ewala Zεeb nakek ε, etɛɛ náá, bɛ nabe é àalooba. E di'enek, bɛdhiiti bot ε ne ghwyil ni yɔbɔ tɔ ewala elenek.

7 Kò esu e tak e Zeeb baadje dhiiti elu, nye djóo elu e tak é «mos». Nye naaloozelee to nuub e Dhavid náá:

«Bi é gwak gwood e Zeeb mos ɔɔ,
sa bi aályel elyem.»

8 Ye é be náá, Zozuwe naadjeed bɔn Yisalaél étep ekenniagal be to sum dik e ewala Zeeb ɔɔ, pe Zeeb aápalií kò esu e dhiiti elu.

9 Ye kwyel elee náá, ye é pe e ne dhiiti ewala étep bɔn e Zeeb. Ewala tak nɔɔɔl é ne ewala elu e eten ne ebá.

10 Etee náá, mot aani to ewala e Zeeb nazekoobal ɔ, nye waawala to mesa me dáa Zeeb nawala to ye mesa e.

11 Djhoosaka meghaaz étep eni to ewala tak, etee náá, mot ngot needi ááwo ze étep ebanja mesa me bebhaab bena bot nabyen elooba ɔ.

12 Mepka me Zeeb é ne tsik, ye é ne ghwyil. Ye ne wol dhaa pɛl. Mepka me Zeeb ne ni to esuk e elyem, to metii me nyel, kekum to mesyel me egwyes. Ye ne péé mekwosak ne esiiza elyem.

13 Ye tok ne sa di sɔ é mis me Zeeb. Esonok djas nye nasa é popoopwon é mis me. Mis me ne bee etep djas. Ye é pe daa le e mena aabooketanjalka.

Yezu é boo ghaa Zeeb na lyem ghoɔ

14 Dhjoopyetka ghin to edum ekon ne Zeeb mena di egoolaka e! Etee náá, menaka é ne boo ghaa Zeeb mot mebwala nakekum pe daa Zeeb ɔ: Ye é Yezu, mɔn e Zeeb.

15 Boo ghaa Zeeb yena é ne mezuk to lyem é gheɔ nye di ebee mena to mezuk kò esu e etep di edhaa mena ghwyil e. Etee náá, nye naawaa to mebhawal me etep djas dáa menabelka. Tin, nye nabe é áakosyem.

16 Djhootilaka ne ebwaalel djas e bhaaz boo ekukuma Zeeb, pe kyee ye di ne enem ne embée e. Pe daa le, mena epebelaka epelak ne enem ne embée, étep nye neekwyee mena é tete ewala.

5

1 Ghaa-Zeeb djas sééaa é pak bot, mesa me é esa mesa me Zeeb étep bot. Nye dje Zeeb é esa egwyena ne eka buwa étep mesyem.

2 Boo ghaa-Zeeb é ne ghwyil e di ne lyem ghoɔ ne bot e di áágu sonok ɔ, ne bot e di esa mesyem ɔ. Etee náá, nye emet e mot, ye é ne esa ee di dhaa nye ghwyil e.

3 Dáa ye di náá, ye é ne esa ee di edhaa nye ghwyil e, nye goka é ne eka buwa étep epelak e mesyem me bot, dɔɔ ne epelak e mesyem me met.

4 Mot tok ne ghwyil dja djem náá, me moo é ghaa-Zeeb. Ye é Zeeb e di esa náá, mot di ghaa-Zeeb, dáa nye nasa ne Alon e.

5 Ye é tyee wat ne Klisto, ye tok nyeɔ emet nasa náá, nye di boo ghaa-Zeeb. Nye nabela di boo ghaa-Zeeb é ne Zeeb mot nake ne ne náá:

«Wɔy é mɔn'am,
kana dwoo pan mos'ak, me eebya wɔ.»

6 Zeeb nabaake é náá:

«Wɔ é ghaa-Zeeb na kɔm-kɔm,
tyee wat ne Melkisedek.»

7 E sok Yezu nadi kò eko e bɔs e, nye nadi edjaala, dɔɔ ne ewaab e ghoɔ pe daa Zeeb to ekim, ne miɔal é mis. Nye nadi edjaala deenek e ne Zeeb mot nagoka ne etsik nye to esyee ɔ. Tin, Zeeb naagwak mendjaala me etee náá, nye nadi é to elooba ne etep djas.

8 Ye nakoozodi náá, nye é mɔn e Zeeb, nye naadjek elooba ne Zeeb to mezuk me djas nye naboma ne ye e.

⁹ Zeeb naasa náá, nye di mot zedjala o. Tin, bot djas di elooba ne Klisto o, be waabela tsik na kom-kom ko esu e le.

¹⁰ Deenek, Zeeb eedje nye di boo ghaa-Zeeb tyee wat ne Melkisedek.

E di ghij tɔ edum e korj e lo ne Zeeb

¹¹ Bis é ne bete etep elii dum ne tep'ak. Sa di esa é, ye é náá, ye ne koola é ebodod e tep tak enyoɔpe. Etee náá, bi aakawa zii é emet esuk etep.

¹² Ye moo é ne bete ne melu di esiɲaa náá, bi di belyoel e. Deenek, bi dinaa ne gwyes náá, be baalyo bin ba melyo me meken e meɲka me Zeeb. Bi dinaa ne gwyes ede medii me mebel, aabe edee bot e di ne medje o.

¹³ Mot zodi náá, nye kwyel é edede medii mebel o, ye é mon tolɔɔ. Nye tok ne ghwyil esuu meso é etep di náá, ye é epiki o.

¹⁴ Tin, edee bot e di ne medje o, ye é edee yii eboo bot. To mesa mɔɔ, be eezegu ebiyo ne enyo.

6

¹ Deenek, mena goka é ne edu e melyo me di egoka ne bot e zewyee o, aakabe náá, mena baasikeka pe melyo me meken dum ne Klisto. Sa mena aabaasikeka to esuk e me melyo me meken me di elii dum ne: Ekot esesee di edul bot to esyee e, ne melyo me edum e korj ne Zeeb,

² melyo dum ne eduwa Zeeb, ekel e bot membo é mendjaala, ne melyo dum ne egom bot bhis esyee, zenɔɔ melyo dum ne epée na kom-kom.

³ Zeeb é kwyel o, bot e waadje melyo me di egoka ne bot e zewyee o.

⁴ Djhoonɔka geka ne bot e nabula pe bhis to mbi tsik be nadi ne ye sok e: Be naabela mekas e Zeeb, be naabowal ekee nadus to gwoo e, be naabela Sisim na Dee,

⁵ be naakwyel mbee meɲka e Zeeb, be naagu ghwyil mebwala me bhwak aazyé e,

⁶ bela náá, be naabaabula sik to tsik'ɔɔ na mwa. Be tok ne ghwyil ebaaswoolaa tsik'ɔɔ swola sis. Etee náá, be epebaabem mon e Zeeb mbema sis é melaaba. Be epedjes bedhiiti bot náá, be lee nye.

⁷ Djhoopokonɔka kana bɔs: Eghen bebhi di enee e, bɔs ne min medii me tak, ye é di esa náá, mbee eka kwyil, enyo ne bot e di ebe epyeeb o. Deenek, Zeeb eesée metel ko bɔs tak.

⁸ Tin, bɔs tak ewyisal mekpak me megok ne engwyinini o, ye aaval dhiiti sonok. Deenek, Zeeb aanaboya ne ekal e ye, ye aadi é dikaa.

⁹ Bon nyeeg, ye é be náá bis epelii deenek o, bis é ne ebwaalel náá, bi é to tete ze di edje met e.

¹⁰ Zeeb é mot di piki o. Nye aanadjisa mbee mesa me bi di esa e, aakobe-beak kwyel bi di ne ye ne ne e. Bi nalyaal kwyel tak é to mbee mesa me bi nadi esesa ne yii bi di esa nenak ne bedhiiti ekeletye e.

¹¹ Tin, bis kwyel é náá, mot ne mot pak'en wa zii kekum dwoo mesik. Etee náá, ebwaalel e len neesael enyoɔpe.

¹² Sa bi aadi besikel e bot. Tin, nɔka geka bot e di edum korj ne Zeeb ne zii djas o. Bot di náá be waaboobela ekek e Zeeb o.

Ekek e Zeeb aaswoola

¹³ Eghen Zeeb nakek Abalaam e, nye naatuwal myon ne meson ne din e le met. Etee náá, ye tok ne mot di ne mebwala dhaa nyey etep nye neetuwal e din e le.

¹⁴ Nye naake náá: «Ne tseetse, me aasée wo metel, me aasa náá, wo di ne bete ne bedha.»

¹⁵ Abalaam naaboya to bhwood, nye naabalabela sa Zeeb nakek nye e.

¹⁶ Eghen bot di etuwal myon ne meson e, be sa ye e ne din e mot di eval dhaa boo o. Deenek etuwal e myon ne meson menek lyaal e etseetse mot di etuwal ye o, ne ebaasa naa, meso si.

¹⁷ Ghuna Zeeb nakwyel e, elyaal popoopwon ne bot e di ebwood ekek o naa, mepka me aaswoola, etep tak e di naa, nye naatuwal myon ne meson ko ekek binek.

¹⁸ Ekek ne etuwal myon ne meson e esonok eba ee bot di aaswoola e. To ekek be, ne to etuwal e myon ne meson me, Zeeb tok ne ghwyil ekoo. Deenek, biso bot e zebet esonok djas etep edi e sama ne Zeeb o, ye epedje bis meghaaz naa, bis di ne boo ebwaalet etep ebela sa nye nakek bis e.

¹⁹ Ebwaalet e tak e ne nes e daa mbwak mesuwa etep tsik'es. Ye e sa melyel ne tseetse, yii di edhaa keni pe to boo kaad di ekaa medhen me ndjaa mendjaala di to gwoo e, kekum di na dee di to tak e.

²⁰ Ye e tin e, Yezu nadi mot meken e eni to tak esok ne nes ko esu e les. Etee naa, nye moo e boo ghaa-Zeeb kom-kom tyee wat ne Melkisedek.

7

Melkisedek e mekoozi ne baadi ghaa-Zeeb

¹ Melkisedek yenok nabe e mekoozi me kyee dik Salem, nye nabaadi e ghaa-Zeeb Zeeb na vyeegvyee. Eghen, Abalaam nabula keduu deeb ee nye nakwak bemekoozi e, Melkisedek naato keboma ne ne. Bhii tak, nye nasee Abalaam metel.

² Abalaam naadje nye edyaal kam esa ee nye nabela e. Guka naa, din e Melkisedek kwyel elee e: «Mekoozi me epiki». Baabela naa, Melkisedek e mekoozi me kyee dik Salem, ye kwyel elee e: «Mekoozi me egwyem».

³ Nye tok ne dhaad mebyel. Bot aagu ebyel e le ne esyee e le. Nye e tyee mon e Zeeb, nye e ghaa-Zeeb kom-kom sii ne kom.

⁴ Beeka, Melkisedek nadi e boo kuma mot, bhaab'enaka Abalaam naadje edyaal kam esa ee nye nabela e deeb e.

⁵ Etsi e Moiz lee ko esu e beghaa-Zeeb bot e mebyel e Levi e naa: ye egoka be noo edyaal kam esa e bot e membyak me bon e Yisalael djas. Ye kwyel elee e naa, be noo edyaal kam tak ne bon benyeeeg bo met, bon benyeeeg bo tak e pe e bedha e Abalaam.

⁶ Melkisedek nabe e aabe dha e Levi. Tin, nye naano edyaal kam ko esa Abalaam nabula ne ye e deeb e. Bhii tak, nye naasee Abalaam mot nabela ekek e Zeeb o metel.

⁷ Tin, mot di esee mot metel o, nye eedhaa mot be di esee nye metel o, mot tok ne ghwyil esuu meso ko esu e tak.

⁸ Bedha e Levi, bot e di enoo edyaal kam ko esa e bot o, be e bot di naa, be waagwye djemen. Tin, Melkisedek mot nanoo edyaal kam ko esa e Abalaam e ne tsik daa ekwyla di elee e.

⁹ E di'enek, bot e ne ghwyil eke naa, e sok Abalaam nadje edyaal kam be e, ye kwyel elyaal e naa, bedha e Levi, bot e di enoo edyaal kam o, be naabaadje yoo edyaal kam.

¹⁰ E di'enek, e ghen Melkisedek nato keboma ne Abalaam e, ye nabe e Levi dinaa aabyel.

¹¹ Etsi e bot e mbyak Yisalael lee e naa, ye e bedha Levi e di egoka ne edi e beghaa-Zeeb. Bon e Levi nadi beghaa-Zeeb e tyee mbi e Alon. Tin, mbi yoo edi e beghaa-Zeeb nabe e aadjala daa ye di egoka e. Ye e pe di enyoepe o, «Aah» etep ye ye aabaadi ne dhiiti ghaa-Zeeb mbi ye Melkisedek?

¹² Etee naa, e ghen be di eswola mezel me edi e beghaa-Zeeb e, ye baagoka e naa, be eswola etsi.

¹³ Etep bak liiaa é kò esu Gheṇ'enaka. Nye nabe é mot mbyak sis, tò yòbò mbyak, ye nabe é ààbe ne ghaa-Zeeb.

¹⁴ Menabelka djas ne guka náá, Gheṇ'enaka nabyel é mot mbyak eYuda. Bela náá, é gheṇ Moiiiz nadi elii dum ne beghaa-Zeeb é, nye nabe é àātuwal mbyak tak.

Dhiiti ghaa-Zeeb di enoṇel ne Melkisedek é

¹⁵ Beeka sa wat di elyaal náá etep binek é etsetse é, dhiiti ghaa-Zeeb eebaatuula, nye é tyee wat ne Melkisedek.

¹⁶ Nye nabe é àadi ghaa-Zeeb dum ne metiṇ me bot é bós. Tin, nye nadi ghaa-Zeeb é ne ghwyil tsik di ààbe ne esik é.

¹⁷ Deenek, ekwyla epelee náá:

«Wò aadi é ghaa-Zeeb kòm-kòm tyee wat ne Melkisedek.»

¹⁸ Deenek, etsi na mwa nadisaa é etee náá, ye nabe é àadi ne mebwalá, àaval dhiiti sonok.

¹⁹ Ye é tsetse náá, etsi é Moiiiz àapasa náá, bot di bot é zedjala dáa ye di egoka é. Tin, mbée ebwalel naazedjeaa mena, kò esu é tak é mena di ekunaaka ne Zeeb.

²⁰ Etep binek nasael é kò myoṇ ne meṣoṇ me Zeeb natuwal é. Bedhiiti bot nadi beghaa-Zeeb é, Zeeb àātuwal myoṇ ne meṣoṇ me kò esu é ló.

²¹ Ye kabé Yezu ó, nye nadi ghaa-Zeeb é, é gheṇ Zeeb natuwal myoṇ ne meṣoṇ me náá:

«Gheṇ eetuwal myoṇ ne meṣoṇ,

nye aanakabaaswoola ye:

“Wóy é ghaa-Zeeb kòm-kòm sii ne kòm.”»

²² Dum ne tep tak é di náá, Yezu é, mot di esa náá mena dika tò tete ebheṇ dhaa yii na mwa é.

²³ Deenek, bété ne beghaa-Zeeb nadi edjilen ekòkò ne ekòkò é etee náá, esyee nadi esa náá, be nása mesa mào kekum mesik.

²⁴ Tin, Yezu é ne tsik kòm-kòm sii ne kòm, deenek, nye é ghaa-Zeeb kòm-kòm.

²⁵ Dum ne tep tak é, nye di ne ghwyil tsik bot é di ekunaa ne Zeeb é ze' é ó. Dáa ye di náá, nye é ne tsik é, nye ne djaala Zeeb kò esu é ló.

²⁶ E di'enek, Yezu é boo ghaa-Zeeb ee nadi egoka ne nena ó. Nye é dee, ààbe ne ndje, ààbe ne syem. Ye naawaa mbek pak nyey ne bot é mesyem, nye naabenaa evyeegepe pe tò gwoo.

²⁷ Nye tok dáa bedhiiti beghaa-Zeeb, nye tok ne gwyes éka buwa melu djas, etep mesyem me met neghu mesyem me bedhiiti bot. Nye naazesá etep binek djas sok wat é gheṇ nye naka nyel' é met buwa é.

²⁸ Etsi é Moiiiz dje di édi boo ghaa-Zeeb é, ne bot é di be dinaa ne mendje ó. Tin, myoṇ ne meṣoṇ me Zeeb natuwal bhis etsi é lee é náá, Mòn di boo ghaa-Zeeb na kòm-kòm sii ne kòm tò e dee.

8

Yezu é di boo Ghaa-Zeeb'enaka

¹ Gwakeka sa di ne boo metan ee bis di ekwyel elee bin é: Ye é enyòepe dáa ye di náá, menaka é ne boo ghaa-Zeeb, nye mot di ndiindel pe tò gwoo pe mbo eghen boo mekozi é Zeeb mot di ne mebwalá djas ó.

² Nye epesa mesa me tò di na Dee. Ye kwyel elee é tete pet di náá, Gheṇ Zeeb nyey émet nasum é, ààbe yii bot é bós nasum é.

³ Eboo beghaa-Zeeb djas naneeгаа tin é, etep egoola esa é egwyena pe daa Zeeb, ne éka ebuwa. Tin, ye goka é náá, boo Ghaa-Zeeb'ena Yezu baadi ne ye sa nye aagwyena ne Zeeb é.

⁴ Tin, nyey é pe di é di kò éko é bós òò, pe nyé tok né ghwyil édi Ghaa-Zeeb, etée náá, kò éko é bós, ye é né bot é di eka ebuwa dáa etsi é Moiiiz di elée é.

⁵ Ghuna, mesa mé bēghaa-Zeeb si esa tò ndjaa mendjaala é, ye é mbanja-mbanja esa di enòjel né esa ee di esael pé tò gwoo é. E sok Moiiiz nawaasum pet na Dée é, Zeeb, naalée nyé náá: «Gwýáká, wò aasum yé é, dáa wò nalyaalaa pé kò etsok é.»

⁶ Tin, nenak yak, mesa mé Yezu di esa é, ye é mesa mé di edhaa mesa djas é. Etée náá, nyey é mot nasééaa étep éduula pak bot né Zeeb tò boo ebhénj é. Boo ebhénj é tak dum é né tete ekek di edhanj é.

⁷ Tin, ye é pe di é di náá, ebhénj na mwa nadi é ààbè né ndje tò tak òò, pe bē nabe é àadis yé da swola yé né dhiiti ebhénj é na bes.

⁸ Zeeb nadul bot é mbyak'é mèlò é náá:

«Mam Ghénj ke é náá: tò mèlu di ezye yenek,
mé waasa ebhénj é na bes,
né bot é mbyak Yisalaél dǎò né bot é kyee dik eYuda é.

⁹ Yé aanákwaadi tyee wat né yii mé nasa né bebhaab bǎò é,
é sok mé namet bē é mbò wyisal bē pé dik Ezipte é.

Bē nabe é àalooaba né ebhénj é tak,
Ghénj eezéke, e di tak é mé nakin bē.

¹⁰ Ghénj ke é náá:

Beeka ebhénj é mé aasa né bot é mbyak Yisalaél é,
bhis mèlu menek,
mé aakwyal metinj mam tò esiiza bǎò,
mé aasón metinj mam tò ebhum elyem bǎò,
mé aadi é Zeeb'òò, tin, bǎò kadi é bot é mbyak'am!

¹¹ Tin, mot aanákabaadi né gwyés édje mot di é bhaaz'é nēghu mǎn é nyéeg mēlyo náá,
“gua Ghénj!”

Etée náá, bot djas é waagu mé,
kana mǎn dhyyeb kekum boo-mot.

¹² E di'enek, mé waapel édjak é lǎò, mé aanákabaataala mesyem mǎò.»

¹³ E sok nyé nadi elii dum né ebhénj na bes é, ye kwyl elée é náá, ebhénj é mēken moo é yii na mwa. Bela náá, sa di náá, ye moo é na mwa é, ye eezelǎò é, kunaa é né ediib.

9

Eduwal é Zeeb yii kò bós

¹ Ebhénj é mēken nabe é né metinj étep eduwal é Zeeb, zenǎò pet kò bós étep mendjaala.

² E di'enek, pet wat nadi né metsek membá é naasumel. Etsek é mēken nadi edjóaa é «Di na Dée». Tò tak ye nabe é né boo lama na mengel eten né ebá, zenǎò emesa né emapa bē di eka Zeeb yé buwa é.

³ Bhis kaad na pip-pip yii ebhis di ebek pet tak é, ye nadi é né dhiiti di bē di edjóo «Di na Dée Dhaa Nyel é».

⁴ Ye nadi é né dhiiti mesa buwa nasael né lǎòad é, étep edik é bēmenanas, né tot ebhénj é lǎòad. Tò tot ebhénj é tak, ye nabe é né lonjo nasael né lǎòad é, ye nadi é né mapa nadi edus pé eko di edjóaaa man é, zenǎò suub é Alón, suub tak nadi é ye moo né bǎò eka egó e tak. Ye nabaabé é né epek mēkok nakwyalaa metinj mé ebhénj kò tak é.

⁵ Kò tot ebhénj é tak, ye nabe é né bēnaghise efofop e duma nadi elyaal náá, Zeeb é tinaak é. Mēbhap mǎò nadi elésa. Pyoo mēbhap mé tak nadi ebutal tot ebhénj. Nenak, yak ye tók ewala di náá, mena sós etép binek djas.

⁶ Eghen ye nadi náá, esa binek djas nabe é ye eezekoobelaa é, beghaa-Zeeb nadi é nini melu djas to etsek e meken étep ekesa mesa moó.

⁷ Tin, to etsek ebá e pet, ye é boo ghaa-Zeeb nyey emet é di ne ghwyil eni penek, nye zoni penek é, sok wat to mbu. Nye goka ne eni penek é ne ghiya tit ee nye di eka Zeeb buwa étep mesyem be met ne yii bot.

⁸ E di'enek, Sisim na Dee epelyaal náá, dáa etsek meken dinaa tin e, ye lyaal é náá, di na dee dhaa nyel dinaa ndiila.

⁹ Etep binek nonel é ne etep mena kadi ebee mos'aak. Ye kwyel elyaal é náá, esa mot di egwyena ne Zeeb e, zenoo ebuwa betit mot di eka Zeeb ye e, ye tok ne ghwyil esa náá, lyem mot di esa mbi mendjaala menek o di mot zedjala o.

¹⁰ Metin menek dum é ne esa e dek, ne menyok, zenoo dáa mot di egoka ne esa étep edis eduud e. Ye é mezel me bot nazetawa ne esa kekum é ewala Zeeb nakoobal esonok djas e.

¹¹ Tin, Klisto nazyé é dáa boo ghaa-Zeeb e embee esa ee di ko eko e bos e. Nye naani to pet di enyo dhaa tye e, pet di náá, ye eezedjala ne di tak e, pet di náá, ye tok bot e bos nasum e. Bela náá, pet tak tok ko bhwak nakusaa-kusak e.

¹² Eghen Klisto nani nia wat na kom-kom to Di na Dee Dhaa Nyel e, nye nabe é áaka buwa ghiya ngom taa neghu yii mon ngombé. Tin, nye naka é ghiya ye met, da pek mena sok wat ekeeké to mesyem.

¹³ Ghiya engom engombe ne engom etaa neghu mesii me engombe zedikaa, ee be nadi emwam ko bot e di ne edhuud o, ye é étep ye needis be edhuud e étep ebulal egwakel e loo ne Zeeb.

¹⁴ Ye é be náá, ye é tseetse o, ghiya e Klisto eedhaa yenek boo dhanja. Ne ghwyil Sisim na Dee, Klisto eeka nyel emet ne Zeeb dáa tete buwa di áabe ne djam e. Ghiya ye waagwyii elyem ee zeepulel ne mbee mesa me di dul mena to esyee e. Etep mena neesaka mesa me Zeeb mot di ne tsik o.

¹⁵ Dum ne tep tak e di náá, Klisto é di mot di eduula pak Zeeb ne bot to ebhen na bes o. Etee náá, bot e Zeeb nazedjoo o, neebela esa e lyak na kom-kom ee nye nakek be e. Tin, be aabela ye e dum ne esyee mot ngot nagwyé o. Ko esu e tak e bot e bos moos mos peka to mesyem me be nasa si ebhen e na mwa e.

¹⁶ Edi di náá, mekana me melik naalikaa o, ye goka é náá, ye lyaalaa náá, mot nakwyal mekana me melik me tak o, naazegwyé.

¹⁷ E di'enek, mekana me melik áaval dhiiti sonok ye é be náá mot kwyal ye o, di náá ne tsik. Tin, ye val é, ye é be náá, mot nakwyal ye o, nye eezekpaan ne mesyee gwyé o.

¹⁸ Dum ne tep tak e di náá, ebhen meken nabe é áaval esok ne ghiya ne see.

¹⁹ Moizi napokokan sok é elaa metin é mis me bot djas, dáa ye nazodjeaa nye e. Bhii tak, wo gwak nye zenoo ghiya e ngom etaa ne yii ban engombe, doo ne medii, myek ye ko mekana me etsi doo ne é menyel me bot djas. Nye naanoo lee le di edjooaa Izop e ne mon pes kaad tinjé é tak, étep eduu to ghiya da myek ye.

²⁰ Nye naake náá: «Yak e wak é ghiya di elyaal ebhen e Zeeb dje bin náá, bi duwal e.»

²¹ Moizi naabaamyek ghiya ko pet, ne ko esa djas di ebeaa étep esa mesa me Zeeb e.

²² Etsi lee é náá, be dis edhuud e sonok djas ne ghiya. Deenek, ye tok ne mot di ne ghwyil ebela epelak mesyem ye be náá, ghiya áapasee o.

Buwa e Klisto di edis mesyem o

²³ Ye é be náá, embanja-mbanja esa ee di pe to gwoo e goka é ne edisaa edhuud e deenek o. E di'enek, esa ee di pe to gwoo o, ye é ne gwyes buwa di ne boo metanj e.

²⁴ Etée náá, Klisto nabe é ààni tó di na Dee di náá, bot é bós é nasa ne membo moo é. E di di náá, ye é mbanja-mbanja tete Di na Dee o. Tin, nye naani to gwoo, nye é sok bhwoob é Zeeb étep'ena.

²⁵ Membu djas, boo ghaa-Zeeb bot é mbyak eYuda dyeebani to Di na Dee dhaa nyel é sok wat ne ghiya tit. Tin, Klisto nabe é ààni esok ne esok étep eka nyel' é buwa.

²⁶ Ye é pe be náá, ye nasael é deenek o, pe Klisto nazuk é esok ne esok kana bhwak nakusel é. Nenak daa ye di náá, bhwak moo é pe mesik é, Klisto nazotuula é sok wat étep epel é mesyem. Dum ne tep tak é nye naka nyel émet buwa.

²⁷ Bot djas ko éko é bós goka é ne egwye sok wat, bhii tak Zeeb epée be.

²⁸ Ye é tyee wat daa Klisto naka nyel' é buwa étep epel mbula mesyem me bot é bós é. Tin, nye waabaatuula é tuula sis, é sok yenek ye aanakabaadi étep epel é mesyem. Deenek, ye aakadi é étep edje tsik ne bot é di egwaal etuula é le o.

10

¹ Etsi é Moiiiz nazobe é mbanja-mbanja di elyaal mena embée esa aasaal djemen é. Tin, ye ààlyaal etsetse etep e tak daa ye di é. Etep tak é di náá, ye tok ne ghwyil é dis edhuud e bot é di esan ekunaa ne Zeeb é ekeka mbi buwa wat membu ne membu o.

² Ye é pe di é di náá, kwaambi yenek edjaala Zeeb epedis bot edhuud ne tsetse o, pe be aanakabaadi ne mesyem. Tin, bot é waakat ebaakeka buwa.

³ Tin, ebuwa binek é di esa náá, mot gheetetaala mesyem me nye nadi esa membu ne membu é.

⁴ Etée náá, ghiya ngom bhata ne yii ngom ngombe tok ne ghwyil édis mesyem me bot.

⁵ Dum ne tep tak, é sok Klisto nadi ezye ko éko é bós é, nye naake ne Zeeb náá: «wó nabe é ààbe ne gwyes buwa, ààbe ne gwyes esa e egwyena, tin, wó naasa náá, me di ne nyel.

⁶ Wó nabe é ààmyaala ne buwa nadikaa wó ko Mesa buwa é, neghu ebuwa nakaa wó étep epel mesyem me bot é.

⁷ E di'enek, me naazeke náá, “Zeeb'am, me ezye pe daa lo mam me émet, étep esa ekwosak é lo,

daa ye nakwyalaa dum ne nam to mekana é.”»

⁸ Tin, nye nakan eke sok é náá:

«Wó ààpakwyel buwa, neghu esa e egwyena, wó ààpakwyel betit zedikaa ko mesa buwa é, neghu buwa dikaa étep epel é mesyem me bot é, wó nabe é ààmyaala ne sa wat.»

Dhi buwa binek di ekaa daa etsi di elee é.

⁹ Bhii tak, nye eezeke náá:

«Bee me, mam me émet ezye zesa ekwosak é lo.»

Deenek, Klisto eedis buwa na mwan, nye eedjila ne buwa ye.

¹⁰ Yezu Klisto naasa ekwosak é Zeeb, deenek, nye naaka nyel' é met buwa sok wat kom-kom sii ne kom. Tin, nye naasa náá, mena dika bot é edee.

Epelak ne édi seŋ ààbe ne edhuud dum ne Klisto

¹¹ Ghaa-Zeeb djas dyeebadi é titel melu djas étep esa mesa me, étep eka buwa tak wat melu djas. Bela náá, buwa tak tok ne ghwyil édis mot mesyem.

¹² Tin, Klisto nye émet nazokabuwa é sok wat étep édis é bot mesyem, bhii tak, nye moo é ndiindel pe mbó eghen é Zeeb.

* 10:7 Med40.7-9.

¹³ Nenak, ye é tin ε nye di ebwood náá, Zeeb sa náá, bot ε mebhuka me di dáa poba be di ekel meko ε.

¹⁴ Deenek, ne buwa tak wat, nye naadis bot edhuud disa wat ekeekkee étep bot needi dee.

¹⁵ Tin, dɔɔ ne Sisim na Dee epebaalee mena náá, ye etep e tseetse. Etee náá, nye pooke ε náá:

¹⁶ «Gheɲ ke é náá:

Beea Ebheɲ ε me aasa ne nɔɔ ε,

bhis melu menek,

Me aakwyal metiɲ mam é to ebhum elyem bɔɔ,

Me aason ye to esiiza bɔɔ.

¹⁷ Bhii tak, nye eebaazeke náá: Me aanabaataala edjak ε ɔɔ, neghu mesyem mɔɔ.»

¹⁸ Ghuna, é di mesyem di epelaa ε, bot tokape ne ghwyil ebaaka buwa étep mesyem.

Djhookunaaka ne Zeeb

¹⁹ E di'enek, bɔn nyeeg bam, menaka é ne ebwaaalel náá, mena waanika to di na Dee dhaa nyel ko esu ghiya ε Yezu naso tye buwa ε.

²⁰ Nye naazedii mena ze na bes di ne tsik, nye nye emet na kan edhaa é ze boo kaad di ebek Ndjaa-ebuwa, ee kwyel elyaal é nyel'e met.

²¹ Tin, menaka é ne boo ghaa-Zeeb, mot di kukuma di edjeed ndjaa Zeeb ɔ.

²² Djhookunaaka ne Zeeb, ne lyem wat, ne edum ε koɲ ε ne Zeeb zepyet ε, ghiya ε Yezu gwyii embee esiiza di to bhum elyem bena ε, dɔɔ ne menyel mena gwyiia ne tete medii.

²³ Djhoobaalka elyelepe ebwaaalel ε mena di goolaka ε, etee náá, Zeeb é sosoob to ekel be.

²⁴ Djhookwyegelka pak'ena étep edje mena meghaaz to kwyel ne esa enem esa.

²⁵ Sa mena aakatka etó pe zeege ndjaa mendjaala, dáa bedhiiti bot moo ne mefulu me esa ye mos ε. Tin, mena goka é ne edjelka meghaaz pak'enaka, etee náá, bi epebee biyo bemet náá, elu ε Gheɲ eezekunaa.

²⁶ Etee náá, bhis bot aazegu etseetse ε, mena baasyemka ne ekwosak ε lina ɔɔ, ye tokape ne buwa epelak é mesyem.

²⁷ Ye kalik mena é, egwaal to menyenyε epée ε Zeeb ne boo du na goo-goo bot ε mebhuka me aadyak ε.

²⁸ Mot ε di aalooba ne etsi ε Moiiɔ ɔɔ, nye góaa aabe ne ghoɲ, ye é be náá, betsaases ebá neghu belel eemyaal sa nye sa ε.

²⁹ E di'enek, ye aakadi tin dáa ne mot di ebhina mɔn ε Zeeb ɔ, ne mot di ebee ghiya ebheɲ ε nasa náá, egwakel baabula pak bot ne Zeeb é mis toto ɔ, ne mot di elee Sisim di esuk ε enem ne embée ɔ? Bi pookogek mbi feɲ yenək mot di egoka ne ebela ε?

³⁰ Tin, mena ne guka mot naleε náá:

«Ye é mam ε di egoka ne ebulal ebiyo ne ebiyo, mam ε di edje efute ebiyo mot ne mot»,

nye naabaaleε náá:

«Gheɲ é waapée bot ε mbyak'e.»

³¹ Ye é aanyɔ náá, mot di ne ndje é mis me Zeeb mot di ne tsik ɔ.

³² Pokotaalaka é gheɲ sok, é sok Zeeb nabeε bin mis étep bin neegu etseetse ε. Bi nasa meghaaz to ebɔ mot mezuk bi naboma ne ye ε.

³³ Bedhiiti bot pak'en naaleeaa, tiigaa é mis me bot, bela náá, bedhiiti bot nabe é ne lyem ekwyee bot ε nadi ezuk ne etiigaa dáa bɔɔ ε.

³⁴ Bi naazuk lɔɔg wat nɛ bot ɛ membok. Bi nadi ɛ tɔ mɛmyaala ɛ sok bɛ nadɛk mɛvu mɛn ɛ. Etɛɛ nɔ́á, bi nɛ gu nɔ́á, bi ɛ nɛ tɛtɛ mɛvu di kɔm-kɔm sii nɛ kɔm ɛ.

³⁵ Sa bi ɔ́bulal lyem bhis dum nɛ ɛbwaalel bi di nɛ yɛ ɛ. Etɛɛ nɔ́á, bi aabela boo efute.

³⁶ Ye goka ɛ nɔ́á, bi wa zii ɛtɛp bi neesa ɛkwosak ɛ Zɛɛb, ɛtɛp bi neebela sa nyɛ nakɛk bin ɛ.

³⁷ Tin, ɛkwyala lɛɛ ɛ nɔ́á:

«Tɔ mɔn ɛwala, tɔ ba mɔn pes ɛwala,
mot di egoka nɛ ɛzyɛ ɔ, nyɛ waazyɛ,
ɛzyɛ ɛ lɛ eezekunaa.

³⁸ E di'enek, mot di tɔ epiki ɛ mis mam tɔ ɛdum ɛkoŋ ɛ lɛ nɛ Zɛɛb ɔ, nyɛ waatsak, tin, nyɛ bula bhis ɔ, mɛ aanɔ́kwaamyaala nɛ nɛ.»

³⁹ Mena tokeka bot ɛ di ebula bhis tɔ ɛdum ɛkoŋ nɛ Zɛɛb, da wo ze ɔ. Menaka ɛ, bot ɛ di tɔ ɛdum ɛkoŋ nɛ Zɛɛb, bot ɛ di tɔ ze tsik na kɔm-kɔm ɔ.

11

Edum ɛ koŋ nɛ Zɛɛb

¹ ɛdum ɛkoŋ nɛ Zɛɛb ɛ, ɛdi nɛ ɛbwaalel nɔ́á, sa wɔ di ebun ɛ wɔ waabela yɛ. Ye ɛ ɛmyaal nɛ lyem wat nɔ́á, sa di ɔ́abeeaa nɛ mis ɛ yɛ ɛ tak nɛ tɛɛtɛɛ.

² Ye ɛ dum nɛ ɛdum ɛkoŋ nɛ Zɛɛb ɛ, Zɛɛb naamyaal bot ɛ na mwa.

³ Ye ɛ dum nɛ ɛdum ɛkoŋ nɛ Zɛɛb ɛ, bot di egu nɔ́á, bhwak nakusaa ɛ nɛ mekpa ɛ Zɛɛb. Ye kwyɛl ɛlɛɛ ɛ nɔ́á, esa ee di beaaa ɛ nasael nɛ esa ee nadi ɔ́abeeaa ɛ.

⁴ Ye ɛ dum nɛ ɛdum ɛkoŋ nɛ Zɛɛb ɛ, Abhel nadjɛ Zɛɛb esa ɛgwyena dhaa yii mɔn ɛ nyɛɛg Kayin. Ye ɛ dum nɛ ɛdum ɛkoŋ ɛ lɛ nɛ Zɛɛb ɛ, Zɛɛb nabee nyɛ dɔ́a mot e piki, etɛɛ nɔ́á, Zɛɛb nyɛy nyɛ ɛmet naamyaala nɛ esa ɛgwyena ɛ lɛ. Ye nakoozodi nɔ́á, Abhel naazegwyɛ, ɛtɛp nyɛ nasa ɛ dinaa egek.

⁵ Ye ɛ dum nɛ ɛdum ɛkoŋ nɛ Zɛɛb ɛ, ɛnɔ́k nabyet tɔ pɛ tɔ gwoo ɛtɛp nyɛ needi ɔ́agwyɛ. Tin, mot nabe ɛ ɔ́akabaabela nyɛ, etɛɛ nɔ́á, Zɛɛb naaben nyɛ pɛ tɔ gwoo. ɛkwyala lɛɛ ɛ nɔ́á, ɛsok nɛ nyɛ nɛ tɔ tɔ gwoo, Zɛɛb na myaala nɛ nɛ, etɛɛ nɔ́á, nyɛ naadi ɛ esa Zɛɛb ɛdjɔ́ emis.

⁶ Bela nɔ́á, Zɛɛb tok nɛ ghwyil bela ɛdjɔ́ emis nɛ mot di ɔ́adum koŋ nɛ nɛ ɔ. Tin, mot di tiila Zɛɛb ɔ, nyɛ goka ɛmyaal nɔ́á, Zɛɛb ɛ ɛ tak. Nyɛ nɛ djɛ efute nɛ bot di esaa nyɛ ɔ.

⁷ Ye ɛ dum nɛ ɛdum koŋ nɛ Zɛɛb ɛ, Noe nagwak sa Zɛɛb nɔ́lɛɛ nyɛ dum nɛ sa nakoosael ɛ. Ye nabe ɛ, bot dinaa ɔ́abee sa tak. Nyɛ naadyeebawa lyem tɔ ɛtɛp Zɛɛb nɔ́lɛɛ nyɛ. Nyɛy batasa mɛsuwa mɛ nyɛ natsik nyɛl ɛmet nɛ bot ɛ mɛbyɛl mɛ ɛ. E sok nyɛ nasa deenek ɛ, ye nabɛɛ nyɛ naakwyɛsal bot ndjɛ sɔs. E di'enek, dum nɛ ɛdum ɛkoŋ ɛ lɛ nɛ Zɛɛb, Zɛɛb naabee nyɛ dɔ́a mot epiki.

⁸ Dum nɛ ɛdum ɛkoŋ nɛ Zɛɛb ɛ, Abalaam nalooba nɛ ndjɔ́oel ɛ Zɛɛb ɛ sok nyɛ nadjɔ́o nyɛ ɛ. Wɔ gwak nyɛ zɛtɔ́ pɛ kyee dik Zɛɛb naakek nɔ́á, nyɛ aadjɛ nyɛ ɛ. Tin, nyɛ naazɛtɔ́, ɔ́agu pɛ kyee nyɛ di ɛtɔ́ ɛ.

⁹ Dum nɛ ɛdum ɛkoŋ ɛ lɛ nɛ Zɛɛb, nyɛ naadi tyee ndjon kɔ kyee dik Zɛɛb nakɛk nyɛ ɛ. Tin, nyɛ nadidi ɛ pɛ tɔ pɛt, tyee wat nɛ Izak, zɛnɔ́o Zakɔ́ob bot ɛ nabela mbi ekek ɛ tak wat ɔ.

¹⁰ Etɛɛ nɔ́á, Abalaam nadi ebhwood ɛ boo ghaada di nɛ ghus-zumal na lyɛl-lyɛl ɛ. Ghaada di nɔ́á, Zɛɛb nyɛy ɛmet ɛ di mot di ekoobal dɔ́a yɛ aasaɛl, yɛ ɛ nyɛy ɛ sum yɛ.

¹¹ Dum nɛ ɛdum ɛkoŋ nɛ Zɛɛb, Saala nyɛ ɛmet, ye nakoozodi nɔ́á, nyɛ nabe ɛ kwyiid, toa moma. Zɛɛb naadjɛ nyɛ ghwyil ɛbela ɛ bɛdha. Tin, nyɛ nabe ɛ nɛ boo ɛbwaalel nɔ́á, Zɛɛb ɛ sosoob nɛ ekek bɛ.

¹² Etep tak ε di náá, bhaab'enaka ngot Abalaam, nye nadi é nye moo tɔa-mot, nye eezekunaa ne esyee. Ye é nye yé nadi esuk ε mebyel me bot εbuupe. Bot ε mebyel me tak bu é dáa ekwyikwyen tɔ gwoo, neghu dáa besye é ebonj ε boo dii meson mot tok ne ghwyil ε laa be.

¹³ Bot binak djas nagwye é, bɔɔ é dum ε konj ne Zeeb, be nagwye é aabelaa ekek Zeeb nakek be ε. Tin, be nazobee ye ne emyaala ye ne etseta. Be naagu ye popoopwon náá, be nabe é bendjon, ekpaa-gonj kɔ bɔs.

¹⁴ Bot ε di elii deenek ɔ, be lyaal popoopwon ε náá, be epesaa kyee dik di náá, ye di yɔbɔ ε.

¹⁵ Tin, be pe di ε di etaala kyee dik be nadus pe ezaag ɔ, pe be ezebelaa ze sik ε penek.

¹⁶ Ne tsetse, be kwyl ε mbeε kyee dik di eedhaa yak ε, kyee dik di tɔ gwoo ε. Dum ne tep tak ε di náá, Zeeb tok ne syen emyaal náá, nye di Zeeb'ɔɔ. Tin, nye ezeekoobal be tete ghaada.

¹⁷ Dum ne edum ε konj ne Zeeb, Abalaam naaka Izak buwa, é ghej Zeeb nawa nye tɔ mebhawal ε. Nye nadi é nye moo babeega etep eka senjele mon'e ngot é buwa dhi nye é gu náá, nye naabela ekek.

¹⁸ Zeeb naaleε ne ne náá:

«Ye é dum ne Izak ε wɔ aabela bedha ye me nakek wɔ ε.»

¹⁹ Deenek, Abalaam nabe é ne ebwaalel náá, Zeeb ε ne ghwyil egomal Izak mon'e pak myonj. Dum ne tep tak ε, Zeeb nabulal nye mon tak. Tin, ye lyaal é keε Izak gomelaa é pak be myonj.

²⁰ Dum ne edum ε konj ne Zeeb, Izak naaseε Zakɔɔb ne Ezau metel etep esa ye di ezye pe sok ε.

²¹ Dum ne edum ε konj ne Zeeb, Zakɔɔb naseε mon ε Zozef metel esok ne nye ne gwyε. Nye nadi epyet ne suub etep é eduwal ε Zeeb.

²² Dum ne edum ε konj ne Zeeb, Zozef, esok ne nye ne gwyε, nye naaleε náá, bɔn ε Yisalael ε waawwis tɔ dik Ezipte. Nye naabaaleε ne nɔɔ náá, be wyis ne egwyε ne nyel'ε.

²³ Dum ne edum ε konj ne Zeeb, seεg ne nyeεg ε Moiiiz naasyel nye edi bengon elɛl bhis ebyel ε le. E sok be naabee náá, mon tɔbɔ tak nabe é nem ε, be nabe é aagwak bwoo ebyen elooba ne metinj ε Mekoozi.

²⁴ Dum ne edum konj ne Zeeb, esok, Moiiiz nadi nye moo boo-mot ε, nye naabyen edi ε mon ε esyε ε Falaɔj.

²⁵ Moiiiz, naamyaal náá, nye tiigaa sama wat ne bɔn ε Zeeb. Nye naabyen edi ε tɔ memyaala me etep ε mesyem, memyaala me esa ye di aabɔya ε.

²⁶ Nye naadi bee ε náá, edukaa dáa Klisto nadukaa ε, yii dhaa mevɔ djas di kɔ kyee dik Ezipte ne boo metanj. Etεε náá, mis me nadi edjoak ε, efute be ee di ezye ε.

²⁷ Dum ne edum ε konj ne Zeeb, Moiiiz naadus kɔ dik Ezipte aakaab ebuk ε Falaɔj. Nye nabe é ghinj tɔ edum ε konj ε le ne Zeeb ekeε náá, nye nadi ebee Zeeb mot di aabeaa ε.

²⁸ Dum ne edum konj ne Zeeb, Moiiiz naakus ebyonj ε pak. Tin, nye naazedje eleε náá, be lɔɔb ghiya é mebe me mendjaa. Etεε náá, é sok fofop esyee aadhanj ε, nye needi aagɔ bɔn ε megwyak me bot ε mbyak Yisalael.

²⁹ Dum ne edum konj ne Zeeb ε, bɔn ε Yisalael naseε boo dii meson tɔɔbelaa ne meko mɔ ekeε ye nabe é tete gba bot di ezye ne edhanj ε. Tin, é sok bot ε Ezipte nawaabanjaa be ε, bɔɔ djas naasi «bheε» tɔ boo dii meson.

³⁰ Dum ne edum ε konj ne Zeeb ε, eboo epap ε ghaada Yeliko naabik bhis bɔn ε Yisalael naakii ghaada tɔ melu me eten ne ebá ε.

³¹ Dum ne edum e korj ne Zeeb, Laab, moma mezo nabe e aagwyee sama ne bot nadi aalooba ne Zeeb o. Etee naa, nye naasyel enyoepe bon e Yisalael, bot nazyee zebbee ghaada to so o.

³² Bi kwyel naa, me baake daa? Me tok ne bete ne ewala etep ekaada bin etep ko esu Zedeonj, Bhalak, Samsonj, Zefte, ne Dhavid, zenoo Samyel doo ne bedhiiti bengoolet e mekpa e Zeeb.

³³ Dum ne edum e korj ne Zeeb e, be naakwak be meyonj, be naake to epiki, be nabela sa Zeeb nakek be e, be naadiyal eboo beghee enuub,

³⁴ be naadimal eboo mu, be naadus e eban mesyee me be nadi ekwyel egoo be ne epel e, be naabaabela ghwyil bhis mebe, be naalyaal ghwyil oo, e sok be nadi elumla deeb e, wo gwaa be so esodja e bedhiiti medhik mesis.

³⁵ Boa naabee daa bot boo nazegwyee o nagom e.

Bedhiiti botom naabiala elyeelepe, be naabyen mepeka etep egom, etep ebela tete tsik.

³⁶ Tin, bedhiiti naadukaa, biyaa ne eghwyee, bak bedhiiti naakolaa ne ekel e ghwooz, waaa e membok.

³⁷ Bedhiiti bot naagooa ne mekok, syakaa ebhil eba, gooa ne epel, bedhiiti bot nabe e eto ne etwol edi, Ekaad boo nabe e eket etaa ne yii bhata, be nabe e bedjel e bot, be nadi ettiigaa ne ezukaa.

³⁸ Bhwak nabe e aadi ne gwyee mbi binok bot. Be nadi eke ghooghon ebaabat pe kyee medhik besye di aabe ne medhii e, ne pe ko metsok. Be nadi edjedjaasi e to egho e mekok doo ne to bhik di to bos e.

³⁹ Zeeb naamyaa bot binok djas ko esu e edum e korj e loo ne Zeeb. Bela naa, be nabe e aabela sa Zeeb nakek e.

⁴⁰ Tin, ne tseetse, ye nabe e, Zeeb naazekobal mena sa di enyoepe ne nena e. Etep tak e di naa, nye nabe aakwyel naa, bekum di di eedjala o menabelka di aadi o.

12

Fenj e Zeeb dum ne bon e be

¹ Ye kabe menabelka o, menaka e kuku bete ne betyaases. Djhoodiska esa djas di esa naa, mena nakaka enyoepe e, darj-darj e mesyem me mena di esesa ngwyis e. Tin, djhoopatka kaab ee be naa, mena kaabka e kekum pe esik.

² Mis mena goka e ne edjoak e Yezu, nyey e di esa naa, mena dika ne edum e korj ne Zeeb. Nye e baadi esa naa, edum e korj e lena ne Zeeb kum di di edjala o. Nye naamyaa egwyee ko melaaba, aagwak syen, etee naa, nye nadi ebee memyaala me di ebwood nye bhii tak e. Nenek, nye e ndiindel pe mbo eghen boo mekoozi Zeeb.

³ Taalaka ne ne, ne daa nye nazemaad swaka bot e mesyem e. Deenek, bi aanabet naa, bi kwyeselaa, bi aanabula pe bhis to edum e korj ne Zeeb.

⁴ Etee naa, tuub bi di eduu ne syem e, bi dinaa aapaaduu ye kemyaal naa, bi gwyee.

⁵ Bi eezedjisa meghaaz me Zeeb di edje bin daa bon be e?

«Møn'am sa wo aabyasal fenj Zeeb di ewa wo e tak e,
e sok nye di ewa wo e fenj e, sa wo aabula bhis.

⁶ Etee naa, Ghenj dyeebawa e fenj e mot nye di ekwyel o,
nye dyeebabi e, mot nye di ebee nye daa møn'e o.»

⁷ Maadka mezuk me Zeeb di ezuk bin e sok nye di ewa bin e fenj e, nye bee bin tin e daa bon e be. Ye e ne møn di naa, seeg aawa nye e fenj e?

⁸ Ye e be naa, bi aapawaa e fenj daa nye di esa ne bon be oo, e di'enek, ye lyaal e naa, bi tok betete bon be. Tin, bi tok esenjele bon be.

⁹ Djhoopokonɔɔka geka bebyael bena kɔ ɛko ɛ bɔs. Eghen be nadi ewa fen ɛ, mena nadi egwak be. «Aah» djoata ne seeg'enaka mot di pe to gwoo ɔ, mena goka ɛ ne gwak nye dhaa tyɛ ɛteɛp mena needika ne tsik.

¹⁰ Deenek, be seeg bena nadyeebawewa mena ɛ fen ɛ, ɛ ba mɔɔ pes ewala dɔa elyem bɔɔ di ekwyɛl ɛ. Tin, Zeeb wa mena ɛ fen ɛ, ɛteɛp mevu mena met, etee naa, mena neebela di to edee be.

¹¹ Eghen mena di eduwaa ɛ fen ɛ, ye ɛ ne nena ekee ewala ɛ mot ne ghon to lyem ɛ, aabe yii memyaala. Bhii tak, bot ɛ nawaa ɛ kwaambi yenek mbi fen ɔ, be aakadi ɛ be moo bot ɛ epiki, ne bot ɛ egwyem.

Edjeaa meghaaz ne edulaa ɛ melo

¹² Seebka membo men zetyak ɛ, lyelka mebon men di epwak ɛ.

¹³ Beta naa, meko men du meze me di piki ɛ. Etee naa, meko me mot di ne djam ɔ ezekpiiza, tin, ye nyɔ ɛ nye tsak.

¹⁴ Saka meghaaz me edi ɛ to egwyem ne bot djas, saka meghaaz me edi ɛ to tsik edee ɛ. Etee naa, ye di aabe deenek ɔ, ye tok ne mot ngot aabee Ghen.

¹⁵ Bi ɛ koobaka, sa mot aasaa naa, nye su enem ne embɛɛ ɛ Zeeb. Sa mot ngot pak'en aadi dɔa le na gwyee-gwyee, etee naa, nye ɛ zekɛpul bete ne bot pak'en ne megwyee me tak.

¹⁶ Sa mot ngot to len aasa mezo, sa mot aabyasal esa e Dee, dɔa Ezau mot nagwyena etooba be ɛteɛp edee ɔ.

¹⁷ Biyo bemet ne gu naa, bhii tak, nye nadi ɛ ne gwyes naa, seeg see nye metel. Tin, wo gwaa seeg byen seee nye metel. E di'enek, nye nabe ɛ aabelaa ghwyil eswoola lyem seeg, ye nakoozodi megwyee me.

¹⁸ Eghen bi nakunaa ne Zeeb ɛ, bi nabe ɛ aazyɛ kɔ etsok ɛ di naa, bot ɛ ne ghwyil emet ɛ: ye nabe ɛ aabe ne boo du, aabe ne ghooghom, aabe ne pum, aabe-beak ne boo ghuu,

¹⁹ bi nabe ɛ aagwak lii ton, aagwak-gwakak gwood tuud. Eghen bon Yisalaɛ nawgwak ye ɛ, be naabyen ebaagwak gwood tak.

²⁰ Deenek, be nabe ɛ aabe ne ghwyil emaad lwomel'enek: «Mot aazomet etsok elak ɔ, ye nakoozodi tit, nye aagɔaa ɛ ne mekok.»

²¹ Kɔ esu ɛ esa ee be nadi ebee ɛ, wo gwak Moiz zɛke naa: «Me epepwak, me epepyeebagwak bwol!»

²² Tin, bi naakunaa ne etsok ɛ Siɔn, bi naakunaa ne ghaada Zeeb mot di ne tsik ɔ. Ye ɛ Ghaada Yeluzalem di pe to gwoo ɔ, ye ɛ pe efofop bedhet ne bedhet di to ebyon ɛ.

²³ Bi nabe ɛ, bi naazekunaa ne dhiiti zeeɛga bot ɛ nadi to ebyon ɔ. Zeeɛga tak nabe ɛ yii bon megwyak ɛ Zeeb, bot ɛ di naa, min mɔɔ moo ɛ ekwyala pe to gwoo ɔ. Bi eezekunaa ne Zeeb, mot di ne ghwyil epee bot ɛ bhwak djas ɔ. Bi eezekunaa ne esisim di naa, ye ezedjala ɛ.

²⁴ Bi nabe ɛ, bi eezekunaa ne Yezu, mot di ebulal kwyl ebhen ɛ na bes ɔ. Nyey mot ghiya ye nasee ɔ, ghiya tak epetuud elyelepe dhaa-dhanak ghiya ɛ Abhel.

²⁵ Dika ndjem, sa bi aabyen egwak mot di elii ne nen ɔ. Bot ɛ nabyen egwak ɛ mot nadi edul be melo kɔ bɔs ɔ, be naaboma ne yɔbo fen. Ye kwyl elɛɛ ɛ naa, dɔɔ ne menabelka pe, mena aanadus ɛ fen, mena aadi aalooba ne mot di elii ne nena pe to gwoo ɔ.

²⁶ Eghen sok, gwood'e naasa naa, bɔs dheegel, nenak, nye eekɛk mena naa: «Me waabaadheeg bɔs dheega sis, dɔɔ ne gwoo.»

²⁷ Mekpa me di ekeaa wak naa: «Dheega sis» ɛ, kwyl elɛɛ naa, esa ee nakusaa ɛ waadheegel dhaa tyɛ, bhii tak ye ɛ diib ɛteɛp edje di ne esonok di naa, ye tok ne ghwyil edheegel ɛ.

²⁸ Djhoobulalka bhəɔ nɛ Zɛɛb, etɛɛ nǎá, mena aabelaka ɛyɔŋ ɛ di ǎádheegel ɛ. Djhoolyaalka bhəɔ tak tɔ ɛsa mɛ mɛsa mɛ Zɛɛb tyee wat di nǎá, lyem'e waamyaala nɛ yɛ ɛ. Djhoosaka yɛ tɔ ɛkaab nɛ ɛlooba nɛ nɛ.

²⁹ Etɛɛ nǎá, Zɛɛb'enaka ɛ du di edik esonok djas ɛ.

13

Mena aasaka dǎa ɛtɛp Zɛɛb neemyaala nɛ nena

¹ Geekwyekwyɛlelka pak'en dǎa bɛkɛl nɛ bɛdhem.

² Sa mot ǎǎdjisa ɛdje bɛdjoŋ ɛ di ezyɛ pɛ daa len ɔ edi. Etɛɛ nǎá, ɛ ɛsa deenek, bɛdhiiti bot naadjɛ efofop nazye mɛdjoŋ pɛ daa lɔɔ edi, bɔɔ ǎǎgu nǎá, bɛ nabe ɛ efofop.

³ Taalaka nɛ bot ɛ di tɔ membok ɛkɛɛ nǎá, biyɔ pɛ e membok bi nɛ bɛ nɔɔ. Taalaka nɛ bot ɛ di tɔ mɛtiiga ɔ, etɛɛ nǎá, biyɔ pɛ ɛ bot nɛ mɛnyel nɛ epuud, di nɛ ghwyil tiigaa ɛ dǎa bɔɔ ɛ.

⁴ Ye goka ɛ nǎá, bot djas duwal ɛbǎ, tin ye baagoka ɛ nǎá, moma nɛ motom kɛ tɔ esosoob dum nɛ ɛbǎ. Etɛɛ nǎá Zɛɛb waapɛɛ bot ɛ mɛzɔ nɛ bot ɛ membyam.

⁵ Ye ǎǎgoka nǎá, gwyes epata djɛɛd bin. Ye goka ɛ nǎá, bi myaala nɛ esa bi di nɛ yɛ ɛ, etɛɛ nǎá, Zɛɛb nyey ɛmet ke ɛ nǎá: «ǎǎbɛ, mɛ aanǎkwaabyen wɔ, mɛ aanǎkwaapek wɔ*».

⁶ E tɛp tak ɛ di nǎá, mena ɛ nɛ ghwyil ɛke nɛ ɛbwaalel djas nǎá:

«Ghɛŋ ɛ mot di ɛkyee mɛ ɔ;

mɛ tok nɛ ghwyil ɛ di nɛ bwɔɔ;

Mot aakoosa mɛ ye†?»

⁷ Taalaka nɛ bot ɛ nadi ɛdjɛɛd bin ɔ, bot ɛ nagoola bin mekpa mɛ Zɛɛb ɔ. Deenek, taalaka nɛ dǎa bɛ nadi ɛkɛ ɛ, nɛ dǎa bɛ nagwyɛ ɛ. Bi goka ɛ nɛ ɛbanja mbi ɛdum ɛ koŋ ɛ lɔɔ nɛ Zɛɛb bɛ nadi nɛ yɛ ɛ.

⁸ Yezu Klisto ɛ tyɛ wat koko, mos, kɔm-kɔm sii nɛ kɔm.

⁹ Sa bi ǎǎbet nǎá, mɛlyo mɛbɛs yii bot ɛ sis sa nǎá, bi wo ze. Ye nyo ɛ nǎá, enɛm nɛ embɛɛ e Zɛɛb dje mena mɛghaaz. Aǎkabe nǎá, ye di etsi bot zesa dum nɛ edee mena di ɛdɛka ɛ.

¹⁰ Bɛghaa-Zɛɛb di esa mɛsa tɔ pet mɛ bhoma ɔ, bɛ tok nɛ ghwyil ɛdɛ esa di ekaa kɔ mɛsa ɛbuwa bɛna ɛ.

¹¹ Boo ghaa-Zɛɛb dyeebatɔ pɛ tɔ di na Dɛɛ ɛ nɛ ghiya bɛtit. Etɛɛ nǎá, nyɛ neeka yɛ buwa ɛtɛp ɛpelak mesyem. Tin, epuud bɛtit binek wyisa nɛ yɛ tɔ ghaada ɛ, kɛdikaa pɛ kel.

¹² Dum nɛ tɛp tak ɛ, Yezu nadi ǎǎgwyɛ tɔ ghaada, etɛɛ nǎá, nyɛ neegwyii bot nɛ ghiya yɛ ɛmet.

¹³ Djhoowyiska tɔ ghaada, kɛboma nɛ nɛ pɛ kel, etɛɛ nǎá, mena neekɛbomaka nɛ mbi mɛduka mɛ nyɛ nadukaa ɛ.

¹⁴ Etɛɛ nǎá, kɔ ɛko ɛ bɔs wak, mena tokeka nɛ ghaada di nɛ ghwyil ɛdi kɔm-kɔm sii nɛ kɔm ɛ. Mena saaka wak ɛ, ghaada di ezyɛ yenek.

¹⁵ Kɔ ɛsu ɛ Yezu, djhoogheekaka mɛlu djas Zɛɛb ɛbuwa ɛ mɛpka mɛ di dje nyɛ duu ɛ, ye ɛ mɛdjeɛb mɛ di lyaal nǎá, nyɛy ɛ Ghɛŋ ɛ.

¹⁶ Sa bi ǎǎdjisa ɛsɛsa enɛm esa, nɛ ɛkye-kyeel pak'en. Yenɛk ɛ buwa Zɛɛb di emyaala nɛ yɛ.

¹⁷ Loobaka nɛ bɛdjɛɛdel bin, gwakeka bɛ. Etɛɛ nǎá, bɛ ɛpebaal bin mɛlu djas. Guka nǎá, bɛ waabooketanjal ɛ mis mɛ Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ len. Tin, bi goka ɛ nɛ esa nǎá, bɛ sa mɛsa mɔɔ ɛnyɔɛpɛ nɛ lyem wat, ǎǎkabe nǎá, bɛ sa yɛ nɛ mɛnwyaaɔ. Etɛɛ nǎá, bɛ sa yɛ nɛ mɛnwyaaɔ ɔ, yɛ aanǎkwaanyɔ nɛ nɛn.

* 13:5 Det 31.6,8; Yos 1.5 † 13:6 Med 118.6

¹⁸ Djaalaka éteṗ'es! Bis epegu tɔ elyem bis náá, elyem bis é seṇ. Deenek, sa di ne nis ε, ye é náá, mɛwala djas, bis é tɔ eseeḡa eḡi ne mbεε mεfulu.

¹⁹ Sa mε di ewaab ne nen dan-dan é náá, djaalaka ne Zεeb náá, nyε sa náá, mε lel ebula pε daa len.

Ekwosak ε lam dum ne bɔn ε Zεeb

²⁰ Zεeb é esuk ε egwyem, nyε naagomal Gheṇ'enaka Yezu pak myon. Yezu moo mos é, boo djeedel ebhata kɔ esu ε ghiya yε, ghiya di ewa mena tɔ ebheṇ na kɔm-kɔm sii ne kɔm ε.

²¹ Beta náá, Zεeb tak wat dje bin ghwyil esesa enem esa, éteṗ bi neesa ekwosak ε le. Tin, Zεeb sa ne nen sa lyem'e di ekwyel ε é ze ε Yezu Klisto, mot di egoka ne εdjeaa duu kɔm-kɔm sii ne kɔm ɔ! Amen.

Mεpka mε mesik ne meswosel

²² Bɔn nyεεg bam, mε waab ne nen é náá: Gwakeka ne lyem wat mεkpa mε di edje mεghaaz ε. Bela náá, mεkana mε mε kwyal bin é yε àadyeebadjaa.

²³ Mε kwyel é bi gu náá, mɔn ε nyεεg'ena Timote naazewyis tɔ membok. Nyε lel ekum wak ɔɔ, mε waazyε zεbee bin ε bis ne ne.

²⁴ Swoska bedjeedel bin djas, ne bot ε Zεeb djas. Bɔn nyεεg'enaka bot ε kyee dik Itali eeswos bin.

²⁵ Beta náá, enem ne embεε e Zεeb di ne biyɔ djas.

Mekana e Zak Zak Meken

Mekana me Zak e dhatyee mot di seeg bot étep elee be tep e: ye é medjek neghu *edje meghaaz* ne ezeega mendjaala di kó éko e bos e. Tin, Zak kwyal mekana mak e, ne ekeletye ezeega dhaad mbyak eYuda. Etee náá, be é si metin me bot e mbyak eGhelek ee di kó dik bot e Lóm o.

Mekana me Zak dje ekeletye *étsonj*. Ye ekwyelelee e, dáa eKeletye di gokane *éke to edum konj e lo ne Zeeb e*. E di'enek, bot zedum konj ne Zeeb o, epewaab etsonj binek pe daa Zeeb. Tin, Zeeb ne dje be yak (1.2-8; 3.13-18). Be é ne ghwyil e kakwak sa djas di kwyel e pul mot e: etep djas be di bhoma ne ye e (1.2-4), ekwosak édi mot ekuma (1.9-11; 5.1-6), ekwosak esa mot ébiyo (1.2-18; 4.1-9), eben e nyel (4.13-16). Mekana lee dáa: edum konj ne Zeeb pus mot e ne esa. Deenek, bot tok ne ghwyil e di to tete égwakel ne Zeeb, mesa mak àanyen (2.14-26). esa deenek e eekwyelelee, wó tiibal ne lyem o emet sa di biyo e. Ye é baadi ne lyem ne besó bo: esa menyo ne bot di to pwom o, sa àawó aadi tetep kó besó bo neghu ebee náá wó eedhaa be, ésiiza mekpa mwo (ye é to 3.1-12).

Tin, ààbe ne meso, Zak kwyal wak e ne bedjel e bot (ye é to 2.6). Be é ne gwyes édi ne ekuma, etee náá elyem bwo e to esa e bos. E di'enek, mekana waab be e, sa be àabhina bedjel e bot kó esu e pwom e bela yoo (2.1-13). Tin, mekana lee: Ekuma àanyo dum ne mbi bekuma bot di sa ne ye é (5.1-6).

Deenek, beeka sa zekwyaala to esik e mekana di lee ne ekeletye é: kwyeeka besó bin, djaalaka étep besó bin, bulaleka bot zedjel o e ze.

Meswosel

¹ Mam Zak, kwom e mesa e Zeeb, ne Ghej Yezu Klisto, me eswos membyak kam ne ebá*, dii medhik ne medhik kó éko e bos djas o.

Etsonj ne edum e konj ne Zeeb

² Bón nyeeeg bam, bi e dhaa to membi me mebhawal djas o, dika ne boo memyaala.

³ Bi ne gu náá, edum e konj e lin ne Zeeb ekwak mebhawal o, ye waadje bin zii.

⁴ Bi goka é ne édi ne zii, étep bi needi esosoob e bot, tin, sa sonok wat àawyii to len.

⁵ E di'enek, mot ngot to len e di ààbe ne etsonj o, nye goka é ne ewaab ne Zeeb. Deenek, Zeeb waadje nye ne etsonj ne bum lyem wat, to enem ne embée be.

⁶ Tin, esok nye dii djaala náá, Zeeb dje nye dhiiti sonok e, nye goka é ne edum konj ne Zeeb, sa nye àabem ba. Etee náá, mot di bem ba o, nye é dhatyee bhuuge dii pup di gheé, kegheseg ye e di djas e.

⁷ Deenek, sa kóko yenók mot àágek náá, nye aabela sonok pe daa Ghej.

⁸ Etee náá, nye é ne meso to lyem, nye sa esonok be djas e ne bhum elyem ebá.

Edjel ne mevú

⁹ Ye goka é náá, mōn nyeeeg dii to edjel o myaala, etee náá, Zeeb eedje nye boo duu.

¹⁰ Tin, da mōn nyeeeg kadi mot ekum e myaala ne dáa Zeeb aasil nye é. Etee náá, dáa zem me mebhék, di ààbaya e, ye é tyee wat ne mot ekum pe aanàbaya.

* **1:1** *membyak kam ne ebá* ye lyaal wak e bot Yisael dum konj ne Yezu Klisto, yii dhaad mbyak eYuda dii kó medhik djas e.

¹¹ Gwyes dyeebawwel e ne boo mekas di ses mebbhek e. Tin, zem ekwyit o, enem be djas eesi. Ye e tyee wat, ne daa mot ekum aadiib ne ekum be e.

Mot ne mot e di wa nyel'e to mebhawal

¹² Memyaala ne mot di pyet ghin to mebhawal o. Etee naa, mot aapyet ghin to mebhawal o, nye aabela efute e tsik na kom-kom ee Zeeb nakak ne bot e di ne kwyel ne ne o.

¹³ Tin, mot di to mebhawal o, sa nye aake naa: «Ye e Zeeb e di bowal me.» Etee naa, Zeeb tok ne ghwyil e bela geke ebawal mot, neghu epus e mot to ebiyo.

¹⁴ Tin, mbee ekwosak e mot ne mot e di dul mot to mbee etep.

¹⁵ E di'enek, wo bet naa ekwosak tak dhaa wo nyel o, ye kadul wo e to esyem. Bhii tak, wo dyeebagyee to esyem o, ye kadul wo e to esyee.

¹⁶ Bon nyeeg bam, nakooka menyel min.

¹⁷ Embee esonok djas bot di bela e, ne esa ee di enyoepe e dus e to gwoo, pe daa Zeeb Seeg yena, Mekus esa ee mekas djas di to gwoo e. Gwyes ne ngon e ne ghwyil e swoola. Deenek, pe to le tok ne zwoola, aabe-beak ne tserja naa, ye koo edhim batsa.

¹⁸ Nye emet e nakwyel edje bis tsik'e ne mekpa me na tseetse. Etee naa, bis needi bot esok to esa djas ee nye nakus e.

Egwak e mekpa me Zeeb ne eke daa di lee e

¹⁹ Bon nyeeg bam, bi goka e ne emet enyoepe sa me di lee bin'aak: Mot ne mot kwyes ne egwak. Ye aagoka naa, mot kwyes elii, aakwyes ne ebela ebuk.

²⁰ Etee naa, esok mot di ne ebuk e, nye tok ne ghwyil e ke to epiki emis e Zeeb.

²¹ Deenek, mwaska mendi ne mbee mesa min djas di zye to ebuk e. Myaalka ne esil e nyel djas, mekpa me Zeeb di be tyee bhek to ebhum elyem bin e. Etee naa, bi neebela tsik.

²² Na kooka menyel min, ye goka e naa, esok bi di gwak mekpa me Zeeb e, bi goka e ne eke tyee mekpa me tak di lee e.

²³ Etee naa, mot dii gwak mekpa me Zeeb, da nye kadi e aake tyee mekpa me tak di lee e, nye e dhatyee mot di bee ebhoobe le to enyen. Tin, nye nazobee e daa nye di e.

²⁴ Bhii tak, daa nye nabee ebhoobe le, e ewala elenek nye eetó, djisa daa ebhoobe le di e.

²⁵ Bela naa, mot e gwak ne esiiza esuk e tete etsi ee Zeeb, dii pek bot o. Mot tak e di e gogwak mekpa me Zeeb o, nye aanakwaadjisa ye. Tin, nye waake tyee mekpa me tak di lee e. Mbii yenok mot aadi e to memyaala dum ne esa djas nye di sa e.

²⁶ Mot e ke naa, nye mot di djaala Zeeb enyoepe o. Bela naa, nye mot di kwyes nuub o, nye eekoo nyel e, mendjaala me e toto.

²⁷ Beeka tete mbi mendjaala yii Zeeb Seeg'ena di emyaala ne ye e: ekwyee boo nyel ne bekus e boa to mezuk mao. Baabeeka sa di ne edee emis Zeeb e: ye e naa, sa wo aabet naa, bot e di lum Zeeb konj o, saab mefulu mo.

2

Na waka mbek pak bot

¹ Bon nyeeg bam di dum konj ne Yezu Klisto o, Ghen yes e duu. Bi aagoka naa, bi wa mbek pak bot.

² Djhoopokonooka geke yak: kuma mot eezeni to zeegea yen ne ewolo ekaad e nyel o, ne esum e na saaa ne lood e djin. Tin, dhiiti djel mot eebaazeni ne enyanjela ekaad e nyel.

³ Bi kaduwal e mot nabot ewolo ekaad o, bi kake ne ne naá: «Bea tete di di egoka ne no e, dia si.» Bi kake ne djel mot e naá: «Woy, tyanja tetel, neghu dia si e bos si meko mam!»

⁴ Tin, e ghen bi di sa deenek e, bi epebee naá, bi epewa mbek pak yen e! E di'enek, bi kadi e mbee betetep, bot e mekon.

⁵ Bon nyeg bam gwakeka me, Zeeb eezese bedjel e bot emis me bot e bos'ak. Nye nas e be e etep be needi bekum e bot, ko esu edum e kon loo ne Zeeb. Tin, be waabela eyon e Zeeb nakek ne bot e di kwyel nye o.

⁶ Ye tok bekum e bot di tiig bin? Ye tok boo di dul bin ne bhel sok bhoob betetep e? Deenek e, bi di pul dek bedjel e bot.

⁷ Bekum e bot e di lee ne nyek mbee din e Klisto bi di djooaa ne ye e.

⁸ Tin, ekwyla ee Zeeb lee e naá: «Kwyla soo mot daa wo di kwyel nyel'o met e.» Ye e tin e tsi eyon e Zeeb, deenek, bi e looba ne ye o, bi eesa enyope.

⁹ Tin, bi e wa mbek pak bot o, guka naá, bi eesyem emis e Zeeb. E di'enek, tsi yenek eekwyesal bin ndje sas, etee naá, bi aapalooba ne ye.

¹⁰ Mot di duwal etsi Zeeb djas, bhii tak, nye kadi e aabaal wat to sama etsi tak o, mot tak e ne ndje e etsi djas.

¹¹ Etee naá, Zeeb e nake naá: «Sa mot aasa mezo», ye nye e nabaazoke naá: «Sa mot aagó so mot*.» Tin, wo gó soo mot, ye nakoozodi naá, wo duwal tsi mezo o, gua naá, wo aapaduwal etsi.

¹² Tin, bi goka ne elii, ne eke e, daa bot e di gu naá, be waapeeaa ne etsi ee di neeg bot peka e.

¹³ Guka naá, e ghen Zeeb aapee bot e, nye aanakwaagek ghon ne bot e nadi aagek besa boo ghon o. Tin, mot di gek besa be ghon o, aanadi ne bwoo ne epee ee Zeeb.

Mesa ne edum e kon ne Zeeb

¹⁴ Bon nyeg bam, ye etep ye mot aake naá: «Me ne edum e kon ne Zeeb», nye e di aatel ye to mesa o? Koko mbi yenek edum e kon ne Zeeb e, ne ghwyil e tsik nye?

¹⁵ Tin, ye be naá, bon nyeg bin to Yezu Klisto tok ne kaad e bot, aabe ne sa dek melu djas o.

¹⁶ Bi e di aadje be esa ee di egoka ne tsik o, etep ye bi di lee ne no naá: «Toka to egwyem, betka menyel min enyope, da bi e de djil!» Ye e yii toto.

¹⁷ Ye e tyee wat ne tep edum kon ne Zeeb. Etep binek di aake loog wat ne edum e kon ne Zeeb o, yenek djas e toto.

¹⁸ Mot e ne ghwyil e ke naá: «Ye e ne bot e di ne edum e kon ne Zeeb, bedhiiti ne mesa me ghwyiikwyee!» Me waabooza ne ne naá: «Wo ne ghwyil e lyaal me edum e kon e lo ne Klisto, dhi woy aabe ne mesa me ghwyiikwyee? Tin, mam e waalyaal wo edum kon e lam to mesa me tak.»

¹⁹ Wo ne myaal naá Zeeb e ngot e? Deenek, doo ne melyeeb ne baamyaa ye, bela naá, be ne pwak ne bwoo.

²⁰ Wo e ne egeka to mesel mo? Wo e epewyel ebee esa ee di lyaal naá, edum e kon e di aanyen to mesa e, ye yii toto?

²¹ Bhaab yenaka Abalaam nasa daa, nye needi mot esosoob emis me Zeeb? Ye nabee dum ne mbee mesa me? Ye e esok nye nanoo mon'e Izak ka nye buwa ko mesa ebuwa e.

²² Wo bee tyee mot di edum e kon ne Zeeb e, mesa me zobaake e deenek. Ye e mbee mesa me di lyaal naá, nye eedum kon ne Zeeb e.

²³ Tin, sa ekwyla Zeeb di lee eebela esuk: «Abalaam naadum kon ne Zeeb, deenek e Zeeb nabee nye mot epiki†.» Tin e Zeeb nadjoo nye so ye.

²⁴ Bi eebee biyo be emet naá, Zeeb bee mot sosoob e dum ne mesa me di eke loog ne edum e kon e le e.

²⁵ Dhiiti geka e naá, ye nazobaasaal e deenek ne moma mezo nadi djooa Laab e. Nye naabeaa sosoob emis me Zeeb e. Etee naá, bot e mbyak Yisalaal nalwooma sok be kebala del o, naazesulal e pe ye. Tin, nye naabaazekwyee be ne elyaal e be mbee ze be aasik e tak.

²⁶ Edum e kon ne Zeeb di aanyen to mesa me ghwyiikwyee o, ye e gwyela daa muu mot di aakabe ne sisim e.

3

Edil e Djem

¹ Bon nyeeg bam, sa biyo djas aasaa naá, bi needi belyoel. Etee naá, biso belyoel aapéaa e elyelpé dhaa bot djas.

² Menabelka djas ne bu edjak. Tin, mot e di aabe ne edjak to lii ye o, nye e piki mot, nye ne ghwyil egu edil e nyel e.

³ Ye e tyee wat ne e ghen mena di waka moo gwooz to nuub eyaaga etep be neelooba ne nena e, deenek, mena ne ghwyil e djeed menyel moo.

⁴ Ye e dhatyee elaed, ye nakoozobak daa, boo pup e di tiidal nye e. Tin, kadi e ba moo wul e di djeed ye, ye kadudu e pe kyee mot di be elaed o di pem ye e.

⁵ Ye e tyee wat ne djem, moo kyes nyel mot, ye e ne ghwyil e sa mebun dum ne eboo etep nye di sa e.

Beeka daa moo da di ne ghwyil e tuub du da gel edjala dik e.

⁶ Ye e deenek, djem e daa ngel du. Ye e, kok embee esese, ye e ba moo kyes nyel mot, nye ne ghwyil e epul tu nyel mot. Djem mot e ne ghwyil edik tsik mot, kana ebyel e le ne e kekum dwo esyee e le. Du tak dus e to du na kom-kom di aadim e.

⁷ Mot e ne ghwyil e sa naá, betit e dik djas, besu, enen dao ne benyo looba ne ne. Tin, nye naazesaa naá, nye di ne ghwyil edjeed be.

⁸ Ye kabe djem o, mot tok ne ghwyil e edjeed ye. Etee naá, ye e mbee sonok di aadi gwyem e, ye ne nea di go bot dje esyee e.

⁹ Mena duwal Ghen Seeg yena e ne edjem bena. Deenek, ye e ne djem tak wat e, mena baakal bot e Zeeb nasa, di nojel ne ne o.

¹⁰ Tin, mekpa me duu ne ekelok zodus e to nuub tak wat. Bon nyeeg bam, ye aagoka ne edi e deenek.

¹¹ Ye tok ne soogo wat di dje tete medii ne e baadjé medii me na gwe-gwyee.

¹² Bon nyeeg bam, le fiigh tok ne ghwyil e edje bhum zaboka. Kel sen tok ne ghwyil e edje bhum fiigh. Ye e tyee wat, soogo di wyisal medii me di gwom e, ye tok ne ghwyil e baawyisal tete medii.

Etson di dus pe eko e

¹³ Dhiiti mot pak'en epegek naá, nye e ne etson ne metselal e? Tin, nye e goka ne etel e ye to mesa ghwyiikwyee ne lyem epiki ne to esil e nyel ne etson.

¹⁴ Tin, bi e di ne bhyen, aabe ne lyem e egwakel o, betka eghes menyel. Etee naá, bi aale etsesetse.

¹⁵ Kwaambi yenek etson aadus pe eko, ye e etep ee bot e bosa'ak, yii bot e epuud, ye e yii Satan.

¹⁶ Edi bhyen ne mbee lyem di o, tin e waabaabela ezem ne ekoko mbee etep djas.

† 2:23 Mek 15.6ne to Eza 41.8; Dh2 20.7.

¹⁷ Tin, etsonj ee di dus pe to gwoo e pookodi sok e dee, bhii tak etela e lyem. Bhii tak, ka dje e egwyem ne egu elii, nye ne gek boɔ be so ghoj, nye e ne bu enem ne mbee, nye ne bu e ghoj. Nye aasa mbek pak bot, nye aagu mekaɲ.

¹⁸ Bot e di wa egwyem pak'oo, be e daa bot e di be see o. Deenek, bot e tak e waabok bhum, bhum tak e mesa me bot e epiki.

4

Kwyl to esa e bos

¹ Mewo ne ezyaala dus wo pak'en? Ye dus e to ekwosak menyel men di ne ye e.

² Bi e ne gwyee e bela dhiiti sonok, tin, bi aabela ye. Ye kalwoom bin e naa, bi go mot. Bi e di ne gwyee dhiiti sonok o, tin, bi tok ne ghwyil e bela ye. Ye kalwoom bin e, bi di to mewo ne ezyaala pak'en. E di'enek, bi di aabela sa bi di kwyl ewaab, ye e etee naa, bi aagu e waab e ye pe daa Zeeb.

³ E sok bi di waab dhiiti sonok ne Zeeb, da bi kadi e aabela e. Ye e etee naa, bi e ne mbee megham. Esonok bi di waab ne Zeeb e, ye e etep ekwosak e lyem bin.

⁴ Biyo bot e mezo, bi aagu naa, ekwyl e esa ee bot e bos sa e naa, bi di bot e mebhuka Zeeb e? Tin, guka naa, mot di kwyl esa ee bos'ak o, nye aakadi e mot mebhuka e Zeeb.

⁵ Deenek, sa bi aagek naa, ye yii toto sa ekwyla ee Zeeb di lee naa: «Zeeb ne kwyl sisim nye nawa to les ebupe.»

⁶ Tin, enem ne embee ee Zeeb sa ne nis eedhaa ebupe. Etee naa, ekwyla ee Zeeb ne baalee naa: «Zeeb ne byen bot e eghee e nyel, tin, nye sa enem ne embee be e ne bot e di tela o*.»

⁷ Tin, bi goka e ne elooba ne Zeeb, da bi e byen esesee Satan, nye waakaab etsetape ne nen.

⁸ Kunaaka ne Zeeb, tin e, nye aakunaa ne nen. Biyo bot e mesyem, gwyiika membo men, diska edhuud e ebhum elyem, bin biyo bot medjhaaz pe eko, bhimis pe si.

⁹ Dika to ghoj, djeka, botka ekaad yii epum. Tin, ego bin waaliigel ne megwyee, memyaala min e waaliigel ne ghoj.

¹⁰ Dika ne mesila emis e Ghej, tin e nye waadje bin duu.

Sa mot aadje mon nyeg tep

¹¹ Bon nyeg bam, sa mot aadje mon nyeg tep. Etee naa, mot di dje mon nyeg tep, neghu epoe nye o, nye lii e ebiyoepo ne etsi e Zeeb. Deenek, nye pee e etsi ee Zeeb. E di'enek, wo kasa e naa, wo di tetep etsi ee Zeeb. Ghuna, ye goka e naa, wo ke to tak.

¹² Tin, Zeeb nyee emet mot di dje etsi o, di egoka ne epoe. Nye emet e di go ne etsik e bot. Wo bee tin naa, wo moo ze, wo mot di pee mao nyoo o?

Sa mot aadi ne eghee e nyel

¹³ Gwakeka me, biyo bot e di ke naa: «Bot epeto bedjon mos neghu djemen pe ghaada e kel ne kel, kesa tu mbu etep ekebomsa esa, tin e bot waabela epata.»

¹⁴ Ghuna bi aagu sa aasa bin djemen e. Bi e tin e daa ba boɔ eguud di wyis, aaboya batsa ye e baazediiib e.

¹⁵ Gwakeka etep ee bi di egoka ne eke e: «Ghej e kwyl o, mena aadi ne tsik, tin, mena aasa tep sis, tep kel.»

¹⁶ Tin, guka naa, bi ne kwyl eghee menyel. Mbii mefulu menek e aanyo.

¹⁷ Ye be naa, mot di gu esa enyo aapasa ye o, mot yenok e to mesyem.

* 4:6 Eka 3.34.

5

Edul e bot e mevū melo

¹ Gwakeka me, biyo bot e mevū, djeka ne esim. Etee náá, mezuk epesul ko lin!

² Mēvū men eezepulel, bešes eezetuu bin ekaad.

³ Elōd bin ne epata bin moo é ne emaa. Emaa tak e waagōō bin menyel ne e baapit ben, ye waadik bin dāa du. Bōs moo é pe mesik, biyo bot e di kwom beše ne mevū o!

⁴ Bi eebyen e dje bot e mesa me epyeeb bin efute bōō. Deenek, be epetsim, guka náá, etsim e bot e mesa me tak eekum pe daa Gheṇ Sabhaat.

⁵ Pe ko bōs, bi diē to menyo ne mevū, menyel men moo é ne medel dāa betit di ketsakaa e.

⁶ Bi naazekwyesal bot e epiki ndje sōs ne egō e be. Bōō āāpakopapla-papla, be naadje bin menyel.

Edi ne edum e koṇ ne Zeeb ne zii ee bhwood ezye é Gheṇ

⁷ Bōn nyēeg bam, dika ne zii ee bhwood kekum dwoō Gheṇ aabula e. Beeka dāa mbēel mebhhek di ne bhwood e, é gwaal náá, bebhi pookonee etep bōs needje nyē mbēe mebhhek.

⁸ Tin, ye goka é bi di to zii ee bhwoob, ne meghaaz etee náá, ezye é Gheṇ eezekunaa.

⁹ Bōn nyēeg bam, nālekaka pak'en, Zeeb ezekēpēe bin. Tetep moo aakum, nyē moo é e ebēe ndjaa.

¹⁰ Bōn nyēeg bam, dika to zii ee bhwood. Beeka geka tak, bengooel e mekpa nadi é ne mbēe lyem to zii ee bhwood, ne mezuk to mesa me Zeeb e.

¹¹ Mena djōoka be bot e memyaala e etee náá, be naadyeebapyet. Bi naagwak sesa Zōōb, dāa nyē namaad mezuk to zii ee bhwood e. Bi ne gu dāa Gheṇ nasa nyē enem ne embēe bhii tak e. Tin, Gheṇ ne gek bot di to mezuk o ghoṇ.

¹² Bōn nyēeg bam, guka náá, sa mot āātuwal myoṇ ne mesoṇ me ko esa ee di to gwoo, neghu ko bōs e. Tin, āākobaabe dhiiti mbi e tuwal e ye. Deenek, bi aazomyaal e «hee» ye be náá ye tseetse, neghu «āābe». Ye be náá, ye tok deenek ekaab náá, bi e bela ndje sōs emis e Zeeb o.

¹³ Ye é ne mot to len di to mezuk e? Nyē ni to mendjaala. Ye é ne mot to len di ne memyaala? Nyē tii medjeeb me Zeeb.

¹⁴ Mot ngot epebe to lin e? Deenek, nyē djōo bepaa zēega mendjaala, be djaala etep nyē neetsak, da be é so nyē mul ko lo ne din e Gheṇ.

¹⁵ Tin, mendjaala di sael to edum e koṇ ne Gheṇ e ne ghwyil e tsik mot ebé. Ye kabē náá, mot tak saaa mesyem o, Gheṇ e waapel nyē.

¹⁶ Vaaka mesyem men pak'en, tin da bi e djedjaala pak'en, etep bi neetsak. Tin, mendjaala me mot epiki ne dyeebabwala.

¹⁷ Ngooel-mekpa e Zeeb Eli, nazobe e mot dāa menabelka. Nyē naadjaala ebupē etee náá, bhi needi āānee. Mendjaala me naazesā náá, bhi di āānee ko bōs membu melē ne pes.

¹⁸ Bhii tak, nyē naabaazēdjaala djaala sis. Tin, gwoo naasil medhii me bhi, bhii tak, bōs naazedje mebhhek.

¹⁹ Bōn nyēeg bam, mot ngot to len e beka ne etsēetse o. Ye goka é náá, mot ngot bulal nyē e ze.

²⁰ Guka náá: Mot di dis mot mesyem to mbee ze nyē naato e, nyē eedis nyē to esyee. E di'enek Zeeb waapel zukamwaa ne mesyem me waapelaa.

Mekana e Pyeed, yii meken Pyeed Meken Eniel

Pyeed nakyeed mekana me yii meken e pe daa ekeletye e kyee medhik meten nadi si ekukuma eLom e. Medhik me tak nadi e pe eko e bos, ne pe edjem e dwooo e dik Azi Mineed, kadi edjooaa mos Tuulki e. Ekeletye binok nadidi penek e daa bedjon (1.1; 2.11). Bot e mel tak nadi ebhinaa, ne ebyen e be. Be nadi esuu be etep neghu ewa be to tsik mezuk.

Mot nakwyal mekana mak o, nakwyal ye e, etep edje ekeletye tak meghaaz to edum e konj e loo ne Zeeb. Deenek, etep nye needje be meghaaz me eke daa bot e zedum konj ne Zeeb di egoka ne eke e.

Pyeed nakwyal mekana me yii meken e, etep bot e di eduwal bedhiiti bezeeb o. Nenak yak, be moo e be eezebyel byela bes, etee naa, be kadum konj e ne Zeeb di ne tsik o. Deenek, ye nabe e aakagoka naa, be baake daa bebhaab nadi ekeke sok e (1.13–2.4). Be moo e bot e mbyak e Zeeb (2.4–10). Tin, be ne ghwyil ekamaad edjel ne mezuk etee naa, be ne ebwaalel di edje be tsik e (1.3,13,21; 3.15).

Zeeb naagomal Yezu Klisto pak bemyon. Ye e sa di edje ekeletye ebwaalel e. Ye e ebwaalel elenek e di esa naa, be maad melee ne menyeka daa Yezu namaad e. Yezu naazuk, nye naaleea, nye naabyenaa. Ye nakoozodi deenek, nye y nazowa ebwaalel e le ne Zeeb (4.12–19). Mekana me meken e Pyeed lyaal e naa, tsik ne esyee e Yezu Klisto e dhatyee geke etep ekeletye.

Deenek, geke yenek lyaal e daa ekeletye di egoka ne edi ne bot e di aabe ekeletye o. Ye baalyaal e, daa baagoka ne edi to zeege bot e mendjaala e. Mekana mak dje malyo dan-dan e ne bot e di naa, be to edjel o (2.18–3.6). Ye lii e ne ekwom e bot di esa mesa pe daa ekukuma di aadi keletye o. Ye baalii e ne boa dinaa botom boo tok ekeletye e. Tin, mefulu me ekwom ne yii boa binok ne ghwyil elyaal ne bedhiiti bot sa di edjooaa edum e konj ne Zeeb e. To zeege yenek, ye e kwyel ne edilel pak'en di edjeed ekukuma, mengbaaz, zenoo bot e zeege djas (5.1–7; 1.22–2.3). Mbi yenek mefulu epelyaal ne bot edi aabe bot e zeege ndjaa mendjaala naa, mot tok ne ghwyil bela ekeletye ne ndje.

Meswosel

¹ Mam Pyeed, mot-lwoma e Yezu Klisto, me kwyal mekana mak e etep bot e Zeeb nasée o, bot e nazewyeeza to medjon o. Bot e di etima pe kyee medhik mesis daa pe Ponj, pe kye dik Ghalati, pe Kapadoc, pe Azi ne pe kyee dik Bhitini.

² Tin, Zeeb Seeg naaloosée bin daa nye naaloolee e. Ye be naa, Zeeb Seeg e nasée wo o, nye nasée wo dum ne mesa me Sisim. Ye nabe e etee naa, bi neelooba ne Yezu Klisto, ne naa, ghiya e Yezu nasee e waasa naa bi di Dee. Beta naa, Zeeb sa bin enem ne embée ne naa egwyem lwood to len.

Mena aaka e bot e di ne ebwaalel e tsik o

³ Bhoo ne Zeeb, Seeg e Ghen'es Yezu Klisto! Tin, to lyem ghon nye di ne ye ne mena e, nye eesa naa, mena byel byela na bes dum ne egom e Yezu Klisto to esyee. Deenek, mena aaka e bot e di ne ebwaalel e tsik o.

⁴ E di'enek, menaka e bot e di egwaal to memyaala embée esa e Zeeb kwom etep'enaka e. Nye y nye emet e di ebaal bin ye pe to gwoo. Tin, esa binek, tok ne ghwyil e saabel, aapulel, aasyee.

⁵ Tin, mena bot e di edum konj ne Zeeb o, Zeeb mot mebwaala e waabaal mena ne ghwyil mebwaala me. Nye baal mena etep edje mena tsik zekunaa ne egunel e.

⁶ Ye dum ne esa ee Zeeb nasa bin e, bi goka e ne di lwoodla to memyaala, ye nakozoodi naá, membi me mebhawal bi di eboma ne ye to bim melu mak e.

⁷ Mebhawal menek e etep elyaal mbi edum e konj e len ne Zeeb. Tin, ekok e laad e ne ghwyil epulel, ye nakoozodi naá, ye eewaa to du etep ebee enem e tak. Ye e dhatyee edum e konj e len ne Zeeb, ye ne val dhaa ekok e laad, ye e ne ghwyil eni to mebhawal. Tin, e ghej Yezu Klisto aatuula e, nye waaval bin, bi waabela duu ne duma.

⁸ E di'enek, ye nakozobe naá, bi dinaa aapaabee Yezu, bi epekwyel nye. Nenak yak, bi aabee nye, bela naá, bi ne dum konj ne ne. Daa dinaa bi epedum konj ne ne e, bi e to boo memyaala, ne duu dinaa bot tok ne ghwyil e gek e.

⁹ Deenek, bi bela memyaala menek e, etee naá, bi moo e ne tsik. Tsik menyel men e efute ee bi aabela to edum e konj ne Yezu e.

¹⁰ Deenek, bengooel e mekpa e Zeeb naani to eseege dum ne esuk e tsik tak. Be naazeloolle mekpa dum ne enem ne embee ee Zeeb nakoobal bin ye e.

¹¹ E di'enek, Sisim e Klisto nabe e sama ne na. Ye nadi elyaal be mezuk me Klisto nawaagoka ne ebee e, dso ne duma aaboba ye e. Tin, bengooel e mekpa Zeeb naadyeebani to eseege etep egu e ewala tak ne daa esonok binek aasaal.

¹² Zeeb nalyaal be naá, mekpa me nye nake be e, nabe e aabe etep'oo, ye nabe e etep biyo be emet. Nenak, bot e di goola bin Mbée Bhaadal oo, be lee bin mekpa mak e ne ghwyil mebwala e Sisim na Dee zedus to gwoo e. Tin, efofop epebaasaa naá, be gu mekpa mak enyo epe.

Zeeb kwyl e mena dika bot e mebyel me eDee

¹³ Tin, dum ne tep tak e, dika e bhwood, bi goka e ne edi djem. Deenek, waka ebwaalel e len djas to enem ne embee, ee bi aabela e ghej Yezu Klisto waatuula e.

¹⁴ Loobaka ne Zeeb, tin, sa bi aadu ekwosak ee bi nadi ne ye sok e sok bi nadi aagu Klisto e.

¹⁵ Tin, Zeeb mot djoo bin oo, nye e Dee. Deenek, bi goka e ne ebaadi Dee to mefulu men.

¹⁶ E di'enek, ekwyala Zeeb lee e naá: «Dika Dee etee naá, mam e Dee.»

¹⁷ Ye be naá, to mendjaala men, bi ne djoo Zeeb «Seeg», mot di epée etep mot ne mot naadi esa e, aawa mbek oo. Tin, ye goka e bi di ne ebwaalel to ekaab e Zeeb, e sok bi dinaa ko eko e bos e.

¹⁸ Deenek, mbee mefulu me di aaval sonok, bi nanoo ne bebhaab bin e. Mefulu me tak e aanadul bin e dhiiti di. Tin, bi ne gu naá, Zeeb naadje boo efute etep epek bin to mbee mefulu menek. E di'enek, efute tak nabe e aabe sa di aaboya daa ekok e laad ne pata.

¹⁹ Tin, efute tsik'en nabe e ghiya na Dee e Klisto mot nadi daa moo bhata nakaa e buwa e. Moo bhata tak nabaagoka ne edi e aabe djam, aabe ne edhuud.

²⁰ Daa dinaa Zeeb naat's nye e meken «tooo», nye kazye e mewala me mesik mak e etep menyoo men.

²¹ Deenek, ye e dum ne Klisto e bi di edum konj ne Zeeb, mot nagomal nye pak myon o. Nye nadje nye duu e, etee naá bi needum konj ne Zeeb, ne ebwaalel ebela sa nye nakek bin e.

Kwyl pak'en.

²² Tin, bi e di elooba ne Mbée Bhaadal oo, nenak bi tok aabe si bhel esyem, bi kagyee e to etssetse. Ko esu e tak e kwyl bon nyoog megye-megyee. Kwylelka pak'en ne lyem wat.

²³ Deenek, Mb_{EE} Bhaadal eesa náá, bi baabyel byela na bes. Aákabe byela bot nabya bin ne ghiya ne epuud e. Ye e byela dum Zeeb mot di áagwyé o, nye nasa deenek é ne mekpa me di ne tsik na kóm-kóm e.

²⁴ Tin, ekwyla be na Dee lee e náá:

«Bot djas e dáa eka,
tin, duu bot di ne ye é dáa mezem.

Mebhek ne swos,
wó gwaa lówa kwyt,

²⁵ deenek, mekpa e Gheñ ne býa kóm-kóm.»

Tin, mekpa menek e Mb_{EE} Bhaadal, ee be nagoola bin e.

2

¹ Mwaska esa djas di áányo e, sa wó áása mekón, sa wó áádi ne medhyaaz pe éko bhimis pe si, sa wó áása ewu neghu ebyak e mao so.

² Deenek, dáa bód etaló e bón, be dyeebazosan e ne medii me ebel me benyegg bód, biyo baagoka ne esa ye é mekpa me Zeeb etee yenek, ye é áapapuza ne dhiiti sonok. E sok bi di edee ye é, bi e waabela tsik.

³ E di'enek, Ekwyla be na Dee lee e náá: «Be é bi eebée dáa Gheñ di enyópe e.»

Bot e zedum konj ne Zeeb o, be é bód Zeeb

⁴ Tin, tiilaka pe daa Gheñ, etee náá nyey e di ékok e di ne tsik. Nyey e di ékok e besumel mendjaa namwas e. Bela náá, Zeeb e nató nye, nye naabee náá, nye é sa gonj e mis me.

⁵ Tin, biyo pe dáa mekok di ne tsik e, beegelka ngot kó yii, deenek bi neesum ndjaa Zeeb. Bi aadi é zeege beghaa-Zeeb séea étep mesa e Zeeb. Tin, bi neekaka ebuwa e Sisim ee nye aamyala ne ye, kó esu e Yezu Klisto e.

⁶ Gwakeka sa ekwyla di elee e:

«Me eetó ékok di eval,

tin, me eenegg ye to ghaada Siyo dáa ékok dyeebadi e tuma e sok be di esum ndjanj e,

deenek, mot aadum konj ne ye o, nye aanádi ne ndje.»

⁷ Tin, biyo bot e di dum konj o, ékok elenek djé bin e duu. Ye kabe bot e di áadum konj ne Zeeb o:

«Ékok ee bezumel mwas e,
moo é ékok di epyet ndjanj* e.»

⁸ Deenek, ye bedhiiti edi be lee e náá:

«Ye é ékok e di esa náá, bot bema ebek e,
ye é ékok di ekwyeesal bot e.»

E di'enek, bot epeduma e tak etee náá, be epebyen emyaal ne mekpa me Zeeb. Sa be di egoka ne eboma ne ye é, ye é yenek.

⁹ Ye kabe biyo o, bi e bot e mbyak Zeeb nató o, zeege beghaa-Zeeb yii boo mekoozi, dhaad mbyak na Dee. Deenek, bi e dhaad mbyak ee Zeeb naazeséé étep elee eboo esa ee nye nasa e. Tin, nye nawyisal bin to ghooghóm, étep edjéed e bin pe gwyé ye di e.

¹⁰ Deenek, e gheñ na mwa, bi nabe é áádi bot be. Nenak yak, bi moo é bot e mbyak'e. Eghen na mwa, Zeeb nabe é áágek bin ghoñ. Nenak yak, nye eegék bin ghoñ.

Eke to mefulu me bot e mesa e Zeeb

1:25 Eza 40.6-8.

2:3 Med 34.9.

2:6 Eza 28.16.

*

eYuda e, ékok e tak e dáa egwyinj e seeg.

2:7 Med 118.22.

2:7 ékok di epyet ndjanj pe daa bot e mbyak

2:8 Eza 8.14.

¹¹ Bēwēn, bot ε wak ε bēdjon e mēdjon kō ēko ε bōs. Dum nē tēp tak ε, mē di ewaab nē nen nāá, sa biyō āābet nāá, mbee mēkwosak mē mēnyel men, bela ghwyil kō esisim bin.

¹² Tin, pak bot ε di āāgu Zēeb o, dika nē mbēē mēfulu. Deenek, bē til bin ebete nāá, bi ēpesa ēbiyo o. Bē waabee enēm esa bi di esa ε. Tin, dwoo Zēeb waazyē ē, bē waadjē nyē duu.

Elooba nē ekukuma

¹³ Loobaka nē bot djas di edi ekukuma kō bōs o kō esu ε Ghēṇ. Loobaka nē mekoozi etēē nāá, nyē ē di kukuma bot djas kō ēko ε bōs.

¹⁴ Loobaka dōo nē ekukuma kyee dik, ee mekoozi di elwom bē étēp ekēwa bot di esa ēbiyo o e fēṇ, étēp ēdjē ε bot ε di esa enēm sa o duu.

¹⁵ Etēē nāá, Zēeb kwyl ε nāá, bi eesa enēm esa étēp bi neediyaal endjemet e bot di elii mbēs o enuub.

¹⁶ Kēka dāa bot di nāá bē pēka o. Tin, sa mēpēka mē tak āādi nen tyee mēfulu mē esyel embee etēp'en. Bī goka ē nē ēkē dāa ekwom e mēsa ε Zēeb.

¹⁷ Duwalka bot djas kō ēko ε bōs. Kwylka bōn nyēeg bi ε bē nōo di tō edum ε kōṇ nē Zēeb o. Djēka duu nē Zēeb, kaabka eboo mekoozi.

Ekē tō mēfulu ε Klisto

¹⁸ Deenek, biyō bot ε mēsa, loobaka nē ekukuma bin. Tin, āābē nāá yē zoosik nē bot ε di nē mbēē nē yii etela lyem. Tin, loobaka dōo nē bot ε di nāá, bē nē mbee mēfulu o.

¹⁹ Tin, yē enyōpē nāá, mot maad ezuk etēp nyē di āāsa ε. Etēē nāá, nyē nē lyem kwyl nē Zēeb.

²⁰ E di'enek, yē ē yak mbi efute wō bela yē bē nāá, wō zukaā e kō esu ε tēp ee wō di egu ε. Yē bē nāá, wō maad mezuk ε etēē nāá, wō eesa tēte mēsa o, yē ē sa di enyōpē e mis ε Zēeb.

²¹ Yē étēp ezuk deenek ε Zēeb nasēē bin, etēē nāá, Klisto nyey emet nazuk ε etēp'en. Nyē naalik bin ndem étēp bi needu yē:

²² nyē nabe ē āāsa mesyem,
bē nabe ē āābela mēkpa mē mēkōṇ tō nuub ε,

²³ Eghēṇ bē nalee nyē,
nyē nabe ē āābulal ε.

Eghēṇ nyē nadi tō mezuk ε,
nyē nabe ē āāsaa nāá,

nyē bulal yē.

Tin, nyē naawa ebwaalel ε nē Zēeb mot di epēē bot tēte pēēa o.

²⁴ E nyel emet, nyē naabēp mesyem mena kō mēlaaba tō nē yē: dum nē esyem mena eezegwyēka, deenek étēp mena needika nē tsik tō epiki. Tin, yē ē dum nē mēpyon mē ε, mena nabelaka tsik.

²⁵ Deenek, bi nabe ē dāa etaa nazewo ze ε. Tin, nenak yak, bi ezezebula pē daa mot di nāá, nyē ē Mbaalel mēsa di ebaal esisim bin ε.

3

Egwakel pak moma nē motom

¹ Dōo nē biyo boa, loobaka nē botom bin, etēē nāá, yē bē nē bēdhiiti pak'o di āākwyel mēkpa mē Zēeb o, bē dum kōṇ nē Zēeb āābē kō esu ε mēkpa. Bē dum kōṇ nē Zēeb étēp mbēē mēfulu mē bel bōo.

² Etēē nāá, bē waabee dāa etsik bin moo kē tō edēē ε nē dāa bi di elooba nē nōo.

³ E di'enek, nāsaaka nāá, bi komsa mēnyel étēp edi bēnēm ε boa, nē esonok dāa: epyeeda lo, emayaka nalulaa nē loaad nēghu ekaad e gonj.

⁴ Tin, ye goka é náá, enem bin di enem elyem. Ye é esa di elyaal náá, mot é ne sisim metela ne yii egwyem é. Mbi yenek enem é ne boo metan e mis é Zeeb.

⁵ Eghen na mwa, yenek nabe é enem e boa na dee, boa nadi ewa ebwaalel é boo ne Zeeb é. Be nadi esesa deenek é étep elooba ne botom boo.

⁶ Tin, ye é dáa moma di edjooaa Saala é, nye nadi elooba ne ngom'e Abalaam é. Nye nadi edjedjoo nye é ne din é «ghen'am». Nenak yak, bi moo é boo Saala. Tin, sa mot áalu bin, bi é di esa enem esa o.

⁷ Tin, ye kabe biyo botom o, bi goka é ne edi ne bel bin edi wat áadjisa náá, boa ne tsak dhaa woy. Djeka be duu, etee náá bi ne be noo djas, bi aabela tete tsik Zeeb nakek é. E di'enek, étep ee needi áadi ne dhiiti sonok di elu mendjaala men.

Egwakel to zeeга ndjaa mendjaala

⁸ Tin, ye goka é náá, bi di ne esimza ne ekwosak é wat, dika ne kwyel pak'en dáa ban nyeeg. Dika ne lyem ghon, ne edjelelka duu pak'en.

⁹ Sa bi aabulal ebiyo ko ebiyo, sa bi aabulal melee ko melee. Tin, ye goka é bi eyala nye ne esee nye metel náá, ye é esee metel me Zeeb nakek wo e sok nye nadjoo wo é.

¹⁰ Ekwyala be na Dee lee é náá:

«Mot di ekwyel emyaala ne mbee tsik,
ne ebaamyaala ne edi to mbee melu o,
mot tak áagoka ne elee elen etsyal,
sa to nuub mot tak áawysal elen e mekonj.

¹¹ Nye goka é ne edi etsetape ne ebiyo,
nye goka é ne esa enem esa,
nye goka é ne ewa Zii to eseeга egwyem.

¹² Etee náá, mis é Ghen é ko bot di eke to epiki o.
Tin, Ghen é djem étep egwak mendjaala moo,
deenek, Ghen áakwyel bot é di esa ebiyo o.»

¹³ Deenek, eze áasa bin ebiyo? Ye be náá, bi ne sa enem esa ne lyem wat o.

¹⁴ Tin, ye be náá dhiiti dwoo bi epezuk étep enem esa bi nadi esa é, ye é tin é mevú étep'en. E di'enek, «sa wo biyo áadi ne bwoo neghu edi zem-zem.»

¹⁵ Tin, guka to lyem bin náá, Klisto nye emet é di Dee, nyey edi Ghen yibo. E sok be aadji bin náá, étep yé bi di ne ebwaalel? Dika djem ne edje yebó tanjal.

¹⁶ Sa deenek ne esila é lyem, ne duu djas. Dika ne lyem sen. Deenek, bot é di ebyak bin ko esu é mbee mefulu men yii ekeletye o, be waabela syen bhis mebbehel moo.

¹⁷ Ye be náá ye é to ekwosak é Zeeb o, ye nyo é náá mot zuk étep esa enem esa áabe náá nye zuk étep esa ebiyo.

Klisto eekwak

¹⁸ Deenek, Klisto nagwyé é sok wat étep mesyem me bot. Nyey mot nadi mot epiki o, nye nagwyé é étep bot é di áadi bot é epiki o. Nye nagwyé é étep ebulal bin to egwakel ne Zeeb. Ye é nyel é nye naka be neegó. Tin, Sisim na Dee nabe é ye naagomal nye bhis esyee.

¹⁹ Tin, nye naató eketuud ne esisim nadi to membok o, nye eezekwak.

²⁰ Ye é esisim tak wat é nadi áalooba ne Zeeb, é ghen Zeeb nadi emaad ebwood é, ewala é mot ne din Noe é aasa boo mesuwa é. Ye é ba moo bim bot é paani to mesuwa me tak é. Ye é bot eten ne elee natsak e medii me bhyon.

²¹ Tin, medii me bhyon tak kalyaal mos é, eduwa Zeeb di etsyik bin é. Ye tok náá, bi dis mendi di é menyel men é. Mendjaala mena ne Zeeb é náá, nye dje

mena mbée lyem na dée. Ye kò esu e Yezu Klisto mot naagomelaa pak myon ɔ, eduwa Zeeb di edje mena tsik.

²² Bhii tak, nyɛ naabyet tɔ gwoo, nyɛ é moo mos ndiindel pɛ mbɔ eghen e Zeeb. Nenak, efofop ne esisim, dɔɔ ne ghwyil mebwala di tɔ gwoo e si ghwyil e.

4

Edi tɔ esosoob ne Zeeb

¹ Dáa dinaa Klisto naazuk tɔ epuud e, tyee wat ne biyɔ. Ye nyɔ e bi emaad elyem etee náá, biyɔ pe bi e waaboma ne mezuk. Etee náá, mot dinaa nyɛ nazebee mezuk tɔ epuud ɔ, nyɛ eezekat esa esyem.

² Tin, tɔ ba bim melu me mot tak kalik ne ye kò bɔs e, nyɛ goka é ne eke e tɔ ekwosak e Zeeb, áakabe tɔ ekwosak e nyel'e.

³ Tin, é membu me nadhaa'enek, bi nadi esesa esonok bot di ààdum koŋ ne Zeeb ɔ di ekwyel e. Bi nadi é tɔ mezo, embee egwyee epuud, tɔ elangi, bot e edheka elyem, bot e di ekwyel menyok zenɔɔ eduwal e benaghise.

⁴ Nenak, bot binɔk epedjoka dáa dinaa bi áakasa embee mezo menek di edhaa nyel e bi ne be nɔɔ. Tin, mesa mɔɔ moo é leee bin.

⁵ Deenek, be waaketanjɔl é étep mefulu mɔ pɛ daa Zeeb, mot di djem étep e epée bot e di ne tsik ne bot e nazegwyɛ ɔ.

⁶ Dum ne tep tak e dinaa, Mbée Bhaadal naakegoolaa dɔɔ ne pɛ daa bot di mos be eezegwyɛ ɔ. Tin, be napéaa e kò esu mefulu mɔɔ kò bɔs. Epée tak e dáa be aapée bot djas di ne tsik e. Deenek, kò esu Sisim na Dée e Zeeb, be ne ghwyil edi ne tsik.

Mbée mefulu me bot e zeeɔga mendjaala

⁷ Deenek, bot moo aakum e mesik me bhwak. Tin, bi goka é ne edi bot e lyem. Dika djem étep edjaala Zeeb.

⁸ E di'enek, sa di enyɔɔpe dhaa tye é, ye é kwyel pak'en etee náá kwyel ne diyál mbula mesyem.

⁹ Dika ne ghwyiikwyee pak'en àadi ne mbee lii e sok bi di emyaal náá ndjon sulal pɛ yebɔ e.

¹⁰ Tin, saka enem esa ne bɔɔ besɔ bin ne ekee mot ne mot nabela e. Dika dáa betete bot e mesa di ebaal e enyɔɔpe membi me mekee me Zeeb e.

¹¹ E di'enek, mot di ekwyel egoola mekpa me Zeeb ɔ. Nyɛ goola ye dáa mot di ne ekee egoola mekpa e Zeeb ɔ. Deenek, mot di ne ekee ekwyee bot ɔ, nyɛ sa ye ne tete esimza e Zeeb, etee náá, Zeeb neebela duu tɔ mesa me kò lo e Yezu Klisto. Mot di egoka ne duu ne mebwala kɔm-kɔm sii ne kɔm. Amen!

Ezuk kò esu edum koŋ ne Klisto

¹² Bɛwen, sa biyɔ àadjoka ne du mezuk di pak'en e. Ye eewa bin tɔ mebhawal étep ebee sa bi di eval e. Tin, sa biyɔ àadjoka ne ye.

¹³ E di'enek, bi goka é emyaala etee náá, bi e tɔ mezuk kò esu e Klisto. Etee náá, e sok bi aabee duma ye ezye é, bi aadi é tɔ boo memyaala dɔɔ ne menyenyɛ boo memyaala.

¹⁴ Deenek, be di elee bin etee náá bi e bedjekel e Klisto ɔ, ye é memyaala étep'en, etee náá, Sisim Zeeb ne Sisim duma e kò len.

¹⁵ Tin, mot ngɔt pak'en edi ezuk ɔ, sa ye é di etee náá, nyɛ naagó mot, neghu etee náá, nyɛ naadjii sa mot, áabe etee náá, nyɛ naasa ebiyo neghu nyɛ naawa nuub tɔ tep di áadjok nyɛ é.

¹⁶ E di'enek, nyɛ di tɔ mezuk etee náá, nyɛ keletye ɔ. Sa nyɛ àadi ne syen. Tin, nyɛ goka é ne e ghaapee e Zeeb kò esu e din e Klisto nyɛ di ne ye é.

¹⁷ Deenek, mena mooka e ewala dinaa tanjal moo zekan e. Tanjal aakan sok e ne baa Zeeb. Tin, ye e kan ne nis o, ye e kaswala daa ne bot e di aalooba ne Mbete Bhaadal e Zeeb o?

¹⁸ Ekwyala be na Dee lee e naa:

«Ye be naa, elyel ne mot di to epiki o naa be bela tsik'o!

Ha! Ye aadi daa dum ne mot di esa ebiyo ne mot esyem?»

¹⁹ E di'enek, bot e di ezuk etep esa enem esa ee Zeeb di ekwyel o, be goka e ne edi ne ebwaalel ne Mekus bot. Tin, be goka e ne esesa enem esa.

5

Melyo dum ne bepaa zeeba ndjaa mendjaala

¹ Nenak, me lii wak e ne bepaa di pak'en e. Mam pe e ngot to bepaa daa biyo. Tin, me nabe e tsaases mezik e Klisto. Me goka e ne enoo yam di to duma di eze yenek.

² Baalka be daa bebaalel mesaa Zeeb zedje bin e. Sa bi aasa ye ne bhel, bi goka e ne sa ye e ne lyem wat daa Zeeb di ekwyel e. E di'enek, sa bi e aasa ye ko meso me epata, bi sa ye e ne kwyel djas.

³ Nadjedka bot e Zeeb nadjje bin bak o, djeda bhel. Tin, bi goka e ne edi e mbete bedjedel ee mesaa di egoka ne edu mefulu moo e.

⁴ Deenek, e sok nakuma bambaalel aazyee e, sa bi aabela tyee efute na kom-kom e, koto duu.

Melyo ne eKeletye djas

⁵ Tin, biyo mengbaaz, loobaka ne bepaa, dika ne mesila pak'en. Ekwyala be na Dee lee e naa: «Zeeb aakwyel bot e eghee nyel, nye e sa enem be ne bot e di aaghee nyel o.»

⁶ Dika e ne mesila si mbo mebwala me Zeeb, etep nye needje bin duu e sok ewala tak aakum e.

⁷ Neegka etep bin djas to mambu e Zeeb etee naa, nye waadje bin sa bi di ne gwyes tak e.

⁸ Dika djem, bot mebhuka min, dim mot mekon epebonjal bin daa ghee menyan. Etap nye neede bin.

⁹ Deenek, dika to epiki to edum e kon e len ne Zeeb. Tin, ye goka e bi gu naa, ko eko e bos'ak djas, bon nyegg bin epezuk daa biyo.

¹⁰ Tin, Mezik men e, yii ba moo ewala batsa. Deenek, Zeeb mot di kwyel bin dhaa tye o, nyey mot naadjoo bin etep bi neenoo di to duma ye o. Ye nabe e etee naa, bi needi sama wat ne Yezu Klisto o. E di'enek, nye waanegg bin besosoob, ne ghwyil epyet, tin, mot aanakwaakabaakwyesal bin to mebhawal.

¹¹ Tin, mebwala na kom-kom ne ne. Amen.

Meswosel me mesik

¹² Ye e Silas e kwyee me, e ekwyal bin ba moo pes mekana mak. Me bee Silas moo nyaag'am e mot esosoob. Me kwyal e etep edje bin meghaaz ne lee bin naa: Gwakeka tete eke Zeeb, metka eke e tak ne lyem wat.

¹³ Deenek, bot e zeeba mendjaala di pe ghaada Bhabhilon nazeesaa daa biyo o, bi eswos bin. Tin, Mon'am Malak eebaaswos bin.

¹⁴ Swoselka pak'en ne mebedala me kwyel.

Tin, ne bot djas zedum kon ne Klisto o, egwyem di ne nen.

Mekana e Pyeed, yii bhōoba Pyeed yii bhōoba Eniel

Mekana mak nakwyalaa e étep ekeletye djas, ye é dáa mekpa me emwana. Mot nakwyal mekana tak epelee náá, esyee e le moo é eezekunaa (1.13). Nye eekwyal ye étep bot e zedum konj ne Zeeb o, neetetaala ne melyo me.

Mekana epewaab ne nōo e náá, be baal mbēe mefulu di edus to edum e konj e lōo ne Zeeb e, be é di sosoob ne melyo me be nagwak e (1). Ye epebaalyo bembee belyoel di elyo bot etep esua-sua náá, ne eke dáa di āāgoka e (2). Bhii tak, ye epebaalii dum ne ewala ee Gheŋ Yezu aabula e (3). Kana meken me ezēega mendjaala, ekeletye e koko mebyel tak nazegwyē, Yezu dinaa āāpabula. Bēdhiiti bot moo e zēm-zēm, be aakagu étep yē edi boya e. Tin, dáa dinaa bot zedum konj ne Zeeb e to bwood e, ekwyla di to mekana epelyaal náá, Zeeb eetel náá, nye mot bwood. Tin, nye eedje ne bot e bōs djas ze eswoola mefulu mōo.

Etep ekwyee be to edum e konj e lōo ne Zeeb, mot keletye o, goka ewa lyem to ekwyla bengoolē e mekpa e Zeeb e ebheŋ e na mwa. Be baagoka ne ewa to melyo me be nagwak ne betsases e Yezu Klisto (3.2). E sok mekana me bhōoba e Pyeed nadi ekwyalaa e, bēdhiiti bemekana e Pōl naaguuaa (3.15). Sa mot āāsaa egu etep di ekwyla to mekana mak e wō di āāgu mesuk me tak to Ebheŋ e na mwa (1.20), neghu āānyō etiibal esok ne elyo bot (3.16). E sok bēdhiiti ekeletye ne yii sisim na Dēe di ezye zekwyee bin e, ye é enyōepe.

¹ Ye é mam Simōŋ Pyeed, kwom e mesa ne mot-lwoma e Yezu Klisto. Me kwyeed mekana mak e pē dáa bot e di ne kākō mbēe edum e konj e les ne Zeeb, to epiki e Zeeb'es Metsik-bot yis Yezu Klisto.

² Beta náá, enem ne embee ne egwyem di ne nen etēē náá, bi ne gu Zeeb ne Yezu Klisto Gheŋ'enaka!

Ewa zii to mesa me Zeeb

³ Ne mebwala me, Gheŋ nadje mena esa djas mena nadi ne ye gwyes tak e étep mena neekēka enyōepe to egwakel ne Zeeb. Tin, ne ghwyill'e met, nye eetel mena mot nadjōo mena to duma ye o, étep mena needika bot e mbyak'e.

⁴ To duma yenek, ne to mebwala menek, Zeeb naakek mena eboo etete ekēk. Deenek, ebela bi aabela ekēk binek e, ye aasa náá, embee mekwosak me bōs'ak di eleeg bot e, dus to len. Tin bi aakadi é bot e di ne mbēe sisim dáa Zeeb e.

⁵ Etep tak e, saka meghaaz me ekēl kō edum e konj e len ne Zeeb, eke to tsik epiki. Deenek, bhis eke to tsik epiki, ye goka é ne ebaadi ne tete egu esa ee Zeeb di ekwyel e.

⁶ Kō egu esa Zeeb di ekwyel e, da bi e baagu edjēed menyel men. Bhis edjēed menyel men, da bi e baadi lyem bhwood. Kō lyem bhwood, da bi e baadi to egwakel ne Zeeb.

⁷ Tin, to edi to egwakel ne Zeeb, dika ne tete kwyel ne bōn nyēeg bin e zēega mendjaala. Bhis edi ne tete egwakel pak'en, dika to kwyel.

⁸ Ye be náá, bi e ne mbēe mefulu menek o, da bi e didi esesa ye o. Ye waadjedje etete bhum to len, deenek, bi aakatō sok to egu e Gheŋ'enaka Yezu Klisto.

⁹ Mot di āābe ne mbēe mefulu menek o, nye é dáa mot edhim: nye é ne mis mendiila. Mbii yenōk mot eedjisa náá, Zeeb naazedis edhuud e mesyem me na mwa.

¹⁰ Bon nyeeɗ, dum ne tep tak e, saka meghaaz me elyaal naá, ye é Zeeb e nadjóo bin ne baató bin. Tin, bi e di esa deenek ɔ, bi aanakabaabema ebek.

¹¹ Deenek e, Zeeb e waabae bin ze eni e to eyonj e na kom-kom e Metsik bot'enaka Yezu Klisto, Gheɗ'ena.

¹² Etep tak e, me aagheetetaala bin etep binek. Me ne gu naá, bi ne gu ye enyɔpe, ekwosak e lam e naá, bi pyet elyelpo to sosoob ne etsɛetse bi nagwak e.

¹³ Me bee e naá, daa me dinaa ne tsik e, me goka é ne egheetetaala bin etep binek etep bi needi djem.

¹⁴ Tin, me ne gu naá, dwoo esyee e lam moo kunaa, daa Gheɗ'ena Yezu Klisto naazetel me e.

¹⁵ Deenek, me waasa naá, ye nakozoodi bhis esyee e lam, bi gheetetaala ne etep bak.

Bot e nabee duma e Klisto ɔ

¹⁶ Eghen bis nalee bin etep dum ne ezye é Gheɗ'es Yezu Klisto to boo mebwala me e, ye nabe é aabe ko esesa esua-sua. Tin, ye é etee naá, bis e betyaases nabee mekas me e.

¹⁷ Deenek, nye naabela duu ne duma Zeeb Seeg. E ewala elenek, gwood e Zeeb nagek to boo mekas e naá: «Mot'ak e mon'am me di ekwyel ɔ, ye é nyey e me nató ne memyaala djas.»

¹⁸ Bisɔ bemet naagwak gwood daa nagek pe to gwoo e, e sok bis nadi sama wat ne ne pe ko etsok e na dee e.

¹⁹ Tin, bis ne wa lyem to meɓka me bengooel e meɓka Zeeb. Doo ne biyɔ pe, bi baagoka e ne kobaka ne ye: ye é tyee wat ne lambi di egoo to ghooghom e, kekum ewala melem di elem e, da mekas me dwoo edje gwyɛ to elyem bin e.

²⁰ Tin, bi goka é ne gu naá, mot tok ne ghwyil egoola meɓka e Zeeb daa lyem e kwyl e.

²¹ Ye tok ne sa bengooel e meɓka e Zeeb nalee naá ye aasaal di edus ne ekwosak bɔɔ bemet. Ye é Sisim na Dee nadi edje be ghwyil elii etep binek.

2

Mbee belyoel

¹ Eghen na mwa, ye nadi é ne bengooel e meɓka e Zeeb yii mekɔɗ pe to edhuu me bɔɔ Yisalael. Ye aabaadie e ne bembée belyoel to len. Be waalyo bin melyo me esua-sua di ewa bi to mbee baka e etep bi neewo ze. Tin, be waaswonal tete lyoel, mot natsik be ɔ. Be aadul mbee baka ko bɔɔ.

² Deenek, bete ne bot e waadu mbee mefulu me mezo mɔɔ. Tin, ko esu e lɔɔ, mbula bot e waalee meɓka me etsɛetse.

³ Dum ne doob mevu, be wasa naá, be wyisal bin epata ko esu e mbee melyo me esua-sua. Deenek, ye nabe é fen'ɔ eezeguaa, tin, ye kalik e batsa be waabee mezuɓ mɔɔ.

⁴ Tin, Zeeb nabe é aapɛl efofop nasyem ɔ, nye naaka be ne bhel to boo du, pe kyee be di ekɔɔla ne kel egwooz e mbok to ghooghom ebwood epée bɔɔ e.

⁵ Tyee wat, Zeeb nabe é aapɛl bot e na mwa, e sok nye nadesal bɔs ne boo bhyon. Eghen tak bɔs nabe é «tɔɔɔ» ne bot e di esa etep Zeeb di aakwyel ɔ. Tin, nye nazootsik e Noe, mot nadi egoola meɓka me epiki e, zenɔɔ bedhiiti bot beten ne bebá.

⁶ Zeeb naawa mbee baka ko eghaada Sodɔm ne Ghomɔɔd. Deenek, nye nagó ye é ne du. Tin, ye é dhatyee nye waasa ne bot e di ekaab Zeeb ɔ.

⁷ Tin, Zeeb naapek Lot mot epiki, mot nadi ekpa lyem kō esu e embee mefulu me mezo ee bot e di egó bot o eghaada binek di esa e.

⁸ Ye kabē Lot, mot epiki yenok nadidi e pak bot e nadi ne mbee tsik'oo. Tin, nye nadi e bee ne egwak e be melu ne melu. E di'enek, lyem epiki be nadi e zuk e ebee embee mefulu menek.

⁹ Deenek, ye kwyel elyaal e náá, Gheṇ e ne ghwyil epək bot e di sosoob ne ne to mezuk o. Tin, nye aaneeḡ bot e mbee tsik éteḡ ewa be e feṇ dwoo epée.

¹⁰ Tin, nye aawa to feṇ bot djas e di ne gwyes edi to edhuu o, bot e di ke to gwyes epuud da be e dhuugal Gheṇ o.

Be e bembee belyoel binok, be ne Gheea menyel, be tok ne bwoo enyek e esisim duma di to gwoo e.

¹¹ Bela náá, efofop tok ne ghwyil e kolee-leeak esisim e tak sok bhwoob Gheṇ. Dhi bot di egu náá, be eedhaa belyoel binok ne ghwyil ne mebwala.

¹² Tin, bot binok e dáa betit, áàbe ne etson. Be nasaa e éteḡ be neebel elaab, bhii tak, da be góaa. Mesa moo e elee sa be di áàgu e, be aagwyē é dáa betit.

¹³ Be waabela e mbee tsik dáa efute kō mbee tsik'oo. Be kwyel e emyaala to mbee eteḡ e mwos dwoo. Eghēṇ bi di ebol mebyon e.

Yabō mesa kō mebyon e ekōo bin éteḡ be neegheesesa eteḡ syen elyem bōo di ekwyel e.

¹⁴ Mis moo e mis me mezo, be áádjil to syem. Mesa moo é ekop bot e di tyak mis o. Be é be na ghaa dōob mevū. Tin, mbee baka é kō lōo.

¹⁵ Bhii be nadus kō tete ze e, be eezewo ze. Be kadu e ze e Bhalaam moo Bozōod, mot nadyeebakwyel efute kō esu e mbee tsik o.

¹⁶ Tin, dáa Zeeb nabyo ne nōo kō esu e edjak e lōo e, ye nabe é. Tin, Zeeb naalii ne goolel mekpa e Zeeb Bhalam to nuub yaaga ye náá, nye kat ewo ee nye di esa e.

¹⁷ Be mbee belyoel binok e dáa esōōgō di áàbe ne medii e, dáa eguud di ewaazel ne pup to gwoo e. Zeeb naazekoobal be di pe kyee aabookedi to mbee meghomla e.

¹⁸ Tin, malyo moo é edjoanepe, ye bu e boō menyeka. Be epebatakop bot to tsik epuud, ne to mezo moo, bot e di aaloonedus to bot e mbee tsik o.

¹⁹ E di'enek, be kek be e mepeka, ghuna bōo bemet e to ekwom e bhel mbee mefulu moo. Eteé náá, mot ne mot e kwom sa di edhaa nye ne ghwyil e.

²⁰ Deenek, bot e zegu Gheṇ Yezu Klisto Metsik'enaka o, be eezebet mbee mefulu me bōs. Tin, be baabet náá, be baaduma to eteḡ binek o, e di'enek, ekwom bōo aadhaa yii sok.

²¹ Ye nabe é áàgoka náá, be gu ze epiki. Áàbe náá, be gu da bhii tak, be ezeliig koṇ metiṇ me na dēe nagoolaa be e.

²² Tin, sa di esa be mos e, ye kwyala to:

«Bhye epebaade sa nye paago e,
ghwyee zegwyiiaa o, nye eeababula to bhoto.»

3

Gheṇ moo kō ne ebula

¹ Bewen bam, ye me di ekwyal bin'aak moo é mekana me bhōoba. To bemekana menek djas ebā me epəkwyel náá, esimza bin edi djem ne egeka bin e di seṇ. Kō esu e eteḡ bak djas me di etetaala bin e.

² E di'enek, me kwyel e náá, bi tetaala ne mekpa ee bengoollel-mekpa Zeeb na dēe nagoola e. Deenek, baataalaka ne metiṇ ee Gheṇ Metsik-bot nadje bot e lwoma náá, be lyo bin e.

³ Bi goka é ne egu sok náá, ye melu me mesik me bós, ye aadi é ne bot e di esuu e meso, bot e ebeme di esa etep ekwosak elyem bós.

⁴ Be waadi eke náá: «Nye nakkek ebula, etsal e? “Ha” nenak nye é paa? Etee náá, bebhaab bis eezegwyé, etep djas áapaswola kana meken me bhwak.»

⁵ Tin, e sok be di eke deenek e, be epedjisa ne lan náá, ye nadi sok e ne gwoo, wo gwaa bós zetuuula to medii ne mekpa me Zeeb. Deenek, nye naazebeke bós ne medii, bós nakusaa e ne medii.

⁶ Ye é tyee wat ne medii bhyon, ye é ne medii me boo bhyon nadesal bós e ee bot e namwa nagwyé.

⁷ Ye kabe gwoo ne bós ee bot dika mos'aak, mekpa me Zeeb naazelee ne nes náá, ye aagóaa e ne du. E di'enek, du tak e neega etep dwoo mepéaa, bot e di áakaab Zeeb waagóaa to tak.

⁸ Bewen bam, ye é ne sa wat dinaa sa bi áadjisa e. Guka náá: Pe daa Zeeb elu wat e dhatyee membu mil (1 000), membu mil e dhatyee elu wat pe daa le.

⁹ Deenek, Gheñ aanábaabóya ne esa sa nye nakkek e. Dáa bedhiiti bot di ebee náá, ye epebóya e. Deenek, nye epemaad lyem ko esu e les etee náá, nye áapakwyé náá, bedhiiti bot gwyé to mesyem. Tin, nye kwyé e náá, mena bela ze eswoola mefulu moo, da be ebula pe daa Zeeb.

¹⁰ Deenek, elu e Gheñ aazyé ye aadi é zaka dáa mot djii di ezye zedjii e. Dwoo leeg, bhwak djas e waadiib ne esa be djas, bot waagwak boo ndum. Tin, bós ne esa be djas waadhaa e mepéaa.

¹¹ Dáa di náá, esonok djas aanákabaadi e, guka enyope sa bot di egoka ne esa e. Ye nyo e náá, mefulu mena e dika mbee mefulu me e dee. Mefulu tak, goka é ne elyaal egwakel e lena ne Zeeb.

¹² To egwaal elu e Zeeb, saka meghaaz, etee náá, nye neeleebula. Dwoo leeg, ye aadi é dwoo gwoo neghu esa djas di to gwoo aawyeeza ghwyee-ghwyeez e.

¹³ Tin, da mena gwal e kek gwoo na bes, ne bós e na bes ee Zeeb nakkek mena e. Pe kyee bot e di eke to epiki aakedi o.

Eke to etson

¹⁴ Bewen bam, to egwal elu elenek, saka meghaaz me edi dee etee náá, bi needi áabe ne mbee etoon e mis e Gheñ, etep edi to egwakel ne ne.

¹⁵ Guka náá, lyem ebhwood e Gheñ'ena epedje mena ze tsik. Tin, mon nyeeg'ena Pol, nakwyal bin e ne etson djas sa Zeeb nadjé nyey e.

¹⁶ Nye zoolé sa wat to bemekana me djas ee nye di elii tep'ak e. Tin, ye é ne melangel dinaa bot e áanyo etibal e. Bot e di áagu sonok o, áatō medjek o, ne dyeabakwyé elet mesuk me tak. Deenek, be ne mefulu me esa ye ne bedhiiti ekwyla na dee. Tin, be saab e menyel moo.

Melyo me mesik

¹⁷ Bewen bam, ye kabe biyo o, nenak, dika ne ebwaalel ne edum e kon e len ne Zeeb. Dika djem, sa bi áawo ze ko esu e edjak e len, etep biyo bot e di áakaab etep e Zeeb e. Tin, sa bi áapul epyet edum e kon e len ne Zeeb.

¹⁸ Bi goka é ne eloo to enem ne embee, ne egu e Gheñ'enaka Yezu Klisto, Metsik bot'enaka.

Beta náá, duu di ne ne, kana nenak ketō kōm-kōm sii ne kōm. Amen!

Mekana e Zanj, yii Meken Zanj Meken Eniel

Ye nabe é ne bɔɔ mekana melɛl ee mɛ Zanj nakyaal ne bot nadi tɔ bɛdhiiti eghaada ɛ. Tɔ sama bɛmekana menek, mekana mɛkɛn ɔɔlyaal din ɛ mot nakwyal mekana mɛ tak ɔ. Mot nakwyal mekana mɛ bhɔɔba ne mekana mɛ mesik ɔ, ye é «Paa». Nyɛ é mot di dʒɛɛd zɛɛga ndjaa mendjaala ɔ, bot ɛ nyɛ di ekwyal bɛmekana ɔ ne kaab nyɛ.

Tɔ mekana mɛ mɛkɛn, din ɛ mot mekana di ekwyalaa éteɔ ɔ, ɔɔgua. Mekana mɛ bhɔɔba kwyalaa ɛ ne «Moma Zɛɛb naseɛ ɔ dɔɔ ne bɔɔ bɛ», ye kwyɛl ɛlɛɛ, zɛɛga ndjaa mendjaala ye ekeletyɛ dɔɔ ne bot bɛ. Mekana mɛ elɛl, ye nakwyalaa ɛ etɛɔ keletyɛ wat ne din ɛ Ghayis. Nyɛ wat tɔ sama bot ɛ zɛɛga ndjaa mendjaala, pɛ ekeletyɛ di ne etɛɔ pak'ɔɔ ɔ.

Bɛmekana melɛl mak kwyalaa ɛ éteɔ ezɛɛga ndjaa mendjaala, bot ɛ di egu Mbɛɛ Bhaadal ɛ Zanj ɛnyɔɔɔpɛ ɔ. Ye moɔ moɔ ɛ ne bɛtɛ ne membu bhis bɛ nagoola Mbɛɛ Bhaadal e mɛkɛn «tɔɔɔ» ɛ Yezu Klisto ɛ. Bɛdhiiti ekeletyɛ nalaa Mbɛɛ Bhaadal ɛ Zanj tak ɔ, bɛ nabe é ɔɔmyaala ne esa djas bɛ nagwak tɔ mekana mɛ. Bɛdhiiti nadus tɔ ezɛɛga mendjaa mɛ mendjaala mɔɔ. Bak bot eekus ɛzɛm pak'ɔɔ. Bɛ ɔɔkwyl ɛmyaal náá, Yezu nazye kɔ bɔs ɛ dáa bot djas di zoozyɛ é. Tin, bɛ tok ne gwyɛ ɛ Yezu: Tsik'ɛ ne ɛsyee ɛ lɛ e mis mɔɔ toto. Bɛ ke ɛ náá: «Bis tok ne mesyem», «Bis ne gu Zɛɛb» neghu «Bis ɛ tɔ mengɛl». Tin, tsik'ɔ lyaal ɛ sa sis.

Mot nakwyal bɛmekana mɛ tak ɔ, ɛpedul ekeletyɛ melɔ éteɔ bɛ needi ɔɔgwak elɛɛ ɛtsal ee bot di elɛɛ bɛ dum Yezu neghu Zɛɛb ɔ. Tinaak, tɛtɛ bɔɔ Zɛɛb ke ɛ náá, Yezu Klisto nazye kɔ bɔs ɛ dáa bot djas di ezyɛ é. Bot di ɔɔmyaal náá ye é deenek ɔ, bɛ é bot ɛ mebhuka ɛ Yezu. Bot ɛ zedum kɔɲ ne Zɛɛb ɔ goka é ne ɛdi é sosoob ne Mbɛɛ Bhaadal bɛ nakwak e mɛkɛn «tɔɔɔ» ɛ. Mbɛɛ Bhaadal tak lɛɛ: ɛkwyl Zɛɛb ne ɛkwyl Yezu, ye é ɛkwyl ɛ bɔɔ bɛsɔ. Kyɛɛd e ekeletyɛ di eke ɛ goka é ne ɛlyaal dáa ɛdum ɛ kɔɲ ɛ lɔɔ di ɛ.

Mekpa mɛ tsik

¹ Esa ee nadi e mɛkɛn «tɔɔɔ» ɛ, mena naazegwak yɛ, naabee yɛ ne mis, mena naabee ne ɛmet yɛ ne membɔ menaka. Ye nabe é mekpa mɛ di esa náá, mot di ne tsik ɛ.

² Zɛɛb naalyaal bot náá, mot tak ɛ mot di edʒɛ tsik ɔ, bis naabee yɛ. Bis ɛ betyaases etɛɔ bɛ, éteɔ tak ɛ bis di egoola bin tsik na kɔm-kɔm nadi tɔ Zɛɛb Sɛɛg ɛ. Ye é nyɛy Zɛɛb ɛ natel bis ye é.

³ Sa bis nabee ne ɛgwak ɛ, bis ɛpegoola bin ye é, etɛɛ náá, bi needi sama ne nes tɔ ɛgwakel ee bis di ne yɛ ne Zɛɛb Sɛɛg dɔɔ ne mɔn'ɛ Yezu Klisto ɛ.

⁴ E di'enek, bis kwyl etɛɔ bak ɛ etɛɛ náá, memyaala mis needjala.

Zɛɛb é mekas

⁵ Bhaadal bis nagwak ne Yezu Klisto, da bis egoola bin ɛ, ye é náá, Zɛɛb é mekas, ye tok ne ghooghom tɔ lɛ.

⁶ Mena keka náá, menaka é ne ɛgwakel ne Zɛɛb, e di'enek, da mena baadi ekekeka tɔ ghooghom ɔɔ. Tin, menaka é bot ɛ ɛtsal, etɛɛtɛ tok tɔ lena.

⁷ Zɛɛb é mekas. Tin, menabelka djas ɛ di eke tɔ gwyɛ ngɛl dáa Zɛɛb nyɛy nyɛ ɛmet di eke ɔɔ, menaka é tɔ ɛgwakel pak'enaka. E di'enek, ghiya ɛ Yezu, mɔn'ɛ waadis mena edhuud e mesyem djas.

⁸ Mena keka náá, mena tokeka ne mesyem ɔɔ, mena eekɔɔka mɛnyɛl mena met. Tin, etɛɛtɛ tok tɔ lena.

⁹ E di'enek, mena vaa mesyem mena pe daa Zeeb oo, mena e ne ghwyil edi ne ebwaaalel etee naa nye e mot epiki ne esosoob. Nye waapel mesyem mena, ne edis mena edhuud embee etep djas.

¹⁰ Mena keka naa, mena aapasyemka oo, guka naa, mena eesaka naa, Zeeb di mot etsal. Tin, mekpa me tok to lena.

2

Klisto epezye etep ezekwyee mena

¹ Baa bam, me kwyal bin etep bak e ekaab naa, bi ezekesyem. Tin, mot e syem oo, menaka e ne mot ghem engwoob Zeeb Seeg'ena: ye e Yezu Klisto mot epiki.

² Nye e naka nyel'e buwa etep pelak mesyem mena. Ye tok etep mesyem ne mesyem mena met. Ye e daa ne mesyem me bot e bos djas.

³ Mena di eduwalka metinj me Zeeb oo, mena ne ghwyil dika ne ebwaaalel naa, mena ne guka Zeeb.

⁴ Mot e ke naa: «Me ne gu Zeeb oo», da nye kadi e aaduwal metinj me oo, nye e mot etsal, etseetse tok to le.

⁵ Ye kabe naa, mot epeduwal mekpa me Zeeb oo. Yenok tak ne kwyel Zeeb ne tseetse. Ye e deenek e mena aaguka naa, menaka e sama wat ne Zeeb.

⁶ Mot e di eke naa, nye e to egwakel ne Zeeb oo, nye goka e ne eke daa Yezu.

Metinj me na bes

⁷ Bon nyeeg bam me di ekwyel o, etinj e me di ekwyal bin wak'ak tok etsinj e na bes. Ye e etsinj e namwa, bi nazegwak e meken «tada» e. Etsinj e namwa tak e, mekpa me bi nazegwak e.

⁸ Bela naa, yii me kabaadi ekwyal bin kwyala sis'aak e etinj na bes. Etseetse e tak nyen e to tsik e Klisto. Etap tak e epebaanyen to tsik'en, etee naa, ghooghom epeto ne esi, tete gwe ngel moo kan enyen.

⁹ Deenek, mot di ke naa, nye to gwe ngel, da nye kadi e ebhina mon nyeeg'oo, nye dinaa e to ghooghom.

¹⁰ Mot di ekwyel mon nyeeg'oo, nye e to gwe ngel, ye tok ne dhiiti sonok aadul nye to syem.

¹¹ Tin, mot e di ebhina mon nyeeg'oo, nye e to ghooghom. E di'enek, nye epeke to ghooghom aagu pe kyee nye di eto e, etee naa, ghooghom eezeneg mot edhim.

¹² Baa bam, me kwyal bin mekana mak e etee naa, mesyem min eezepelaa ko esu e din e Yezu Klisto.

¹³ Biyo bepaa, me kwyal bin mekana mak e etee naa, bi ne gu mot nadi e meken «tada» e.

Mengbaaz, me kwyal bin mekana mak e etee naa, bi naazekwak Mbee Mot.

¹⁴ Baa bam, me kwyal bin mekana mak e etee naa, bi ne gu Zeeb Seeg. Bepaa, me kwyal bin mekana mak e, etee naa bi ne gu mot nadi e meken «tada» e.

Biyo mengbaaz, me kwyal bin mekana mak e etee naa, bi e ne ghwyil, mekpa me Zeeb e to len, bi eezekwak Mbee Mot.

¹⁵ Nawaka lyem to mbee tsik e bot e bos'ak ne mbee esesee e bos'ak. Tin, mot e di ewa lyem to mbee esesee e bos'ak oo, nye tok ne ghwyil kwyel Zeeb Seeg.

¹⁶ Beeka esa dinaa ye e yii tsik bos e: egwyes esa sa lyem di ekwos e, neghu gwyes ebela esa djas di beea ne mis e, zenoo ebet ko esu e esa e bos. Deenek, etep binek djas aadus pe daa Zeeb Seeg, ye dus e to mbee esesee e bos.

¹⁷ Ghuna etep e bos epeto pe me mesik, ne embee egwyes be. Tin, mot di esa ekwosak e Zeeb o, nye aadi e ne tsik na kom-kom.

Mot e mebhuka e Klisto

¹⁸ Bɔɔ bam, bot moo wak e e ewala me mesik! Bi naazegwak náá, mot mebhuka e Klisto epezye. Ghuna, e mewala me bot dika mos'aak, bete ne bot e mebhuka e Klisto eezetuula. Ye kwyel ele e, bot moo e e ewala me mesik.

¹⁹ Ne tseetse, bot e mebhuka e Klisto tak nabe e aabe bot bis, etep tak e be nadul menyel moo to les to yobo. Etee náá, be epedi edi bot bina oo, pe be naadi bis ne be noo. Ye e deenek e ye nasael etep ye neenyen náá, mot ngot to loo nabe e aabe bis ne be noo.

²⁰ Ye kabe biyo oo, bi naazebela Sisim na Dee ee Klisto nadj e, etee náá, biyo djas neegu etsaetse.

²¹ Ye be náá, me eekwyal bin mekana mak oo, ye tok etee náá, bi aagu etsaetse. Ye e etee náá, bi ne gu ye. Bi ne gu enyope náá, ye tok ne etep etsal di dus to etsaetse.

²² E di'enek, eze di mot etsal? Ye e mot di eke náá, Yezu tok Klisto o. Nye e di mot mebhuka e Klisto, nye epebyen Seeg ne Mon e ewala wat.

²³ Tin, mot di ebyen Mon oo, nye tokape ne egwakel ne Zeeb Seeg. Mot di emyaal Mon oo, nye e to egwakel ne Zeeb Seeg.

²⁴ Dum ne tep tak e, bi di egoka ne ebaal mekpa me tak to elyem bin. Ye e mekpa me bi nagwak e meken «tɔɔ» e. Bi ebaal mekpa me tak to elyem bin oo, bi aadi e sama wat ne Mon doo ne Zeeb Seeg.

²⁵ Beeka sa Klisto nakek bis e: ye e tsik na kom-kom.

²⁶ Me kwyal bin etep bak e, ko esu e bot di esanj ekoo bin o.

²⁷ Ye kabe biyo o, Sisim na Dee ee bi nabela ne Klisto e, ye e to len. Tin, bi tokape ne gwyes náá, dhiiti mot baazelyo bin. Etee náá, Sisim na Dee epelyaal bin esa djas. Tin, sa nye di elyaal bin e, ye e etsaetse ye tok etsal. Dum ne tep tak, dika sama wat ne Klisto dáa Sisim na Dee nalyaal bin e.

Bɔɔ Zeeb

²⁸ Ne tseetse bɔɔ bam, dika sama wat ne Klisto, etep mena needika ne ebwaalel e sok nye aatuula e. Ye e aagoka náá, mena ezekgwyeka ne syen e mis me dwoo nye aazy e.

²⁹ Tin, bi ne gu náá, Klisto e mot epiki. E di'enek mot di esa etep epiki o, nye e moo Zeeb.

3**Bɔɔ Zeeb**

¹ Beeka mbi kwyel Zeeb Seeg di ne ye ne nena e, mekwyla me tak e sa náá, mena djooaa bɔɔ Zeeb. Tin, ne tseetse menaka e bon be. Deenek, bot e bos'ak nabe e aagu bis, dum ne tep tak e be di aagu nyey Zeeb.

² Bewen bam me di ekwyl o, mena mooka mos e bɔɔ Zeeb. Tin, Zeeb dinaa aapaalyaalka mena sa mena aadika djemen e. Bela náá, mena ne guka náá, e ghen Klisto aatuula e, mena aadika e tyee wat ne ne. Deenek, etee náá, mena waabeeka nye dáa nye di e.

³ Tin, bot djas di ewa kɔkɔ mbi yenek ebwaalel ne Klisto o, tokape si bhel mesyem. Tin, nye moo e Dee, dáa Klisto nye emet di Dee e.

⁴ Bot djas di esa mesyem o, ne baasa ebiyo. Etee náá, esa mesyem ye e esa ezem.

⁵ Deenek, bi ne gu enyope náá, Yezu Klisto nazetuula etep edis e mesyem, nye tok ne mesyem to le.

⁶ Tin, mot di kesama wat ne Yezu Klisto o kat esa mesyem. E di'enek, mot e di sa mesyem oo, lyaal e náá nye nabe e aabee nye, aakogu nye gua.

⁷ Bɔɔ bam, sa bi aabet náá mot diibal bin. Tin, mot di eke to epiki o, nye e piki mot, dáa Yezu nye emet di piki e.

⁸ Tin, mot di eke tɔ esyem ɔ, nye é mɔɔ dim mot mekɔŋ, etee náá, nye nasyem e e meken me bhwak. E di'enek, Yezu Mɔn Zeeb natuula é, étep e ezeɖul embee meɓa me dim mot mekɔŋ.

⁹ Mot dinaa nye moo é tete mɔɔ Zeeb ɔ, nye kat esyem, etee náá, tsik e Zeeb moo é tɔ le. Dáa dinaa Zeeb e Seeg e, ye ààgoka náá, nye baake tɔ mesyem.

¹⁰ Beeka sa di ewa mbek popoopwon pak bɔɔ Zeeb ne bɔɔ dim mot mekɔŋ ɔ: mot di àakwyl mɔn nyeeg ɔ neghu àake tɔ epiki ɔ, nye tok mɔɔ Zeeb.

¹¹ Tin, beeka melyo me bi nagwak e meken e: djhookwylelka pak'ena.

¹² Sa mena àadika dáa mot di edjóaaa Kayin e, nye nadi é mɔɔ dim mot mekɔŋ, nye naagó mɔn nyeeg. «Ha» étep ye nye nagó nye? Ye nabe é etee náá, nye nabe é ne mbee meɓa. Tin, yii mɔn nyeeg nadi é meɓa me epiki.

¹³ Bɔn nyeeg bam, sa biyɔ àadjoka ye be náá bot e bɔs'ak epebhina bin ɔɔ.

¹⁴ Tin, mena ne guka náá, mena eezedus tɔ esyee, mena moo é tɔ tsik. Mena ne guka ye etee náá, mena ne kwylka bɔn nyeeg bena. Deenek, mot di àadi tɔ kwyl ɔ, nye é si ghwyil esyee.

¹⁵ Tin, mot di ebhina mɔn nyeeg ɔ, nye é dáa mot di gó bot ɔ. Deenek, bi ne gu náá, bot e di egó bot ɔ, tok ne ghwyil ebela tsik na kɔm-kɔm.

¹⁶ Beeka dáa mena di egu tyee mena di egoka ne ekwyl bɔɔ beɓɔ bina e: Yezu Kliso naadje tsik'e kɔ esu e lena. Deenek, ye goka é náá, menabelka pe baadje tsik'enaka étep bɔn nyeeg bena.

¹⁷ Tin, mot edi ne mevɔ me bɔs'ak, da nye ebee mɔn nyeeg ezuk, nye àagek nye ghoŋ ɔ, nye aake náá, nye ne kwyl Zeeb dáa?

¹⁸ Bɔɔ bam, sa mekwyla me mena di ekwylaka e àadi yii leŋ toto, ye goka é mena lyaal tete mekwyla tɔ esese benaka.

Ebwaalel e mis e Zeeb

¹⁹ Beeka dáa mena aaguka náá, menaka é bot e etsesetse e. Beeka dáa elyem binaka aasila e mis e Zeeb e.

²⁰ Ye nakoozodi náá, elyem bina edje mena mebe, mena ne guka náá, Zeeb eedhaa elyem bina ne mebak, nye ne gu etep djas.

²¹ Tin, bɔn nyeeg bam me di ekwyl ɔ, ye be náá elyem bina aapadje mena mebe ɔɔ, deenek, mena e ne ghwyil e di ne ebwaalel ne Zeeb.

²² E di'enek, nye ne dje mena esa djas ee mena di ewaab ne ne e, etee náá, mena ne looba ne metiŋ me, mena ne sa esa nye di emyaala ne ye é.

²³ Beeka etsiŋ e nye nadi mena e, ye é náá: mena goka é ne edum koŋ ne din e mɔn'e Yezu Kliso, da mena e kwylelka pak'ena dáa Kliso nalee ne mena e.

²⁴ Tin, mot di elooba ne metiŋ e Zeeb ɔ, nye ke é sama wat ne Zeeb e, tin, Zeeb e tɔ le. Beeka dáa mena di guka náá Zeeb e tɔ lena e: ye é kɔ esu e Sisim na Dee ee nye dje mena e.

4

Sisim Zeeb ne sisim mot mebhuka

¹ Bɔn nyeeg bam me di ekwyl ɔ, sa mot àamyaal mbi mekpa me esisim mbes di ewyis tɔ enuub e bot e. Tin, ye goka é bi epokosiiza etep e tak enyɔepe neghu ye é mekpa me dus pe daa Zeeb e. Etee náá, bete ne embee begoollel e mekpa e Zeeb eezelwood kɔ eko e bɔs.

² Beeka dáa bi aagu náá, ye é Sisim Zeeb e: esisim djas di emyaal náá, Yezu Kliso mot naazyɛ kɔ bɔs dáa bot djas ɔ, sisim tak e yii Zeeb.

³ Deenek, sisim djas di àamyaal Yezu ɔ, ye tok Sisim e Zeeb. Tin, ye é sisim mot swaka e Kliso ee bi nagwak náá ye epezye é. Ye moo é kɔ eko e bɔs.

⁴ Biyo bɔɔ bam, bi e bot e mbyak'e Zeeb. Tin, bi naazekwak embee begoolel mekpa e Zeeb binək, etee náá, Sisim na Dee di tɔ len e ne bwala dhaa esisim bot e bɔs'ak.

⁵ Deenek, bembee bengoolel e mekpa e Zeeb binək e bot e bɔs'ak. Tin, be zobaalii e etep e bɔs'ak. Deenek, bot e bɔs'ak ne gwak sa be di elii e.

⁶ Tin, ye kabe biso, bis e bɔɔ e Zeeb. Deenek, mot di egu Zeeb ɔ, ne gwak bis. Mot di ààgu Zeeb ɔ, ààgwak bis. Ye é deenek e bot aawa mbek pak Sisim etsɛtɛ ne sisim mekɔŋ.

Zeeb é mekwyela

⁷ Bɛwen bam me di ekwyel ɔ, djhookwyelaka pak'enaka, etee náá, kwyel dus pe daa Zeeb. Deenek, mot di ekwyel bot djas e, mɔɔ Zeeb. Deenek, nyɛ ne gu Zeeb.

⁸ Tin, mot di àadi tɔ kwyel ɔ, nyɛ ààgu Zeeb. Etee náá, Zeeb e kwyel.

⁹ Beeka dɔa Zeeb di elyaal náá, nyɛ ne kwyel mena e. Nyɛ naadhis Sɛɛŋɛle mɔn'e kɔ eko e bɔs, étep bot neebela tɛtɛ tsik kɔ esu e le.

¹⁰ Beeka sa di edjóaaa kwyel e. Ye tok náá, menabelka e nakwyel Zeeb. Ye é nyɛ é nakwyel mena, nyɛ bokadhis mɔn'e. Nyɛ nadhis nyɛ é, nyɛ neezeka nyel'e e buwa étep epelak mesyem mena.

¹¹ Bɛwen bam, dɔa dinaa, Zeeb nakwyelka mena deenek e, mena gokaka e ne kwyelɛlka pak'enaka.

¹² Mot ngɔt dinaa àapaabee Zeeb sok. Mena dika ne mekwyela pak'enaka ɔ, Zeeb e tɔ lena. Tin, mekwyela me epenyen popoopwon tɔ lena.

¹³ Beeka dɔa mena di egoka ne egu náá, Zeeb e sama wat ne nena e, ne náá, nyɛ é tɔ lena e: nyɛ naadjɛ mena Sisim ye.

¹⁴ Bis naabee, ye é bis di ebaŋa náá: Zeeb Sɛeg naadhis mɔn'e dɔa Metsik-bot kɔ eko e bɔs.

¹⁵ Deenek, mot e myaal é mis me bot náá, Yezu é Mɔn Zeeb ɔ, Zeeb aadi é sama wat ne ne, mot tak aadi é sama ne Zeeb.

¹⁶ Ye kabe biso ɔ, bis ne gu, tin, bis ne myaal náá, Zeeb ne kwyel bis. Zeeb e kwyel, mot di eke tɔ kwyel ɔ, mot tak e sama wat ne Zeeb, deenek, Zeeb e sama wat ne ne.

¹⁷ Kwyel é di tɔ lena enyɔpe ɔ, mena naakwaabem ba dwoo epee. Mena di àakabaabem ba e etee náá, tsik'ena kɔ bɔs'ak nɔŋɛl e ne ye é Yezu Klisto.

¹⁸ Ye tok ne bwoo tɔ kwyel, tɛtɛ kwyel ne dis bwoo. Etee náá, mot dyeebadi ne bwoo e, é gheŋ nyɛ di tɔ bhwood feŋ e. Mot di ne bwoo ɔ, nyɛ ààgu sa di edjóaaa tɛtɛ kwyel e.

¹⁹ Ye kabe menabelka ɔ, mena kwyelka e, etee náá, Zeeb e naleekan ekwyelka mena sok.

²⁰ Deenek, mot e di eke náá: «Me ne kwyel Zeeb» da nyɛ bhina mɔn nyɛeg ɔ, nyɛ é mot etsal. Tin, mot e di àakwyel sɔ mot ɔ, mot nyɛ di bee ɔ, nyɛ tok ne ghwyil ekwyel Zeeb mot nyɛ di àabee ɔ.

²¹ Gwakeka etin e Klisto nadjɛ mena e: mot di ekwyel Zeeb ɔ, goka é ne ebaakwyel mɔn nyɛeg.

5

Egheŋ bina kɔ eko e bɔs

¹ Mot di emyaal náá, Yezu e Klisto. Mot tak e mɔn Zeeb. Tin, mot di ekwyel Zeeb Sɛeg ɔ, baakwyel e dɔɔ ne mɔn'e.

² Beeka dɔa mena di egoka ne gu náá, mena ne kwyel bɔɔ Zeeb e. Ye é é gheŋ mena di ekwyel Zeeb ne ebaal metin me e.

³ Etee náá, ekwyel e Zeeb e, elooba ne metin me. E di'enek, metin me tak tok ne mezuk,

⁴ etee náá, bɔɔ Zeeb djas e bot e zekwak esa e bɔs'ak ɔ. Tin, sa di esa náá, bot kwak esa e bɔs'ak e, ye é edum e koŋ e lena ne Zeeb.

⁵ Eze aakwak esa e bɔs'ak? Ye é mot di ne emyaal náá, Yezu é Mɔn Zeeb ɔ.

Etep ee nabanjaaa dum ne Yezu Klisto ɔ

⁶ Yezu Klisto é mot natuula kɔ bɔs'ak ɔ, nye naani tɔ medii e e sok nye nadi eduwa Zeeb e. Ghiya ye naasee e esyee e le. Nye nabe é áazyee ne medii ne medii toto, nye nabaazyee é ne ghiya. Tin, Sisim na Dee epelee náá, ye é tseetse, etee náá, Sisim e etseetse.

⁷ Ye é ne betyaases elɛl:

⁸ Ye é Sisim na Dee, medii zenɔɔ ghiya. Deenek, bɔɔ djas beɛɛɛ ne gwakel.

⁹ Mena ne myaalka etep ee bot di ekaada mena e, ghuna yii Zeeb di ebanja bot e, ye é ne bɔɔ megham. Ye é sa nye nabanja bot dum ne Mɔn'e e.

¹⁰ Mot di edum koŋ ne Mɔn Zeeb ɔ, mot tak e ne gu etseetse etep nakaadaa nye é tɔ lyem. Tin, mot di áadum koŋ ne Zeeb ɔ, bee e náá, Zeeb e mot etsal, etee náá, nye áamyaal etep Zeeb nakaada bot dum ne Mɔn'e e.

¹¹ Beea leŋ nakaadaa mena e: Zeeb naadjɛ mena tsik na kɔm-kɔm, tsik tak e tɔ Mɔn'e.

¹² Mot di eke sama wat ne Mɔn ɔ, nye ne tsik tak. Tin, mot di ááke sama wat ne Mɔn Zeeb ɔ, nye tok ne tsik tak.

Tsik na kɔm-kɔm

¹³ Mɛ kwyal bin etep bak e étep bi neegu náá, bi e ne tsik na kɔm-kɔm, biyɔ bot e di edum koŋ ne Mɔn Zeeb ɔ.

¹⁴ Ebwaaleɛ e mena dika ne ye ne e, ye é náá: e sok mena di ewaab sonok tɔ ekwosak e le e, nye waagwak mena.

¹⁵ Ye goka e, mena guka náá, Zeeb ne gwak mendjaala mena. Mena ne baamyaal ne tseetse náá, mena waabelaka sa mena di ewaab ne ne e.

¹⁶ Tin, mot e bee mɔn nyeeg esa mesyem dinaa, ye aanakeswala ne ne esyee ɔ, nye goka é nye djaala Zeeb étep mɔn nyeeg'enɔk. E di'enek, Zeeb e waadjɛ tsik ne mɔn nyeeg tak. Yenek e, étep bot e di náá mesyem aanakeswala ne nɔɔ esyee ɔ. Tin, ye é ne syem wat di ekeswala ne esyee, ye tok etep mbi yenek syem mɛ di eke náá, be djaala ne Zeeb.

¹⁷ Embee mesa djas e mesyem, tin, tɔ mesyem menek djas, ye é ne mesyem mɛ di náá ye aanakeswala ne esyee e.

¹⁸ Mena ne guka náá, mot di náá, nye é mɔɔ Zeeb ne tseetse ɔ, nye tok ne ghwyil e baasesyem. Etee náá, Mɔn Zeeb epebaal nye, e di'enek, dim mot mekoŋ tok ne ghwyil kɔ le.

¹⁹ Mena ne guka náá, menaka é bɔn Zeeb, deenek, bɔs'ak djas ke é si bhel dim mot mekoŋ.

²⁰ Tin, mena ne guka náá, Mɔn Zeeb eezeyee, deenek nye eedje mena metselal étep mena neeguka tete Zeeb. Deenek menaka é sama wat ne tete Zeeb kɔ esu e Mɔn'e Yezu Klisto. Ye é nyeɛ edi Zeeb ne tseetse, ye é nyeɛ edi tsik na kɔm-kɔm.

²¹ Bɔɔ bam, kyeeka bezebe e naghise!

Mekana e Zan̄, yii Bhṓṓba Zan̄ Bhṓṓba

Meswosel

¹ Ye é mam paa, me kwyaal mekana mak e étep moma Zeeb nazesée ɔ, be ne bṓṓ be me di ekwyel ne tseetse ɔ. Ye tok mam ne mam di ekwyel bin, ye é dṓṓ ne bot djas di gu etsseetse ɔ.

² Bis kwyel bin e etee náá, etseetse e to lena, ye aadi to lena e kṓm-kṓm.

³ Beta náá, Zeeb seeg be ne Yezu Klisto mṓṓ Zeeb seeg sa mena enem ne embée, ne boo lyem ghoṇ, ne egwyem etee náá, mena neekaka to tsik etsseetse ne kwyel.

Etseetse ne kwyel

⁴ Me naadyeebamyaala ne egwak náá, bedhiiti bṓṓ bṓ epeke to etseetse dáa Zeeb Seeg nalwom mena náá, mena sa e.

⁵ Nenak yak, gwaka sa me di elee ne nṓ e, wṓy moma, dhjookkwyelaka pak'enaka. Sa me di ekwyal wṓ wak'ak tok etin e na bes, ye é yii mena nadjeaa e meken e.

⁶ Deenek, kwyel e e sok bi di ke to elooba ne metin me Zeeb e. Beeka etin e nadjeaa bin e meken e, ye é náá, bi di to kwyel.

⁷ Tin, me lee bin etep bak e etee náá, bot e mekoṇ moo é ebupe kṓ bṓs. Be áakwyel emyaal náá, Yezu Klisto naabatazy e kṓ bṓs'ak ne nyel epuud. Ye é deenek e, mena aaguka bot e mekoṇ ne bot e swaka e Klisto.

⁸ Bi é kobaka, ekaab náá, bi ezekapul mesa me mena nasaka e étep bi neebela bete ne efute.

⁹ Mot e di áake tyee melyo e Klisto di elee ɔ, da nye é ke tyee sis ne yii Klisto nalyo ɔ, mot'enok tok to egwakel be ne Zeeb. Tin, Mot di eke tyee melyo e Klisto di elee e, mot'enok e to egwakel be ne Zeeb seeg ne mṓn'e.

¹⁰ Tin, mot ezye zebbe bin, áabe náá nye zye bin ne melyo mak ɔ, sa bi áamyaal nye pe yibṓ, sa bi áakoswos nye swosak.

¹¹ E di'enek, mot aaswos nye ɔ, be ne ne moo é bot e boob wat to mbee mesa.

Melyo me mesik

¹² Me aabaadie ne bete ne etep e elee bin, tin, me áapakwyel náá me kwyal ye kṓ ka mekana ne medii me kwos. Tin, ekwosak e lam e náá, me zye pe daa len etep me neezelii ne nen mam emet. Etee náá, memyaala mena needi enyoape.

¹³ Bṓṓ mṓṓ nyoog ee Zeeb nazesée ɔ, be eeswos wṓ.

Mekana e Zan yii Elél Zan yii Elél

Meswosel

¹ Ye é mam paa, me kwyal mekana mak e ne Ghayus mao nyaag'am me di ekwyel ne etséetse o.

² Mao nyaag'am me di ekwyel o, me kwyel e naá, mesa djas ee wo di esa e, ye loo. Da wo baadi ne nyel enyoepe daa wo di ghin to Sisim e.

³ Tin, me nadyeebanyaaala eghen bon nyoog natuula, bana me daa wo di sosoob to etséetse e, ne daa wo di eke to etséetse e.

⁴ Ye tok ne dhiiti sonok di edje me memyaala dhaa e sok me di egwak naá, boo bam* epeke enyoepe to etséetse e.

Esosoob e Ghayis

⁵ Mao nyaag'am me di ekwyel o, esosoob bo epenyen to etep djas ee wo di esa ne bon nyoog e, ye nakoozodi naá be é bedjon.

⁶ Tin, bedhiiti bot to sama bot e wo nakwyee o, be naalee kwyel wo di ne ye ne nao e, e mis me zeege bot e mendjaala mena. «Iyee» kwyee be, étep be neegoola medjon mao daa ye di egoka ne esael to ekwosak e Zeeb e.

⁷ Tin, be naató kesa mesa e Klisto. Be nató e, boo aamyaal sa wat ne bot e di aadum konj ne Zeeb o.

⁸ Ye goka é naá, mena kwyeeke mbi binok bot, etee naá, mena ne be nao needi loog wat to esa mesa me egoola etséetse.

Dhyotelef be ne Dhemetuulus

⁹ Me kwyal ba mao pes mekana mak e étep bot e zeege mendjaala men. Tin, Dhyotelef mot di esuu edjeed etep djas o, nye aakwyel egwak sa me di elee e.

¹⁰ Etep tak e dinaa, e sok me aazyé é me waalee embee etep djas ee nye di esa e. Nye mot di elee elen etsal ne embee etep ko elo bina o. Nye aapasik tin, nye ne byen naá, bon nyeeg bot e di ezye medjon o, sulal pe daa le. Nye ne lu bedhiiti bon nyeeg bina naá, be namyaal naá bot e di ezye medjon o sulal pe yobo. Tin, nye ne lu be, nye ne so be to zeege bot e mendjaala.

¹¹ Deenek, mao nyaag'am me di ekwyel o, nabanja sa di aanyo e, bana sa dinaa, ye é enyoepe e. Tin, mot di esa enem esa o, nye é mao Zeeb. Mot di esa embee mesa o, nye aagu Zeeb.

¹² Ye kabe Dhemetulus o, bot djas epelee enem esa ee nye di esa e, ne etséetse di to e le epelyal naá, ye é tseetse. Bisó pe epebaalee enem esa be, tin, wo ne gu naá, sa bis di elee e ye é tseetse.

Meswosel me mesik

¹³ Me aabaadie ne bete ne etep e elee wo, tin, me aakwyel naá me kwyal ye ne kwos ne medii me tak.

¹⁴ Me é ne ebwaalee naá, mena waaboma to melu mak. E di'enek, menabel bebá waamo.

¹⁵ Beta naá, eghwyem di ne no. Besó bo eeswos wo. Swosa boo besó bina sa wo aadjisa mot ngot.

* 1:4 Boo e Pol di elii wak e, ye é boo be to edum e konj ne Zeeb.

Mekana e Zuud Zuud Eniel

Mekana mak, Zuud e nakwyal ye. Zuud e dhyyeb e Zak be ne Yezu.

Nye nakwyal mekana me tak e étep ekeletye djas. Tò mekana mak, Zuud epedul ekeletye melo dum ne mbee melyo me di àànòhel ne Mbée Bhaadal e. Mbee mefulu mào epelyaal náá, be é bot e dinaa, be ààdum koŋ ne Yezu o. Nye epabaalyaal dāa Zeeb aawa bot e di esa embee mesa e feŋ.

Tò mekana mak, Zuud epeno e tep ee nasael eghen ebhen e na mwa, étep nye neelyo ekeletye e melu mak. Bhaadal e Zuud epenoŋel ne mekana me bōōba e Pyeed.

Mekana me Zuud e ne ghwyil di ne metsek meten ne ebá:

Meswosel (1-2)

Zuud epedul ekeletye melo dum ne embee melyo (3-16)

Dāa Zuud di edje meghaaz ne ekeletye, étep be needi ghin tō edum e koŋ ne

Zeeb, dōo ne Yezu Klisto metsik bot'enaka (17-23)

Duu ne Zeeb, ne melyo me mesik (24-25).

Meswosel

¹ Ye é mam Yude, kwom e mesa e Yezu Klisto, mōn nyeeŋ e Zak. Me kwyal e biyo mekana mak, biyo bot e Zeeb nazedjōo o, biyo bot e Zeeb seeg di ekwyel o, biyo bot e Yezu Klisto di ebaal o.

² Beta náá, Zeeb dje bin bete ne lyem ghoŋ, egwyem ne kwyl.

Mbee belyoel

³ Bōo nyaag'am me di ekwyel o, me nabe é ne gwyes ekwyal bin mekana ko esu e tsik na kōm-kōm Zeeb natsik mena e, deenek, ye goka é náá, me kwyal bin mekana mak étep edje bin meghaaz, bi needuu tuub étep edum e koŋ ne Zeeb nazedjeaa kōm-kōm ne bot e nadee o.

⁴ Tin, bedhiiti bot e na mbee mepek eezeni tō len syaab. Be epeliig sa enem ne embée Zeeb'ena di eleē e, étep be neediyal menyel dum ne embee mefulu mào. Deenek, be eelum koŋ ne Yezu Klisto sim Ghen'enaka, sim lyoel'enaka. Tin, ekwyla naazelolē mbi feŋ di ebwood be e.

⁵ Bela náá, bi eezegu etep binek djas enyoŋpe. Deenek, me kaada bin e dāa Ghen natsik bōo Yisalael pē kyee dik Ezipte e, bhii tak, nye naazegó bot e nadi ààdum koŋ ne ne o.

⁶ Baataalaka dōo ne efofop nadi àakwyel edi e edi Zeeb naneeŋ be o, bōo e batadus edi be nadidi o. Wō gwaa, Zeeb zenōo be, kōl be ne ekel eghwooz kōm-kōm. Bhii tak, nye eezediyal be tō ghooghom kekum e boo dwoō epée bōo.

⁷ Taalaka dōo ne eghaada Sodōm ne Ghomōd, zenōo eghaada nadi e mengwoob e: bot e eghaada tak nadi é ne embee mefulu dāa efofop binōk, be nadi é ne mbee mezo, ne dhiiti mezel me edi ebá ee Zeeb di àakwyel náá, ye sael e. Tin, be é tō feŋ du na kōm-kōm. Yenek e, dāa Zeeb dul menabelka djas melo e.

⁸ Bot e nazeni tō len syaab o, ye é deenek e be dyeebasa. Ne mbee esimza be di ne ye e, be epysem ne menyel mào, be epebyasal eghen Zeeb, be epenyek duma efofop di tō gwōo o.

⁹ Tin, konyel Mesel kukuma efofop nabe é àakosa ye. Tō ewō be ne satan, e sok be nadi esuu muu e Moiiiz e, fofop Mesel nabe é àakolee nye, nye nazoke ne ne é náá: «beta náá, Ghen wa wō e feŋ!»

¹⁰ Bot binok lee e sa be di aagu e, sa be di egu e, be gu ye e daa betit, bot e di aatiibal o, ye e etep binek e di esa naa, be wo ze.

¹¹ «Ha!» Kpa-a-ghon ne noo, etee naa, be naadu ko e Kayin, be eewo ze daa Bhalaam etep epata. Tin, be nagwye e etee naa be naalyel elo daa Koole.

¹² Be e bot e di ekus eghuub, e sok bi di to zeege ebyon e ede edee bi ne bon nyee bin e. E di'enek, be bol ebyon e, aabis mot, aabe ne syen, be e daa eguud di ewo to gwoo ne pup e, tin bhi kadi e aanee. Be e daa ele di aawum e ye nakoozodi e mbu di egoka ne ewum e. Tin, ye guaa o, ye waabaagwye, gwyee sis.

¹³ Deenek, be e tyee bhuuge boo dii meson di dheegel ebupe e, be wysal embee mefulu mo e «pwalen» e mis me bot daa boo dii meson dyeebawyisal eput esonok di emwasaa to tak e. Be e dhatyee ekwyikwyen di ewo daa eghwak to medii e. Tin, to di meghomla, Zeeb naazekoobal be di na kom-kom.

¹⁴ Enok, bhaab'enaka yii eten ne ebá bhis Adam, naalool ee naa: «Beeka, Ghen epeze alu ne alu ne efofop be nadee,

¹⁵ etep ezepee bot e bos djas. Tin, nye waakwyesal bot e mesyem ndje sos, ko esu e embee mesa mo ee be nasa ne Zeeb e. Doo ne embee mekpa me bot e mesyem di aakaab bot o naleloo nye e.»

¹⁶ Bot binok, tok ne memyaala to elyem boo, mesa mo e etanjal, be ke e daa elyem boo di ekwos e. Be lii ne bot e ne ebet, be ne sa mekon ko elo e bot, etep be neebela sa be di esanjal e.

Edu e melo ne lwomel

¹⁷ Ye kabe biyo o, boo nyaag'am me di ekwyel o, taalaka mekpa me bot e lwoma e Ghen'enaka Yezu Klisto nagoola bin e.

¹⁸ Ye nabe e, be eele ne nen naa: «e mesik me bos, ye aadi e ne bot aawyii bin, be aazodi eke e to mbee mekwosak me elyem boo.»

¹⁹ Be e binok, bot e ezem, bot e di ewa mbek o, be tok ne sisim e Zeeb to loo, be ke e ne ekwosak e epuud boo tyee betit.

²⁰ Ye kabe biyo boo nyaag'am me di ekwyel o, saka naa, tsik'en kek o dee edum e kon len ne Zeeb, Djaalaka ne mebala me Sisim na Dee.

²¹ Waka lyem to kwyl e Zeeb, etep ebwood dwoo Ghen'enaka Yezu Klisto aadje mena tsik na kom-kom ko esu e lyem ghon'e.

²² Dika ne ghon ne bot e di ekaab edum e kon o.

²³ Deenek, ye e ne bedhiiti bot e dinaa, bi e ne ghwyil e tsik be e ewyisal e be to du epee o. Ye kabe bedhiiti bot o, dika ne lyem ghon ne noo, dika ne etson, eghen bi ne be noo edi edi wat o, ekaab naa, be ezakeful bin elo ne mbee mefulu mo.

Duu e mesik

²⁴ Dum ne mot di ebaal bin etep bi needi aasyem, mot di ne ghwyil e baadis bin mesyem etee naa, bi needi dee, ne memyaala to duma ye,

²⁵ ne sim Zeeb'enaka ngot, metsik-bot menaka, ko lo e Yezu Klisto Ghen'enaka. Beta naa, duma, ne mebala, ne ngek'e doo ne ekukuma be, di ne ne nenak, kom-kom sii ne kom! Ye di deenek!

Məkana mə Etep e syela Sisim Etep natel Zan ɛ Etep ɛ Sisim Zan nabee Eniel

Məkana mak é məkana mak ɛ məkana etep syela Yezu nalwom fofop ngot natel Zan ɛ, étep nyɛ eelyaal bot ɛ mɛsa mə esa di náá eezekuunaa nə ɛzye ɛ. Nyɛ eke: «Mam é di mot di nə tsik ɔ, mə naagwye, tin, nenak, mə moo é nə tsik kəm-kəm sii nə kəm. Deenek, mam ɛ di nə ghwyil kə ɛsyee. Mam ɛ di nə ghwyil kə dɛl ɛ bot ɛ nazegwye ɔ» 1.18. Nyɛ naalwom Zan náá, nyɛ kwyal bəməkana eten nə ebá, kwyɛɛd pɛ ezɛɛga mendjaala eten nə ebá di pɛ kyee dik Azi ɛ. Bot ɛ di sama nə nə ɔ, waaboma nə mezuk kwasa náá, bɛdhiiti bot pak'ɔɔ, aagóaa. «Mot aakwak ɔ, mə waadje nyɛ bum le di edje tsik di tɔ bok Zɛɛb ɛ.» (1.9–3.22) Yezu nyɛ ɛmet ɛ Mən bhata nakaa buwa di goka nə ɛnɔɔ məkana da dii yɛ, efofop nə esesɛɛ djas goka é edje Zɛɛb nə Yezu duu nə duma (4–5). Ye nakozoodi eboo mezuk nə mɛtiigaa aasaɛl kə ɛkɔ ɛ bɔs ɛ, Zɛɛb eekwom efute étep bot nawa ɛbwaaleɛl nə nə ɔ, dan-dan é nə bot ɛ nagóaa kə ɛsu ɛ lɛ ɔ (6–11). E di'enek, Satan, nə efofop bɛ, nə bot nadi áalooba ɔ, bɛ waamwasaa tɔ boo tok du mɛsii na goo-goo (12–19). Deenek, gwoo nə bɔs di mos'ak aanábaadi, yɛ aadi é nə gwoo na bes, nə bɔs na bes zɛnɔɔ ghaada na bes. Tin, Zɛɛb bɛ nə Yezu zɛnɔɔ bot ɛ nalooba nə nə ɔ, bɛ aasulal é tin kəm-kəm sii mə kəm (20–22).

Etep e syela Yezu Kliso natel Zan ɛ

¹ Məkana mak é nə etep nadi tɔ sɔ ee Yezu Kliso nawyisal yɛ popoopwon ɛ. Zɛɛb natel nyɛ etep tak ɛ, étep nyɛ neelyaal bot ɛ mɛsa mə sa di yɛ eezekɔ nə ɛsaɛl ɛ. Deenek, Yezu naakyeed fofop'ɛ pɛ dáa Zan mot-mɛsa mə, etɛɛ náá, nyɛ neetel nyɛ etep binek.

² Mam tsaa-sɛs Zan mə lɛɛ é náá, etep djas mə nabee ɛ, yɛ é məkpa mə Zɛɛb nə ɛtsɛtsɛ ee Yezu Kliso natel mə ɛ.

³ Mɛmyaala nə mot di elaa məkana mak ɔ, mɛmyaala nə mot di egwak məkpa mə di edus pɛ daa Zɛɛb, da nyɛ é di elooba ɛnyɔɛpɛ nə etep di kwyla wak ɛ! Etɛɛ náá, ɛwala di náá, etep binek djas aasaɛl yɛ eezekunaa.

Mɛswosel nə bot ɛ ezɛɛga mendjaala eten nə ebá

⁴ Yɛ é mam Zan, mə eeswos bot ɛ zɛɛga mendjaa mendjaala eten nə ebá di pɛ kyee dik Azi ɛ.

Beta náá, ɛnɛm nə embɛɛ nə egwyem di nə nen nə din ɛ Zɛɛb mot di ɔ, mot nadi ɔ, mot di ezye ɔ. Beta náá, ɛsisim eten nə ebá dyeebadi sok bhwoob bóó məkoozi mə ɔ, dje bin egwyem.

⁵ Beta náá, Yezu Kliso, mot di tsaa-sɛs tɔ esosoob ɔ, mot di mot məkən nagomelaa pak myon ɔ, mot di mən Məkoozi nə bəməkoozi mə di kə ɛkɔ ɛ bɔs'ak ɔ, dje bin egwyem.

Kliso nə kwyɛl ɛ mena, nyɛ naapek mena tɔ mesyem nə ɛka nyɛl ɛmet buwa.

⁶ Nyɛ eesa náá, mena dika ɛyon ɛ bɛghaa-Zɛɛb étep esa mɛsa mə Zɛɛb Sɛɛg. Beta náá, duma nə mɛbwala di nə nə kəm-kəm sii nə kəm! Amen.

⁷ Beeka, nyɛ ɛpezye tɔ eguud!

Bot djas ɛ waabee nyɛ nə mis mɔɔ,

dɔɔ nə bot ɛ nalum nyɛ nə ɛkɔɔ ɔ,

membyak djas di kə ɛkɔ ɛ bɔs ɛ waadje ɛgwye kə ɛsu ɛ lɛ.

Tsɛtsɛ! Amen.

⁸ Gheŋ Zeeb ke é náá: «Mε é Alfa ne Omega*», mot di ɔ, mot nadi ɔ, mot di ezye ɔ, Zeeb Mekaake.

Zan eebee Klisto tɔ duma ye

⁹ Ye é mam Zan, mɔn ε nyeeɣ'en, mot di egyee ne nen tɔ mezuk ɔ, mot di egyee ne nen tɔ zii sama ne Yezu ɔ. Mε naakyeedaa ne bhel pe kyee dik ghola Patmɔs kɔ esu ε esosoob bam dum ne mekpa ε Zeeb, ne etep me nagoola kɔ esu ε Yezu ε.

¹⁰ Tin, é elu ε Gheŋ, dhiiti dwoɔ yenga, Sisim na Dee naazemet me. Mε naazegwak dhiiti gwood eelɔɔ bhis koŋ'am elyelepe tyee tɔŋ.

¹¹ Gwood tak nake ne nam ε náá: «Etep wɔ di ebee ε, kwyala ye tɔ mekana da wɔ kyee ye pe ezega mendjaa me mendjaala eten ne ebá bak: zega mendjaala ghaada Efeez ne yii Similin, ne yii Peeŋgham ne yii Tyatiid ne yii Saaldes ne yii Filadhelfi zenɔɔ yii Laodhise.»

¹² Tin, me naazeliiɣel etep edjoak mot nadi elii ne nam ɔ, wɔ gwak me zeebe dhiiti sa di ekela elama eten ne ebá nalulaa ne loɔd†.

¹³ Kuku elama binek, ye nadi é ne dhiiti djema ee nɔŋel ne Mot*. Nye nabɔt ε dhiiti ndjookuwa na gɔlbɔɔ ne mbaab nasaa ne loɔd ε.

¹⁴ Bhoo lo'e nadi é mepum dhaa tyε dáa epyaab, mis me nadi ekas dáa gel du,

¹⁵ meko me nadi é tɔɔbelaa dáa gwooz tɔ boo du. Gwood'e nadi egek é ekee bhughe boo dii mesɔn.

¹⁶ Tɔ mbɔ eghen be, nye namet ε ekwyikwyen eten ne ebá. Nuub'e nadi ewyisal pel na wol-wol. Bhwoob'e nadi ekas elyelepe dáa mekas me gwyε é kuku dwoɔ.

¹⁷ Eghen me nabee nye ε, wɔ gwaa, me zeghaaga si meko me ekee mot di náá, nye eezegwyε ɔ. Tin, nye ezekeɣ mbɔ e ghen be kɔ lam. E di'enek, nye ezeke ne nam náá: «Nabem ba, mam é di Meken ne Mesik.

¹⁸ Mam é di mot di ne tsik ɔ, me naagwyε, tin, nenak, me moo é ne tsik kɔm-kɔm sii ne kɔm. Deenek, mam ε di ne ghwyil kɔ esyee. Mam ε di ne ghwyil kɔ del ε bot ε nazegwyε ɔ.

¹⁹ Kwyala sa wɔ bee ε: sa di ε, ne sa aazyε ε.

²⁰ Gwaka esuk mebwala me ekwyikwyen eten ne ebá wɔ bee tɔ mbɔ e ghen bam ε, ne esuk ε mebwala me elama eten ne ebá nasaa ne loɔd ε. Ekwyikwyen eten ne ebá kwyl elyaal ε, efopop yii ezega mendjaa me mendjaala eten ne bebá. Tin, elama eten ne ebá binek kalyaal ε, ezega mendjaa me mendjaala eten ne ebá.»

2

Mekana me bot ε zega mendjaala ghaada Efeez

¹ «Kwyala fopop ndjaa mendjaala ghaada Efeez mekana náá:

«Mot di ne ekwyikwyen eten ne ebá tɔ mbɔ e ghen be ɔ, mot di eke kuku dhiiti sa di kelaa elama eten ne ebá nalulaa ne loɔd ɔ, lee é náá:

² Mε ne gu mesa mɔ, me ne gu mezuk mɔ, me ne gu zii wɔ di ne ye ε. Mε ne gu náá, wɔ áamaad bot ε di esa ebiyo ɔ. Wɔ naasan egu bot ε di ekɔɔ bot náá, be é bot ε lwoma ɔ, batakegu náá, be tok bot ε lwoma, be kɔɔ bot ε kɔa.

³ Wɔ é ne zii, wɔ naazuk etep'am, é di'enek, wɔ nabe é ne meghaaz.

⁴ Tin, me epkwyl edul wɔ melɔ: wɔ áakakwyl me dáa wɔ nadi ekwyl me é meken ε.

* **1:8** Tɔ goŋ elanɛl eGhelek, Alfa ye kwyl elce meken, Omega, ye kwyl elce ε mesik. † **1:12** elama eten ne ebá nalulaa ne loɔd pe daa eYuda tɔ Ndjaa-ebuwa bɔɔ, ye nabe é ne dhiiti kɔkɔ mbi elama nadi dáa moo le ne elce eten ne ebá. ✱ **1:13** Dan 7.13.

⁵ Taala wɔy wɔ ɛmet di wɔ wɔ ɔ! Swoola mɛfulu mɔ, da wɔ ɛ sa mesa mɛ wɔ nasesa sok ɛ mɛkɛn ɛ. Tin, wɔ byen ɛswola ɔ, mɛ aazyɛ pɛ daa lɔ da mɛ ɛ dis lama yɔ ɛ di di ɔ.

⁶ Tin, wɔ ɛ nɛ sa wat mɛ di emyaala nɛ nɔ kɔ ɛsu ɛ tak ɛ: yɛ ɛ nɔ́á, wɔ nɛ bhina mesa mɛ zɛga bot ɛ di edjóaa ɛNikolayit, yii mam ɛmet di ebhina ɛ.

⁷ «Beta náá, mot di nɛ mɛlɔ ɔ, nyɛ gwak, sa Sisim di elɛɛ nɛ ezɛga mendjaala ɛ!

«Tin, nɛ bot aakwak ɔ, mɛ aadjɛ bɛ bum le tsik di tɔ Paladi Zɛɛb ɛ.»

Mekana mɛ bot ɛ zɛga mendjaala ghaada Similin

⁸ «Kwyla fofop ndjaa mendjaala ghaada Similin mekana náá:

«Mot di mɛkɛn nɛ mɛsik ɔ, mot nagwyɛ da gom ɔ, lɛɛ ɛ náá:

⁹ Mɛ nɛ gu mezuk mɔ nɛ edjel bɔ. Gua náá, wɔ ɛ mot ekum. Mɛ nɛ gu mɛbhɛkel mɛ bot ɛ di eke náá, bɛ ɛ bot ɛ mbyak ɛYuda ɛ di ebyak wɔ ɔ. Bela náá, bɛ tok bot ɛ mbyak ɛYuda: bɛ ɛ bot ɛ zɛga Satan.

¹⁰ Nabem kɛɲ nɛ mezuk ee wɔ aaboma nɛ yɛ ɛ. Gwaka: Dim mot mɛkɔɲ ɛ waawa bin tɔ mɛbhɔwal, nyɛ waawa bɛtɛ nɛ bot pak'en e membok, bi ɛ waatiigaa edi mɛlu kam. Tin, dia sosoob kɛkum dwoo ɛsyee ɛ lɔ, ɛ di'enek, mɛ aadjɛ wɔ kɔtɔ duu e tsik na kɔm-kɔm.

¹¹ «Beta náá, mot di nɛ mɛlɔ ɔ, nyɛ gwak, sa Sisim di elɛɛ nɛ ezɛga mendjaala ɛ!

«Bot aakwak ɔ, bɛ aanàkwaakabaagwyɛ ngwyɛa sis.»

Mekana mɛ bot ɛ zɛga mendjaala ghaada Pɛɛlgham

¹² «Kwyla fofop ndjaa mendjaala ghaada Pɛɛlgham mekana náá:

«Mot di nɛ pɛl na wol-wol ɛ mbɔ ɔ lɛɛ ɛ:

¹³ Mɛ nɛ gu edi wɔ di ɔ: di Satan di ndiidel kɔ bóó mɛkoozi mɛ ɔ. Wɔ ɛ sosoob nɛ nam, wɔ ààpakat ɛdum ɛ kɔɲ ɛ lɔ nɛ nam, yɛ nakoozobɛ eghɛɲ Atipas mot nadi tsaa-sɛs yam tɔ esosoob nagóaa pɛ da len, edi Satan di ɔ.

¹⁴ Tin, mɛ ɛ nɛ dhiiti ba bɔɔ esonok di náá, mɛ aadul wɔ mɛlɔ ɛtɛp tak ɛ: tɔ zɛga mendjaala mɔ, wɔy ɛ nɛ bɛdhiiti bot ɛ di náá, bɛ ɛpedu mɛlyo mɛ Bhalaam ɔ. Bhalaam ɛ mot nadi ebesal mɛkoozi Bhalak náá, nyɛ laab bɔn ɛ Yisael ɛtɛp bɛ needɛ betit ɛ nakaa bɛnaghise yɛ ɛ ebuwa ɔ, nɛ edjaaz bɛ ɛ mɛzɔ.

¹⁵ Deenek, yɛ ɛ pɛ ɛ nɛ bɛdhiiti bot ɛ di náá, bɛ ɛpedu mɛlyo mɛ Nikolayit pɛ daa lɔ.

¹⁶ Swoola mɛfulu mɔ. Yɛ di ààbɛ deenek ɔ, mɛ aanàbɔya nɛ ezyɛ pɛ daa lɔ, da mɛ elumla nɛ bot binɔk nɛ pɛl di ewyis tɔ nuub'am ɛ.

¹⁷ «Beta náá, mot di nɛ mɛlɔ ɔ, nyɛ gwak, sa Sisim di elɛɛ nɛ ezɛga mendjaala ɛ!

«Nɛ bot ɛ aakwak ɔ, mɛ aadjɛ bɛ edee e syela di edjóaa Man ɛ. Mɛ waadjɛ mot nɛ mot ɛkok ɛ na puu. Pɛ kɔ ɛkok ɛ tak ɛ nɛ ekwyla din na bɛs bot di ààgu, yɛ di ààbɛ mot di ebela yɛ ɔ.»

Mekana mɛ bot ɛ zɛga mendjaala ghaada Tyatiid

¹⁸ «Kwyla fofop ndjaa mendjaala ghaada Tyatiid mekana náá:

«Mɔn ɛ Zɛɛb, mot mis mɛ di egel dáa boo ngel du ɔ, mot mɛko mɛ di tɔɔbelaa dáa gwooz tɔ boo du lɛɛ ɛ náá:

¹⁹ Mɛ nɛ gu mesa mɔ, nɛ kwylɔ, nɛ esosoob bɔ, mɛ nɛ gu ɛsa ɛ lɔ, zɛnɔ zii yɔ. Deenek, mɛ eezegu mos náá, mesa mɛ wɔ kadi esa mos'aak eedhaa yii mɛkɛn.

²⁰ Tin, mɛ ɛpekwyɛl ɛdul wɔ mɛlɔ: wɔ ɛpedjes Jezabel, moma di ekɔɔ bot ɔ, nyɛ di ngoolɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb. Mɛlyo mɛ ɛpɛsa ɛ náá, bot ɛ mesa mam wɔ zɛ, yɛ ɛ ɛpedjes bɛ náá, bɛ sa mɛzɔ nɛ ɛdɛ betit ɛ nakaa bɛnaghise ebuwa ɛ.

²¹ Mɛ eebet nyɛ ba mɔɔ pes ɛwala etɛɛ nɔ́á, nyɛ neeswoola mɛfulu. Tin, nyɛ ɔ́akwyl ɛkat mɛzɔ mɛ.

²² Etɛp tak ɛ di nɔ́á, mɛ aadum nyɛ si kɔ gorj mezuk. Mɛ waawa bot ɛ di egɛɛ sama nɛ nɛ ɛ sa mɛzɔ ɔ tɔ boɔ mezuk. Ye ɛ di nɔ́á, bɛ eeswoola mɛfulu mɔɔ da bɛ ɛ bet ɛdu ɛ nyɛ ɔɔ, mezuk mɛ tak aanɔ́bela bɛ.

²³ Mɛ waagɔ bɛdjekel bɛ. Tin, ezɛga mendjaala djas aagu nɔ́á, ye ɛ mam ɛ di egu esiiza nɛ mɛkwosak mɛ bot ɛ bɔs. Mɛ waawa mot nɛ mot efute e mɛsa mɛ nyɛ nasa ɛ.

²⁴ Yɛ kabɛ biyɔ bot ɛ zɛɛga mendjaala mɛ ghaada Tyatiid ɔ, biyɔ bot ɛ di ɔ́adu embee mɛlyo menek ɔ, biyɔ bot ɛ di ɔ́asanj egu ɛ sa di edjɔ́oaa “esa ɛ syela ɛ Satan ɔ” gwakeka sa mɛ di elɛɛ nɛ nen ɛ: mɛ ɔ́apabaadjɛ bin dhiiti ɛbɛp.

²⁵ Tin, sa bi zebela ɛ, mɛtka ye ghinj kɛkum ɛwala mɛ aazyɛ ɛ.

²⁶ «É di'enek, mot aakwak ɔ, mot aasa ɛkwosak ɛ lam kɛkum dwoɔ mɛsik ɔ, mɛ waadjɛ nyɛ ghwyil kɔ membyak djas.

²⁷ Nyɛ aadjɛɛd bɛ ɛ nɛ sek ghwooz, nyɛ waatwaal bɛ dɔ́a mɛbhe mɛ dyak.

²⁸ Saag'am ɛ nadjɛ mɛ ekukuma e tak. Mɛ waadjɛ nyɛ dɔɔ nɛ kwikwyen e mɛlem.

²⁹ «Beta nɔ́á, mot di nɛ mɛlo ɔ, nyɛ gwak, sa Sisim di elɛɛ nɛ ezɛga mendjaala ɛ!»

3

Mɛkana mɛ bot ɛ zɛɛga mendjaala ghaada Saad

¹ «Kwɔ́ala fɔfop ndjaa mendjaala ghaada Saad mɛkana nɔ́á:

«Mot di nɛ Sisim etɛn nɛ ebá ɛ Zɛɛb, nɛ ekwyikwyen etɛn nɛ ebá ɔ lɛɛ ɛ: Mɛ nɛ gu mɛsa mɔ, mɛ nɛ gu nɔ́á, wɔ ɛ nɛ dék dɔ́a mot di nɛ tsik ɔ, ghuna wɔ eezegwɛɛ.

² Dia ndjem, djɛa mɛghaaz nɛ sa lik tɔ lɔ ɛ, sa di ekunaa nɛ egwɛɛ ɛ. Etɛɛ nɔ́á, mɛ eebee nɔ́á, wɔ tok nɛ mbɛɛ mɛsa mɛ di enyɔ ɛ mis mɛ Zɛɛb'am ɛ.

³ Taala mɛlyo mɛ wɔ nazeɛbela ɛ, nɛ tyee wɔ nazegwak ɛ. Dia sosoob nɛ ye, da wɔ ɛ swoola mɛfulu mɔ. Tin, wɔ di ɔ́adi ndjem ɔɔ, wɔ aaseka mɛ pɛ daa lɔ ɛ zaka dɔ́a mot djii, wɔ ɔ́anakwaagu ɛwala ee mɛ aatuula ɛ.

⁴ E di'enek, ye ɛ nɛ bɛdhiiti bɔn ɛ nyoog pɛ ghaada Saad di nɔ́á, bɛ ɔ́apasa nɔ́á, ekaad bɔɔ ni mendi. E di'enek, bɛ ɛ bot ɛ di egoka nɛ ebɔt ekaad na puu, ɛtɛp bɛ neekɛ ngonj lɔɔg sama nɛ nam.

⁵ «Tin, mot aakwak ɔ, nyɛ waabɔt ekaad na puu. Tin, mɛ ɔ́anakwaadis din ɛ lɛ tɔ mɛkana mɛ tsik, mɛ waamyam ɛ mis mɛ Saag'am, nɛ ɛ mis mɛ efofop nɔ́á, nyɛ ɛ ngbam.

⁶ «Beta nɔ́á, mot di nɛ mɛlo ɔ, nyɛ gwak, sa Sisim di elɛɛ nɛ ezɛga mendjaala ɛ!»

Mɛkana mɛ bot ɛ zɛɛga mendjaala ghaada Filadhelfi

⁷ «Kwɔ́ala fɔfop ndjaa mendjaala ghaada Filadhelfi mɛkana nɔ́á:

«Mot eDɛɛ, mot etɛɛtɛɛ lɛɛ ɛ, nyɛ ɛ mot di nɛ sap ɛ mɛkoozi Dɛavid ɔ, ɛ ghɛnj nyɛ di edi ɛ, ye tok nɛ mot aadiyal, ɛ ghɛnj nyɛ di ediyal ɛ, ye tok nɛ mot aadii:

⁸ Mɛ nɛ gu mɛsa mɔ, sok bhwoob'ɔ mɛ eedii ɛbɛ ɛ ndjaa di nɔ́á, dhiiti mot tok nɛ ghwyil ediyal ɛ. Etɛɛ nɔ́á, wɔ tok nɛ ghwyil ɛbuɛpe, wɔ eelooba nɛ mɛkpa mam, wɔ ɔ́apaspɔnal mɛ.

⁹ Beeka sa mɛ aasa nɛ bot ɛ zɛɛga Satan ɛ, bot ɛ di ekɔɔ bot nɔ́á, bɛ ɛ bot ɛ mbyak eYuda ghuna bɛ tok bot ɛ mbyak eYuda ɔ: mɛ waupus bɛ nɛ bhel nɔ́á, bɛ zɛkwɛyit mɛbɔnj si mɛko mɔ ɛtɛp bɛ neegu nɔ́á, mɛ nɛ kwyl ɛ.

¹⁰ Dɔ́a ye di nɔ́á, wɔ eelooba nɛ ɛtinj ɛ ewa zii ɛ, mam pɛ ɛ mɛ waabaal wɔ ɛ ghɛnj mezuk aazyɛ kɔ eko ɛ bɔs ɛtɛp ewa bot tɔ mɛbhɔwal ɛ.

¹¹ Me moo aazyε. Baala enyɔɛpe sa wɔ di ne ye ε, etεε náá, mot needi ààdek kɔtɔ duu yɔ.

¹² «Mot aakwak o, me waasa náá, nye di egwyin to ndjaa Ze'eb'am, nye aanabaawis pe kel. Me waakwyal din e Ze'eb'am ko le, doo ne din e ghaada Ze'eb'am, Yeluzalem na bes di edus pe to gwoo pe daa Ze'eb'am e. Me waakwyal doo ne din e lam na bes pe ko le.

¹³ «Beta náá, mot di ne melo o, nye gwak, sa Sisim di ele ne ezega mendjaala
ε!»

Mekana me bot e zεεga mendjaala ghaada Laodhise

¹⁴ «Kwyla fofop ndjaa mendjaala ghaada Filadhelfi mekana náá:

«Mot di edjooaa Amén ə, sosoob tsaa-səs ə, etsɛɛtsɛ ə, mot mɛkɛn kə esa ee
Zɛɛb nakus kə bhwak ə lɛɛ ɛ:

¹⁵ Mε nε gu mesa mo, mε nε gu náá: Wə ààgoo, wə ààtela pe. Ye é pe di é di náá, wə epegoo nεghu wə epetela ɔɔ!

¹⁶ Tin, daa ye di naá, wə́ é pak megoó ne metela ε, wə́ ààgoó, wə́ ààtela, me
waago wə́ daa dhoo.

¹⁷ Wə ke é náá: “Mé é mot ekum, me moo é ne bεte ne mevu, me tok esaa dhiiti sonok.” E di'enek, wə ààgu mbi mot mezuk, mot mebəs, djel mot, mot edhim, mot eduuba wə di ε.

¹⁸ Dum ne tep tak e me di edje wo melyo naá, wo bom tete laod di naá, ye eezedisaa mendi ne du e pe daa lam. Deenek é wo aadi tete mot ekum. Da wo ebaabom ekaad e na puu, étep esel ben toto yo, étep wo needi aabe ne syen edi e ben toto. Wo é bom dao ne met me egwom e mis mo étep, wo neebaanyaa sok.

¹⁹ Mɛ nɛ biyɔ nɛ bot ɛ mɛ di ekwɛl ɔ, mɛ nɛ wa bɛ ɛ fɛŋ. Tin, wa lyem tɔ mɛsa. da wɔ ɛ swoola mɛfulu.

²⁰ Gwaka, mε eetyaa ε εbe ε ndjaa, mε epediig. Mot ε gwak gwood'am da nyε
ε dii εbe ε ndjan'ε oo, mε waani to ndjan'ε. Tin, mε waadε edee ε di wat bis nε
nε, nyey nε nam.

²¹ «É di'enek, mot aakwak ɔ, mɛ waasa náá, nyɛ di sama nɛ nam kɔ bóó mɛkoozi mam. Ye é dǎa mam, mɛ eekwak bhiɛ tak, mɛ eebe di sama nɛ Saag'am kɔ bóó mɛkoozi mɛ.

²² «Beta náá, mot di ne melo ɔ, nyɛ gwak, sa Sisim di elɛɛ ne ezɛɛga mendjaala
ɛ!»

4

Bot djas εpedjε duma nε Zεεb pε tɔ gwoo

¹ Bhii tak, dhiiti sonok naazetelaa mε, wə gwak mε zεbee dhiiti εbε ndjaa zokazεbenel pε tə gwoo.

Tin, gwood me nagwak elii ne nam sok ε, gwood nadi egek dāa tən ε, eezεke ne nam náá: «Byeta pe kak, me lyaal wə sa aatuula bhii tak ε.»

² Kaseka ε, Sisim éezεmet mε. Ye nabε é nε bóó mεkoozi pε tɔ gwoo, kɔ bóó tak ye nabε é nε mot ndiindil.

³ Mot nadi ndiindil kə bóó mekoozi tak ə, bhwoob'ε nadi ε ekasepe dāa mekok me metan di edjooaa yaspe ne saaldwan*ε. E di'enek, kə eko ε le nadi ε ne dhiya na kas-kas dāa ekok ε di edjooaa emelood† ε naatyε kə bóó mekoozi me tak.

⁴ E mengwoob me bóó mekoozi tak, ye nabe é ne bedhiiti mebhóó mekam-membá ne ená. Tin, kó mebhóó menek, bepaa mekam-membá ne ená nadi é

* **4:3** *yaspɛ nɛ saaldwan mɛkok mɛ metanj na tɔɔbelaa* † **4:3** *emelood ekok metanj di nɛ mɛdii na dhɔɔ*
dɔɔ mɛdii mɛ eka e kɔkɔ ɛ

mendiindel kɔ tak. Be nadi ɛ ne ekaad na puu ɛ menyel, ne ekɔtɔ beghen nasaa ne laɔd ɛ ɛ elo.

⁵ Mengwyes, bhyeed ne begheɛl eko nadi ewyis kɔ bɔɔ mekoozi menek. Sok bhwoob bɔɔ mekoozi, ye nabe ɛ ne elama eten ne ebá nadi egoo ɛlyelepe ɛ, mengel me elama binek ɛ eSisim eten ne ebá ɛ Zeeb.

⁶ Sok bhwoob bɔɔ mekoozi menek, ye nabe ɛ ne dhiiti sonok ekee boo dii mesɔn ɛ djhaazal dáa ekok ɛ metaadak, dáa ekok na dhyaaz-dhyaaz.

Tin, kuku bɔɔ mekoozi ne ɛ mengwoob me tak, ye nabe ɛ ne dhiiti membi me edjema ená di ne tsik ɔ. E menyel mɔɔ, ye nadi ɛ ne ebhum emis pe mebhwoob ne pe ekon bɔɔ.

⁷ Djema di ne tsik ɔ, yii meken pak'ɔɔ nadi enɔɔɛɛ ɛ ne boo ghee, yii bhɔɔba nadi enɔɔɛɛ ɛ ne mɔn ngɔmbɛ, yii elɛl, bhwoob'e nadi ɛ dáa yii mot, yii ená, nakadi enɔɔɛɛ ɛ ne bhyel ɛ pilal.

⁸ Pak edjema ená di ne tsik binɔk ɔ, ngɔt-ngɔt nadi ɛ ne mebhap eten ne wat, me nyel mɔɔ ne si mebhap mɔɔ nadi ɛ «kpeen» ne mis e tak. Tin, mwos ne pum be nadi edjeeb áawala náá:

«Dɛɛ, Dɛɛ, Dɛɛ,

Gheɛ Zeeb, Zeeb Mekake,

nyey ɛ nadi, nyey ɛ di, nyey ɛ di ezye!»

⁹ E mewala djas, edjema di ne tsik ɔ binɔk nadi edjeeb étep edje duma, ne duu, ne eghaapeɛ mot di ndiindil kɔ bɔɔ mekoozi ɔ, mot di ne tsik kɔm-kɔm sii ne kɔm ɔ,

¹⁰ bepaa mekam-membá ne ená naazeɛghaaga si, sok bhwoob mot di pe kɔ bɔɔ mekoozi ɔ, bhii tak be ezeɛkwyit meɔɔn mɔɔ si, sok bhwoob mot di ne tsik kɔm-kɔm sii ne kɔm ɔ. Be naadis ekɔtɔ beghen bɔɔ lɔo ye sok bhwoob bɔɔ mekoozi, bɔɔ eke náá:

¹¹ «Gheɛ, Zeeb'es, wɔy ɛ di egoka,

ne edjeaa duma, ne duu zenɔɔ mebwala,

eteɛ náá, wɔy ɛ nakus esonok djas,

esonok binek nakusaa ɛ, ɛ ekwosak ɛ lɔ!»

5

Mɔn bhata nyey ɛmet ɛ di egoka ne ɛdii ɛ mekana

¹ Bhii tak me eebee mekana wola dáa bum tɔ mbɔ mot nadi ndiindil kɔ bɔɔ mekoozi ɔ. Mekana me tak nabe ɛ ne ekwyla tɔ tak ne e ekon tak. Ye nabe ɛ tɔɔɔɔ, ne metuɔja eten ne ebá be nabek luk kɔ tak ɛ.

² Bhii tak, me eebaazebee dhiiti fofop na mebwala etuud ɛlyelepe náá: «Eze di egoka ne eko metuɔja nabekaa luk kɔ tak ɛ, da nyɛ dii mekana?»

³ Tin, ye nabe ɛ áabe ne mot pe tɔ gwɔo, ne pe kɔ bɔs, zenɔɔ si bɔs di ne ghwyil ɛdii mekana da laa ye.

⁴ E di'enek, me moo tin edje ebuɛpe etɛɛ náá, ye tok ne dhiiti mot nadi egoka ne ɛdii mekana menek da nyɛ ɛ laa ye.

⁵ Tin, wɔ gwak paa ngɔt zeke ne nam náá: «Sa wɔ áádje. Beɛa: Boo ghee bot ɛ mbyak eYuda, ngo nyɛeg mekoozi Dhavid, nyɛ eekwak, nyɛ ɛ di egoka ne ɛdii mekana me tsik ne eko metuɔja meten ne ebá binek.»

⁶ Bhii tak, me eezebee mɔn bhata ngɔt titel kuku ebwak pak bɔɔ mekoozi ne edjema ená di ne tsik ɔ, zenɔɔ bepaa nakaal be ɔ. Mɔn Bhata tak nadi ɛ tyee tit nagóaa étep buwa ɔ. Mɔn bhata tak nadi ɛ ne melak meten ne ebá, ne mis meten ne ebá. Mis meten ne ebá binek lyaal ɛ, esisim eten ne ebá Zeeb nazedhis kɔ eko ɛ bɔs djas ɛ.

⁷ Wɔ gwak Mɔn Bhata zetiila étep ezenɔɔ mekana nadi tɔ mbɔ e gheɛ e mot nadi ndiindil kɔ bɔɔ mekoozi ɔ.

⁸ E gheɲ nye nanɔɔ mekana ɛ, wɔ gwak edjema ená di ne tsik ɔ, ne bepaa mekam-membá ne ená zokazeghaaga si sok bhwoob ɛ Mɔn Bhata. Mot ne mot nabe é ne sandjo é mbo ne ebɛɛɛ nasaa ne ɔɔɔ ɛ «tɔɔɔ» ne bemananas di edjooaa ɔɔɔ ɛ. Bemananas menek é mendjaala me bot ɛ edee.

⁹ Tin, be nadi etii djeeb na bes náá:
«Wɔ goka é ne enɔɔ mekana, da wɔ é kɔ metunja nabekaa luk kɔ tak ɛ,
ete náá, wɔ naagóaa tyee buwa, ne ghiya yɔ, wɔ eepɛk bot étep Zeeb,
bot ɛ kyee mel djas, bot ɛ membyak djas, bot ɛ elii djas, ne bot ɛ medhik djas.
¹⁰ Wɔ eesa náá, be di eyon, be di beghaa ɛ Zeeb étep Zeeb'enaka,
be waakɔk kɔ ɛko ɛ bɔs djas.»

¹¹ Me nabaadi é me dinaa edjoak, wɔ gwak me zegwak gwood medhuu me efofop: Ye nabe é efofop medhuu-medhuu áábe ne dáa laa. Be nadi é é mengwoob me edjema ená di ne tsik ɔ, ne bepaa kii boma.

¹² Be nadi ekim elyɛɛpe náá:
«Mɔn Bhata nagóaa étep buwa ɔ, nye é di goka ne ebela,
mebwala, ne mevɔ, ne etsonj,
ne ghwyil, duu, ne duma ne esɛaa metel!»

¹³ Me naabaagwak esa djas di pe tɔ gwoo é, ne esa ee di kɔ bɔs é, ne esa di si bɔs é, ne yii di tɔ eboo dii mesɔn ɛ, esa e bhwak djas nadi edjeeb náá:
«Ne mot di ndiindil kɔ bɔɔ mekozi ɔ, dɔɔ ne mɔn bhata,
esɛaa metel, ne duu, duma, ne eghɛɲ di kɔm-kɔm sii ne kɔm!»

¹⁴ Tin, wɔ gwak edjema ená di ne tsik ɔ, zebɔɔza: «Amɛn». E di'enek, bepaa eezeghaaga, da kwɛɛt meɔɔɲ si étep eduwal ɛ Mɔn Bhata.

6

Mɔn bhata eekɔ metunja eten ne wat

¹ Bhii tak, me eezɛbee mɔn bhata e kɔ etunja meken tɔ metunja eten ne ebá be nabek luk kɔ tak ɛ. Me eezɛgwak djema ngɔt tɔ edjema ená di ne tsik ɔ é bam elyɛɛpe dáa ghɛl ɛko náá: «Dha!»

² Me eezɛbee dhiiti yaaga na puu. Mot nadi kɔ tak ɔ, nye nadi é ne bhan é mbo, be naadjɛ nye kɔtɔ begheɲ. Tin, nye eezɛtɔ dáa gheɲ mot, étep ebaakɛkwak kwaka sis.

³ E gheɲ mɔn bhata nakɔ etunja yii bhɔɔba nabekaa luk é tak ɛ, me eezɛgwak djema e bhɔɔba pak edjema ená di ne tsik ɔ, é ke náá: «Dha!»

⁴ Tin, dhiiti yaaga eezɛwɛɛɛ, nye nadi é tɔɔbelaa dáa du. Mot nadi kɔ tak ɔ, nye naadjɛaa eghɛɲ esaab egwyem nadi kɔ ɛko ɛ bɔs étep bot neegónɛl pak'ɔɔ ɛ. E di'enek, boɔ pel naadjɛaa nye.

⁵ E gheɲ mɔn bhata nakɔ etunja yii elɛl nabekaa luk é tak ɛ, me eezɛgwak djema yii elɛl pak edjema di ne tsik ɔ eezɛke: «Dha!» Bhii tak, me eezɛbee dhiiti yaaga na dhɔɔ é zye. Mot nadi kɔ tak ɔ nabe é ne sa be di etsel esonok ne ye ɛ é mbo.

⁶ Bhii tak, me naagwak tyee dhiiti gwood é gek pak edjema ená di ne tsik ɔ. Gwood tak nadi eke é: «Kilo wat ebhum e ble é ne efute e mɛsa me dwoɔ wat. Tin, ekilo elɛl ebhum be di edjoo ɔɔɔ é ne efute e mɛsa me dwoɔ wat. E di'enek, sa wɔ áapul mul ne menyok me vin.»

⁷ E gheɲ mɔn bhata nakɔ etunja yii ená nabekaa luk e tak ɛ, me eezɛgwak djema yii ená di ne tsik ɔ é ke náá: «Dha!»

⁸ Bhii tak, me eezɛbee dhiiti yaaga na dhɔɔ eke eka e kɔkɔ zesɔs ɛ. Mot nadi kɔ yaaga tak ɔ, din ɛ le nabe é «esye», deenek, zula bot ɛ zegwɛyɛ ɔ nadi edu nye pe bhis. Tin, ghwyil egó ɛ bot naadjɛaa be kɔ ba mɔn kyee bɔs étep be neegó bot ne pel. Be neegó bot ne pwom edee, ne egum zenɔɔ bɛtɛt be na nyan-nyan di kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ.

⁹ E gheɲ mɔn bhata nakɔ etunja yii eten nabekaa luk kɔ tak ɛ, mɛ eezɛbee si mesa ebuwa, esisim e bot ɛ nagɔaa e buwa etɛɛ bɛ nadi ɛ sosoob tɔ mekpa mɛ Zɛɛb nɛ ɛbaadi etsaa-sɛs e Zɛɛb.

¹⁰ Bɛ naazetsim ɛlyelepe: «Gheɲ mot eDɛɛ, mot eTɛsetɛ, wɔ aaboopɛɛ bot ɛ bɔs'ak den, ɛtɛp ɛwa bɛ ɛ feɲ etɛɛ nɔ́á, bɛ naagɔ bis?»

¹¹ E di'enek, bɛ naadjɛ mot nɛ mot pak'ɔɔ lɔbɔ na puu. Wɔ gwak nyɛ zɛke nɛ nɔ́ nɔ́á, bɛ pokogwaal ba mɔɔ ɛwala batsa, ɛtɛp ɛbwood nɔ́á bɛ bil metan mɛ bɔn nyɛɛg nɛ bot ɛ bɛ nɛ bɛ nɔ́ nadi esa mesa ɔ aagɔaa dɔ́a bɔɔ.

¹² Bhii tak, mɛ eezɛbee mɔn bhata zɛkɔ etunja eten nɛ wat bɛ nabɛk luk kɔ tak ɛ. Tin, wɔ gwak bɔs zɛdeegel ɛlyelepe. E di'enek, gwyɛs moo ɛ «suut» dɔ́a kaad mot di nɛ pil ɛ. Tin, ngɔn moo ɛ tɔɔbelaa dɔ́a ghiya.

¹³ Wɔ gwak ekwyikwyɛn di pɛ tɔ gwoo ɔ, zɛkwyit pɛ kɔ bɔs ɛkɛɛ ebhum le fiigh di ekwyit e bɔs nɛ ghuu ye di nɔ́á ááwoozal ɛ.

¹⁴ Tin, gwoo naazɛwol nyel dɔ́a bɛ dyebawol bum ɛ. Mɛtsok djas nɛ eghola djas naadisaa ɛ edi nadidi ɔ.

¹⁵ Bɛmekoozi, eboo ekukuma, ekukuma esodja, bɛkum ɛ bot, bot ɛ di nɛ mɛbwala ɔ, nɛ ekwom e bot zɛnɔ esɛɲɛle e bot, bɔɔ djas naakesɔwa tɔ eboo ghu mekok pak mɛtsok nɛ si ebat e mekok.

¹⁶ Tin, bɛ nadi eke nɛ mɛtsok nɛ ebat mekok nɔ́á: «Bilaka kɔ les, syelka bis ɛtɛp bis beedi ɛtsetaɛpe nɛ mot di pɛ kɔ bɔ́ɔ mekoozi ɔ, ɛtsetaɛpe nɛ ɛbuk ɛ mɔn bhata.

¹⁷ Etɛɛ nɔ́á, boo dwoo ɛbuk ɛ lɔɔ eezekum. Tin, ɛzɛ aakopyet?»

7

Geka Zɛɛb kɔ bot ɛ mesa mɛ

¹ Bhii tak, mɛ naazɛbee efofop ená metetel ɛ etuma ená yii bɔs. Deenek, bɛ nadi esa nɔ́á, epup nadi edus pɛ edum e bɔs ɛ di ááɔupal kɔ ɛko ɛ bɔs, ááɔupal kɔ boo dii mɛsɔn nɛghu, ɛdeeg-deegak le wat.

² Bhii tak, mɛ naabee dhiiti fofop ɛ dus pɛ kyee ɛdjem ɛ dwoo. E mbo'ɛ, nyɛ nadi emɛt geka Zɛɛb mot di nɛ tsik ɔ. Wɔ gwak, nyɛ zɛbam ɛlyelepe nɛ efofop ená binɔk, bot ɛ Zɛɛb nadjɛ bɛ ghwyil ɛtɛp esa ɛbiyo kɔ bɔs nɛ tɔ boo dii mɛsɔn ɔ nɔ́á:

³ «Sa bi ááleesa sa ɛbiyo kɔ ɛko ɛ bɔs, nɛ tɔ boo dii mɛsɔn, nɛghu ɛ le wat esok nɛ mena nɛ waka geka kɔ bhata bhwoob bot ɛ mesa ɛ Zɛɛb'enaka.»

⁴ Bhii tak mɛ naazɛgwak metan mɛ bot ɛ nabela geka Zɛɛb ɛ bhata bhwoob'ɔ. Ye nabe ɛ bot bemil dhet nɛ bemil mekam-mená nɛ ená, tɔ bot ɛ mbyak bɔn Yisalaɛl djas.

⁵ Tin, geka yenek nasaa ɛ:

tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bil del ɛ Yuda,

tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bil del ɛ Lubɛn,

tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bil del ɛ Ghaad,

⁶ tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bidɛl ɛ Aɛɛɛd,

tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bidɛl ɛ Neftali,

tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bidɛl ɛ Manase,

⁷ tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bidɛl ɛ Simeyɔn,

tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bidɛl ɛ Levi,

tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bidɛl ɛ Isakaad,

⁸ tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bidɛl ɛ Zabulon,

tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bidɛl ɛ Zozɛf,

tɔ bot bemil kam nɛ bemil ɛbá (12 000) tɔ bidɛl ɛ Bɛɛzame.

Zukamwaa nɛ mot sok bɔ́ɔ mekoozi

⁹ Bhii tak, me naazebee zukamwaa ne mot metan me wat di naá, mot tok ne ghwyil elan ɛ. Ye nabe é, bot ɛ mædhik djas, bot ɛ membyak djas, bot ɛ bhwak djas, zenəɔ bot ɛ elii djas. Deenek, be nadi é metetel sok bóó mekoozi, sok bhwoob ɛ Mən bhata. Bəɔ djas nabot ɛ eləbɔ e na puu ne elɛe mæbhi é mæmbɔ.

¹⁰ Be nadi etsim elyelepe naá: «Tsik dus é pe daa Zeeb'enaka, mot di kə bóó mekoozi ɔ, ne mən bhata.»

¹¹ E mengwoob me bóó mekoozi ye nadi é ne edjema ená di ne tsik ɔ, bhii tak bepaa zenəɔ efofop djas. Bəɔ djas naazekwyit mæboŋ bhwoob si sok bóó mekoozi étep eduwal ɛ Zeeb.

¹² Bəɔ eke:

«Amən! Beta naá, eduwal, ne duma,
ne etsoŋ, ne ebulal ɛ bhəɔ,
ne duu, ne mæbwala, ne ghwyil,
di ne Zeeb'enaka kəm-kəm sii ne kəm! Amən!»

¹³ Ngot tɔ bepaa eezɛdji me: «Bot ɛ zebot eləbɔ na puu binək é beze? Be dus paa?»

¹⁴ Me eezəbɔɔza: «Ye é wəy é di egu, Gheŋ'am!» Wə gwak, nye eezɛke ne nam: «Ye é bot ɛ naboma ne ebɔɔ metiga ɔ. Be naagwyil eləbɔ bəɔ ne esa naá, ye pum ne ghiya mən bhata.»

¹⁵ Dum ne tep tak ɛ, be di metetel sok bóó mekoozi ɛ Zeeb, tɔ eduwal nye mwos ne pum tɔ ndjaa Zeeb. Tin, mot di ndiindel kə bóó mekoozi ɔ, nyey nye ɛmet waabaal be tɔ ndjaa Zeeb tak.

¹⁶ Deenek, be aanəbaagwak za ne gwyes medii. Be aanəbaagwak mekas me gwyes, aagwak-gwakak belaa.

¹⁷ Eteɛ naá, mən bhata di kuku bóó mekoozi ɔ, nye waabaal be dāa mot di ebaal ebhata ɛ. Tin, nye waadjɛed be tɔ esəɔgo di edje tsik ɛ. E di'enek, Zeeb nye ɛmet waasunjal be menjal é mis.

8

Mən bhata eekə etuŋa yii eten ne eba

¹ E gheŋ Mən bhata nakə etuŋa yii eten ne eba nabekaa luk kə tak ɛ, wə gwak bhwak zɛdi «kup» tɔ gwoo tyee di məɔ pes ewala.

² Tin, me eezəbee efofop eten ne eba metetel sok bhwoob ɛ Zeeb. Be naazɛdje be etəŋ eten ne eba.

³ Dhiiti fofop eezɛtyaa engwoob mesa ebuwa, nye nadi é ne məɔ buku nasaa ne ləɔd étep edik əɔsɔ* di ewyisal mbɛɛ menuub ɛ. Be eezɛdje nye bɛte ne əɔsɔ étep nye neeka ye ləɔg wat ne mendjaala me bot ɛ Zeeb e Zeeb, kə mesa ebuwa nasaa ne ləɔd di sok bhwoob bóó mekoozi ɛ.

⁴ E di'enek, eguluk ndika əɔsɔ fofop dik ɛ, nadi edus tɔ mbo'e byet sok bhwood Zeeb dəɔ ne mendjaala me bot ɛ Zeeb e Zeeb.

⁵ Tin, wə gwak fofop zenəɔ məɔ loŋo be di edik be menanas ne ye ɛ. Nye eezelwoodal ye ne du nye nanəɔ kə mesa ebuwa ɛ, nye eezemwas ye kə eko ɛ bəs. Wə gwak, ghel eko zebam, bhyeed gek, mengwyes gwyes, bəs dheegel.

Efofop end meken epeləɔ təŋ

⁶ Tin, efofop eten ne eba nadi ne etəŋ eten ne eba ɔ, nadi ekomsa étep eləɔ etəŋ.

⁷ Tin, fofop meken eezeləɔ təŋ. Wə gwak, bhi bɛte ne metaadak ne du puuza ne ghiya zenəɔ kə eko ɛ bəs. Kyee wat mekɛɛ melel bəs ne bim ele, zenəɔ eka e bes djas naazɛdyak.

* 8:3 əɔsɔ puuza epək ele ne dhiiti eka nadi edikaa étep edje mbɛɛ menuub ɛ

⁸ Bhii tak, fofop yii ebá eezeləə tən. Dhiiti sonok tyee boo etsok nə ngel é tak naazəghaaga tə boo dii məsən. Wə gwak kyee wat məkəe mələl mə boo dii məsən zokazəliiza ghiya.

⁹ E di'enek, wə gwak ədhuu wat tə mədhuu mələl mə edjema djas nadi nə tsik tə boo dii məsən ə zokazəgwyə. Dəə nə kyee ədhuu wat tə mədhuu mələl mə məsuwa nadi kə boo dii məsən ə zokazətwaalel.

¹⁰ Fofop yii eləl naazeləə tən, wə gwak boo kwyikwyen zədus pə əko, bil pə si. Kwyikwyen tak nadi egel dāa boo ngel lama. Ye nadus é pə əko, wə gwak ye zəkwyit tə kyee wat eboo mədhii tə ekyee eləl dəə nə tə esəəgə.

¹¹ Din é kwyikwyen tak nabe é Abset†. Kyee wat mədhii tə ekyee eləl moo tin əgwyeepe. E di'enek, bətə nə bot é nade mədii mə tak ə naagwyə, etəe nāa mədii mə tak nabe é ye moo nə sa di egó bot é tə tak.

¹² Fofop yii ená eezeləə tən. Wə gwak ye zənyunə e kyee wat tə ekyee eləl e gwyə, nə kyee wat tə ekyee eləl ngən, baazənəə kyee wat tə ekyee eləl ekwyikwyen. Tin, Ye zəgwyiid, mwos tokapə nə kyee wat tə ekyee eləl e məkas mə, pum pə tokapə nə kyee wat tə ekyee eləl e məgwyiid mə.

¹³ Tin, mə eebaazəgwyák, mə eebəe é bhyel wat é pilal pə əko, mə eegwak nyə ekim əlyeləpe: «Ha mezuk! Ha mezuk! Ha mezuk nə bot é bəs, é ghen efəfop eləl kalik ə aaləə yəbə etən é!»

9

¹ Fofop yii etən eeləə yə tən. Mə eezəbee é kwyikwyen wat edus pə tə əko kwyit é bəs. Kwyikwyen tak eedjəaa sap boo guk na dim-dim di āābə nə əsik é.

² Kwyikwyen tak eezədii boo guk na dim-dim di āābə nə əsik é, wə gwak eguluk etim tə tak. Eguluk tak nəjel é nə eguluk e boo du na bək-bək. Wə gwak gwyə nə pup zəgwyiid nə eguluk binek.

³ Etsemaaka naazəwyis tə eguluk binek, wə gwak bə zədjaadla kə bəs djas. Bə naadjeaa məbwala mə di enəjel nə yii ebaaləl é.

⁴ Deenek, bə naalu bə nāá, bə nasaab eka nə ele, āasaab-saabak bədhiiti məbhək. Tin, bə goka nə ezosa əbiyo é nə bot é di āābə nə geka Zəeb kə ebhata-bhwoob bəə ə.

⁵ Ye āapadjeaa bə ze nāá, bə gó bot góak, bə zotiig bə bəngən etən. Tin, mezuk mə etsemaaka binək aasa nə bot é bəs ə, yə aakpaa dāa məpkaa mə ebaaləl di ekwaal mot é.

⁶ E məlu menək, bot é waasaa əsyee, əsyee aanəkwaazye. Bə waakwyəl nāá, bə gwyə, tin, əsyee é waakaab bə.

⁷ Etsemaaka binək nadi é dāa əyaaga zekomsa étəp ekelumla dēeb é. Elo bəə nadi é nə ekətə bəghen nasaa nə ləəd é, məbhwoob məə nadi é dāa yii ebət.

⁸ Bhoo elo bəə nadi é dāa yii boa, mədje məə nakadi é dāa mədje mə bəghee.

⁹ Ebət bəə nadi é dāa ghun ghwooz. Ghuula məbhəp məə nadi é dāa ghuula embem e yaaga di kelumla dēeb é.

¹⁰ Etsemaaka binək nabe é nə məkəez nə bəə məgək é tak dāa ebaaləl. Bə belə məbwala mə əzuk é bot tə bəngən etən é nə məkəez menək.

¹¹ Məkoozi məə é fofop nadjeaa guk na dim-dim ə. Tə lii Ebhele, bə djoo nyə é Abadən, tə lii Ghelek bə djoo nyə é Apolyən, ye kwyəl eləe é «mot di epul ə».

¹² Mezuk mə məken eezedhaa. Bhii tak, ye é nə dhiiti mezuk məmbá di ebaazye é.

¹³ Bhii tak, fofop yii etən nə wat eləə yə tən. Mə eezəgwak gwood wat edus pə tə etuma ená yii mesa ebuwa nasaəl nə ləəd yii di sok bhwoob Zəeb é.

† 8:11 Abset ye é din é eka na gwyee-gwyee

14 Tin, gwood'enek eezɛke nɛ fofop yii etɛn nɛ wat nadi emet tɔŋ ɔ náá: «Tiia efofop ená di kɔla engwoob boo soob na djato-djato di edjɔɔaa Efatat ɛ.»

15 E di'enek, bɛ eezɛbet efofop ená nadi bɛ moo babeega étɛp ɛwala elenek, étɛp dwoɔ elenek, étɛp ngɔn'enek, étɛp mbu yenek, étɛp bɛ nɛekɛgɔ edhuu ɛ bot wat tɔ mɛdhuu mɛlɛl nadi kɔ ɛko ɛ bɔs ɔ.

16 Bɛ naalɛɛ mɛ mɛtan mɛ esodja bɔɔ di elumla dɛɛb kɔ eyaaga ɔ, mɛ nagwak ɛ náá, bɛ nabe ɛ emiliyɔŋ bɛdhet ɛbá.

17 Beeka dáa mɛ nabee eyaaga nɛ esodja bɔɔ di elumla dɛɛb kɔ tak ɔ tɔ dhyam: bɛ nabɔt ɛ eghun na tɔɔbelaa dáa du, dhɔɔ dáa ɛkok ɛ mɛtan di edjɔɔaa safid ɛ, ndjemlaa dáa dhiiti mbi mɛsii mɛ na goo-goo* di edjɔɔaa sufɛɛ. Elo eyaaga tak nadi ɛ dáa elo eboo bɛghee. Enuub bɔɔ wyisal ɛ du nɛ eguluk dɔɔ nɛ mɛsii mɛ na goo-goo.

18 Du, eguluk, nɛ mɛsii mɛ na goo-goo, di ewyis tɔ enuub eyaaga ɛ, eboo mezuk mɛlɛl nagɔ edhuu wat tɔ mɛdhuu mɛlɛl mɛ bot ɛ bɔs.

19 Etɛɛ náá, mɛbwala mɛ eyaaga ɛ tɔ enuub bɔɔ, nɛ tɔ mɛkɛɛz mɔɔ. Mɛkɛɛz mɔɔ ɛ dáa bɛnyɔ. Mɛkɛɛz mɔɔ tak ɛ nɛ elo étɛp ezuk ɛ bot.

20 Tin, bot ɛ nadi áagwyɛ nɛ mezuk'enek ɔ nabe ɛ áaswoola mɛfulu mɔɔ. Bɛ nadi eduduwal embee esisim, nɛ bɛnaghise, yii bɔɔ bɛmet nalul nɛ lɔɔd, nɛ gwooz di elulaa epata, nɛ gwooz di edjɔɔaa bhlɔɔz nɛghu le, esa di náá, ye tok nɛ ghwyil ebee, áagwak, áakɛ ɛ.

21 Bɛ nabe ɛ áakat ɛgɔ ɛ bot, esa bɛ mɛsimba, esa mɛzɔ nɛ ɛdji.

10

Fofop nɛ mɔɔ mɛkana mbek

1 Bhii tak mɛ eezɛbee dhiiti fofop na mɛbwala dhaa nyel esul tɔ gwoo. Eguud naabutal nyɛ dáa kaad. Tin, dhiya nadii nyɛ ɛ lo. Bhwoob'ɛ nadi ekas dáa gwyɛs, mɛko nadi ɛ elyɛɛpe dáa mɛgwyiŋ, ekas dáa ngel du.

2 Tɔ mbo'ɛ, nyɛ nadi ɛ nɛ mɔɔ mɛkana mbek, nyɛ naakel kɔ eghɛŋ bɛ kɔ boo dii mɛsɔn, kɔ ɛ myɛl ɛ lɛ kɔ bɔs.

3 Tin, nyɛ naazekim elyɛɛpe dáa ghee di ekɛɛd ɛ. Bhii nyɛ nakim ɛ, wɔ gwak bham bɛghɛl ɛko etɛn nɛ ebá zokazɛgek.

4 Bhii bham bɛghɛl ɛko, mɛ nadi ekwyɛl ekwyal sa bham bɛghɛl ɛko nadi elii ɛ. Mɛ eezɛgwak dhiiti gwood tɔ gwoo eke: «Syela sa bham bɛghɛl ɛko ɛ ten nɛ ɛbá binek lɛɛ wɔ ɛ, sa wɔ áakwyal yɛ.»

5 Wɔ gwak fofop mɛ nabee tetel kɔ boo dii mɛsɔn, nɛ kɔ bɔs ɛ, zɛben mbo eghɛŋ bɛ pɛ ɛko,

6 tin, nyɛ eezɛtuwal myɔŋ nɛ mɛsɔŋ nɛ din ɛ Zɛɛb mot di kɔm-kɔm sii nɛ kɔm ɔ, mot nakus gwoo nɛ bɔs, nɛ boo dii mɛsɔn, nɛ esa djas di kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ. Fofop eezɛke: «Ƴwala ɛ tak áakabɔya!»

7 Tin, dwoɔ bot aagwak fofop yii etɛn nɛ ebá elɔɔ yɛ tɔŋ ɛ, esa Zɛɛb nasyel nɛ bot ɛ bɔs ɛ waanyɛn popoopwon. Yɛ aasaɛl dáa nyɛ naloolɛɛ bot ɛ mɛsa mɛ, bɛngoolɛ ɛ mɛkpa ɛ.

8 Bhii tak, mɛ eebaagwak gwood mɛ nagwak edus tɔ gwoo ɛ, yɛ eebaazɛlii nɛ nam liia sis: «Tɔ́a, kɛnɔɔ mɔɔ mɛkana di mbek tɔ mbo ɛ fofop di tetel kɔ boo dii mɛsɔn, nɛ kɔ bɔs ɛ.»

9 Mɛ naazɛtiila pɛ daa fofop, mɛ eezɛke nɛ nɛ náá, nyɛ djɛ mɛ mɔɔ mɛkana. Nyɛ nɛ nam náá: «Nɔŋa yɛ, da wɔ ɛ dɛ, yɛ ɛ waagwyɛe wɔ tɔ mɔ, tin, yɛ waases wɔ tɔ nuub dáa ego.»

* 9:17 dhiiti mbi mɛsii mɛ na goo-goo mɛsii mɛ tak djɔɔaa ɛ sufɛɛ

¹⁰ Mε eezɛnɔɔ mɔɔ mɛkana nadi tɔ mbɔ fofop ε, dε yε. Meses mε tak tɔ nuub'am nadi ε dɔa ego. Tin, dɔa mε namin yε ε, ye nabε ε ye moo εgwyeepe tɔ m'am.

¹¹ Bhii tak, nyε eeaaazεke nε nam: «Ye goka ε wɔ baagoola goola sis dɔa ngooel-mεkpa ε Zεeb, sa Zεeb nakek nε betε nε ekyee mεdhik, membyak, zεnɔɔ elli nε bεmekoozi ε.»

11

Betyaases εba

¹ Bhii tak, wɔ gwak bε zedje mε le ghwaazok di egekaa mεdjaa mε esonok nε yε ε, enɔjel ε nε mɔɔ bil le. E di'enek, bε eezεke nε nam: «Wyla, Tɔa kegek mεdjaa mε di e dεε e Zεeb, dɔɔ nε mesa ebuwa, da wɔ ε laa metanj mε bot ε di eduwal Zεeb ɔ.

² Tin, da wɔ ε bet εbεsεε mεken kok ndjaa Zεeb, ààgek yε, etεε nɔá, bε naazedje yε nε bot ε membyak mesis. Bot aasaab dék ghaada na dεε bengon mεkam-mená nε ebá ɔ (42).

³ Mε waadhɛs betyaases bam bebá, bε waabot ε ekaad e pil. Bε waagoola bhaadal dus pε daa Zεeb ε melu mil nε bedhet ebá nε melu mεkam-meten nε kam wat (1 260).»

⁴ Betyaases binɔk bebá lyaal ε, ele e oliv ebá, nε sa di ekelaa elama ε ebá sok bhwoob Ghεj na kuma bɔs ε.

⁵ Mot εkwyel esa bε ebiyo ɔɔ, du ε waawɛis tɔ enuub bɔɔ, yε ε dik bot ε mεbhuka mɔɔ. Ye ε deenek ε bot aakwyel esa bε ebiyo ɔ aagwyε.

⁶ E ghεj bε aadi ege-goola bhaadal dus pε daa Zεeb ε, betyaases binɔk ε nε ghwyil ebe bhi ε melu mε bε aadi egoola bhaadal Zεeb ε. Bε ε nε ghwyil elli mεdii zye ghiya. Bε ε nε ghwyil esa nɔá, bhwak djas ni tɔ membi mε eboo mezuk djas esok nε esok dɔa elyem bɔɔ di ekwos ε.

⁷ Tin, ε ghεj bε aasilal egoola bhaadal yɔɔ ε, tit di ewɛis tɔ boo guk na dim-dim di ààbε esik ɔ waalumla dεeb nε nɔɔ. Nyε waakwak bε, nyε waagɔ bε.

⁸ Myonj mɔɔ waakaa ε di bot djas di esεega tɔ boo ghaada ɔ, di Ghεj'ɔɔ nabemaa kɔ melaaba ɔ. E mis ε Zεeb, di yenek lyaal ε ghaada «Sodɔm» nε kyee dik «Ezipte».

⁹ Bot ε bɔs djas, bot ε membyak djas, nε bot ε elli djas dɔɔ nε bot ε mεdhik djas ε waabee myonj mɔɔ melu mεlε nε pes. Tin, bε aanàmyaal nɔá, myonj mɔɔ kεwaa tɔ evit*.

¹⁰ Bot ε di kɔ εko ε bɔs ε waamyaala nε εsyee ε lɔɔ, bε aadi ε tɔ ebyonj, bε waapekel pak'ɔɔ, etεε nɔá, bengooel ε mεkpa ε Zεeb bebá binɔk naadyee-baazuk bot.

¹¹ Tin, bhii melu mεlεl menek nε pes, eswos e tsik eezεdus pε daa Zεeb ni tɔ lɔɔ. Wɔ gwak bε zεwyel tyaa metetel, tin, bwɔɔ naazεmet bot ε nadi ebee bε ɔ elyεlεpe.

¹² Bengooel ε mεkpa ε Zεeb bebá binɔk naazεgwak dhiiti boo gwood ebam pε tɔ gwɔɔ: «Goka wak!», bε naabyet tɔ tɔ gwɔɔ tɔ eguud, ε mis mε bot ε mεbhuka mɔɔ.

¹³ E di'enek, wɔ gwak bɔs zedheegel elyεlεpe. Kyee wat tɔ ekyee kam e ghaada zokazεbik. Bot bεmil eten nε bεmil ebá (7 000) zokagwyε nε kuukuu bɔs nadheegel ε. Bwɔɔ naazesa bot ε natsak ɔ, ε di'enek, bε naazedje duu nε Zεeb mot di tɔ gwɔɔ ɔ.

¹⁴ Mezuk mε bhɔɔba eedhaa, tin, mezuk mε elεl moo aakan.

Tɔjyii eten nε eba

* 11:9 kεwaa tɔ evit mevit mɔɔ nadidi ε, tɔ gu ekok kpaka

¹⁵ Tin, fofop yii eten ne ebá eezelɔɔ yɛ tɔŋ. Eboo bhyeed eezegɛk ɛlyelɛpɛ tɔ gwoo eke náá: «Eyon bɔs'ak moo é yii Gheŋ'es, ne Mesia me. Nyɛ waakɔk kɔ bɔs kɔm-kɔm sii ne kɔm!»

¹⁶ Tin, bepaa mekam-membá ne ená, nadi mendiidel kɔ mebhóó me ekukuma bɔɔ sok bhwoob ɛ Zeeb ɔ, be eezeghaaga bhwoob si, da be é zekwyit mebon si étep duwal Zeeb,

¹⁷ bɔɔ ne ne náá:

«Gheŋ Zeeb mekake,
wɔy mot di ɔ, wɔy mot nadi ɔ,
bis epeghaapɛ wɔ, etɛɛ náá, wɔ eesa ne mebwala mɔ náá,
wɔ kɔk kɔ eyon'elɔ».

¹⁸ Bot ɛ medhik naapkaa mebuk,
nenak, ye é ɛbuk ɛ lɔ ɛ kadi enyen.

Ɔwala ɛpɛɛ bot ɛ nazegwye ɔ eezedjala,
ye é ɛwala ɛ waadjɛ bot ɛ mesa mɔ, bengoolɛ ɛ mekpa ɛ Zeeb efute ɛ,
ne bot ɛ di elooba ne nɔ ɔ zenɔɔ bot ɛ di bɔ ɔ,
ye nakoozodi bot ɛ mbyok ne bot ɛ di àadi bot ɛ mbyok ɔ.
Ɔwala esaab bɔs étep bot di esaab yɛ ɔ, ye eedjaala!

¹⁹ Wɔ gwak, di e deɛ ɛ Zeeb zɛbeŋɛl tɔ gwoo tin, tot ebheŋ zokatuula. Menges, bhyeed, bham ghel eko, bɔs dheegel zenɔɔ bhi boo metaadak.

12

Moma be dhalagɔŋ

¹ Boo ndem wat naazetuula tɔ gwoo: dhiiti moma naabɔt gwyes é nyel dáa kaad, ngɔn nabe é si meko me, nyɛ nadi é ne kɔtɔ beghen na ekwyikwyen kam ne bebá kɔ lɔ.

² Nyɛ nadi é ne ɛbum. Tin, ebɛl nadi esa náá, nyɛ tsim ɛlyelɛpɛ.

³ Tin, wɔ gwak dhiiti ndem sis baazetuula tɔ gwoo, ye nabɛ é boo dhalagɔŋ* na tɔbelaa dáa du. Nyɛ nadi é ne elo eten ne ebá, ne melak kam. Tin, kɔ elo eten ne ebá binek, ye nadi é ne ekɔtɔ beghen eten ne ebá.

⁴ Deenek, ekɛɛɛ ɛ lɛ nadi ewaabal ɛdhuu ɛ ekwyikwyen wat tɔ medhuu melɛl nadi tɔ gwoo ɔ, wɔ gwak ye mwas be kɔ bɔs. Dhaalagɔŋ tak natyar ɛ sok bhwoob moma nadi ekwyɛl ebya ɔ, étep nyɛ needɛ mɔn tak é gheŋ nyɛ aabyel ɛ.

⁵ Tin, moma tak naazebya mɔn motom. Mɔn tak é waadjɛɛd bot ɛ membyak djas ne sek ghwooz. Mɔn tak naazebyet tɔ pɛ daa Zeeb, pɛ bóó mekoozi me di ɛ.

⁶ Yɛ kabɛ moma ɔɔ, nyɛ naazeakaab tɔ, pɛ kyee dik besye di àabɛ ne medii ɛ, pɛ pak Zeeb nazekoobal nyɛ di ɛ, étep nyɛ needjeaa edee melu mil wat ne melu bedhet ebá ne mekam-metan ne kam wat (1 260).

⁷ Bhii tak, tuub naazɛduel tɔ gwoo. Kukuma efofop Mesɛl ne efofop be naaduu ne dhaalagɔŋ. Tin, dhaalagɔŋ naabaangamela pɛ yɛ kyee ne be efofop.

⁸ Tin, ye nabɛ é be naakwak dhaalagɔŋ be ne efofop be. Be nabɛ é àakabɛ ne di ɛdi tɔ gwoo.

⁹ Tin, boo dhalagɔŋ naazyegelaa mwasaa pɛ si. Ye é nyɛy é di nyɔ na mwa. Nyɛy é di edjóaa dim neghu Satan mot di esa náá bot ɛ bɔs wo ze ɔ. Be naazemwas nyɛ be ne efofop be kɔ eko ɛ bɔs.

¹⁰ Bhii tak, me eezegwak gwood wat ekim ɛlyelɛpɛ tɔ gwoo, eke náá: «Nenak, ye moo é ɛwala ɛ Zeeb di etsik bot ɛ! Nenak, Zeeb'enaka eelyaal mebwala me,

* **12:3 dhalagɔŋ** é gheŋ na mwa, dhalagɔŋ nabe é boo tit di esa bot ekɛɛɛ é mis ɛ.

nye eesa náá, εyon ε le di. Nenak, mekoozi me é to membo ε Mesia. Etee náá, nye naazedis mot di epit bən nyeeg bina mwos ne pum to gwoo o, mwas nye pe si.

¹¹ Bən nyeeg bena eekwak nye dum ne ghiya mən bhata ne mekpa me be di egoola ε. Be nabe é áakwyeeeg menyel mao, be naamyam egel menyel mao.

¹² Etep tak ε di náá, dika to memyaala, woy gwoo ne biyo bot ε di to gwoo o! Ye kabe woy bos ne boo dii mesən o, kpaá-ghon ne nen! Dim moo é kə len, ne ebuk dhaa tye, etee náá, nye ne gu náá, melu me kə eko ε bos kalik é batsa!»

¹³ Dáa dhalaghon nabee náá, nye naazyeeegela, mwasaa kə eko ε bos ε, wə gwak nye zedu moma nabya mən motom o.

¹⁴ Tin, moma naazedjeaa eboo mebhap membá yii bhyel. Ye nabe é étep nye neepilal, kekum edi be nazekobal nye ye ε pe kyee dik besye di áabe ne medii ε. E di nye aadjeaa edee membu melé ne pes áakuna ne nyo o.

¹⁵ Wə gwak nyo tak zego dhoo medii ne medii ebupe dáa dii djaa bhii kon moma yenək étep moma neewo to medii me tak.

¹⁶ Tin, wə gwak, bos zokazyε zetsik moma. Bos eezεbeε nuub, min betε ne medii me dhalaghon nago to nuub'ε djas.

¹⁷ Tin, dhalaghon nazεpkaa ebuk ne moma, wə gwak, nye zetó kelumla deeb ne bedhiiti bən moma di elooba ne metin ε Zεeb, ne edi ε sosoob ne etseetse ε bhaadal ε Yezu o.

¹⁸ E di'enek, dhalaghon nazetó ketyaa ε ngwoob besye boo dii mesən.

13

Betit ebá

¹ Bhii tak, me eezεbee dhiiti tit wat é wysi to boo dii mesən. Nye nadi é ne melak kam, ne elo eten ne ebá. Kə melak kam yenek, ye nabe é ne ekoto begheη kə tak. Pe kə elo binek, ye nabaadi é ne ekwyla e min di enyek Zεeb ε.

² Tit me nabee é nadi enoηel ne ghee, meko me nadi é, dáa meko me tit di edjooaa ulse ε, nuub'ε kadi é dáa yii boo ghee. Dhalaghon* naazedje tit'enək mebwala me, ne bóo mekoozi me zenoo boo eghen be.

³ Lo wat to elo e tit'enək nadi é ne pyon kεε be naabi nye dhaa tye, sa ekunaa ne esyee. Tin, pyon tak naazegel. Deenek, bhwak djas naadyeebamyaala ne ne, wə gwaa, be du nye.

⁴ Tin, bot djas nabe é be moo eduwal dhalaghon, etee náá, nye naadje eghen ne tit. Bot djas nabaadi eduwal tit, boó náá: «Ye é εze di enoηel ne tit, εze di ne ghwyil elumla deeb ne ne?»

⁵ Tit naabela ghwyil ewyisal mekpa me ebet, ne enyek din Zεeb, nye nazεbela ghwyil esa deenek ε bengon mekam-mená ne ebá (42).

⁶ Tin, nye moo enyek Zεeb, é lee din ε le, doo ne di nye di o, zenoo sa djas di to gwoo ε.

⁷ Be naabaladje nye ze elumla deeb, da kwak bot ε Zεeb. Be naadje nye eghen kə membyak djas, kə bot ε bos djas, kə elii djas, kə bot ε medhik djas.

⁸ Tin, bot djas kə eko ε bos é waaduwal nye, bot ε di náá, min mao tok kwyla to mekana me tsik kana bos nakusel ε. Mekana me tsik tak é mekana me mən bhata nakaa buwa o.

⁹ «Mot di ne melo o, nye gwak enyoεpe!

¹⁰ Mot ε di náá, nye aadi é mot membok o, nye waani é mbok. Mot ε di náá, nye aagwyε é ne pel o, nye aazogwyε ε ne pel. Etep tak ε di náá, bən ε Zεeb goka é ne edi ne zii ne edum ekon ne Zεeb.»

* 13:2 Ye baabelaa é to elanη 12.3.

¹¹ Bhii tak, me eezɛbee dhiiti tit eewyis tɔ bɔs. Nyɛ nabe ɛ ne melak mɛmbá dáa yii mɔɔ bhata, tin, nyɛ nadi elii ɛ dáa dhalagɔŋ.

¹² Nyɛ nabe ɛ ne eghɛŋ e tit mɛken djas, nyɛ nadi etel eghɛŋ binek ɛ ɛ mis me tit'enok. Nyɛ naabesal bɔs ne bot ɛ di kɔ bɔs ɔ náá, be duwal tit nabaalaa sok boo pyon nawaagó nyɛ da yɛ egel ɔ.

¹³ Deenek, tit nawyis tɔ bɔs ɔ nadi esa eboo esa e mɛbwala. Nyɛ naabatasa náá, du dus tɔ gwoo sul ɛ bɔs ɛ mis me bot djas.

¹⁴ Deenek, nyɛ nadi ekɔɔ bot ɛ bɔs ne endem mɛbwala me nyɛ nadi esa ɛ mis me tit mɛken ɛ. Nyɛy ne nɔɔ náá, be kpak naghise ɛtɛp ɛduwal tit nabaalaa ne pel da nyɛ ɛ tsak ɔ.

¹⁵ Tin, tit bhɔɔba yenɔk naadjɛaa ghwyil esa náá, naghise yenɔk di ne tsik, ye lii, da yɛ egó bot djas di áaduwal yɛ ɔ.

¹⁶ E di'enek, tit'enok naazɛbesal bot djas, bot ɛ di ne mbyok ne bot ɛ di áábe ne mbyok ɔ, djel mot ne kum mot, kwom ne mot di pɛka ɔ, náá, be waa egeka kɔ mɛmbɔ me eghɛŋ bɔɔ nɛghu kɔ ebhata bhwoob bɔɔ.

¹⁷ Deenek, mot tok ne ghwyil ɛbɔm ne ɛbɔmsa dhiiti sonok nyɛ di áádi ne geka yenek ɔ, nɛghu din ɛ tit, nɛghu metan me di enɔŋel ne din ɛ le ɛ.

¹⁸ Deenek, ye goka ɛ mot di ne etson. Mot ɛ di etselal ɔɔ, nyɛ ɛ ne ghwyil ɛgu sa ɛlɛga tit'enok di elɛɛ ɛ, etɛɛ náá, ɛlɛga elenek ɛ ɛlɛga din ɛ mot. ɛlɛga tak ɛ bɛdhet-ɛten ne wat ne mekam-mɛten ne wat ne eten ne wat (666).

14

Mɔn bhata ne bot ɛ zebaabela tsik ɔ

¹ Me nadi ebaabee: wo gwaa, me zɛbee mɔn bhata titel kɔ ɛtsok ɛ Siyɔŋ. E di nyɛ nadi ɔ, ye nabe ɛ ne bɛdhiiti bot bɛmil dhet ne bɛmil mekam-mɛná ne ɛna (144 000), nadi ne din ɛ le ne yii Sɛeg kwɔyala kɔ ebhata bhwoob bɔɔ ɔ.

² Me eezɛgwak dhiiti gwood tɔ gwoo eke ɛ swak dáa eboo mɛsok, dáa boo bham ghel ɛko. Tin, ɛtap ɛ me nagwak ɛ nadi ɛ dáa yii bot ɛ di ebwom ngɔmbi ɔ.

³ Bɛtɛ ne bot binɔk nadi etii djeeb na bes sok bhwoob bóó mɛkoozi, sok bhwoob edjema ená di ne tsik ɔ, zɛnɔɔ bɛpaa. Mot nabe ɛ áábe ne ghwyil edjek djeeb tak, yɛ di áábe bot bɛmil dhet ne bɛmil mekam-mɛná ne ɛná (144 000) nadi kɔ bɔs, mɔn bhata natsik ɔ.

⁴ Bot binɔk nabe ɛ, bot ɛ nadi áasaab me nyel mɔɔ ne mɛzɔ kɔ ɛko ɛ bɔs ɔ, be naabaal menyel mɔɔ tɔ edɛɛ. Be ɛpedu mɔn bhata ɛ edi djas nyɛ di etɔ ɛ. Be naadjɛaa tsik tɔ sama bot ɛ nadi kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ, ɛtɛp be needi bot ɛ mɛken aadjɛaa Zɛɛb be ne Mɔn ɛ bhata ɔ.

⁵ Be áawɔyisal ɛtɛp ɛtsal tɔ enuub'ɔɔ, be tok ne ghwyil kweselaa ndjɛ sɔs.

Efɔfop elɛ

⁶ Bhii tak, me naazɛbee dhiiti fɔfop epilal ɛvyɛɛgepe pɛ tɔ gwoo. Nyɛ nabe ɛ ne Mbɛɛ Bhaadal na kɔm-kɔm ee nyɛ nadi ekwyɛl ɛgoola ne bot djas di kɔ ɛko ɛ bɔs ɔ, ne bot ɛ mɛdhik djas, ne bot ɛ membyak djas, dɔɔ ne elii djas, bot ɛ bɔs djas.

⁷ Nyɛ nadi etuud elyɛlɛpe ɛ náá: «Kaabka Zɛɛb, djeka nyɛ duma! Etɛɛ náá, ɛwala nyɛ di epɛɛ bot ɛ bɔs ɛ yɛ eezɛdjala. Duwalka mot nakus gwoo ne bɔs ɔ, mot nakus boo dii mɛsɔn ne ɛsɔɔɔ djas ɔ!»

⁸ Fɔfop bhɔɔba nadi edu fɔfop mɛken ɔ nadi eke náá: «Yɛ eewyɛɛza, boo ghaada bhabbilɔn eewyɛɛza! Nyɛ eedjɛ bot ɛ mɛdhik djas menyok me vin me mɛbe mɛzɔ!»

⁹ Tin, fɔfop yii elɛl, mot nadi edu bɛbá binɔk ɔ, nadi ekim elyɛlɛpe náá: «Mot ɛ duwal tit ne naghise yɛ ɔɔ, da nyɛ ɛ bela geka kɔ bhata bhwoob nɛghu kɔ mbo ɔɔ,

¹⁰ Nyey pe aade menyok me vin me boo ebuk ɛ Zeeb. Menyok me vin me tak ɛ aadi ɛ na nyan-nyan, tin, Zeeb ɛ waaso ye to mɔɔ buku ebuk ɛ le. Deenek, nye waabee boo mezuk to du ne mesii me na goo-goo di djoɔaa sufɛɛ ɛ ɛ mis me efofop na deɛ, dɔɔ ne ɛ mis me mɔn bhata.

¹¹ Eguluk ɛ du mezuk mɔɔ epebyet pe eko kɔm-kɔm. Bot ɛ di eduwal tit ne naghise ye ɔ, bot ɛ bela gaka din ɛ le ɛ bhata-bhwoob ɔ, be epeni to mezuk mwos ne pum, aabe ne ewala.»

¹² Dum ne tep tak ɛ, bot edee Zeeb goka ɛ ne elyaal nɔɔ, be ɛ ne emaad ɛ lyem, nɔɔ, be ne looba ne metinj me Zeeb, be ɛ epedum konj ne Yezu.

¹³ Bhii tak, me eezegwak dhiiti gwood to gwoo eke ne nam: «Kwyla dɔak: «Kana mos, memyaala ne bot ɛ di egwyɛ bɔɔ to mesa me Ghej ɔ!

Deenek, Sisim lee ɛ nɔɔ: Memyaala ne nɔɔ.

Be bela ewala dum ne lyel-lyel mesa me be nasa ɛ,

eteɛ nɔɔ, be waabela efute menyɔ me mesa be nazesa ɛ!»

Mbu edis ɛ mebhek kɔ eko ɛ bɔs

¹⁴ Me nadi ebaadjoak, wo gwaa, me zebɛɛ eguud na puu. Kɔ eguud tak, me naabee dhiiti mot ɛ nɔnjɛ ne mɔn mot. Nye nabot kɔ lo ɛ kɔto beghɛj na sael ne loɔɔ ɛ, ɛ mbɔ ye namet eghɔɔb wat na wol-wol.

¹⁵ Tin, dhiiti fofop eezewyis to edi ɛ deɛ ndjaa Zeeb, nye eezekim elyelepe ne mot nadi ndiidel to eguud ɔ nɔɔ: «Nɔɔja eghɔɔb ɛ lo, disa mebhek, etee nɔɔ, ewala tak eezedjala, mebhek me bɔs eezewozal ɛtep edis!»

¹⁶ E di'enek, mot nadi ndiidel kɔ eguud ɔ naazewus eghɔɔb ɛ le kɔ bɔs, tin, mebhek me bɔs djas naadisaa.

¹⁷ Dhiiti fofop sis naazewyis to di na deɛ Zeeb di to gwoo ɛ, nye pe nabe ɛ ne ye eghɔɔb na wol-wol ɛ mbɔ.

¹⁸ Dhiiti fofop sis, mot di ne ekukuma kɔ du ɔ naazɛɛdus pe kyee mesa ebuwa. Wo gwaa, nye zekim elyelepe ne mot nadi ne eghɔɔb na wol-wol ɔ nɔɔ: «Nɔɔja eghɔɔb ɛ lo na wol-wol, tsaala meghej me vin di kɔ bɔs ɛ, ɛtep nɔɔ, ebhum tak eezewozal.»

¹⁹ Fofop tak naazɛɛdhaa ne ekpanj ɛ meghej me ebhum ɛ vin nadi kɔ eko ɛ bɔs ɛ ne eghɔɔb ɛ le. Wo gwaa, nye zeso ye djas to syaala di elyaal ebuk ɛ Zeeb ɛ.

²⁰ Ebhum vin natwaalaa ɛ to syaala di ɛtsetape ne ghaada ɛ. Wo gwaa, ghiya nadi eswol to syaala. E di'enek, ye eezewo kekum ekilometele bedhet elɛl (300). Tin, ghiya nadi ebyet, medim me tak ekee ye aasik yaaga ɛ tsunj.

15

Efofop eten ne eba ne eboo mezuk me mesik

¹ Bhii tak, me eezɛɛɛ dhiiti boo ndem sis to gwoo, me naadjoka. Ye nabe ɛ efofop eten ne eba ɛ, nazyɛ ne eboo mezuk eten ne eba. Ye ɛ eboo mezuk me mesik. Etee nɔɔ, ye ɛ ne mezuk menek ɛ, ebuk ɛ Zeeb aadjala.

² Bhii tak, me eebaabee kwaambi dhiiti boo dii mesɔn edjhaazal dɔɔ ekok ɛ metaadak, boo dii tak ɛ puuza ne du. Tin, bot djas ɛ nakwak tit ne naghise, ne elɛɛga ɛ di elyaal din ɛ le ɔ, nadi ɛ metitel engwoob boo dii mesɔn menek. Be nadi ɛ ne engambi ee Zeeb nadje be ɛ membo ɛ.

³ Be nadi etii djeeb ɛ Moiz mot-mesa Zeeb, ne djeeb ɛ Mɔn Bhata:

«Ghej Zeeb Mekaake,

mesa mɔ ne bɔk, ye ne nyɔ!

Wo ɛ Mekoozi me membyak djas,

etep bɔ ɛ epiki ne etsɛtsɛ!

⁴ Eze aakodi aakaab wo Ghej?

Eze aakopeɛ edje wo duma?

Etɛɛ náá, ye é wáy wə ɛmet ɛdi Dɛɛ,
 bot ɛ membyak djas é aazyɛ zɛduwal wə,
 etɛɛ náá, mɛsa mə epiki naazelyaalaa bɛ popoopwon.»

⁵ Bhis tak, mɛ eezɛbee di edɛɛ ndjaa Zɛɛb di nɛ pɛt tot ɛbhɛɲ tə tak ɛ, bɛɲɛl pɛ tə gwoo.

⁶ Deenek, efofop etɛn nɛ bɛbá nadi ɛmet eboo mezuk é mɛmbə ɔ naazɛwɪs tə ndjaa Zɛɛb di pɛ tə gwoo ɛ. Bɛ naabot ekaad di edjóoaa lɛn ɛ na puu ekas dhaa tyɛ. Bɛ naabot ekaad e goɲ na puu na nakas-kas nɛ ebaab elɔɔd epɛta e ebhet.

⁷ Ngot tɔ edjema ená di nɛ tsik binək naazɛdjɛ efofop etɛn nɛ bɛbá mɔɔ buku nasaɛl nɛ lɔɔd nadi «tɔɔɔ» nɛ ebuk ɛ Zɛɛb, nyɛy mot di nɛ tsik kɔm-kɔm sii nɛ kɔm ɔ.

⁸ Eguluk naalwood tɔ di edɛɛ Ndjaa-ebuwa. Eguluk binek lyaal é mɛbwala nɛ duma ɛ Zɛɛb. Ye nabe é ààbɛ nɛ mot nadi nɛ ghwyil ɛni tɔ di edɛɛ Ndjaa-ebuwa, kɛkum dwoo eboo mezuk etɛn nɛ ebá ee efofop nazɛyɛ nɛ yɛ ɛ aadjala ɛ.

16

Ebuku etɛn nɛ ebá ebuk ɛ Zɛɛb

¹ Bhii tak, mɛ naagwak boo gwood pɛ tɔ Ndjaa-ebuwa eeke nɛ efofop etɛn nɛ ebá binək náá: «Tóka, kɛsoka ebuku ɛ ebuk ɛ Zɛɛb kə ɛko ɛ bɔs!»

² Deenek, fofop mɛkɛn naazɛtɔ kɛsɔ sa nadi tɔ mɔɔ buku yɛ ɛ kə ɛko ɛ bɔs. Wə gwaa, embee mɛpyon nakpaa-kpaa zɛsɛɛ é mɛnyɛl mɛ bot ɛ nadi nɛ geka tit ɔ na «kpeɛɲ», nɛ bot ɛ nadi eduwal naghɪsɛ yɛ ɔ.

³ Tin, fofop yii bhɔɔba naakɛsɔ sa nadi tɔ mɔɔ buku yɛ ɛ tɔ boo dii mɛsɔn. E di'enek, boo dii mɛsɔn moo tin «zoɔɔɲ» dɔ́a ghiya mot zegwyɛ ɔ. Tin, edjema djas nadi nɛ tsik tɔ boo dii mɛsɔn ɔ naazɛsi «bɛɛɛɛ».

⁴ Fofop yii elɛl naazɛsɔ sa nadi tɔ yɛ mɔɔ buku ɛ tɔ eboo mɛdhii nɛ tɔ ɛsɔɔɔ. E di'enek, eboo mɛdhii eezɛliiza ghiya.

⁵ Tin, mɛ eezɛgwak fofop nadi nɛ ghwyil ɛkək kə mɛdhii ɔ, eke náá: «Wáy Mot edɛɛ, wáy Mot di ɔ, wáy Mot nadi ɔ, deenek, wə eelyaal náá, wə é Mot epiki.

⁶ Dáa di náá, bot binək naaso ghiya bot edɛɛ, nɛ yii bɛngooel ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb ɛ. Nenak, wə eedjɛ bɛ ghiya náá bɛ dɛ, bɔɔ bɛmet é saa yɛ!»

⁷ Bhii tak, mɛ eezɛgwak dhiiti gwood edus pɛ kyɛɛ mɛsa ebuwa, eke náá: «Ghɛɲ, Zɛɛb Mɛkaake, mɛ nɛ gu náá, epɛɛ bɔ é epɛɛ e tsɛɛtɛ, ye é yii epiki!»

⁸ Deenek, fofop yii ená naaso sa nadi tɔ yɛ mɔɔ buku ɛ, kə gwyɛs. E di'enek, gwys naabɛla zɛ ɛgɔ ɛ bot ɛ bɔs nɛ du'ɛ.

⁹ Bot ɛ bɔs naadikaa nɛ mbee mɛgoo mɛ du. Bɛ nabe é bɛ moo saab din ɛ Zɛɛb, mot di nɛ ghwyil kə eboo mezuk menɛk ɔ. Tin, bɛ naabyɛn ɛswoola mɛfulu mɔɔ. Bɛ nabe é áákwyɛl ɛdjɛ duma nɛ Zɛɛb.

¹⁰ Fofop yii etɛn naaso sa nadi tɔ yɛ mɔɔ buku ɛ kə bɔɔ mɛkoozi tit. Wə gwaa, mbee mɛghomla zɛni tɔ ɛyon ɛ lɛ. Bot nadi ekwaal mɛtsok etɛɛ náá, bɛ nadi ezuk.

¹¹ E di'enek, bɛ moo saab din ɛ Zɛɛb mot di pɛ tɔ gwoo ɔ, kə ɛsu ɛ mezuk nɛ mɛpyon mɔɔ. Tin, bɛ nabe é ááakɛt ɛsa embee mɛsa mɔɔ.

¹² Fofop yii etɛn nɛ ngot naaso sa nadi tɔ yɛ mɔɔ buku ɛ, tɔ boo dii di edjóoaa Efaalat ɛ. Wə gwaa, boo dii tak zɛgɛl djas, ɛtɛp ɛdjɛ zɛ nɛ bɛmɛkoozi nadus pɛ kyɛɛ ɛdjɛm ɛ dwoo ɛ.

¹³ Bhii tak, mɛ eezɛbee embee esisim elɛl ɛnɔɲɛl nɛ bɛnagbha. Tɔ embee esisim tak, ngot nawyis é tɔ nuub dhalagɛɲ*, dhiiti tɔ nuub tit, zɛnɔɔ nwyak

* 16:13 dhalagɛɲ Ye baabelaa é tɔ ɛlanjɛl 12.3.

ngək tɔ nuub mbee ngooel-məkpa ɛ Zɛɛb.

¹⁴ Embee esisim tak nabe ɛ esisim ɛ dim mot məkɔŋ nadi esa mɛvyekele ne ye ɛ. Embee esisim binək beɫel naazetɔ keɛɛg bɛmekoozi mɛ di kɔ ɛko ɛ bɔs djas, ɛtɛp ɛkeduu boo deɛb ɛ dwoo Zɛɛb Mekaake.

¹⁵ «Gheŋ eezɛke, gwaka: Mɛ aazyɛ ɛ dɔa mot djii! Mɛmyaala ne mot aadi ndjem ɔ, mot aadi ne ekaad ɛ nyel ekaab nɔa, nyɛ ɛzeketɔ “syɛɛɛ” da nyɛ ɛ gwak syen ɛtɛɛ nɔa, nyɛ ɛ “syɛɛɛ” ɔaɛ ne ekaad ɔ.»

¹⁶ Esisim binek naaseɛg bɛmekoozi ɛ mɔɔ di wat di edjɔoaa tɔ lii ebhele «Almaghedɔŋ» ɛ.

¹⁷ Fofop yii etɛn ne ebɔ naaso ye sa nadi tɔ mɔɔ buku ɛ tɔ pup. Wɔ gwaa, dhiiti gwood zɛgek ɛlyelepe tɔ edi e deɛ Ndjaa-ebuwa, edus pɛ kyee bɔɔ məkoozi Zɛɛb, eke nɔa: «Nenak, esa djas eezɛdjala!»

¹⁸ Wɔ gwaa, mengwyɛs zɛgwyɛs, boo ebhyeed zɛgek, bham beghel ɛko zɛbam, bɔs naadheegel ɛlyelepe. Tin, ye naadyeabadheegel ɛlyelepe, dheegela wat di nɔa, kana mot nakusaa kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ, nyɛ dinaa ɔapabee kwaambi yenek dheegela.

¹⁹ Boo ghaada naazetyek ɛ esum elɛl. Tin, eghaada ekyee mɛdhik djas naazɛbik. E di'enek, Zɛɛb naazɛtaala boo ghaada Bhabhilon, ɛtɛp nyɛ needje nyɛ menyok mɛ vin boo ɛbuk ɛ le nyɛ de.

²⁰ Eghola djas di tɔ boo di mɛson naades. Bot nabe ɛ ɔakabee mɛtsok.

²¹ Eboo məkɔk mɛ metaadak mɛ na dil-dil† naazɛdus pɛ tɔ gwoo bila bot kɔ mɛnyel. Tin, bot naazɛsaab din ɛ Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ mezuk mɛ bhi eboo metaadak menek. Etɛɛ nɔa, ye nabe ɛ mezuk mɛ nadi ne mbee ghulal ɛ.

17

Epɛɛ e moma na ghaa mɛzɔ

¹ Fofop ngɔt tɔ efofop etɛn ne ebɔ nadi ne mɔɔ buku e mɛmbɔ ɔ, naazyɛ zɛɛɛ mɛ nɔa: «Dha, mɛ tel wɔ feŋ moma na ghaa mɛzɔ aabela ɛ, mɛ tel wɔ boo ghaada di suma engwoob betɛ ne boo mɛdhii ɛ.

² Bɛmekoozi mɛ bɔs'ak naaso mɛnyel tɔ mɛzɔ be ne moma tak, bot ɛ bɔs nabe ɛ be moo tɔ elangi menyok mɛ vin mɛ mɛzɔ mɛ.»

³ Tin, sisim naazɛmɛt mɛ, wɔ gwaa, fofop zɛnɔɔ mɛ tɔ ne nam pɛ kyee dik besyɛ di ɔaɛ ne mɛdii ɛ. E di'enek, mɛ naazɛbee dhiiti moma ndiidel kɔ tit na «zooŋŋ». Nyel'ɛ nadi ɛ «kpeeŋ» ne mɛpka mɛ di enyek Zɛɛb ɛ. Tit tak nadi ɛ elo etɛn ne ebɔ, zɛnɔɔ melak kam.

⁴ Moma tak nabɔt ɛ ekaad e ghon na «zooŋŋ», nyɛ nadi ɛ ne mɛvunga, ne mɛsum mɛ nasaaa ne lɔɔd ɛ, ne məkɔk e metan zɛnɔɔ bɛmɛyaka. E mbɔ ɛ, nyɛ namɛt ɛ mɔɔ buku nasaaa ne lɔɔd ɛ «tɔɔɔ» ne embee esɛsɛɛ, ne edhuud ee mɛzɔ mɛ di edje ɛ.

⁵ Tin, bhata-bhwoob'ɛ nabe ɛ ne ekwɔyala din. Etɛp ɛ syela bhii din ɛ tak nabe ɛ: «Boo ghaada Bhabhilon, nyɛɛg boa mɛzɔ ne embee esɛsɛɛ e di eesɛɛ kɔ bɔs ɛ djas.»

⁶ Mɛ naabee nɔa, moma mɛzɔ tak nadi ɛ, tɔ elangi e ghiya bot ɛ Zɛɛb, ne ghiya bot ɛ nazɛgɔaa kɔ ɛsu ɛ esosɔob'ɔɔ ne Yezu ɛ. Bea mɛ nabee nyɛ ɛ, mɛ naadyeabadjoka ɛbuepe.

⁷ Tin, fofop eezɛke ne nam nɔa: «ɛtɛp ye wɔ di edjoka? Mɛ waatel wɔ etɛp di syela dum ne moma yak, ne tit di ebɛp nyɛ yenɔk, mot di ne elo etɛn ne ebɔ, ne melak kam yenɔk.

⁸ Tit wɔ di ebee yenɔk nadi ɛ ne tsik, nenak yak, nyɛ tokapɛ ne tsik. Nyɛ goka ɛ ne ɛwɔyis tɔ boo guk na dim-dim di ɔaɛ ne ɛsik ɔ, tin, nyɛ waagɔaa, bot ɛ di

† 16:21 məkɔk mɛ metaadak mɛ na dil-dil Mɛdil mɛ tak nabe ɛ kilɔ mɛkam mɛnɔ.

kɔ bɔs di náá min mɔɔ dinaa àapaakwyala kɔ mekana me tsik kana bhwak ne ekusel ɔ, be waadjoka beea be aabee tit ɛ. Eteé náá, nye nadi sok é ne tsik, nenak nye eezegwyɛ, tin, nye waabaatuula.»

⁹ «Wak, ye goka é mot di ne metselal ne etson. Elo eten ne ebá binek ɛ metsok meten ne ebá ee moma yenak di ndiidel kɔ tak ɛ. Ye baalyaal é bemekoozi meten ne ebá.

¹⁰ Pe tɔ bemekoozi me tak, beten naazegwyɛ. Nenak ngot ɛ kalik kɔ bóó mekoozi. Mot aadi mekoozi me yii eten ne ebá ɔ, dinaa àapazyɛ. E sok nye aazyɛ ɛ, nye aanákwaadyeebabɔya.

¹¹ Tit nabe é gheɲ sok, kadi mos náá, nye tokape ɛ, nye nye ɛ met ɛ di mekoozi me eten ne elɛ. Nye é pe ɛ ngot tɔ sama bemekoozi meten ne ebá, tin, nye moo aagwyɛ.

¹² «Melak kam wɔ bee yenek, ye é bemekoozi kam, bemekoozi me tak dinaa àapadilaa kɔ mebhóó me mekoozi mɔɔ. Tin, be waabela eghɛɲ ekɔk é ewala wat ne tit yenak.

¹³ Bɔɔ djas é ne esimza wat, be epedje ghwyil ne mebwala mɔɔ ne tit.

¹⁴ Be waaduu ne mɔn bhata, tin, mɔn bhata é waakwak be. Eteé náá, nye é Gheɲ e beghɛɲ, nye é Mekoozi me bemekoozi. Deenek, nye waakwak be ne bot be djas nye nazedjoo ne esé ɔ, bot ɛ di sosoob ne ne ɔ.»

¹⁵ E di'enek, fofop eebaake ne nam náá: Medhii me wɔ bee yenek, é di moma mezo di yenek, ye é bot ɛ bɔs, ye é medhuu me bot ɛ medhik djas zenɔ elii.

¹⁶ Melak kam, ne tit ee wɔ bee é, be waabhina moma mezo. Be waadjii nye ekum djas, tin be waaneeg nye «syee» àabe ne ekaad, be waade epuud be, epuud aabwak ɛ, be waamwas ye tɔ du.

¹⁷ Eteé náá, Zeeb naawa tɔ ebhum lyem bɔɔ, egwyɛs esa ekwosak ɛ le. Tin, bɔɔ djas é waagwakel náá be nɔɔ ghwyil ne ekukuma bɔɔ da be é sa mesa ɛ tit ne ye. Kekum ewala dinaa esa di kwyala tɔ mekana ɛ Zeeb aasaɛ ɛ.

¹⁸ «É di'enek, moma ee wɔ bee'aak, ye é boo ghaada di ekɔk kɔ bemekoozi me bɔs ɔ.»

18

Ewaazel ɛ ghaada Bhabhilɔn

¹ Bhii tak, me eezebee dhiiti fofop edus tɔ gwoo sul si. Nye nabe é ne boo ghwyil, tin, duma ye nadi edje mekas kɔ ɛko ɛ bɔs djas.

² Nye naazekim ne meghaaz djas: «Ye eewyeeza, ye eewyeeza, boo Bhabhilɔn eewyeeza! Nenak, ye moo é di embee sisim di ɔ. Ye moo é mɔɔ di embee sisim djas di kesɔwa ɔ. Ye moo é pe kyee enen ne betit di ne edhuud di àadje gwyɛs ebee ɔ, di ɔ.

³ Membyak djas di kɔ ɛko ɛ bɔs ɔ naade menyok me vin me membee mezo. Bemekoozi me bɔs'ak naazesɔ nyel tɔ mezo be ne ne. Tin, bot ɛ di ebɔmsa esonok kɔ ɛko bɔs'ak naazɛvu kɔ esu é kwyl nyɛ nadi ne ye ne esa ɛ ghon dhaa nyel ɛ.»

⁴ Bhii tak, me eebaagwak dhiiti gwood nadi edus pe tɔ gwoo, eke náá: «Wyiska tɔ le, bot ɛ mbyak'am, bi ezekabeeaa dáa bot ɛ di sama ne ne tɔ mesyem me ɔ, eteé náá, bi needi àabee eboo mezuk me nye aaboma ne ye ɛ.

⁵ Eteé náá, mesyem me beega yak kɔ yii eekum pe tɔ gwoo. Deenek, Zeeb àapadjisa embee mesa me.

⁶ Saka ne ne tyee wat ne dáa nye nasa ne bedhiiti bot ɛ, nye goka é ne eboma ne ye tyee é sok ebá ne dáa nye nasa bot ɛ. Lwoodalka mɔɔ buku ye ne menyok me di enyan dhaa yii nye nadjɛ ne bedhiiti bot ɛ.

⁷ Zukeka nyɛ, boo mezuk ne esa náá, nyɛ é di tɔ boo ghoŋ aadjala ne duma ne ghoŋ nyɛ nadi ne ye ɛ. Tin, nyɛ nadi eke nyɛ emet náá: “Mɛ é wak ɛ dáa moma mekoozi, mɛ tok kus moma, mɛ aanákwaabɔt epum.”

⁸ Dum ne tɛp tak ɛ, eboo mezuk djas nazeneɛgaa étɛp'ɛ, ye waasooa nyɛ é nyel e dwoow wat: Ébé di gó bot ɛ, epum ne pwom edee. Nyɛ waagóaa é ne du etɛɛ náá, Gheŋ Zeeb mot mebwala é pɛɛ nyɛ.»

⁹ Bemekekoozi mɛ bɔs'ak bot ɛ naseɛga goŋ ne ne, ne emyaala ne esa e ghón bɛ ɔ, bɛ waadjɛ megwye, bɛ waakel membɔ kɔ elo é sok bɛ waabee eguluk ebyet pɛ eko ghaada bɛ dik ɛ.

¹⁰ Bɛ waatyaa etsetaɛpe étɛp bwoo boo mezuk ghaada aaboma ne ye ɛ. Tin, bɛ waadi eke náá: «Mezuk! Ha mezuk! Ho Bhabhilɔn, boo ghaada ne mebwala! Éwala wat edjala etɛɛ náá, wɔ neeboma ne yɔ fen!»

¹¹ Bot ɛ mebm nadi kɔ eko ɛ bɔs ɔ, nabaadjɛ ne eleka kɔ esu ɛ lɛ. Etɛɛ náá, ye tokapɛ ne mot áakabaabom esa e mebm mɔɔ:

¹² Lɔɔd, ekok é bɛ di esa epata ye ɛ, mekok mɛ metan, meyaka, ne ekaad di edjóaa len, mbɛɛ ekaad na tɔɔbelaa zenɔɔ ekaad di djóaa swa ɛ, membri mɛ ele di áabelaa mbɛɛ ɛ, membri mɛ esa djas nasael ne mɛdɛ ɛ zok ɛ ne ele e metan, esa nasael ne gwooz na tɔɔbelaa di djóaa blɔɔz ɛ, ne eghwooz neghu ne mbɛɛ mekok,

¹³ Nadjebe, ne bedhiiti esa di ekobelaa edee ne ye ɛ, ne bɛmananas, ne mbi menanas di edjóaa miid, zenɔɔ ne ɔɔsɔ ɛ, bɛmenyok mɛ vin, mul, faalin, kɔkɔ bhisa di edjóaa ble ɛ, engombɛ ne etaa, eyaaga ne embem yaaga, ekwom ne bot ɛ membok.

¹⁴ «Bot dyeebake ɛ náá, membri esa djas wɔ nadi ne ye gwyes ɛ, moo áakabɛ pɛ daa lɔ, mevu djas ne esa bɔ e ghón djas tokapɛ, tin, bot ɛ aanábaabee ɛ ye!»

¹⁵ Bot ɛ mebm mɛ nazevu kɔ esu esa e mebm ee bɛ nadi ebomsa pɛ tɔ ghaada tak ɛ, bɛ waatyaa é etsetaɛpe ekaab fen di náá, ye é ye ɛ. Bɛ waadjɛ ne eleka.

¹⁶ Tin, bɛ waadi eke: «Ha mezuk! Ha mezuk ne boo ghaada! Nyɛ nabebɔt é ekaad di edjóaa len ɛ, ne mbɛɛ ekaad na tɔɔbelaa, nyel'ɛ nadi é dipela ne mevunga mɛ lɔɔd, mekok mɛ metan zenɔɔ bɛmayaka.

¹⁷ Tin, tɔ mɔɔ éwala wat mevu menek djas tokapɛ!»

Komanda mesuwa, ne bot di etó mɛdjon tɔ tak ɔ, ne bot ɛ di esa mesa pɛ tɔ boo dii mesɔn ɔ, zenɔɔ bot djas di ebela efute tɔ mesa e boo dii mesɔn ɔ, bɔɔ djas nadi é etsetaɛpe.

¹⁸ Bɛ nadi edjoka é sok bɛ nabee eguluk e ghaada bɛ nadik ɛ: «Yaa kwaabi ghaada nadi egekaa ne ghaada yak!»

¹⁹ Bɛ nadi eso besye kɔ lo, edji, eleka, ekim náá: «Ha mezuk, Ha mezuk ne boo ghaada! Ye é dum ne ekuma bɛ é bot djas nadi ne bɛmesuwa kɔ boo dii mesɔn ɔ navu. Tin, e éwala wat mevu menek djas tokapɛ!»

²⁰ Gwoo myaala dum ne esi ghaada! Bɔn ɛ Zeeb, bot ɛ lwoma ne bengooel-mekpa Zeeb myaalaka. Etɛɛ náá, Zeeb eepɛɛ nyɛ dum ne mesa ee nyɛ nása ɛ!

²¹ Wɔ gwaa, dhiiti fofop mebwala zenɔɔ boo ekok dáa ekok ɛ bɛ di esii ble ne ye, mwas tɔ boo dii mesɔn eke náá: «Ye deenen ɛ boo ghaada ɛ bhabhilɔn aamwasaa ne ghwyil djas, tin, bot ɛ aanábaabee ɛ ye!»

²² Bot ɛ aanábaagwak pɛ daa lɔ, ebwoma e bot ɛ di ebwom ngɔmbi ɔ, elɔɔ ton, etii mɛdjeeb. Tin, bot ɛ aanábaabela membri mɛ bot djas di esa mesa e membɔ ɛ, bot ɛ aanábaagwak etap ekok ɛ di esiaa ble ne ye ɛ.

²³ Mekas mɛ elama aanábaadi pɛ yɔ, bot aanábaagwak bhyeed ɛ bot aaloo ne ébá ɔ. Etɛp tak ɛ di náá, bot ɛ nadi ebomsa esa bɔɔ nadi é begheŋ kɔ bɔs, mesimba mɔ nakɔɔ bot ɛ bɔs djas.»

24 Ye ɛ kɔ ghaada bhabhilon ɛ ghiya bengooel-mekpa Zeeb ne yii bon Zeeb nasee, ghiya bot djas nagóaa kɔ eko ɛ bɔs ɔ, naasee.

19

Medjeeb me meswobela pe to gwoo

1 Bhii tak, me eezegwak dhiiti gwood elii pe to gwoo tyee bhyeed edhuu ɛ bot, gwood tak nadi eke ɛ: «Aleluya! Duwalka Ghenj, tsik, duma ne mebwa ɛ ne Zeeb'enaka.

2 Epee be ɛ tseetse ne piki! Etee náá, nye eekwyesal moma na ghaa mezo dje sos, moma nadi epul bɔs ne mezo me ɔ. Nye nawa nye ɛ fenj ɛ etep nye naagó bot ɛ mesa me.»

3 Be naabaazeke náá: «Aleluya! Duwalka Ghenj! Eguluk boo ghaada nadi edyak ɛ ye epebyet kom-kom!»

4 Tin, Bepaa mekam membá ne ená zenɔ edjema ená di ne tsik ɔ, naazeghaaga bhwoob si, da kwyt mebonj etep eduwal Zeeb, mot di kɔ bóo mekoozi ɔ, be ezeke: «Amen! Aleluya! Duwalka Ghenj!»

Edee ɛ byonj ebá e mɔn bhata

5 Wɔ gwaa, dhiiti gwood zegkek pe kyee bóo mekoozi nadi yenek: «Duwalka Zeeb'enaka, biyo bot ɛ mesa me djas, biyo bot ɛ di elooba ne ne ɔ, bot ɛ mbyok ne bot ɛ ye àadi bot ɛ mbyok ɔ».

6 Bhii tak, me eezegwak dhiiti gwood ebam tyee bhyeed bot ɛ ebuepe, bhyeed tak nadi eswak ɛ dáa eboo mesok, dáa eboo beghele eko. Ye nadi eke ɛ: «Aleluya! Duwalka Ghenj! Etee náá, Ghenj, Zeeb Mekake yenaka eezekoobal eyonj ɛ le ɔ!

7 Dhjoomyaalaka, dhjoodika ne memyaala, dhjooduwalka nye! Etee náá, ewala ebyonj ebá e Mɔn bhata eezedjala. Deenek, myel moo ɛ nye eezekomsa.

8 Be eedje nye mbee kaad len na kas-kas ápuuza ne dhiiti sonok.» Kaad len tak lyaal ɛ mesa me epiki e bon Zeeb.

9 Fofop ezeke ne nam: «Kwyla: memyaala ne bot ɛ nadjóaa etep ebela di e ebyonj ebá e Mɔn bhata ɔ.» Bhii tak, nye eebaazeke ne nam náá: «Ye ɛ tin ɛ etete mekpa me Zeeb.»

10 Me naazeghaaga sok bhwoob'e kwyt mebonj si etep eduwal nye, tin, nye ezeke ne nam: «Nasa deenek! Me ɛ mot-mesa dáa wɔy, ne bon nyoog di eke to esosoob ne etssetse Yezu natel ɛ. Ye ɛ Zeeb ɛ wɔ di egoka ne eduwal.»

Tseetse Yezu natel ɛ, ye ɛ sisim di edje mbee esiiza etep be bengooel-mekpa Zeeb di egoola ɛ.

Mot di ebe yaaga ɔ, kɔ yaaga na puu

11 Bhii tak, me eezebee gwoo benel, wɔ gwaa, yaaga na puu zetuu. Tin, mot nadi kɔ yaaga tak ɔ, din ɛ le nabe ɛ Sosooob ne Tseetse, nye ne pee bot, nye lumla deeb'e to epiki.

12 Mis me nadi ekas ɛ dáa ngel du, nye nadi ɛ bete ne ekoto beghele kɔ lo. E nyel'e nadi ɛ ne ekwyla din dinaa bot áagu esuk ɛ tak, ye di áadi nyey emet ɔ.

13 Ye nabe ɛ, nye naabot ndjookuwa «nyolɔ» ne ghiya e tak. Din ɛ le ɛ: «Mekpa e Zeeb».

14 Medhuu me esodja djas di pe gwoo ɔ nadi edu nye pe bhis, bon djas kɔ eyaaga na puu, be nabe ɛ be eebot mbee ekaad na puu nasael ne len ɛ, áabe ne edhuud.

15 Pel na zo-zoo nadi ewyis to nuub'e, etep egó bot ɛ medhik. Nye waadjeed bot ɛ medhik ne mɔo sek ghwooz. Nye waatwaal ebhum leze to mɔo syaala menyok me vin ebuk ɛ Zeeb Mekake ɛ.

¹⁶ Tin, kɔ ndjookuwa ye, ne kɔ do'e nabe ε ne ekwyala din: «Mekoozi bemekoozi, Ghɛj e beghej.»

¹⁷ Bhii tak, me eezɛbee fofop ngɔt titel pe tɔ gwyɛs. Nyɛ naazɛkim elyɛlɛpe ne enen djas nadi edhaa etsetaɛpe pe tɔ gwoo ɔ nɔ́á: «Dhaka, sɛɛgaka ɛtɛp boo byonj ε Zɛɛb!

¹⁸ Dha dɛka epuud e bemekoozi, ne yii eboo ekukuma esodja, ne yii beghej, ne epuud eyaaga ne yii bot ε di ebɛp ye ɔ, epuud e bot djas, bot ε di pɛka ɔ nɛghu e ekwom, bot ε di ne mbyok nɛghu bot ε di ɔ́abe ne mbyok ɔ.»

¹⁹ Bhii tak, me eezɛbee tit, bemekoozi me bɔs'ak ne mɛdhuu me esodja, sɛɛga ɛtɛp elumɛla dɛɛb ne mot nadi kɔ yaaga, ne ɛdhuu esodja be ɔ.

²⁰ Tin, tit naazɛmetaa, dɔɔ ne embee bɛngooɛɛl-mɛkpa Zɛɛb nadi esa mɛsimba ε mis me ɛtɛp esa nɔ́á, bot ε nadi be eezewaa geka tit ɔ, bot ε nadi eduwal ekpaka naghise ye ɔ wo ze. Tit ne embee bɛngooɛɛl-mɛkpa Zɛɛb yenɔk, naamwasaa bɔɔ ekuu tɔ tok boo du mɛsii na goo-goo.

²¹ Bot ε nabwak ɔ djas naagɔ́aa ne pɛl nadi ewyis tɔ nuub mot nadi kɔ yaaga yenɔk. E di'enek, enen djas naazɛde epuud bɔɔ.

20

Satan eekɔ́la e membok

¹ Bhii tak, me eezɛbee fofop ngɔt edus pe tɔ gwoo, nyɛ nadi ε ne sap guk na dim-dim di ɔ́abe ne ɛsik ε ne boo kel ghwooz e mbɔ.

² Nyɛ eezɛmɛt dhalagħɔj, nyɔ na mwa, ye kwyɛl ɛɛɛ dim mot mɛkɔj nɛghu Satan. Wɔ gwaa, nyɛ zɛkɔl nyɛ, lo nyɛ ε mbok pe nyɛ aakɛdi membu mil wat ε.

³ Bhis fofop naloo nyɛ tɔ guk na dim-dim di ɔ́abe ne ɛsik ε, nyɛ eezɛkɔ́ɔl ye ne sap, nyɛ eezɛtɛɛl boo etuɛja pe ɛko tak, kel luk etɛɛ nɔ́á, dhalagħɔj needi ɔ́abaasuu esa nɔ́á, bot ε mɛdhik wo ze, kɛkum ε ghɛj membu mil menek aadjaala ε. Bhii tak, nyɛ waawɛɛɛɛɛɛ ɛtɛp ba mɔɔ ewala.

⁴ Bhii tak, me eezɛbee mɛbhoo beghej, bot ε nadi mendiidel kɔ tak ɔ naabɛla ghwyil ɛpɛɛ ε bot. Me naabaabee esisim ε bot ε natsaakaa kɔ ɛsu ε esosoob bɔɔ dum ne etsetse Yezu natel ne bɛngooɛɛɛl ε mɛkpa ε Zɛɛb ne mɛkpa ε Zɛɛb. Bot binɔk nabe ε ɔ́aduwal tit ne naghise ye, be nabe ε ɔ́abɛla geka tit kɔ ebhata-bhwoob, ɔ́akobɛ-beak ε mbɔ. Be naabɛla tsik, ne ɛkɔk sama ne Klisto membu mil wat.

⁵ Bɛdhiiti bot ε nagwyɛ ɔ, nabe ε ɔ́abula e tsik ɛsok ne membu mil wat yenek ne si. Ye ε ɛgom ε bot goma mɛkɛn.

⁶ Mɛmyaala ne bot ε Zɛɛb naagom ε ɛgom ε mɛkɛn ɔ. Tin, ɛsyɛɛ ε bhɔɔba tokapɛ ne ghwyil kɔ ɔɔ. Deenek, be kadi ε begħaa-Zɛɛb e Zɛɛb ne yii ε Klisto, be aakɔk sama ne Klisto membu mil wat.

Satan eepɛɛa

⁷ E ghɛj membu mil wat (1 000) yenek aadjala ε, Satan aawɛɛɛɛɛɛ ɔ́abɔk,

⁸ nyɛ waatɔ kɛkɔɔ bot ε mɛdhik djas di kɔ etuma ená e bɔs ɔ, ye kwyɛl ɛɛɛ Ghɔɔg ne Magħoogh*. Nyɛ aasɛɛg be ɛtɛp ɛduu tuub. Be aadi ε ɛbuɛpe dɔ́a besye engwoob boo dii mɛsɔn.

⁹ Be eezɛwyɛza kɔ ɛko ε bɔs djas ε. Be eezɛkii sum di bot ε mbyak Zɛɛb boma, għaada Zɛɛb di ekwyɛɛ ε. Tin, du ɛzɛdus pe tɔ gwoo, bhis tak ye eezɛdik be.

¹⁰ Wɔ gwaa, dim mot mɛkɔj, mot nadi ekɔɔ be ɔ, eezɛmwasaa tɔ tok du mɛsii na goo-goo pe kyɛɛ tit ne embee bɛngooɛɛɛl ε mɛkpa ε Zɛɛb be di ɔ. Deenek, be aadi zukaa mwos ne pum kɔm-kɔm.

* **20:8** Ghɔɔg ne Magħoogh Ye ε deenek ε bot ε mbyak eYuda nadi edje-djoo ekyɛɛ mɛdhik mɛ bot ε mɛbhuka ε bɔn ε Zɛɛb ε mɛsik mɛ bhwak. Ye aabelaa ε tɔ ɛze 38–39.

Μερέα με μεσικ

¹¹ Bhii tak, me eezabee boo bóó begheŋ na puu, ne mot ndiidel kó tak. Gwoo ne bós naazediib sok bhwoob'ε, mot nabe é áákabaabee be.

¹² Bhii tak, me eezabee bot ε nazegwye ó, bot di ne mbyok ne bot ε áádi ne mbyok nabe é titel sok bóó begheŋ. Tin, bemekana naazediiaa, wó gwaa, dhiiti mekana zebaadiiaa, yenek nabe é mekana me tsik. Bot nazegwye ó, napééaa ε dum ne sa be nasa ε, dáa ye nazekwyalaa tó bemekana ε.

¹³ Boo dii meson naazebulal bot ε nagwye tó tak ó, wó gwaa, esyee ne zula bot ε nazegwye ó, zebulal yó pe. Deenek, mot ne mot naapééaa dum ne sa nye nasa ε.

¹⁴ Tin, esyee ne zula bot ε zegwye ó, zokazemwasaa tó tok du. Tok du tak é esyee bhóoba.

¹⁵ Deenek, mot djas nadi áábe ne din kwyala tó mekana me tsik ó, naamwasaa tó tok du.

21*Gwoo na bes ne bós na bes*

¹ Tin, me eezabee gwoo na bes ne bós na bes. E di'enek, gwoo nadi é meken ne bós nadi é meken é naadiib, boo dii meson nabe é áákabaadi tak.

² Bhii tak, me eezabee ghaada na deε, Yeluzalem na bes Zeeb nadhis é edus pe tó gwoo. Ye nabe é ye móo babeega dáa moma zekomsa éteŋ nye neekeboma ne ngom'ε ε.

³ Me naagwak dhiiti lyel-lyel gwood eedus pe kyee bóó mekoozi eke: «Nenak, di Zeeb di ó móo é, é di wat ne bot! Nye aakadidi é sama wat ne náo, deenek, be aakadi é bot be. Tin, Zeeb nyey emet aadi é sama ne náo. Nye aadi é Zeeb'óó.

⁴ Nye waasunjal minjal me mis móó. Esyee aanákabaadi tak, pil aanákabaadi, áábe ne eleka, áábe ne mezuk. Deenek, esa é namwa djas aanábaadi tak.»

⁵ E di'enek, mot di ndiidel kó bóó mekoozi ó naake: «Nenak yak, me epokus esa na bes.» Bhii tak, nye eezake: «Kwyala dáa, etee náá, mekpa mak é etséetse, ye goka ε ne ewaa ebwaaale e tak.»

⁶ Nye eebaazake: «Ye eezesa! Me é Alfa ne Omegha, meken ne mesik. Mot é di ne gwyes medii óó, me aadjε nye medii di edus tó sóógo di edjε tsik ε, áábwaal dhiiti sonok ne ne.

⁷ Mot aakwak óó, me waadjε nye esa e lyak binek. Me aadi é Zeeb'ε, nyey kadi é mən'am.

⁸ Ye kabε betsabel óó, bot ε di áake tó esosoo ó, bot ε di egó bot ó, bot ε di ekus ezem ó, bot ε mezo, bot ε melyeeb, bot ε di eduwal benaghise ó, ne bot etsal djas, be waamwasaa tó boo tok du di ne mesii me na goo-goo, ye é di esyee yii bhóoba.»

Yeluzalem na bes

⁹ Fofop ngót tó efofop eten ne bebá, nadi ne ebuku eten ne ebá lwoodela ne eboo mezuk me mesik ó, eezake ne nam: «Dha, me aalyaal wó dheega, mwaa Mən bhata.»

¹⁰ Sisim naazemet me. Wó gwaa, fofop zetó ne nam kó dwol dhiiti boo etsok na vyεεg-vyεεg. Nye naatel me ghaada e deε, Yeluzalem nadi edus pe tó gwoo, ee Zeeb nadhis ε,

¹¹ ye nadi é ne duma ε Zeeb, ekas ε le nadi enoŋel é ekok me metan di edjóoaa yaspe ε, djhaaz-djhaaz dáa ekok ε metaadak.

¹² Ghaada tak nabe é tó boo peeb, ne meniel kam ne ebá, eniel ne eniel nadi é ne fofop ngót ebaal ye. Deenek, kó meniel me tak, ye naakwyalaa min me membyak kam ne ebá bot ε kyee dik Yisalaεl.

¹³ Deenek, é epap tak, ye nabe é ne meniel melel-elel. Pe edjem e dwoó elél, pe esila dwoó elél, pe éko e bos elél, pe kye bos elél.

¹⁴ Epap e peeb ghaada tak, nasumaa é pe kó mekok kam ne ebá, kó mekok me tak, ye nadi é ne ekwýala min me bot e lwoma kam ne bebá e Mòn bhata.

¹⁵ Fofop nadi elii ne nam o, nabe é ne mao le ghwaazok nasael ne laod e é mbó, mesa me mao le tak nabe é, étep egek medjaa me ghaada, epap ne meniel me tak.

¹⁶ Medjaa me epap e ghaada tak djas nadi é djala. Tin, fofop nagek ghaada é ne le ghwaazok'e: medjaa me tak nabe é, esitade* bemil kam ne bemil ebá (12 000), mebok me tak nabe é esitade bemil kam ne bemil ebá (12 000), mevyee me tak nabe é esitade bemil kam ne bemil ebá (12 000).

¹⁷ Fofop naazegek mepip me pap, ye nabe é ekude† dhet ne mekam mená ne ená (144). Nye nagek ye e, ne sa bot di ezye ne egek sok e.

¹⁸ Tin, peeb nasumaa é ne mekok me metan di edjóaa yaspe e. Ghaada nye e met nasumaa é ne tete laod di ápuuza ne dhiiti sonok e, edjhaazepe dáa metaadak.

¹⁹ Ghus zumal epap ghaada tak nasumaa é ne membi me mekok me metan djas. Yii ghus zumal meken nabe é ne mekok me metan di edjóaa yaspe e, yii baaba nabe é ne mekok me metan di edjóaa safiid e, yii elél nabe é ne mekok me metan di edjóaa aghat e, yii ená nabe é ne mekok me metan di edjóaa emelood e.

²⁰ Yii eten ne mekok me metan di edjóaa oniks e, yii eten ne wat ne mekok me metan di edjóaa Saaldwan e, yii eten ne ebá ne mekok me metan di edjóaa Kiilzolit, yii eten ne elél ne mekok me metan di edjóaa Beelil e, yii eten ne ená ne mekok me metan di edjóaa topaaz e, yii kam ne mekok me metan di edjóaa Kiilzopaalas e, yii kam wat ne mekok me metan di edjóaa Tulkwaaz e, yii kam ne ebá ne mekok me metan di edjóaa ametist e.

²¹ Meniel kam ne ebá binek nabe é bemeyaka kam ne ebá. Eniel ne eniel nasael ne mayaka wat. E di bot djas di eseege to boo ghaada o, ye nasael é ne tete laod di ápuuza ne dhiiti sonok e, edjhaazepe dáa metaadak.

²² Me nabe é áabee ndjaa Zeeb to ghaada tak, etee náá, di edee Zeeb e ghaada tak é Ghen, Zeeb Mekaake doo ne Mòn e bhata.

²³ Ghaada tak tok ne gwyes mekas me gwyes neghu mekas me ngon, etee náá, duma Zeeb nadi ekas, Mòn bhata é di lama ye.

²⁴ Ekyee medhik é waake si mekas me, bemekoozi me bos é waazye ne ekum boó.

²⁵ Tin, meniel me ghaada aadi é mbek tu dwoó. Deenek, ye aanákabaadiyalaa etee náá, egwyitok aanábaagwyyidela.

²⁶ Be waazye ne duma ne duu ekyee medhik.

²⁷ Deenek, ye tok ne sa wat edhuud aani to ghaada tak, áakobe bot e di ne embee mesa o neghu bot e etsal. E di'enek, bot aani to ghaada tak o, ye é aadi é bot e min mao di kwýala to mekana me tsik me Mòn bhata o.

22

¹ Bhii tak, fofop naazelyaal me dii tsik nadi edjhaazal dáa ékok e metaadak e, ye nadi ewyis é to bóó mekoozi Zeeb ne Mòn Bhata.

² Dii tak nadi edhaa kuku ghaada. Le tsik nabe é pak membo me medhii membá. Le tak nadi edje bhum esok kam ne ebá to mbu wat, deenek, sok wat to ngon wat. Tin, eka e tak e di edje tsik ne ekyee medhik.

³ Ye aanákabaadi ne dhiiti sonok di náá, ye waabela mbee baka Zeeb e.

* **21:16** sitade nabe é ndem elaa medjaa, tin, 12.000 sitade é sa tyee ekilometele bemil ebá ne bedhet ebá (2200). † **21:17** ekude medjaa me kude wat sa é tyee medjaa me ebik mbó wat.

Bóó mekoozi e Zeeb ne Mòn bhata aadi é tó ghaada tak. Tin, bot ɛ mesa ɛ Zeeb ɛ waaduwal nye.

⁴ E di'enek, be waabee ebhwoob ɛ le, din ɛ le aadi é kwyala kó ebata-bhwoob bɔɔ.

⁵ Pum aanákabaadi tak, bot ɛ aanákabaadi ne gwyes ngel lama, neghu mekas me gwyes. Etee náá, Ghej Zeeb aasa náá, mekas me di kó bot ɛ mesa me, é di'enek, be aakók kóm-kóm.

Yezu epee náá, nye moo kó ne ezye

⁶ Bhii tak, fofop ezeke ne nam: «Mekpa mak é mekpa me etsɛtɛ di egoka ne ewaa ebwaalel ɛ. Tin, Ghej Zeeb, mot di edje etson ne bengooel ɛ mekpa ɛ Zeeb ɔ nadhis fofop'ɛ étep elyaal ne bot ɛ mesa me, sa di náá ye aanábɔya ne esael ɛ.»

⁷ «Yezu ezeke: Gwaka, me moo aazyɛ! Memyaala ne bot ɛ di elooba ne mekpa natelaa di tó mekana mak ɛ!»

⁸ Mam Zan, me naagwak, me naabee etep bak. Bhis me nagwak ne ebee ɛ, me naaze ghaaga si sok bhwoob fofop mot natel me esonok binek étep me needuwal nye.

⁹ Tin, nye ezeke nam: «Nàsa deenek! Me é mot-mesa dáa wɔy, dáa bòn nyooɔ, bengooel ɛ mekpa ɛ Zeeb, dáa bot djas di elooba ne mekpa di tó mekana mak ɛ. Ye é Zeeb ɛ wɔ di egoka ne eduwal!»

¹⁰ Bhii tak, nye ebaake: «Sa wɔ áasyel mekpa natelaa di mekana mak ɛ. Etee náá, ewala nabe náá, esa bak aasa ɛ, moo kunaa.

¹¹ Mot di esa ebiyo ɔ, gheesa ebiyo, mot di ne edhuud ɔ, di tɔ ye edhuud. Tin, mot di esa enem esa ɔ, gheesa enem esa, mot di tɔ e dee ɔ, gheedi tɔ edee be.»

¹² «Gwaka: Me moo aazyɛ! Me aazyɛ ne efute étep edje mot ne mot dum ne mesa me nye nasa ɛ.

¹³ Me é Alfa ne Omegha, mot meken ne mot mesik, eken ne esik.»

¹⁴ Memyaala ne bot ɛ di egwyii ekaad bɔɔ ɔ, etee náá, be waabela ze ede bum le tsik, da be é eni tó meniel me ghaada.

¹⁵ Tin, pe kel, ye é ne bot ɛ di ne mefulu dáa be bebhye ɔ, bot ɛ melyeeb, bot ɛ mezo, bot ɛ di ego bot ɔ, bot ɛ di eduwal benaghise ɔ, zenɔ bot djas di ekwyel mekɔj ne elee elɛj etsal ɔ!

¹⁶ «Mam Yezu, me naadhis fofop'am étep ekelyaal bin etep bak djas dum ne ezeega mendjaala. Me é mòn dha ɛ Dhauid, me é kwyikwyen di ekas tó melem ɛ.»

¹⁷ Tin, Sisim ne moma ébá epee: «Dha!»

Mot di egwak ye ɔ, baake ɛ: «Dha!»

Mot di ne gwyes medii ɔ zye,

mot di ekwyel medii me di edje tsik ɔ, nye aabela ye yii toto!

Elɛ ɛ me mesik

¹⁸ Me lee é tsɛtɛ ne mot ne mot di egwak mekpa natelaa tó mekana mak ɛ náá: Mot ɛ bil dhiiti sonok ɔ, Zeeb é waakel eboo mezuk zekwyalaa tó mekana mak ɛ kó le.

¹⁹ E di'enek, mot edis dhiiti sonok tó mekpa natelaa di ekwyalaa tó mekana mak ɔ, Zeeb é waadis ye ekee bhum le di edje tsik ɔ, dɔ ne tó ghaada na dee di kwyala tó mekana mak ɛ.

²⁰ Mot di elyaal etsɛtɛ etep bak ɔ, lee é: «Iyoo», «Me moo aazyɛ!»

Amen! Dha, Ghej Yezu!

²¹ Betka náá, enem ne embɛe ɛ Ghej Yezu di ne biyo djas.